Bundel van de Raadsvergaderingen 2018-2022 van 24 maart 2021

Agenda bijlagen

21-488 Beantwoording vraag uit commissie Ruimte ter voorbereiding op raad 24 maart 2021 (ambities Deltaplan Klimaatadaptatie)

Agenda_raadsvergadering_24_maart_2021

1 Opening

2 Vaststellen agenda

3 Z/21/384969 Benoeming en beëdiging commissielid Samenleving

De raad wordt voorgesteld mevrouw J. de Nooij (CDA) bij acclamatie te benoemen tot lid van de commissie Samenleving. In verband met de corona-maatregelen zal de beëdiging van mevrouw De Nooij om praktische redenen ook in deze raadsvergadering plaatsvinden.

1017157 Raadsvoorstel en -besluit benoeming commissielid Samenleving

4 Vragenuur

4.a Beantwoorden schriftelijke vragen door het college

De volgende schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording zijn ingediend:
\- Door de PvdA inzake omgevingsvergunning Paintballcentrum Babberich
\- Door de PvdA inzake zaken die onder de rechter zijn
\- Door de VVD inzake flexwonen
\- Door Sociaal Zevenaar over het Sociaal Domein

21-485 210321 SVMBR PvdA Omgevingsvergunning Paintballcentrum Babberich

21-486 210321 SVMBR PvdA Zaken die onder de rechter zijn

21-487 210323 SVMBR VVD Flexwonen

21-489 210323 SVMBR SZ Sociaal Domein.doc

4.b Mededelingen college

4.c Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

210324 Lijst ingekomen stukken raad 24 maart 2021

1. 210221 Bericht Raden in Verzet inzake motie en online congres op 26 maart 2021

2. 210222 INretail brief gemeenten inzake corona actualisatie detailhandelsbeleid en centrumvisies

3. 210222 Brief uitstel ALV 2021 VNG Gelderland en toezending financiële stukken

4. 210223 VNG Raadsinformatiebrief implementatie nieuw inburgeringsstelsel

5. 210224 Burgerbrief inzake opstarten coffeeshop in Zevenaar

6. 210228 Burgerbrief zienswijze op plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat

7. 210228 Burgerbrief aanvullende persoonlijke zienswijze op plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat 4

8. 210302 Brief bewoners Molenwijk uitgangspunten plan herontwikkelling locatie Vincent van Goghstraat 4

8a. 210302 Erratum op brief bewoners Molenwijk uitgangspunten plan herontwikkelling locatie Vincent van Goghstraat 4

9. 210302 Brief BOK 010321 inzake geld gemeenten dat bedoeld is voor kunst en cultuur

10. 210304 Conceptbegroting VGGM 2022 en bestemming resultaat jaarrekening 2020 ter consultatie

11. 210305 VNG Ledenbrief 21-014 openstelling vacatures in VNG bestuur

12. 210308 Jaarverslag 2020 Scalabor

13. 210308 Factsheet Ambulancezorg Gelderland-Midden Zevenaar 22 januari 2020

14. 210309 VNG Ledenbrief 21-016 Standaardverklaring per 1-4-2021 API-standaarden voor zaakgericht werken

15. 210312 VNG Ledenbrief 21-019 Arbitrage over tekorten jeugdzorg

16. 210317 Brief bewoners Prinses Margrietlaan Angerlo 210316 inzake aansprakelijkheidsstelling overlast en schade bomen

17. 210318 Motie gemeente Eindhoven 16 mrt. 2021 Minimumloon naar 14 euro

18. 210318 Brief Vereniging Eigen Huis oproep bewoners te betrekken bij RES

19. 210319 Burgerbrief 18 mrt. 2021 inzake voorzitter commissie Ruimte

20. RIB 2021-016 Proces zienswijze jaarstukken Veilig Thuis

21. RIB 2021-018 Informatie Beschermd thuis regio centraal Gelderland

22. RIB 2021-019 Actualisatie van het strategisch beleidskader milieutoezicht

23. RIB 2021-020 Evaluatie prestatieafspraken 2020

24. RIB 2021-021 Transformatievoorstel regio 025 culturele infrastructuur

25. RIB 2021-022 Stand van Zaken Noordeinde

26. RIB 2021-017 Opzegging bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid VNG en Rijk

27. RIB 2021-023 Beleidsregels TONK

28. RIB 2021-025 Covid-19 d.d. 9 maart 2021

29. RIB 2021-026 Beantwoording vraag over proces archiefbescheiden enquetecommissie

5 Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergaderingen

De raad wordt gevraagd de besluitenlijsten van de besloten raadsvergadering van 3 december 2020 en de openbare raadsvergadering van 24 februari 2021 vast te stellen.

Concept-besluitenlijst raadsvergadering 24 februari 2021

6 Z/20/365871 Bestemmingsplan viaduct 7Poort

De raad wordt voorgesteld:
1\. het bestemmingsplan 'Viaduct 7Poort' ongewijzigd vast te stellen\, zowel in papieren vorm als digitaal\, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding\, regels en toelichting;
2\. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6\.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen\.

Toelichting bijlage 2a: in het bestemmingsplan voor het tweede viaduct is de regeling voor parkeren uit het parapluplan voor parkeren één op één overgenomen. Derhalve is deze bijlage over kinderdagverblijven bijgevoegd. Deze komt overeen met het nu geldende parapluplan.

Portefeuillehouder: Hans Winters

Dossier 2321 voorblad

1003668 Raadsvoorstel en raadsbesluit Bestemmingsplan Viaduct 7Poort

991653 Bijlage 1 TOE Bestemmingsplan Viaduct 7Poort

991654 Bijlage 1a Bijlage bij TOE AERIUS berekening

991655 Bijlage 2 RGL Viaduct 7Poort

991656 Bijlage 2a Bijlage bij RGL Parkeerbehoefte

991657 Bijlage 3 Plankaart viaduct 7poort

21-478 210310 Beantwoording TV 210303 PvdA Viaduct 7Poort - Hengelderweg

7 Z/18/311342 Kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort

De raad wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen van € 2,35 miljoen voor realisatie van het 2e viaduct 7Poort.

Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

Dossier 2341 voorblad

1003776 Raadsvoorstel en raadsbesluit kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort

8 Z/21/380418 Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022

De raad wordt voorgesteld:
1\. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 \- 2022\.
2\. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen\, te weten:
a. “Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018.”
b. “Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning.”
c. “Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid.”
d. “Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald.”
3\. Op basis van nieuwe inzichten en adviezen te beslissen over het voorstel tot afzien van ophogen van de inkomensgrens voor de ‘bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten’ naar 140%\.

Portefeuillehouder: Belinda Elfrink

Er is een amendement door de PvdA, SP en VVD op dit onderwerp ingediend (8a)

Dossier 2335 voorblad

1006886 Raadsvoorstel en raadsbesluit Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022

1008569 Bijlage 1 Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022

1008445 Bijlage 2 Evaluatie Bestuurlijke opdracht RSD 2019

1008422 Bijlage 4 Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022 CONCEPT 2021

21-482 210308 Beantwoording vragen informatieve raadsbijeenkomst 3 maart 2021 armoede- en schuldenbeleid

8.a Amendement PvdA, SP en VVD Armoede en Schuldenbeleid

VERWORPEN Amendement PvdA SP VVD Armoede en Schuldenbeleid

9 Z/21/381560 Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

De raad wordt voorgesteld om:
1\. De beleidsambities zoals deze verwoord zijn in bijgevoegde memo vast te stellen;
2\. Het college te mandateren de beleidsambities verder uit te werken in een uitvoeringsprogramma\.

Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

Dossier 2337 voorblad

1008545 Raadsvoorstel en raadsbesluit Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers.docx

1008554 Bijlage 1 P20-0022-036 Voorstel beleidsambities klimaatadaptatie.pdf

21-488 Beantwoording vraag uit commissie Ruimte ter voorbereiding op raad 24 maart 2021 (ambities Deltaplan Klimaatadaptatie)

10 VAN AGENDA GEHAALD Z/21/385286 Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar in Regioraad Euregio Rijn-Waal

De raad wordt gevraagd een raadslid als lid vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aan te wijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal.

Er hebben zich 2 kandidaten gemeld: de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar) en mevrouw M. Dunnink (SP). Er zal voorafgaande aan de vergadering via de post schriftelijk gestemd worden. Er is een stembureau ingericht waarin zitting hebben de raadsleden Kagei, De Nooij en Riswick-Keultjes. Samen met de griffie zal het stembureau 24 maart a.s. eind van de middag de stemmen tellen. De uitslag van de stemming zal ter vergadering bekend worden gemaakt, waarna tot benoeming van het raadslid met de meeste stemmen kan worden overgegaan.

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

1017186 Raadsvoorstel en raadsbesluit benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar in Regioraad Euregio Rijn-Waal

11 HAMERSTUK Z/21/385285 Ontslag commissielid Ruimte

De raad wordt verzocht de heer W.J. Snelders (VVD) met terugwerkende kracht per 28 januari 2021 te ontslaan als lid van de raadscommissie Ruimte.

1017421 Raadsvoorstel en -besluit ontslag commissielid Ruimte

12 HAMERSTUK Z/20/360167 Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024

De raad wordt voorgesteld:
1\. In te stemmen met het RPW 2021\-2024; meer in het bijzonder met:
a. De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen:
\- De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen;
- De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek;
- De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021-2024);
b. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren.
2\. Niet in te stemmen met de schrapopgave van de dubbelbestemming PDV op Hengelder en de portefeuillehouder economie de opdracht te geven om hierover met de provincie en de regio in gesprek te gaan\.

Portefeuillehouder: Belinda Elfrink

Dossier 2311 voorblad

1001434 Raadsvoorstel en raadsbesluit Regionaal Programma Werklocaties 2021 - 2024 (RPW)

1001374 Bijlage 1 Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024

1001379 Bijlage 2 Advies Ecorys benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen

1001390 Bijlage 3 Notitie advies invulling en beoordeling XXL-logistiek

1001403 Bijlage 4 Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem Nijmegen Posad Maxwan

1001412 Bijlage 5 Landschappelijke analyse mogelijke uitbreiding DocksNLD

1001425 Bijlage 6 Reactienota concept RPW 2021-2024

1003712 Bijlage 7 Persbericht RPW 5 januari 2021

955070 Bijlage 8 Advies monitoring 2019 RPW

955069 Bijlage 9 Randvoorwaarden XXL-logistiek

13 HAMERSTUK Z/21/380997 Aanvragen suppletie-uitkering explosieven (OCE) i.r.t. het project aan de Kerkstraat 21 in Zevenaar

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het aanvragen van een suppletie-uitkering voor het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog ter compensatie van de door initiatiefnemer werkelijk gemaakte kosten van € 180.962,67 uit het Gemeentefonds bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

Dossier 2330 voorblad

1007088 Raadsvoorstel en raadsbesluit Aanvragen suppletie-uitkering explosieven (OCE) i.r.t. het project aan de Kerkstraat 21 in Zevenaar

14 HAMERSTUK Z/21/380721 Beleidsplan Inburgering

De raad wordt voorgesteld het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 als beleidskader voor de nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.

Portefeuillehouder: Belinda Elfrink

Dossier 2334 voorblad

1006847 Raadsvoorstel en raadsbesluit Beleidsplan Inburgering

1008415 Bijlage 1 Beleidsplan Inburgering

1007433 Bijlage 2 Advies van de Participatieraad Zevenaar

1007436 Bijlage 3 Bestuurlijke reactie op advies Participatieraad Zevenaar

1008249 Bijlage 4 Advies van de Cliëntenraad van de RSD

1007584 Bijlage 5 Bestuurlijke reactie op advies Cliëntenraad van de RSD

21-483 210317 Beantwoording TV GL 210311 beleidsplan inburgering

15 Moties vreemd aan de orde van de dag

De volgende moties vreemd aan de orde van de dag zijn ingediend:
a. Motie VVD, PvdA en Sociaal Zevenaar inzake Flexwonen
b. Motie GroenLinks en SP inzake Tegelwippen
c. Motie PvdA, SP, Sociaal Zevenaar en GroenLinks inzake vrijstelling giften bijstand

15.a Motie vreemd aan de orde van de dag VVD, PvdA en SZ Flexwonen

Motie vreemd aan de orde van de dag VVD PvdA SZ Flexwonen.docx

15.b INGETROKKEN Motie vreemd aan de orde van de dag GroenLinks SP Tegelwippen

INGETROKKEN Motie vreemd aan de orde van de dag GroenLinks SP Tegelwippen

15.c Motie vreemd aan de orde van de dag SP, PvdA, SZ en GroenLinks vrijstelling giften bijstand

Motie vreemd aan de orde van de dag SP, PvdA, SZ en GroenLinks vrijstelling giften bijstand

16 HAMERSTUK Z/20/378967 Bekrachtigen van geheimhouding op de raadsvoorstellen t.b.v. het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheidsbeperkingen

De raad wordt gevraagd van de stukken behorende tot de afhandeling van de heroverweging van de openbaarheidsbeperkingen zoals deze zijn opgelegd door de Enquêtecommissie (Z/20/378967/INT/21/1010106) en de bijbehorende lijst zoals deze vertrouwelijk ter inzage zal liggen bij het SALD met kenmerk Z/20/378967/INT/21/1012329.

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

1009747 Raadsvoorstel en -besluit bekrachtigen van geheimhouding op de raadsvoorstellen t.b.v. het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheidsbeperkingen

17 HAMERSTUK Z/21/385445 Bekrachtiging geheimhouding op brief Hekkelman aan seniorenconvent

De raad wordt gevraagd geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van een brief van Hekkelman advocaten van 15 maart 2021 aan het seniorenconvent. Geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 25 Gemeentewet (Gw) en artikel 10, lid 2 onder g Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

De brief ligt ter inzage bij de griffie.

Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

1017506 Raadsvoorstel en besluit bekrachtiging geheimhouding brief van Hekkelman advocaten van 15 maart 2021

18 Sluiting

Vragen uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 24 maart 2021
Commissie Ruimte 18 maart 2021

Agendapunt: Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

Wordt voor de uitvoering van de beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers al budget gevraagd bij de Kadernota 2022?

Reactie: Als het gaat om de planning dan richten wij ons op het najaar 2021 voor de behandeling van het uitvoeringsprogramma Deltaplan Ruimtelijke Klimaat Adaptatie (DPRA). De uitvoering en bekostiging van de maatregelen zullen voor een groot deel verankerd worden in het Watertakenplan. De planning is om de actualisatie van het Watertakenplan in te brengen in de raad nadat het uitvoeringsprogramma DPRA is behandeld in de raad. Dit zal plaats vinden in de laatste raadsvergadering van dit jaar en anders in het 1e kwartaal 2022.

Agenda raadsvergadering 24 maart 2021

Tijd 19:30 uur
Locatie Digitaal
Voorzitter L.J.E.M. van Riswijk

1	**Opening**
2	**Vaststellen agenda**
3	**Z/21/384969 Benoeming en beëdiging commissielid Samenleving** De raad wordt voorgesteld mevrouw J. de Nooij (CDA) bij acclamatie te benoemen tot lid van de commissie Samenleving. In verband met de corona-maatregelen zal de beëdiging van mevrouw De Nooij om praktische redenen ook in deze raadsvergadering plaatsvinden.
4	**Vragenuur** a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college De volgende schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording zijn ingediend: - PvdA**:** Nieuwe omgevingsvergunning Paintballcentrum Babberich - PvdA: Zaken die onder de rechter zijn - VVD: Flexwonen - Sociaal Zevenaar: Sociaal Domein b. Mededelingen college c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken
5	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergaderingen** De raad wordt gevraagd de besluitenlijsten van de besloten raadsvergadering van 3 december 2020 en de openbare raadsvergadering van 24 februari 2021 vast te stellen.
6	**Z/20/365871 Bestemmingsplan viaduct 7Poort** De raad wordt voorgesteld: 1. het bestemmingsplan 'Viaduct 7Poort' ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;

	2. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. Portefeuillehouder: Hans Winters
7	**Z/18/311342 Kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort** De raad wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen van € 2,35 miljoen voor realisatie van het 2e viaduct 7Poort. Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf
8	**Z/21/380418 Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022** De raad wordt voorgesteld: 1. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022. 2. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen, te weten: a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018." b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning." c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid." d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald." 3. Op basis van nieuwe inzichten en adviezen te beslissen over het voorstel tot afzien van ophogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten' naar 140%. Bij dit agendapunt is het amendement Armoede & Schuldenbeleid ingediend door de fracties PvdA, SP en VVD Portefeuillehouder: Belinda Elfrink
9	**Z/21/381560 Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers** De raad wordt voorgesteld om: 1. De beleidsambities zoals deze verwoord zijn in bijgevoegde memo vast te stellen; 2. Het college te mandateren de beleidsambities verder uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Portefeuillehouder: Carla Koers-de Graaf

10	**Z/21/385286 Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar in Regioraad Euregio Rijn-Waal** De raad wordt gevraagd een raadslid als lid / vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aan te wijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal. *Er hebben zich 2 kandidaten gemeld: de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar) en mevrouw M. Dunnink (SP). Er zal voorafgaande aan de vergadering via de post schriftelijk gestemd worden. Er is een stembureau ingericht waarin zitting hebben de raadsleden Kagei, De Nooij en Riswick-Keultjes. Samen met de griffie zal het stembureau de stemmen tellen. De uitslag van de stemming zal ter vergadering bekend worden gemaakt, waarna tot benoeming van het raadslid met de meeste stemmen kan worden overgegaan.* Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk
11	**HAMERSTUK Z/21/385285 Ontslag commissielid Ruimte** De raad wordt verzocht de heer W.J. Snelders (VVD) met terugwerkende kracht per 28 januari 2021 te ontslaan als lid van de raadscommissie Ruimte.
12	**HAMERSTUK Z/20/360167 Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024** De raad wordt voorgesteld: 1. In te stemmen met het RPW 2021-2024; meer in het bijzonder met: a. De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen: - De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen; - De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek; - De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021-2024); b. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren. 2. Niet in te stemmen met de schrapopgave van de dubbelbestemming PDV op Hengelder en de portefeuillehouder economie de opdracht te geven om hierover met de provincie en de regio in gesprek te gaan. Portefeuillehouder: Belinda Elfrink
13	**HAMERSTUK Z/21/380997 Aanvragen suppletie-uitkering explosieven (OCE) i.r.t. het project aan de Kerkstraat 21 in Zevenaar** De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het aanvragen van een suppletie-uitkering voor het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog ter compensatie van de door initiatiefnemer werkelijk gemaakte kosten van € 180.962,67 uit het Gemeentefonds bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk

14	**HAMERSTUK Z/21/380721 Beleidsplan Inburgering** De raad wordt voorgesteld het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 als beleidskader voor de nieuwe Wet Inburgering vast te stellen. Portefeuillehouder: Belinda Elfrink
15	**Moties vreemd aan de orde van de dag** De volgende moties zijn ingediend: a. Motie vreemd VVD, PvdA en Sociaal Zevenaar inzake Flexwonen b. Motie vreemd aan de orde van de dag GroenLinks en SP inzake Tegelwippen c. Motie vreemd aan de orde van de dag SP, PvdA, Sociaal Zevenaar en GroenLinks inzake vrijstelling giften bijstand
16	**HAMERSTUK Z/20/378967 Bekrachtigen van geheimhouding op de raadsvoorstellen t.b.v. het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheidsbeperkingen** De raad wordt gevraagd geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van de stukken behorende tot de afhandeling van de heroverweging van de openbaarheidsbeperkingen zoals deze zijn opgelegd door de Enquêtecommissie (Z/20/378967/INT/21/1010106) en de bijbehorende lijst zoals deze vertrouwelijk ter inzage zal liggen bij het SALD met kenmerk Z/20/378967/INT/21/1012329. Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk
17	**HAMERSTUK Z/21/385445 Bekrachtigen van geheimhouding op brief Hekkelman aan seniorenconvent** De raad wordt gevraagd geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van een brief van Hekkelman advocaten van 15 maart 2021 aan het seniorenconvent. Geheimhouding wordt opgelegd op grond van artikel 25 Gemeentewet (Gw) en artikel 10, lid 2 onder g Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De brief ligt ter inzage bij de griffie. Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk
18	**Sluiting**

Zevenaar, 18 maart 2020

De burgemeester van Zevenaar,
L.J.E.M. van Riswijk

*Z04BE4A6DAD
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Benoeming commissielid Samenleving
Zaaknummer	Z/21/384969
Documentnummer	INT/21/1017157
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ellen Hondelink-Rinsma, griffie
Telefoon	0316-595168
E-mail	griffie@zevenaar.nl

1. Samenvatting
De fractie van het CDA heeft mevrouw J. (Jojanneke) de Nooij voorgedragen voor benoeming tot lid van de commissie Samenleving. Er wordt voorgesteld haar als zodanig te benoemen.

2. Raadsvoorstel
De raad wordt voorgesteld:
Mevrouw J. (Jojanneke) de Nooij per 25 maart 2021 te benoemen tot lid van de raadscommissie Samenleving.

3. Waarom naar de raad
In artikel vier (leden twee en drie) van de verordening op de raadscommissies 2018 is bepaald dat de leden van de drie raadscommissies, op voordracht van de desbetreffende fracties, worden ontslagen en benoemd door de gemeenteraad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Mevrouw De Nooij benoemen als commissielid voor de commissie Samenleving namens het CDA.

5. Argumenten en alternatieven
Mevrouw De Nooij voldoet aan de formele vereisten voor het lidmaatschap (lidmaatschap van de betreffende politieke partij, woonplaats, leeftijd en incompatibiliteiten) en is voorgedragen door haar fractie.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
n.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid
n.v.t.

8. Communicatie
Op de website van de gemeente Zevenaar wordt de samenstelling van de raadscommissies vermeld, voor de commissie Samenleving zal deze worden aangepast naar aanleiding van de benoeming van mevrouw De Nooij.

9. Kosten, baten en dekking
n.v.t.

De griffier	De voorzitter
Will van der Vlies	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Benoeming commissielid Samenleving
Zaaknummer	Z/21/384969
Documentnummer	INT/21/1017157

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat het volgens de verordening op de raadscommissies 2018 mogelijk is om commissieleden te benoemen;

gelet op artikel vier, leden twee en drie van de verordening op de raadscommissies 2019;

gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad;

besluit:

Mevrouw J. (Jojanneke) per 25 maart 2021 te benoemen tot lid van de raadscommissie Ruimte.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021.

De griffier	De voorzitter
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A~~ / B / ~~C~~ (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Omgevingsvergunning Paintballcentrum Babberich

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 21 maart 2021

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Op 26 januari hebben wij vragen gesteld voor de raadsvergadering. Deze vragen zijn 29 januari schriftelijk beantwoord. Een van de 5 vragen was:

> Waarom is de nieuwe omgevingsvergunning na 3 weken nog niet gepubliceerd. Op welke termijn gaat het college met belanghebbenden dit besluit delen.

Antwoord: De nieuw omgevingsvergunning wordt niet bekend gemaakt en treedt niet in werking. Een omgevingsvergunning om het gebruik toe te staan is niet langer nodig, omdat het bestemmingsplan het gebruik van het perceel als paintballterrein rechtstreeks mogelijk maakt.

De PvdA vindt dit een vreemd antwoord. Een aantal weken nadat het college een besluit heeft genomen over de nieuwe omgevingsvergunning komt hetzelfde college met het antwoord dat het gebruik in het bestemmingsplan is geregeld.

In februari heeft de gemeente overleg gehad met de initiatiefnemer en de omwonenden. In het gesprek is gevraagd naar de status van de nieuwe omgevingsvergunning van 5 januari 2021. Daar is medegedeeld dat de omgevingsvergunning niet wordt gepubliceerd, omdat deze is gebaseerd op de beheersverordening.

Vraag/Vragen:

1. Waarom is eind 2020 een nieuwe omgevingsvergunning opgesteld en heeft het college daarover een besluit genomen?
   Het college is toch op de hoogte dat op uw voorstel het bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord in juni 2020 voor deze locatie is gewijzigd.

2. Klopt het dat de omgevingsvergunning van 5 januari 2021 is gebaseerd op de beheersverordening? (getoetst aan de beheersverordening)

3. Hoe is het mogelijk dat aan een oude verordening wordt getoetst.
   Bij het toetsen van de omgevingsaanvraag moet toch gekeken worden naar de op dat moment geldende bestemming.

4. Waarom is bij de beantwoording van 29 januari niet vermeld dat de omgevingsvergunning gebaseerd was op de beheersverordening.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A~~ / B / ~~C~~ (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Zaken die onder de rechter zijn

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 21 maart 2021

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
In de commissievergadering ruimte van 18 maart jl. was een brief over het archeologisch onderzoek in Pannerden geagendeerd. Het stond op de agenda, omdat een van de fracties naar het standpunt van de portefeuillehouder (het college) had gevraagd. De reactie van de portefeuillehouder was dat zaken die onder de rechter zijn niet besproken worden.

Bij interruptie heeft de PvdA al gereageerd dat wij het vreemd vinden dat in het ene geval het “vlaggetje” het is onder de rechter wordt gehesen. In een ander geval wordt wel inhoudelijk gesproken over het onderwerp en worden zelfs wijzigen aangebracht.

Vraag/Vragen:

1. Bestaat de (ongeschreven) regel dat zaken die onder de rechter zijn niet in het openbaar in de raad of commissie worden besproken.

2. Geldt deze regel zowel voor het college als voor de raad/commissie?

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: B 24 maart 2021

Onderwerp: Tijdelijke regeling stimulering huisvesting vergunninghouders (TRSHV) en flexwonen

Naam en fractie: P.A. Vos, VVD Zevenaar

Datum indienen: 22-03-2020

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Motie Flexwoningen 9 oktober 2019 en vragen van 2 juni 2020

Vraag/Vragen:

1. Hoeveel subsidie heeft gemeente Zevenaar ontvangen vanuit de TRSHV gedurende 201-2020?
2. Hoeveel extra woningen zijn in de gemeente Zevenaar gebouwd na 2017 voor de opvang van statushouders?
3. Hoeveel Flexwoningen zijn er na 2017 geplaats in de gemeente Zevenaar?
4. **Vraag 5 VVD 20-386 200721**. Zijn er locaties in kaart gebracht waar flexwoningen in de regio geplaatst kunnen worden? Antwoord: Vanuit de woondeal is afgesproken dat de regio gaat onderzoeken of het realiseren van flexibele en tijdelijke woningen en/of vernieuwende bouwconcepten een (tijdelijke) oplossing is voor het inlopen van het woningtekort op de korte termijn. De afspraak is nog niet uitgevoerd en wordt opgepakt bij een van de versnellingstafels. Deze starten september 2020.
   Graag een overzicht waar in de gemeente locaties in kaart zijn gebracht voor flexwonen?
5. **Motie Z/20/357417/INT/20/957925 Flexwoningen: Roept het college op:** haar interesse kenbaar te maken aan de provincie om samen met de regio mee te doen aan de Pilot Flexwonen van BZK; Portefeuillehouder geeft aan interesse kenbaar gemaakt te hebben bij de provincie en dit is opgenomen in de woondeal.
   Concreet hoeveel flexwoningen worden er in de gemeente Zevenaar opgenomen vanuit deze woondeal? En wanneer worden deze geplaats?

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: B (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: nav RIB sociaal domein

Naam en fractie:Sociaal Zevenaar Joke Harmsen

Datum indienen:23 maart 2021

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding;
Is de toekenning van de WMO en jeugdhulp kwalitatief juist in de gem Zevenaar? De consulenten hebben de motivatie om goede ondersteuning te bieden maar ervaren hoge werkdruk en het gebrek aan praktische Ondersteuning en onduidelijkheid in de aansturing van de drie teams bedreigen de kwaliteit van het werk. Verder stelt BDO vast dat jeugdzaken steeds langer gaan duren, dat de dossiers te omvangrijk zijn en dat cliënten altijd die ondersteuning krijgen waarom gevraagd wordt. Goede samenwerking en afstemming met cliënten zelf is een een kwaliteitseis vanuit de landelijke richtlijnen voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Dat betekent echter niet dat de de cliënten zelf aan het stuur staan, zoals nu het geval lijkt te zijn.

Wat is er sinds het BDO rapport ontwikkeld op het voorliggend veld?

Wat en hoe wordt er gestuurd op beleid en uitvoering om gebruik te maken van het voorliggend veld?

Wat is er ingezet en wat is opgenomen in de MGR aan taakstelling om op transformatie in te zetten (dwingender) bij de aanbieders?

Hoe wordt er binnen de gem Zevenaar gewerkt aan ontschotting van budgetten?

Is er nu eenduidigheid en volledige helderheid over taken verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij alle uitvoerenden op sociaal domein?

De uitwerking van beschikkingen loopt niet goed- is praktische ondersteuning nu wel ingericht?

Wat is de huidige caseload van de consulenten, wat is wenselijk wat is de realiteit?

Er was sprake van ruis in de ondersteuning, de ene keer A de andere keer B, hoe is de ervaring nu?

Wat is doorslaggevend in de gebiedsteams? Breed werken met of juist smal (oog voor de context en systeem) of alleen op vraag antwoorden bieden?

De samenwerking tussen de drie teams liep stroef, er werden eilandjes ervaren, hoe is dat nu?

Er waren veel slapende dossiers, hoeveel slapende dossiers zijn er nu?

Wordt er nu structureel geëvalueerd? Zo ja wat is de interval?

Stapeling van hulp (cliënten die lijken te profiteren van al het zorg aanbod), hoe is dit gewijzigd?

Is het KCC alg en KCC zorg inmiddels samengevoegd?

Hoeveel multi probleem gezinnen telt Gem Zevenaar?

Op welke gewenste maatschappelijke effecten toetsen we het beleid? Geeft u drie voorbeelden hiervan op integrale aanpak sociaal domein.

Van welke voorbeelden en ervaringen is er geleerd uit het land?

Op welke manier is kennisuitwisseling georganiseerd in en met diverse teams?

Toelichting op het tijdelijke sturingsstructuur (programma organisatie) met als doel beleid en uitvoering strakker op elkaar te laten aan sluiten?

Op welke manier denkt Zevenaar de invloed te willen vergroten op verwijzingen en indicatie stellingen door derden huisartsen en gecertificeerde instellingen?

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 24 maart 2021

Nr.	Datum van ontvangst	Titel	Wijze van afdoening
1.	21-02-2021	Bericht Raden in Verzet inzake motie en online congres op 26 maart 2021	Voor kennisgeving aannemen
2.	22-02-2021	INretail brief gemeenten inzake corona actualisatie detailhandelsbeleid en centrumvisies	Ter afdoening in handen stellen van het college
3.	22-02-2021	Brief uitstel ALV 2021 VNG Gelderland en toezending financiële stukken	Ter afdoening in handen stellen van het college
4.	23-02-2021	VNG Raadsinformatiebrief implementatie nieuw inburgeringsstelsel	Voor kennisgeving aannemen
5.	24-02-2021	Burgerbrief inzake opstarten coffeeshop in Zevenaar	Ter afdoening in handen stellen van het college
6.	28-02-2021	Burgerbrief zienswijze op plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat	Ter afdoening in handen stellen van het college
7.	28-02-2021	Burgerbrief aanvullende persoonlijke zienswijze op plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat 4 (2)	Ter afdoening in handen stellen van het college
8.	02-03-2021	Brief bewoners Molenwijk uitgangspunten plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat 4	Ter afdoening in handen stellen van het college
9.	02-03-2021	Brief BOK 010321 inzake geld gemeenten dat bedoeld is voor kunst en cultuur	Ter afdoening in handen stellen van het college

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 24 maart 2021

Nr.	Datum van ontvangst	Titel	Wijze van afdoening
10.	04-03-2021	Conceptbegroting VGGM 2022 en bestemming resultaat jaarrekening 2020 ter consultatie	Ter afdoening in handen stellen van het college; stuk komt nog in commissie en raad aan de orde
11.	05-03-2021	VNG Ledenbrief 21-014 openstelling vacatures in VNG bestuur	Voor kennisgeving aannemen
12.	08-03-2021	Jaarverslag 2020 Scalabor	Voor kennisgeving aannemen
13.	08-03-2021	Factsheet Ambulancezorg Gelderland-Midden Zevenaar 22 januari 2020	Voor kennisgeving aannemen
14.	09-03-2021	VNG Ledenbrief 21-016 Standaardverklaring per 1-4-2021 API-standaarden voor zaakgericht werken	Voor kennisgeving aannemen
15.	12-03-2021	VNG Ledenbrief 21-019 Arbitrage over tekorten jeugdzorg	Voor kennisgeving aannemen
16.	17-03-2021	Brief bewoners Prinses Margrietlaan Angerlo 210316 inzake aansprakelijk-heidsstelling overlast en schade bomen	Ter afdoening in handen stellen van het college
17.	18-03-2021	Motie gemeente Eindhoven 16 mrt. 2021 Minimumloon naar 14 euro	Voor kennisgeving aannemen
18.	18-03-2021	Brief Vereniging Eigen Huis oproep bewoners te betrekken bij RES	Voor kennisgeving aannemen
19.	19-03-2021	Burgerbrief 18 mrt. 2021 inzake voorzitter commissie Ruimte	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 24 maart 2021

Raadsinformatiebrieven			
Nr.	**Datum van ontvangst**	**Titel**	**Wijze van afdoening**
20.	22-02-2021	2021-016 Proces zienswijze jaarstukken Veilig Thuis	Voor kennisgeving aannemen
21.	24-02-2021	2021-018 Informatie Beschermd thuis regio centraal Gelderland	Voor kennisgeving aannemen
22.	24-02-2021	2021-019 Actualisatie van het strategisch beleidskader milieutoezicht	Voor kennisgeving aannemen
23.	25-02-2021	2021-020 Evaluatie prestatieafspraken 2020	Voor kennisgeving aannemen
24.	03-03-2021	2021-021 Transformatievoorstel regio 025 culturele infrastructuur	Voor kennisgeving aannemen
25.	03-03-2021	2021-022 Stand van zaken Noordeinde	Voor kennisgeving aannemen
26.	10-03-2021	2021-017 Opzegging bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid VNG en Rijk	Voor kennisgeving aannemen
27.	10-03-2021	2021-023 Beleidsregels TONK	Voor kennisgeving aannemen
28.	10-03-2021	2021-025 COVID-19 d.d. 9 maart 2021	Voor kennisgeving aannemen
29.	18-03-2021	2021-026 Beantwoording vraag over proces archiefbescheiden enquête-commissie	Voor kennisgeving aannemen

Raden in Verzet

Motie en Save-the-Date

Beste griffies,

Wilt u dit bericht aub doorgeleiden aan uw raadsleden? Alvast hartelijk bedankt!

Beste raadsleden,

Motie Gemeenten-in-nood-fonds

Raden in Verzet diende tijdens de ledenvergadering van de VNG op 12 februari namens 35 gemeenten de motie voor het gemeenten-in-nood-fonds in. Met ruim 30% van de stemmen haalde de motie het niet, maar toch zijn we tevreden met het stevige signaal dat is afgegeven. Het bestuur van de VNG zet in op veel meer geld voor de gemeenten, en is voornemens om al deze maand tot afspraken te komen over de problematiek van de jeugdzorg. Het onderzoek ‘Stelsel in groei’ heeft immers duidelijk laten zien dat alleen al in 2019 de gemeenten ca. 1,7 miljard te weinig hebben gekregen om alle kosten te betalen.

Congres Gemeenten in nood

De VNG gaat in de slag met het zittende kabinet voor de financiële problematiek van dit jaar en volgend jaar, en zet bij de kabinetsformatie in op structurele oplossingen. Maar het is natuurlijk maar de vraag of het lukt om voldoende resultaat te bereiken en genoeg aandacht van ‘Den Haag’ voor de gemeenten te krijgen.

Raden in Verzet wil nog meer met alle gemeenten samenwerken om te bespreken op welke manier wij actie kunnen voeren om de VNG te ondersteunen in hun onderhandelingspositie. Daarom houden we een digitaal congres op

vrijdag 26 maart van 15.00 tot 17.00 uur

Alle nadere informatie volgt later, maar zet de datum vast in de agenda.

Vriendelijke groet,

Actiecomité Raden in Verzet

radeninverzet@gmail.com
www.zoetermeer.nl/radeninverzet

We zijn raadslid geworden omdat we het allerbeste willen voor onze gemeente en niet om de gemeente kapot te bezuinigen!

Copyright © 2021 Raden in Verzet, Alle rechten voorbehouden.

Ons email adres is:
radeninverzet@gmail.com

Wilt u een wijziging aanbrengen in de wijze waarop u deze emails ontvangt?
U kunt hier wijzigen of u hier uitschrijven

This email was sent to griffie@zevenaar.nl

why did I get this? unsubscribe from this list update subscription preferences

Gemeenteraad Zoetermeer · Stadhuisplein 1 · ZOETERMEER, Zuid-Holland 2711 EC · Netherlands

KONINKLIJKE
INRETAIL

Aan: College van B&W en gemeenteraad
Van: INretail

Datum: 22-2-2021

Onderwerp: corona actualisatie detailhandelsbeleid en centrumvisies

Geacht college en gemeenteraad,

In januari ontvingen alle gemeenten en provincies de oproep om winkelondernemers te helpen de financiële druk te verlagen. Graag vragen wij opnieuw uw aandacht voor de impact van corona op middellange termijn, met de aanbeveling om nu te starten met het actualiseren van uw detailhandelsbeleid en centrumvisie.

U ziet het om u heen: door corona staat het voortbestaan van veel retailers en daarmee van goede voorzieningen in binnensteden, dorpskernen en buurt- en wijkwinkelcentra voor uw inwoners op het spel.

Wat is er aan de hand? Door corona gebeurt in verhoogd tempo wat reeds speelde: de fysieke winkelmarkt verliest terrein t.o.v. het online winkelen. Consumenten hebben in coronatijd massaal de weg naar online oriënteren én aankopen gevonden. De detailhandelssector als geheel verandert nog sneller dan voor corona, en daarmee verandert de rol van winkels als vanzelfsprekende drager van centra.
Door deze ontwikkelingen zal het aantal winkels komende jaren blijven afnemen. Hierdoor dreigt een afname van de vitaliteit en attractiviteit in dorps- en stadscentra. Het centrum is echter een belangrijke imagodrager, het visitekaartje én de ontmoetingsplek voor de inwoners van het desbetreffende dorp of de stad. Het relevant houden van onze centra heeft dan ook vanuit sociaal-maatschappelijk perspectief prioriteit.

Onze tip: wacht de coronacrisis niet af maar onderneem nu actie en neem zelf de regie. Door nú detailhandelsbeleid en centrumvisies te actualiseren, biedt u inwoners en ondernemers het noodzakelijke perspectief op vitale en leefbare centra na corona. Als college en raad bent u zo al voor de raadsverkiezingen van 2022 aan besluitvorming en uitvoering toe, en kunnen ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente na de crisis direct gezamenlijk aan de slag!

Met **‘Dynamiek door beleid – de corona-update**’ biedt INretail u hiervoor de concrete leidraad met alle actuele achtergronden. Desgewenst bieden wij u graag onze verdere hulp aan.

Arnhemse Bovenweg 100
3708 AG Zeist
Postbus 762
3700 AT Zeist

T (088) 973 06 00
F (088) 973 06 99
info@inretail.nl
www.inretail.nl

IBAN: NL94RABO0120463245
BIC: RABONL2U
KVK: 30266333
BTW: NL8209.82.192.B.01

KONINKLIJKE
INRETAIL

Bijgaand treft u de samenvatting waarin bondig uiteengezet wordt hoe u lokaal de winkelstructuur vitaal houdt. Download hier het rapport Dynamiek door beleid.

Op onze website www.inretail.nl informeren wij u graag verder over INretail, Platform DNWS, Lokaal Retailbelang en bieden we u ook andere handige publicaties.

Wij vernemen graag op welke wijze u aan de slag gaat met uw detailhandelsstructuurvisie.

Met hartelijke groet,

Jan Meerman
Directeur INretail

Bijlage: Samenvatting Dynamiek door beleid - Hoe de overheid de winkelstructuur vitaal houdt

Arnhemse Bovenweg 100
3708 AG Zeist
Postbus 762
3700 AT Zeist

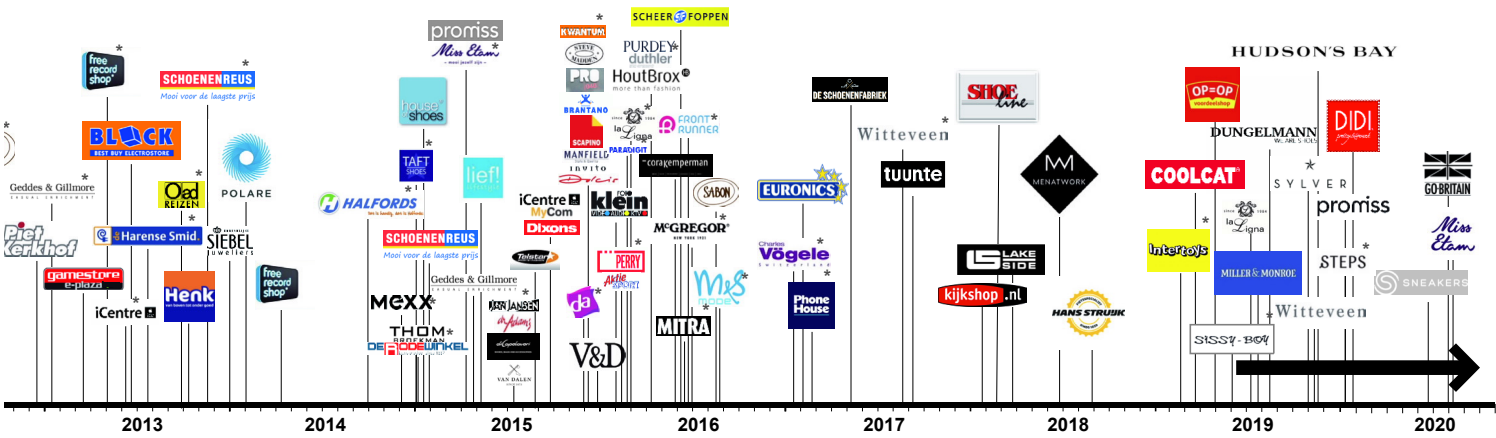
T (088) 973 06 00
F (088) 973 06 99
info@inretail.nl
www.inretail.nl

IBAN: NL94RABO0120463245
BIC: RABONL2U
KVK: 30266333
BTW: NL8209.82.192.B.01

Samenvatting

Veel winkelgebieden hebben problemen. Het aantal bezoekers loopt terug en omzetten staan onder druk. Leegstand en verloedering dreigen. In opdracht van INretail stelde DTNP de handleiding ‘Dynamiek door beleid’ op, die ingaat op de wijze waarop gemeenten en provincies een crisis in de winkelmarkt en verloedering van centra kunnen voorkomen. Belangrijkste aanbeveling: maak keuzes. Er zijn ook veel winkelgebieden met goede toekomstkansen. Een goede regie stimuleert de markt tot nieuwe investeringen.

Tijdslijn ifliaalbedrijven die failliet gingen of hun winkels sloten (online verder)

Minder behoefte aan fysieke winkels

Het aantal winkels in Nederland neemt al vele jaren af. Het winkeloppervlak groeide in het eerste decennium van de 21e eeuw echter nog lfink. Doordat het oppervlak sneller groeide dan de bevolking kreeg elke inwoner er in die jaren ± 20% aan winkelmeters bij (tot ± 28 mln m²), terwijl de winkelomzet niet meegroeide. De groei in meters is in het tweede decennium gestopt. Door de toename van aankopen via internet (versnelde groei door corona) wordt er minder en anders fysiek gewinkeld.

Nadat door de iflialisering veel lokale aanbieders zijn verdrongen, verdwijnen op hun beurt vele winkelketens uit het straatbeeld. De fysieke winkel-markt is de afgelopen 20 jaar veranderd van een groeimarkt in een krimpende verdringingsmarkt.

Vrijwel alle winkellocaties (deels) kwetsbaar

We gaan een toekomst tegemoet met nog veel minder winkels en meer leegstand en/of noodzaak tot transformatie. De coronacrisis versterkt en versnelt deze opgave. Vooral perifere locaties die zich richten op gemak of prijs verliezen terrein aan internet. Ook onze centra hebben kwetsbare delen, maar houden toekomstwaarde als het (boven)lokale voorzieningenhart en de centrale ontmoetingsplek.

Dynamiek door beleid

Hoe de overheid de winkelstructuur vitaal houdt

Samenvatting

Als alles mag gebeurt er niks

Veel marktpartijen twijfelen met investeren. Anderen proberen hun kwetsbare locatie te redden met nog meer winkels. Niet elk marktinitiatief draagt echter bij aan een duurzame en aantrekkelijke winkelstructuur. Opvallend is de consensus bij marktpartijen, die de overheid oproepen keuzes te maken en beleid te voeren. Immers, als 'alles overal kan' biedt dit ontwikkelaars, eigenaren en winkels louter onzekerheid. Zij zullen dan niet snel (kunnen) investeren, zeker niet op kostbare centrumlocaties. Regie door de overheid is cruciaal voor een gezonde winkelstructuur en vitale centra.

Keuzes: investeringen en kwaliteit

Met een doordacht regionaal en gemeentelijk detailhandelsbeleid wordt aan marktpartijen duidelijkheid en zekerheid geboden. Bundelen van schaarse marktpotenties biedt kansen voor relatief ingewikkelde projecten op centrumlocaties. Juist hier liggen in de nieuwe winkelmarkt ook op langere termijn de beste kansen voor winkels en overige publieksfuncties. Er ontstaan compacte locaties met voldoende 'kritische massa' voor bezoekers om te voorzien in kwaliteit en attractiviteit. Zwakke winkelprojecten met een korte levenscyclus worden voorkomen. Dit leidt tot een duurzame winkelstructuur.

ABC van 'aan de slag'

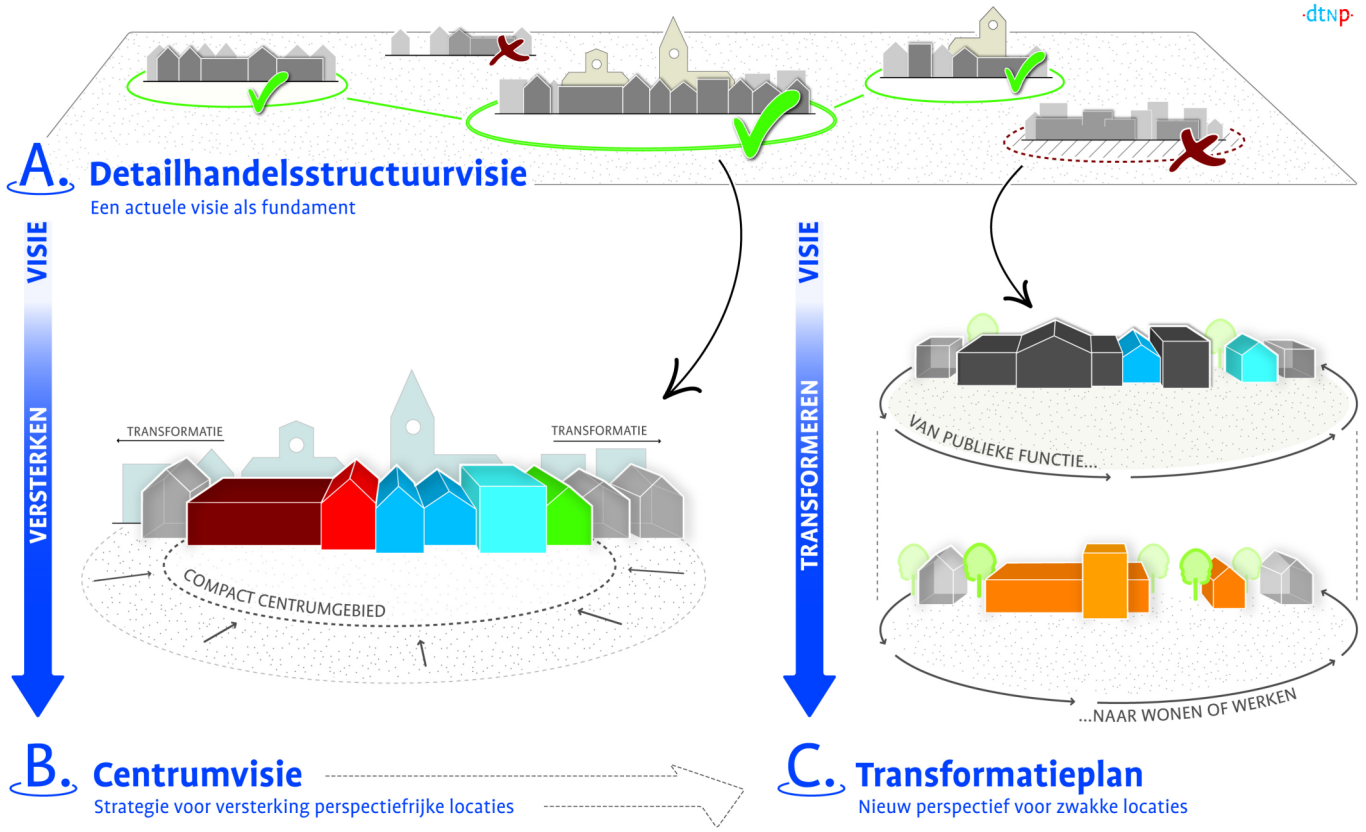
De handleiding 'Dynamiek door beleid' sluit af met een praktisch ABC waarmee overheden (en marktpartijen) aan de slag kunnen. Het geeft de 'zeven gouden tips' voor planologisch-juridisch houdbaar detailhandelsbeleid en kansrijke winkellocaties, en strategieën om kansarme locaties af te bouwen. De handleiding is gratis te downloaden via www.dtnp.nl, www.inretail.nl en www.retailinsiders.nl.

dtnp

IN

KONINKLIJKE INRETAIL

'Vanuit een actuele detailhandelsstructuurvisie gericht werken aan versterking en transformatie'

Van: Secretariaat VNG Gelderland <secretariaat@vnggelderland.nl>
Verzonden: maandag 22 februari 2021 13:44
Onderwerp: Uitstel Algemene Ledenvergadering 2021 VNG Gelderland

Van de leden van VNG Gelderland,

In bijgevoegde brief informeren wij u over het uitstel van de Algemene Ledenvergadering 2021 naar **6 september 2021.** Daarnaast vragen we uw instemming met enkele voorstellen ten behoeve van de voortgang van het werk van VNG Gelderland.

Uw reactie ontvangen we graag **vóór 15 april 2021**.
Heeft u vragen? Neem dan contact op met het secretariaat van VNG Gelderland via secretariaat@vnggelderland.nl.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Secretariaat bureau VNG Gelderland

06 42 227 227
secretariaat@vnggelderland.nl

Secretariaat:
Postbus 1, 6658 ZG Beneden-Leeuwen
026-669 01 96

VNG Gelderland
Postbus 1
6658 ZG Beneden-Leeuwen

T 026 – 669 01 96
secretariaat@vnggelderland.nl
www.vnggelderland.nl

Aan de leden van VNG Gelderland

Beneden-Leeuwen, 22 februari 2021
Betreft: Algemene Ledenvergadering 2021

Geachte leden,

Vorig jaar moesten wij onze Algemene Ledenvergadering (ALV) afgelasten. Dit jaar stellen wij de geplande ALV op 12 april in Buren onder voorbehoud uit naar **maandag 6 september 2021**. Wij verzoeken u deze datum alvast te reserveren. Later dit voorjaar verwachten we hierover een definitief besluit te kunnen nemen, in afstemming met de ontwikkelingen rond het terugdringen van COVID-19.

Vanwege deze ongewisheid sturen wij u hierbij de reguliere jaarstukken en voorstellen voor bestuursbenoemingen. Het bestuurlijk werk van VNG Gelderland kan daarmee doorgaan.

Er zijn in het ALV-deel geen bijzondere zaken te melden over ons jaarverslag en onze financiële jaarstukken. De stukken zijn opgesteld in lijn met de eerdere besluiten van de ALV 2019.

Het **jaarverslag** (bijlage 1) geeft een beeld van de werkzaamheden van VNG Gelderland in 2020.

Toelichting jaarrekening, begroting en balans (bijlage 2 en 3)
Als gevolg van de COVID-19 pandemie is een aantal geplande of te ondernemen activiteiten vervallen of afgelast. Daarmee vielen ook de bijbehorende begrote bedragen vrij. Dat is terug te zien bij activiteitskosten voor de leden (bijvoorbeeld ALV-kosten, informatieve vergaderingen, etc.). Maar ook bij reiskosten, kosten voor bestuursactiviteiten en inhuur voor het bureau. Zoals bekend is er op de ALV 2019 besloten de reserves geleidelijk af te bouwen in samenhang met een geleidelijke verhoging van de contributie tot het feitelijke kostenniveau. In de toen geprognotiseerde lijn is 2020 een uitzondering door de lagere uitgaven dan geraamd. Dat is -hopelijk- een incidentele uitzondering. Verder gaan begroting en jaarrekening uit van de lijn VNG Gelderland heeft ingezet.

Heeft u vragen?
Neem dan contact op met het bureau VNG Gelderland via secretariaat@vnggelderland.nl of 06-10101851 ([redacted]).

VNG Gelderland
Postbus 1
6658 ZG Beneden-Leeuwen

T 026 – 669 01 96
secretariaat@vnggelderland.nl
www.vnggelderland.nl

Bestuursbenoemingen

Het afgelopen jaar zijn er twee vacatures in het bestuur van VNG Gelderland ontstaan. Het voorstel is om in de vacatures te voorzien door de volgende benoemingen:

- Vacature wethouder Gert van den Berg (Nunspeet): wethouder Marieke Frank (Oost-Gelre);
- Vacature burgemeester André Baars (Ermelo): wethouder Jeroen Joon (Apeldoorn).

Stichting Gelderse Veren

Naast de reguliere zaken voor onze vereniging, leggen wij u een onderwerp apart voor.

Provincie Gelderland en VNG Gelderland zijn samen eigenaar van de Stichting Gelderse Veren, opgericht in 1995. De Stichting heeft een fonds van waaruit bijdragen voor de instandhouding van veren in Gelderland worden bekostigd. In het verleden is dat fonds gevuld vanuit de herziening uitkering wegen, en een latere rijksbijdrage die door de provincie verdubbeld is.

Dat Verenfonds is over enkele jaren uitgeput. De voeding vanuit rentebaten is drastisch verminderd. Dat betekent dat er nagedacht moet worden over de toekomst van de Gelderse veren en de wijze en de vorm waarop dat vanuit de overheid ondersteuning zou behoeven. Wij willen daarvoor een onderzoek starten en in dat proces de Gelderse oevergemeenten betrekken om te komen tot een zo toekomstbestendige en zo duurzaam mogelijke toekomst voor de veren.

Provincie Gelderland heeft naar aanleiding van een statenmotie inmiddels besloten tot een andere rol ten aanzien van de veren. Dat geeft extra betekenis aan een visie op de toekomst. Ook zonder die beleidswijziging van de provincie zou de blik naar de toekomst ontwikkeld moeten worden gegeven het feit dat de middelen over enkele jaren op zijn.

We verwachten dat de kosten van een onderzoek en een traject met inbreng van de diverse doelgroepen en betrokkenen maximaal € 60.000,-- kost. Wij zijn voornemens hierover met GS te overleggen (eerste helft maart) en dit gezamenlijk aan te pakken, ook in de bekostiging. Voor VNG Gelderland telt dat 28 van de Gelderse gemeenten één of meer veren binnen hun grenzen hebben en een behoorlijk aantal andere gemeenten heeft indirect belang bij de veren. Dat belang weegt zowel vanuit mobiliteitsoogpunt, als voor woon-werkverkeer en scholieren en zeker ook vanuit recreatie en toerisme. Het gaat dus om het belang van het merendeel van de Gelderse gemeenten.

Er is ook een provinciaal belang. Provincie Gelderland en VNG Gelderland zijn eigenaren van het Verenfonds. Tegen die achtergrond overleggen wij met GS over de bekostiging. Wij willen hier in ieder geval mee aan de slag en vragen u om uw instemming. Normaal zou een dergelijk voorstel via de ALV lopen. Wij vinden het bedrag te fors om daar eigenmachtig over te beslissen zonder u de ruimte te hebben gegeven te reageren. Wij horen over dit punt graag van u **vóór 15 april 2021.**

VNG Gelderland
Postbus 1
6658 ZG Beneden-Leeuwen

T 026 – 669 01 96
secretariaat@vnggelderland.nl
www.vnggelderland.nl

Concreet: we verzoeken u om in te stemmen
We verzoeken uw gemeente of samenwerkingsverband in te stemmen met:

1. De jaarstukken: Jaarverslag 2020, de Financiële verantwoording (waarin opgenomen begroting 2021 vv. en jaarrekening 2020) en de Balans;
2. Benoeming twee bestuursleden (wethouder Marieke Frank en wethouder Jeroen Joon);
3. Uitgave voor het onderzoek naar de Gelderse Veren tot maximaal € 60.000,--
4. Kennis te nemen van de nieuwe datum voor de Algemene Ledenvergadering VNG Gelderland op 6 september 2021.

We ontvangen uw reactie graag per mail
Stuur uw reactie naar het mailadres secretariaat@vnggelderland.nl **vóór 15 april 2021**. Wanneer er op 15 april 2021 geen reactie van uw gemeente of samenwerkingsverband is vernomen, gaan wij ervan uit dat u instemt met het financieel jaarverslag en met de voorstellen voor de bestuursbenoemingen. Tevens gaan we er vanuit dat het bestuur van VNG Gelderland hiermee kan werken als ware het besluiten genomen door de ALV.

Zoals gesteld, willen wij in de eerstvolgende fysieke ALV de besluiten, die wij vorig jaar en dit jaar (middels deze brief) aan u voorleggen, bekrachtigen. We stellen voor om daarom in die vergadering de rapportage van de kascontrolecommissie voor de rekening 2019 en 2020 te agenderen en daarna de commissie te dechargeren en een nieuwe commissie aan u voor te stellen.

Namens het bestuur van VNG Gelderland,

Perry Arissen
secretaris / penningmeester

René Verhulst
voorzitter

VNG Gelderland Jaarverslag 2020

Wat willen we?

VNG Gelderland is voor de Gelderse gemeenten en samenwerkingsverbanden een netwerkorganisatie gericht op uitwisseling van kennis, bevordering van een goede positie voor gemeenten in allerlei overleg, versterking van de kwaliteit van het Gelders openbaar bestuur, stimulering van overleg over nieuwe en over belangrijke thema's die gemeenten raken en zorgen voor formeel en informeel gesprek tussen gemeentebestuurders. Dat is een heel lijstje en daarbij is fysiek contact heel belangrijk. Toen eind januari tijdens het overleg met een afvaardiging van college en raad van Elburg de vraag werd gesteld of de Gelderland Academie niet meer digitaal zou kunnen werken, gaf VNG Gelderland aan dat de GA juist naar de gemeenten toe komt en dat in het samen deelnemen van bestuurders een meerwaarde zit vanwege de onderlinge contacten. Inmiddels weten we door corona dat er heel veel mogelijk is via digitale middelen. Maar we weten ook dat fysiek contact heel belangrijk is en node gemist wordt.

Corona heeft stevige impact gehad op het werk van VNG Gelderland. De ALV (Algemene Ledenvergadering) in Buren werd afgelast, via de mail werden besluiten genomen over begroting, rekening en benoemingen. In een eerste fysieke ALV kunnen die bekrachtigd worden.

Invloed was er uiteraard op de taken die VNG Gelderland uitvoert. Het ondersteunen van gemeenten in de aanpak van de stikstofproblematiek via een bestuurlijk en een ambtelijk overleg werd deels fysiek, deels digitaal gehouden. En zeker wanneer er indringende overleggen zijn is digitaal overleg een mager surrogaat van fysiek. Tegelijk weten we dat veel wel digitaal kan. In de zomerluwte van het virus kon er op 1,5 meter weer fysiek vergaderd woerden. Er werd zelfs in grote aantallen naar Den Haag gegaan om het prangende probleem van de gemeentefinanciën, de taken in het sociaal domein en het bestuurlijk perspectief voor gemeenten te bepleiten. Een pittig jaar voor alle inwoners, voor gemeenten en voor samenwerkingsverbanden en ook voor VNG Gelderland.

Belangrijke partners voor onze provinciale VNG zijn VNG Nederland en de provincie Gelderland. De halfjaarlijkse voorzittersoverleggen met de provinciale afdelingen moesten noodgedwongen digitaal worden gehouden en een overleg van afvaardigingen van GS en VNG Gelderland werd eveneens digitaal georganiseerd.

Wat doen we?

VNG Gelderland richt zich op taken die zoveel mogelijk Gelderse gemeenten betreffen. Niet om de taak over te nemen maar om te bevorderen dat gemeenten in de goede positie komen. Loopt het goed? Dan trekt VNG Gelderland zich terug.

Een mooi voorbeeld is de aanpak van **stikstof.** In 2019 heeft VNG Gelderland het initiatief genomen om een aanzet voor de aanpak te bevorderen met enkele VNG-commissieleden en de gedeputeerde. Dat heeft geleid tot een breed Gelders bestuurlijk overleg met provincie, waterschappen en gemeenten, gefaciliteerd door VNG Gelderland. Een paar keer is in het bestuurlijk overleg gevraagd of VNG Gelderland er nog bij moest zijn, de keuze was: blijf de vergadering leiden, blijf de bijeenkomsten faciliteren en koppel dit met een ambtelijk vooroverleg. Dan gaat het om kennis delen, elkaar informeren en opiniëren en waar nodig stimuleren en verbinden.

Waar gaat het dan over? Bijpraten op alle ontwikkelingen die er landelijk en provinciaal spelen, onderling afstemmen hoe de diverse gebieden erin zitten en met elkaar te kijken naar de inzet van Gelderland en van de gebieden. Daarbij worden zeker ook onderling kritische noten gekraakt, er moet in een complex probleem een weg gezocht worden. De deelnemers zijn voor hun gebied linking pin met de andere bestuurders. Trekker is ons bestuurslid Hoytink, die tevens aan de provinciale regiegroep deelneemt en aan het landelijk ambassadeursnetwerk voor stikstof.

Een tweede belangrijk onderwerp afgelopen jaar was de '**toekomst van het openbaar bestuur'**. Op basis van een kamerbrief (Thorbeckebrief) van minister Ollongren wilde BZK een rondje door het land maken om input op te halen. Gelderland is groot en heeft veel gemeenten. In nauwe samenwerking met de provincie is tussen twee coronapieken door een drietal bijenkomsten belegd om inbreng op te halen. Daardoor kon een behoorlijk aantal bestuurders deel nemen aan de gesprekken. waarna een -digitaal- overleg met BZK en deelnemers uit provincie, waterschappen en gemeenten een afrondend gesprek hield met BZK. Dat leverde veel ideeën en ideetjes op om -liefst met BZK- verder aan te werken. Een mooi proces in eendrachtige samenwerking met provincie Gelderland. Trekker is ons bestuurslid Derks.

In het laatste deel van 2020 kwam de toekomst van de **Gelderse Veren** op tafel. Provincie Gelderland en VNG Gelderland zijn eigenaren van een Verenfonds dat exploitatieondersteuning geeft aan veren. Die pot marcheert op de bodem af. Bovendien wil de provincie naar een andere systematiek toe. In overleg met de gemeentelijke bestuursleden in de stichting wordt gewerkt aan een koers naar de toekomst, waar in de vervolgfase de Gelderse oevergemeenten bij betrokken worden. Een klus die ver in 2021 aandacht zal vragen. Trekker is ons bestuurslid Van der Meijs.

De herijking van het gemeentefonds en de **financiële positie van gemeenten,** mede als gevolg van de kosten in het sociaal domein, is een grote zorg. VNG Gelderland stemt dat geregeld af met provincie Gelderland en vooral de landelijke VNG is er mee bezig. Waar nodig ondersteunen we dat met acties (wethoudersoploop bij de Kamerbehandeling in juli) of met een brief aan de minister die ook naar de Kamerfracties gaat. Daarbij is er ook zorg over de positie van gemeenten als eerste overheid. Wanneer je alleen maar gaten stopt en voorzieningen sluit, kom je aan je rol in de ontwikkeling van de lokale samenleving niet meer toe. Samen met de provincie is er voor de **wethouders Financiën** een bijeenkomst geweest waar men in kleine setting (op 1,5 meter) met elkaar kon delen hoe men erin zit en ook wat er lokaal in colleges en in de samenleving speelt. Een belangrijk thema in de aanloop naar de komst van een nieuw kabinet. Trekkers zijn voorzitter Verhulst en secretaris/penningmeester Arissen.

Het gaat ook om kleinere dingen.
VNG Gelderland draagt bestuurders voor die het gemeentelijk belang op specifieke terreinen moeten versterken. Zo is er een commissie **Faunabeheer** waar de Puttense burgemeester Lambooij een rol in heeft. Aan een onderzoek naar de wildstand heeft VNG Gelderland bijgedragen. Met de komst van de wolf en inmiddels **wolven in Gelderland** vraagt dat om aandacht van de overheid. Vanuit de gemeenten is oud-burgemeester Van der Hoeven lid van de provinciale Gelderse Wolvencommissie. Bij het zoeken naar inbreng van de gemeentelijke achterban verleent VNG Gelderland hand- en span diensten. En inmiddels is Van der Hoeven vanuit VNG Gelderland ook vertegenwoordiger in de onlangs opgerichte landelijke wolvencommissie. Een drietal gemeentelijke bestuurders participeert in de provinciale adviesraad **PRO**.

Veel gemeenten zijn **aandeelhouder van Alliander en Vitens**. Daar komen grote investeringen aan voor Vitens als gevolg van klimaatveranderingen met droogte en wateroverlast. Zij houden het tarief laag, maar dat houd je zo niet vol. Voor Alliander gaat dat ook spelen. Met Vewin is contact gelegd door VNG Gelderland om te bezien of steun vanuit Gelderland zinvol en nodig is. We zijn daarvoor beschikbaar wanneer dat een zinvolle bijdrage kan zijn.

Met de opstellers van **Agenda Oost** is overleg gevoerd over een extra rondje inbreng van gemeenten. Daartoe is een brief gestuurd aan de gemeenten.

Onze mensen naar Den Haag

Heel veel speelt zich af op het Haagse niveau. Onze belangrijkste vertegenwoordiger is de landelijke VNG. Met de bestuurlijke koepels van provincies (IPO) en waterschappen (UvW) is de VNG een belangrijke speler richting het rijk. Daar willen we als Gelderland goed bij zijn in het VNG bestuur en in de commissies die de inhoud voorbereiden en vaak ook overleggen met departementen. VNG Gelderland wil in het bestuur en in elke commissie met drie leden vertegenwoordigd zijn.

In het bestuur van de (landelijke) VNG is Gelderland vertegenwoordigd door de heer Bruls, burgemeester van Nijmegen. De heer Bruls is vicevoorzitter van het **bestuur van de VNG**. Gedurende meerdere jaren is gewerkt aan een vergroting van de Gelderse afvaardiging in het VNG-bestuur. Door de benoeming van burgemeester Heerts van Apeldoorn als voorzitter van het College van Arbeidszaken en wethouder Tiemens van Nijmegen als voorzitter van de commissie RWM zijn daar twee bestuursleden bijgekomen.

In de meeste **commissies van de VNG** zijn drie Geldersen vertegenwoordigd. In een enkele commissie zitten twee leden, die commissies krijgen extra aandacht bij vacatures. VNG Gelderland heeft een adviserende rol in benoemingstrajecten. VNG-commissieleden hebben een scharnierfunctie. Enerzijds nemen ze deel aan de voorbereiding van de insteek van de VNG richting het kabinet en anderen, anderzijds hebben ze een rol richting de Gelderse achterban. Met de commissieleden wordt gewerkt naar een betere inbedding in een netwerkje van Gelderse bestuurders en bij belangrijke onderwerpen met bij voorbeeld een bestuurlijke oploop.

Ambtelijk vindt vanuit ons bureau samen met de andere provinciale afdelingen overleg plaats met de commissiesecretarissen. Wanneer er belangrijke onderwerpen aan komen kan daarvoor samen met de Gelderse commissieleden een bestuurlijk overleg worden georganiseerd. Zo'n onderwerp is bijvoorbeeld de herijking van het gemeentefonds. Naast de brieven die VNG Gelderland stuurde richting ministeries van Financiën en Sociale zaken, werden bijeenkomsten belegd om hierover te informeren en opiniëren. Helaas moesten beide geplande bijeenkomst in maart worden afgeblazen, gelukkig werd ook de herverdeling aangehouden. Zo'n onderwerp wordt vanuit gemeenten en ook vanuit VNG Gelderland nauwlettend gevolgd om waar nodig bestuurlijk Gelders overleg te bevorderen. Via de site van VNG Gelderland (www.vnggelderland.nl) krijgen de bestuurs- en commissieleden platform om zich te presenteren en ontwikkelingen te delen.

Wie doen er mee

Het aantal Gelderse gemeenten is per 2020 51. Alle 51 gemeenten zijn lid van de vereniging. Daarnaast zijn vier samenwerkingsverbanden lid, te weten: Regio Food Valley, Regio Achterhoek, Regio Rivierenland en Cleantech Regio.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van VNG Gelderland bestaat uit een mix van bestuurlijke disciplines: burgemeesters, wethouders, raadsleden, een gemeentesecretaris, een griffier en een regiosecretaris.

Per 1-1-2021 bestaat het bestuur uit de volgende personen:

- De heer Verhulst , burgemeester van Ede (voorzitter)
- Mevrouw Hoytink-Roubos, burgemeester van Overbetuwe (vicevoorzitter)
- De heer Arissen, gemeentesecretaris te West Maas en Waal (secretaris/penningmeester)
- Mevrouw Van der Meijs, burgemeester van Doesburg

- De heer Derks, wethouder van Wijchen
- Mevrouw Frank, wethouder van Oost-Gelre (te benoemen door ALV 2021 in de vacature ontstaan door het vertrek van wethouder Van den Berg van Nunspeet)
- Mevrouw Van der Kamp, griffier van Overbetuwe
- Mevrouw Van den Wildenberg, raadslid Barneveld
- De heer De Vries, raadslid Epe
- De heer Van den Berg, secretaris van regio Arnhem – Nijmegen

Er is na het vertrek van bestuurslid Baars (Ermelo) een vacature die voor de ALV 2021 van een voordracht zal worden voorzien. In de samenstelling van het bestuur wordt gestreefd naar geografische en politieke spreiding, naar verdeling over de verschillende functies en in de verhouding man/vrouw.

Vergaderingen van het bestuur

Het bestuur heeft in 2020 een vijftal keren vergaderd. Drie keer fysiek en twee keer digitaal. In januari en september in Elburg en Overbetuwe, in juni in Ede (zonder overleg met de gemeente) en in maart en november digitaal.

De bestuursvergaderingen vinden normaal gesproken wisselend plaats bij een Gelderse gemeente. Na de vergadering wordt in een werklunch met (een afvaardiging van) college en raad gesproken over zaken die lokaal spelen en waarin VNG Gelderland wellicht een rol kan pakken. In 2020 is dat dus alleen in januari en september gerealiseerd in Elburg en in Overbetuwe.

In de bestuursvergaderingen komen de volgende zaken aan de orde:

- De reguliere bestuurlijke zaken, voortgang op onderwerpen waarin VNG Gelderland participeert, onderwerpen die spelen in samenwerking met de provincie Gelderland of met de landelijke VNG, voorbereiding ALV en huishoudelijke zaken en wat zich verder aandient.
- Het tweede deel van de vergadering is een thema (soms met externen) zoals ondermijning, samenwerking met de landelijke VNG, problematiek van de gemeentelijke financiën mede door taken in het sociaal domein en de herziening financiële verhouding.
- Het derde deel is de werklunch met een afvaardiging van college en raad van de gastgemeente.

Gelderland Academie

In samenwerking met de provincie Gelderland is in 2016 de Gelderland Academie opgericht. De Gelderland Academie heeft als doel kennis en informatie te delen met bestuurders, raadsleden en ambtenaren van de Gelderse gemeenten en statenleden van provincie Gelderland en ontmoetingen te faciliteren.

Het aanbod van de Gelderland Academie komt in nauwe samenwerking met de vraag uit gemeenten of de regio tot stand en vertoont een stevige stijging in bijeenkomsten. De geraamde vraag van 20 bijeenkomsten is verdubbeld. Door corona zijn de bijeenkomsten digitaal ingevuld.

Meer over de activiteiten van de Gelderland Academie is te vinden op www.gelderlandacademie.nl.

Secretariaat

Het bestuur wordt ter zijde gestaan door de heer Bezemer als bureaumanager en mevrouw Magnée (benoemd in de bestaande secretariaatsvacature voor 0,2 fte). Mevrouw Van Os en mevrouw Dekker worden ingezet voor de Gelderland Academie (samen 1,05 fte). De bureaumanager werkt eveneens parttime in een inhuurconstructie. De beide medewerkers voor de Gelderland Academie zijn c.q. worden gehost door de gemeente Ede.

Contacten secretariaten provinciale afdelingen.

De ambtelijk secretarissen van de provinciale afdelingen kwamen in het verslagjaar in verschillende digitale sessies bijeen. Dit overleg is bedoeld om de werkwijze van de provinciale afdelingen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen en om informatie uit te wisselen. Met de noordelijke afdelingen is een periodiek secretarissenoverleg om af te stemmen. Met Overijssel wordt voor thema's in het landelijk gebied geregeld afgestemd, beide besturen hebben het afgelopen jaar een afstemmingoverleg gehad. Daarnaast is er herhaaldelijk contact met VNG Utrecht.

Website

De website wordt doorontwikkeld als platform van informatie en om meningen te delen, zo kan terugkoppeling worden gegeven vanuit VNG-commissies en over actuele onderwerpen die in Gelderland spelen.

Afronding

Een druk en apart jaar, dat was het. Het afdelingsbestuur bedankt bij deze alle bestuurders en ambtenaren van de gemeenten die zich in het afgelopen jaar, onder meer door een vertegenwoordiging van de afdeling in commissies, stuur- en werkgroepen, besturen en dergelijke hebben ingezet voor de VNG Gelderland.

Financiële verantwoording (jaarrekening en begroting)

	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Inkomsten								
Contributie	€ 143.300	€ 134.300	€ 125.300	€ 116.300	€ 107.300	98.745	€ 98.300	89.495
Gelderland Academie	€ 101.400	€ 101.400	€ 101.400	€ 101.400	€ 101.400	103.379	€ 101.400	103.980
Bijdrage VNG/N	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	9.045	€ 9.000	9.045
Rente	€ 75	€ 75	€ 100	€ 150	€ 200	-272	€ 250	115
Onttrekking reserve	-€ 975	€ 8.025	€ 27.000	€ 25.950	€ 34.900		€ 43.850	
	€ 252.800	€ 252.800	€ 262.800	€ 252.800	€ 252.800	210.897	€ 252.800	202.635
Uitgaven								
Secretariaat salarissen	€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000	61.177	€ 116.000	67.857
Secretariaat kantoor	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	2.182	€ 2.500	401
Secretariaat reiskosten	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	1.996	€ 4.500	4.697
Secretariaat overlegkosten						94		17
Secretariaat overleg amtelijke secretariaten								103
Secretariaat VNG congres	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000		€ 2.000	1.404
Secretariaat telefoon	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	679	€ 500	
Secretariaat website	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	1.730	€ 500	4.310
100 jarig jubilieum VNG/G			€ 10.000					
Dag Gelderse Gemeenten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000		€ 5.000	768
Dag van de Gelderse bestuurders								
Activiteiten	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	1.000	€ 15.000	1.256
Gelderland Academie	€ 101.400	€ 101.400	€ 101.400	€ 101.400	€ 101.400	103.379	€ 101.400	103.980
Gelderland Academie - personeelskosten -						*87.907*		*53.723*
Gelderland Academie - bijdrage provincie -						*20.000*		*20.000*
Gelderland Academie - overlegkosten -						*26*		*52*
Gelderland Academie - telefoonkosten -						*569*		*402*
Gelderland Academie - reiskosten -						*138*		*1.184*
Gelderland Academie - werkplek -								*2.006*
Gelderland Academie - toevoeging reserve -						*-5.261*		*26.613*
Representatie	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	816	€ 1.000	976
Bestuurskosten diner	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750		€ 750	1.570
Bestuurskosten reiskosten	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500		€ 500	375
Bankkosten	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	151	€ 150	141
Porto/drukwerk	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500		€ 500	
Onvoorzien/inflatie	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500		€ 2.500	
Resultaat positief						37.694		14.781
	€ 252.800	€ 252.800	€ 262.800	€ 252.800	€ 252.800	210.897	€ 252.800	202.635

B A L A N S

debet

omschrijving	ultimo € 31.12.2020	ultimo € 31.12.2019	omschrijving		ultimo € 31.12.2020	ultimo € 31.12.2019
			Verenigingsvermogen		**€ 111.504**	**€ 73.809**
			- saldo 1 januari		€ 73.809	€ 59.028
			- exploitatiesaldo		€ 37.695	€ 14.781
ING	**€ 446.791**	**€ 408.705**	**Reserve GBKN**		**€ 274.993**	**€ 274.993**
- rekening-courant NL82INGB0000909083	€ 6.791	€ 38.511	- saldo 1 januari		€ 274.993	€ 274.993
- spaarrekening NL82INGB0000909083	€ 440.000	€ 370.195	- aanwending			
Debiteuren		**€ 1.277**	**Reserve Gelderland Academie**		**€ 21.352**	**€ 26.613**
			- saldo 1 januari		€ 26.613	€ 26.613
Transitoria	**€ 22.523**	**€ 31.819**	- onttrekking		-€ 5.261	
- ING (rente)		€ 115				
- BTW door te belasten aan leden	€ 21.273	€ 30.558	**Transitoria**		**€ 61.464**	**€ 66.386**
- Betalingen t.b.v. DvdGG 2021	€ 1.250	€ 1.147	- ING	€ 10,00		
			(bankkosten 2020)			
			- ING	€ 70,60		
			(rente 2020)			
			- Provincie Gelderland	€ 15.232,00		
			(vervanging zwangerschap)			
			- Gemeente Arnhem	€ 33.293,52		
			(afrekening salarissen 2020)			
			- Gemeente West Maas en Waal	€ 8.432,50		
			(afrekening salarissen 2020)			
			- Bezemer Management	€ 4.388,59		
			(declaratie december 2020)			
			- T-Mobile	€ 36,97		
			(telefoonkosten)			
	€ 469.314	€ 441.802			€ 469.314	€ 441.802

Van: VNG <info@vng.nl>
Verzonden: dinsdag 23 februari 2021 15:52
Aan: Gemeente Zevenaar <Gemeente@zevenaar.nl>
Onderwerp: Raadsinformatiebrief : implementatie nieuw inburgeringsstelsel

Lees online | Afmelden

Raadsinformatiebrief : implementatie nieuw inburgeringsstelsel

23 februari 2021

Geachte heer/ mevrouw,

Met deze e-mail vraag ik graag uw aandacht voor de concept raadsinformatiebrief over het nieuwe inburgeringsstelsel welke vanuit de VNG is opgesteld voor gemeenten. Deze vindt u in de bijlage.

De brief biedt u handvatten om uw gemeenteraad te informeren over het nieuwe inburgeringsstelsel, de voorbereidingen op de wet en de keuzes die u hierbij maakt als gemeente. Door de raad te informeren kunt u hen helpen bij hun kader stellende en controlerende rol.

De VNG ondersteunt de gemeenten bij de voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering en de bijkomende regierol. Zo zorgen we voor informatieoverdracht en het uitwisselen van kennis tussen de gemeenten en is de VNG een vraagbaak voor wethouders, raadsleden en medewerkers van gemeenten. De VNG levert ter praktische ondersteuning verschillende producten, zoals brochures en handreikingen, en organiseert webinars en andere activiteiten.

Wilt u meer informatie over wat de VNG doet? Kijk dan op www.vng.nl/inburgering of stuur een mail naar inburgering@vng.nl.

Met vriendelijke groet,
Ali Rabarison,
Directeur Beleid Inclusieve Samenleving

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: xxx
Verzonden: woensdag 24 februari 2021 21:13
Aan: Griffie Zevenaar <Griffie@zevenaar.nl>
Onderwerp: coffeeshop

Geachte heer, mevrouw

Ik wil graag een coffeeshop beginnen in de gemeente Zevenaar.
Samen met mijn mede collega.

Ik weet dat er geen coffeeshop in uw gemeente is, en wil graag in samenwerking met jullie het toch proberen om in jullie gemeente er eentje te beginnen.

Ik wil graag in een gesprek met de gemeente meer toelichten over mijn plan van aanpak.

Gericht aan de college C.C.
Graag doorzenden aan de raad.

Gaarne niet mijn gegevens bij de openbare publicatie plaatsen.

Bij voorbaat dank.

Mvg.

xxx

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

[redacted]

Aan de Gemeenteraad en het college van burgmeester en wethouders van de Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA ZEVENAAR

Onderwerp; Persoonlijke Zienswijze op Plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat

Zevenaar, 28 februari 2021

Geachte raad en college,

Afgelopen februari hebben wij een flyer ontvangen voor het meedenken voor de herontwikkeling van 6 locaties in de gemeente Zevenaar. Voor ons, betreft dit de locatie aan de Vincent van Goghstraat 4 (voormalige volksuniversiteit). Voor deze 6 locaties zijn een aantal uitgangspunten opgesteld, zie Raadsinformatiebrief –Nr. 2020-132 d.d. 5 januari 2021 met zaaknummer Z/20/371923.

Het hele plan heeft veel impact op ons gezin, naast het thuiswerken en thuis lesgeven aan onze 2 basisschool gaande kinderen in deze voor iedereen heftige Corona-tijd / Anderhalve meter maatschappij.

In de flyer wordt aangegeven om onze wensen en aandachtspunten kenbaar te maken.

Naast onze persoonlijke aandachtspunten en wensen is er ook een algemene zienswijze door de buurt gezamenlijk opgesteld die onlosmakelijk onderdeel is en verbonden aan deze persoonlijke zienswijze.

De algemene zienswijze zal worden toegevoegd als bijlage in deze brief.

Hieronder hebben we geprobeerd onze persoonlijke zienswijze en hebben geprobeerd dit zo kort en bondig weer te geven aan de hand van de integrale uitgangspunten die in bovengenoemde raadsbrief zijn gedefinieerd.

- Stedenbouwkundige uitgangspunten

Wij vragen ons ernstig af of de huidige situatie en de Covid-19 situatie in de maatschappij er wel een behoefte is aan deze dichtheidsgraad van bebouwing per m2?
Waarop is de keuze van de integrale projectgroep gebaseerd en welk onderliggend onderzoek ligt/liggen hier ten grondslag en toont dit aan?
Gezien de ontwikkelingen van afgelopen jaren is de verwachting dat de gemeente Zevenaar voornamelijk zal groeien in de toekomst, zie aanleg bedrijventerrein 7 Poort en de aansluiting A15 op de A12.
Het lijkt er op dat de huidige financiële situatie de grootste drijfkracht is achter dit project en niet het welzijn en maatschappelijke betekenis van haar inwoners. Leeft de het projectteam en de gemeente niet in een bubbel van meer is beter op het gebied van woningbouw? Zie ontwikkelingen op Groot Holthuizen en BAT-terrein.

In de huidige tijd hebben we ook te maken met ontwikkelingen als gevolg van het Covid-19 virus. Hierdoor is een verschuiving in een aantal sociaal demografische factoren, zie recente verschuivingen in de woningmarkt van de Randstand naar het Oosten van het land.
Door het vele thuiswerken is of lijkt men niet meer plaatsgebonden, aangezien de afstand tussen woonwerk verkeer geen prioriteit heeft in de woonkeuze. Hierbij komt de extra gelegenheid die de gemeente Zevenaar wil bewerkstellen boven op genoemde ontwikkelingen.

Hierdoor zal er meer vraag ontstaan staan aan de woningmarkt binnen de gemeente, publieke ruimte zal een schaars goed worden in de gevestigde kern. De keuze is om te kiezen voor een hoge bebouwingsdichtheid per m2.

Voor ons is dit een verkeerde en onbegrijpelijke keuze en zijn het daar ook niet mee eens.

Er ontstaat meer een behoefte in de directe woon-leefomgeving voor meer groen, rust en ruimte en niet aan meer stenen per m2.

Door meer stenen per m2 en hoger dan 1 laags bebouwing creëert het plan met deze uitgangspunten meer sociale onveiligheid en een verstoort het gezellige en fijne woon-, en leefklimaat in de Molenwijk.

Met de uitgangspunten en gepresenteerd plan zien wij de volgende argumenten;

1. meer verkeersbewegingen (gevolg meer uitstoot uitlaatgassen en meer kans op ongelukken)
2. meer bebouwing betekent meer auto's en minder parkeervoorzieningen aangezien er in de huidige opzet van de wijk al geen rekening gehouden is met meerdere auto's per huishouden naast het eventuele bezoek aan de woningen. Zie huidige voorgeschreven rekenmethode van 1,6 - 2,2 per type huishouden en projecteer dit eens op de huidige situatie en het voorgenomen aantal wooneenheden op deze locatie.
3. meer warmte ontwikkeling in het stedenbouwkundige gebied, door meer bebouwing. Voor ons betekent het dat de huidige locatie een soort muur vormt ten aanzien van aanvoer schone lucht bij het toepassen van een 2 laags of meer hoge bebouwing. Zie ook locatie Bizetstraat in relatie tot hittestress.
4. meer bebouwing betekent meer onoverzichtelijke situaties als dode hoeken, doorkijken en steegjes die uitlokking voor eventuele (drug) criminele activiteiten met zich mee kan brengen.
5. meer adhesie in buurt door afsluiting van zichtlijnen en een opgesloten gevoel, de openheid van de locatie verdwijnt door een bebouwing toe te passen van 2 laags of meer.

Op basis van bovenstaande argumenten zijn wij tegen het plan in deze opzet.

Op basis van de genoemde uitgangpunten op het gebied van stedenbouwkundige uitgangspunten hebben wij de volgende wensen;

- Geen bebouwing
- Meer openheid in stedelijk gebied door het maken van een stadstuin
- Meer gezonde luchtkwaliteit,
- Een betere biodiversiteit,
- Betere hittestress bestendigheid, meer ruimte tussen gebouwen
- Betere cohesie voor de buurt.

- Verkeerskundige uitgangspunten

In de huidige situatie zijn er al een aantal verkeersproblemen, er zijn simpel weg te weinig parkeerplaatsen voor de huidige situatie. De omliggende straten, Van Schelfhoutstraat, Vincent van Goghstraat zijn smalle straten en de Arnhemseweg heeft een smalle paralelweg.
Daarbij komt dat dit stuk precies van de wijk op de grens ligt van vergunningsplichtig en vergunningsvrij parkeren.

Met de uitgangspunten en het gepresteerde plan situatie zal de verkeersdrukte toenemen en zien wij de volgende argumenten.

1. meer parkeerplaatsen nodig voor de locatie naast de huidige behoefte van meer parkeerplaatsen
2. meer kans op ongelukken vanwege meer verkeersbewegingen, kruispunten, meer auto's in smalle straten bij bezoek
3. meer vervuiling van luchtkwaliteit, uitstoot uitlaatgassen door meer auto's per m2
4. meer geluidoverlast stijging aantal bewoners per m2 woonoppervlak
5. meer onderhoud van wegen, strooidiensten vanwege hogere intensiteit,
6. meer druk op veiligheidsdiensten, ophaaldiensten, onderhoudsdiensten vanwege smalle straten.
7. meer straat verlichting

Op basis van bovenstaande argumenten zijn wij tegen het plan in deze opzet.

Op basis van de genoemde uitgangspunten op het gebied van verkeerskundige uitgangspunten hebben wij de volgende wensen.

- Ontsluiting voor alleen bewoners van de Arnhemseweg aan de achterzijde van woningen. (al bestaand recht van overpad nr. 67)
- Parkeren in boomgaarden

- Woningbouwprogramma uitgangspunten

In de huidige situatie is er al een gezonde diversiteit en afspiegeling van de mensen in de Molenwijk van de gemeente Zevenaar naar onze mening.
Het plan geeft aan dat er 20 wooneenheden mogelijke zouden worden gerealiseerd. Waarvan 60% sociale huurwoningen zouden worden. Dit is niet in verhouding met de andere locaties en onevenredig verdeelt ten opzichte van de andere locaties.
Als je kijkt naar de huidige bebouwing dan valt het plan uit de toon met de huidige situatie/ bebouwing.
In het plan staat een rechte structuur. Waarom is er gekozen voor een andere structuur dan de huidige structuur en is de uitgeefbare grond zo dicht op de zijde van de Arnhemseweg gesitueerd?

Met de uitgangspunten en gepresteerde plan zien wij de volgende argumenten;

1. meer zichtlijn vervuiling, open karakter verdwijnt
2. meer overlast vanwege andere bestemming van maatschappelijk naar woon-, bestemming
3. meer schaduw werking vanwege de nabijheid en hoogte bebouwing vanaf 2 laag en hoger.
4. meer inbreuk op privacy
5. meer geluidsoverlast, weerkaatsing vanwege rechte structuur en omvang plan met
6. meer warmte (stuwing) en hitte stress vanwege rechte structuur, wind wordt tegen gehouden en gevel houdt
7. meer CO2 uitstoot vanwege wijziging in bestemming en omvang

Op basis van bovenstaande argumenten zijn wij tegen het plan in deze opzet.

Op basis van de genoemde uitgangpunten op het gebied van woonprogramma hebben wij de volgende wensen;

- Geen bebouwing in huidige opzet
- Uit te geven grond niet op deze locatie op het perceel maar op plaats van de reeds bestaande bebouwing (ongeveer om-, uitwisselen met positie belevingsgroen/ waterberging)
- Geen vergroting van het bouwvlak t.o.v. van reeds bestaande bouwvlak (volksuniversiteit)
- Gevel en nokhoogte niet hoger dan bestaande bebouwing +/- 3 meter en bestaand peilhoogte ten opzichte van NAP.
- Geen rechte structuur maar een asymmetrische structuur
- Behoud van de 4 bestaande bomen op positie en omvang
- Parkeerhaven achterzijde voor eigen woning creëren
- Geen parkeerplaatsen direct grenzend aan achtertuin i.v.m. schade aan bestaande erfafscheiding. (het maaiveld achter onze tuin van de huidige parkeerplaats ligt resp. 40 cm hoger. Door de druk en het remmen van auto's op deze bestaande parkeerhavens is de erfscheiding naar binnen gedrukt.) De schuttingpalen staan nu +/- 5 cm uit het lood, dit kwam afgelopen zomer naar voren toen wij de bestaande coniferen haag hadden verwijderd van de vorige bewoners
- Voldoende buffer houden voor een veilige ontsluiting direct aan erfgrens achterzijde i.v.m. fietsende kinderen en onderhoud erfafscheiding
- Voldoende speelruimte voor buurtkinderen en ontmoeting plek buurt
- Meer biodiversiteit in groenstrook, meer bomen en platen (voorkeur inheems)
- Half verharding of Straat klinkers toepassen in plaats van asfalt voor betere doorlatendheid hemelwater

- Groene buitenruimte uitgangspunten

In de huidige situatie staan er al wat grote bomen op en rond de locatie. Dit brengt een fijn woonklimaat met zich mee. In het huidige plan verdwijnen er een paar en komen op een ander positie terug. Er zal een water berging worden gecreëerd bij een. De huidige rechte structuur heeft alleen uitzicht op de groene ruimte en een aantal bestaande woningen gesitueerd aan de Vincent van Gogh straat en Van Schelfhoutstraat.

Met de uitgangspunten en gepresenteerde plan zien wij de volgend argumenten;

1. meer stenen gevel, bij 2 laag en hoger bebouwing
2. meer schaduw voor tuinen Arnhemseweg bij 2 laags en hoger bebouwing
3. meer inkijk bij 2 laags en hoger bebouwing
4. meer stikstof aan zijde Arnhemseweg er verdwijnen 3 grote bomen in het huidige plan
5. minder biodiversiteit aan zijde Arnhemseweg

Op basis van bovenstaande argumenten zijn tegen het plan in deze opzet

Op basis van de genoemde uitgangspunten op het gebied van groene buiten ruimte hebben wij de volgend wensen;

- Groene buffer tussen erfgrens achtertuin en uitgeefbare grond
- Alleen parkeermogelijkheid achterzijde erfgrens voor de bewoners van en grenzend aan de Arnhemseweg
- Behoud van de 3 aanwezig bomen op hun positie en omvang ter hoogte van perceel Arnhemseweg 77 t/m 67 achterzijde
- Meer bomen en planten van inheemse soort boven op reeds bestaand aantal

- meer planten van inheemse soort
- meer biodiversiteit, rekening houden bij keuze beplating
- meer speelgelegenheid voor kinderen in de leeftijdsgrens van 0 tot 14 jaar
- meer ecologisch verantwoord buitenmeubilair voor ouderen
- graag natuurlijke speeltoestellen / ecologische speeltoestellen van hout (robinia), liefst met water erbij
- natuurlijke -, halverharding voor loop-, / wandel paden-
- mogelijkheid om buurtfestiviteiten te organiseren
- meer buitenruimte
- brede groenzone voor aanwezige vleermuizen

- Duurzaamheid uitgangspunten

In de huidige situatie is de maatschappelijke bestemming duurzaam.
Er zijn diverse verengingen en organisatie die cursussen verzorgen op deze locatie waar binnen Zevenaar geen mogelijkheid is.
Door het ontnemen van deze mogelijkheid in onze gemeente geeft dit een negatief effect op beleving van de gemeenschap in Zevenaar. Alles wordt uitgehold en er is weinig ruimte voor cultuur en ontspanning als het niet winstgevend is voor de gemeente.
Wat is belangrijk voor de gemeente het welzijn en tevredenheid van hun burgers of een nieuw wagenpark?

Op de website ruimtelijke plannen.nl zie wij plannen die gedateerd zijn uit een periode van 2012 en dat het bestemmingsplan en structuurvisie in onze ogen redelijk gedateerd zijn. Is het de bedoeling dat het bestemmingsplan wordt aangepast op basis van deze plannen/ uitgangspunten samen met de structuurvisie pas als alle reacties binnen zijn? Zo kan het plan naar de uitgangspunten worden toegeschreven en is de echte participatie van tafel.

Met de uitgangspunten en gepresenteerd plan zien wij de volgende argumenten;

1. De plannen lijken alleen gemaakt om financiële redenen, er moet geld gegenereerd worden. Te n koste van het welzijn van de buurt en omgeving.
2. Er is geen specifieke afwegingen gemaakt per locatie (veel al 3 laags en rechte structuren, zie voorbeeld Da Costa)
3. Het plan neigt naar 'windowdressing'. Het plan heeft zoveel impact op de lokale omgeving zodat de gemeente, achteraf lijkt alsof de burger heeft geparticipeerd.
4. Er komt een redelijk uitgekauwd plan op tafel waarvan de gemeente een stuk uitgeefbare grond ter beschikking stelt aan een projectontwikkelaar. Deze heeft de keuze uit een rechte lange smalle strook en moet daar ongeveer 20 wooneenheden waarvan 12 sociale huureenheden projecteren / ontwikkelen. Dit is gewoon bewust aansturen op een rechthoekig ontwerp met 3 woonlagen (Iets anders past namelijk niet, het is een stapel zeecontainers met weinig creativiteit) wat overigens totaal niet in de omgeving en buurt past.
5. Hoezo duurzaam, eerder spaarzaam willen wij dit noemen, rechttoe rechtaan makkelijk verdienen aan de dure grondprijs.

Op basis van bovenstaande argumenten zijn tegen het plan in deze opzet

Op basis van de genoemde uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid hebben wij de volgend wensen;

- Echte participatie, starten vanaf '0'en
- Een gedegen buurt onderzoek door een genormeerd bureau met aantoonbare ervaring op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen binnen een stedelijk gebied, wat de behoefte is van de Molenwijk
- Dat wij als bewoners een duurzame gesprekspartner zijn

- Onafhankelijke aantoonbaar onderzoek laten uitvoeren de recente woning behoefte. op de website ruimtelijke plannen zie wij plannen die gedateerd zijn uit een periode van 2012 en dat het bestemmingsplan en structuurvisie in onze ogen redelijk gedateerd zijn.
- Aantoonbaar onderzoek naar mogelijke meerdere toekomstige locaties of reeds bestaande locatie. Wij zijn van mening dat er voldoende andere locaties te benoemen zijn. Die meer geschikt lijken.

- Waterhuishoudkundige uitgangspunten

In het plan wordt gesproken over een waterberging die is nog niet helder benoemd en uitgewerkt is voor deze locatie specifiek. Het is daarom lastig te reageren, zo lang het niet concreet is. Daarnaast hebben wij hier geen verstand van en laten ons graag informeren hierover.

Met de uitgangspunten en gepresenteerd plan zien wij de volgende argumenten;

Door het creëren van bebouwing en de aanwezig grondmechanisch problematiek die rondom de droogte speelt in de gemeente en voornamelijk ook rond de Arnhemseweg lijkt met het geen goed idee om de grond onder de bebouwing nog verder te verdichten en meer druk op of in bestaande grondlagen op te bouwen c.q. te verstoren, door eventuele paalfundaties.
Hiermee is de kans dat bestaande grindlagen worden verstoord voor zover dat al niet is gebeurd, die het behoud van grondwater als grote bijdrage hebben. We weten inmiddels dat de kleilagen uitdrogen als gevolg van verstoorde ondergrondse grondroering en dit voor verzakkingen zorgt.

Op basis van bovenstaande argumenten zijn tegen het plan in deze opzet

Op basis van de genoemde uitgangspunten op het gebied van waterhuishoudkundige hebben wij de volgend wensen;

- Zoveel mogelijk hemelwater op de bestaande percelen late
- Graag ondergrondse waterbergingen onder parkeerplaatsen aanbrengen
- Gebruik van halfverharding daar waar kan
- Anders klinkerbestrating met waterputten die niet direct aangesloten zijn op de riolering maar middels een overloop zodat het regenwater zoveel mogelijk lokaal in de grond wordt geïnfiltreerd.
- Brede groenzone aan achterzijde erfgrens voor waterberging

Graag ontvangen wij persoonlijk een reactie op de door ons ingebrachte zienswijze ten aanzien van onze vragen en wensen. Mocht er behoefte zijn aan een persoonlijk uitleg dan vernemen wij dit graag.

Met vriendelijke groet,

[redacted].

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Bijlage algemene zienswijze buurt:

Standpunt Bewoners Vincent van Goghstraat, Schelfhoutstraat Arnhemseweg en Mesdagstraat:

Algemene Zienswijze: Het huidige plan geeft ons: “Pien in de buuk”.

De zienswijze van de bewoners van de Vincent van Goghstraat, Schelfhoutstraat Arnhemseweg en Mesdagstraat, * (hierna buurt) is dat wij het totaal niet eens zijn met de huidige plannen van de gemeente Zevenaar (hierna gemeente) voor de herontwikkeling van de locatie aan de Vincent van Goghstraat 4 (hierna locatie) met woningbouw in de huidige vorm.

Wij willen met klem benadrukken dat dit nagenoeg alle bewoners uit de directe omgeving van het plan betreft. Specifiek betekent minimaal 75 bewoners. Iedereen heeft hiervoor een handtekening gezet. Zie * voor de lijst met bewoners.

De opzet van maximaal drie bouwlagen, de rechte structuur en de huidige afstand tot de huidige erfgrenzen is voor onze buurt onacceptabel. Dit doet inbreuk op het huidige karakter en de uitstraling van onze woningen en staat zeker niet in verhouding met de huidige opzet van de wijk. Door dit plan verliezen we de leefbaarheid en veiligheid voor de kinderen, ons uitzicht op de horizon, zonlicht en we ontvangen gratis meer schaduw. Dit doet een hoop met de waarde van onze woningen.

Veel bewoners van de buurt wonen hier al decennia of zijn hier onlangs komen wonen met het idee dat er een maatschappelijke bestemming is gesitueerd met een maximale hoogte van 3 meter. Hoe verzin je dan een opzet met drie bouwlagen, wat in de praktijk neerkomt op een hoogte van 12 meter en sterk afwijkt van het huidige bestemmingsplan. Dan neemt de gemeente haar burgers toch niet serieus!

Doordat het achterliggende plein, wat nu voelt als een verlengstuk van onze leefruimte, verdwijnt is de ontmoetingsplek verdwenen en zijn straks onze kinderen (dat zijn er alleen al aan de Arnhemseweg 11 in de leeftijd van 1 tot 11 jaar) genoodzaakt te spelen aan de voorzijde van de Arnhemseweg. Het spelen aan deze drukke ventweg met geparkeerde auto is vragen om ongelukken. Deze geachte gedachte geeft ons geen fijn gevoel.

We maken ons ook erg veel zorgen dat er door de sloop en nieuwbouw schade aan onze woningen ontstaat. De buurt en de omliggende wijken zijn namelijk allemaal erg kwetsbaar omdat deze gefundeerd zijn op staal en dus geen onderheide funderingen hebben. Bij diverse woningen is reeds verzakkingsschade aanwezig door inklinking van de hieronder gelegen kleilaag. Dit wordt deels veroorzaakt door de fluctuering van de grondwaterstand. De diverse ontwikkelingen in het verleden onder andere de bouw van de Betuweroute, waarbij een watervoerende laag werd afgesneden hebben dit proces alleen maar versneld. Eveneens door de toenemende droogte zijn onze woningen mogelijk nog meer verzakt en is er nog meer schade ontstaan. Tot op heden hebben wij nergens vernomen dat de gemeente hiervoor bewoners heeft gecompenseerd met een funderingsherstel/woningherstel en overige herstelacties?

We kunnen wel stellen dat dit plan ons letterlijk **“Pien in de buuk”** geeft in het Zènders uitgesproken. De plannen zijn inmiddels het gesprek van de dag in de buurt. Eerst laagbouw en vervolgens een flat van 3 hoog in de voor- of achtertuin dit verzin je toch niet.

De voorlopige planologische opzet biedt weinig blijk van creativiteit. De enige optie met de huidige uitgangspunten is volgens ons een flatgebouw. We willen het liefst geen bebouwing, maar één ding is zeker, in samenspraak met de buurt maar was er een veel mooier programma gemaakt. In de buurt staan al vier flats:

- 1 Hoek Noordeinde/ Arnhemseweg;
- 2 Hoek Julianalaan;
- 3 Vincent van Goghstraat 37;
- 4 Hooge Bongert.

Waarom dan nog een flat realiseren?

Door de rechtlijnige bebouwing gaan de beeldkwaliteit en de stedenbouwkundige zichtlijnen drastisch achteruit. Zichtlijnen, vergezichten op straten en de horizon, lichtval door de zon, het open en vriendelijke karakter van de wijk verdwijnen als dit plan wordt doorgezet.

De Rechtlijnige bebouwing nu al beter bekend in de buurt als “De Muur” wordt zeer dicht op de Arnhemseweg gesitueerd, met een parkeerstraat rechtstreeks aan de achtertuin.

Deze stedenbouwkundige opzet, zal verkeersdrukte, geluidsemissie met daarbij de hoogte van de bebouwing een enorme schaduwval teweegbrengen. Uitgaande van maximaal 3 bouwlagen en een bouwhoogte van circa 12 meter hoog geeft dit een enorme schaduwval van 30 meter, direct in onze achtertuinen.

We begrijpen dat er in Zevenaar behoefte is aan sociale woningbouw, maar vinden deze niet passen in onze wijk. Wat we ook niet snappen is dat alle sociale huurwoningen nu op deze locatie moeten komen en niet evenredig worden verdeeld over de verschillende ontwikkellocaties.

Het woonklimaat, leef- en woongenot wordt hierdoor erg negatief beïnvloed. Hier zijn wij als bewoners tegen en is niet wenselijk.

Er is ons verteld dat we nu in de consultatiefase zitten. Maar wat als onze uitganspunten en wensen in de wind worden geslagen. Hoe dan verder?

De buurt heeft zelf het initiatief genomen om het plan beter kenbaar te maken aangezien de communicatie hierover te wensen overliet. Veel oudere mensen in de buurt wisten niet goed wat de plannen zijn en snappen niet hoe ze via het internet moeten reageren. Ook hebben diverse bewoners geen kaart van de gemeente ontvangen. Dan is er nog de reactietijd. De tijd die geboden is om te reageren is wat ons betreft uitermate kort. De gemeente hanteert zelf 6 weken terwijl de buurt 3 weken de tijd heeft om een reactie te formuleren. Dit naast ons huidige drukke bestaan ten tijde van Covid-19. Dit vinden niet chique. Wij vragen daarom om uitstel van minimaal 3 weken.
Het gevoel wat ons bekruipt is dat dit plan er even doorheen gedrukt moet worden ten koste van onze buurt. We maken ons ernstig zorgen en voelen ons niet gehoord. De gemeente heeft volgens geen enkel idee hoe dit speelt in de buurt. Van enige vorm van participatie is geen sprake geweest. Enkel mededelen is het devies. Hoe gaat de gemeente dit veranderen zodat de buurt wel positief is over een mogelijke verandering?

Al vanaf 2018 zijn de bewoners van de Arnhemseweg (zie ** voor lijst) met bewoners in gesprek met de gemeente met de vraag of we een rol kunnen vervullen in de mogelijk verandering van deze locatie. Helaas is hier nooit een positieve reactie op gekomen. Een gemiste kans wat ons betreft. Contactmomenten zijn er vanuit onze kant genoeg geweest.

Dit blijkt ook uit de e-mail gestuurd door de bewoners van de Arnhemseweg met de samenvatting van contactmomenten op d.d. 16-02-2021.

Wij willen benadrukken dat we als buurt hier nog steeds voor open staan!

Gelukkig is er ook een positief punt. De buurt is zeer te spreken over het uitbreiden van het groen om meer gebruikswaarde voor de wijk te creëren. Helaas grenst de groenstrook in het huidige plan aan de weg wat de veiligheid van onze kinderen niet ten goede komt. Aan de voorzijde van de Arnhemseweg loopt een gigantisch drukke verkeersader en aan de achterzijde wordt in het huidige plan hieraan nog een parkeerplaats met veel auto's toegevoegd. Verre van bevorderlijk voor de leefbaarheid van de buurt en de buurtkinderen. In de huidige situatie is het veilig spelen op het plein wel goed mogelijk. Dit geldt voor alle kinderen uit de buurt.

Onze voorkeur gaat uit naar een park of binnentuin welke de biodiversiteit en soortenrijkdom in de wijk behoudt, stimuleert en de beeldkwaliteit van de wijk bevorderd. Dit i.c.m. speeltoestellen voor de buurtkinderen en een ontmoetingsplek voor de buurtbewoners, t.b.v. samenkomen, buurtparticipatie en buurtactiviteiten. Dit verhoogt de sociale cohesie in de buurt en verrijkt het woongenot. In de huidige situatie wordt hier namelijk veelvuldig gebruik van gemaakt.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Buurtfeesten;
- Buurtactiviteiten;
- Verjaardagen;
- Samenkomen kinderen;
- Halloween;
- Koningsdag;
- Aanschaf picknicktafel met de buurt om tijdens de zomeravonden samen te komen.

Door op deze locatie een groene buitenruimte/ natuurzone te maken, zal de milieukwaliteit, de woonkwaliteit, het woongenot en de natuurbeleving stijgen. Deze groen impuls stimuleert de buurt evenals de gezondheid van mens en dier. Zoals beschreven door de gemeente in haar eigen koersplan, strategie en doelstellingen volgens het milieubeleidsplan 2030.

Ook hier willen wij nogmaals benadrukken dat de buurt graag een rol wil spelen bij de ontwikkeling het onderhoud en het gebruik van het groen. De laatste twee punten doen we nu ook al voor de huidige locatie.

Als alternatief zou het honden-uitlaatterrein, wat nu bijna niet gebruikt wordt en de nu onveilige speeltuin tegenover de Mesdagstraat kunnen worden ingezet voor woningbouw. In plaatst van de onveilige speeltuin, kan er een veilige en hoogwaardige speeltuin ontworpen worden aan de Vincent van Goghstraat 4.

Specifiek voor de bewoners van de Arnhemseweg is de ontsluiting aan de achterzijde essentieel. Denk hierbij aan: mobiliteit, veiligheid, bereikbaarheid, onderhoud en het recht van overpad bewoners Arnhemseweg. Hier wordt namelijk al 15 jaar gebruik van gemaakt.

Ook de afscheiding middels de garagebox en het gebruik hiervan door de bewoners van de Arnhemseweg zien wij als een must. Het is niet duurzaam om deze nu af te breken. Ze maken namelijk ook onderdeel uit van de tuin met o.a. begroeiing, verlichting en versiering. Onlangs zijn hier ook nog nieuwe garagedeuren in geplaatst. Wij staan ervoor open om de

garageboxen over te nemen en al dan niet te voorzien van een andere kleur passend bij de nieuwe ontwikkeling.

Verder valt een aantal parkeerplekken te adviseren i.v.m. de huidige parkeerdrukte in de wijk. Al dan niet door het verkrijgen van privé parkeerplaatsen door bewoners.

We zijn enorm benieuwd hoe de huidige keuze tot stand is gekomen en welk beleid hieraan ten grondslag ligt. Wij zien namelijk een afwijking van het beleid met name op de volgende punten:

- Structuurvisie;
- Beleidsplan;
- Milieubeleidsplan;
- Burgerparticipatie.

Naast de vragen uit bovenstaande tekst volgt hieronder een meer gedetailleerde uitvraag op de voorlopige uitganspunten. Graag ontvangen wij hierop schriftelijk en reactie. Deze ontvangen wij graag voordat de reacties worden behandeld in de raad.

Reactie op voorlopige uitgangspunten:

Doelstelling:
Afbreken huidig pand en herontwikkeling met woningbouw. Daarnaast uitbreiden van het groen met gebruikswaarde voor de wijk, in combinatie met een waterberging.

Wij zijn het eens met het uitbreiden van het groen met gebruikswaarde voor de wijk. Dit in combinatie met een waterberging. Wij zijn het pertinent niet eens met de invulling van de locatie zoals beschreven. Bebouwing van 2-3 laags is voor de buurt onacceptabel.

1.*Welke alternatieven biedt de gemeente voor waterberging?*

Infiltratie onder de parkeervakken zoals Rockflow of gelijkwaardig zoals ook elders toegepast in Zevenaar (zie artikel Stadsvernieuwing Zevenaar bestrijdt wateroverlast).

Een wadi, waterberging of oppervlaktewater, zien wij liever niet deze zijn onveilig voor spelende kinderen en trekken ongedierte aan. Daarnaast vergt een wadi een dusdanige oppervlakte welke niet haalbaar is voor deze locatie.

2.*Op welke wijze classificeert de gemeente de gebruikerswaarde voor de wijk?*

Is hier onderzoek naar verricht? Zijn de bewoners hiervoor benaderd? Is hiervoor gevraagd naar onze visie? Wat de buurt betreft niet. Op welke wijze denkt de gemeente dan meerwaarde te creëren als de belangrijkste stakeholders niet eens zijn benaderd?

Stedenbouwkundige opzet:
Woningbouw als een helder rechte structuur met de rug richting de percelen aan de Arnhemseweg. Hiertussen wordt de ruimte gevonden om het parkeren op te lossen, waardoor de bebouwingswand aan de voorzijde direct tegen het groene gebied aan komt te staan en deze niet verder wordt bepaald door auto's. De voortuinen zijn zodoende geen must. De hoeken moeten nadrukkelijk meerzijdig georiënteerd zijn, waardoor ook richting de naastgelegen weg een aantrekkelijk beeld ontstaat. De bouwvorm bestaat uit maximaal drie bouwlagen in tenminste twee volumes waardoor een goede verbinding naar de parkeerstraat mogelijk is.

In de structuurvisie van de gemeente is beschreven dat bewoners zeer positief zijn over hun woonomgeving en dat wil de gemeente Zevenaar graag zo houden! De opgave voor de toekomst is het behoud en versterken van al het goede en kansen grijpen voor vernieuwing! Daarbij wordt uitgegaan van de kernopgaven Verbinden, Diversiteit en Kwaliteit. De diversiteit die Zevenaar uniek maakt, wil de gemeente koesteren! Daarbij is het streven altijd naar een hoge kwaliteit van de woonomgeving en de bijbehorende voorzieningen. De structuurvisie is het *afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen*. Als er aanleiding is om af te wijken van de structuurvisie, dan dient dit goed gemotiveerd en onderbouwd te worden door de gemeente.

3. De buurt vraagt uitleg waarom bovenstaande kaders niet terugkomen in de huidige voorlopige uitganspunten?

4. De buurt vraag uitleg waarom op de locatie Bizetstraat gekozen is voor openbaar groen en niet op de locatie Vincent van Goghstraat 4?

Naar onze mening is in de omgeving van de Bizetstraat al heel veel groen aanwezig en is dit groen ook nog onlangs gerevitaliseerd. Daarnaast ligt de locatie ligt op steenworpafstand van het park Rosorum met al zijn voorzieningen?

5. Waarom wordt er op onze locatie niet gestreefd naar meer openbaar groen in plaats van het toevoegen van meer bebouwing?

6. Waarom wijkt de gemeente op onderstaande punten af van de structuurvisie?

In de structuurvisie beschrijft de gemeente dat wijken met een relatief hoge bebouwingsdichtheid zoals onze buurt:

“Wordt gestreefd naar een afname van het bebouwde oppervlak, respectievelijk toevoegen van openbare ruimte”

“In deze wijken is letterlijk ruimte om te leven er is voldoende groen-, speel en -ontmoetingsruimte in de buurt en de directe woonomgeving. Naast ruimte in de directe woonomgeving is er grootschalig groen.

Daarnaast wordt aangegeven dat er:

- *Voldoende ruimte en groen van het grootste belang is?*
- *Verstedelijkte gebieden met weinig groen dienen een groenimpuls te krijgen, zowel met sier- als speelfunctie/*

7. Waarom is er niet eerst een wijkvisie opgesteld?

8. Waarom is er niet gebruik gemaakt van bewonersparticipatie en het betrekken van belanghebbende?

9. De buurt is van mening dat er op dit moment voldoende alternatieven beschikbaar zijn voor (sociale) woningbouw (zie onder). De buurt vraagt uitleg waarom specifiek op deze locatie woningbouw noodzakelijk is?

In de structuurvisie is beschreven dat er voldoende geschikte locaties in Zevenaar zijn voor uitbreiding van woningbouw om de gemeentelijke ambitie te kunnen waarmaken en dat er daarom geen behoefte is aan nieuwe locaties voor woningbouw.

Wij zijn van mening dat er op dit moment voldoende alternatieven beschikbaar zijn om woningbouw te realiseren te denken aan:

- Reisenakker (nu *aangegeven toekomstig sportterrein), oorspronkelijk aangekocht voor ontwikkeling woonwijk?*
- Technische school toekomstige nieuwe school, waardoor locatie Tamboerijn en de wissel vrijkomen;
- Schoollocatie Zonegge;
- BAT terrein fase 2 (concurrentie?)
- Locatie nabij station, stationsplein;
- Woontoren Noordeinde/Marie Koningin Zevenaar
- Da Costastraat (vm. Fonkelsteenschool) Zevenaar
- Steenhuizen 6 (vm. Basisschool) Zevenaar
- Arnhemseweg 3 Zevenaar
- Zevenaar Oost-Holtkamp Zevenaar
- Juvenaat (Het gebouw) Zevenaar
- Grietakkers Zevenaar
- Waaijakkers Aerdt
- Uuleveld Pannerden (fase 2)
- Hoofdstraat 51 Tolkamer
- Markt 8, Lobith
- Bereboot, Lobith
- Kolkwijk fase 3 Angerlo
- Achter de Kerk Giesbeek
- Meentsestraat 110-112,114 Giesbeek
- Meentsestraat Zuid-Giesbeek
- Prins Clausstraat Giesbeek
- Dijkweg Oud-Zevenaar
- Schoolstraat 29 Aerdt
- De Kamp Pannerden
- Juvenaat Zevenaar (Z-locatie)
- Zevenaar Oost – Het Hof
- Kruisweg Angerlo
- Zwanenwaay Babberich
- Locaties Baston Wonen Babberich
- Tichel Oud Zevenaar
- Vrijkomend vastgoed (o.a. scholen) in de gemeente, opgenomen in het
- Accommodatieplan.
- Eventuele nieuwbouw bij functieveranderingen Doesburgseweg

10. Welk ruimtelijk relevant doel streeft de gemeente op onze locatie na?

11. Waarop is de keuze van woningbouw in deze opzet en stedenbouwkundige vorm gebaseerd?

12. Er wordt aangegeven dat de uitgangspunten gebaseerd zijn op het bestaand beleid, op basis van welk beleid is de gemeente tot de keuze gekomen voor woningbouw op deze locatie?

13. Op welke wijze sluit het plan aan op de structuurvisie en milieubeleidsplan van de gemeente Zevenaar?

14. Is het de bedoeling dat het uitgifteperceel door de kadastrale grenzen van de achtertuin percelen van de Arnhemseweg loopt?

15. Er is een toenemende bewustwording van het leven! (Covid-19) Dit heeft volgens ons ook Invloed op (ruimtelijke) ontwikkelingen van nu? Het beter en anders benutten van schaarse ruimten, meer opkomst van groene maatregelen en behoefte aan gezondheidsbewustwording en vergroening?
Hoe kijkt de gemeente hier tegenaan en vinden jullie dat het huidige plan hieraan bijdraagt?

16. Is er niet meer behoefte aan meer flexibiliteit in maatwerk voor gebouwen en omgeving?

Woonprogramma
De keuze in woningtypen is grotendeels vrijgelaten om zo een gedifferentieerd programma te kunnen bereiken met ruimte voor ongeveer 60% woningen in het sociale segment. Hiermee behoren zowel grondgebonden woningen als gestapelde woningen tot de mogelijkheden, indien gestapeld met personenlift. De voorkeur gaat uit naar toegankelijke woningen voor 1 a 2 persoonshuishoudens. Waar nodig maakt een goede, mee ontworpen erfafscheiding deel uit van het plan. Het gewenste aantal woningen dat hier gerealiseerd wordt is +- 20 eenheden. Tevens is het een voorkeurslocatie van Baston Wonen. Graag willen we met Baston Wonen de verdere mogelijkheden onderzoeken.

Door de toevoeging van deze bebouwing (uitgaande van 20 nieuwbouwwoningen waarvan 12 woningen van woningtype sociaal) is waardedaling van de koopwoningen een logisch gevolg.

De gemeente geeft aan dat 60% van de 20 woningen sociaal worden geïndiceerd. In haar tabel benoemd in RIB2020-132 staat dat er 12 woningen sociaal in het project worden gepland. Op dit moment is dit 100% voor de locatie. Dit heeft tot gevolg dat het woonplezier verminderd, waarde van de woningen daalt, stijging van vandalisme en criminaliteit en verhoogde geluidsemissies. Daarnaast zal de sociale cohesie tussen bewoners dalen zoals uit vele onderzoeken door onafhankelijke instanties reeds onderzocht is.

Dit past totaal niet bij het *“Gezellige karakter van onze Molenwijk” (Tekst uitnodigingskaart).*

17. De buurt vraagt zich af waarom er op de locatie 60% van alle sociale woningen worden geplaatst? (12/20 woningen)

18. De buurt vraagt zich af waarom dit afwijkt van de benoemde 20/ 25%? (Artikel krant 4/20 woningen)

19. Waarom worden de 6 locaties als één plan/project opgepakt?

De verschillende locaties worden nu niet behandeld als deellocaties en zijn nu ook niet als individuele locaties getoetst en ontwikkeld!

In het huidig plan is er een onevenredige verdeling van sociale woningbouw over de 6 locaties. Alle in het huidig plan aan sociale huur is nu gesitueerd aan de Vincent van Goghstraat (document RIB2020 132). Wij vinden sociale huur in deze vrije sector kern totaal niet logisch!

20. Waarom is er niet gekozen voor een alternatief zoals particulier opdrachtgeverschap wat bij veel politieke partijen hoog in het vaandel staat?

21. Waarom niet 100% hoger segment en op een meer passende locatie kiezen voor de toevoeging van sociale huur?

Wij zijn bang dat de woningwaarde van de koopwoningen in de buurt daalt door toevoeging van sociale huur.

22. Waarom keuze in woningtype (grondgebonden, gestapeld)?

In de structuurvisie beschrijft de gemeente dat “Nabij winkelvoorzieningen, zorgpunten (in woonservice gebieden) en nabij stations is ruimte voor appartementen.

23. Wat verstaat de gemeente onder een toegankelijke woning?

24. Waarom de keuze voor 20 eenheden.

a. Waarop is dit gebaseerd?

b. Is dit nog actueel?

c. Waar blijkt dit uit?

25. De buurt vraagt zich af of onderstaande is onderzocht in het kader van onze locatie?

“Beperktere groei van de bevolkingsomvang door de dalende gemiddelde grootte van het huishouden het aantal huishoudens toenemen. Dit wordt veroorzaakt door de veroudering van de bevolking, maar ook door toename van jonge (vaak ook eenpersoons- en tweepersoons) huishoudens zonder kinderen.

Specifiek in het centrumgebied van Zevenaar en de directe omgeving zijn er kansen voor woonmilieus voor jonge gezinnen, tweeverdieners en jonge senioren (“eigenzinnige leefstijl”), op zoek naar comfort (“leefstijl comfortzoekers”)”.

In de tekening bij de voorlopige uitgangspunten wordt in het bebouwingsvlak aangegeven 2 á 3 bouwlagen? Dit vinden wij onacceptabel. Dit betekend in het ergste geval 3 lagen met een kap, dit is ruim 12 meter hoog? Dit betekent nogal wat en heeft als gevolg:

- Afname van Zonlicht
- Geluidsoverlast
- De weerkaatsing van geluid?
- Inkijk en vermindering van privacy
- Uitzicht op groen en horizon verdwijnt
- Toenam van verlichting in de avond
- Etc.

Ook wijkt dit enorm af van het huidige geldende bestemmingsplan waar maar bebouwing is toegestaan tot een hoogte van 3 meter. Daarnaast is er geen enkele aandacht voor enige overloop vanuit de Arnhemseweg, 2 lagen met kap, naar de Mesdagstraat e.o. met 2 lagen bebouwing. Alleen maar nadelig voor de buurt, geen voordelen te bedenken!

26. Wat zijn er benieuwd naar de achterliggende onderbouwing hiervan?

Verkeer en Parkeren
De achter de woningen gelegen parkeerstraat moet conform het paraplubestemmingsplan parkeren van de gemeente Zevenaar toereikend zijn voor de nieuwe invulling, waarbij een aantrekkelijke inrichting hiervan moet voorkomen dat de parkeerdruk elders in de wijk toeneemt. Deze openbare parkeerstraat krijgt logische verbindingen waarbij een knip om doorgaand autoverkeer te voorkomen voorstelbaar is.

Ook kan hier onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om een lagere parkeerdruk te combineren met deelmobiliteit. In ieder geval moet rekening worden gehouden met een reeds gevestigd recht van overpad t.b.v. een bewoner aan de Arnhemseweg.

Door het creëren van een corridor parkeerstraat en rekenend met een factor 1.6 aan auto's uitgaande van 1-2 persoonswoningen en een factor 2.4 voor eengezinswoningen, zou dit betekenen dat er +/- 40 parkeerplaatsen worden vervaardigd. Dit zorgt voor een zeer hoge verkeersdrukte en daarmee een te hoog risico op ongelukken met kinderen, overlast, en afvaldump in de wijk. Dit is niet acceptabel voor de bewoners. Eveneens moet om in de speelweide te komen aan alle kanten worden overgestoken door kinderen van de huidige bewoners wat ook een hoger risico m.b.t. veiligheid met zich meebrengt.

27.De gemeente geeft aan dat er ruimte gevonden is om parkeren op te lossen?
Op welke wijze?

Wij concluderen dat er geen rekening gehouden is met de ontsluiting vanuit de nieuwe bebouwing. Ook met onze ontsluiting is geen rekening gehouden in dit plan. Ook is de wens voor parkeerplaatsen van de bewoners aan de Arnhemseweg en de overige straten niet meegenomen.

In de structuurvisie wordt aangegeven:

"Er is sprake van een toenemende mobiliteit en autobezit. De verwachting is dat de mobiliteit ook de komende decennia blijft groeien: alleen al tot 2020 wordt een toename van 20% verwacht. Parkeerknelpunten in de wijk door verjonging toenemend autobezit!"

"Nieuwe barrièrewerking door infrastructuur en overlast door parkeren wordt voorkomen en waar mogelijk worden bestaande barrières en parkeeroverlast verminderd"

"Ook de geparkeerde auto vormt in een aantal gebieden een probleem. Uitgangspunt dient te zijn dat elke nieuwe ontwikkeling zelfvoorzienend is en de parkeervraag niet afwentelt op de openbare ruimte. In de toekomst zal daardoor vaker inpandig geparkeerd moeten worden, maar ook ruimtelijke sturing naar parkeergevolgen komt daarbij in beeld""

28. Aangegeven wordt dat het parkeren goed is ingepast. Hoe wordt dit bereikt?

Er is door bewoners aangegeven dat er de wens is om de garageboxen over te nemen, in dit plan is hiermee geen rekening gehouden. Komt hier iets voor in de plaats/ Door het weghalen van de garageboxen ontstaat er geen erfafscheiding meer en vervalt de opbergruimte.

29. Hoe wordt dit opgelost?

- In het plan wordt aangegeven dat een aantrekkelijke inrichting moet voorkomen dat de parkeerdruk elders in de wijk toeneemt. Wij vinden de nu gekozen recht toe recht aan inrichting niet erg aantrekkelijk! De parkeerhavens sluiten nu rechtstreeks aan op onze percelen.

30. Kan de gemeente uitleggen wat er aantrekkelijk is aan de huidige inrichting?

Wij zouden graag een buffer van openbaar groen zien tussen de parkeervoorzieningen en onze achtertuinen. Gedacht wordt aan een groene natuurlijke afscheiding met een combinatie van bomen. Dit voorkomt inkijk in onze achtertuinen en zorgt voor de reductie van geluid.

In het plan wordt aangegeven dat het parkeren/ ruimte een openbaar karakter krijgt. Dit betekent dat iedereen hier kan parkeren? Wij denken niet dat dit de parkeerdrukte ten goede komt! Daarnaast is het zo dat een particulier terrein (uitgifte grond) nooit een openbaar karakter kan hebben. Dit geeft alleen maar problemen. Handhaving is hier dus niet mogelijk door de gemeente? In het plan wordt aangegeven dat er een logische verbinding komt.

31. Wat verstaan jullie onder een logische verbinding?

In het huidige plan verdwijnt de aanwezige omsluiting (hekwerk) hierdoor komt er direct aansluitend op onze percelen een vrije toegang. Hierdoor neemt de toename op ongenodigde gasten toe!

In de structuurvisie wordt aangegeven:
“De inrichting en beleving van de omgeving bepaalt mede de mate van het gevoel van “sociale veiligheid”. Bij de planontwikkeling is hier aandacht voor, maar ook in de uitwerkings- en realisatiefase en bij het beheer en onderhoud”

32. Hoe wordt de sociale veiligheid gewaarborgd?

Het aantal parkeerplaatsen is natuurlijk sterk afhankelijk van het soort woning en de doelgroep. Als we de gemiddelde geldende parkeernorm hanteren plus extra plaatsen voor bezoekers betekent dit een enorm aantal parkeerplaatsen. Wij vragen ons af waar deze allemaal moeten komen. Ook spreken jullie over Deelmobiliteit, deze term konden wij niet terugvinden in het paraplubestemmingsplan parkeren.

33. Wat houdt deelmobiliteit concreet in?

In de structuurvisie wordt aangegeven dat op alle openbare parkeerplaatsen elektrische oplaadpunten komen, dit zien wij niet terug in het huidige plan.

34. Waar en hoeveel elektrische parkeervoorzieningen komen er?

In het huidige plan wordt aangegeven dat er rekening wordt gehouden met het aanwezige Recht van overpad. In het plan is niet aangegeven hoe hiermee rekening wordt gehouden en hoe de ontsluiting loopt? Bijna alle achtertuinen hebben nu een ontsluiting op het achterliggende terrein. In het huidige plan is hier geen rekening mee gehouden. Wij maken ons ernstige zorgen over het kunnen vluchten bij calamiteiten, onze bereikbaarheid van onze tuinen en het kunnen uitvoeren van onderhoud aan onze bestaande erfafscheidingen. Ook is de bereikbaarheid van hulpdiensten via de achterzijde een must!

35. Hoe wordt er rekening gehouden met het aanwezige Recht van overpad?

36. Hoe worden alle tuinen aan de achterkant ontsloten?

Aangegeven wordt dat er een knip komt in de weg om doorgaand autoverkeer te voorkomen.

37. Wat voor een knip?

a. Hoe ziet deze eruit?

Groene Buitenruimte

De nieuwe groene buitenruimte is centraal gelegen waardoor zowel de nieuwbouw als een twintigtal bestaande woningen hierop uitkijkt. In de nadere invulling blijft door de redelijke oppervlakte naast opgaande beplanting ook ruimte voor waterberging en spelen beschikbaar. Nadere vormgeving vindt in een later stadium plaats en wordt in samenhang bezien met de groenvoorziening langs de Mesdagstraat. Waardevol bestaand groen wordt zoveel mogelijk ingepast.

Structuurvisie geeft aan:

“Waardevol bestaand groen wordt zoveel mogelijk ingepast. Het streven is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving, zowel voor nieuwe als voor bestaande gebieden”

“Aantrekkelijke locaties”

“In de wijken is letterlijk ruimte om te leven er is voldoende groen-, speel en -ontmoetingsruimte in de buurt en de directe woonomgeving. Naast ruimte in de directe woonomgeving is er grootschalig groen”

“Voldoende ruimte en groen van het grootste belang”

Er blijft nu een boom staan op de tekening? Onze uitkijk op het openbaargroen verdwijnt compleet en er komt niks noemenswaardig aan onze kant voor terug. Dit kan toch niet waar zijn!

38. Hoe wordt het bovenstaande behaald?

39. Waarom openbaar groen tussen de Mesdagstraat/ Vincent van Goghstraat en nieuwe bebouwing?

a. Waarom is er niet gekozen voor alleen maar openbaar groen?
b. Of voornamelijk groene ruimte met speelvoorzieningen tussen de nieuwe bebouwing en de Arnhemseweg?

In het plan wordt aangegeven dat de uitgangspunten als doel hebben het verhogen van de duurzaamheid en de biodiversiteit. In het huidige plan is hier weinig rekening mee gehouden. In de wijk is nu een diversiteit aan flora en fauna te bewonderen. Wij zijn bang dat door de komst van bebouwing deze drastisch zal verminderen.

Kwaliteitsborging aanliggende woningen
Door bebouwing - woningbouw, straat en parkeervakken zal het risico op verzakkingen en schade aan de bestaande woningen navenant hoog zijn. Dit geeft waardedaling aan de bestaande koopwoningen en zal kosten en juridische procedures met zich meebrengen waar de bewoners niet voor hebben gekozen.

40. Het gevoel heerst dat dat mogelijk gedupeerde bewoners niet worden gecompenseerd en verantwoordelijkheden naar de bewoners worden verlegd als de projectontwikkelaar niet aansprakelijk kan worden gesteld. De gemeente wil graag verkopen de buurt wil graag aandacht voor verzakkingsproblematiek. Op welke wijze kan dit worden opgenomen? Zoals gesteld als reactie in de “Brief Arnhemseweg 71 en 73 Morsch & Knaven 12-01=2021, de bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor de fundering”.

41. Kan de gemeente omgekeerde bewijslast meenemen in de uitgangspunten? Dit komt nu niet terug. De buurt maakt zich zorgen dat directe schade aan woningen die niet zal worden vergoed. De buurt maakt zich zorgen over procederen of lastige procedures moeten volgen om in aanspraak te komen voor vergoedingen en/ of herstel van schade?

Burgerparticipatie/ Communicatie
De Tijdsduur om te kunnen reageren en de manier van inspraak zijn nu erg beperkt. De omwonenden vinden dit niet redelijk. Wij vinden het een gemiste kans dat er niet wordt gekozen voor enige vorm van participatie en dat wij alleen maar de mogelijkheid krijgen te reageren door middel van het geven van een digitale reactie. Hierdoor bestaat er een grote kans dat niet iedereen wordt bereikt. Ook is er grote kans dat niet iedereen weet hoe zij moeten reageren. Wat moet ik aangeven? Kan dit ook schriftelijk? Wat is de bedoeling. Ook is de opzet en de tekst niet voor iedereen eenzijdig te begrijpen. Onduidelijk kan ontstaan wat er speelt en er is geen ruimte voor inspraak. Er is een grote kans dat er aannames gedaan worden die niet eens kloppen. Een voorbeeld hiervan is dat veel omwonenden al dachten dat de grond was aangekocht door Baston Wonen terwijl dit niet zo is.

Door het gesprek aan te gaan het zij via digitale middelen en de buurt met elkaar in verbinding te brengen is de kans van juiste interpretatie en reactie veel groter. Zoals wij dit zien biedt dit voordelen aan de kant van de buurt maar zeker ook aan de kant van de

gemeente. Wij betreuren het dan ook dat het College heeft aangedrongen om voor deze vorm van inspraak te kiezen.

Wij vinden het nogmaals jammer dat burgerparticipatie door de gemeente niet tot minimaal wordt uitgevoerd en deze kans niet wordt benut. Aangegeven wordt dat de gemeente slechte ervaringen hiermee heeft, waardoor de eerdere participatie is gewijzigd. Het huidige niveau op de participatieladder is enkel “informeren”. Nogmaals hierdoor worden “kansen gemist en draagvlak wordt minimaal”.

42. Graag horen wij op welke slechte ervaringen de gemeente doelt?

    a. Wat vindt de politiek ervan dat er geen participatie plaatsvindt?

Over de communicatie zijn wij als buurtbewoners niet tevreden. De buurt in het specifiek de bewoners van de Arnhemseweg zijn al vanaf 2018 tot heden in gesprek met de gemeente over de toekomstplannen van de Vincent van Goghstraat. Steeds opnieuw proberen we te participeren, elke keer lijkt het alsof de deur geopend wordt maar steeds opnieuw blijft de deur voor ons gesloten. We hebben tot nu toe al wel zeker tot 5x maal contact gezocht om te willen participeren.

Wij zijn in de veronderstelling dat participatie hoog op de politieke agenda zou moeten staan, zeker gezien de nieuwe wetgeving die er aan komt. Helaas dit blijkt niet het geval. Er hebben inmiddels wel twee Teams gesprekken plaatsgevonden met een delegatie van de omwonenden (Arnhemseweg), maar deze hadden alleen een informatief karakter. Hiervoor dank aan de moeite en de openheid die de projectleider in deze gesprekken heeft getoond.

In de eerste reactie op onze brief werd ons toch aangegeven:

“*Ik begrijp uw verzoek om geïnformeerd en betrokken te worden. Juist voor herbestemmingen in een bestaande woonwijk, en in dit geval aan de achterzijde van uw woning(en) is volledige, tijdige en heldere communicatie en voldoende inspraak belangrijk.”*

Hetgeen zoals hierboven beloofd werd niet uitgevoerd. De communicatie is bedroevend te noemen en komt niet in de buurt van wat ons hierboven wordt beloofd. Het contact is eenzijdig louter van onze zijde. Een krantenartikel komt onder onze ogen en wij lezen dat er een informatieavond komt? Na contact blijkt dit niet te kloppen.

In verband met Corona komt er een alternatieve bijeenkomst via teams waarin de gemeente in gesprek gaat met *alle* omwonden. Hiervan ontvangen wij vroegtijdig een brief met hierin een link naar de voorlopige uitgangspunten. Deze brief is er nooit gekomen als ook de bijeenkomst voor de omwonenden niet.

Via anderen worden wij erop geattendeerd dat er besluiten in de raad zijn genomen? Als blijkt dat de voorlopige uitganspunten al op de website staan van de gemeente vinden wij dit zacht gezegd niet netjes. Na contact blijkt dat dit allemaal te vroeg te zijn gepubliceerd en dat er nog een aantal mensen naar de uitnodigingbrief moeten kijken alvorens deze zou worden verzonden. De brief komt er niet, als wij op het punt staan om voor de zoveelste keer contact op te nemen met de gemeente ontvangt een gedeelte van de buurt (niet eens iedereen) een uitnodigingskaart om te reageren op het plan met een link naar de, ten opzichte van de eerste informatie, aangepaste voorlopige uitgangspunten.

Een telefoontje vanuit de gemeente was hier zeker wel op zijn plek geweest! Dan maar een e-mail met vragen naar de gemeente en een telefoontje dat we erg teleurgesteld zijn in de manier van inspraak waarvoor de gemeente kiest haaks op hetgeen wat ons is beloofd.

De rest wordt nog vervolgd.

43. Wij zijn erg benieuwd wat u van deze manier van communiceren vindt?

    a. Wij zijn ook erg benieuwd naar de verder communicatie in het te doorlopen traject?

Slotvragen

- Welk ruimtelijk relevant doel streeft de Gemeente Zevenaar na?
- Waarop heeft de gemeente haar keuzes gebaseerd?
- Welke beoordelings- en weegcriteria heeft de gemeente gehanteerd om te komen tot dit besluit?

<u>Graag ontvangen wij een schriftelijk onderbouwing op al onze gestelde vragen!</u>

Appendix volgt via fysieke weg:

a. Afbeeldingen uitzichten
b. Afbeeldingen bebouwingsideeën
c. Video
d. Tekeningen

*Lijst bewoners buurtbewoners

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

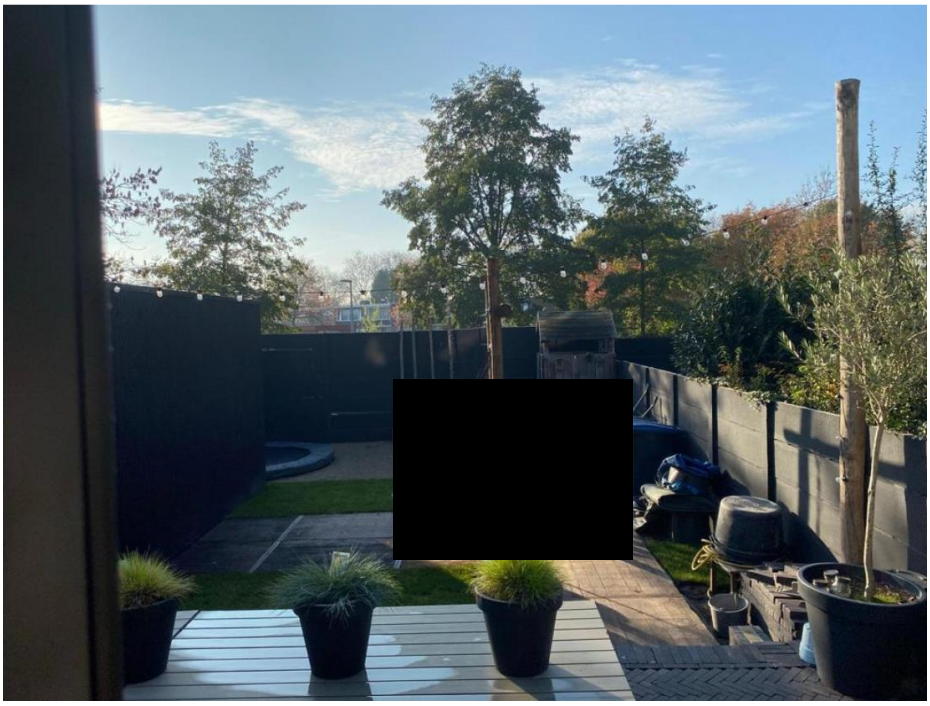
**Lijst bewoners Arnhemseweg

[redacted]

[redacted]

Bijlage Foto's Persoonlijke zienswijze

Foto's ter versterking van huidige situatie. Als er een woonlaag komt van 3 lagen komt zijn wij de zon kwijt tot aan zeker het terras.

Uitzicht op prachtige luchten en zonsondergang vanuit onze achterpui

En vanuit onze dakkapel

Groen in de buurt deze 3 bomen verdwijnen in het plan. De boom links half op de foto blijft als enige staan.

[redacted]

Aan de Gemeenteraad en het college van burgmeester en wethouders van de Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA ZEVENAAR

Onderwerp: Aanvullende Persoonlijke Zienswijze op Plan herontwikkeling locatie Vincent van Goghstraat 4

Zevenaar, 28 februari 2021

Geacht College,

Graag maken wij gebruik van de gelegenheid om te reageren op de voorgenomen herontwikkeling van de locatie ‘Vincent van Goghstraat 4’ (voormalige Volksuniversiteit).

Introductie familie [redacted]

Wij zijn de familie [redacted], ons gezin bestaat uit 2 dochters, [redacted] jaar en [redacted] jaar, moeder [redacted] en Vader [redacted] en wonen sinds 5 december 2015 met veel plezier aan de [redacted]. Een woonplek om van te genieten. In de oude kern van Zevenaar, goed ontsloten, stad dichtbij, maar ook natuur in de straat met vleermuizen en spechten in de achtertuin en speelgelegenheid voor onze kinderen.

Op zichzelf zijn wij niet tegen een herontwikkeling en bestemmingswijziging naar wonen. Met een achtergrond in de makelaardij en beiden werkzaam bij [redacted] snappen wij de richting van herontwikkeling naar wonen goed op een locatie die zich leent voor stedelijke inbreiding. Een ontwikkeling die voor de gehele buurt ook meerwaarde en sympathie kan opleveren wanneer het ruim en groen van opzet mag worden en aansluit op omliggende bouwhoogten.

Het gepresenteerde plan kan tot onze spijt echter niet op onze instemming rekenen, roept veel weerstand op en heeft geen enkel draagvlak gekregen in de omliggende buurt.

Inhoudelijke reactie op het plan

In algemene zin is het ontwerp abstract en op hoofdlijnen met een summiere stedenbouwkundige onderbouwing en uitwerking, indicatieve bouwgrenzen, variabele hoogten, etc. Ontwerp uitgangspunten voor bebouwde en onbebouwde omgeving, verrichte en te verrichten onderzoeken en procesverloop worden niet nader uitgewerkt.

Burgerparticipatie vraagt ook om burgerverantwoordelijkheid. Wij willen u voorstellen om als gemeente een onafhankelijk procesbegeleider (bijvoorbeeld SOM/BOEI, de heer [redacted]) te betrekken om met de buurt tot een beter plan te komen en ons actief te betrekken bij het ontwerp proces.

Verder zien wij goede mogelijkheden om - geïnspireerd door een blik op topo tijdreis waarin het perceel van oudsher gekenmerkt werd door een grote bongerd – een ruimtelijker en groenere opzet te realiseren. Bijvoorbeeld door op de plek waar nu de parkeerplaatsen zijn getekend een fruit- of lindenlaan met aangrenzend een wadi voor waterretentie te realiseren.

Ook zouden wij met onze buren binnen de grondexploitatie graag in aanmerking komen om een aanliggende strook grond te vewerven, desnoods als straat in mandeligheid om zo een redelijke groenbuffer te realiseren. Voor zover wij begrepen hebben is het gehele perceel nog in eigendom van de gemeente.

RO kader uitgelicht

Het bestemmingsplan is zoals u weet het enige plan met een juridisch ruimtelijk bindend karakter voor burgers.

Onderhavige locatie heeft volgens het vigerende bestemmingsplan een maatschappelijke bestemming. Er zijn nadrukkelijk eisen gesteld aan de bouwhoogten die niet hoger dan 5 m mogen bedragen.

In 2013 stelt u een structuurvisie vast met daarin de gewenste en geschetste ruimtelijke ontwikkelingen tot 2030. Hierin komt de term volksuniversiteit drie maal voor. Allen in de hoedanigheid van sociaal cultureel en boven regionaal van belang. In het geschetste woningbouwprogramma komt paradoxaal genoeg onderhavige locatie op geen enkele wijze aan de orde. Verslagen van de Commissie ruimte waarin het onderwerp aan de orde wordt gesteld zijn ons niet bekend of niet te vinden. Ook zoekopdrachten in de online besluitenlijsten van het College van B&W op uw website leveren geen informatie op over achterliggen plan- en besluitvorming. De plannen vallen ons als burgers daarmee rauw op het dak.

Het is niet chique geweest - en in het licht van de gepresenteerde plannen neigt het zelfs naar onbetamelijk bestuur - van de gemeente Zevenaar om via een parapulubestemming in 2019 en integrale herziening voor de gehele gemeente voor te sorteren op een bestemmingswijziging voor onderhavige locatie. Een slinkse ondemocratische wijze om de bestemming te veranderen van maatschappelijk naar wonen.

Het proces wat u nu voert is daarbij volstrekt onduidelijk. U voert niet een proces zoals verwacht mag worden met de op handen zijnde implementatie van de nationale omgevingsvisie. Gevraagd wordt nu om een reactie, maar er is geen mogelijkheid tot beroep en bezwaar.

In wezen legt u nu een schetsplan op hoofdlijnen ter bespreking voor. U wilt in overleg met de omgeving, maar die wordt vervolgens niet betrokken bij de planvorming en het ontwerp. Ook zijn de uitgangspunten voor ontwikkeling – in afwijking van vastgesteld beleid zoals de structuurvisie- kennelijk al vastgelegd en wordt er één ontwerp- en bouwscenario voorgesteld waardoor er niets te kiezen valt.

Verzoek tot verstrekken informatie

Bovenstaande roept bij ons ook belangrijke vragen op. Wanneer, tegen welke waarde met welke bestemming brengt de gemeente de grond in deze ontwikkeling en grondexploitatie? Wat is de rol van de gemeente? Ontwikkelaar of bevoegd gezag?

Volgens het kadaster is op het moment van schrijven de gemeente Zevenaar eigenaar van onderhavige locatie. Financieel-economische uitvoerbaarheid is een voorwaarde voor realisatie van het bestemmingsplan. In uw oproep om reactie omschrijft u in de algemene toelichting dat een aantal gemeentelijke locaties verkocht worden en geschikt worden

gemaakt voor woningbouw. De beoogde ontwikkelaar van het plan op hoofdlijnen waarop wij gevraagd worden te reageren is woningbouwvereniging Baston Wonen.

Kunt u ons informeren over de taxatie en waardering van de locatie, alsmede de koopprijs en het geplande moment van leveren. Daarbij nemen wij ook graag kennis van de gehanteerde waarderingsmethode en daaruit volgende uitsplitsing waardering van de ondergrond en de opstal met in achtneming van de bestemmingswijziging.

Eveneens worden wij graag geïnformeerd of de gemeente voor deze beoogde ontwikkeling een anterieure overeenkomst heeft gesloten en zo ja met wie. In het geval van een anterieure overeenkomst vernemen wij graag hoe onderhavige locatie gewaardeerd is en ingebracht wordt binnen de grondexploitatie.

Wij gaan hierbij vanuit dat u vanwege de transparantie in het proces van harte bereid bent om de gevraagde gegevens te overleggen en het niet noodzakelijk is hiervoor een aanvullend WOB verzoek in te dienen en eventuele vorderingen last onder dwangsom wegens niet tijdig beslissen. Graag ontvangen wij derhalve een positief besluit om de gegevens te verstrekken binnen twee weken en ontvangen wij de gevraagde gegevens uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van deze brief.

Tot slot informeren wij u dat indien de plannen ongewijzigde voortgezet worden wij ons alle rechten voorbehouden en juridisch bij zullen laten staan door advocaat mr. Erik Averdijk van Kienhuis Hoving.

Graag tot nader overleg bereid.

In afwachting van uw antwoord en uitnodiging,

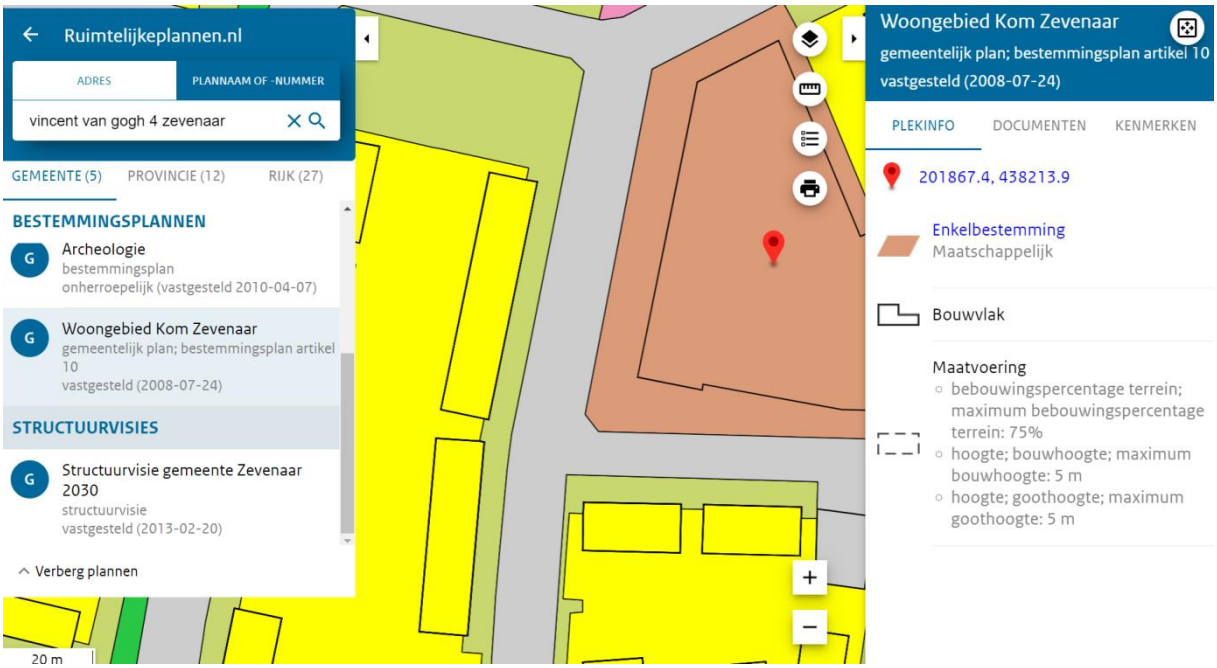
Vriendelijke groet,

[redacted]

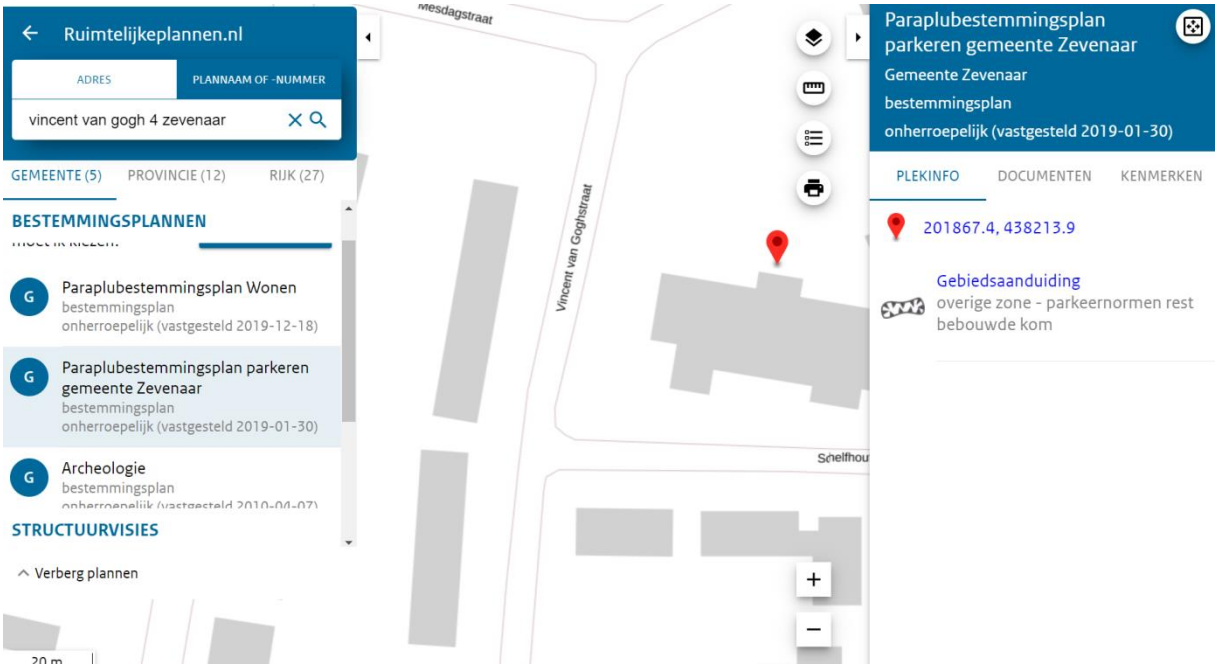
Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

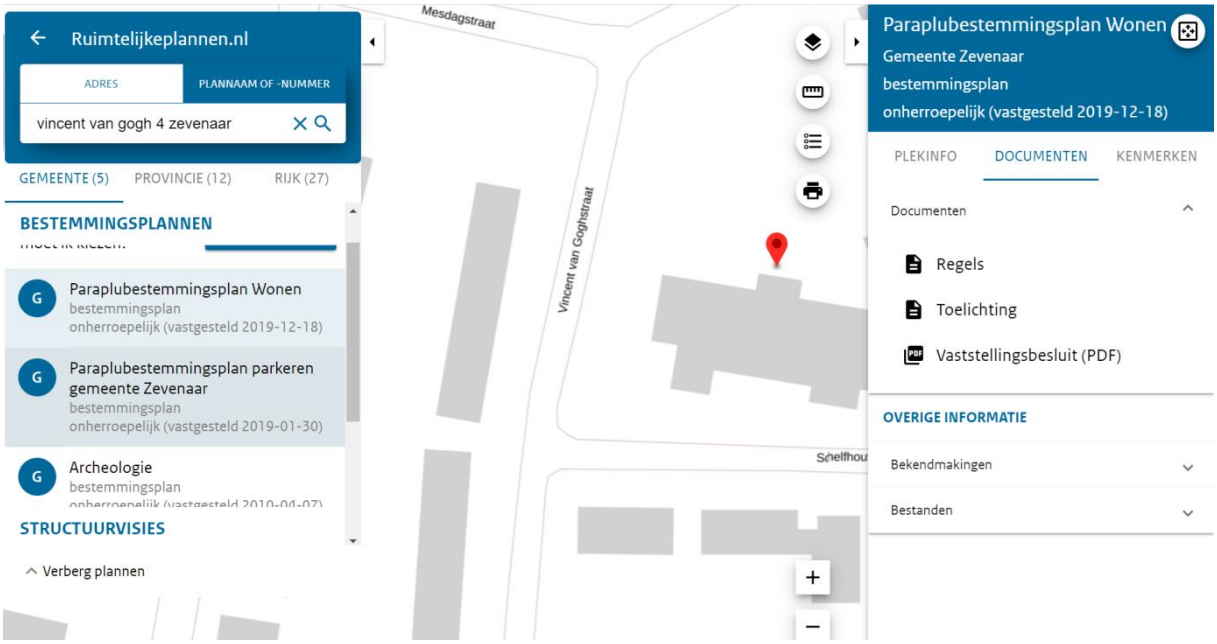
Bijlage 1. ‘RO Kader uitgelicht’

Bestemmingsplan (2008, vigerende bestemmingsplan, bouwhoogte 5m)

Paraplubestemmingsplan 30/1/2019 Parkeren

Uitsnede vigerende bestemmingsplan 24/7/2008 omliggende woningen (bouwhoogten maximaal 6-9 m)

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen, en
b. het uitoefenen van een beroep aan huis.

17.2 Bouwregels

Op en in de gronden als bedoeld in lid 1, mogen uitsluitend worden gebouwd:

a. woningen, aan-, uit- en bijgebouwen, en
b. bouwwerken, geen gebouw zijnde, zoals erf- of perceelafscheidingen, overkappingen, pergola's, vlaggen- en andere masten, schotel- en andere antennes, speeltoestellen en tuinmeubilair.

17.3

Voor het bouwen van bouwwerken als bedoeld in lid 2, gelden de volgende bepalingen:

a. woningen mogen uitsluitend binnen bouwvlakken worden gebouwd, met tenminste één voorgevel in de bouwgrens;
b. binnen de bouwvlakken ter plaatse van de aanduiding:
aaneengebouwd mogen woningen uitsluitend aaneen worden gebouwd, gestapeld mogen woningen uitsluitend gestapeld worden gebouwd, twee-aaneen mogen woningen uitsluitend half-vrijstaand worden gebouwd, vrijstaand mogen woningen uitsluitend vrijstaand worden gebouwd;
c. binnen een bouwvlak mag tussen twee niet aaneengebouwde woningen de afstand van elk van de woningen tot de onderlinge zijdelingse perceelsgrens niet minder dan 3 m bedragen of niet minder dan de bestaande afstand, indien die minder dan 3 m is;
d. de goothoogte en de bouwhoogte van woningen mogen niet meer bedragen dan 6 m respectievelijk 9 m of, in voorkomend geval, niet meer dan ter plaatse van de aanduiding maximale goot- en bouwhoogte is aangegeven;
e. bij de aanduiding specifieke bouwaanduiding - huidige kapvorm is uitsluitend de huidige kapvorm toegestaan;
f. de gezamenlijke oppervlakte van vergunningplichtige aan-, uit- en bijgebouwen buiten bouwvlakken, mag bij elke woning niet meer dan 60 m^2 bedragen, onverminderd het bepaalde onder g;
g. de gezamenlijke oppervlakte van aan-, uit- en bijgebouwen en overkappingen mag niet meer dan 50% bedragen van de oppervlakte van de bij die woning behorende gronden buiten het bouwvlak;
h. de goothoogte van aan-, uit- en bijgebouwen en overkappingen mag niet meer dan 3,25 m bedragen en de bouwhoogte niet meer dan 5 m of in voorkomend geval, niet meer dan ter plaatse van de aanduiding maximale goot- en bouwhoogte is aangegeven;
i. de bouwhoogte van aan-, uit- en bijgebouwen en overkappingen voor zover gelegen op het zijerf van de naar de weg gekeerde zijgevel van een woning mag niet meer dan 3,25 m bedragen;
j. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, mag maximaal 2 m bedragen met dien verstande dat de bouwhoogte van een vlaggenmast maximaal 6 m mag bedragen en de bouwhoogte van een pergola maximaal 3 m;
k. de gezamenlijke bruto vloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van een aan huis gebonden beroep binnen een woning en de daarbij behorende aan-, uit- en bijgebouwen mag, in voorkomend geval samen met de brutovloeroppervlakte ten behoeve van de uitoefening van bedrijfsactiviteiten als bedoeld in lid 5, niet meer bedragen dan 30% van de totale brutovloeroppervlakte van de betreffende woning en de daarbij behorende aan-, uit- en bijgebouwen, en ieder geval niet meer dan 75 m^2.

kadaster
Tijdreis
meer dan 200 jaar topografie
vincent van
Luchtfoto
1931
1815
1850
1900
1931
1950
2000
2020
Mar kazerne
Begraafpl
0.5

kadaster
Tijdreis
meer dan 200 jaar topografie
vincent
Luchtfoto
1957
1815
1850
1900
1957
2000
2020
Mar Kaz
10.6

Luchtfoto
1971
1815
1850
1900
1950
2000
2020
10.6
1971
vinc

Luchtfoto
1977
1815
1850
1900
1950
2000
2020
1977
vincent van

Bijlage 2. ‘Verzoek tot verstrekken nadere informatie’

Uittreksel Kadaster (28/2/2021)

Kadastraal uittreksel van Vincent van Goghstraat 4 te Zevenaar.
Kadastraal bekend: gemeente Oude Zevenaar, sectie L 1922 (ontstaan uit 1900).

kadaster

BETREFT
Oud-Zevenaar L 1922

UW REFERENTIE
EJM

GELEVERD OP
28-02-2021 - 20:48

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11091498807

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
26-02-2021 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
26-02-2021 - 14:59

BLAD
1 van 1

Eigendomsinformatie

ALGEMEEN

Kadastrale aanduiding	Oud-Zevenaar L 1922 Kadastrale objectidentificatie : 088800192270000
Locaties	Vincent van Goghstraat 4 6901 DK Zevenaar Locatiegegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Adressen en Gebouwen Verblijfsobject ID: 0299010000444050
	V V GOGHSTR 6 6901 DK ZEVENAAR
Kadastrale grootte	12.219 m²
Grens en grootte	Vastgesteld
Coordinaten	201861 - 438225
Omschrijving	Onderwijs
	Wegen
Ontstaan uit	Oud-Zevenaar L 1900

AANTEKENINGEN

Publiekrechtelijke beperking Basisregistratie Kadaster	Er zijn geen beperkingen bekend in de Basisregistratie Kadaster.

RECHTEN

1	**Eigendom (recht van)**
Afkomstig uit stuk	84 ZVN02/20439 AHM
Naam gerechtigde	Gemeente Zevenaar
Adres	Kerkstraat 27 6901 AA ZEVENAAR
Postadres	Postbus 10 6900 AA ZEVENAAR
Statutaire zetel	ZEVENAAR
KvK-nummer	71235426 (Bron: Handelsregister) Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het Handelsregister

T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders, de raad en de Griffier van de Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Datum: 28-02-2021

Betreft: Standpunt zienswijze bewoners - Vincent van Goghstraat, Schelfhoutstraat Arnhemseweg en Mesdagstraat:

Geacht College,

Algemene Zienswijze: Het huidige plan geeft ons: "Pien in de buuk". De zienswijze van de bewoners van de Vincent van Goghstraat, Schelfhoutstraat Arnhemseweg en Mesdagstraat, * (hierna buurt) is dat wij het totaal niet eens zijn met de huidige plannen van de gemeente Zevenaar (hierna gemeente) voor de herontwikkeling van de locatie aan de Vincent van Goghstraat 4 (hierna locatie) met woningbouw in de huidige vorm.

Wij willen met klem benadrukken dat dit nagenoeg alle bewoners uit de directe omgeving van het plan betreft. Specifiek betekent minimaal 75 bewoners. Iedereen heeft hiervoor een handtekening gezet. Zie * voor de lijst met bewoners.

De opzet van maximaal drie bouwlagen, de rechte structuur en de geplande huidige afstand (+/- 15m) op zo'n korte afstand tot de huidige erfgrenzen is voor onze buurt onacceptabel. Dit doet inbreuk op het huidige karakter en de uitstraling van onze woningen en staat zeker niet in verhouding met de huidige opzet van de wijk. Door dit plan verliezen we de leefbaarheid en veiligheid voor de vele kinderen, ons vrije uitzicht op de horizon, zonlicht en we ontvangen gratis meer schaduw. Dit doet een hoop met de waarde van onze woningen, de beleving van de wijk en het woonplezier in de wijk.

Veel bewoners van de buurt wonen hier al decennia of zijn hier onlangs komen wonen met het idee dat er een maatschappelijke bestemming is gesitueerd met een maximale hoogte van 3 meter. Hoe verzin je dan een opzet met drie bouwlagen, wat in de praktijk neerkomt op een hoogte van 12 meter en sterk afwijkt van het huidige bestemmingsplan. Alsof er een "Berlijnse muur" in je achtertuin wordt opgeworpen. Dan neemt de gemeente haar burgers toch niet serieus!

Doordat het achterliggende plein, wat nu voelt als een verlengstuk van onze leefruimte, verdwijnt is de ontmoetingsplek verdwenen en zijn straks onze kinderen (dat zijn er alleen al aan de Arnhemseweg 11 in de leeftijd van 1 tot 11 jaar) genoodzaakt te spelen aan de voorzijde van de Arnhemseweg. Het spelen aan deze drukke ventweg met geparkeerde auto's is vragen om ongelukken. Deze geachte gedachte geeft ons geen fijn gevoel.

We maken ons ook erg veel zorgen dat er door de sloop en nieuwbouw schade aan onze woningen ontstaat. De buurt en de omliggende wijken zijn namelijk allemaal erg kwetsbaar, omdat deze gefundeerd zijn op staal en dus geen onderheide funderingen hebben. Bij diverse woningen is reeds verzakkingsschade aanwezig door inklinking van de hieronder gelegen kleilaag. Dit wordt deels veroorzaakt door de fluctuering van de grondwaterstand. De diverse ontwikkelingen in het verleden onder andere de bouw van de Betuweroute, waarbij een watervoerende laag werd afgesneden hebben dit proces alleen maar versneld en verergerd. Eveneens door de toenemende droogte zijn onze woningen mogelijk nog meer verzakt en is er nog meer schade ontstaan. (huidige grondwaterstand min. +/- 8.5m en max. +/- 10m, ZV-06 Bron: https://liemers.grondwater.nl/) Tot op heden hebben wij nergens vernomen dat de gemeente hiervoor bewoners heeft gecompenseerd met een funderingsherstel/woningherstel en overige herstelacties?

We kunnen wel stellen dat dit plan ons letterlijk **"Pien in de buuk"** geeft in het Zènders uitgesproken. De plannen zijn inmiddels het gesprek van de dag in de buurt. Eerst laagbouw en vervolgens een flat van 3 verdiepingen hoog in de voor- of achtertuin dit verzin je toch niet.

De voorlopige planologische opzet biedt weinig blijk van creativiteit. De enige optie met de huidige uitgangspunten is volgens ons een flatgebouw. We willen het liefst geen bebouwing, maar één ding is zeker, in samenspraak met de buurt maar was er een veel mooier programma gemaakt. In de buurt staan al vier flats:

- 1 Hoek Noordeinde/ Arnhemseweg;
- 2 Hoek Julianalaan;
- 3 Vincent van Goghstraat 37;
- 4 Hooge Bongert.

Waarom dan nog een flat realiseren?

Door de rechtlijnige bebouwing gaan de beeldkwaliteit en de stedenbouwkundige zichtlijnen drastisch achteruit. Zichtlijnen, vergezichten op straten en de horizon, lichtval door de zon, het open en vriendelijke karakter van de wijk verdwijnen als dit plan wordt doorgezet.

De Rechtlijnige bebouwing nu al beter bekend in de buurt als “De Muur” wordt zeer dicht op de Arnhemseweg gesitueerd, met een parkeerstraat rechtstreeks aan de achtertuin.

Deze stedenbouwkundige opzet, zal verkeersdrukte, geluidsemissie met daarbij de hoogte van de bebouwing een enorme schaduwval teweegbrengen. Uitgaande van maximaal 3 bouwlagen en een bouwhoogte van circa 12 meter hoog geeft dit een enorme schaduwval van 30 meter, direct in onze achtertuinen.

We begrijpen dat er in Zevenaar behoefte is aan sociale woningbouw, maar vinden deze niet passen in onze wijk. Wat we ook niet snappen is dat alle sociale (huur)woningen nu op deze locatie moeten komen en niet evenredig worden verdeeld over de verschillende ontwikkellocaties. (tabel RIB2020-132)

Het woonklimaat, leef- en woongenot wordt hierdoor sterk negatief beïnvloed. Hier zijn wij als bewoners tegen en is niet wenselijk.

Er is ons verteld dat we nu in de consultatiefase zitten. Maar wat als onze uitganspunten en wensen in de wind worden geslagen. Hoe dan verder?

De buurt heeft zelf het initiatief genomen om het plan beter kenbaar te maken aangezien de communicatie hierover vanuit de Gemeente Zevenaar te wensen overlaat. Veel oudere mensen in de buurt wisten niet goed wat de plannen zijn en snappen niet hoe ze via het internet moeten reageren. Ook hebben diverse bewoners geen kaart van de gemeente ontvangen.

1. Is er een strategie doelbewust bepaald, door het projectteam ruimte om niet iedereen in te lichten, wat gunstig uit kan pakken voor de Gemeente Zevenaar, doordat er minder afwijzende reacties worden gegeven? Graag een antwoordt op deze vraag en overhandiging van de lijst met adressen waar de reactiekaart naartoe is gestuurd + bewijs van dagtekening.

Dan is er nog de reactietijd. De tijd die geboden is om te reageren is wat ons betreft uitermate kort. De gemeente hanteert zelf 6 weken terwijl de buurt 3 weken de tijd heeft om een reactie te formuleren. Dit naast ons huidige drukke bestaan ten tijde van Covid-19. Dit vinden niet chique. Wij vragen daarom om uitstel van minimaal 3 weken.
Het gevoel wat ons bekruipt is dat dit plan er even doorheen gedrukt moet worden ten koste van onze buurt. We maken ons ernstig zorgen en voelen ons niet gehoord. De gemeente heeft volgens de bewoners geen enkel idee hoe dit speelt in de buurt. Van enige vorm van “echte betrokken en constructieve” participatie is geen sprake geweest. Enkel mededelen is het devies. Hoe gaat de gemeente dit veranderen zodat de buurt wel positief is over een mogelijke verandering?

Al vanaf 2018 zijn de bewoners van de Arnhemseweg (zie ** voor lijst) met bewoners in gesprek met de gemeente met de vraag of we een rol kunnen vervullen in de mogelijk verandering van deze locatie. Helaas is hier nooit een positieve reactie op gekomen. Een gemiste kans wat ons betreft. Contactmomenten zijn er vanuit onze kant genoeg geweest. Dit blijkt ook uit de e-mail gestuurd door de bewoners van de Arnhemseweg met de samenvatting van contactmomenten op d.d. 16-02-2021.

Wij willen benadrukken dat we als buurt hier nog steeds voor open staan!

Gelukkig is er ook een positief punt. De buurt is zeer te spreken over het uitbreiden van groene verblijfsruimte om meer gebruikswaarde voor de wijk te creëren. Helaas grenst de groenstrook in het huidige plan aan de weg wat de veiligheid van onze kinderen niet ten goede komt. Aan de voorzijde van de Arnhemseweg loopt een gigantisch drukke verkeersader en aan de achterzijde wordt in het huidige plan hieraan nog een parkeerplaats/straat met veel auto's toegevoegd. Verre van bevorderlijk voor de leefbaarheid van de buurt en de buurtkinderen. In de huidige situatie is het veilig spelen op het plein wel goed mogelijk. Dit geldt voor alle kinderen uit de buurt.

Onze voorkeur gaat uit naar een park of binnentuin welke de biodiversiteit en soortenrijkdom in de wijk behoudt, stimuleert en de beeldkwaliteit van de wijk bevorderd. Dit i.c.m. speeltoestellen voor de buurtkinderen en een ontmoetingsplek voor de buurtbewoners, t.b.v. samenkomen, buurtparticipatie en buurtactiviteiten. Dit verhoogt de sociale cohesie in de buurt en verrijkt het woongenot. In de huidige situatie wordt hier namelijk veelvuldig gebruik van gemaakt.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Buurtfeesten;
- Buurtactiviteiten;
- Verjaardagen;
- Samenkomen kinderen;
- Halloween;
- Koningsdag;
- Aanschaf picknicktafel met de buurt om tijdens de zomeravonden samen te komen.

Door op deze locatie een groene buitenruimte/ natuurzone te maken, zal de milieukwaliteit, de woonkwaliteit, het woongenot en de natuurbeleving stijgen. Deze groen impuls stimuleert de buurt evenals de gezondheid van mens en dier. Zoals beschreven door de gemeente in haar eigen koersplan, strategie en doelstellingen volgens het milieubeleidsplan 2030.

Ook hier willen wij nogmaals benadrukken dat de buurt graag een rol wil spelen bij de ontwikkeling het onderhoud en het gebruik van het groen. De laatste twee punten doen we nu ook al voor de huidige locatie.

Als alternatief zou het honden-uitlaatterrein, wat nu bijna niet gebruikt wordt en de nu onveilige speeltuin tegenover de Mesdagstraat kunnen worden ingezet voor woningbouw. In plaatst van de onveilige speeltuin, kan er een veilige en hoogwaardige speeltuin ontworpen worden aan de Vincent van Goghstraat 4. *)

*) ***zie erratum***

Specifiek voor de bewoners van de Arnhemseweg is de ontsluiting aan de achterzijde essentieel. Denk hierbij aan: mobiliteit, veiligheid, bereikbaarheid, onderhoud en het recht van overpad voor alle bewoners Arnhemseweg. Hier wordt namelijk al 15 jaar gebruik van gemaakt.

Ook de afscheiding middels de garagebox en het gebruik hiervan door de bewoners van de Arnhemseweg zien wij als een must. Het is niet duurzaam om deze nu af te breken. Ze maken namelijk ook onderdeel uit van de tuin met o.a. begroeiing, verlichting en versiering. Onlangs zijn hier ook nog nieuwe garagedeuren in geplaatst. Wij staan ervoor open om de garageboxen over te nemen en al dan niet te voorzien van een andere kleur passend bij de nieuwe ontwikkeling.

Verder valt een aantal parkeerplekken te adviseren i.v.m. de huidige parkeerdrukte in de wijk. Al dan niet door het verkrijgen van privé parkeerplaatsen door bewoners.

We zijn enorm benieuwd hoe de huidige keuze tot stand is gekomen en welk beleid hieraan ten grondslag ligt. Wij zien namelijk een afwijking van het beleid met name op de volgende punten:

- Structuurvisie;
- Beleidsplan;
- Milieubeleidsplan;
- Burgerparticipatie.

Naast de vragen uit bovenstaande tekst volgt hieronder een meer gedetailleerde uitvraag op de voorlopige uitganspunten. Graag ontvangen wij hierop schriftelijk een reactie van de Gemeente Zevenaar. Deze ontvangen wij graag voordat de reacties worden behandeld in de Commissie en gemeenteraad vergaderingen. Als bewoners zouden wij graag meedenken en via burgerinitiatief en een voorstel indienen voor deze locatie ontwikkeling.

Reactie op voorlopige uitgangspunten:

Doelstelling:

Afbreken huidig pand en herontwikkeling met woningbouw. Daarnaast uitbreiden van het groen met gebruikswaarde voor de wijk, in combinatie met een waterberging.

Wij zijn het eens met het uitbreiden van het groen met gebruikswaarde voor de wijk. Dit in combinatie met een waterberging. Wij zijn het pertinent niet eens met de invulling van de locatie zoals beschreven. Bebouwing van 2-3 laags is voor de buurtbewoners onacceptabel.

2.*Welke alternatieven biedt de gemeente voor waterberging?*

Infiltratie onder de parkeervakken zoals Rockflow of gelijkwaardig zoals ook elders toegepast in Zevenaar (zie artikel Stadsvernieuwing Zevenaar bestrijdt wateroverlast).

Een wadi, waterberging of oppervlaktewater, zien wij liever niet deze zijn onveilig voor spelende kinderen en trekken ongedierte aan. Daarnaast vergt een wadi een dusdanige oppervlakte welke niet haalbaar is voor deze locatie.

3.*Op welke wijze classificeert de gemeente de gebruikerswaarde voor de wijk?*

Is hier onderzoek naar verricht, zo ja welke onderzoeken, zijn de onderzoekende partijen onafhankelijk van de gemeente en wat zijn de conclusies gesteld? Zijn de bewoners hiervoor benaderd? Is hiervoor gevraagd naar onze visie? Wat de buurt betreft niet. Op welke wijze denkt de gemeente dan meerwaarde te creëren als de belangrijkste stakeholders niet eens zijn benaderd?

Stedenbouwkundige opzet:
Woningbouw als een helder rechte structuur met de rug richting de percelen aan de Arnhemseweg. Hiertussen wordt de ruimte gevonden om het parkeren op te lossen, waardoor de bebouwingswand aan de voorzijde direct tegen het groene gebied aan komt te staan en deze niet verder wordt bepaald door auto's. De voortuinen zijn zodoende geen must. De hoeken moeten nadrukkelijk meerzijdig georiënteerd zijn, waardoor ook richting de naastgelegen weg een aantrekkelijk beeld ontstaat. De bouwvorm bestaat uit maximaal drie bouwlagen in tenminste twee volumes waardoor een goede verbinding naar de parkeerstraat mogelijk is.

In de structuurvisie van de gemeente is beschreven dat bewoners zeer positief zijn over hun woonomgeving en dat wil de gemeente Zevenaar graag zo houden! De opgave voor de toekomst is het behoud en versterken van al het goede en kansen grijpen voor vernieuwing! Daarbij wordt uitgegaan van de kernopgaven Verbinden, Diversiteit en Kwaliteit. De diversiteit die Zevenaar uniek maakt, wil de gemeente koesteren! Daarbij is het streven altijd naar een hoge kwaliteit van de woonomgeving en de bijbehorende voorzieningen. De structuurvisie is het *afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen*. Als er aanleiding is om af te wijken van de structuurvisie, dan dient dit goed gemotiveerd en onderbouwd te worden door de gemeente.

4. De buurt vraagt uitleg waarom bovenstaande kaders niet terugkomen in de huidige voorlopige uitganspunten?

5. De buurt vraag uitleg waarom op de locatie Bizetstraat gekozen is voor openbaar groen en niet op de locatie Vincent van Goghstraat 4?

Naar onze mening is in de omgeving van de Bizetstraat al heel veel groen aanwezig en is dit groen ook nog onlangs gerevitaliseerd. Daarnaast ligt de locatie ligt op steenworpafstand van het park Rosorum met al zijn voorzieningen?

6. Waarom wordt er op onze locatie niet gestreefd naar meer openbaar groen in plaats van het toevoegen van meer bebouwing? (in een straal van +/- 400m geen groen – Bron Google Maps, dit zou een kans moeten zijn voor de Gemeente Zevenaar.)

7. Waarom wijkt de gemeente op onderstaande punten af van de structuurvisie?

In de structuurvisie beschrijft de gemeente dat wijken met een relatief hoge bebouwingsdichtheid zoals onze buurt:

"Wordt gestreefd naar een afname van het bebouwde oppervlak, respectievelijk toevoegen van openbare ruimte"

"In deze wijken is letterlijk ruimte om te leven er is voldoende groen-, speel en -ontmoetingsruimte in de buurt en de directe woonomgeving. Naast ruimte in de directe woonomgeving is er grootschalig groen."

Daarnaast wordt aangegeven dat er:

- *Voldoende ruimte en groen van het grootste belang is?*
- *Verstedelijkte gebieden met weinig groen dienen een groenimpuls te krijgen, zowel met sier- als speelfunctie/*

8. Waarom is er niet eerst een wijkvisie opgesteld?

9. Waarom is er niet gebruik gemaakt van bewonersparticipatie en het betrekken van belanghebbende?

10. De buurt is van mening dat er op dit moment voldoende alternatieven beschikbaar zijn voor (sociale) woningbouw (zie onder). De buurt vraagt uitleg waarom specifiek op deze locatie woningbouw noodzakelijk is?

In de structuurvisie is beschreven dat er voldoende geschikte locaties in Zevenaar zijn voor uitbreiding van woningbouw om de gemeentelijke ambitie te kunnen waarmaken en dat er daarom geen behoefte is aan nieuwe locaties voor woningbouw.

Wij zijn van mening dat er op dit moment voldoende alternatieven beschikbaar zijn om woningbouw te realiseren te denken aan:

- Reisenakker (nu *aangegeven toekomstig sportterrein), oorspronkelijk aangekocht voor ontwikkeling woonwijk?*
- Technische school toekomstige nieuwe school, waardoor locatie Tamboerijn en de wissel vrijkomen;
- Schoollocatie Zonegge;
- BAT terrein fase 2 (concurrentie?)
- Locatie nabij station, stationsplein;
- Woontoren Noordeinde/Marie Koningin Zevenaar
- Da Costastraat (vm. Fonkelsteenschool) Zevenaar
- Steenhuizen 6 (vm. Basisschool) Zevenaar
- Arnhemseweg 3 Zevenaar
- Zevenaar Oost-Holtkamp Zevenaar
- Juvenaat (Het gebouw) Zevenaar
- Grietakkers Zevenaar
- Waaijakkers Aerdt
- Uuleveld Pannerden (fase 2)
- Hoofdstraat 51 Tolkamer
- Markt 8, Lobith
- Bereboot, Lobith
- Kolkwijk fase 3 Angerlo
- Achter de Kerk Giesbeek
- Meentsestraat 110-112,114 Giesbeek
- Meentsestraat Zuid-Giesbeek
- Prins Clausstraat Giesbeek
- Dijkweg Oud-Zevenaar
- Schoolstraat 29 Aerdt
- De Kamp Pannerden
- Juvenaat Zevenaar (Z-locatie)
- Zevenaar Oost – Het Hof
- Kruisweg Angerlo
- Zwanenwaay Babberich
- Locaties Baston Wonen Babberich
- Tichel Oud Zevenaar
- Vrijkomend vastgoed (o.a. scholen) in de gemeente, opgenomen in het
- Accommodatieplan.
- Eventuele nieuwbouw bij functieveranderingen Doesburgseweg

11. Welk ruimtelijk relevant doel streeft de gemeente op onze locatie na?

12. Waarop is de keuze van woningbouw in deze opzet en stedenbouwkundige vorm gebaseerd?

13. Er wordt aangegeven dat de uitgangspunten gebaseerd zijn op het bestaand beleid, op basis van welk beleid is de gemeente tot de keuze gekomen voor woningbouw op deze locatie?

14. Op welke wijze sluit het plan aan op de structuurvisie en milieubeleidsplan van de Gemeente Zevenaar?

15. Is het de bedoeling dat het uitgifteperceel door de kadastrale grenzen van de achtertuin percelen van de Arnhemseweg loopt? Graag Rectificeren in opvolgende informatieve uitingen.

16. Er is een toenemende bewustwording van het leven! (Covid-19) Dit heeft volgens ons ook Invloed op (ruimtelijke) ontwikkelingen van nu? Het beter en anders benutten van schaarse ruimten, meer opkomst van groene maatregelen en behoefte aan gezondheidsbewustwording en vergroening?
Hoe kijkt de gemeente hier tegenaan en vinden jullie dat het huidige plan hieraan bijdraagt?

17. Is er niet meer behoefte aan meer flexibiliteit in maatwerk voor gebouwen en omgeving?

18. Graag informatie transparant en in hoge resolutie beelden van plannen ten alle tijden delen met de bewoners van de wijk zoals in deze brief gesteld, waarop goed leesbaar is (min lettertypegrootte 10) wat er op de informatieve beelden staat vermeldt in tekening en geschrift. Wanneer wordt verwezen naar documenten, deze dan ook delen met de bewoners, zodat zij hier kennis van kunnen doen. Waarom zijn de afbeeldingen slecht leesbaar? De Gemeente kunnen nemen. Evt. hoogtematen, basis detailspecificaties mbt dimensionering , materiaalgebruik, indeling en situering graag leesbaar vermelden. Kan de Gemeente Zevenaar hiermee akkoord gaan?

Woonprogramma

De keuze in woningtypen is grotendeels vrijgelaten om zo een gedifferentieerd programma te kunnen bereiken met ruimte voor ongeveer 60% woningen in het sociale segment. Hiermee behoren zowel grondgebonden woningen als gestapelde woningen tot de mogelijkheden, indien gestapeld met personenlift. De voorkeur gaat uit naar toegankelijke woningen voor 1 a 2 persoonshuishoudens. Waar nodig maakt een goede, mee ontworpen erfafscheiding deel uit van het plan. Het gewenste aantal woningen dat hier gerealiseerd wordt is +/- 20 eenheden. Tevens is het een voorkeurslocatie van Baston Wonen. Graag willen we met Baston Wonen de verdere mogelijkheden onderzoeken.

Door de toevoeging van deze bebouwing (uitgaande van 20 nieuwbouwwoningen waarvan 12 woningen van woningtype sociaal) is waardedaling van de koopwoningen een logisch gevolg.

De gemeente geeft aan dat 60% van de 20 woningen sociaal worden geïndiceerd. In haar tabel benoemd in RIB2020-132 staat dat er 12 woningen sociaal in het project worden gepland. Op dit moment is dit 100% voor de locatie Vincent van Gogh. Dit heeft tot gevolg dat het woonplezier verminderd, waarde van de woningen daalt, stijging van vandalisme en criminaliteit en verhoogde geluidsemissies. Daarnaast zal de sociale cohesie tussen bewoners dalen zoals uit vele onderzoeken door onafhankelijke instanties reeds onderzocht is.

Dit past totaal niet bij het *“Gezellige karakter van onze Molenwijk” (Tekst uitnodigingskaart).*

19. De buurt vraagt zich af waarom er op de locatie 60% van alle sociale woningen worden geplaatst? (12/20 woningen)

20. Heeft de keuze hiervoor te maken, met dat de Gemeente Zevenaar verplicht is vluchtelingen op te nemen en te huisvesten, sinds bekend is dat het COA vertrekt en hiermee de afspraken met het COA zijn vervallen en verplichtte opname een feit is geworden? Is de Gemeente Zevenaar dan ook van plan deze woningen aan vluchtelingen toe te kennen?

21. De buurt vraagt zich af waarom dit afwijkt van de benoemde 20/ 25%? (Artikel krant 4/20 woningen)

22. Waarom worden de 6 locaties als één plan/project en niet individueel opgepakt en beoordeeld?

De verschillende locaties worden nu niet behandeld als deellocaties en zijn nu ook niet als individuele locaties getoetst en ontwikkeld!

In het huidig plan is er een onevenredige verdeling van sociale woningbouw over de 6 locaties. Alle in het huidig plan aan sociale huur is nu gesitueerd aan de Vincent van Goghstraat (document RIB2020 132). Wij vinden sociale huur in deze vrije sector kern totaal niet logisch!

23. Waarom is er niet gekozen voor een alternatief zoals particulier opdrachtgeverschap wat bij veel politieke partijen hoog in het vaandel staat? Of invulling geven binnen de "Ruimtebehoefte in de categorie Sociaal Domein" Zoals het Rode Kruis / EHBO? (Bron Tabel 6. (2020) Ruimtebehoefte doelgroepen Sociaal Domein)? Kan de Gemeente Zevenaar aangeven waarom dit niet wordt meegenomen?

24. Waarom niet 100% hoger segment (4x dure woningen) en op een meer passende locatie kiezen voor de toevoeging van sociale huur?

Wij zijn bang dat de woningwaarde van de koopwoningen in de buurt daalt door toevoeging van sociale huur.

25. Waarom keuze in woningtype (grondgebonden, gestapeld)?

In de structuurvisie beschrijft de gemeente dat "Nabij winkelvoorzieningen, zorgpunten (in woonservice gebieden) en nabij stations is ruimte voor appartementen.

26. Wat verstaat de gemeente onder een toegankelijke woning?

27. Waarom de keuze voor 20 eenheden.

a. Waarop is dit gebaseerd?

b. Is dit nog actueel?

c. Waar blijkt dit uit?

28. De buurt vraagt zich af of onderstaande is onderzocht in het kader van onze locatie?

"Beperktere groei van de bevolkingsomvang door de dalende gemiddelde grootte van het huishouden het aantal huishoudens toenemen. Dit wordt veroorzaakt door de veroudering van de bevolking, maar ook door toename van jonge (vaak ook eenpersoons- en tweepersoons) huishoudens zonder kinderen.

Specifiek in het centrumgebied van Zevenaar en de directe omgeving zijn er kansen voor woonmilieus voor jonge gezinnen, tweeverdieners en jonge senioren ("eigenzinnige leefstijl"), op zoek naar comfort ("leefstijl comfortzoekers")".

In de tekening bij de voorlopige uitgangspunten wordt in het bebouwingsvlak aangegeven 2 á 3 bouwlagen? Dit vinden wij onacceptabel. Dit betekend in het ergste geval 3 lagen met een kap, dit is ruim 12 meter hoog? Dit betekent nogal wat en heeft als gevolg:

- Afname van Zonlicht
- Geluidsoverlast
- Criminaliteit stimulering door een straat/steeg zonder toezicht te creëren. (Tortonaplein – drugsoverlast en dealen)
- De weerkaatsing van geluid?
- Inkijk en vermindering van privacy
- Uitzicht op groen en horizon verdwijnt
- Toenam van verlichting in de avond
- Etc.

Ook wijkt dit enorm af van het huidige geldende bestemmingsplan waar maar bebouwing is toegestaan tot een hoogte van 3 meter. Daarnaast is er geen enkele aandacht voor enige overloop vanuit de Arnhemseweg, 2 lagen met kap, naar de Mesdagstraat e.o. met 2 lagen bebouwing. Alleen maar nadelig voor de buurt, geen voordelen te bedenken!

29. Wat zijn er benieuwd naar de achterliggende onderbouwing hiervan?

Verkeer en Parkeren

De achter de woningen gelegen parkeerstraat moet conform het paraplubestemmingsplan parkeren van de gemeente Zevenaar toereikend zijn voor de nieuwe invulling, waarbij een aantrekkelijke inrichting hiervan moet voorkomen dat de parkeerdruk elders in de wijk toeneemt. Deze openbare parkeerstraat krijgt logische verbindingen waarbij een knip om doorgaand autoverkeer te voorkomen voorstelbaar is.

Ook kan hier onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om een lagere parkeerdruk te combineren met deelmobiliteit. In ieder geval moet rekening worden gehouden met een reeds gevestigd recht van overpad t.b.v. een bewoner aan de Arnhemseweg.

Door het creëren van een corridor parkeerstraat en rekenend met een factor 1.6 aan auto's uitgaande van 1-2 persoonswoningen en een factor 2.4 voor eengezinswoningen, zou dit betekenen dat er +/- 40 parkeerplaatsen worden vervaardigd. Dit zorgt voor een zeer hoge verkeersdrukte en daarmee een te hoog risico op ongelukken met kinderen, overlast, en afvaldump in de wijk. Dit is niet acceptabel voor de bewoners. Eveneens moet om in de speelweide te komen aan alle kanten worden overgestoken door kinderen van de huidige bewoners wat ook een hoger risico m.b.t. veiligheid met zich meebrengt.

30.De gemeente geeft aan dat er ruimte gevonden is om parkeren op te lossen?
Op welke wijze?

Wij concluderen dat er geen rekening gehouden is met de ontsluiting vanuit de nieuwe bebouwing. Ook met onze ontsluiting is geen rekening gehouden in dit plan. Ook is de wens voor parkeerplaatsen van de bewoners aan de Arnhemseweg en de overige straten niet meegenomen.

In de structuurvisie wordt aangegeven:

"Er is sprake van een toenemende mobiliteit en autobezit. De verwachting is dat de mobiliteit ook de komende decennia blijft groeien: alleen al tot 2020 wordt een toename van 20% verwacht. Parkeerknelpunten in de wijk door verjonging toenemend autobezit!"

"Nieuwe barrièrewerking door infrastructuur en overlast door parkeren wordt voorkomen en waar mogelijk worden bestaande barrières en parkeeroverlast verminderd"

"Ook de geparkeerde auto vormt in een aantal gebieden een probleem. Uitgangspunt dient te zijn dat elke nieuwe ontwikkeling zelfvoorzienend is en de parkeervraag niet afwentelt op de openbare ruimte. In de toekomst zal daardoor vaker inpandig geparkeerd moeten worden, maar ook ruimtelijke sturing naar parkeergevolgen komt daarbij in beeld""

31. Aangegeven wordt dat het parkeren goed is ingepast. Hoe wordt dit bereikt?

Er is door bewoners aangegeven dat er de wens is om de garageboxen over te nemen, in dit plan is hiermee geen rekening gehouden. Komt hier iets voor in de plaats/ Door het weghalen van de garageboxen ontstaat er geen erfafscheiding meer en vervalt de opbergruimte.

32. Hoe wordt dit opgelost?

- In het plan wordt aangegeven dat een aantrekkelijke inrichting moet voorkomen dat de parkeerdruk elders in de wijk toeneemt. Wij vinden de nu gekozen recht toe recht aan inrichting niet erg aantrekkelijk! De parkeerhavens sluiten nu rechtstreeks aan op onze percelen.

33. Kan de gemeente uitleggen wat er aantrekkelijk is aan de huidige inrichting?

Wij zouden graag een buffer van openbaar groen zien van ten minste 4 meter + stoep 2 meter en parkeervakken haaks op de stoep gepositioneerd dus niet in de lengterichting, tussen de parkeervoorzieningen en onze achtertuinen. Gedacht wordt aan een groene natuurlijke afscheiding met een combinatie van bomen. Dit voorkomt inkijk in onze achtertuinen en zorgt voor de reductie van geluid.

In het plan wordt aangegeven dat het parkeren/ ruimte een openbaar karakter krijgt. Dit betekent dat iedereen hier kan parkeren? Wij denken niet dat dit de parkeerdrukte ten goede komt! Daarnaast is het zo dat een particulier terrein (uitgifte grond) nooit een openbaar karakter kan hebben. Dit geeft alleen maar problemen. Handhaving is hier dus niet mogelijk door de gemeente? In het plan wordt aangegeven dat er een logische verbinding komt.

34. Wat verstaan jullie onder een logische verbinding?

In het huidige plan verdwijnt de aanwezige omsluiting (hekwerk) hierdoor komt er direct aansluitend op onze percelen een vrije toegang. Hierdoor neemt de toename op ongenodigde gasten toe!

In de structuurvisie wordt aangegeven:
"De inrichting en beleving van de omgeving bepaalt mede de mate van het gevoel van "sociale veiligheid". Bij de planontwikkeling is hier aandacht voor, maar ook in de uitwerkings- en realisatiefase en bij het beheer en onderhoud"

35. Hoe wordt de sociale veiligheid gewaarborgd en hoe gaat de Gemeente Zevenaar dit handhaven zodat de bewoners geen last hebben van criminaliteit en overige negatieve lasten? Is de Gemeente Zevenaar hier al succesvol in gebleken? (Drugskoeriers in centrum Zevenaar, dealen op verminderde toezicht locaties)

Het aantal parkeerplaatsen is natuurlijk sterk afhankelijk van het soort woning en de doelgroep. Als we de gemiddelde geldende parkeernorm hanteren plus extra plaatsen voor bezoekers betekent dit een enorm aantal parkeerplaatsen. Wij vragen ons af waar deze allemaal moeten komen. Ook spreken jullie over Deelmobiliteit, deze term konden wij niet terugvinden in het paraplubestemmingsplan parkeren.

36. Wat houdt deelmobiliteit concreet in voor deze locatie?

In de structuurvisie wordt aangegeven dat op alle openbare parkeerplaatsen elektrische oplaadpunten komen, dit zien wij niet terug in het huidige plan.

37. Waar en hoeveel elektrische parkeervoorzieningen komen er?

In het huidige plan wordt aangegeven dat er rekening wordt gehouden met het aanwezige Recht van overpad. In het plan is niet aangegeven hoe hiermee rekening wordt gehouden en hoe de ontsluiting loopt? Bijna alle achtertuinen hebben nu een ontsluiting op het achterliggende terrein. In het huidige plan is hier geen rekening mee gehouden. Wij maken ons ernstige zorgen over het kunnen vluchten bij calamiteiten, onze bereikbaarheid van onze tuinen en het kunnen uitvoeren van onderhoud aan onze bestaande erfafscheidingen. Ook is de bereikbaarheid van hulpdiensten via de achterzijde een must!

38. Hoe wordt er rekening gehouden met het aanwezige Recht van overpad?

39. Hoe worden alle tuinen van de bewoners aan de achterkant ontsloten?

Aangegeven wordt dat er een knip komt in de weg om doorgaand autoverkeer te voorkomen.

40. Wat voor een knip?

a. Hoe ziet deze eruit?

Groene Buitenruimte

De nieuwe groene buitenruimte is centraal gelegen waardoor zowel de nieuwbouw als een twintigtal bestaande woningen hierop uitkijkt. In de nadere invulling blijft door de redelijke oppervlakte naast opgaande beplanting ook ruimte voor waterberging en spelen beschikbaar. Nadere vormgeving vindt in een later stadium plaats en wordt in samenhang bezien met de groenvoorziening langs de Mesdagstraat. Waardevol bestaand groen wordt zoveel mogelijk ingepast.

Structuurvisie geeft aan:

“Waardevol bestaand groen wordt zoveel mogelijk ingepast. Het streven is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving, zowel voor nieuwe als voor bestaande gebieden”

“Aantrekkelijke locaties”

“In de wijken is letterlijk ruimte om te leven er is voldoende groen-, speel en -ontmoetingsruimte in de buurt en de directe woonomgeving. Naast ruimte in de directe woonomgeving is er grootschalig groen”

“Voldoende ruimte en groen van het grootste belang”

Er blijft nu een boom staan op de tekening? Onze uitkijk op het openbaargroen verdwijnt compleet en er komt niks noemenswaardig aan onze kant voor terug. Dit kan toch niet waar zijn!

41. Hoe wordt het bovenstaande behaald?

42. Waarom openbaar groen tussen de Mesdagstraat/ Vincent van Goghstraat en nieuwe bebouwing?

a. Waarom is er niet gekozen voor alleen maar openbaar groen?
b. Of voornamelijk groene ruimte met speelvoorzieningen tussen de nieuwe bebouwing en de Arnhemseweg?

In het plan wordt aangegeven dat de uitgangspunten als doel hebben het verhogen van de duurzaamheid en de biodiversiteit. In het huidige plan is hier weinig rekening mee gehouden. In de wijk is nu een diversiteit aan flora en fauna te bewonderen. Wij zijn bang dat door de komst van bebouwing deze drastisch zal verminderen. Om de biodiversiteit en soortenrijkdom te behouden en te herstellen wordt voor andere locaties wel gekeken naar subsidies en budgetten, die kunnen worden aangebroken of worden aangevraagd. (DPRA-Deltaplan Ruimtelijke Klimaatadaptatie).

Kwaliteitsborging aanliggende woningen
Door bebouwing - woningbouw, straat en parkeervakken zal het risico op verzakkingen en schade aan de bestaande woningen navenant hoog zijn. Dit geeft waardedaling aan de bestaande koopwoningen en zal kosten en juridische procedures met zich meebrengen waar de bewoners niet voor hebben gekozen.

43. Het gevoel heerst dat dat mogelijk gedupeerde bewoners niet worden gecompenseerd en verantwoordelijkheden naar de bewoners worden verlegd als de projectontwikkelaar niet aansprakelijk kan worden gesteld. De gemeente wil graag verkopen de buurt wil graag aandacht voor verzakkingsproblematiek. Op welke wijze kan dit worden opgenomen? Zoals gesteld als reactie in de "Brief Arnhemseweg 71 en 73 Morsch & Knaven 12-01-2021 reactie [redacted], de bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor de fundering".

44. Kan de gemeente omgekeerde bewijslast meenemen in de uitgangspunten? Dit komt nu niet terug. De buurt maakt zich zorgen dat directe schade aan woningen die niet zal worden vergoed. De buurt maakt zich zorgen over procederen of lastige procedures moeten volgen om in aanspraak te komen voor vergoedingen en/ of herstel van schade. Hoe gaat de Gemeente Zevenaar haar verantwoordelijkheid nemen en de bewoners 100% compenseren, als er door kleine lettertjes, fouten in contracten met projectontwikkelaars, omvallende BV's etc. etc. op enige wijze toch schade aan woningen ontstaat de aankomende jaren door de keuze van bebouwing op deze locatie? Wil de Gemeente Zevenaar dit te bevestigen of hier gehoor aan te geven?

Burgerparticipatie/ Communicatie
De Tijdsduur om te kunnen reageren en de manier van inspraak zijn nu erg beperkt. De omwonenden vinden dit niet redelijk. Wij vinden het een gemiste kans dat er niet wordt gekozen voor enige vorm van participatie en dat wij alleen maar de mogelijkheid krijgen te reageren door middel van het geven van een digitale reactie. Hierdoor bestaat er een grote kans dat niet iedereen wordt bereikt. Ook is er grote kans dat niet iedereen weet hoe zij moeten reageren. Wat moet ik aangeven? Kan dit ook schriftelijk? Wat is de bedoeling. Ook is de opzet en de tekst niet voor iedereen eenzijdig te begrijpen. Onduidelijk kan ontstaan wat er speelt en er is geen ruimte voor inspraak. Er is een grote kans dat er aannames gedaan worden die niet eens kloppen. Een voorbeeld hiervan is dat veel omwonenden al dachten dat de grond was aangekocht door Baston Wonen terwijl dit niet zo is.

Door het gesprek aan te gaan het zij via digitale middelen en de buurt met elkaar in verbinding te brengen is de kans van juiste interpretatie en reactie veel groter. Zoals wij dit zien biedt dit voordelen aan de kant van de buurt maar zeker ook aan de kant van de gemeente. Wij betreuren het dan ook dat het College heeft aangedrongen om voor deze vorm van inspraak te kiezen.

Wij vinden het nogmaals jammer dat burgerparticipatie door de gemeente niet tot minimaal wordt uitgevoerd en deze kans niet wordt benut. Aangegeven wordt dat de gemeente slechte ervaringen hiermee heeft, waardoor de eerdere participatie is gewijzigd. Het huidige niveau op de participatieladder is enkel "informeren". Nogmaals hierdoor worden "kansen gemist en draagvlak wordt minimaal".

45. Graag horen wij op welke slechte ervaringen de gemeente doelt?

a. Wat vindt de politiek ervan dat er geen participatie plaatsvindt?

Over de communicatie zijn wij als buurtbewoners niet tevreden. De buurt in het specifiek de bewoners van de Arnhemseweg zijn al vanaf 2018 tot heden in gesprek met de gemeente over de toekomstplannen van de Vincent van Goghstraat. Steeds opnieuw proberen we te participeren, elke keer lijkt het alsof de deur geopend wordt maar steeds opnieuw blijft de deur voor ons gesloten. We hebben tot nu toe al wel zeker tot 5x maal contact gezocht om te willen participeren.

Wij zijn in de veronderstelling dat participatie hoog op de politieke agenda zou moeten staan, zeker gezien de nieuwe wetgeving die er aan komt. Helaas dit blijkt niet het geval. Er hebben inmiddels wel twee Teams gesprekken plaatsgevonden met een delegatie van de omwonenden (Arnhemseweg), maar deze hadden

alleen een informatief karakter. Hiervoor dank aan de moeite en de openheid die de projectleider in deze gesprekken heeft getoond.

In de eerste reactie op onze brief werd ons toch aangegeven:

"*Ik begrijp uw verzoek om geïnformeerd en betrokken te worden. Juist voor herbestemmingen in een bestaande woonwijk, en in dit geval aan de achterzijde van uw woning(en) is volledige, tijdige en heldere communicatie en voldoende inspraak belangrijk."*

Hetgeen zoals hierboven beloofd werd niet uitgevoerd. De communicatie is bedroevend te noemen en komt niet in de buurt van wat ons hierboven wordt beloofd. Het contact is eenzijdig louter van onze zijde. Een krantenartikel komt onder onze ogen en wij lezen dat er een informatieavond komt? Na contact blijkt dit niet te kloppen.

In verband met Corona komt er een alternatieve bijeenkomst via teams waarin de gemeente in gesprek gaat met *alle* omwonden. Hiervan ontvangen wij vroegtijdig een brief met hierin een link naar de voorlopige uitgangspunten. Deze brief is er nooit gekomen als ook de bijeenkomst voor de omwonenden niet.

Via anderen worden wij erop geattendeerd dat er besluiten in de raad zijn genomen? Als blijkt dat de voorlopige uitganspunten al op de website staan van de gemeente vinden wij dit zacht gezegd niet netjes. Na contact blijkt dat dit allemaal te vroeg te zijn gepubliceerd en dat er nog een aantal mensen naar de uitnodigingbrief moeten kijken alvorens deze zou worden verzonden. De brief komt er niet, als wij op het punt staan om voor de zoveelste keer contact op te nemen met de gemeente ontvangt een gedeelte van de buurt (niet eens iedereen) een uitnodigingskaart om te reageren op het plan met een link naar de, ten opzichte van de eerste informatie, aangepaste voorlopige uitgangspunten.

Een telefoontje vanuit de gemeente was hier zeker wel op zijn plek geweest! Dan maar een e-mail met vragen naar de gemeente en een telefoontje dat we erg teleurgesteld zijn in de manier van inspraak waarvoor de gemeente kiest haaks op hetgeen wat ons is beloofd.

De rest wordt nog vervolgd.

46. Wij zijn erg benieuwd wat u van deze manier van communiceren vindt?

    a. Wij zijn ook erg benieuwd naar de verder communicatie in het te doorlopen traject?

Slotvragen

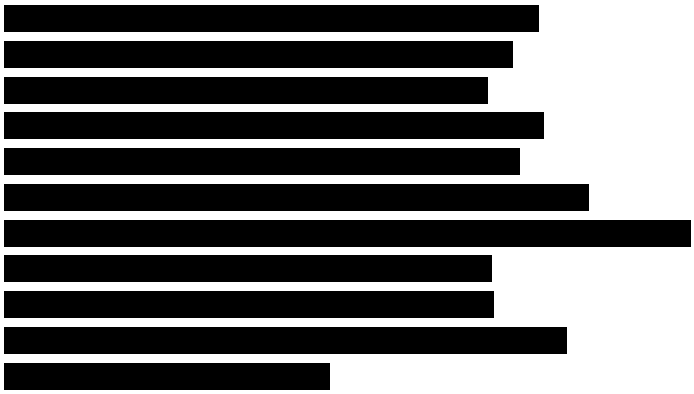
- Welk ruimtelijk relevant doel streeft de Gemeente Zevenaar na?
- Waarop heeft de gemeente haar keuzes gebaseerd?
- Welke beoordelings- en weegcriteria heeft de gemeente gehanteerd om te komen tot dit besluit?

<u>Graag ontvangen wij een schriftelijk onderbouwing op al onze gestelde vragen!</u>

Appendix volgt via fysieke weg:

a. Afbeeldingen uitzichten
b. Afbeeldingen bebouwingsideeën
c. Video
d. Tekeningen

*Lijst bewoners buurtbewoners

[redacted]

[redacted]

**Lijst bewoners Arnhemseweg

[redacted]

Namen en adressen kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Uitzicht Arnhemse weg 71 & 73:

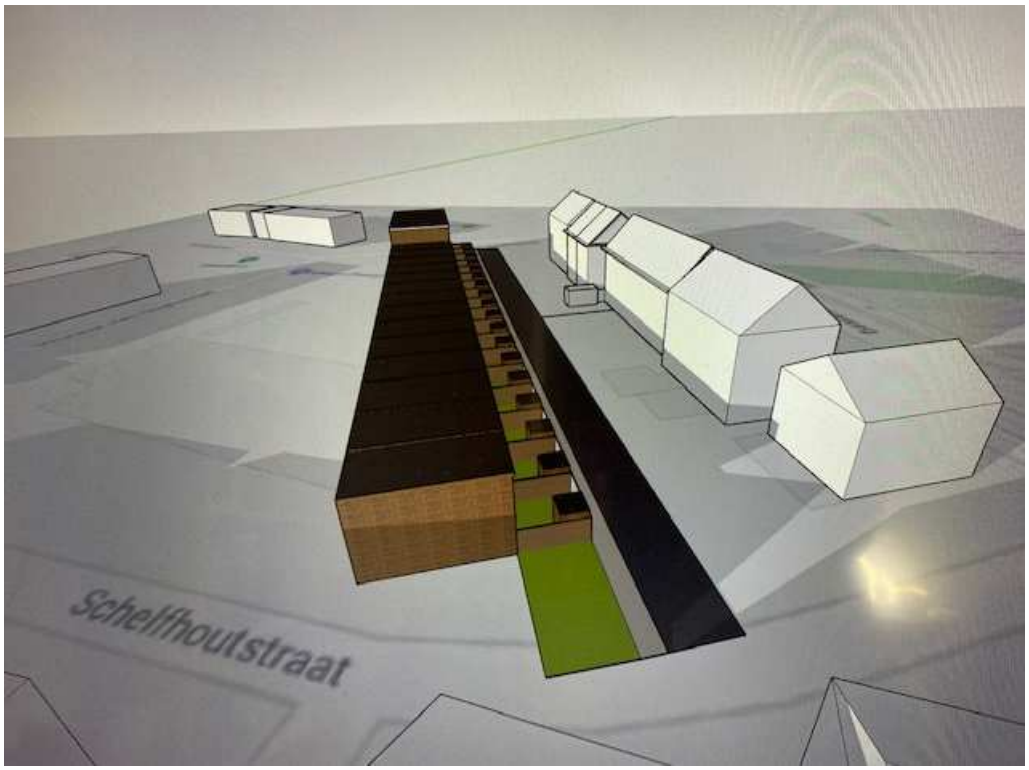

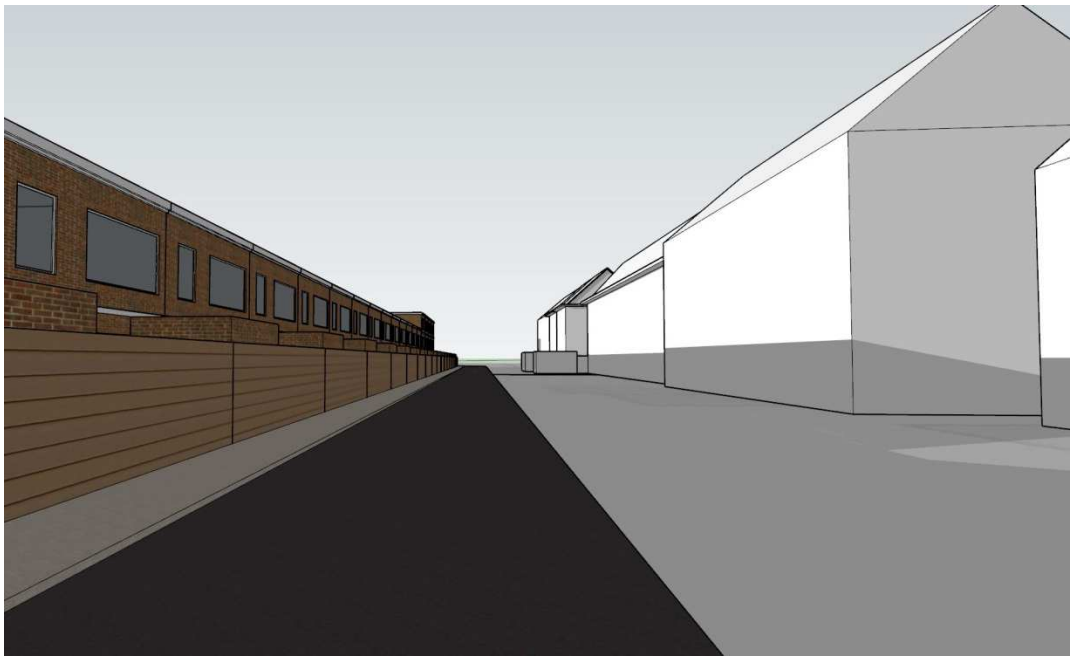

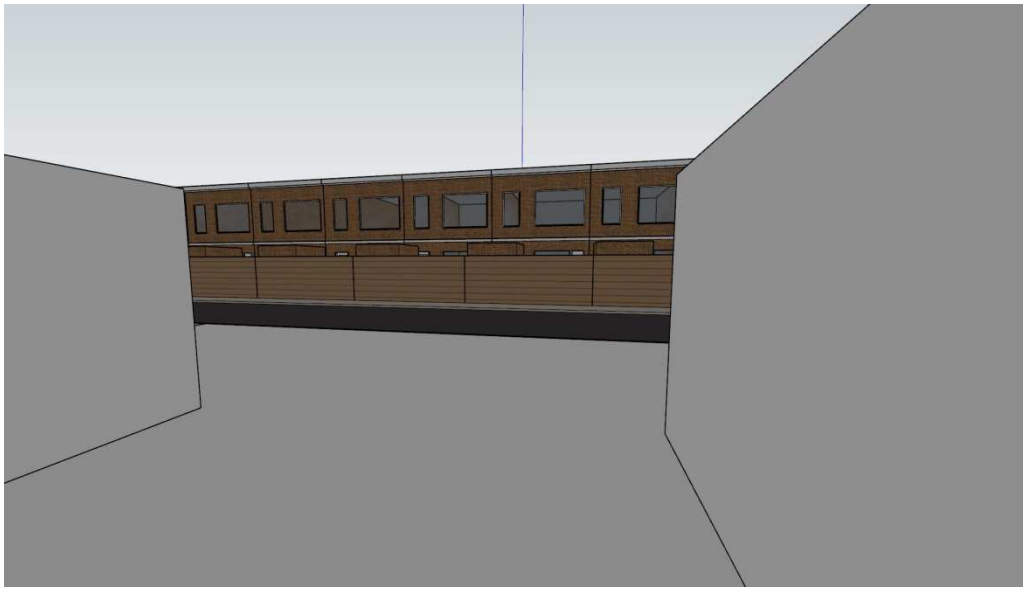

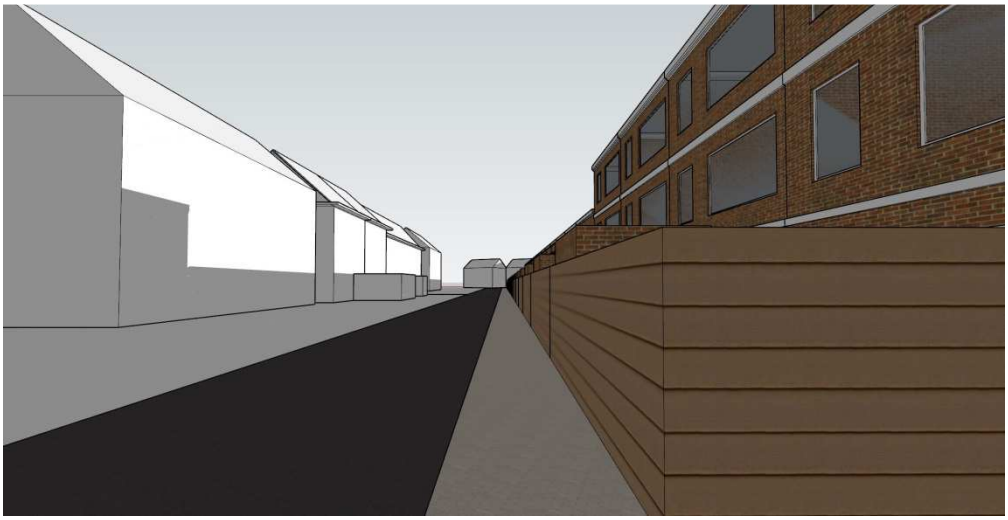
Beeldvorming 3D Plan Gemeente: “De Muur” / Flat / Nieuwbouw visie

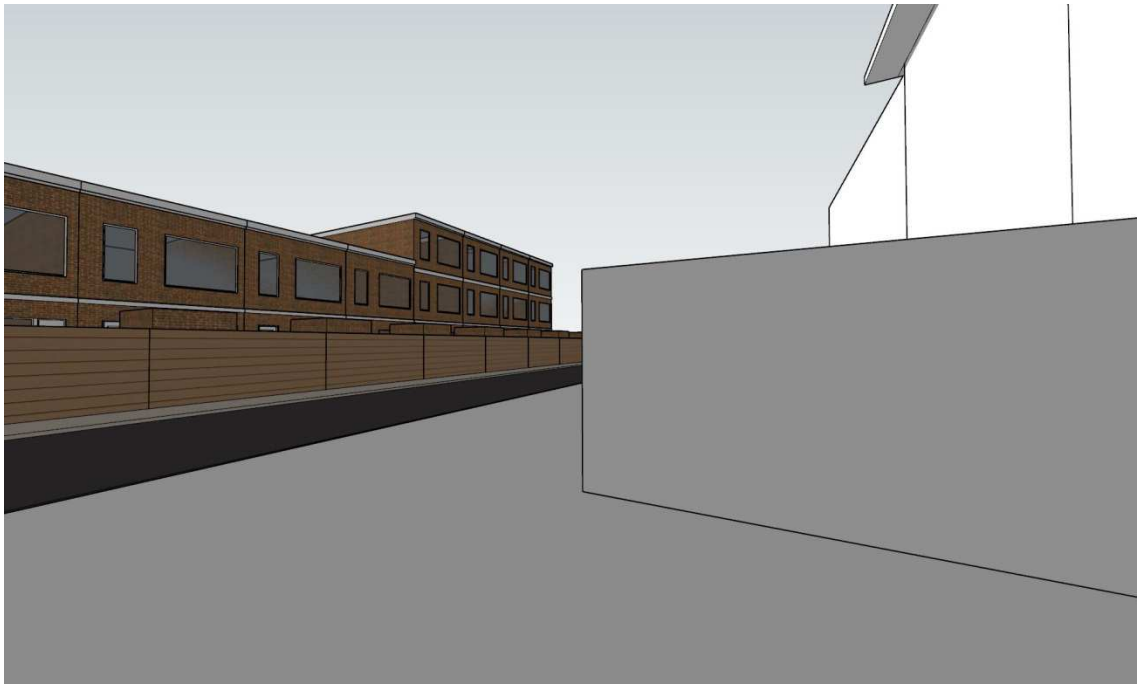

Afbeelding boven: Schaduwwerking in de Achtertuinen van de Arnhemseweg. Geen zon meer.

Van: xxx
Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 18:27
Aan: Griffie Zevenaar <Griffie@zevenaar.nl>;
Onderwerp: Uitgangspunten Vincent van Goghstraat 4 (voormalige Volksuniversiteit)

Beste xxx,

Onderstaande passage is pertinent niet correct en dient geen onderdeel uit te maken van de brief van de buurt. Kunt u dit verwerken en rondsturen. Onze excuses voor de overlast.

Als alternatief zou het honden-uitlaatterrein, wat nu bijna niet gebruikt wordt en de nu onveilige speeltuin tegenover de Mesdagstraat kunnen worden ingezet voor woningbouw. In plaatst van de onveilige speeltuin, kan er een veilige en hoogwaardige speeltuin ontworpen worden aan de Vincent van Goghstraat 4.

Met vriendelijke groeten | Kind regards

xxx

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie.

Van: Secretariaat Stichting BOK <secretariaat@boknet.nl>
Verzonden: maandag 1 maart 2021 19:50
Onderwerp: geld dat bedoeld is voor kunst en cultuur

OPEN BRIEF AAN MINISTER VAN OCW **MEVROUW VAN ENGELSHOVEN**, ALLE **WETHOUDERS KUNST EN CULTUUR** EN ALLE **RAADSLEDEN** IN ALLE GEMEENTES VAN NEDERLAND

Betreft het geld dat bedoeld is voor kunst en cultuur.....

Allen,

Op 28 oktober vorig jaar schreven wij een brief naar de Minister van OCW, mevrouw Van Engelshoven en naar alle wethouders kunst en cultuur van alle Nederlandse gemeentes. (zie bijgesloten). Op 10 november vorig jaar hebben wij via de griffies alle raadsladen aangeschreven (ook bijgesloten). Wij kregen van een aantal gemeentes bijzonder positieve reacties, maar ook kregen wij reacties die minder positief waren. Als voorbeeld: " De gemeenteraad heeft uw boodschap gelezen, maar onderneemt geen actie. Dat besloot de gemeenteraad in de raadsvergadering van 24 november 2020." Letterlijk uit de mail die wij mochten ontvangen van Jeanke Verbruggen, Raadsgriffier van de Gemeente Eindhoven.

Hulde voor de gemeentes waar het wel goed gaat, gemeentes die hun zaken goed voor elkaar hebben en die de bedoeling van de minister respecteren. Ook van die gemeentes en zelfs van individuele raadsleden kregen wij zeer positieve reacties. Dank daarvoor.

Echter, geld is niet bedoeld voor stoeptegels
Vorig jaar, meteen toen bekend werd dat er **'niet geoormerkt geld'** beschikbaar zou komen **voor kunst en cultuur**, met name om de makers te ondersteunen, maakten wij ons al grote zorgen en schreven toen al brieven met het verzoek om er goed op toe te zien dat het geld ook inderdaad terecht zou komen bij de makers van kunst en cultuur, niet dat er stoeptegels of feestverlichting voor zou worden aangeschaft.

Uit verschillende berichten en publicaties (POINTER / TUBANTIA / Berenschot / zie screenshot, blijkt maar eens temeer dat onze zorgen terecht waren. Er zijn kennelijk gemeentes die zich nergens wat van aan trekken of niet weten hoe ze de gelden bij de makers moeten krijgen of gewoon geen boodschap hebben aan de goede bedoelingen van de minister. Die gemeentes moeten met grote spoed worden 'geholpen', want de nood is hoog bij de makers van kunst en cultuur.

Telefoondag
Met deze brief verzoeken wij de minister te inventariseren waar het wel en waar het niet goed gaat. De minister heeft immers letterlijk tijdens de begrotingsbehandeling op 23 november vorig jaar gezegd: **" Die gemeentes die zich er niet aan houden kunnen van mij een telefoontje verwachten."**
Het is denk ik verstandig dat de minister er een dag voor uittrekt om te gaan bellen; gemeentes er nogmaals op wijzen dat het geld bedoeld is voor kunst en cultuur, complimenten geeft -en misschien zelfs extra geld- daar waar het goed gaat en gemeentes die het niet zo nauw nemen met haar goede bedoelingen en geld flink op de vingers tikken.

Met vriendelijke groet,

Henk Hofstra
0653316494
Voorzitter Beroeps Organisatie kunstenaars BOK

BOK
Beroeps Organisatie
Kunstenaars
www.boknet.nl

Aan:

De Griffie van alle gemeenten in Nederland 10 november 2020

Met het verzoek deze brief te verspreiden onder alle raadsleden.

Geachte raadsleden,

Alle wethouders met kunst en cultuur in hun portefeuille hebben onderstaande brief van ons gekregen. Het is een verzoek om het geld dat door het ministerie van OCW beschikbaar wordt gesteld voor kunst en cultuur ook daadwerkelijk die bestemming te geven. Het geld is jammer genoeg niet geoormerkt, maar wel bedoeld voor kunst en cultuur.

Geef ons opdrachten in plaats van gratis geld

Wij doen een dringend beroep op u om er op toe te zien dat het geld ook inderdaad terecht komt bij de makers, de kunstenaars. Dat er opdrachten voor worden uitgevoerd en dat het niet verdampt of verdwijnt in bodemloze putten van organisaties en tussenpersonen. De zwaar getroffen culturele sector en vooral de makers aan het begin van de keten zijn zwaar getroffen, maar staan meer dan ooit klaar om via opdrachten ons land weer een beetje mooier en leefbaarder te maken.

Bij voorbaat dank voor uw inspanning.

Met vriendelijke groet,

Henk Hofstra
0653316494
Voorzitter Beroeps Organisatie kunstenaars BOK

Open brief aan alle Wethouders Kunst en Cultuur van alle Gemeentes in Nederland

cc.
Ministerie van OCW
Rijnstraat 50
Den Haag
t.a.v. de Minister van OCW, mevrouw Van Engelshoven

Datum 28 oktober 2020

Geachte wethouders,

In correspondentie en gesprekken met het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap is ons het volgende verteld: ''Er gaat een 'zak met geld' naar iedere gemeente, bedoeld voor het steunen van kunst en cultuur.....''

Voor de kunst en cultuur heeft onze minister het voor elkaar gekregen dat er tot tweemaal toe extra geld voor is uitgetrokken. Eerst 300 miljoen extra en later 482 miljoen extra. Hulde. Het geeft meer dan eens aan dat we niet alleen leven van brood alleen.

Een flink deel van dat geld gaat naar gemeentes. Het is **niet geoormerkt, maar wel bedoeld** om besteed te worden aan kunst en cultuur en ook de makers van die kunst en cultuur. Wij doen een klemmend beroep up u; laat het geld niet weglekken naar instanties en gebouwen, maar besteed het inderdaad aan de makers. Heb oog voor de noden van de makers, het begin van de culturele keten. En let op; het is aan u, als wethouder kunst en cultuur, om dat geld dat in januari 2021 bij uw gemeente binnen komt ook daadwerkelijk naar u toe te trekken. U heeft er recht op en u kunt het besteden aan makers en projecten van makers.

Onderstaande tekst is een stuk uit een brief die ik eerder, op 21 sept. j.l. stuurde naar minister Van Engelshoven. De tekst is zeer van toepassing:

Projecten initiëren
Laten we vele projecten initiëren, oproepen plaatsen en laten we daar zo snel mogelijk mee beginnen. Projecten waarbij (delen van) de bevolking in betrokken kan worden. Projecten die de jeugd in aanraking laten komen met (beeldende)kunst. Projecten waarbij zoveel mogelijk kunstenaars (makers) bij betrokken worden. Het mes snijdt dan aan vele kanten; kunstenaars kunnen hun kunst maken en verdienen geld, groepen uit de bevolking die nooit of zelden in aanraking komen met kunst, komen dat nu wel en ook belangrijk; heel de kunst- en cultuursector komt positief onder de aandacht. Wij willen wel, wij willen hier op welke manier dan ook van harte aan mee werken.
Neem de proef op de som; stel een flink bedrag beschikbaar, stel een aantal voorwaarden op en laat ons kosteloos oproepen plaatsen richting al die beeldend kunstenaars om met projectvoorstellen te komen.....

Wij bieden uw gemeente aan om alle oproepen richting (beeldend) kunstenaars die betrekking hebben op bovenstaande geheel kosteloos te plaatsen op onze sites en mee te nemen in onze nieuwsbrieven. Oproepen richting kunstenaars om met nieuwe ideeën te komen, maar ook oproepen om met voorstellen te komen voor projecten die u nu dankzij dit geld mooi naar voren kunt trekken.
Te denken valt aan projecten met scholen en jeugd, aan 'landmarks' in en om een dorp of stad, aan buitentheaters, aan pleintekeningen en schilderingen, aan (speel)objecten, aan het pimpen van een gebouw of zelfs een hele buurt, het tot kunstwerk verheffen van een viaduct,.....

Hoe wij dat doen, dat plaatsen van oproepen, kunt u zien op: https://boknet.nl/nl/prikbord en op: https://oproepenvoorkunstenaars.nl/nl/oproepen

U kunt al uw oproepen sturen naar info@boknet.nl en voor eventuele vragen kunt u bellen: 0653316494

Laten we er ondanks deze moeilijke tijden toch iets moois bij maken.

Met hartelijke groet,

Henk Hofstra
0653316494
Voorzitter Beroeps Organisatie kunstenaars BOK

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GEMEENTE ZEVENAAR
- 4 MAART 2021
INGEKOMEN

Aan: Colleges van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraden van onze deelnemende gemeenten

Datum 2 maart 2021
Kenmerk 210204-0137
Contactpersoon Eric van Neerrijnen
E-mailadres eric.van.neerrijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: conceptbegroting VGGM 2022 en bestemming resultaat jaarrekening 2020

Geachte leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting aan voor het begrotingsjaar 2022. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over deze ontwerpbegroting naar voren brengen bij het dagelijks bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur op 23 juni a.s. ter vaststelling wordt aangeboden. Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze vóór 3 mei 2021 toe te sturen.

In deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een korte toelichting op de ontwerpbegroting te geven. Op onze website (www.vggm.nl/vggm/folders_en_publicaties/raadsinformatieronde) vindt u de achterliggende documentatie. Op deze pagina vindt u ook het Jaaroverzicht 2020.

Aankondiging digitale informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert in 2021 een reeks van webinars voor raadsleden en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Voor de begroting 2022 is er voor gekozen om op 11 en 16 maart (19.00-20.30 uur) twee webinars te organiseren:

- Op 11 maart zal een toelichting gegeven worden op de verdeelsleutel brandweer en op de noodzakelijke aanpassing van de brandweerorganisatie die heeft geleid tot de vorming van een 24/7 beroeps brandweerpost in Ede-Stad per 1 januari 2021
- Op 16 maart zal een toelichting gegeven worden op enkele andere beleidsontwikkelingen, financieel-technische aspecten van de begroting, de (financiële) risico's en een toelichting op de gerealiseerde resultaten over 2020.

De uitnodiging voor beide webinars wordt separaat verstuurd.

Toelichting wijzigingen begroting 2022
In de begroting wordt ingegaan op een aantal wijzigingen. In de bijlage bij deze brief wordt overzicht gegeven van de financiële consequenties van de wijzigingen voor de gemeentelijke bedrage aan VGGM in 2022.

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

Twee wijzigingen vragen bijzondere aandacht:

1. Noodzakelijke aanpassing brandweerorganisatie (vorming 24/7 beroepspost Ede)

In de vergadering van 2 december 2020 heeft het Algemeen Bestuur een besluit genomen over een noodzakelijke wijziging in de brandweerorganisatie die per 1 januari 2021 is ingegaan. Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland-Midden kenden wij tot 2021 een model met een consignatieregeling voor vrijwilligers. Als gevolg van recente jurisprudentie (arrest Matzak) werd in dit model de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Vooral op de brandweerpost Ede Stad was de situatie nijpend en was een andere organisatiemodel op korte termijn noodzakelijk. Hiervoor zijn verschillende alternatieve modellen onderzocht. Op basis van dit onderzoek is besloten om deze post om te bouwen naar een 24/7 beroepsorganisatie per 1 januari 2021.

Ten aanzien van de financiering van de extra kosten (1,5 mln) die gepaard gaan met dit besluit, is door het Algemeen Bestuur een voorgenomen besluit genomen om de extra kosten voor het begrotingsjaar 2021 ten dele (1,2 mln) te dekken uit het te verwachten resultaat over het jaar 2020. De overige extra kosten (0,3 mln) worden gedragen door de gemeente Ede. Besloten is de extra kosten vanaf begrotingsjaar 2022 op basis van de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. Deze kosten zijn derhalve opgenomen in de conceptbegroting 2022.

2. Verdeelsleutel brandweer

Het Algemeen Bestuur heeft op 18 december 2019 besloten de verdeelsleutel brandweer te evalueren, waarbij de afspraak is gemaakt dat het effect hiervan in het begrotingsjaar 2022 gestalte zou krijgen. Het onderzoek hiernaar heeft grotendeels plaatsgevonden in 2020. Geconstateerd is dat de huidige verdeelsleutel niet toekomstbestendig is, daar de regio en wet- en regelgeving zich ontwikkelen en de brandweerzorg zich hier continue op aanpast. Bovendien doet de huidige verdeelsleutel geen recht aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners, bedrijven etc. in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past niet dat er grote verschillen bestaan in de financiële bijdragen per inwoner door de verschillende gemeenten. Bij de regionalisering van de brandweer in 2014 is er voor gekozen de verschillen (nagenoeg) in stand te houden. Door diverse organisatorische en maatschappelijke veranderingen zijn deze verschillen alleen maar groter geworden en dat zal zonder aanpassing van de verdeelsleutel ook in de toekomst zo zijn.
Nu we vele jaren verder zijn en de regionale brandweerorganisatie ook als echte regionale organisatie functioneert met gelijkwaardige brandweerzorg voor een ieder is het niet langer houdbaar dat er zo grote verschillen in de financiële bijdragen blijven bestaan en is een toekomstbestendige verdeelsleutel nodig. Hiertoe is een aantal alternatieven onderzocht.

Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om het verdeelmodel "Gemeentefonds, OOV-subcluster brandweer" te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweerzorg per 2022. Dit is het model dat inmiddels door circa 2/3 van alle veiligheidsregio's wordt gehanteerd als verdeelmodel. Het model wordt uitsluitend gebruikt om te bepalen hoe de kosten voor de brandweerzorg in onze regio worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en niet om te bepalen wat de totale omvang van de brandweerkosten zijn. De ophanden zijnde herverdeling van het gemeentefonds heeft dus geen effect op de omvang van de totale brandweerkosten.

Bij invoering van een andere verdeelsleutel verschilt de huidige en toekomstige bijdrage van een gemeente aan de brandweerzorg soms fors. Dat is in een tijdperk waarin de meeste gemeenten toch al financiële zorgen hebben een complicerende factor. Door een groot aantal burgemeesters is daarom de wens uitgesproken om een overgangsregeling af te spreken.
Er zijn 3 groepen gemeenten te onderscheiden:
1) gemeenten waarvoor de kosten nagenoeg gelijk blijven
2) gemeenten die meer gaan betalen
3) gemeenten die minder gaan betalen

Gerealiseerd wordt dat gemeenten die meer gaan betalen die stap moeilijk in een keer kunnen maken. Tegelijkertijd is het niet uitlegbaar dat gemeenten die jarenlang meer hebben betaald daar nog lang mee zouden moeten doorgaan. Daarom is een overgangsregeling uitgewerkt waarin 12 van de 15 gemeenten in drie jaar toegroeien naar de nieuwe bijdrage door aftopping van de overgang op 5, 25 en 30% van de oorspronkelijke gemeentelijk bijdrage. Het Algemeen Bestuur vindt het uitlegbaar dat 3 gemeenten in vier in plaats van drie jaar naar het nieuwe bedrag toegroeien.

Het Algemeen Bestuur heeft bij de herziening van de verdeelsleutel brandweer het uitgangspunt bekrachtigd om op langere termijn ook de huisvestingskosten deel uit te laten maken van de regionale kosten voor brandweerzorg en deze volgens de nieuwe verdeelsleutel te verrekenen. De wens is om scheefheid in de gemeentelijke bijdragen aan huisvestingskosten te egaliseren.
Deze vervolgstap is complex en vraagt nader onderzoek. De verwachting is dat financiële gevolgen hiervan zijn weerslag krijgen in de begroting van 2024.

Consultatie resultaatbestemming 2020
Op 7 april 2021 stelt het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2020 vast. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze voorgenomen resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.6 van de onderliggende begroting 2022.
Het Algemeen Bestuur neemt op 23 juni a.s. een definitief besluit over de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2020 waarbij de ontvangen zienswijzen bij de besluitvorming worden betrokken.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

Anton Slofstra
Directie

Bijlage: Financieel overzicht

C.c.: DIV

Ontwerp begroting 2022

BEGROTING & KADERS 2022

Ontwerpbegroting 2022

Bevat tevens de geactualiseerde begroting 2021

Versie ten behoeve van consultatie deelnemende gemeenten

1. Inleiding

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2022.

De begroting en kaders worden normaliter in december t-2 opgesteld. Een vertraging van 2 maanden is het gevolg van de evaluatie verdeelsleutel, welke in januari 2021 zijn afgerond en waarvan de gevolgen in deze begroting en kaders zijn verwerkt.
Het opstellen van dit document geeft eveneens de mogelijkheid om in tegenstelling tot vorig jaar de geactualiseerde begroting 2021 nauwkeuriger op te stellen, doordat diverse bekostigingsgesprekken voor 2021 in december 2020 worden afgerond. Denk hierbij aan afspraken met subsidiegevers, lokaal aanbod en zorgverzekeraar.

Afgelopen jaar staan de activiteiten van VGGM voor een belangrijk teken van de bestrijding van het COVID-19 virus gestaan. Dit zal ook voor 2021 het geval zijn. De kosten die samenhangen met de COVID19 bestrijding voor 2021 worden door VWS vergoed. Voor 2022 zijn nog geen concrete afspraken gemaakt.

De programmastructuur van deze begroting is:

Programma crisisbeheersing
- *Multi taken*
- *Bevolkingszorg*
- *Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie bij in de Regio (GHOR)*

Programma brandweerzorg
- *Operatie*
- *Risicobeheersing*
- *Meldkamer*

Programma GGD
- *Algemene Gezondheidszorg*
- *Jeugdgezondheidszorg*
- *Monitoring & Onderzoek*

Programma Ambulancezorg
- *Mobiele Zorg*
- *Zorgcoördinatie*

Programma bedrijfsvoering

Op basis van deze programma indeling wordt de volgende begroting voorgesteld:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Programma Crisisbeheersing	3.684	4.167	4.693	4.660	4.660	4.660	4.660
Programma Brandweerzorg	34.191	35.047	38.200	38.133	38.033	37.933	37.930
Programma GGD	24.337	46.150	67.105	27.158	27.090	26.808	26.808
Programma Ambulancezorg	20.750	22.257	26.622	26.725	26.725	26.725	26.725
Programma Bedrijfsvoering	16.493	17.678	19.080	19.100	19.078	18.806	18.736
Lasten	**99.455**	**125.299**	**155.700**	**115.776**	**115.587**	**114.932**	**114.859**
Gemeentelijke bijdrage	56.128	60.674	62.858	64.907	64.627	64.682	64.897
Lokaal aanbod	6.479	6.158	6.527	6.530	6.530	6.530	6.530
BDUR	7.049	6.669	6.771	6.771	6.771	6.771	6.771
Zorgverzekeraars	21.614	22.175	25.775	25.990	25.990	25.990	25.990
Overige baten	9.051	28.584	50.918	10.519	10.519	10.519	10.519
Baten	**100.321**	**124.260**	**152.850**	**114.718**	**114.437**	**114.492**	**114.707**
Resultaat voor bestemming	**866**	**-1.039**	**-2.850**	**-1.058**	**-1.150**	**-440**	**-153**
Mutatie reserves	605	1.039	2.850	1.058	1.150	440	153
Resultaat na bestemming	**1.472**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.472**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor 2021 is een forse toename te zien binnen vrijwel alle programma's. De voornaamste oorzaak hiervan heeft betrekking op de bestrijding van het COVID19 virus (programma's crisisbeheersing en GGD), de invoering van de 24uursdienst bij de post Ede Stad (programma brandweerzorg) en een nieuwe functiewaardering voor verpleegkundig medewerkers werkzaam voor de ambulancezorg.
In de bijlagen zijn ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdragen gepresenteerd.

In hoofdstuk 2 zijn de beleidsontwikkelingen, ambities, doelstellingen, risico's, lasten en dekkingsbronnen per pijler beschreven. Een deel van de ontwikkelingen bevindingen zich in een verkenningsfase. In dat geval zijn de consequenties op beleid, bedrijfsvoering en financiën nog onbekend en niet uitgewerkt in de voorliggende begroting. Na afronding van de verkenning zullen te maken keuzes op beleid, bedrijfsvoering en financiën besproken worden.

Voor de pijler multi taken en voor het programma brandweerzorg zijn de ontwikkelingen en ambities gebaseerd op de in 2019 vastgestelde beleidsplannen 2020-2023. Uitgangspunt bij het formuleren van de ambities is dat deze passen binnen de bestaande financiële uitgangspunten. De belangrijkste wijzigingen binnen de brandweerzorg heeft betrekking op de invoering van de 24uursdienst voor de post Ede Stad. Daarnaast zijn in de programma's Brandweerzorg en GGD de ontwikkelingen ten aanzien van de in te voeren omgevingswet beschreven, inclusief een nader op te stellen uitwerking met de gevolgen voor de aard en diepgang van de taken die daaruit voortkomen. Een overkoepelend speerpunt voor alle programma's is het informatie gestuurd werken. De huidige ICT-ontwikkelingen maken het complex om de bijbehorende kosten voor de komende jaren goed te kunnen schatten.

De financiële uitgangspunten zijn opgenomen in hoofdstuk 3, waaronder een toelichting op de nieuwe verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer). In overeenstemming met de begroting 2021 heeft het bestuur de verschillende verdeelsleutels geëvalueerd en heeft men besloten om de verdeelsleutel Veiligheid te herzien.
In de begroting 2021 was eveneens de doelstelling opgenomen om gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties. In overeenstemming met de 5 maandsrapportage is dit onderzoek uitgesteld om zo prioriteit te kunnen geven aan de bestrijding van het COVID19 virus. In paragraaf 3.3 is een voorstel opgenomen om in 2021 dit onderzoek uit te voeren en af te bakenen tot de programma's Crisisbeheersing, brandweerzorg en bedrijfsvoering. Paragraaf 3.5 bevat de actualisatie van de begroting 2021 en paragraaf 3.6 het voorstel resultaatbestemming over 2020.

De belangrijkste risico's voor VGGM hebben betrekking op:

- De meerjarige effecten van het COVID19 virus op de reguliere dienstverlening. Op dit moment worden onderkend preventie ten aanzien van kwetsbare groepen, advisering van hygiënemaatregelen, versterking infectieziektebestrijding, terug op niveau van reguliere diensten voor derden zoals reizigersvaccinaties en binden van medewerkers en vrijwilligers aan de organisatie.
- Naar aanleiding van de implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) is een complexiteit met betrekking tot de positie van de vrijwilligers ontstaan. Op basis van de huidige wet- en regelgeving is het onderscheid tussen een brandweervrijwilliger en een brandweermedewerker nauwelijks te maken. Hiermee heeft de invoering van WNRA een groot financieel risico op de betaalbaarheid van het huidige brandweermodel. Landelijk heeft een Denktank een oplossing voor deze ontstane situatie bedacht in de vorm van taakdifferentiatie. De financiële consequenties van de taakdifferentiatie worden nog nader geanalyseerd.
- Arbeidsontwikkelingen, waaronder functiewaardering van verpleegkundigen. Vergelijkbare organisaties hebben verpleegkundigen hoger ingeschaald. Een aanpassing van de functiewaardering heeft grote consequenties op het budget of op de dienstverlening van de Jeugdgezondheidszorg en Algemene gezondheidszorg.
- Sterk toenemende ICT-lasten als gevolg van verdere digitalisering en plaats onafhankelijk werken. Meerdere (verouderde) systemen dienen op korte termijn bij te tijd te worden gebracht en toenemende gebruikerswensen gebaseerd op maatschappelijke ontwikkelingen zijn niet passend binnen de huidige ICT-budgetten.
- Door grote druk op (gemeentelijke)financiën en bij andere opdrachtgevers leidt tot continuïteitsrisico's van niet door gemeentelijke bijdrage gefinancierde activiteiten.

De risico's zijn nader uitgewerkt in paragraaf 4.1.

Deze begroting en kaders bevatten niet de doelstellingen, taken en ontwikkelingen voor de Stichting Veilig Thuis, welke onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM valt. Met de bestuurlijke portefeuillehouders is afgesproken om voor de zomer van 2021 een separate begroting 2022 voor deze stichting op te stellen. In deze begroting kunnen dan de ontwikkelingen van Veilig Thuis over de eerste maanden van 2021 worden betrokken.

Om de leesbaarheid van de begroting te verbeteren is onderzocht om de begroting in een online omgeving te presenteren. Op dit moment vallen de kosten om dat mogelijk te maken buiten de financiële kaders.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 2

2. ONTWIKKELINGEN 5

2a. Programma Crisisbeheersing 5

2b. Programma Brandweerzorg 12

2c. Programma GGD 21

2d. Programma Ambulancezorg 31

2e. Programma Bedrijfsvoering 34

3. FINANCIËN 37

3.1 Nominale ontwikkelingen 37

3.2 Verdeelsleutels 37

3.3 Evaluatie taken 39

3.4 Investeringen 40

3.5 Effect op lopende begrotingsjaar 2021 40

3.6 Voorstel bestemming resultaat over 2020 41

4. PARAGRAFEN 42

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 42

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 45

4.3 Financiering 45

5. PLANNING EN CONTROL CYCLUS 47

BIJLAGE 1: ONTWIKKELINGEN IN GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN 48

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid 48

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg 48

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD 49

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 49

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP 49

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's 50

BIJLAGE 2: SPECIFICATIE GEMEENTELIJKE BIJDRAGE PER GEMEENTE 51

a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid 51

b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg 51

c. Gemeentelijke bijdrage GGD 52

d. Budgettair kader bijdrage JGZ 53

d. Budgettair kader bijdrage RVP 53

e. Aantallen inwoners 54

BIJLAGE 3: GEPROGNOTISEERDE BALANS 55

BIJLAGE 4: RESERVES EN VOORZIENINGEN 56

BIJLAGE 5: MEERJAREN INVESTERINGSPLAN 2021 – 2025 57

BIJLAGE 6: TAAKVELDEN 58

2. Ontwikkelingen

In januari 2020 is onze afdeling infectieziektebestrijding door het RIVM op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in Wuhan naar aanleiding van de COVID-19 uitbraak. Hierop is het team infectieziektebestrijding binnen de GGD gestart met de voorbereiding op een eventuele uitbraak in Nederland. Na de eerste besmetting in Nederland volgde snel een "intelligente lockdown" en sindsdien staan de activiteiten van VGGM voor een groot deel in het teken van de COVID-19 bestrijding. Ambities voor 2020 (en 2021) zijn niet of in een langzamer tempo gerealiseerd. Om die reden is de begroting relatief beleidsarm en bevat het met name ambities die vanuit 2020 en 2021 doorschuiven.

Daarnaast zijn de effecten op de langere termijn op dit moment niet te overzien en bestaat er onzekerheid over de mogelijke consequenties in 2022 en verder. De aard en omvang van activiteiten die direct of indirect het gevolg zijn van COVID-19 uitbraak zijn onzeker, denk hierbij onder andere aan het al dan niet continueren van testen, traceren en vaccineren, een nazorgfase, evaluatie, extra aandacht voor en de consequenties voor (kwetsbare) jongeren het al dan niet weer op niveau zijn van reizigersspreekuren etc. Deze onzekerheid is groot en heeft mogelijk (forse) impact op de geformuleerde doelen en de bijbehorende uitgavenen inkomsten.

2a. Programma Crisisbeheersing

Het programma crisisbeheersing valt uiteen in de pijlers multi taken, bevolkingszorg en GHOR. Voor het programma crisisbeheersing zijn geen overkoepelende doelstellingen en risico's opgenomen. Voor het programma Crisisbeheersing is één ontwikkeling overkoepelende ontwikkeling, namelijk de evaluatie van de wet veiligheidsregio.

Evaluatie Wet Veiligheidsregio's

De Wet veiligheidsregio's wordt geëvalueerd. In de zomer van 2019 is hiertoe een evaluatiecommissie ingesteld. In december 2020 heeft deze commissie haar bevindingen gerapporteerd.
De evaluatie is van belang om zicht te krijgen op het functioneren van het stelsel zoals beschreven in de Wet Veiligheidsregio's, zowel ten aanzien van de bestuurlijke als operationele componenten. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie. De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet Veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing.

De commissie heeft met haar bevindingen inzicht gegeven in wat goed werkt, waar verbetermogelijkheden zijn en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn.
De verwachting is dat de uitkomsten uit het evaluatierapport worden betrokken bij het opstellen van het regeerakkoord na de 2e kamer verkiezingen in 2021. Voor nadere details wordt verwezen naar: Evaluatiecommissie Wet op de veiligheidsregio's (evaluatiewvr.nl).
Het is nog onduidelijk welke beleidsmatige en financiële consequenties voortkomen uit deze evaluatie.

Wat mag het kosten

Voor de aansluiting met de totale begroting zoals opgenomen in paragraaf 3.7 is wel een financieel totaaloverzicht opgenomen.

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.252	2.296	2.590	2.655	2.655	2.655	2.655
GHOR	1.013	1.308	1.308	1.324	1.324	1.324	1.324
Bevolkingszorg	419	563	795	681	681	681	681
Lasten	3.684	4.167	4.693	4.660	4.660	4.660	4.660
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	3.255	3.807	4.178	4.282	4.282	4.282	4.282
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	926	1.099	1.076	1.076	1.076	1.076	1.076
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	92	82	308	183	183	183	183
Baten	4.273	4.988	5.562	5.540	5.540	5.540	5.540
Resultaat voor bestemming	589	821	869	880	880	880	880
Mutatie reserves	357	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	946	821	869	880	880	880	880
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	946	821	869	880	880	880	880

2a.1 Pijler multi

Binnen de veiligheidsregio wordt samengewerkt tussen gemeenten, politie, defensie, waterschap en andere partijen bij de uitvoering van taken op het terrein van brandweerzorg, rampen- en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid. Binnen de pijler multi zijn de bestuurlijke en operationele activiteiten opgenomen die betrekking hebben op de samenwerking.

In 2019 is het beleidsplan veiligheidsregio voor 2020 tot en met 2023 met betrekking tot de multidisciplinaire taken vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft de ontwikkelingen in het risicoprofiel, wat het continueren van het huidige beleid in houdt en de thema's waarop komende jaren extra op wordt ingezet. Deze thema's zijn: rol van de veiligheidsregio, samenwerking, kwaliteit en informatievoorziening.

Nieuwe Meldkamer Oost Nederland

Gepland is dat eind 2022de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn operationeel wordt. Vanaf dat moment vinden de meldkameractiviteiten voor de regio Gelderland Midden vanuit deze meldkamer plaats.
Per 1 januari 2020 zijn de beheeractiviteiten van de huidige meldkamer in Arnhem overgedragen aan de politie, in overeenstemming met de wetswijziging meldkamers. Dit betekent dat de huidige (systeem)beheerders die in dienst zijn bij VGGM over zijn gegaan naar de politieorganisatie (nieuwe werkgever).
Gelijktijdig met de overdracht van het beheer is landelijk afgesproken dat de totale budgetten van de meldkamer van brandweer en ambulancedienst worden overgeheveld naar de landelijke meldkamerorganisatie onder beheer van de politie. Dat betekent een afroming van de BDUR per 1 januari 2020 en op landelijk niveau overdracht van het beheerbudget voor de ambulancemeldkamer.

De kosten die VGGM in de periode tot aan het operationeel zijn van de meldkamer Oost-Nederland maakt voor de taken die niet worden overgeheveld zullen naar verwachting groter zijn dan het resterende budget. Dit bedrag wordt als maximaal 200.000 per jaar voor de jaren 2020 en 2021 verwacht. Voor deze lasten is vanuit het resultaat over het boekjaar 2019 een bestemmingsreserve gevormd.
Op basis van de gemaakte afspraken met de politie en het gegeven dat de meldkamers voor Gelderland Zuid en Gelderland Midden zijn samengevoegd is het risico minder groot als in 2019 geschat. Anderzijds zal het risico langer duren doordat de opening van de meldkamer in Apeldoorn in de tijd is uitgesteld naar eind 2022. De verwachting is dat de gevormde bestemmingsreserve het risico afdoende afdekt.
De verwachting is dat de financiële kaders na overgang in Apeldoorn wél dekkend zijn voor de uitvoering van de operationele meldkamertaken als gevolg van schaal efficiëntie in het operationeel proces.

Programma informatievoorziening Veiligheidsregio's

Het Programma Informatievoorziening 2020-2025 is in 2020 vastgesteld door het veiligheidsberaad en gebaseerd op de volgende hoofdlijnen:

- Continuïteit (onder andere versterking van de eigen informatiebeveiliging in de regio, voortzetting van de collegiale toetsing informatieveiligheid en aansluiting bij het National Cyber Security Centre)
- Samenwerking (met partners en met databronnen)
- Informatie gestuurd werken om beter beleid te kunnen maken, beter te kunnen managen, meer risico's te kunnen voorspellen en veiliger en efficiënter te kunnen werken.

De mogelijkheden - en (financiële) impact voor VGGM worden nog uitwerkt.

Veiligheidsinformatiecentrum

Op dit moment is de (multi) informatievoorziening ten behoeve van opschalingsituaties basaal ingericht. De 5 Veiligheidsregio's die vanaf eind 2022 samenwerken in de Meldkamer Oost Nederland hebben gezamenlijk informatievoorziening en informatie delen als een belangrijk thema voor de nieuwe meldkamer benoemd. Meer (achtergrond) informatie uit de eigen systemen en uit de systemen van partners op de meldkamer kan de (gezamenlijke) aanpak sterk verbeteren.
De politie kent al haar RTIC (Real-Time Intelligence Center) op de meldkamer. De veiligheidsregio's zijn soortgelijke ontwikkelingen gestart en de RAV's gaan voorzien in één functionaris, die de informatiespil is tussen haar eigen operationele proces en haar samenwerking partners in de meldkamer. Deze ontwikkelingen worden aan elkaar verbonden met als doel om, binnen de wettelijke kaders, elkaar zo actueel mogelijk van informatie te voorzien.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.252	2.296	2.590	2.655	2.655	2.655	2.655
Lasten	**2.252**	**2.296**	**2.590**	**2.655**	**2.655**	**2.655**	**2.655**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	2.552	2.676	3.033	3.105	3.105	3.105	3.105
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	37	25	25	25	25	25	25
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1	0	0	0	0	0	0
Baten	**2.590**	**2.701**	**3.058**	**3.130**	**3.130**	**3.130**	**3.130**
Resultaat voor bestemming	**339**	**405**	**468**	**474**	**474**	**474**	**474**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**339**	**405**	**468**	**474**	**474**	**474**	**474**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**339**	**405**	**468**	**474**	**474**	**474**	**474**

2a.2 Pijler bevolkingszorg

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een essentiële rol in de crisisbeheersing. De activiteiten kunnen worden verdeeld naar de volgende taken: crisiscommunicatie, acute bevolkingszorg en (preparatie) nafase. In 2018 heeft het algemeen bestuur besloten om de regionale bevolkingszorgactiviteiten te versterken binnen VGGM. In 2019 is dit besluit geïmplementeerd. Momenteel wordt gewerkt volgens de nieuwe afspraken en het nieuwe beleid, een evaluatie hiervan moet nog plaatsvinden. Voor 2022 zijn geen andere beleidswijzigingen voorzien.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Bevolkingszorg	419	563	795	681	681	681	681
Lasten	**419**	**563**	**795**	**681**	**681**	**681**	**681**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	254	636	649	662	662	662	662
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	3	0	243	118	118	118	118
Baten	**257**	**636**	**892**	**779**	**779**	**779**	**779**
Resultaat voor bestemming	**-163**	**73**	**97**	**99**	**99**	**99**	**99**
Mutatie reserves	357	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**194**	**73**	**97**	**99**	**99**	**99**	**99**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**194**	**73**	**97**	**99**	**99**	**99**	**99**

2a.3 Pijler GHOR

De GHOR draagt zorg voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis. Ook adviseert de GHOR-gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied.
Voor 2022 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen te benoemen.

Informatie-uitwisseling ten tijde van crisis

In 2021 wordt verder gewerkt aan netcentrisch werken in de geneeskundige keten. In 2022 is verdere doorontwikkeling noodzakelijk. Daarnaast is het nodig om op basis van de evaluaties in relatie tot de coronacrisis het proces informatie-uitwisseling verder te verbinden met het te ontwikkelen permanent toestandsbeeld capaciteit in de zorgketen.

Zorgcontinuïteit in de keten (acuut en niet acuut)

De coronacrisis heeft ontegenzeggelijk laten zien dat acute zorg niet onuitputtelijk flexibel en beschikbaar is. Daarnaast is er een almaar toenemende druk op de beschikbaarheid van de acute zorg door enerzijds krapte op de arbeidsmarkt en anderzijds een verhoogde vraag naar acute zorg als gevolg van een toename van kwetsbare burgers in de thuissituaties en een steeds ouder wordende groep ouderen. De verwachting is dat deze situatie de komende jaren niet alleen aanhoudt maar ook in ernst en frequentie toe zal nemen. Om (zorg- en maatschappelijke) risico's die hierdoor kunnen ontstaan, op tijd te signaleren is het van belang een continu inzicht te hebben in de beschikbaarheid van acute zorg. De ervaringen met de coronacrisis benadrukken dit nadrukkelijk en stimuleren de ontwikkeling daarvan. De ketenpartners, betrokken bij de in- door-en uitstroom in de acute zorg, kunnen op basis van deze informatie afgestemd op elkaar handelen. Het realiseren van een permanent toestandsbeeld wordt via de AMvB ROAZ bij de acute zorgpartners belegd.

De GHOR moet hierop aansluiten en mee ontwikkelen om ten tijde van rampen en crisis uitvoering te kunnen geven aan haar (wettelijke) taak.
Het openbaar bestuur kan op basis van hetzelfde toestandsbeeld zo nodig haar rol nemen als het gaat om (mogelijke) effecten die leiden tot verstoring van de openbare orde en veiligheid.

Naast het hoofdproces acute gezondheidszorg is voor de GHOR ook in de niet-acute (koude) fase, een belangrijke rol weggelegd. De GHOR heeft een coördinatie- en regierol op het gebied van psychosociale hulpverlening, gezondheidsonderzoek, infectieziektebestrijding en medische milieukunde bij rampen en crisis. Om deze coördinatie- en regierol goed te kunnen vervullen is het van belang dat de GHOR ook in de koude fase goede contacten legt en onderhoudt met de ketenpartners in de regio en hen ondersteunt bij de voorbereiding op mogelijke rampen en crisis.

Toenemende evenementenadvisering

De veiligheidsregio verwacht bij afnemende maatregelen als gevolg van de coronacrisis een toename van risicovolle evenementen. Als gevolg van de kennis die is opgedaan met experimenten op het gebied van coronaveilig organiseren van evenementen zal er extra druk op de adviserende en voorbereidende rol van de veiligheidsregio komen te liggen. In de komende periode zal de veiligheidsregio en de vergunningverlener (gemeenten) gezamenlijk zich hierop moeten voorbereiden.
De Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen draagt zorg voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis. Ook adviseert de GHOR-gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied.

Doelenboom

Wat willen bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogde effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	- Actuele schriftelijke afspraken met acute- en publieke zorgpartners.	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit)	Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van GM
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	- Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V - Werven en selecteren nieuwe crisisfunctionarissen - Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen - OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid. - Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.
	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen (m.b.v. GHOR 4all en LCMS) - Realiseren van een systeem tbv informatie-uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
	Visie zelfredzaamheid GHOR en Veiligheidsregio ten uitvoering brengen	- Netwerk bouwen - Analyseren van kwetsbare groepen - Bieden van handelingsperspectieven tijden rampen en crisis - Adviseren van sociale netwerk en zorginstelling rondom verminderd zelfredzamen. - Samenwerking met andere disciplines - Visie zelfredzaamheid toepassen in oefeningen. -	
In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is er specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Er wordt daar waar mogelijk gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	- Inzetten Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek indien nodig. - OTO toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen. Procedures crisisorganisatie op orde brengen c.q. houden	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	- Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust.	- Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. - Beperken gezondheidsschade

publieke gezondheidstaken			- Burgers ontvangen de meest adequate hulp.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
GHOR	1.013	1.308	1.308	1.324	1.324	1.324	1.324
Lasten	1.013	1.308	1.308	1.324	1.324	1.324	1.324
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	449	494	496	515	515	515	515
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	889	1.074	1.051	1.051	1.051	1.051	1.051
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	87	82	65	65	65	65	65
Baten	1.426	1.650	1.611	1.631	1.631	1.631	1.631
Resultaat voor bestemming	413	343	303	307	307	307	307
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	413	343	303	307	307	307	307
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	413	343	303	307	307	307	307

2b. Programma Brandweerzorg

De brandweerorganisatie voert de taken uit op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing zoals omschreven in de Wet Veiligheidsregio's. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk operatie, risicobeheersing en meldkamer. De brandweer voert daarnaast de multidisciplinaire coördinatie uit in de voorbereiding van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, deze zijn uitgewerkt in het programma crisisbeheersing.

In 2019 is het beleidsplan brandweer voor 2020 tot en met 2023 vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft de speerpunten in relatie tot ontwikkelingen die op de brandweer afkomen. Deze speerpunten zijn: Vrijwilligheid en paraatheid, risicogerichtheid en meldkamer Oost-Nederland.

Voor de periode 2020-2023 wil Brandweer Gelderland-Midden zorgen voor een toekomstbestendige, slagvaardige organisatie met een sterke risicogerichte informatiepositie die anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen. Daarmee willen wij een belangrijke bijdrage te leveren aan een (brand)veiligere samenleving. De prestaties blijven op het afgesproken niveau, waarbij de minimumeisen uit de wet worden gerespecteerd. Bij de opkomsttijden voldoet de regio niet 100% aan de wettelijk eis. Dit is in de praktijk ook niet haalbaar. Brandweer Nederland werkt aan een nieuwe systematiek, die mogelijk ook voor Gelderland-Midden nieuwe normen met zich mee kan brengen.

Brandweer Gelderland-Midden investeert in haar mensen; zowel in de beroeps en vrijwillige brandweermensen, alsook in de crisisorganisatie en zet deze mensen en het benodigde materieel optimaal en kostenbewust in om de samenleving van dienst te zijn.

Beleidsuitgangspunten regionaal:
- Aanwijsbeleid bedrijfsbrandweer 2018
- Handhavingsbeleid industriële veiligheid 2018
- Visie Basisbrandweerzorg 2014
- Visie Uitruk op maat 2014
- Visie Paraatheid 2014
- Visie Specialistische taken 2014
- Visie Brandveilig Leven 2014
- Dekkingsplan 2017

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoorspelbaarheid financiële consequenties project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum	Reserveren extra financiële middelen voor personele en materiele aanpassingen
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in- doorstroom en uitstroombeleid
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels en invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark
Beperking capaciteit bluswater vanuit reguliere drinkwatervoorziening door aanpassing waterleidingnetwerk	Aanschaf tankwagens voor borging bluswatercapaciteit brandweer
Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	28.096	29.661	32.486	32.631	32.631	32.631	32.629
Risicobeheersing	4.114	4.144	4.444	4.209	4.209	4.209	4.209
Meldkamer	1.981	1.242	1.270	1.293	1.193	1.093	1.093
Lasten	34.191	35.047	38.200	38.133	38.033	37.933	37.930
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	36.209	38.120	39.428	41.023	40.742	40.797	41.012
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	5.820	5.265	5.383	5.383	5.383	5.383	5.383
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	2.247	1.056	1.545	1.770	1.770	1.770	1.770
Baten	44.277	44.441	46.356	48.175	47.895	47.950	48.165
Resultaat voor bestemming	10.086	9.393	8.156	10.043	9.862	10.017	10.235
Mutatie reserves	0	200	1.975	219	400	245	28
Resultaat na bestemming	10.086	9.593	10.131	10.262	10.262	10.262	10.262
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	10.086	9.593	10.131	10.262	10.262	10.262	10.262

2b.1 Pijler operatiën

De activiteiten met betrekking tot operatiën hebben betrekking op het (voorbereiden op) het bestrijden van brand en verlenen van hulp bij ongevallen.

Landelijke agenda brandweerzorg 2018-2022

In de landelijke agenda brandweerzorg wordt een aantal ontwikkelopgaven benoemd waar Brandweer Nederland de komende jaren zich op richt. In de kern komt het hierbij neer op de volgende ontwikkelopgaven: innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor elke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerker en organisatie.

Deze landelijke ontwikkelopgaven sluiten goed aan bij de vier kernwaarden die tot uiting zullen komen in het beleidsplan brandweer 2020-2023: Verbinding, Vertrouwen, Vakmanschap en Vitaliteit.

Rechtmatigheid repressieve beroepsorganisatie Ede-Centrum

Binnen de brandweerorganisatie van Gelderland-Midden was tot 1 januari 2021 een consignatieregeling met betrekking tot de post Ede-Centrum (Breelaan) van toepassing. Als gevolg van recente jurisprudentie (arrest Matzak) werd in deze situatie de arbeidstijdenwet veelvuldig overschreden. Daarnaast werd het steeds lastiger, zo niet onmogelijk, om nieuwe manschappen voor deze post aan te trekken door de bijbehorende woonplicht in Ede-Centrum. Deze situatie vroeg om aanpassing op korte termijn. Een uitgebreid onderzoek heeft plaatsgevonden naar de mogelijkheden om de paraatheid voor de post Ede-Centrum (Breelaan) op een andere wijze vorm te geven dan middels een consignatieregeling. Een model met 24/7 kazernering van medewerkers kwam als meest optimaal naar boven. Het Algemeen Bestuur heeft op 2 december 2002 besloten op 1 januari 2021 in Ede-Centrum te starten met een gekazerneerde 24/7 beroepsorganisatie. Het organiseren van 24/7 kazernering heeft gevolgen voor het dekkingsplan en voor de begroting. Per saldo leidt een organisatiemodel van 24/7 kazernering tot structureel € 1,5 mln. kostenuitzetting.
Met deze kostenuitzetting is inbegrepen een besparing van € 0,2 mln door de post Stadspoort te sluiten. Deze post is begin 2021 operationeel en een nadere evaluatie rondom de sluiting vindt in 2021 plaats. De kosten voor het operationeel zijn van deze post worden in 2021 door de gemeente Ede gedragen.

Project Repressieve beroepsorganisatie

Het project repressieve beroepsorganisatie Arnhem en Ede-Centrum passen binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De uitrukposten Arnhem-Noord, Arnhem-Zuid en Ede-Centrum worden beroepsmatig bemenst. Bij de regionalisering is bewust gekozen om de beroepsorganisatie niet te harmoniseren. Dit leidt tot het gevolg dat binnen VGGM verschillend wordt omgegaan met arbeidsvoorwaarden en loopbaanbeleid. Daarnaast spelen maatschappelijke ontwikkelingen een rol alsmede in wetgeving (zie ook rechtmatigheid repressieve beroepsorganisatie).
Daarmee is de huidige repressieve organisatievorm voor Arnhem en Ede-Centrum niet passend voor de toekomst. Onderzocht is op welke wijze bovenstaande knelpunten kunnen worden opgelost en hoe de beroepsorganisatie kan worden geharmoniseerd. Naast een 24/7 bezetting voor de post Ede-centrum zal in 2021 een verdere harmonisatie plaatsvinden door aanpassingen in het organisatiemodel en verschuiving van activiteiten tussen posten.

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Binnen de regio zijn er drie posten met beroeps brandweerpersoneel, de andere 38 posten werken met vrijwilligers, die op basis van vrije instroom opkomen. Geïnventariseerd is welke piketregelingen er binnen de regio zijn ter borging van de paraatheid. Deze regelingen worden bezien in het licht van het vrije instroomprofiel en de gewenste situatie. De gewenste situatie is ook weer afhankelijk van de beschikbaarheid van vrijwilligers, met name overdag en in vakantieperioden. Dit onderwerp is meegenomen in het beleidsplan Brandweer Gelderland-Midden 2020-2023.
Landelijk is onlangs een "programmaplan Vrijwilligheid" opgesteld. Aanleiding hiervoor was de aankondiging van het kabinet in het regeerakkoord om voor onderzoek middelen vrij te maken (4x 0,5 mln).
Deze landelijke ontwikkelopgaven sluiten goed aan bij de vier kernwaarden die tot uiting zullen komen in het beleidsplan brandweer 2020-2023: Verbinding, Vertrouwen, Vakmanschap en Vitaliteit.

In-, doorstroom- en uitstroombeleid

In-, doorstroom en uitstroombeleid past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Gesignaleerd wordt dat de tijd dat een vrijwilliger verbonden is aan de organisatie korter wordt. De uitstroom is opgelopen van circa 5% in 2012 naar circa 9% nu. Dit brengt paraatheidsrisico's met zich mee alsmede tekorten op het opleidingsbudget. Daarnaast is het zogenaamde 20-jarigenbeleid een belangrijke ontwikkeling: brandweermensen mogen niet langer dan 20 jaar hun bezwarende functie uitoefenen. De werkgever begeleidt hen naar een passende functie na deze 20 jaar. Dit geldt voor mensen die vanaf 2006 in dienst getreden zijn.

Doel is te komen tot vastgesteld beleid met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van repressief personeel (zowel vrijwillig als beroeps) met daarbij een implementatieplan. Het proces van werving en selectie valt hierbuiten.

Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen

Op dit moment oefenen de eenheden van Brandweer Gelderland-Midden volgens de landelijke leidraad oefenen. Dat betekent dat alle eenheden min of meer hetzelfde programma afwerken. Inmiddels zijn ook landelijke brancherichtlijnen oefenen beschikbaar, die de eenheden meer ruimte geven om te oefenen op basis van de risico's in hun omgeving. Ook vragen onze eenheden zelf om het oefenen gerichter te organiseren op basis van de incidenten en risico's die zij in hun werk tegenkomen en ervaren. Het van tijd tot tijd checken van het niveau van vakbekwaamheid van de collega's vormt een onderdeel van deze brancherichtlijnen. Zo kunnen individuele collega's, maar ook ploegen op basis van de resultaten van deze profchecks effectiever oefenen. In 2019 hebben we positieve ervaringen opgedaan met een pilotuitvoering van de profcheck. We zullen de komende jaren de profchecks vaker inzetten en zorgvuldig het proces en de resultaten volgen.
De overgang van aanbod (leidraad) naar vraag gestuurd (brancherichtlijn) oefenen is een grote (cultuur)verandering en vergt meerdere jaren. Het is op dit moment nog niet duidelijk is hoe groot de benodigde financiële en personele inspanningen zijn om deze overgang te voltooien.

Innovatie in oefenen

In samenwerking met collega (buur-)regio's wordt in 2020-2021 bij wijze van proef op beperkte schaal ervaring opgedaan met een Virtual Reality oefenprogramma. Doel hiervan is te kunnen bepalen welke (meer)waarde virtueel oefenen biedt ten opzichte van de huidige werkwijze. Daarbij wordt ook gekeken naar condities, consequenties en middelen. Een businesscase zal gestoeld zijn op kwaliteit, kosten en inspanningen. Op basis daarvan volgt beoordeling en besluitvorming over een eventuele structurele invoering en toepassing van VR-oefenprogramma's binnen Brandweer Gelderland Midden.

Wagenpark personenvoertuigen in relatie tot duurzaamheid

Het wagenpark van de brandweer bestaat momenteel voornamelijk uit dieselvoertuigen. De maatschappelijke aandacht voor duurzaamheid en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van milieuzones leidt ertoe dat ook VGGM nadenkt over een transitie naar een meer duurzame oplossing voor haar personenvoertuigen. De ontwikkeling op het gebied van alternatief aangedreven personenauto's gaan snel. Het is te verwachten dat op het moment van her-aanbesteding van het huidige wagenpark voldoende aanbod is aan emissie loze personenauto's. De prijs van emissie loze voertuigen ligt op dit moment echter een stuk hoger dan de prijs van met fossiele brandstof aangedreven voertuigen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze prijzen op het moment dat het aanbod toeneemt zullen dalen, er is echter geen zekerheid op dat gebied. Op basis van het huidige budget en afschrijvingstermijnen is vervanging naar emissie loze personenwagens nog niet mogelijk. Op het moment van aanbesteden zullen we een nieuwe analyse maken en onderzoeken of het verlengen van de afschrijvingstermijnen een deel van de oplossing kan geven.

Investeringsschema

Bij de regionalisering van de brandweer is een omvangrijk investeringsprogramma vastgesteld waarmee onder meer de structurele vervanging van voertuigen en materialen is geborgd (ca € 50 mln). Het vervangingsschema is zodanig dat de afgelopen jaren geld "over" bleef in de wetenschap dat over enkele jaren een omslagpunt zal ontstaan waarna in

een beperkt aantal jaar daarna een "tekort" resteert. Bovendien is duidelijk geworden dat veel maar niet alle structurele vervangingen zijn ondergebracht in het investeringsprogramma. Dit betreft veelal materieel boven de sterkte. Hierdoor is het huidige budget te kort om in overeenstemming met het dekkings- en materieelplan alle vervangingen te kunnen uitvoeren. Het tekort is mogelijk op te lossen door een reductie van de specialistische voertuigen. Besluitvorming hierover zal in 2021 plaatsvinden.

Bluswatervoorziening

De primaire bluswatervoorziening (brandkranen) behoort tot de infrastructuur van Vitens in het kader van drinkwatervoorziening. De kwaliteit van drinkwater is hierbij het primaire belang wat soms op gespannen voet staat met voldoende bluswater. De tendens is dat de brandweer steeds minder afhankelijk wordt van de primaire bluswatervoorziening vanuit brandkranen en meer gebruik maakt van andere voorzieningen zoals tankwagens. Op de lange termijn reduceert hiermee ook de kosten van onderhoud en beheer van brandkranen.

Blusschuim

Ten behoeve van brandbestrijding wordt onder andere gebruik gemaakt van fluorhoudend blusschuim. Dit fluorhoudend blusschuim is milieubelastend en om die reden wordt gezocht naar een minder milieubelastend blusmiddel. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij landelijke ontwikkelingen om in de toekomst over te kunnen stappen.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor welke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkere en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit • Paraatheid brandweer in relatie beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid) • In-doorstroom- en uitstroombeleid • Project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem-Ede-Centrum • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen • Innovatie in oefenen (interregionaal VR-programma) • Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten De burger weet wat hij wel, maar ook wat hij niet van de brandweer mag verwachten
	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Wagenpark in relatie tot duurzaamheid, onderzoeken mogelijkheid gefaseerd overgaan naar duurzaam wagenpark • Overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening in eigenbeheer (tankwagens). • Innoveren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geo-informatie, Live-OP, LCMS) • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn	
	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Uitruk op maat, waar gewenst doorvoeren van flexibelere repressieve organisatie met behoud van slagkracht • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen	

		• Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen • Toewerken naar gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand) • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen • Voorbereiding en implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5 • Onderzoeken mogelijke samenwerking Oost5 bij uitvoering duiktaak • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk • Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Invoering Profchecks • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Opleiden ploeginstructeurs • Verder uitbouwen producten oefenen op maat • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, argumented reality e.d.)	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau • Meer risicogericht oefenen	
Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	De markt actief volgen, aan de hand van nieuwe ontwikkelingen bijsturen, en indien mogelijk inzetten op emissiearme of emissie loze voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	28.096	29.661	32.486	32.631	32.631	32.631	32.629
Lasten	28.096	29.661	32.486	32.631	32.631	32.631	32.629
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	30.971	32.766	33.863	35.386	35.105	35.160	35.375
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	4.373	4.387	4.450	4.427	4.427	4.427	4.427
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.204	580	1.300	1.498	1.498	1.498	1.498
Baten	36.549	37.733	39.614	41.311	41.031	41.086	41.301
Resultaat voor bestemming	8.453	8.072	7.128	8.680	8.399	8.455	8.672
Mutatie reserves	0	0	1.475	19	300	245	28
Resultaat na bestemming	8.453	8.072	8.603	8.699	8.699	8.699	8.699
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	8.453	8.072	8.603	8.699	8.699	8.699	8.699

2b.2 Pijler Risicobeheersing

De activiteiten van risicobeheersing zijn gericht op een gezonde en veilige leefomgeving door de realisatie van: minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Impact omgevingswet en visie risicogerichtheid

De impact omgevingswet en visie risicogerichtheid past binnen het speerpunt risicogerichtheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De nieuwe Omgevingswet beoogt een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Na de decentralisaties in het sociaal domein bereiden gemeenten zich voor op deze decentralisatie binnen het fysieke domein. Door deze wetswijziging en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Het heeft de voorkeur om in vroegtijdig stadium aan tafel te zitten zodat de brede scope van veiligheids- en gezondheidsaspecten meegenomen kunnen worden in omgevingsvisies, -plannen en de verdere uitwerking hiervan in de fysieke leefomgeving. In het licht van preventie en het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is de leefomgeving immers een belangrijke "knop" waaraan gedraaid kan worden. Daarnaast wordt steeds meer van de brandweer gevraagd om flexibel in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld ondermijning en illegaliteit. Om ook in de toekomst toegevoegde waarde te hebben investeert de brandweer in de vaardigheden en kennis van medewerkers. De specialist die op afstand plannen en vergunningen beoordeelt, ontwikkelt zich tot een adviseur die zijn rol en inbreng afstemt op de fase in het proces en de betrokken (maatschappelijke) partners. Meer "risicogericht werken" betekent ook voorbereid zijn op complexere vraagstukken (zoals de energietransitie). Naast inhoudelijke expertise vraagt dit communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en samenwerking in netwerken. Ook wordt aangesloten op een ander digitaal-stelsel en informatiehuizen. Middels een programma speelt de brandweer in op de bovengenoemde ontwikkelingen. In 2021 wordt aan het AB van VGGM-goedkeuring gevraagd om dit programma tot uitvoering te brengen. In het programma zullen meerdere scenario's worden voorgelegd, waarin de effecten op het budgettair kader van VGGM zijn meegenomen.

Onze omgeving en die van onze partners verandert. Om die reden willen wij een andere rol innemen binnen ons netwerk. Deze verandering leidt tot een andere kijk naar de omgeving en een andere kijk naar onze afdeling door onze partners. Onze langetermijnvisie is om door onze omgeving gezien te worden als expertisecentrum. Het expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid. Zowel van de publieke als private partijen. Als expertisecentrum hebben wij een sterke informatiepositie en komen onderzoek, innovatie, samenwerking (tussen private en publieke partijen), onderwijs, voorlichting en evaluatie van incidenten bij elkaar.

Landelijke herijking Brandveilig Leven

Brandweer Nederland heeft op basis van nieuwe visies en onderzoeken vier speerpunten benoemd voor de toekomst. Zo worden risicogroepen gestructureerd geanalyseerd, wordt op Brandveilig Leven gestuurd door beïnvloeders, worden innovaties gestimuleerd en er wordt geïnvesteerd in de kennis en kwaliteit van het eigen personeel.

Deze speerpunten staan de komende jaren centraal en worden uitgewerkt in concrete acties. Vanuit deelnemende gemeenten is aangegeven dat de risicogroep ouderen bijzondere aandacht verdiend. De herijking gaat ervan uit dat de brandweer een goede informatiepositie heeft, maar andere partijen de grootste invloed hebben, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, cliëntenraden en media. Zij worden volgens de herijking nadrukkelijker ingezet. Dit vergt een andere benadering. Daarnaast is één van de speerpunten dat gedragsbeïnvloeding alleen onvoldoende is en ook ingezet wordt op innovaties die bijdragen aan brandveiligheid.

In 2019 is gestart met het opstellen van een programmaplan Brandveilig Leven, in 2020 zal dit worden afgerond en geïmplementeerd. In het programmaplan wordt beschreven hoe we de eigen medewerkers nadrukkelijker in kunnen zetten om het gedachtegoed te verspreiden, met innovatieve producten die hierbij ondersteunen. Daarnaast wordt beschreven hoe we andere partijen, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, cliëntenraden en media nadrukkelijker in kunnen zetten.

Impuls omgevingsveiligheid

De Veiligheidsregio's hebben momenteel de structurele adviestaken inzake de Besluiten Externe Veiligheid Inrichtingen, Externe Veiligheid Buisleidingen en Externe Veiligheid Transport. Het betreft de taakuitvoering van het lokale externe veiligheidsbeleid voor de wettelijke externe veiligheid adviezen over vergunningverlening, toezicht, handhaving (VTH) en ruimtelijke ordening. VGGM ontving jaarlijks circa € 135.000 voor deze taken van het Rijk.

Vanaf 2021 worden de gelden overgeheveld naar de reguliere fondsen. Aan het gemeentefonds voor de 15 gemeenten binnen Gelderland Midden wordt € 134.000 toegevoegd. Dit bedrag heeft betrekking op de volledige taakuitvoering van externe veiligheid/omgevingsveiligheid. Het is de bedoeling

dat de taakuitvoering van zowel de omgevingsdiensten als veiligheidsregio's met deze middelen gefinancierd worden. Hierbij wordt gedacht aan een verdeling van 60% respectievelijk 40%. Op basis van dit uitgangspunt wordt met ingang van 2021 in de begroting rekening gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 53.600.

Vanaf 2022 krijgen VGGM het toezicht op de BEVI-inrichtingen van de omgevingsdiensten overgeheveld. Dit betreffen 85 risico-objecten die in het reguliere adviestraject meegenomen gaan worden.

In 2021 wordt in samenhang met de implementatie van de omgevingswet en de overgang van de het toezicht op de BEVI-instellingen nader uitgewerkt worden op welke wijze de taken inzake omgevingsveiligheid uitgevoerd kunnen worden.

Wonen met zorg

Mede door demografische ontwikkelingen zijn afgelopen jaren diverse wooncomplexen gerealiseerd voor mensen die zorg nodig hebben. Deze complexen hebben een verhoogd veiligheidsrisico, mede omdat bewoners in geval van een incident veelal niet zelfstandig het complex kunnen verlaten. De wetgever is voornemens om in het Besluit Bouwen Leefomgeving (BBL) rekening te houden met "Wonen met zorg", onder andere door meer advisering en toezicht vanuit de brandweerorganisatie. In 2021 zal nader worden uitgewerkt om hoeveel objecten het in Gelderland Midden gaat en hoe invulling aan het aangepaste Besluit kan worden gegeven.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2020-2023**	
Brandveilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	• Zorgen dat brandveiligheid een integraal onderdeel is van het gemeentelijk integraal veiligheidsplan • Samenwerking met betrokken gemeenten en woningcoöperaties continueren en uitbreiden, zowel voor domeinen wonen, onderwijs en zorg • Voorlichtingssessie in de wijk na een woningbrand • Bedrijven en (zorg)instellingen voeren zelf een brandveiligheidscontrole uit waarmee zij zicht krijgen in het eigen brandveiligheidsniveau • Met gemeenten de rookmelderdichtheid bevorderen en het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging vergroten	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan brandveiligheid van bedrijven en hun omgeving	• Inzetten Risico Analyse Monitor, waarbij naast bouwkundige zaken en omgevingseffecten ook nadrukkelijke de organisatorische kant worden meegenomen. • Inspelen op en uitvoering geven aan de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	• Uitvoering geven aan het gezamenlijk uitvoeringsprogramma	
	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	• Door ontwikkelen van het brandrisicoprofiel	
Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	• Proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's door het bevoegd gezag met als resultaat een veiliger en gezonder fysieke leefomgeving • Bewegen van regel- naar risicogericht werken zodat we door differentiatie van risico's en vanuit onze specifieke deskundigheid ons kunnen richten op het bevorderen van de fysieke veiligheid bij (vooral) complexe risico's in de samenleving.	Een gezonde en vellige leefomgeving

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Risicobeheersing	4.114	4.144	4.444	4.209	4.209	4.209	4.209
Lasten	4.114	4.144	4.444	4.209	4.209	4.209	4.209
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	5.238	5.354	5.565	5.637	5.637	5.637	5.637
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	216	214	-8	18	18	18	18
Baten	5.454	5.568	5.557	5.655	5.655	5.655	5.655
Resultaat voor bestemming	1.340	1.424	1.112	1.446	1.446	1.446	1.446
Mutatie reserves	0	0	300	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	1.340	1.424	1.412	1.446	1.446	1.446	1.446
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	1.340	1.424	1.412	1.446	1.446	1.446	1.446

2b.3 Pijler meldkamerfunctie

De meldkamerfunctie past binnen het speerpunt Meldkamer Oost-Nederland uit het beleidsplan brandweer 2020-2023.
De activiteiten met betrekking tot de meldkamer hebben betrekking op het ontvangen van noodmeldingen van burgers of professionals en het alarmeren van eenheden in de regio.

De meldkamer activiteiten worden vanaf 2023 gezamenlijk met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid, Noord en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente uitgevoerd vanuit de nieuw te realiseren meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. De activiteiten in 2021 en 2022 zijn erop gericht om deze samenwerking mogelijk te maken, binnen de huidige financiële budgetten. De ambitie is om tot één functionerende meldkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel te komen, waarbij één veiligheidsregio de betrokken medewerkers in dienst neemt. Door de samenwerking zijn schaalvoordelen te behalen, welke deels zijn overgedragen aan het Rijk en deels worden ingezet voor kwalitatieve verbeteringen. De belangrijkste verbetering betreft de wijze waarop invulling gaat worden gegeven aan de rol van calamiteiten coördinator.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Meldkamer	1.981	1.242	1.270	1.293	1.193	1.093	1.093
Lasten	1.981	1.242	1.270	1.293	1.193	1.093	1.093
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	1.447	877	933	956	956	956	956
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	827	263	252	254	254	254	254
Baten	2.274	1.140	1.185	1.210	1.210	1.210	1.210
Resultaat voor bestemming	293	-103	-85	-83	17	117	117
Mutatie reserves	0	200	200	200	100	0	0
Resultaat na bestemming	293	97	115	117	117	117	117
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	293	97	115	117	117	117	117

2c. Programma GGD

Het programma GGD bevat de activiteiten gericht op de gezondheid beschermde en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk algemene gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en monitoring & onderzoek. Voor alle pijlers is het moderniseren van het klantcontact en communicatie met stakeholders een speerpunt.

Moderniseren klantcontact en communicatie met stakeholders

Er komt meer regie bij de klant. Het doel waar we aan werken is dat klanten ons als GGD weten te vinden op een manier en op het moment dat zij willen en nodig hebben. Als GGD zorgen we ervoor dat we ons blijven aanpassen aan de wensen van de klant.
Dit betekent dat:

1. De klant inzicht heeft in het eigen dossier (Sinds 1 juli 2020 heeft de cliënt, op basis van de Wet Cliëntenrechten bij elektronische verwerking, een aantal nieuwe rechten, waaronder dat ze hun dossier gratis elektronisch mogen inzien)
2. De klant zelf zijn afspraken kan inplannen bij enkele afdelingen van de GGD
3. Feedback van klanten wordt gevraagd om continu te leren van de wensen van de klant en onze processen hierop aan te passen
4. De klant informatie kan krijgen in de door hem/haar gewenste vorm.

In 2020 is gestart met het vernieuwen van de website van VGGM en met de aanpassing van de telefooncentrale. Deze processen worden in 2021 en in 2022 afgerond.

Door de corona-uitbraak in 2020 is modernisering van klantcontact ook op een andere manier in een versnelling geraakt; consulten zijn steeds meer plaats gaan vinden via beeldbellen en andere vormen van videocontact.

De kosten die gepaard gaan met deze modernisering worden door reallocatie gedekt vanuit de exploitatie.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren Duurzame inzet bevorderen Max. inzetten in opleiden medewerkers Herwaardering van functies
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops Overstappen op 2e server
Vervallen of overhevelen naar gemeentefonds van ASG-regeling	Aangesloten blijven op landelijke ontwikkelingen Voldoen aan prestatieafspraken ASG-regeling
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (mn artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD-en binnen Regionaal Expertisecentrum Noord Oost.
Onduidelijk of er een aanbesteding komt van de Medische arrestantenzorg en of de GGD de zorgverlening behoudt.	ZZP'ers minder of niet meer inzetten (niet bij GGD) Bij daling inkomsten ook daling kosten. Aantrekken nieuw personeel of extra opleiden tot forensisch arts van bestaand personeel.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	- OTO-afspraken ketenpartners - Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd - Evaluatie convenanten en werkafspraken met ketenpartners
Onvoldoende capaciteit evenementenadvies	Continuïteit binnen afdeling geborgd.
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

In Nederland hebben de 25 GGD-en een cruciale rol in de bestrijding van het coronavirus (COVID-19) met testen en traceren dat wil zeggen bron- en contactonderzoek en voorlichting aan inwoners en (zorg)partners. Begin 2021 starten de GGD-en met vaccineren. In 2021 zal bestrijding van het coronavirus extra inzet van GGD vragen. In hoeverre dat ook in 2022 het geval zal zijn (aard en omvang), is nog niet in te schatten.

Beheersmaatregelen:

- Aanvullende (landelijke) financiering voor extra taken coronabestrijding
- Ambities bijstellen: naast wettelijke taken en coronabestrijding is er beperkte ruimte voor nieuwe taken
- Max. inzetten op werven, inwerken en versneld opleiden nieuwe medewerkers

Door uitbraak van het coronavirus is het aantal Nederlanders dat een verre reis maakt, fors afgenomen. Hierdoor is de vraag naar

reizigersconsulten sterk gedaald. De verpleegkundigen die reizigers adviseren over een 'veilige en gezonde reis' worden nu ingezet t.b.v. coronabestrijding. In hoeverre zij in 2022 hun reguliere werk weer kunnen oppakken, is lastig in te schatten.

Beheersmaatregelen:
- Verpleegkundigen vervangende werkzaamheden aanbieden en hen binden door bijv. scholing

De werkzaamheden op het gebied van seksuele gezondheid worden bijna geheel vergoed door het ministerie van VWS. De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG-regeling) valt onder de landelijke subsidieregeling Publieke Gezondheid. Deze subsidieregeling vervalt per 1-1-2022. Een nieuw financieringsmodel is in ontwikkeling.

Beheersmaatregelen:
- Aangesloten blijven op landelijke ontwikkelingen
- Voldoen aan prestatieafspraken ASG-regeling

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	16.154	16.177	17.207	17.146	17.079	16.796	16.796
Algemene gezondheidszorg	6.527	28.095	47.735	7.989	7.989	7.989	7.989
Monitoring en Advies	1.655	1.878	2.163	2.022	2.022	2.022	2.022
Lasten	24.337	46.150	67.105	27.158	27.090	26.808	26.808
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	16.664	18.747	19.252	19.603	19.603	19.603	19.603
Lokaal aanbod	6.479	6.158	6.527	6.530	6.530	6.530	6.530
BDUR	81	82	84	84	84	84	84
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	5.436	25.357	46.031	5.522	5.522	5.522	5.522
Baten	28.661	50.344	71.894	31.738	31.738	31.738	31.738
Resultaat voor bestemming	4.324	4.194	4.790	4.580	4.648	4.930	4.930
Mutatie reserves	5	473	450	375	308	25	25
Resultaat na bestemming	4.330	4.667	5.240	4.955	4.955	4.955	4.955
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	4.330	4.667	5.240	4.955	4.955	4.955	4.955

2c.1 Pijler algemene gezondheidszorg

De activiteiten behorend tot de algemene gezondheidszorg dragen bij aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's met inbegrip van gezondheidsbevordering, preventieve maatregelen op het gebied van infectieziekte bestrijding en houden van toezicht op specifieke doelgroepen.

Nota volksgezondheid

Aan de hand van de VTV en input van o.a. VNG, diverse ministeries, gemeenten en GGD-en stelt de minister van VWS een landelijke nota volksgezondheid vast. Deze bevat landelijke prioriteiten op het gebied van PG. De landelijke nota zal een looptijd hebben van 2020 – 2023. De landelijke prioriteiten bieden gemeenten aanknopingspunten voor lokaal beleid. De landelijke nota is in mei 2020 uitgebracht.

In de nota worden vier vraagstukken geprioriteerd:
1. Gezondheid in de fysieke en sociale omgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen
4. Vitaal ouder worden

De GGD heeft inmiddels een ambtelijke werkgroep geïnitieerd om samen met de gemeenten te verkennen op welke wijze Gelderland-Midden regionaal kan bijdragen aan deze opgaven.

Infectieziektebestrijding

De impact van Corona op de maatschappij, de introductie van nieuwe infectieziekten in ons land (bijvoorbeeld Westnijlvirus) en de dreiging van nieuwe pandemieën in de toekomst, zal zeker leiden tot meer aandacht voor infectieziektepreventie en –bestrijding. Organisatorische en financiële consequenties zijn nog niet bekend.

Activiteiten om de vaccinatiegraad in het werkgebied te verhogen zullen ook de komende jaren onverminderd voortgezet worden.

Daarnaast is een Rijksvaccinatieprogramma voor ouderen in ontwikkeling, dat mooi aansluit bij het vraagstuk van 'vitaal ouder worden'. De GGD zal naar verwachting een belangrijke rol gaan spelen bij de uitvoering hiervan.

Ontwikkelingen in het domein fysieke leefomgeving

De Omgevingswet, die 1 januari 2022 in werking treedt, introduceert nieuwe instrumenten (o.a. omgevingsvisie en -plan) en stuurt aan op het herzien van processen. Uitgangspunt is dat in de toekomst meer ruimte is voor interactie en inbreng van inwoners en initiatiefnemers. Dit vraagt een andere wijze waarop deskundigen van VGGM hun kennis inbrengen.

De veranderende rol doet zijn intrede in periode waarin we als maatschappij voor diverse opgaven staan: klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en de energietransitie. Deze opgaven bieden keuzes die kunnen bijdragen aan gezondheidswinst. Denk aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden, een gezondere leefstijl en vitaal ouder worden. Tegelijkertijd is er sprake van (nieuwe) veiligheids- en/of gezondheidsrisico's. VGGM investeert in een (door)ontwikkeling naar een deskundige en proactieve partner voor een 'veilige en gezonde leefomgeving'. Dat betekent domeinoverstijgend adviseren van gemeenten, zodat zij een integrale afweging kunnen maken waarbij gezondheid een vast onderdeel is van de belangenafweging in ruimtelijk beleid. Hiertoe leggen we verbindingen binnen VGGM (gezondheid en (brand)veiligheid) en buiten VGGM (Omgevingsdiensten, ruimtelijke ordening, sociaal domein).

Deze ontwikkeling is in een eerder stadium besproken. In 2021 zullen meerdere scenario's voorleggen, waarin de effecten op het budgettair kader van VGGM worden meegenomen.

Forensische Geneeskunde

In 2019 heeft de DPG-raad een herijkte visie op de forensische geneeskunde vastgesteld. Een onlangs vastgesteld uitvoeringsplan gaat in op de wijze waarop tussen oktober 2020 tot september 2022 deze visie gerealiseerd gaat worden. Stip op de horizon is een bovenregionale organisatie van het forensisch medisch onderzoek en de lijkschouw op het niveau van de 10 politieregio's.

De aanbestedingsprocedure voor de medische arrestantenzorg (MAZ) zal waarschijnlijk in 2021 worden gestart door de politie. Het is aannemelijk dat na de aanbesteding de medische arrestantenzorg op de schaal van de politieregio's zal worden uitgevoerd.

Met het losknippen en eventueel wegvallen van de MAZ zal het voor GGD'en steeds moeilijker worden om de overige taken – de lijkschouw en het forensisch medisch onderzoek – in stand te houden. Omdat beide trajecten uitgaan van organisatie op schaal van de politieregio's, worden de ontwikkelingen in nauwe samenwerking met de overige vier GGD-en in Oost-Nederland gevolgd en opgepakt.

TBC

De expertise van TBC-artsen en verpleegkundigen komt onder druk te staan door de dalende incidentie in Nederland. Daarnaast is de uitstroom van specialistische artsen groot en de instroom beperkt.

In 2019 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een toekomstbestendige TBC-zorg in Nederland. Door de uitbraak van het coronavirus is dit traject nagenoeg stil komen te liggen. In 2021 zal het traject worden hervat. Dit betreft zowel samenwerking tussen de 8 GGD-en van het Regionaal Expertisecentrum Noord-Oost als intensivering van de samenwerking tussen de drie Gelderse GGD-en. Financiële en organisatorische consequenties voor 2022 zijn nog niet bekend.

Toezicht op WMO-instellingen

In 2019 is de GGD als toezichthouder aangewezen door de 11 gemeenten aan de oostkant van de regio (incl. Wageningen). Voor de gemeenten aan de westkant van de regio was de GGD al toezichthouder. In 2020 is een pilot uitgevoerd voor proactief toezicht. Vanaf 2021 wordt het proactief toezicht structureel vormgegeven en geïmplementeerd. Er zal gedurende de implementatie alsook daarna continue afstemming en evaluatie blijven plaatsvinden.

Zorg en Veiligheid

Sinds de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor passende zorg en ondersteuning van haar inwoners. In de praktijk zien we dat complexe casuïstiek vraagt om een integrale, casusgerichte (keten)benadering en zowel zorg- als veiligheidsaspecten bevat. Onderstaande ontwikkelingen raken de taak en positie van het team OGGZ.

- Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte ggz (WvGGZ) in werking getreden. In 2020 en 2021 vindt een deel van de gemeentelijke uitvoeringstaken door VGGM plaats. In 2021 besluiten gemeenten over de uitvoering in 2022 en verder.
- Makkelijker in beeld hebben welke andere hulpverleners betrokken zijn bij mensen met een kwetsbaarheid zoals verward gedrag, zodat er beter en sneller kan worden doorverwezen en/of een integraal plan van aanpak kan worden opgesteld, is doelstelling van het in 2019 gestarte project SluiS. SluiS staat voor Sluitend Samenwerken (0-100). Het is een digitaal systeem waarin professionals kunnen aangeven dat zij betrokken zijn bij kwetsbare burgers. In 2020 en 2021 worden in de gemeenten Arnhem en Ede pilots uitgevoerd. De resultaten van de pilots resulteren in een advies over verdere implementatie en bekostiging in 2022 e.v.
- In 2020 en 2021 worden er met subsidie van ZonMW projecten uitgevoerd rond meldpunten niet-acute zorg en het landelijk meldnummer Zorgwekkend gedrag. Organisatie en

bekostiging vanaf 2022 is afhankelijk van wijze waarop de gemeentelijke meldpunten niet-acute zorg vorm krijgen. De wettelijke borging van deze meldpunten wordt voorbereid in de Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein (WAMS). Deze wet treedt vermoedelijk eind 2022 in werking.

- In 2022 start de doordecentralisatie van Beschermd Wonen, met een ingroeipad van 10 jaar tot 2032. In 2026 vindt besluitvorming plaats over doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang. Dit leidt mogelijk tot verschuivingen in verantwoordelijkheden en financiering van centrumgemeenten naar regiogemeenten. Consequenties voor (regionale) visie, capaciteit, werkprocessen en rollen van o.a. VGGM voor 2022 e.v. zijn nog niet bekend.

Al enkele jaren is een wetsvoorstel Regulering Sekswerk in de maak. Het voorstel m.b.t. een vergunningstelsel prostitutie wordt in 2021 ingediend. Onderdeel van het aanvragen van een vergunning is een 'zelfredzaamheidsgesprek'. Voor de uitvoering hiervan wordt aan de GGD gedacht.

Sturing Zorg & Veiligheid

In de regio is inmiddels ervaring opgedaan met het in gezamenlijkheid met veiligheidspartners en zorgorganisaties komen tot een meer sluitende aanpak voor personen met verward gedrag; stuurgroep en platform Verward Gedrag. Rond de Wvggz vindt periodiek overleg plaats tussen gemeente, geneesheer-directeuren, Openbaar Ministerie en politie. De voorbereiding hiervan wordt gerealiseerd vanuit VGGM in samenspraak met betrokken partijen.

In opdracht van het Algemeen Bestuur van VGGM (oktober 2019) vindt een analyse plaats van de overlegstructuur het themagebied Zorg en Veiligheid en van de wijze waarop het bestuurlijk overleg rond dit vraagstuk vorm te geven. Het resultaat hiervan wordt begin 2021 opgeleverd. Om na besluit door het AB tot een uitwerkingsvoorstel te komen t.a.v. bestuurlijke inrichting, voorbereiding en ondersteuning.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	- Taken in het kader van bestrijding coronavirus - Afhandelen van meldingen van infectieziekten - Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen - Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid - Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. Antibioticaresistentie en infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	- Screening TBC - Consulten TBC - Behandeling actieve en latente TBC - Bron- en contactopsporing - Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa's	- Screening op SOA - Consulten Soa en Sense - Consulten PrEP - Behandeling SOA - Bron- en contactopsporing - Voorlichting aan jongeren en risicogroepen - Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	- Reizigersconsulten - Groepsvaccinaties (bedrijven, zorginstellingen e.d.) - Vaccinaties op maat (i.o.) - Voorlichting risicogroepen	
	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een	- (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu en RO	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden

	leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen om gezondheid hierin te borgen - Voorlichting over o.a. asbest, eikenprocessierups, gewasbeschermingsmiddelen kwik, hitte, houtkachels en windmolens	
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	- Meldpunt Ontruimingen - Meldpunt vroegsignalering voor risicovolle schulden - Meldpunt dreigende waterafsluiting (Vitens)	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	- Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen - Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen - Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij multi-problematiek	- Centraal meldpunt OGGZ - Meldpunt Onverzekerdenzorg - Project Woonhygiëne - (pro) actief adviseren over verbeterpunten ketensamenwerking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	- Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	- Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		- Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. - Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie - Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM
		- Uitvoeren medische arrestantenzorg - Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring - Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en

		- Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren onderzoeken bij gastouders - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	- Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	- Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. - Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	- Inspecties uitvoeren en adviseren van • Ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche • (Tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders • Seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Algemene gezondheidszorg	6.527	28.095	47.735	7.989	7.989	7.989	7.989
Lasten	6.527	28.095	47.735	7.989	7.989	7.989	7.989
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	2.488	2.625	2.694	2.764	2.764	2.764	2.764
Lokaal aanbod	2.298	2.953	3.314	3.317	3.317	3.317	3.317
BDUR	81	82	84	84	84	84	84
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	3.592	24.373	44.018	3.880	3.880	3.880	3.880
Baten	8.459	30.033	50.111	10.045	10.045	10.045	10.045
Resultaat voor bestemming	1.932	1.938	2.375	2.056	2.056	2.056	2.056
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	1.932	1.938	2.375	2.056	2.056	2.056	2.056
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	1.932	1.938	2.375	2.056	2.056	2.056	2.056

2c.2 Pijler jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg volgt bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven. Zij adviseren, stellen ouders gerust of verwijzen door waar nodig. Zij voeren het goede gesprek over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. Zij investeren in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen.

Zorg op maat en digitale bereikbaarheid voor ouders en jeugdigen blijven de komende jaren een belangrijk thema. Redenen om deze ontwikkelingen verder in te zetten zijn onder meer de behoeften van ouders en jeugdigen om meer regie te krijgen over hun vraag naar informatie, advies en ondersteuning in de zorg en opvoeding door de JGZ. Als gevolg van de covid-maatregelen speelt daarbij in toenemende mate de vraag om ouders en jeugdigen via slimme digitale middelen te kunnen blijven bereiken, nu fysiek contact niet altijd mogelijk is en contactmomenten verschoven en/of niet uitgevoerd kunnen worden.
Om dit proces te versterken zijn wij vanaf 1 januari 2021 aangesloten bij de **Groeigids** app voor ouders waarin landelijk 17 JGZ organisaties participeren. De

Groeigids app biedt een digitaal groeiboek voor ouders en betrouwbare opvoedinformatie. Het geeft verder de mogelijkheid om te chatten met ouders.

In 2019 verscheen een publicatie van het Nederlands Jeugd Instituut over het gebruik van de jeugdzorg in Nederland. De daarin vertolkte zienswijze sluit aan bij de zienswijze die binnen VGGM in ontwikkeling is voor het meerjarenplan 2022-2024. Het zorggebruik is in de loop der jaren sterk gegroeid: kreeg twintig jaar geleden ongeveer 1 op de 27 kinderen en jongeren jeugdzorg, nu is dat 1 op de 8. De groei zwakt wel enigszins af, maar het zorggebruik is nog steeds hoog.
Extra geld om de groei van het zorggebruik op te vangen is niet voldoende. Er is zelfs een risico dat extra geld de groei in stand houdt. Om een beter functionerend stelsel te krijgen zijn een aantal zaken nodig namelijk versterking van de basis (gedeelde visie); versterking van preventie; verbetering eerstelijnszorg; intensieve hulp met duurzame effecten en focus op aanpak belangrijkste maatschappelijke vraagstukken.
De JGZ met als doelstelling preventie en normaliseren heeft zich ten doel gesteld om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van de specialistische jeugdzorg door een verdere samenwerking en afstemming met deze zorgpartners.

Kansrijke Start

Kansrijke Start kent drie sporen voor, tijdens en na de zwangerschap. Stevig Ouderschap prenataal Voorzorg, prenatale huisbezoeken en Nu Niet Zwanger (NNZ) zijn interventies die passen binnen het eerste en tweede spoor (vóór en tijdens de zwangerschap). De doelstelling van NNZ is het vergroten van de regie op een kinderwens en het daarmee voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschap bij kwetsbare (potentiële) ouders. Voor de overige 3 interventies geldt dat deze zijn gericht op advisering en begeleiding van kwetsbare zwangeren gedurende de zwangerschap en de voorbereiding op de ouder- kind relatie, op een meer of minder intensieve wijze.
In 2019 is de gemeente Arnhem gestart met deelname aan het landelijke programma. In juni 2020 zijn de gemeenten Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar gestart.
De inhoudelijk coördinator is werkzaam bij de GGD, schoolt de professionals van organisaties tot aandachtsfunctionaris NNZ, voert complexe casuïstiek uit op aanvraag en houdt contact met aandachtsfunctionaris voor intervisie en registratie.
In 2021 wordt het pilottraject geëvalueerd. Het doel is om het programma Nu Niet Zwanger structureel in te zetten als voorziening vanuit VGGM.

In het derde spoor (na de zwangerschap) is de vraag hoe binnen de JGZ meer nadruk gelegd kan worden op de kerntaak 'ondersteunen van ouders bij het opvoeden en opgroeien van kinderen door normaliseren'. Hierbij kan bijv. gedacht worden aan vormen waarbij ouders en jongeren contactmomenten niet meer individueel maar in groepsverband aangeboden krijgen.

Middels het programma Kansrijke Start is een subsidieaanvraag gedaan bij ZonMw in het programma "verbetering lokale praktijk kwetsbare zwangeren en kwetsbare jonge ouders". De JGZ zal hierbij samen met ketenpartners binnen de VSV's, Huisartsen, MEE Gelderse Poort, gemeenten en het sociaal domein zorgen voor een verbeterslag van de aansluiting van het medische- met het sociale domein. Begin 2021 wordt duidelijk of deze subsidieaanvraag gehonoreerd gaat worden.

Minister de Jonge heeft in het actieprogramma Kansrijke Start aangekondigd 'het prenatale huisbezoek' (PHB) op te willen nemen in de WPG. Dit wetsvoorstel ligt nu voor. Dat betekent waarschijnlijk dat gemeenten per 1 juli 2021 een wettelijke verantwoordelijkheid krijgen om prenatale huisbezoeken voor kwetsbare gezinnen in te kopen bij de jeugdgezondheidszorg. Landelijk komt er een bedrag van €5.3 miljoen beschikbaar op jaarbasis. Het budget wordt pas in de decembercirculaire opgenomen. De daadwerkelijke storting in het gemeentefonds vindt dan bij de meicirculaire in 2021 plaats. Dan is er ook meer bekend over de verdeelsleutel onder gemeenten. Nu wordt het PHB door alle 15 regiogemeenten ingekocht als lokaal aanbod. Voor de financiering van 2021 is afgesproken voor alsnog uit te gaan van het bedrag opgenomen in de offertes lokaal aanbod 2021. In de loop van het eerste half jaar zullen de inhoudelijke- en financiële consequenties van de veranderde wetgeving verder onderzocht worden.
In 2021 wordt het pilot traject geëvalueerd en vindt besluitvorming plaats over voortzetting in 2022 en verder. Het doel is om het programma Nu Niet Zwanger structureel in te zetten als voorziening vanuit VGGM.

Rijksvaccinatieprogramma 0-26 jaar

In 2022 zal de leeftijd waarop de HPV-vaccinatie wordt verstrekt verschuiven van het jaar waarin kinderen 13 worden, naar het jaar waarin ze 10 jaar worden. Behalve meisjes zullen vanaf 2022 ook jongens gevaccineerd worden tegen HPV. Dit betekent voor de periode 2022-2024 een inhaalcampagne van alle 13-18-jarige jongens en een cohortverschuiving. Omdat een HPV vaccinatieserie 2 of 3 prikken omvat met een vast interval, behelst dit een grote personele- en logistieke krachtsinspanning van de JGZ. De voorbereiding van deze grootschalige en 3-jarige campagne zal in 2021 plaatsvinden.
In 2021 zal naar alle waarschijnlijkheid de groep 16-17-jarigen een extra oproep krijgen om gemiste vaccinaties in te halen. Het streven is om ook jongeren tussen de 18 en 26 jaar de kans te bieden (een deel van de) gemiste vaccinaties in te halen. Dit wordt momenteel landelijk voorbereid.
In 2021 zal ook de informed consent procedure binnen het RVP ingeregeld moeten zijn.

Tevens speelt in 2020-2021 een landelijke verkenning en herijking van de inrichting en uitvoering van het RVP.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	- Aanbieden van contactmomenten conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften	- Aanbieden van extra contactmomenten	
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugdgezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	
Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en perinataal aanbod o Prenataal huisbezoek o Voorzorg o Stevig Ouderschap (pre- en postnataal) o Samen Starten - Participatie JGZ-preventieagenda - Participatie Kansrijke Start	
Bevorderen gezondheid van 'nieuwkomers' in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	- JGZ 0-18-jarigen - IZB-preventie en –bestrijding - THZ - Tbc-preventie en –bestrijding - Gezondheidsbevordering - Individuele seksuele gezondheidszorg en preventie van soa/hiv - Afstemming en participatie in de lokale zorgketen	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	- Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau
Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	- Opstellen Integrale Jeugdrapportage - Gezondheidsmonitor o Kindmonitor o Jeugdmonitor	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Deelname in netwerkoverleggen en lokale coalities	- Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren - Voorkomen van versnippering van aanbod

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	16.154	16.177	17.207	17.146	17.079	16.796	16.796
Lasten	16.154	16.177	17.207	17.146	17.079	16.796	16.796
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	13.325	15.223	15.636	15.893	15.893	15.893	15.893
Lokaal aanbod	4.182	3.205	3.213	3.213	3.213	3.213	3.213
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.699	834	1.532	1.338	1.338	1.338	1.338
Baten	19.205	19.262	20.381	20.444	20.444	20.444	20.444
Resultaat voor bestemming	3.050	3.086	3.175	3.297	3.364	3.647	3.647
Mutatie reserves	3	403	450	375	308	25	25
Resultaat na bestemming	3.053	3.489	3.625	3.672	3.672	3.672	3.672
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	3.053	3.489	3.625	3.672	3.672	3.672	3.672

2c.3 Pijler Monitoring & Onderzoek

De activiteiten binnen de pijler Monitoring & Onderzoek zijn gericht op het systematisch vergaren van gezondheidsinformatie binnen de regio in brede zin, het analyseren van deze informatie en gemeenten adviseren naar aanleiding van gesignaleerde ontwikkelingen.
Daarnaast krijgt informatie gestuurd werken een meer centrale plaats door de informatievoorziening zowel intern als extern verder vorm te geven.

Gezondheidsmonitor

In het najaar van 2020 is de vierjaarlijkse gezondheidsmonitor uitgevoerd. In elke gemeente zijn inwoners van 19 jaar en ouder door middel van een steekproef geselecteerd om een vragenlijst in te vullen over hun gezondheid en welzijn. De volgende monitor is gepland in 2024.

Doorontwikkeling gezondheidsmonitor

De respons op de steekproef loopt terug, dit is een landelijk fenomeen. Nieuwe manieren van monitoring zijn nodig. Verdere digitalisering kan helpen om de respons te vergoten. Maar ook zijn we, met universiteiten en gemeenten, in gesprek over nieuwe methoden om inwoners te bevragen. Zoals panelonderzoek en andere manieren van kwalitatief onderzoek, liefst zo lokaal mogelijk. Hiermee wordt de monitoringsrol versterkt en sluit beter aan bij de behoefte van gemeenten om zo lokaal mogelijk informatie te verzamelen en kennis beschikbaar te hebben. Ook sluit deze manier aan bij het vormgeven van de monitoring van de lokale preventieakkoorden waarin bijvoorbeeld ook programma's als JOGG en GIDS monitoren. Samen met de gemeenten formuleren we handelingsperspectieven om nog verder te ondersteunen bij de monitoring van het regionaal en gemeentelijk publieke gezondheidszorgbeleid.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Maatschappelijk effect
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring - Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Monitoring en Advies	1.655	1.878	2.163	2.022	2.022	2.022	2.022
Lasten	1.655	1.878	2.163	2.022	2.022	2.022	2.022
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	851	898	922	946	946	946	946
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	0	0	0	0	0	0	0
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	146	150	481	304	304	304	304
Baten	997	1.048	1.403	1.250	1.250	1.250	1.250
Resultaat voor bestemming	-658	-830	-761	-773	-773	-773	-773
Mutatie reserves	3	70	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	-655	-760	-761	-773	-773	-773	-773
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-655	-760	-761	-773	-773	-773	-773

2d. Programma Ambulancezorg

Het programma ambulancezorg heeft tot taak om acute en niet-acute zorg te verlenen aan zieken en gewonden. Het programma is opgedeeld in 2 pijlers, namelijk zorgcoördinatiecentrum (waaronder de meldkamer) en mobiele zorg (waaronder de rijdende dienst).

Wetgeving ambulancezorg

De ordening van de ambulancezorg is sinds 2013 geregeld in de Tijdelijke wet ambulancezorg (Twaz). Deze wet is van tijdelijke aard en was oorspronkelijk bedoeld met een looptijd tot 1 januari 2018. Omdat het niet is gelukt om voor 1 januari 2018 een nieuwe regeling ambulancezorg op te stellen werd de Twaz met drie jaar verlengd. Per 1 januari 2021 is de (nieuwe) Wet ambulancezorg in werking getreden. Op basis van deze nieuwe wet hebben de huidige aanbieders van ambulancezorg voor onbepaalde tijd een aanwijzing ontvangen. De impact van de invoering van deze Wet op beleidsplannen en governance worden in 2021nader onderzocht.

Samenwerking met Gelderland-Zuid

Met buurregio Ambulancezorg Gelderland-Zuid is de samenwerking de afgelopen jaren toegenomen. Zo wordt er gewerkt met een gezamenlijke meldkamer in Arnhem, is er een gezamenlijke materialencommissie en verzorgen beide regio's gezamenlijk de scholing vanaf één locatie. Vanaf 2021 zal de samenwerking worden geïntensiveerd, denk onder andere samenwerking op het gebied aan medische advisering en minder complexe ambulance.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Efficiënter scholing geven zodat opgeleid personeel beschikbaar wordt in de paraatheid
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.
Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren.
Wetsverandering, verlichte aanbesteding?	• Sectoraal afstemmen koers wetswijziging. • Vooraf nadenken over inrichting 'verlichte' aanbesteding.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoordinatie	1.700	1.566	2.594	2.623	2.623	2.623	2.623
Mobiele zorg	19.050	20.692	24.028	24.102	24.102	24.102	24.102
Lasten	20.750	22.257	26.622	26.725	26.725	26.725	26.725
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	175	177	181	181	181	181	181
Zorgverzekeraars	21.614	22.175	25.775	25.990	25.990	25.990	25.990
Overige baten	651	1.598	2.346	2.258	2.258	2.258	2.258
Baten	22.440	23.950	28.302	28.429	28.429	28.429	28.429
Resultaat voor bestemming	1.690	1.692	1.680	1.703	1.703	1.703	1.703
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	1.690	1.692	1.680	1.703	1.703	1.703	1.703
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	1.690	1.692	1.680	1.703	1.703	1.703	1.703

2d.1 Mobiele zorg

Beschikbaarheid

Spreiding- en beschikbaarheidskader RIVM
Ieder jaar berekent het RIVM voor de ambulancesector het aantal diensten dat de regionale ambulancevoorzieningen op de weg moet staan. De dekking voor een gebied is gebaseerd op standplaatsen en gaat uit van het principe van 'open grenzen' en de bereidheid van regio's om elkaar incidenteel te helpen bij zorgvragen in grensgebied van twee regio's. In het actieplan ambulancezorg staat aangegeven dat het huidige Landelijke Referentiekader Spreiding- en Beschikbaarheid verder kan worden verbeterd. Ook knelpunten rondom structurele en incidentele burenhulp in grensgebieden van regio's worden daarmee opnieuw bekeken. In 2020 zullen verdere stappen worden gezet met een herijking van het Spreiding- en Beschikbaarheidskader van het RIVM, dat vanaf 2021 van kracht zal zijn. Dit heeft niet geleid tot fundamentele aanpassingen voor het werkgebied Gelderland-Midden. Om de prestaties voor het gebied Nijkerk te verbeteren zijn specifieke afspraken met de RAVU gemaakt.

Standplaatsen

Wijzigingen in demografie, nieuwe infrastructuur en nieuwbouw van woningen maken dat Ambulancezorg G-M de plaatsing van haar ambulanceposten wil herzien, zodat de meest optimale dekking in de regio wordt bereikt. De eerste stappen zijn gezet met het in kaart brengen van de dekking van de regio vanaf de huidige standplaatsen en zijn alternatieven verkend voor nieuwe locaties. Verdiepende gesprekken zullen plaatsvinden met betreffende gemeenten en zorgverzekeraars om duidelijkheid te krijgen over andere locaties die een bijdrage leveren aan de dekking van de regio.

Doelenboom

Nota Goede ambulancezorg	Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	
Bereikbare en beschikbare zorg	De patiënt kan 24/7 de ambulancedienst bereiken	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	• A1 binnen 15 min • A2 binnen 30 min • In absolute aantallen meer ritten op tijd in 2020 dan in 2019	De patiënt zo snel mogelijk naar de juiste zorg leiden.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg op de juiste plek door de juiste zorgverlener op het juiste moment	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot het regionale loket voor de acute zorg.	• Opzetten zorgcoördinatiecentrum	Ongeacht de zorgvraag van een patiënt komt, hij/zij wordt geholpen door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	• Patiëntervaringen worden ingezet in het optimaliseren van de zorgverlening	De zorgverlening is patiëntgericht.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving	• Certificering informatie-beveiliging behaald	Veiligheid patiënt optimaal gewaarborgd.
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	Ambulancezorg G-M houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede ambulancezorg	• Medewerkers zijn optimaal (bij)geschoold • Er is inzicht in de vaccinatiestatus van medewerkers • Doen van VIM meldingen • Alle medewerkers zijn bevoegd en bekwaam • Klachten worden binnen 31 dagen teruggekoppeld aan de klager.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Professionaliteit en professionele standaard/ samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisis-beheersing	Werken volgens GGB	• Deelname aan Multirealistisch Oefenen en TECC door alle medewerkers van de rijdende dienst.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van grootschalige geneeskundige hulpverlening
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector	Knelpunten in acute zorg dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	• Doen van meldingen kindermishandeling en huiselijk geweld bij Veilig Thuis. • Participeren in ROAZ overleggen	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

			• Meldingen over ketenpartners bespreken en verbeterafspraken maken	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Mobiele Zorg	19.050	20.692	24.028	24.102	24.102	24.102	24.102
Lasten	19.050	20.692	24.028	24.102	24.102	24.102	24.102
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	62	63	64	64	64	64	64
Zorgverzekeraars	19.893	20.604	23.515	23.698	23.698	23.698	23.698
Overige baten	637	1.598	1.996	1.908	1.908	1.908	1.908
Baten	20.592	22.264	25.575	25.670	25.670	25.670	25.670
Resultaat voor bestemming	1.541	1.572	1.547	1.568	1.568	1.568	1.568
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	1.541	1.572	1.547	1.568	1.568	1.568	1.568
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	1.541	1.572	1.547	1.568	1.568	1.568	1.568

2d.2 Zorgcoördinatie

Meldkamerdomein

De meldkamers ambulancezorg van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden vervullen vanaf één locatie in Arnhem hun meldkamerfunctie. Deze samenvoeging maakt het mogelijk om in beperkte mate voor te sorteren op ontwikkelingen in het kader van zorgcoördinatie en samenwerking met HAP's en ProPersona, welk project in 2021 start. Bovendien gaat de ontwikkeling van de LMS-locatie in Apeldoorn door, wat inhoudt dat alle 112 meldingen via de meldkamer in Apeldoorn worden afgehandeld en de niet-acute meldingen via het zorgcoördinatiecentrum op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier worden uitgezet. Voor Ambulancezorg G-M is het van belang om bij de ontwikkeling van de LMS-locatie aangesloten te blijven.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoördinatie	1.700	1.566	2.594	2.623	2.623	2.623	2.623
Lasten	1.700	1.566	2.594	2.623	2.623	2.623	2.623
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	113	114	117	117	117	117	117
Zorgverzekeraars	1.721	1.572	2.260	2.292	2.292	2.292	2.292
Overige baten	14	0	350	350	350	350	350
Baten	1.848	1.686	2.727	2.758	2.758	2.758	2.758
Resultaat voor bestemming	148	120	133	135	135	135	135
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	148	120	133	135	135	135	135
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	148	120	133	135	135	135	135

2e. Programma Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering is ondersteunend aan de andere programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, Informatie Management, ICT, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie.

Uitgangspunten die worden gehanteerd:
- Ondersteunend aan het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld
- Functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting
- Functionerend binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen
- Werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering – met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy – actief wordt opgepakt
- Duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van grondstoffen en energie
- Duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Versterking informatievoorziening

Net als voor veel andere organisaties wordt een sterke informatiepositie steeds belangrijker. Zowel ten behoeve van de interne organisatie als ten behoeve van de externe adviesrol aan gemeenten en andere partners is een verdere versterking van de informatievoorziening nodig. Hierbij gaat het onder meer om versterking op het gebied van de operationele regie op ICT-systemen, specialistisch advies op het gebied van geo-informatie en extra capaciteit voor informatiearchitectuur.

VGGM is een brede organisatie en heeft in de loop van de jaren veel informatie verzameld. Daarnaast verzamelt zij jaarlijks informatie door het uitvoeren van de GGD-taken. Gemeenten ontvangen meerdere rapportages over haar inwoners. VGGM streeft ernaar om deze informatie zo integraal mogelijk te analyseren en aan te bieden. In bijvoorbeeld de integrale jeugdrapportages zijn de cijfers van de verschillende afdelingen (o.a. JGZ, Maatschappelijke zorg en Ambulancezorg) van VGGM gebundeld. Hiermee zijn verbanden tussen cijfers beter zichtbaar, zodat lokale aangrijpingspunten geformuleerd kunnen worden en gemeenten beter geadviseerd worden.
Op het gebied van informatievoorziening heeft VGGM drie ambities voor 2022:
- Het nog breder (Publieke Gezondheid/Brandweer) ontsluiten en verbinden van onze gegevens. Analyseren vanuit BI, datascience en epidemiologie. De informatie in een dashboard interactief beschikbaar maken voor gemeenten (en ketenpartners). De kennis delen met dezelfde partners.
- VGGM-data verbinden met landelijk beschikbare data en, in samenwerking met gemeenten, lokale data om zo goed mogelijk te kunnen analyseren op het gebied van Publieke Gezondheid en Veiligheid

Digitalisering

VGGM beschikt over een veelheid aan informatie welke gebruikt worden in haar eigen werkprocessen, door de aangesloten gemeenten, ketenpartners of inwoners. De behoefte aan eenduidige informatie en bijbehorende ontsluiting en robotisering van de werkprocessen neemt hiermee sterk toe. Binnen de organisatie lopen diverse projecten om dat mogelijk te maken, denk hierbij aan het klantcontactcentrum, veiligheidsbeeld, de gezondheidsmonitor etc. De verwachting is dat dergelijke projecten komende periode een vlucht zullen nemen.

Eenduidige aanspraken na dienstongevallen en eigen risicodragerschap

De Veiligheidsregio's zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met de verharding van de verzekeringsmarkt. Dit is de aanleiding geweest voor de gezamenlijke veiligheidsregio's nu te overwegen tot eigen risicodragerschap voor bepaalde risico's over te gaan en te onderzoeken welke juridische, financiële en contractuele vorm dit zou kunnen krijgen. Gedacht wordt aan een Stichting waarborgfonds veiligheidsregio's. Hiervoor zijn eenduidige aanspraken ontwikkeld.

De aanspraken en de bijbehorende financiering wordt naar verwachting in het voorjaar 2021 aan de besturen van de veiligheidsregio's ter besluitvorming voorgelegd. Indien wordt besloten tot de oprichting van een privaatrechtelijke rechtspersoon dan worden de gemeenteraden vervolgens in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Wet open overheid

In december 2020 is de aangepaste Wet Open Overheid (WOO) aangenomen. De WOO beoogt de transparantie en verantwoording van de overheden te bevorderen door overheden te verplichten zo veel als mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken en te publiceren. De impact van deze wet op VGGM wordt nader onderzocht.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacybeleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacyregister en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties 2020 - 2023**	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	• Het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures • Terugbrengen formatie administratie als gevolg van digitalisering	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	• Realiseren inkoopvoordelen • Doelmatig beheren en gebruiken van alle gebouwen die de VGGM gebruikt	
	Duurzaam ondernemen	• Voorkomen van verspilling van grondstoffen en energie • Verduurzaming van het wagenpark • Inkoop/gebruik van duurzame en verantwoorde materialen • Invoeren e-facturering	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	• Optimaal inzetten van beschikbare gelden voor het realiseren van de doelen van de organisatie • Transparant verantwoorden over bestedingen	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	• Jaarlijks actualiseren van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid	
Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	• Vernieuwing Document Management Systeem en herinrichting digitaal archief	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	• Door vormgeving en digitalisering toegankelijk maken van beleids- en verantwoordingsdocumenten • Directie en medewerkers van de VGGM onderhouden en bestendigen op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden, netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	• Informatie beschikbaar stellen conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur)	

		• Planmatig realiseren van een samenhangend informatiestelsel (met elkaar verbinden van registraties) • Implementeren van het vastgestelde beleid voor informatiemanagement	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	• Investeren in leiderschap (gericht op kwaliteit werkrelaties, ontwikkeling talent en duurzame inzetbaarheid personeel) • VGGM voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt toegankelijker te maken	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen
	Aantrekkelijk werkgever zijn nu en in de toekomst (borgen continuïteit van de organisatie)	• Verder invulling geven aan tijd- en plaats onafhankelijk werken • Bepalen profiel van de VGGM als (toekomstig) werkgever en het zichtbaar maken van de VGGM als werkgever (presentatie /marketing/werving)	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019	Gew. Begr. 2020	Gew.Begr. 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
0.4 Overhead							
Bedrijfsvoering	16.493	17.678	19.080	19.100	19.078	18.806	18.736
Lasten	16.493	17.678	19.080	19.100	19.078	18.806	18.736
0.4 Overhead							
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0	0	0
Lokaal aanbod	0	0	0	0	0	0	0
BDUR	46	46	47	47	47	47	47
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	625	491	688	788	788	788	788
Baten	671	538	736	835	835	835	835
Resultaat voor bestemming	-15.822	-17.140	-18.344	-18.265	-18.242	-17.971	-17.900
Mutatie reserves	243	366	425	464	442	170	100
Resultaat na bestemming	-15.579	-16.774	-17.919	-17.800	-17.800	-17.800	-17.800
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-15.579	-16.774	-17.919	-17.800	-17.800	-17.800	-17.800

3. Financiën

Voor het opstellen van de bestuursbegroting 2022 is de vertreksituatie de jaarschijf 2021 zoals opgenomen in de bestuursbegroting 2022.

De financiële beschouwingen bevat de volgende onderwerpen:

- Nominale ontwikkelingen: ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2020 en de prijs- en loonindexering.
- Investeringen
- Effect op het lopende begrotingsjaar 2021
- Financiële begroting

3.1 Nominale ontwikkelingen

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaat uit een voorcalculatie voor 2022 en een nacalculatie over 2020.

- In de voorcalculatie van de begroting 2022 wordt uitgegaan van de raming van het CPB in de Macro Economische Verkenning 2021 (hierna: MEV). In de MEV (september 2020) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2022 van 1,5% en hogere materiele kosten van 1,5%. Deze percentages zijn in vergelijking met eerdere jaren fors lager. In de huidige onzekere tijd verwachten wij met name bij de loonkosten nog forse bijstellingen door toenemende pensioenpremies en sociale lasten. Hierdoor is het risico reëel dat de opgenomen raming gaat leiden tot structurele tekort in 2022-2024 (daarna wordt een eventueel tekort weer aangevuld door de nacalculatie)

- In de nacalculatie van de begroting 2022 wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2020 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld. Hiervoor gebruiken we eveneens de MEV 2021. In de begroting 2020 was rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 3,4% en 1,6% voor prijsontwikkeling. (MEV 2019). Deze percentages zijn volgens de MEV 2021 voor 2020 respectievelijk 3,6% en 1,5%. Dit betekent een nacalculatie van 0,2% op de lonen en -/-0,1% op de prijzen.

- Als de voor- en nacalculatie worden gecombineerd dan bedraagt de indexatie voor loon 1,7% en voor prijzen 1,4%.

- Uitgangspunt bij het toepassen van bovenstaande systematiek is dat 70% van de begrote kosten betrekking hebben op loon en 30% op prijs.

3.2 Verdeelsleutels

Gemeentelijke bijdragen aan brandweertaken

In het verleden heeft het Algemeen Bestuur de financieringsstructuur van de brandweer vastgesteld. De basis hiervan vormt het oorspronkelijk ingebrachte budget.

Evaluatie verdeelsleutel

In 2019 heeft het Algemeen Bestuur gevraagd om de verdeelsleutel brandweer te evalueren. Deze evaluatie heeft in 2020 en 2021 plaatsgevonden. In deze begroting is de uitkomst van deze evaluatie opgenomen. Deze uitkomst heeft gevolgen op de verdeling van de brandweerbijdragen over de gemeenten per 2022.

Waarom een andere verdeelsleutel

Elke gemeente profiteert van de goed geoutilleerde regionale brandweerzorg zoals die nu bestaat.

Het Algemeen Bestuur is van mening dat de overgang naar een andere, geobjectiveerde en toekomstbestendige verdeelsleutel wenselijk is, mede omdat:

- De brandweerorganisatie zich tussen 2014 en 2020 doorontwikkeld heeft tot een echte regionale organisatie, met goed opgeleide lokale ploegen en specialistische teams
- Er een bundeling en herschikking heeft plaatsgevonden van specialismen en specialistisch materieel waardoor ook in lokale ploegen wijzigingen hebben plaatsgevonden
- De voor iedereen beschikbare specialismen en specialistisch materieel een - in deze tijd noodzakelijke en solidaire - aanvulling is op de vanzelfsprekende 'klassieke burenhulp'
- De brandweerzorg in de hele regio kwalitatief op een gelijkwaardig en hoger niveau staat en voor iedereen beschikbaar is als dat nodig is
- Sommige gemeenten huisvestingskosten betalen voor regionale taken
- Het in stand houden van voor iedereen goede en tijdig beschikbare brandweerzorg alleen kan met een regionaal dekkingsplan, geen enkele gemeente kan het nog alleen.

Bovendien doet de huidige verdeelsleutel geen recht aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners, bedrijven etc. in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past niet dat er grote verschillen bestaan in de financiële bijdragen per inwoner door de verschillende gemeenten. Bij de regionalisering van de brandweer in 2014 is ervoor gekozen de verschillen (nagenoeg) in stand te houden. Door diverse organisatorische en

maatschappelijke veranderingen zijn deze verschillen alleen maar groter geworden en dat zal zonder aanpassing van de verdeelsleutel ook in de toekomst zo zijn. Nu we vele jaren verder zijn en de regionale brandweerorganisatie ook als echte regionale organisatie functioneert met gelijkwaardige brandweerzorg voor eenieder is het niet langer houdbaar dat er zo grote verschillen in de financiële bijdragen blijven bestaan en zal er een toekomstbestendige verdeelsleutel moeten komen.

Wat is een passende verdeelsleutel?

Een meer gelijkwaardige financiële bijdrage van gemeenten vraagt om een andere verdeelsleutel, met de volgende eigenschappen:

- Gebaseerd op regionale solidariteit
- Toekomstbestendig
- Herkenbaar, uitlegbaar
- Robuust, eenvoudig
- Rekening houden met specifieke lokale omstandigheden (bijvoorbeeld weg, water, bos, historische binnenstad, uitgestrektheid platteland, verspreide bebouwing)
- Aansluiten bij bekende systemen (bijvoorbeeld Gemeentefonds, andere regio's)

Op 20 januari 2021 heeft het Algemeen Bestuur de verdeelsleutel GF-OOV-sub cluster brandweer als gezamenlijke oplossingsrichting gekozen (GF=Gemeentefonds, OOV=Openbare Orde en Veiligheid). Ruim twee derde van de Veiligheidsregio's in Nederland heeft eerder voor deze verdeelsleutel gekozen.

Het model wordt uitsluitend gebruikt om te bepalen hoe de kosten voor de brandweerzorg in onze regio worden verdeeld over de deelnemende gemeenten en niet om te bepalen wat de totale omvang van de brandweerkosten zijn. De ophanden zijnde herverdeling van het gemeentefonds heeft dus geen effect op de omvang van de totale brandweerkosten.

Overgangsregeling

Er zijn 3 groepen gemeenten te onderscheiden:

1) Gemeenten waarvoor de kosten nagenoeg gelijk blijven
2) Gemeenten die meer gaan betalen
3) Gemeenten die minder gaan betalen

Bij invoering van een andere verdeelsleutel zal de huidige en toekomstige bijdrage van een gemeente aan de brandweerzorg soms fors verschillen. Dat is in een tijdperk waarin de meeste gemeenten toch al financiële zorgen hebben een complicerende factor. Gerealiseerd wordt dat gemeenten die meer moeten gaan betalen die stap moeilijk in een keer kunnen maken. Tegelijkertijd is het niet uitlegbaar dat gemeenten die jarenlang meer hebben betaald daar nog lang mee zouden moeten doorgaan. Daarom is een overgangsregeling uitgewerkt die aan beide tegemoetkomt. Het Algemeen Bestuur heeft gekozen voor een overgangsmodel waarin 12 van de 15 gemeenten in drie jaar toegroeien naar de nieuwe bijdrage met percentuele stappen van 5% – 25% - 30 % ten opzichte van de oorspronkelijke bijdrage. Het Algemeen Bestuur vindt het uitlegbaar dat 3 gemeenten in vier in plaats van drie jaar naar het nieuwe bedrag toegroeien.

Uitgesloten van de verdeelsleutel

Een aantal componenten van de brandweerbijdrage zijn uitgesloten van de verdeelsleutel omdat deze betrekking hebben op lasten die niet zijn geregionaliseerd. Het betreffen de bijdragen voor functioneel leeftijd ontslag (FLO) voor de gemeenten Arnhem en Ede, de bijdrage voor het in stand van het AED-netwerk in Barneveld en de huisvestingsbijdrage.

Voor de huisvestingskosten heeft het Algemeen Bestuur geconcludeerd dat het wenselijk is om deze kosten ook te regionaliseren. Op deze wijze kan de regio beter sturen op het regionale dekkingsplan en worden kosten voor bijvoorbeeld de stalling van regionaal materieel, de werkplaatsen en kantoren regionaal gedragen in plaats van dat deze kosten ten laste komen van de gemeente waar de betreffende functie is gehuisvest.
De diversiteit in het vastgoedgebruik, de verschillende gemeentelijke afspraken over gebruik, beheer en onderhoud en de ontwikkelingen in de bouwkundige en energetische eisen aan vastgoed maken het regionaliseren van de huisvestingslasten complex. Komende periode wordt nader onderzocht wanneer en op welke wijze gekomen kan worden tot een adequaat en toekomstgericht financieel huisvestingskader, inclusief mogelijke overgangsmodellen. Het uitgangspunt is dat de eerste consequenties vanaf begrotingsjaar 2024 worden verwerkt.

Gemeentelijke bijdragen aan GGD, GHOR en bevolkingszorgtaken

De financiering van het basispakket voor GGD-taken, de GHOR-taken en bevolkingszorgtaken wordt middels een inwonerbijdrage verdeeld over de deelnemende gemeenten. Specifiek voor het basisaanbod van de jeugdgezondheidszorg 0-4-jarigen wordt uitgegaan van het aantal inwoners 0-18-jarigen.

Volgens de gemeenschappelijke regeling wordt het aantal inwoners is gebaseerd op de situatie per 1 januari voorafgaand aan het begrotingsjaar (voor 2022 dus per 1 januari 2021).

De uitvoering van het Rijksvaccinactieprogramma wordt op basis van gemaakte afspraken verrekend op basis van de bedragen die voor deze verantwoordelijkheid zijn opgenomen in het gemeentefonds.

Aanvullende pakketten worden op basis van maatwerkafspraken bij de betreffende gemeente in rekening gebracht.

Bij de overgang van de jeugdgezondheidzorgtaken 0-4 was afgesproken om de verdeelsleutel jeugdgezondheidszorg 0-4 in 2020 te evalueren. In 2020 hebben de bestuurlijke portefeuillehouders gezondheidszorg de huidige verdeelsleutel besproken, inclusief eventuele andere modellen. De conclusie is dat de huidige verdeelsleutel recht doet aan de feitelijke taken van de jeugdgezondheidszorg 0-4. Een eventuele herziening van de verdeelsleutel wordt niet nodig geacht.

3.3 Evaluatie taken

De bestuurders van VGGM constateren dat gemeenten momenteel financiële tekorten hebben en vragen partners/ verbonden partijen mee te bewegen in deze financiële uitdaging. Hierbij wordt nadrukkelijk aangegeven dat de bestuurders een discussie willen voeren over de scope van activiteiten ten laste van de gemeentelijke budgetten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties. Met de uitkomst van deze benchmark kan aansluitend het gesprek worden gevoerd over de gewenste omvang en kwaliteit van de aan VGGM opgedragen taken.

Bekostigingsonderzoek in relatie tot taken

VGGM heeft een brede scope aan taken en bijbehorende activiteiten. Gemeenten vragen aan VGGM mee te bewegen met de financiële spanning waarin zij zich momenteel bevinden. Het is echter complex om eenduidig aan te geven welke activiteiten minder kunnen, nu mogelijk te ruim zijn ingericht en/of inefficiënt worden uitgevoerd. Om die reden is het voorstel om een benchmark onderzoek uit te laten voeren door een externe partij. Het resultaat van dit benchmark onderzoek is een beschrijving van de huidige activiteiten, de kwaliteit van deze activiteiten, de verwijzing met het (wettelijk) kader, de wijze waarop deze zijn georganiseerd, een benchmark van deze activiteit met een aantal andere regio's en een risico-evaluatie met analyse van het weerstandvermogen. Op basis van dit onderzoek ontstaat voor de gemeenten een beter inzicht in de taken van VGGM, de wijze waarop deze taken worden uitgevoerd en de samenhangende kwaliteit en ook de wijze waarop andere GR-en dit hebben vormgegeven.
Voor dit benchmark onderzoek is de financiële commissie als begeleidingsgroep benoemd. De rol van deze begeleidingsgroep is vervolgens om de scope van de opdracht te bepalen, de voortgang van het onderzoek te bewaken en een eerste duiding van de resultaten te maken.

Realistische bekostiging

Op basis van de resultaten uit het benchmark-onderzoek kunnen de bestuurders aansluitend het gesprek voeren over de basistaken van VGGM, de bijbehorende structurele kosten, risico's en weerstandsvermogen.

Tijdspad

De bestrijding van het Covid-19 virus leidt tot een enorme inspanning van de gehele VGGM-organisatie, maar specifiek voor de GGD. Om die reden is het voorstel om de evaluatie kerntaken en benchmark af te bakenen tot de programma's crisisbeheersing, brandweerzorg en overhead (bedrijfsvoering). In 2022 kan dan worden bekeken hoe de evaluatie voor GGD-vorm kan worden gegeven.

3.4 Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting. Als onderdeel van deze

Programmabegroting 2022 is het MJIP 2021 - 2025 geactualiseerd.

Geplande vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld op nut en noodzaak en er is, voor zover mogelijk, beoordeeld of de opgenomen vervangingsbedragen toereikend zijn. Dit leidt tot fluctuatie van investeringsvolumen in de verschillende jaren. De geplande investeringen worden opgenomen in de meerjarige inkoopkalender, zodat de ondersteuning op het gebied van inkoop hierop afgestemd kan worden.
In de periode 2021-2025 is de prognose dat voor € 46,8 miljoen wordt geïnvesteerd. De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2024 geraamd op € 39,5 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

3.5 Effect op lopende begrotingsjaar 2021

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt bij het vaststellen van de begroting 2022 ook de eerste actualisatie van de begroting 2021 aan het bestuur voorgelegd. Eventueel vindt naar aanleiding van de halfjaarrapportage over 2021 een tweede actualisatie plaats.

Het verloop van de bestuursbegroting 2021 naar de geactualiseerde begroting 2021 kan als volgt worden weergegeven:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	*Reserves*	*Gem. bijdrage*	*Lokaal aanbod*	*NZA*	*BDUR*	*Covid-19*	*Overig*	Gew.begr. 2021
Programma Crisisbeheersing	4.108	0	-3	0	0	-31	126	494	4.693
Programma Brandweerzorg	36.640	1.775	516	0	0	296	0	-1.027	38.200
Programma GGD	25.633	115	-15	785	0	3	40.347	237	67.105
Programma Ambulancezorg	20.918	0	0	0	4.723	7	0	975	26.622
Programma Bedrijfsvoering	16.129	225	0	0	-9	2	344	2.389	19.080
Lasten	**103.428**	**2.115**	**498**	**785**	**4.713**	**276**	**40.817**	**3.068**	**155.700**
Gemeentelijke bijdrage	62.379	0	498	0	0	0	0	-19	62.858
Lokaal aanbod	5.742	0	0	785	0	0	0	0	6.527
BDUR	6.495	0	0	0	0	276	0	0	6.771
Zorgverzekeraars	21.062	0	0	0	4.713	0	0	0	25.775
Overige baten	7.015	0	0	0	0	0	40.817	3.087	50.918
Baten	**102.693**	**0**	**498**	**785**	**4.713**	**276**	**40.817**	**3.068**	**152.850**
Resultaat voor bestemming	**-735**	**-2.115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-2.850**
Mutatie reserves	735	2.115	0	0	0	0	0	0	2.850
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de geactualiseerde begroting 2021 zijn de navolgende aanpassingen opgenomen:

Reserves

De mutatie op de reserves heeft voor € 1,2 mln betrekking op de 24 uursdienst Ede. In overeenstemming met paragraaf 2b.1 heeft de post Ede Stad per 2021 een 24 uursdienst om in overeenstemming met de arbeidstijdenwet de operatie te kunnen uitvoeren. De invoering van de 24/7 leidt tot ca 1,5 mln extra personele kosten. Bij deze kostenuitzetting is rekening gehouden met het sluiten van de post Ede Stadspoort en het beleggen van beheersmatige taken bij de 24 uursdienst.
De dekking van deze extra lasten voor 2021 wordt gevonden in het overschot op de brandweerzorg in 2020 voor € 1,2 mln. De resterende € 0,3 mln wordt door de gemeente Ede gedragen. Daarnaast draagt de gemeente Ede € 0,2 mln voor het continueren van de post Ede Stadspoort.
De resterende mutatie van € 0,9 mln heeft met name betrekking op consequenties van het resultaatvoorstel over het boekjaar 2019 en het voorgestelde resultaatvoorstel van 2020 inzake niet uitgevoerde werkzaamheden door Covid19 welke later worden ingehaald. Daarnaast zijn in 2020 niet alle reserves volgen bestemming besteed door uitstellen van ontwikkelactiviteiten als gevolg Covid19. De besteding is vervolgens in 2021 of 2022 gepland.

Gemeentelijke bijdrage
De gemeentelijke bijdrage muteert met € 500.000 voor de hierboven genoemde bijdrage van Ede, alsmede met € 54.000 voor de impulsgelden externe veiligheid, met -/- € 38.000 voor de terug levering van de kazerne in Dieren aan de gemeente Rheden gedurende 2021 en -/- 18.000 voor de bijdrage GGD als correctie op het aantal inwoners per 1/1/2019 leidend tot een aanpassing van de inwonerbijdrage voor 2021.

Opbrengsten gemeenten regionaal (lokaal aanbod)
Het verschil wordt veroorzaakt door wijziging van het werkelijke lokaalaanbod ten opzichte van de begroting. Het lokaal aanbod wordt altijd 1 jaar van tevoren afgesproken, leidend tot deze bijstelling. Een groot deel van de toename is te verklaren door de aanvullende bijdrage als gevolg van de Wet op de Verplichte GGZ.

Opbrengsten rijk (BDUR)
De bijdrage van het rijk muteert naar aanleiding van de hoger dan geraamde indexering.

Bijdrage VWS inzake COVID-19 (Overige baten)
Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben de GGD-en opdracht gegeven om het COVID19 virus middelen testen, traceren en vaccineren te bestrijden. De kosten die hiervoor worden gemaakt worden op basis van werkelijke kosten bij VWS worden gedeclareerd. Daarnaast kunnen de GGD-en en de Veiligheidsregio's hun gederfde inkomsten, eventuele andere extra kosten als gevolg van COVID19, onder aftrek van de minderkosten, bij VWS declareren. In de gewijzigde begroting 2021 is een voorlopige inschatting van de totale bijdrage vanuit VWS opgenomen.

Overige
De kolom overige betreft met name de mutatie in de overige baten als gevolg van detacheringen, subsidieverstrekkingen en overige diensten. Daarnaast vindt in de lasten een verschuiving tussen de programma's plaats als gevolg van een administratieve opschoning en hogere ICT-lasten door vernieuwing van het applicatielandschap om plaats en tijd onafhankelijk te kunnen samenwerken.

3.6 Voorstel bestemming resultaat over 2020

Het jaarverslag over 2020 is per half februari opgesteld en de accountantscontrole wordt naar verwachting begin maart 2021 afgerond. Over 2020 zijn fors meer kosten gemaakt ten behoeve van de COVID19 bestrijding. Deze kosten zijn voornamelijk gemaakt binnen het programma GGD. Het Ministerie van VWS vergoed de kosten voor zover deze niet vanuit de inwonerbijdrage kunnen worden gedekt.

Het programma brandweerzorg heeft een (fors) positief resultaat. Als gevolg van de COVID19 maatregelen zijn minder kosten gemaakt voor opleidingen en oefeningen en is vertraging ontstaan in de vervanging van spullen en automatisering. In het jaarverslag over 2020 wordt het resultaat nader geanalyseerd.
Onderstaand voorstel voor de bestemming van het resultaat over 2020 is in deze ontwerpbegroting verwerkt. Op basis van het concept jaarverslag over 2020 zal naast deze resultaatbestemming een bedrag over blijven voor een resultaatuitkering aan de deelnemende gemeenten.

24uurs bezetting Ede Stad
In overeenstemming met paragraaf 2b.1en paragraaf 3.5 is het voorstel om uit het resultaat over 2020 € 1,2mln te bestemmen ten behoeve van de invoering van de 24uurs bezetting van de Post Ede Stad.

Reservering verdeelsleutel
In overeenstemming met paragraaf 3.2 wordt met ingang van 2022 een nieuwe verdeelsleutel voor de bijdrage Veiligheid/ brandweer toegepast. Tussen de gemeenten zijn overgangsafspraken gemaakt. De afspraak is dat de bijdrage als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel in 2022 niet met meer of minder muteert dan 5% van de bijdrage in 2020. Dit percentage bedraagt voor 2023 25% en voor 2024 30%. Het gevolg van deze afspraak is dat de bijdrage aan gemeenten die minder gaan betalen sneller daalt dan dat de bijdrage van gemeente die meer gaan betalen stijgt. Voor 2022 ontstaat een overschot van € 11.000 en voor 2023 en 2023 een tekort van € 269.000 respectievelijk € 215.000. Het voorstel is om voor het saldo van € 474.000 een bestemmingsreserve te vormen, zodat de afgesproken overgangsafspraak kan worden uitgevoerd.

In te halen activiteiten
In 2020 heeft VGGM diverse activiteiten niet kunnen uitvoeren als gevolg van COVID-19. Het betreft onder andere specifieke opleidingen en trainingen voor brandweerpersoneel en de implementatie van ICT-systemen. De bijbehorende budgetten zijn hierdoor niet uitgegeven, terwijl uitvoering op (korte) termijn wel noodzakelijk is. Denk bijvoorbeeld aan het verlopen van accreditatie door onvoldoende training of het niet meer ondersteunen van verouderde licenties door de leveranciers.
Voor de opleidingen en trainingen is in beeld gebracht welke opleidingen in 2021 of 2022 ingehaald worden om medewerkers voldoende opgeleid en geoefend te houden. Het totaalbedrag voor deze opleidingen bedraagt circa € 250.000.
Voor de implementatie van ICT-systemen bedraagt de achterstand in de planning circa € 100.000.
Het voorstel is om voor in het inhalen van deze activiteiten een bestemmingsreserve te vormen.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Reservebeleid

De Veiligheidsregio houdt gewenst reserveniveau aan, dat uitgaat van de situatie dat de gemeenten een deel van het risicodragerschap voor hun rekening nemen. Met deze reserve wordt ervan uitgegaan dat te verwachten risico's goed zijn op te vangen.

Risico's

Hieronder is een inventarisatie van de belangrijkste risico's opgenomen.

Risico's voor heel VGGM

Arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk om medewerkers en vrijwilligers te vinden en te binden. Voor dit moment specifiek geldt dat de COVID19 maatregelen leiden tot het risico van een hoger verloop van vrijwilligers doordat de sociale binding met de organisatie afstandelijker is geworden.
Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit noopt de organisatie om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM. Er is geen sprake van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Consequenties Covid-19 - ziekteverzuim

Het is van maatschappelijk belang dat de taken die vallen onder de Wet publieke gezondheid en Wet Veiligheidsregio zoveel mogelijk worden uitgevoerd. De Coronabestrijding vraagt ruime tijd veel extra inzet van VGGM-medewerkers. Alles tezamen is er een verhoogd risico op ziekteverzuim:

- Het COVID-19 virus zelf;
- De werkdruk als gevolg van de Coronabestrijding
- Algemene maatschappelijke effecten als gevolg van de COVID19 bestrijding (minder reguliere zorg, mentale gevolgen etc)

In voorkomende gevallen betekent dit dat soms keuzes gemaakt moeten worden: welke werkzaamheden kunnen uitgesteld worden (en hoe lang) en welke activiteiten worden als eerste niet uitgevoerd bij krapte aan personeel.

Consequenties Covid-19 – *effect* op taken

Het is nog onduidelijk welke effecten COVID19 en de bestrijding van het virus heeft op de samenleving. Denk hierbij aan de impact op kwetsbare jongeren of vraag naar reizigersvaccinaties. Deze onzekerheid heeft mogelijk gevolgen op de uitvoering van de omvang en aard van de taken in 2022 en verder.

Programma brandweerzorg

Groot onderhoud brandweerkazernes

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.). VGGM heeft in de jaarrekening een onderhoudsreserve gevormd voor het groot onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Rechtspositie vrijwilligers brandweer

De invoering van de Wet normalisering rechtsposities ambtenaren is ingegaan per 1 januari 2020. Een onverkorte invoering heeft waarschijnlijke grote ongewenste effecten voor, met name, de vrijwilligers bij de brandweer. Om deze reden is voor veiligheidsregio's uitstel verleend om de gevolgen in kaart te brengen en met alternatieve voorstellen te komen.

In de brandweerkamer wordt samen met de Ministers de mogelijkheid verkend de vrijwilligers uit de Wnra te houden.

Financiering inzet 25kv

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van € 324.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. Binnenkort wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

Programma GGD

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert regelmatig in Europese projecten en in diverse projecten van de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Bedrijfsvoeringsrisico's MZ

De afdeling Maatschappelijke Zorg (MZ) kent een aantal bedrijfsvoering risico's waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand. Binnen de specialistische functies is sprake van een vergrijzing van het personeelsbestand. Ook is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor met name deze specialistische functies een uitdaging om de juiste mensen aan te trekken. Hierdoor kan de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar kan komen.

Naast deze uitdaging bestaan onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

Functiewaardering

Landelijk blijken er verschillen te bestaan tussen de inschaling van verpleegkundigen. Bij de meeste vergelijkbare organisaties zijn verpleegkundigen 1 schaal hoger ingedeeld dan bij de VGGM. Dit leidt tot het risico van uitstroom van verpleegkundigen naar andere/ons omringende GGD-organisaties en beperktere instroom van nieuwe verpleegkundigen. Het aanpassen van de functiewaardering leidt tot grote financiële effecten voor de organisatie.
Ook voor de artsen JGZ zijn er landelijke verschillen. Ook hier loopt een functiewaarderingstraject met mogelijke financiële effecten.

Daarnaast is er een grote groep werknemers die na de overgang van STMG en Icare in dienst zijn gekomen bij de Stichting PG. Zij vallen hiermee onder een andere CAO dan de medewerkers van VGGM. Binnen de organisatie geeft dit onwenselijke verschillen. Het uit faseren van de Stichting heeft echter een grote financiële impact op de organisatie door toepassing van de arbeidsvoorwaarden die VGGM heeft.

Lokaal aanbod JGZ

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel de jeugdgezondheidszorg als voor preventie en jeugdhulp op basis van de Jeugdwet. JGZ-organisaties zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de primaire invulling van het JGZ-aanbod.
De JGZ richt zich op het vroegtijdig signaleren, geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Hiermee kan de eigen kracht van kinderen, jongeren en ouders worden versterkt en (indien mogelijk) kunnen ervaren problemen worden genormaliseerd. Preventie en lichte ondersteuning kunnen zwaardere hulp mogelijk voorkomen. Dit basispakket JGZ valt onder de Wpg. Bepaalde interventies uitgevoerd door de JGZ, zoals Voorzorg en Stevig Ouderschap, vallen onder de Jeugdwet.
Om bovenstaand te realiseren en in te kunnen spelen op de lokale zorgbehoefte, in aansluiting met de zorg vanuit het jeugd -en sociale domein kopen gemeenten naast het wettelijk (regionale) deel van de JGZ ook gemeentelijk lokaal aanbod in.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten is gepaard gegaan met een flinke bezuiniging. Afgelopen jaren zien we bij bijna alle gemeenten een stijging van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de jeugdzorg.
De insteek een verschuiving te creëren naar meer preventieve en informele zorg heeft tot heden voor gemeenten onvoldoende opgeleverd Dit lijdt in toenemende mate tot overschrijding van gemeentelijke budgetten en tekorten.

Rijksvaccinatieprogramma

Met ingang van 1 januari 2019 is de uitvoering van het RVP een taak welke onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten valt. Hiermee wordt de samenhang tussen de uitvoering van het RVP en de Jeugdgezondheidszorg versterkt. Voor 2019 en 2020 is afgesproken de hiervoor aan het gemeentefonds toegevoegde middelen, één op één door te zetten naar de jeugdgezondheidszorg ten behoeve van het RVP. Voor 2021 is afgesproken deze afspraken te verlengen. Als er in de toekomst gekozen wordt voor een andere financiering van het RVP, bv voor een pxq financiering, dan neemt het financieel risico toe. Vooral in gemeenten waar de opkomst laag is, zullen de inkomsten achterblijven. Juist in die gemeenten is extra inzet op communicatie en toegankelijkheid belangrijk. VGGM

zet daarom in op het toevoegen van de RVP gelden uit het gemeentefonds aan de middelen van de JGZ.

De uitvoering van de groepsvaccinaties in het kader van het RVP kent extra financiële risico's door COVID-19. De beleidsmaatregelen die aangeven hoeveel mensen in een ruimte mogen zijn fluctueren met enige regelmaat. De borging van de anderhalve meter, de extra inzet van logistieke middelen en personeel en de kleinere aantallen die in een sessie kunnen worden opgeroepen leiden tot extra kosten. Voor 2021 is hier op voorhand op geanticipeerd.

Publieke gezondheid Asielzoekers

Sinds maart 2019 heeft COA laten weten dat zij middels een aanbestedingstraject op zoek is naar een opdrachtnemer die landelijk de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan kan bieden aan alle kinderen van 0 tot 18 jaar die vallen onder de COA. GGD GHOR NL heeft de aanbesteding PGA COA gegund gekregen.
Dit nieuwe contract is ingegaan op 1 augustus 2020 en heeft een looptijd van twee jaar met de mogelijkheid het contract tweemaal met 24 maanden te verlengen.
Het nieuwe contract stelt de uitvoerende GGD'en/JGZ-organisaties voor een aantal grote veranderingen:

- Het COA stelt als voorwaarde dat er vanaf 1 augustus 2020 met één digitaal dossier gewerkt moet worden.
  100% van de kinderen die in Nederland aankomen moeten binnen zes weken worden gezien door een jeugdverpleegkundige en een jeugdarts voor een verpleegkundige intake en een medisch onderzoek.
  Hiervoor heeft COA i.s.m. GGDGHOR een landelijke registratieschil ontwikkelt waarin contactmomenten en vaccinaties worden geregistreerd en van waaruit de overdracht naar andere organisaties plaats vindt.
  In tweede instantie zal gekeken worden naar aansluiting van deze functionaliteit in het DD-JGZ dossier.
- De vergoeding van de dienstverlening verandert. GGD'en/JGZ-organisaties ontvangen vanaf 2021 een vast bedrag per opvangdag per kind en een bedrag per uitgevoerde volledige intake. Omdat de nieuwe bekostigingssystematiek deels op basis van realisatie is, kan het budget op het niveau van de individuele GGD/ JGZ-organisatie wel hoger of lager zijn dan in 2020.

Programma Bedrijfsvoering

ICT-ontwikkelingen

ICT-ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Daarnaast stoppen leveranciers de ondersteuning van oudere ICT-applicaties.

De komende jaren worden om deze redenen diverse bedrijfsvoeringssystemen up-to-date gebracht en met elkaar gekoppeld. De kosten van implementatie en van vernieuwde licenties nemen sterk toe. Deze kosten kunnen niet in alle gevallen worden terugverdiend in de primaire of ondersteunende processen of door reduceren van applicaties met vergelijkbare toepassingsmogelijkheden. In voorkomende gevallen zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect"-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt er en indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).
Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren. In het kader van het financiële onderzoek zoals beschreven in hoofdstuk 3 wordt in 2020 dit niveau opnieuw geëvalueerd.

Solvabiliteit

Naast een buffer tegen optredende risico's, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van de VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per 1 januari 2020 is naar verwachting 9,1% (per eind 2018: circa 16,7%. Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 35% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen de VGGM in evenwicht.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen welke een meerjarig nut hebben ten behoeve van de productie. In de volksmond worden deze vaak investeringen genoemd. Het gaat daarbij veelal om zaken die na de eerste aanschaf regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de crisis- en hulpverleningsvoertuigen, de beschermende kleding, de (inrichting van) kazernes en panden en ICT-middelen.

- Crisis- en hulpverleningsvoertuigen worden jaarlijks gekeurd en veelal onderhouden op basis van de kilometerstand. Wanneer gebreken tussentijds worden geconstateerd, vindt direct onderhoudt plaats. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

- Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar in de begroting.

- Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazerne Doorwerth is in voorgaande jaren weer terug verkocht aan de gemeente Renkum. De andere kazernes zullen komende jaren worden terug verkocht. De overige kazernes zijn in eigendom en in beheer van de deelnemende gemeentes.

- Voor de gebouwen in eigendom van de VGGM, met name ten behoeve van de ambulancezorg, zijn meerjarenonderhoudsplannen beschikbaar.

4.3 Financiering

Algemeen

Wet fido

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), en gelden ook voor gemeenschappelijke regelingen als de VGGM. Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

- Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. De VGGM hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:
- Beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren
- Beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico
- Minimaliseren van de kosten van geldleningen
- Verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting. Voor 2021 bedraagt de limiet 8,3 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VGGM komt dat neer op een bedrag van € 20 miljoen. In 2020 en 2021 zal naar verwachting € 16 miljoen moeten worden gefinancierd, dat ruimschoots onder de gestelde norm ligt.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. De kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. De kasstroom uit investeringen
3. De kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken geldleningen)

Het inzicht hierin wordt verkregen door het regelmatig actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt.

Op basis van het meerjarige investeringsplan (zie bijlage 4) en de in 2019 afgesloten meerjarige lening van € 15 miljoen wordt geen liquiditeitstekort verwacht.

Renteomslag en financieringsresultaat

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de renteomslag voor. Voor de VGGM bedraagt de renteomslag 0,5%.

5. Planning en control cyclus

Op hoofdlijnen kan de planning & control cyclus voor begrotingsjaar 2022 als volgt worden geschetst:

Wanneer	Wat	Wie
Februari 2021	Bespreken kaderbrief & ontwerp-begroting 2022	Algemeen Bestuur
Mrt – mei 2021	Consultatie kaderbrief & ontwerp-begroting 2022	Colleges van B&W en gemeente raden
26 mei/ 2 juni 2021	Bespreken zienswijze en begroting 2022	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
23 juni 2020	Bespreken zienswijze en vaststellen begroting 2022	Algemeen Bestuur
Maart - sept 2022	Bespreking begrotingswijzigingen	Fin cie, Dagelijks Bestuur en Algemeen bestuur
Maart 2023	Bespreking jaarrekening 2022	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
April 2023	Bespreking en vaststellen jaarrekening 2022	Algemeen Bestuur

Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader van de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer).

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	40.524	**41.634**	41.634	41.634	41.634
Mutatie met bevolkingszorg	-	**-**	-	-	-
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	1.130	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
Specifieke afspraken (***)	-19	**-**	-	-	-
MJB 2020-2024	41.634	**41.634**	41.634	41.634	41.634
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**692**	692	692	692
Externe veiligheid	54	**54**	54	54	54
Beroepsorganisatie Ede (*)	500	**1.500**	1.500	1.500	1.500
Ingroei herverdeling (**)		**11**	-269	-215	
Specifieke afspraken (***)	-38	**-76**	-76	-184	-203
MJB 2021-2025	**42.150**	**43.815**	**43.535**	**43.481**	**43.677**

De voormalige subsidie voor externe veiligheid is per 1-1-2021 overgeheveld naar het gemeentefonds.
(*) In 2021 financiert de gemeente Ede 500k voor de nieuwe beroepsbrandweer. Vanaf 2022 worden de totale kosten van 1,5mln door de regiogemeenten gemeenschappelijk betaald.
(**) Vanaf 2022 is sprake van een nieuw verdeelmodel met een ingroei voor verschillende gemeenten. Hierdoor fluctueert de totale gemeentelijke bijdrage
(***) De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Dieren aan de gemeente Rheden en de verkoop kazerne Harskamp aan de gemeente Ede. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage bevolkingszorg:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	636	**650**	650	650	650
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	14	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	650	**650**	650	650	650
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**7**	7	7	7
Mutatie inwoneraantallen (*)	-1	**5**	5	5	5
MJB 2021-2025	**649**	**662**	**662**	**662**	**662**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 0,95 (2021: € 0,94). Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020.

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	9.891	**10.167**	10.167	10.167	10.167
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	276	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	10.167	**10.167**	10.167	10.167	10.167
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**167**	167	167	167
Mutatie inwoneraantallen (*)	-17	**80**	80	80	80
MJB 2021-2025	**10.150**	**10.414**	**10.414**	**10.414**	**10.414**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 14,95 (2021: € 14,71) voor het basispakket. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020.

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader Publieke Gezondheid:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	8.333	**8.565**	8.565	8.565	8.565
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	232	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	8.565	**8.565**	8.565	8.565	8.565
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**136**	136	136	136
Mutatie inwoneraantallen	0	**-41**	-41	-41	-41
MJB 2021-2025	**8.565**	**8.660**	**8.660**	**8.660**	**8.660**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 62,30 (2021: € 61,32) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020.

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader Publieke Gezondheid:

In € x 1.000	2021	**2022**	2023	2024	2025
Begroting t-1 (2021)	1.310	**1.342**	1.342	1.342	1.342
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)	32	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2020-2024	1.342	**1.342**	1.342	1.342	1.342
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		**19**	19	19	19
Mutatie inwoneraantallen	0	**-6**	-6	-6	-6
Vaccinatie Meningokokken (*)	P.M.	**P.M.**	P.M.	P.M.	P.M.
MJB 2021-2025	**1.342**	**1.355**	**1.355**	**1.355**	**1.355**

(*) Ook het budget voor de vaccinatie Meningokokken is per 1-1-2021 overgeheveld naar het gemeentefonds. Op dit moment zijn de bedragen nog niet bekend.

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 9,75 (2021: € 9,61) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2020 (exclusief meningokokken).

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

VGGM verdeelt onder 5 categorieën haar te ontvangen bijdragen van de gemeente, namelijk Veiligheid, Bevolkingszorg, GGD, Jeugdgezondheidszorg en Rijksvaccinatieprogramma. De aansluiting tussen deze bijdragen en de verschillende programma's is als volgt:

In € x 1.000	Bijdragen 2022				
	BZ	PG	JGZ	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing					
- Multi		312			**3.105**
- Bevolkingszorg	662				**662**
- GHOR		516			**516**
Subtotaal crisisbeheersing	662	828	0	0	**4.282**
Brandweerzorg					
- Operatie					**35.386**
- Risicobeheersing					**5.637**
Subtotaal brandweerzorg	0	0	0	0	**41.023**
PG					
- Algemene gezondheidszorg		2.764			**2.764**
- Jeugdgezondheidszorg		5.876	8.660	1.355	**15.891**
- Monitoring & advies		946			**946**
Subtotaal PG	0	9.586	8.660	1.355	**19.601**
Totaal	**662**	**10.414**	**8.660**	**1.355**	**64.907**

Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente

a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid

In overeenstemming met paragraaf 3.2 is voor de verdeling van het budgettair kader Veiligheid per 2022 een verdeling op basis van het gemeentefonds cluster OOV sub brandweer van toepassing, met uitzondering van de niet geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten. De niet-geregionaliseerde taken en bijbehorende budgetten hebben betrekking op huisvesting, uitvoering van de FLO-regeling voor de gemeenten Arnhem en Ede en het beheer van het AED-netwerk voor de gemeente Barneveld. Hiermee wordt het totale kader verdeeld in een niet-geregionaliseerd en geregionaliseerd deel. Het geregionaliseerde kader wordt verdeeld op basis van de verdeelsleutel Gemeentefonds OOV sub brandweer. Dat geeft de volgende verdeling van het kader per gemeente ultimo 2022:

In € x 1.000	GF OOV sub brw 2020	In %	Kader niet geregionaliseerd 2022	Kader Geregionaliseerd 2022	Kader totaal 2022
Arnhem	11.912	25,70%	**2.464**	**10.210**	**12.674**
Barneveld	4.246	9,20%	**153**	**3.644**	**3.797**
Doesburg	650	1,40%	**5**	**564**	**569**
Duiven	1.531	3,30%	**5**	**1.300**	**1.305**
Ede	7.908	17,10%	**791**	**6.764**	**7.555**
Lingewaard	2.547	5,50%	**197**	**2.177**	**2.374**
Nijkerk	2.581	5,60%	**52**	**2.237**	**2.289**
Overbetuwe	2.909	6,30%	**109**	**2.488**	**2.597**
Renkum	1.961	4,20%	**117**	**1.685**	**1.802**
Rheden	2.863	6,20%	**77**	**2.463**	**2.540**
Rozendaal	191	0,40%	**0**	**161**	**161**
Scherpenzeel	565	1,20%	**12**	**485**	**497**
Wageningen	2.684	5,80%	**33**	**2.285**	**2.318**
Westervoort	799	1,70%	**0**	**692**	**692**
Zevenaar	2.954	6,40%	**103**	**2.531**	**2.634**
Totaal	**46.301**	**0**	**4.118**	**39.686**	**43.804**

De mutatie van de begroting 2021 naar de bijdrage 2022 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Begroting 2021	Loon- prijs compensatie (§ 3.1)	24/7 bezetting Ede Stad (§ 2b.1)	Impuls Ext. Veiligheid (§ 2b.2)	Specifiek	Mutatie verdeelsleutel	**Kader 2022**	Overgangs- bepaling (§ 3.2)	**Bijdrage 2022**
Arnhem	12.083	202	387	14		-12	**12.674**	-	**12.674**
Barneveld	3.748	60	138	5		-154	**3.797**	-	**3.797**
Doesburg	737	9	21	1		-199	**569**	163	**732**
Duiven	858	20	49	2		376	**1.305**	-335	**970**
Ede	6.727	118	256	9		445	**7.555**	-156	**7.399**
Lingewaard	2.046	37	82	3		206	**2.374**	-115	**2.259**
Nijkerk	2.908	37	84	3		-743	**2.289**	605	**2.894**
Overbetuwe	2.285	41	94	3		174	**2.597**	-69	**2.528**
Renkum	1.848	29	64	2		-141	**1.802**	56	**1.858**
Rheden	2.801	42	93	3	-76	-323	**2.540**	193	**2.733**
Rozendaal	82	2	6	0		71	**161**	-66	**95**
Scherpenzeel	501	7	18	1		-30	**497**	6	**503**
Wageningen	1.671	36	86	3		522	**2.318**	-440	**1.878**
Westervoort	866	11	26	1		-212	**692**	169	**861**
Zevenaar	2.474	41	96	3		20	**2.634**	-	**2.634**
Totaal	**41.635**	**692**	**1.500**	**53**	**-76**	**0**	**43.804**	**11**	**43.815**

De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Dieren aan de gemeente Rheden. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor bevolkingszorg is gebaseerd op een tarief van € 0,95 (2021: € 0,94) per inwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2020 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners	Begroting 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	**Bijdrage 2022**
Arnhem	161.348	**150**	2	1	**153**
Barneveld	59.082	**55**	1	-	**56**
Doesburg	11.077	**10**	-	-	**10**
Duiven	25.126	**24**	-	-	**24**
Ede	117.165	**109**	1	1	**111**
Lingewaard	46.601	**44**	-	-	**44**
Nijkerk	43.171	**40**	-	1	**41**
Overbetuwe	47.906	**45**	-	1	**46**
Renkum	31.419	**29**	-	1	**30**
Rheden	43.761	**41**	-	1	**42**
Rozendaal	1.704	**2**	-	-	**2**
Scherpenzeel	9.880	**9**	-	-	**9**
Wageningen	39.664	**36**	1	1	**38**
Westervoort	14.971	**14**	-	-	**14**
Zevenaar	43.750	**42**	-	-	**42**
Totaal	**696.625**	**650**	**5**	**7**	**662**

c. Gemeentelijke bijdrage GGD

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 14,95 (2021: € 14,71) per inwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2020 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2020	Kader 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	**Bijdrage 2022**
Arnhem	161.348	2.343	18	39	**2.400**
Barneveld	59.082	853	7	14	**874**
Doesburg	11.077	164	1	3	**168**
Duiven	25.126	373	3	6	**382**
Ede	117.165	1.702	13	28	**1.743**
Lingewaard	46.601	684	5	11	**700**
Nijkerk	43.171	632	5	10	**647**
Overbetuwe	47.906	699	5	11	**716**
Renkum	31.419	460	4	8	**472**
Rheden	43.761	642	5	11	**657**
Rozendaal	1.704	24	0	0	**25**
Scherpenzeel	9.880	145	1	2	**149**
Wageningen	39.664	570	5	9	**584**
Westervoort	14.971	220	2	4	**225**
Zevenaar	43.750	657	5	11	**672**
Totaal	**696.625**	**10.167**	**80**	**167**	**10.414**

d. Budgettair kader bijdrage JGZ

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 62,30 (2021: € 61,32) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Jeugdinwoners 1-1-2020	Kader 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	**Bijdrage 2022**
Arnhem	30.340	1.861	-10	30	**1.881**
Barneveld	15.151	917	-5	15	**927**
Doesburg	1.774	113	-1	2	**115**
Duiven	4.696	302	-1	5	**305**
Ede	25.500	1.564	-8	25	**1.581**
Lingewaard	9.380	582	-3	9	**588**
Nijkerk	9.654	597	-3	9	**603**
Overbetuwe	10.340	640	-3	10	**647**
Renkum	5.533	342	-2	5	**346**
Rheden	7.556	469	-2	7	**474**
Rozendaal	393	23	0	0	**23**
Scherpenzeel	0	141	0	2	**144**
Wageningen	2.250	362	-1	6	**368**
Westervoort	5.984	168	-2	3	**169**
Zevenaar	2.717	483	-1	8	**490**
Totaal	**131.268**	**8.566**	**-41**	**136**	**8.661**

d. Budgettair kader bijdrage RVP

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage RVP is gebaseerd op een tarief van € 9,61 per jeugdinwoner. Op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Jeugdinwoners 1-1-2020	Kader 2021	Mutatie inwoners	Loon en prijs-compensatie	Menigo-kokken	**Bijdrage 2022**
Arnhem	30.340	292	-1	4	PM	**294**
Barneveld	15.151	144	-1	2	PM	**145**
Doesburg	1.774	18	0	0	PM	**18**
Duiven	4.696	47	0	1	PM	**48**
Ede	25.500	245	-1	4	PM	**247**
Lingewaard	9.380	91	0	1	PM	**92**
Nijkerk	9.654	94	0	1	PM	**94**
Overbetuwe	10.340	100	-1	1	PM	**101**
Renkum	5.533	54	0	1	PM	**54**
Rheden	7.556	74	0	1	PM	**74**
Rozendaal	393	4	0	0	PM	**4**
Scherpenzeel	2.250	22	0	0	PM	**22**
Wageningen	5.984	57	0	1	PM	**58**
Westervoort	2.717	26	0	0	PM	**26**
Zevenaar	7.750	76	0	1	PM	**77**
Totaal	**131.268**	**1.342**	**-6**	**19**	**0**	**1.355**

e. Aantallen inwoners

Het aantal inwoners per 1 januari 2020 zoals gehanteerd in deze begroting is als volgt te specificeren:

	1 januari 2020		1 januari 2019	
	Inwoners	Jeugd	Inwoners	Jeugd
Arnhem	161.348	30.340	159.265	30.355
Barneveld	59.082	15.151	57.971	14.961
Doesburg	11.077	1.774	11.148	1.850
Duiven	25.126	4.696	25.332	4.917
Ede	117.165	25.500	115.710	25.504
Lingewaard	46.601	9.380	46.475	9.493
Nijkerk	43.171	9.654	42.943	9.731
Overbetuwe	47.906	10.340	47.543	10.434
Renkum	31.419	5.533	31.302	5.585
Rheden	43.761	7.556	43.640	7.653
Rozendaal	1.704	393	1.654	374
Scherpenzeel	9.880	2.250	9.873	2.304
Wageningen	39.664	5.984	38.774	5.911
Westervoort	14.971	2.717	14.944	2.746
Zevenaar	43.750	7.750	43.488	7.872
Totaal	**696.625**	**139.018**	**690.062**	**139.690**

Bijlage 3: Geprognotiseerde balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Activa						
Vaste activa						
Materiele vaste activa						
Grond	1.451	698	33	33	0	0
Gebouwen	8.147	6.170	4.519	4.292	3.718	3.715
Vervoermiddelen	18.676	22.425	23.625	23.649	24.427	24.533
Bedrijfsmiddelen	10.409	13.402	11.794	8.916	10.960	11.211
	38.682	42.695	39.972	36.891	39.106	39.460
Financiele vaste activa						
Waarborgsommen	24	24	24	24	24	24
Totaal vaste activa	38.707	42.720	39.996	36.915	39.130	39.484
Vlottende activa						
Voorraden	53	43	43	43	43	43
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar						
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	4.971	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Vordering op stichting PG	0	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	4.232	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
	9.203	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
Liquide middelen						
Banksaldi	9	9	9	9	9	9
Kas	4	1	1	1	1	1
	13	10	10	10	10	10
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde posten	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
Totaal vlottende activa	11.819	8.103	8.103	8.103	8.103	8.103
Totaal activa	50.525	50.822	48.099	45.018	47.232	47.586
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453
Bestemmingsreserves	4.443	4.098	3.039	1.890	1.449	1.297
Gerealiseerd resultaat	1.472	0	0	0	0	0
	7.367	5.551	4.492	3.343	2.902	2.750
Voorzieningen	8.537	6.236	5.108	5.106	5.106	5.106
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer						
Onderhandse leningen	21.408	16.402	15.286	15.277	15.000	15.000
Overige leningen	0	0	0	0	0	0
	21.408	16.402	15.286	15.277	15.000	15.000
Totaal vaste passiva	37.312	28.189	24.887	23.726	23.009	22.856
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar						
Overige kasgeldleningen (sluitpost)	0	13.133	13.712	11.792	14.724	15.230
Banksaldi	0	0	0	0	0	0
Overige schulden	3.781	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	3.781	18.133	18.712	16.792	19.724	20.230
Overlopende passiva						
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd						
die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	6.097	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Overige vooruitontvangen bedragen	3.335	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
	9.432	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Totaal vlottende passiva	13.214	22.633	23.212	21.292	24.224	24.730
Totaal passiva	50.525	50.822	48.099	45.018	47.232	47.586
Totaal	0	0	0	0	0	0

Bijlage 4: Reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2020	2021	2021	31-12-2021	2022	2022	31-12-2022	2023	2024	2025
Algemene reserve	1.453	0	0	1.453	0	0	1.453	1.453	1.453	1.453
Totaal	1.453	0	0	1.453	0	0	1.453	1.453	1.453	1.453

Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2020	2021	2021	31-12-2021	2022	2022	31-12-2022	2023	2024	2025
Aanvaardbare kosten Ambulancezorg	834	0	0	834	0	0	834	834	834	834
Aanvaardbare kosten CPA	31	0	0	31	0	0	31	31	31	31
Onderhoud kazernes-gebruikersdeel	877	0	100	777	0	100	677	577	477	377
Activa brandweer Ede	370	0	100	270	0	100	170	70	0	0
Arbeidshygiene brandweer	148	0	30	118	0	30	88	58	28	0
Informatietechnologie rampenbestr.	39	0	0	39	0	39	0	0	0	0
Reserve JGZ	1.058	0	425	633	0	350	283	0	0	0
Onderhoud consultatiebureau's	179	0	25	154	0	25	129	104	79	54
Reserve ICT	192	0	75	117	0	75	42	0	0	0
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	200	300	0	200	100	0	0	0
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering (bestemming 2019)	400	0	100	300	0	100	200	0	0	0
Reserve Doorontwikkeling Risicobeheersing (bestemming 2019)	300	0	300	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Ede 24 uur (bestemming 2020)	1.200	0	1.200	0	0	0	0	0	0	0
Reserve brandweer (inhalen werkzaamheden) (bestemming 2020)	245	0	245	0	0	0	0	0	0	0
Reserve verdeelsleutels brandweer (bestemming 2020)	474	0	0	474	11	0	485	215	0	0
Reserve bedrijfsvoering (inhalen werkzaamheden) (bestemming 2020)	100	0	50	50	0	50	0	0	0	0
Totaal	6.948	0	2.850	4.098	11	1.069	3.039	1.890	1.449	1.297

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2020	2021	2021	31-12-2021	2022	2022	31-12-2022	2023	2024	2025
Voorziening afbouw BMI	1.122	0	561	561	0	561	0	0	0	0
Voorziening personeelsaangelegenheden	562	0	314	247	0	247	0	0	0	0
Voorziening Reorganisatie Bedrijfsvoering	290	0	250	40	0	40	0	0	0	0
Voorziening PLB-RAV	1.292	0	0	1.292	0	0	1.292	1.292	1.292	1.292
Voorziening KOD	24	0	11	13	0	11	2	0	0	0
Voorziening FLO/huisvesting Arnhem	4.360	0	277	4.083	0	268	3.815	3.815	3.815	3.815
Totaal	7.649	0	1.413	6.236	0	1.128	5.108	5.106	5.106	5.106

Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2021 – 2025

Uitgangspunten voor het meerjaren investeringsplan zijn:
- Vervanging van huidige materieel op basis van verwachte levensduur
- Realiseren van het regionale materieelplan ten behoeve van het regionale dekkingsplan

Een deel van het te vervangen is ten tijde van de regionalisering om niet of tegen een lage waarde verkregen. In het budget van VGGM is rekening gehouden met de toekomstig hogere afschrijvingen. Voor 2020 bedroeg deze budgettaire ruimte € 179.000. Door COVID19 is vertraging ontstaan in de investeringen in 2020, welke in 2021 wordt ingelopen. Als gevolg van de geplande investeringen in 2021 en 2022 loopt deze budgettaire ruimte in 2020 terug naar nihil.

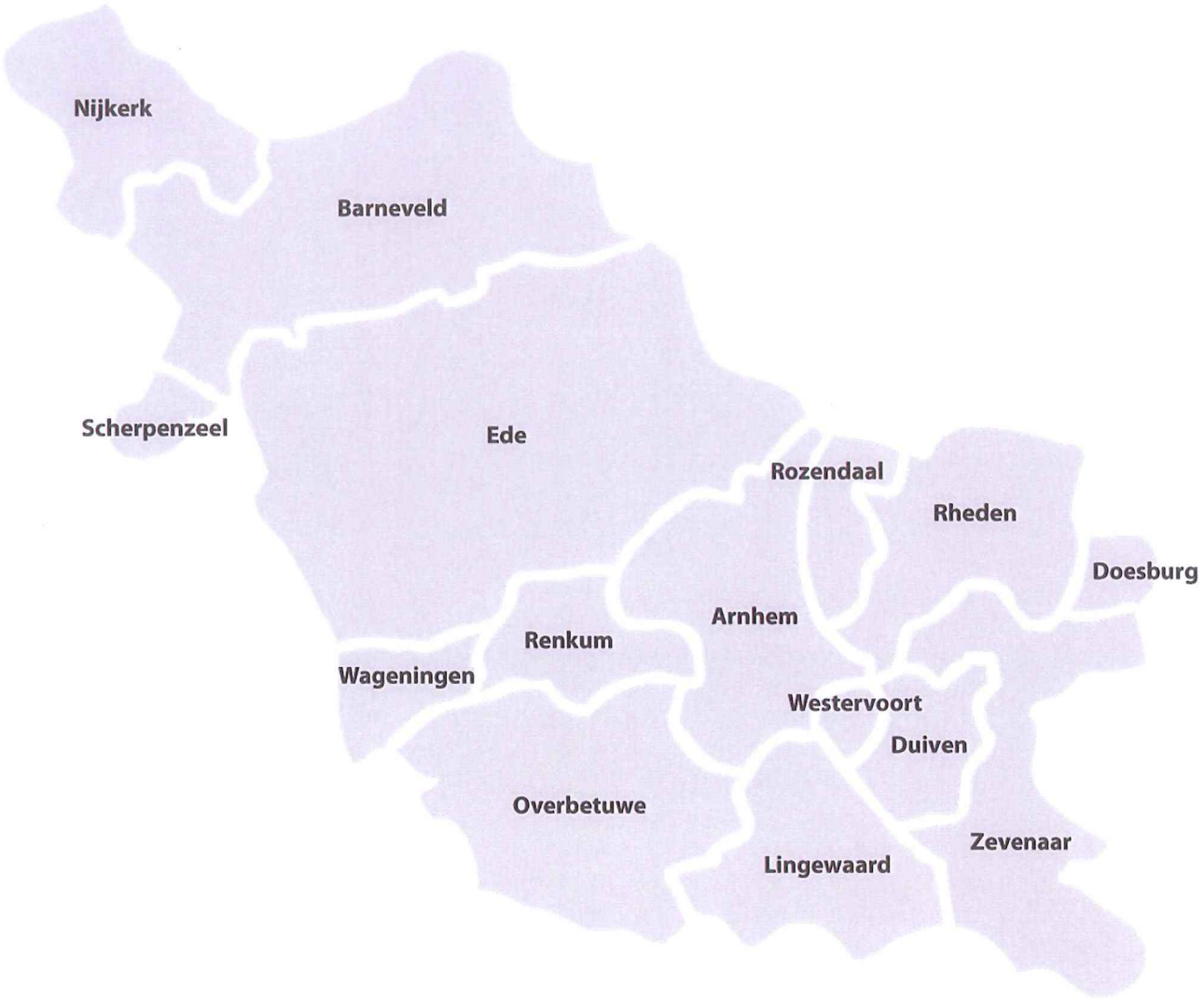
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Programma GGD						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	3	244	21	17	81	140
Voertuigen	7	0	0	66	0	0
Totaal programma GGD	10	244	21	82	81	140
Programma Brandweerzorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	570	2.436	784	998	2.851	1.765
Voertuigen	3.411	4.845	3.660	1.115	4.144	3.530
Totaal programma Brandweerzorg	3.981	7.280	4.444	2.113	6.994	5.294
Programma Crisisbeheersing						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	0	253	95	0	130	0
Voertuigen	0	0	0	180	0	0
Totaal programma Crisisbeheersing	0	253	95	180	130	0
Programma Ambulance zorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	80	0	293
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	599	2.154	831	19	150	688
Voertuigen	442	1.041	983	2.107	6	86
Totaal programma Ambulance zorg	1.041	3.195	1.814	2.206	156	1.067
Programma Bedrijfsvoering						
Bouwkundige aanpassingen	0	361	254	0	0	0
ICT middelen	642	3.563	659	242	2.868	1.622
Bedrijfsmiddelen	101	692	162	24	107	325
Voertuigen	0	70	0	0	0	40
Totaal programma Bedrijfsvoering	743	4.685	1.074	265	2.975	1.987
Totaal investeringen	5.775	15.657	7.448	4.845	10.334	8.487

Bijlage 6: Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2019			Gew. Begr. 2020			Gew. Begr. 2021			Begroting 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	51.101	45.087	**6.014**	74.294	68.407	**5.887**	100.197	93.727	**6.470**	60.167	53.883	**6.284**
Crisisbeheersing en brandweer	48.550	37.875	**10.675**	49.428	39.214	**10.214**	51.917	42.893	**9.024**	53.716	42.793	**10.923**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	671	16.493	**-15.822**	538	17.678	**-17.140**	736	19.080	**-18.344**	835	19.100	**-18.265**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	100.321	99.455	866	124.260	125.299	-1.039	152.850	155.700	-2.850	114.718	115.776	-1.058
Mutatie reserves	605	0	**605**	1.039	0	**1.039**	2.850	0	**2.850**	1.058	0	**1.058**
Resultaat	100.926	99.455	1.472	125.299	125.299	0	155.700	155.700	0	115.776	115.776	0

Bedragen x € 1.000	Raming 2023			Raming 2024			Raming 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	60.167	53.816	**6.351**	60.167	53.533	**6.634**	60.167	53.533	**6.634**
Crisisbeheersing en brandweer	53.435	42.693	**10.742**	53.490	42.593	**10.897**	53.705	42.591	**11.114**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	835	19.078	**-18.242**	835	18.806	**-17.971**	835	18.736	**-17.900**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	114.437	115.587	-1.150	114.492	114.932	-440	114.707	114.859	-153
Mutatie reserves	1.150	0	**1.150**	440	0	**440**	153	0	**153**
Resultaat	115.587	115.587	0	114.932	114.932	0	114.859	114.859	0

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM):
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten van Gelderland-Midden.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Lbr. 21/014 - Opensteling vacatures in VNG bestuur en commissies

5 maart 2021

Geachte heer, mevrouw,

De VNG zoekt kandidaten voor in totaal 13 vacatures in het VNG-bestuur en in verschillende VNG-commissies (inclusief colleges). Wij nodigen u van harte uit om zich kandidaat te stellen voor een of meer vacatures.

Aanmelding kandidaten:

- U kunt zich kandidaat stellen tot uiterlijk vrijdag 26 maart a.s. vóór 12.00 uur
- Op de website https://governance.vng.nl kunt u zich registreren als kandidaat en aangeven naar welke vacature(s) uw belangstelling uitgaat.

Volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: Info <info@scalabor.nl>
Verzonden: maandag 8 maart 2021 10:52
CC: Info <info@scalabor.nl>
Onderwerp: Jaarverslag 2020 van Scalabor

Geachte relatie,

We kijken terug op een bijzonder jaar, en dat zal voor u ongetwijfeld niet anders zijn. Hoewel we inmiddels alweer volop werken aan de uitvoering van al onze plannen voor dit jaar nemen we toch graag even de tijd om kort terug te blikken op 2020.

Door snel te schakelen hebben we, ook binnen alle beperkingen, een waardevolle maatschappelijke bijdrage kunnen leveren. Door de bossen en parken in de regio te onderhouden, door scholen en zorginstellingen schoon te maken, door te rijden voor de Voedselbank en de opstart van de eerste Nederlandse Mondmaskerfabriek te faciliteren, door het mooiste schoolmeubilair en de beste fietsen van het land te produceren. Maar ook door meer mensen te helpen weer aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt én door onze medewerkers de sociale structuur te bieden die zo van belang is. En dit alles op een zo veilig mogelijke manier! Daar zijn we gepast trots op. In ons jaarverslag delen we de belangrijkste resultaten.

Ondertussen werken we verder aan datgene waar het bij ons om draait: het zijn van een goed werkgever, financieel gezond zijn en zoveel mogelijk mensen begeleiden naar zo passend mogelijk werk. Daarbij ligt onze focus niet op beperkingen, maar juist op de mogelijkheden. En die zijn er gelukkig volop, want juist nu zien we hoe belangrijk het is om zoveel mogelijk mensen aan passend werk te helpen. Daar blijven wij ons voor inzetten.

Dat kunnen we mede dankzij de inzet van de vele partijen waarmee wij nauw en prettig samenwerken. Ook uw inbreng wordt daarbij zeer gewaardeerd en daarvoor willen we u dan ook hartelijk bedanken.
Wij kijken uit naar een voortzetting van onze plezierige samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Marcel Hielkema
Directeur

Scalabor
VERBINDT TALENT & WERK

Factsheet

FACTSHEET ZEVENAAR

JAAR 2020

22-02-2021

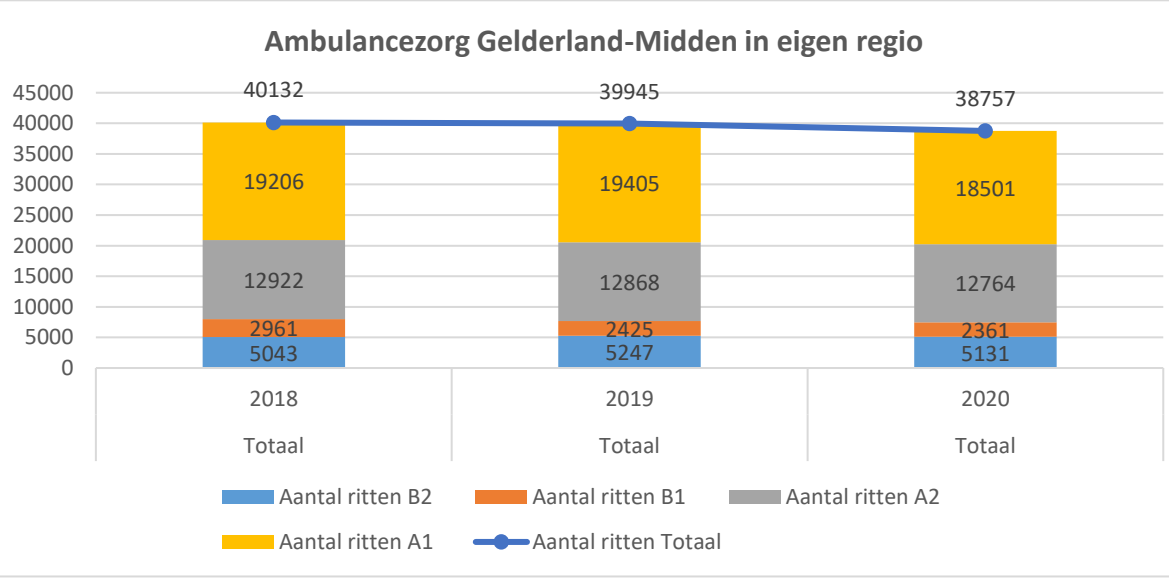
Disclaimer:
Ambulancezorg Gelderland-Midden is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. De prestatienorm van 95% geldt nadrukkelijk voor de prestatie in de gehele regio en niet per woonkern. Gebruik van de inhoud ervan door anderen dan de geadresseerde is niet toegestaan. Openbaarmaking, vermenigvuldiging en verspreiding van dit document is niet toegestaan.

Ambulancezorg Gelderland-Midden

www.vggm.nl

Regio Gelderland-Midden

Bijschrift:
In de grafiek hiernaast is weergegeven hoeveel ambulance-ritten er per ritsoort werden verreden in 2018, 2019 en 2020 in de regio Gelderland-Midden.
De ritten van buurregio's in Gelderland-Midden zijn niet in de grafieken meegenomen.

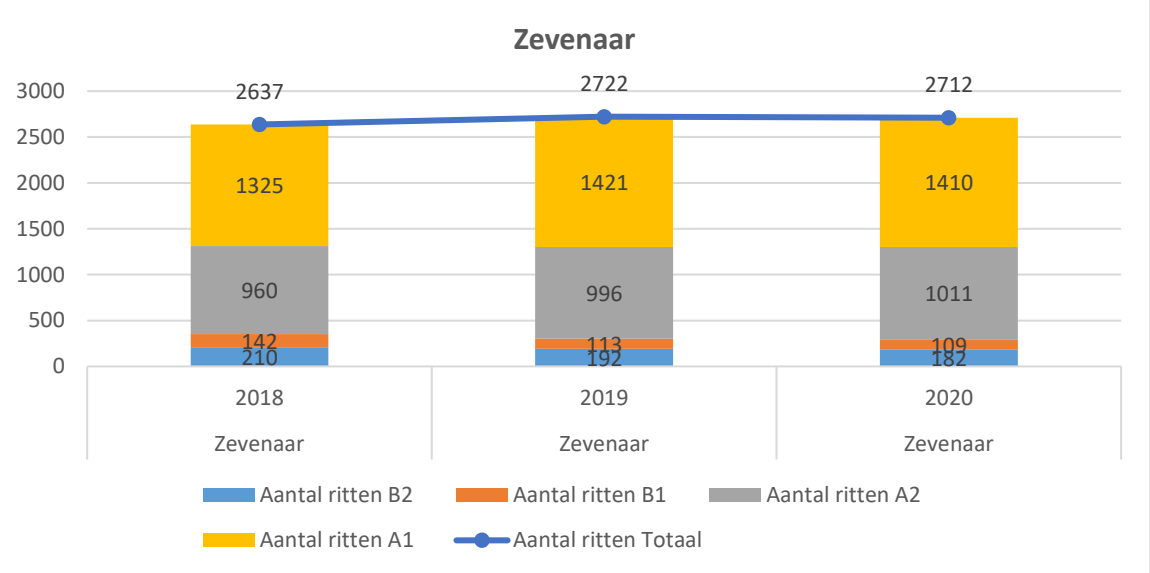
Bijschrift:
De tabel hieronder laat per gemeente zien binnen hoeveel minuten 95% van de A1-ritten aanwezig was bij de patiënt, gesorteerd per gemeente, in 2019 en 2020.
De ritten van buurregio's in Gelderland-Midden zijn hierin niet meegenomen.

95% ter plaatse binnen … minuten		
Gemeente↓	2019	2020
Arnhem	14,5	14
Barneveld	17	18
Doesburg	16	18
Duiven	14,5	15,5
Ede	16	16
Lingewaard	17,5	18
Nijkerk	18	17
Overbetuwe	16,5	16,5
Renkum	16,5	17
Rheden	15,5	16
Rozendaal	17	19
Scherpenzeel	17,5	17
Wageningen	16,5	16
Westervoort	14,5	15
Zevenaar	17,5	17,5

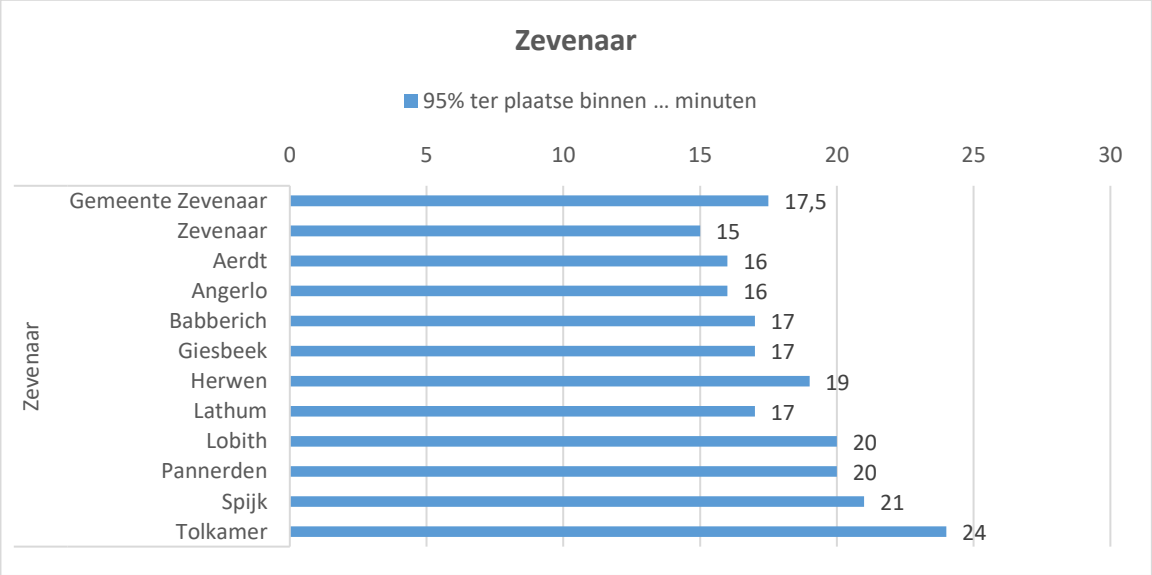
Gemeente Zevenaar: grafieken

De onderstaande grafieken zijn gebaseerd op aantallen ritten in 2020.

Bijschrift:
In de onderstaande grafiek is weergegeven hoeveel ambulanceritten er per ritsoort werden verreden in de jaren 2018, 2019 en 2020 in de gemeente Zevenaar.
De ritten die buurregio's hebben verreden, zijn hierin niet meegenomen.

Bijschrift:
In het onderstaande figuur is weergegeven binnen hoeveel minuten 95% van de A1-ritten aanwezig was bij de patiënt in 2020. Er is een onderscheid gemaakt tussen de woonkernen in de gemeente Zevenaar.
Noot: De ritten die buurregio's hebben verreden, zijn hierin niet meegenomen.

Gemeente Zevenaar: Tabellen

De aantallen ritten in de onderstaande tabellen zijn gebaseerd op het aantal ritten dat meetelt voor de prestatie. Geannuleerde ritten en afgebroken ritten tellen niet mee in de prestatie en zijn daarom niet meegenomen in de onderstaande tabellen.

Invloed COVID-19
Het regionale prestatiecijfer in Gelderland-Midden laat in 2020 een daling zien die verklaard kan worden door COVID-19 gerelateerde ritten. Ondanks dat er regionaal minder ritten werden verreden, werd niet direct een hogere prestatie genoteerd. De aanrijtijd van ambulances bij coronagerelateerde ritten werd o.a. vertraagd doordat medewerkers voorafgaand aan de rit nog beschermingsmiddelen moeten aantrekken. Dit kost 2 tot 3 minuten en kan niet bij de 15-minuten norm worden opgeteld. Daarnaast waren ambulances langer bezet doordat de overdracht in ziekenhuizen langer duurde, ambulancemedewerkers de ambulance moesten reinigen en hun beschermingsmiddelen weer moesten uittrekken. Een vergelijking van het prestatiecijfer tussen 2019 en 2020 is daarom niet passend, omdat 2020 grotendeels in het teken heeft gestaan van COVID-19 en alle bijbehorende uitdagingen.

Prestatie in 2019 en 2020 in de gemeente Zevenaar

De onderstaande tabel laat zien hoeveel A1-ritten in de jaren 2019 en 2020 werden verreden, inclusief het prestatiecijfer per woonkern. Indien er sprake van is, wordt ook het totaal aantal ritten van andere RAV's (buren) in de betreffende gemeente weergegeven. De onderste regel van de tabel laat zien welk percentage van het aantal A1-ritten arriveerde binnen 15 minuten.

	Prestatie jaar 2019				Prestatie jaar 2020		
	#A1-ritten	#<15 min	Perc.		#A1-ritten	#<15 min	Perc.
Aerdt	19	11	57,9%		18	16	88,9%
Angerlo	32	30	93,8%		33	31	93,9%
Babberich	75	63	84,0%		67	61	91,0%
Giesbeek	88	85	96,6%		70	66	94,3%
Herwen	30	27	90,0%		19	15	78,9%
Lathum	38	36	94,7%		43	39	90,7%
Lobith	67	47	70,1%		118	88	74,6%
Pannerden	73	59	80,8%		62	50	80,6%
Spijk	21	9	42,9%		9	3	33,3%
Tolkamer	85	57	67,1%		80	53	66,3%
Zevenaar	838	814	97,1%		869	837	96,3%
Subtotaal	1366	1238	90,6%		1388	1259	90,7%
Door buren	13	5	38,5%		14	5	35,7%
Totaal	1379	1243	90,1%		1402	1264	90,2%

Prestatie van 15 tot 20 minuten in de gemeente Zevenaar

De onderstaande tabel laat het prestatiecijfer zien per minuut na de genoemde prestatienorm van 15 minuten. Hierin zijn niet de ritten van buurregio's in de betreffende gemeente meegenomen.

		Totaal 2019		Totaal 2020
Zevenaar	<15 min ter plaatse	90,6%		90,7%
	<16 min ter plaatse	92,8%		93,4%
	<17 min ter plaatse	94,9%		94,6%
	<20 min ter plaatse	98,2%		98,0%

Ambulancezorg Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Ambulancezorg Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E ambulancezorg@vggm.nl
I www.vggm.nl

Ambulancezorg
Gelderland-Midden

Lbr. 21/016 - Standaardverklaring per 1/4/2021 API-standaarden voor zaakgericht werken

9 maart 2021

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over een nieuwe standaard op het gebied van de gemeentelijke informatievoorziening: de zogenoemde API-standaard voor zaakgericht werken. Het gaat hierbij om een technische standaard voor een zogenoemde Application Programming Interface (API), die systemen in de informatievoorziening in staat stelt gegevens sneller en beter uit te wisselen. Deze API's, die in alle gemeenten toegepast kunnen worden, spelen een belangrijke rol in het realiseren van de informatiekundige visie Common Ground, die de basis vormt voor het moderniseren van de ICT van alle 352 gemeenten in Nederland.

Dit initiatief past bij het Samen Organiseren-principe, waarbij we eenmaal ontwikkelen om het 352 keer toe te passen. Wij informeren u hierover omdat het bestuur van de VNG heeft besloten deze per 1 april 2021 tot standaard voor alle gemeenten te verheffen in de zin van 'Pas toe of leg uit'. Daarnaast heeft het College van Dienstverleningszaken geadviseerd deze standaard vanaf 2022 verplicht te maken. Over het vaststellen van standaarden door het bestuur van de VNG worden onze leden altijd met een ledenbrief geïnformeerd.

Download

- Volledige brief: Standaardverklaring per 1/4/2021 API-standaarden voor zaakgericht werken
- Bijlage: Meer informatie over API-standaarden

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lbr. 21/019 - Arbitrage over tekorten jeugdzorg

12 maart 2021

Geachte heer, mevrouw,

Op 11 maart 2021 had de VNG een bestuurlijk overleg met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de jeugdhulp. Tijdens dit overleg zou het kabinet een aanbod doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Omdat het kabinet op beide punten niet thuis gaf, zal het VNG-bestuur arbitrage inroepen.

Volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Bewoners van de Prinses Margrietlaan nummers [redacted]
Per adres:
[redacted]

GEMEENTE ZEVENAAR
16 MAART 2021
INGEKOMEN

Aan de leden van de Raad
van de Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Datum, 16 maart 2021

Betreft: Aansprakelijkstelling

Geachte leden van de Raad van de Gemeente Zevenaar,

Al geruime tijd hebben de een aantal bewoners aan de Prinses Margrietlaan te Angerlo overlast van te dicht achter hun woningen groeiende bomen.

Teneinde tot een oplossing van de problemen te komen hebben wij een brief gericht aan het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Zevenaar.

Een kopie hiervan gelieve u hierbij aan te treffen.

Wij vonden het goed en correct om u als leden van de raad hier tevens van op de hoogte te stellen.

Wij zien een reactie resp. oplossing van het College graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de betreffende bewoners van Prinses Margrietlaan [redacted]

[redacted]

Kopie schrijven aan het college van B en W.

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Bewoners van de Prinses Margrietlaan nummers [redacted]
Per adres:
[redacted]

KOPIE

Aan het:
College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Datum, 16 maart 2021

Betreft: Aansprakelijkstelling

Geacht college,

Afgelopen jaren ervaar ik alsmede de bewoners van de aangrenzende panden hinder en schade door o.a. de wortelgroei van bomen die heel dicht - te dicht - aan onze erfgrens groeien.

Tuinpaden, stoep, bestrating, bergingen en tuinhuizen worden omhoog gedrukt, gaan scheuren en/of raken anderszins ontsteld, waardoor dure reparaties c.q. herstel noodzakelijk is resp. zal worden.
Een aantal huizen bij ons in de straat worden daardoor inmiddels getroffen.

Hinder wordt voorts nog ondervonden doordat enkele bewoners ook regelmatig gezondheidsklachten hebben, voortkomende uit het vrijkomende stuifmeel van de bomen.

Door de hoogte van de bomen en verspreiding van stof e.d. kan er geen optimaal, resp. totaal geen gebruik worden gemaakt van duurzame zonne-energie.

Inmiddels zijn er voornemens tot herstructurering van de straat en het achtergelegen aangrenzend speelveld achter onze woningen.
Hierover zijn de inwoners van Angerlo onlangs geïnformeerd.

Voor de herinrichting van het speelveld achter onze woningen is via de Dorpsraad Angerlo, na vooroverleg met de aanwonenden, een plan ingediend bij de gemeente voor aanpassing en herinrichting van het betreffende speelveld.
Hierbij zou o.a. de bomenrij achter onze woningen worden gerooid, waarvoor nieuwe bomen van een ander soort zouden worden terug geplant.

In de onlangs ontvangen plannen voor de herinrichting van Angerlo is echter het voornemen aangegeven om slechts een aantal bomen (om en om) te rooien, echter niet alle schade veroorzakende bomen achter eerdergenoemde percelen.

Graag uwerzijds meer informatie waarom het eerder via de Dorpsraad ingediende plan nu niet als zodanig wordt uitgevoerd.

Na overleg met ambtenaren van uw gemeente is ons aangeraden om u op deze wijze daarover te benaderen.

Het moge duidelijk zijn dat het niet op voorhand de bedoeling is direct schadevergoeding te vorderen en de juridische weg te bewandelen, eerder een verzoek tot overleg om te komen tot een passende oplossing van de aanwezige problemen.

KOPIE

Desalniettemin is er schade en zal zonder oplossing de situatie verergeren en de schade toenemen.

Op grond van artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek stellen wij de gemeente aansprakelijk voor alle door ons geleden schade en nog te ontstane schade, zowel materieel als immaterieel.
Het is evident dat de schade is veroorzaakt door het vooralsnog in gebreke blijven, dan wel gevolgen van het handelen of nalaten van de gemeente Zevenaar.

Uw antwoord zien wij gaarne van u tegemoet.

Hoogachtend,

Namens de bewoners

[redacted]

Kopie van dit schrijven wordt door ons tevens toegezonden aan:

* Raad der Gemeente Zevenaar
* Dorpsraad Angerlo

GEMEENTE
ZEVENAAR

ONTVANGSTBEWIJS

Vandaag, 16-3-2021

ontvangen van [redacted]

een schrijven van

gericht aan Gemeente Zevenaar, AAN de leden v.d. Raad

over het onderwerp Aansprakelijkstelling

A4: 3x

Gemeente Zevenaar,

GEMEENTE ZEVENAAR
16 MAART 2021
INGEKOMEN

[redacted]

Bewoners Pr. Margrietlaan [redacted]
per adres:
[redacted]

GEMEENTE ZEVENAAR
16 MAART 2021
INGEKOMEN

Aan de:
Leden van de Raad
van de Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Vrije motie Minimumloon naar 14 euro VM7

De raadsleden stellen de raad voor om in de vergadering van 16 maart 2021 een besluit te nemen over de motie: Minimumloon naar 14 euro

Constaterende dat:

- Nederland een van de rijkste landen ter wereld is, maar een grote groep inwoners van Eindhoven achterblijft:
- Ons minimumloon veel lager is dan de Europese norm van 60% van het mediane inkomen;
- 220.000 Nederlanders kunnen worden gekwalificeerd als ‘werkende armen’;
- De inkomenskloof groeit: de rijkste 10% verdiende in 1977 5.1 keer zoveel als de onderste 10% en in 2011 was dat al 8.2 keer zo veel;
- Honderdduizenden mensen ervoor zorgen dat onze samenleving blijft functioneren in moeilijke tijden, terwijl ze zelf rond moeten komen van minder dan 14 euro per uur;
- Op steeds meer plekken in Nederland mensen opstaan voor een eerlijke verdeling van de welvaart, te beginnen met een minimumloon van 14 euro;
- Steeds meer economen de voordelen zien van een verhoging van het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen;
- 1257 inwoners van Eindhoven hebben al getekend via een petitie voor verhoging van het minimumloon naar 14 euro;

Overwegende dat:

- Wij als gemeente een sociale zorgplicht hebben voor alle inwoners van Eindhoven;
- Wij ons daarvoor inzetten met de middelen die we hebben;
- We tegelijk ook afhankelijk zijn van het landelijke beleid;

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- Om middels een brief aan te dringen bij de landelijke regering om het minimumloon te verhogen naar 14 euro per uur en de raad te informeren over de resultaten.

Verzoekt de griffie:

- Deze motie namens Eindhoven ter kennis te brengen bij de gemeenteraden in Nederlandse gemeenten.

De leden van de raad:
Murat Memis (SP), voorsteller
Adem Topdag (DENK), voorsteller
Rudy Reker (LPF), voorsteller
Dré Rennenberg (OAE), voorsteller
Hafid Bouteibi (PvdA), voorsteller
Saskia Lammers (GL), voorsteller

Deze vrije motie is aangenomen in de vergadering van 16 maart 2021.

J. Verbruggen, griffier.

Stemming:
Aanwezig: 44 leden
Voor: GL (7), PvdA (6), SP (3), LPF (2), OAE (2), 50PLUS (2), DENK (1), H.A.G. de Leeuw (1) = 24
Tegen: VVD (7), D66 (5), CDA (6), LE (1), CU (1) = 20

Van: xxx
Verzonden: donderdag 18 maart 2021 13:00
Onderwerp: VEH - Betrek bewoners bij de RES

Geachte raadsleden,
Namens Vereniging Eigen Huis vraag ik graag uw aandacht voor het volgende.

De komende maanden moet u een beslissing nemen over de Regionale Energiestrategie (RES) versie 1.0. Uit onderzoek van VEH blijkt dat slechts drie procent van de huiseigenaren inspraak heeft gehad bij het opstellen hiervan. Dit terwijl ruim 92% aangeeft dat zij hierbij wel betrokken hadden willen worden. Logisch, want in de RES 1.0 worden onder andere zoeklocaties aangewezen voor windmolens, zonnepaneel-parken en boringen naar aardwarmte. Dat heeft grote gevolgen voor de leefomgeving. Volgens Vereniging Eigen Huis is het dan ook niet meer dan logisch dat bewoners hierbij betrokken worden.
Vereniging Eigen Huis doet een beroep op u als raadslid om de RES-plannen zo concreet mogelijk te maken voor uw achterban en alsnog goed bij hen te rade te gaan. Benut de interesse en bereidwilligheid van burgers bij de keuze van locaties voor de opwek van duurzame energie. Grootschalige verduurzaming kan alleen slagen als daar draagvlak voor is.

Actueel:
Bekijk het nieuwsbericht en het gehele onderzoek op: https://www.eigenhuis.nl

Met vriendelijke groet,
Vereniging Eigen Huis

xxx
juridisch beleidsadviseur

Tel.: 06 51 41 56 40
Postadres: Postbus 735, 3800 AS Amersfoort
E-mail: xxx
Website: www.eigenhuis.nl

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

De raad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

[redacted]

GEMEENTE ZEVENAAR
18 MAART 2021
INGEKOMEN

Zevenaar, 18 maart 2021

Onderwerp: voorzitter commissie Ruimte

Geachte raad,

Op 10 maart jl. stond de herontwikkeling van vastgoedlocaties op de agenda van de commissie Ruimte. Eén van de locaties betrof het terrein van de voormalige Volksuniversiteit aan de Vincent van Goghstraat te Zevenaar.

Nadat alle insprekers hun zegje hadden gedaan en raadsleden hierop wilden reageren, werd dit niet toegestaan door de voorzitter van de commissie.

Daarbij heb ik met stijgende verbazing en plaatsvervangende schaamte geluisterd en gekeken naar de botte wijze waarop de voorzitter de leden van de commissie toesprak, nog afgezien van de vraag of zij gelijk had of niet. Het was een absurde vertoning, de gemeente Zevenaar onwaardig. Het lijkt mij goed om dit als burger van Zevenaar onder uw aandacht te brengen.

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend,

[redacted]

GEMEENTE
ZEVENAAR

ONTVANGSTBEWIJS

Vandaag, 18-3-2021.

ontvangen van [redacted]

een schrijven van

gericht aan de Raad.

over het onderwerp

Voorzitten commissie ruimte

Gemeente Zevenaar,

1. Bijlage.

Aan de Raad van de gemeente Leveroan.

P.o.stbus 10
6590 AA Leveroan.

GEMEENTE ZEVENAAR
18 MAAR 2021
INGEKOMEN

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-016

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	16 februari 2021
Zaaknummer	Z/20/362154 /ADV/21/1003537
Onderwerp	Proces zienswijze jaarstukken Veilig Thuis
Portefeuillehouder	B. Elfrink

Contactpersoon	Hilde Hamelers
E-mail	H.Hamelers@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595111

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verplicht gemeenten om een Veilig Thuis organisatie in te richten. De vijftien gemeenten in de regio's Centraal Gelderland en West Veluwe Vallei hebben dit gezamenlijk gedaan en richtten Veilig Thuis Gelderland Midden in. Deze gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de volledige financiering van Veilig Thuis. De organisatie is jong (2017) en was tot nog toe in opbouw. In deze brief informeren wij u over veranderingen die de VGGM aan Veilig Thuis doorvoert.

Kernboodschap
De positie van Veilig Thuis is geëvalueerd. Veilig Thuis blijft een zelfstandige stichting onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de VGGM. Wel wordt de governance dit jaar aangepast. Het Bestuurlijk Overleg Veilig Thuis (BOVT), waarin alle portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten participeren, krijgt daarin de formele rol van opdrachtgever. Verder vraagt de VGGM u voortaan niet meer om uw zienswijze op de begroting van Veilig Thuis. Tevens bouwt Veilig Thuis een beperkte risicoreserve van maximaal 5% van het begrotingstotaal op. Tot slot, wordt later dit jaar mogelijk de verdeelsleutel van Veilig Thuis herzien.

Context
- ☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

1. Onderzoek naar de governance van Veilig Thuis
Het AB van de VGGM liet de positionering van Veilig Thuis onderzoeken door een werkgroep onder leiding van oud-burgemeester van Overbetuwe, Toon van Asseldonk. Dit gebeurde op grond van een afspraak die werd gemaakt bij de oprichting van Veilig Thuis per april 2017. Op basis van het onderzoeksrapport besloot het AB om de bestaande positionering te handhaven. Veilig Thuis blijft een zelfstandige stichting. Een aantal zaken is aanvullend verder uitgezocht en voor besluitvorming voorgelegd. Deze worden in de volgende vier alinea's één voor één genoemd en toegelicht.

1.1 Formele rol voor BOVT
Op 2 december 2020 heeft het BOVT en het AB van Veilig Thuis ermee ingestemd dat de positionering van het Bestuurlijk Overleg Veilig Thuis (BOVT) wordt opgenomen in de governancenotitie van Veilig Thuis. De rol van opdrachtgever wordt in de nieuwe governance-structuur neergelegd bij het BOVT. De verantwoordelijke wethouders van alle aangesloten gemeenten die samen het BOVT vormen, krijgen daardoor een formele stem in het besluitvormingsproces over Veilig Thuis en daarmee meer invloed.

1.2 Zienswijze procedure m.b.t. de jaarverantwoording
Hoewel Veilig Thuis tot nu toe werd behandeld als een verbonden partij aan een gemeenschappelijke regeling, is Veilig Thuis dat formeel niet. Veilig Thuis is een zelfstandige stichting onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de VGGM. Dit betekent dat de jaarstukken van Veilig Thuis niet naar de gemeenteraden hoeven voor een zienswijze op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De jaarstukken werden aan de gemeenteraden voorgelegd op basis van een afspraak om zoveel mogelijk aan te sluiten op de P&C-cyclus van VGGM. Deze afspraak werd gemaakt bij de oprichting van Veilig Thuis en werd in de governancenotitie opgenomen. Die afspraak ging dus verder dan waartoe Veilig Thuis wettelijk verplicht was. Ook op dat punt wordt de governance aangepast en is besloten voortaan nog slechts te doen wat wettelijk nodig is. Daardoor wordt een eenvoudiger proces gevolgd en de gemeenteraad door VGGM niet meer gevraagd om een zienswijze.

Standpunt College Zevenaar
Wij zijn geen voorstander van de aanpassing van de governancenotitie wat betreft het afschaffen van de zienswijze procedure. Dit hebben wij van begin af aan, bij iedere bespreking over de governance aanpassing kenbaar gemaakt. Helaas is door de gezamenlijke gemeenten anders besloten.

Het staat ieder college vrij om jaarstukken van Veilig Thuis zelf toch voor te leggen aan de gemeenteraad en hierover in gesprek te gaan. Wij willen u graag blijven betrekken bij de dienstverlening van Veilig Thuis en willen Veilig Thuis in Q3 2021 uitnodigen voor een toelichting aan uw raad. Uw gevoelens nemen wij mee naar het BOVT en naar het AB van VGGM.

1.3 Opbouw risicoreserve
Hoewel Veilig Thuis geen verbonden partij is, hadden we liever gezien dat Veilig Thuis zelf geen risicoreserve opbouwt. Wij hebben daar eerder ook een zienswijze over ingediend. Echter met het oog op de continuïteit van de stichting, is door de meerderheid van de regiogemeenten toch ingestemd met de opbouw van een risicoreserve van maximaal 5% van het begrotingstotaal. De onderbouwing vanuit de regio is dat, van iedere stichting met wie zaken wordt gedaan, wordt verwacht dat er enig financieel weerstandsvermogen is. Dat is immers een risico voor de continuïteit van de stichting. Een reserve is

vanuit bedrijfsvoering wenselijk om niet alleen de verschillen in de exploitatie te kunnen opvangen, maar ook om niet elk verschil te hoeven melden bij regiogemeenten. Het is daarmee vooral praktisch van aard om voldoende liquiditeiten beschikbaar te stellen. Met een beperkte reserve wordt ervan uitgegaan dat eventuele kleine risico's goed en vooral snel en pragmatisch op te vangen zijn.

1.4 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht geeft gevraagd en ongevraagd, strategisch en objectief advies over voornemens t.a.v. uitvoering, organisatie, beleidsplannen, jaarrekening en begroting aan zowel de directeur-bestuurder als aan het BOVT. Uit het onderzoek is gebleken dat toekomstige leden van de Raad van Toezicht bij voorkeur wel collegeleden zijn, maar beter geen banden hebben met de gemeenten in de eigen Veilig Thuis-regio, vanwege een wat meer onafhankelijke adviesrol van de RvT.

2. Verdeelsleutel Veilig Thuis

Naast de hierboven toegelichte afspraak bij de oprichting van Veilig Thuis, om de governance van Veilig Thuis te onderzoeken, staat er ook een afspraak om de verdeelsleutel opnieuw tegen het licht te houden. Bij de huidige verdeelsleutel is het aantal jeugdinwoners meebepalend terwijl Veilig Thuis bedoeld is voor alle leeftijden. Ook de productie gerelateerde kosten zijn van invloed, terwijl de verdeelsleutel geen prikkel zou moeten geven om zo weinig mogelijk gebruik te maken van Veilig Thuis. Onveilige situaties moeten immers aan het licht komen.

De afspraak over de verdeelsleutel wordt ná het aanpassen van de governance opgepakt. Na het actualiseren van de governancenotitie kijken de VGGM en de gemeenten onderling naar de financiële verdeling tussen gemeenten. Dit kan leiden tot een nieuwe verdeelsleutel voor Veilig Thuis. Uitgangspunt daarbij is de wens om te komen tot een voor iedereen uitlegbare reële verdeling van de kosten volgens een model dat toekomstbestendig is.

Communicatie en vervolgproces

Vervolgproces

VGGM herziet in februari de governance notitie overeenkomstig de toegelichte besluiten. Daarna wordt het concept voorgelegd aan de ambtelijke regionale werkgroep. Tot slot volgt een plan om de herziene notitie aan alle colleges voor te leggen.

De conceptbegroting voor 2022 leggen wij naar verwachting medio 2021 aan u voor.

Mocht aanpassing van de verdeelsleutel voor de kosten van Veilig Thuis nodig zijn en consequenties blijken te hebben voor Zevenaar, dan zullen wij u hierover te zijner tijd informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-018

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23 februari 2021
Zaaknummer	Z/21/382473 /ADV/21/1011047
Onderwerp	Informatie beschermd thuis regio centraal Gelderland
Portefeuillehouder	H. Winters

Contactpersoon	Jacco den Hartog
E-mail	j.denhartog@zevenaar.nl
Telefoon	0316 595 195

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In de raadsinformatiebrief van 6 februari 2020 hebben we u geïnformeerd over de stand van zaken bij de doordecentralisatie beschermd wonen. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de stand van zaken en het bestuurlijke proces van de doordecentralisatie van beschermd wonen. De informatie, zoals opgenomen in de bijgevoegde informatiebrief, is uniform voor de colleges en de raden van de deelnemende gemeenten: Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar.

Kernboodschap
In een voortgangsbrief aan de Tweede Kamer op 18 december 2020 heeft het Rijk de doordecentralisatie herbevestigd en een nieuwe tijdslijn aangegeven.

Context
X Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. INT/21/1011065 Voorbereiding regionale samenwerking BW (Samen Aan Zet) in 2021

Informatiebrief

onderwerp	Voortgangsbrief voorbereiding regionale samenwerking BW (Samen Aan Zet) in 2021
datum	23 februari 2021
zaaknummer	Z/21/382473INT/21/1011065

Inhoud
In deze informatiebrief gaan we in op drie zaken:
A. Actuele landelijke ontwikkelingen.
B. Ons regionale proces van voorbereiding.
C. Mijlpalenplanning.

De tekst van deze informatiebrief is opgesteld voor de informatievoorziening aan de colleges en de raden van de deelnemende gemeenten: Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar. De gemeenten werken in het programma Samen Aan Zet samen aan de actualisatie, verbetering en versterking van de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hiertoe zijn begin 2020 regionaal bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd.

Actuele landelijke ontwikkelingen: brief aan de Tweede Kamer
In een voortgangsbrief aan de Tweede Kamer op 18 december 2020 heeft het Rijk de tijdlijn en doordecentralisatie herbevestigd. Beschermd wonen wordt vanaf 1 januari 2022 de taak van elke gemeente. Per 1 januari 2022 wordt gestart met de doordecentralisatie van beschermd wonen. Dat betekent dat niet alleen de 43 centrumgemeenten (waaronder Arnhem voor onze regio), maar alle 355 gemeenten zich inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen en daartoe regionale samenwerkingsafspraken dienen te hebben.

Het Rijk maakt naar verwachting dit voorjaar het landelijke objectieve verdeelmodel bekend op grond waarvan vanaf 1-1-2023 ook de gelden voor beschermd wonen stapsgewijs aan de afzonderlijke gemeenten beschikbaar komen. Vanaf dat moment zullen we als Regio inzicht krijgen in de financiële effecten van de doordecentralisatie en de implementatie van dit model. In de implementatie wordt geregeld dat alle gemeenten (met een ingroeipad van 10 jaar) ook de middelen ontvangen.

Ons regionale proces van voorbereiding
In onze regio Centraal Gelderland trekken we samen op in de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis met als speerpunten: extra inzet op preventie, versterking van de lokale ondersteuningsstructuur, en behoud van een regionaal vangnet voor onze inwoners.

Als gezamenlijke regiogemeenten staan we voor een grote opgave. We beschikken regionaal over een breed zorgaanbod voor de doelgroep beschermd wonen. In vergelijking met regio's elders in het land is dit aanbod in de regio Centraal Gelderland groot, in verhouding tot het aantal inwoners. Dit plaatst ons in een bijzondere positie waarbij we de ontwikkelingen m.b.t. het aangekondigde landelijke objectieve financiële verdeelmodel nauwgezet volgen. We gaan er nu reeds vanuit dat we – op basis van wat we nu weten over de uitwerking van het toekomstige financiële verdeelmodel – in de toekomst regionaal minder middelen te besteden zullen hebben dan op dit moment. Mede daarom geven we gezamenlijk uitvoering aan het transformatieplan Samen Aan Zet.

Er is op dit moment regionaal sprake van een onevenredige spreiding van de (verblijfs)voorzieningen voor beschermd wonen. Elke gemeente wil bijdragen aan een zorgaanbod passend bij de behoefte van de eigen inwoners. Als regio willen we een regionaal vangnet in stand houden. Gelukkig is er tijd om naar deze nieuwe situatie toe te groeien. Het Rijk en VNG hebben een termijn afgesproken van 10 jaar. Voor de ene gemeente betekent de doordecentralisatie een opbouw van zorgaanbod en voor andere gemeenten een afbouw. Voor alle gemeenten betekent de opgave beschermd thuis (ambulantisering van zorg) dat er voldoende passende woningen/woonvormen nodig zijn voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Elke gemeente draagt hierin een verantwoordelijkheid om woonafspraken te bewerkstelligen. Daarnaast is hier van Rijkswege ook aandacht voor, door een landelijke ondersteuning die start in 2021.

De samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau is met het programma Samen Aan Zet stevig neergezet. Bij het onderwerp beschermd wonen werken we in de regio samen via het regionale portefeuillehouders overleg, een bestuurlijke stuurgroep, een ambtelijke werkgroep en diverse thema werkgroepen. Tevens zetten we in op vernieuwing op het gebied van inkoop en het benaderen en betrekken van cliëntenvertegenwoordigers, ervaringsdeskundigen en zorgprofessionals.

De gezamenlijke regionale bestuurlijke uitgangspunten zijn vastgesteld. Voor de nadere uitwerking van verschillende onderwerpen zijn ambtelijke (sub)werkgroepen aan de slag. We werken actueel aan de uitwerking van thema's die vragen om regionale afspraken:

A. Toegang.
B. Contracteren en regionale voorzieningen.
C. Financiële afspraken en sturing.
D. Juridische uitwerking van de afspraken (governance).

We staan onderstaand stil bij deze thema's:

A. De huidige uitvoering van de toegang tot regionale BW zorg/ondersteuning is gemandateerd aan de Stichting Wijkteams Arnhem. Op het gebied van toegang is aan verschillende toekomstscenario's gewerkt. Deze zullen we wegen op basis van de bestuurlijke uitgangspunten om te komen tot toekomstgerichte afspraken.
B. Er is regionaal reeds sprake van een gezamenlijke contracteren en administratie. De uitvoering hiervan ligt bij Inkoop Sociaal Domein van de MGR SDGC. Bij de verdere uitwerking van de afspraken wordt aansluiting gezocht met landelijk beschikbare varianten ter beperking van de administratieve lasten. Uitgangspunt zijn afspraken (uitstroombevorderend en instroombeperkend) met een beperkt aantal aanbieders waarmee we duurzaam samenwerken aan de beste zorg voor deze doelgroep inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
C. De financiering verloopt nu via de centrum gemeentelijke constructie. Arnhem is centrumgemeente. Dit betekent in onze regio dat Arnhem het budget beheert. Financiële solidariteit is één van de bestuurlijke uitgangspunten met het doel vanaf 2021 hieraan invulling te geven. Dit vraagt om hernieuwde financiële afspraken op basis van solidariteit en gezamenlijke besluitvorming over de begroting, uitvoering en monitoring. Ook hier dienen de bestuurlijke uitgangspunten als basis.
D. De juridische samenwerking verloopt via afspraken met Arnhem en zijn een "centrum gemeentelijke (uitvoerings)constructie". Deze constructie stopt met ingang van 1-1-2022. Een nieuwe (juridische) samenwerkingsstructuur, evenals in andere regio's in Nederland, is nodig om uitvoering te geven aan de afspraken. We verrichten onderzoek naar een passende vorm in lijn met de bestuurlijke uitgangspunten.

Norm voor opdrachtgeverschap (NvO)
Alle Nederlandse gemeenten hebben via de VNG ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap, waarin staat hoe ze regionaal en bovenregionaal willen samenwerken bij beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De NvO is op 10 juni 2020 in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband, zowel voor

jeugd als voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze Norm voor Opdrachtgeverschap vormt daarmee ook een kader voor onze regionale samenwerking Samen Aan Zet.

Met de Norm voor Opdrachtgeverschap erkennen alle Nederlandse gemeenten dat voor sommige vormen van zorg regionale en bovenregionale samenwerking vereist is. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende, duurdere en specialistische vormen van hulp.

In de norm staat dat gemeenten in regionaal verband vanuit een gedeelde visie samenwerken en helderheid bieden over hoe gemeenten in regioverband zorgdragen voor de beschikbaarheid en continuïteit van hulp en ondersteuning aan inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Ook dient beschreven te worden hoe de toegang tot de gecontracteerde hulp geregeld is. Verder dient beschreven te worden hoe gemeenten bovenregionaal samenwerken. De norm verplicht om binnen een regio dezelfde contractvoorwaarden te hanteren en te houden aan dezelfde zorgvuldigheidseisen bij de inkoop.

Vervolg
Na de herbevestiging vanuit het Rijk van de doordecentralisatie gaan we regionaal stevig door met de voorbereidingen. Er is werk aan de winkel in 2021 als voorbereidingsjaar. In het RPO is afgesproken dat de stuurgroep Samen Aan Zet een opdracht zal formuleren met bestuurlijke ontwikkelvragen t.b.v. de 'gewenste regionale samenwerking, verduidelijking uitgangspunten, inzage en gezamenlijk sturing op de financiën, en een alternatief voor de rol centrumgemeente'.

Mijlpalenplanning
Aan de regionale voorbereiding wordt hard gewerkt. Die zal leiden tot een voorstel dat in alle Colleges en gemeenteraden besproken worden. Het beoogde tijdpad en de onderwerpen die we nader uitwerken zien er als volgt uit:

2021	**Onderwerpen**
Q1	Verkenning van te maken regionale bestuurlijke afspraken. Afronden dialoog (marktverkenningen) met zorgaanbieders. Gesprek met cliënten(vertegenwoordiging)/ ervaringsdeskundigen.
Q2	Opstellen concept regionale uitvoeringsafspraken/ samenwerkingsafspraken. Bestuurlijke reflectie op de concept regionale uitvoeringsafspraken/ samenwerkingsafspraken. Spiegelen van de afspraken aan de kaders vanuit het Rijk: Norm voor opdrachtgeverschap. Regionale behandeling in het portefeuillehouders overleg Zorg.
Q3	Collegebehandeling in de gemeenten Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Raadsbehandeling in de gemeenten Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Q4	Implementatie van de afspraken Kwartiermaken voor de start met ingang van 1-1-2022.

Als gezegd, er is sprake van een tijdpad waarbij we ook nog afhankelijk zijn van duidelijkheid van Rijkswege over het landelijk objectief verdeelmodel. De richting is echter helder en we moeten als regio doorgaan: de doelgroep inwoners met een psychische kwetsbaarheid is een doelgroep waar we als gemeenten ons reeds voor inzetten.

Het is van belang dat we ervoor zorgen dat we continuïteit van zorg bieden en tegelijkertijd in onze regionale samenwerking doorontwikkelen in lijn met de manier waarop het Rijk en de VNG dit ook van ons vragen. Hier spannen we ons voor in.

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-019

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 23 februari 2021
Zaaknummer Z/20/378548 /ADV/1006785
Onderwerp Actualisatie van het strategisch beleidskader milieutoezicht
Portefeuillehouder C. Koers

Contactpersoon Marijke Hartjes - Schäperclaus
E-mail M.Hartjes@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595660

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Met de start van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (hierna: ODRA) hebben de gemeentelijke partners afgesproken een uniforme werkwijze voor het milieutoezicht te hanteren. De ODRA en haar partners hebben in 2014-2015 een werkwijze vastgelegd in de nalevingsstrategie en bijbehorende probleem- en risicoanalyse. De partners hebben dit beleidskader bestuurlijk vastgesteld. De grote lijn binnen dit beleidskader was met name gericht op het uitvoeren van planmatige controles (zogeheten cyclisch of periodiek toezicht).

We zijn vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit Omgevingsrecht verplicht het toezicht- en handhavingsproces periodiek te evalueren en te actualiseren. Omdat het vigerende 'kader milieutoezicht' nog uit 2015 dateert, was deze dit jaar aan de beurt voor evaluatie/actualisatie. De partnergemeenten, provincie en ODRA hebben een werkgroep samengesteld en hebben zich gezamenlijk gebogen over deze evaluatie en uiteindelijke actualisatie

Kernboodschap

Op 23 februari 2021 hebben wij, na kennis te hebben genomen van de evaluatie op het voormalig beleid, het volgende beleid vastgesteld:

1. Het 'rapport toezicht en handhaving ODRA, Visie, leidende principes en strategieën' (kader regionaal milieutoezicht). Gelijktijdig is het beleid omgevingsrecht nalevingsstrategie, inclusief sanctiestrategie ODRA van 28 oktober 2015 ingetrokken.
2. Het protocol 'dwangsombedragen en -termijnen ODRA'.

3. De probleem- en risicoanalyse milieutoezicht regio Arnhem.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
x Anders, namelijk vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit Omgevingsrecht verplicht het toezicht- en handhavingsproces periodiek te evalueren en te actualiseren.

Inhoudelijke boodschap

Uit de evaluatie is gebleken dat het gehanteerde kader in de toezichtpraktijk te star was, waardoor amper op de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en innovatie in te spelen was. De ODRA is hierdoor gebonden veel tijd en energie te besteden aan het klassieke periodieke toezicht bij bedrijven, terwijl andere manieren van handhaving en andere werkvormen effectiever en efficiënter zouden kunnen zijn.

Uit de onderzoeken bleek dat het nieuwe kader meer ruimte moest gaan bieden voor innovatie waaronder:

- Naast risico- ook informatie-gestuurd toezicht;
- Toezicht dat meer gericht is op het bereiken van doelen (effecten);
- Effectiever toezicht (door het onderzoeken/omarmen nieuwe toezichtmethodes);
- Integraal/omgevingsgericht toezicht.

Dit is nu opgenomen in het geactualiseerd strategisch beleidskader milieutoezicht.

Uit de evaluatie is gebleken dat de op te leggen dwangsommen en begunstigingstermijnen bij een overtreding binnen de regio nogal uiteen lagen. Zowel vanuit de ODRA als de partners is er behoefte aan een regionaal uniform protocol voor het opleggen van dwangsommen en begunstigingstermijnen.

Het harmoniseren van begunstigingstermijnen en hoogte dwangsommen in de vorm van een vastgesteld protocol biedt uniformiteit, transparantie en efficiëntie in de uitvoering toezicht/ -handhavingstaak die ODRA namens haar partners vervult.

Communicatie en vervolgproces

Vervolgproces

De documenten worden met de Provincie gedeeld in het kader van Interbestuurlijk Toezicht. Daarnaast wordt het geactualiseerde beleidskader milieutoezicht bekendgemaakt op www.overheid.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-020

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	23 februari 2021
Zaaknummer	Z/21/382566 /ADV/21/1011355
Onderwerp	Evaluatie prestatieafspraken 2020
Portefeuillehouder	H. Winters

Contactpersoon	Liseth Aries
E-mail	l.aries@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595467

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Eind 2019 hebben wij met de drie woningcorporaties en hun verhuurdersbelangenverenigingen voor de gemeente Zevenaar prestatieafspraken gemaakt voor het jaar 2020. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de uitvoering van de prestatieafspraken. Via deze brief informeren wij u over de voorgang van de afspraken.

Kernboodschap
We hebben afspraken gemaakt op basis van 6 thema's (voorraad sociale huurwoningen, betaalbaarheid en bereikbaarheid, huisvesting bijzondere doelgroepen, verduurzaming en samenleving). Daarbij is afgesproken om per thema niet meer dan 5 afspraken te maken om de focus te houden op de uitvoering van de afspraken. Bij het maken van de prestatieafspraken zijn we wel ambitieus in de doelen die we onszelf stellen. Het is een bewuste keuze om onszelf maximaal uit te dagen, maar dat betekent dat resultaten soms niet volledig gerealiseerd zijn.

Wij kunnen constateren dat er mooie stappen zijn gezet met elkaar. We leren en ontwikkelen daarbij continu. Dat levert verbeteringen op in de samenwerking en de afspraken die we met elkaar maken, maar ook in het proces bij de totstandkoming van de prestatieafspraken. De organisaties weten elkaar goed te vinden, de rollen zijn duidelijk en zo kunnen ook daadwerkelijk afspraken worden uitgevoegd. De huurdersbelangenverenigingen hebben ook aangegeven zich gehoord te voelen als gelijkwaardige partners, waar de corporaties en gemeente ook haar voordeel mee doet. We zijn erg tevreden met de open houding en een goede samenwerking tussen de betrokken partijen.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
X Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
Het was de tweede keer dat wij in deze samenstelling de prestatieafspraken hebben opgesteld. De betrokken partijen werken hierbij op een constructieve manier samen en zijn open richting elkaar. In de bijlage hebben wij per thema aangegeven wat de voortgang is van de afspraken.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Het betreft een toezeggingen van portefeuillehouder Wonen. De raad wordt via deze raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Vervolgproces
In het eerste kwartaal van 2022 informeren wij u via een brief over de evaluatie van de prestatieafspraken 2021.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. Z/21/382566 /ADV/21/1011355 Bijlage: Evaluatie prestatieafspraken 2020

Bijlage: Evaluatie prestatieafspraken 2020

Datum 18 februari 2021
Zaaknummer Z/21/382566 /ADV/21/1011355

Thema 2: Voorraad sociale huurwoningen

Afspraak 2.1: Uitvoering nieuwe woningprojecten sociale huur
Baston Wonen:

- BAT-terrein: Er is een gesprek geweest met de ontwikkelaar over de realisatie op het BAT-terrein. Baston Wonen heeft een positieve grondhouding en wil graag 30-40 huurwoningen op deze locatie realiseren.
- Zij gaan 9 sociale huurwoningen in De Stede realiseren.
- Baston Wonen heeft voor meerdere complexen een toekomstverkenning uitgevoerd. Deze worden in het eerste kwartaal van 2021 afgerond. Het vervolg is het opzetten van communicatie met de buurt om draagvlak voor het aanpakken van de buurt te krijgen.

Vryleve

- In 2020 werden op het bouwperceel Vierkenshof, Tolkamer, definitief 22 woningen geprojecteerd waarvan 12 sociale huur door Vryleve.
- Stedebouwkundig plan voor Waaijakkers Aerdt is nog niet gereed. Er is in 2020 integrale planvorming met betrokken partijen ingezet. Naar verwachting krijgt dit in 2021 meer vorm en wordt het moment van uitvoering duidelijk.
- Woonservicecentrum De Pannerd: Intentieovereenkomst is niet gerealiseerd. Nieuw bestuur van zorgpartner in De Pannerd ziet af van uitvoering van gemaakte plannen.

Plavei

- Prins Clauslaan Giesbeek: Gemeente heeft ingestemd met principeverzoek bestemmingsplanwijziging en Plavei heeft een realisatiebesluit genomen. Voorbereiding uitvoering sloop in 2021.
- Kruisveld Angerlo: Plavei heeft samen met bewoners een plan gemaakt. Dit plan wordt momenteel verder uitgewerkt. Definitieve besluitvorming binnen Plavei wordt verwacht in maart 2021
- Dorpsstraat Angerlo: Plavei heeft een nieuwe bewonersbijeenkomst gehouden met bewoners. Richting is dat er (extra) woningen worden gebouwd in de diepe achtertuinen. Hiervoor is een plan in de maak. Het plan wordt momenteel verder uitgewerkt in samenwerking met de gemeente en een projectontwikkelaar die op een aangrenzende locatie woningen wil bouwen. Definitieve besluitvorming binnen Plavei wordt verwacht in maart 2021.

Afspraak 2.2: Nieuwe locaties voor sociale woningbouw in beeld

- Naast de bestaande locaties, zijn nieuwe locaties voor sociale huurwoningen niet opgenomen als streefprogramma in de gemeentelijke planningslijst woningbouw. Dat wordt in 2021 opgepakt.

- Het college heeft haar voorlopige uitgangspunten ten behoeve van herontwikkeling van een zestal vastgoedlocaties vastgesteld. En is gestart met het participatietraject. In het totaal programma is ook een deel sociale huurwoningen opgenomen.

Afspraak 2.3: Ontwikkeling (sociale huur) woningvoorraad tot 2030

- Voor de ontwikkeling woningvoorraad hebben wij een onderzoek laten uitvoeren om een gezamenlijke analyse te kunnen formuleren voor de kwalitatieve én kwantitatieve opgaven op de woningmarkt voor de komende jaren (met de focus op de huursector). Het onderzoek geeft o.a. richting aan het vastgoedbeleid. Tijdens de raadsbijeenkomst van 3 maart gaan wij u informeren over het onderzoek.

Afspraak 2.4: Aanpak bestaande woningvoorraad in 2020 en doorkijk 2025

- Het doel van deze afspraak is een goede samenwerking met structureel overleg waarbij projecten en planning worden besproken en waar kan op elkaar wordt afgestemd. Het betreffen geplande ingrepen in de bestaande woningvoorraad (groot-onderhoud/ renovatie) en de openbare ruimte. Per corporatie zijn er meerder malen overleggen geweest voor de afstemming. Dat wordt de komende jaren voortgezet.

Afspraak 2.5: Problematiek van verzakking woningen

- De afspraak was om een protocol op te stellen maar daar is niet voor gekozen omdat het niet het juiste middel is om dit gezamenlijk aan te pakken. Het is een complex vraagstuk en vraagt om een integrale aanpak. De corporaties sluiten aan bij de ambtelijk gemeentelijke werkgroep voor de integrale aanpak. De samenwerking verloopt naar wens en dat wordt de komende jaren voortgezet.

Thema 3: Betaalbaarheid en bereikbaarheid

Afspraak 3.1: Evenwichtige slaagkans voor woningzoekenden

- Er is een pakket van gezamenlijke maatregelen voor jongeren afgesproken en gerealiseerd in 2020. Waaronder loting uitgebreid, maatwerk (onderzoek), friendscontracten en aanschrijving van jongeren vanuit de gemeente in de maand dat zij 18 worden om ze te attenderen op inschrijven bij Entree/Vryleve. De aanschrijving van jongeren is structureel ingevoerd.
  Het onderzoek van de corporaties en de maatwerk toewijzingen laat zien dat de groep jongeren zeer divers is op het gebied van de huidige woonsituatie en het inkomen.
  Aandacht voor de slaagkans geldt niet alleen voor jongeren maar voor alle doelgroepen op de huurwoningmarkt. Daarvoor is afgesproken om niet specifiek de aandacht te vestigen op één doelgroep.

Thema 4: Huisvesting bijzondere doelgroepen

Afspraak 4.1: Uitstroom beschermd wonen

- Om de kwaliteit van de begeleiding en huisvesting te borgen vanuit beschermd Wonen is een indicatie van de aantallen gerealiseerd en opgenomen in de afspraken voor 2021. Daarnaast zijn wij in 2020 gestart met het uitwerken van afspraken over de werkwijze in de driehoek van zorginstellingen-corporaties-gemeenten. Deze worden in het eerste helft van 2021 afgerond.

Er zijn meerdere gesprekken gevoerd met de gemeente en corporaties over de werkwijze. Deze samenwerking wordt als zeer prettig ervaren.

Afspraak 4.2: Woonwagens en standplaatsen

- Afgesproken is dat wij in 2020 afspraken zouden maken over de wijze waarop we de toewijzing op de huidige woonwagenstandplaatsen organiseren. Dat is niet opgepakt. De Liemerse gemeenten hebben wel een verkenning laten uitvoeren naar de huisvestingsbehoefte van woonwagenbewoners. De verkenning is afgerond. De gemeente gaat nu een nota van uitgangspunten opstellen. Deze afspraak wordt verder opgepakt in 2021.

Afspraak 4.3: Huisvesting statushouders

- De corporaties verzorgen de huisvesting van de statushouders. Halfjaarlijks wordt de taakstelling per gemeente vastgesteld. Het proces verloopt soepel met de coördinator vanuit de corporaties. De taakstelling voor 2020 is gerealiseerd.

Thema 5: Duurzaamheid

Afspraak 5.1: Samen optrekken in energietransitie

- Er is een structureel overleg over duurzaamheid en de voortgang van de energietransitie. Op die manier is er een verregaande samenwerking en ene goede monitoring.
- In de prestatieafspraken 2021 is het vervolg benoemd in de vorm van concrete projecten, structureel overleg en het streven naar een intentieovereenkomst.

Afspraak 5.2: Energieprestatie woningen

- Hierbij is afgesproken dat het woningbezit van Vryleve en Plavei eind 2020 een gemiddelde Energie Index van maximaal 1,4 of energielabel B heeft. Baston Wonen onderzoekt wanneer zij een gemiddelde Energie-Index (EI) van maximaal 1,4 (energielabel B) gaat halen voor hun woningbezit. En Corporaties werken gezamenlijk aan een regionaal plan met een doelmatige aanpak en met een optimale mix van energiebesparing en duurzame opwek van energie. De uitkomsten borgen we in prestatieafspraken 2021.

- Baston Wonen heeft 41,15% van het bezit maximaal energielabel B en zit gemiddeld op 1,48.
- Vryleve zit gemiddeld op 1,4, daarbij zijn enkele grote renovaties nog niet meegenomen. Plavei zit gemiddeld op 1,33.
- Er is geen regionaal plan met een doelmatige aanpak en een optimale mix van energiebesparing en duurzame opwek van energie opgesteld. Bij de prestatieafspraken 2021 hebben we benoemd het realiseren van een routeplanner door de corporaties voor het behalen van de duurzaamheidsambities.

Thema 6: Samenleving

Afspraak 6.1: Invulling samenwerking sociaal domein (Huurschulden, WMO, leefbaarheid)

- Er is een prettige samenwerking tot stand gekomen.
- In gezamenlijkheid zijn er werkafspraken in het kader van de WMO vastgelegd met ingangsdatum 1 september 2020.
- Over huurschulden zijn afspraken gemaakt. Per 1-1-2021 werken we in het kader van vroegsignalering van schulden samen met de woningcorporaties middels een convenant waarin de afspraak is opgenomen dat zij maandelijks meldingen van betalingsachterstanden aan ons doorgeven. Dit vanwege een wettelijke taak hiertoe per 1-1-2021.
- Voor 2021 zijn er vervolgafspraken gemaakt o.a. over afstemming wonen, welzijn en zorg.

Afspraak 6.2: Aanpak vitale wijken vanuit bewoners en huurders

- Met deze afspraak geven we vorm aan de integrale samenwerking in de aanpak van leefbaarheid. De huurdersverenigingen gaan in het werkgebied van iedere corporatie een wijkschouw (pilot) uit voeren om afspraken te maken over verbeterpunten.
- De uitgangspunten en ideeën voor de uitvoering zijn al uitgewerkt. Zodra de corona-maatregelen het toelaten worden de wijkschouws uitgevoerd.

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-021

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	2 maart 2021
Zaaknummer	Z/20/367178/ADV/21/1011331
Onderwerp	Transformatievoorstel regio 025 culturele infrastructuur
Portefeuillehouder	C. Koers

Contactpersoon	R. Dekker
E-mail	r.dekker@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595181

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Ter kennisname sturen wij u bijgevoegd transformatievoorstel voor de culturele infrastructuur. Wij hebben dit in regionaal verband opgesteld en aangeboden aan de provincie.

Kernboodschap
Op verzoek van de provincie hebben wij samen met Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Wijchen het Transformatievoorstel voor cultuurregio 025 opgesteld, in het kader van het Herstelplan Covid-19. De culturele organisaties zijn apart daarvan door Cultuur Oost geconsulteerd.

Context
- X Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders

Inhoudelijke boodschap
In het voorstel stellen wij de provincie een pakket maatregelen voor die de cultuursector als geheel ondersteunt richting herstel en transformatie.
Wij zien daarbij de regio 025 als één complementair en gelijkwaardig geheel en erkennen de diversiteit van de betrokken gemeenten. In deze uitwerking blijven de individuele gemeenten verantwoordelijk voor de eigen lokale infrastructuur. We sluiten hierbij aan op een lijn die Zevenaar al ingezet heeft: gemeenten besteden de extra middelen uit het Gemeentefonds bedoeld voor cultuur daadwerkelijk aan cultuur.

Daar boven op vragen we aan de provincie aanvullend budget voor herstel en transformatie**.** De schaalgrootte van de voorgestelde maatregelen wisselt: de meeste zijn minimaal bovenlokaal van aard**,** veelal ook regionaal en soms past zelfs een provinciale aanpak. Wij kijken daarbij minder naar wat culturele partijen voor de eigen gemeente doen**,** maar vooral wat hun functie is binnen de sector én regio.

Rol van de provincie
De provincie ontvangt voorstellen van zes Gelderse regio's over wat er nodig is en vertaalt deze vóór de zomer 2021 in nieuw beleid en concrete maatregelen. Als regio pleiten wij voor een actieve coördinerende rol van de provincie**,** met nauwe afstemming en samenwerking over de invulling van het hoe**,** waarbij uit wordt gegaan van gelijkwaardigheid.

Communicatie en vervolgproces
Wij delen het transformatievoorstel met onze culturele organisaties.

Doorontwikkeling in de regionale agenda
Het in de regio samen optrekken in het herstelproces is een stevige stap in de doorontwikkeling van cultuurregio 025. Wij verwachten dat de visie en deze voorgestelde maatregelen straks de basis vormen van het speerpunt 'sterk regionaal cultuuraanbod' binnen de opgave 'ontspannen regio' van de regionale agenda Groene Metropool Regio.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
Burgemeester

Bijlage
1. Transformatievoorstel regio 025 (INK/21/1011178_2)

TRANSFORMATIEVOORSTEL
CULTUURREGIO 025

INHOUDSOPGAVE

Transformatievoorstel Cultuurregio 025 p.02

Inleiding en leeswijzer p.03

1. Regio 025: wat zijn we? p.04

2. Cultuurregio 025 in context p.08

3. Transformatievoorstel Regio 025 Herstelproces p.10
- 3.1 Uitgangspunten p.10
- 3.2 Maatregelen p.11

4. Financiën p.23

5. Tot slot p.24

Separate bijlage: overzicht plannen instellingen

TRANSFORMATIEVOORSTEL CULTUURREGIO 025

Cultuurregio 025 is een samenwerkingsverband van 18 gemeenten, provincie Gelderland en de culturele sector. Dit Transformatievoorstel voor de cultuurregio 025 is op verzoek van de provincie Gelderland opgesteld in het kader van Herstelplan Covid-19. Het is door de wethouders cultuur van 15 van de 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio vastgesteld: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.[1] De culturele instellingen in de betrokken regiogemeenten hebben input voor dit voorstel geleverd, die is gebruikt als een check voor de voorgestelde maatregelen. Dit Transformatievoorstel is aangeleverd bij Cultuur Oost, die met hun onafhankelijk advies het plan indienen bij de provincie Gelderland. De plannen van andere Gelderse regio's wordt gelijktijdig aangeboden.

[1] *Om pragmatische redenen heeft de provincie de gemeenten Doesburg, Montferland en Mook en Middelaar, die wel tot de cultuurregio 025 behoren, voor het Herstelplan Covid-19 niet bij deze regio ingedeeld.*

INLEIDING EN LEESWIJZER

Een van de doelstellingen uit de provinciale Uitgangspuntennotitie Aanpak Cultuur en Erfgoed is het versterken van de culturele infrastructuur. De komst van COVID-19 heeft deze doelstelling onverwacht urgent gemaakt en vraagt ook om een andere invulling dan een jaar geleden kon worden voorzien. De coronacrisis legt de kwetsbaarheid van de sector en van cultuurinstellingen op alle fronten bloot: de productie- en presentatieprocessen, bedrijfsvoering, en financiering en organisatie van de sector.

Als COVID-19 tot nu toe iets heeft duidelijk gemaakt, dan is het wel dat alle partijen in de culturele sector kwetsbaar zijn in tijden van ingrijpende en snelle verandering. Samenwerking, binnen de sector maar ook met partijen daarbuiten en tussen overheden, is dan ook de onbetwiste basis voor een toekomstbestendige regionale infrastructuur. Vooral de opgaven die te maken hebben met innovatie en transformatie overstijgen al snel de capaciteit van de enkelvoudige instelling of organisatie. Samenwerking is daarbij niet een doel op zich, maar een middel om ambities en vooruitgang te realiseren.

Het samen optrekken in het Herstelproces COVID-19 is een stevige eerste stap in de doorontwikkeling van cultuurregio 025. Het regioprofiel 025 zoals het er nu ligt (Groeidocument 025 Arnhem Nijmegen) schetst hoofdzakelijk het (stedelijke) deel van de regio waar de rijks- en fondsgezelschappen en andere BIS-instellingen zich bevinden. Voor een volledig beeld van de cultuurregio zijn ook de regiogemeenten belangrijk, waar cultuurbeoefening een andersoortig karakter heeft dan in de stedelijke omgeving. Het is nu tijd om te delen met en verbreden naar de regio. Hoe wij onszelf zien als regio, leest u in Hoofdstuk 1.

Dit Transformatievoorstel voor het Herstelproces raakt aan de opgaven van de Groene Metropoolregio, gericht op versterking van samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Het betreft een groeiproces van en met de 18 regiogemeenten en er ligt inmiddels een actieprogramma voor 2021-2026. Een van de maatschappelijke opgaven is ‘Ontspannen Regio’, waar cultuur een belangrijk onderdeel van vormt. Maar wij zien het belang en de bijdrage van cultuur voor de maatschappij breder. Cultuur is fundamenteel voor een vrije samenleving. Het raakt aan burgerschap, inclusie, diversiteit, zelfontplooiing, cohesie, werkgelegenheid, en (niet onbelangrijk) ontspanning. Juist tijdens de coronacrisis zien we wat er wegvalt wanneer we niet meer naar het theater kunnen, een debatavond kunnen bijwonen, of gewoon samen met vrienden optreden in een amateurkoor. We spreken dan ook niet langer over dwarsverbanden met andere domeinen of opgaven. De culturele sector zit namelijk in alle domeinen verweven.

Hoe wij deze brede context voor ons zien, beschrijven we in Hoofdstuk 2. In Hoofdstuk 3 benoemen wij de uitgangspunten en maatregelen van ons Transformatievoorstel, gevolgd door de financiële uitwerking in Hoofdstuk 4. We sluiten af met een aantal overwegingen die wij graag mee willen geven voor het vervolg. In de bijlage geven wij een overzicht van de reacties die vanuit de sector zijn gekomen als bijdrage aan dit Transformatievoorstel.

1. REGIO 025: WAT ZIJN WE?

In de regio 025 komt het beste van twee werelden samen: het stedelijke en het landelijke. De landschappelijke, groene ligging van de gemeenten creëert een unieke sensatie van ruimte en kwaliteit, zowel fysiek als mentaal. Dit maakt 025 tot één van de meest aantrekkelijke gebieden van Nederland om te wonen, te werken en te verblijven. In de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar wonen ongeveer 700.000 mensen en vinden jaarlijks zo'n 2,7 miljoen overnachtingen van bezoekers plaats.

In 025 komen stedelijkheid, dorpen en groen, cultuur en creativiteit, erfgoed en historie, onderwijs en kennis bij elkaar. Wij kennen vele kwalitatief hoogwaardige natuurrijke gebieden, zoals de Hoge Veluwe, Lingezegen, Land van Maas en Waal, Ooijpolder, Posbank, Hatertse en Overasseltse Vennen en de Gelderse Poort. Karakteristiek zijn ook de drie grote rivieren die door het land trekken, Waal, Rijn en IJssel, en een vierde schampt er tegenaan: de Maas. Deze rivieren vormden in het verleden natuurlijke barrières. Zij werden gebruikt voor de verdediging van steden en landstreken. Een markante linie was de Romeinse Limes, gevormd door de Rijn. Later vormden de rivieren een belangrijke linie tijdens de 80-jarige oorlog. Maar ook tijdens WO II werden de rivieren gebruikt als linie om het land te verdedigen. De twee grote steden Arnhem en Nijmegen zijn gelegen op bosrijke stuwwallen. Zij worden omgeven door meerdere dorpen en kleinere steden in afwisselende landschappen: van uiterwaarden, loofbossen en boomgaarden tot polders, dijken en hoge zandgronden.

Overal zijn de sporen te zien van een rijk en turbulent verleden: historische landgoederen en buitenplaatsen (Gelders Arcadië), kastelen, gemalen, bunkers, dijkmagazijnen en tichelgaten, steenfabrieken, middeleeuwse kerken en uiteraard de resten van ons Romeinse verleden, waaronder castella, villa's, grafheuvels en archeologische vondsten, die te zien zijn in musea als Valkhof, Oriëntalis en Liemers Museum. De Tweede Wereldoorlog heeft hier ruim zeventig jaar geleden diepe sporen getrokken, iets wat we blijvend herdenken tijdens Bridge to Liberation in Arnhem, en onder andere in het Vrijheidsmuseum in Groesbeek en het Airborne Museum in Oosterbeek. Het thema Vrijheid leeft zeer sterk in regio 025, zowel onder de inwoners als in de culturele en erfgoedsector, waar veel rond dit thema wordt samengewerkt. Zo heeft het Cultuur- en erfgoedpact Rijk van Nijmegen deze periode het thema 'Leven in Vrijheid'. Na 75 jaar vrijheid werken de regiogemeenten en provincie samen om dit thema verder te verankeren en door te ontwikkelen, waarbij we het herdenken van bevrijding transformeren naar nieuwe vormen.

Dat erfgoed een belangrijke betekenis heeft in 025, blijkt uit de vele (amateur) instellingen en verenigingen die zich bezighouden met het cultureel erfgoed. Er zijn

Samenwerken in 025: Cultuur- en erfgoedpacten

In de Gelderse cultuur- en erfgoedpacten verbinden wij cultuur- en erfgoedsegmenten op basis van concrete voorbeelden, zoals inzet op 'De kunst van het maken' of het festival 'Echo van de tijd.' Samen ontwikkelen we de best practices en delen de kennis en expertise die nodig zijn om een duurzame relatie te onderhouden tussen cultuur en erfgoed. In onze regio kennen wij al drie succesvolle pacten: 'Gelders Arcadië', 'Leven in de Liemers', 'Rijk van Nijmegen' en 'Anders kijken naar de omgeving'.

meerdere samenwerkingsverbanden zoals het Romeinennetwerk, Het Erfgoed studiehuis Land van Maas en Waal, in meerdere gemeenten bestaat een erfgoedberaad en erfgoedplatforms. Rondom de Tweede Wereldoorlog werken onder andere de stichtingen WO2GLD en Never Forget Them, en Liberation Route intensief samen.

Groen en erfgoed worden in 025 gekoppeld aan cultuur. Het monumentale landschap verbinden we aan de verhalende aspecten van onze cultuurhistorie, zowel inhoudelijk als kwalitatief. Dit geeft deze regio zijn unieke identiteit binnen Gelderland. Historische gebouwen krijgen een tweede leven door ze in te zetten voor cultuur, zoals de Theaterkerk in Bemmel, de Arnhemse Eusebiuskerk en de Honigfabriek en NYMA in Nijmegen. Veel activiteiten vinden buiten plaats of maken gebruik van de groene omgeving: in openluchttheaters zoals De Goffert in Nijmegen en de Pinkenberg in Rozendaal, de festivals in het Arnhemse Sonsbeekpark of in het buitengebied rond Nijmegen (Op 't Eiland) en Beuningen (Down the Rabbit Hole), en musea zoals het Openluchtmuseum in Arnhem. Juist in deze tijd van fysieke beperkingen bieden de vele buitenplaatsen, parken en landgoederen nieuwe mogelijkheden om cultuur te presenteren.

Regio 025 kent een eigen culturele signatuur en kracht. Bijzonder is dat nagenoeg de complete culturele keten van opleiding, productie en presentatie in 025 aanwezig is voor alle kunstvormen: toneel, muziek, dans, film, letteren, beeldende kunst, vormgeving en mode. De (inter)nationale top is hier aanwezig, evenals een bloeiende amateurkunst. Elk dorp heeft zo zijn harmonie of fanfare, toneelvereniging, zangkoor of (volks) dansgroep.

De culturele keten bestaat uit:
• een brede basis van amateurkunst, cultuureducatie en een vitale humuslaag van kleine initiatieven;
• een innovatief middensegment met makers, gezelschappen, kleine en middelgrote podia, (kunst- en erfgoed)musea en festivals, expositieruimten, creatieve ondernemers, broedplaatsen en productiehuizen;
• een top van instellingen van bovenregionaal belang, met nationale uitstraling: de rijksgefinancierde (BIS-) instellingen, grote kunst- en erfgoedmusea en festivals, de grote schouwburgen en concertzalen.

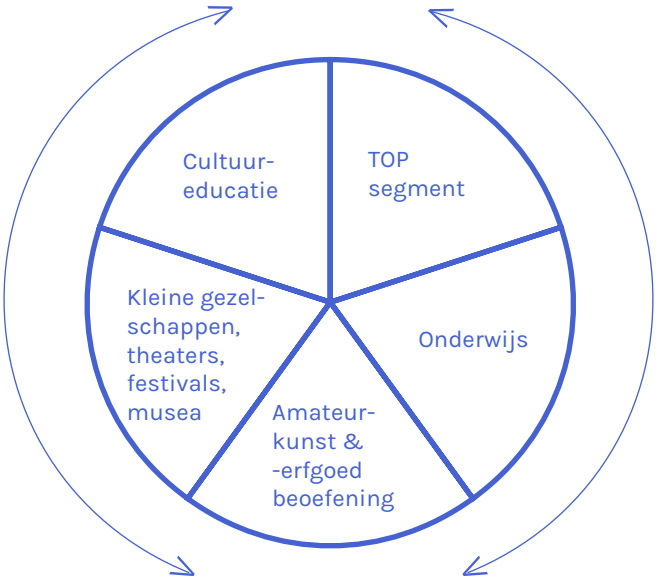
In 025 kan een scholier uit Duiven op school kennismaken met muziek, klarinetles krijgen op de muziekschool van een orkestlid van Phion, spelen in het harmonie-orkest van De Liemers, repeteren in de Popoefenruimte in Zevenaar, met zijn jazzbandje een demo opnemen op de Jacobiberg in Arnhem, studeren aan ArtEZ Conservatorium en optreden in De Vereeniging in Nijmegen of tijdens de opening van het cultureel seizoen in 025. En wie weet wordt hij ooit zelf klarinettist in Phion en geeft ook hij weer les aan kinderen en jongeren. Of vliegt hij nog verder uit... We zijn trots op onze talenten en blij als ze ooit besluiten weer terug te keren en hun kennis

Samenwerken in 025: Gelderse Podia werken samen!

De Gelderse podia spreken tegenwoordig met één mond. Wij zien dit terug in de reactie op onze uitvraag voor dit Transformatievoorstel. Onze podia stellen voor sámen te werken aan digitalisering, en sámen roepen zij op tot een provinciaal garantiefonds. Deze samenwerking heeft een duidelijke aanloop. De podia in onze regio hebben duidelijk gekozen meer te werken vanuit gedeelde belangen. Op lokaal niveau zien we dit bijvoorbeeld terug in het delen van back office, zoals gedeelde programmeurs (en afstemming op inhoud) in de steden. Deze successen heeft ons geïnspireerd zulke samenwerking op bedrijfsvoering regiobreed te willen stimuleren (zie ook maatregel 2).

en ervaring door te geven.
En de beweging geldt ook andersom: een cabaretgezelschap uit Arnhem kan try-outs geven in Theothorne in Dieren, danstalenten uit de steden kunnen zich verder bekwamen in urban dance bij Studio26 in Velp en conservatoriumstudenten van ArtEZ volgen workshops bij het Ruysdaalkwartet tijdens het ZOOM! Kamermuziekfestival in onder andere Rozendaal.

Wij zien onze culturele keten als een cirkel die voorziet in kennismaking, beoefening, scholing, ontwikkeling, professionalisering, doorstroming en vernieuwing. Essentie van deze cirkel is dat hij continu in beweging is en dat alle onderdelen onderling samenhangen. Van de basis waar cultuureducatie en amateurkunst plaatsvinden, tot het topsegment met de rijksgezelschappen: elk onderdeel werkt op zich weer inspirerend voor elk ander onderdeel. Zonder (cultuur) educatie geen cultuur minnend publiek en geen kweekvijver voor talent. Zonder talent geen aansprekende, vernieuwende culturele uitingen. En zonder dit alles geen excellentie.

Het merendeel van de grote culturele voorzieningen in 025 concentreert zich in de twee grote steden, Arnhem en Nijmegen.

Zij hebben de afgelopen tijd hierin flink geïnvesteerd, en doen dat nog steeds. Denk aan Doornroosje, LUX, Focus Filmtheater, Rozet, de Vereeniging, de Bastei en Museum Arnhem. De komende jaren blijven we werken aan de basisinfrastructuur met onder andere de Lauwersgrachtalliantie (de toekomstige renovatie van Stadstheater Arnhem en uitbreiding door inwoning van Toneelgroep Oostpool en Introdans), de verbouwing van museum Valkhof ten behoeve van de brede regionale erfgoedverbinding (zoals de Romeinse Limes) en de toekomstige verbouwing van Stadsschouwburg Nijmegen tot public space.
De grote podia en musea in de regio hebben een belangrijke functie in het bedienen van een breed publiek. Zij trekken bezoekers uit de wijde omtrek met een programma waarin werk van zowel lokaal talent als grote nationale en internationale namen is te zien of te horen. Dit inspireert de vele actieve amateurbeoefenaars in onze regio, van beeldende kunst en archeologie en geschiedenis tot toneel, zang en (pop)muziek. 025 kent een rijk verenigingsleven en veel actieve cultuurparticipatie, waarbij de lokale podia en buurtcentra een wezenlijke en onmisbare spil vormen, ook in sociaal-maatschappelijk opzicht. Als regio zijn we daarmee één complementair geheel: eenheid in verscheidenheid.

Bijzonder in 025 is tot slot de combinatie van creatieve opleidingen zoals ArtEZ, Hogeschool Arnhem Nijmegen en ROC Rijn IJssel met de ‘groene’ hbo-opleiding Van Hall Larenstein en de wetenschappelijke opleidingen van Radboud Universiteit.

In Cultuurregio 025 komen stedelijkheid en groen, cultuur en creativiteit, erfgoed, onderwijs en kennis, en een cultuurminnende populatie bij elkaar. We zijn een bruisende regio, zoals The Economic Board het terecht benoemt. De concurrentie is gezond, de

afstanden (‘lijntjes’) zijn kort en de maat is menselijk. Samen met bedrijfsleven en onderwijs hebben wij de kennis, ruimte, creativiteit en expertise om innovatieve opgaven aan te gaan, of deze nu cultureel, economisch, ruimtelijk of sociaal-maatschappelijk van aard zijn. We zijn een springplank voor talent. Talent dat we nodig hebben om te bouwen aan een leefbare, kleurrijke en duurzame Groene Metropoolregio.

2. CULTUURREGIO 025 IN CONTEXT

De combinatie van overdadig groen, een omvangrijke culturele en creatieve sector en de aanwezigheid van instellingen voor hoger en wetenschappelijk onderwijs, leiden tot een (zeer) vruchtbaar klimaat voor economische en sociaal-maatschappelijke ontwikkeling. Dit maakt de regio aantrekkelijk(er) als vestigingsplaats. 025 is dan ook een groeiregio.

De groei van de regio wordt in samenhang door de 18 regiogemeenten vormgegeven onder de noemer Groene Metropoolregio. Deze samenwerking kent meerdere opgaven waar wij met ons Transformatievoorstel een bijdrage aan kunnen leveren. Cultuur draagt bij aan creativiteit, die nodig is om te komen tot innovatie om nieuwe oplossingen te bedenken voor de opgaven die op ons afkomen.

Wij herkennen ons allereerst in de ambitie van de opgave 'Ontspannen Regio', om groei in balans te brengen met onze leefkwaliteit en de aantrekkelijkheid van cultuur, recreatie en landschap. Belangrijk element daarin is het structureel koppelen van cultuur en erfgoed aan toerisme en recreatie. We zien verbindingen met de volgende speerpunten: Duurzaam toerisme, Sterk regionaal cultuuraanbod, Bruisende Binnensteden en krachtige kernen en de Economische Structuurversterking binnensteden en kernen. Cultuur en creativiteit hebben bijvoorbeeld een (bewezen) belangrijke rol in de transitie van binnensteden van 'place to buy' naar 'place to meet'. Het Modekwartier in Arnhem laat zien hoe creativiteit kan bijdragen aan leefbaarheid en levendigheid. Cultuur en creativiteit dragen bij aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat en zijn daarmee onderdeel van de vestigingsfactoren en de agglomeratiekracht van onze 'Groene Groeiregio'.

In de opgave 'Productieve Regio' zien we aanknopingspunten bij de speerpunten Vestigingskwaliteit van werklocaties, Human capital en Ondernemerschap in het MKB. De cultuursector is een belangrijke werkgever. De sector (inclusief media) is verantwoordelijk voor 4,5% van de landelijke werkgelegenheid, met uitschieters in de steden. Het is zelfs in bruto binnenlands product meer dan twee keer zo groot als de sector landbouw, bosbouw en visserij.[2] Voor een gezond cultureel en creatief klimaat is het van belang talent te ondersteunen en stimuleren, onder andere door beschikbaarheid van voldoende en betaalbare werkruimten, netwerkvorming voor zzp'ers, de verbinding tussen kunstvakonderwijs en de cultuursector en bedrijfsleven, en de inzet van creatieve (denk)kracht voor stedelijke opgaven.

Tot slot levert cultuur ook een bijdrage aan tal van opgaven in het sociale domein, zoals het tegengaan van laaggeletterdheid, het bevorderen van sociale cohesie, bestrijding van eenzaamheid en de integratie van nieuwkomers. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor het sociale klimaat en de leefbaarheid van de regio. Kunst en cultuur verbinden en verrijken alle lagen van de samenleving en sluiten nie-

Samenwerken in 025: Land van de Limes

Regio 025 is een duidelijke grensregio, nu en in het verleden. Als grens van het Romeinse Rijk was de Limes een belangrijk verdedigingsbolwerk, waarlangs werd gehandeld en verschillende groepen mensen met verschillende achtergronden samenkwamen.
Niet alleen historisch is de Limes een knooppunt, maar ook cultureel. Waar mensen samenkomen ontstaat uitwisseling. Regio 025 maakt zich daarom hard om de Romeinse Limes uit te laten roepen tot UNESCO Werelderfgoed. Dit doen we samen met de andere Nederlandse Limesregio's in Zuid-Holland, Utrecht en Duitse grensregio's.

[2] *https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/29/bijdrage-cultuur-en-media-aan-economie-3-7-procent*

mand uit. Dit geldt voor de binnensteden, op wijkniveau en in de (dorps)kernen. Culturele uitwisseling kan bij uitstek een brug slaan tussen verschillende bevolkingsgroepen en (sub)culturen. Het brengt mensen samen en helpt hen maatschappelijke vraagstukken te begrijpen en aan te gaan.

Het is kortom van belang voor Cultuurregio 025 om onderdeel uit te maken van de uitwerking van diverse integrale beleidsopgaven waar overheden, bedrijfsleven, industrie en onderwijs in 025 samen aan werken. We zien aanknopingspunten bij onder andere het *Strategisch Plan 2020-2025* van The Economic Board, de *Uitvoeringsagenda toeristisch toekomstperspectief regio Arnhem Nijmegen*, de MKB Deal Arnhem Nijmegen en de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen en Food Valley.

3. TRANSFORMATIEVOORSTEL REGIO 025 HERSTELPROCES

3.1 UITGANGSPUNTEN

Bij het opstellen van dit Transformatievoorstel hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1.
We houden de **culturele cirkel** van educatie, productie en presentatie en het doorstroomprincipe in werking. We zien daarbij een verschil tussen stad en dorp, onder andere in soort en omvang van instellingen en het bereik dat zij hebben. Wij erkennen deze verschillen en willen deze op positieve manier inzetten door gebruik te maken van elkaars kracht en expertise, en elkaar wederzijds te voeden en te versterken.

2.
De regio 025 is een **complementair en gelijkwaardig geheel** en wij erkennen de diversiteit van de betrokken gemeenten. We beschouwen 025 als één omvangrijke 'cultuur- en erfgoedmarkt', die zich gezamenlijk nog beter laat bedienen, juist door de sterke punten van de regiogemeenten te bundelen en gebruik te maken van hun eigenheid.

3.
We betrekken **de sector** bij dit Transformatievoorstel en de uitwerking. In 025 werken we van onderop, wat wil zeggen dat de sector zelf verantwoordelijk is voor de benodigde transformatie. Dit mag en kan per discipline, gemeente, segment of organisatie verschillen. Bij de totstandkoming van dit Transformatievoorstel hebben wij de sector gevraagd innovatieve plannen op te stellen die bijdragen aan een toekomstbestendige regionale infrastructuur en die vragen om bovenlokale ondersteuning. Er zijn vijftig reacties binnengekomen die het brede veld vertegenwoordigen, van amateur tot top, van erfgoed tot beeldende kunst en cultuureducatie. De reacties vormden een goede toets op de knelpunten en maatregelen die zijn geformuleerd. Veel plannen sluiten aan bij een van de maatregelen. Daarnaast geven zij ook input voor de twee andere trajecten die momenteel lopen: de doorontwikkeling van cultuurregio 025 en versterking van de brede regionale samenwerking Arnhem Nijmegen in de 'Ontspannen regio'. In de bijlage vindt u het overzicht van de reacties.

4.
Samenwerking in de regio is de onbetwiste basis voor een toekomstbestendige regionale infrastructuur. Niet als doel op zich, maar als een middel om ambities en vooruitgang te verwezenlijken. We willen bestaande instellingen, organisaties en netwerken stimuleren en ondersteunen om zelf de benodigde innovatie en transitie in gang te zetten.

5.
Wij haken zoveel mogelijk aan bij wat er al is in de uitwerking van de maatregelen uit dit Transformatievoorstel. We werken nauw samen in verbanden en -structuren zoals de diverse Cultuur en Erfgoedpacten[3], het regionaal steunpunt Erfgoed Gelderland, Cultuurnetwerk Arnhem en Cultuurnetwerk Nijmegen, Schakel025, Cultuur Academy, Cultuur Oost, de convenanten Cultuureducatie, het regionaal bureau voor toerisme (TVAN), et cetera. Ook werken we samen in de uitwerking van de provinciale Thematische verhaallijnen ('belevingsgebieden'), zoals Gelders Arcadië, De bevochte Veluwe, Vrijheid, Kastelen & Buitenplaatsen en Romeinse Limes. Hiermee sluiten we aan op provinciaal en regionaal (toeristisch) beleid. Deze bestaande samenwerkingsverbanden en thema's zullen worden ingezet bij de uitvoering van het Herstelproces in 025.

[3] **Gelders Arcadië** *(Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen)*, **Noord-Veluwe** *(Heerde, Hattem, Oldebroek, Epe, Elburg, Nunspeet, Ermelo, Putten en Harderwijk)*, **Achterhoek** *(Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk)*, **Rivierenland** *(Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Lingewaal, Neerijnen, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel)*, **Rijk van Nijmegen** *(Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen)*, **Overbetuwe/ Lingewaard.**

6.
Wij zijn primair **verantwoordelijk voor ondersteuning en instandhouding van de lokale infrastructuur** (exploitatie instellingen). Dit sluit exploitatieproblemen uit, evenals activiteiten zonder overdraagbaar resultaat of effect uit. Gemeenten zijn voornemens de (rijks)middelen uit het Gemeentefonds (Decembercirculaire 2020) bedoeld voor cultuur ook daadwerkelijk aan cultuur te besteden.[4] Het provinciale herstelproces draagt bij aan innovatie en transitie van de regionale infrastructuur op de (middel)lange termijn.

7.
Duurzaam resultaat. Dit is een eenmalige impuls, dus is het zaak ervoor te zorgen dat wat nu wordt ondernomen ook daadwerkelijk bijdraagt aan de toekomstbestendigheid van de regionale infrastructuur. Een belangrijk element daarbij is de overdraagbaarheid van resultaten en het delen van best practices. We zullen dit als voorwaarde opnemen in de uitwerking van onze maatregelen.
Daarnaast is het van belang cultuur mee te nemen in bestaande integrale samenwerkingsverbanden en -structuren, zoals het *Strategisch Plan 2020-2025* van The Economic Board, de *Uitvoeringsagenda toeristische toekomstperspectief regio Arnhem Nijmegen, de MKB Deal Arnhem Nijmegen*, en de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen en Food Valley.

3.2 MAATREGELEN

COVID-19 heeft grote gaten geschoten in de verschillende onderdelen van de culturele cirkel. De samenhang binnen lokale gemeenschappen en de totale regio staat daardoor onder druk. Zo hebben de kleinere podia en theaters in de regio, met minder dan 300 stoelen, hun inkomsten zien verdwijnen terwijl zij tot nu toe niet voor noodsteun in aanmerking komen. Deze podia en theaters zijn belangrijke voorzieningen in de lokale gemeenschappen. Niet alleen als tussenschakel voor talent (eerste podiumervaringen) en als repetitieruimte voor amateurbeoefening, maar zij hebben veelal ook een sociale functie als ontmoetingsplek, voor de (dorps)kernen zelf en het buitengebied. Voor een aantal kleinere podia en theaters in regio 025 geldt dat zij mogelijk verdwijnen als er geen extra steun voor hen komt. Gemeenten proberen dit uiteraard allereerst zelf op te vangen, maar daarvoor zijn met name in de kleinere gemeenten niet altijd voldoende middelen. Wij leveren graag een bijdrage aan de overwegingen voor afhandeling van de motie die is aangenomen door Provinciale Staten omtrent de ondersteuning van de kleinere podia.[5]

In de regio 025 zijn vier terreinen waarop ondersteuning nodig is om te komen tot een duurzame infrastructuur: amateurkunst (inclusief cultureel erfgoed), cultuureducatie en het top- en middensegment. In dit Transformatievoorstel beschrijven we op elk van deze terreinen de knelpunten, mogelijke maatregelen en de financiële vertaling. Doel van dit voorstel is de kwetsbaarheid van de culturele en erfgoedsector en instellingen in 025 te verlagen en de weerbaarheid en flexibiliteit te verhogen. De maatregelen bieden handvatten voor de sector om zelf de benodigde veranderingen en innovaties door te voeren.

A. TOP- EN MIDDENSEGMENT

KNELPUNTEN

De exploitatie van culturele instellingen in het top- en middensegment van de sector staat onder druk als gevolg van COVID-19. De coronacrisis legt de kwetsbaarheid van de

[4] *Dit is onder voorbehoud van besluitvorming die nog in een aantal colleges hierover moet plaatsvinden.*
[5] *Motie 20M62: Kleine podia en theaters in Gelderland, dd. 11-11-2020.*

sector en van deze instellingen op een aantal punten bloot:
• productie- en presentatieprocessen (veelal nog offline en afhankelijk van fysieke locaties);
• de financiering van cultuur (verouderde verdienmodellen, beperkte afzetmarkten);
• bedrijfsvoering en manier van werken (veelal stand alone, soms deels afhankelijk van inzet onbetaalde krachten).
De ruimte en middelen voor innovatie en professionalisering - nodig voor een transitie naar meer weerbaarheid en flexibiliteit - zijn daarbij over het algemeen beperkt.

Een deel van deze knelpunten is niet nieuw. Zaken als uitbreiding en verdieping van publieksbereik en -benadering (nieuwe, andere publieksgroepen), het aanboren van nieuwe afzetmarkten en het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen, spelen al langere tijd. COVID-19 maakt dit alles wel urgenter en daaruit volgt de noodzaak ze nu het hoofd te bieden. We zien dit bovendien als een kans om de sector te innoveren en te verduurzamen.

INNOVATIE EN TRANSITIE

Innovatie en transitie voor het top- en middensegment zijn nodig op de volgende punten:
• Ontwikkeling van en experimenteren met andere, nieuwe manieren van produceren en presenteren (zowel artistiek als technologisch) en daarmee ook ander en nieuw publiek bereiken.
• Nieuwe, structurele samenwerkingsverbanden op groter schaalniveau, ook binnen bedrijfsvoering (professionalisering).
• Andere verdienmodellen ontwikkelen, nieuwe afzetmarkten vinden (ook buiten de culturele sector: bedrijfsleven, industrie, sociaal domein).

Dit sluit aan bij de transitie-opgaven die de Raad voor Cultuur onlangs benoemde in zijn advies *Onderweg naar overmorgen* (november 2020). Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat we niet streven naar méér (aanbod, activiteiten) maar naar ánders. Culturele partners weten elkaar over het algemeen prima te vinden als het gaat om artistieke, programmatische samenwerking. Deze is veelal incidenteel en projectmatig van aard. Om de sector echter daadwerkelijk meer weerbaar en flexibel te maken, is ook structurele samenwerking op andere vlakken nodig: organisatorisch en bedrijfsmatig (expertise, kennis, personeel, administratief, inkoop etc.) of fysiek (locaties, ruimte, faciliteiten). We zien al de nodige initiatieven in de sector om kostbare en complexe innovaties samen op te pakken, zowel lokaal, regionaal als provinciaal. De Gelderse VSCD-theaters werken aan een plan om met behulp van digitalisering de overgang te maken van het klassieke podium zoals wij dat nu kennen, naar een mediatheater. De buitenfestivals willen een speciale app ontwikkelen, er zijn plannen voor een Productie Uitzendbureau en een Vrijwilligerscentrale voor de hele regio.

Het is goed te zien dat professionele partijen hier het voortouw in nemen, belangrijk is dat ook andere organisatie, zoals in het amateurcircuit, hierop mee kunnen liften (zie ook Maatregel 1 Amateurkunst). Dit verknopen van de diverse lagen (professioneel - midden - amateur) is een belangrijke succesfactor voor een weerbare en toekomstbestendige regionale infrastructuur.

Er zijn volop kansen om door middel van krachtenbundeling te komen tot nauwer en slimmer samenwerken. Dat kan gaan om een personeelspool, detachering, shared services, scholing van personeel, het delen van locaties en gebouwen, gezamenlijke marketing of ticketing, et cetera. Mogelijk zijn er manieren om structureel de kosten

te verlagen waardoor zowel meer geld vrij komt voor innovatie en programma en men tegelijkertijd meer slagkracht heeft in roerige tijden. Kortom: niet méér maar ánders. Dit is ook het uitgangspunt bij de voorgestelde maatregelen.

MAATREGELEN

De regio 025 stelt de volgende set van maatregelen voor:

1) Innovatie in productie en presentatie
Het merendeel van de instellingen in de regionale infrastructuur heeft productie of presentatie als kernfunctie. Het ondersteunen en stimuleren van innovatie op deze functies is dan ook van groot belang. Een belangrijke opgave voor de sector is innovatie in publieksbereik en het aanboren van andere, nieuwe afzetmarkten en -kanalen. De samenstelling van de bevolking verandert in demografie, opbouw en samenstelling (meer divers) en nieuwe generaties hebben andere behoeften en gewoonten als het gaat om cultuurconsumptie. Daarnaast geldt in deze tijd dat met het veranderen van aanbod en aanbiedingswijze, en met een verminderde zichtbaarheid, het van belang is nieuw publiek aan te boren, bestaand publiek te behouden en lokaal (live) publiek te zoeken. Ook het uitbreiden van haar werkterrein naar andere sectoren dan de culturele, zoals het bedrijfsleven, (semi-)overheid en het sociale domein, kan de weerbaarheid van de sector verhogen. Het gaat dan veelal om werken in opdracht. Deze uitbreiding van publieksgroepen, afzetmarkten en -kanalen, en in het verlengde daarvan het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen, creëert meer draagvlak voor de sector en maakt haar minder kwetsbaar.

Doel is:
- Culturele instellingen in staat stellen te innoveren in nieuwe vormen van productie en presentatie,
- daarmee andere vormen van publieksbenadering en nieuwe afzetmarkten en verdienmodellen te ontwikkelen,
- en hierin nieuwe samenwerkingsverbanden te vinden.

Innovatieprocessen zijn intensief en kostbaar, denk bijvoorbeeld aan het ontwikkelen van digitale diensten of voorzieningen. Samen optrekken is in dergelijke processen effectiever en minder kostbaar. Voorwaarde voor deze maatregel is dat niet-vrijblijvend wordt samengewerkt met andere partners, hetzij binnen, hetzij buiten het culturele domein.

Wij vragen culturele partijen met plannen te komen om in onderlinge samenwerking experimenten en innovatie in productie en/of presentatie van het culturele product te realiseren.

Wij reserveren € 2.700.000,-van het totale provinciale transitiebudget voor innovatie van productie en presentatie van het culturele aanbod in de regio.

Specifieke voorwaarden voor deze maatregel stellen we graag gezamenlijk met de provincie vast, maar we denken bijvoorbeeld aan een duidelijk omschreven collectief belang (de eigen instelling overstijgend) en overdraagbaarheid van de resultaten. Ook samenwerking kan een belangrijke voorwaarde zijn.

2) Vergroten schaalniveau en professionalisering

2a Bedrijfsvoering en organisatie
De culturele partners weten elkaar over het algemeen prima te vinden als het gaat om artistieke, dat wil zeggen programmatische samenwerking. Deze is veelal incidenteel en projectmatig van aard. Om de sector echter

daadwerkelijk meer weerbaar en flexibel te maken, is ook samenwerking op andere vlakken nodig, en dit zal meer structureel van aard moeten zijn. We zien ook op bedrijfsmatige en organisatorische aspecten kwetsbaarheden. Dit geldt voor alle disciplines en binnen alle drie de primaire functies (productie, presentatie, educatie) in de hele regio.
De culturele sector bestaat uit vele kleine instellingen, zzp'ers en vrijwilligers, waardoor het niet mogelijk is om binnen elke organisatie, op elk gebied het gewenste professionele niveau te realiseren. Daarnaast zijn er - zowel binnen als buiten de sector - vele organisaties die eigen ruimte en faciliteiten hebben of daar juist behoefte aan hebben. We stimuleren culturele instellingen (of een bundeling van zzp'ers) samenwerkingsverbanden aan te laten gaan en daarmee organisatie, faciliteiten en middelen efficiënter en effectiever inzetten en/of een gezamenlijke professionaliseringslag realiseren. Te denken valt aan samenwerkingen op het gebied van marketing, bedrijfsvoering (bijvoorbeeld inkoop), techniek, personeel, administratie, etc. Het opzetten van een shared services model voor meerdere organisaties is ook denkbaar.

Doel is:
• Organisaties zich verder laten professionaliseren door gebruik te maken van elkaars organisatie, kennis, faciliteiten, locaties en middelen - binnen en buiten de culturele sector.
• Meer programmabudget realiseren door beter gebruik te maken van bestaande organisatie, middelen en faciliteiten en zodoende overhead te verminderen.

Wij vragen culturele partijen met plannen te komen voor samenwerkingsverbanden die als doel hebben elkaar bedrijfsmatig en organisatorisch te versterken.

Wij reserveren € 1.500.000,- van het totale provinciale transitiebudget voor het aanjagen van en investeren in bedrijfsmatige en organisatorische schaalvergroting door samenwerking binnen de culturele regio

Specifieke voorwaarden voor deze maatregel stellen we graag gezamenlijk met de provincie vast, maar we denken ook hier aan samenwerking, cofinanciering (door de instellingen) en overdraagbaarheid van resultaten, zodat men kan leren van elkaars processen.

2b. Scholing Personeel
Een belangrijk element in professionalisering is de ontwikkeling en scholing van mensen die al dan niet in loondienst werkzaam zijn in de sector. Denk hierbij bijvoorbeeld aan trainingen, uitwisseling tussen organisaties (personeelspools, detachering), kennisverbreding of -verdieping. In de regio houden meerdere organisaties zich hiermee bezig, zoals Schakel025, Cultuur Academy, Cultuur Oost en Erfgoed Gelderland, maar de onderlinge samenwerking kan worden verbeterd en hun dienstverlening uitgebreid naar de hele regio.

Doel:
• Verhoging van professionalisering in alle lagen van de sector, en daarmee vermindering van kwetsbaarheid.
• Meer onderlinge deling van kennis, ervaring en expertise.
• Stimuleren van netwerkvorming en transformatie naar lerende organisaties.

Wij reserveren een bedrag van € 200.000,- voor de opdracht aan Schakel025, Cultuur Academy en Cultuur Oost om het bestaande opleidingsaanbod van deze organisaties uit te breiden en open te stellen voor de brede regio in 2021 en 2022.

3) Ondersteuning samenwerking kunstvakonderwijs

Het aantrekken, begeleiden en ontwikkelen van talentvolle studenten en net afgestudeerde makers is en blijft van essentieel belang voor de toekomst van de sector. Zij vormen niet alleen de aanwas voor de top, maar ook voor cultuureducatie en amateurkunst zijn zij van groot belang. Veel studenten of oud-studenten werken als docent, regisseur, dirigent, begeleider, et cetera. Tegelijkertijd zien wij tekorten in professionele krachten bij culturele instellingen voor onder andere de begeleiding van vrijwilligers.
Wij willen mogelijkheden scheppen om studenten en alumni kennis en ervaring te laten opbouwen in het culturele veld, bij overheden, het bedrijfsleven en in het sociale domein. Bijvoorbeeld via stageplekken, opdrachten of werkervaringsplekken. Organisaties kunnen hier ook gezamenlijk in optrekken, denk aan deelopdrachten voor stagiaires. Het mes snijdt aan twee kanten, want organisaties kunnen studenten of alumni inzetten voor zaken die zij op eigen kracht niet kunnen oppakken.
Ook kunnen kunstvakstudenten en alumni bijdragen aan sociale uitdagingen door middel van artistiek-sociale projecten met specifieke doelgroepen. Zo zijn er studenten die getraind zijn in het naar boven halen van verhalen, om deze - in samenwerking met de groep waar ze mee werken- te vertalen naar een artistiek product.

Doel:
- Het aanjagen van samenwerking tussen kunstvakonderwijs, lokale culturele (vrijwilligers)organisaties, het culturele middensegment, (semi-)overheid en bedrijfsleven.
- Het verhogen van mogelijkheden voor studenten en alumni om ervaring op te doen buiten de opleiding.
- Kleinere culturele organisaties in staat stellen zich verder te ontwikkelen.

Wij reserveren € 300.000,- van het provinciaal transitiebudget voor plannen van culturele partijen die samenwerking met het kunstvakonderwijs aangaan. Dit budget is bedoeld voor begeleiding en coördinatie.

We zien veel aanknopingspunten met andere maatregelen uit dit Transformatievoorstel, zoals het regionaal Steunpunt amateurkunst en de projectgroep Cultuureducatie en onderwijs.

Specifieke voorwaarden voor deze maatregel stellen we graag gezamenlijk vast.

4) Podia en buitenfestivals

Zowel de Gelderse podia als de buitenfestivals hebben in hun reactie aangegeven behoefte te hebben aan een eigen garantiefonds. Zij kondigen aan de komende tijd risicoloos te zullen moeten programmeren en vrezen dat daarmee het aanbod zal verschralen. Om het aanbod breed te houden, vraagt men om een financiële back up. Wij hebben begrip voor de geschetste problematiek: zeker voor festivals die geen structurele exploitatiesubsidie ontvangen, geldt dat zij een onzekere basis kennen en afhankelijk zijn van de directe inkomsten uit de kaartverkoop. Zij kunnen zich niet veroorloven (artistieke) risico's te lopen. Wij hebben begrip voor de geschetste problematiek, maar zijn van mening dat dit buiten de scope valt van dit traject, dat transitie en innovatie van de sector beoogt. We beschouwen dit als tijdelijke financiële gevolgen die bij de nieuwe opstart van de sector horen; een opstart die hopelijk snel weer mogelijk is. Daarnaast komt er, naast al bestaande steunmaatregelen voor podia, een landelijk garantiefonds voor evenementen en festivals, bedoeld om risico's bij het (toch) moeten cancelen op te vangen. Op dit moment is nog onduidelijk

voor wie het garantiefonds open wordt gesteld en of er desondanks knelpunten blijven voor evenementen en festivals in de regio en provincie. **Mocht blijken dat het landelijk garantiefonds tekortschiet in het opvangen van risico's voor deze organisaties, dan adviseren wij de provincie met hen in gesprek te gaan over mogelijke oplossingen voor het seizoen 2021-2022.**

B. CULTUUREDUCATIE

Cultuureducatie en onderwijs zijn belangrijk voor de toekomst van cultuur en heeft een directe relatie met de andere onderdelen van de cultuurpiramide. Hier begint de basis van interesse en deelname aan cultuur (passief en actief). Voor het in stand houden van het kunst- en cultuuraanbod is het belangrijk dat kinderen en volwassenen kennismaken met kunst en cultuur, hun kennis kunnen verdiepen en talenten ontwikkelen. Dat kan op school, bij culturele instellingen, bij verenigingen en/of bij particuliere docenten.

KNELPUNTEN

De interesse voor cultuur wordt in de basis opgewekt door goede cultuureducatie, zowel bezien vanuit het onderwijs als vanuit de vrijetijdsbesteding. Als gevolg van COVID-19 constateert de regio de volgende problemen:

Locatieproblemen
• Binnenschools: Scholen stellen nu andere prioriteiten (rekenen en taal voor culturele ontwikkeling). Activiteiten met een grote groep zijn moeilijk of vragen om tal van (soms kostbare) aanpassingen, klassen gaan beperkter naar voorstellingen/musea.
• Buitenschools: de COVID-regelgeving beperkt activiteiten, de kosten stijgen als er meer ruimte nodig is. De sociale functie van deelname aan culturele activiteiten vermindert of wordt belemmerd door de veiligheidsmaatregelen. Angst voor COVID kan de deelname aan cultuureducatieprojecten van oudere en kwetsbare inwoners belemmeren. Hierdoor vallen inkomsten van professionals en organisaties weg. Kleinere podia en musea zijn juist afhankelijk van groepen om rendabel te kunnen blijven; om iedereen te bedienen in een ruimte moeten er meer lessen voor minder mensen georganiseerd worden

Verschraling aanbod
• Veel cultuur-educatieve organisaties werken met zzp'ers. Zowel deze organisaties als de zzp'ers hebben het zwaar. In de afgelopen jaren zijn bijvoorbeeld muziekscholen verdwenen, zijn er minder verzamelplekken/cultuurknooppunten en is het geheel meer individueel georganiseerd. Wij zien sterke aanleiding te vrezen dat een deel van de cultuurdocenten en andere professionals zich op een andere toekomst buiten de cultuursector zal oriënteren, bij gebrek aan (financieel) perspectief.

Individueel financieel probleem inwoners
• Zzp'ers, muziekscholen/culturele centra hebben minder inkomen, omdat minder inwoners lessen afnemen en omdat de lessen duurder worden. Inwoners kunnen zelf de hogere lasten voor cultuur niet meer betalen; lessen van professionals worden duurder voor onderwijs en inwoners.

MAATREGELEN

We zien kansen om de inzetmogelijkheid en reikwijdte van de cultuurknooppunten[6] verder te versterken om zo te komen tot slagkracht, verbinding en kruisbestuiving in de regio en tussen regio's. Door meer samenwerking te faciliteren tussen cultuurmakelaars, kan er niet alleen lokaal, maar ook regionaal innovatie in de culturele infrastructuur plaatsvinden. Dit ter bevordering

[6] *Cultuurknooppunt: een aanbieder cultuureducatie die meerdere (minimaal drie) cultuureducatiedisciplines op één locatie aanbiedt, zoals bijvoorbeeld: muzieklessen, dans, theater, circus.*

van onder meer de samenwerking, kruisbestuiving en doorstroom van talent binnen en tussen de regio's.

Er zijn in de regio een aantal multidisciplinaire cultuurknooppunten die lokaal(-overstijgend) aanbod presenteren. Wij willen deze cultuurknooppunten in de regio versterken en ze gebruik te laten maken van elkaars kennis, ervaring en best practices. Wij willen zo toewerken naar een netwerk van cultuurknooppunten die (sub)regionaal inzetbaar zijn en die zelf actief verbinding zoeken met andere cultuurknooppunten in en buiten de regio.

Om een goed fundament voor de toekomst te leggen is samenwerking en afstemming noodzakelijk. Niet alleen tussenorganisaties die cultuureducatieve diensten en activiteiten aanbieden, maar vooral ook onderwijsinstellingen. Voor elke doelgroep zijn er lokaal goede voorbeelden hoe cultuureducatie op scholen, in het sociale domein en elders aangeboden kan worden. Denk aan 'Muziek in de klas', 'Reizen in de tijd', samenwerking tussen organisaties als Studio26 en ROC's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden Cultuurknooppunt Wijchen-Beuningen en vele anderen.

1) Projectgroep Cultuureducatie en onderwijs instellen

De projectgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van bestaande cultuurknooppunten.
Organisaties die bovenlokaal opereren in talentontwikkeling vanuit cultuureducatie en/of onderwijs. Voorbeeld: Studio26, Velp (cultuureducatie en onderwijs), Cultuurknooppunt Wijchen-Beuningen (samenwerking tussen Wijchen en Beuningen), Cultuurbedrijf RiQQ, ROC's etc.

Fase I

Wij zetten een projectgroep op met een projectleider. De projectgroep stelt in 2021 een Plan van Aanpak op. Het plan van aanpak bestaat uit een concreet voorstel om cultuurknooppunten te versterken en toekomstbestendig te maken. Onderdelen hierin zijn o.a.:

- Actuele aanbod van cultuureducatie en cultuurknooppunten in beeld brengen
- Inzetten best practices op het gebied van inzet cultuureducatie en samenwerkingsmogelijkheden
- Onderzoeken hoe doorgaande leerlijnen voor kunst- en cultuuruitingen (verder) ontwikkeld kunnen worden en talentontwikkeling gestimuleerd.
- Leggen van verbinding of verstevigen contacten met voorgezet onderwijs (MBO) t.b.v. talentontwikkeling

Ook andere regio's kunnen gaan putten uit de voorstellen en inzet van de projectgroep cultuureducatie 025. In een aantal gevallen zijn er directe relaties en dwarsverbanden te leggen met aansluitende regio's.

Wij reserveren € 300.000,- van het provinciaal transitiebudget voor Fase I (projectleider, inzet projectteamleden en werkbudget).

Fase II

Fase II bestaat uit het uitwerken en uitvoeren van het opgestelde Plan van Aanpak door de projectgroep.

Wij reserveren € 500.000,- van het provinciaal transitiebudget voor Fase II (uitvoering).

2) Stimulering individuele cultuureducatie

Wij stellen voor de middelen voor het Jeugdcultuurfonds, of soortgelijke (lokale) initiatieven voor kinderen uit gezinnen met lage inkomens, tijdelijk aan te vullen zodat jeugd/jongeren die door financiële

problemen door COVID-19 toch lessen kunnen blijven betalen waardoor ze kunnen door ontwikkelen in hun talent. Daarmee voorkomen we dat de talenten onder hen verloren gaan en een betere mogelijkheid krijgen/ behouden om naar een kunstvakopleiding (MBO /HBO) door te stromen.
Deze maatregel kan provinciebreed ingezet worden en samen kunnen wij voorwaarden opstellen waaronder deze stimuleringsmaatregel gestalte kan krijgen. Aangezien dit een provinciebrede maatregel kan zijn is hier geen bedrag aan gekoppeld. Eerst is inzicht nodig om hoeveel kinderen het gaat, om vervolgens een bedrag per kind te begroten.

C. Amateurkunst, inclusief erfgoed
Onder amateurkunst verstaan we alle kunstvormen op amateurniveau (toneel, zang, dans, beeldende kunst, multimedia etc.), het lokale verenigingsleven en alle amateurs die zich al dan niet via een historische vereniging of werkgroep archeologie bezighouden met historisch onderzoek. Amateurkunst kan in verenigingsverband worden beoefend of door deelname aan lessen en cursussen van muziek- en dansscholen, particuliere docenten of centra voor de kunsten en dorpshuizen. Veel koren en muziekorkesten hebben vakdocenten in dienst (bijvoorbeeld als dirigent) en verzorgen soms opleidingen voor hun (aspirant)leden.

KNELPUNTEN

Bij de kwetsbare doelgroepen zien we een substantieel deel dat momenteel niet durft deel te nemen aan activiteiten amateurkunst en erfgoed. Hierdoor ziet bijvoorbeeld een museum dat volledig op oudere vrijwilligers draait, zich noodgedwongen om de deuren te sluiten. Daarnaast werkt de huidige coronaregelgeving belemmerend voor alle doelgroepen die deelnemen aan amateurkunst en erfgoed. Wij zien hier een groot risico ontstaan voor de levensvatbaarheid van organisaties, als gevolg van teruglopende ledenaantallen (en de bijbehorende contributies) en donateurs. De sociale functie vermindert (geen nazit en gezelligheid na afloop). Bestaande ruimtes voor repetities en uitvoeringen zijn qua grootte en mogelijkheden regelmatig ontoereikend om te kunnen voldoen aan de veiligheidseisen.
Veel organisaties staan onder druk omdat ze veelal werken met groepen vrijwilligers. Als gevolg van COVID-19 constateren we de volgende problemen:

Vergrijsd vrijwilligersbestand
Amateurkunst en erfgoed zijn voor een groot deel afhankelijk van vrijwilligers. Veel van deze vrijwilligers zijn senioren. Het hebben van een vergrijsd vrijwilligersbestand maakt de organisaties in deze sector kwetsbaar. Ook onder de deelnemers van de georganiseerde activiteiten neemt de vergrijzing toe. Al vóór corona was er beperkte aanwas van nieuwe (en jongere) leden. De coronacrisis maakt de vergrijzing bij de organisaties nijpender. Het voortbestaan van de organisaties komt onder druk te staan. Zij hebben veelal niet de professionele kenmerken om de benodigde veranderingen richting de toekomst zelfstandig vorm te geven, uitzonderingen daargelaten. Het risico bestaat dat de amateurorganisaties langzaam wegvallen omdat zij niet in staat zijn zich aan te passen. Hierdoor verdwijnen ook de inhoudelijke en sociale waarden die zij vervullen. De basis van de culturele piramide wordt daardoor instabieler.

Problemen met de exploitatie
Vóór corona hadden sommige organisaties in amateurkunst en erfgoed al moeite om de exploitatie sluitend te krijgen. Door corona daalt de omzet. Eindvoorstellingen of concerten kunnen niet meer georganiseerd worden, bezoekers kunnen niet meer terecht in het museum. Gemeenten steunen de culturele

organisaties om ze overend te houden. Maar in een aantal gevallen is meer nodig om ook na de crisis verder te kunnen. De crisis is het momentum om het anders te gaan doen om de activiteiten voor de toekomst te borgen.

Presentatie
Er is behoefte aan vernieuwing in het publieksbereik en een aanvullend verdienmodel voor terugloop aan entreegelden. Bezoekersaantallen lopen terug omdat organisaties minder open zijn (door lockdown of door gebrek aan vrijwilligers) en minder bezoekers kunnen ontvangen binnen de 1,5 meterregel. Hierdoor zijn organisaties minder zichtbaar geworden. Voor amateurkunst en erfgoed is het door corona ook moeilijker geworden om de scholen te bereiken. De vraag is hoe scholen na de crisis gebruik blijven maken van het aanbod voor cultuureducatie.

Minder samen doen
Amateurkunst en erfgoed hebben naast hun intrinsieke waarde ook een belangrijke sociale functie. Mensen ontmoeten elkaar, wisselen contacten uit, en maken een praatje. Ze voelen zich verbonden. Zolang de coronamaatregelen gelden, kunnen amateurkunst en erfgoedinstelling niet tot nauwelijks samenkomen. Het gevoel van saamhorigheid wordt minder, eenzaamheid neemt toe. De sociale structuur die afbrokkelt, wordt niet zo makkelijk meer nieuw opgebouwd. Perspectief bieden is daarom van belang voor de organisaties.

MAATREGELEN

We denken knelpunten te kunnen aanpakken door meer regionale samenwerking te stimuleren in amateurkunst en erfgoed. We zien een behoefte aan een vernieuwingsslag in het vrijwilligersbestand. We denken dat de inzet van een vrijwilligerscoördinator voor meerdere verenigingen ze kan helpen. Bundeling van krachten, kennis en kunde: bepaalde functies gezamenlijk voor verschillende organisaties inzetten. We willen dit bewerkstelligen door een regionaal steunpunt voor amateurkunst in het leven te roepen, dat meerdere taken in de regio uitoefent.

Regionaal steunpunt voor amateurkunst
Amateurkunst moet bij de hand genomen worden om ze te ondersteunen op organisatorisch, personeel/vrijwilligers en materieel vlak. Een regionaal steunpunt biedt ondersteuning aan verenigingen en is aanvullend op de lokale culturele infrastructuur. In een aantal gemeenten is de lokale combinatiefunctionaris voor cultuur een eerste aanspreekpunt. Die persoon weet hoe de lokale amateur culturele infrastructuur in elkaar steekt. Wij vinden het daarom verstandig die te betrekken bij de vorming van een regionaal steunpunt.

Overstijgende onderwerpen willen we samen oppakken zoals: ondersteunen cursusaanbod, streamingsdiensten en digitalisering, inventarisatie grotere oefenruimtes regio. We zien kansen in nauwere samenwerking en in transformatie in de amateurkunst en het erfgoed, om zo de organisatorische en personele kwetsbaarheid te verminderen en kosten te drukken.

Het steunpunt Amateurkunst werkt een aantal opgaven uit die bijdragen aan de lokale behoeften van amateurkunst. Hieronder geven we voorbeelden van mogelijke uitwerkingen:

• Delen van kennis en kunde
Verenigingen vinden vaak zelf het wiel uit. Ervaring uitwisselen die andere organisaties hebben opgedaan, helpt. Ook kan het steunpunt op organisatorisch vlak of in fondsenwerving ondersteuning bieden. Zo kan het voordelig zijn om gezamenlijk een dirigent

of regisseur aan te stellen die voor meerdere verenigingen werkt, online cursussen aanbieden om verenigingen te helpen in digitalisering van het aanbod. Het Steunpunt heeft het overzicht en kan hierin bemiddelen.
Als na het vaccineren de maatregelen versoepeld worden, kan het steunpunt helpen bij het vinden van geschikte (oefen)ruimtes in de regio die voldoet aan de dan nog geldende maatregelen. Het steunpunt kan advies geven hoe verenigingen binnen de maatregelen hun activiteiten weer kunnen opstarten.

• Vrijwilligers
Het steunpunt werkt voortellen uit om het vergrijzende vrijwilligersbestand binnen de amateurkunst en het erfgoed te vernieuwen en te verjongen. Het steunpunt helpt organisaties die in de knel komen door gebrek aan vrijwilligers.
Zo kan het steunpunt (samen met de lokale combinatiefunctionaris) zorgen voor:
• uitwisseling van leden (marktplaats van vraag en aanbod; bijvoorbeeld musici voor orkesten);
• ondersteuning bieden bij het werven van nieuwe leden en vrijwilligers door verbindingen te maken met het domein re-integratie en statushouders;
• verbinding te maken met het sociaal domein voor het werven van nieuwe vrijwilligers, bijvoorbeeld voor (arbeidsmatige) dagbesteding.
• Stageplekken opzetten voor studenten in de culture sector bij amateurkunst en erfgoedinstellingen.
• Faciliteren in het opzetten van een gezamenlijke jeugdopleiding

• Jongeren en cultuureducatie in verbinding brengen met amateurkunst en erfgoed
Organisaties moeten een omslag maken in hun werkwijze om jongeren aan zich te binden. Zonder nieuwe aanwas kwijnt een vereniging weg. We denken de jongere doelgroep te bereiken door in het cultuuraanbod vernieuwing toe te voegen door gebruik te maken van sociale media. Betrek jongeren bij het werk van amateurkunst en cultureel erfgoed door ze podcasts te laten maken of youtube filmpjes van een muziek- of toneelvoorstelling. Maak verbinding tussen erfgoed, amateurkunst en de kunstvakopleidingen en/of voortgezet onderwijs. Zo komen jongeren in contact met de verenigingen en bereiken de verenigingen een jonger publiek. Het steunpunt kan hierin samen optrekken met de projectgroep voor cultuureducatie.

• Delen van materialen en/of huisvesting
Het bevorderen van gezamenlijke inkoop van muziekinstrumenten, onder te brengen in een gedeelde instrumentenbank, of een gezamenlijke inkoop van bladmuziek kan kosten besparen. Ook het gezamenlijk laten uitvoeren van reparaties van instrumenten bespaart kosten. Wellicht heeft een vereniging een lid in huis die reparaties uitvoert, en dit ook voor andere verenigingen wil doen (‘repair café’ voor muziekinstrumenten). Dit kan ook bij het verstellen van kostuums. Het steunpunt onderzoekt de behoeften en kijkt wat er gedeeld en uitgewisseld kan worden tussen de verenigingen.

Voor zichtbaarheid en behoud van publiek (en inkomsten) kan het steunpunt een rol spelen in het ontwikkelen van de volgende innovaties:

• Streamingsdienst van voorstellingen
Een manier om publiek te bereiken en een alternatief verdienmodel op te tuigen, is gebruik te maken van het streamen van voorstellingen. Vanuit de professionele podia is deze wens ook geuit. Wij zien hierin een mooie verbinding met de amateurkunst. Hoe dit vorm moet krijgen, is nader uit te werken.

Organisaties hebben bij het opzetten van streamingsdiensten ondersteuning nodig in kennis en kunde. Het steunpunt kan daarin regionaal een functie vervullen in het geven cursussen en workshops.

- **Online galerie – atelier voor amateur beeldende kunst**

Een Online 025 Atelier. Hier kan de amateur beeldend kunstenaar zijn werk kan tonen aan het publiek. De investering in een online atelier moet gericht zijn om de sector alternatieve manieren van aanbod te presenteren onder de huidige omstandigheden, maar ook te onderzoeken waar eventuele nieuwe verdienmodellen liggen.

- **Regionale beeldbank**

Online ontsluiten van de erfgoedcollectie. Meer zichtbaarheid door samenwerking in digitalisering collectie. Verenigingen werken aan digitalisering van hun collectie van het cultureel erfgoed. Voor de borging van het erfgoed voor de toekomst en de ontsluiting van het erfgoed voor een breder publiek. Dit doen zij nu vaak op eigen houtje. Ieder met zijn eigen digitaliseringssysteem. Door samen te werken in een regionale beeldbank voor cultureel erfgoed kunnen kosten worden bespaard. Door bundeling zien we een groter publieksbereik mogelijk. Veelal zijn de erfgoedinstellingen afzonderlijk te klein om een groter publiek te bereiken. Hun aanbod is daarvoor te beperkt, hoewel de inhoud wel van onschatbare waarde is voor de (lokale) samenwerking. De digitalisering biedt erfgoedinstellingen de mogelijkheid om nieuwe presentatietechnieken toe te passen, waarmee ook nieuwe doelgroepen bereikt kunnen worden.

Wij zetten in op een pilot steunpunt voor amateurkunst en erfgoed voor twee jaar. In deze tijd kunnen vraagstukken verder uitgewerkt worden en toegewerkt naar een bestendiging inclusief financieringsmodel. We stellen voor om een dergelijk steunpunt onder te brengen bij Cultuur Oost, in samenwerking met Erfgoed Gelderland. Hier ligt al de nodige expertise. Het steunpunt kan een verdiepingsslag binnen Cultuur Oost worden. Wij vinden de betrokkenheid van de lokale combinatiefunctionarissen, daar waar zij een functie in dit veld vervullen, belangrijk omdat zij het lokale speelveld kunnen betrekken. Dit laatste kan een combinatie zijn met de doorontwikkeling van de cultuureducatiepunten. Het is aan de gemeenten om hiervoor voldoende aanvullende uren beschikbaar te stellen.

Wij reserveren € 420.000,- van het provinciaal transitiebudget voor het opzetten van een regionaal steunpunt Amateurkunst (inclusief werkbudget) voor een periode van twee jaar.

4. FINANCIËN

De deelnemende gemeenten in de regio 025 Arnhem – Nijmegen krijgen in 2021 een aanvullende uitkering ten behoeve van de culturele infrastructuur vanuit het Rijk ter hoogte van € 6.131.919,-. [7] Deze middelen zijn om praktische redenen niet geoormerkt, maar de Minister geeft aan er alle vertrouwen in te hebben dat gemeenten deze middelen op een effectieve manier in de culturele sector laten landen. De middelen zijn bedoeld om essentiële onderdelen van de lokale infrastructuur te ondersteunen en de lokale infrastructuur in stand te houden. Het merendeel van de gemeenten in de regio 025 hebben de beschikbare middelen daarvoor al ingezet of voor 2021 met dat doel gereserveerd.

Wij stellen voor dat de provincie hetzelfde bedrag als het Rijk reserveert voor maatregelen ten behoeve van de bredere regio. Dat stelt de lokale overheden in staat om, met de aanvullende steun vanuit het Rijk, maatwerk te leveren voor de lokale infrastructuur en tevens voor de langere termijn te werken aan innovatie en transitie. Een opgave die het lokale niveau overstijgt. Deze middelen blijven dus bij de individuele gemeenten, ten behoeve van de lokale infrastructuur.

Uiteraard zullen de gemeenten ook hun bijdrage in de vorm van onder andere co-financiering leveren aan de totale transitie-opgave. Vorm en hoogte van deze co-financiering wisselt per maatregel en is nog ter uitwerking en besluitvorming. Het is aan de gemeenten zelf om te bepalen welk deel van de middelen uit het Gemeentefonds zij voor onderstaande maatregelen zullen inzetten; zij hebben immers allereerst de verantwoordelijkheid voor het in standhouden van de lokale infrastructuur en zullen een deel van de rijksmiddelen daar dan ook primair voor willen inzetten. Dit staat los van het transitieproces op langere termijn naar een toekomstbestendoge regionale infrastructuur, waar genoemde maatregelen voor zijn bedoeld.

Maatregel (looptijd 2021-2022)	**Bedrag**
Amateurkunst	
1. Steunpunt voor amateurkunst (incl. werkbudget)	€ 100.000
2. Vrijwilligersbureau	€ 320.000
Cultuureducatie	
3. Projectgroep Cultuureducatie en onderwijs	€ 800.000
4. Stimulering individuele cultuureducatie	ntb
Top- en middensegment	
5. Innovatie productie en presentatie	€ 2.700.000
6. Vergroten schaalniveau en professionalisering	
a. Bedrijfsvoering en organisatie	€ 1.500.000
b. Scholing personeel	€ 200.000
7. Samenwerking kunstvakonderwijs	€ 300.000
8. Podia en buitenfestivals	ntb

[7] *Uitgekeerd in Decembercirculaire Gemeentefonds 2020.*

5. TOT SLOT

Tot slot willen wij uw aandacht vragen voor onze samenwerking in het vervolg van dit Herstelproces. Wij zien meerdere redenen waarom het van belang is dit proces gezamenlijk verder vorm te geven:

- Het karakter van het Transformatievoorstel is bij uitstek bovenlokaal en in een aantal gevallen zelfs bovenregionaal en dat vraagt om een soortgelijke aanpak;
- we willen de sector niet verder belasten dan nodig is;
- zo min mogelijk competitieve instrumenten (zoals een tender) inzetten;
- rekening houden met veelheid en verscheidenheid aan organisaties en instellingen waarvoor deze maatregelen zijn bedoeld;
- tegelijkertijd is zekere snelheid geboden.

Het Transformatievoorstel laat zien dat er veel moet gebeuren, met de nodige urgentie. Zo ligt voor een aantal maatregelen, zoals Maatregel 1 en 2, de vorm waarin deze het beste kunnen worden uitgevoerd, nog open. Ook vinden we het belangrijk om de sector hierbij te betrekken. Bovendien zien we maatregelen die aan elkaar gerelateerd zijn of waarvan wij vermoeden dat de achterliggende vraagstukken ook in andere regio's spelen.

We vinden het belangrijk om in dit complexe proces gezamenlijk, gemeenten en provincie, op te trekken. Niet alleen in financiële ondersteunende zin, maar ook bij het vertalen van de maatregelen in instrumenten of andere vormen van uitvoering, het stellen van de benodigde kaders en het op korte termijn laten landen van de middelen op de juiste plaatsen.

Dit alles vraagt ons inziens om een actieve, coördinerende rol van de provincie, en nauwe afstemming en samenwerking met en tussen de regiogemeenten , op basis van gelijkwaardigheid.

Wij zijn met ons allen verantwoordelijk voor een toekomstbestendige culturele infrastructuur.

Transformatievoorstel voor de cultuurregio 025 is op verzoek van de provincie Gelderland opgesteld in het kader van Herstelplan Covid-19. Het is door de wethouders cultuur van 15 van de 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio vastgesteld:

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-022

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 02 maart 2021
Zaaknummer Z/20/363440 /ADV/21/1012415
WABO_VO-2020-1152
Onderwerp Stand van zaken Noordeinde
Portefeuillehouder H. Winters

Contactpersoon Gerlo van der Wens
E-mail G.vanderwens@zevenaar.nl
Telefoon

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Op 4 maart 2020 heeft de raad een voorbereidingsbesluit genomen t.a.v. Noordeinde. Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u over de voortgang en de laatste ontwikkelingen.

Kernboodschap
Het doel van het voorbereidingsbesluit genomen op 4 maart 2020 was om de initiatiefnemer een jaar lang de tijd te geven om een plan in te dienen. Inmiddels is er een concept plan ingediend en wordt een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Dit zal plaatsvinden vóór 4 maart 2021. Daarmee heeft het nemen van een voorbereidingsbesluit functie gehad.

Context
☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
X Anders, namelijk voorbereidingsbesluit 4 maart 2020

Inhoudelijke boodschap

Met de ontwikkelaar van de betreffende grond zijn al geruime tijd gesprekken gaande. Onder meer naar aanleiding van het voorbereidingsbesluit zijn gesprekken gevoerd met de initiatiefnemer om met een ruimtelijk- en financieel haalbaar plan te komen. De initiatiefnemer heeft in juni 2020 in eerste instantie geen haalbaar plan ingediend, maar na diverse overleggen is het plan zodanig aangepast dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De conceptaanvraag is getoetst aan het geldende woon- en parkeerbeleid en wordt ook stedenbouwkundig acceptabel geacht.

De conceptaanvraag gaat uit van de realisatie 28 appartementen in 1 woontoren van ongeveer 34 meter hoog. Dit is een verlaging van de maximale bouwhoogte en het aantal appartementen t.o.v de beheersverordening. Al met al is er sprake van een positieve ontwikkeling.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Naast deze raadsinformatiebrief zullen omwonenden tegelijkertijd per brief geïnformeerd worden. Daarnaast zal de ontwikkelaar de communicatie en participatie met de buurt oppakken.

Vervolgproces
De ontwikkelaar zal nu naar verwachting vóór de zomer de definitieve omgevingsvergunning indienen. Nadat de omgevingsvergunning wordt ingediend zal deze worden getoetst en wordt gestart met de noodzakelijke procedures

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

zaaknummer
Z/20/363440
WABO_VO-2020-1152

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-017

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 9 maart 2021
Zaaknummer Z/21/381525 /ADV/21/1008644
Onderwerp Opzegging bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid VNG en Rijk
Portefeuillehouder N. van Dellen

Contactpersoon Marit Koelen
E-mail M.Koelen@zevenaar.nl
Telefoon

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Op 3 juli 2020 heeft de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) de handtekening weggehaald onder de *Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid 2020-2024* met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Na pogingen om een doorstart te maken in de samenwerking, heeft de VNG op 16 december 2020 definitief besloten geen nieuwe bestuurlijke afspraken te maken.

In deze brief informeren wij u over dit besluit en over de gevolgen voor de lokale aanpak van laaggeletterdheid in de gemeente Zevenaar.

Kernboodschap
In de maanden na het weghalen van de handtekening onder de bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid door de VNG op 3 juli 2020, is zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau een poging gedaan tot nieuwe afspraken te komen. De VNG stelde echter als voorwaarde dat de indexering van de uitkering Educatie gegarandeerd zou worden, een garantie die OCW niet wilde geven. Daarop heeft de VNG besloten definitief geen nieuwe bestuurlijke afspraken te maken. Op inhoud blijft de samenwerking wel bestaan.

Context
☐ Anders, namelijk ter informatie

Inhoudelijke boodschap
Op 9 september 2019 tekenden de VNG en het kabinet gezamenlijk de *Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid 2020-2024*. Het doel van deze bestuurlijke afspraken was: "daadkrachtig samen aan de slag om meer volwassenen vaardig te maken in lezen, schrijven, rekenen en met digitale vaardigheden".

De afspraken waren specifiek gericht op het leggen van meer verbinding met het sociaal domein, een breder bereik van de doelgroepen, adequate monitoring en een kwaliteitsimpuls, onder regie van de gemeenten en met ondersteuning vanuit het ministerie van OCW.

De VNG heeft bij de nadere inhoudelijke uitwerking van de afspraken meermalen met OCW zorgen gedeeld over de dreigende extra bureaucratie enerzijds en de zeer beperkt beschikbare gestelde middelen anderzijds. Omdat hieraan volgens de VNG onvoldoende gehoor is gegeven, heeft de VNG op 3 juli 2020 de handtekening onder de bestuurlijke afspraken weggehaald.

In de maanden daarop zijn er diverse gesprekken gevoerd tussen de VNG en OCW om een doorstart te maken van de bestuurlijke afspraken. Daarbij is OCW tegemoet gekomen aan de wens van de gemeenten om minder bureaucratie en regeldruk. Zo is de landelijk aan te leveren dataset beperkt tot een aantal kerngegevens[1] en komt er niet één landelijk kwaliteitslabel voor alle vormen van taalaanbod (formeel en non-formeel). Dit betekent lokaal en regionaal minder bureaucratie en meer bewegingsvrijheid in de vorm waarin taalonderwijs wordt aangeboden.

Een aantal gemeenten stelde als voorwaarde voor nieuwe bestuurlijke afspraken echter ook dat de indexering op de uitkering Educatie gegarandeerd zou worden, een garantie die OCW niet wilde geven. Daarom heeft de VNG, ondanks bovenstaande tegemoetkomingen, definitief besloten geen nieuwe bestuurlijke afspraken te maken.

Lokale en regionale gevolgen
Voor de lokale aanpak van laaggeletterdheid heeft bovenstaande in de basis geen gevolgen. Op inhoud en in de uitvoering blijft er samenwerking, zowel landelijk als regionaal en lokaal. Er komt een algemene handreiking voor gemeenten waarop zij het lokale kwaliteitsbeleid vorm kunnen geven. Regionaal ontwikkelen we een monitoringsinstrument om de effecten van het regionale en lokale taalaanbod te kunnen meten. Bovendien heeft OCW toegezegd de decentralisatieuitkering t/m 2024 te blijven uitkeren en de indexering van de uitkering Educatie te garanderen als daarvoor de middelen door het ministerie van Financiën zijn toegekend.

In het regionale jaarplan aanpak laaggeletterdheid 2021[2] is in de begroting uitgegaan van geen indexering, zodat als indexering over 2021 wel wordt toegekend dit als financiële meevaller kan gelden[3]. Dit bedrag kan dan bijvoorbeeld incidenteel worden ingezet voor het starten van meer taalklassen op het ROC Rijn IJssel, om zo de wachtlijst te verkorten. Voor de gemeente Zevenaar betekent dit dat er in de basis niks verandert. De activiteiten die vanuit regionale middelen worden gefinancierd, vallen binnen de begroting van het regionale jaarplan. Als indexering plaatsvindt en daar extra taalklassen voor ingekocht worden, kunnen ook onze inwoners hiervan gebruik maken.

Lokaal blijven we ook inzetten op de aanpak van laaggeletterdheid als belangrijk thema binnen het sociaal domein in het algemeen en binnen het Onderwijskansenbeleid in het bijzonder. We geven aandacht aan de preventie van laaggeletterdheid in het voor- en vroegschoolse veld, en leesbevordering en leesplezier in het basis- en voortgezet onderwijs. Ook een breed aanbod gericht op het verbeteren van taal-, reken-, en

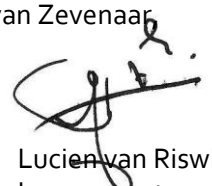
[1] Aantal deelnemers, geslacht, leeftijd, NT1 of NT2, woonplaats/wijk en type cursus/aanbod.
[2] Vastgesteld door het Regionaal Portefeuillehoudersoverleg Onderwijszaken op 19 november 2020.
[3] Voor 2020 is indexering toegekend. Voor de samenwerkingsregio betekende dit een bedrag van € 44.602, waarvan 8,29% (€ 3697,51) voor de gemeente Zevenaar is bestemd.

digitale vaardigheden voor volwassenen blijft een belangrijk onderdeel van de lokale aanpak van laaggeletterdheid. De opgezegde bestuurlijke afspraken doen hier niets aan af.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-023

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	9 maart 2021
Zaaknummer	Z/21/382074/ADV/21/1014099
Onderwerp	Beleidsregels TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten)
Portefeuillehouder	B. Elfrink

Contactpersoon	Rianne Boenink
E-mail	R.Boenink@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595429

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
De regeling Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de Coronacrisis te maken hebben met een forse inkomensdaling en daardoor noodzakelijke woonkosten niet meer kunnen betalen uit hun inkomen. De gemeente heeft beleidsvrijheid hoe de TONK vorm gegeven wordt. Wij hebben hiervoor als college beleidsregels opgesteld.

Kernboodschap
Veel huishoudens hebben door de Coronacrisis te maken met een plotselinge, onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomsten. Ondanks diverse landelijke steunpakketten bieden deze nog voor veel huishoudens onvoldoende ondersteuning, omdat noodzakelijke kosten doorlopen en niet op korte termijn kunnen worden teruggeschroefd. Huishoudens lopen daardoor het risico van het opbouwen van schulden waardoor ze verder in de problemen komen en ook de maatschappelijke kosten verder stijgen. TONK biedt een tijdelijke tegemoetkoming in de noodzakelijke woonkosten.

Context
X Anders, namelijk actief informeren.

Inhoudelijke boodschap
<u>Eenvoudige en uitvoerbare regeling</u>
De TONK betreft een tijdelijke regeling die met terugwerkende kracht in werking treedt vanaf 1 januari 2021 tot 1 juli 2021. Dit is landelijk bepaald. Gemeenten hebben veel beleidsvrijheid om de regeling vorm te geven. Wij kiezen ervoor de beleidsregels zo eenvoudig mogelijk op te stellen, zodat ze voor inwoners helder zijn en gemakkelijk en snel uitvoerbaar zijn. Dit betekent dat er, anders dan bij de bijzondere

bijstand, geen complexe draagkrachtberekening plaats vindt. De verwachting is dat de voorgestelde beleidsregels van Zevenaar in vergelijking met de keuzes die andere gemeenten maken, een middenweg is. Enerzijds is niet alles dicht getimmerd, anderzijds zijn er wel duidelijke criteria geformuleerd over inkomensdaling, beschikbare geldmiddelen, en het aandeel woonlasten ten opzichte van het huidige inkomen.

Doelgroep
Het is op voorhand niet te zeggen hoe groot de doelgroep is. Die groep is divers. Het kunnen flexwerkers zijn, mensen met nulurencontracten, mensen die hun baan hebben verloren en (zelfstandig) ondernemers. Pas bij de uitvoering van de TONK zal blijken hoeveel huishoudens hier een beroep op doen. Alle gemeenten hebben met deze onzekerheid te maken. Het gaat hier om een tegemoetkoming in de woonkosten om problematiek door de Coronacrisis te dempen. Tegelijkertijd kan en zal het niet iedereen uit de brand helpen.

Financiën
Voor de uitvoering van de TONK worden extra middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor Zevenaar gaat het om een bedrag van € 275.000,- voor de eerste helft van 2021. Dit bedrag is bedoeld voor zowel de kosten van de regeling (tegemoetkoming voor inwoners) als voor de uitvoeringskosten van de gemeente. Aangezien we niet weten hoe groot de doelgroep is en dit een open einderegeling is, waarbij niet gewerkt mag worden met een budgetplafond, weten we niet of dit budget toereikend is. Rijk en gemeenten monitoren door regelmatig overleg hoe de implementatie en de uitvoering verloopt.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Aangezien het mogelijk een doelgroep betreft die de gemeente nog niet kent, wordt er duidelijk gecommuniceerd via alle gebruikelijke communicatiekanalen. Daarnaast worden samenwerkingspartners zoals RSD de Liemers, MKB Zevenaar en Lindus over deze regeling geïnformeerd.

Vervolgproces
We zullen de komende maanden het proces, het aantal aanvragen en de financiën goed monitoren.
Het gaat om een nieuwe tijdelijke regeling waarin gemeenten veel beleidsvrijheid hebben. We bereiden de uitvoering door de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening zo goed mogelijk voor, al zijn er onzekerheden. De gemeenteraad wordt in de zomer van 2021 via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het verloop van TONK.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. INT/21/1012414 Beleidsregels TONK

Beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) gemeente Zevenaar

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar,

gelet op:
- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 Participatiewet;

overwegende dat:
- het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden een burger in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming Tijdelijke ondersteuning noodzakelijk kosten (TONK);
- het daarom wenselijk is voor dit doel aparte, tijdelijke, beleidsregels vast te stellen;

besluit:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
a. wet: Participatiewet;
b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar;
c. inkomensterugval: een onvoorzienbare, onvermijdelijke en substantiële terugval in het inkomen als gevolg van de coronacrisis.
d. TOZO: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers;
e. TLV: Tegemoetkoming Vaste Lasten;
f. NOW: Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid.

Artikel 2 Doelgroep TONK

Een tegemoetkoming TONK is bedoeld voor de aanvrager:
- die door de huidige omstandigheden als gevolg van de coronacrisis te maken heeft met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in zijn of haar inkomen;
- die daardoor noodzakelijke kosten zoals woonlasten niet meer kan voldoen, en
- waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. De tegemoetkoming kan samenlopen met het ontvangen van ondersteuningen conform de regelingen TLV, NOW en TOZO.

De uitsluitingsgronden genoemd zoals in artikel 11 en artikel 13, lid 1, van de Participatiewet zijn hier van toepassing.

Artikel 3 Voorwaarden tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten

1. Het college kan een tegemoetkoming TONK verstrekken aan de aanvrager die te maken heeft met een inkomensterugval van 25% of meer (peildatum 1 januari 2020 ten opzichte van peildatum 1 januari 2021, dan wel de datum van de aanvraag in 2021), waardoor de betaling van noodzakelijke kosten niet mogelijk is uit het inkomen en de beschikbare geldmiddelen.
2. Voor de hoogte van de beschikbare geldmiddelen wordt aangesloten bij de vermogensgrens die gebruikt wordt bij huurtoeslag (in 2021 € 31.340,- voor een alleenstaande, € 62.680,- voor partners). Beschikt aanvrager over meer geldmiddelen dan deze vermogensgrens dan komt aanvrager niet in aanmerking voor de TONK.
3. Het college kan een tegemoetkoming TONK verstrekken aan de aanvrager wanneer de woonlasten (zoals beschreven in artikel 4) een bovengemiddeld groot aandeel vormen ten opzichte van het netto-inkomen. In de bijlage wordt beschreven wanneer sprake is van een

bovengemiddeld groot aandeel, de zogenaamde woonquote. Hiervoor wordt een staffel gebruikt.

4. Er kan volstaan worden met een verklaring van de aanvrager dat de substantiële terugval in inkomen het gevolg is van de maatregelen in verband met het coronavirus (Covid-19).
5. De 'Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Zevenaar 2021' zijn niet van toepassing op de aanvragen TONK.

Artikel 4 Noodzakelijke kosten

De tegemoetkoming TONK kan betrekking hebben op de volgende voor de aanvrager noodzakelijke algemene kosten van bestaan:

a. kosten van huur (inclusief servicekosten tot een maximum van € 48,- per maand) van de door aanvrager bewoonde woning, minus de huurtoeslag;
b. kosten van rente voor de hypotheek voor de woning, minus de hypotheekrente aftrek;
c. bijdrage aan de vereniging van eigenaren tot een maximum van € 100,- per maand;
d. kosten van elektriciteit, gas en water verbonden aan de door de aanvrager bewoonde woning.

Artikel 5 Aanvraag

1. De aanvraag voor de tegemoetkoming wordt digitaal ingediend via de gemeentelijke website. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag mogelijk indien naar het oordeel van het college bijzondere omstandigheden in het individuele geval hiertoe aanleiding geven.
2. Aanvrager overlegt bij de aanvraag:

a. de bewijzen van het inkomen van de maand januari 2020 en van de maand januari 2021, of van de maand van aanvraag in 2021;
b. de bewijzen van de beschikbare geldmiddelen van de maand januari 2021;
c. de bewijzen van de noodzakelijke kosten van de maand januari 2021.

3. Een aanvraag tegemoetkoming TONK kan worden ingediend tot 1 augustus 2021.

Artikel 6 Terugwerkende kracht

Een aanvraag voor een tegemoetkoming TONK kan met terugwerkende kracht worden aangevraagd vanaf 1 januari 2021.

Artikel 7 Duur

De tegemoetkoming wordt verstrekt voor ten hoogste de periode van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021.

Artikel 8 Maximale hoogte tegemoetkoming

De maximale tegemoetkoming op basis van deze beleidsregel bedraagt € 200,- per maand bij een lage TONK en € 400,- per maand bij een hoge TONK. Zie bijlage voor de bepaling hiervan in een staffel.

Artikel 9 Inkomen

1. Onder inkomen wordt in ieder geval verstaan, netto (gezamenlijk) inkomen van aanvrager (en partner) uit:

a. inkomen uit arbeid;
b. inkomen uit eigen onderneming;
c. inkomen uit een uitkering;
d. inkomen uit verhuur;
e. inkomen uit partner- en/of kinderalimentatie.

2. De kostendelersnorm is niet van toepassing.

Artikel 10 Beschikbare geldmiddelen

1. Beschikbare geldmiddelen zijn privégeldmiddelen waarover de aanvrager beschikt of redelijkerwijs kan beschikken.
2. Het betreft de beschikbare privégeldmiddelen van de aanvrager en de partner van de aanvrager.
3. Onder beschikbare privégeldmiddelen wordt verstaan:

a. contant geld;
b. geld op betaal- en spaarrekeningen;
c. cryptovaluta (zoals bitcoins);
d. de waarde van effecten (hierbij gaat het om beleggingsrekeningen met aandelen, obligaties, en opties en effecten in depot).

Artikel 11 Vorm

De tegemoetkoming TONK wordt in principe om niet verstrekt. Dit betekent dat de ontvanger de tegemoetkoming niet hoeft terug te betalen.

Artikel 12 Afzien opleggen verhuisverplichting

Het college legt aan de aanvrager die op basis van deze beleidsregel in aanmerking komt voor de tegemoetkoming TONK, geen verhuisverplichting op.

Artikel 13 Uitbetaling

De uitbetaling vindt maandelijks plaats.

Artikel 14 Hardheidsclausule

Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming TONK kan het college, gelet op alle omstandigheden waaronder een terugval in inkomen van de aanvrager als gevolg van de coronacrisis, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een tegemoetkoming TONK, indien zeer dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 15 Inwerkingtreding en duur beleidsregels

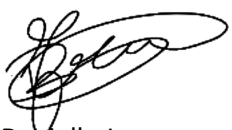
1. De beleidsregels treden met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2021.
2. De beleidsregels vervallen op 1 augustus 2021.

Artikel 16 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten gemeente Zevenaar.

Aldus vastgesteld op 9 maart 2021

Het college van burgemeester en wethouders,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlage

Toelichting inkomensterugval bij artikel 3, lid 1
De inkomensterugval is de terugval in inkomen wegens de coronacrisis. Een inwoner moet aantonen dat zijn inkomen is verminderd vanwege de coronacrisis. Het percentage van de inkomensterugval wordt als volgt berekend: (A-B)/A x 100%, waarbij:
A = inkomen voor de coronacrisis;
B = het huidige inkomen;

Voorbeeld A = inkomen voor de coronacrisis = € 4000,- B = het huidige inkomen € 3000,- Dan bedraagt de inkomensterugval (4000-3000 = 1000) / 4000 = 0,25. Dit vermenigvuldigd met 100% levert een inkomensterugval van 25% op.

Uitleg en staffelschema woonquote
<u>Inwoners uit Zevenaar kunnen aanspraak maken op de TONK als</u>

- Zij een inkomensdaling hebben van 25% of meer (peildata januari 2020 en januari 2021 of aanvraagdatum)
- Zij beschikbare geldmiddelen (vermogen) hebben gelijk aan of minder dan de inkomensgrens die de belastingdienst hanteert bij huurtoeslag.
- Zij een groot deel van hun huidige inkomen kwijt zijn aan primaire woonlasten (huur en hypotheek, gas, water, elektriciteit). Dit noemen wij de woonquote.
- Bij een hoge woonquote heeft men recht op een tegemoetkoming (= lage TONK) van € 200,- per maand bij een nog hogere woonquote op een tegemoetkoming (= hoge TONK) van € 400,- per maand. Onderstaande staffel wordt gebruikt om te bepalen of een lage of hoge TONK wordt verleend.

<u>Wat wordt verstaan onder woonquote?</u>

- De woonquote is de verhouding tussen de woonlasten (zoals omschreven in artikel 4 van de beleidsregels TONK) en het actuele inkomen.
- Als de woonquote gelijk is aan of hoger is dan de normwaarde uit de staffel is er recht op TONK.

<u>Staffel voor woonquote</u>

Uitgangspunten voor de staffel

- *Onderscheid naar huishoudtype*
  Eenpersoonshuishoudens hebben meer ruimte in het inkomen dan meerpersoons-huishoudens en kennen dus een hogere woonquote.
- *Onderscheid naar hoogte inkomen*
  Naarmate men een hoger inkomen heeft kan men relatief meer besteden aan woonlasten en wordt de norm dus hoger.
  Dit onderscheid is mede tot stand gekomen door en afgestemd met het NIBUD.

STAFFEL TONK **Grenswaarde woonquote per huishoudtype**

	Alleenstaand	**Alleenstaand**	**Gezin**	**Gezin**
Netto inkomen per maand t/m	**Lage TONK**	**Hoge TONK**	**Lage TONK**	**Hoge TONK**
€ 2.500	45 %	55 %	40 %	50 %
€ 3.000	45 %	55 %	45 %	55 %
€ 5.000	50 %	60 %	45 %	55 %
➢ € 5.000	55 %	65 %	55 %	65 %

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-025

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 9 maart 2021
Zaaknummer Z/20/356253 /INT/21/
Onderwerp Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 9 maart 2021
Portefeuillehouder Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon Thijs Barten
E-mail T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In de informatieve raadsbijeenkomst van 6 januari 2021 hebben we gesproken over de inwerkingtreding van de spoedwet Covid-19 (TWM). Daarbij is afgesproken dat we u één keer per maand, voorafgaand aan de Commissie Middelen, actief informeren over de stand van zaken omtrent de bestrijding van virus, of vaker wanneer dat noodzakelijk is. In deze raadsinformatiebrief willen we u informeren over enkele regionale en lokale zaken.

Context
☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden

Vaccinatielocatie in Zevenaar
De GGD is, samen met de gemeente, in overleg met Ataro om sporthal Lentemorgen als vaccinatielocatie in te richten. Partijen zijn in vergaande onderhandeling, de intentie is om er een mooie samenwerking van te maken. Lentemorgen heeft de mogelijkheid om bij grotere leveringen vaccins op te schalen. Andere locaties zijn daardoor afgevallen in Zevenaar. Vooralsnog is de verwachting dat de vaccinatielocatie open gaat begin april. Dit is volledig afhankelijk van aantal vaccins.

Regionale ontwikkelingen

Einde aan de daling in de regio, nog wel laagste aantal meldingen per 100.000
Sinds afgelopen week is er een einde gekomen aan de daling van het aantal positief geteste mensen in Gelderland-Midden. We zagen een toename van 8% (van 646 naar 698 mensen). Met 100 positieve testen per 100.000 inwoners heeft Gelderland-Midden nog wel relatief het laagste aantal meldingen van Nederland. Op het coronadashboard is het risiconiveau inmiddels voor alle regio's weer aangepast naar 'zeer ernstig'.

Fors meer getest, vindpercentage gedaald
Het aantal testen is met 17% gestegen ten opzichte van de voorgaande week. Bijna 10.600 mensen werden getest. Het vindpercentage daalde verder, naar 5,5%. Dit is een goede ontwikkeling. Als we namelijk een hoog percentage besmettingen zien ten opzichte van het aantal mensen dat zich liet testen, betekent dit dat te weinig mensen zich laten testen (en daarmee besmettingen dus onopgemerkt blijven). In de infectieradar is te zien dat het aantal mensen met corona-achtige klachten toeneemt. Een deel van de toename valt samen met de start van het hooikoortsseizoen, maar niet de hele toename is hieraan toe te schrijven.
We zien in het hele land een flinke stijging in de leeftijdsgroep 0-12 als het om testen gaat. Dit hangt samen met het heropenen van de scholen en kinderdagverblijven, en het aangescherpte testbeleid bij kinderen.

RIVM: De vooruitzichten zijn nog niet goed, effect van vaccinaties lijkt wel zichtbaar
We zien in Nederland, en in de landen om ons heen, dat de besmettingen toch weer verder oplopen. Het reproductiegetal ligt inmiddels weer boven de 1, ook bij de oorspronkelijke varianten. Met de versoepelingen die deze week ingaan zal het onverminderd van belang blijven dat iedereen zich aan de maatregelen houdt, waarbij vooral het testen en thuisblijven bij klachten cruciaal zijn. Een lichtpuntje is er gelukkig ook; onder de 70-plussers en in de verpleeghuizen neemt het aantal besmettingen af. Dit lijkt een gevolg te zijn van de vaccinatiecampagne.

Draagvlak, naleving en impact
Uit de laatste meting van het onderzoek naar welbevinden en naleving dat het RIVM samen met de GGD'en uitvoert, blijkt dat de naleving van de maatregelen nog hoog is maar dat vooral het draagvlak voor de maatregel 'niet meer dan één bezoeker per dag' afneemt (en de naleving ervan ook). Dit gaat gepaard met een verdere afname in sociaal en mentaal welbevinden. Mensen zeggen verder behoefte te hebben aan een heldere koers en een eerlijkere verdeling van de lasten van de pandemie.

Het Sociaal Cultureel Planbureau publiceerde op 2 maart het rapport 'Een jaar met corona'. Een jaar na de start van de coronacrisis hebben Nederlanders gemiddeld genomen nog steeds een hoge kwaliteit van leven. Maar er zijn groepen in de samenleving voor wie deze gemiddelden niet op gaan. Vooral jongvolwassenen, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een laag opleidingsniveau, en zelfstandigen zijn kwetsbaarder. De verschillen tussen verschillende groepen worden onder invloed van de coronacrisis groter.

Naleving
De drukte in de regio neemt toe: door het mooie weer neemt het bezoek aan parken, het afhalen van drankjes en broodjes in de diverse centrums van de steden en click en collect toe. Ook zijn er enkele thuisfeestjes. De landelijke signalen dat horeca de terrassen zouden openen werden in de regio niet overal waargenomen.

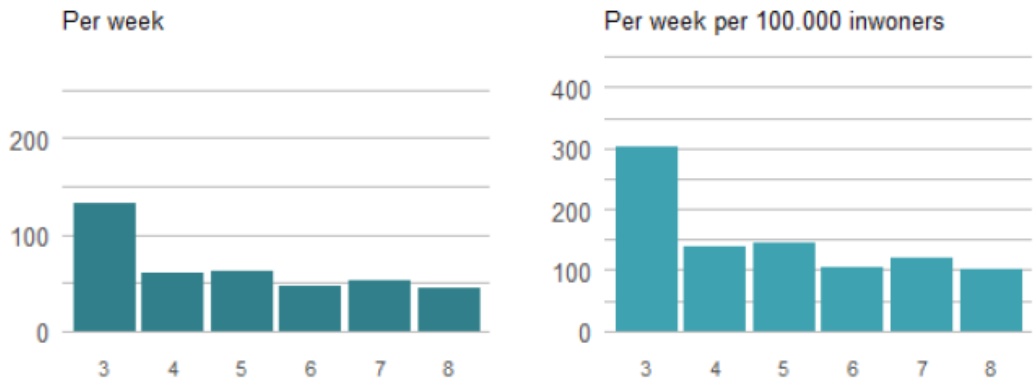
Epidemiologische duiding
Landelijk en regionaal beeld
Landelijk steeg het aantal meldingen van mensen die positief testten op COVID-19 de afgelopen week (24 februari t/m 2 maart) van naar 29.977 naar 31.984 (+7%). In de week de ervoor was er een stijging van 19%.

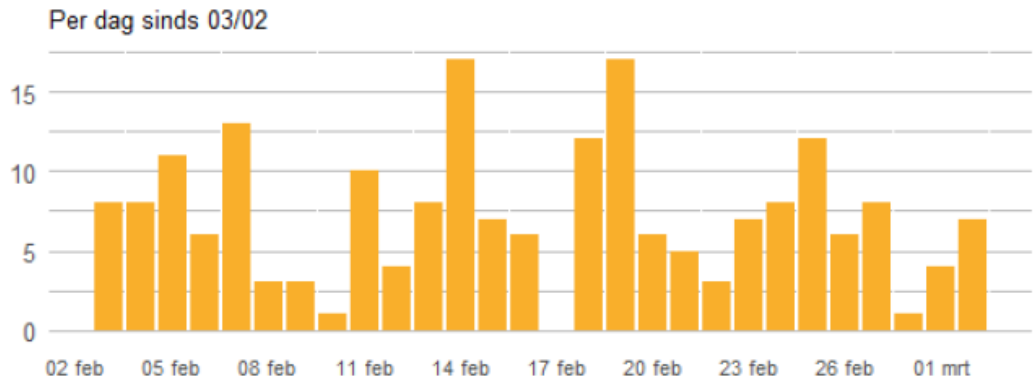
Het aantal nieuwe meldingen van ziekenhuisopnames op verpleegafdelingen bleef ongeveer gelijk met 1133 (vorige week 1120). Het aantal nieuwe opnames op de Intensive Care daalde van 243 naar 224 (-8%).

In de regio Gelderland-Midden zagen we dat er in week 8 (22 t/m 28 februari) een einde lijkt gekomen aan de daling van het aantal inwoners dat positief testte ten opzichte van de week ervoor; van 646 naar 698 (+8%). Dit zijn 100 positieve testen per 100.000 inwoners. Onze regio heeft momenteel het laagste aantal positieve testen per 100.000 inwoners in Nederland.

Het aantal meldingen van positief geteste personen in de regio per kalenderweek (maandag t/m zondag) sinds de COVID-19 uitbraak begon, is gevisualiseerd in onderstaande figuur. In bijlage 1 vindt u de epidemiologische duiding met verdere toelichting op en verbijzondering van deze cijfers.

Lokaal beeld
Het aantal positief geteste inwoners in de gemeente Zevenaar in week 8 was 45. Dit zijn 103 positieve testen per 100.000 inwoners. Het aantal positieve testen is gedaald ten opzichte van week 7.

Informatie en communicatie
Alle beschikbare informatie omtrent de bestrijding van Covid-19 en vaccinatie zijn te raadplegen via de volgende links:

- Informatie over vaccinatie is centraal te vinden op de site van de Rijksoverheid www.coronavaccinatie.nl
- Medische informatie RIVM rondom het coronavirus. https://www.rivm.nl/coronavirus/covid-19
- Coronadashboard: https://coronadashboard.rijksoverheid.nl
- www.rijksoverheid.nl/coronavirus: alle actuele informatie in één oogopslag.
- Landelijk publieksinformatienummer 0800-1351

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2021-026

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	15 maart 2021
Zaaknummer	Z/21/385105 /ADV/21/1016845
Onderwerp	Beantwoording van vraag over proces archiefbescheiden enquêtecommissie d.d. 27-01-2021
Portefeuillehouder	L. van Riswijk

Contactpersoon	E. Geltink
E-mail	e.geltink@zevenaar.nl
Telefoon	0316 - 595111

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

In de raadsvergadering van 27 januari 2021 is gesproken over het mandaatbesluit Besluit openbaarheidsbeperkingen. In deze vergadering is u toegezegd inzage te geven in de verantwoordelijkheden van de enquêtecommissie van de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar en/of het college van b&w in het proces, ten aanzien van het overbrengen van de stukken en de publicatie van het opleggen van openbaarheidsbeperkingen op deze stukken. Het college beschrijft in deze raadsinformatiebrief hoe de overdracht aan het archief heeft plaatsgevonden en wie daarvoor verantwoordelijkheid droeg.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
x Anders, namelijk informeren over actueel onderwerp.

Inhoudelijke boodschap

Beschrijving gang van zaken gedurende de raadsenquête

In 2014 is de enquêtecommissie van de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar een onderzoek gestart naar het personeelsbeleid van de voormalige gemeente Zevenaar.

Na het afronden van het onderzoek zijn alle analoge en digitale stukken van de commissie door de enquêtecommissie overgedragen aan het Streekarchief De Liemers en Doesburg (hierna: het streekarchief).
In de enquêteverordening gemeente Zevenaar 2014 is door de Raad vastgelegd hoe hij omgaat met het archief na afronding van het onderzoek. Artikel 18[1] stelt dat de raad verantwoordelijk is voor het archiveren.

Op 25 oktober 2017 heeft de enquêtecommissie besloten[2] tot het opleggen van beperkingen aan de openbaarheid ten aanzien van al hetgeen aan haar ter beschikking is gesteld en tot het overbrengen van de betreffende stukken naar het streekarchief. Reden voor de openbaarheidsbeperkingen waren het eerbiedigen van de levenssfeer en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken (rechts)personen of derden.

Met de 'Verklaring van Overbrenging' van 31 oktober 2017 heeft de enquêtecommissie de documenten naar het streekarchief overgebracht en verklaart de streekarchivaris dat hij de documenten in de archiefbewaarplaats heeft opgenomen.

Hoe moet de archivering conform wetgeving verlopen.
In Hoofdstuk V van de Archiefwet[3] zijn specifiek de archiefbescheiden van gemeenten geregeld. Hierin staat dat het college van b&w volgens een door de gemeenteraad vast te stellen verordening zorgdraagt voor het archief van gemeentelijke organen en hiervoor een archiefbewaarplaats aanwijst.

Bij besluit van 27 oktober 2017 heeft de enquêtecommissie besloten beperkingen aan de openbaarheid van de stukken te stellen. Hoewel in de Archiefwet het college van b&w als zorgdrager staat beschreven, hoefde de zorgdrager in dit geval het besluit tot openbaarheidsbeperkingen niet perse te nemen. Ook de enquêtecommissie was daartoe bevoegd. Uit de archiefwet[4] blijkt namelijk dat bij een regeling (verordening) overheidsorganen kunnen worden opgeheven. Uit artikel 18 van de enquêteverordening blijkt dat de enquêtecommissie besluit welke stukken van het onderzoek geheim dienen te worden gehouden. De enquêtecommissie was dan ook bevoegd het Besluit openbaarheidsbeperkingen te nemen.

Publicatie van het besluit van overbrenging
In de bezwaarprocedure tegen het besluit van de streekarchivaris geen inzage in de stukken van de raadsenquêtecommissie te verstrekken, is aangevoerd dat het besluit van 25 oktober 2017 ten onrechte niet conform de daarvoor geldende wettelijke eisen is gepubliceerd. Naar aanleiding van het bezwaar is, op 12 augustus 2020, het besluit alsnog gepubliceerd in het Gemeenteblad. De kennisgeving heeft geen juridische gevolgen[5]. Het is dus niet zo dat het besluit pas in werking treedt na bekendmaking of dat vanaf dat moment pas de bezwaartermijn gaat lopen. De kennisgeving in het Gemeenteblad is alleen bedoeld om derden over het besluit van de openbaarheidsbeperkingen te informeren.

[1] Art. 18 van de enquêteverordening gemeente Zevenaar 2014

[2] Besluit van enquêtecommissie d.d. 25 oktober 2017

[3] Archiefwet art 30, 31 en 32

[4] Art 4 van de Archiefwet

[5] Onderbouwing die ten grondslag ligt aan het feit dat het publiceren geen juridische gevolgen heeft.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlage bij RIB:

Voetnoot 1: Artikel 18 enquêteverordening gemeente Zevenaar 2014

1. Na de beëindiging van het onderzoek van een door hem ingestelde commissie besluit de raad, dat de processenverbaal en de overige bescheiden van het onderzoek worden vernietigd, dan wel gedurende een door hem te bepalen periode worden bewaard in het gemeentearchief.
2. Bescheiden en aantekeningen, die ingevolge een besluit van de commissie geheim dienen te worden gehouden, maken geen deel uit van dit archief.
3. De commissie bepaalt waar de in het tweede lid bedoelde bescheiden worden bewaard en gedurende welke periode zij geheim zijn.

Voetnoot 2: Besluit enquêtecommissie gemeente Zevenaar 25-10-2017

1. Met toepassing van artikel 15 lid 1 onder a en c van de Archiefwet tot het opleggen van geheimhouding op onderzoeksdocumenten, waarover de commissie geheimhouding heeft opgelegd, gedurende de maximale termijn van 75 jaar na datum van dit besluit, zoals bedoeld in artikel 15, lid 4 van de Archiefwet.
2. Deze geheime onderzoeksdocumenten met in achtneming van het bepaalde hierover in de Archiefwet over te brengen naar en te laten bewaren in het Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg.

Voetnoot 3: Archiefwet art 30 lid 1, 31 en 32

Artikel 30. lid 1

1. Overeenkomstig een door de gemeenteraad vast te stellen verordening, welke aan gedeputeerde staten wordt medegedeeld, dragen burgemeester en wethouders zorg voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen.

Artikel 31.

Voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13, eerste lid over te brengen archiefbescheiden van de gemeentelijke organen wijzen burgemeester en wethouders een gemeentelijke archiefbewaarplaats aan.

Artikel 32.

1. De gemeentelijke archiefbewaarplaats wordt beheerd door een gemeentearchivaris, die in het bezit dient te zijn van een diploma archivistiek of, zo geen zodanige archivaris mocht zijn aangewezen, door de secretaris.
2. Ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen, voorzover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats, is, onder de bevelen van burgemeester en wethouders, met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet belast de gemeentearchivaris. Met betrekking tot dit toezicht stelt de gemeenteraad een verordening vast, welke aan gedeputeerde staten wordt medegedeeld.
3. Burgemeester en wethouders wijzen de gemeentearchivaris aan. De aanwijzing eindigt van rechtswege met ingang van de datum dat de uitoefening van de functie van gemeentearchivaris geen onderdeel meer uitmaakt van de werkzaamheden van de betreffende ambtenaar.

Voetnoot 4: Archiefwet artikel 4. Lid 1
Een regeling, waarbij overheidsorganen worden opgeheven, samengevoegd of gesplitst, dan wel waarbij een of meer taken van een overheidsorgaan worden overgedragen aan een ander overheidsorgaan, houdt een voorziening in omtrent hun archiefbescheiden.

Voetnoot 5: Onderbouwing die ten grondslag ligt aan het feit dat het publiceren van het besluit openbaarheidsbeperkingen geen juridische gevolgen heeft
Het Besluit openbaarheidsbeperkingen heeft geen externe werking (jegens bijvoorbeeld burgers), maar enkel interbestuurlijke werking. Op grond van het bestreden besluit moet de beheerder van de archiefbewaarplaats (bij verzoeken om inzage) de betreffende openbaarheidsbeperkingen in acht nemen. Dat volgt uit de Archiefwet. Zie artikel 17, eerste lid, van de Archiefwet:

> *"De beheerder van een archiefbewaarplaats stelt de daar berustende archiefbescheiden aan de verzoeker ter raadpleging of gebruik beschikbaar met inachtneming van de aan de openbaarheid gestelde beperkingen en overeenkomstig de artikelen 5 en 6 van de Wet hergebruik van overheidsinformatie.".*

En ook artikel 18, tweede lid, van de Archiefwet:

> *"De beheerder van een archiefbewaarplaats is, met inachtneming van de aan de openbaarheid gestelde beperkingen, bevoegd archiefbescheiden voor een bepaalde tijd uit te lenen aan een instelling, mits een deskundig beheer en een veilige bewaring zijn gewaarborgd. Aan een zodanige uitlening kunnen voorwaarden worden verbonden.".*

Het bestreden besluit is dus enkel tot de beheerder gericht en wordt, in de systematiek van de Archiefwet, bij de overbrengingsverklaring aan hem bekendgemaakt.

De externe werking van het bestreden besluit krijgt pas gestalte op het moment dat een verzoek om inzage in het archief bij de beheerder wordt ingediend en de beheerder het verzoek afwijst omdat hij de openbaarheidsbeperkingen in acht moet nemen. De afwijzing van het verzoek is gericht tot de verzoeker en heeft (daarmee) wèl externe werking. Daarom staat tegen de afwijzing van het verzoek bezwaar en beroep open.

Omdat het Besluit openbaarheidsbeperkingen enkel tot de beheerder is gericht, is het bekendmakingsregime van artikel 3:41 van de Awb van toepassing. Uit de Archiefwet volgt dat bij de overbrenging beperkingen aan de openbaarheid worden gesteld. Het Besluit openbaarheidsbeperkingen is bij de overbrengingsverklaring dus, overeenkomstig de Awb in samenhang gelezen met de Archief, aan de beheerder bekendgemaakt. Op dat moment treedt het besluit in werking en begint de bezwaartermijn te lopen. Het feit dat het bestreden besluit in augustus 2020 in het Gemeenteblad is gepubliceerd doet hieraan niet af.

Besluitenlijst raadsvergadering 24 februari 2021

(de vergadering is 24 februari om 22:00 uur geschorst en op 25 februari voortgezet)

Datum	24-02-2021 (voortzetting op 25 februari 2021)
Tijd	24 februari: 19:30 - 22:00 uur 25 februari: 19:30 – 20:10 uur
Locatie	Digitaal
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk
Aanwezigen	A.H.M. Albers, E.G.B.M. Buil, J.J. du Croix, W.J.M. van Dinther, M. Dunnink, E.R. van Essen (25 februari afwezig), F. Evers, A. Ilhan, F.H.F. Jansen, M.B.M. Jansen, B.M. Kagei, M.R.A. Lap, H.L.M. Meijer, C.H.M. van Merwijk, N. Niebuur-Sluiter, J. de Nooij, A. Ok, P.W.M. Pollmann, P. Putman (25 februari afwezig); T.J.E.M. Riswick-Keultjes, W.J. Snelders, H.F.G.M. Staring, L. van der Velden, H. Visser, W.L.J. Voetdijk-ten Have en P.A. Vos
Afwezigen	T.G.H. Boekhorst (beide avonden)

1	**Opening** De vergadering wordt om 19.30 uur geopend.
2	**Vaststellen agenda** De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
3	**Vragenuur** **3a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college** De fractie van Sociaal Zevenaar pleit voor druk bij de Veiligheidsregio om de terrassen te openen. De portefeuillehouder deelt samen met collega's van andere gemeenten deze zorg en dit zal worden besproken. Er is door de SP een schriftelijke vraag ter mondelinge beantwoording ingediend inzake indicaties Huishoudelijke Hulp. De fractie van de SP licht de vragen toe. *College* Het college is het ermee eens dat dit geen schoonheidsprijs verdient en betreurt de zorgen bij de mensen, maar is van oordeel dat het om incidenten gaat. Er zal contact worden opgenomen met mensen om te laten weten dat

	het goed komt met de indicatie. Een en ander zal zo spoedig mogelijk aangepast worden. Bij een herindicatie zal wel op tijd zorg geleverd worden. Er zitten veel indicaties in de werkvoorraad en het college is druk bezig om daar een versnelling in aan te brengen. Toezegging: De cijfers ten aanzien van de indicaties zullen binnenkort komen en het college zal hierop terugkomen. Ook komt er nog een antwoord op de vraag wat het standpunt van de gemeente is als door de oplopende werkvoorraad bij een herindicatie de termijnen overschreden worden. De fractie van Sociaal Zevenaar laat weten het plan te hebben om met een motie te komen voor een quickscan om de workflow op orde te krijgen.
3.b	**Mededelingen college** Door het college worden de volgende mededelingen gedaan: - Ondernemend Zevenaar is opgeheven omdat er geen nieuwe bestuursleden zijn gekomen. De Stichting Activiteitencommissie Zevenaar is nieuw opgericht. Daarover komt nog een bericht naar de raad. Het college is bezig met een nieuw af te sluiten convenant met de stichting. - De Vangnetuitkering hoeft niet te worden aangevraagd vanwege de positieve resultaten over 2020. - Er stond een fout in de krant voor wat betreft de MKB-deal. De portefeuille-houder had per abuis doorgegeven dat het om 100 vouchers ging maar de deal gaat om de uitgave van 10 vouchers van maximaal € 2.500. In een bijeenkomst met het MKB zal dit door de portefeuillehouder gecorrigeerd worden.
3.c	**Wijze van afdoening van de ingekomen stukken** De volgende brieven worden doorgeleid naar de agendacommissie voor bespreking in de commissievergaderingen: - Brief nr. 15 "factsheet Zevenaar Ambulancezorg Gelderland Midden (VGGM) Q1+Q2+Q3" voor de commissie Middelen op verzoek van de fractie van de PvdA. De fractie vindt met name het verschil in aanrijdroutes binnen de gemeente Zevenaar en de gemiddelde tijd van 17,5 en 17 minuten opvallend. - Brief nr. 26 "Raadsinformatiebrief stand van zaken programma Sociaal Domein" voor de commissie Samenleving op verzoek van de fracties van D66 en Lokaal Belang. De fractie van D66 wil graag de dienstverlening en de afhandeling van WMO-klachten bespreken (artikel in de Gelderlander) en wil dan ook daarbij de gestelde vragen van de SP betrekken. De fractie van Lokaal Belang wil graag uitgebreid over de raadsinformatiebrief spreken.
4	**Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering** De raad stelt de concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 27 januari jl. ongewijzigd vast.

5	**Z/20/375613 Input BVO DRAN kaderbrief 2022** *Gemeenteraad* In het debat gaan de raadsleden in op de kwaliteitseisen/veiligheid van vervoerders, de taakstelling van de gemeenschappelijke regeling, de constatering dat het een bezuinigingsopgave is, passend vervoer voor inwoners die afhankelijk zijn van mobiliteit, de tekorten en problemen op het gebied van uitvoering en kosten, de indicatiestelling (waardoor vervoerders meer kosten hebben gemaakt), de complexiteit van de kosten, de vraag of de cijfers in het stuk ook daadwerkelijke streefcijfers van Zevenaar zijn en of ze realistisch zijn, het praten over geld i.p.v. over mensen, het feit dat BVO DRAN een uitvoeringsorganisatie is, het in rapportages ontbreken van informatie over de afgelopen 4 jaar, de open eind-regeling en het regelmatig (per kwartaal of halfjaar) actief betrekken van de raad hierin en de eventuele corona-effecten. *College* Het college beaamt dat het om streefcijfers gaat en dat het een open einde-regeling is en het om aannames gaat op basis van voorgaande jaren. Samen met ouders en scholen wordt gekeken wat het meest passend is om kinderen te vervoeren. De organisatie had in het verleden een lastige vorm, maar is inmiddels goed ingericht en er zijn goede afspraken met vervoerders. De Provincie wil een andere manier van inrichting van de BVO DRAN. De 18 gemeenten hebben ook zorgen die ingebracht zullen worden en waarover gesproken zal worden. Er moet een goed OV-vangnet blijven voor alle inwoners. Het is een bezuinigingsopdracht waarbij veel synergie behaald gaat worden door het anders inrichten van vervoer en door betere afspraken met vervoerders. Of een en ander realistisch is moet nog blijken. Er komt nu geld terug omdat er vanwege corona niet vervoerd is, dus onze begroting wordt niet negatief beïnvloed. De raad besluit akkoord te gaan met de brief als reactie op de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de kaderbrief 2022. De fracties van Lokaal Belang, CDA, VVD, D66 en GroenLinks stemmen voor (20). De fracties van PvdA, SP en Sociaal Zevenaar stemmen tegen (6).
6	**HAMERSTUK Z/20/378416 Governance Ataro B.V.** De raad besluit met algemene stemmen: 1. In lijn met de bevindingen uit het Rekenkameronderzoek 2019, in te stemmen met een herziening van de governance Ataro B.V. en het college opdracht te geven tot verdere implementatie.

	2. Ataro B.V. vanaf 2021 de mogelijkheid te geven een reservepositie van maximaal € 250.000 op te bouwen, in lijn met de huidige situatie.
7	**Moties vreemd aan de orde van de dag** De volgende moties vreemd aan de orde van de dag zijn ingediend: a. Motie PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks en Sociaal Zevenaar inzake subsidiëring NME vanaf 2022 b. Motie CDA en Lokaal Belang inzake toekomst NME c. Motie CDA en Lokaal Belang inzake opvang statushouders/vergunning-houders d. Motie D66 inzake priklocatie Zevenaar e. Motie raadsbreed inzake Stolpersteine
7.a **7.b**	**Motie vreemd PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks en Sociaal Zevenaar inzake subsidiëring NME vanaf 2022** **Motie vreemd CDA en Lokaal Belang inzake toekomst NME** In de motie van de oppositie (7a) wordt het college opgedragen de opheffing van de NME in Zevenaar niet voort te zetten en de subsidiëring van de NME op het huidige niveau (€ 150.000) voort te zetten. In de motie van de coalitie (7b) wordt het college opgedragen de geplande bezuiniging inzake NME niet voort te zetten, de NME buiten de gemeentelijke organisatie te plaatsen en voor de NME een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) op te stellen, een structurele financiële bijdrage van de onderwijsinstellingen te vragen als cofinanciering voor de NME, met een taakstellend voorstel te komen voor de financiering van de NME, uiterlijk in het 2e kwartaal van 2021 en de niet gehaalde bezuiniging elders te vinden. De fractie van de PvdA licht de motie toe en laat weten verbaasd te zijn over de motie van de coalitie over hetzelfde onderwerp en is van mening dat deze niet ver genoeg gaat. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op het tekort in de begroting van vorig jaar en de keuzes die toen door de verschillende partijen gemaakt zijn, de maatschappelijke (met name vanuit de scholen) en politieke discussie die door de bezuiniging is ontstaan, het onderzoek voor een doorstart NME en de mogelijkheden voor bezuiniging en/of co-financiering (bijdrage onderwijsinstellingen/Liemers verband) en het toetsen hierbij van de haalbaarheid, de toekomstvisie voor de NME en de rapportage/businesscase hierover, de vraag waar de bezuiniging dan gehaald moet worden en dat het hier gaat om een bezuiniging op de eigen organisatie, goed rentmeesterschap, het doel van het outsourcen/de verzelfstandiging van de NME

	(verkrijgen subsidies van derden), de discussie in het verleden over de samenwerking met Kinderboerderij Rosorum, het ontbreken van een dekking in de moties en de mogelijkheid om van beide moties één motie te maken. Er wordt door de fractie van de PvdA een ordevoorstel gedaan om beide moties aan te houden, het college zijn werk te laten doen op grond van de raadsinformatiebrief en later als raad gezamenlijk op te trekken voor één gezamenlijke motie. Na een korte schorsing wordt besloten om beide moties in stemming te brengen. *College* College laat weten goed geluisterd te hebben naar alle insprekers. Er is een conflict met het besluit om € 150.000,00 te bezuinigen. Er is altijd een financiële bijdrage van de gemeenten noodzakelijk. College heeft tijd nodig en is ermee bezig, heeft besparingsmogelijkheden onderzocht en kijkt naar mogelijkheden op het gebied van co-financiering en bezuinigingen op het gebied van duurzaamheid en takenpakket. College voelt mee met de oppositie, maar er is geen subsidie omdat de NME de eigen organisatie betreft. In plaats van een DVO, kunnen er ook prestatieafspraken gemaakt worden. De tijd in motie 7b is te krap. Het college wil in de raad van juli met een voorstel (over o.a. taakstelling, verzelfstandiging etc.) op hoofdlijnen komen. De onderhandelingen met derden zijn nu gaande. College kan instemmen met de motie van de coalitie. Raadslid Vos legt een stemverklaring af en laat weten tegen de motie van de coalitie te zijn maar toch voor te stemmen omdat hij persoonlijk wil dat de NME behouden blijft. De motie van de oppositie (7a) wordt verworpen. De fracties van PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks en Sociaal Zevenaar stemmen voor (10); de fracties van Lokaal Belang en CDA stemmen tegen (16). De motie van de coalitie (7b) wordt aangenomen. De fracties van Lokaal Belang, CDA, VVD, Sociaal Zevenaar en GroenLinks stemmen voor (20); de fracties van PvdA, SP en D66 stemmen tegen (6).
7.c	**Motie vreemd CDA en Lokaal Belang inzake opvang statushouders/vergunninghouders** In de motie wordt het college opgedragen met de Rijksoverheid in gesprek te gaan en te laten weten dat Zevenaar na overleg met de woningbouwcorporaties dit jaar nog eenzelfde aantal statushouders als in 2020 wil huisvesten, graag aan de opvang van het wettelijk toegewezen totale aantal statushouders voor 2021 wil voldoen maar dat daarvoor eerst kostendekkende middelen vanuit de Rijksoverheid nodig zijn om de daartoe benodigde huisvesting te realiseren, bereid is te bezien of het voor 2021 mogelijk is het totaal statushouders op te vangen als zicht is op realisatie van hiervoor benodigde

extra sociale huurwoningen in 2022 en graag wil worden geïnformeerd welke kostendekkende middelen door de Rijksoverheid beschikbaar worden gesteld voor inburgering. Verder wordt het college gevraagd om alle kosten die gepaard gaan met inburgering van statushouders (incl. de kosten voor het huisvesten in sociale huurwoningen) in de begroting in een aparte kostenpost op te nemen.

De fractie van het CDA licht de motie toe.

Gemeenteraad
In het debat gaan de raadsleden in op het gebrek aan sociale woningen, de verplichte toewijzing van woningen aan statushouders (voorrang), de verhuurdersheffing, het inzicht in de subsidie die het college heeft opgevraagd en wat de woningbouwcorporaties gevraagd hebben, het inzicht in de kosten van sociale woningbouw (grondprijzen), het stigmatiseren van statushouders/ een bevolkingsgroep door deze motie, de realisatie van huisvesting door woningbouwcorporaties, het verstrekken van financiële middelen voor inburgering door het Rijk, het aanspreken van de landelijke partijen, de subsidies op sociale woningen en het bouwen van flexwoningen en kleinere woningen.

College
Het college kan meegaan met de motie. In de begroting worden de kosten voor minderheden, inburgeringskosten en vreemdelingenbeleid inzichtelijk gemaakt. Het college heeft moeite met de opgenomen vraag in de motie over de kosten van huisvesting van sociale huurwoningen. Het gaat hier dan over bijzondere bijstand en op grond van de BBV mag daarin geen inzichtelijkheid gegeven worden. Flexwoningen worden ingezet om de druk op de woning-markt te verlichten, bijvoorbeeld het omzetten van kantoorpanden tot woningen met een tijdelijk karakter voor arbeidsmigranten en eventueel statushouders. Het college is dit laatste aan het onderzoeken en volgt de ontwikkelingen van de Provincie.
<u>Toezegging</u>
<u>Er komt nog een antwoord op de vraag wat de grondprijstarieven voor flexwoningen zijn in vergelijking met sociale huurwoningen.</u>

De motie wordt aangepast. De vraag aan het college om alle kosten die gepaard gaan met inburgering van statushouders (incl. de kosten voor het huisvesten in sociale huurwoningen) in de begroting in een aparte kostenpost op te nemen, wordt verwijderd.

De aangepaste motie wordt aanvaard. De fracties van Lokaal Belang, CDA, VVD, D66 en Sociaal Zevenaar en raadslid Dunnink van de SP stemmen voor

	(21); de fracties van de PvdA, GroenLinks en raadslid Van der Velden van de SP stemmen tegen (5).
De vergadering is om 22:00 uur geschorst en is op donderdag 25 februari 2021 om 19:30 uur voortgezet.	
7.d	**Motie vreemd D66 priklocatie Zevenaar** In de motie wordt het college verzocht om de motie bij het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Midden, Noord- en Oost- Gelderland onder de aandacht te brengen en de locatie onder de aandacht te brengen van het RIVM, de GGD, instellingen en ziekenhuizen, een faciliterende en organiserende rol in te nemen om de Zevenaarse priklocatie te realiseren en de gemeenteraad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en de realisatie van de Zevenaarse priklocatie. De fractie van D66 licht de motie toe. *College* Het college laat weten verbaasd over de motie te zijn omdat al meerdere malen is aangegeven dat het college zijn best doet om een priklocatie in Zevenaar te krijgen waarbij ook locaties zijn genoemd. Het college heeft goede hoop dat er eind maart een priklocatie in Zevenaar zal zijn, niet alleen voor de Liemers, maar ook voor Montferland en de Achterhoek. De optiek van de portefeuillehouder is om te zorgen voor een goede locatie en goede spreiding vanuit de regio en voor het algemeen belang in de Liemers te gaan. De GGD bepaalt welke locaties geschikt zijn en doet dat met kennis over de spreiding in het gebied. Alles is tevens afhankelijk van de beschikbaarheid van de vaccins. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op het gebruiken van de motie als steuntje in de rug voor de portefeuillehouder in de gesprekken die gevoerd moeten worden, het uitspreken van steun door de gemeenteraad, de gekozen locatie en het intrekken van de motie omdat deze al uitgevoerd wordt en daardoor overbodig is. De motie wordt aanvaard. De fracties van D66, VVD, SP, Sociaal Zevenaar, GroenLinks, PvdA en raadsleden Albers, Buil, Du Croix, Ilhan en Staring van Lokaal Belang stemmen voor (15); de fracties van CDA en raadsleden Ok en Riswick-Keultjes van Lokaal Belang stemmen tegen (9).

7.e	**Motie vreemd raadsbreed Stolpersteine** In de motie wordt het college verzocht actief de buurt-, dorps- en wijkraden, historische verenigingen, Nationaal Comité 4 en 5 Mei en scholen te benaderen om de realisatie van meer Stolpersteine te stimuleren om zo de slachtoffers van het nazisme een naam te geven, om te kunnen herdenken, voor te lichten en bewustwording te bevorderen, een faciliterende en meedenkende rol in te nemen bij aanvragen voor Stolpersteine in de gemeente Zevenaar, indien de AVG-wetgeving het toelaat, een lijst met adressen van Joodse slachtoffers op de website te plaatsen met vermelding van eventuele aanwezigheid van Stolpersteine (als alternatief: een verwijzing op de gemeentelijke website te plaatsen naar www.joodsmonument.nl, waar ook namen en adressen van omgebrachte Joodse slachtoffers te vinden zijn), bij aanvragen omwonenden te betrekken bij het proces van plaatsing en de raad van de voortgang op de hoogte te houden. De fractie van de PvdA licht de motie toe en dankt de rest van de gemeente-raad voor de steun. *College* Het college steunt de motie en gaat de motie uitvoeren. Er zijn in Zevenaar 3 herdenkingselementen en die uit het oude gemeentehuis krijgt nog een nieuwe plek. Het is een mooi project waar wel veel tijd in gaat zitten en waarvoor in de Kadernota wel enig budget vrijgemaakt moet worden. *Gemeenteraad* De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de wijze waarop de motie uitgevoerd kan worden (bekostiging vanuit een fonds, het laten betalen van aanvragen of dat de gemeenteraad alleen de eerste steen betaalt), de faciliterende en communicatieve rol (omwonenden meenemen in aanvraag en proces) van de gemeente voor wat betreft het gebruik van de openbare ruimte, het betrekken van de voorzitter van het 4/5 mei comité en het voorstel van de SP om als gemeenteraad de eerste steen te betalen. Raadslid Van der Velden laat weten het initiatief op zich te nemen om de gemeenteraad de eerste steen te laten betalen. Raadslid Ok geeft een persoonlijke stemverklaring op eigen naam af. De heer Ok is van oordeel dat het eren of herinneren van een bevolkingsgroep door stenen neer te leggen om daar vervolgens overheen te lopen niet in zijn normen en waarden past. Maar als de raad hiermee denkt recht te doen aan een bepaalde situatie, dan wil hij voorkomen dat zijn tegenstem een raadsbrede motie tegenhoudt en hij zal dan ook voor de motie stemmen.

	De motie wordt unaniem aangenomen.
8	**Sluiting** De vergadering sluit onder dankzegging de vergadering om 20.10 uur.

Aldus besloten in de openbare digitale vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 24 maart 2021.

De griffier,
W.M. van der Vlies

De burgemeester,
L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2321
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	6
Omschrijving	Z/20/365871 Bestemmingsplan viaduct 7Poort

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z04A0669EBD
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bestemmingsplan Viaduct 7Poort
Zaaknummer	Z/20/365871
Documentnummer	INT/21/1003668
Portefeuillehouder	Hans Winters
Portefeuille	RO
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ard Schenk
Telefoon	0316-595670
E-mail	a.schenk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeente werkt aan het ontwikkelen van BusinessPark 7Poort, een bedrijventerrein met een omvang van circa 62 hectare netto uitgeefbaar. Volgens de huidige planning opent de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) haar deuren in de tweede helft van 2022 op het bedrijventerrein. Voor zowel de Fashion Outlet als ook voor overige ondernemers en geïnteresseerden die een kavel op het bedrijventerrein hebben of willen kopen is een goede bereikbaarheid van het bedrijventerrein van groot belang.

Op dit moment is er al een goede bereikbaarheid van BusinessPark 7Poort. Om een duurzame, robuuste ontsluiting van BusinessPark 7Poort en de Fashion Outlet Zevenaar te realiseren wordt een tweede viaduct mogelijk gemaakt. Het nu voorliggende bestemmingsplan voorziet hierin. Tevens maakt dit bestemmingsplan de aanleg van wegen mogelijk voor een betere afwikkeling van het verkeer nabij de toegang van BusinessPark 7Poort en ook met name voor de afwikkeling van het verkeer voor de FOZ. De globale locatie van het tweede viaduct staat hieronder weergegeven. Ten behoeve van aan- en afvoerwegen wordt ook het wegenpatroon ten zuiden van het tweede viaduct aangepast. Daarom krijgt een groter gebied de verkeersbestemming. Een laatste inrichtingstekening staat hieronder weergegeven.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. het bestemmingsplan 'Viaduct 7Poort' ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;

2. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

3. Waarom naar de raad
Artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Vaststellen van het bestemmingsplan "Viaduct 7Poort" als toetsingskader voor de omgevingsvergunning(en) binnen het plangebied.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
1.1. Een extra viaduct zorgt voor een duurzame, robuuste verkeersafwikkeling.
Uit de verkeersberekeningen over de verkeersgeneratie en -afwikkeling van BusinessPark 7Poort en de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) blijkt dat het huidige viaduct afdoende is voor de afwikkeling van het huidige en toekomstige verkeersaanbod. Maar ondernemers en geïnteresseerden voor een kavel op BusinessPark 7Poort zijn van mening dat het huidige viaduct een onvoldoende duurzame en robuuste verkeersafwikkeling garandeert.

1.2. Een tweede viaduct kan de bereikbaarheid van BusinessPark 7Poort garanderen bij calamiteiten.
Er is op dit moment maar één ontsluiting van BusinessPark 7Poort. In geval van een calamiteit op of direct bij het huidige viaduct is BusinessPark 7Poort onbereikbaar geworden. Alleen de ontsluiting via de Landeweerdijk, langs het woongebied Groot Holthuizen, resteert dan.
Door de veiligheidsregio is daarom gevraagd te zorgen voor een betere ontsluiting van BusinessPark 7Poort, mede omdat de brandweerpost die BusinessPark 7Poort bedient, zich in Didam bevindt.
Een tweede viaduct biedt deze mogelijkheid. Bij een calamiteit bij één van de (dan) twee viaducten, kan de bereikbaarheid van BusinessPark 7Poort beter worden gegarandeerd. Uiteraard kan het andere viaduct ook gebruikt worden door de hulpdiensten.

1.3. Een tweede viaduct is inpasbaar aan de noordzijde van huidige viaduct
Het tweede viaduct is voorzien aan de noordzijde van de het huidige viaduct. De reden hiervoor is dat er meer fysieke ruimte beschikbaar is aan deze kant. Daarnaast is het, als bouwmomenten op elkaar afgestemd moeten worden, eenvoudiger die ruimte te benutten, zeker als de bouw van de FOZ al gestart is.

1.4.Bij een mogelijke uitbreiding van BusinessPark 7Poort en de FOZ in de toekomst zal een tweede viaduct nodig zijn.
De huidige verkeersstructuur is berekend op een volledige invulling van BusinessPark 7Poort en 1 miljoen bezoekers per jaar voor de FOZ. Als BusinessPark 7Poort en de FOZ in de toekomst mogelijk uitbreiden, wat de verwachting is, dan zal ook de verkeersgeneratie toenemen, waardoor uitbreiding van de infrastructuur noodzakelijk zal zijn. Nu investeren in een tweede viaduct is investeren in de toekomst.

1.5 Er is draagvlak voor het plan.
Het plan heeft zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn geen zienswijzen ingediend.

2.1 Een exploitatieplan is niet nodig omdat er geen sprake is van een bouwplan in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

Het al dan niet opmaken van een exploitatieplan komt in beeld als er sprake is van een zogenaamd. bouwplan op grond van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierbij moet worden gedacht aan de bouw of uitbreiding van woningen, bedrijfspanden en kassen. Hiervan is geen sprake, dus hoeft er ook geen exploitatieplan te worden opgesteld.

Alternatieven
Niet van toepassing.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Na vaststelling vormt het vastgestelde plan het toetsingskader.
Evaluatie is bij dit plan niet noodzakelijk.

7. Klimaat en duurzaamheid
In de voorbereiding op de realisatie worden mogelijkheden onderzocht en benut om het tweede viaduct op een duurzamere wijze te ontwerpen en te realiseren. Een onderdeel daarvan is de technische toepasbaarheid van de huidige aanwezige grond en de beschikbaarheid en hergebruik van grond en zand in de (directe) omgeving, waardoor transport worden beperkt. Dergelijke mogelijkheden worden ook onderzocht voor toepassing van duurzamere types beton en asfalt.

8. Communicatie
Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw gemeenteraad wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Daarvan wordt kennisgeving gedaan in de Zevenaar Post en Staatscourant. Het bestemmingsplan treedt in werking één dag na afloop van de inzagetermijn, tenzij er een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening in samenhang met het instellen van beroep tegen het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is onherroepelijk indien er geen beroep is ingesteld. Het is niet waarschijnlijk dat beroep wordt ingediend, omdat er geen zienswijzen zijn ingediend.

9. Kosten, baten en dekking
De plankosten worden gedekt binnen het voorbereidingskrediet 2e Viaduct 7Poort dat op 26 september 2018 door de raad beschikbaar is gesteld (FCL 7120). Voor de financiering van de uitvoering van het 2de viaduct ligt een separaat voorstel voor in deze vergadering.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Documentnummer		Naam
991653	Bijlage 1	TOE Bestemmingsplan Viaduct 7Poort
991654	Bijlage 1a	bijlage bij TOE, AERIUS berekening
991655	Bijlage 2	RGL Viaduct 7Poort
991656	Bijlage 2a	Bijlage bij RGL Parkeerbehoefte
991657	Bijlage 3	Plankaart viaduct 7poort

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Bestemmingsplan Viaduct 7Poort
Zaaknummer	Z/20/365871
Documentnummer	INT/21/1003668

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

van 26 november 2020 tot en met 6 januari 2021 het ontwerpbestemmingsplan Viaduct 7Poort voor iedereen langs elektronische weg beschikbaar is gesteld en raadpleegbaar gemaakt en tevens volledig op papier ter inzage heeft gelegen;

het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-ON01;

voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan openbare kennisgeving is gedaan in de Staatscourant en de Zevenaar Post, waarbij is gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen gedurende de hiervoor genoemde inzagetermijn;

van de geboden gelegenheid tot het indienen van zienswijzen geen gebruik is gemaakt;

het niet noodzakelijk is een exploitatieplan vast te stellen;

gelet op artikel 3.1 lid 1, artikel 3.8 lid 1 onder e en artikel 6.12 lid 2 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

besluit:

- Het bestemmingsplan 'Viaduct 7Poort' ongewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
- Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Bestemmingsplan
Viaduct 7Poort

Omgevingsvergunningen

Wijzigingsplannen

Uw specialist in **Bestemmingsplannen**

Rood voor Rood - Ruimte voor Ruimte

Ruimtelijk advies

BJZ.nu - Ruimtelijke plannen en advies

Twentepoort Oost 16a
7609 RG Almelo

Dr. van Deenweg 13
8025 BP Zwolle

T 0546 454 466
E info@bjz.nu

Oktober 2020

Status: Ontwerp

Bestemmingsplan Viaduct 7Poort

Plannaam:	Bestemmingsplan Viaduct 7Poort
IMRO-code:	NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-ON01
Plantype:	Bestemmingsplan
Datum:	Oktober 2020
Status:	Ontwerp

BJZ.nu
ruimtelijke plannen en advies

Dokter van Deenweg 13
8025 BP Zwolle

Twentepoort Oost 16a
7609 RG Almelo

T: 0546 - 45 44 66
E: info@bjz.nu
I: www.bjz.nu

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 4

1.1 AANLEIDING 4
1.2 LIGGING VAN HET PLANGEBIED 4
1.3 DE BIJ HET PLAN BEHORENDE STUKKEN 4
1.4 GELDEND BESTEMMINGSPLAN 5
1.5 LEESWIJZER 7

HOOFDSTUK 2 HUIDIGE SITUATIE 8

HOOFDSTUK 3 GEWENSTE SITUATIE 10

3.1 GEWENSTE ONTWIKKELING 10
3.2 VERKEER EN PARKEREN 10

HOOFDSTUK 4 BELEIDSKADER 12

4.1 RIJKSBELEID 12
4.2 PROVINCIAAL BELEID 13
4.3 GEMEENTELIJK BELEID 15

HOOFDSTUK 5 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN 17

5.1 GELUID 17
5.2 BODEMKWALITEIT 17
5.3 LUCHTKWALITEIT 18
5.4 EXTERNE VEILIGHEID 19
5.5 MILIEUZONERING 19
5.6 ECOLOGIE 20
5.8 ARCHEOLOGIE & CULTUURHISTORIE 22
5.9 BESLUIT MILIEUEFFECTRAPPORTAGE 23

HOOFDSTUK 6 WATERASPECTEN 25

6.1 VIGEREND BELEID 25
6.2 WATERPARAGRAAF 26

HOOFDSTUK 7 JURIDISCHE ASPECTEN EN PLANVERANTWOORDING 28

7.1 INLEIDING 28
7.2 OPZET VAN DE REGELS 28
7.3 VERANTWOORDING VAN DE REGELS 29

HOOFDSTUK 8 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID 31

HOOFDSTUK 9 VOOROVERLEG & ZIENSWIJZEN 32

9.1 VOOROVERLEG 32
9.2 INSPRAAK 32
9.3 ZIENSWIJZEN 32

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 33

BIJLAGE 1 AERIUS BEREKENING 34

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

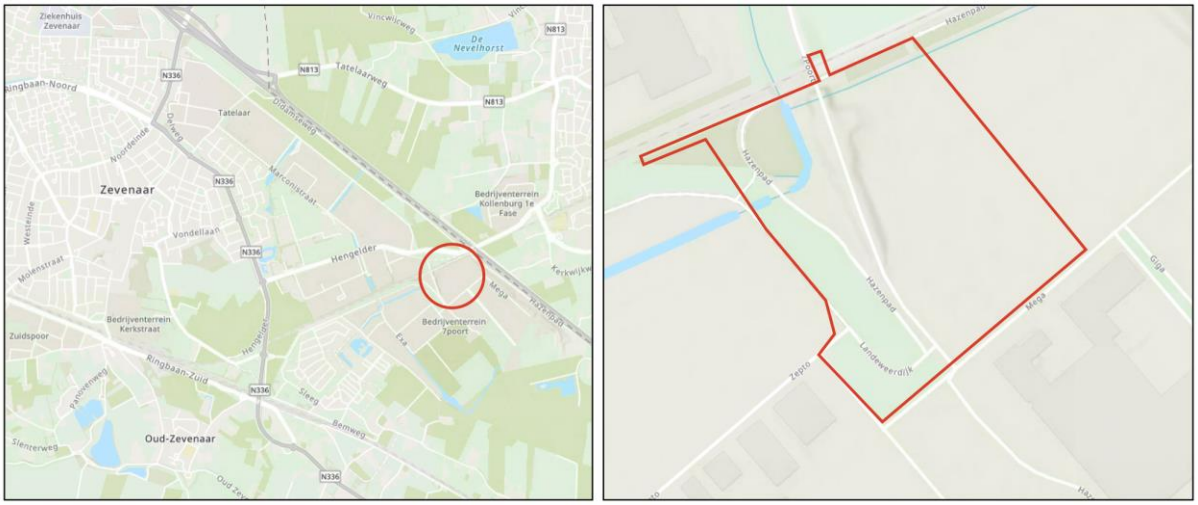
1.1 Aanleiding

De gemeente Zevenaar is bezig met het ontwikkelen van bedrijventerrein 7Poort, een bedrijventerrein met een omvang van circa 62 hectare. Volgens de huidige planning opent de Fashion Outlet Zevenaar haar deuren in 2021 op het bedrijventerrein. Voor overige ondernemers en geïnteresseerden die een kavel op het bedrijventerrein hebben of willen kopen is een goede bereikbaarheid van het bedrijventerrein van groot belang. Om de bereikbaarheid van het bedrijventerrein te verbeteren is de gemeente Zevenaar voornemens een tweede viaduct te realiseren en de verkeersstructuur op het bedrijventerrein aan te passen.

Het voornemen is niet mogelijk op basis van het huidige planologische regime. Een bestemmingsplanherziening is dan ook benodigd de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken. Voorliggend plan voorziet hierin. In dit bestemmingsplan zal worden aangetoond dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt in het noorden van bedrijventerrein 7Poort, in de zuidoostelijke hoek van de kern Zevenaar. In afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied indicatief met rode cirkel/lijn ten opzichte van de kern Zevenaar en de directe omgeving weergegeven. Voor de exacte begrenzing van het plangebied wordt naar de verbeelding verwezen.

Afbeelding 1.1: Ligging van het plangebied (Bron: Arcgis)

1.3 De bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan “Bestemmingsplan Viaduct 7Poort” bestaat uit de volgende stukken:

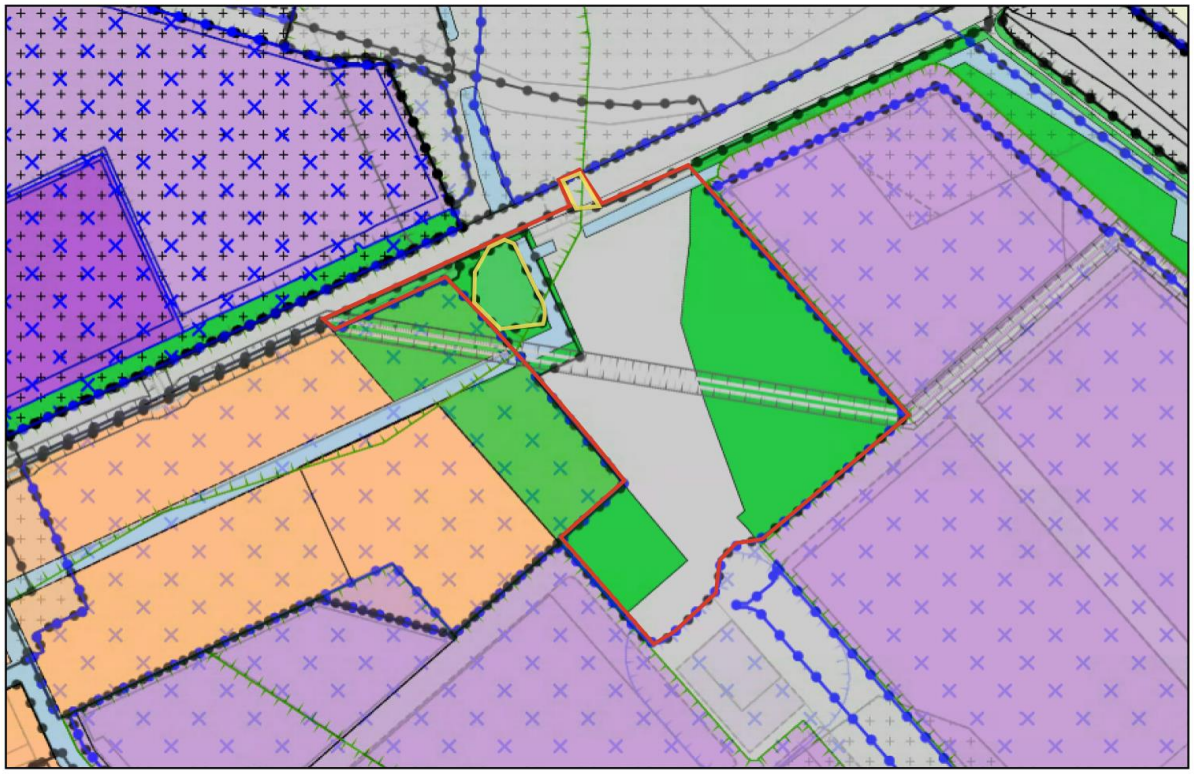
- verbeelding (tek.nr. “NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-ON01”) en een renvooi;
- regels (met bijbehorende bijlagen).

Op de verbeelding is de bestemming van de in het plan begrepen gronden weergegeven. In de regels zijn bepalingen opgenomen om de uitgangspunten van het plan zeker te stellen. Het plan gaat vergezeld van een toelichting. De toelichting geeft een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten maar maakt geen deel uit van het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan.

1.4 Geldend bestemmingsplan

1.4.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen binnen de begrenzing van de bestemmingsplannen “Groot Holthuizen en Hengelder II” (op 1 juni 2007 vastgesteld), “Archeologie” (op 7 april 2010 vastgesteld) en “Paraplubestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar” (op 30 januari 2019 vastgesteld) en het provinciale inpassingsplan “Spoorverdubbeling Zevenaar – Didam” (op 26 januari 2017 vastgesteld). Het “Paraplubestemmingsplan parkeren gemeente Zevenaar” is in voorliggend geval niet relevant. Afbeelding 1.2 bevat een uitsnede van de verbeelding behorend bij de bestemmingsplannen en het provinciale inpassingsplan. Voor de exacte begrenzing wordt verwezen naar de verbeelding.

Afbeelding 1.2: Uitsnede geldend bestemmingsplan (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.4.2 Beschrijving bestemmingen en aanduidingen

1.4.2.1 Groot Holthuizen en Hengelder II

Het plangebied ligt grotendeels binnen de begrenzing van bestemmingsplan “Groot Holthuizen en Hengelder II”. De gronden zijn bestemd met de enkelbestemmingen ‘Groen’, ‘Verkeer’ en ‘Water’. Daarnaast gelden de figuur ‘leiding – hoogspanning’ en de gebiedsaanduidingen ‘leidingzone’ en ‘geluidszone industrie’

Gronden met de bestemming ‘Groen’ zijn onder meer bestemd voor groenvoorzieningen, bestaande ontsluitingswegen, (voet- en fiets)paden, waterhuishoudkundige voorzieningen, water en de daarbijbehorende bouwwerken en voorzieningen. Op gronden met de bestemming ‘Groen’ mogen alleen andere bouwwerken worden gebouwd, waarbij geldt dat de bouwhoogte niet meer dan 2,5 meter mag bedragen.

Gronden met de bestemming ‘Verkeer’ zijn onder meer bestemd voor wegen, straten en paden, voet- en rijwielpaden, waarbij gestreefd wordt naar een inrichting hoofdzakelijk gericht op de afwikkeling van het doorgaande verkeer, met daarbij behorende gebouwen, andere-bouwwerken en voorzieningen. Op gronden met de bestemming ‘Verkeer’ mogen enkel andere bouwwerken ten dienste van de bestemming worden gebouwd, waarbij een maximale bouwhoogte van 4 meter geldt.

Gronden met de bestemming ‘Water’ zijn onder mee bestemd voor waterberging, (hoofd)watergangen en waterpartijen, groenvoorzieningen, waterhuishoudkundige voorzieningen en daarbij behorende bouwwerken en voorzieningen. Ter plaatse mogen alleen andere bouwwerken ten dienste van de bestemming worden gebouwd, waarbij de bouwhoogte niet meer dan 3 meter mag bedragen.

De voor ‘leiding – hoogspanning’ aanwezen gronden zijn, naast de andere voor die gronden aangewezen bestemmingen, tevens bestemd voor (een) leiding(en) ten behoeve van het transport van elektriciteit dan wel op een afstand van ten hoogste 10 m gemeten ter weerszijden van deze aanduiding met de daarbijbehorende andere-bouwwerken en voorzieningen, waaronder een opstijgpunt.

Voor zover gronden op de plankaart zijn voorzien van de aanduiding ‘geluidszone industrie’ mag geen toename plaatsvinden van het aantal geluidgevoelige gebouwen.

1.4.2.2 Archeologie

Het noordelijke deel van het plangebied heeft de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’ met de gebiedsaanduiding ‘specifieke vorm van waarde – middelmatige archeologische verwachting’.

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van de vastgestelde en verwachte waarden. Ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van waarde – middelmatige archeologische verwachting’ geldt dat het verboden is om een bodemingreep uit te voeren of te laten uitvoeren, zonder of in afwijking van een aanlegvergunning van burgemeester en wethouders voor bodemingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 0,5m.

1.4.2.3 Spoorverdubbeling Zevenaar – Didam

Het noordelijke deel van het plangebied (ter plaatse van het te realiseren tweede viaduct) valt binnen de begrenzing van het provinciale inpassingsplan “Spoorverdubbeling Zevenaar – Didam”. De gronden zijn bestemd als ‘Verkeer – Railverkeer’ met de functieaanduiding ‘brug’ en ‘Verkeer – Railverkeer Voorlopig 4’. De voor ‘Verkeer – Railverkeer’ aangewezen gronden zijn onder meer bestemd voor spoorwegen, bij een spoorweg behorende voorzieningen, gelijkvloerse kruisingen, ongelijkvloerse kruisingen, bruggen en viaducten voor verkeer ter plaatse van de aanduiding ‘brug’ en bijbehorende gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde. De voor ‘Verkeer – Railverkeer Voorlopig 4’ aangewezen gronden zijn onder meer bestemd voor spoorwegen, bij een spoorweg behorende voorzieningen, gelijkvloerse kruisingen en bijbehorende gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Voor de bouwhoogte van viaducten geldt een maximale bouwhoogte van 10 meter.

1.4.3 Strijdigheid

De voorgenomen ontwikkeling is niet in overeenstemming met de geldende bestemmingsplannen en het geldende provinciale inpassingsplan. De bouw- en gebruiksmogelijkheden voor het realiseren van een viaduct ontbreken namelijk. Daarnaast is niet mogelijk nieuwe ontsluitingswegen binnen de bestemming ‘Groen’ te realiseren. Om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken, dient het bestemmingsplan herzien te worden. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

1.5 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving van de huidige situatie gegeven.

In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving van de gewenste situatie gegeven.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het beleid van het rijk, de provincie Gelderland en de gemeente Zevenaar beschreven.

In hoofdstuk 5 passeren de relevante milieu- en omgevingsaspecten de revue.

In hoofdstuk 6 wordt er in gegaan op het aspect water.

In hoofdstuk 7 en 8 wordt ingegaan op de juridische aspecten/ planverwoording en de economische uitvoerbaarheid van het project.

Hoofdstuk 9 gaat in op de inspraak en het vooroverleg

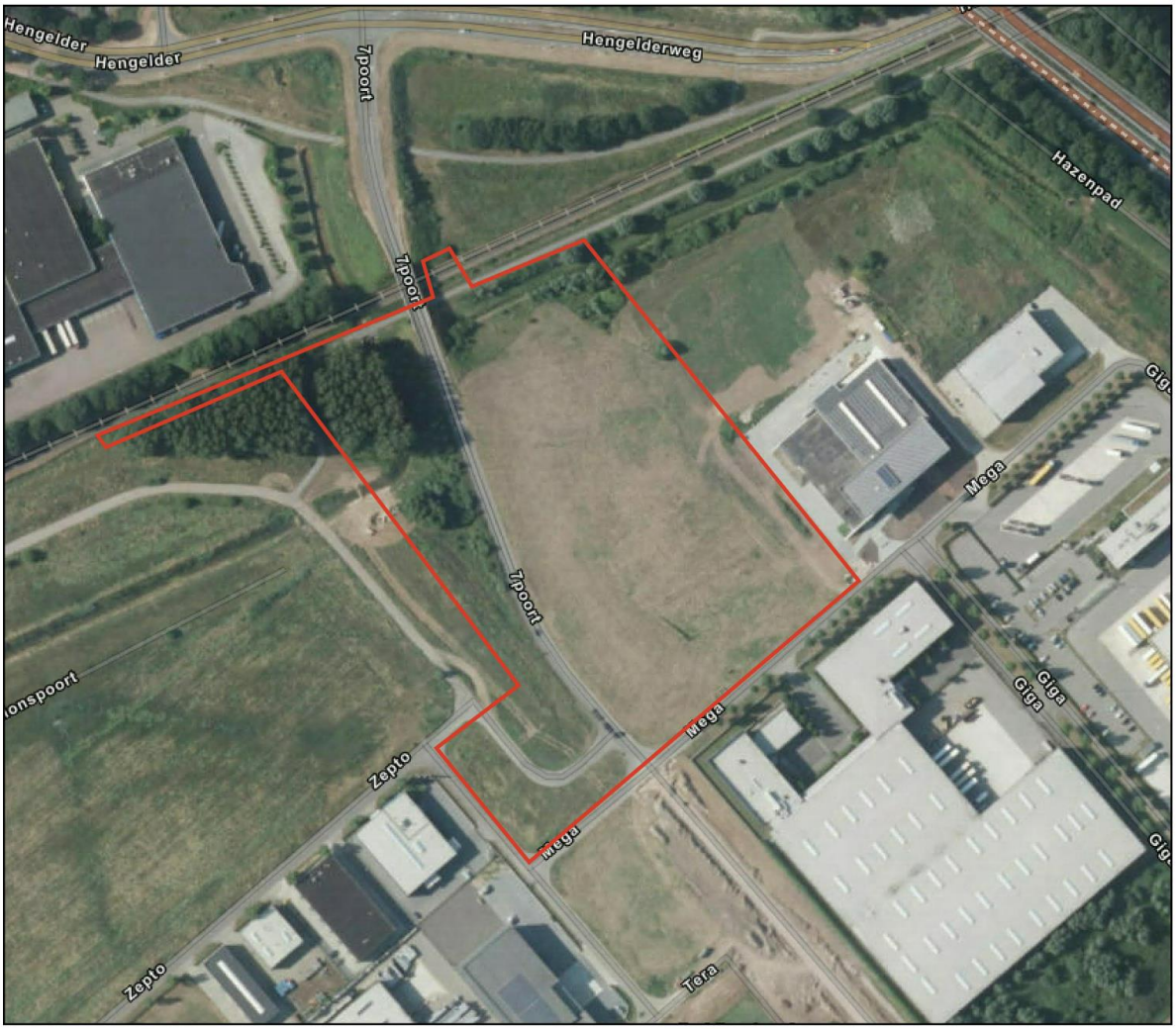
HOOFDSTUK 2 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied ligt in het zuidoosten van de kern Zevenaar op het bedrijventerrein 7Poort. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige situatie in en rondom het plangebied.

Het plangebied ligt in het zuidoosten van de kern Zevenaar op het bedrijventerrein 7Poort. De ruimtelijk functionele structuur kenmerkt zich door bedrijfspercelen, braakliggende graspercelen, de A12 en de spoorlijn Zevenaar – Didam. Het plangebied wordt aan de noordzijde door de spoorlijn Zevenaar - Didam en grasland begrensd. Direct ten (noord)oosten, zuiden en zuidwesten van het plangebied bevinden zich bedrijfspercelen. Aan de oostzijde wordt het plangebied begrensd door braakliggend grasland.

Het plangebied zelf bestaat in het noorden uit de spoorlijn Arnhem - Winterswijk. Voor het overige bestaat het plangebied uit de weg 7Poort en uit grasland. Het plangebied wordt via de weg de 7Poort ontsloten.

Een luchtfoto van het plangebied is weergegeven in afbeelding 2.1. In afbeelding 2.2 zijn straatbeelden vanaf de 7Poort opgenomen

Afbeelding 2.1: Luchtfoto plangebied (Bron: Arcgis)

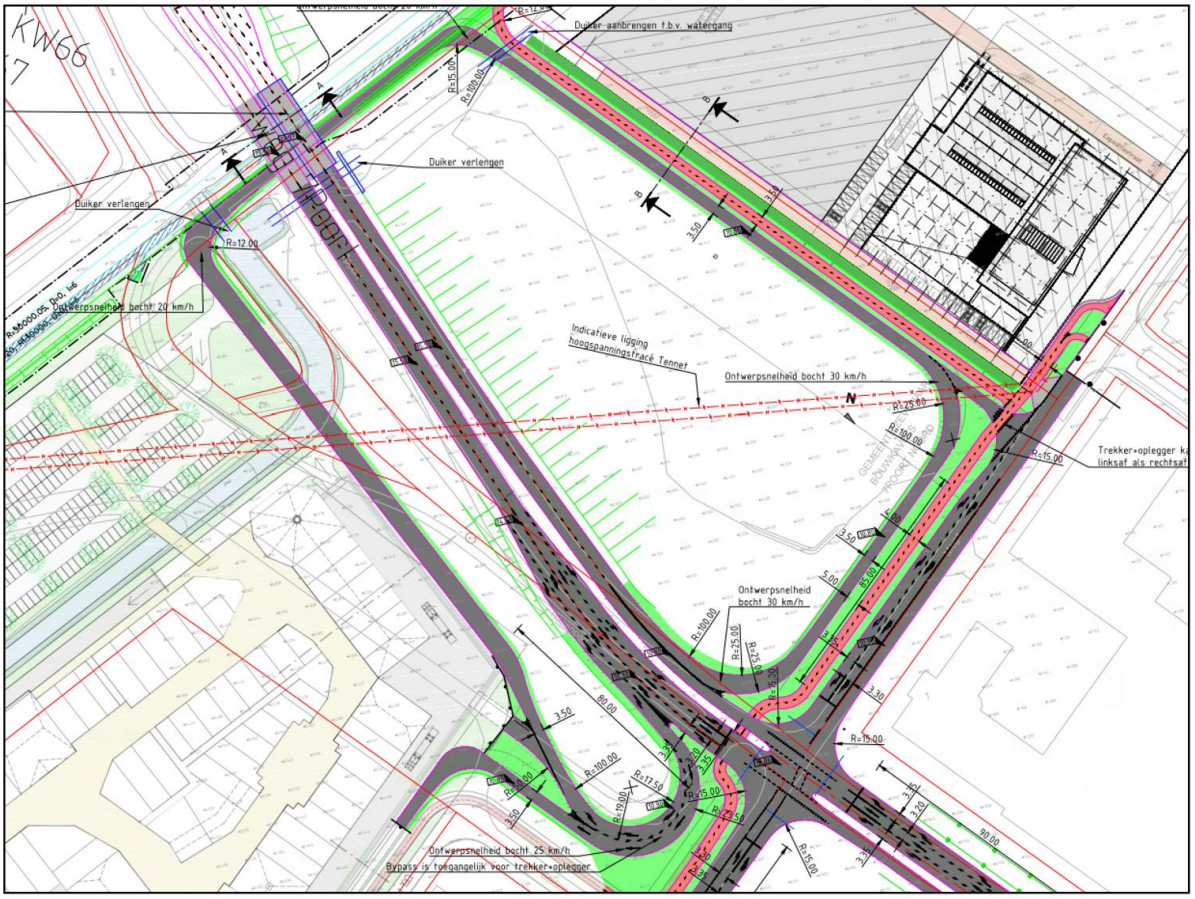

Afbeelding 2.2 Straatbeelden vanaf 7Poort (Bron: Google Streetview)

HOOFDSTUK 3 GEWENSTE SITUATIE

3.1 Gewenste ontwikkeling

De gemeente Zevenaar is voornemens een betere ontsluiting van bedrijventerrein te realiseren. Hiervoor wordt een tweede viaduct over de spoorlijn gerealiseerd en wordt de wegenstructuur in het plangebied aangepast. Het tweede viaduct wordt direct naast het bestaande viaduct gerealiseerd. In afbeelding 3.1 is een uitsnede van de inrichtingstekening weergegeven.

Afbeelding 3.1 Uitsnede inrichtingstekening gewenste situatie (Bron: gemeente Zevenaar)

Ten aanzien van het te realiseren viaduct wordt aan de minimaal benodigde doorrijhoogte van 6,75 meter voldaan. De bovenkant van het nieuwe viaduct komt daarmee hoger dan de bovenkant van het bestaande viaduct te liggen. Het ontwerp wordt nog definitief uitgewerkt. Afbeelding 3.1 bevat dan ook een indicatieve weergave van de gewenste situatie.

3.2 Verkeer en parkeren

3.2.1 Algemeen

Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de effecten op de verkeersgeneratie en parkeerbehoefte die ontstaat door de nieuwe ontwikkeling. Hiertoe kunnen berekeningen worden uitgevoerd op basis van de publicatie ‘Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie, publicatie 317 (oktober 2012)’ van het CROW. Het CROW ontwikkelt en publiceert kennis onder andere op het gebied van verkeer en parkeren. Specifiek voor verkeersgeneratie en parkeren heeft het CROW de publicatie ‘Kencijfers parkeren en

verkeersgeneratie' opgesteld. Deze kencijfers zijn gebaseerd op literatuuronderzoek en praktijkervaringen van gemeenten. De kencijfers zijn landelijk (en juridisch) geaccepteerd en worden gezien als de meest betrouwbare gegevens met betrekking tot het bepalen van de verkeergeneratie en het benodigde aantal parkeerplaatsen.

In dit geval is voor wat betreft de gemeente Zevenaar uitgegaan van de stedelijkheidsgraad 'matig stedelijk' en wat betreft stedelijke zone is uitgegaan van de omgevingscategorie 'buitengebied'.

3.2.2 Verkeersaspecten

Het realiseren van een viaduct en het aanpassen van de verkeerssituatie heeft geen verkeersaantrekkende werking. Het voornemen zorgt voor een betere bereikbaarheid van het bedrijventerrein 7Poort. De nieuw aan te leggen wegen en het nieuw aan te leggen viaduct worden op een veilige manier op de bestaande wegen ontsloten.

De voorgenomen ontwikkeling zorgt voor een verbetering van de verkeerskundige situatie ter plaatse. Vanuit verkeerskundig oogpunt is er dan ook geen bezwaar tegen de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.3 Parkeren

De voorgenomen ontwikkeling brengt geen toename in de parkeerbehoefte met zich mee. Het aspect parkeren vormt daarmee geen belemmering.

HOOFDSTUK 4 BELEIDSKADER

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover van belang, het beleid vanuit het rijk, de provincie Gelderland en gemeente Zevenaar. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifieke voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven.

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

4.1.1.1 Algemeen

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is op 13 maart 2012 vastgesteld. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het een aantal ruimtelijke doelen en uitspraken in onder andere de Agenda Landschap en de Agenda Vitaal Platteland. Daarmee vormt de SVIR het kader voor thematische of gebiedsgerichte uitwerkingen van rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR heeft het Rijk drie rijksdoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Voor de drie rijksdoelen worden de 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd. Hiermee geeft het Rijk aan waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

De drie hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid kennen nationale opgaven die regionaal neerslaan. Opgaven van nationaal belang in Oost-Nederland (de provincies Gelderland en Overijssel) zijn:

- Het waar nodig verbeteren van de internationale achterlandverbindingen (weg, spoor en vaarwegen) die door Oost Nederland lopen. Dit onder andere ten behoeve van de mainports Rotterdam en Schiphol;
- Het formuleren van een integrale strategie voor het totale rivierengebied van Maas en Rijntakken (Waal, Nederrijn, Lek en de IJssel, deelprogramma rivieren van het Deltaprogramma) en de IJsselvechtdelta (deelprogramma's zoetwater en rivieren) voor waterveiligheid in combinatie met bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, natuur, economische ontwikkeling en woningbouw;
- Het tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) EHS, inclusief de Natura 2000 gebieden (zoals de Veluwe);
- Het robuust en compleet maken van het hoofdenergienetwerk (380 kV), onder andere door het aanwijzen van het tracé voor aansluiting op het Duitse hoogspanningsnet.

Oost-Nederland omvat veel natuurgebieden (bijvoorbeeld de Natura 2000-gebieden de Veluwe, de Sallandse Heuvelrug en de Weerribben-Wieden) en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het (inter)nationale natuurnetwerk voor biodiversiteit. Daarnaast kent de regio belangrijke cultuurhistorische waarden (de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes.

Het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' (Barro) is als Algemene maatregel van Bestuur (AmvB) direct gekoppeld aan de SVIR. In het Barro is concreet aangegeven welke nationale belangen geborgd worden in bestemmingsplannen en andere plannen van de overheden.

4.1.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen. Op 1 juli 2017 is de Ladder in het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd. Aanleiding voor de wijziging waren de in de praktijk gesignaleerde knelpunten bij de uitvoering van de Ladder en de wens om te komen tot een vereenvoudigt en geoptimaliseerd instrument.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Teneinde een ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de begrippen 'bestaand stedelijk gebied' en 'stedelijke ontwikkeling'.

In de Bro zijn in artikel 1.1.1 definities opgenomen voor:

bestaand stedelijk gebied: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

stedelijke ontwikkeling: ´ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.

4.1.2 Toetsing aan de uitgangspunten in het rijksbeleid

Het rijksbeleid laat zich niet specifiek uit over dergelijke kleinschalige ontwikkelingen. De in de Structuurvisie benoemde natuurlijke en cultuurhistorische waarden worden niet aangetast met de gewenste ontwikkeling. Het initiatief raakt geen rijksbelangen zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Daarnaast is, gelet op de aard van de ontwikkeling, de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

4.2.1.1 Algemeen

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland bevat thematische visieschetsen. Deze schetsen zijn niet bedoeld als geografische plankaart of ontwikkelkaart; ze bieden geen volledig en limitatief beeld. De schetsen zijn wel een grove schets van in het oog springende bestaande en nieuwe initiatieven, kansen, mogelijkheden en ontwikkelingen die wij op dit moment zien vanuit het perspectief van de Omgevingsvisie. De schetsen sluiten op voorhand ook niets uit. De visieschetsen dienen wat ons betreft als onderlegger om met onze partners het gesprek te voeren over de thema's, vraagstukken en oplossingsrichtingen, zowel op de schaal van Gelderland als op regionale en lokale schaal.

4.2.1.2 Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio

Wat is te zien in Gelderland

Gelderland heeft een unieke ligging op de oostwest-as en de noordzuid-as van ons land; een strategische en aantrekkelijke positie te midden van andere sterke regio's – Amsterdam (Randstad), Brussel (Vlaamse Ruit), Keulen (Rheinland). We zijn daarmee uitstekend verbonden en werken daarmee samen, net zoals met onze buurprovincies. Juist door de bijzondere kwaliteiten en veelzijdigheid van Gelderland – haar natuur, groene

steden op menselijke schaal, kennisinfrastructuur, cultuur, recreatie en toerisme en sport – kan het zich verder ontwikkelen als ideale vestigingsplek en uitvalslocatie om te werken en te wonen. Er wordt dan ook een krachtige impuls aan de regionale economie en arbeidsmarkt gegeven. Zo kunnen mensen in Gelderland zich ontplooien, ontspannen en ontwikkelen.

De Gelderse economie heeft grote behoefte aan voldoende en kundige mensen. De concurrentie op de arbeidsmarkt is groot. Het doel is de strategische ligging en de aantrekkingskracht van onze Gelderse regio's te vergroten, zodat mensen hier willen (blijven) wonen en zich willen binden aan Gelderland. Sterke stedelijke netwerken en toegankelijke ontmoetingsplekken zijn van vitaal belang. Plekken waar mensen elkaar makkelijk kunnen vinden om kennis, ideeën en plannen uit te wisselen en elkaar vooruit te helpen. Plekken die goed ontsloten zijn, zoals innovatieve campussen, bruisende binnensteden en dynamische bedrijventerreinen. Het concentreren en combineren van activiteiten heeft daarbij de voorkeur, boven versnippering door de hele provincie. Activiteiten die elkaar versterken, worden met elkaar in contact gebracht en zoveel mogelijk bij elkaar in de buurt of in dezelfde voorziening geplaatst. Zo bijft Gelderland, naast dynamisch, ook open, groen en gezond. Het omvormen van bestaande en leegstaande bedrijvenlocaties heeft de voorkeur, boven de aanleg van nieuwe terreinen. Pas als er geen andere mogelijkheden zijn, is uitbreiding aan de randen van de steden of dorpen een optie. Daarnaast wordt gekeken hoe de inrichting van de Gelderse werklocaties zo duurzaam mogelijk gemaakt kunnen worden in termen van energie en klimaat.

Gelderland heeft sterke troeven: Health, Energy, Tech, Food, Logistiek, een sterk midden- en kleinbedrijf. Nationaal en internationaal werkende Gelderse bedrijven die in volle verbinding staan met gebieden buiten Gelderland. Daar zit veel innovatieve kracht. Die moet de ruimte krijgen, maar wel op voorwaarde dat ook bijgedragen wordt aan het duurzaamheidsvraagstuk. Want schoon en groen is het uitgangspunt. Er wordt meegedacht met deze bedrijven en de bedrijven worden geholpen bij de toegang tot kennis, middelen, markten, netwerken, locaties en het onderwijs. Omdat iedereen die in Gelderland mee wil doen, dat ook moet kunnen, wordt gestimuleerd dat het onderwijs optimaal is afgestemd op de arbeidsmarkt. Het doel is om tekorten op de arbeidsmarkt te voorkomen en kansen te pakken naar de toekomst toe, zoals bijvoorbeeld op het terrein van energietransitie.

Wat is het streven

Een duurzaam, dynamisch en toegankelijk economisch vestigingsklimaat, waar voor ondernemers en inwoners een sterke aantrekkingskracht vanuit gaat. Dat is het doel. Zo wordt Gelderland versterkt: nu en in de toekomst.

De aanpak

- Er wordt gezorgd voor een gevarieerd aanbod aan goed ontsloten, kwalitatief hoogwaardige, duurzame werklocaties. Hierover wordt in gesprek gegaan met de Gelderse regio's en worden regionale afspraken gemaakt over een goede balans tussen de vraag en het aanbod van werklocaties. Het concentreren van economische activiteiten heeft daarbij de voorkeur, boven versnippering. En: het omvormen van bestaande en leegstaande bedrijvenlocaties gaat boven de aanleg van nieuwe terreinen.
- Samen met de regio's wordt ingespeeld op veranderende behoeften van het bedrijfsleven. Toekomstige behoeften veranderen immers continue, dit vraagt om regelmatig herzien van de regionale afspraken. Ook wordt het omvormen van bestaande gebouwen en locaties gestimuleerd zodat deze weer aansluiten bij de wensen van bedrijven en werknemers.
- Er wordt gezorgd dat bedrijven die zich hier willen vestigen of die willen uitbreiden snel en effectief geholpen worden bij het vinden van een zo optimaal mogelijke locatie.
- De aansluiting tussen het Gelderse onderwijs en de arbeidsmarkt wordt gestimuleerd, ook in fysieke zin met campusontwikkeling.
- Innovatie en (kleinschalig) ondernemerschap wordt gestimuleerd, ook met oog voor ontwikkeling van lokale arbeidsmarkten. Zeker wanneer ondernemers een duurzaam Gelderland dichterbij brengen.

4.2.1.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie Gelderland

Het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijventerrein 7Poort draagt bij aan het streven naar goed ontsloten, kwalitatief hoogwaardige, duurzame werklocaties. Het voornemen draagt bij aan het verbeteren van het vestigingsklimaat van bedrijventerrein 7Poort. De aantrekkingskracht van het bedrijventerrein voor

ondernemers, investeerders en consumenten wordt met de voorgenomen ontwikkeling vergroot. Al met al zorgt het voornemen voor een betere bereikbaarheid van het bedrijventerrein, zodat het bedrijventerrein verder ontwikkeld kan worden.

Al met al wordt geconcludeerd dat de gewenste ontwikkeling in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland.

4.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

4.2.2.1 Algemeen

De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

4.2.2.2 Van toepassing zijnde artikel

In voorliggend geval zijn er geen artikelen uit de omgevingsverordening van belang.

4.2.2.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsverordening Gelderland

De Omgevingsverordening Gelderland vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.2.3 Toetsing van het provinciaal beleid

Geconcludeerd wordt dat het voornemen in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland en Gelderse Omgevingsverordening.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Structuurvisie gemeente Zevenaar

4.3.1.1 Algemeen

De Structuurvisie doet uitspraken over de ontwikkeling van Zevenaar in de periode 2010-2030. In het algemeen richt de gemeente zich (vanuit regionaal perspectief) met de structuurvisie op het (ruimtelijk) faciliteren van welvaart en welzijn in Zevenaar en het bevorderen van (ruimtelijke) kwaliteit als onderdeel van de leefkwaliteit van Zevenaar. Tijdens het structuurvisieproces is onderzocht wat daarvoor wenselijk, noodzakelijk en ook daadwerkelijk mogelijk is. Het gaat hierbij om onderwerpen op allerlei terreinen, zoals wonen, zorg, welzijn, voorzieningen en werken, maar ook over recreatie, natuur, cultuurhistorie en infrastructuur.

In voorliggend geval zijn met name de visie op de kern Zevenaar en de thematische visie ten aanzien van werken van belang.

4.3.1.2 Zevenaar

In voorliggend geval is met name de visie ten aanzien van bedrijventerreinen in Zevenaar van belang. Hier wordt het volgende over beschreven in de structuurvisie:

- Het grotere gebied 7Poort daarboven is de vestigingslocatie voor de echt grote bedrijven, veelal in een zwaardere milieucategorie. De invulling hiervan vordert gestaag en profiteert van de gunstige ligging nabij de nieuwe aansluiting met de A12.
- Het grote areaal aan bedrijventerreinen binnen de gemeente is van wezenlijk belang voor de economie en de werkgelegenheid. Enkele van deze terreinen kunnen steeds lastiger voorzien in de almaar wijzigende behoeften van zowel bedrijven als consumenten. Daarnaast hebben ook de aanstaande ingrepen in het omliggende hoofdwegennet en de grote concurrentie in de regio zijn invloed. Om deze gebieden levensvatbaar te houden zal met name bij de oude bedrijventerreinen Tatelaar en Hengelder Zuid een slag geslagen moeten worden. Op basis van een inventarisatie van knelpunten en kansen, zal er een plan van aanpak opgesteld kunnen worden. Toenemend ruimtegebrek en de behoefte om op een verantwoorde wijze met energie en grondstoffen om te springen, bieden hierbij een kans om te gaan voor duurzame bedrijventerreinen.

4.3.1.3 Werken in Zevenaar van 2030

In de periode tot 2030 heeft de gemeente Zevenaar intensief samengewerkt met buurgemeenten en ondernemers uit de Liemers op het gebied van regionale promotie. Dit heeft er mede tot geleid dat het in 2030 goed werken en ondernemen is in Zevenaar. De pendel van woon-werk verkeer is aanzienlijk afgenomen omdat veel werknemers en ondernemers ook in Zevenaar wonen. De bedrijventerreinen hebben ieder hun eigen kleur en de ondernemers zorgen samen met de gemeente voor een behoud van de uitstraling van de bedrijventerreinen. Rondom het nieuwe station in Zevenaar Oost heeft zich een dynamisch en intensief werkmilieu ontwikkeld.

De bestaande bedrijven zijn belangrijk voor de economische motor van Zevenaar. Deze bedrijven moeten in de toekomst behouden blijven. Waar mogelijk worden duurzame initiatieven en ontwikkelingen in deze sector gefaciliteerd. Op het gebied van een duurzame benutting van bestaande bedrijventerreinen met toekomstwaarde, heeft en neemt de gemeente een taak op het gebied van bereikbaarheid en de inrichting van de openbare ruimte. De ontwikkeling van het bedrijventerrein 7Poort heeft invloed op de concurrentiepositie van bestaande bedrijventerreinen. Het bedrijventerrein Tatelaar is toe aan herstructurering. In overleg met ondernemers wordt het Masterplan herstructurering Tatelaar opgesteld.

4.3.1.2 Toetsing van het initiatief aan de 'Structuurvisie gemeente Zevenaar'

De voorgenomen ontwikkeling draagt bij aan het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijventerrein 7Poort, zodat het bedrijventerrein beter gaat voldoen aan de behoefte van ondernemers en consumenten. De nog leegstaande kavels worden hierdoor aantrekkelijker, zodat het bedrijventerrein verder ontwikkeld kan worden. De voorgenomen ontwikkeling is daarmee in overeenstemming met het gestelde in de Structuurvisie gemeente Zevenaar.

4.3.2 Conclusie toetsing aan het gemeentelijk beleid

De ontwikkeling sluit aan bij het relevante beleid van de gemeente Zevenaar.

HOOFDSTUK 5 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in een bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. Bovendien is een ruimtelijke onderbouwing vaak een belangrijk middel voor afstemming tussen de milieuaspecten en ruimtelijke ordening.

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek naar de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Het betreft de thema's geluid, bodem, luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering, ecologie, archeologie & cultuurhistorie en het Besluit milieueffectrapportage.

5.1 Geluid

5.1.1 Algemeen

De Wet geluidhinder (Wgh) bevat geluidsnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidniveaus als gevolg van rail- en wegverkeerslawaai en industrielawaai. De Wgh geeft aan dat een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij het voorbereiden van de vaststelling van een bestemmingsplan of in dit geval het volgen van de uitgebreide procedure omgevingsvergunning, indien het plan een geluidgevoelig object maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt. Het akoestisch onderzoek moet uitwijzen of de wettelijke voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige objecten wordt overschreden en zo ja, welke maatregelen nodig zijn om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen.

5.1.2 Situatie plangebied

Een viaduct en overige verkeersvoorzieningen worden in het kader van de Wgh niet aangemerkt als geluidsgevoelig objecten. Daarnaast bevinden er zich geen geluidsgevoelige objecten in of nabij het plangebied. De aspecten railverkeer-, wegverkeer- en industrielawaai zijn dan ook niet van belang. Op deze plaats wordt geconcludeerd dat het aspect geluid geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling oplevert.

5.1.3 Conclusie

De Wet geluidhinder vormt geen belemmering voor de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling.

5.2 Bodemkwaliteit

5.2.1 Algemeen

Bij het vaststellen van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Om hierin inzicht te krijgen, dient doorgaans een verkennend bodemonderzoek te worden verricht.

5.2.2 Situatie plangebied

In voorliggend geval worden geen gevoelige functies opgericht. Het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek is dan ook niet benodigd.

5.2.3 Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de gewenste ontwikkeling.

5.3 Luchtkwaliteit

5.3.1 Algemeen

Om een goede luchtkwaliteit in Europa te garanderen heeft de Europese unie een viertal kaderrichtlijnen opgesteld. De hiervan afgeleide Nederlandse wetgeving is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer.

In de Wet milieubeheer staan ondermeer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet milieubeheer zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);.

5.3.1.1 Besluit en de Regeling niet in betekenende mate

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip “niet in betekenende mate” is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet milieubeheer vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m^2 bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO_2 en PM_{10} moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m^3 voor NO_2 en PM_{10}.

5.3.1.2 Besluit gevoelige bestemmingen

Dit besluit is opgesteld om mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. Deze 'gevoelige bestemmingen' zijn scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen/ klinieken zijn geen gevoelige bestemmingen.

De grootste bron van luchtverontreiniging in Nederland is het wegverkeer. Het Besluit legt aan weerszijden van rijkswegen en provinciale wegen zones vast. Bij rijkswegen is deze zone 300 meter, bij provinciale wegen 50 meter. Bij realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen deze zones is toetsing aan de grenswaarden die genoemd zijn in de Wet milieubeheer nodig.

5.3.2 Situatie plangebied

Het project betreft het realiseren van een viaduct en verkeersvoorzieningen. Dergelijke functies hebben op zichzelf geen verkeersaantrekkende werking en daardoor geen gevolgen voor de luchtkwaliteit.

Tot slot wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling niet in aanmerking komt als een gevoelige bestemming in het kader van het Besluit gevoelige bestemmingen.

5.3.3 Conclusie

Het aspect ‘luchtkwaliteit’ vormt geen beletsel voor de uitvoerbaarheid van het plan.

5.4 Externe veiligheid

5.4.1 Algemeen

Externe veiligheid is een beleidsveld dat is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij de productie, de opslag, de verlading, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Op de diverse aspecten van externe veiligheid is afzonderlijke wetgeving van toepassing. Voor risicovolle bedrijven gelden onder meer:

- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi);
- het Registratiebesluit externe veiligheid;
- het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015);
- het Vuurwerkbesluit.

Voor vervoer van gevaarlijke stoffen geldt de 'Wet Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' (Wet Basisnet). Dat vervoer gaat over water, spoor, wegen of door de lucht. De regels van het Basisnet voor ruimtelijke ordening zijn vastgelegd in:

- het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt);
- de Regeling basisnet;
- de (aanpassing) Regeling Bouwbesluit (veiligheidszone en plasbrandaandachtsgebied).

Het transporteren van stoffen per buisleiding is geregeld in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Het doel van wetgeving op het gebied van externe veiligheid is risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen en activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Het is noodzakelijk inzicht te hebben in de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en het plaatsgebonden en het groepsrisico.

5.4.2 Situatie plangebied

In voorliggend geval is er geen sprake van het oprichten van een (beperkt) kwetsbaar object. Daarnaast neemt de personendichtheid in het gebied niet toe als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling, waardoor er geen verandering plaatsvindt in het plaatsgebonden of groepsrisico.

5.4.3 Conclusie

Een en ander brengt met zich mee dat het project in overeenstemming is met wet- en regelgeving inzake externe veiligheid.

5.5 Milieuzonering

5.5.1 Algemeen

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie

en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden. De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan/wijzigingsplan mogelijk is. Hoewel deze richtafstanden indicatief zijn, volgt uit jurisprudentie dat deze afstanden als harde eis gezien worden door de Raad van State bij de beoordeling of woningen op een passende afstand van bedrijven worden gesitueerd.

5.5.2 Situatie plangebied

In voorliggend geval worden er geen milieugevoelige of milieubelastende functies opgericht. Bovendien wordt het tweede viaduct naast het bestaande viaduct aangelegd. Zoals uit paragraaf 5.1 blijkt, bevinden er zich geen geluidgevoelige functies in de omgeving van het plangebied. Nadere toetsing ten aanzien van milieuzonering is dan ook niet benodigd.

5.5.4 Conclusie

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmeringen voor de in deze ruimtelijke onderbouwing besloten ontwikkeling.

5.6 Ecologie

5.6.1 Algemeen

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Soortenbescherming gaat uit van de bescherming van dier- en plantensoorten. Sinds 1 januari 2017 is het wettelijk kader ten aanzien van gebieds- en soortenbescherming vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

5.6.2 Gebiedsbescherming

5.6.2.1 Natura 2000-gebieden

Algemeen

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd. In afbeelding 5.2 is de ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de Natura 2000 weergegeven.

Afbeelding 5.2: Ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000 (Bron: Atlas Leefomgeving)

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Rijntakken” ligt op een afstand van circa 1,9 kilometer. Aangezien significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten is een AERIUS-berekening uitgevoerd. Deze is als bijlage 1 bijgevoegd. In de komende alinea wordt op de belangrijkste conclusies van de berekening ingegaan.

AERIUS berekening

De voorgenomen ontwikkeling resulteert niet in depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden. Er is voor de voorgenomen ontwikkeling m.b.t. stikstofdepositie geen vergunning Wet natuurbescherming onderdeel Gebiedsbescherming benodigd.

5.6.2.2 Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

Het Nederlands Natuurnetwerk (NNN) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid (NNN). Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In voorliggend geval het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In of in de directe nabijheid van het NNN/GNN geldt het ‘nee, tenzij’-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het plangebied ligt op een afstand van circa 1,9 kilometer van het dichtstbijzijnde gebied begrensd als NNN/GNN. Gezien de aard en omvang van de ontwikkeling wordt geconcludeerd dat er geen aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN/GNN.

5.6.2 Soortenbescherming

5.6.2.1 Algemeen

Wat betreft de soortbescherming is de Wet natuurbescherming van toepassing. Hierin wordt onder andere de bescherming van dier- en plantensoorten geregeld. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden gevraagd.

5.6.2.2 Situatie plangebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit intensief beheerd grasland. De aanwezige beplanting en bebossing blijft behouden. De voorgenomen ontwikkeling heeft daarmee geen negatieve gevolgen voor beschermde soorten.

5.6.3 Conclusie

Het aspect 'ecologie' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de gewenste ontwikkeling.

5.8 Archeologie & Cultuurhistorie

5.8.1 Archeologie

5.8.1.1 Algemeen

Op grond van de Erfgoedwet dient er in ruimtelijke plannen rekening gehouden te worden met archeologische waarden. In de Erfgoedwet is bepaald dat gemeenten een archeologische zorgplicht hebben en dat initiatiefnemers van projecten waarbij de bodem wordt verstoord, verplicht zijn rekening te houden met de archeologische relicten die in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk: het archeologisch vooronderzoek. Als blijkt dat in het plangebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan kan de initiatiefnemer verplicht worden hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

5.8.1.2 Situatie plangebied

In het kader van de ontwikkeling van Groot Holthuizen, fase III is archeologisch onderzoek uitgevoerd[1]. De resultaten van dit onderzoek kunnen ook voor voorliggende bestemmingsplan worden gebruikt, aangezien de archeologische waarden na de uitvoering van het archeologische onderzoek niet zijn veranderd. Uit het archeologische onderzoek blijkt dat het plangebied een lage archeologische waarde heeft en daardoor kan worden afgezien van nader archeologisch onderzoek.

5.8.2 Cultuurhistorie

5.8.2.1 Algemeen

Onder cultuurhistorische waarden worden alle structuren, elementen en gebieden bedoeld die cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten.

In de Bro is sinds 1 januari 2012 (artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a) opgenomen dat een bestemmingsplan "*een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden"* dient te bevatten.

5.8.2.2 Situatie plangebied

Er bevinden zich, op basis van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Gelderland en de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Zevenaar, in het plangebied zelf geen rijks- dan wel

[1] *"Groot Holthuizen, Fase III Gemeente Zevenaar, inventariserend veldonderzoek, verkennende fase" van 10 januari 2007, door Becker & Van de Graaf, projectnummer 01550206/17151*

gemeentelijke monumenten. Daarnaast is in het plangebied zelf tevens geen sprake van bijzondere cultuurhistorische waarden.

Gesteld wordt dat het aspect cultuurhistorie geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

5.8.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat er geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is en geen sprake is van negatieve effecten op cultuurhistorische waarden.

5.9 Besluit milieueffectrapportage

5.9.1 Algemeen

De milieueffectrapportage is een wettelijk instrument met als doel het aspect milieu een volwaardige plaats in deze integrale afweging te geven. Een bestemmingsplan kan op drie manieren met milieueffectrapportage in aanraking komen:

- Op basis van artikel 7.2a, lid 1 Wm (als wettelijk plan);
  Er ontstaat een m.e.r.-plicht wanneer er een passende beoordeling op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming nodig is.
- Op basis van Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 3);
  Er ontstaat een m.e.r.-plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 3 (plannen).
- Op basis van Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 4);
  Er ontstaat een m.e.r.-(beoordelings)plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 4 (besluiten).

In het Besluit m.e.r. neemt het bestemmingsplan een bijzondere positie in, want het kan namelijk tegelijkertijd opgenomen zijn in zowel kolom 3 als in kolom 4 van het Besluit m.e.r.. Of het bestemmingsplan in deze gevallen voldoet aan de definitie van het plan uit kolom 3 of aan de definitie van het besluit uit kolom 4 is afhankelijk van de wijze waarop de activiteit in het bestemmingsplan wordt bestemd. Als voor de activiteit eerst één of meerdere uitwerkings- of wijzigingsplannen moeten worden vastgesteld dan is sprake van ‘kaderstellend voor' en voldoet het bestemmingsplan aan de definitie van het plan. Is de activiteit geheel of gedeeltelijk als eindbestemming opgenomen voldoet het aan de definitie van het besluit.

Een belangrijk element in het Besluit m.e.r.. is het (in feite) indicatief maken van de gevalsdefinities (de drempelwaarden in kolom 2 in de D-lijst). Dit betekent dat het bevoegd gezag meer moet doen dan onder de oude regelgeving. Kon vroeger worden volstaan met de mededeling in het besluit dat de omvang van de activiteit onder de drempelwaarde lag en dus geen m.e.r. (beoordeling) noodzakelijk was, onder de nu geldende regeling moet een motivering worden gegeven. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

5.9.2 Situatie plangebied

5.9.2.1 Artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van Natura 2000-gebied. Uit onderzoek is gebleken dat de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt niet leiden tot een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Zie hiervoor ook paragraaf 5.6. Een passende beoordeling op basis van artikel 2.8 lid 1 van de Wet Natuurbescherming is in verband met deze ontwikkeling dan ook niet noodzakelijk. Er is daarom geen sprake van een m.e.r.-plicht op basis van artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

5.9.2.2 Drempelwaarde Besluit m.e.r.

Om te bepalen of een vormvrije m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk is, dient in dit geval allereerst bepaald te worden of sprake is van een 'stedelijk ontwikkelingsproject'. Of sprake is van een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (of de wijziging daarvan) hangt af van de concrete omstandigheden van het geval. Onder andere de aard en de omvang van de voorziene stedelijke ontwikkeling spelen daarbij een rol. Of de ontwikkeling per saldo aanzienlijke negatieve gevolgen voor het milieu kan hebben, is daarbij niet relevant.

Dit bestemmingsplan voorziet in een directe eindbestemming en voldoet daarmee aan de definitie van een ‘besluit’ zoals bedoeld in het Besluit m.e.r. Dit betekent dat dit bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtig is indien activiteiten worden mogelijk gemaakt die genoemd worden in onderdeel C of D van het Besluit m.e.r. en de daarin opgenomen drempelwaarde overschrijden.

De in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling voorziet in het realiseren van een viaduct en verkeersfuncties. Een dergelijke ontwikkeling wordt niet genoemd in onderdeel C. De in dit plan besloten ontwikkeling kan op basis van De wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een, autosnelweg of autoweg’. Er is sprake van een m.e.r.-beoordelingsplichtig plan in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 kilometer of meer.

De hierboven genoemde drempelwaarde wordt niet overschreden. Daarnaast zijn er geen (mogelijke) belangrijke nadelige milieugevolgen te verwachten.

5.9.3 Conclusie

Het uitvoeren van een m.e.r.-(beoordeling) is niet benodigd. Significatie milieueffecten kunnen gelet op het bovenstaande worden uitgesloten.

HOOFDSTUK 6 WATERASPECTEN

6.1 Vigerend beleid

6.1.1 Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel)stroomgebiedbeheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

6.1.2 Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is vastgelegd in het Nationaal Waterplan (NWP) 2016-2021 (vastgesteld 17 december 2015). Het plan geeft op hoofdlijnen de ambities weer van het Rijk ten aanzien van het nationale waterbeleid en het daaraan gerelateerde ruimtelijke beleid. De belangrijkste ambities richten zich op waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit. Maar ook de Deltabeslissingen en enkele waterafhankelijke thema's als natuur en duurzame energie hebben in het plan een plek gekregen. De doorwerking van de beleidsambities/uitgangspunten naar lagere overheden is geregeld in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012), het Bestuursakkoord Water (2011) en de Waterwet (2009).

6.1.3 Provinciaal beleid

Het Waterplan Gelderland 2016-2021 bevat het waterbeleid van de provincie. Het Waterplan is in samenhang opgesteld met de water(beheer)-plannen van het Rijk en de waterschappen. In onderlinge samenwerking zijn de plannen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. In het plan staan de doelen voor het waterbeheer, de maatregelen die daarvoor nodig zijn en wie ze gaat uitvoeren. Voor oppervlaktewaterkwaliteit, hoogwaterbescherming, regionale wateroverlast, watertekort en waterbodems gelden provinciebrede doelen. Voor een aantal functies, zoals landbouw, natte natuur, waterbergingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, zijn specifieke doelen geformuleerd.

6.1.4 Waterschap Rijn en IJssel

Door de invoering van de Kaderrichtlijn Water is Nederland verdeeld in vijf deelstroomgebieden. Het deelstroomgebied Rijn-Oost wordt beheerd door de waterschappen Drents Overijsselse Delta, Vechtstromen en Rijn en IJssel. Om te voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water hebben deze waterschappen de afgelopen jaren intensief samengewerkt met elkaar en met andere partners. Het nieuwe Waterbeheerplan is één van de resultaten van deze samenwerking. De opzet en grote delen van dit Waterbeheerplan zijn inhoudelijk hetzelfde als dat van de andere waterschappen in Rijn-Oost.

Waterschap Rijn en IJssel heeft een waterbeheerplan opgesteld voor de periode 2016-2021. Dit plan beschrijft het beleid voor alle taakgebieden van Waterschap Rijn en IJssel. Het plan geeft aan welke doelen het waterschap nastreeft en met welke aanpak we deze willen bereiken.

Het plan gaat over het waterbeheer in het hele stroomgebied van Rijn en IJssel en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterketen.

Het waterschap laat in dit waterbeheerplan zien welke ontwikkelingen voor het waterbeheer van belang zijn en welke accenten we in de samenwerking met onze partners willen leggen. Vanuit die omgevingsverkenning wordt vervolgens het beleid voor de planperiode 2016-2021 beschreven voor de primaire taakgebieden:

- Bescherming tegen overstromingen en werken aan veiligheid: Veilig water.
- Zorgen voor de juiste hoeveelheid water en passende waterpeilen: Voldoende water.
- Zorgen voor een goede waterkwaliteit die nodig is voor mens, plant en dier: Schoon water.
- Verwerken van afvalwater en het benutten van energie en grondstoffen daaruit: Afvalwater.
- Zorgen voor goede randvoorwaarden voor beroepsvaart op de Oude IJssel: Vaarwegbeheer.

6.2 Waterparagraaf

6.2.1 Algemeen

In artikel 3.1.6 (Bro) is aangegeven dat in de toelichting van een ruimtelijke onderbouwing is beschreven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. De relevante waterthema's worden door middel van de watertoetstabel geselecteerd en vervolgens beschreven.

6.2.2 Watertoetstabel

Thema	**Toetsvraag**	**Relevant**	**Intensiteit#**
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? (primaire waterkering, regionale waterkering of kade)	Nee	2
	2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee	2
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is de toename van het afvalwater (DWA) groter dan 1m^3/uur?	Nee	2
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Nee	1
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI of rioolgemaal van het waterschap?	Nee	1
Wateroverlast (oppervlakte-water)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500m^2?	Ja	2
	2. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 500m^2?	Ja	1
	3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Nee	1
	4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee	1
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Nee	1
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Nee	1
	2. Is in het plangebied sprake van kwel?	Nee	1
	3. Beoogt het plan dempen van perceelsloten of andere wateren?	Nee	1
	4. Beoogt het plan aanleg van drainage?	Nee	1

Grondwater-kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee	1
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	Nee	1
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee	2
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde stelsel?	Nee	1
	2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee	1
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	Nee	2
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Nee	2
	3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur?	Nee	1
	4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Nee	1
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee	1
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee	2
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee	1

Hemelwater

In voorliggend geval worden een viaduct en overige infrastructurele voorzieningen gerealiseerd. Het verharde oppervlak neemt hierdoor toe. Ter compensatie hiervan wordt een voorziening aangelegd, waarin het hemelwater opgevangen kan worden. De exacte uitwerking hiervan is nog niet bekend.

Watergangen

In het plangebied bevindt zich een a-watergang die gehandhaafd blijft.

HOOFDSTUK 7 JURIDISCHE ASPECTEN EN PLANVERANTWOORDING

7.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op het plangebied, het relevante beleid en de milieu- en omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het maken van het juridische deel van het bestemmingsplan/wijzigingsplan: de verbeelding en de regels. In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de opzet van dit juridische deel. Daarnaast wordt een verantwoording gegeven van de gemaakte keuzes op de verbeelding en in de regels. Dat betekent dat er wordt aangegeven waarom een bepaalde functie ergens is toegestaan en waarom bepaalde bebouwing daar acceptabel is.

7.2 Opzet van de regels

7.2.1 Algemeen

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) die op 1 juli 2008 in werking is getreden, is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. De digitaliseringsverplichting geldt vanaf 1 januari 2010. In de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening is vastgelegd dat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) de norm is voor de vergelijkbaarheid van bestemmingsplannen. Naast de SVBP zijn ook het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening en de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten normerend bij het vastleggen en beschikbaar stellen van bestemmingsplannen.

De SVBP geeft normen voor de opbouw van de planregels en voor de digitale verbeelding van het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan is opgesteld conform de normen van de SVBP2012.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende verbeelding waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze verbeelding en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

7.2.2 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

- *Begrippen (Artikel 1)*

  In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee is een eenduidige interpretatie van deze begrippen vastgelegd.

  Wijze van meten (Artikel 2)

  Om op een eenduidig manier afstanden, oppervlaktes en inhoud van gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, te bepalen wordt in de wijze van meten uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan.

7.2.3 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de in het plangebied voorkomende bestemmingen. De regels zijn onderverdeeld in:

- *Bestemmingsomschrijving:*

  Hierin is de omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan binnen deze bestemming opgenomen. Hierbij gaat het in beginsel om een beschrijving van de aan de grond toegekende functies.

- *Bouwregels:*

  In deze regels zijn eisen opgenomen waaraan de binnen de bestemming voorkomende bebouwing aan moet voldoen. Waar en met welke maatvoering mag worden gebouwd is hierin vastgelegd.

- *Afwijken van de bouwregels:*

  Op basis van deze regels hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid om bij omgevingsvergunning af te wijken van de bouwregels in het plan.

- *Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:*
  Hier staat beschreven in welke gevallen burgemeester en wethouders bevoegd zijn een omgevingsvergunning te verlenen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of werkzaamheden.

7.2.4 Algemene regels

- *Anti-dubbeltelregel (Artikel 7)*

  Deze regel is opgenomen om een ongewenste verdichting van de bebouwing te voorkomen. Deze verdichting kan zich bijvoorbeeld voordoen, indien een perceel of een gedeelte daarvan, meer dan één keer betrokken wordt bij de berekening van een maximaal bebouwingspercentage.

- *Algemene bouwregels (Artikel 8*)

  In dit artikel worden de algemene bouwregels ten aanzien van bestaande bebouwing beschreven.

- *Algemene gebruiksregels (Artikel 9)*

  In dit artikel worden de algemene gebruiksregels beschreven. Deze regels beschrijven onder andere welk gebruik in ieder geval strijdig en in ieder geval toegestaan is.

- *Algemene afwijkingsregels (Artikel 10)*
  In dit artikel worden de algemene afwijkingsregels beschreven. Deze regels maken het mogelijk om op ondergeschikte punten van de regels in het bestemmingsplan af te wijken.

- *Algemene wijzigingsregels (Artikel 11)*

  In dit artikel worden de algemene wijzigingsregels beschreven. Deze regels geven burgemeester en wethouders onder andere de bevoegdheid om het plan op ondergeschikte punten te wijzigen.

- *Overige regels (Artikel 12)*

  In dit artikel zijn bepalingen ten aanzien van parkeren en laad- en losmogelijkheden opgenomen.

7.2.5 Overgangs- en slotregels

In dit hoofdstuk is het overgangsrecht opgenomen. In de slotregel wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan wordt genoemd.

7.3 Verantwoording van de regels

Kenmerk van de Nederlandse ruimtelijke ordeningsregelgeving is dat er uitgegaan wordt van toelatingsplanologie. Een bestemmingsplan geeft aan welke functies waar zijn toegestaan en welke bebouwing mag worden opgericht. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn keuzes gemaakt over welke functies waar worden mogelijk gemaakt en is gekeken welke bebouwing stedenbouwkundig toegestaan kan worden.

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is.

Hierna worden de belangrijkste regels nader toegelicht.

Verkeer (Artikel 3)

Gronden met de bestemming 'Verkeer' zijn onder meer bestemd voor wegen, pleinen en parkeervoorzieningen, (niet) gelijkvloerse kruisingen, groen- en speelvoorzieningen en watergangen en –partijen. Ter plaatse mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming worden gebouwd. Voor verlichting en verwijsborden geldt een maximum bouwhoogte van 8 meter, voor bouwwerken, geen gebouwen ten behoeve van niet gelijkvloerse kruisingen geldt een maximum bouwhoogte van 10 meter en voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde een maximum bouwhoogte van 3 meter.

Verkeer – Railverkeer (Artikel 4)

De voor 'Verkeer – Railverkeer' aangewezen gronden zijn onder andere bestemd voor spoorwegen, bij een spoorweg behorende voorzieningen en ongelijkvloerse kruisingen, bruggen en viaducten voor verkeer ter plaatse van de aanduiding 'brug'.

Ten aanzien van het bouwen van gebouwen zijn relaisgebouwen en tunnels toegestaan, waarbij de bouwhoogte van relaisgebouwen maximaal 5 meter mag bedragen. Daarnaast zijn bouwwerken, geen gebouw zijnde toegestaan. Voor viaducten geldt hierbij dat de bouwhoogte maximaal 10 meter mag bedragen.

Water (Artikel 5)

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor waterberging, waterhuishoudkundige voorzieningen en waterlopen, met daarbij behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, waaronder bruggen, dammen en/of duikers. Ter plaatse zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouw zijnde ten dienste van de bestemming en met een maximum bouwhoogte van 1,5 meter toegestaan.

Leiding – Hoogspanning (Artikel 6)

De voor 'Leiding – Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een ondergrondse hoogspanningsleiding, het beheer en onderhoud van de leiding en bijbehorende bouwwerken, geen gebouw zijnde. Ter plaatse zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouw zijnde ten behoeve van de bestemming toegestaan, waarbij de bouwhoogte niet meer dan 8 meter mag bedragen. Daarnaast is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of werkzaamheden.

HOOFDSTUK 8 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening stelt dat de gemeenteraad met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofdregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk plan. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan of omgevingsvergunning geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd of het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.

In voorliggend geval is de gemeente Zevenaar initiatiefnemer. Er kan dan ook worden afgezien van het vaststellen van een exploitatieplan.

HOOFDSTUK 9 VOOROVERLEG & ZIENSWIJZEN

9.1 Vooroverleg

9.1.1 Rijk

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Geoordeeld wordt dat deze ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van een omgevingsvergunning geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

9.1.2 Provincie Gelderland

Het voeren van vooroverleg met de provincie Gelderland is, gelet op het feit dat het gaat om een lokale ontwikkeling die in overeenstemming is met provinciaal beleid, niet noodzakelijk.

9.1.3 Waterschap Rijn en IJssel

De watertoets heeft plaats gevonden met behulp van de watertoetstabel van Waterschap Rijn en IJssel. Verwezen wordt naar subparagraaf 6.2.2, waarin de watertoetstabel is toegepast en de relevante thema's zijn uitgewerkt. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat er geen vooroverleg hoeft plaats te vinden.

9.1.4 ProRail

Het bestemmingsplan wordt aan ProRail voorgelegd, aangezien er een viaduct over de door ProRail beheerde spoorlijn wordt gerealiseerd.

9.2 Inspraak

Conform de gemeentelijke inspraakverordening kan het bestuursorgaan zelf besluiten of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid. In voorliggend geval is er geen inspraak verleend.

9.3 Zienswijzen

Deze paragraaf wordt ingevuld nadat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage heeft gelegen.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 AERIUS berekening

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

M 06 – 55 47 65 53
a.vanproosdij@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

AERIUS berekening

Viaduct 7Poort Zevenaar

Opdrachtgever:	CMA
Projectcode:	CMA03420
Project:	Viaduct 7Poort Zevenaar
Datum:	15-06-2020
Status:	Definitief
Auteur:	L.J. de Haan
Gecontroleerd:	A.S.J. van Proosdij

Colofon

Opdracht
Rapportage voor de uitvoering van de AERIUS berekening.

Opdrachtgever
Gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Contactpersoon: G. Liefers
Email: G.Liefers@zevenaar.nl

Opdrachtnemer
GRAS Advies
Huismanstraat 6 Bedrijvenpark Twente 412
6851 GT Huissen 7602 KM Almelo

Ons kenmerk: CMA03420 Viaduct 7 Poort Zevenaar
Datum: 15-06-2020
Versie: Definitief
Contactpersoon: de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4

1.1 Inleiding 4

1.2 Samenvatting 5

1.3 Uitgangspunten 5

2. Wet natuurbescherming 6

2.1 Natura 2000 6

2.2 Stikstof 6

3. Projectgebied, werkzaamheden en gebruik 8

3.1 Huidige situatie projectgebied 8

3.2 Voorgenomen ontwikkeling 8

3.3 Input data AERIUS berekeningen 9

4. Resultaten 10

5. Conclusie en advies 10

6. Bronnen 11

Bijlage 1 AERIUS-berekening aanlegfase 11

Bijlage 2 AERIUS-berekening toekomstige gebruiksfase 11

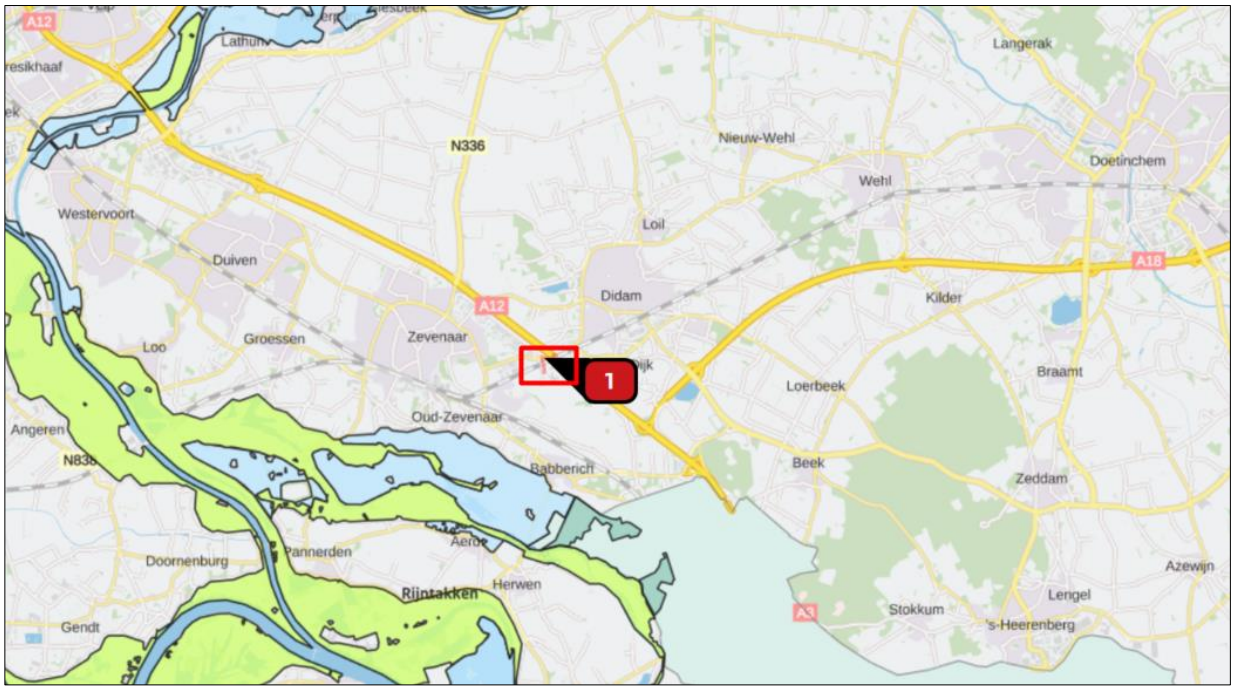
Bijlage 3 Stroomschema vergunningsplicht m.b.t. stikstof 12

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied bevindt zich tussen de rijksweg A12 en 7Poort ten oosten van Zevenaar. Op deze locatie wordt een Fashion Outlet Center gerealiseerd. Ten behoeve van dit centrum wordt een tweede viaduct parallel aan het bestaande viaduct van 7Poort over het spoor gerealiseerd.

Bovengenoemde ruimtelijke ingreep resulteert mogelijk in een verandering van stikstofemissie en -depositie. Om te onderzoeken of inderdaad sprake is van een significant negatief effect op omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie, is een berekening van verandering in stikstofemissie en -depositie vereist.

Afb. 1 Ligging van het projectgebied (rode lijn) t.o.v. Natura 2000-gebied Rijntakken (groene en blauwe vlakken).

Doelstelling rapport
Het doel van dit rapport is het inzichtelijk maken van de eventuele effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Deze effecten worden berekend met behulp van de AERIUS Calculator. Er worden twee berekeningen gemaakt:

- AERIUS-berekening aanlegfase
- AERIUS-berekening toekomstige gebruikssituatie

Met berekeningen met behulp van de AERIUS Calculator wordt de stikstofdepositie in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden berekend. Vervolgens wordt getoetst of er sprake is van een significant negatief effect op de beschermde natuurwaarden als gevolg van de aanleg en/of het toekomstig gebruik.

Indien uit de AERIUS-berekening voor de aanleg en/of het toekomstig gebruik blijkt dat deze resulteren in een stikstofdepositie groter dan 0,00 mol/ha/jr, wordt een aanvullende AERIUS-berekening voor intern salderen uitgevoerd. Bij intern salderen wordt de stikstofemissie van het huidig gebruik in mindering gebracht op de emissie van de aanleg en/of het toekomstig gebruik (Bijlage 3).

GRAS Advies
GRAS Advies voert de berekeningen uit met de daarvoor ontworpen AERIUS Calculator. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij en de heer L.J. de Haan (MSc) zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte berekeningen. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

1.2 Samenvatting

Aanlegfase
De aanleg resulteert niet in depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden.

Toekomstige gebruiksfase
Het toekomstig gebruik genereert geen depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden.

Wet natuurbescherming
De aanleg en het toekomstig gebruik vormen met betrekking tot het aspect stikstof geen bedreiging voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden.

Conclusie
De voorgenomen ontwikkeling genereert geen depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden als gevolg van de aanleg en/of het toekomstig gebruik. Er is voor de voorgenomen ontwikkeling m.b.t. stikstofdepositie derhalve geen vergunning Wet natuurbescherming onderdeel Gebiedsbescherming benodigd.

Advies
Wij adviseren om bij het aanvragen van een omgevingsvergunning deze rapportage en berekeningen bij te voegen.

1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de email van 28-04-2020 van de heer S. Peters met kenmerk ‘Offerte stikstofberekening’ met verwijzing naar de offerte van 23-04-2020.

2. Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

2.1 Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure
Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; om welke doelsoorten en habitats gaat het en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen
Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe facturen de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning
Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: '*activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'.*

2.2 Stikstof

Een natuurvergunning mag op basis van intern of extern salderen worden verleend, als de stikstofdepositie op hexagoonniveau per saldo niet toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie.

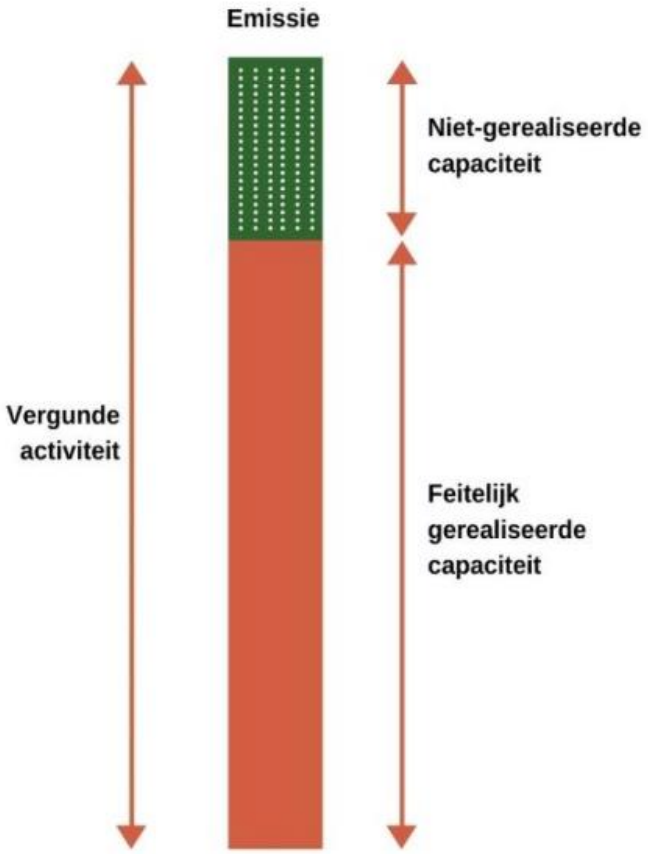
De referentiesituatie is:

- de verleende vigerende en onherroepelijke natuurvergunning of
- de milieutoestemming zoals die gold ten tijde van de Europese referentiedatum of, als daarna een milieutoestemming met een lagere N-emissie is gaan gelden, die milieutoestemming (oftewel: de laagst vergunde situatie vanaf de referentiedatum).

De referentiedatum is:

- voor Habitatrichtlijngebieden 7 december 2004 of de datum waarop het gebied door de Europese Commissie tot een gebied van communautair belang is verklaard, voor zover die verklaring heeft plaatsgevonden na 7 december 2004;
- voor Vogelrichtlijngebieden 10 juni 1994 of de datum waarop het gebied is aangewezen, voor zover die aanwijzing heeft plaatsgevonden na 10 juni 1994.

Salderen
Bij het aanvragen van een nieuwe of wijzigen van een bestaande natuurvergunning kan gebruik gemaakt worden van intern en extern salderen om daarmee een te hoge stikstofemissie te mitigeren. Bij intern en extern salderen wordt de niet-gerealiseerde capaciteit uit de vergunning weggenomen (Afb. 2.2.1). Bij extern salderen wordt daarnaast nog 30% van de N-emissierechten van de saldo gevende locatie afgeroomd.

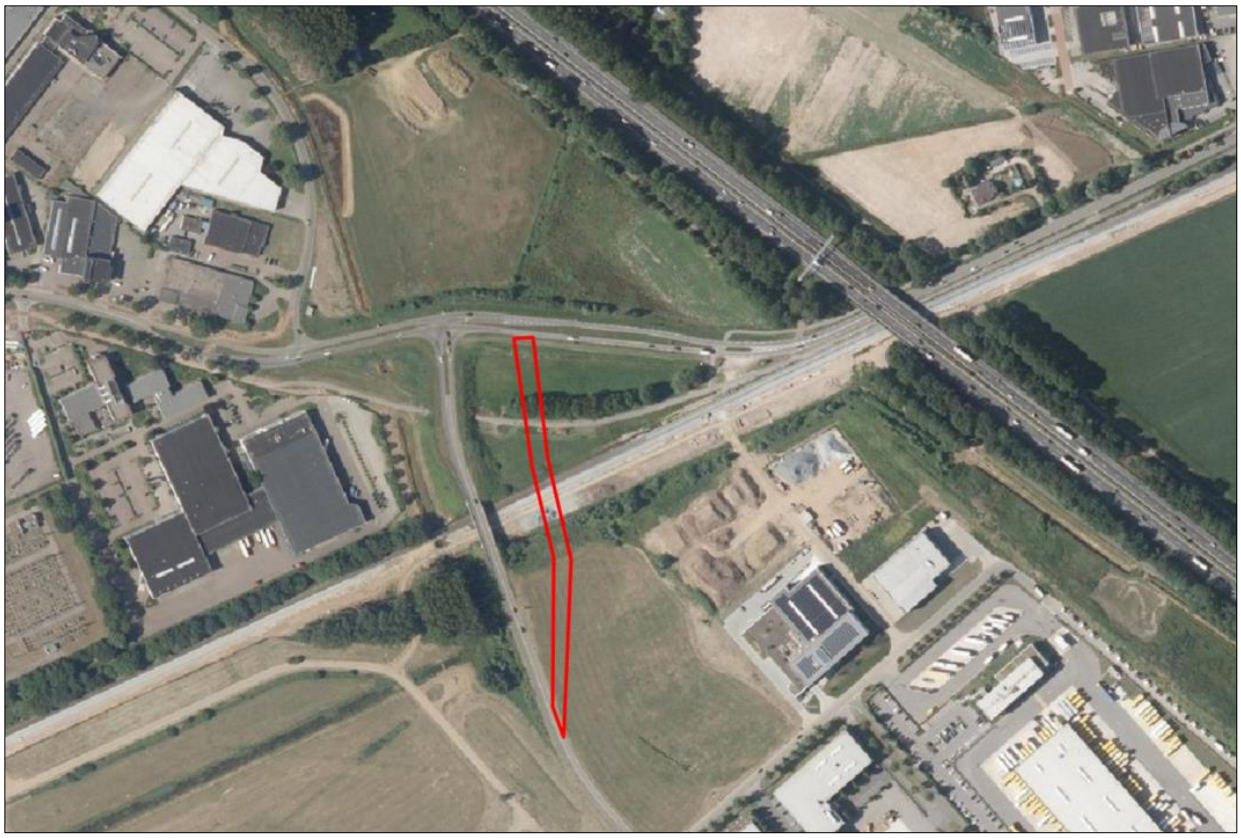
Afb. 2.2.1. Gebruikte termen bij intern en extern salderen.

Stikstofberekeningen
De stikstofberekeningen zijn uitgevoerd met de meest actuele versie van AERIUS Calculator (versie 2019A_20200403).

3. Projectgebied, werkzaamheden en gebruik

3.1 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied bevindt zich aan 7Poort te Zevenaar. In het projectgebied bevindt zich agrarisch gebied, een spoor en de weg 7Poort. In de huidige situatie wordt er gebruik gemaakt van een bestaand viaduct. De gemeente is voornemens om dit viaduct te vervangen door nieuw viaduct iets ten noordoosten van de huidige situatie (Afb. 3.1.1).

Afb. 3.1.1. Luchtfoto van het projectgebied met grenzen (rood kader).

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

In de beoogde toekomstige situatie wordt het projectgebied gebruikt als viaduct.. Er is sprake van een verkeersintensiteit behorende het toekomstig gebruik van het viaduct (Tabel 3.1). De toename aan verkeer die toe te schrijven valt aan het nieuwe viaduct wordt ingeschat op 566 lichte, 67 middelzware en 33 zware verkeersbewegingen. De verkeersgeneratie wordt aan de ontwikkeling toegekend totdat het verkeer is ogenomen in het heersende verkeersbeeld (Instructie gegevensinvoer AERIUS Calculator 2019A), hier de aansluiting op de A12.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden in de aanlegfase wordt het nieuwe viaduct en aanliggende weg gerealiseerd. Er zijn diverse mobiele werktuigen benodigd voor de ontwikkeling (Tabel 3.2). Voor deze werkzaamheden is ook bouwverkeer voorzien (Tabel 3.3). Van het bouwverkeer wordt uitgegaan dat het verkeer op de Hengelderweg opgaat in het heersend verkeersbeeld.

3.3 Input data AERIUS berekeningen

Voor de berekening van de stikstofemissie en -depositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van bovenstaande werkzaamheden tijdens de aanlegfase, en voor het bovengenoemde toekomstige gebruik zijn de volgende gegevens ingevoerd in de AERIUS Calculator.

Aanlegfase
Ingevoerde gegevens AERIUS Calculator:

Tabel 3.1. Inzet mobiele werktuigen.

Bron[1]	Bouwjaar	Vermogen (kW)	Belasting (%)	Emissieduur (uren)	Emissiefactor (g NOx/kWh)	Emissie (kg NOx/jr)
Telekraan	Vanaf 2015	100	50	56	0,4	1,1
Heistelling	Vanaf 2015	200	60	60	0,4	2,9
Rupskraan	Vanaf 2015	155	60	356	0,3	9,9
Mobiele kraan	Vanaf 2015	120	50	457	0,4	11,0
Shovel	Vanaf 2015	200	60	78	0,3	2,8
Minigraver	Vanaf 2015	60	60	142	0,3	1,5
Tractor	Vanaf 2015	125	50	459	0,4	11,5
Asfaltset	Vanaf 2015	100	55	28	0,4	0,6
Totaal						**41,3**

1. Invoergegevens gebaseerd op standaard waardes AERIUS Calculator.

Tabel 3.2. Toename verkeer tijdens de aanlegfase.

Bron	Type	Aantal bewegingen (per jaar)	Emissie[1] (kg NOx/jr)
Verkeer	Licht verkeer	600	0,1
Verkeer	Middelzwaar verkeer	500	0,5
Verkeer	Zwaar vrachtverkeer	2.112	2,7
Totaal			**3,3**

1. Emissies gebaseerd op standaard waardes AERIUS Calculator.

Toekomstige gebruiksfase

Tabel 3.3 Verkeer in de toekomstige gebruiksfase.

Bron	Type	Aantal bewegingen (per etmaal)	Emissie[1] (kg NOx/jr)
Verkeer	Licht verkeer	566	20,6
Verkeer	Middelzwaar verkeer	67	23,6
Verkeer	Zwaar verkeer	33	22,0
Totaal			**66,2**

1. Emissies gebaseerd op standaard waardes AERIUS Calculator.

4. Resultaten

Aanlegfase
De aanlegfase genereert geen depositiewaarde hoger dan 0,00 mol/ha/jr in het Natura 2000-gebieden.

Toekomstige gebruiksfase
Het toekomstig gebruik genereert geen depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden.

Wet natuurbescherming
Zowel de aanleg als het toekomstig gebruik genereren geen depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden. Zowel de aanleg als de toekomstige gebruiksfase vormen daarmee geen bedreiging voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Er is daarom voor de voorgenomen ontwikkeling m.b.t. stikstofdepositie geen vergunning Wet natuurbescherming onderdeel Gebiedsbescherming benodigd.

5. Conclusie en advies

Conclusie
De voorgenomen ontwikkeling resulteert niet in depositiewaarden hoger dan 0,00 mol/ha/jr in Natura 2000-gebieden. Er is voor de voorgenomen ontwikkeling m.b.t. stikstofdepositie geen vergunning Wet natuurbescherming onderdeel Gebiedsbescherming benodigd.

Advies
Wij adviseren om bij het aanvragen van een omgevingsvergunning deze rapportage en berekeningen bij te voegen.

6. Bronnen

- **AERIUS calculator**

AERIUS Calculator is het rekeninstrument voor het bepalen van de emissie van stikstof uit een bron, de verspreiding door de lucht en de depositie op Natura 2000-gebieden.
Geraadpleegd op 15-06-2020
https://calculator.aerius.nl/calculator/#

- **Kadviewer**

Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.
Geraadpleegd op 15-06-2020
http://kadviewer.map5.nl

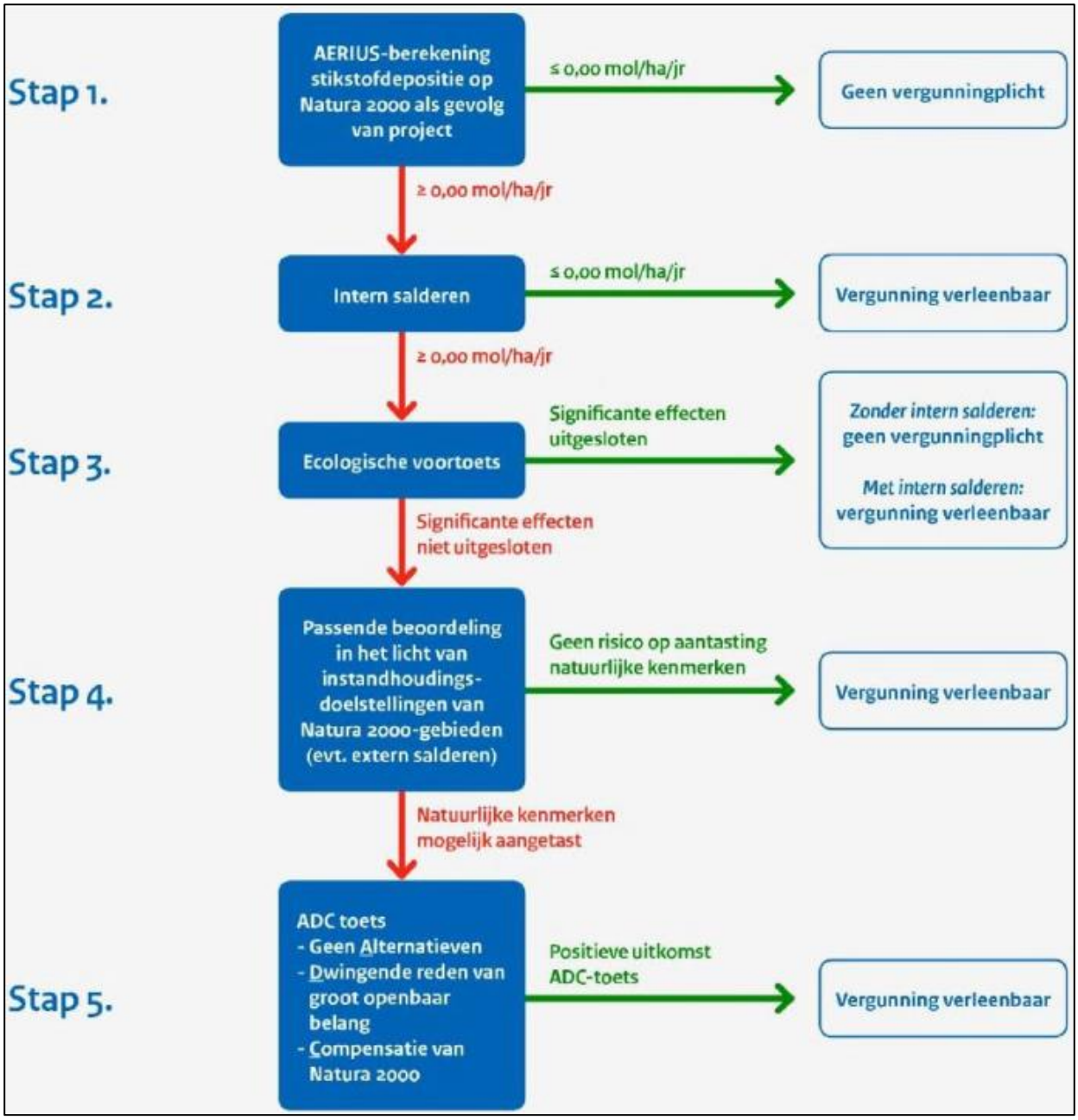
- **BIJ12 – stikstofdossier**

BIJ12 werkt als uitvoeringsorganisatie voor de 12 provincies.
Geraadpleegd op 15-06-2020
https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/

Bijlage 1 AERIUS-berekening aanlegfase

Bijlage 2 AERIUS-berekening toekomstige gebruiksfase

Bijlage 3 Stroomschema vergunningsplicht m.b.t. stikstof

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
GRAS Advies	-, - Zevenaar

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Viaduct 7Poort	RxMK9vYHu6yP

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
15 juni 2020, 16:19	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	44,66 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

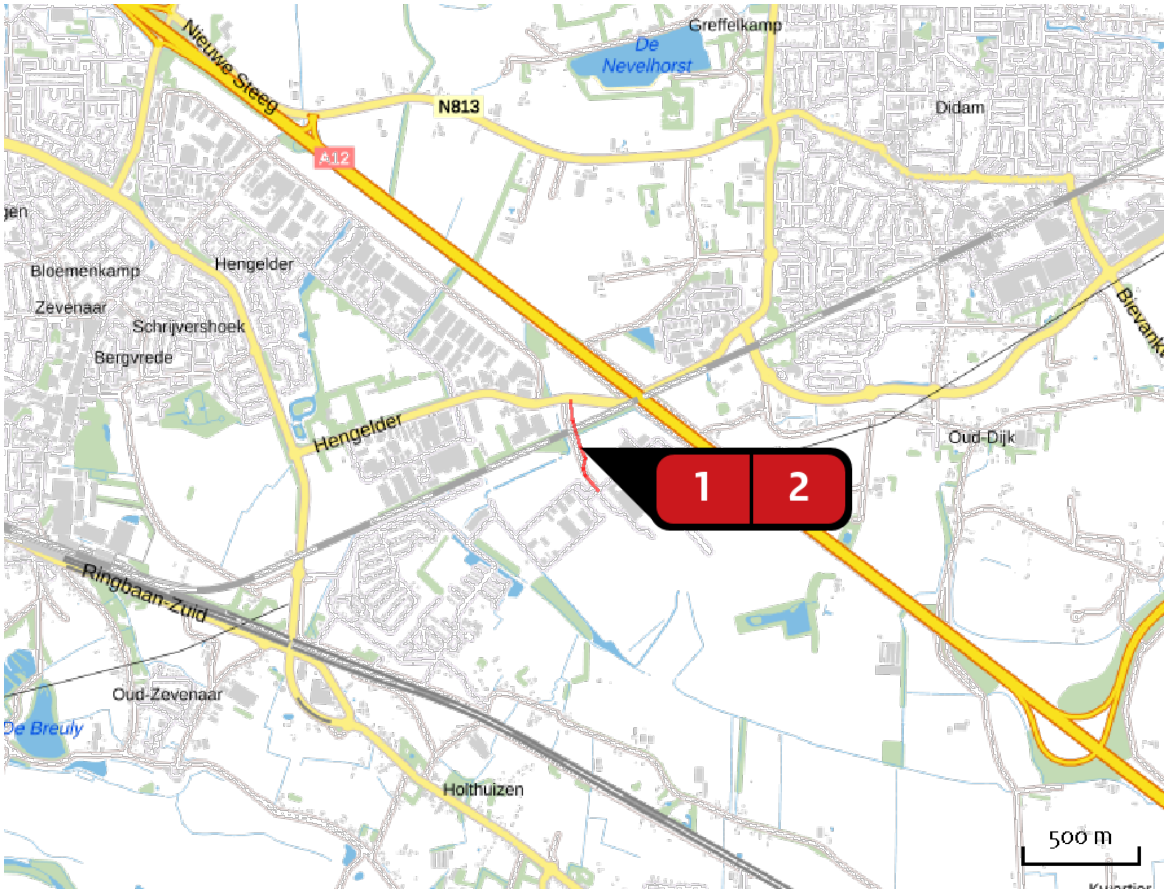
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Aanlegfase

Locatie
Situatie 1

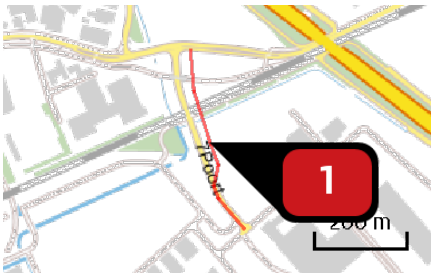

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bouwverkeer Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	3,33 kg/j
2		Mobiele werktuigen Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	-	41,33 kg/j

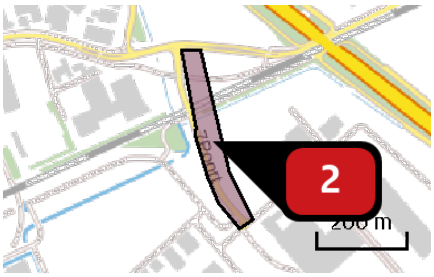
Emissie (per bron)

Situatie 1

Naam	Bouwverkeer
Locatie (X,Y)	204631, 437743
NOx	3,33 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	600,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	500,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	2.112,0 / jaar	NOx	2,75 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Naam	Mobiele werktuigen
Locatie (X,Y)	204635, 437739
NOx	41,33 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Telekraan		4,0	4,0	0,0	NOx	1,12 kg/j
AFW	Heistelling		4,0	4,0	0,0	NOx	2,88 kg/j
AFW	Rupskraan groot		4,0	4,0	0,0	NOx	9,93 kg/j
AFW	Mobiele kraan		4,0	4,0	0,0	NOx	10,97 kg/j
AFW	Shovel groot		4,0	4,0	0,0	NOx	2,81 kg/j
AFW	Minigraver		4,0	4,0	0,0	NOx	1,53 kg/j
AFW	Tractor		4,0	4,0	0,0	NOx	11,47 kg/j
AFW	Asfaltset		4,0	4,0	0,0	NOx	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200403_6c571f9654
Database	versie 2019A_20200403_6c571f9654

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
GRAS Advies	-, - Zevenaar

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Viaduct 7Poort	RbfqxQWwKQZ8

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
15 juni 2020, 16:03	2028	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	66,28 kg/j
NH3	4,61 kg/j

Resultaten

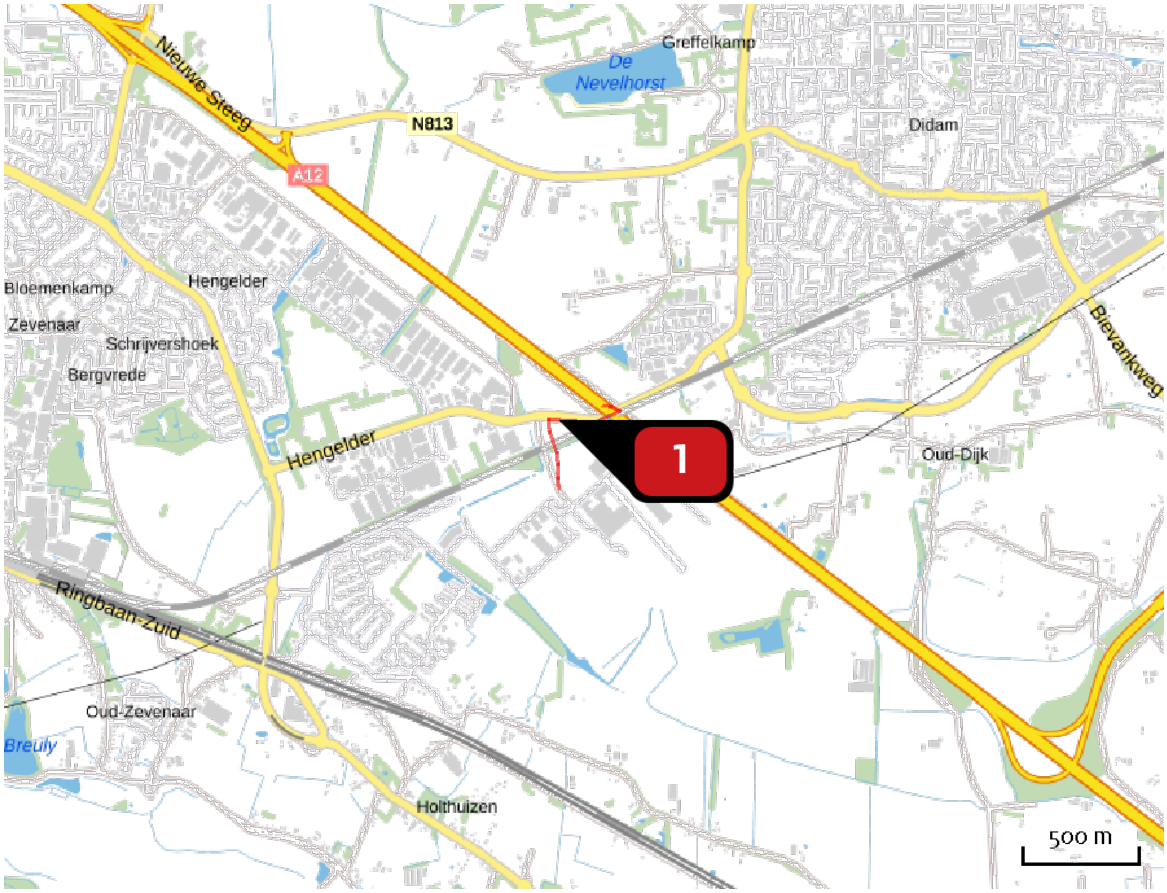
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Toekomstige gebruiksfase

Locatie
Situatie 1

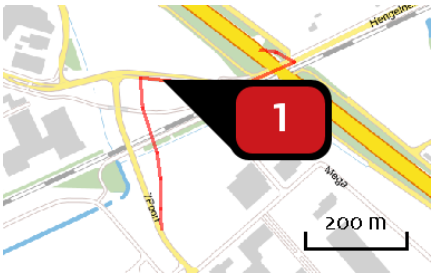

Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Verkeer Wegverkeer | Buitenwegen	4,61 kg/j	66,28 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

Naam	Verkeer
Locatie (X,Y)	204647, 437936
NOx	66,28 kg/j
NH3	4,61 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	566,0 / etmaal	NOx NH3	20,64 kg/j 2,67 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	67,0 / etmaal	NOx NH3	23,61 kg/j 1,26 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	33,0 / etmaal	NOx NH3	22,03 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2019A_20200403_6c571f9654
Database	versie 2019A_20200403_6c571f9654

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2019A

Regels

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**3**
Artikel 1	Begrippen	3
Artikel 2	Wijze van meten	5
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**7**
Artikel 3	Verkeer	7
Artikel 4	Verkeer - Railverkeer	8
Artikel 5	Water	9
Artikel 6	Leiding - Hoogspanning	10
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**12**
Artikel 7	Anti-dubbeltelbepaling	12
Artikel 8	Algemene bouwregels	13
Artikel 9	Algemene gebruiksregels	14
Artikel 10	Algemene afwijkingsregels	15
Artikel 11	Algemene wijzigingsregels	16
Artikel 12	Overige regels	17
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**21**
Artikel 13	Overgangsrecht	21
Artikel 14	Slotregel	22

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 Plan
het bestemmingsplan Viaduct 7Poort met identificatienummer NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-ON01 van de gemeente Zevenaar.

1.2 Aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 Aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 Bebouwing
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.5 Bebouwingspercentage:
het oppervlak dat met bouwwerken mag worden bebouwd, uitgedrukt in procenten van de oppervlakte van het bouwperceel, voor zover dat is gelegen binnen de bestemming, dan wel bouwvlak, bestemmingsvlak of maatvoeringsvlak, of binnen een in de regels nader aan te duiden gedeelte van die bestemming; dit percentage heeft geen betrekking op volledig ondergronds gelegen bebouwing.

1.6 Bestaand
bij bouwwerken: een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan rechtmatig aanwezig, in uitvoering of rechtens vergund;

bij gebruik: het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan rechtmatig aanwezig of rechtens vergund is;

afstand: de afstand zoals die is het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

1.7 Bestemmingsgrens
de grens van een bestemmingsvlak.

1.8 Bestemmingsvlak
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.9 Bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.10 Bouwperceel:
Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.11 Bouwwerk
een bouwkundige constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect duurzaam met de aarde is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.

1.12 Bovenkant spoorstaaf
de hoogte van de bovenkant van de laagste spoorstaaf;

1.13 CROW richtlijnen
richtlijnen opgesteld door het Nationale Kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.

1.14 Dagrecreatie
verblijf buiten de woning voor recreatieve doeleinden zonder dat er een overnachting ter plaatse mee gepaard gaat.

1.15 Evenement
kortdurende, maar wel tijdelijke activiteit in de openlucht dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve-, sportieve-, toeristisch-recreatieve, commerciële-, sociale-, culturele- en/of levensbeschouwelijke activiteiten, waar onder feesten, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking.

1.16 Gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.17 Onderstation
een onderstation is een elektrische installatie in het hoogspanningsnet. Het maakt een verbinding tussen twee of meerdere hoogspanningsnetten of vormt een aansluitingspunt op het hoogspanningsnet;

1.18 Prostitutie
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.19 Relaisgebouw
bouwwerk in de vorm van een gebouw waarin elektrotechnische voorzieningen zijn ondergebracht ten behoeve van spoorwegen en de beveiliging daarvan;

1.20 Seksinrichting
een of meer voor publiek de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Hier onder wordt in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekswinkel, sekstheater, een parenclub, een erotische massagesalon of een prostitutiebedrijf, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.21 Weg
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b van de Wegenverkeerswet (alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten). Onder weg wordt niet verstaan achterpaden bij woningen, waaronder brandgangen en voetpaden.

1.22 Werk
een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheid;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 Afronden

Bij het bepalen van de parkeernorm wordt op één decimaal nauwkeurig gerekend waarna de uitkomst wordt afgerond op hele getallen en waarbij vanaf 0,5 en hoger naar boven wordt afgerond.

2.2 Berekeningsaantal

Bij het voldoen aan de parkeernorm dient bij de navolgende parkeervoorzieningen uitgegaan te worden van het berekende aantal parkeerplaatsen conform onderstaande tabel:

Parkeervoorziening	Theoretisch aantal	Berekeningsaantal	Opmerking
Enkele oprit zonder garage	1	0,8	Oprit min. 5,0 meter diep
Lange oprit zonder garage of carport	2	1	
Dubbele oprit zonder garage	2	1,7	Oprit min. 4,5 meter breed
Garage zonder oprit (bij woning)	1	0,4	
Garagebox (niet bij woning)	1	0,5	
Garage met enkele oprit	2	1	Oprit min. 5,0 meter diep
Garage met lange oprit	3	1,3	
Garage met dubbele oprit	3	1,8	Oprit min. 4,5 meter breed

2.3 Bouwhoogte

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van onderschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 Ondergeschikte bouwonderdelen

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwonderdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, droogstanden, ingangspartij, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouwgrenzen niet meer dan 1 m bedraagt.

2.5 Maatvoering

De ruimte voor het parkeren van auto's is afgestemd op gangbare personenauto's waaraan wordt voldaan indien de afmetingen van:

a. bedoelde parkeerruimten ten minste 2,5 x 5 m in geval van kops parkeren en 2 x 6 m bij langsparkeren bedragen;
b. een gereserveerde parkeerruimte voor een gehandicapte, voor zover die ruimte niet in de lengterichting aan een trottoir grenst – ten minste 3, 5 x 6 m bedragen.

2.6 Oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.7 Peil

a. voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. indien in het water wordt gebouwd: het gemiddelde waterpeil;
c. in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.8 Verticale bouwdiepte van een bouwwerk

vanaf peil tot aan het laagste punt van het bouwwerk, met uitzondering van fundering of ondergeschikte onderdelen van het bouwwerk.

2.9 Woningtype

Bij het bepalen van woningentype gelden de volgende oppervlaktematen voor het gebruiksvloeroppervlak (NEN2580):

	Grondgebonden	Appartement
Goedkoop	< 110 m^2	< 100 m^2
Midden	110 m^2 - 155 m^2	100 m^2 - 125 m^2
Duur	> 155 m^2	> 125 m^2

Bruto vloeroppervlakte: de vloeroppervlakte van alle voor mensen toegankelijke ruimten binnen een gebouw, met uitzondering van de parkeergarage.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Verkeer

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Verkeer" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen, pleinen en parkeervoorzieningen;
b. gelijkvloerse en niet gelijkvloerse kruisingen, waaronder in ieder geval begrepen viaducten;
c. voorzieningen, zoals in- en uitvoeg- en opstelstroken en bushaltes, uitgezonderd verkooppunten van motorbrandstoffen;
d. fiets- en voetpaden;
e. bermen, groen en speelvoorzieningen;
f. watergangen en partijen;
g. voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, zoals riolering en waterafvoer;
h. bijbehorende voorzieningen, zoals lichtmasten, informatieborden, verkeerstekens, kunstobjecten, nutsvoorzieningen en straatmeubilair;

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op en in gronden als bedoeld in 3.1 mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming worden gebouwd.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouw zijnde

Er zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouw zijnde toegestaan met een bouwhoogte die

a. bij verlichting en verwijsborden maximaal 8m bedraagt;
b. bij overige bouwwerken, geen gebouw zijnde maximaal 3m bedraagt;
c. ten behoeve van een viaduct maximaal 10m bedraagt.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.2 ten behoeve van het plaatsen van lichtreclames aan lichtmasten:

a. op een minimale bouwhoogte van 4,5 m boven een rijweg; of,
b. boven een strook ter breedte van 1 m of minder tussen de lichtmast en de rijweg; en,
c. 3,5 m boven een voetpad of anderszins;

met inachtneming van het bepaalde in 10.2.

Artikel 4 Verkeer - Railverkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Railverkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. spoorwegen;
b. bij een spoorweg behorende voorzieningen zoals, onderhoudswegen, calamiteitenwegen, ontsluitingswegen voor aan het spoor grenzende percelen, taluds, groenvoorzieningen, water, relaisgebouwen en overige elektriciteitsvoorzieningen, brandveiligheidsvoorzieningen en voorzieningen voor geleiding en beveiliging van het spoor;
c. faunavoorzieningen;
d. gelijkvloerse kruisingen voor verkeer;
e. fiets- en voetpaden;
f. parkeer- en groenvoorzieningen;
g. fietsenstallingen;
h. geluidswerende voorzieningen;
i. ter plaatse van de aanduiding 'brug' viaducten voor verkeer;
j. overige bouwwerken, zoals dammen en duikers;

met bijbehorende gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor gebouwen gelden de volgende regels:

a. het bouwen van relaisgebouwen en tunnels is toegestaan;
b. de bouwhoogte van relaisgebouwen bedraagt ten hoogste 5 m;
c. de diepte van een tunnel bedraagt ten hoogste 10 m.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels waarbij gemeten wordt vanaf de bovenkant spoorstaaf:

a. de bouwhoogte van geluidswerende voorzieningen bedraagt ten hoogste 2 m, met dien verstande dat indien de sporen verdiept zijn aangelegd de bouwhoogte van geluidschermen niet meer mag bedragen dan 4 m gemeten vanaf peil;
b. de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, bedraagt ten hoogste 10 m.

4.2.3 Ongelijkvloerse kruisingen, bruggen en viaducten

In afwijking van het bepaalde in 4.2.1 en 4.2.2 zijn ter plaatse van de aanduiding 'brug' viaducten toegestaan, met dien verstande dat de bouwhoogte ten hoogste 10 m bedraagt.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 4.2.1 voor het toestaan van onderstations, mits:

a. de oppervlakte per onderstation niet meer bedraagt dan 100 $m^{2;}$
b. de bouwhoogte niet meer bedraagt dan 5 m;
c. de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
d. het straat- en bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheidsbelangen niet onevenredig worden geschaad.

Artikel 5 Water

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor waterberging, waterhuishoudkundige voorzieningen en waterlopen, met daarbij behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, waaronder bruggen, dammen en/of duikers.

5.2 Bouwregels

Op de tot Water bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de bouwhoogte niet meer dan 1,50 m mag bedragen.

Artikel 6 Leiding - Hoogspanning

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Hoogspanning aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. een ondergrondse hoogspanningsleiding;
b. het beheer en onderhoud van de leiding;

met bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere daar voorkomende bestemming(en), mag uitsluitend ten behoeve van deze bestemming worden gebouwd.

6.2.2 Gebouwen

Nieuwe gebouwen mogen niet worden gebouwd.

6.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 8 m mag bedragen.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 6.2 en toestaan dat wordt gebouwd ten dienste van de andere daar voorkomende bestemming(en), voor zover uit overleg met de leidingbeheerder blijkt dat daartegen uit hoofde van de bescherming van de leiding geen bezwaar bestaat.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Omgevingsvergunning

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de in 6.1 bedoelde gronden de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te (laten) voeren:

a. het egaliseren en ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur;
b. het uitvoeren van graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm;
c. het in de grond drijven van voorwerpen dieper dan 30 cm;
d. diepploegen dieper dan 30 cm;
e. het aanleggen van gesloten oppervlakteverhardingen;
f. het planten van bomen en/of andere houtopstanden die dieper (kunnen) wortelen dan 30 cm;
g. het permanent opslaan van goederen waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen;
h. het verrichten van grondroeractiviteiten, zoals het aanbrengen van rioleringen, kabels, leidingen en drainage, anders dan normaal spit- en ploegwerk;
i. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van bestaande waterlopen.

6.4.2 Advies leidingbeheerder

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 6.4.1 wordt niet eerder verleend dan nadat advies is gevraagd aan de leidingbeheerder.

6.4.3 Vergunningsvrij

Geen omgevingsvergunning als bedoeld in 6.4.1 is nodig voor:

a. werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden die het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. werken en werkzaamheden die worden gerekend tot (graaf)werkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (Wion);
c. werken, geen bouwwerken zijde, of werkzaamheden die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan of uitgevoerd kunnen worden op grond van een voor dat tijdstip aangevraagde of verleende omgevingsvergunning;
d. werken en/of werkzaamheden zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie uitwisseling ondergrondse netten.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Bestaande bouw

In die gevallen dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of de afstand tot op de verbeelding aangegeven lijn van bouwwerken, die in overeenstemming met het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand zijn gekomen, op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder dan wel meer bedraagt dan in de bouwregels in Hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven respectievelijk toegestaan, geldt die goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of afstand in afwijking daarvan als minimaal respectievelijk maximaal toegestaan.

8.2 Bestaand bebouwingspercentage

In die gevallen dat een bestaand bebouwingspercentage, dat in overeenstemming met het bepaalde in de Woningwet danwel de Wabo tot stand is gekomen, meer bedraagt dan in de bouwregels in Hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven, geldt dat bebouwingspercentage in afwijking daarvan als maximaal toegestaan

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Gebruiksverbod

Het is verboden de in het plan begrepen gronden en bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven en/of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan deze gronden gegeven bestemming en met het in of krachtens het plan ten aanzien van het gebruik van deze gronden en bouwwerken bepaalde.

9.2 Vormen van verboden gebruik

Tot strijdig gebruik met alle bestemmingen wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik van gronden als stort- en/of opslagplaats van grond en/of afval, met uitzondering van een zodanig gebruik voor het normale op de bestemming gerichte gebruik en onderhoud;
b. een gebruik van gronden als stallings- en/of opslagplaats van één of meer aan het gebruik onttrokken machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, met uitzondering van een zodanig gebruik voor het normale op de bestemming gerichte gebruik en onderhoud;
c. (permanente) opslag van goederen en materialen;
d. het gebruik van gronden voor verblijfsrecreatie en intensieve dagrecreatie;
e. het gebruik van gronden als stand- of ligplaats van onderkomens, tenzij dit gebruik verband houdt met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;
f. sporten die veel omgevingslawaai tot gevolg hebben, zoals (model)vliegsport en motorcross;
g. een gebruik van gronden en bouwwerken voor een seksinrichting dan wel ten behoeve van prostitutie.

9.3 Toegestaan gebruik

Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan:

a. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarden:
    1. niet meer dan 3 per jaar per locatie;
    2. per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen;
    3. de waarden die het plan beoogd te beschermen niet blijvend onevenredig worden geschaad;
    4. de milieutechnische en verkeerstechnische uitvoerbaarheid is aangetoond;
b. het aanleggen of het laten aanleggen van ondergrond kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:
    1. aardgastransportleidingen met een diameter van meer dan 4" en/of een druk van meer dan 40 bar;
    2. transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2 en K3-categorie met een diameter van meer dan 4";
    3. hoogspanningsleidingen;
    4. buisleidingen voor het transport van water, afvalwater of stoom met een doorsnede van 1 m of meer en een lengte van 10 km of meer.

9.4 Afwijken

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 9.1, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatig gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Algemene afwijkingen

Burgemeester en wethouders kunnen door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de regels:

a. ten behoeve van het bouwen van niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals gasdrukregelstations, wachthuisjes, telefooncellen, bewaarplaatsen van huisvuilcontainers en transformatorhuisjes, tot een bouwhoogte van 3 m en een oppervlakte van 30 m^2 mag bedragen;
b. indien en voor zover afwijkingen ten aanzien van grens of richting van wegen en paden en ligging van bestemmings- en bebouwingsgrenzen, grenzen van woningvlakken en maatvoeringsgrenzen noodzakelijk zijn ter aanpassing van het plan aan de bij uitmeting blijkende werkelijke toestand van het terrein, mits die afwijkingen niet meer dan 5 m bedragen;
c. ten behoeve van het bouwen van antennemasten tot vanaf peil een bouwhoogte van 15 m;
d. ten behoeve van het bouwen van masten en bijbehorende installaties voor telecommunicatie, al of niet op of aan gebouwen of bouwwerken, geen gebouw zijnde, tot vanaf peil een bouwhoogte van 40 m, waarbij als voorwaarde kan worden gesteld dat gebruik dient te worden gemaakt van bestaande masten voor telecommunicatie en/of andere bestaande hoge objecten, zoals hoge gebouwen, windturbines, reclamezuilen, lichtmasten en/of hoogspanningsmasten, indien deze aanwezig zijn binnen een redelijke afstand van de gevraagde locatie;
e. ten behoeve van het bouwen van reclamemasten:
    1. tot een bouwhoogte van 14 m, en;
    2. met reclamevlakken met een oppervlakte van ten hoogste 8 m² bij eenzijdige, en 16 m² bij tweezijdige uitvoering, mits door hun aard en visuele aspecten geen onaanvaardbare gevolgen ontstaan voor aangrenzende percelen betreffende landschapsontsiering, privacy en gebruiksmogelijkheden van die percelen;
    3. voor zover dit is gelegen binnen de bestemming 'Verkeer' danwel maximaal 20 m uit de bestemmingsgrens van deze bestemming.
f. ten behoeve van het plaatsen van lichtreclames aan lichtmasten op de grote toegangswegen op een minimale bouwhoogte van 4,5 m boven een rijweg of boven een strook ter breedte van 1 m of minder tussen de lichtmast en de rijweg en 3,50 m boven een voetpad of anderszins;
g. ten behoeve van het bouwen van erf- en terreinafscheidingen tot een bouwhoogte van 3,5 m;
h. en worden toegestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde wordt vergroot tot maximaal 10 m;
i. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen, percentages tot niet meer dan 10% van die maten, afmetingen en percentages;

10.2 Voorwaarden voor afwijking

Een omgevingsvergunning als bedoeld in 10.1 kan slechts worden verleend, mits:

a. sprake is van een goede ruimtelijke ordening;
b. de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
c. er geen onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken ontstaat;
d. het past binnen de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving;
e. de verkeersveiligheidsbelangen en de sociale veiligheid niet onevenredig worden geschaad;
f. de belangen in het kader van de brandveiligheid en de rampenbestrijding niet onevenredig worden geschaad;
g. in voldoende parkeerplaatsen wordt voorzien waarbij wordt voldaan aan de op het moment van de aanvraag geldende parkeernormen;
h. het plan milieutechnisch aanvaardbaar is;
i. het plan inpasbaar is in het volkshuisvestingsprogramma (indien dat relevant is voor het plan);
j. het plan economisch uitvoerbaar is;
k. verhaal van gemeentelijke (plan)kosten is zeker gesteld.

Artikel 11 Algemene wijzigingsregels

11.1 Geringe veranderingen bestemmingsgrenzen

Het bevoegd gezag is bevoegd tot het wijzigen van grenzen van bestemmings- en bouwvlakken en van aanduidingen op de verbeelding zodanig, dat de geldende oppervlakte van de bij de wijziging betrokken vlakken met niet meer dan 10% wordt verkleind of vergroot en de grenzen daarbij met niet meer dan 10 meter worden verschoven.

11.2 Uitvoerbaarheid wijzigingsplan

De uitvoerbaarheid van een wijzigingsplan moet zijn gewaarborgd, in verband waarmee in elk geval aangetoond moet worden dat:

a. sprake is van een goede ruimtelijke ordening;
b. de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad;
c. er geen onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat van aangrenzende gronden en bouwwerken ontstaat;
d. het past binnen de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving;
e. de verkeersveiligheidsbelangen en de sociale veiligheid niet onevenredig worden geschaad;
f. de belangen in het kader van de brandveiligheid en de rampenbestrijding niet onevenredig worden geschaad;
g. in voldoende parkeerplaatsen wordt voorzien waarbij wordt voldaan aan de op het moment van de aanvraag geldende parkeernormen;
h. het plan milieutechnisch aanvaardbaar is;
i. het plan inpasbaar is in het volkshuisvestingsprogramma (indien dat relevant is voor het plan);
j. het plan economisch uitvoerbaar is;
k. verhaal van gemeentelijke (plan)kosten is zeker gesteld.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Parkeernormen

1. Een omgevingsvergunning voor het bouwen en / of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan pas worden verleend als is verzekerd dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Hierbij gelden de normen als opgenomen in de tabel in artikel 12.5;
2. de onder 1. bedoelde parkeerplaatsen voor motorvoertuigen dienen de maatvoering te hebben conform het bepaalde in artikel 2.5.

Het aanleggen en / of instandhouden van voornoemde parkeergelegenheid geldt als een voorwaardelijke verplichting in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

12.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen met bijbehorende voorzieningen, moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen met bijbehorende voorzieningen.

Het aanleggen en / of instandhouden van voornoemde ruimte, met bijhorende voorzieningen, geldt als een voorwaardelijke verplichting in de zin van de Wet ruimtelijke ordening.

12.3 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 12.1 en artikel 12.2 indien:

a. het voldoen aan die bepalingen gezien het gebruik en/of het bouwplan van het betreffende plangebied, mede gezien de omgeving, niet noodzakelijk is en/of op overwegende bezwaren stuit, en / of;
b. op andere wijze in de nodige parkeerruimte wordt voorzien.

Dit besluit moet worden voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd blijft.

12.4 Nadere eis

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aanvullend aan het bepaalde in artikel 12.1 en 12.2 ten behoeve van het verhogen van de parkeernormen en / of het aanleggen van voorzieningen voor het laden en lossen indien dat nodig is gelet op het gebruik en / of het bouwplan waarbij het (functioneren van) de omgeving mede betrokken wordt. Het besluit tot het stellen van de nadere eis moet worden voorzien van een motivering waaruit in ieder geval blijkt dat de eis noodzakelijk is in verband met de ruimtelijke kwaliteit en / of de verkeersveiligheid en / of de verkeerssituatie en / of gebruiksmogelijkheden op aangrenzende gronden.

Een nadere eis kan tevens gesteld worden bij die (bouw)plannen waarvan de functie niet genoemd wordt in de tabel in artikel 12.5.

12.5 Tabel

De norm voor voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen op het eigen terrein is voor de volgende functies:

FUNCTIE	Per	Rest bebouwde kom
Wonen		

Koop, vrijstaand	woning	2,2
Koop, twee-onder-een-kap	woning	2,1
Koop, tussen/hoek	woning	1,9
Koop, etage, duur	woning	2
Koop, etage, midden	woning	1,8
Koop, etage, goedkoop	woning	1,6
Huurhuis, vrije sector	woning	1,9
Huurhuis, sociale huur	woning	1,6
Huur, etage, duur	woning	1,8
Huur, etage, midden/goedkoop	woning	1,4
Kamerverhuur, zelfstandig (niet-studenten)	kamer	0,7
Kamerverhuur, studenten, niet-zelfstandig	kamer	0,25
Aanleunwoning en serviceflat	kamer	1,1
Werken		
Kantoor (zonder baliefunctie)	100 m² bvo	2,05
Commerciële dienstverlening (kantoor met baliefunctie)	100 m² bvo	2,85
Bedrijf arbeidsintensief/ bezoekersextensief (industrie, laboratorium, werkplaats)	100 m² bvo	2,35
Bedrijf arbeidsextensief/ bezoekersextensief (loods, opslag, transportbedrijf)	100 m² bvo	1,05
Bedrijfsverzamelgebouw	100 m² bvo	1,85
Winkelen en boodschappen		
Buurtsupermarkt	100 m² bvo	3,5
Discountsupermarkt	100 m² bvo	6,5
Fullservice supermarkt (laag en middellaag prijsniveau)	100 m² bvo	5,4
Fullservice supermarkt (middelhoog en hoog prijsniveau)	100 m² bvo	4,9
Grote supermarkt	100 m² bvo	7,7
Groothandel in levensmiddelen	100 m² bvo	6,4
Binnenstad of hoofdwinkel(stads)centrum 20.000-30.000 inwoners	100 m² bvo	3,3
Buurt- en dorpscentrum	100 m² bvo	3,7
Wijkcentrum (klein)	100 m² bvo	4,5
Wijkcentrum (gemiddeld)	100 m² bvo	5,1
Wijkcentrum (groot)	100 m² bvo	5,7
Stadsdeelcentrum	100 m² bvo	6,3
Weekmarkt (bij klein wijk-, buurt- en dorpscentrum)	m¹ kraam	0,195
Kringloopwinkel	100 m² bvo	1,85
Bruin- en witgoedzaken	100 m² bvo	7,85
Woonwarenhuis/ woonwinkel	100 m² bvo	1,85
Woonwarenhuis (zeer groot)	100 m² bvo	5,05
Meubelboulevard/Woonboulevard	100 m² bvo	2,35
Winkelboulevard	100 m² bvo	4,15
Outletcentrum	100 m² bvo	10,1
Bouwmarkt	100 m² bvo	2,35
Tuincentrum	100 m² bvo	2,55
Groencentrum	100 m² bvo	2,55
Sport, cultuur en ontspanning		
Bibliotheek	100 m² bvo	1,15
Museum	100 m² bvo	1,1
Bioscoop	100 m² bvo	11,2
Filmtheater/filmhuis	100 m² bvo	7,9
Theater/schouwburg	100 m² bvo	9,8
Musicaltheater	100 m² bvo	4
Casino	100 m² bvo	6,5

Bowlingcentrum	Bowling-baan	2,8
Biljart/snookercentrum	tafel	1,35
Dansstudio	100 m² bvo	5,5
Fitnessstudio/Sportschool	100 m² bvo	4,8
Fitnesscentrum	100 m² bvo	6,3
Welnesscentrum (thermen, kuurcentrum, beautycentrum)	100 m² bvo	9,3
Sauna, hammam	100 m² bvo	6,7
Sporthal	100 m² bvo	2,85
Sportzaal	100 m² bvo	2,75
Tennishal	100 m² bvo	0,5
Squashhal	100 m² bvo	2,7
Zwembad overdekt	100 m² bassin	11,5
Zwembad openlucht	100 m² bassin	12,9
Sportveld	Hectare netto terrein	20
Stadion	Zitplaats	0,12
Kunstijsbaan (kleiner dan 400 meter)	100 m² bvo	1,85
Kunstijsbaan (400 meter)	100 m² bvo	2,55
Jachthaven	Ligplaats	0,6
Golfoefencentrum	Centrum	56,2
Golfbaan (18 holes)	18 holes, 60ha	96
Indoorspeeltuin (kinderspeelhal), gemiddeld en kleiner	100 m² bvo	4,7
Indoorspeeltuin (kinderspeelhal), groot	100 m² bvo	5,6
Indoorspeeltuin (kinderspeelhal), zeer groot	100 m² bvo	5,8
Manege (paardenhouderij)	Box	0,4
Dierenpark	Ha. Netto terrein	8
Attractie- en pretpark	Ha. Netto terrein	8
Volkstuin	10 tuinen	1,35
Horeca en (verblijfs)recreatie		
Camping (kampeerterrein)	Standplaats	1,2
Bungalowpark (huisjescomplex)	Bungalow	1,7
1* hotel	10 kamers	2,4
2* hotel	10 kamers	4,05
3* hotel	10 kamers	5
4* hotel	10 kamers	7,2
5* hotel	10 kamers	10,6
Café/bar/cafetaria	100 m² bvo	6
Restaurant	100 m² bvo	13
Discotheek	100 m² bvo	20,8
Evenementenhal/beursgebouw/congresgebouw	100 m² bvo	8,5
Gezondheidszorg en (sociale) voorzieningen		
Huisartenpraktijk (-centrum)	Behandelkamer	2,95
Apotheek	Apotheek	3,15
Fysiotherapiepraktijk (-centrum)	Behandelkamer	1,75
Consultatiebureau	Behandelkamer	1,85
Consultatiebureau voor ouderen	Behandelkamer	1,9
Tandartsenpraktijk (-centrum)	Behandelkamer	2,35
Gezondheidscentrum	Behandelkamer	2,15
Ziekenhuis	100 m² bvo	1,7
Crematorium	(deels) gelijktijdige plechtigheid	30,1
Begraafplaats	(deels) gelijktijdige plechtigheid	31,6
Penitentiaire inrichting	10 cellen	3,25

Religiegebouw	Zitplaats	0,15
Verpleeg- en verzorgingstehuis	Wooneenheid	0,6
Onderwijs		
Kinderdagverblijf (crèche) (x: zie bijlage Bijlage 1)	100 m² bvo	1,4 + x
Basisonderwijs (x: zie Bijlage 1)	Leslokaal	0,75 + x
Middelbare school	100 leerlingen	4,9
ROC	100 leerlingen	5,8
Hogeschool	100 studenten	10,7
Universiteit	100 studenten	16,5
Avondonderwijs	10 studenten	6,8

12.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in de vorm van het veranderen van de:

a. functies en / of normen in de tabel in het vorige lid;
waarbij het wijzigingsplan voorzien wordt van een goede ruimtelijke motivering waaruit de noodzaak en gevolgen voor de wijziging worden toegelicht.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan;
b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in dit lid onder a met maximaal 10%;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van dit bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
b. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
c. indien het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
d. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'Regels van het bestemmingsplan Viaduct 7Poort'.

Toelichting parkeerbehoefte basisscholen en kinderdagverblijven

De parkeerbehoefte bij basisscholen en kinderdagverblijven bestaat naast parkeerplaatsen voor het personeel vooral uit parkeerplaatsen voor het halen en brengen van de kinderen. Voor het personeel is dit een vast getal versus de omvang van de school. Voor het halen en brengen komt de parkeerbehoefte tot stand op basis van een berekening. Deze bestaat uit een aantal onderdelen en luidt:

Totale parkeerbehoefte van een basisschool / kinderdagverblijf (kdv) =

Voor groep 1-3 : <aantal> x <% leerlingen met auto> x <parkeerduur> x <kinderen in auto> =
Voor groep 4-8 : <aantal> x <% leerlingen met auto> x <parkeerduur> x <kinderen in auto> =
Voor kdv: <aantal> x <% leerlingen met auto> x <parkeerduur> x <kinderen in auto> = +

Totaal aantal parkeerplaatsen :

Aantal:
Dit is het aantal kinderen dat op de locatie kan zijn in groep 1-3, groep 4-8 en het kinderdagverblijf. Soms zijn er meer kinderen in de lagere groepen, soms meer in de hogere. Neem daarom de capaciteit voor de hele school en ken dan 3/8ste toe aan groep 1-3 en 5/8ste aan groep 4-8.

% leerlingen met auto:
Het percentage leerlingen dat met auto wordt gebracht en gehaald is variabel en onder meer afhankelijk van het type gemeente, de stedelijkheidsgraad van de (directe) omgeving, of de school een streekfunctie heeft en de gemiddelde afstand voor de kinderen naar school. Gebruikelijk zijn voor groepen 1 t/m 3 30 tot 60%, voor groepen 4 t/m 8 is dat gelegen tussen de 5 en 40% en voor kinderdagverblijven tussen de 50 en 80%. Om een norm te stellen is één concreet percentage nodig waarvan, conform de regeling in dit bestemmingsplan, afgeweken kan worden (en in bijzondere situaties kan de norm verhoogd worden (“nadere eis”). De te hanteren rekenpercentages zijn 45, 25 en 65.

Parkeerduur:
In deze formule is een reductiefactor m.b.t. de parkeerduur ingebouwd. Groepen 1 t/m 3 parkeren gemiddeld 10 minuten in een periode van 20 minuten = 0,5. Groepen 4 t/m 8 gemiddeld 2,5 minuten in een periode van 10 minuten = 0,25. Bij een kinderdagverblijf is dit gemiddeld 15 minuten in de periode van 60 minuten = 0,25.

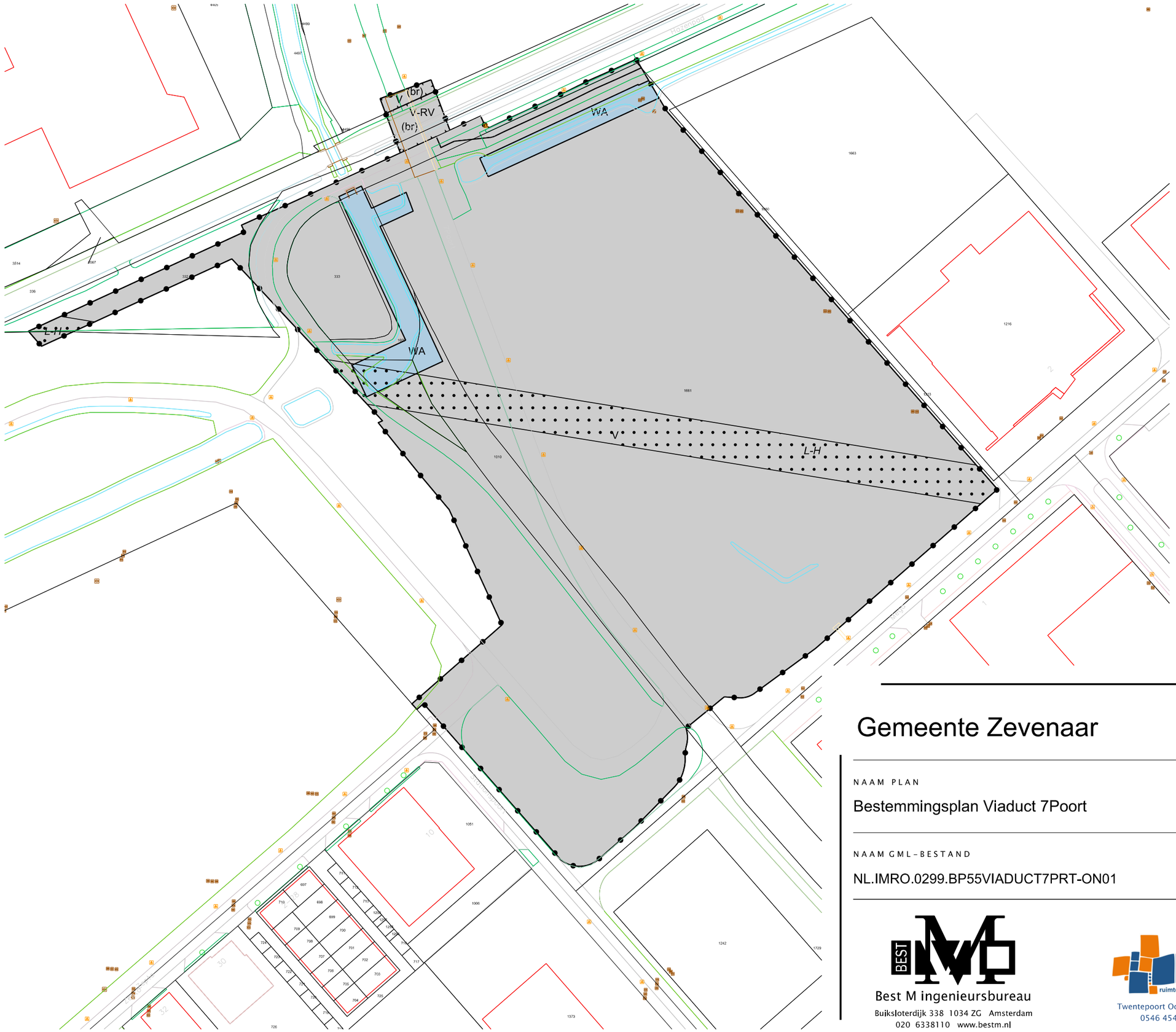
Kind in auto:
Daarnaast is een reductiefactor ingebouwd m.b.t. het aantal kinderen in één auto. Voor groepen 1 t/m 3 is dat 0,75. Voor groepen 4 t/m 8 komt deze op 0,85 en voor een kinderdagverblijf 0,75.

Vereenvoudiging:
Gegeven bovenstaande waarden kan de formule vereenvoudigd worden tot:

Voor groep 1-3 : <aantal kinderen> x 0,16875 =
Voor groep 4-8 : <aantal kinderen> x 0,053125 =
Voor kdv: <aantal kinderen> x 0,121875 = +

Totaal aantal parkeerplaatsen :

Afwijken: als gemeld kunnen er diverse goede redenen zijn om af te wijken van de normen. Denk bijvoorbeeld al aan een gescheiden aanvang- en eindtijd van de groepen.

LEGENDA

Plangebied

Plangrens

Bestemmingen

V — Verkeer

V-RV — Verkeer - Railverkeer

WA — Water

Dubbelbestemmingen

L-H — Leiding - Hoogspanning

Functieaanduidingen

(br) — brug

Verklaring

Ondergrond

Gemeente Zevenaar

NAAM PLAN

Bestemmingsplan Viaduct 7Poort

NAAM GML-BESTAND	DATUM	BLAD VAN BLADEN	FORMAAT
NL.IMRO.0299.BP55VIADUCT7PRT-ON01	28-7-2020	1 VAN 1	A3

Best M ingenieursbureau
Buiksloterdijk 338 1034 ZG Amsterdam
020 6338110 www.bestm.nl

BJZ.nu ruimtelijke plannen en advies
Twentepoort Oost 16A 7609 RG Almelo
0546 454466 www.bjz.nu

TEKENAAR	SCHAAL
MvL	1 :1500

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Bestemmingplan /kredietaanvraag 2e viaduct 7Poort

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA Zevenaar

Datum indienen: 3 maart 2021

Afdeling: …….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: …… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Op de agenda van de commissie ruimte staat het bestemmingsplan en de kredietaanvraag 2e viaduct 7Poort. Op dit moment is het nog niet duidelijk wanneer de op-/afritten van de A12 bij Hengelder worden gerealiseerd.

Deels is de Hengelderweg ingericht op de toekomstige veranderingen. De kruisingen bij het viaduct en bij de op-/afritten van de A12 op de Hengelderweg moeten nog worden aangepast. De stroken voor links-/rechtsaf moeten nog worden gerealiseerd. Dat geldt ook voor de aanleg van de verkeersregelinstallatie en de ondergrondse bekabeling.

De opening van de FOZ-Zevenaar staat gepland in de 2e helft van 2022. Het zou niet wenselijk zijn wanneer daarna nog inrichtingswerkzaamheden moeten plaatsvinden aan de Hengelderweg. Hooguit dat de op/afrit van de A12 nog moet worden aangesloten.

Vraag/Vragen:

1. Wie is verantwoordelijk voor het tijdig uitvoeren van de werkzaamheden op de Hengelderweg tussen grofweg Edisonstraat (Zevenaar) en de kruising met de verkeerslichten bij bedrijventerrein Kollenburg (Didam/Montferland).
   De nog te verrichten werkzaamheden op de weg Hengelder zijn onderdeel van het Tracébesluit ViA15. Het consortium GelreGroen is, in opdracht van Rijkswaterstaat, verantwoordelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden op de weg Hengelder.

2. Worden de geplande werkzaamheden op de Hengelderweg in de buurt van de viaducten voor de opening van FOZ-Zevenaar aangelegd.
   De planning van de werkzaamheden op de weg Hengelder is afhankelijk van de (definitieve) uitspraak van de Raad van State ten aanzien van het Tracébesluit ViA15. Zoals bekend heeft de Raad van State in januari jl. om aanvullende informatie gevraagd en Rijkswaterstaat in de gelegenheid gesteld om deze informatie binnen 26 weken aan te leveren, waarna de Raad van State het Tracébesluit ViA15 opnieuw zal beoordelen. Pas nadat de Raad van State positief heeft uitgesproken ten aanzien van het Tracébesluit ViA15 kan gestart worden met de werkzaamheden op de weg Hengelder. Wanneer de Raad van State zich opnieuw uit zal spreken over het Tracébesluit ViA15 en de werkzaamheden op de weg Hengelder zullen starten is dus op dit moment nog niet aan te geven.
   De bouw van de Fashion Outlet gaat naar verwachting dit jaar na de zomervakantie van start. Openstelling van de Fashion Outlet staat vooralsnog gepland voor eind 2022 / begin 2023.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2341
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	7
Omschrijving	Z/18/311342 Kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z04A08A2A8E
*

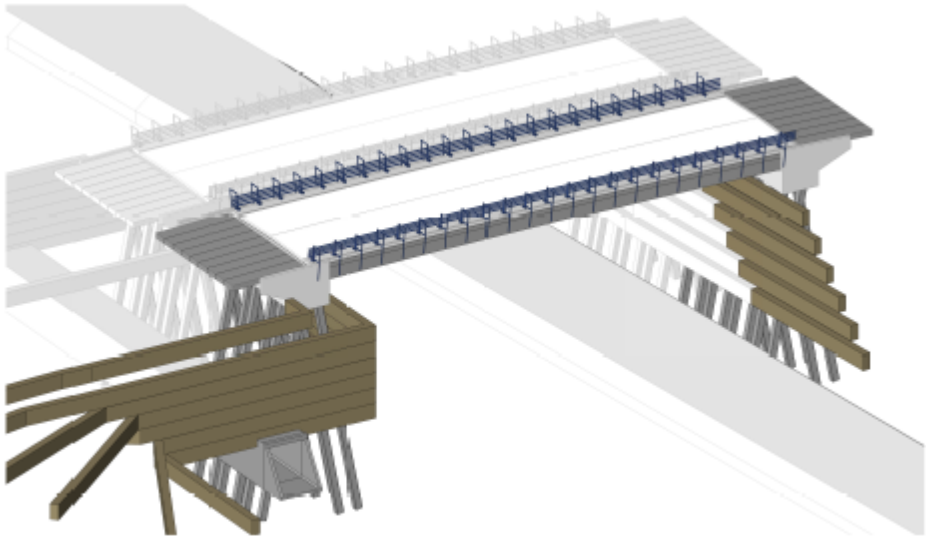
Raadsvoorstel

Onderwerp	kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort
Zaaknummer	Z/18/311342
Documentnummer	INT/21/1003776
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf
Portefeuille	
Behandelend ambtenaar/afdeling	L. van Duren
Telefoon	
E-mail	l.vanduren@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Voor de hoofdontsluiting van BusinessPark 7Poort is in het verleden een viaduct aangelegd over het spoor die de verbinding vormt tussen de Hengelderweg en het bedrijventerrein. Vanwege het belang van het bedrijventerrein en de bedrijven die zich daar gevestigd hebben en zich nog gaan vestigen, is het wenselijk een betere en robuustere ontsluiting te krijgen van en naar het bedrijventerrein. De gemeenteraad heeft daarom in 2018 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van het 2e viaduct 7Poort. De voorbereiding is in een stadium aangekomen waarin het wenselijk is ook het uitvoeringkrediet beschikbaar te stellen.

Hieronder een 3D-impressie van het bestaande viaduct gecombineerd met het 2e nog te realiseren viaduct over het spoor.

3D-bestaande brug
en nieuwe brug
Oostzijde

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om een krediet beschikbaar te stellen van € 2,35 miljoen voor realisatie van het 2e viaduct 7Poort.

3. Waarom naar de raad

U heeft in de Kadernota 2018 – 2022 een bedrag van € 2,75 miljoen gereserveerd voor realisatie van een tweede viaduct van de Hengelderweg naar BusinessPark 7Poort. Op 26 september 2018 heeft u een voorbereidingskrediet ter grootte van € 0,4 miljoen beschikbaar gesteld. In de afgelopen periode is de voorbereiding gestart en zijn er afspraken gemaakt met ProRail die hebben geleid tot een samenwerkingsovereenkomst. De belangrijkste afspraak is dat de gemeente Zevenaar opdrachtgever wordt voor de realisatie van het 2e viaduct 7Poort.
Uw raad heeft het budgetrecht en daarom wordt nu aan u gevraagd om ook het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen. De voorbereiding is in een ver stadium en vanwege de planning in relatie tot de ontwikkelingen op BusinessPark 7Poort en de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost, is het wenselijk om het uitvoeringskrediet beschikbaar te hebben.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De realisatie van een tweede viaduct over het spoor naar BusinessPark 7Poort, zodat een duurzame, robuuste verkeersafwikkeling gegarandeerd is voor de bedrijven op BusinessPark 7Poort en de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ) en de bereikbaarheid geen belemmering vormt voor de uitgifte van gronden op BusinessPark 7Poort.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.Het 2e viaduct 7Poort kan gerealiseerd worden binnen het budget dat is gereserveerd in de kadernota.
In de kadernota is € 2,75 miljoen gereserveerd voor het 2e viaduct 7Poort. Voor de voorbereidende werkzaamheden is eerder al € 0,4 mln. beschikbaar gesteld. Ten behoeve van de realisatie van het 2e viaduct 7Poort is een kostenraming opgesteld, welke sluit op € 2,35 mln. In dit bedrag is een risicoreservering en een post onvoorzien opgenomen.

2. Het is wenselijk nu het totale krediet uit de kadernota beschikbaar te stellen om daadwerkelijk het 2e viaduct 7Poort te realiseren vóór opening van de Fashion Outlet Zevenaar
Zoals aangegeven, loopt de voorbereiding van het 2e viaduct 7Poort. Uitgangspunt is om het viaduct te realiseren voorafgaand aan de opening van de FOZ en de openstelling van de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost. Nu de plannen verder uitgewerkt zijn, is meer zicht op het kritieke pad om te komen tot tijdige realisering van het 2e viaduct 7Poort. We constateren dat de levertijd van materialen op het kritieke pad ligt. Dit impliceert dat rond de zomer van dit jaar de aanbesteding van het 2e viaduct 7Poort moet starten. Voordat we de aanbesteding op kunnen starten, moet het uitvoeringskrediet beschikbaar zijn.

Kanttekeningen

- Als het uitvoeringskrediet niet beschikbaar is, dan kan realisatie van het 2e viaduct 7Poort geen doorgang vinden.
- Er is nog geen onherroepelijk Tracébesluit in het kader van de Doortrekking A15 / Verbreding A12 (VIA15).

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Met ProRail zijn uitvoeringsafspraken gemaakt, welke in onderstaande planning op hoofdlijnen hebben geresulteerd.

- Voorbereidingswerkzaamheden	doorlopend tot het voorjaar 2021
- Aanbestedingsprocedure	voorjaar/ zomer 2021
- Uitvoering grondlichaam 2e viaduct	najaar 2021
- Uitvoering dek / constructie en overige aspecten	voorjaar 2022

Op basis van bovenstaande planning is het 2e viaduct 7Poort dan in de zomer 2022 gereed. Belangrijk aandachtspunt is de aansluiting van het 2e viaduct 7Poort op de kruising met de Hengelderweg. Daarvoor zijn we afhankelijk van de planning van de combinatie GelreGroen (verantwoordelijk voor de realisatie van de Doortrekking A15 / Verbreding A12) welke nu nog onzeker is.
Na oplevering van het 2e viaduct 7Poort wordt het project en de samenwerking met de verschillende adviesbureaus, de aannemer, ProRail en GelreGroen geëvalueerd.
Voor het vaststellen van het bestemmingsplan '2e Viaduct 7Poort' ligt een separaat voorstel voor in deze raadsvergadering.

7. Klimaat en duurzaamheid
Onderdeel van de uitvraag en ook de aanpak van het adviesbureau dat de voorbereiding doet voor het 2e viaduct 7Poort, is aandacht voor duurzaamheid. Er wordt van het bestaande viaduct 7Poort als referentie een CO2 en stikstof footprint gemaakt. Met deze referentie worden de mogelijkheden onderzocht en benut om het 2e viaduct 7Poort op een duurzamere manier te ontwerpen en te realiseren, zonder concessies te doen aan kwaliteit en vormgeving. Hieruit volgen dan vervolgens duurzame toepassingen van bouwstoffen en -stromen bij aanleg en onderhoud van het 2e viaduct 7Poort Dit verwerken we in het bestek we opstellen voor de uitvoering.

8. Communicatie
Zoals al aangegeven, zijn met de belangrijkste stakeholder ProRail afspraken gemaakt en is er een overeenkomst gesloten. Met de andere stakeholders in het gebied worden de plannen nog afgestemd en worden nog afspraken gemaakt. Denk hierbij aan het waterschap, Rijkswaterstaat (en GelreGroen), nutsbedrijven en uiteraard ook de bedrijven op het BusinessPark 7Poort.

Zodra het geld beschikbaar is gesteld, informeren we de ondernemers op BusinessPark 7Poort over de stand van zaken middels de nieuwsbrief. We betrekken hen later nogmaals zodra de informatie over de uitvoering helder is. Algemene berichtgeving volgt dan ook via de gemeentelijke kanalen.

9. Kosten, baten en dekking
Tijdens de voorbereiding is op basis van de afspraken met ProRail, onderzoeken en de verdere ontwerpuitwerking steeds meer inzicht gekregen in de kosten. De kostenraming is op basis van de meest recente informatie en inzichten bijgesteld en getoetst. De kosten vallen nog steeds binnen het beschikbare bedrag van € 2,35 miljoen euro excl. B.T.W.
In de Kadernota 2018 – 2022 zijn de noodzakelijke financiële middelen gereserveerd voor realisatie van het 2e viaduct 7Poort. De jaarlijkse kapitaallasten zijn gedekt in de meerjarenbegroting.

10. Bijlagen
n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	kredietaanvraag uitvoering 2e viaduct 7Poort
Zaaknummer	Z/18/311342
Documentnummer	INT/21/1003776

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

- door de realisatie van een tweede viaduct over het spoor naar BusinessPark 7Poort een duurzame en robuuste verkeersafwikkeling gegarandeerd is voor de bedrijven op BusinessPark 7Poort en de Fashion Outlet Zevenaar (FOZ);

- in de Kadernota 2018 – 2022 een bedrag van € 2,75 miljoen gereserveerd is voor realisatie van een tweede viaduct van de Hengelderweg naar BusinessPark 7Poort. Van dit krediet inmiddels € 0,4 miljoen beschikbaar is gesteld voor de voorbereiding.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet.

besluit:

1. een krediet beschikbaar te stellen van € 2,35 miljoen voor realisatie van het 2e viaduct 7Poort.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2335
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	8
Omschrijving	Z/21/380418 Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z04A6302A
2B*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022
Zaaknummer	Z/21/380418
Documentnummer	INT/21/1006886
Portefeuillehouder	Belinda Elfrink
Portefeuille	minimabeleid en schuldhulpverlening
Behandelend ambtenaar/afdeling	Roos Koopmans / Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	06-57096155
E-mail	r.koopmans@zevenaar.nl

1. Samenvatting

In februari 2019 heeft u het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022 vastgesteld. De tussenevaluatie wat betreft het behalen van de doelstellingen leggen wij graag aan u voor. In lijn met de PDCA-cyclus, zoals benoemd in de Beleidsvisie Sociaal Domein gemeente Zevenaar 2020-2023, hebben wij kritisch gekeken naar de geformuleerde ambities, doelstellingen en resultaten. Met specifiek oog voor de meetbaarheid van de doelstellingen. Hier zijn een aantal voorstellen tot wijzingen uit voortgekomen die wij u graag ter vaststelling voorleggen. Doel hiervan is een betere meetbaarheid van de betreffende doelstellingen ten behoeve van de ondersteuning van onze inwoners op het gebied van armoede en schulden.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022.
2. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen, te weten;
    a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."
    b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."
    c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid."
    d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."
3. Op basis van nieuwe inzichten en adviezen te beslissen over het voorstel tot afzien van ophogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten' naar 140%.

3. Waarom naar de raad

In februari 2019 heeft u de Beleidsnota armoede & schulden 2019 – 2022 vastgesteld. Aan u is de toezegging gedaan deze beleidsnota op de helft van de looptijd te evalueren. Hierbij leggen wij de tussenevaluatie aan u voor ter kennisneming over de stand van zaken als mede ter vaststelling van de voorgestelde wijzigingen in lijn met de PDCA-cyclus.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Er zijn op de helft van de looptijd van de beleidsnota al behoorlijk wat resultaten behaald. Dit is te lezen in de tussenevaluatie die als bijlage is toegevoegd. Het beoogd resultaat van de tussenevaluatie is een duidelijk overzicht van de huidige stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen. Tevens beogen wij met deze tussenevaluatie, onder voorbehoud van uw vaststelling, een aanscherping van een aantal doelstellingen ten behoeve van de meetbaarheid. Het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022 is de eerste beleidsnota geweest die in de nieuwe opzet is geschreven. Van de uitvoering en de evaluatie leren wij dus veel. Wij schaven bij waar nodig.
Bijsturing is ook van belang in het licht van de coronacrisis. De invloed van corona is nog niet zichtbaar in aantal hulpvragen binnen het minimabeleid en schuldhulpverlening, maar het voelt als de 'stilte voor de storm'. Dit is in lijn met het landelijke beeld en gevoel dat hierover bestaat. In het herstelplan is hier aandacht voor middels het beschikbaar stellen van onder andere extra middelen voor schuldhulpverlening aan ondernemers.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
De wijzigingen die wij u als beslispunten ter vaststelling voorleggen, zullen per voorgestelde herformuleerde doelstelling worden beargumenteerd.

2.1. De hergeformuleerde doelstelling vaststellen: "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."

De oorspronkelijk vastgestelde doelstelling luidt: "Op 1 januari 2022 maakt 10% van onze inwoners die in aanmerking komen voor de inkomensondersteunende maatregelen hiervan meer gebruik dan op 1 januari 2017." De doelgroep die wordt aangeduid met 'inwoners die in aanmerking komen voor…' verandert regelmatig. Dat maakt deze doelstelling moeilijk meetbaar. Daarbij is de looptijd van de beleidsnota tot en met 2022, wat maakt dat we dat jaar graag meenemen in de meting tijdens de eindevaluatie. De kern van de doelstelling, het bewerkstelligen van een stijging in het gebruik van inkomensondersteunende maatregelen, blijft gehandhaafd in de herformuleerde doelstelling.

2.2. De hergeformuleerde doelstelling vaststellen: "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."

Gezien het feit dat de beleidsnota een looptijd heeft tot en met 2022 is het voorstel om de 'vanaf' datum in deze doelstelling aan te passen van 'vanaf 1 januari 2022' naar 'vanaf 1 januari 2023'. Verder blijft de door u vastgestelde doelstelling gehandhaafd.

2.3. De hergeformuleerde doelstelling vaststellen: "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid."

Deze oorspronkelijke vastgestelde doelstelling luidt: "Op 1 januari 2022 geven de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten een rapportcijfers 7 voor de financiële zelfredzaamheid waarover zij beschikken." Deze doelstelling is niet gericht op het meten van verbetering, maar laat een momentopname zien van de mate van financiële zelfredzaamheid van inwoners op 1 januari 2022. Het voorstel is dan ook om te streven naar een daadwerkelijke mate van gebruik van de instrumenten die we tijdens de looptijd van de beleidsnota implementeren. Daarbij is het voorstel om de datum van eindmeting aan te passen naar 1 januari 2023, omdat deze beleidsnota tot en met 2022 van kracht is.

2.4. *De herformuleerde doelstelling vaststellen: "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."*

Gezien het feit dat de beleidsnota een looptijd heeft tot en met 2022 is het voorstel om de einddatum in deze doelstelling aan te passen naar 1 januari 2023. Verder blijft de door u vastgestelde doelstelling gehandhaafd.

3. *Na verhoging van de inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering pakket 3 per 1 januari 2020 zien wij af van verhoging van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatie regeling'.*

De inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering pakket 3 is verhoogd naar 140% per 1 januari 2020. Het afzien van verhoging van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatie regeling' van 120% naar 140% leggen wij u ter besluitvorming voor. Het al dan niet overgaan tot verhoging dient te worden bezien in het licht van de Beleidsvisie Sociaal Domein met leidende principes dat in het voorjaar van 2020 door de Gemeenteraad is vastgesteld. Advies is om af te zien van de verhoging van de 'bijdrage en compensatie regeling'. Argumenten voor behoud van de inkomensgrens van 120% zijn:

a. Aan het leidende principe 'we doen wat nodig is' is met de ophoging van de collectieve zorgverzekering pakket 3 voldaan. Hiermee wordt reeds tegemoet gekomen aan vergoeding van meerkosten voor de doelgroep chronisch zieken en gehandicapten.
b. De huidige bijdrageregeling is een financieel extraatje van €250,- zonder dat bekend is of er daadwerkelijk meerkosten gemaakt zijn. De vraag is of dit nog past bij het leidende principe 'we doen wat nodig is'. Om deze reden hebben veel gemeenten deze regeling al afgeschaft.
c. De compensatieregeling betreft een kleine vergoeding voor inwoners die niet collectief verzekerd zijn via de gemeente en hun eigen risico verbruikt hebben. Het alternatief is het gebruik van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering pakket 3, waarin het eigen risico is meeverzekerd en waarvan de inkomensgrens reeds op 140% is vastgesteld per 1 januari 2020.
d. Beide regelingen zijn bestemd voor de minima en dan is 140% erg ruim. Tevens zijn de middelen voor ophoging niet beschikbaar vanuit het minimabeleid.

Alternatieven

Alternatief is om niet mee te gaan in de voorgestelde herformuleringen. Hiermee blijft het oorspronkelijke Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022 gehandhaafd, maar wordt de PDCA-cyclus passend bij de gekozen opzet die bij vaststelling van de beleidsnota voor het eerst werd toegepast niet goed gehanteerd. Tevens blijft de meetbaarheid van een aantal doelstellingen een risico voor de eindevaluatie.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Eindverantwoording vindt plaats in het eerste kwartaal van 2023, na afloop van de looptijd van het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022.

7. Klimaat en duurzaamheid

n.v.t

8. Communicatie

N.v.t.

9. Kosten, baten en dekking

n.v.t.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/21/1008569	Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022
2.	INT/21/1008445	Evaluatie Bestuurlijke opdracht RSD 2019
3.	INT/21/1008422	Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022 CONCEPT 2021

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022
Zaaknummer	Z/21/380418
Documentnummer	INT/21/1006886

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ; de Beleidsnota armoede & schulden 2019 – 2022 op de helft van de looptijd geëvalueerd dient te worden en bijgestuurd waar nodig ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoer en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022.
2. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen, te weten;
    a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."
    b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."
    c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid."
    d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."
3. Op basis van nieuwe inzichten en adviezen te beslissen over het voorstel tot afzien van ophogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten' naar 140%.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022

'De negatieve spiraal van armoede & schulden doorbreken'

ZEVENAAR

Inhoud

Inleiding 3

1. Armoede 4

Ambitie 1: Wij willen meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk krijgen 4

Ambitie 2: Wij willen minder armoede en minder sociale uitsluiting 4

2. Schulden 8

Ambitie 3: Wij willen schulden sneller signaleren 8

Ambitie 4: Inwoners met schulden zijn beter zelfredzaam 8

Inleiding

Op 27 februari 2019 is de beleidsnota armoede & schulden vastgesteld door de Gemeenteraad van Zevenaar. Bij de vaststelling is toegezegd dat de nota op de helft van de looptijd geëvalueerd wordt. Hierbij leggen wij u de tussenevaluatie graag voor.

Het is een bijzondere tijd. Heel Nederland is in de ban van corona. Zo ook alle inwoners van Zevenaar, alsmede samenwerkende organisaties en onze eigen dienstverlenende teams. Door de maatregelen die zorgen voor sociale afstand, het gedwongen sluiten van ondernemingen, baanverlies en zorgen om gezondheid, zowel fysiek als geestelijk, heeft iedereen last van de gevolgen van deze pandemie.

Economische gevolgen coronacrisis
Dit trekt ook een zware wissel op het armoede en schuldenbeleid. De verwachting is dat de economische gevolgen groot zijn voor ondernemers en inwoners van gemeente Zevenaar, maar van een zogenaamde golf aan aanvragen is nog geen sprake. Ook landelijk is dit het beeld. Vanuit het herstelplan wordt rekening gehouden met een toekomstige stijging en is o.a. geld beschikbaar gesteld voor schuldhulpverlening aan ondernemers.

Nieuwe wet Vroegsignalering
Hiernaast is per 1 januari 2021 de wettelijke taak vroegsignalering van schulden in werking getreden. Dit vergroot de mogelijkheden tot het bieden van ondersteuning aan inwoners met betalingsachterstanden en helpt ons om inwoners in een vroeg stadium te benaderen bij financiële problemen. Vanuit het Rijk zijn geen extra middelen meegekomen voor de implementatie of uitvoering van deze nieuwe taak. Wij zijn dan ook erg blij dat de Gemeenteraad in de begroting voor 2021 de extra aangevraagde middelen voor schuldhulpverlening heeft toegekend voor twee jaar.

Wat komt er op ons af?
De komende periode wordt spannend als het gaat om de vraag 'wat komt er op ons af?'. Deze vraag leeft in het hele land. Wij monitoren de effecten die de coronacrisis heeft op armoede en schuldenvraagstukken goed. Daarnaast springen we binnen onze mogelijkheden in op de behoeften die er ontstaan. De reeds ingezette acties vanuit de door de Gemeenteraad vastgestelde beleidsnota dragen hieraan bij. Wij nemen u in deze tussenevaluatie graag mee in de stand van zaken van de uitvoering hiervan.

Doelstelling en resultaat
De tussenevaluatie bevat een zelfde opbouw als de beleidsnota zelf: ambities met daaronder doelstellingen en resultaten. Deze verslaglegging gaat in op de stand van zaken van de uitvoering ten behoeve van het behalen van de gestelde resultaten en doelstellingen. Waar mogelijk ondersteunen we dit met cijfermatige resultaten. Per resultaat onder iedere doelstelling wordt aangegeven of het is behaald, lopend is of aandacht behoeft.

1. Armoede

Ambitie 1: Wij willen meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk krijgen

Doelstelling:
"Vanaf 1 januari 2020 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar betaald werk met 10% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor."

Om vanaf 1 januari 2020 de doelstelling te meten, gebruiken wij de cijfers uit 2019 als nulmeting. Ten opzichte van 2019 is er in 2020 een stijging van 17% gerealiseerd wat betreft de uitstroom van Zevenaarse inwoners met een bijstandsuitkering naar betaald werk.

Resultaat: Wij maken bijstandsgerechtigden werkfit.
Lopend
Op 4 juli 2018 is door de Gemeenteraad de 'Nieuwe opdracht RSD 2018' aan de RSD verstrekt. Het werkfit maken van bijstandsgerechtigden maakt hier specifiek onderdeel van uit. Op peildatum 31-12-2019 bestond de totale populatie bijstandsgerechtigden in Zevenaar uit 1078 inwoners. Hiervan vielen er op dat moment 442 binnen de ' Unit werk'. Zij worden door middel van activering begeleid in de stap richting werk, dan wel bemiddeld richting werk als ze daar al klaar voor zijn.
Naast het werkfit maken, is een ander onderdeel van de nieuwe opdracht aan de RSD om te transformeren tot een Netwerkorganisatie voor Werk en Participatie voor ondernemers, onderwijs en overheid. Hiertoe is LEON (leer- en ontwikkelnetwerk) opgezet. Instrumenten die hier onderdeel van uitmaken zijn onder andere een versterkte intake met diagnosetool, specialisatie van klantmanagers aan de hand van klantgroepen en de samenwerking met netwerkpartners ten behoeve van de inzet van passende trajecten. De resultaten hiervan zijn verantwoord in de bestuursrapportages van de RSD. De bestuursrapportage over 2020 wordt aan het einde van het eerste kwartaal van 2021 verwacht. De bestuursrapportage over 2019 is bijgevoegd als bijlage.

Ambitie 2: Wij willen minder armoede en minder sociale uitsluiting

Doelstelling 1:
"Op 1 januari 2022 maakt 10% van onze inwoners die in aanmerking komen voor de inkomensondersteunende maatregelen hiervan meer gebruik dan op 1 januari 2017."

Bij de uitvoering van deze beleidsnota bleek dat deze doelstelling moeilijk meetbaar is. Dit heeft te maken met het feit dat de doelgroep, 'inwoners die in aanmerking komen voor de inkomensondersteunende maatregelen', regelmatig verandert. De veranderingen zijn gevolgen van gebeurtenissen waar wij als gemeente geen invloed op hebben. Denk hierbij aan economische ontwikkelingen, samenstelling van huishouden, gezondheid, etc. Dit maakt het ingewikkeld om vast te stellen hoe groot de groep inwoners is die voor de maatregelen in aanmerking komt, terwijl het vaststellen van deze groep wel van belang is om deze doelstelling te monitoren en meten.

Wij stellen voor om deze doelstelling te herformuleren om de meetbaarheid te verbeteren. Echter op een wijze die geen afbreuk doet aan het doel: het vergroten van het gebruik van inkomensondersteunende maatregelen. En daarbij, gezien de looptijd van de beleidsnota, het gebruik meet tot en met 2022. Hiertoe wordt de volgende doelstelling voorgesteld: "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."

In 2018 maakten totaal 6370 inwoners gebruik van inkomensondersteunende maatregelen. Dat houdt in dat we streven naar een gebruik door 7403 inwoners op 1 januari 2023. Tot en met 2020

hebben 6482 inwoners gebruikgemaakt van onze inkomensondersteunende maatregelen. Dit is een stijging van 1,8%. Een kanttekening hierbij is dat de cijfers van het gebruik van de Gelrepas over 2020 ten tijde van dit schrijven nog niet bekend waren. Er is daarom met betrekking tot deze maatregel gerekend met de cijfers van het jaar 2019. De verwachting is dat de cijfers in 2020 ten opzichte van 2019 sterk zijn teruggelopen, omdat inwoners vanwege de COVID-19 crisis flink minder gebruik hebben kunnen maken van het aanbod via de Gelrepas.

Resultaat 1: Wij voeren 2x per jaar campagne om de bekendheid van minimaregelingen te vergroten.

Lopend

In het najaar van 2019 vond een voorlichtingscampagne plaats om specifiek de gemeentelijke collectieve zorgverzekering van Menzis bekend te maken bij inwoners. Deze voorlichtingscampagne bestond uit: het sturen van brieven aan inwoners met een bijstandsuitkering; inzet van algemene communicatie via Facebook en Zevenaar Post; presentaties door inkomensondersteuners van de gemeente bij diverse netwerkbijeenkomsten en het organiseren van spreekuren door de overstapcoaches van Menzis. Vanwege de coronamaatregelen hebben dergelijke bijeenkomsten en spreekuren niet fysiek plaatsgevonden in het najaar van 2020. Er zijn wel online spreekuren georganiseerd waarin informatie werd gegeven over het overstappen naar Menzis.

Resultaat 2: Advies aan college verkennend onderzoek naar andere vormen van meedoen.

Behaald

In 2020 is in het college een besluit genomen over het aanbesteden van een nieuw systeem voor de Gelrepas. Als voorwaarden voor de aanbesteding zijn o.a. meegegeven: keuzevrijheid voor de inwoners, een aanbod in natura, ruimte voor lokaal aanbod en gebruiks- en taalvriendelijk voor de inwoner, gebruik van de regeling vergroten en daarmee het meedoen in de samenleving stimuleren. Met ingang van 1 januari 2021 is het nieuwe systeem van de Gelrepas in werking getreden. Voor de zomer van 2021 wordt het gebruik van de Gelrepas geëvalueerd. Hier wordt de Gemeenteraad over geïnformeerd.

Resultaat 3: Wij hebben een taalvriendelijke informatieverstrekking

Lopend

Taalvriendelijke informatieverstrekking is een doorlopend aandachtspunt. De aanvraagformulieren inkomensondersteuning, schuldhulpverlening en de gemeente website zijn als specifiek aandachtspunt benoemd in de beleidsnota. Begin 2020 zijn de aanvraagformulieren en brieven die worden gebruikt voor inkomensondersteuning onder de loep genomen met behulp van Communicatie. Er is kritisch naar de taalvriendelijkheid gekeken en er is een zin toegevoegd waarin wij aangeven wat een inwoner kan doen als de brief niet duidelijk wordt ervaren. In het najaar van 2020 zijn de aanvraagformulieren en brieven die worden gebruikt voor schuldhulpverlening op dezelfde manier kritisch bekeken.

Per 1 januari 2021 is de wettelijke taak tot vroegsignalering van schulden ingegaan. Er zijn nieuwe brieven ontwikkeld die met nadrukkelijke aandacht voor de taalvriendelijkheid zijn opgesteld. Zo zijn de brieven via de Sociaal Raadslieden en de Formulieren Brigade voorgelegd aan inwoners. Naar aanleiding van de nieuw ingezette communicatiemiddelen worden inwoners gevraagd naar de mate waarin zij de informatie als taalvriendelijk ervaren.

Resultaat 4: Wij verstrekken elk jaar stadinbonnen ten behoeve van kinderen.

Behaald

In 2019 en 2020 zijn de stadinbonnen wederom verstrekt. In 2020 onder de nieuwe naam Zin in Zevenaar cadeaukaart. Vanwege de bezuinigingen zijn de bedragen naar beneden aangepast. De bezuiniging houdt ook in dat vanaf 2023 de cadeaukaarten niet langer worden verstrekt. Dit is eind 2019 besloten door de Gemeenteraad tijdens de vaststelling van de begroting.

Resultaat 5: het verbreden van de doelgroep van het kindpakket voor ouders met schulden.
Behaald
Ouders in een schuldentraject krijgen toegang tot het kindpakket via het team schuldhulpverlening en inkomensondersteuning. In de werkafspraken is hier blijvend aandacht voor.

Resultaat 6: Wij intensiveren de integrale samenwerking met maatschappelijke partners.
Behaald
In het najaar van 2019 is een overzicht gepubliceerd met daarop de belangrijkste samenwerkingspartners binnen gemeente Zevenaar op het gebied van armoede en schulden. Deze is digitaal en op papier verspreid in het sociaal-maatschappelijk veld.

Naast deze vorm van communicatie ten behoeve van kennismaking en integrale samenwerking, wordt minstens 1x per jaar een armoedeplatform georganiseerd. Bijeenkomsten hebben plaatsgevonden op 11 april 2019, 22 januari 2020 en 11 november 2020. De toevoeging van nieuwe partners, zoals de Rabobank en Liemers Vitaal, laten de meerwaarde zien van een integrale samenwerking op het gebied van armoede.

De focus van de integrale samenwerking lag in 2020 vooral op schuldhulpverlening en vroegsignalering van schulden. De samenwerking tussen de gemeentelijke schuldhulpverleners en partners in het veld is verstevigd op deze gebieden. De integrale samenwerking met maatschappelijke partners blijft ook in de komende jaren een doorlopend aandachtspunt.

Doelstelling 2:
"Op 1 januari 2022 is het aantal chronisch zieken en gehandicapten dat gebruik maakt van de lokale 'bijdrage en compensatie regeling chronisch zieken' en van de collectieve zorgverzekering gestegen met 30% ten opzichte van 2018."

De beoogde doelstelling bestaat uit twee componenten; enerzijds het gebruik van de lokale 'bijdrage en compensatie regeling chronisch zieken' door de doelgroep chronisch zieken en gehandicapten, anderzijds het gebruik van de collectieve zorgverzekering door dezelfde doelgroep. In 2018 maakten 655 chronisch zieken en gehandicapten gebruik van het aanvullend pakket 3 van de collectieve zorgverzekering van Menzis. Van de lokale 'bijdrage en compensatie regeling chronisch zieken' maakten in 2018 789 inwoners gebruik. Deze cijfers vormen de nulmeting van deze doelstelling.

Per 1 januari 2020 is de inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering pakket 3 verhoogd naar 140%. Het gebruik van dit pakket is hiermee gestegen naar 714 in 2020. Een stijging van 59 gebruikers en een procentuele stijging van 9%. De cijfers voor het gebruik van dit pakket in 2021 zijn momenteel nog niet bekend. Deze worden aan het begin van het tweede kwartaal van 2021 verwacht. Van de lokale 'bijdrage en compensatie regeling chronisch zieken' maakten 830 inwoners gebruik in 2020. Ten opzichte van 2018 is dat een stijging van 41 gebruikers en een procentuele stijging van bijna 5%. Tezamen is het gebruik van deze maatregelen ten opzichte van 2018 gestegen met 6,5%.

Resultaat: Wij verhogen de inkomensgrens van 120% naar 140% voor de 'bijdrage en compensatie regeling'. Voor de collectieve zorgverzekering verhogen wij ook de grens van 120% naar 140% maar dan alleen voor het aanvullende pakket 3 en dan enkel voor chronisch zieken en gehandicapten.
Lopend
De inkomensgrens voor de collectieve zorgverzekering pakket 3 is verhoogd naar 140% per 1 januari 2020. Het advies is om af te zien van het verhogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatie regeling'. Deze verhoging dient te worden bezien in het licht van de Beleidsvisie

Sociaal Domein met leidende principes dat in het voorjaar van 2020 door de Gemeenteraad is vastgesteld. Ophoging van de inkomensgrens naar 140% gaat verder dan het leidende principe 'we doen wat nodig is'. De regelingen zijn bestemd voor minima en met ophoging wordt de regeling erg ruim. De bijdrage regeling een extraatje waar daadwerkelijk gemaakte meerkosten niet voor aangetoond hoeven te worden.
De compensatie regeling is bestemd voor chronisch zieken dan wel gehandicapten die hun eigen risico reeds verbruikt hebben. Voor hen is het gebruik van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering pakket 3 een goed alternatief. Hierin is het eigen risico van €385,- meeverzekerd en ligt de inkomensgrens al op 140%.

Doelstelling 3:
"Vanaf 1 januari 2022 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."

Gezien het feit dat de beleidsnota een looptijd heeft tot en met 2022 stellen we voor om de 'vanaf' datum in deze doelstelling bij te stellen naar 1 januari 2023.

Resultaat: Wij gaan samen met maatschappelijke partners inwoners van 75+ actief benaderen voor een vrijblijvend gesprek.
Lopend
Een integrale aanpak van deze gesprekken is gewenst om te voorkomen dat de doelgroep overvraagt wordt doordat (te) veel verschillende organisaties bij hen achter de voordeur willen komen. Er is een integrale vragenlijst ontwikkeld waarin mensen op meerdere leefdomeinen worden bevraagd. De financiële situatie is hier onderdeel van.

In het najaar van 2020 is een aanvraag gedaan bij ZonMW voor de organisatie van de huisbezoeken. Over de toekenning wordt eind januari uitsluitsel verwacht. In het eerste kwartaal van 2021 zal Caleidoz starten met de organisatie van de huisbezoeken. Toekenning van de subsidie vanuit ZonMW zou leiden tot het breder organiseren van de huisbezoeken. Deze activiteit is integraal opgezet, bezien vanuit zowel het beleidsveld WMO en armoede & schulden.

2. Schulden

Ambitie 3: Wij willen schulden sneller signaleren

Doelstelling:
"Op 1 januari 2022 hebben we van de 3800 huishoudens met een grote kans op problematische schulden 10% nieuwe huishoudens in beeld."

Deze doelstelling is in het beleidsplan Sociaal Domein, in het voorjaar van 2020 vastgesteld door de Gemeenteraad, aangepast. De aangepaste doelstelling die vanaf dat moment gehanteerd wordt luidt: "Het aantal cliënten dat vanuit de toegang instroomt in Zevenaar Schuldenvrij neemt vanaf 2020 jaarlijks toe met 5%."

In 2020 zijn er 80 cliënten ingestroomd in Zevenaar Schuldenvrij. Vanaf 2021 kan worden bijgehouden of de instroom via de toegang of andere kanalen binnenkomt. Hiertoe zijn aanpassingen gedaan in de registratiesystemen.

Resultaat: Met de pilot Schuldenvrij gaan wij inwoners actief benaderen voor ondersteuning bij beginnende financiële problemen.
Behaald
Van 1 maart 2019 tot en met 29 februari 2020 heeft de pilot Schuldenvrij gelopen. Hierover is in maart 2020 een eindevaluatie gepresenteerd aan het College en via een RIB (2020-027) aan de Gemeenteraad. Vanaf 1 maart 2020 zijn de werkzaamheden uit de pilot geborgd en aangescherpt voor nog betere aansluiting bij de hulpvragen, schuldhulpverleningstrajecten en het voorliggend veld. Per 1 januari 2021 is de nieuwe wettelijke taak vroegsignalering van schulden geïmplementeerd. Een taak die in lijn ligt met bovengenoemde doelstelling en die de geborgde werkzaamheden uit de pilot verder heeft verankerd binnen onze gemeentelijke schuldhulpverlening.

De tweede actie onder dit resultaat, het vergemakkelijken van het doorgeven van signalen van schulden aan de gemeentelijke schuldhulpverleners, is in het voorjaar van 2019 gerealiseerd door middel van het 'Meldformulier schuldhulpverlening voor hulpverleners' dat via de gemeentelijke website beschikbaar is. Signaalpartners die vanaf 1 januari 2021 de wettelijke verplichting hebben tot melden zijn met ons een convenant aangegaan en zijn aangesloten op een digitaal meldpunt waarin de meldingen doorgegeven worden.

Ambitie 4: Inwoners met schulden zijn beter zelfredzaam

Doelstelling 1:
"Op 1 januari 2022 geven de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten een rapportcijfer 7 voor de financiële zelfredzaamheid waarover zij beschikken."

In de uitvoer van deze beleidsnota is gebleken dat bovengenoemde doelstelling moeilijk meetbaar is en niet voldoende bijdraagt aan de ambitie. De doelstelling is niet gericht op het meten van verbetering, maar laat een momentopname zien van de mate van financiële zelfredzaamheid van inwoners. Daarbij is de einddatum in deze doelstelling gesteld op 1 januari 2022, terwijl deze beleidsnota ook in 2022 nog van kracht is.

Het voorstel is daarom om de doelstelling te herformuleren naar: "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid." Omdat wij bij aanvang van de beleidsnota nog geen passende instrumenten beschikbaar hadden voor het vergroten van de financiële vaardigheden, is er geen nulmeting voor de doelstelling. Deze is dan ook zonder nulmeting geformuleerd en streeft naar een gebruik van 10% op 1 januari 2023.

Resultaat: Wij hebben passende instrumenten beschikbaar voor het vergroten van de financiële vaardigheden.

Behaald

Vanaf november 2019 hebben we budgetbeheer en –coaching beschikbaar voor onze inwoners. Budgetbeheer vraagt een grotere motivatie en inzet van inwoners zelf waardoor meer nadruk ligt op het vergroten van financiële zelfredzaamheid. Daarnaast zijn we gaan werken met de screeningstool Mesis. Mesis maakt o.a. de mate waarin inwoners beschikken over financiële vaardigheden en hun leerbaarheid inzichtelijk.

Dit helpt de schuldhulpverleners om de best passende instrumenten in te zetten voor een inwoner om hun financiële vaardigheden te vergroten. In 2021 worden naar verwachting afspraken gemaakt met Caleidoz over het invullen van een rol als maatje bij schulden, na het wegvallen van het Maatjesproject.

Doelstelling 2:

"Op 1 januari 2022 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."

De nulmeting van deze doelstelling heeft betrekking op 31 december 2019. Op deze datum stonden 200 inwoners onder bewind. Op 1 januari 2021 stonden er 196 inwoners onder bewind. Dit is een daling van 2%. Gezien het feit dat de beleidsnota een looptijd heeft t/m 2022 is het voorstel om de einddatum in deze doelstelling bij te stellen naar 1 januari 2023.

Resultaat: Er zijn minder zware en goedkopere alternatieven dan bewindvoering (pilot bewindvoering)

Behaald

De oorspronkelijke opzet voor de pilot bewindvoering, het screenen van het bestand van inwoners die onder bewind staan, is aangepast naar een pilot budgetbeheer. Het screenen van alle inwoners onder bewind bleek lastig vanwege het grote aantal inwoners dat het betreft, privacywetgeving, en het grote aantal bewindvoerders dat bij deze inwoners betrokken is.

Ten behoeve van een effectievere besteding van de beschikbare middelen is daarom besloten budgetbeheer en -coaching in te kopen bij PLANgroep middels een pilotovereenkomst. 20 inwoners namen deel aan de pilot. De samenwerking tussen PLANgroep en het team schuldhulpverlening verliep erg goed. Dit leidde tot een reguliere samenwerking waarbinnen wij onze inwoner budgetbeheer en -coaching via PLANgroep blijven aanbieden.

De kosten voor budgetbeheer zijn lager dan voor bewindvoering. Met deze activiteit sturen we gericht op een verminderde instroom tot bewindvoering voor de cliënten waar budgetbeheer beter past. Verminderde instroom leidt echter niet automatisch tot een daling van het huidige aantal inwoners dat onder bewind staat. Hiertoe dient aanvullende actie te worden ingezet, in samenwerking met bewindvoerders en Rechtbank.

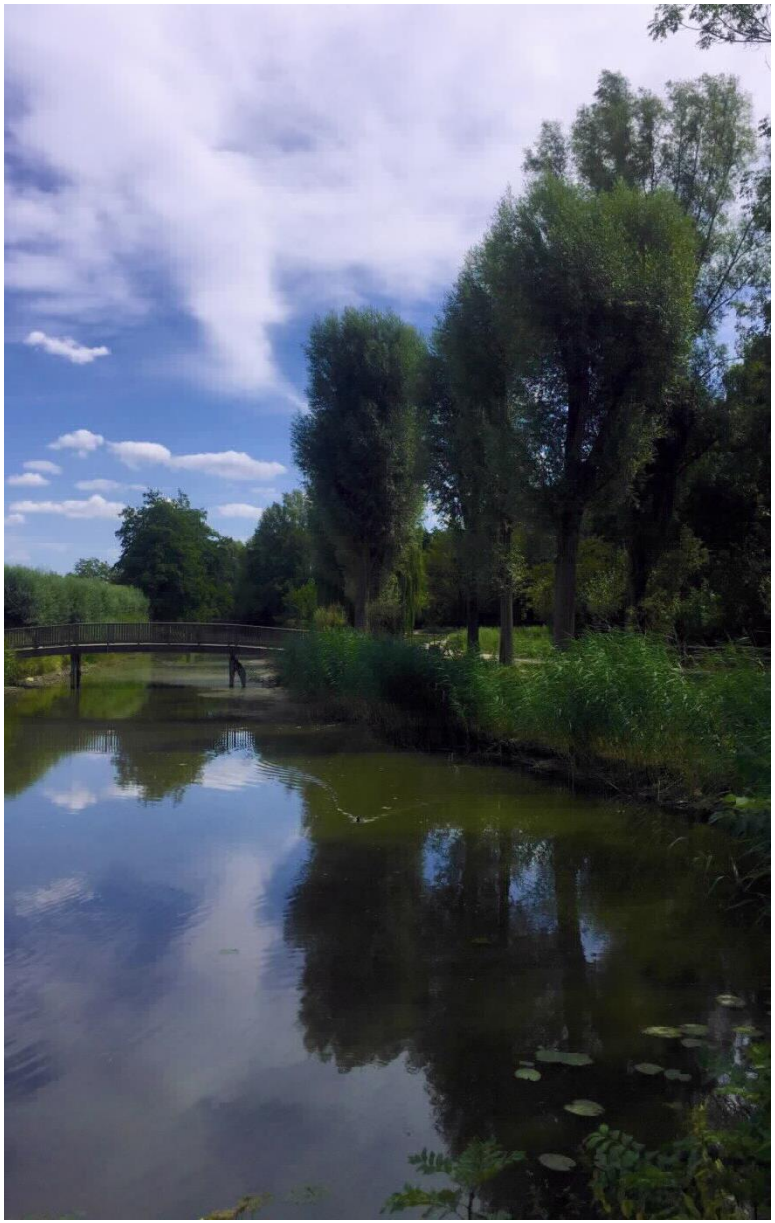

De Liemerse klant centraler dan ooit

Evaluatie Bestuurlijke opdracht 2019

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	**2**
Inleiding	**3**
Samenvatting	**4**
Wie is onze klant?	**6**
Welke stappen hebben onze klanten gezet en welke middelen heeft de RSD hiervoor ingezet?	**8**
Motivatie om verder te komen!	**13**
Welke Liemerse klanten zijn geplaatst op werk?	**14**
Een complimentje maakt me trots!	**16**
Wat heeft het gekost?	**17**
Ontwikkelingen en doorkijk naar de toekomst	**18**
Bijlage 1	**21**
Bijlage 2	**22**

Inleiding

In de Liemers willen we dat iedereen meedoet en ertoe doet. Inwoners moeten zich verbonden en betrokken voelen bij de regio. Voor de meeste Liemerse inwoners is dat het geval, maar sommigen lukt dat (even) niet. Zij hebben weinig perspectief op een (betaalde) baan en vinden niet altijd de weg naar andere activiteiten of sociale contacten.
De dienstverlening van RSD de Liemers is gericht op deze groep kwetsbare inwoners.

In dit verslag nemen we u mee in wat RSD de Liemers in 2019 heeft bereikt.

2019 was geen gemakkelijk jaar. Er lag een ambitieuze opdracht in een veranderende arbeidsmarkt. Maar we hebben alle afgesproken resultaten behaald!
Ik vind het belangrijk om te noemen dat ons dit, zonder de fantastische inzet van de collega's van de gemeenten, de medewerkers van de RSD én alle netwerkpartners, niet was gelukt.

In deze rapportage belichten wij onze activiteiten, de ervaringen van klanten en medewerkers. We staan stil bij de behaalde resultaten, bij de geleerde lessen en bij de uitdagingen in de toekomst.

Hartelijke groet uit de Liemers,

Wilfred Hekkers
Manager RSD de Liemers

Samenvatting

Wat doet de RSD?
De RSD voert sinds 2010, als Gemeenschappelijke Regeling, de Participatiewet en een aantal andere wetten en regelingen uit op het gebied van werk en sociale zekerheid. De RSD doet dit voor de inwoners van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar.

RSD de Liemers heeft, in opdracht van de drie gemeenten, eind 2018 haar dienstverlening uitgebreid. De belangrijkste verandering was dat de RSD zich moest ontwikkelen tot een netwerkorganisatie op het terrein van werk en participatie voor ondernemers, onderwijs en overheid. Daarnaast wilden de gemeenten dat de RSD zich meer richtte op inwoners met grote, maar wel overbrugbare, afstand tot de arbeidsmarkt.

Vooralsnog loopt deze (verbrede) opdracht tot en met medio 2021.
De belangrijkste opdrachten voor het jaar 2019 waren:

1. **Volledig zicht op alle klanten die vallen onder de Participatiewet.**
2. **250 klanten hebben in een jaar een stap voorwaarts gezet op de trede.**
3. **In 2019 uitstroom 295 klanten naar werk, minimaal 30 klanten vallen onder het doelgroepenregister.**
4. **Eind 2019 minimaal 80% klanten op trede 2 t/m 5 een actief traject.**
5. **Zicht op duurzame uitstroom naar werk (langer dan 1 jaar);**
6. **Exploitatiekosten RSD blijven binnen de begroting Businesscase RSD.**

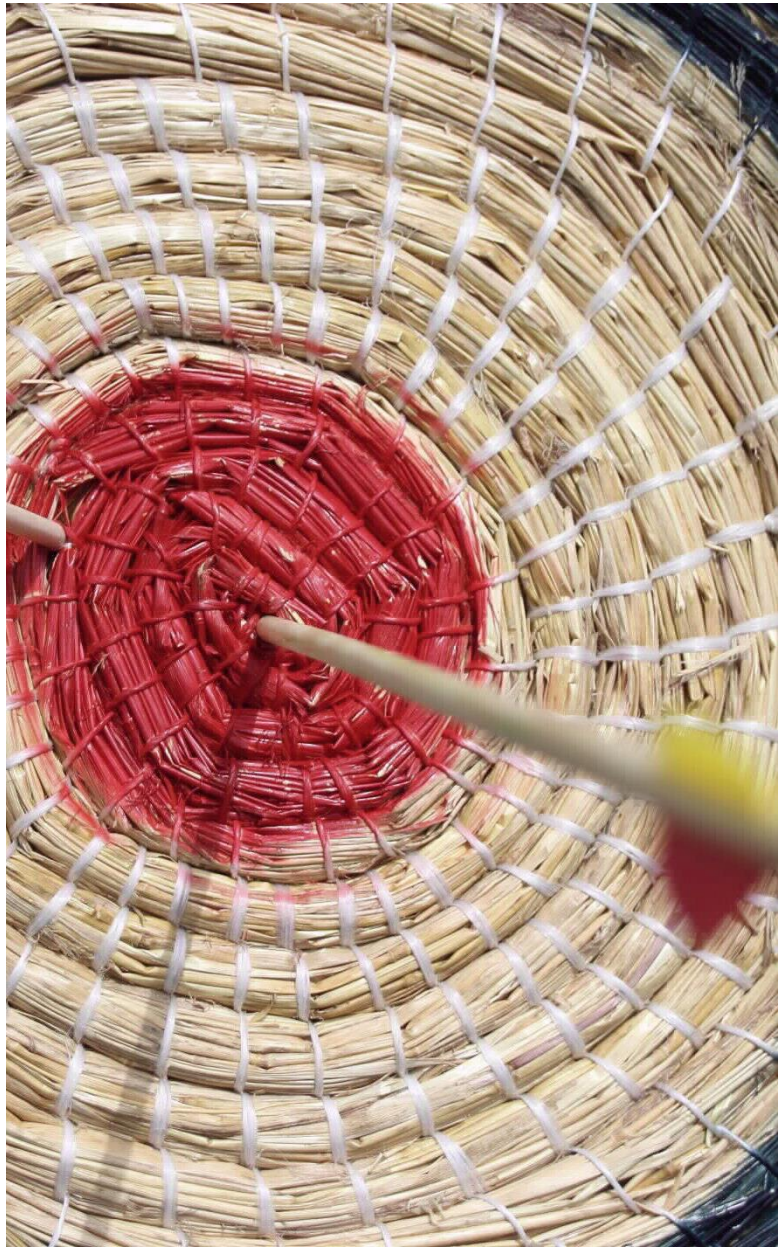
De RSD is onderdeel van een netwerk van diverse landelijke en regionale Samenwerkingsverbanden. De samenwerking met het UWV, het Werkgevers Servicepunt Midden Gelderland en omliggende gemeenten zijn hier voorbeelden van.

Door de samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), gemeentelijke directeuren sociaal domein (Divosa) en de Beroepsvereniging voor Klantmanagers (BVK) blijft de RSD aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen.

Hoe is het eerste jaar van de nieuwe bestuurlijke opdracht verlopen?

We hebben voor 2019 de volgende resultaten afgesproken en behaald:

1. • Volledig zicht op alle klanten die vallen onder de Participatiewet
2. • 331 klanten, met kans op werk, hebben in 2019 een stap voorwaarts gezet richting werk
3. • Gemiddeld 85% Liemerse klanten, met kans op werk, hadden in 2019 een activiteit richting werk
4. • 304 Liemerse klanten stromen uit richting werk
5. • 80% van deze uitstroom is duurzaam (de klant doet binnen een jaar niet opnieuw een beroep op een uitkering van de RSD)
6. • Er is gewerkt binnen de bestaande financiële middelen

Wie is onze klant?

De klanten die een uitkering ontvangen, hebben allemaal een eigen persoonlijkheid en achtergrond. Toch is het mogelijk in het algemeen iets over onze klantgroep te zeggen:

- Bijna de helft van de klanten kan de stap naar betaald werk vroeg of laat maken.
- Het aantal klanten met een arbeidsbeperking neemt toe.
- Eén op de drie klanten heeft een migratieachtergrond.

Verdere informatie, zie bijlagen 1, 2.1, 2.2. en 2.6.

Het merendeel van de klanten kampt met (een combinatie van) lichamelijke, psychische en sociale problemen. Veel klanten hebben schulden. Mede hierdoor sluiten de kwalificaties en competenties van klanten vaak slecht aan op de eisen van de arbeidsmarkt. De meeste klanten slagen er niet in om op eigen kracht effectieve stappen richting betaald werk te zetten.

Ook mensen met een goede opleiding en een goede maatschappelijke positie kunnen in situaties verzeild raken waarin hun zelfredzaamheid ontoereikend is. Zeker op momenten dat het leven tegenzit. Dit heeft vaak meer te maken met ‘doenvermogen’ dan met het ‘denkvermogen’ van klanten.

Onder ‘doenvermogen’ verstaan we het niet-cognitieve vermogen als:

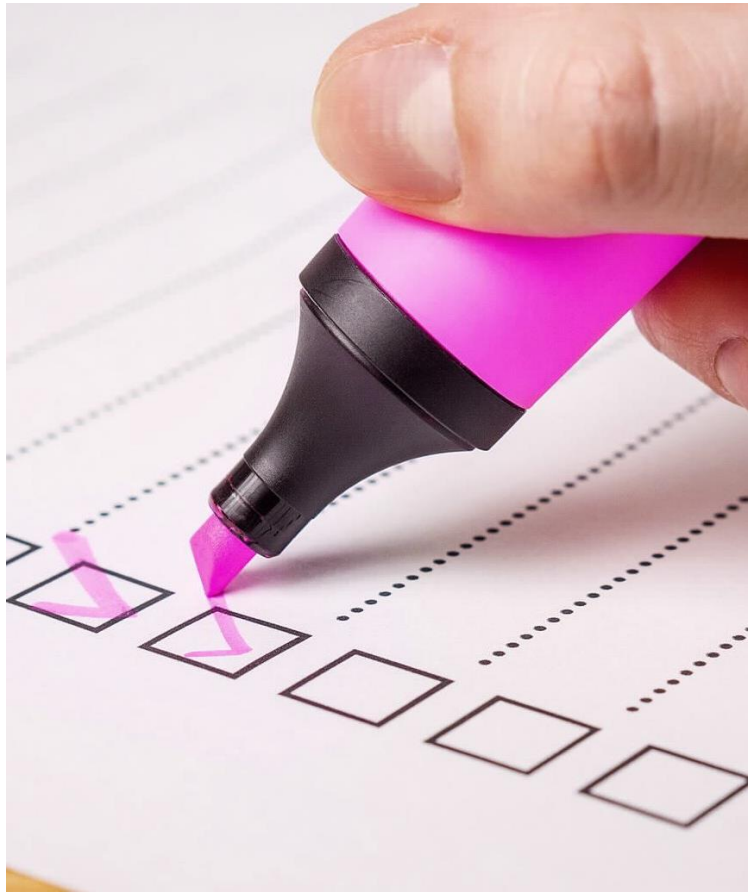
- Een doel kunnen stellen en een plan kunnen maken
- In actie komen en volhouden
- Om kunnen gaan met verleidingen en tegenslagen

Veel klanten van de RSD hebben een beperkt ‘’doenvermogen’’. Deze klanten hebben begeleiding nodig om tot handelen en verandering te komen. Dit geldt zowel voor mensen met een kleine als voor mensen met een grote afstand tot werk. De RSD investeert samen met haar netwerkpartners in het ’’doenvermogen’’ van klanten.

Verdere opvallende zaken van het afgelopen jaar in het klantenbestand van de RSD:

- De meeste klanten hadden een directe reden om een beroep te doen op bijstand. Deze klanten verloren hun werk of hadden niet langer recht op WW.
- Bij ongeveer een derde van de klanten was er een indirecte reden zoals echtscheiding.
- In 2018 was de verhouding direct en indirect ongeveer gelijk. In 2019 is de reden van instroom door verlies van eigen inkomen gestegen naar ruim 56,4%, tegen 31,5% dat door indirecte redenen een beroep op bijstand deed.

Verdere informatie, zie bijlage 2.4.

Welke stappen hebben onze klanten gezet en welke middelen heeft de RSD hiervoor ingezet?

Versterking intake en kwaliteit dienstverlening
Om een zo goed en volledig mogelijk beeld te krijgen van onze klanten, heeft de RSD het intakeproces begin 2019 versterkt met een diagnosetool. Met deze tool wordt vastgesteld hoe zelfredzaam de klant is en welke mogelijkheden en belemmeringen er zijn voor het vinden van werk.

Klanten vullen twee vragenlijsten in en doen een taal- en een leerbaarheidstest. De uitkomsten helpen de klantmanager van de RSD om tijdens het intakegesprek sneller tot de kern te komen. Door de intensievere intake is het inzicht in de startpositie van de klanten verbeterd. Hierdoor worden trajecten sneller en effectiever ingezet.

Vanaf begin 2019 werkt de RSD-klantmanager met kleinere caseloads. Klantmanagers kennen hun klanten beter en hebben meer tijd per klant. Hierdoor worden klanten intensiever begeleid.

Specialisatie klantmanagers RSD
De RSD bedient verschillende klantgroepen. Elke klantgroep vraagt specifieke kennis en expertise. In 2019 is het aantal specialismen uitgebreid. De RSD werkte al met een Jongerenloket en met een klantmanager voor werkervaringsplekken. In 2019 zijn hier de specialismen Zorg, Activering en Bemiddeling aan toegevoegd. Ook is de RSD gestart met twee eigen jobcoaches voor het begeleiden van mensen met een arbeidsbeperking en is er een klantmanager voor de statushouders aangetrokken.

De specialismen Zorg, Activering en Bemiddeling zijn gebaseerd op de afstand tot werk. Deze inschatting wordt gemaakt op basis van wetenschappelijk getoetste voorspellers.

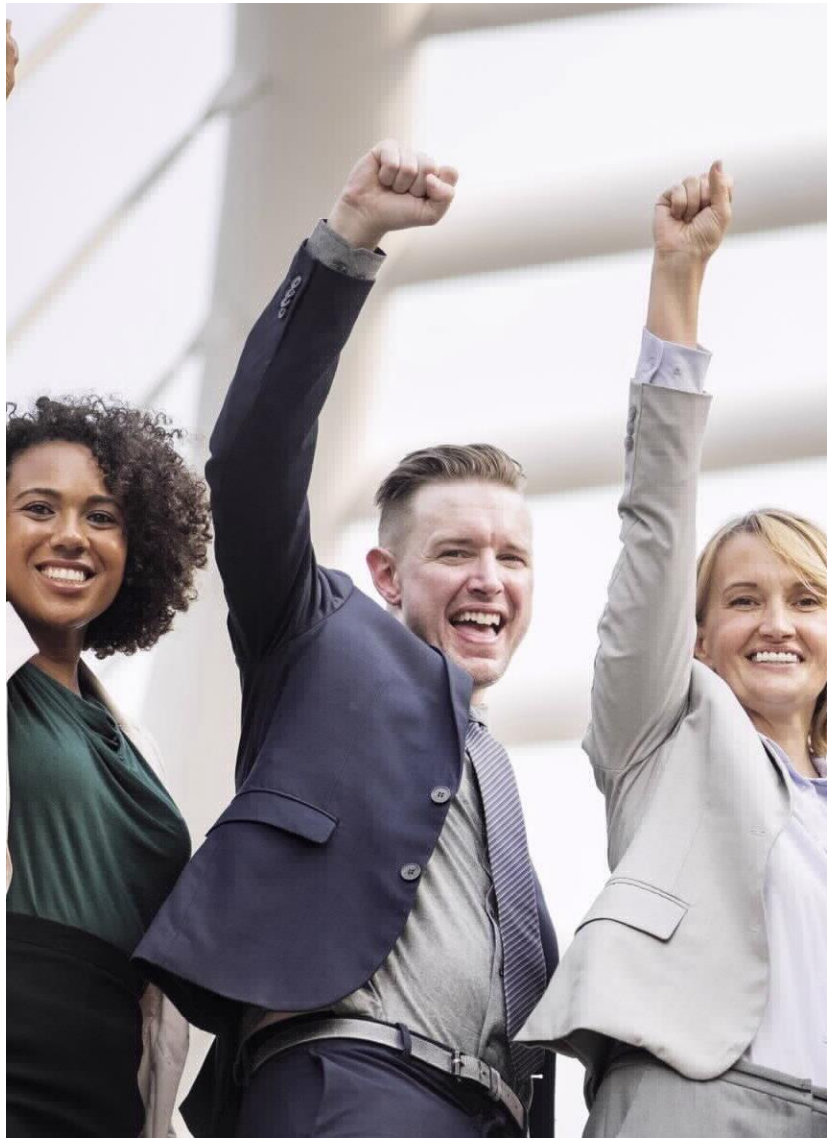
- **Klantmanagers Zorg** begeleiden klanten die (vooralsnog) geen perspectief op werk hebben. Ook begeleiden zij mensen voor wie parttime werken het hoogst haalbare is.
- **Klantmanagers Activering** begeleiden klanten die zeker nog een jaar ondersteuning nodig hebben, voordat ze de stap naar werk kunnen maken.
- **Klantmanagers Bemiddeling** begeleiden mensen die klaar zijn om te gaan werken. Ook begeleiden zij werknemers met een arbeidsbeperking die, met een door de RSD gefinancierde loonkostensubsidie, bij een werkgever in dienst zijn.

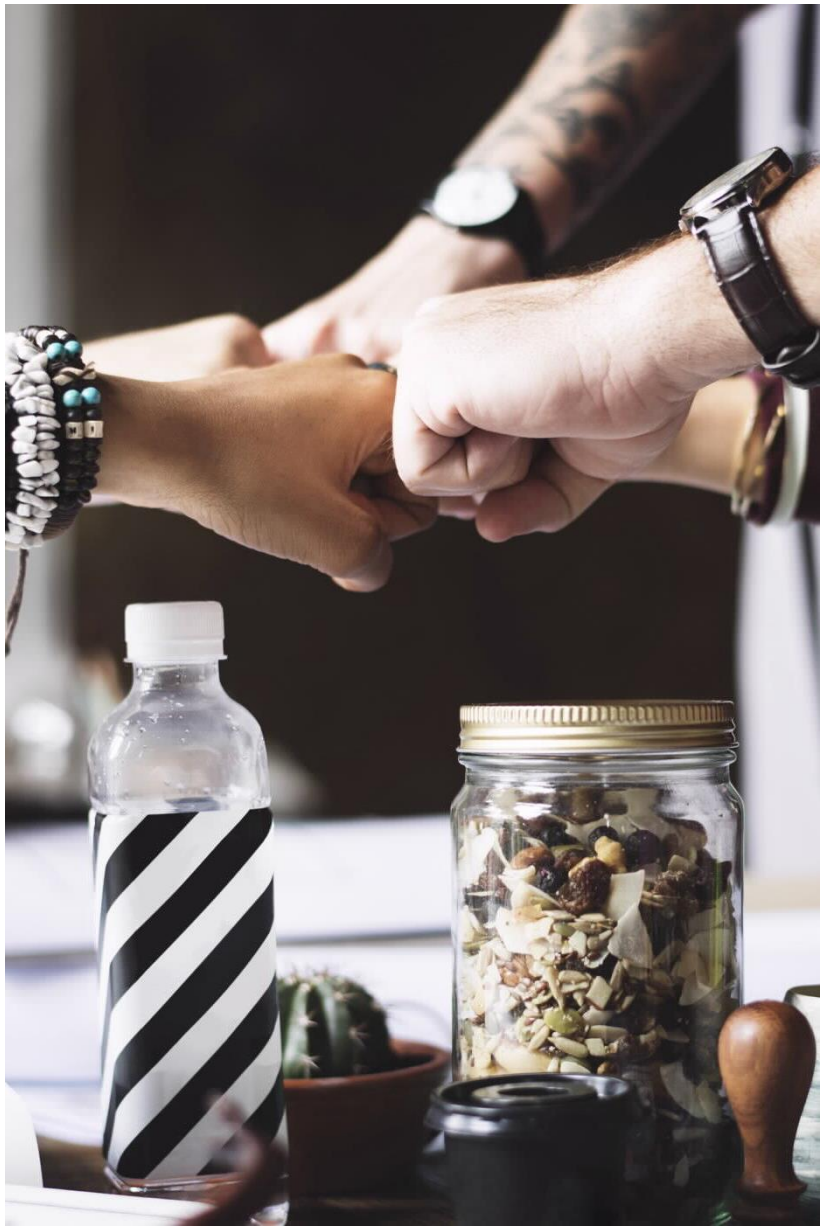
In 2019 werden 63% van de klanten begeleid door de klantmanagers Activering en Bemiddeling. Dat was in 2018 nog 59% .

De klantmanagers kunnen re-integratievoorzieningen zoals werkervaringsplekken inzetten. Ook kunnen ze trajecten bij externe netwerkpartners inkopen.
Kosten die klanten voor een re-integratietraject maken, zoals kinderopvang en reizen, worden vergoed.

Sinds het derde kwartaal van 2019 werkt de RSD met inkomenscoaches. De inkomenscoaches stellen niet alleen vast of de klant recht heeft op een uitkering. Ze verwijzen klanten zo nodig door naar schuldhulpverlening en kijken bijvoorbeeld of de klant wel optimaal gebruik maakt van belastingvoordelen en toeslagen.

Verdere informatie, zie bijlage 2.5.

Meer inzet van externe partners
In 2019 is de RSD gestart met de transformatie tot een netwerkorganisatie. In 2019 is het grootste deel van de trajecten dat zijn ingezet, ingekocht bij externe netwerkpartners. Bij het contracteren van deze partners is ervoor gezorgd dat voor elke klantgroep, in elke fase van het proces, een passend re-integratieaanbod beschikbaar was.

De volgende trajecten zijn ingezet:
- trajecten gericht op het vergroten van de vitaliteit
- oriëntatietrajecten
- branchegerichte ontwikkelarrangementen
- intensieve bemiddelingstrajecten naar betaald werk
- integrale trajecten (van werk-fit t/m bemiddeling naar werk)

Ook zijn door er door netwerkpartners trajecten verzorgd voor specifieke klantgroepen als
- kwetsbare jongeren
- klanten met een migratieachtergrond
- klanten met een detentieverleden
- klanten met ernstige psychiatrische aandoeningen

Extra aandacht voor statushouders
In 2019 heeft de RSD extra geïnvesteerd in de dienstverlening aan statushouders. Er is specialisme ingehuurd om klantmanagers te ondersteunen bij de begeleiding van statushouders (vraagbaak, tolk, aanspreekpunt voor werkgevers en voor statushouders die bij werkgevers aan de slag zijn).

Daarnaast zijn er klantmanagers aangetrokken, waaronder een statushouder uit Syrië, om (extra) statushouders toe te leiden naar participatie-activiteiten. De RSD sorteert op deze manier voor op de nieuwe inburgeringswet die in 2021 in werking treedt. Onder deze wet moeten gemeenten statushouders de mogelijkheid bieden, om gelijk met het inburgeringstraject, ook een traject gericht op participatie te volgen.

Het aantal statushouders dat een traject naar werk heeft, is in 2019 sterk gestegen. De meesten deden mee aan werk-fit- en leerwerktrajecten, onder andere in de bouwsector. Zes statushouders hebben, na een VCA-cursus in het Arabisch, hun veiligheidscertificaat gehaald.

Mensen zonder perspectief op werk in beeld
In 2019 heeft de RSD de klantgroep die geen perspectief op werk heeft beter in beeld gebracht. Deze groep bestaat uit oudere, veelal autochtone mensen met diverse belemmeringen op zowel lichamelijk als psychisch vlak.
Deze klantgroep is over het algemeen lager opgeleid. De helft heeft een volledige en duurzame ontheffing van de arbeidsverplichting.

Deze klanten zijn vaak al lang werkloos, hebben meestal veel meegemaakt en zijn kwetsbaar. De meerderheid schrikt van brieven van officiële instanties als de RSD. Het gevoel van welzijn en de behoefte om mee te doen in de maatschappij is laag.

Toch is ongeveer een derde maatschappelijk actief (vrijwilligerswerk en mantelzorg). Om deze klanten in beweging te krijgen, zijn langdurige trajecten nodig. Vaak moet worden begonnen met het vergroten van de vitaliteit.

Motivatie om verder te komen!

Jawad Hasan is in 2014 met zijn vrouw en kinderen in Westervoort komen wonen. Vanwege de oorlog zijn zij Syrië ontvlucht. Via Vluchtelingenwerk is Jawad in contact gekomen met RSD de Liemers.

Jawad en zijn vrouw wisten niet dat je in Nederland een uitkering kunt aanvragen. Na het eerste gesprek bij de RSD waren ze volledig overdonderd. Dit werd versterkt door hun gebrek aan kennis van de Nederlandse taal, maar ook door alle voorzieningen in Nederland.

Ze wilden samen zo snel mogelijk Nederlands leren, een opleiding volgen en uit de uitkering komen. Jawad: 'Ik wilde verder. Ik heb mijn klantmanager bij de RSD moeten overtuigen dat ik snel verder wilde komen. Dat ik een opleiding wilde volgen, zodat ik zelf voor mijn gezin kon zorgen.'

Jawad volgt nu de opleiding Sociaal Werk aan de HAN in Nijmegen. Hij loopt 3 dagen per week stage bij de RSD als Intercultureel Medewerker. Hij gaat 1 dag naar de HAN en heeft 1 dag om te studeren. Zijn vrouw volgt een MBO-opleiding voor onderwijs-assistent aan het RijnIJssel College en loopt 3 dagen stage.

Jawad: 'Ik ben blij dat we nu een stip op de horizon zien om naar toe te werken. Met de kinderen gaat het in Westervoort prima. Zij zijn echt op hun plek.'

Guido van Elsloo, afdelingshoofd RSD de Liemers over Jawad: 'Jawad is een ervaringsdeskundige. Hij heeft zelf het hele inburgeringstraject doorlopen. Hij weet daardoor wat er op iemand afkomt in Nederland. Het is voor statushouders fijn met iemand aan tafel te zitten, die weet wat je meemaakt.

Voor ons was het een mooie kans om het team klantmanagers meer een afspiegeling te laten zijn van onze inclusieve samenleving. Jawad is een voorbeeld voor zijn collega's. Hij wijst ze op de cultuurverschillen.
Jawad is bescheiden, maar laat zien dat je met drive en motivatie grote stappen kunt zetten. We geven hem graag een kans om zijn opleiding in de praktijk te brengen en om ervaring op te doen.

Welke Liemerse klanten zijn geplaatst op werk?

In 2019 zijn 304 klanten uitgestroomd naar (parttime) werk, scholing, of een zelfstandig beroep. Daarmee heeft de RSD haar opdracht (295) ruimschoots behaald. In vergelijk met 2018 heeft de RSD haar resultaat op dit punt met 22% verbeterd.

Het goed in beeld krijgen van klanten en het meer inzetten van passende re-integratietrajecten, zorgde ervoor dat de uitstroom in de tweede helft van 2019 goed op stoom kwam. In 2019 is ook 10% van de statushouders uitgestroomd naar een opleiding of betaald werk.

De meeste klanten die in 2019 zijn uitgestroomd, ontvingen een uitkering van de RSD.

Daarnaast zijn ook 57 Liemerse inwoners die geen uitkering van de RSD ontvingen, de zogenaamde niet-uitkeringsontvangers of NUO's, met ondersteuning van de RSD aan het werk gegaan. In de meeste gevallen ging het om jongeren die door het Jongerenloket van de RSD werden begeleid.

Dit betrof ook jongeren afkomstig van het praktijk- en het speciaal onderwijs. Deze groep loopt aan het eind van hun schooltijd stage bij een werkgever. Vaak is deze werkgever bereid om de jongere een contract aan te bieden, op voorwaarde dat de RSD de lagere productiviteit compenseert met een loonkostensubsidie. Dit wordt in een vroegtijdig stadium afgestemd. De RSD en de scholen voeren hiervoor speciale leerlingoverleggen waarin jongeren vanaf hun 16e jaar worden besproken. Deze, door de RSD geregisseerde, samenwerking werkt preventief. De jongeren hoeven geen beroep op een uitkering te doen.

Eind 2019 waren 55 werknemers met een arbeidsbeperking met hulp van een door de RSD gefinancierde loonkostensubsidie betaald aan het werk. Veel van hen hebben een tijdelijk contract. Deze contracten worden lang niet altijd omgezet in een vast contract. De RSD neemt daarom, ruim voor de afloop van het contract, contact op met werkgever en werknemer. Is verlenging van het contract niet mogelijk, dan wordt actief naar een passende werkplek bij een andere werkgever gezocht. Dit herplaatsen van gesubsidieerde werknemers vraagt een voortdurende inspanning van de RSD. Ondanks dat deze werknemers geen uitkering van de RSD ontvangen, zijn het arbeidsintensieve klanten.

Om de klant inzicht te geven in het actuele aanbod aan trajecten en vacatures, heeft de RSD een app ontwikkeld. Deze app is een innovatieve tool die de klant regie geeft en in staat stelt zelf keuzes te maken.

Even belangrijk als het aan het werk helpen van klanten, is het aan het werk houden van klanten. Daarom blijven de klantmanagers bij de klant betrokken na beëindiging van de uitkering. Zonder nazorg zien we in de praktijk dat klanten vaak snel weer in de uitkering terugvallen.
Door nazorg te bieden draagt de RSD bij aan duurzame uitstroom.

Verdere informatie, zie bijlage 2.3.

Een complimentje maakt me trots!

Marc Fleuren werkt sinds 2,5 jaar bij ATH Autoschade in Duiven. Hij zorgt ervoor dat de auto gewassen wordt voordat zijn collega ermee aan de slag gaat.
Zoals hij het zelf zegt: ‘zo houden mijn collega’s schone handen en kunnen ze snel en goed hun eigen werk doen. Als de auto dan weer gerepareerd is en er weer uit ziet als nieuw, dan ben ik blij dat ik daar mijn bijdrage aan heb kunnen leveren. Een compliment van de klant vind ik supertof. Dan ben ik echt trots!’

Annelien Zaagman (leidinggevende) over Marc: ‘Marc neemt veel werk uit handen waar de collega’s geen tijd voor hebben. We moeten hem wel een goede instructie geven en begeleiden. Als we dat soms vergeten, dan merken we dat in het functioneren van Marc. Marc houdt ons een spiegel voor. De inbreng van Marc heeft een positieve uitwerking op het hele team.

De samenwerking met RSD de Liemers is prettig. Ze ontzorgen ons door mee te denken en te helpen met de aanvraag van de loonkostensubsidie. Ik kan me voorstellen dat het aannemen van iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt twijfels met zich meebrengt. Wat komt er op me af en hoeveel tijd kost me dit? Ik moet eerlijk zijn, het kost tijd, maar de RSD ondersteunt niet alleen de werknemer, maar ook de werkgever.’

Wat heeft het gekost?

RSD de Liemers maakt onderdeel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking De Liemers (SDL). Jaarlijks wordt de begroting vastgesteld. Na goedkeuring van de begroting worden de gemeenten op de hoogte gehouden van de voortgang.

Op dit moment is de RSD volop bezig met de financiële afwikkeling van de jaarrekening over 2019. De kosten van de RSD blijven in ieder geval binnen de vastgestelde meerjarenbegroting van 5,7 miljoen Euro. De exploitatiekosten vallen mogelijk wat lager uit dan begroot vanwege enkele (eenmalige) financiële meevallers.

De afronding van de jaarrekening staat gepland op 1 maart 2020 en zal dan op route gaan voor formele vaststelling.

Ontwikkelingen en doorkijk naar de toekomst

Organisatiestructuur
De RSD had tijd nodig om de veranderde opdracht op te pakken. De organisatie moest zich naar buiten richten en van de klantmanagers werd een meer regie voerende rol verwacht. De RSD ontwikkelt zich tot een meer wendbare organisatie die sneller in staat is zich aan te passen wanneer haar opdracht verandert.

Samenwerking met gemeenten en andere ketenpartners
De samenwerking met de accountmanagers van de gemeenten is in 2019 verder geïntensiveerd. We zetten dit in 2020 voort. De RSD is actief betrokken bij het landelijke en regionale programma ''Perspectief op Werk''. In de samenwerking met andere gemeenten blijkt dat de aanpak van de RSD toonaangevend is. Andersom leren wij van de ervaringen van andere gemeenten.

(Door) ontwikkeling LEON
In 2019 heeft de RSD haar Leer- En Ontwikkel Netwerk (LEON) ingericht. In dit netwerk wordt nauw samengewerkt met aanbieders van re-integratiediensten en opleidingen. Ook het regionale onderwijs heeft een plek in LEON. LEON biedt de klantmanagers van de RSD de kans om voor elke klant maatwerk te leveren. Partijen binnen LEON worden gecontracteerd op basis van no-cure-less-pay. Er wordt niet betaald voor een inspanning. Er wordt betaald voor resultaat. LEON is een dynamisch netwerk. Van niet presterende partners wordt afscheid genomen en partijen met een vernieuwend of een aanvullend aanbod krijgen de kans om tot LEON toe te treden.

Regie op Liemerse werkgeversbenadering
De RSD benut de uitstroomkansen voor haar klanten op de huidige, voor werkgevers, krappe arbeidsmarkt nog niet optimaal. Vooral binnen het MKB liggen nog onbenutte kansen. Samen met het Regionaal Werkgevers Service Punt werkt de RSD in 2020 verder aan haar arbeidsmarktbewerking- en marketingplan gericht op optimale samenwerking met het Liemerse bedrijfsleven. In dit plan zal ook de ambitie om werkgevers eerder en beter op LEON aan te laten haken, worden vastgelegd.

Dienstverlening Liemerse klant

Deze rapportage heeft als titel ‘De Liemerse klant centraler dan ooit’. In de opdracht van de RSD is niets opgenomen over klanttevredenheid. Toch heeft de RSD eind 2019 een klanttevredenheidsonderzoek gehouden. Klanten geven de RSD gemiddeld een 7,5.

De RSD wil, door verbetering van onder meer klantcommunicatie, dienstverlening, bereikbaarheid en doorlooptijden in 2020 een 8 op klanttevredenheid scoren.

In 2020 verkent de RSD ook het meten van de tevredenheid van werkgevers en andere ketenpartners.

Bijlage 1

Bestuursrapportage | Bijlage 1. Indeling treden

Participatietreden	Aantal klanten	Omschrijving	Eventuele toelichting
Trede 1.	**560**	**Geen aanbod arbeidsmarkt**	Bewuste keus geen inspanningen naar werk op te starten. Wel actieve verwijzing naar vrijwilligerswerk, dagbesteding of mantelzorg.
Trede 2a.	**420**	**Aanbod arbeidsmarkt lange termijn, > 1 jaar**	Kandidaat kan t.z.t. de stap naar de arbeidsmarkt maken, maar heeft een tijdelijke ontheffing of belemmering waardoor activering (nog) niet kan worden ingezet.
Trede 2b.	**406**	**Aanbod arbeidsmarkt lange termijn, > 1 jaar**	Kandidaat kan t.z.t. de stap naar de arbeidsmarkt maken en is op dit moment in staat om een activerend traject te volgen.
Trede 3.	**26**	**Schoolgaand/ studerend**	Daardoor niet beschikbaar voor arbeidsmarkt.
Trede 4.	**229**	**Aanbod arbeidsmarkt op termijn, < 1 jaar**	Tijdelijk niet beschikbaar voor arbeidsmarkt i.v.m. - Lopend traject - (medische)behandeling/therapie e.d. - Verleent mantelzorg
Trede 5.	**51**	**Direct aanbod arbeidsmarkt**	Ongeacht het aantal uren en de noodzaak van ondersteuning (Bijvoorbeeld jobcoaching en/of loonkostensubsidie)
Trede 6.	**161**	**Betaald werk**	Kandidaat werkt parttime en kan nu of op den duur meer uren werken in huidige of andere functie
Trede 6. Zonder	**165**	**Betaald werk (parttime)**	Kandidaat werkt parttime en kan structureel niet meer werken of een andere functie vervullen
Trede 6. Niet Werk-fit	**17**	**Betaald werk (parttime)**	Kandidaat werkt parttime. Er is nog niet vastgesteld of er wel/geen groeipotentie is.

Bijlage 2

Bestuursrapportage | Bijlage 2.1. Bestandsindeling

Bestandsopbouw naar Participatietrede		Peildatum	31-12-19		
Aantal klanten per participatietrede	**Duiven**	**Westervoort**	**Zevenaar**	**RSD**	**%**
Trede 1 Geen aanbod	156	116	266	**538**	25,68%
Trede 2a Basis dienstverlening	100	110	232	**442**	21,10%
Trede 2b Intensieve dienstverlening	127	85	203	**415**	19,81%
Trede 3 Schoolgaand	8	5	12	**25**	1,19%
Trede 4 Aanbod < 1 jaar	65	31	112	**208**	9,93%
Trede 5 Direct bemiddelbaar	13	7	33	**53**	2,53%
Trede 6 Betaald werk met groeipotentie	34	37	82	**153**	7,30%
Trede 6 Betaald werk znd groeipotentie	47	29	90	**166**	7,92%
Trede 6 Niet Werk Fit	6	7	10	**23**	1,10%
Overige	13	21	38	**72**	3,44%
Totaal	**569**	**448**	**1078**	**2095**	**100,00%**

Leeftijdsopbouw klanten Participatie		Peildatum	31-12-19		
Leeftijdscategoriën	**Duiven**	**Westervoort**	**Zevenaar**	**RSD**	**%**
17 en jonger	2	1	1	**4**	0,19%
18-27	70	55	180	**305**	14,56%
28-35	76	56	136	**268**	12,79%
36-45	94	82	204	**380**	18,14%
46-55	143	123	245	**511**	24,39%
56 en ouder	184	131	312	**627**	29,93%
Totaal	**569**	**448**	**1078**	**2095**	**100,00%**

Uitkeringsduur klanten		Peildatum	31-12-19		
Leeftijdscategoriën	**Duiven**	**Westervoort**	**Zevenaar**	**RSD**	**%**
6 maanden of minder	36	22	76	**134**	6,40%
6 tot 12 maanden	34	35	75	**144**	6,87%
12 tot 24 maanden	75	45	124	**244**	11,65%
24 tot 60 maanden	167	123	279	**569**	27,16%
60 maanden en meer	195	170	389	**754**	35,99%
Nuggers geen uitkering gehad	62	53	135	**250**	11,93%
Totaal	**569**	**448**	**1078**	**2095**	**100,00%**

Geslacht klanten		Peildatum	31-12-19		
	Duiven	**Westervoort**	**Zevenaar**	**RSD**	**%**
Man	240	179	470	**889**	42,43%
Vrouw	329	269	608	**1206**	57,57%
Totaal	**569**	**448**	**1078**	**2095**	**100,00%**

Migratie / Statushouders / Doelgroep		Peildatum	31-12-19		
	Duiven	**Westervoort**	**Zevenaar**	**RSD**	**% totaal klanten**
Migratieachtergrond	248	184	279	**711**	33,94%
waarvan Statushouders	93	66	80	**239**	11,41%
Doelgroepregister	64	50	157	**271**	12,94%
Niet te totaliseren ivm dubbeltellingen					

Uitstroom naar werk/scholing/bedrijf	**Uitstroom in 2019**				
Per gemeente	Migratie achtergrond	Status houder	Overig	Eindtotaal	% per gemeente
Duiven	**12**	**13**	**56**	**81**	**26,6%**
KPI: Aanv.studie met studiefinanciering		5	1	6	
KPI: Inkomsten uit arbeid	9	7	33	49	
KPI: Parttime werk	2	1	3	6	
KPI: Plaatsing werk NUG			17	17	
KPI: Zelfstandig beroep of bedrijf	1		2	3	
Westervoort	**12**	**14**	**46**	**72**	**23,7%**
KPI: Aanv.studie met studiefinanciering	1	1		2	
KPI: Inkomsten uit arbeid	7	9	24	40	
KPI: Parttime werk	4	3	6	13	
KPI: Plaatsing scholing NUG			3	3	
KPI: Plaatsing werk NUG			11	11	
KPI: Zelfstandig beroep of bedrijf		1	2	3	
Zevenaar	22	4	125	151	49,7%
KPI: Aanv.studie met studiefinanciering			8	8	
KPI: Inkomsten uit arbeid	14	2	60	76	
KPI: Parttime werk	5		27	32	
KPI: Plaatsing scholing NUG	1	1	1	3	
KPI: Plaatsing werk NUG	2		26	28	
KPI: Zelfstandig beroep of bedrijf		1	3	4	
Eindtotaal	**46**	**31**	**227**	**304**	**100,0%**
% per achtergrond klant	15,1%	10,2%	74,7%	100,0%	
Indirecte uitstroom	**Uitstroom in 2019**				
Per gemeente	Migratie achtergrond	Status houder	Overig	Eindtotaal	% per gemeente
Duiven	19	7	31	57	21,5%
Westervoort	9	9	34	52	19,6%
Zevenaar	21	9	126	156	58,9%
Eindtotaal	**49**	**25**	**191**	**265**	**100,0%**
% per achtergrond klant	18,5%	9,4%	72,1%	100,0%	

Totale uitstroom 2019	**95**	**56**	**418**	**569**
% *op* totale uitstroom 2019	**16,7%**	**9,8%**	**73,5%**	**100,0%**

Bestuursrapportage | Bijlage 2.4. Redenen instroom

Instroom reden (excl. BBZ)	**Instroom in 2019**				
Per gemeente	Migratie achtergrond	Status houder	Overig	Eindtotaal	% per gemeente
Duiven	**21**	**13**	**74**	**108**	**24,7%**
Binnen periode van 6 mnd weer ingestroomd	*3*	*3*	*13*	*19*	
Instroom Niet-Uitkeringsgerechtigden	0	0	8	8	
Direct (Bijv. Ontslag, einde WW etc.)	9	8	39	56	
Indirect (Bijv. echtscheiding)	12	5	27	44	
Westervoort	**9**	**20**	**56**	**85**	**19,4%**
Binnen periode van 6 mnd weer ingestroomd	*0*	*4*	*6*	*10*	
Instroom Niet-Uitkeringsgerechtigden	0	0	10	10	
Direct (Bijv. Ontslag, einde WW etc.)	8	12	32	52	
Indirect (Bijv. echtscheiding)	1	8	14	23	
Zevenaar	**32**	**23**	**190**	**245**	**55,9%**
Binnen periode van 6 mnd weer ingestroomd	*8*	*1*	*20*	*29*	
Instroom Niet-Uitkeringsgerechtigden	6	1	28	35	
Direct (Bijv. Ontslag, einde WW etc.)	13	21	105	139	
Indirect (Bijv. echtscheiding)	13	1	57	71	
Eindtotaal	**62**	**56**	**320**	**438**	**100,0%**
% per achtergrond klant	**14,2%**	**12,8%**	**73,1%**	**100,0%**	
RSD Instroom Direct	30	41	176	247	56,4%
RSD Instroom Indirect	26	14	98	138	31,5%
RSD Niet-Uitkeringsgerechtigden	6	1	46	53	12,1%
RSD totaal	**62**	**56**	**320**	**438**	**100,0%**

Bestuursrapportage | Bijlage 2.5. Instroom per groep

Instroom groep (excl. BBZ)	Instroom in 2019				
Per gemeente	Migratie achtergrond	Status houder	Overig	Eindtotaal	% per gemeente
Duiven	**21**	**13**	**74**	**108**	
Unit Zorg en Ondersteuning (tr.1,2a,6zgp)	5	2	14	21	4,8%
Unit Werk (tr.2b tm 6)	16	11	52	79	18,0%
Niet-Uitkeringsgerechtigden	0	0	8	8	1,8%
Geen Trede	0	0	0	0	0,0%
Westervoort	**9**	**20**	**56**	**85**	
Unit Zorg en Ondersteuning (tr.1,2a,6zgp)	3	9	19	31	7,1%
Unit Werk (tr.2b tm 6)	6	11	26	43	9,8%
Niet-Uitkeringsgerechtigden	0	0	10	10	2,3%
Geen Trede	0	0	1	1	0,2%
Zevenaar	**32**	**23**	**190**	**245**	
Unit Zorg en Ondersteuning (tr.1,2a,6zgp)	10	9	34	53	12,1%
Unit Werk (tr.2b tm 6)	16	13	126	155	35,4%
Niet-Uitkeringsgerechtigden	6	1	28	35	8,0%
Geen Trede	0	0	2	2	0,5%
Eindtotaal	**62**	**56**	**320**	**438**	**100,0%**
% per achtergrond klant	**14,2%**	**12,8%**	**73,1%**	**100,0%**	
RSD Z&O	18	20	67	105	24,0%
RSD Werk	38	35	204	277	63,2%
RSD Niet-uitkeringsgerechtigden	6	1	46	53	12,1%
RSD Geen trede	0	0	3	3	0,7%
RSD totaal	**62**	**56**	**320**	**438**	**100,0%**

Bestuursrapportage | Bijlage 2.6. Ontwikkeling uitkeringsdossiers*

Bestandsontwikkeling			
	1 januari 2019	31 december 2019	% Ontwikeling jan - dec
Duiven	435	421	-3,22%
Westervoort	356	339	-4,78%
Zevenaar	865	848	-1,97%
RSD de Liemers	**1.656**	**1.608**	**-2,90%**
De ontwikkeling van het aantal uitkeringsdossiers			

* *Toelichting: Het som van instroom en uitstroom komt niet overeen met het aantal uitkeringsdossiers. Dit heeft verschillende oorzaken, aangezien instroom van een niet-uitkeringsgerechtigde hier niet wordt meegenomen en daarnaast kan een uitkering bestaan een meerdere personen.*

'De negatieve spiraal van armoede & schulden doorbreken'

Armoede- schuldenbeleid

ZEVENAAR

INHOUD

1 Inleiding **3**
1.1 Waarom deze nota? 3
2 Definities, wettelijk kader en proces **4**
2.1 Wat is armoede? 4
2.2 Wat zijn problematische schulden? 4
2.3 Wettelijk kader 4
2.4 Proces 5
3 Waar staan we nu? **5**
4 Wat hebben we opgehaald? **8**
4.1 Evaluatie armoedebeleid 8
4.2 Uitkomsten gesprekken en bijeenkomsten met maatschappelijke organisaties en armoedeplatform 10
4.3 Bijeenkomst gemeenteraad 10
5 Wat gaan we doen? **12**
5.1 Armoede 12
5.2 Schulden 16
6 Financiën **18**

CONCEPT

1 Inleiding

1.1 Waarom deze nota?

We willen steun bieden om armoede en schulden te voorkomen. Armoede en schulden zijn complexe maatschappelijke problemen. Deze problematiek heeft onze aandacht. Hierbij staan de waarden 'respect voor de mens' en 'iedereen telt mee' centraal. In deze nota formuleren we onze ambities en doelstellingen voor het armoede en schuldenbeleid voor de inwoners van de gemeente Zevenaar voor de periode van 2019-2022.

Werk is de beste manier om aan armoede te ontkomen. We richten ons beleid daarom vooral op het begeleiden van onze inwoners naar betaald werk. Lukt dit niet? Dan bieden we ondersteuning.

Langdurige armoede heeft grote impact op mensen, want het leidt tot sociale uitsluiting. Het sociale netwerk wordt steeds kleiner naarmate de armoede langer duurt. Uit onderzoek blijkt een sterk verband tussen het gebrek aan geld en gedrag (Mullainathan, Shafir, 2014, WRR, 2017). Mensen die lang in armoede leven zijn geneigd om van dag tot dag te leven. Het gevolg is dat zij vaak niet meer in staat zijn om problemen op te lossen en om de negatieve spiraal van armoede of schulden te doorbreken. Niet alleen voor volwassenen is langdurige armoede vervelend maar ook voor kinderen. Uit onderzoek blijkt dat langdurig opgroeien in armoede gevolgen kan hebben voor het welbevinden, gezondheid en ontwikkeling van het kind[1] (Kalthof, 2018). De kans op overerving van armoede op generaties wordt groter.

Daarnaast blijkt uit de praktijk dat in veel gevallen waar zorg en ondersteuning wordt gevraagd door een inwoner er mogelijk ook een financieel probleem meespeelt. We willen financiële problemen of schulden vroegtijdig in beeld krijgen om risicovolle en problematische schuldenproblematiek te voorkomen of tijdig ondersteuning te kunnen bieden aan inwoners die dit nodig hebben.

Wij willen inwoners ondersteunen om weer controle en grip te krijgen op hun persoonlijke situatie.
Het is daarom van belang om armoede en schuldenproblematiek integraal op te pakken. Met dit beleid bieden we maatwerk en geven we inwoners zoveel mogelijk handvatten om weer zelfstandig te leven. We werken niet alleen aan hulp bij de oplossing van schulden (korte termijn) maar ook aan het vergroten van de financiële vaardigheden (lange termijn).

CONCEPT

[1] Voor wetenschappelijke beschrijving van de effecten van armoede op kinderen willen wij u graag verwijzen naar het onderzoeksrapport van het Nederlands Jeugdinstituut. Te vinden via: https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Opgroeien-en-opvoeden-in-armoede.pdf

2 Definities, wettelijk kader en proces

2.1 Wat is armoede?

We hanteren de definitie van het Sociaal Cultureel Planbureau met betrekking tot armoede. Deze luidt als volgt:
'Er is sprake van armoede wanneer iemand gedurende een langere tijd niet de middelen heeft om te kunnen beschikken over de goederen en voorzieningen die in zijn samenleving als minimaal noodzakelijk gelden'.

Inwoners moeten bepaalde basisbehoeften hebben. Denk daarbij aan kleding, nutsvoorzieningen, voldoende voedsel, goede huisvesting, etc. Maar ook voldoende mogelijkheden hebben om deel te nemen aan de samenleving. Denk daarbij aan een lidmaatschap van een sportvereniging. Uiteindelijk willen we voorkomen dat inwoners sociaal uitgesloten zijn van de samenleving omdat ze weinig te besteden hebben.

Armoedebeleid wordt vaak in regelingen gevat: op basis van de regelingen maken bepaalde doelgroepen gebruik van het recht op ondersteuning. Je kunt dat vergelijken met het krijgen van vis. Maatschappelijke partners wijzen ons er op dat het beter is om inwoners handvatten te geven, zodat ze weer zelf in hun bestaan kunnen voorzien. Met andere woorden: verstrek de spreekwoordelijke hengel, zodat de visser zelf in zijn bestaan kan voorzien. Deze filosofie is als achterliggende gedachte meegenomen in deze nota.

2.2 Wat zijn problematische schulden?

De definitie van problematische schulden luidt volgens de NVKK (koepelorganisatie voor schuldhulpverlening) als volgt:
'Een problematische schuldsituatie is de situatie waarin van een natuurlijk persoon redelijkerwijs is te voorzien dat hij niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden, of waarin hij heeft opgehouden te betalen.'

Schulden worden vaak opgevat als 'eigen schuld dikke bult', door de buitenwereld. Maar wetenschappelijke inzichten over schaarste, armoedestress en gedrag schetsen een ander beeld. We spreken minder over een 'gebrek aan motivatie'. Maar juist meer over het verschil tussen 'niet willen en niet kunnen' (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2017). Wanneer het in het leven tegenzit, bijvoorbeeld met een scheiding, overlijden van een partner of ontslag, zijn niet alle inwoners automatisch zelfredzaam. We hebben het hier over het 'niet kunnen'. Het nodeloos straffen en uitsluiten draagt niet bij aan de oplossing om de negatieve spiraal van armoede en schulden te doorbreken. Het treft vaak mensen die het minst weerbaar zijn.

2.3 Wettelijk kader

De Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS), die in 2012 is ingevoerd, schrijft voor dat de gemeenteraad een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan inwoners. Daarnaast is het na het ontstaan van de nieuwe gemeente Zevenaar in 2018 tijd om het beleid te harmoniseren. Dit beleidsplan vormt het nieuwe kader voor het beleid op het gebied van armoede en schulden.

2.4 Proces

Participatie, beleidsperiode en evaluatie

In het collegeprogramma staat het thema participatie centraal. Dat betekent dat we bij elk beleidsstuk inwoners, belanghebbenden en maatschappelijke organisaties betrekken. Dat hebben we in deze nota ook gedaan. Deze nota is ontwikkeld in open dialoog. De volgende (maatschappelijke) organisaties zijn onder andere bij de totstandkoming betrokken, tijdens bijeenkomsten van het armoedeplatform, de armoede conferentie, de gemeenteraad en in verschillende gesprekken:

- Participatieraad
- Belangenvereniging chronisch zieken
- Rabobank
- Solidariteitsfonds Rijnwaarden
- Woningbouwcorporaties
- Stichting Leergeld
- Caleidoz
- Sociaal raadslieden
- Rijnwaarden 50+
- Maatjesproject (de kerk)
- Formulierenbrigade, onderdeel van Caleidoz
- Gebiedsteams
- Voedselbank
- Kledingbank
- Welkomhuis
- huisartsen
- Kwiz (onderzoeksbureau)
- Gemeenteraad

Het beleidsplan loopt van 2019 tot en met 2022. We vinden het belangrijk om maatschappelijke organisaties niet alleen bij de ontwikkeling van beleid, maar ook bij de monitoring en evaluatie te betrekken. De wereld is continu in beweging. Dit geldt ook voor de ontwikkelingen rond armoede en schulden. Daarom willen we eind 2020 het beleid tussentijds evalueren samen met de betrokken organisaties.

3 Waar staan we nu?

In de afgelopen jaren is er een breed pakket ontwikkeld aan regelingen en voorzieningen voor inwoners in armoede. Inwoners van de gemeente Zevenaar met een laag inkomen kunnen daarom een beroep doen op diverse voorzieningen om hun lasten te verlichten of het maatschappelijk participeren te versterken. Wij bieden hierbij voorzieningen aan die voor een vangnet zorgen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de bijzondere bijstand. Ook proberen we te voorkomen dat inwoners zorg mijden door het aanbieden van een collectieve ziektekostenverzekering. Met de Gelrepas zorgen we ervoor dat inwoners kunnen deelnemen in de samenleving . Hieronder vindt u een aantal belangrijke (lokale) voorzieningen toegelicht die de meeste impact hebben op het huidige beleid. Het overzicht van andere lokale voorzieningen vindt u terug in bijlage 1.

✓ We bieden inwoners een laatste vangnet, vanuit een integrale werkwijze om uiteindelijk weer zelfredzaam te zijn.

Soms hebben inwoners tijdelijk financiële ondersteuning nodig. Vaak vanwege een verandering in de persoonlijke levenssfeer. Denk daarbij aan het verlies van een baan, een echtsscheiding of psychische problemen (in de literatuur bekend als life-events). We bieden dan een laatste vangnet in de vorm van een uitkering. De Regionale Sociale Dienst (RSD) de Liemers begeleidt inwoners naar een baan en verwijst door naar de gebiedsteams als er meer zorg nodig is of als er sprake is van (problematische) schulden.

CONCEPT

Met de komst van de Participatiewet hebben we diverse instrumenten ter beschikking gekregen om inwoners vanuit een uitkeringssituatie weer aan het werk te helpen. Zo is er besloten om te werken met de omgekeerde toets. Hierbij wordt minder uitgegaan van regels en meer gekeken naar behoeften, omstandigheden en mogelijkheden[2].Onze gemeente heeft de opgave om zoveel mogelijk integraal te werken en zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. Hierbij zoeken we samenhang tussen de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Een ander belangrijk instrument is 'inkomstenvrijlating' waarmee wij bijstandsgerechtigden positief stimuleren om te werken. Dat betekent dat een inwoner die parttime gaat werken, gedurende 6 maanden, 25% van zijn extra inkomsten mag behouden.

De Regionale Sociale Dienst voert een actief re-integratiebeleid dat leidt tot uitstroom naar werk. We constateerden echter ook dat een grote groep inwoners met een bijstandsuitkering een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft en hierdoor (nog) niet voor een baan in aanmerking komt. Dit is recentelijk aanleiding geweest om de Regionale Sociale Dienst een nieuwe opdracht[3] mee te geven. De opdracht is meer te investeren in inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zoals laagopgeleiden, statushouders, ouderen, mensen met een beperking, etc. We willen inwoners arbeidsfit maken (activeren), bemiddelen en plaatsen naar zoveel mogelijk regulier werk.

Daarin werken we ook samen met het UWV om te voorkomen dat inwoners vanuit de Werkeloosheidswet (Ww) in de bijstand komen. We willen hiermee inwoners perspectief bieden en voorkomen dat ze in een slechte maatschappelijke positie terecht komen.

✓ Meedoen in de samenleving door de Gelrepas

Om maatschappelijke uitsluiting te voorkomen en deelname in de samenleving te stimuleren is er de Gelrepas. Hierdoor kunnen inwoners gratis of met kortingen meedoen aan diverse activiteiten zoals een dagje uit, het volgen van cursussen, bezoek aan theater of concert of lid worden van een sportvereniging. De Gelrepas is er zowel voor volwassenen als voor kinderen. Een inwoner komt hiervoor in aanmerking als hij of zij niet meer verdient dan 120% van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat een huishouden nodig heeft om in het eigen levensonderhoud te voorzien (Rijksoverheid, 2018).

✓ Kinderen ondersteunen we extra met het Kindpakket

Om aan te sluiten bij de leefwereld en behoeften van kinderen heeft Stichting Leergeld de Liemers in 2017 kinderen geïnterviewd over de uitbreiding van het Kindpakket. De conclusie uit de interviews is dat bijna alle kinderen kiezen voor een goede fiets, schooltas, kleding, schoenen of een laptop/tablet. We geven daarnaast ook extra ondersteuning in de vorm van huiswerkbegeleiding, zomerschool, Gelrepas en het Jeugd Sport en Cultuurfonds. Uiteindelijk willen wij voorkomen dat kinderen aan de zijlijn staan omdat zij opgroeien in een gezin met weinig geld.

CONCEPT

[2] Bijvoorbeeld: Als de kosten voor een rijbewijs de enige belemmering is om een baan te accepteren. Dan is het zinvol om dat rijbewijs te verstrekken onder goede voorwaarden. Het gaat hierbij ook om rendement denken. Een uitkering kost €16.000,- per jaar, een eenmalig rijbewijs veel minder.
[3] Raadsbesluit Z/18/30349 Nieuwe opdracht RSD 2018

✓ Collectieve ziektekostenverzekering.

Weinig geld en het vermijden van (noodzakelijke) zorg staan vaak niet los van elkaar. Inwoners zonder baan hebben vaak geen toegang tot collectieve regelingen voor korting op hun ziektekosten. Daarom bieden wij in samenwerking met Menzis een collectieve korting aan op drie aanvullende pakketten van Menzis. Hiermee proberen we te stimuleren dat inwoners zich verzekeren voor de zorg die zij nodig hebben. In 2017 maakten 954 inwoners gebruik van de collectieve ziektekostenverzekering.

✓ Schuldhulpverlening

De gemeentelijke schuldhulpverleners ondersteunen inwoners om weer grip en controle terug te krijgen of hun financiële situatie. Dit wordt gedaan door het realiseren van een laagdrempelige toegang, het stabiliseren van de situatie, de basis op orde te brengen en te werken aan een schuldenvrije situatie.

Als blijkt dat een inwoner niet genoeg vaardigheden heeft om zich zelfstandig te redden, dan zoeken we ondersteuning in het voorliggende veld. Denk daarbij aan sociaal raadslieden en de formulierenbrigade van Caleidoz voor het helpen met het aanvragen van toeslagen en het terugdringen van niet-gebruik van voorzieningen. Is er meer nodig? Dan zijn er instrumenten zoals bewindvoering, de minnelijke regeling, het saneringstraject en het Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) beschikbaar.

CEPT

4 Wat hebben we opgehaald?

Om te komen tot een goede afweging voor de uitgangspunten van het nieuwe beleidsplan is er onderzoek gedaan naar het huidige beleid en is gesproken met maatschappelijke organisaties. Hieronder beschrijven wij de belangrijkste uitkomsten uit de evaluatie van het armoedebeleid (door onderzoeksbureau Kwiz). Daarna beschrijven wij in hoofdlijnen de uitkomsten van de gesprekken met de maatschappelijke organisaties en de gemeenteraad. Hieronder volgt een samenvatting, de details vindt u verderop in hoofdstuk 4.2.

4.1 Evaluatie armoedebeleid

In de inkomenseffectrapportage van het onderzoeksbureau Kwiz is er aandacht besteed aan de grootte van de doelgroep, inkomensbron en huishoudtype van het huidige minimabeleid (2018, p.7-8). Hieronder geven we een korte schets van onze gemeente.

Tabel 1: Kenmerken huishoudens naar inkomen in Zevenaar.

Inkomen	Aantal
Tot 100% Wsm	1.300
Tot 110% Wsm	1.600
Tot 120% Wsm	2.000

Uit het onderzoek blijkt dat het aantal huishoudens dat rond moet komen van een inkomen tot 120% van het Wsm gemiddeld lager is dan landelijk, maar hoger dan bij andere vergelijkbare gemeenten. In onze gemeente ligt het percentage op 10,3%, landelijk ligt het op 12% en voor gemeenten met minder dan 50.000 inwoners op 6%.

Tabel2: Onderverdeling inkomensbron minima tot 120% Wsm (Wettelijk sociaal minimum)

Inkomensbron	Aantal	Aandeel
Bijstand inkomen	800	40%
AOW inkomen	540	27%
Ander inkomen	660	33%
Totaal	2.000	100%

Tabel 2 laat zien dat er een grote groep is die zijn inkomen genereert uit andere bronnen, denk hierbij bijvoorbeeld aan (parttime) werk of de Werkeloosheidswet (Ww).

Tabel 3 Overzicht huishoudtype minima, inkomen tot 120% Wsm

Huishoudtype	Aantal	aandeel	Aantal t.o.v. alle huishoudens
Alleenstaand	1.150	58%	18%
Eenoudergezin	300	15%	22%
Meerpersoons met kinderen	225	11%	4%
Meerpersoons zonder kinderen	325	16%	5%
Totaal	2.000	100%	10%

CONCEPT

Alleenstaanden vormen met 58% de grootste groep minimahuishoudens. Dat is vergelijkbaar met de meeste andere gemeenten.

Wat is het effect van het gemeentelijke armoedebeleid?

Uit onderzoek van onderzoeksbureau Kwiz (2018) blijkt dat onze gemeente Zevenaar een evenwichtig armoedebeleid voert. Het gemeentelijke beleid zorgt ervoor dat het vrije besteedbare bedrag van minimahuishoudens groter wordt en de regelingen hebben een positief effect op het meedoen in de samenleving (Ibid, p 6,18-19). Uit de enquête blijkt dat het minimabeleid volgens inwoners vooral een bijdrage levert om aan sportieve of culturele activiteiten deel te nemen en om andere mensen te ontmoeten (Ibid, p.28).

Is er sprake van een armoedeval?

Er is sprake van een armoedeval. Bijna alle huishoudens (uitgezonderd alleenstaanden) hebben bij een loon van 120% Wsm meer aan totaal inkomen dan bij een loon van 130% Wsm (Ibid, p.6, tabel 4.2.1 p.18-19). De armoedeval wordt verklaard door het teruglopen van landelijke toeslagen en doordat het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Het effect van de landelijke regelingen op het netto besteedbaar inkomen is vele malen hoger dan het effect van de lokale minimaregelingen. De reden hiervoor is de hoogte van het bedrag van landelijke toeslagen.

Gebruik en bekendheid regelingen

Als gemeente lossen we de armoedeval niet op. Eén van de belangrijkste zaken die wij als gemeente wel kunnen beïnvloeden is er voor te zorgen dat zoveel mogelijk minimahuishoudens bekend zijn met minimaregelingen en gebruik maken van landelijke toeslagen[4]. Uit het onderzoek van onderzoeksbureau Kwiz blijkt dat het bereik van de meeste regelingen in het kader van het armoedebeleid in lijn ligt met andere gemeenten (Ibid, zie voor meer details p. 4, p.7 t/m 10). Tabel 4 geeft inzicht in de huidige stand van zaken met betrekking tot het gebruik van de regelingen.

Tabel 4. Inzicht in het categorie minimaregelingen, grootte van doelgroep, peildatum en benchmark landelijke gemiddelde.

Categorie	Doelgroep	2017	Benchmark landelijke gemiddelde
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	1300 huishoudens	50%	70% -75%
Bijzondere bijstand	1600 huishoudens	34%	25%-35%
Individuele inkomenstoeslag	1150 huishoudens	47%	55% (+/-)
Collectieve ziektekostenverzekering	2000 huishoudens	48%	30-40%
Gelrepas	2400 volwassen	39%	N.B.
Gelrepas	800 kinderen (4-18 jaar)	82%	60-70%
Kindpakket	800 kinderen	62%	60%

[4] Zie doelstelling: 10% meer gebruik regelingen in 2021 bij hoofdstuk 5.

CONCEPT

4.2 Uitkomsten gesprekken en bijeenkomsten met maatschappelijke organisaties en armoedeplatform

De meest belangrijke uitkomst is dat er meer aandacht moet komen voor een actieve en persoonlijke benadering van (kwetsbare) inwoners door de gemeente en het vroegtijdig signaleren van problemen. Zo is het probleem van eenzaamheid en het sociaal isolement nadrukkelijk benoemd als een risico. Daarnaast is er het advies gegeven om op zoek te gaan naar de vraag achter de vraag en te beoordelen of inwoners daadwerkelijk zelfredzaam zijn. De praktijk laat zien dat wij als overheid te hoge verwachtingen hebben van de mate van zelfredzaamheid. Het advies was ook om problemen als eenzaamheid samen met maatschappelijke organisaties op te pakken en als gemeente meer als verbinder tussen allerlei maatschappelijke initiatieven te gaan fungeren.

Verder blijkt uit de gesprekken met de maatschappelijke partners dat er minder behoefte is aan het hanteren van één inkomensgrens voor alle minimaregelingen. Er moet meer aandacht komen voor inwoners die boven de grens zitten van 120% van het Wsm en hierdoor geen gebruik kunnen maken van minimaregelingen. Maar ondertussen wel kampen met betalingsproblemen. Het gaat met name om chronische zieken en kinderen van ouders met schulden. Chronische zieken hebben vaak te maken met verborgen kosten die nergens worden vergoed. Hetzelfde geldt voor kinderen met ouders met schulden. Kinderen kunnen door de inkomensgrens geen gebruik maken van de Gelrepas en het Kindpakket. Terwijl hun ouders feitelijk nauwelijks iets te besteden hebben.

Toegankelijkheid was ook een gesprekonderwerp. Het gaat hier met name om taalvriendelijkheid in alle uitingen van onze gemeente zoals beschikkingen en informatie op websites en brieven. Lees: vermijd ambtelijke taal! Dit beeld wordt ook bevestigd in de enquête. Inwoners maken niet of nauwelijks gebruik van de website. Niet alleen taal maar ook continue aandacht voor laagdrempelige toegang tot hulp is volgens maatschappelijke organisaties een belangrijk aandachtspunt.

Het laatste belangrijke aandachtspunt is de behoefte aan georganiseerde overleggen in de vorm van het armoedeplatform. Vrijwilligers en professionals hebben vaak veel informatie over het gedrag van inwoners, de ervaren knelpunten en belemmeringen binnen procedures. Er is behoefte om deze informatie met elkaar te delen. Daarnaast is er behoefte om de samenwerking te intensiveren en meer inzicht te hebben in elkaars taken, specialismes en verantwoordelijkheden.

4.3 Bijeenkomst gemeenteraad

Uit de bijeenkomst met de gemeenteraad (18 september 2018) bleek dat alle aanwezigen het eens waren over de stelling dat werk de beste weg uit armoede is. Bijna alle aanwezigen deelden de mening dat wij als gemeente nog meer kunnen doen om schulden te voorkomen. Het voorkomen van schulden werd gezien als een brede maatschappelijke taak en niet alleen een taak van onze gemeente. Daarnaast is er de tip gegeven om naast de bestaande communicatiekanalen zoals huis aan huis blad en website, ook gebruik te maken van logische vindplaatsen om mensen te informeren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een koffietafel bij de supermarkt. Bij een actieve benadering onderschrijft de raad dat het belangrijk is om met maatschappelijke partners samen te werken. Vooral ook omdat het voor inwoners vaak laagdrempelig werkt om informatie te delen met vrijwilligers, zoals de formulierenbrigade (van: Caleidoz) of het maatjesproject.

CONCEPT

De collectieve ziektekostenverzekering was een punt van discussie. Het ging dan met name over de vraag of het een gemeentelijke taak is om naast de landelijke zorgtoeslag ook een collectieve ziektekostenverzekering met aanvullende pakketten aan te bieden[5]. Omdat inwoners die weinig te besteden hebben alleen zouden kiezen voor een basisverzekering. Daarnaast is het volgens de gemeenteraad belangrijk om te stimuleren dat inwoners een deel van hun uitkeringen kunnen behouden bij parttime werk.

Het hanteren van één inkomensgrens voor alle minimaregelingen.

De voormalige gemeenteraden van de gemeente Zevenaar en Rijnwaarden hebben in 2017 besloten om het besluit over het hanteren van één inkomensgrens van 120% voor alle minimaregelingen over te laten aan het nieuwe gemeentebestuur van Zevenaar[6].

Wij stellen voor om af te zien van het hanteren van één inkomensgrens (namelijk 120%) voor alle minimaregelingen. Bij het hanteren van één inkomensgrens voor alle minimaregelingen gaat het specifiek om het verhogen van drie regelingen namelijk:

De kwijtschelding van gemeentelijke belastingen (grens van 100% Wsm), de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag (beide grens van 110% Wsm). Bij alle overige regelingen wordt al de grens van 120% van het Wsm gehanteerd.

Wettelijk is de beleidsvrijheid beperkt met betrekking tot het verhogen van de inkomensgrens voor de gemeentelijke belastingen. De inkomensgrens die gehanteerd mag worden door de gemeenteraad is maximaal 100% van de bijstandsnorm[7]. Deze inkomensgrens wordt nu gehanteerd. Er is dus geen ruimte om de inkomensgrens verder te verhogen.

De individuele inkomenstoeslag is bedoeld om inwoners die lange tijd moeten rondkomen van het bestaansminimum financieel te ondersteunen indien zij geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (art.36, eerste lid, van de Participatiewet). In tegenstelling tot veel andere gemeenten hanteren wij hierbij een ruimhartig beleid. In veel gemeenten is de referteperiode drie jaar. Een referteperiode is de periode waarin een inwoner niet meer dan de vastgestelde inkomensgrens mag verdienen. In onze gemeente heeft een inwoner na een referteperiode van een jaar al recht op de individuele inkomenstoeslag.

Bijzondere bijstand is veelal incidenteel. De kosten moeten bijzonder zijn, noodzakelijk en nergens anders worden vergoed. Daarnaast vindt er ook een draagkracht berekening plaats. Als blijkt dat een persoon te weinig inkomen heeft om kosten zelf te betalen, dan wordt er als nog bijzondere bijstand toegekend. Het lijkt er op dat indien men een grotere groep wil bereiken om het vrije besteedbare bedrag te verhogen, het zinvoller is om in te zetten op maatregelen die de totale populatie bereiken. De actie die we daarvoor ondernemen is dus het vergroten van het bereik en gebruik van lokale en landelijke regelingen door werkende minima en bijstandsgerechtigden.

[5] Uit hoofdstuk 3 alinea collectieve ziektekostenverzekering blijkt dat een grote groep van onze inwoners gebruik maakt van de collectieve ziektekostenverzekering en de aanvullende pakketten.
[6] Gemeente Rijnwaarden zie besluit (2017-39) voor de gemeente Zevenaar zie besluit (Z/17/270400).
[7] Op kwijtscheldingsverzoeken die op of na 1 januari 2018 worden ingediend is de kostendelersnorm uit de Participatiewet van toepassing

5 Wat gaan we doen?

De afgelopen jaren is er sprake geweest van een ruimhartig beleid. Er is een breed aanbod ontstaan ter ondersteuning van inwoners en hun kinderen. De komende jaren gaan wij het beleid verder aanscherpen. In dit hoofdstuk beschrijven we welke ambities we hebben, welke doelstellingen we willen realiseren en welke resultaten hieraan een bijdrage leveren. We besteden eerst aandacht aan armoede en daarna aan schulden.

5.1 Armoede

Ambitie:
Wij willen meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk krijgen.
Wij willen minder armoede en minder sociale uitsluiting.

Ambitie 1: Wij willen meer inwoners die op het bestaansminimum leven aan het werk krijgen.

Doelstelling: Vanaf 1 januari 2020 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar betaald werk met 10% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor[8].

Voor inwoners geeft werk de grootste kans om (langdurige) armoede te doorbreken. Werk zorgt niet alleen voor meer inkomen maar draagt bij aan het eigen maatschappelijk welbevinden. Het zorgt ervoor dat je volwaardig mee kan doen in de samenleving, je sociale netwerk groter wordt en betekenisvolle relaties opbouwt. Het accepteren van een baan vergroot de kans om door te groeien en in de toekomst meer te gaan verdienen. Daarnaast zorgt werk ervoor dat er kans is om financiële reserves op te bouwen om, ook in toekomstsituaties, zelfstandig met financiële tegenslagen om te gaan. Wat ook vaak vergeten wordt is dat er bij uitkering geen sprake is van pensioenopbouw. Met werk wel.

Resultaat: Wij maken bijstandsgerechtigden werkfit.
Zoals vermeld in hoofdstuk 3 'waar staan we nu' is er door de gemeenteraad besloten dat de Regionale Sociale Dienst De Liemers haar dienstverlening gaat uitbreiden en zich ontwikkelt naar een netwerkorganisatie op het terrein van werk en participatie. De activiteiten die zij ontplooien en de instrumenten die beschikbaar zijn uit de Participatiewet dragen bij aan het doel om het aantal inwoners dat uitstroomt naar betaald werk positief te beïnvloeden en daarmee (langdurige) armoede te verminderen. We gaan kijken naar ruimere mogelijkheden om inwoners die parttime gaan werken of ondernemen positief te stimuleren.[9] Hierbij worden ook landelijke ontwikkelingen en experimenten nauwlettend gevolgd.

[8] Het eindresultaat voor evaluatie wordt gedefinieerd als totale populatie bijstandsgerechtigden op de laatste dag van het jaar.
[9] De RSD kan in de huidige werkwijze een inkomensvrijlating toepassen. Dat betekent dat iemand die parttime gaat werken gedurende 6 maanden 25% van zijn extra inkomsten mag behouden. Om in aanmerking te komen geldt de voorwaarde tenminste twee jaar een uitkering.

CONCEPT

Ambitie 2: Wij willen minder armoede en minder sociale uitsluiting

Doelstelling: Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018.

Uit de evaluatie van het armoedebeleid door onderzoeksbureau Kwiz (2018) blijkt dat een deel van de inwoners die leeft in armoede nog niet geheel wordt bereikt (zie p 9-12). Niet iedereen is dus op de hoogte van het bestaan van minimaregelingen. Dit is een belangrijk aandachtspunt. Het onderzoek toont namelijk aan dat als huishoudens gebruik maken van alle minimaregelingen (lokaal en landelijk) er per maand geld overblijft om vrij te besteden.

Naast verbetering van het bereik willen we kijken naar verbetering van de regeling voor het meedoen in de samenleving. Minima kunnen jaarlijks een bijdrage krijgen voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vorming. Deze bijdrage wordt verstrekt in de vorm van de Gelrepas. We gaan onderzoeken of er hiervoor alternatieven zijn die beter aansluiten bij de lokale behoeften en het gebruik van regelingen vergroot.

Daarnaast zijn niveau van taal in onze communicatie, stadinbonnen en het verbreden van de doelgroep voor kinderen van ouders met schulden de overige resultaten die worden beschreven.

Resultaat: Wij voeren 2x per jaar campagne om de bekendheid van minimaregelingen te vergroten.
We willen meer inwoners bereiken met informatie over de minimaregelingen door het inzetten van verschillende communicatiekanalen. Denk daarbij aan sociale media en lokale campagnes. Daarvoor gaan we minimaal 2x per jaar actief campagne voeren. Daarnaast gaan we in gesprek met maatschappelijke partners over hoe we samen de regelingen beter onder de aandacht kunnen brengen.

Resultaat: Advies aan college verkennend onderzoek naar andere vormen van meedoen.[10]
Wij gaan alternatieven onderzoeken om het meedoen in de samenleving te stimuleren. Doel van het huidige beleid en werkwijze is om inwoners te laten meedoen (o.a. sport, cultuur, recreatie). Dat blijft bestaan. In de huidige situatie is het voordeel van de Gelrepas dat wij organisatorisch weinig tot geen administratieve handelingen hoeven uit te voeren. Het nadeel is dat een deel van het aanbod buiten de gemeente Zevenaar ligt en dat er voor volwassenen vaak een eigen bijdrage betaald moet worden. Wij gaan andere marktpartijen onderzoeken. Deze moeten voldoen aan de volgende kaders:

- Inwoners moeten zelf kunnen kiezen van welk aanbod ze gebruik willen maken.
- Het aanbod moet in natura verstrekt worden.
- Het aanbod moet een brede doelgroep dienen. Dus zowel kinderen als volwassenen.
- Het aanbod moet vooral lokaal zijn. Voor de bereikbaarheid van inwoners en zodat lokale verenigingen, stichtingen en organisaties hiervan profiteren.
- De site of portaal moet gebruiks- en taalvriendelijk zijn en voldoen aan de web richtlijn (WCAG).
- Er moet persoonlijke ondersteuning zijn voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- De administratielast moet laag zijn voor alle betrokkenen.
- Het budget dat nu beschikbaar is voor de Gelrepas geldt als maximum.

[10] Aangedragen tijdens de brede bijeenkomst met de gemeenteraad. Advies was om te kijken naar andere voorbeelden zoals in Montferland en Doetinchem.

CONCEPT

Resultaat: Wij hebben een taalvriendelijke informatieverstrekking[11]
Om de drempel zo laag mogelijk te maken voor inwoners om aanvragen minimabeleid of schuldhulpverlening in te dienen, is het belangrijk dat formulieren en andere informatie zoveel mogelijk te begrijpen zijn voor iedereen. We willen in onze communicatie, denk aan informatie op de website of in een beschikking, er nadrukkelijker opletten dat we niet teveel ambtelijke taal gebruiken.

Resultaat: Wij verstrekken elk jaar stadinbonnen ten behoeve van kinderen. [12]
In 2017 zijn er eenmalig stadinbonnen verstrekt. Omdat het goed aansluit bij de behoeften van kinderen die opgroeien in armoede gaan we elk jaar stadinbonnen verstrekken.

Resultaat: Het verbreden van de doelgroep van het kindpakket voor ouders met schulden[13]***.***
Het kindpakket is toegankelijk voor kinderen waarvan de ouders een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan 120% van het wettelijk sociaal minimum. We willen dat ook kinderen van ouders met een schuldentraject toegang krijgen tot het kindpakket.

Resultaat: Wij intensiveren de integrale samenwerking met maatschappelijke partners.[14]
Door het intensiveren van de samenwerking met maatschappelijke partners gaan we ervoor zorgen dat de ondersteuning aan inwoners met schulden en armoede beter wordt. Met professionals en vrijwilligers willen we meer samenwerken. Aandachtspunten hierbij zijn elkaar beter leren kennen, ervaringen delen en gebruik maken van elkaars expertise. Wij organiseren minstens 1x per jaar een armoedeplatform. Niet alleen met bestaande partners gaan wij samenwerken maar ook met nieuwe zoals de Rabobank, scholen en huisartsen

Doelstelling: Op 1 januari 2022 is het aantal chronische zieken en gehandicapten die gebruik maakt van de lokale 'bijdrage en compensatie regeling chronisch zieken' en van de collectieve zorgverzekering gestegen met 30% ten opzichte van 2018.

Chronische zieken, ouderen en gehandicapten hebben vaak verborgen kosten die verband houden met hun situatie. Zij kunnen daarom in aanmerking komen voor de regeling 'bijdrage en compensatieregeling' van de gemeente voor verborgen kosten. Inwoners mogen een aanvraag indienen als zij tot de doelgroep chronisch zieken en gehandicapten behoren en het inkomen niet hoger is dan 120% van het Wsm. Hiernaast kan iedereen en ook de doelgroep een beroep doen op de collectieve ziektekostenverzekering en de aanvullende pakketten. De huidige inkomensgrens voor deze regelingen is 120% van het Wsm.

Resultaat: Wij verhogen de inkomensgrens van 120% naar 140% voor de 'bijdrageregeling en compensatieregeling'. Voor de collectieve ziektekostenverzekering verhogen wij ook de grens van 120% naar 140% maar dan alleen voor het aanvullende pakket 3 en dan enkel voor chronisch zieken en gehandicapten.
Door het verhogen van de inkomensgrens van de bijdrageregeling, compensatieregeling en collectieve ziektekostenverzekering naar 140% willen wij chronische zieken en gehandicapten extra ondersteunen. De verhoging inkomensgrens voor de collectieve ziektekostenverzekering is uitsluitend bedoeld voor deze doelgroep. Wij bieden daarmee meer ondersteuning en willen voorkomen dat chronisch zieken door zorgkosten onder het bestaansminimum terecht komen.

[11] Aangedragen tijdens de brede bijeenkomst met maatschappelijke organisaties.
[12] Op grond van het onderzoek van stichting leergeld naar de behoeften van kinderen.
[13] Aangedragen tijdens brede bijeenkomst met maatschappelijke organisaties.
[14] Aangedragen o.a. woningbouwcorporaties, Caleidoz

CONCEPT

Doelstelling: Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning.

Uit gesprekken met de ouderenstichting blijkt dat er meer behoefte is aan persoonlijke aandacht bij ouderen dan aan het oprekken van de inkomensgrens voor deze doelgroep. Uit het onderzoek 'Gezondheid in beeld' (GGD, 2017) blijkt dat in de gemeente Zevenaar 23% van de bevolking 65 jaar of ouder is. De vergrijzing neemt de komende jaren toe. In 2040 zal een derde van de bevolking 65 jaar of ouder zijn. Daarnaast blijkt dat een kwart van de 65-plussers in onze gemeente zich emotioneel eenzaam voelt en 43% sociaal eenzaam is (idem, 2017 p.33).

Sociale eenzaamheid houdt in dat een inwoner niet voldoende netwerk om zich heen heeft. Het gaat dan om familie, vrienden en buren. In deze situaties kan men dus niet of nauwelijks een beroep doen op hun netwerk voor hulp of ondersteuning. Van de totale groep 65 plussers heeft 58% een lage opleiding. Onder de groep laagopgeleiden zitten relatief veel laaggeletterden. De combinatie tussen leeftijd, opleidingsniveau en laaggeletterdheid vormt een risico. Deze groep is financieel kwetsbaar en minder zelfredzaam.

Resultaat 1: Wij gaan samen met maatschappelijke partners inwoners van 75+ actief benaderen voor een vrijblijvend gesprek[15].
Wij willen meer persoonlijk met inwoners van 75+jaar in gesprek gaan om in kaart te brengen of er behoefte is aan (extra) ondersteuning. In deze gesprekken zal nadrukkelijk gevraagd worden of de doelgroep gebruik maakt van alle regelingen. Maar wij zullen ook aansluiten bij bestaande initiatieven en nauwe samenwerking zoeken met maatschappelijke organisaties.

CONCEPT

[15] Het gesprek met Rijnwaarden 50+ heeft geleid tot deze verandering in werkwijze. Van sociaal raadslieden kregen wij opmerkingen van gelijke strekking.

5.2 Schulden

Ambitie:
Wij willen schulden sneller signaleren. Inwoners met schulden worden beter zelfredzaam.

Ambitie 3: Wij willen schulden sneller signaleren.

Doelstelling: Het aantal cliënten dat vanuit de toegang instroomt in Zevenaar Schuldenvrij neemt vanaf 2020 jaarlijks toe met 5%.

De decentralisaties jeugd, Wmo en participatie gaan uit van de zelfredzaamheid van burgers. De praktijk blijkt echter weerbarstig. Voor een grote groep mensen zijn wetten en regels simpelweg te complex. Daarnaast speelt bij schulden schaamte een grote rol. Dat willen we doorbreken door een proactieve houding gericht op ondersteuning. Onderzoek toont aan dat mensen gemiddeld vijf jaar wachten met het vragen van hulp bij schulden (Jungmann, 2016).

De gemiddelde schuldenlast is dan al opgelopen naar 40.300 euro verdeeld over gemiddeld 15 schuldeisers (NVVK, koepelorganisatie voor schuldhulpverlening, 2016). Dan is er sprake van een problematische schuld. Dat betekent dat een inwoner niet meer in staat is om zonder een schuldhulpverleningstraject zelfstandig zijn schulden af te lossen. Wanneer inwoners met een hulpvraag aankloppen bij de gemeente streven we ernaar om zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen vier weken het gesprek aan te gaan.

Daarnaast willen wij inwoners vroegtijdig en actief benaderen om samen met hen te kijken wat nodig is. Dit sluit ook aan bij het advies van de Nationale Ombudsman in zijn rapport 'een open deur' (2018) om inwoners ruimhartig toe te laten tot schuldhulpverlening en daarmee te voorkomen dat schulden van inwoners verder oplopen. Niet interveniëren leidt uiteindelijk tot hogere maatschappelijke kosten.

Resultaat: Met de pilot schuldenvrij gaan wij inwoners actief benaderen voor ondersteuning bij beginnende financiële problemen.
Met pilot schuldenvrij en daaruit voorvloeiende actie 'Vroeg erop af' willen we inwoners, meer dan nu, actief ondersteunen. We gaan er eerder op af en maken samen een plan van aanpak. Een signaal waarbij een inwoner twee maanden achterstand heeft vormt daarbij een leidraad voor actie vanuit onze gemeente.

Ten tweede gaan wij het doorgeven van signalen van schulden aan de gemeentelijke schuldhulpverleners vergemakkelijken, zoals beschreven in de kadernota. Het moet voor organisaties zoals huisartsen en woningcorporaties mogelijk zijn, met instemming van de inwoner, om snel en gemakkelijk signalen door te geven dat er (dreigende) schulden zijn. We willen voorkomen dat signalen ons niet bereiken omdat een procedure voor het melden van schulden als omslachtig en ingewikkeld wordt ervaren. We gaan een link op de website plaatsen –zoals in het voormalige Rijnwaarden- waarbij het dus mogelijk is om eenvoudig signalen te delen. In 2019 wordt dit gerealiseerd en zijn de belangrijkste partners binnen de keten schulden en armoede geïnformeerd.

CONCEPT

Ambitie 4: Inwoners met schulden zijn beter zelfredzaam.

Doelstelling: Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid.

We streven naar een verbetering van de financiële vaardigheden van inwoners. Het is niet voor iedereen eenvoudig om uit te komen met het inkomen. Als je financiële vaardigheden mist, is de kans op financiële problemen groter.

Resultaat: Wij hebben passende instrumenten beschikbaar voor het vergroten van de financiële vaardigheden.
Een zinvol instrument om de financiële vaardigheden van inwoners te vergroten is budgetbeheer. Inwoners worden gedurende het schuldhulpverleningstraject stap voor stap verantwoordelijk gemaakt voor hun financiën. Hierdoor is de veronderstelling dat we het gedrag kunnen beïnvloedden en de recidive (lees nieuwe schulden) kunnen verminderen. Daarnaast gaan we zoeken naar andere instrumenten, pilots of experimenten die een zinvolle bijdrage leveren aan het vergroten van de (financiële) zelfredzaamheid.

Doelstelling: Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald.

De kosten van bijzondere bijstand voor bewindvoering stijgen de laatste jaren substantieel en zijn een zware belasting op het budget bijzondere bijstand. Wij gaan kritisch kijken naar de huidige dossiers bewindvoering. Dit als voorbereiding op het komende adviesrecht dat gemeenten krijgen bij de besluitvorming van de rechter over het toekennen van een bewindvoerder. Waar mogelijk kan een minder zwaar alternatief dan bewindvoering de inwoner verder helpen.

Resultaat: Er zijn minder zware en goedkopere alternatieven dan bewindvoering (pilot bewindvoering).
De kosten van bijzondere bijstand voor bewindvoering stijgen de laatste jaren. We gaan meer inzetten op minder zware en goedkopere alternatieven dan bewindvoering, wanneer dit kan. In 2019 screenen we het bestand van inwoners die onder bewind zitten. Voor degene waarvan schulden al zijn opgelost stellen we minder zware alternatieven, maar passende alternatieven voor.

CONCEPT

6 Financiën

Kosten , baten en dekking
In de kadernota is een bedrag van € 220.000 beschikbaar gesteld voor een verdere en gerichte invulling van het gemeentelijk minimabeleid. Verder is voor de pilot: 'Gemeente/ UWV' (= activiteiten gericht op het verminderen van 'doorstroom' vanuit de WW naar de bijstand) voor de jaren 2019 en 2020 een totaalbedrag van € 75.000 opgenomen.

Ook zijn extra bedragen opgenomen om de activiteiten op het gebied van schuldhulpverlening te intensiveren. Voor de pilot: 'Schuldenvrij Zevenaar' is voor het jaar 2019 een bedrag van € 75.000 en voor de jaren 2020 e.v. structureel € 10.000 beschikbaar. Voor de pilot: 'Van bewind voering naar budgetbeheer' is voor het jaar 2019 een bedrag van € 25.000 beschikbaar.

De bedragen die zijn opgenomen in de Meerjarenbegroting 2019 – 2022 worden vooralsnog toereikend geacht om de maatregelen zoals genoemd in dit voorstel uit te kunnen voeren. Via de reguliere instrumenten van de PC-cyclus wordt uw raad periodiek geïnformeerd over de activiteiten en de voortgang.

Overzicht beschikbare middelen:

	2018	2019	2020	2021
Middelen minimabeleid				
Regulier beschikbaar	1.721.000	1.721.000	1.721.000	1.721.000
Kadernota		220.000	220.000	220.000
Totaal	1.721.000	1.941.00	1.941.000	1.941.000
Schuldhulpverlening				
Regulier beschikbaar	10.000	10.000	10.000	10.000
Pilot: Schuldenvrij Zevenaar	25.000	75.000	10.000	10.000
Pilot: Van bewind voering naar budgetbeheer		25.000		
Totaal	35.000	110.000	20.000	20.000
Pilot: Gemeente / UWV	25.000	50.000	25.000	
Totaal-generaal	1.781.000	2.101.000	1.986.000	1.961.00

CONCEPT

Literatuur

- Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) (2017): *Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid.*
- Mullainathan, S., & Shafir, E. (2014). *Schaarste: Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen.* Amsterdam: Maven Publishing.
- Raad Voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) (2017): Eenvoud loont. Oplossingen om schulden te voorkomen (p.17)
- GGD Gezondheidsmonitor (2017). Gezondheid in beeld. Wat is gezondheid anno 2017?.
- Definitie sociaal minimum rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ww-uitkering/vraag-en-antwoord/wat-is-het-sociaal-minimum-en-wat-als-mijn-uitkering-lager-is-dan-dat-minimum
- NVVK (koepelorganisatie schuldhulpverlening, 2016), NVVK Jaarverslagen
- Kalthoff (2018). Jeugdinstituut. Opgroeien en opvoeden in armoede.

CONCEPT

Bijlage 1

Overzicht met voorzieningen en regelingen armoede en schuldenbeleid en betrokken maatschappelijke organisaties.

Tabel 1: Overzicht met huidige gemeentelijke regelingen

Aanbod	Inkomensgrens t.o.v. Wettelijk Sociaal minimum	Waarvoor
Kwijtschelding	100%	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
Bijzondere bijstand	110%	Bijzondere noodzakelijke kosten. Denk aan tandartskosten, rechtsbijstand, bewindvoering, etc.
Individuele inkomenstoeslag	110%	Toeslag voor mensen die langdurig een inkomen tot iets boven de bijstandsnorm hebben.
Individuele studietoeslag	n.v.t.	Toeslag voor mensen die niet in staat zijn zelf het minimumloon te verdienen om hen te stimuleren te studeren.
Collectieve zorgverzekering	120%	Collectieve zorgverzekering en aanvullende verzekeringen voor mensen met een laag inkomen.
Regeling chronisch zieken/gehandicapten.	120%	Bijdrage in de zorgkosten
Gelrepas	120%	Meedoen aan activiteiten in de samenleving (lid sportvereniging, cursus, theater, etc.)
Kindpakket	120%	Vergoedingen voor o.a. computer, zwemles, fiets, identiteitskaart, schoolgeld, reiskosten, huiswerkbegeleiding
Jeugd Sport en cultuurfonds	120%	Vergoeding deelname culturele en sportactiviteiten (Gelrepas is voorliggend)

CONCEPT

Tabel 2: Overzicht lokale organisaties werkzaam op gebied armoede en schulden

Organisaties	Waarvoor
Formulierenbrigade (onderdeel van Caleidoz)	Ondersteuning aanvragen voorzieningen voor mensen met een laag inkomen
Maatjesproject	Begeleiding om oplossingen te zoeken voor o.a. ondersteuning bij financiële problemen
Voedselbank	Tijdelijke noodhulp in de vorm van een voedselpakket
Kledingbank	Herbruikbare kleding voor mensen die het zelf niet kunnen betalen
Caleidoz	Welzijnswerk (o.a. ontmoeting en ondersteuning en zelfredzaamheid)
Sociaal Raadsliedenwerk	info, advies en ondersteuning op het gebied van o.a. uitkeringen en voorzieningen, belastingen en toeslagen, schulden en beslag, werk, huisvesting, onderwijs, personen-en familierecht, consumentenzaken.
Solidariteitsfonds Rijnwaarden	Steun activiteiten ter verbetering van maatschappelijk functioneren inwoners oud Rijnwaarden
Stichting Leergeld	Ondersteuning kinderen van ouders met een laag besteedbaar inkomen

Naast bovengenoemde organisaties, die een specifiek aanbod hebben op het gebied van armoede en schulden, vindt ook afstemming plaats met organisaties zoals Participatieraad, Rijnwaarden 50+, Platform Senioren Zevenaar, Netwerk chronisch zieken, huisartsen, de kerk, Welkomhuis, Jeugd Sport en Cultuurfonds, Rabobank, woningcorporaties, etc. Voor een overzicht van vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke organisaties en instellingen verwijzen wij u naar de sociale kaart: https://www.wegwijsinzevenaar.nl. Deze sociale kaart is nog in ontwikkeling.

CONCEPT

Beantwoording vragen n.a.v. informatieve raadsbijeenkomst 3 maart 2021

Onderwerp: Tussenevaluatie Armoede & schuldenbeleid 2019-2022

Behandelend ambtenaar: Roos Koopmans

Portefeuillehouder: Belinda Elfrink

In februari 2019 heeft u het Armoede & schuldenbeleid 2019 – 2022 vastgesteld. Tijdens de informatieve raadsbijeenkomst op 3 maart bent u meegenomen in de tot dusver gepleegde inzet en de mate van het behalen van de doelstellingen. Na de presentatie zijn er vragen gesteld door verschillende raadsleden. Deels zijn deze tijdens de bijeenkomst beantwoord. Een aantal vragen kon niet tijdens de bijeenkomst beantwoord worden. Deze antwoorden doen wij u bij deze schriftelijk toekomen.

1. *De doelstelling onder ambitie 1 is ruim behaald met 17%. Om wat voor aantallen gaat het? (dhr Bulten)*
   De doelstelling luidt: "Vanaf 1 januari 2020 is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar betaald werk met 10% gestegen dan het jaar ervoor."
   In 2019 zijn 112 inwoners van Zevenaar met een bijstandsuitkering uitgestroomd naar betaald werk. In 2020 waren dit er 131. Dit laat een stijging zien van 17%.

2. *Gezien het feit dat de werkwijze vroegsignalering reeds was opgezet in Zevenaar; welke inzet is er gepleegd om aan de wettelijke taak vroegsignalering te voldoen? (dhr Bulten)*
   Om tot een goede implementatie van de wettelijke taak te komen zijn er verschillende acties verricht. Het grootste verschil tussen de werkwijze die wij reeds hadden opgezet in Zevenaar en de wettelijke taak, is de verplichting die wij hebben gekregen om op ieder binnenkomend signaal van een betalingsachterstand actie te moeten verrichten richting de betreffende inwoners. Alle inwoners waar een signaal van binnenkomt ontvangen een aanbod tot ondersteuning bij hun financiële situatie. Dit leidt tot een stijging in het aantal signalen dat per maand binnenkomt en maakt een helder werkproces met duidelijke interne en externe afspraken van groot belang. De drie belangrijkste onderdelen uit het implementatieproces lichten wij graag aan u uit.
   Het eerste belangrijk onderdeel van de implementatie van de wettelijke taak was dat de reeds bestaande afspraken tussen ons als gemeente en 'signaalpartners', de samenwerkingspartners die signalen van betalingsachterstanden aan ons doorgeven, herzien moesten worden. De wet maakt een onderscheid tussen wettelijke signaalpartners en niet-wettelijke signaalpartners. Wettelijke signaalpartners hebben geen toestemming van een inwoner nodig om een signaal aan de gemeente door te geven. Niet-wettelijke signaalpartners hebben deze toestemming vanwege privacy redenen wel nodig. Hiertoe zijn convenanten afgesloten tussen gemeente en de wettelijke signaalpartners.
   Een tweede belangrijk onderdeel waar inzet op gepleegd moest worden, was de inkoop en inrichting van een systeem waarop de meldingen binnen komen. Zowel aan de kant van de signaalpartners, die hun meldingen in het systeem moeten zetten, als aan de kant van de gemeente, waar de signalen opgepakt worden, is veel werk verzet.
   Het derde belangrijke onderdeel betrof de communicatie. In de eerste plaats de directe communicatie naar inwoners die naar aanleiding van signalen een aanbod tot ondersteuning krijgen. Maar daarnaast ook brede communicatie naar inwoners over de nieuwe werkwijze en uiteraard naar samenwerkingspartners op het gebied van armoede en schulden om alle betrokkenen goed op de hoogte te stellen van de veranderingen.

3. *Indien de datum in een aantal doelstellingen wordt aangepast naar 1 januari 2023, dienen de nagestreefde resultaten dan niet ook aangepast te worden? (mevr. Van der Velden)*
   Voor 4 doelstellingen leggen wij u het voorstel voor om de datum van eindmeting aan te passen naar 1 januari 2023. Dit is vanwege de looptijd van de beleidsnota tot en met 2022. De nagestreefde resultaten dienen niet aangepast te worden. Per aangepaste doelstelling leggen wij dit graag nader aan u uit.
   a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."
      Met de aanpassing naar 1 januari 2023 is ook de datum van de 0-meting aangepast. De lengte van de periode waarop de doelstelling betrekking heeft is daarmee gelijk gebleven.
   b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."
      Op basis van de prioritering naar aanleiding van het Beleidsplan Sociaal Domein Jeugdwet, Wmo en Participatiewet 2020-2023 en de coronacrisis zijn de huisbezoeken aan de doelgroep uitgesteld. De periode waarin de doelstelling behaald kon worden is daardoor korter geworden, wat maakt dat bijstelling naar boven van het percentage van 30% niet realistisch is.
   c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid."
      Het percentage is een nieuw onderdeel in deze doelstelling. De oude doelstelling betrof een momentopname waarop inwoners naar een rapportcijfers werden gevraagd. Een percentage was hier geen onderdeel van. Dit maakt een eventuele aanpassing van het percentage in de herformuleerde doelstelling daarom niet van toepassing.
   d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoner dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."
      Een hoger percentage dan 10% is ondanks de aanpassing van de einddatum niet realistisch en daarmee niet gewenst. De reeds gerealiseerde 2% is bewerkstelligd door inzet op instroombeperking. Tijdens de uitvoer van het Armoede & schuldenbeleid 2019-2022 is gebleken dat er aanvullende actie nodig is op het bestaande bestand van inwoners onder bewind om tot een grotere daling te komen. Bewindvoering wordt uitgesproken door de rechtbank en het beëindigen van bewindvoering is een lang proces. Hiertoe dienen samenwerkingsafspraken te worden gemaakt tussen gemeente, rechtbank en bewindvoerders. Een verzoek tot beëindiging van bewindvoering dient goed onderbouwt te kunnen worden en de daadwerkelijke beëindiging zal door middel van een afbouwperiode plaatsvinden. Het lange proces dat moet worden doorlopen om tot een daling van het aantal inwoners onder bewind te komen maakt een ophoging van het nagestreefde percentage niet realistisch.

Amendement Armoede & Schuldenbeleid

De ondergetekenden stellen volgend amendement voor bij voorstel Z/21/380418 Tussenevaluatie Armoede & Schuldenbeleid :

De raad besluit:

De raad wordt voorgesteld:
1. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022.
2. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen, te weten:
a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."
b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."
c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid."
d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."
3. Op basis van nieuwe inzichten en adviezen te beslissen over het voorstel tot afzien van ophogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten' naar 140%.

wordt gewijzigd in:

De raad wordt voorgesteld:
1. Kennis te nemen van de stand van zaken van de uitvoering en het behalen van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Armoede & schuldenbeleid 2019 - 2022.
2. De voorgestelde wijzigingen in formulering van doelstellingen vast te stellen, te weten:
a. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensondersteunende maatregelen met 10% gestegen ten opzichte van 1 januari 2018."
b. "Vanaf 1 januari 2023 hebben we van 30% van onze inwoners boven de 75 jaar in kaart welke behoefte zij hebben aan (extra) ondersteuning."
c. "Op 1 januari 2023 maakt 10% van de inwoners die in de begeleiding voor schuldhulpverlening zitten gebruik van instrumenten die bijdragen aan de vergroting van hun financiële zelfredzaamheid."
d. "Op 1 januari 2023 is het aantal inwoners dat ten opzichte van 31 december 2019 onder bewind staat met 10% gedaald."

Toelichting
Het ophogen van de inkomensgrens voor de 'bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten' is wat indieners betreft geen extraatje, en moet dan ook niet gezien worden als iets doen "wat niet nodig is", mede omdat de collectieve zorgverzekering van de gemeente niet voor iedereen haalbaar is. Hierom zijn wij van mening dat punt 3 zou moeten vervallen.

Zevenaar, 24 maart 2021

Maaike Jansen, PvdA
Lotte van der Velden, SP Zevenaar
Peter Vos, VVD Zevenaar

Dit amendement is verworpen in de vergadering van 24 maart 2021.

Stemverhouding: Fracties voor (10): PvdA, SP, VVD, Sociaal Zevenaar, D66 en GroenLinks
Fracties tegen (17): Lokaal Belang en CDA

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2337
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	9
Omschrijving	Z/21/381560 Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z04A69EBD
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers
Zaaknummer	Z/21/381560
Documentnummer	INT/21/1008545
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf
Portefeuille	Waterbeheer
Behandelend ambtenaar/afdeling	B. Subroto / BOR
Telefoon	0316 595123
E-mail	b.subroto@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Binnen de Liemerse samenwerking (gemeenten Westervoort, Zevenaar en Duiven en het waterschap Rijn en IJssel) wordt momenteel gestalte gegeven aan het 'Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie'. Na het in beeld brengen van de kwetsbaarheden voor klimaatverandering in de Liemers zijn risicodialogen opgezet. Hierin zijn op verschillende manieren inwoners en stakeholders betrokken bij het thema en de beeldvorming rond het thema. Op basis van het participatietraject (zie bijlage van de memo voor uitkomsten en opzet van de participatie-opzet) worden de volgende beleidsambities voorgesteld:

1: We werken aan een gezondere en beter bereikbare buitenruimte voor onze inwoners met voldoende biodiversiteit, groen, schaduw en gebruiksgemak;
2: In de Liemers is in 2050 minder kans op wateroverlast in gebouwen dan nu en minder risico op voor de gemeente onverwachte financiële schades;
3: We benutten de (bergings-) capaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem beter om voldoende water te bewaren voor drogere periodes;
4: Inwoners worden regelmatiger geïnformeerd over klimaatadaptatie op eigen terrein en de acceptatie van klimaateffecten blijft in stand.

In de bijgevoegde memo worden de beleidsambities nader toegelicht met de vraag aan uw raad om deze vast te stellen als basis voor het uit te werken uitvoeringsprogramma.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De beleidsambities zoals deze verwoord zijn in bijgevoegde memo vast te stellen;
2. Het college te mandateren de beleidsambities verder uit te werken in een uitvoeringsprogramma.

3. Waarom naar de raad?

Eerder hebben wij uw raad geïnformeerd over het Deltaplan Ruimtelijke Klimaat Adaptatie (DPRA) en de stappen die wij daarin hebben gezet (in beeld brengen kwetsbaarheden in de stresstesten) en gaan zetten (risicodialoog en uitvoeringsprogramma). Wij pakken dit binnen de Liemers gezamenlijk op met de gemeenten Westervoort, Duiven en het Waterschap Rijn en IJssel en hechten grote waarde aan bestuurlijke betrokkenheid bij de opgaven waarvoor onze regio staat met betrekking tot ruimtelijke klimaatadaptatie.
Het DPRA geeft invulling aan afspraken uit het 'bestuursakkoord Klimaatadaptatie'. Omdat de beleidsambities inhoudelijke keuzes bevatten voor de langere termijn, op welke wijze wordt onze (openbare) buitenruimte in de toekomst klimaatadaptief vormgegeven en ingericht, worden deze aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. Door inhoudelijke bespreking wordt beoogd de accenten

op te halen die de gemeenteraad belangrijk vindt, zodat hiermee rekening gehouden kan worden in de uitwerking van het project. De horizon is uiteindelijk een uitvoeringsprogramma voor de komende 30 jaar.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het vaststellen van een inhoudelijk kader voor de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma voorziet in de lokale aanpak van het DPRA binnen de gemeentelijke organisaties samen met Waterschap Rijn en IJssel.

Voorliggende beleidsambities zijn opgesteld op basis van raadpleging van de bevolking, stakeholders en ook de raad. Deze geven de richting aan waar wij op in willen zetten als het gaat om klimaatadaptatie. Na vaststelling van de beleidsambities gaan wij deze verder inkleuren en concretiseren in maatregelen en doelstellingen, waarin de raad in het vervolg keuzen kan maken bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. De gemeente wil uitvoering geven aan klimaatadaptatie vanuit de zeven ambities van het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)

Vanuit het DPRA zijn een zevental ambities geformuleerd waaraan gemeenten uitvoering geven. De eerste ambitie, de stresstest, is afgerond. In 2020 is uitvoering gegeven aan de volgende ambitie, de risicodialoog. De opbrengsten uit deze dialoog zijn samengevat in bijgevoegde memo.

1.2. De bijgevoegde memo met beleidsambities is opgesteld na de enquêtes en consultatierondes en is derhalve het resultaat van maatschappelijke participatie

De risicodialoog is binnen de werkregio De Liemers ingevuld als een brede dialoog, waarbij zo veel mogelijk partijen (ambtenaren, inwoners en ondernemers) geïnformeerd zijn over en betrokken zijn bij het onderwerp klimaatadaptatie. Het doel hierbij was om op te halen waar de samenleving prioriteiten legt en waarop moet worden ingezet bij toekomstige inrichting van de (openbare) ruimte. In bijgaande memo staat beschreven hoe dit participatietraject is verlopen.

1.3. Door vaststelling van de inhoudelijke beleidsambities, liggen de inhoudelijk kaders vast voor verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma

De geformuleerde beleidsambities vormen de prioritering die binnen de gemeente aangebracht worden als het gaat om ruimtelijke adaptatie. Het vormt de basis voor het formuleren van maatregelen om zo werk te maken van ruimtelijke klimaatadaptatie.

2.1. Opstellen van het uitvoeringsprogramma is de vervolgstap vanuit de ambities van het DPRA

De derde ambitie in het DPRA is het opstellen van een uitvoeringsprogramma waarmee het programma verankerd wordt in gemeentelijk beleid. Hierbij worden maatregelen integraal uitgewerkt met parallel lopende programma's (bijvoorbeeld de nieuwe Omgevingswet en/of de Regionale Energiestrategie). Ook vinden wij het belangrijk om de lokale maatschappelijke opgaven (o.a. verzakkingen, biodiversiteit, etc) mee te nemen in de verdere uitwerking waarbij wij partijen zoals Zwik daarbij betrekken. Uiteindelijk worden de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt.

Alternatieven

Er is gekeken naar alternatieven:

- *Mogelijke ambitie tot het verplichten van grondeigenaren om hemelwater op eigen terrein te laten infiltreren*
  Dit is een vergaande ambitie die meer onderzoek behoeft om de gevolgen te kunnen bepalen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat eerst ingezet moet worden op het stimuleren van grondeigenaren. Dit wordt beoogd te doen bij uitvoering van ambitie 5; stimuleren en faciliteren van het DPRA.
- *Overwogen kan worden niets te doen aan ruimtelijke adaptatie*
  Hiermee wordt de kwetsbaarheid voor het veranderend klimaat steeds groter met onder andere negatieve effecten voor gezondheid voor inwoners (bijvoorbeeld door toenemende hittestress), fysieke veiligheid (bijvoorbeeld door ondergelopen straten) en natuur (bijvoorbeeld door langdurige droogte) als gevolg.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Het uitvoeringsprogramma voorziet in 5 jaarlijkse evaluatiemomenten van de maatregelen en aanpak.

7. Klimaat en duurzaamheid
Het weerbaar maken van de openbare ruimte tegen effecten van klimaatverandering is onderdeel van de klimaataanpak, geïnitieerd vanuit het Rijk. Zij hebben hierin klimaatmigratie (het verminderen van emissies van broeikasgassen) en klimaatadaptatie (DPRA) als sporen onderscheiden.

Bij de uitwerking van ambitie 4 van het DPRA wordt ingegaan op het benutten van zogeheten meekoppelkansen. De komende decennia spelen ook andere grote ruimtelijke opgaven, zoals nieuwbouw, groot onderhoud aan gebouwen, de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie. De inzet van het deltaplan is om bij alle ruimtelijke ontwikkelingen de kansen voor een klimaatbestendige inrichting te gebruiken.

8. Communicatie
Voor de risicodialoog hebben wij gebruik gemaakt van de site 'Weet van Water' als landingsplatform voor DPRA de Liemers. Deze site is nog steeds te raadplegen voor informatie over DPRA en lopende zaken in ons gebied en zal ook in het vervolg hiervoor worden ingezet. Dit in combinatie met social media campagnes.
Voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma wordt het gesprek aangegaan met belangrijke stakeholders, zoals provincie en woningstichtingen. Binnen de interne organisaties zal afstemming gezocht worden met andere programma's om raakvlakken te verkennen en gezamenlijke kansen te combineren.
Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma worden inwoners en bedrijven betrokken voor inspraak op voorgestelde maatregelen.

9. Kosten, baten en dekking
Bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma DPRA in het vervolg kan inzicht gegeven worden in kosten en financiële gevolgen.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Documentnummer	Naam
1. INT/21/1008554	P20-0022-036 Voorstel beleidsambities klimaatadaptatie de Liemers

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers
Zaaknummer	Z/21/381560
Documentnummer	INT/21/1008545

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

De gemeente Zevenaar invulling wil geven aan de afspraken uit het 'bestuursakkoord Klimaatadaptatie'. In dit kader is uitvoering gegeven aan de eerste twee ambities: Kwetsbaarheid in beeld brengen (ook wel stresstesten) en Risicodialoog voeren en strategie opstellen, van het Deltaplan Regionale Adaptatie (DPRA). De opbrengsten uit de risicodialoog zijn verwoord in de bijgevoegde memo met daarin de beleidsambities DPRA. Na vaststelling van deze ambities kan uitwerking worden gegeven aan het formuleren van maatregelen, kosten en planning in een uitvoeringsprogramma.

besluit:
1. De beleidsambities zoals deze verwoord zijn in het bijgevoegd memo vast te stellen;
2. Het college te mandateren dit uit te werken in een uitvoeringsprogramma.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 26 maart 2021.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

INGENIEURS MET EEN VERHAAL

MEMO

PROJECT	:	de Liemers, klimaatadaptie
PROJECTNUMMER	:	P20-0022
ONDERWERP	:	Voorstel beleidsambities klimaatadaptatie
DATUM	:	28 januari 2021
OPGESTELD DOOR	:	L.C. van den Dikkenberg

1 Algemeen

1.1 Aanleiding

Het klimaat verandert. Het wordt heter met hittestress tot gevolg, het wordt natter met wateroverlast tot gevolg en het wordt droger met eigen problematieken tot gevolg. Daarom passen we ons aan. Dat wordt op twee manieren gedaan. Enerzijds om de klimaatverandering te bestrijden wat we klimaatmitigatie noemen. Anderzijds om onze leefomgeving aan te passen aan een veranderend klimaat. Dat noemen we klimaatadaptatie. Dit memo geeft weer welke strategische lijnen binnen de Liemers voorgesteld worden om klimaatadaptatie in onze gemeenten vorm te geven.

Alle gemeenten in Nederland zijn momenteel actief om een klimaatadaptatie uitvoeringsstrategie vorm te geven. Dit vloeit voort uit samenwerkingsafspraken waarin gemeenten zich verbonden hebben aan de uitvoering van de ambities van het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

Figuur 1: de zeven ambities binnen het DPRA

Binnen het DPRA worden vier thema's onderscheiden. Dat zijn de thema's wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Binnen het gemeentelijke traject voor het DPRA wordt met name op de eerste drie thema's ingegaan.

Figuur 2: de vier klimaatthema's binnen het DPRA

Voor de Liemerse gemeenten geldt dat de kwetsbaarheden voor klimaateffecten hitte, droogte en wateroverlast in 2019 in beeld zijn gebracht. De resultaten hiervan zijn te zien op https://wrij.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=615ebe7ef0f448e884bd8ccaa707bfa5 . Het jaar 2020 was door de Deltacommissaris uitgeroepen tot jaar van de risicodialoog. Door bekende omstandigheden is dit op veel plaatsen vertraagd en verplaatst naar online. In de risicodialoog gaat het om twee dingen: bewustwording en acceptatie. Bewustwording van de gevolgen van een veranderend klimaat is nodig om inwoners handelingsperspectief bij extremen te geven. Het is goed om er van doordrongen te zijn dat hittegolven meer normaal worden, en dat wateroverlast vaker voor kan komen dan tot dusver. Daarnaast is het in de dialogen goed om met elkaar te bepalen wat geaccepteerd wordt en wat niet. Zo kan gericht beleid gemaakt worden om de benodigde ingrepen te prioriteren.

1.2 Doel

Het doel van dit memo is het formuleren van voorgestelde beleidsambities voor de bestuurders en hier een besluit over te vragen zodat in het verdere project in lijn met de bestuurlijke wensen wordt gehandeld.

1.3 Leeswijzer

In het eerste deel van de memo wordt het uitgevoerde participatietraject en de uitkomsten daarvan toegelicht. In het tweede deel komen de hieruit gedestilleerde beleidsambities aan bod.

2 Klimaatdialogen

2.1 Algemeen

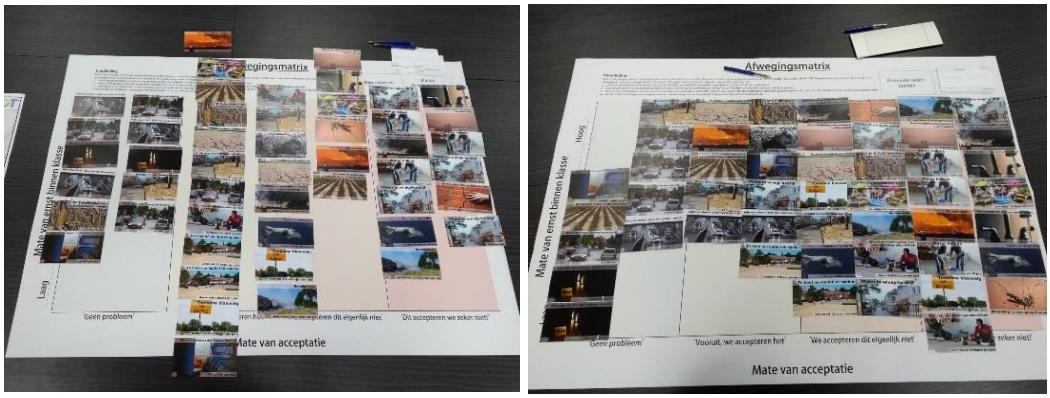
Op vrijdag 4 december is de fase van de uitvoering van de klimaatdialogen afgelopen. Zowel in het fysieke, voor corona, als in het digitale deel hebben bestuurders, medewerkers en inwoners van de Liemerse gemeenten aangegeven hoe zij denken over de effecten van klimaatverandering en waar aandacht voor moet zijn. De resultaten van de werksessies en de digitale enquêtes zijn verwerkt tot beleidsambities die in het volgende hoofdstuk worden uitgewerkt. In dit hoofdstuk worden de resultaten per deelonderwerk toegelicht.

2.2 Sessies politiek

1Stroom

Met de gemeenteraden van Duiven en Westervoort (1stroom) hebben fysieke bijeenkomsten plaatsgevonden. Op deze avond hebben 12 raadsleden deelgenomen aan de mogelijkheid om in een deelsessie het gesprek te voeren over effecten van klimaatverandering. De 12 leden waren over 2 tafels verdeeld met onderstaande uitkomsten:

Figuur 3: Uitkomsten afwegingsmatrixen (links gemeente Duiven, rechts gemeente Westervoort)

De twee tafels accepteerden beiden water op straat als klimaateffect. Ook water op straat waar eens per 2 jaar geen doorgang en stroomuitval door bijvoorbeeld hitte worden geaccepteerd. Naast deze resultaten wordt ook aandacht gevraagd voor droogvallende watergangen en minder gewasopbrengst door droogte.

De deelgroepen vonden gezamenlijk niet acceptabel als water woningen of winkels binnenstroomt bij hevige neerslag. Extra gemeentelijke schade-uitkeringen door extremen en slechte drinkwaterkwaliteit worden ook niet geaccepteerd. Daarnaast wordt op de tafels aandacht gevraagd voor niet acceptabele onderwerpen als toename van vissterfte, Woningverzakking, toename van natuurbranden, nadelige gevolgen voor kwetsbare groepen en toename van het voorkomen van blauwalg in watergangen.

Zevenaar

In Zevenaar kon de fysieke avond niet doorgaan in verband met de *lockdown*. Als alternatief heeft in november een digitale sessie plaatsgehad waar met de raad is nagedacht over gevolgen van klimaatverandering en de omgang hiermee. Op deze avond waren 13 raadsleden aanwezig.

Door de gemeenteraad van Zevenaar werden de thema's 'te heet om buiten te spelen', 'water op straat' en 'een lagere arbeidsproductiviteit' als acceptabel omschreven.

Daar tegenover werden de thema's 'water in woningen', 'verslechtering van de drinkwaterkwaliteit', toename van 'schade aan stedelijk groen', 'verslechtering van luchtkwaliteit', een 'toename van woningverzakkingen' en een 'toename gemeentelijke uitkeringen schade' als niet acceptabel aangegeven.

2.3 Interne afweging ambtelijk

17 februari 2020 heeft een ambtelijke interne sessie plaatsgevonden waarbij de risicoweging en het handelingsperspectief centraal stond. Bij deze sessie waren gemeentelijke medewerkers aanwezig, waterschappers, de GGD en de Veiligheidsregio. De resultaten van de sessies zijn opgenomen bijlage A. Uit de risicosessie zijn de volgende hoofdlijnen gedestilleerd:

Duiven:

- Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid zijn niet acceptabel.
- Water in woningen en bedrijven is onacceptabel, wanneer dit eens per 10 jaar voorkomt accepteren we het eigenlijk niet.
- Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.

Westervoort:

- Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid (o.a. slechte lucht- en drinkwaterkwaliteit) zijn niet acceptabel.
- Water in woningen en bedrijven is onacceptabel. Water in kelders, garages en bedrijven waar de impact van water in het bedrijf laag is, is meer acceptabel.
- Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.
- Gebeurtenissen waar weinig aan gedaan kan worden, of die weinig impact hebben in Westervoort worden geaccepteerd.

Zevenaar:

- Wanneer we het al ervaren in de huidige situatie is het beter te accepteren. We moeten wel oppassen dat een lange reeks van kleine veranderingen die we accepteren uiteindelijk ongemerkt kan leiden tot een onacceptabele situatie.
- Wanneer op gebeurtenissen eenvoudig geanticipeerd kan worden, zijn deze acceptabel.
- Gebeurtenissen met een geringe economische impact zijn acceptabel.
- Voornamelijk die gebeurtenissen die een directe impact hebben op de gezondheid van mensen zijn onacceptabel.
- Water in woningen en bedrijven is onafhankelijk van hoe vaak het voorkomt onacceptabel. (Vooral vanwege de grote schade, zowel financieel als emotioneel)
- Water-op-straat is acceptabel, zolang hierdoor geen belangrijke verkeersaders worden geblokkeerd

De specifieke inbreng per gemeente is samengevat in onderstaande figuur. Hierin zijn de hoofdlijnen weergegeven van de groepssessies.

Figuur 4: Samenvatting dialogen ambtelijke sessies

2.4 Enquêtes onder inwoners

Binnen het project is besloten op digitale wijze een traject te organiseren richting de inwoners. Dit heeft gestalte gekregen in een social media campagne, website en enquêtes. De enquêtes zijn zowel onder inwoners als bedrijven uitgezet. Opvallend is de lagere respons bij de bedrijven. Later in het traject worden alternatieve wegen gezocht om bedrijven toch te betrekken bij deze maatschappelijke opgave.

Voor inwoners zijn 3 enquêtes uitgezet met de thema's 'Hitte' (155 respondenten), 'Droogte en wateroverlast' (161 respondenten) en 'Gezondheid' (6 respondenten). Per enquête worden hierna de hoofdpunten toegelicht. De volledige uitkomsten zijn in bijlage B.

Hitte

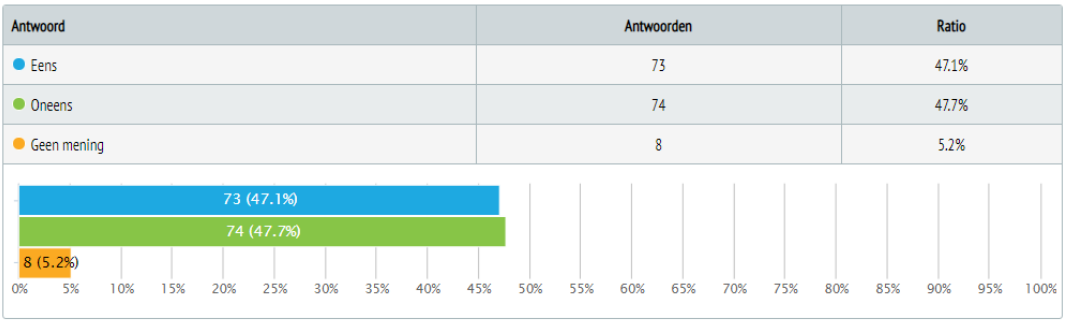
Bewoners geven als het om hitte gaat aan dat zij met name de gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen van belang vinden. Circa 75 % vindt dit erg. Daarnaast geven bewoners aan dat als het structureel te heet wordt om te sporten zij dit erg vinden. Waar 5 dagen nog als incident geaccepteerd wordt is 12 dagen teveel.

Inwoners geven aan dat het verlies van arbeidsproductiviteit en een slechte nachtrust acceptabel zijn vergeleken met de andere thema's.
In de enquêtes is ook gevraagd naar eventuele maatregelen en hoe inwoners hierover denken. Daarin wordt aangegeven dat het planten van bomen brede steun geniet, evenals het vergroenen van woonwijken. 85% van de respondenten wil verder lopen van en naar de

auto als dit vergroening van de leefomgeving oplevert. Vergroening wordt vooral als gewenst omschreven bij stads-dorpspleinen (43%), schoolpleinen en in mindere mate bij bedrijventerreinen (20%).

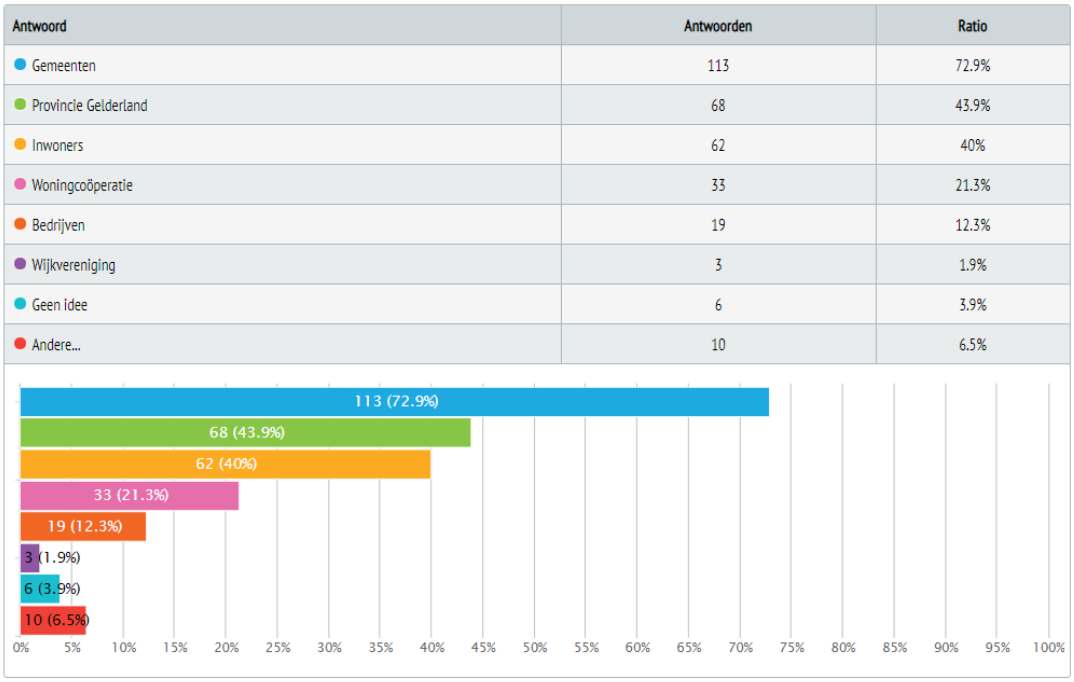
Belasting op tuinen en tegels ligt erg verdeeld onder de respondenten. 47,7 procent is oneens, 47,1 procent is eens. Het verschil is 1 stem.

Figuur 5: Uitkomsten enquête – belasting op tuinen en tegels

Bewoners geven aan dat zij geen behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van hittestress waarbij 45% wel aangeeft meer informatie te willen ontvangen. De overheid is als eerste aan zet vinden de bewoners in meerderheid.

Figuur 6 Uitkomsten enquête – actiehouders klimaatadaptie

Droogte en wateroverlast

Bij het thema droogte en wateroverlast wordt door 84,5% van de respondenten aangegeven dat water in woningen erg is. Derhalve is dit onacceptabel. Meerdere inwoners (65,8%) geven daarnaast aan dat water op straat waarbij geen doorgang met auto's mogelijk is ook erg gevonden wordt. Overige onderwerpen zoals eens in de twee jaar een verslechterde drinkwaterkwaliteit, verhoogt risico op natuurbranden (93%) en droogvallende watergangen (83%) worden als erg omschreven.

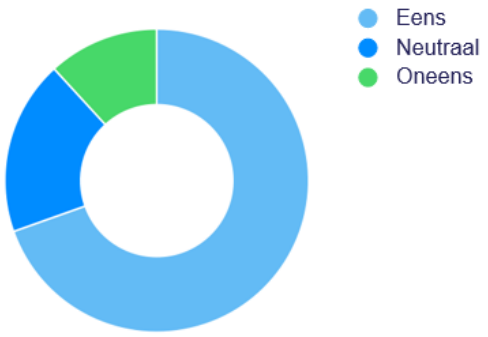
Bewoners geven aan dat water op straat waar wel doorheen gereden kan worden met de auto niet erg is (69%). Dit is een belangrijk gegeven in de acceptatie van water op straat. Dit sluit ook aan bij de latere uitspraak dat water op straat tijdelijk geborgen mag worden bij extreme regenval waar 77% mee eens is.

Bewoners zijn het grotendeels (69,6%) eens met aanvullende eisen aan het watergebruik in een droge periode. Daarbij accepteren ze maatregelen als tijdelijke wateropslag op straat, in tuinen en zijn veel inwoners bereid tot het treffen van hydrologische maatregelen op eigen terrein.

Figuur 7: Uitkomsten enquête: eisen aan gebruik hemelwater in tuinen

13. Tijdens een droogteperiode vind ik het een goed idee dat er eisen worden gesteld aan tijden en hoeveelheid van water geven aan mijn tuin. Dit om te voorkomen dat de hoeveelheid drinkwater in gevaar komt.

161x Antwoorden **0x** onbeantwoord Enkele keuze

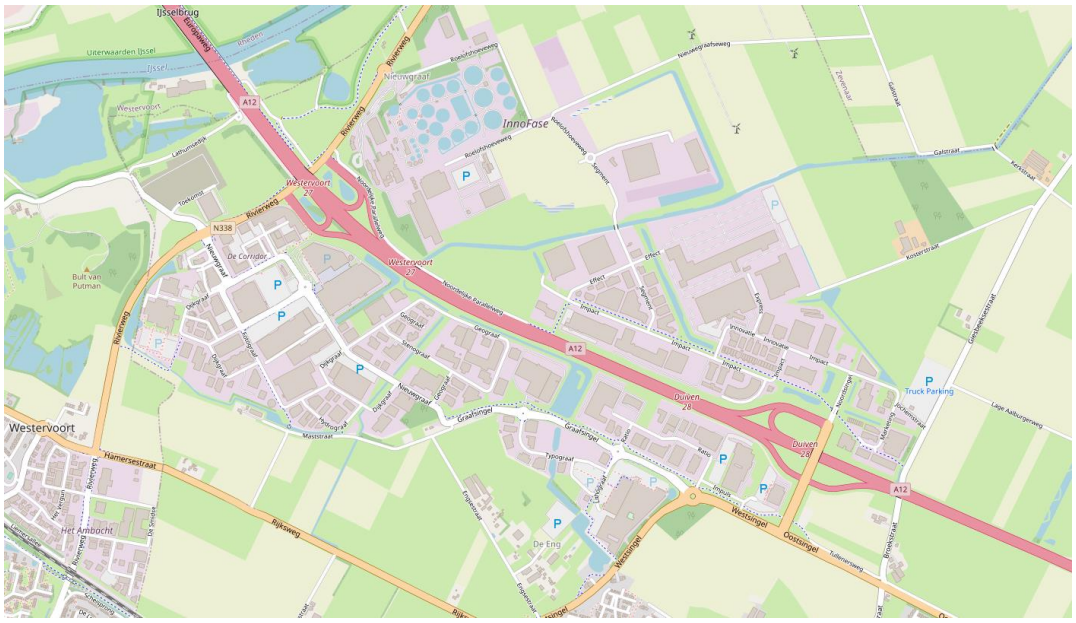
ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	112	69,6%
Neutraal	30	18,6%
Oneens	19	11,8%

Inwoners geven aan voldoende informatie te hebben over het verminderen van het waterverbruik en stellen geen prijs op informatie over maatregelen om wateroverlast te verminderen. Dit is opvallend wanneer het uitgezet wordt tegenover de bereidheid maatregelen te nemen.

2.5 Enquêtes bedrijven

Onder de bedrijven zijn dezelfde enquêtes verspreidt als onder de inwoners. Gezien de lage respons en het niet representatief zijn van de uitkomsten wordt hier een korte samenvatting van de resultaten gegeven.

Figuur 8: Overzicht bedrijventerreinen Westervoort en Duiven

Hitte

Opmerkelijk is dat 57 mensen de enquête over hitte op bedrijventerreinen hebben geopend waarbij slechts 11 bedrijven de hele enquête hebben ingevuld. Uit Westervoort ontbreken bedrijven in de enquêteresultaten.

Opvallend is dat meer dan de helft arbeidsproductiviteitsverlies door hitte gedurende 12 dagen per jaar geen probleem vindt en ook een slechte nachtrust als gevolg van hitte accepteert. Leidt dit tot gezondheidsklachten onder personeel zegt ¾ dat het toch erg is. Op basis van de ingevulde enquête lijkt vergroening kansrijk op de bedrijventerreinen.

Droogte en wateroverlast

De enquête over wateroverlast en droogte is door 10 bedrijven ingevuld. Opvallend is dat hiervan 7 bedrijven daarin droogvallende watergangen markeren als 'vind ik erg'. Wateroverlast in bedrijfspanden wordt als erg beoordeeld evenals verslechterde drinkwaterkwaliteit.

Ook bij bedrijven is een hoge bereidheid om in periodes van droogte bewust met water om te gaan, en water op terreinen op te vangen bij extremen.

2.6 Verdieping

Alle deelnemers aan de enquêtes die hun gegevens achtergelaten hebben zijn uitgenodigd voor verdiepende gesprekken. Op twee momenten hebben hier in totaal zes inwoners gebruik van gemaakt. Verslagen hiervan zijn in bijlage C opgenomen.

3 Beleidsambities

3.1 Algemeen

Uit de uitgevoerde inventariserende en beeldvormende activiteiten zijn hoofdlijnen afgeleid waar de Liemers richting kiest in de aanpak van klimaatverandering de komende jaren. In dit hoofdstuk worden de beleidsambities op hoofdlijn beschreven. De komende periode, na consultering in de gemeenteraden, wordt de strategie uitgewerkt in concrete uitvoeringsprogramma's met bijbehorende kostenramingen.

De gemeenteraden wordt in dit stadium gevraagd inhoudelijke beleidsambities vast te stellen als inhoudelijke kaders voor het projectteam. Op een later moment in de uitvoering komt het projectteam terug met een voorstel waarin ook financiële onderbouwingen geformuleerd zijn. Op dat moment wordt aan de gemeenteraden gevraagd om financiële kaders.

3.2 Strategie

Op basis van de gegevens uit het participatieproces worden de hierna volgende beleidsambities voorgesteld om de Liemers beter bestendig maken tegen klimaatverandering. De beleidsambities zijn genummerd om bespreking herkenbaar te maken. Ze zijn niet gerangschikt op urgentie.

1: We werken aan een gezondere en beter bereikbare buitenruimte voor onze inwoners met voldoende biodiversiteit, groen, schaduw en gebruiksgemak
Gezondheid in de openbare ruimte wordt door veel deelnemers aangegeven als een belangrijk gegeven. De beschikbare ruimte binnen de woonkernen kan de komende jaren worden ingezet als leefruimte. Zo wordt met vergroening gewerkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit, het tegengaan van hittestress en kan stedelijk groen als waterbuffer worden ingezet. In combinatie van groen met water wordt zelfs verdroging van het stedelijk groen tegengegaan. Het creëren van schaduw, bij voorkeur door bomen, is één van de meest effectieve maatregelen tegen hittestress. Bij het treffen van maatregelen kunnen meekoppelkansen als biodiversiteit, energietransitie en circulaire ontwikkelingen worden meegewogen.
Waar mogelijk worden kwetsbare groepen binnen programma's opgenomen en worden maatregelen of calamiteitenplannen hierop aangepast en voorzien.
Het speerpunt richt zich met name op de woongebieden en focust zich minder op de bedrijventerreinen. Dit houdt niet in dat de bedrijven links blijven liggen. Door te onderzoeken of provinciale programma's, maatregelen van het waterschap en gemeentelijke projecten gecombineerd kunnen worden is synergie rond de bedrijventerreinen mogelijk. Daardoor ontstaan kansen om maatschappelijk verantwoord ondernemen ook voor ondernemers op de terreinen binnen handbereik te brengen met als doel om gezamenlijk stappen te zetten in het klimaatadaptief maken van de terreinen.

2: In de Liemers is in 2050 minder kans op wateroverlast in gebouwen dan nu en minder risico op voor de gemeente onverwachte financiële schades
Grote gemene deler in de participatie is het niet accepteren van wateroverlast in gebouwen. Vanuit de kwetsbaarheden wegen maatregelen om wateroverlast tegen te gaan zwaar. Hierbij wordt vooral gespitst op water in gebouwen, daarna is er aandacht voor

water op belangrijke verkeersaders en vervolgens water op woonstraten die voor hulpdiensten eenvoudig bereikbaar moeten zijn.
Omdat door raden ook aangegeven is dat onverwachte financiële tegenvallers als gevolg van klimaatextremen niet gewenst zijn is het van belang hier een grondig risicoprofiel voor op te stellen. Hiermee bereiden de gemeenten zich niet alleen fysiek voor op klimaatextremen maar vertaald zich dit ook in een financiële stresstest.

3: We benutten de (bergings-) capaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem beter om voldoende water te bewaren voor drogere periodes
Droogte is binnen de Liemers een relevant thema gebleken de laatste zomers. De watervraag en het wateraanbod moeten beter aan elkaar gekoppeld worden. Water dat op verhardingen valt moet niet direct afgevoerd worden naar de riolering en het oppervlaktewater, maar daar waar mogelijk geinfiltreerd worden in de bodem en vastgehouden in het gebied. We voeren binnen de Liemers de volgende trappen actief in: besparen-vasthouden- bergen-afvoeren. Door zo veel mogelijk water in de bodem vast te houden werkt de gemeente binnen haar invloedssfeer aan de drinkwaterkwaliteit op lange termijn, worden verzakkingen niet voorkomen maar wel bestreden en blijft stedelijk groen langer vitaal in droge zomers.

4: Inwoners worden regelmatiger geïnformeerd over klimaatadaptatie op eigen terrein en de acceptatie van klimaateffecten blijft in stand
Klimaatadaptatie is bij uitstek een thema wat niet alleen door de gemeente opgelost kan worden. Het merendeel van de het gemeentelijk oppervlak binnen woonkernen is in particulier bezit. Het is daarom van belang inwoners regelmatige van informatie te voorzien welke maatregelen zij kunnen treffen tegen wateroverlast of droogte.
Daarnaast is het van belang dat de huidige acceptatie van bijvoorbeeld water op straat door gestroomlijnde woordvoering van de gemeenten in stand blijft en adhoc besluiten voorkomen worden.

3.3 Vervolg

Na inhoudelijke bespreking van bovenstaande beleidsambities worden deze verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraden. Hierbij wordt proactief gezocht naar de integraliteit in wijkgerichte vernieuwingen van de openbare ruimte, beheeropgaven in het rioolsysteem en de energietransitie. Verwachte vaststelling geschied in Q3 2021.

Bijlagen

A. Verslag interne klimaatdialoog
B. Enquêteresultaten
C. Notulen digitale bewonerssessies

Bijlage A: Verslag interne klimaatdialoog

PROJECT de *Liemers, klimaatadaptie*
DOCUMENTNUMMER P20-0022-036
REVISIEDATUM 28 januari 2021

Klimaatadaptatie in de Liemers

Verslag interne klimaatdialoog
17 februari 2020

Impressie van de dag

Waar en wanneer:

‘De Verzameling’ Westervoort

17 februari 2020 09:00 – 16:00

Ochtendprogramma:

Ontvangst met koffie en thee

Introductie

Deel I: Impactweging in 4 groepen, te weten:

Duiven, Westervoort, Zevenaar I en Zevenaar II
(Het waterschap heeft zich over de 4 groepen verdeeld)

Centrale terugkoppeling

Lunch

Middagprogramma:

Deel II: De buitenruimte van morgen

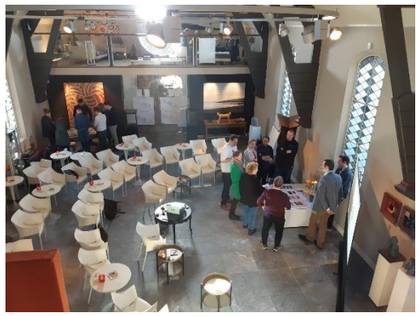
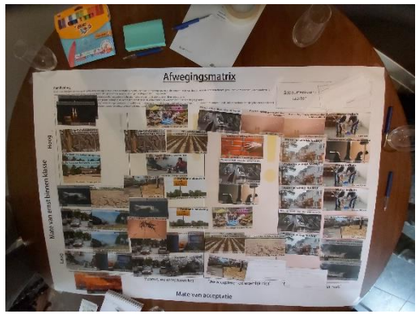
Deel III: Opbouw eigen visie op basis van deel I en II

Terugkoppeling aan en met bestuurders

Frank Wissink (WS Rijn en IJssel), Hans Sluiter (gem. Westervoort),
Gemma Tiedink-Koning (gem. Duiven), Carla Koers (gem. Zevenaar)

Afronding

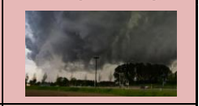
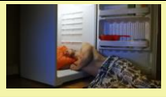

Impactweging Duiven

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog - Duiven

Mate van ernst binnen klasse

Hoog

8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar 	17. 20% minder opbrengst a.g.v. wateroverlast 1 x per 10 jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 		24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar 	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	6. Toename vissterfte 5 extra meldingen per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar
7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte 1 x per 10 jaar 	6. Toename vissterfte. 1 extra melding per jaar 		9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 1 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 8 dagen per jaar
7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar 		5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar 	13. Tijgermug komt voor in Nederland 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar
11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte. 1 x per 30 jaar 	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar 		C. Toename eikenprocessierups en andere exoten vanuit groen 	19. Natuurbranden Gemiddeld 1 melding per jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd
22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar 		4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar 	3. Water in huis 1 x per 5 jaar 	19. Natuurbranden Gemiddeld 4 meldingen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar 	17. 20% minder opbrengst gewassen a.g.v. wateroverlast. 1 x per 5 jaar 	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar 	10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar 	3. Water in huis 1 x per jaar 	21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar 	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar

Laag

'Geen probleem' | 'Vooruit, we accepteren het' | 'We accepteren dit eigenlijk niet' | 'Dit accepteren we zeker niet!'

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid zijn niet acceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onacceptabel, wanneer dit eens per 10 jaar voorkomt accepteren we het eigenlijk niet.
  - Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Veel schade aan het stedelijk groen wordt als onacceptabel geacht omdat groen belangrijk is voor verkoeling, flora en fauna etc. en de economische schade groot is.
  - Stroomuitval is acceptabel mits dit kortdurend is.
  - Bij lange duur van hoge gezondheidsrisico's voor ouderen neemt de kans op sterfte en psychisch isolement toe.
  - Bermbranden kunnen leiden tot uitval van spoor en wegen.
  - Bij natuurbranden is sprake van gezondheidsimpact, ecologisch verlies en OV-belemmering.
  - Bij grote toename gemeentelijke schade-uitkering door extreem weer is sprake van een begrotingsuitdaging en imagoschade.
  - Het verzakken van woningen leidt zowel tot economische als psychologische schade.
  - Verslechterde drinkwaterkwaliteit mag niet voorkomen, dit betreft een eerste levensbehoefte. Gevaar op drinkwatertekort.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Toename eikenprocessierups en andere exoten -> onacceptabel

Impactweging Westervoort

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog - Westervoort

Mate van ernst binnen klasse

Hoog

'Geen probleem'	'Vooruit, we accepteren het'	'We accepteren dit eigenlijk niet'	'Dit accepteren we zeker niet!'
14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar 	4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar
18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar 	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar 	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar 	5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar 	9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	6. Toename vissterfte. 1 extra melding per jaar 	6. Toename vissterfte 5 extra meldingen per jaar 	3. Water in huis 1 x per 5 jaar 	3. Water in huis 1 x per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar 	13. Tijgermug komt voor in Nederland 	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar 		21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar
8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar 					2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar
20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd 					4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per jaar
22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 / 12 meldingen per jaar 				B. Verkeerde beeldvorming door meida 	A. Overstroming vanuit de rivier 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar

Laag

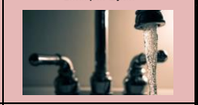
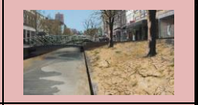
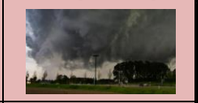
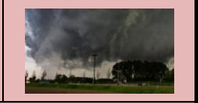
Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Gebeurtenissen met een directe impact op de gezondheid (o.a. slechte lucht- en drinkwaterkwaliteit) zijn niet acceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onacceptabel. Water in kelders, garages en bedrijven waar de impact van water in het bedrijf laag is, is meer acceptabel.
  - Water op-straat is in principe acceptabel, onafhankelijk van hoe vaak dit gebeurt. Bij blokkering van belangrijke verkeersaders en blokkering hulpdiensten is het minder acceptabel.
  - Gebeurtenissen waar weinig aan gedaan kan worden, of die weinig impact hebben in Westervoort worden geaccepteerd.
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Stroomuitval: vitale functies moeten altijd blijven draaien. 1 uur acceptabel, 3 uur misschien, 24 uur lastig, 3 dagen kan niet.
  - Schade aan gewassen is niet relevant (in Westervoort zit slechts 1 boer en het dorp heeft weinig buitengebied).
  - Drinkwater is eerste en grootste levensbehoefte.
  - Luchtkwaliteit is urgent probleem, vooral op landelijk en regionaal niveau. Op gemeentelijk niveau minder aan te doen. Ook onder de grenswaarde treden al problemen op.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Overstroming vanuit de rivier: als het gebeurt is de impact groot. Meenemen in communicatie richting burgers (maatregelen worden buiten dit proces genomen).
  - Beeldvorming door pers (framing, verkeerde informatie)

Impactweging Zevenaar I

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog -Zevenaar I

Mate van ernst binnen klasse

	'Geen probleem'	'Vooruit, we accepteren het'	'We accepteren dit eigenlijk niet'	'Dit accepteren we zeker niet!'
Hoog	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar 	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar 	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte 1 x per 10 jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 8 dagen per jaar 	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar 	3. Water in huis 1 x per jaar
	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte. 1 x per 30 jaar 	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 12 dagen per jaar 	17. 20% minder opbrengst a.g.v. wateroverlast 1 x per 10 jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar 	21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar
	6. Toename visserfte. 1 extra melding per jaar 	9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar 	5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar 	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar 	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar 	3. Water in huis 1 x per 5 jaar
	16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar 	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar 	6. Toename visserfte 5 extra meldingen per jaar 	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar 	17. 20% minder opbrengst gewassen a.g.v. wateroverlast. 1 x per 5 jaar 	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar 	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar
	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar 	13. Tijgermug komt voor in Nederland 	C. Toename eikenprocessierups en andere exoten vanuit groen 	10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar 	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar 	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar
	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar 	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar 			4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd
	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar 	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar 	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld 	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar 			A. Bewoners worden verkeerd geïnformeerd door de media. 	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld
	19. Natuurbranden Gemiddeld 4 meldingen per jaar 	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar 	B. Verdroging en overstroming leidt tot afname toerisme 					
Laag	19. Natuurbranden Gemiddeld 1 melding per jaar 							

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Wanneer we het al ervaren in de huidige situatie is het beter te accepteren. We moeten wel oppassen dat een lange reeks van kleine veranderingen die we accepteren uiteindelijk ongemerkt kan leiden tot een onacceptabele situatie.
  - Wanneer op gebeurtenissen eenvoudig geanticipeerd kan worden, zijn deze acceptabel.
  - Gebeurtenissen met een geringe economische impact zijn acceptabel.
  - Voornamelijk die gebeurtenissen die een directe impact hebben op de gezondheid van mensen zijn onacceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onafhankelijk van hoe vaak het voorkomt onacceptabel. (Vooral vanwege de grote schade, zowel financieel als emotioneel)
  - Water-op-straat is acceptabel, zolang hierdoor geen belangrijke verkeersaders worden geblokkeerd
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Lagere arbeidsproductiviteit als gevolg van hitte wordt acceptabel geacht, aangezien hier met aanpassing van werktijden op geanticipeerd kan worden.
  - Slechte nachtrust door warme nachten wordt acceptabel geacht, aangezien dit al voorkomt en er veel andere redenen zijn voor een slechte nachtrust.
  - Te heet om buiten te spelen wordt acceptabel geacht, aangezien met eenvoudige gedragsverandering hierop geanticipeerd kan worden.
  - Veel schade aan het stedelijk groen wordt als onacceptabel geacht omdat groen belangrijk is voor verkoeling, flora en fauna etc. en het veel tijd kost (25 – 30 jaar) om nieuw volwaardig groen te realiseren.
  - Toename hagelschade, de aanwezigheid van de tijgermug en vissterfte worden als acceptabel gezien omdat hier niet veel aan gedaan kan worden.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Bewoners worden verkeerd geïnformeerd door de media -> onacceptabel
  - Verdroging en overstroming van het gebied leidt tot afname toerisme -> acceptabel
  - Toename eikenprocessierups en andere exoten -> onacceptabel

Impactweging Zevenaar II

Afwegingsmatrix - interne klimaatdialoog - gemeente Zevenaar II

Mate van ernst binnen klasse: Hoog … Laag

'Geen probleem'	'Vooruit, we accepteren het'	'We accepteren dit eigenlijk niet'	'Dit accepteren we zeker niet!'
24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 20 jaar	2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 10 jaar	9. Te heet om buiten te spelen. Gemiddeld 6 dagen per jaar	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen. Gemiddeld 6 dagen per jaar	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 20 dagen per jaar	15. Hogere gezondheidsrisico's kwetsbare groepen Gemiddeld 12 dagen per jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per jaar	1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar	21. Woningverzakking door droogte. Gemiddeld 10 meldingen per jaar	13. Tijgermug komt voor in Nederland	3. Water in huis 1 x per 5 jaar	3. Water in huis 1 x per jaar
8. Slechte nachtrust door warme nachten. 2 nachten per jaar	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer 1x per 10 jaar	12. Stroomuitval a.g.v. extreem weer. Eens per 5 jaar	23. Overschrijding grenswaarden luchtkwaliteit 8 dagen per jaar	24. Verslechterde drinkwaterkwaliteit Eens per 2 jaar	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per jaar	3. Water in huis. 1 x per 10 jaar
6. Toename vissterfte. 1 extra melding per jaar	22. Droogvallende watergangen. Eens per 10 jaar	11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte 1 x per 10 jaar		7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 5 jaar	4. Water in winkel/bedrijf 1 x per 2 jaar
1. Water op straat doorgang mogelijk 1 x per 5 jaar	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 20 jaar	16. Bermbrand. Gemiddeld 6 meldingen per jaar		16. Bermbrand. Gemiddeld 12 meldingen per jaar	5. Toename blauwalg. Gemiddeld 4 meldingen per jaar	4. Water in winkel/bedrijf. 1 x per 10 jaar
11. 20% minder opbrengst a.g.v. droogte. 1 x per 30 jaar	7. 20% lagere arbeidsproductiviteit. Gemiddeld 6 dagen per jaar	17. 20% minder opbrengst a.g.v. wateroverlast 1 x per 10 jaar	8. Slechte nachtrust door warme nachten. 15 nachten per jaar	9. Te heet om buiten te spelen Gemiddeld 12 dagen per jaar	5. Toename blauwalg Gemiddeld 8 meldingen per jaar	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkering verviervoudigd
		10. Droogteschade stedelijk groen. 10% per jaar	20. Toename gemeentelijke schade uitkering door extreem weer. Uitkeringsbedrag verdubbeld	6. Toename vissterfte 5 extra meldingen per jaar	19. Natuurbranden Gemiddeld 4 meldingen per jaar	10. Droogteschade stedelijk 20% per jaar
	14. Toename hagelschade. Schade verdubbeld	1. Water op straat doorgang mogelijk 2 x per jaar	18. Verdroging natuurgebieden. 1 x per 10 jaar	17. 20% minder opbrengst gewassen a.g.v. wateroverlast. 1 x per 5 jaar	2. Water op straat geen doorgang mogelijk. 1 x per 5 jaar	19. Natuurbranden Gemiddeld 1 melding per jaar
						2. Water op straat geen doorgang mogelijk 1 x per 2 jaar

Mate van acceptatie

- **Hoofdlijnen:**
  - Gebeurtenissen die veel voorkomen met negatieve gevolgen voor de gezondheid zijn onacceptabel.
  - Water in woningen en bedrijven is onafhankelijk van hoe vaak het voorkomt onacceptabel.
  - Water-op-straat is acceptabel, echter moet de bereikbaarheid voor de hulpdiensten geborgd zijn.
- **Overwegingen bij specifieke gebeurtenissen:**
  - Water op straat geen doorgang mogelijk is niet acceptabel vanwege de benodigde bereikbaarheid voor hulpdiensten.
  - Water in woningen niet acceptabel, ook verantwoordelijkheid voor woning eigenaar om maatregelen te nemen.
  - Blauwalg is onacceptabel vanwege de gezondheidsrisico's voor mensen en dieren.
  - Lagere arbeidsproductiviteit is eigenlijk niet acceptabel omdat de werkdruk op dit moment al hoog is.
  - Te heet om buiten te spelen is bij 12 dagen per jaar eigenlijk niet acceptabel omdat kinderen hierdoor onvoldoende kunnen bewegen.
  - Droogteschade aan gewassen is acceptabel, ervan uitgaande dat dit vergoed wordt.
- **Eigen ingebrachte gebeurtenissen:**
  - Preventief water vasthouden t.b.v. droge zomer. (maatregel)

Impactweging – Algehele lijn

Acceptabele situaties:

- Water op straat, mits belangrijke verkeersaders bereikbaar zijn
- Situaties waarop weinig invloed uitgeoefend kan worden
- Situaties waar relatief eenvoudig op te anticiperen is

Onacceptabele situaties:

- Situaties met een directe impact op de gezondheid
- Water in woningen en bedrijven

Extra aandacht nodig voor: (eigen ingebrachte gebeurtenissen)

- Verkeerde informatievoorziening vanuit media
- Toename eikenprocessierups en andere exoten
- Afname toerisme als gevolg van toename verdroging en overstromingen

Interne Klimaatbijeenkomst

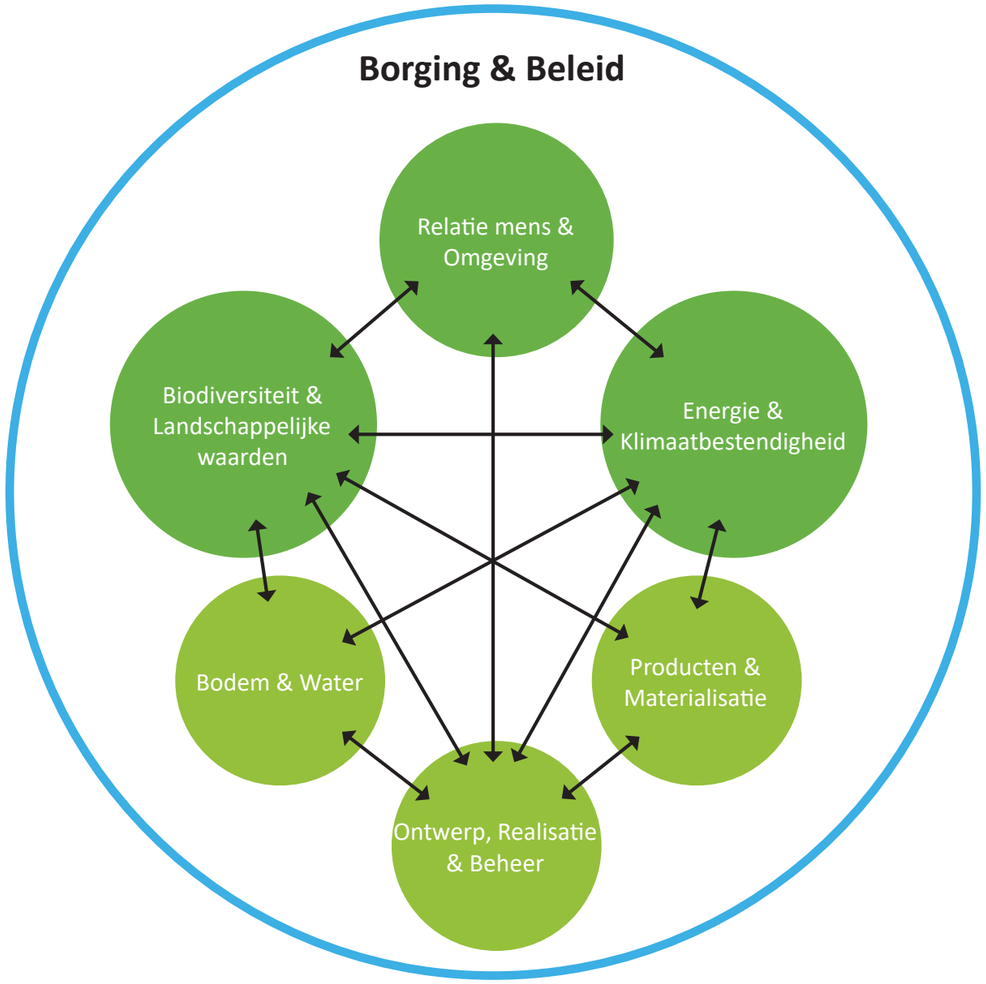
DPRA vanuit samenhangende duurzaamheid

‘Durf te dromen, durf te doen’

17 februari 2020

NL Greenlabel

BOOT
Ingenieurs met een verhaal.

Organisatie: Duiven.....

Naam:.....

Functie:.....

Gezonde leefomgeving

Relatie mens en omgeving

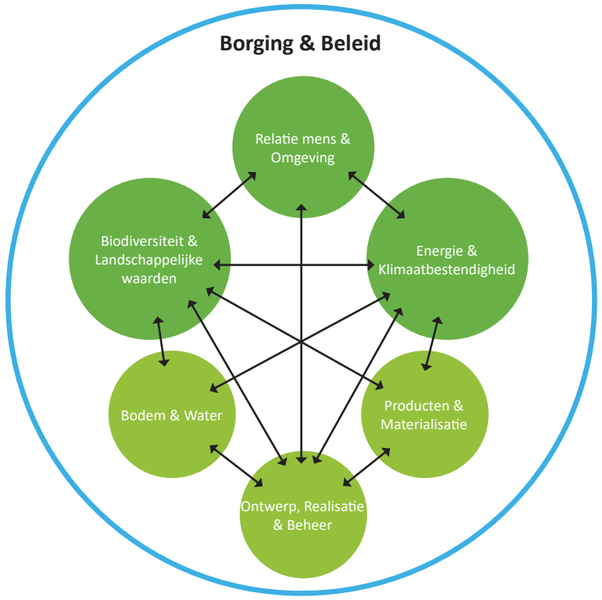
Een inrichting die geschikt is voor diverse doelgroepen, een gezonde leefstijl stimuleert en flexibel genoeg is om in te spelen op de actuele vraag uit de samenleving.

Sub-indicatoren:

- Betrokkenheid van mensen
- Bereikbaarheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

Waar kan je aan denken?

- Zijn de toekomstige gebruikers betrokken bij het ontwerp, de realisatie en het beheer?
- In hoeverre stimuleert de omgeving en het proces het ontstaan van sociale cohesie?
- Op welke wijze is de mobiliteit in de gemeente georganiseerd?
- In welke mate stimuleert de gemeente de gezondheid van de gebruiker van het gebied?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Burger probleemhouder maken: ook uitvoerder van het probleem

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Maak digitale omgeving
- Verankering van breedheid in de organisatie
- Sommige RO-eisen bovengemeentelijk organiseren (regionaal)
- Vraag de toekomst van morgen: Kinderen!

Wat moet er nu gebeuren?

- Bewustwording: zichtbaar maken!
- Onderwijs
- NL Climate alert

Toekomstbestendige leefomgeving

Biodiversiteit en landschappelijke waarden

Voor het gezond houden van de flora en fauna in de gemeente speelt biodiversiteit een sleutelrol. Groen beïnvloedt het leefklimaat positief: het zorgt voor reductie van fijnstof, hitte, geluid- en wateroverlast en vergroot de biodiversiteit en het gevoel van welbevinden.

Sub-indicatoren:

- Omgaan met aanwezige waarden; natuur, cultuur, archeologie, etc.
- Aansluiting met de lokale natuur
- Biodiversiteitsbevordering

Waar kan je aan denken?

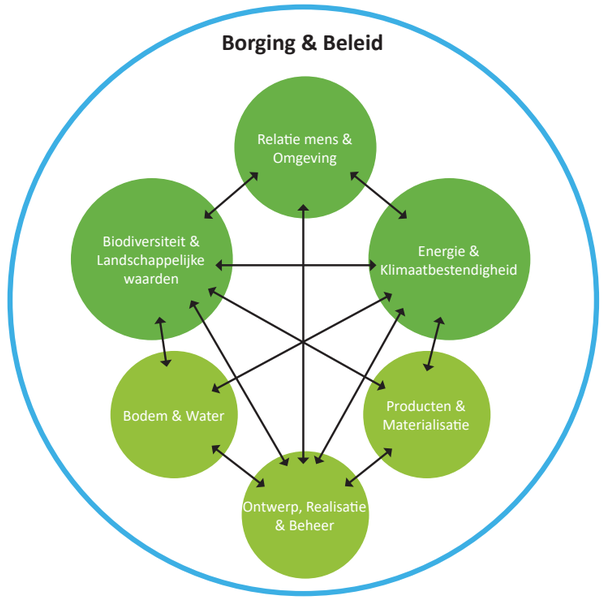
- In welke mate houdt de gemeente rekening met de bestaande waarden in het gebied?
- Sluit de ontwikkeling aan bij lokale natuur?
- Op welke wijze wordt de biodiversiteit bevorderd?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Het wordt nu al wel belangrijk gevonden maar nog geen onderdeel van de organisatie / beleid
- Ander maaibeheer – maaibeleid aanpassen
- Biodiversiteit onderdeel maken van beleid (ook voor waterschap)
- Borging in de verordening

Wat moet er nu gebeuren?

- Kennisdeling: kennisniveau verbeteren binnen de organisaties

Klimaatbestendigheid

Klimaat adaptief ontwerpen bereidt een gemeente voor op de toekomst waarbij onder andere droogte, hittestress en wateroverlast beperkt wordt. Tevens wordt de waterhuishouding van steeds groter belang en kan opvang en hergebruik van regenwater bijdragen aan een beter klimaat.

Sub-indicatoren:

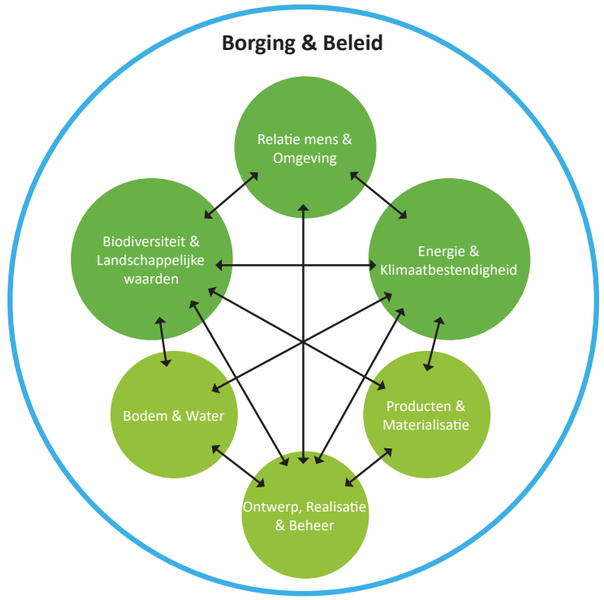
- Waterhuishouding
- Waterkwaliteit
- Hittestress
- Droogte
- Hinder

Waar kan je aan denken?

- Houdt de gemeente rekening met (het herstel van) de waterkwaliteit?
- Op welke wijze wordt het water vastgehouden in de gemeente?
- Worden er maatregelen genomen om hittestress te voorkomen of te beperken?
- Zijn er maatregelen om (licht, lucht, geur- en geluid) hinder te voorkomen of te reduceren?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Verplichting lokaal infiltreren

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Borging in beleid

Wat moet er nu gebeuren?

- Bewustwording bij collega's

Eigenaarschap

Borging en beleid

Duurzaamheidsambities houden stand bij een goede borging ervan. Met de juiste stakeholders aan zet bij de inrichting en het beheer ontstaat draagvlak voor gemaakte keuzes en borging van ambities tot na de uitvoering. Het (letterlijk) samen bouwen aan de buitenruimte en het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten, versterkt commitment en creëert gevoel van eigenaarschap.

Sub-indicatoren:

- Borging kwaliteit van duurzaamheid
- Borging van financierbaarheid

Waar kan je aan denken?

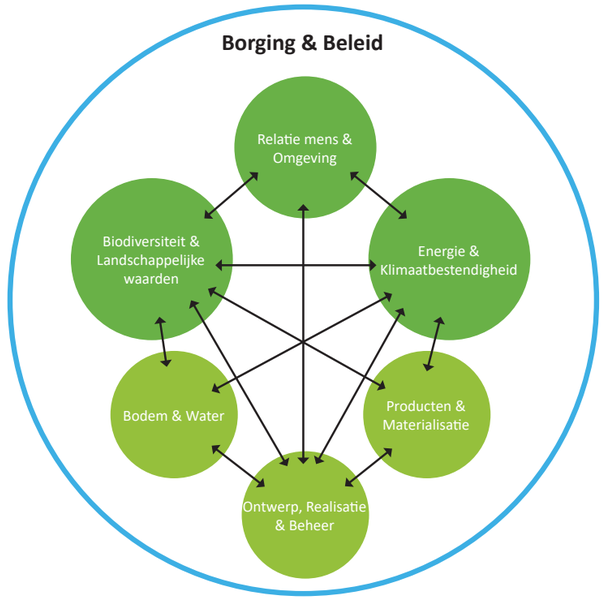
- Op welke wijze blijft de kwaliteit van de duurzaamheid van het project gedurende de gebruiksduur gewaarborgd?
- Is de financierbaarheid van de realisatie en het beheer geborgd?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Financiële prikkel d.m.v. korting / subsidies
- Breed gedragen vanuit de organisatie

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Wat moet er nu gebeuren?

- Handvatten bieden om duurzaamheid te verankeren in het proces
- Integraal werken

Interne Klimaatbijeenkomst

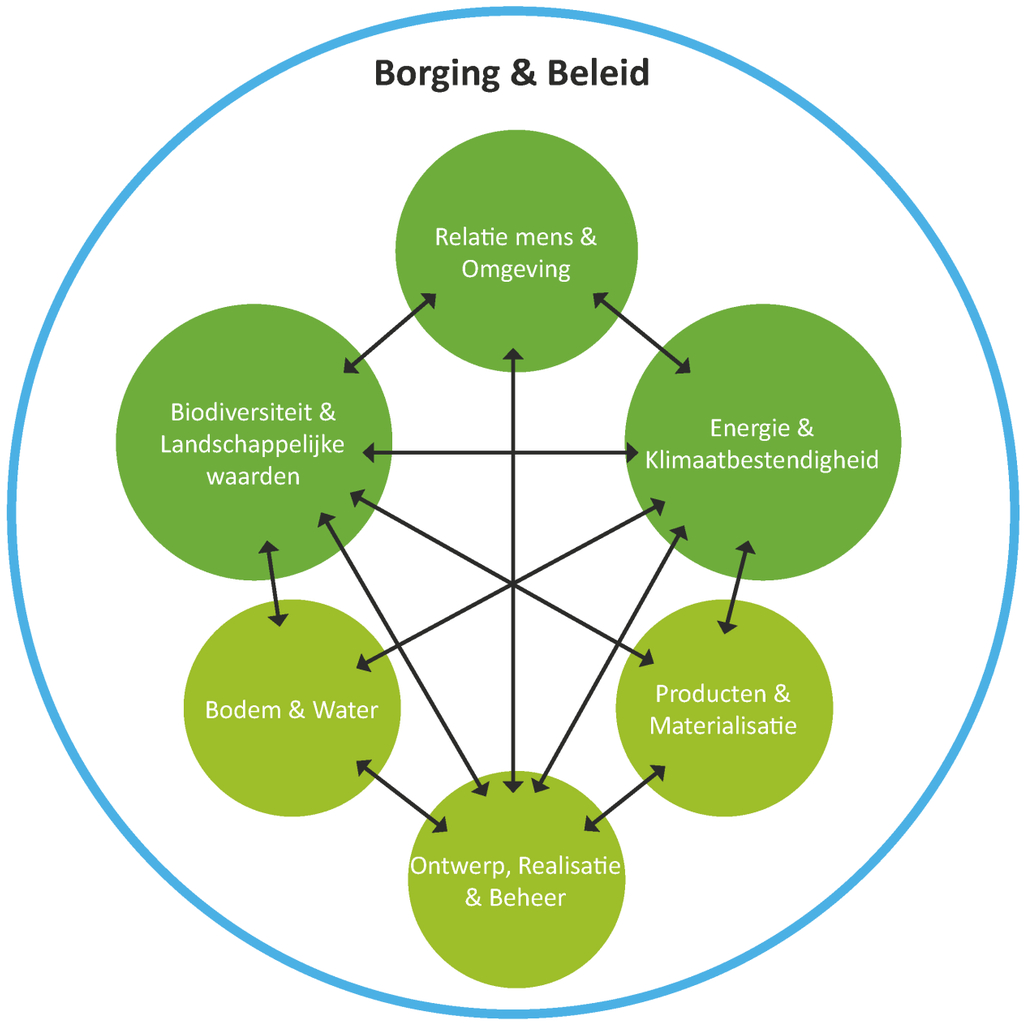
DPRA vanuit samenhangende duurzaamheid

‘Durf te dromen, durf te doen’

17 februari 2020

NL Greenlabel

BOOT
Ingenieurs met een verhaal.

Organisatie: Westervoort.....

Naam:.....

Functie:.....

Gezonde leefomgeving

Relatie mens en omgeving

NL Greenlabel

Een inrichting die geschikt is voor diverse doelgroepen, een gezonde leefstijl stimuleert en flexibel genoeg is om in te spelen op de actuele vraag uit de samenleving.

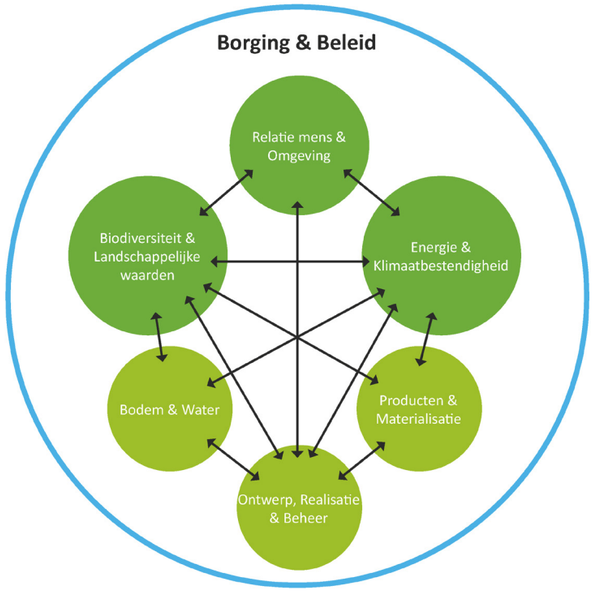
Sub-indicatoren:

- Betrokkenheid van mensen
- Bereikbaarheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

Waar kan je aan denken?

- Zijn de toekomstige gebruikers betrokken bij het ontwerp, de realisatie en het beheer?
- In hoeverre stimuleert de omgeving en het proces het ontstaan van sociale cohesie?
- Op welke wijze is de mobiliteit in het plangebied georganiseerd?

In welke mate stimuleert het plan de gezondheid van de gebruiker van het gebied?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Een grote betrokkenheid onder inwoners en bedrijven

- Urgentie moet inzichtelijk zijn
- Goede verwachtingsmanagement
- Informatie delen

Langzame toegankelijke verkeersroutes (netwerk)

Een veilige buitenruimte

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Mosterdhof (revitalisatieproject) als voorbeeld nemen waarbij samen met de bewoners de wijk wordt opgeknapt. Dit is een gemengde wijk.

- Het moet mensen 'raken' – Wat beweegt hen?
- Scholen betrekken

Integraal werken: breed oppakken binnen de organisaties

- Durven doen!: Dapper zijn

Wat moet er nu gebeuren?

- Goede samenwerking tussen Westervoort en het Waterschap
- Werken aan bewustwording verschillende doelgroepen. 'Hun taal spreken'. Aanhaken bij herkenbare problematiek (veilig de honden uitlaten, mooie omgeving etc)
- Probleem framen
- Informatie delen
- Financiële prikkel

Toekomstbestendige leefomgeving

Biodiversiteit en landschappelijke waarden

NL Greenlabel

Voor het gezond houden van de flora en fauna in de stad speelt biodiversiteit een sleutelrol. Groen beïnvloedt het leefklimaat positief: het zorgt voor reductie van fijnstof, hitte, geluid- en wateroverlast en vergroot de biodiversiteit en het gevoel van welbevinden.

Sub-indicatoren:

- Omgaan met aanwezige waarden; natuur, cultuur, archeologie, etc.
- Aansluiting met de lokale natuur
- Biodiversiteitsbevordering

Waar kan je aan denken?

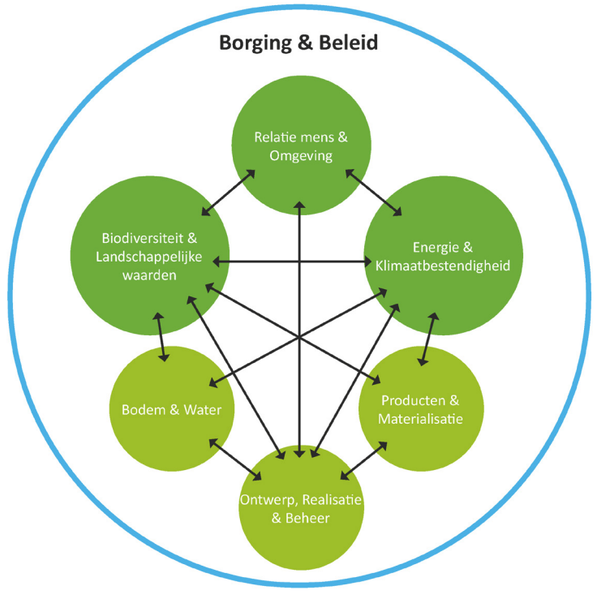
- In welke mate houdt het plan rekening met de bestaande waarden in het gebied?
- Sluit de ontwikkeling aan bij lokale natuur?
- Op welke wijze wordt de biodiversiteit bevorderd?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Een betere leefbaarheid in de wijken van Westervoort

Meer groen voor hittereductie, wateropvang en betere luchtkwaliteit

- Water vasthouden op groene parkeerplaatsen
- Biodiversiteit in standhouden in de uiterwaarden
- Meer multifunctioneel groen
- Bewustzijn onder bewoners wat groen kan doen
- Groene gevels en daken
- Groene schoolpleinen
- Vergroenen van bedrijventerrein

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Wijk Wijburg aanpakken door middel van groen

Wat moet er nu gebeuren?

- Maaibeleid Waterschap en Westervoort
- Informatie delen met bewoners
- Weet van het water & Steenbreek gebruiken
- Redeneren vanuit ecosysteemdiensten
- Gezamenlijk onderzoek (Westervoort en Waterschap) naar Blauwalg
- Goede voorbeeld geven (Rivierenklimaatplan)

Klimaatbestendigheid

Klimaat adaptief ontwerpen bereidt een stad voor op de toekomst waarbij onder andere droogte, hittestress en wateroverlast beperkt wordt. Tevens wordt de waterhuishouding van steeds groter belang en kan opvang en hergebruik van regenwater bijdragen aan een beter klimaat.

Sub-indicatoren:

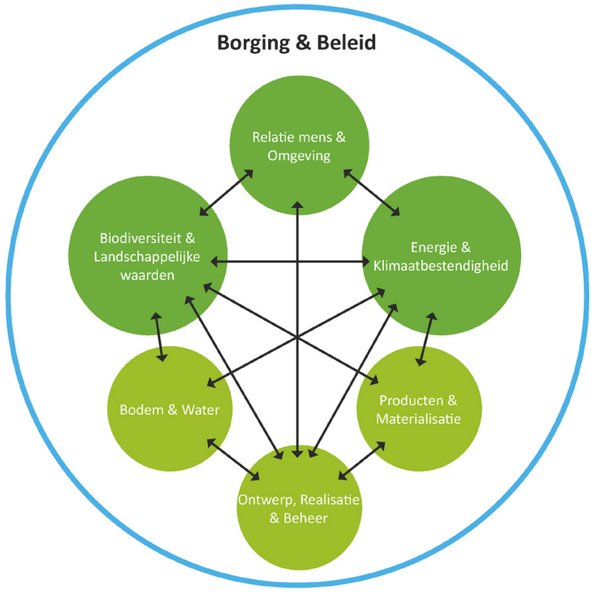
- Waterhuishouding
- Waterkwaliteit
- Hittestress
- Droogte
- Hinder

Waar kan je aan denken?

- WHoudt het plan rekening met (het herstel van) de waterkwaliteit?
- Op welke wijze wordt het water vastgehouden op de projectlocatie?
- Worden er maatregelen genomen om hittestress te voorkomen of te beperken?
- Bevat het plan maatregelen om (licht, lucht, geur- en geluid) hinder te voorkomen of te reduceren?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Ook kijken naar energie (opwekkings)maatregelen, zoals energie uit stromend water (rivieren), volledig benutten sport- en schoolterreinen, elektrisch gereedschap

Afname van fijnstof

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- In kaart brengen kwetsbare regio's (ook op sociaal gebied)
- Afstemming gemeente / waterschap in beheer en onderhoud
- Combineren waar mogelijk
- Voorbeeld geven
- % groen in beleid als norm (o.a. omgevingsvergunning). Ook aandacht voor duurzame inkoop

Wat moet er nu gebeuren?

- Regionale samenwerkingen zoeken
- Betrekken van verenigingen
- Vergroenen van maatschappelijk vastgoed
- Hergebruik maaisel

Eigenaarschap

Borging en beleid

Duurzaamheidsambities houden stand bij een goede borging ervan. Met de juiste stakeholders aan zet bij de inrichting en het beheer ontstaat draagvlak voor gemaakte keuzes en borging van ambities tot na de uitvoering. Het (letterlijk) samen bouwen aan de buitenruimte en het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten, versterkt commitment en creëert gevoel van eigenaarschap.

Sub-indicatoren:

- Borging kwaliteit van duurzaamheid
- Borging van financierbaarheid

Waar kan je aan denken?

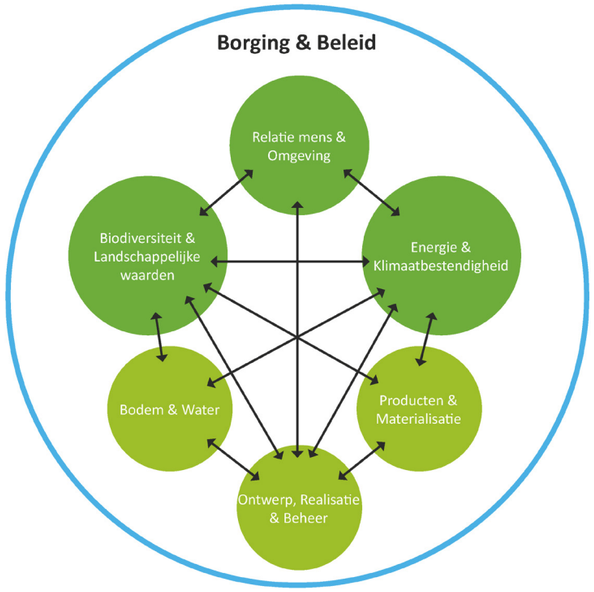
- Op welke wijze blijft de kwaliteit van de duurzaamheid van het project gedurende de gebruiksduur gewaarborgd?
- Is de financierbaarheid van de realisatie en het beheer geborgd?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

- Afstemming tussen gemeente en Waterschap over beheer
- Meer eigenaarschap. O.a. adoptiegroen (plantsoenen beheren). Hiermee ook meer zicht op mensen/wijken

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Borging financiën
- Resultaat verplichting
- Bewustwording binnen de organisatie
- Kijken naar meekoppelkansen en deze linken aan kernopgaven van de gemeente / Waterschap: op zoek naar creatieve oplossingen

Wat moet er nu gebeuren?

- Aandacht voor deeleconomie: leegstaande panden gebruiken als pop-upstores
- Landelijke en regionale trends meenemen

Interne Klimaatbijeenkomst

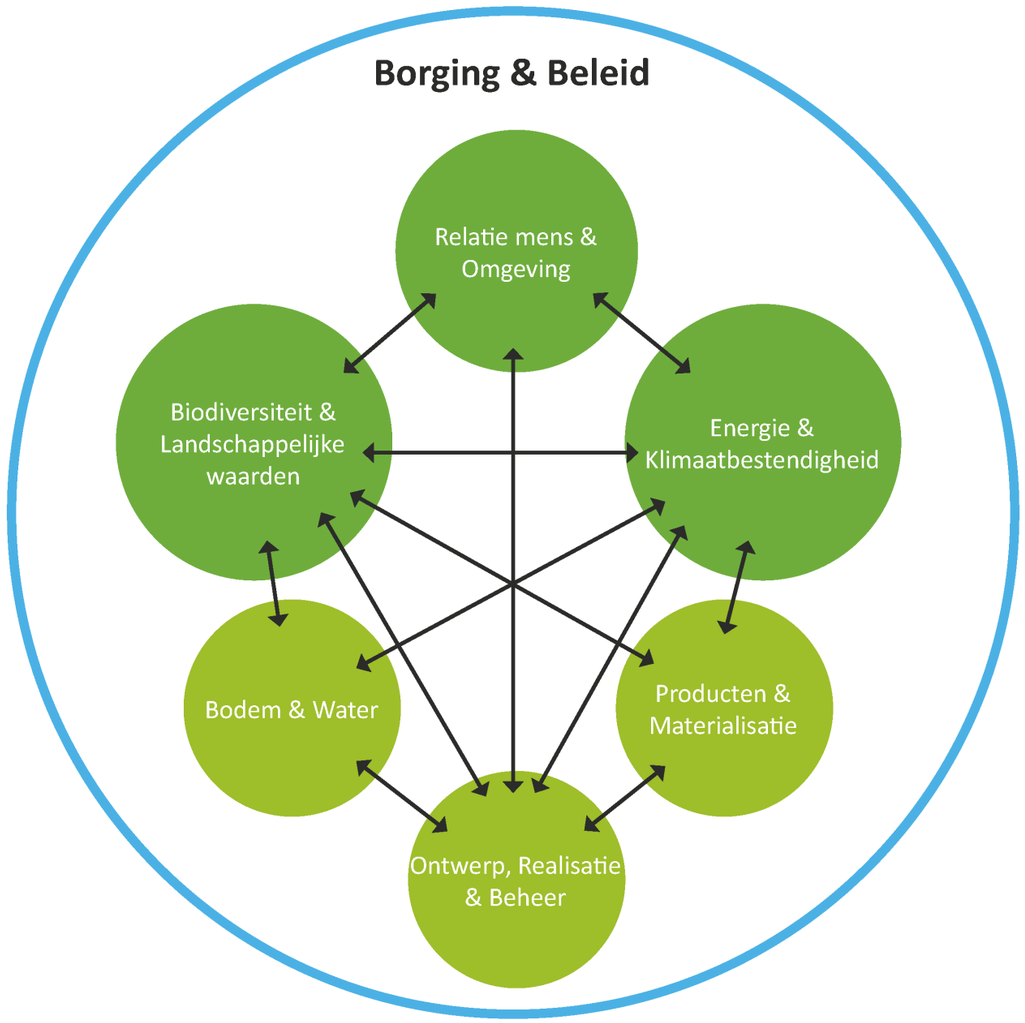
DPRA vanuit samenhangende duurzaamheid

‘Durf te dromen, durf te doen’

17 februari 2020

NL Greenlabel

BOOT
Ingenieurs met een verhaal.

Organisatie: Zevenaar (totaal)

Naam: Groep 1 en 2.....

Functie:.....

Gezonde leefomgeving

Relatie mens en omgeving

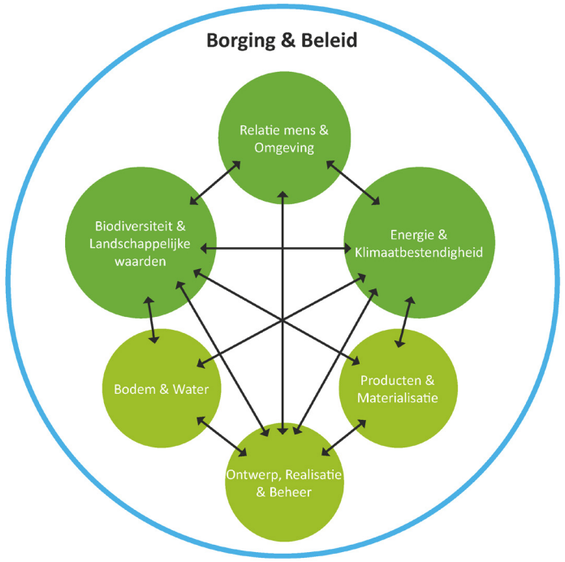
Een inrichting die geschikt is voor diverse doelgroepen, een gezonde leefstijl stimuleert en flexibel genoeg is om in te spelen op de actuele vraag uit de samenleving.

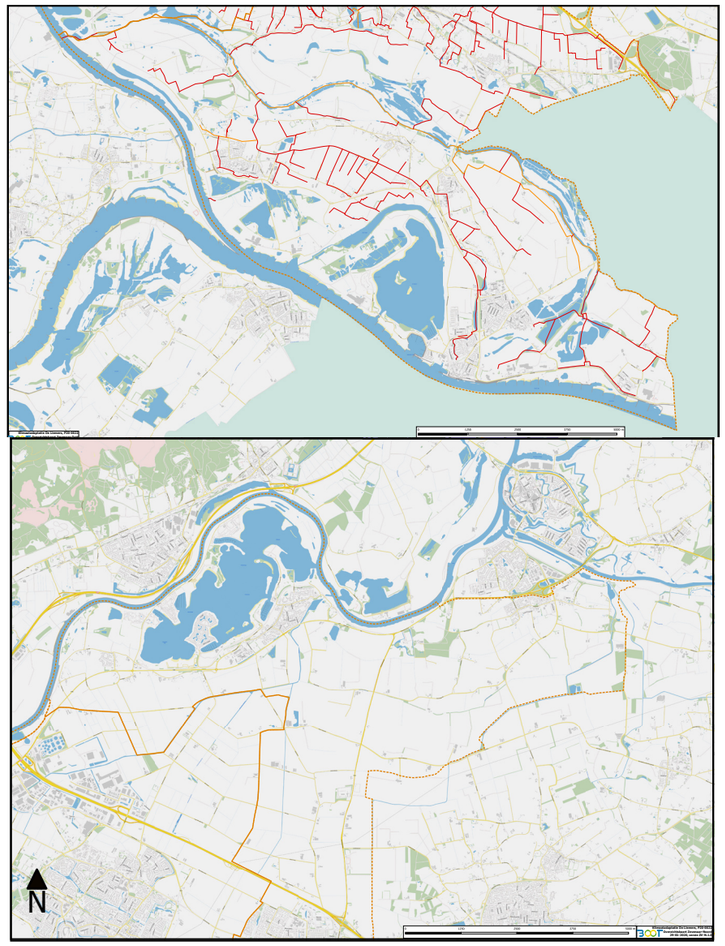
Sub-indicatoren:

- Betrokkenheid van mensen
- Bereikbaarheid
- Sociale veiligheid
- Gezondheid

Waar kan je aan denken?

- Zijn de toekomstige gebruikers betrokken bij het ontwerp, de realisatie en het beheer?
- In hoeverre stimuleert de omgeving en het proces het ontstaan van sociale cohesie?
- Op welke wijze is de mobiliteit in de gemeente georganiseerd?
- In welke mate stimuleert de gemeente de gezondheid van de gebruiker van het gebied?

NL Greenlabel

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Delen en samenwerken is de opgave

Meer bewustwording van:

- Maatschappelijke waarde
- Vanuit organisaties richting burgers
- Meer communicatielijnen opzetten
- Meer taken vanuit gemeente naar inwoners (bijvoorbeeld groenonderhoud etc.)

Meer ruimte voor gebruiksgroen (+ gezondheid):

- Meer fiets- en wandelroutes (logistiek veranderen): hoe krijg je mensen uit de auto op de fiets?
- Betrokken inwoners met groene duurzame levensstijl en met elkaar (sociaal). Bewustwording klimaat door o.a. regenwater te gebruiken voor eigen gebruik
- Deeleconomie
- Voedsel in openbare ruimte

Wat betekent dit voor uw organisatie?

- Kaders bijstellen
- Nieuwe visie op stedenbouw
- Plannen maken - herstructurering
- Waarde van grond + omgeving anders benaderen: ecosysteemdiensten
- Niet alles zelf in de hand willen houden
- Durf het over te dragen

Wat moet er nu gebeuren?

- Nagaan wat de betekenis is van faciliteren en ondersteunen
- Concretiseren van participatie
- Maken van regionale afspraken
- Weergeven van duidelijk verwachtingspatroon
- Bewustwording (educatie) bij mensen hoe belangrijk groen is

Toekomstbestendige leefomgeving

Biodiversiteit en landschappelijke waarden

NL Greenlabel

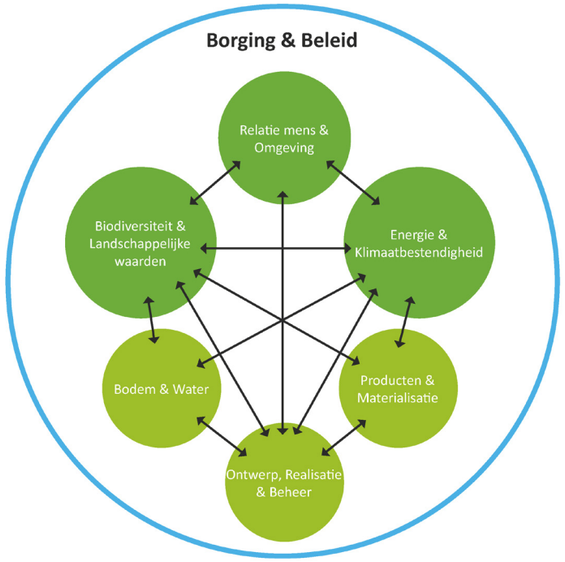
Voor het gezond houden van de flora en fauna in de gemeente speelt biodiversiteit een sleutelrol. Groen beïnvloedt het leefklimaat positief: het zorgt voor reductie van fijnstof, hitte, geluid- en wateroverlast en vergroot de biodiversiteit en het gevoel van welbevinden.

Sub-indicatoren:

- Omgaan met aanwezige waarden; natuur, cultuur, archeologie, etc.
- Aansluiting met de lokale natuur
- Biodiversiteitsbevordering

Waar kan je aan denken?

- In welke mate houdt de gemeente rekening met de bestaande waarden in het gebied?
- Sluit de ontwikkeling aan bij lokale natuur?
- Op welke wijze wordt de biodiversiteit bevorderd?

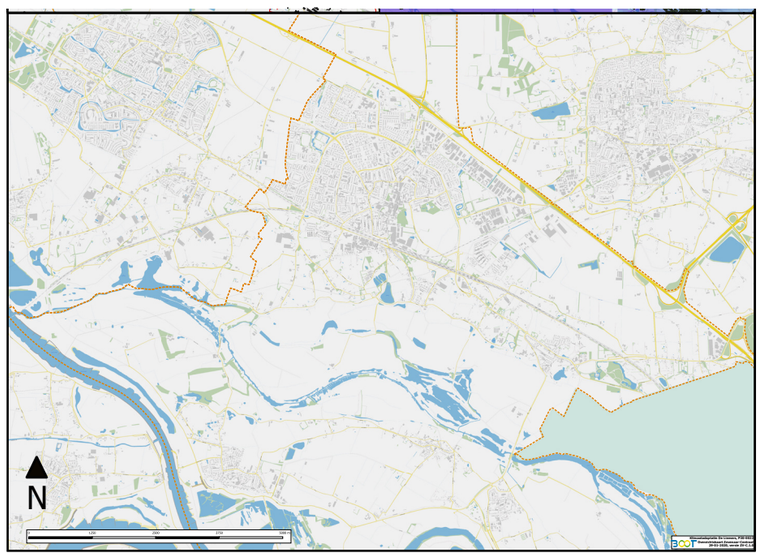

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Meer groen en meer groen behoud, met name in het centrum van Zevenaar

- Gelijke waardering van groen met andere componenten (als wonen, infra-structuur etc.)
- Natuur-inclusieve samenleving (meer respect voor natuur)
- Meer kwalitatief groen (diversiteit in flora en fauna)
- Minder verharding
- Bewustwording
- Landbouw bewuster laten boeren (biodiversiteit)
- Cultuurhistorie behouden en versterken = meebewegen
- Groen als gezamenlijk bezit
- Leegstaande panden benutten voor groen

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Andere mindset

- Meer in de beleidskaders laten vastleggen dat een bepaald percentage groen is/ of via groen wordt opgevangen
- Acceptatie van 'overlast' door nieuwe soorten / minder netheid
- Natuurinclusief bouwen als norm
- Ook meenemen bij bijvoorbeeld aanvraag omgevingsvergunning
- Voorlichting voor bewustwording (o.a. jongeren) – NME centrum hiervoor gebruiken
- Goede voorbeeld geven

Behouden van groen en aankopen van grond

- Verbieden van teveel verharding in tuinen in bestemmingsplan/omgevings-plan
- Robuust groen: minder onderhoud

Wat moet er nu gebeuren?

- Boeren helpen
- Maaibeleid aanpassen – minder behoefte onderhoud
- Natuurinclusief bouwen: voorzieningen in nieuwbouwwoningen voor fauna
- Subsidie waterschap voor duurzame inrichting van tuin+huis / openbare ruimte
- Beheermaatregelen aanpassen
- NME behouden (natuur, milieu en educatie)
- Akkerranden natuurlijk inrichten
- Niet inbreiden: ruimte benutten voor groen in de stad. Of toelaten hoog-bouw

Klimaatbestendigheid

NL Greenlabel

Klimaat adaptief ontwerpen bereidt een gemeente voor op de toekomst waarbij onder andere droogte, hittestress en wateroverlast beperkt wordt. Tevens wordt de waterhuishouding van steeds groter belang en kan opvang en hergebruik van regenwater bijdragen aan een beter klimaat.

Sub-indicatoren:

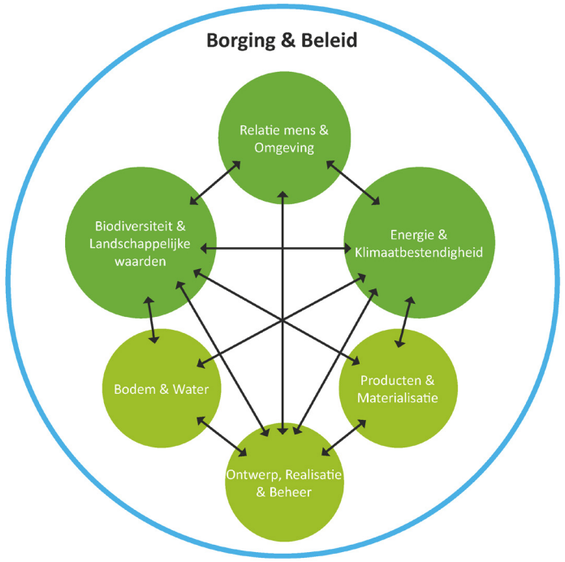
- Waterhuishouding
- Waterkwaliteit
- Hittestress
- Droogte
- Hinder

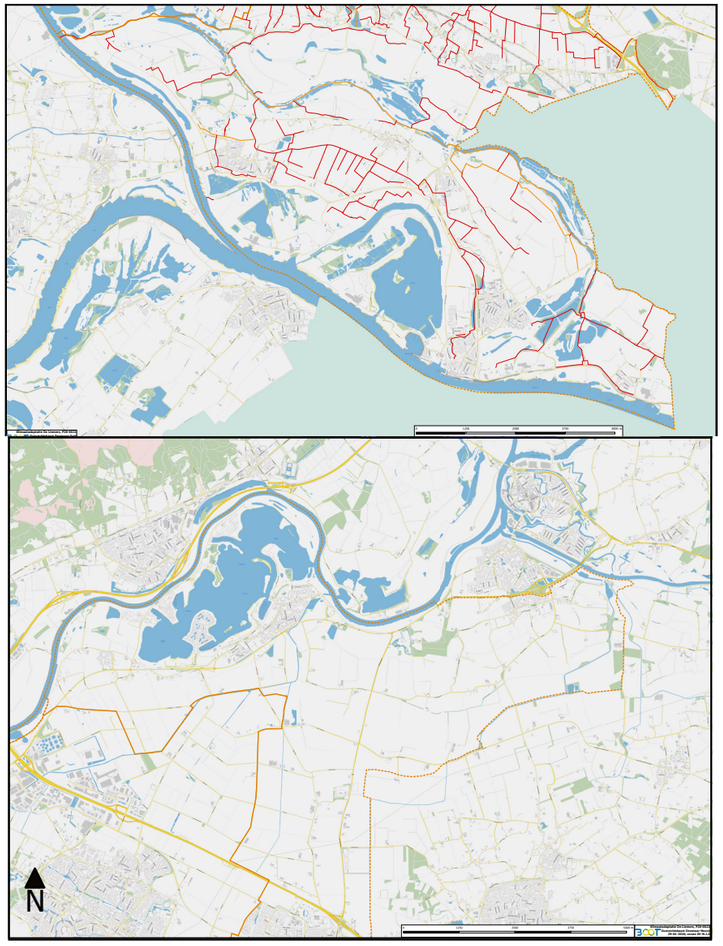
Waar kan je aan denken?

- Houdt de gemeente rekening met (het herstel van) de waterkwaliteit?
- Op welke wijze wordt het water vastgehouden in de gemeente?
- Worden er maatregelen genomen om hittestress te voorkomen of te beperken?
- Zijn er maatregelen om (licht, lucht, geur- en geluid) hinder te voorkomen of te reduceren?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Slim ingerichte gebieden waarbij regenwater de kans krijgt in de grond te infiltreren (wadi) en meer groen voor o.a. verkoeling:

- Meer waterberging in centrum Zevenaar (liever wadi dan ondergronds)
- 100% afkoppeling
- Grotere groen/blauwe zone-combinaties
- Groen parkeren
- Groenere speeltuinen
- Groene daken
- Buitenstedelijk bouwen in overweging nemen
- Meer ruimte voor kwaliteitacceptatie
- Bewustere burgers

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Meer samenwerking tussen waterschap en gemeente

- Piekmomenten moeten opgevangen worden
- Watersysteem inrichten op vasthouden en niet op afvoeren
- In het centrum van Zevenaar meer ruimte maken voor groen
- Voorlichting geven
- Inventarisatie mogelijke subsidies

Wat moet er nu gebeuren?

- Benutten van uiterwaarden
- Meer hoogbouw toestaan
- Begrip van de mensen creëren
- Invoeren klimaattoets
- Aannemen klimaatmedewerkers
- Sturen op ambassadeurs binnen de organisatie
- Voorkomen dat hitte gezondheid aantast
- Ecologisch beheer wadi

Eigenaarschap

Borging en beleid

NL Greenlabel

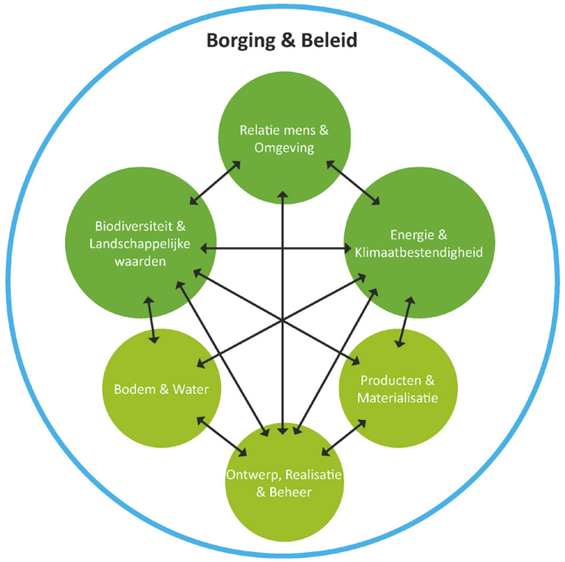
Duurzaamheidsambities houden stand bij een goede borging ervan. Met de juiste stakeholders aan zet bij de inrichting en het beheer ontstaat draagvlak voor gemaakte keuzes en borging van ambities tot na de uitvoering. Het (letterlijk) samen bouwen aan de buitenruimte en het gezamenlijk vieren van behaalde resultaten, versterkt commitment en creëert gevoel van eigenaarschap.

Sub-indicatoren:

- Borging kwaliteit van duurzaamheid
- Borging van financierbaarheid

Waar kan je aan denken?

- Op welke wijze blijft de kwaliteit van de duurzaamheid van het project gedurende de gebruiksduur gewaarborgd?
- Is de financierbaarheid van de realisatie en het beheer geborgd?

Hoe zou u de toekomst willen zien?

Overheid is facilitator, bemiddelaar en stimulator

Robuuster groen

Dagbesteding bij particulieren (groen verzorgen) – groene ambassadeurs in de wijk

Wat betekent dit voor uw organisatie?

Beleidsmatig laten vastleggen waar en welke ambities wij in 2040 / 2050 bereikt willen hebben.

- Financiering hiervoor vast laten leggen zodat het geborgd is voor de toekomst
- Vanuit ecosysteemdiensten rekenen. Naast kosten ook opbrengsten door duurzame maatregelen!
- Bewustwording: Wat gebeurt er als de inwoner niets doet?

Wat moet er nu gebeuren?

Het is een gemeenschappelijke opgave dus de burger mag hier ook in investeren

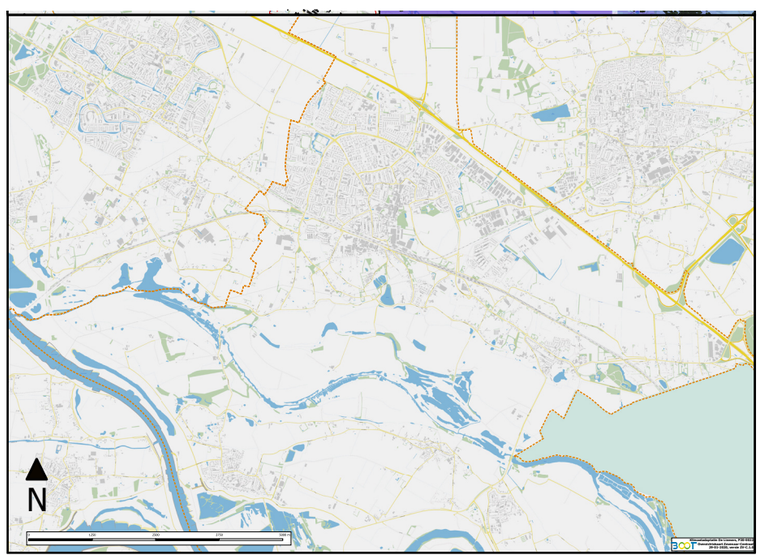
- Bv. ESCo-constructie
- Bv. Duurzaamheidslening gemeente
- Parkeernorm naar beneden

Bijlage - Deelnemerslijst

Organisatie	Naam	Functie	emailadres
Duiven	Dorothe Jacobs		d.jacobs@1stroom.nl
Duiven	Jacobien Kersten	binnenste buiten	j.Kersten@1stroom.nl
Duiven	Ole van Beers	Beleidsmedewerker Team Ruimtelijke Ontwikkeling	o.vanbeers@1stroom.nl
Duiven	Rutger Traag	beleid projecten water riolering	r.traaag@1stroom.nl
Duiven	Susanne ter Wiel		S.terWiel@1stroom.nl
Duiven	Walter van der Veen	Strategisch adviseur	w.vanderveen@1stroom.nl
Rijn en IJssel	Hans Bierman		h.bierman@wrij.nl
Rijn en IJssel	José van t Hull		j.vanthull@wrij.nl
Rijn en IJssel	Merel Lammertink	Adviseur watersysteem	m.lammertink@wrij.nl
Rijn en IJssel	Minke Huurnink	Adviseur communicatie	m.huurnink@wrij.nl
Rijn en IJssel	Nicole Otten	Relatiebeheerder	n.otten@wrij.nl
Rijn en IJssel	Rick Janssen	Adviseur riolering	r.janssen@wrij.nl
Rijn en IJssel	Ronald van Ark	Senior Beleidsadviseur (Klimaat)	r.vanark@wrij.nl
Rijn en IJssel	Rutger Deurhof		r.deurhof@wrij.nl
Rijn en IJssel	Rutger Stienen	Coördinator calamiteitenzorg	r.stienen@wrij.nl
VGGM	Astrid van Schaik	Specialist Omgevingsveiligheid	Astrid.van.Schaijk@vggm.nl
VGGM	Manon Vaal	Team Milieu&Gezondheid	Manon.Vaal@vggm.nl
Westervoort	Ilona vermeulen	communicatie adviseur	i.vermeulen@1stroom.nl
Westervoort	johan Sikes	realisatie en beheer	j.sikes@1stroom.nl
Westervoort	Karin Hammink	contactpersoon	k.hammink@1stroom.nl
Westervoort	Marian Bertrums	beleid duurzaamheid	m.bertrums@1stroom.nl
Zevenaar	Alex Sannes	beleidsmedewerker ruimtelijke ordening	a.sannes@zevenaar.nl
Zevenaar	Anke Voesten	Contactfunctionaris wijken en dorpen	A.Voesten@zevenaar.nl
Zevenaar	Ard Schenk	beleidsmedewerker RO	a.schenk@zevenaar.nl
Zevenaar	Dick Molema	beleidsmedewerker groen	d.molema@zevenaar.nl
Zevenaar	Erik Hietbrink	toezichthouder groen	e.hietbrink@zevenaar.nl
Zevenaar	Gerrit Liefers	Projectleider DPRA	G.Liefers01@zevenaar.nl
Zevenaar	Lars Grims	beleidsmedewerker milieu & duurzaamheid	l.grims@zevenaar.nl
Zevenaar	Maarten Kuster	gemalen beheerder	m.kuster@zevenaar.nl
Zevenaar	Neeltje van den Hoogen	vrijetijdseconomie	n.vandenhoogen@zevenaar.nl
Zevenaar	Peter Wiendels	projectleider civiel	p.wiendels@zevenaar.nl
Zevenaar	Roy Hunter	toezichthouder civiel	r.hunter@zevenaar.nl
Zevenaar	Ruben Bakker	Stedenbouwkundige	r.bakker@zevenaar.nl
Zevenaar	Thijs Barten		t.barten@zevenaar.nl

Bijlage B: Enquêteresultaten

Powered by survio

Enquête voor inwoners: Droogte en wateroverlast in de Liemers.

7 December 2020 10:40:22

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor inwoners: Droogte en wateroverlast in de Liemers.**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

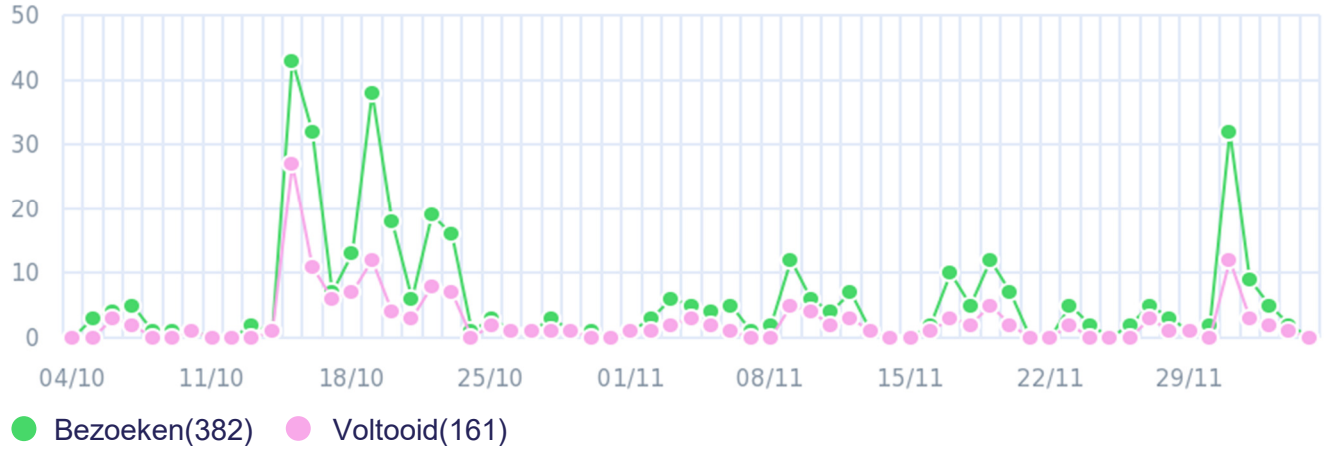
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/Y4U0P5H2F2R2V8D3A
Eerste antwoord	6 Oktober 2020
Laatste antwoord	4 December 2020
Duur	60 dagen
Totaal antwoorden	161

Enquête bezoeken

382	161	0	221	42,1%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

6 Oktober 2020 - 4 December 2020

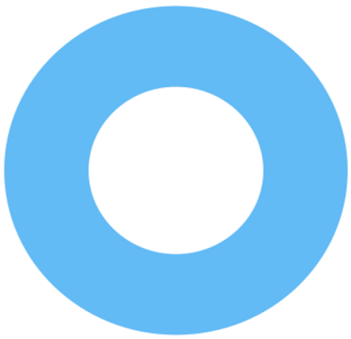

Totaal Bezoeken

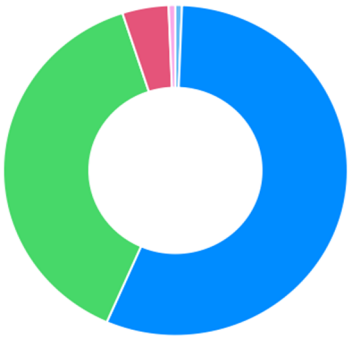
- Slechts getoond (57,9%)
- Voltooid (42,1%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

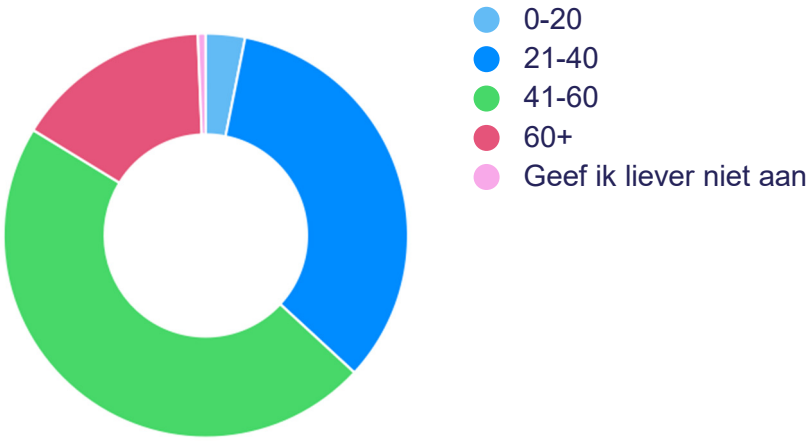
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (0,6%)
- 2-5 min. (55,9%)
- 5-10 min. (38,5%)
- 10-30 min. (4,3%)
- 30-60 min. (0,6%)

1. Wat is jou leeftijd?

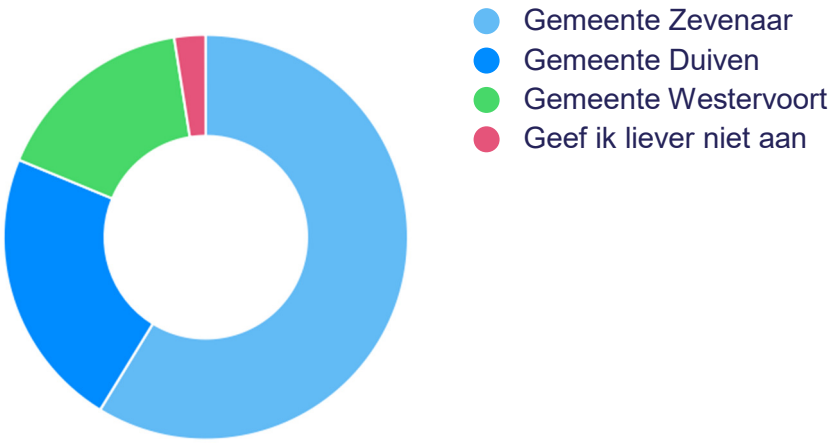
160x Antwoorden | **1x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0-20	5	3,1%
21-40	54	33,8%
41-60	75	46,9%
60+	25	15,6%
Geef ik liever niet aan	1	0,6%

2. In welke gemeente woon je?

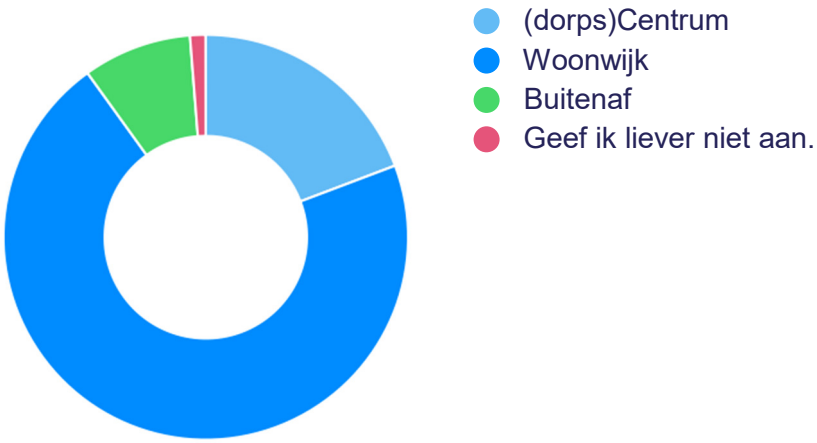
160x Antwoorden | **1x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	94	58,8%
Gemeente Duiven	36	22,5%
Gemeente Westervoort	26	16,3%
Geef ik liever niet aan	4	2,5%

3. In wat voor omgeving woon je?

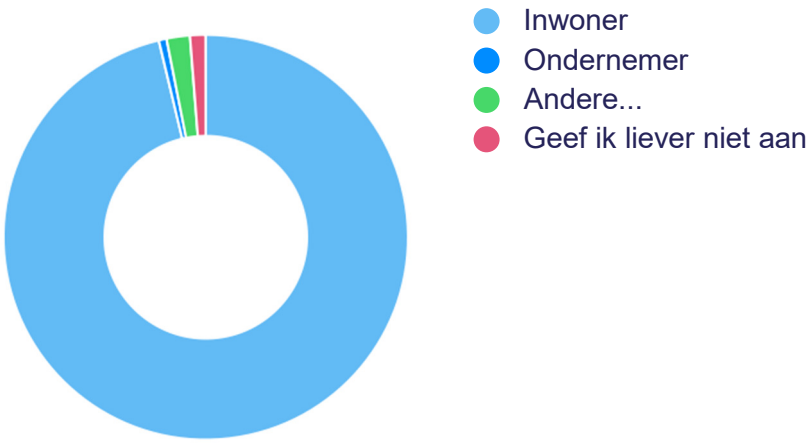
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
(dorps)Centrum	31	19,3%
Woonwijk	114	70,8%
Buitenaf	14	8,7%
Geef ik liever niet aan.	2	1,2%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

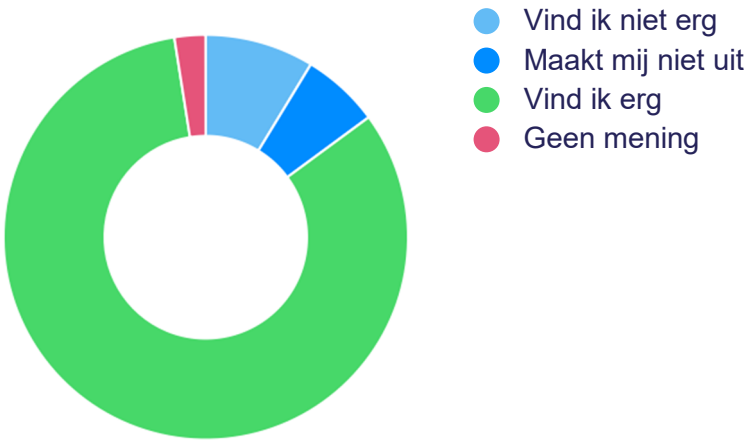
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inwoner	155	96,3%
Ondernemer	1	0,6%
Andere...	3	1,9%
Geef ik liever niet aan	2	1,2%

5. Droogvallende watergangen als gevolg van droogte ...

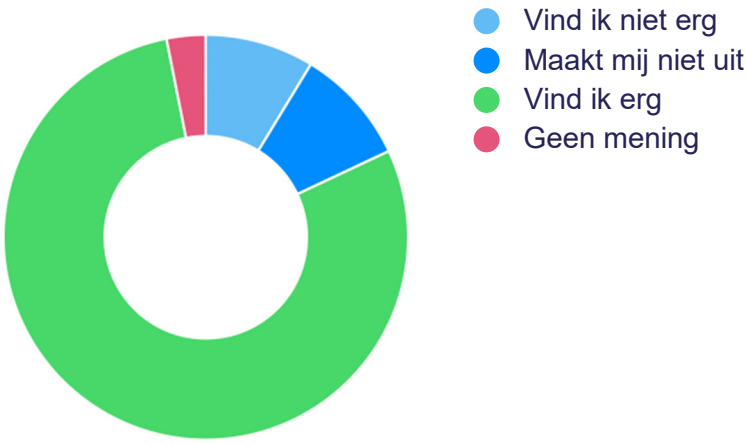
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	14	8,7%
Maakt mij niet uit	10	6,2%
Vind ik erg	133	82,6%
Geen mening	4	2,5%

6. Minder opbrengst van landbouw als gevolg van droogte ...

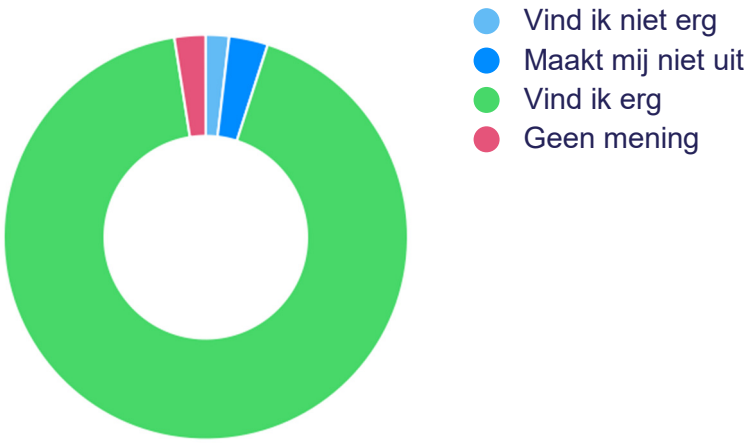
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	14	8,7%
Maakt mij niet uit	15	9,3%
Vind ik erg	127	78,9%
Geen mening	5	3,1%

7. Natuurbranden als gevolg van droogte ...

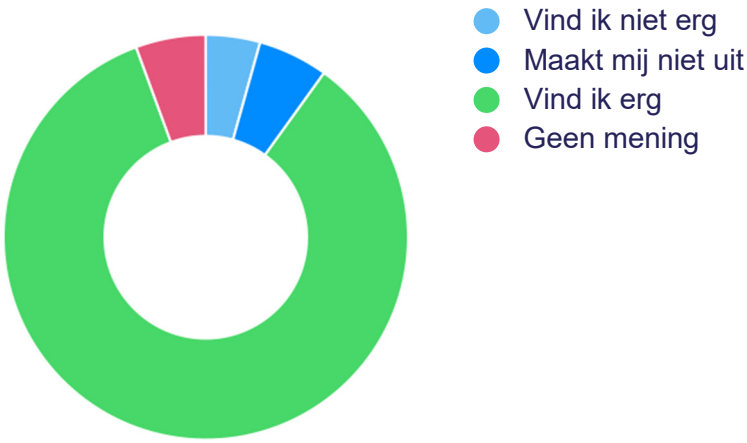
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	3	1,9%
Maakt mij niet uit	5	3,1%
Vind ik erg	149	92,5%
Geen mening	4	2,5%

8. Wateroverlast in mijn huis 1x in de 5 jaar ...

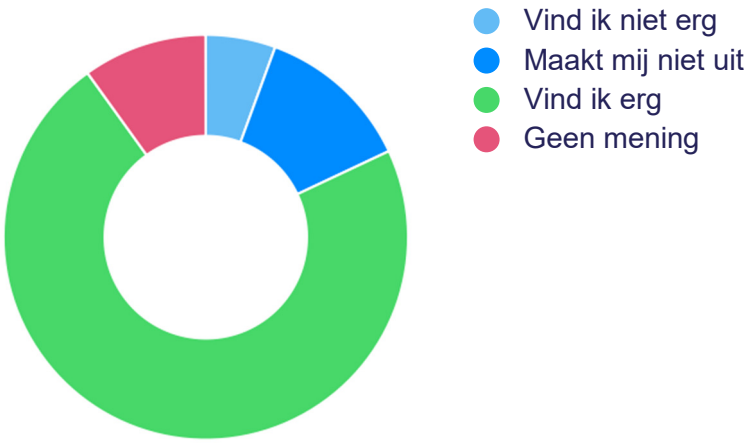
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	7	4,3%
Maakt mij niet uit	9	5,6%
Vind ik erg	136	84,5%
Geen mening	9	5,6%

9. Verslechterde drinkwaterkwaliteit 1x per 2 jaar ...

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	9	5,6%
Maakt mij niet uit	20	12,4%
Vind ik erg	116	72,0%
Geen mening	16	9,9%

10. Als er water op straat staat, maar doorgang met mijn auto is nog wel mogelijk ...

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	68	42,2%
Maakt mij dat niet uit	43	26,7%
Vind ik dat erg	41	25,5%
Geen mening	9	5,6%

11. Als er water op straat staat en doorgang met mijn auto is niet mogelijk...

161x Antwoorden **0x** onbeantwoord Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	16	9,9%
Maakt dat mij niet uit	31	19,3%
Vind ik dat erg	106	65,8%
Geen mening	8	5,0%

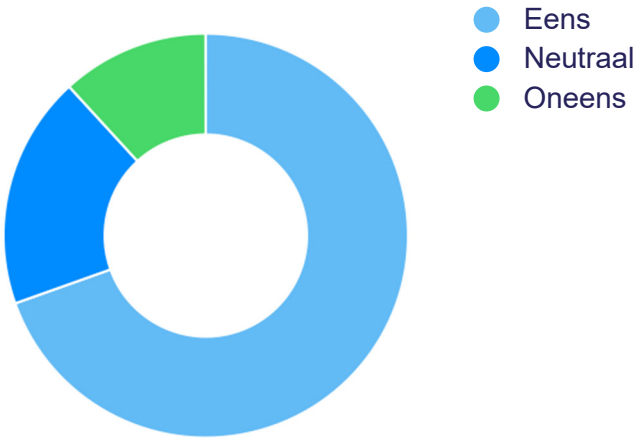
12. Droogte/wateroverlast heeft effect op heel veel thema's. Wat heeft prioriteit?

161x Antwoorden **0x** onbeantwoord Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Wateroverlast in mijn huis	2,2
Verslechterde drinkwaterkwaliteit	2,6
Als er water op straat staat, maar doorgang met mijn auto nog wel mogelijk is	5,6
Als er water op straat staat en doorgang met mijn auto niet mogelijk is	5,4
Droogvallende watergangen als gevolg van droogte	4,4
Minder opbrengst van landbouw als gevolg van droogte	4,2
Natuurbranden als gevolg van droogte	3,6

13. Tijdens een droogteperiode vind ik het een goed idee dat er eisen worden gesteld aan tijden en hoeveelheid van water geven aan mijn tuin. Dit om te voorkomen dat de hoeveelheid drinkwater in gevaar komt.

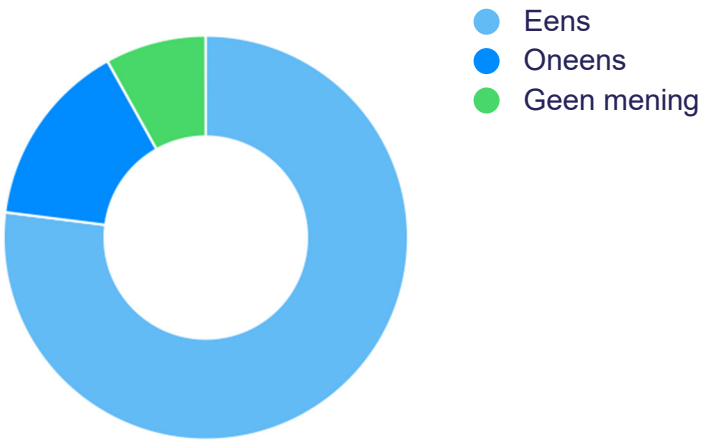
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	112	69,6%
Neutraal	30	18,6%
Oneens	19	11,8%

14. Ik vind het niet erg als het regenwater tijdens hevige regenval wordt opgeslagen op lagergelegen parkeerplaatsen in de straat. Hierdoor kan ik tijdelijk geen gebruik maken van deze parkeerplaatsen.

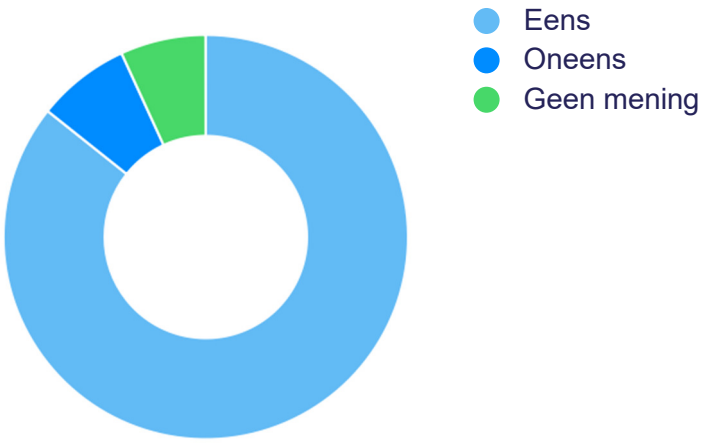
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	124	77,0%
Oneens	24	14,9%
Geen mening	13	8,1%

15. Speelplekken moeten zo worden ingericht dat ze tijdens een periode van hevige regenval water kunnen opslaan. Dit brengt geen gevaar voor de spelende kinderen.

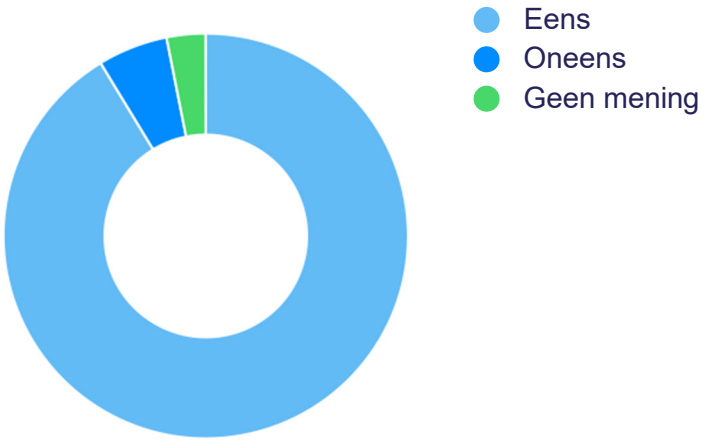
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	138	85,7%
Oneens	12	7,5%
Geen mening	11	6,8%

16. Ik vind het niet erg om tijdelijk regenwater in mijn tuin op te slaan, om later in drogere periodes te gebruiken.

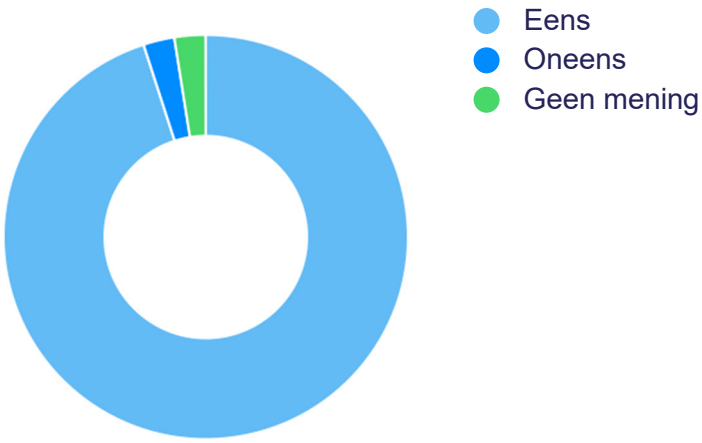
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	147	91,3%
Oneens	9	5,6%
Geen mening	5	3,1%

17. Als ik wateroverlast simpel zelf kan oplossen, door bijvoorbeeld meer gras en/of andere planten in mijn tuin aan te leggen, zou ik dat zeker doen.

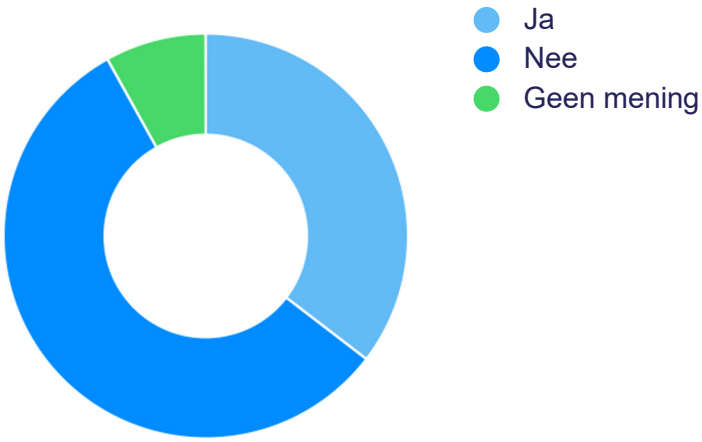
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	153	95,0%
Oneens	4	2,5%
Geen mening	4	2,5%

18. Ik heb behoefte aan meer informatie over hoe ik mijn waterverbruik tijdens drogere periodes kan verminderen.

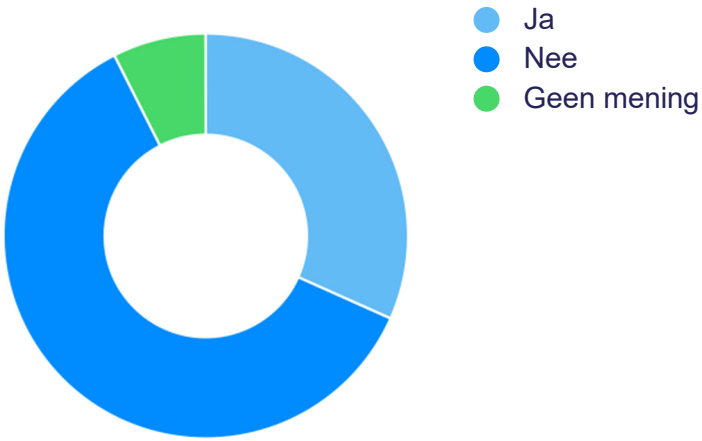
161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	57	35,4%
Nee	91	56,5%
Geen mening	13	8,1%

19. Ik heb behoefte aan meer informatie over hoe ik wateroverlast op mijn perceel kan verminderen.

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	51	31,7%
Nee	98	60,9%
Geen mening	12	7,5%

20. Heb je zelf nog ideeën om droogte en wateroverlast tegen te gaan?

161x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

- *nee, geen idee*
- *Het aanleggen van Wadi's in woonwijken, minder bredere straten=meer groen,*
- *Beter watermanagement rondom het dorp (opslaan van water) en burgers zelf water op laten slaan met tijdelijke subsidie (aanbod regenton installeren)*
- *Bij houden/snoeien snippergroen*
- *AlternTieve wateropvang nodig ivm volgende fenomeen Bodem van Westervoort is en soort vergiet. Dus grondwater is niet hoog te houden. Vandaar droge watergangen*
- *Groen en Blauw integraal meenemen bij (her) inrichtingen*
- *Watertonnen bijvoorbeeld zijn heel verstandig. Echter die dingen kosten heel veel geld als je even wat minder zit. Zo zijn er wel meer dingen die je zelf kan doen, plantjes etc, maar dat kost wel geld. Als je wil dat iedereen deelneemt, geef dan ook meer subsidie op deze maatregelen.*
- *Kjjjj*
- *Meer opvang voor water*
- *Opslaan in gratis regentonnen. Verplichte opslag water in (ondergrondse) tanks bij overheidsgebouwen*
- *combineer en koppel opgaves en oplossingen; vergroening met hitte en droogte/wateroverlast, met leefbaarheid, sociale samenhang etc.*
- *Iedereen regentonnen ook huurhuizen*
- *(9x) Nee*
- *Nee*
- *regenton aanleggen , regenpijp loskoppelen richting tuin*
- *Actiever ontkoppelen van de hemelwater afvoer. Boeren helpen bij vernieuwde methodiek om regenwater op te slaan ipv wegspoelen via sloten naar rivieren*
- *Het is een maatschappelijk probleem*
- *standaard afkoppelen regenpijp van riool met regenonderbreker bij huurwoningen, verstrekken regentonnen door gemeente, volledig betegelen tuinen verbieden, meer bomen en inheemse planten*
- *groen op de daken, gemeenteparken optimaliseren met groen/wateropslag ed.*
- *Afvoer naar sloot door gemeente gesubsidieerd! Sloot staat leeg, helft wordt maar onderhouden hier. Jammer!*
- *Gemeente moet meer water vasthouden*
- *sedumbedekking van overkappingen, tuinvergroening, irrigatiemogelijkheden door gemeente voor groenvoorzieningen*
- *Meer regen opvangen. Zevenaar krijgt een nieuw raadhuisplein, vang daaronder regenwater op*

- *Geen grondwater wegpompen, houd het op peil. Wat een beroerde enquête, "Vind ik niet erg" en "Maakt me niet uit" is 2x hetzelfde antwoord. Vraag wat iemand er van vind om met auto niet te stranden raakt kant noch wal. Waarom zou iemand het erg vinden om GEEN last te ervaren*
- *Meer vergroenen ipv verstenen: bomen, beplanting en gras in wijken en centra.*
- *Groene tuinen, regenton*
- *Regenwater meer doorgang geven om bij het grondwater te komen. Over de manieren waarop dit kan zou ik graag geïnformeerd worden.*
- *Meer schoon regenwater in het gebied houden en niet afvoeren via riool*
- *Mensen stimuleren om de tegels weer uit de tuin te halen. Aangezien de gemeentelijke belastingen steeds duurder worden kiezen steeds meer mensen voor een betegelde tuin voor geen kosten en onderhoud! Misschien eens denken aan de inwoners ipv de belangen van ambtenaren..*
- *Meer oppervlakte water in de gemeente. Grotere percelen bij nieuwbouw zodat meer grond onbebouwd blijft*
- *Afval in goten c.q. onkruid uit goten halen*
- *Eerder ingrijpen met het sluiten van watergangen. Niet wachten als het al te laat is.*
- *Minder huizen bouwen en meer natuur behouden*
- *Zorg in bijv het centrum voor meer groen en niet nog meer bebouwing om water op te kunnen vangen*
- *Veel groen! Gras ipv tegels*
- *Sunskdie voor vergeoening*
- *Bij droogte water de IJssel halen*
- *verhoging waterstand in de strang. Dit water gebruiken om de sloten in W/voort op peil te houden. Maatregelen treffen om het water beter vast te houden in de sloten. als het kan doorstroming bevorderen tegen het kroos.*
- *Riolering aanpassen tylant*
- *Hemelwater afvoer afkopen en in de tuin opslaan of laten lopen*
- *meer groen, vooral in de nieuwe wijken zie ik erg weinig groen*
- *Weinig over droogte qua funderingen en huizen en qat dit doet met scheuren is belangrijkere*
- *Meer groen!!*
- *Minder water uit de kranen in huis en in de wc. Per straat water bij hevige regenval opslaan voor drogere tijden*
- *regentonnen, regenwater van daken in sloten/slootjes*
- *Eisen stellen aan tuinen(minimaal x aantal m2 geen bestrating). Per wijk een gezamenlijk wateropvangpunt maken waarbij buurtbewoners het water kunnen hergebruiken.*
- *Bomen planten, die houden het water vast.*
- *Regentonnen schenken aan inwoners*
- *riool aanpassen of water afvoer*
- *Ee*

- *Waterschap voert veel te veel water af in winter en voorjaar en zou een permanent beregeningsverbod voor de landbouw moeten instellen. Dit leidt tot scheuren in funderingen en wegen.*
- *(6x) .*
- *Droogte: door water beter op te slaan in bijv. Stuwmeren. Wateroverlast: door structureel te controleren op de water doorlaatbaarheid van gronden in bewoonde gebieden en hier ook hoge eisen aan te stellen richting plan ontwikkelaars*
- *Sloen vullen*
- *Veel minder water afvoeren naar rivieren bij regenoverschot. Buffers maken voor wateropslag. Minder afvoer hemelwater in rioolopslag.*
- *Het gebruik van een regenton stimuleren. Misschien is het mogelijk om regenwater in tanks op te vangen en te gebruiken tijdens droogte.*
- *Minder steen meer groen opslag tanks regenwater goede afvoer tegenwaarde*
- *Waterschap moet minder snel water afvoeren, laat het waterpeil in sloten hoog staan*
- *(3x) Nvt*
- *neen*
- *Benut hemelwaterafvoer van gebouwen in lokale bassins (ondergronds) voor droogte, bij overschot van hemelwater in natuurlijke watergangen laten vloeien*
- *Asfalt verruilen voor bijv klinkers, zo klein mogelijke stoeptegels gebruiken, meer gras en begroeiing*
- *Iedereen een gratis regenton in de tuin*
- *Door de klimaatverandering is het belang van waterafvoer omgeslagen naar het vasthouden van water. Met de wateroverlastkaart kan worden gekeken hoe water omgeleid kan worden en kan worden vastgehouden voor droge tijden. Ook het simpelweg verhogen van de waterstand in watergangen in de zomer is een optie. Nieuwe bassins aanleggen voor de zomer en infiltreren van water in de winter*
- *Ja , alle bestaande watergangen beter benutten. Vooral waterschap laat het in woonwijk op zijn beloop*
- *Goed onderhoud aan het rioleringsstelsel*
- *Water opslag in tuinen en hofjes*
- *Liander kan hier vast ook in meedenken*
- *Bij veel woningen duurt het een tijd voor een douche warm water geeft. Vang het water op in een emmer (soms wel 10l) en geef het aan de planten in de tuin. Alle beetjes helpen.*
- *Beter watermanagement door provincie*
- *Zorgen dat blad van bomen de putten niet blokkeert. Gemeenten mogen daar meer aan gaan doen*
- *bij hoog water het water opslaan en de sluizen hoger afstellen*
- *Meer groen in de tuin, grint leggen is mogelijk maar met waterdoorlatend doek. Gebruik maken van regentonnen of andere wateropvang, zoals in België is ingevoerd*
- *geen snelle afvoer in de rivieren*

- *onze straat staat regelmatig blank tijdens hevige regenval en water komt over het tiet naar boven*
- *Geen zwembad vullen*
- *Vitens moet ophouden met dreigen en grotere voorraden aanleggen. Er is water genoeg want het regent meer, dus kwestie van goed opslaan en verdelen. Daar is NL goed in.*
- *meer bekkens aanleggen, de taak van de waterschappen, die nalatig zijn*
- *Zorgen dat de omgeving groener wordt en minder bestrating in tuinen ligt*
- *Minder "stenen" tuinen*
- *Groener*
- *Meer kijken naar mogelijkheden om de waterhuishouding in een gebied te optimaliseren. Wat zijn de sterke en zwakke punten in een bepaald gebied en hoe kunnen we hier optimaal gebruik van maken? Kunnen we regenwater opvangen en eventueel hergebruiken voor tuin, toilet, wasmachine? Afkoppelen regenpijpen bijvoorbeeld, voor maximale infiltratie in eigen bodem en ontlasting van het riool bij piekafvoer.*
- *Diepere / bredere sloten, hogere waterstand. Sloten langs het spoor. Watertanks/bunkers onder pleinen. Minder grasperken, maar meer groententuintjes en fruitbomen. Beter gebruik maken van de uiterwaarden via leidingen vanuit de stad.*
- *Over veiligheid in de Liemers in het geval van dreigende overstroming kan ik in deze enquête mijn bedenkingen en suggesties helaas niet plaatsen.*
- *Verplicht hwa afkoppelen, meer sloten en wadi’s of opslag voor water creëren, grondwaterpeil hoger houden*
- *Meer groen in de woonwijken*
- *Punten aanleggen waar overtollig water opgeslagen kan worden tijdens flinke buien zodat deze aan de aarde kan worden teruggegeven*
- *Er wordt gesproken om speeltuintjes onder water te zetten. Kijk liever eerst naar groen. Daar kan ook water opgeslagen worden Wadi's*
- *Gescheiden rioolsysteem aanleggen en dit schone water bergen!*
- *Infiltratieriool waar mogelijk of gescheiden stelsel op locaties waar dit nog niet is.*
- *Droogte door meer sproeien door gemeente*
- *Grondwaterstanden verhogen*
- *Zou het niet weten, ligt ook aan de woningbouwvereniging*
- *Als bestrating toch wordt vervangen richt dan hieronder waterberging in. grasvelden afgraven en ombouwen tot wadi's*
- *gescheiden rioolstelsel aanleggen*
- *Geen idee*
- *Gratis regenton, hemelwateropvang door gemeente ipv afvoeren via het riool*
- *Nee, sorry.*
- *Regenwater niet het riool in laten verdwijnen, maar bruikbaar maken.*
- *nee*

- *Ik denk dat vergroening van de omgeving en juist het verminderen van vergrijzing ook kan helpen.*
- *Zorg dat de waterpartijen niet droog komen te staan.*
- *Meer groen, minder bestrating*
- *(2x) Geen*
- *Zijtakken van de oude rijn herstellen (deAa, bijv.). Grondwaterpeil verhogen*
- *Nee, ben nieuwsgierig naar de ideeën van de gemeenste*
- *(2x) -*
- *Tegeltax, subsidie regentonnen*
- *Ja! Beter in kaart brengen waar de boeren een puntstuk slaan bij het afgeven van verguningen ism het Waterschap. Het waterschap beter het water op laten slaan en ervoor zorgen dat er meer water in bijvoorbeeld De Wetering blijft staan*
- *(3x) Meer groen*
- *Begin zo laag drempels, afkoppelen op eigen terrein*
- *Nee.*
- *Ik vind dit een erg suggestieve enquete. Waterschappen moeten hun rol serieus nemen en andere prioriteiten goed stellen*
- *Waar mogelijk Wadi's oid aanleggen. Halfverharde parkeerplaatsen*
- *Subsidie op regenton/ gratis regenton voor inwoners*
- *In het voorjaar het water langer vasthouden d.m.v. dichtzetten van sluizen en zo. Niet onmiddelijk als een idioot alles wegpompen omdat een boer 10 km verderop zo graag zijn laaggelegen perceel wil bewerken. Daarmee benadeel je de boeren die land hebben wat iets hoger ligt, die hebben juist behoefte dat rond hun perceel het water niet zo snel wordt weggepompt.*
- *meer wadi's in de stad*
- *Meer opslag in watergangen*
- *Water opslaan*
- *Meer begroeiing in onze regio; van landbouwgrond naar bosgrond. Het is bewezen effectief dat bosgrond meer water opslaat. Ook kan er van landbouwgrond (vaker) buffer gebieden gemaakt worden, bijv. naast de rivieren. Het is sowieso belangrijk om het water meer ruimte te geven. Daarnaast is het belangrijk om de focus van landbouw (veeteelt) weg tr gaan halen als we naar het grotere geheel kijken van klimaatverandering en stikstofproblemen.*
- *Gemeente moet erop toezien dat bewoners stoppen met het plaveien van hun tuin. Voor en achter!*
- *Meer*
- *Vergroening van woonomgeving met bomen ,struiken,gras,ipv tegels.gescheiden water opvang door meer regenwateropslag te plaatsen zoals achter intratuin en in woonwijk de Terpen te realiseren.stimuleren om particuliere tuinen te vergroenen .*
- *Watergangen schoon houden en uitdiepen*
- *vorige vraag logisch dat je dit snapt en groen neerzet. Deze vraag, sla regenwater op in een border, dan loopt het door in de hele tuin, en zorg dat alle grond rondom je woning bedekt is met*

groene planten, de bodem droogt dan niet snel uit, groen houdt vocht vast. Wied dus het onkruid er niet tussenuit, laat staan!

- *Ga actief te werk aan het stoppen van het besttaten van tuinen*
- *Bestraatte tuinen verminderen*
- *veel bestrating vervangen door groen*
- *Subsidie voor elektronische fiets, woonwerk verkeer ov vergoeden meet treinen inzetten tussen liemers en arnhem*
- *Iedereen de regenpijpen in tuin laten lopen ipv op riool en bij voorkeur in regentonnen opvangen*
- *De vraag mbt parkeerplaatsen onder laten lopen komt mij wat ridicuul over. Zorg dan voor ondergrondse buffering*
- *Bij droogte water uit de IJssel pompen en in de sloten tussen de weilanden, dit gebeurt in de Noordoostpolder nl al lang*
- *(2x)*
- *Op straat minder asfalt/tegels, groenstroken toevoegen*
- *Droogte tegengaan door terugdringen bio-industrie en samenhangende maisteelt etc Percelen herstellen naar oude cultuur landschap. Stedelijke gebieden voorzien van groenbeplanting, voorlichting mbt "stenen tuinen" in relatie tot wateroverlast. Regenton subsidies.*
- *Dit heb ik al vermeld in een andere enquête. Deze ging over droogte.*
- *Vraag 9 klopt niet!*
- *Subsidie op groene daken*
- *Natuur zijn gang laten gaan*
- *Regenwater afkoppelen*
- *Waterstand verhogen om verzakkingen tegen te gaan.*

Powered by survio

Enquête voor inwoners: Hitte in de Liemers

7 December 2020 10:42:51

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor inwoners: Hitte in de Liemers**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

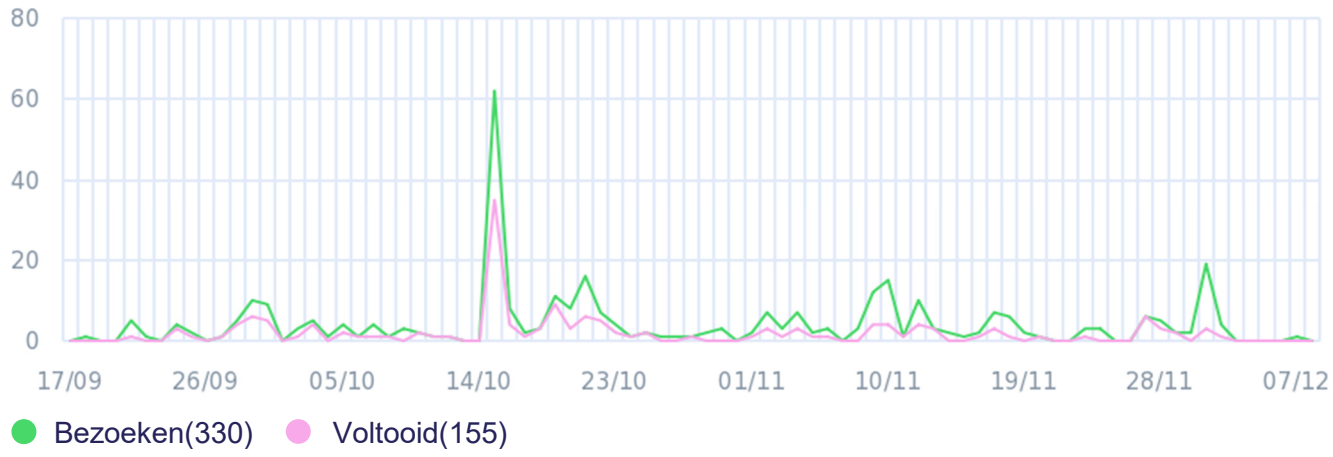
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/E9A1S3N9L8N9E3Q6B
Eerste antwoord	21 September 2020
Laatste antwoord	2 December 2020
Duur	73 dagen
Totaal antwoorden	155

Enquête bezoeken

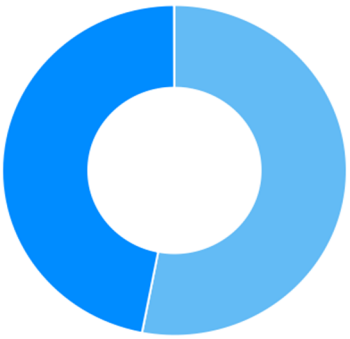
330	155	0	175	47,0%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

21 September 2020 - 2 December 2020

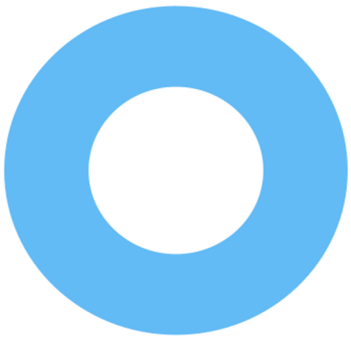

Totaal Bezoeken

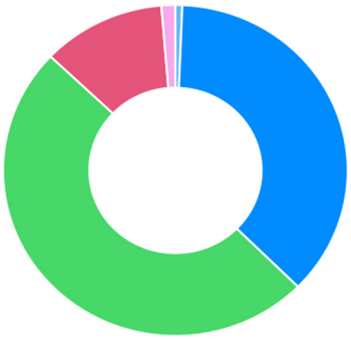
- Slechts getoond (53,0%)
- Voltooid (47,0%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

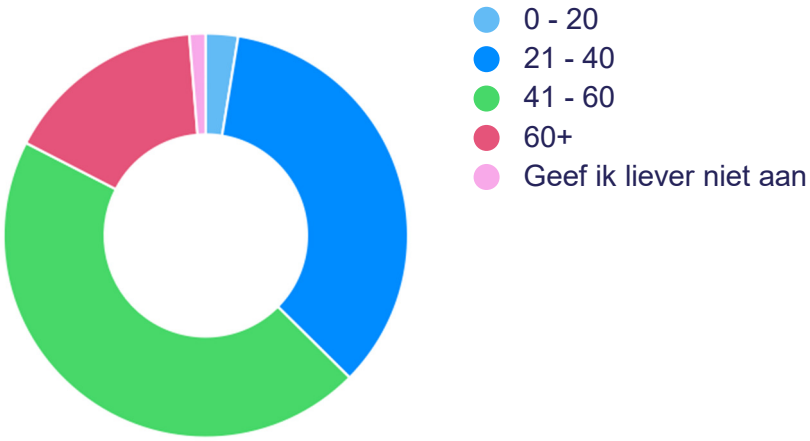
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (0,6%)
- 2-5 min. (36,8%)
- 5-10 min. (49,7%)
- 10-30 min. (11,6%)
- 30-60 min. (1,3%)

1. Wat is je leeftijd?

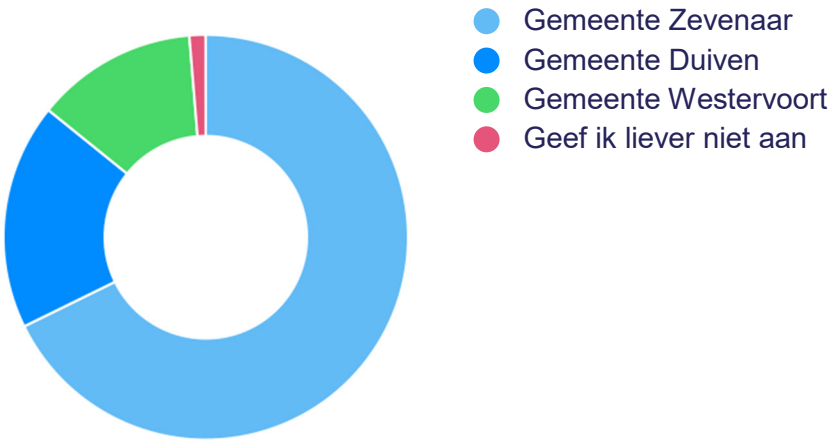
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0 - 20	4	2,6%
21 - 40	54	34,8%
41 - 60	70	45,2%
60+	25	16,1%
Geef ik liever niet aan	2	1,3%

2. In welke gemeente woon je?

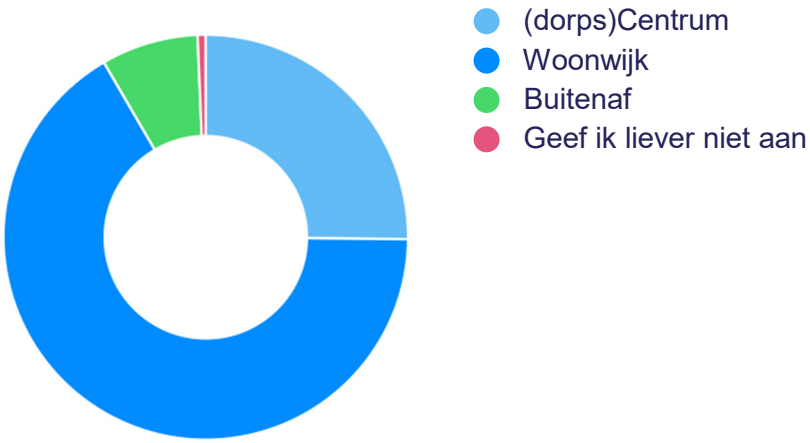
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	105	67,7%
Gemeente Duiven	28	18,1%
Gemeente Westervoort	20	12,9%
Geef ik liever niet aan	2	1,3%

3. In wat voor omgeving woon je?

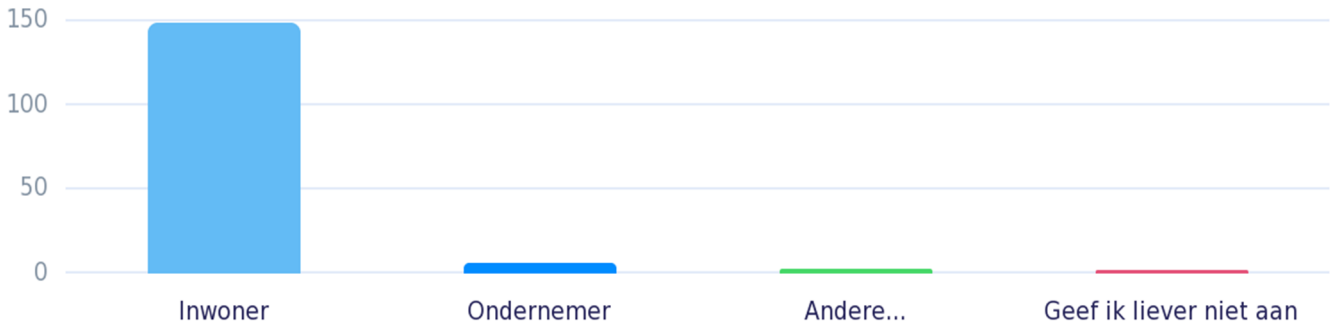
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
(dorps)Centrum	39	25,2%
Woonwijk	103	66,5%
Buitenaf	12	7,7%
Geef ik liever niet aan	1	0,6%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

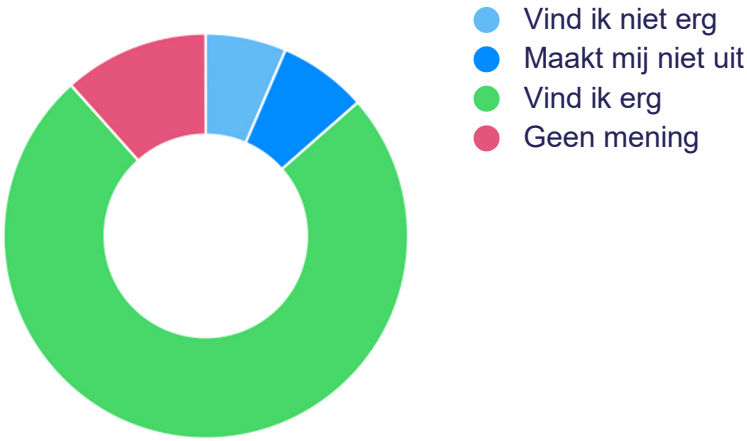
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inwoner	149	96,1%
Ondernemer	6	3,9%
Andere...	3	1,9%
Geef ik liever niet aan	2	1,3%

5. Verhoging van gezondheidsrisico's door hitte voor kwetsbare groepen...

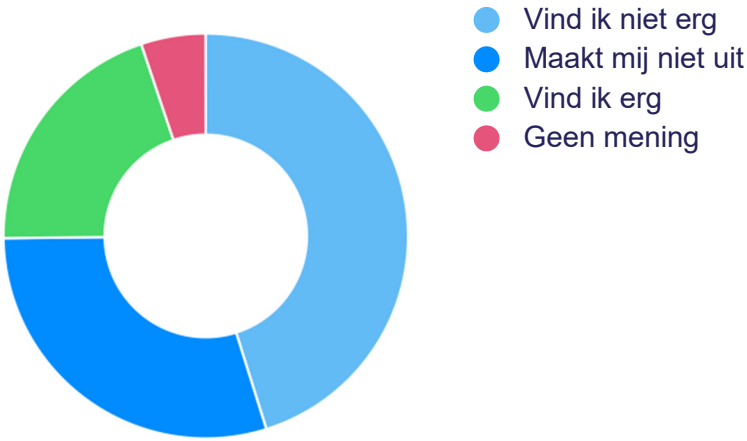
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	10	6,5%
Maakt mij niet uit	11	7,1%
Vind ik erg	116	74,8%
Geen mening	18	11,6%

6. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 5 dagen per jaar...

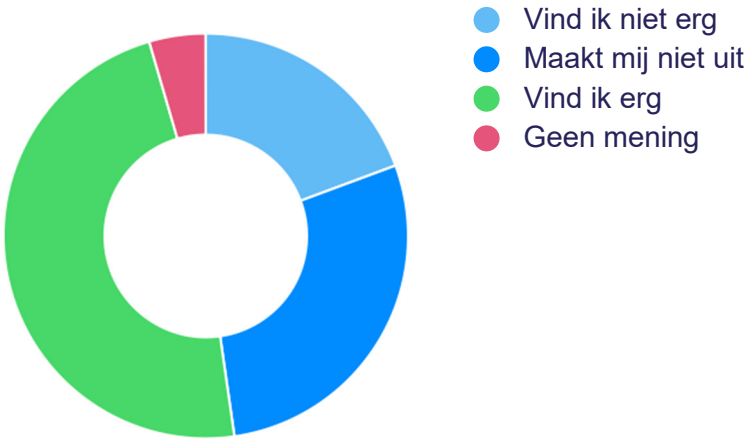
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	70	45,2%
Maakt mij niet uit	46	29,7%
Vind ik erg	31	20,0%
Geen mening	8	5,2%

7. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 12 dagen per jaar...

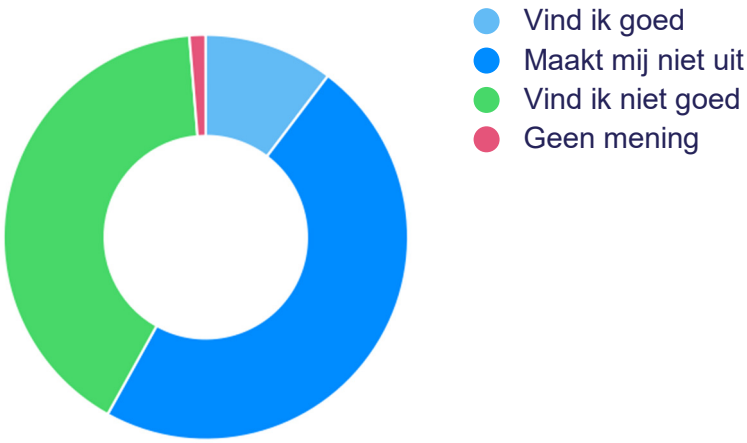
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	30	19,4%
Maakt mij niet uit	44	28,4%
Vind ik erg	74	47,7%
Geen mening	7	4,5%

8. Een slechte nachtrust door warme nachten 5 keer per jaar...

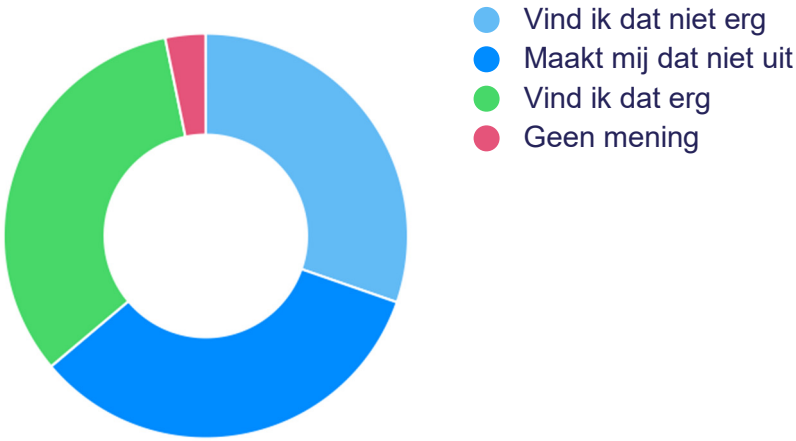
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	16	10,3%
Maakt mij niet uit	74	47,7%
Vind ik niet goed	63	40,6%
Geen mening	2	1,3%

9. Als het 5 dagen per jaar te heet is om naar buiten te kunnen voor spelen/wandelen/sporten etc...

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	47	30,3%
Maakt mij dat niet uit	52	33,5%
Vind ik dat erg	51	32,9%
Geen mening	5	3,2%

10. Als het 12 dagen per jaar te heet is om naar buiten te kunnen voor spelen/wandelen/sporten etc...

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	25	16,1%
Maakt mij dat niet uit	27	17,4%
Vind ik dat erg	98	63,2%
Geen mening	5	3,2%

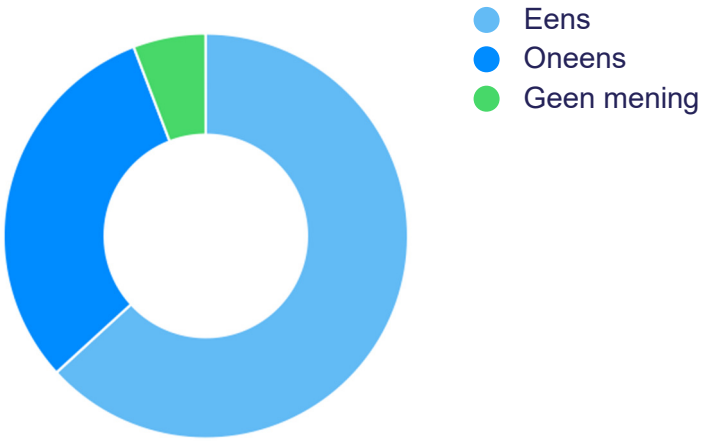
11. Hitte heeft effect op heel veel thema's. Sorteer de besproken stellingen op basis van prioriteit.

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Verhoging van gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen	1,4
Tijdens het werken minder uit je vingers krijgen door de hitte	3,0
Het te heet is om naar buiten te gaan voor spelen/wandelen/sporten etc.	2,9
Slechte nachtrust door warme nachten	2,7

12. In elke straat in de gemeente moeten zoveel bomen staan dat ik de hele tijd in de schaduw kan lopen.

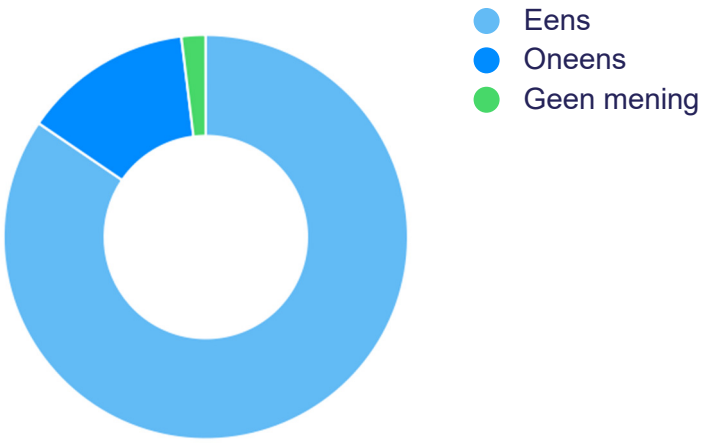
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	98	63,2%
Oneens	48	31,0%
Geen mening	9	5,8%

13. Ik vind het acceptabel dat ik iets verder van of naar de parkeerplaats moet lopen als er daardoor meer groen in de wijk komt.

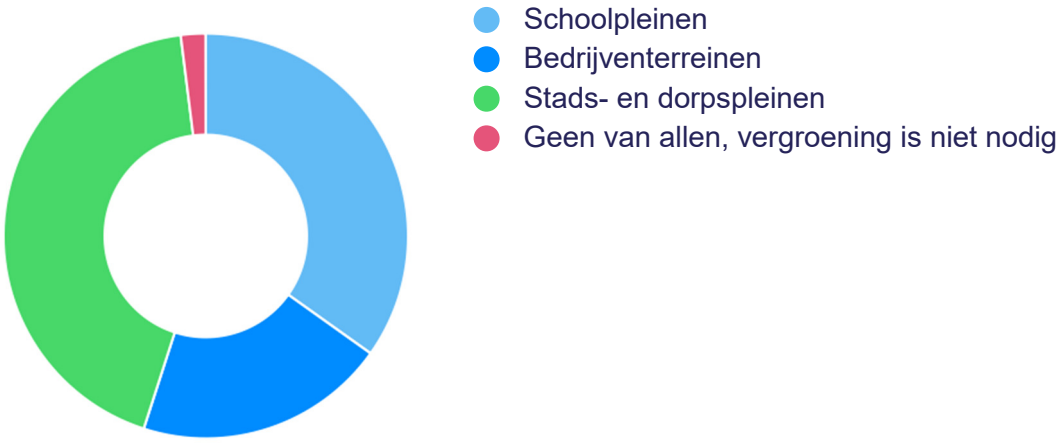
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	131	84,5%
Oneens	21	13,5%
Geen mening	3	1,9%

14. Stel, je hebt 100 punten om de volgende plekken te vergroenen. Hoe zou je dat verdelen?

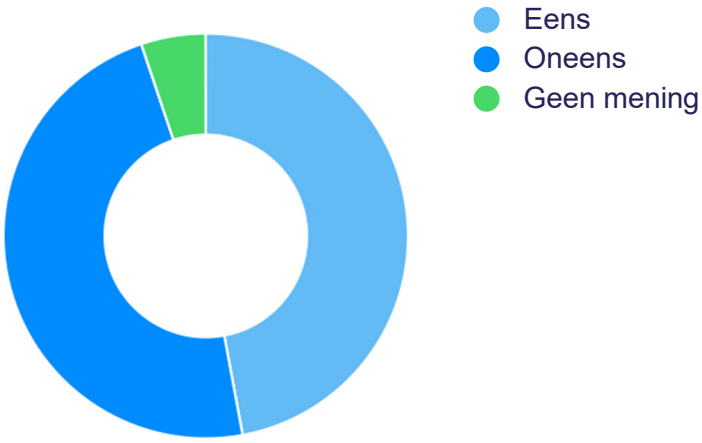
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Waarderingsschaal

ANTWOORD	TOEGEWEZEN PUNTEN - GEMIDDELD	TOTAAL
Schoolpleinen	34,8	5401
Bedrijventerreinen	20,1	3120
Stads- en dorpspleinen	43,0	6671
Geen van allen, vergroening is niet nodig	2,0	308

15. Er moet een belasting op tuinen komen waarvan meer dan de helft betegeld is, omdat tegels warmte vasthouden.

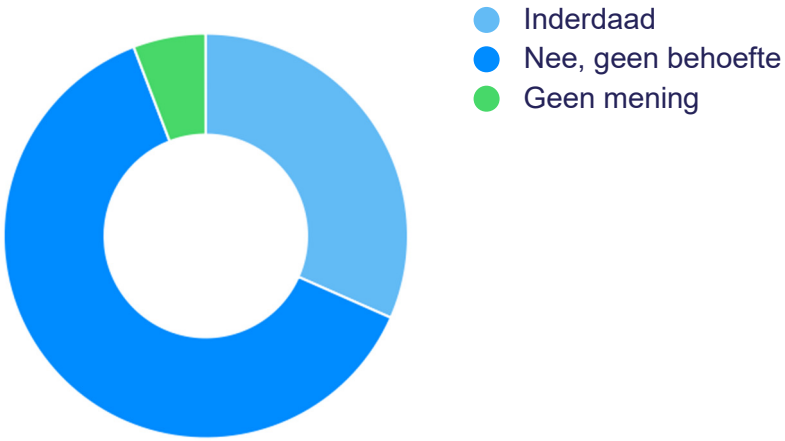
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	73	47,1%
Oneens	74	47,7%
Geen mening	8	5,2%

16. Ik heb behoefte aan ondersteuning bij het vergroenen van mijn tuin of straat.

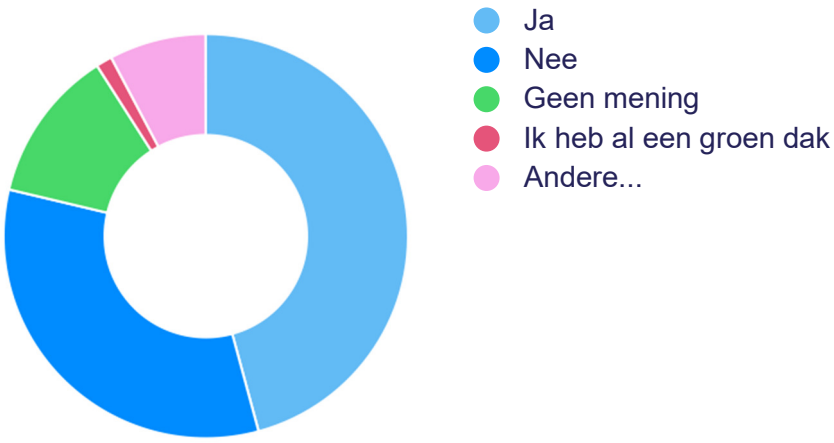
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inderdaad	49	31,6%
Nee, geen behoefte	97	62,6%
Geen mening	9	5,8%

17. Ik heb behoefte aan meer informatie over de voordelen van een groene gevel of groen dak. Een groen dak kent vele voordelen. Zo zorgt een groen dak voor luchtzuivering, een lagere omgevingstemperatuur, warmteregulatie, energiebesparing en biodiversiteit.

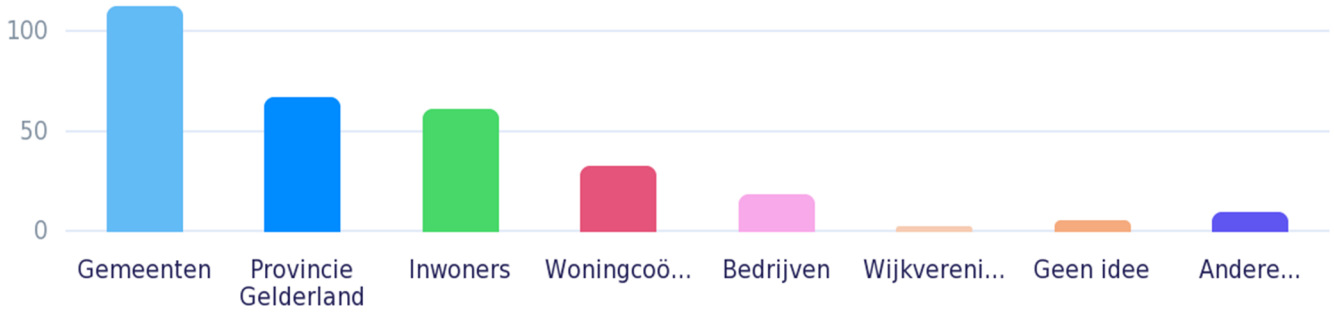
155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	71	45,8%
Nee	51	32,9%
Geen mening	19	12,3%
Ik heb al een groen dak	2	1,3%
Andere...	12	7,7%

18. Welke partij is in de eerste plaats verantwoordelijk als het gaat om het aanpakken van hitteproblematiek in de Liemers?

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeenten	113	72,9%
Provincie Gelderland	68	43,9%
Inwoners	62	40,0%
Woningcoöperatie	33	21,3%
Bedrijven	19	12,3%
Wijkvereniging	3	1,9%
Geen idee	6	3,9%
Andere...	10	6,5%

19. Heb jij zelf nog ideeën hoe hitteproblematiek in de Liemers kan worden verminderd?

155x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

- *Meer water in de stad, meer bomen, groene pleinen, open parkeerplaatsen waar gras doorheen kan groeien, groene gevels, geveltuintjes stimuleren.*
- *Maak het probleem, als het al een probleem is, eerst kenbaar bij de inwoners. Men heeft er geen notie van. Ik ben persoonlijk van mening dat het enorm meevalt. Mocht ik fout zitten. Dan zal ik overtuigd moeten worden van de noodzaak van het probleem alvorens ik overga tot actie. Dit werkt zo bij een groot aantal inwoners in mijn opinie.*
- *energiebesparing, isolatie, warmte koue opslag*
- *Bedrijven verplichten om een aantal procenten van hun oppervlak te vergroenen dmv tuin, groen dak of juist wit epdm dak. Bewoners (helpen met hetzelfde. Straten en pleinen wit verven, is al bewezen in het buitenland dat dit helpt. Alle platte daken van flats en woningbouw vergroenen.*
- *zonnepanelen boven parkeerplaatsen zie Alliander*
- *Lastig, maar zorg ervoor dat de inwoners niet onnodig op kosten worden gejaagd*
- *Maak in plaats van voortuinen groene middenplantsoenen met speeltoestellen en bankjes. Omzoom elk bedrijfspand op een bedrijventerrein met bomen en struiken.*
- *Hittebronnen zelf beter isoleren en daarmee een hoger rendement daarvoor behalen*
- *De*
- *Gemeente gebruikt zelf meer 'groene' methoden bij diensten, zoals vuil ophalen, tuin en parkonderhoud, etc. Een bladblazer is niet nodig, onkruid verbranden evenmin en actief onderzoek naar elektrische vuilniswagen wil ik aanraden.*
- *Nee kun je als bewoner weinig aan veranderen*
- *Meer aandacht om huizen te isoleren en meer vergroening in de buurten en omgeving.*
- *Meer groen en water, minder volbouwen/bestraten. Ook in mijn wijk wordt meer gebouwd (levert geld op voor gemeente) dan aanvankelijk gepland voor de wijk*
- *minder tegels en meer groen*
- *Zonnepanelen houden directe straling tegen op daken. Wit schilderen van Bitumen daken helpt tegen warmte van huizen met platte daken.*
- *verplicht bedrijven groen aan te leggen en onderhouden op bedrijventerreinen*
- *(10x) Nee*
- *X*
- *Zorg voor groen in de buurt*
- *...*
- *Plant veel bomen*
- *.*
- *Ja*
- *R*

- *Meer ruimte voor oppervlaktewater in combinatie met natuurlijke oevers. Minder verhard oppervlak (alleen daar waar nodig)*
- *helaas niet*
- *Aantrekkelijk maken voor inwoners om te investeren in duurzame alternatieven. Bijvoorbeeld een subsidiepot voor wijk/buurt om de straten te vergroenen etc.*
- *Mensen overtuigen dat meer groen helpt bij hittevermindering.*
- *Meer groen bij bedrijventerreinen. Uitstoot verlagen*
- *Belasting op stenen tuinen, die zorgen voor hitte, waardoor mensen een airco nemen. Groen verkoelt al van zichzelf.*
- *Blijf rustig kalm maak je niet te druk zoek verkoeling en geniet ervan, wellicht moeten we meer zoals Italie en Spanje gaan leven tussen 12 en 2 even middag dutje.*
- *Zoals al genoemd is meer groen, minder bestrating in tuinen en groene daken ook voor huurwoningen zoals flats een goed idee!*
- *Het stevig isoleren van het huis heeft als nadeel dat je een airco nodig hebt en die blaast weer warmte uit.*
- *De opwarming stoppen door minder CO2, meer beasting op vliegen en treinreisen goedkoper maken. En inderdaad meer bomen platen*
- *Plant ook bomen op stroken gras.*
- *Meer schaduw*
- *geen*
- *(4x) .*
- *Meer bomen en struiken, ook in mijn eigen tuin. Ps. Vraag 11 kon ik niet invullen.*
- *Meer water uit de rivieren de Liemers in.*
- *Zijn al gezegd: meer bomen, verticale tuinen en groene daken*
- *Niet te druk maken wanneer het warm is*
- *Meer biodiversiteit, schuttingen laten vervangen door hagen, schoolpleinen met gras en bomen, boeren aanspreken op schaduwplekken voor hun vee*
- *nee geen idee*
- *Geen bomen dicht bij de huizen want die zorgen door de droogte juist voor problemen*
- *Minder bebouwing*
- *Waarom handhaven woningcoorporati t es zo slacht bij hun huurders als het om de woonomgeving gaat. Daar wordt ook nogal wat getegeld en de tuinen worden veelal van slechte onderhouden.*
- *Zorg dat de sloten vol staan elk jaar! Doe dit door een noodreservoir vol met water, zodat je deze kan gebruiken bij droogte. Dit voorkomt het krimpen van de grond, waardoor huizen ook geen scheuren krijgen. En dit zorgt voor meer leven (dieren) in de steden. Ook is het een optie om veel insectlokkende planten te planten langs sloten. Dit is goed voor insecten als vlinders en bijen. Ik denk dat de Mosterdhof een goed project is om mee te starten. De ligging is goed en het heeft een mooie sloot.*
- *Minder bouwen*

- *Initiatieven als tegel eruit, groen erin, gezamenlijke pluktuinen, eetbaar bos, buurt betrekken bij vergroening*
- *Geveltuinen en versteende tuine aanpakken, echte ouderwetse schaduwbomen planten meer fonteintjes*
- *Veel en veeteelt meer groen, bomen niet te snel kappen voor cosmetische redenen en minder straatwerk overal*
- *neen*
- *(2x) Nvt*
- *Parkeerplaatsen aanleggen met open blokken waar gras tussen kan groeien. De singels die voor een aantal jaren vervangen zijn door gras opnieuw inplanten. Dat absorbeert meer warmte en brengt meer schaduw op de grond.*
- *Subsidie groen maken tuin*
- *(nog) meer groen!*
- *Niet*
- *nee, ik ervaar er niet veel problemen van, gewoon tempo aanpassen en je werkzaamheden vroeg in de ochtend doen.*
- *Als klimaatactie zichtbaar meer bomen aanplanten, zie voorbeelden van andere gemeenten.*
- *Juiste bomen op de juiste plek. Waar kan asfalt vervangen voor half verhard. Mensen onderwijzen over hitte en verharding en wat groen kan doen. En welk groen weinig onderhoud vraagt. Mensen vinden planten vaak veel werk, dat hoeft niet. Financiële hulp als je het niet kan betalen. Een paar planten bij intratuin je bent al snel 80€ kwijt.*
- *meer water en beplanting in de stad*
- *Waterfonteintjes, bomen*
- *Kennis delen, neem burgers actief mee in veranderingen, probeer de burger te bereiken*
- *nvt*
- *Stimuleren van inwoners om meer te investeren in groen*
- *Geen idee*
- *"Tegels eruit, groen erin" belonen en delen van (brede) trottoirs door de omwonenden zelf laten vergroenen én onderhouden..*
- *Meer gezamenlijk kijken naar "nutteloze" grasstroken. Deze laten begroeten. Met inwoners samen kijken naar mogelijkheden. Er als gemeente voor strijden dat niet elke centimeter bebouwd wordt. HOUD TIJDELIJK PARK "HET HOF" AAN EN BREIDT UIT!*
- *Minder betegelen van de voortuinen*
- *nee alleen beplanting*
- *nog meer ontstenen en meer vergroenen*
- *Meer vervangende bomen planten (geen eiken zoals in Zevenaar)*
- *(3x) Geen*
- *verbieden geheel betegelen, verbieden kunstgras, gratis afkoppelen regenpijp, gefaseerd maaien, burgers informeren over biodiversiteit en belonen natuurlijk beheer eigen tuin*

- *(2x) Doortrekken A15 tegenhouden. Asfalt ten koste van groen staat haaks op dit thema.*
- *Daken bedekken met sedum*
- *Openbarr Drinkwater punten op recreatie routes of plaatsen*
- *Ik denk dat meer bomen en goede ventilatiemogelijkheden van het huis al veel kunnen bijdragen, inclusief het vergroenen van dak en gevel.*
- *Zou het niet weten, alleen meer groen lijkt mij het beste.*
- *Begint bij jezelf ook*
- *Bomen planten!*
- *Net zoals bij energiebesparingsactie ook een actie voor aanleg van groen voorzieningen. Daarbij water opvangen voor gebruik in een later stadium. Weg versmalling ipv met stenen met planten aanleggen.*
- *Vouchers om te vergroenen net als met verduurzamen.*
- *subsidies voor vergroening, als dit ook voor verduurzaming wordt aangeboden, waarom niet voor vergroening?*
- *Meer groen*
- *Meer groene plekken tussen bebouwing. Overgebleven groen koesteren*
- *Groen gras vol planten met bomen/struiken in groot holthuizen in zevenaar*
- *Meer vergroenen, bossen aanleggen en minder asfalt, gezamenlijk inkoop voor materialen vergroenen dak*
- *De voordelen van bomen aandacht geven en bij gezonde bomen geen kapvergunningen geven.*
- *Zoals besproken, vergroening van de tuinen.*
- *..*
- *Fonteinen bij de watertjes 8n de woonwijken*
- *Klimaatverandering moet internationaal worden aangepakt*
- *Gewoon zo laten. Heb geen last van de hitte*
- *koppelen van verschillende klimaat opgaves, win win creeeren, vergroenen = zowel goed tegen hitte, als wateroverlast als C02, als leefbaarheid als sociale samenhang wanneer inwoners samen aan de slag gaan.*
- *test*
- *Ik vind droogte door hitte een flink ernstiger probleem dan paar hittedagen*
- *(2x) -*
- *Tegel eruit plantje erin. Subsidie verstrekken aan bewoners, scholen, kinderopvang, bedrijven om men bewuster te maken van de hitte problematiek. Luistern naar ideeën van burgers én kinderen. Zij hebben vaak goede ideeën en zij hebben de toekomst.*
- *In de toekomst meer rekening mee houden als er nieuwe huizen worden gebouwd. Meer steen minder glas*
- *De enquête was vrij suggestief. Voorbeeld: er werd gevraagd of je het erg vind dat je niet naar buiten kunt om te sporten, spelen of wandelen. Dat component "niet naar buiten kunnen" schrikt af waardoor mensen sneller geneigd zijn om voor eens te kiezen. Als je enkel zou vragen of je het*

erg zou vinden dat je niet zou kunnen sporten, spelen of wandelen, dan krijg je al een heel ander antwoord.

- *Vergroenen*
- *Neen*
- *Zorgen dat er veel groen in Westervoort komt ! Tuinen groener maken, subsidies voor wateropvang. Zorgen dat sloten minder snel droog komen te staan, bevorderen van gebruik fiets en of openbaar vervoer,*
- *Integrale aanpak van de (her)inrichting van buitenruimtes*
- *Meer groen meer wateropvang mogelijkheden in natte periodes meer subsidie om woningen duurzamer te make en te isoleren voor huiseigenaren met laag of gemiddeld inkomen centrum groener maken door bomen en schaduwplekken te realiseren.*
- *Afkoppeling regenpijpen zodat er minder verdroging en inklinking van de bodem ontstaat.*
- *Nee het is een cyclisch gegeven wat we zullen moeten accepteren*
- *Veel ruimte voor groen in nieuwe wijken*
- *Meer oppervlakte water. Meer groen. Smallere wegen. Inplannen bij nieuwbouw. Grotere kavels.*
- *Meer groen*
- *Meer bomen, natuurlijke schaduw*
- *Bomen aanplanten en veel gevelgroen in winkelstraat.*
- *Laat de gemeente niet alles wegkappen wat bomen betreft. Meer bomen planten en groen aanleggen. Bij nieuwbouw meer naar natuurlijke daken en groener bouwen. Off Grid wonen mogelijk maken. Groen wonen !!! Recycling van water voor douchen en wc ! Zonnenpanelen !*
- *Voldoende rustplaatsen, banken etc. Watertappunten, waterspeelplaatsen*
- *Vergoeding voor meer groen / minder steen.*
- *Minder huizen bouwen, meer natuur..*
- *(4x)*
- *gedoseerd groen, minder bestrating*
- *Subsidie en verplichten groen te bouwen*
- *Meer groene verplichtingen vastleggen in bestemmingsplannen en hierop handhaven. En bouw nieuwbouw een max aan verhard oppervlakte stellen. Regeling treffen dat particulieren open staan voor gras en bomen aan te laten leggen door partijen met tips voor relatief weinig onderhoud. Zelf aanleggen kost te veel moeite. Mogelijk ook onderhoudsdienst in het leven roepen voor tuinen, wat mensen hebben geen tuin voor de tuin. Creëert ook nog eens banen en veel meer groen!*
- *Is geen problematiek*
- *(2x) ---*
- *Bewustwording en verantwoordelijkheidsgevoel creëren*
- *(5x) nee*
- *Gevarieerde beplanting van bomen, meesters. Herstellen oude cultuurlandschap met groene afrastering. (Meidoorn/sleedoorn etc)*

-
- ***Wooncorporaties en andere verhuurders, verplichten om een plan van aanpak te leveren voor vergroening op het goed dat verhuurd wordt.***
- ***Warmte uit asfalt nuttig toepassen***

Powered by survio

Enquête voor inwoners: Gezondheid

25 November 2020 16:09:57

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor inwoners: Gezondheid**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

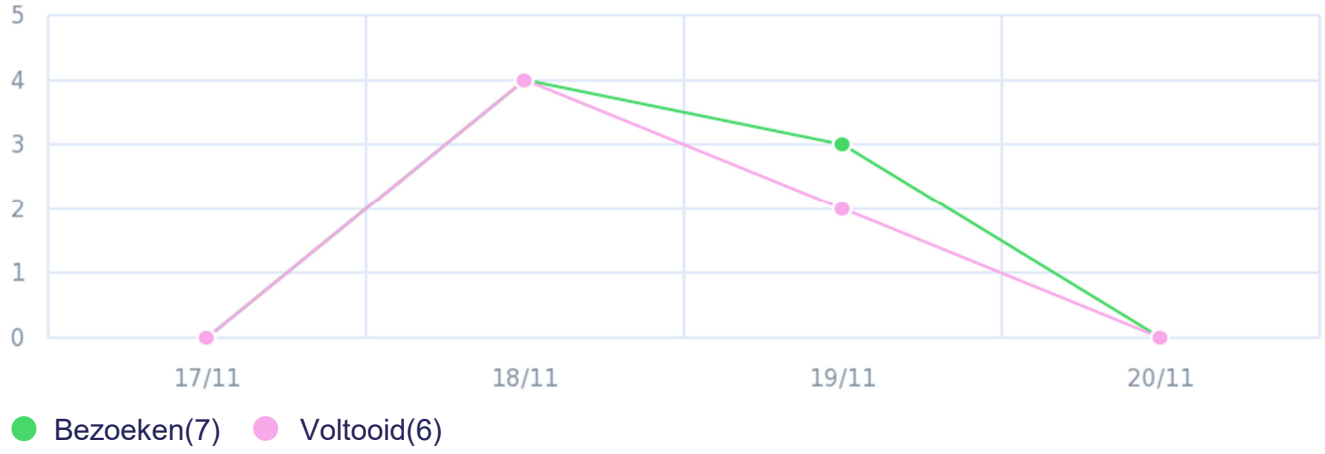
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/D8F3Q1X3O1Y2D4U8L
Eerste antwoord	18 November 2020
Laatste antwoord	19 November 2020
Duur	2 dagen
Totaal antwoorden	6

Enquête bezoeken

7	6	0	1	85,7%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

18 November 2020 - 19 November 2020

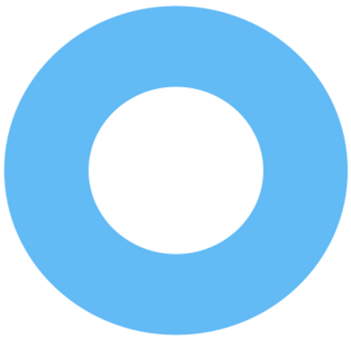

Totaal Bezoeken

- Slechts getoond (14,3%)
- Voltooid (85,7%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

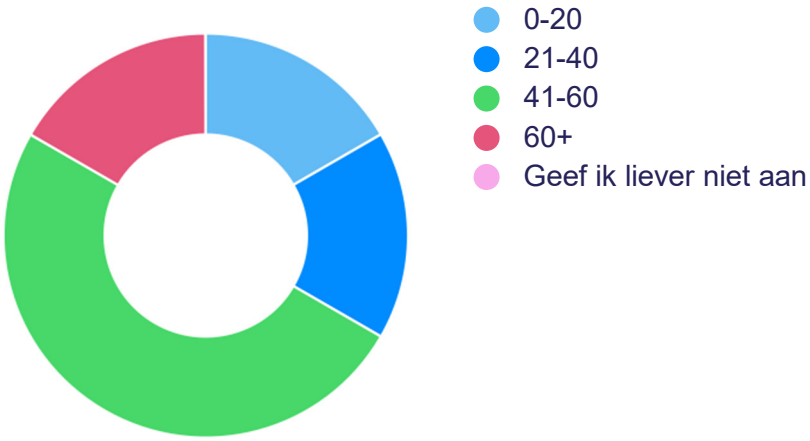
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (33,3%)
- 2-5 min. (66,7%)

1. Wat is jouw leeftijd?

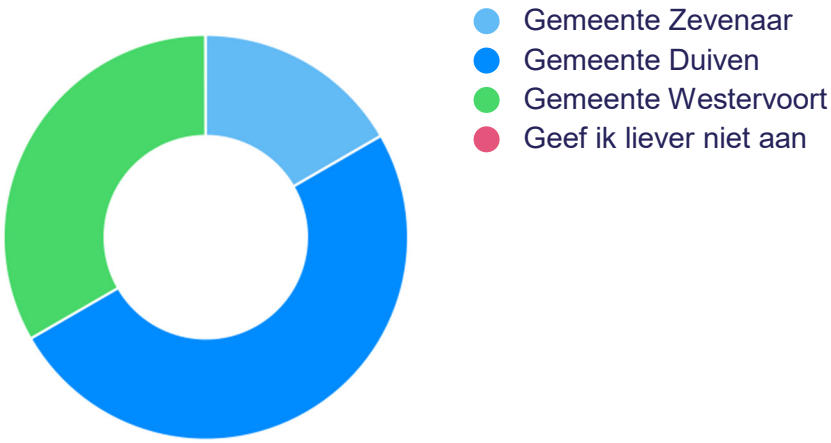
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0-20	1	16,7%
21-40	1	16,7%
41-60	3	50,0%
60+	1	16,7%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

2. In welke gemeente woon je?

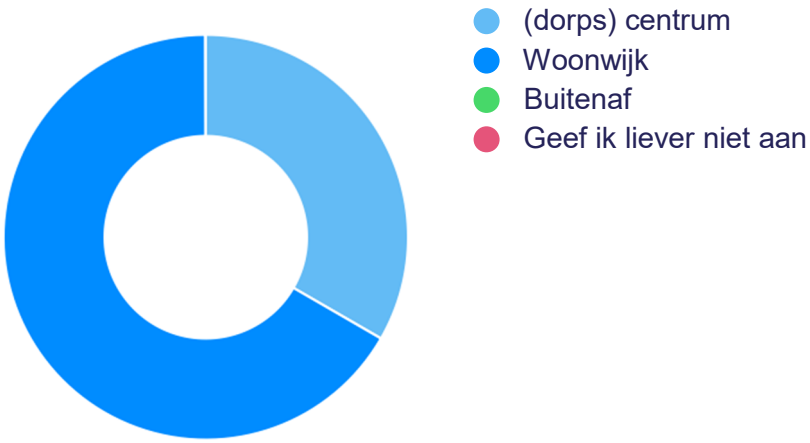
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	1	16,7%
Gemeente Duiven	3	50,0%
Gemeente Westervoort	2	33,3%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

3. In wat voor omgeving woon je?

6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
(dorps) centrum	2	33,3%
Woonwijk	4	66,7%
Buitenaf	0	0,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

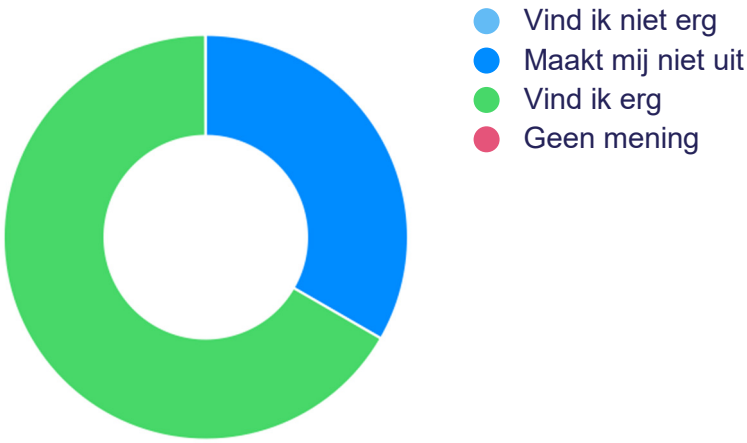
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Inwoner	5	83,3%
Ondernemer	0	0,0%
Andere...	1	16,7%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

5. Een verslechterde luchtkwaliteit gedurende 8 dagen per jaar

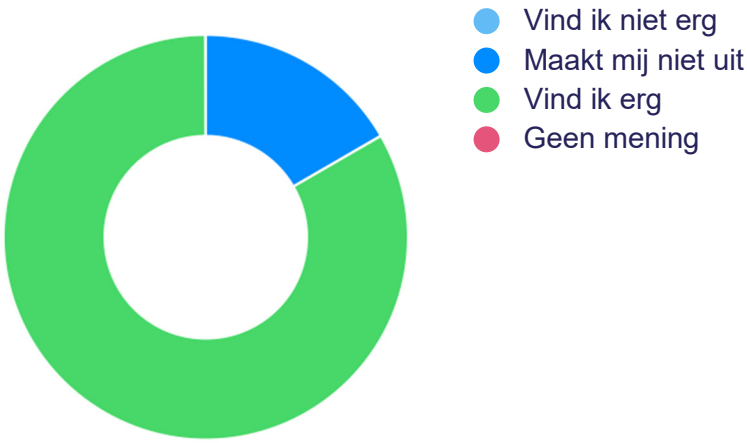
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	0	0,0%
Maakt mij niet uit	2	33,3%
Vind ik erg	4	66,7%
Geen mening	0	0,0%

6. Een verslechterde luchtkwaliteit gedurende 20 dagen per jaar

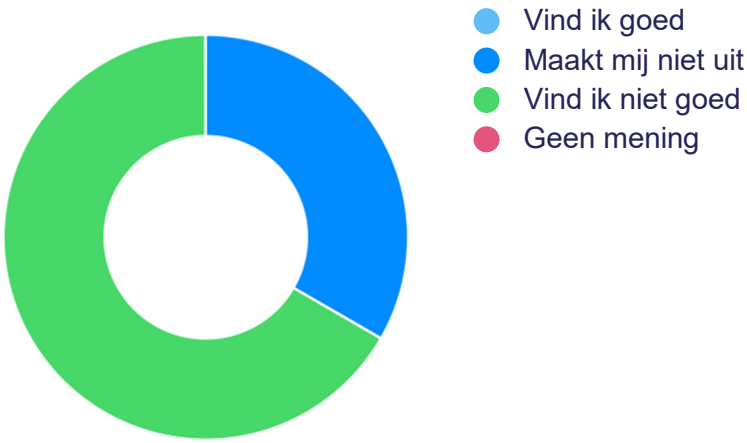
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	0	0,0%
Maakt mij niet uit	1	16,7%
Vind ik erg	5	83,3%
Geen mening	0	0,0%

7. Niet kunnen zwemmen in open water door toename van blauwalg...

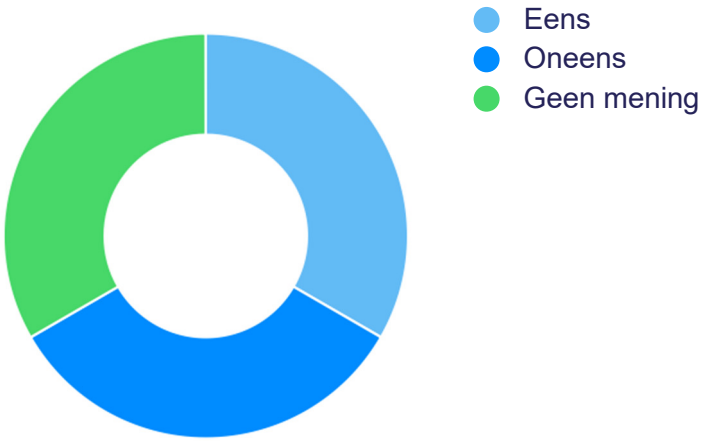
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	0	0,0%
Maakt mij niet uit	2	33,3%
Vind ik niet goed	4	66,7%
Geen mening	0	0,0%

8. Ik heb behoefte aan meer sportroutes door de wijk zodat ik meer ga bewegen.

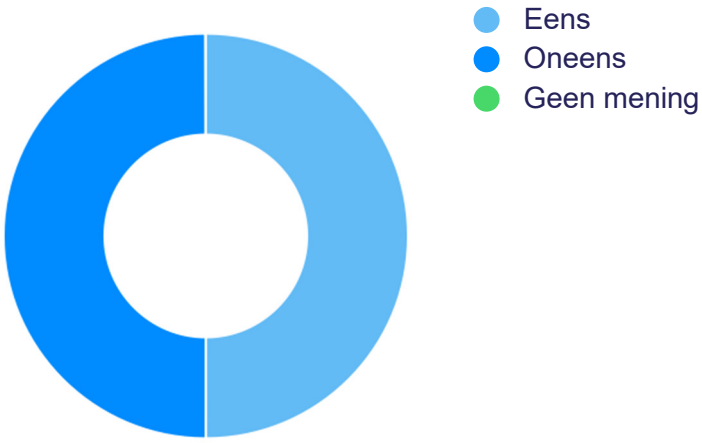
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	2	33,3%
Oneens	2	33,3%
Geen mening	2	33,3%

9. Ik wil dat parken beter bereikbaar voor mij worden, zodat ik daar vaker naartoe kan gaan.

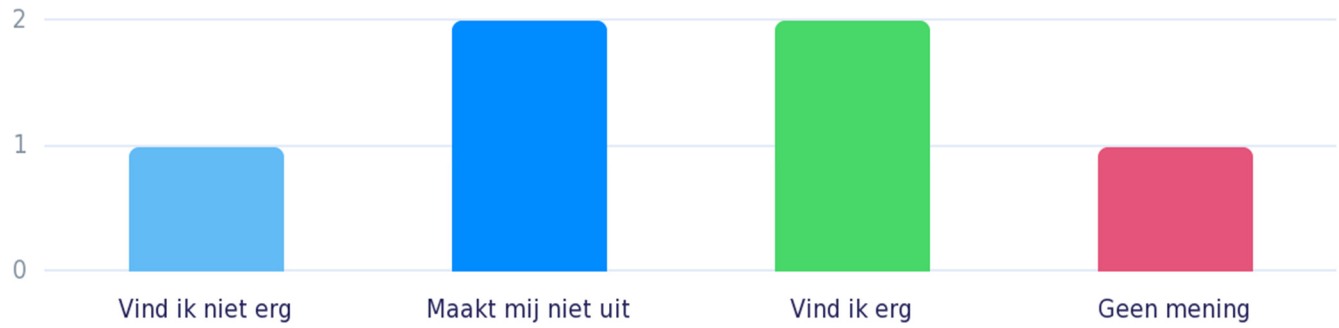
6x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	3	50,0%
Oneens	3	50,0%
Geen mening	0	0,0%

10. Hoger sterftecijfer onder ouderen door extreme hitte

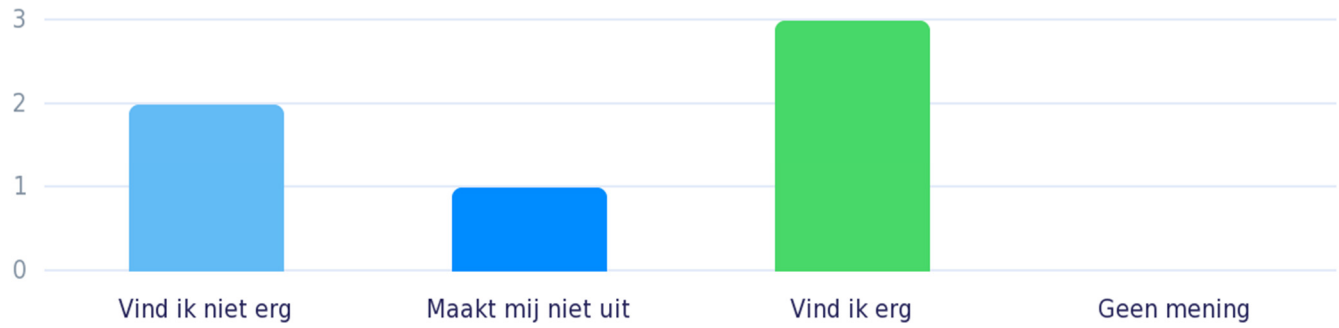
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	16,7%
Maakt mij niet uit	2	33,3%
Vind ik erg	2	33,3%
Geen mening	1	16,7%

11. Lage waterkwaliteit bij hevige regenval

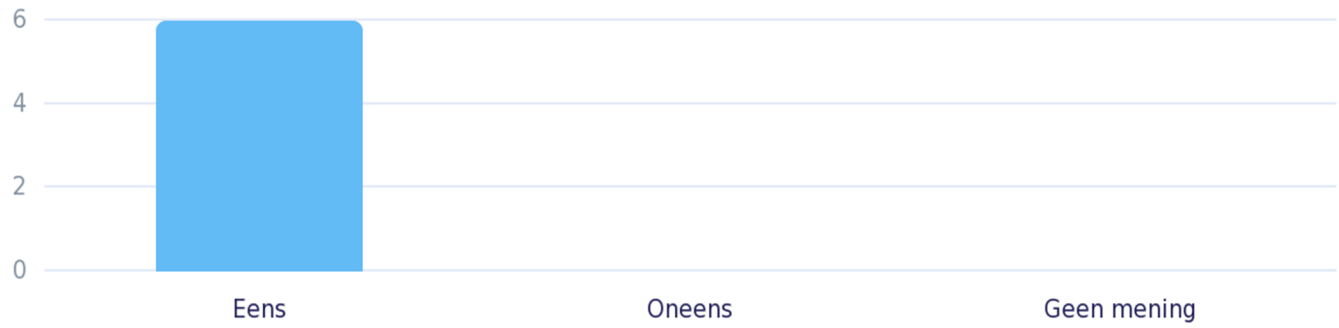
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	2	33,3%
Maakt mij niet uit	1	16,7%
Vind ik erg	3	50,0%
Geen mening	0	0,0%

12. Kinderen moeten op loopafstand buiten kunnen spelen

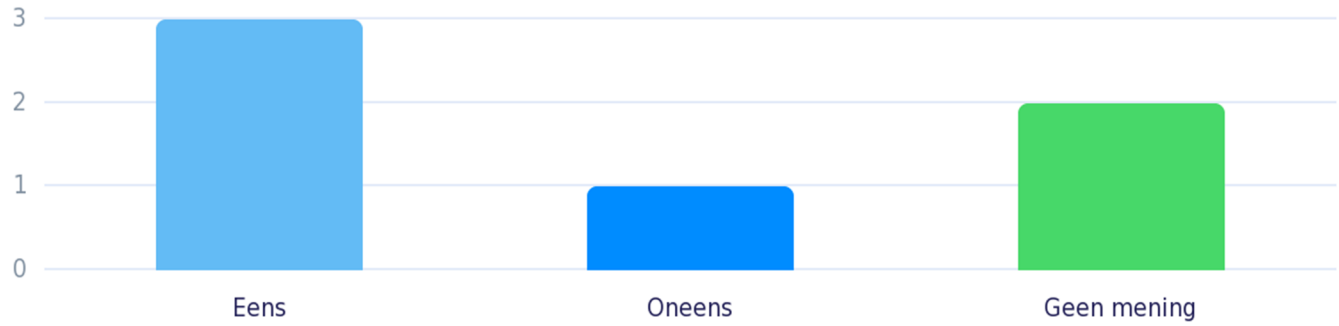
6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	6	100,0%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	0	0,0%

13. Ik zou het waarderen als de gemeente op centrale plekken watertappunten neerzet

6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	3	50,0%
Oneens	1	16,7%
Geen mening	2	33,3%

14. Heb je zelf nog ideeën of opmerkingen hoe de buitenruimte kan helpen bij de gezondheid van de inwoners van de Liemers?

6x Antwoorden **0x** onbeantwoord Tekst antwoord

- ***Zorg voor afwisseling en ga zo veel mogelijk vergroenen.***
- ***Meer groen, bomennparken etc. Voorlichting lifestyle etc Anti rook beleid***
- ***Hier heb ik jammer genoeg nog geen idee van. Kan ik jullie altijd bereiken mocht mij iets te binnen schieten?***
- ***X***
- ***-***
- ***Op loop afstand naar een parkje of groene route/wandelpad kunnen lopen***

Powered by survio

Droogte en wateroverlast op bedrijventerreinen in de Liemers

25 November 2020 16:11:30

Algemeen

Enquête naam	**Droogte en wateroverlast op bedrijventerreinen in de Liemers**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

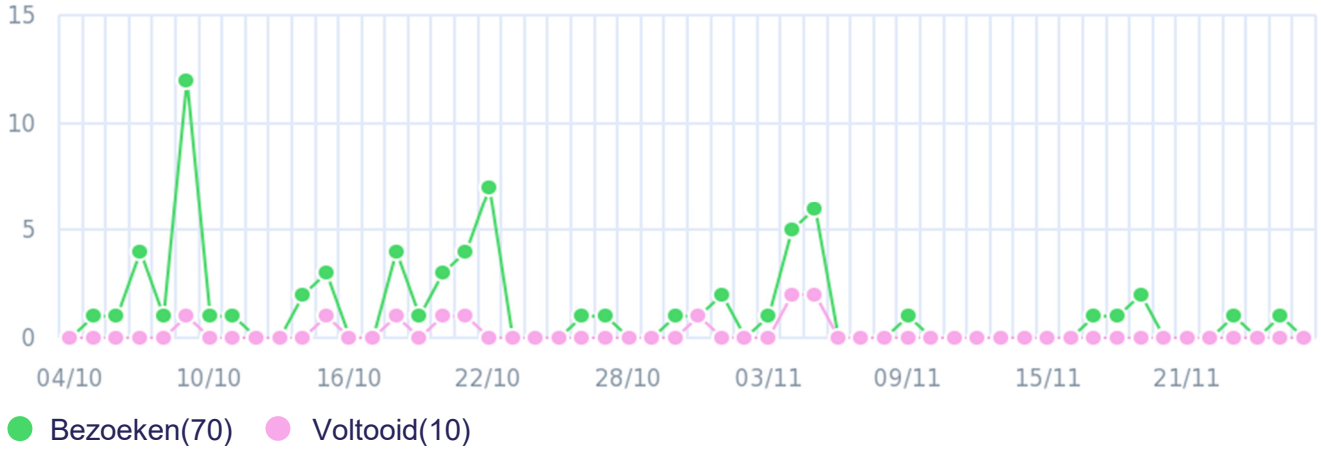
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/B7D7A3B5F8P6L7X2H
Eerste antwoord	9 Oktober 2020
Laatste antwoord	5 November 2020
Duur	27 dagen
Totaal antwoorden	10

Enquête bezoeken

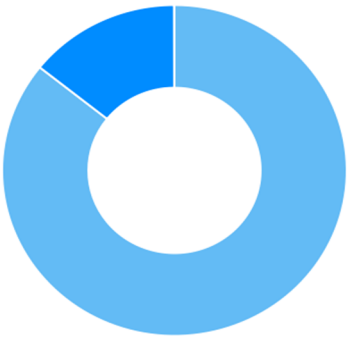
70	10	0	60	14,3%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

9 Oktober 2020 - 5 November 2020

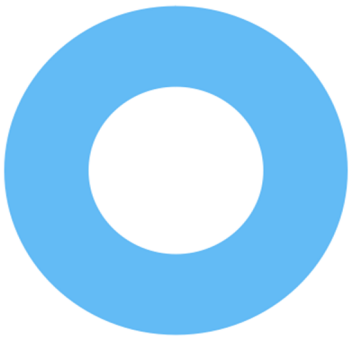

Totaal Bezoeken

- Slechts getoond (85,7%)
- Voltooid (14,3%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

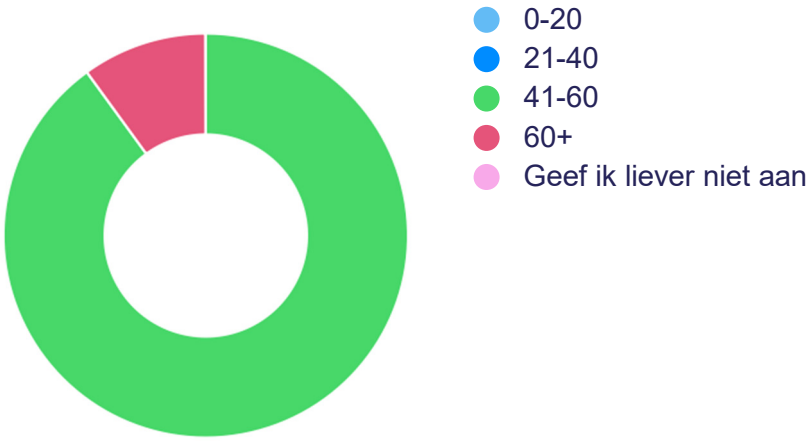
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 1-2 min. (20,0%)
- 2-5 min. (30,0%)
- 5-10 min. (50,0%)

1. Wat is jouw leeftijd?

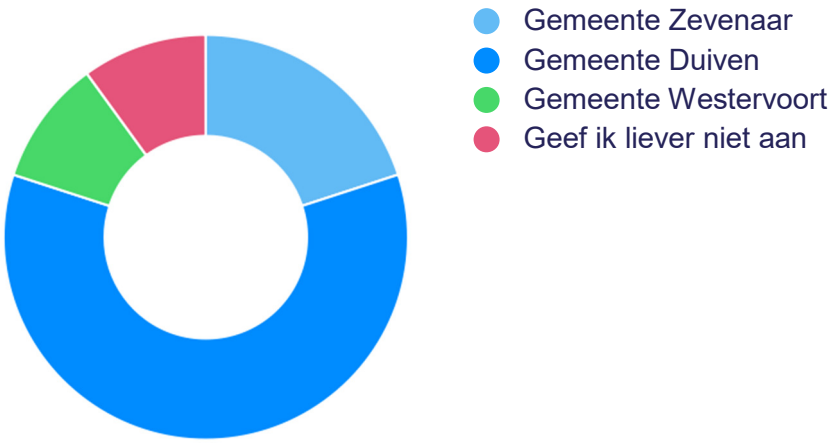
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0-20	0	0,0%
21-40	0	0,0%
41-60	9	90,0%
60+	1	10,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

2. In welke gemeente is jouw onderneming gevestigd?

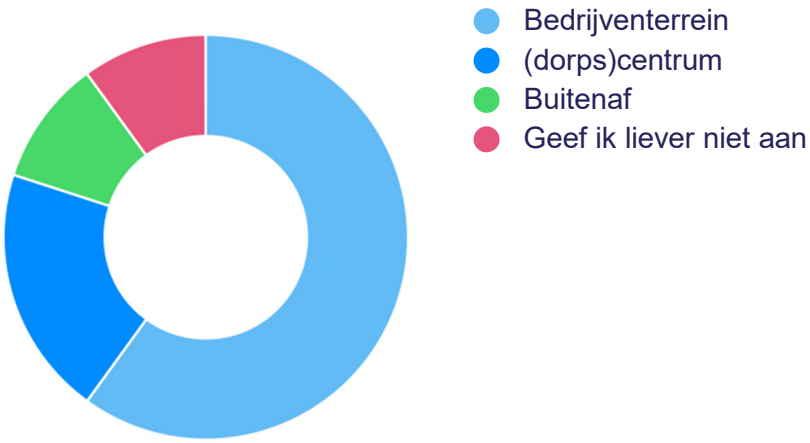
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	2	20,0%
Gemeente Duiven	6	60,0%
Gemeente Westervoort	1	10,0%
Geef ik liever niet aan	1	10,0%

3. In welke omgeving is jouw onderneming gevestigd

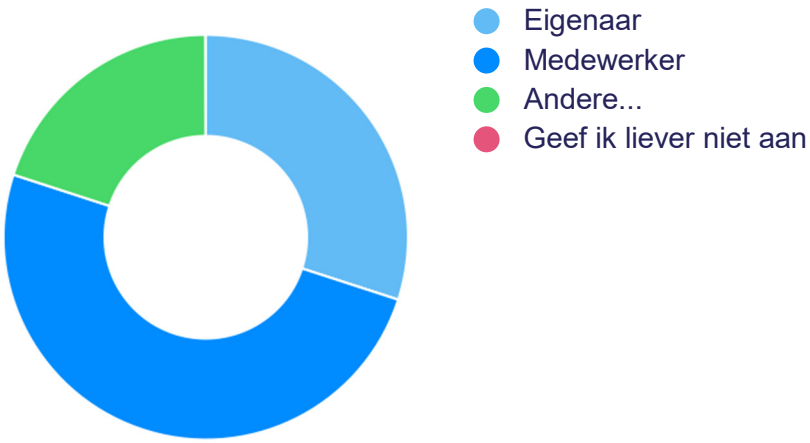
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Bedrijventerrein	6	60,0%
(dorps)centrum	2	20,0%
Buitenaf	1	10,0%
Geef ik liever niet aan	1	10,0%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

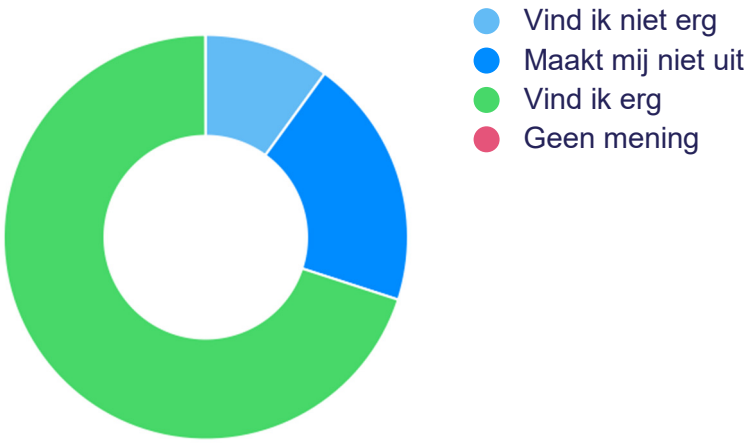
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eigenaar	3	30,0%
Medewerker	5	50,0%
Andere...	2	20,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

5. Droogvallende watergangen als gevolg van droogte ...

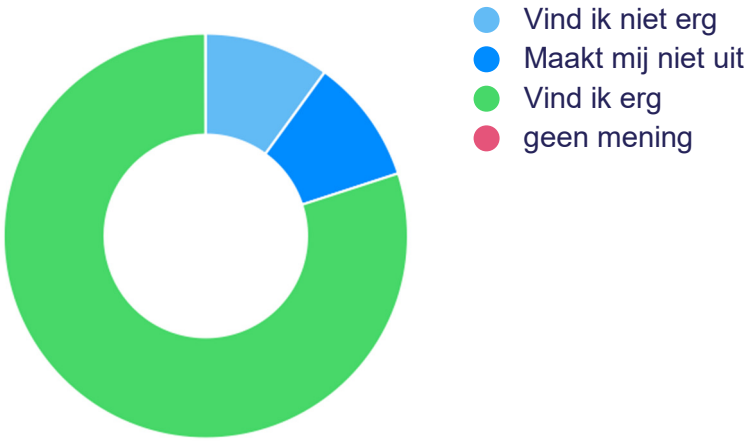
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	10,0%
Maakt mij niet uit	2	20,0%
Vind ik erg	7	70,0%
Geen mening	0	0,0%

6. Minder opbrengst van landbouwgewassen als gevolg van droogte ...

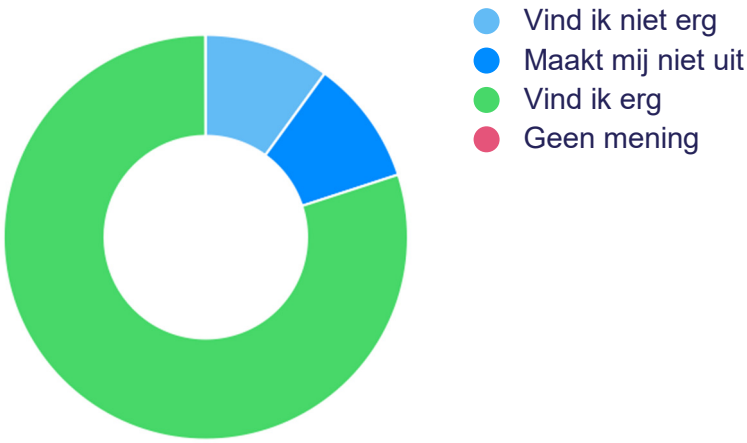
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	10,0%
Maakt mij niet uit	1	10,0%
Vind ik erg	8	80,0%
geen mening	0	0,0%

7. Natuurbranden als gevolg van droogte ...

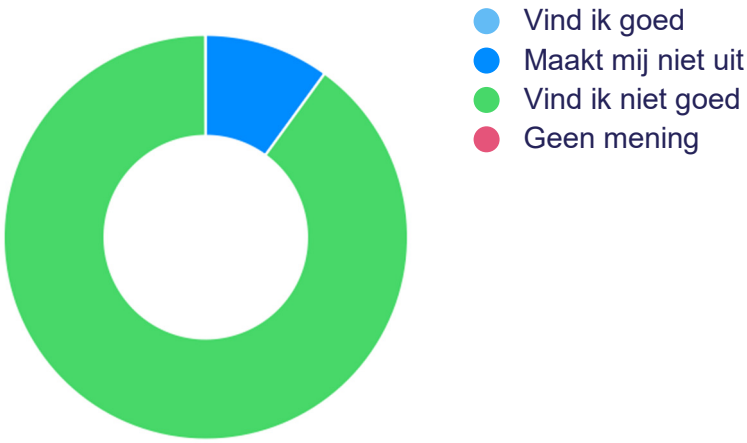
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	10,0%
Maakt mij niet uit	1	10,0%
Vind ik erg	8	80,0%
Geen mening	0	0,0%

8. Water in mijn bedrijfspand 1 keer in de 5 jaar door overstroming...

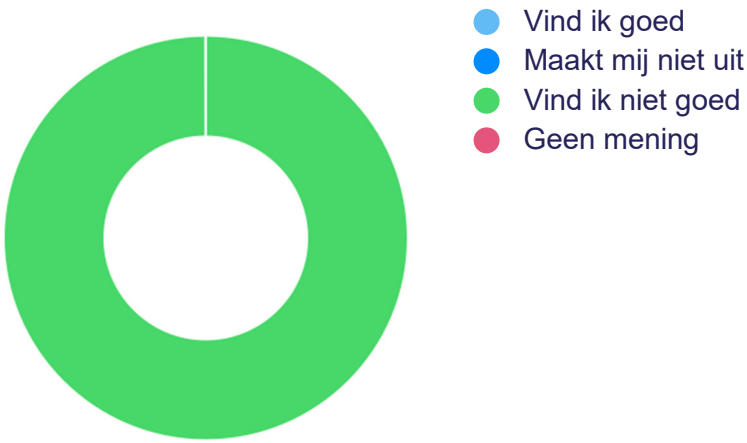
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	0	0,0%
Maakt mij niet uit	1	10,0%
Vind ik niet goed	9	90,0%
Geen mening	0	0,0%

9. Verslechterde drinkkwaliteit 1 keer per 2 jaar na een heftige regenbui...

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	0	0,0%
Maakt mij niet uit	0	0,0%
Vind ik niet goed	10	100,0%
Geen mening	0	0,0%

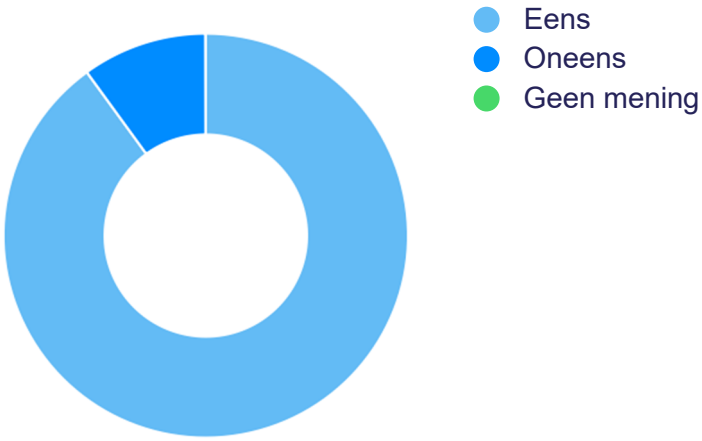
10. Droogte en wateroverlast heeft effect op heel veel thema's. Wat heeft prioriteit?

10x Antwoorden **0x** onbeantwoord Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Droogvallende watergangen als gevolg van droogte	3,4
Minder opbrengst van landbouwgewassen als gevolg van droogte	3,8
Natuurbranden als gevolg van droogte	4,1
Stroomuitval als gevolg van extreem weer	3,1
Water in mijn bedrijfspand	3,9
Verslechterde drinkkwaliteit	2,7

11. Tijdens een droogteperiode vind ik het een goed idee dat er eisen worden gesteld aan tijden en hoeveelheid van water geven op mijn terrein. Dit om te voorkomen dat de drinkwatervoorziening in gevaar komt.

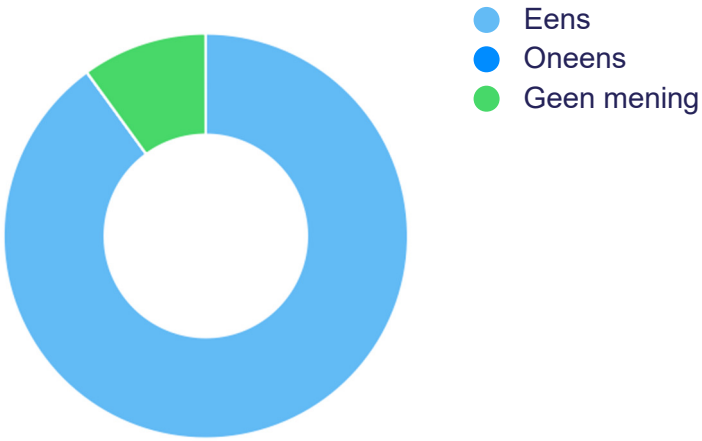
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	9	90,0%
Oneens	1	10,0%
Geen mening	0	0,0%

12. Bedrijfsterreinen moeten zo worden ingericht dat ze tijdens een periode van hevige regenval water kunnen opslaan.

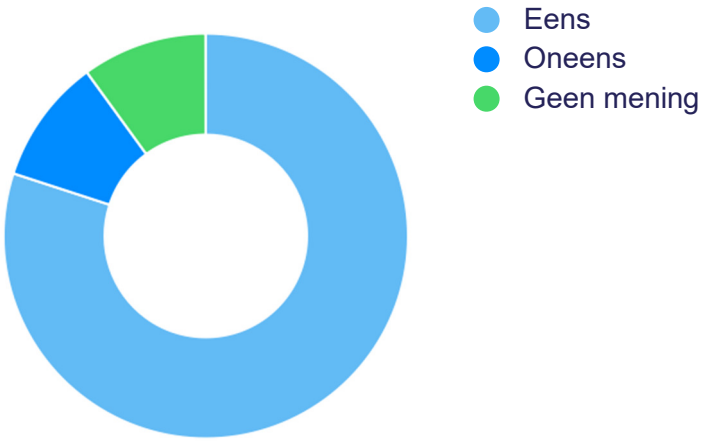
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	9	90,0%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	1	10,0%

13. Ik vind het niet erg om tijdelijk regenwater op mijn terrein op te slaan, om later in drogere periodes te gebruiken.

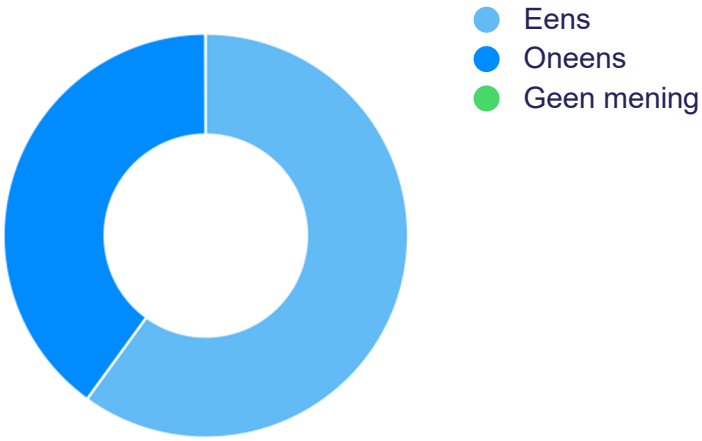
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	8	80,0%
Oneens	1	10,0%
Geen mening	1	10,0%

14. Ik vind het niet erg als het regenwater tijdens hevige regenval wordt opgeslagen op lagergelegen parkeerplaatsen op mijn terrein. Hierdoor kunnen het personeel en ik tijdelijk geen gebruik maken van deze parkeerplaatsen.

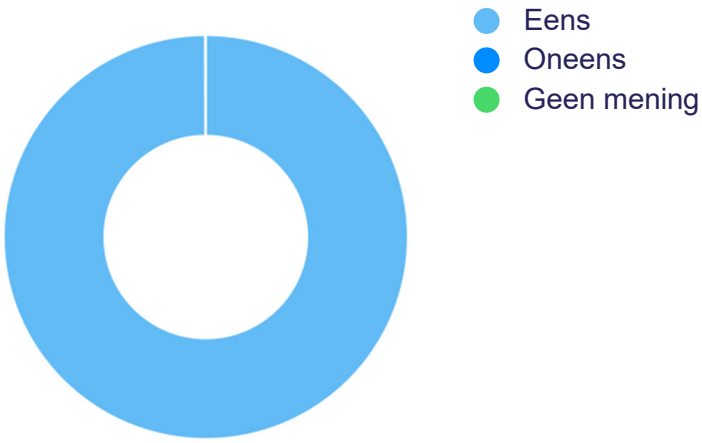
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	6	60,0%
Oneens	4	40,0%
Geen mening	0	0,0%

15. Als ik wateroverlast simpel zelf kan oplossen, bijvoorbeeld door meer gras en/of andere planten op mijn kavel aan te leggen, zou ik dat zeker doen.

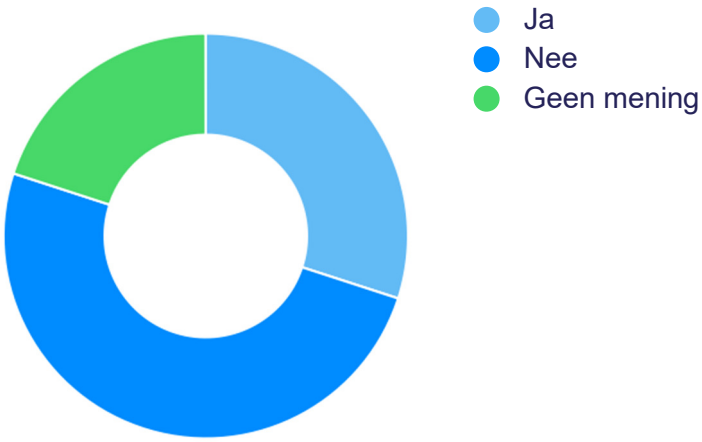
10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	10	100,0%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	0	0,0%

16. Ik heb behoefte aan meer informatie over hoe ik wateroverlast op mijn terrein kan verminderen.

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	3	30,0%
Nee	5	50,0%
Geen mening	2	20,0%

17. Heb je zelf nog ideeën om droogte en wateroverlast op de bedrijventerreinen in de Liemers tegen te gaan?

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

- *Een integraal waterplan opstellen, niet alleen bedrijventerreinen*
- *Nee*
- *waterberging maken; water vasthouden in natte periodes*
- *nee geen ideeën*
- *het zu mooi zijn als het hemelwater niet in het rioolnetwerk terecht komt, en die daarmee overbelast. Maar dat het kan worden opgevangen in Wadi's ect zoals je nu al veel ziet in nieuwbouwwijken. daarnaast moeten we niet de illusie hebben dat alles altijd maar mooi groen moet blijven. Kijk naar Spanje in de zomer. laten we ons richten op de essentiële punten en proberen die instant te houden*
- *Nee*
- *Infiltratie wadis en riool*
- *neen*
- *(2x) nee*

18. Wat is je e-mail-adres? (niet verplicht)

10x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Tekst antwoord

Powered by survio

Enquête voor Bedrijven: Hitte in de Liemers

25 November 2020 16:13:45

Algemeen

Enquête naam	**Enquête voor Bedrijven: Hitte in de Liemers**
Auteur	
Taal	**Nederlands**

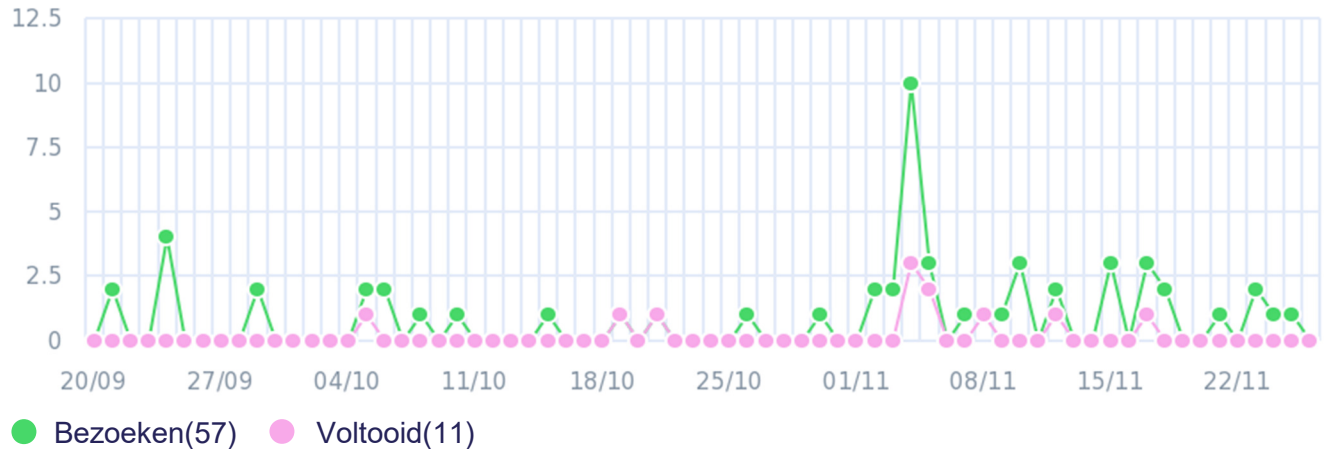
Enquête URL	https://www.survio.com/survey/d/L6V4C3M8Q7X7Y6T1M
Eerste antwoord	5 Oktober 2020
Laatste antwoord	17 November 2020
Duur	43 dagen
Totaal antwoorden	11

Enquête bezoeken

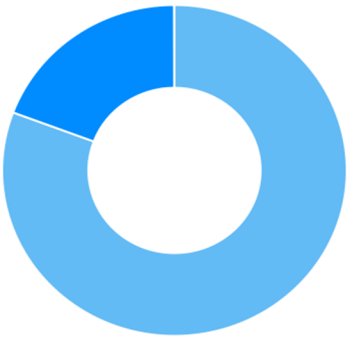
57	11	0	46	19,3%
Totaal bezoeken	Afgewerkte antwoorden	Onvolledige antwoorden	Slechts getoond	Totale succespercentage

Bezoek Geschiedenis

5 Oktober 2020 - 17 November 2020

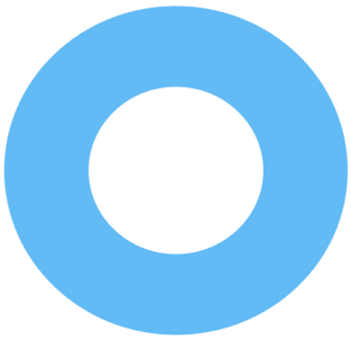

Totaal Bezoeken

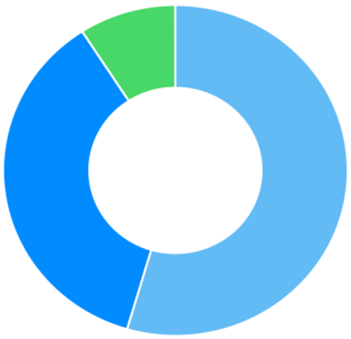
- Slechts getoond (80,7%)
- Voltooid (19,3%)
- Onvolledig (0,0%)

Bezoek bronnen

- Directe link (100,0%)

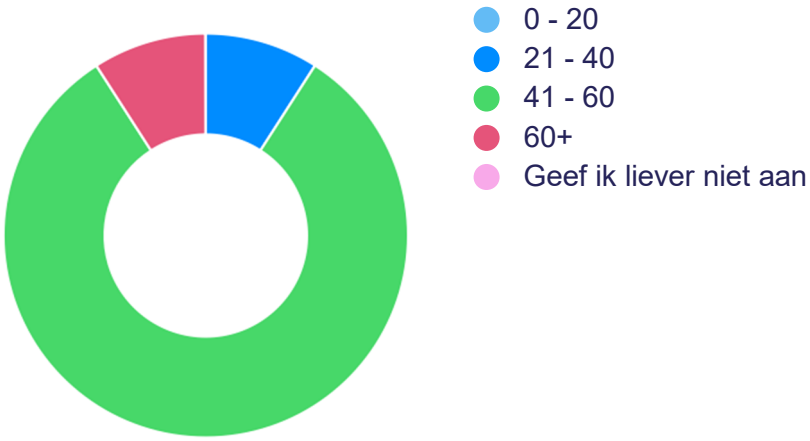
Gemiddelde tijd voor voltooiing

- 2-5 min. (54,5%)
- 5-10 min. (36,4%)
- 10-30 min. (9,1%)

1. Wat is jouw leeftijd?

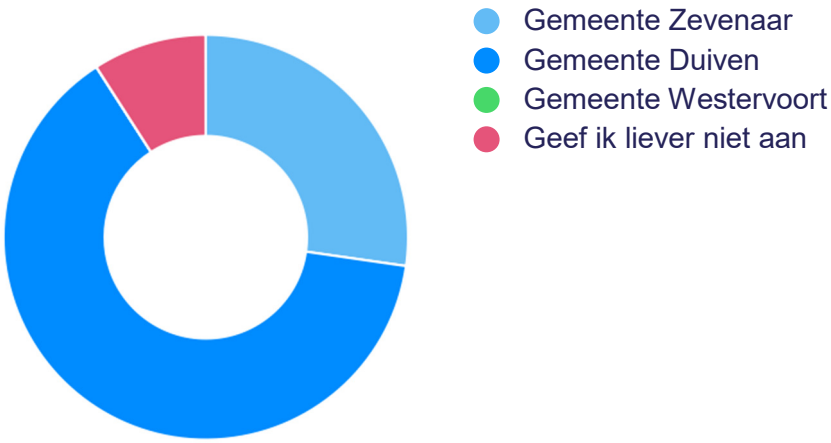
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
0 - 20	0	0,0%
21 - 40	1	9,1%
41 - 60	9	81,8%
60+	1	9,1%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

2. In welke gemeente is jouw onderneming gevestigd?

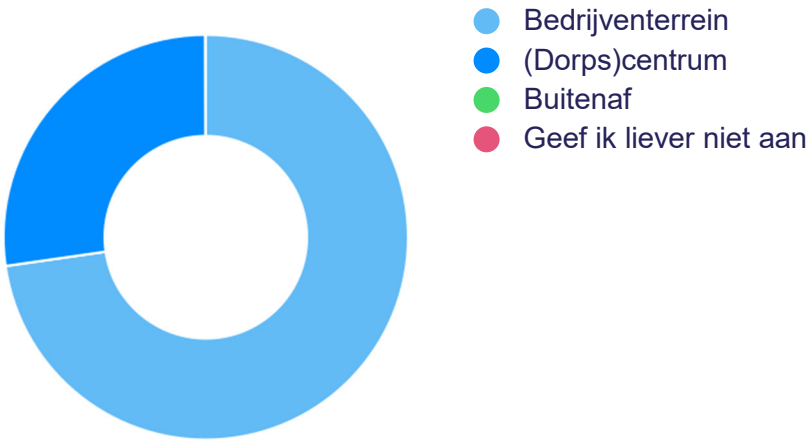
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Gemeente Zevenaar	3	27,3%
Gemeente Duiven	7	63,6%
Gemeente Westervoort	0	0,0%
Geef ik liever niet aan	1	9,1%

3. In wat voor omgeving is jouw onderneming gevestigd?

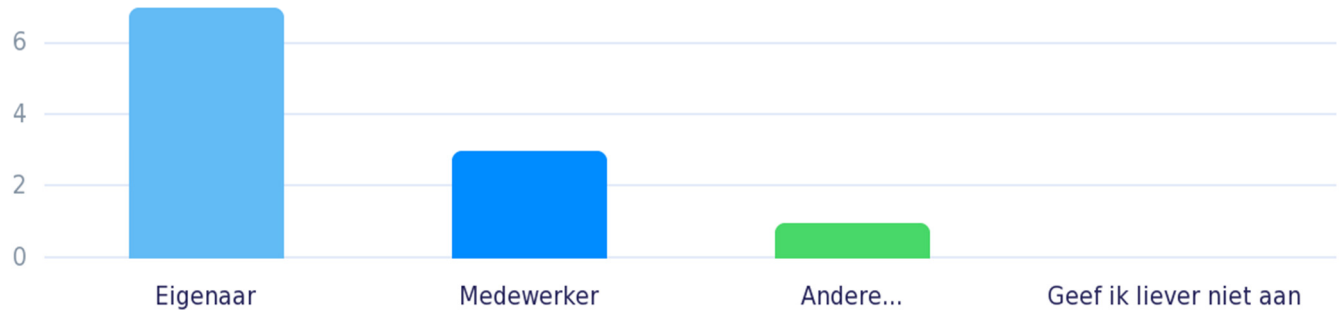
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Bedrijventerrein	8	72,7%
(Dorps)centrum	3	27,3%
Buitenaf	0	0,0%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

4. Vanuit welke rol beantwoord je deze enquête?

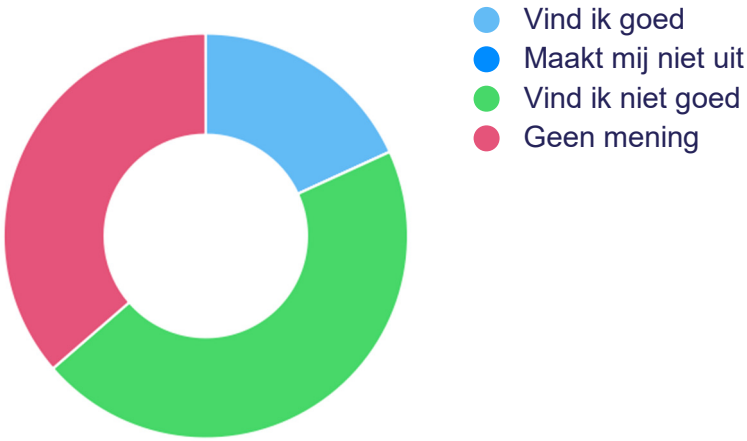
11x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eigenaar	7	63,6%
Medewerker	3	27,3%
Andere...	1	9,1%
Geef ik liever niet aan	0	0,0%

5. Verhoging van gezondheidsrisico's door hitte voor kwetsbare groepen...

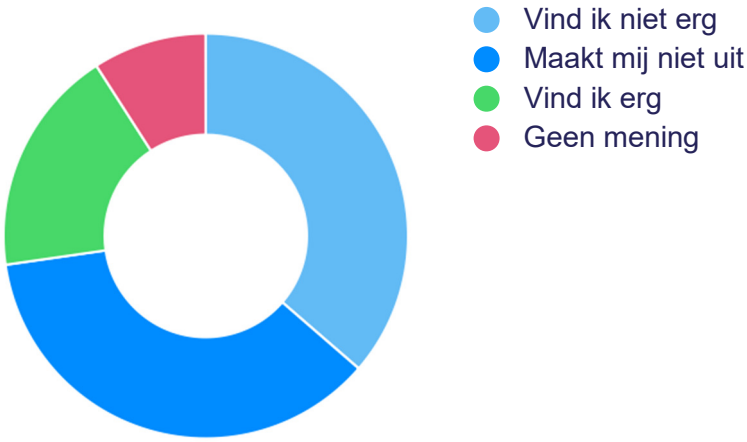
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik goed	2	18,2%
Maakt mij niet uit	0	0,0%
Vind ik niet goed	5	45,5%
Geen mening	4	36,4%

6. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 5 dagen per jaar...

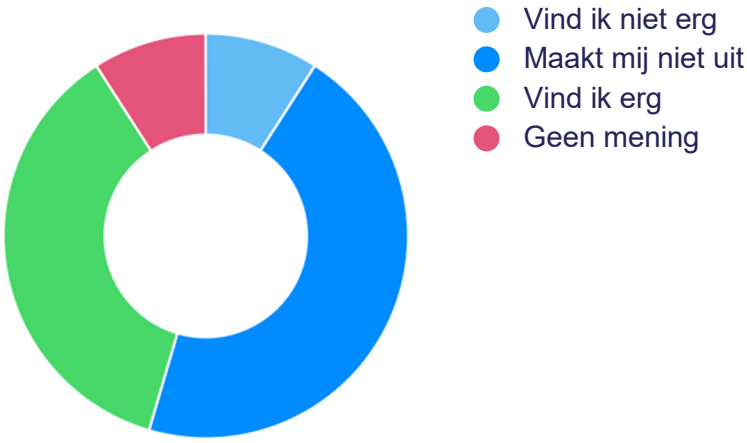
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	4	36,4%
Maakt mij niet uit	4	36,4%
Vind ik erg	2	18,2%
Geen mening	1	9,1%

7. Dat er minder werk uit mijn handen komt door hitte op 12 dagen per jaar...

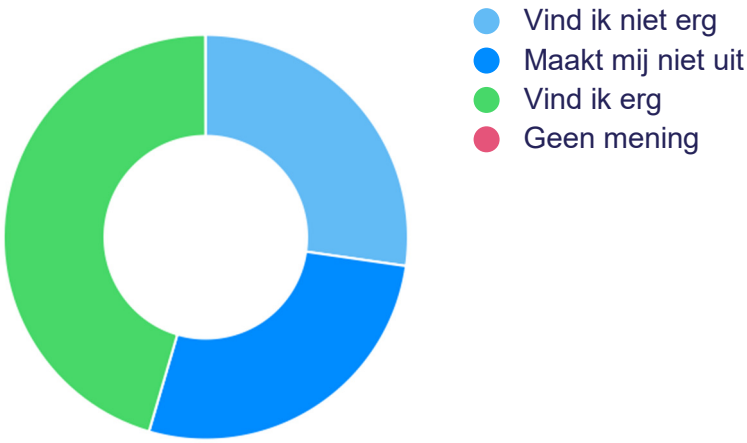
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	1	9,1%
Maakt mij niet uit	5	45,5%
Vind ik erg	4	36,4%
Geen mening	1	9,1%

8. Een slechte nachtrust door warme nachten 5 keer per jaar...

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik niet erg	3	27,3%
Maakt mij niet uit	3	27,3%
Vind ik erg	5	45,5%
Geen mening	0	0,0%

9. Als het 5 dagen per jaar te heet is om naar buiten te gaan...

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	4	36,4%
Maakt mij dat niet uit	3	27,3%
Vind ik dat erg	4	36,4%
Geen mening	0	0,0%

10. Als mijn medewerkers of collega's gezondheidsklachten krijgen door hitte...

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Vind ik dat niet erg	0	0,0%
Maakt mij dat niet uit	0	0,0%
Vind ik dat erg	8	72,7%
Geen mening	3	27,3%

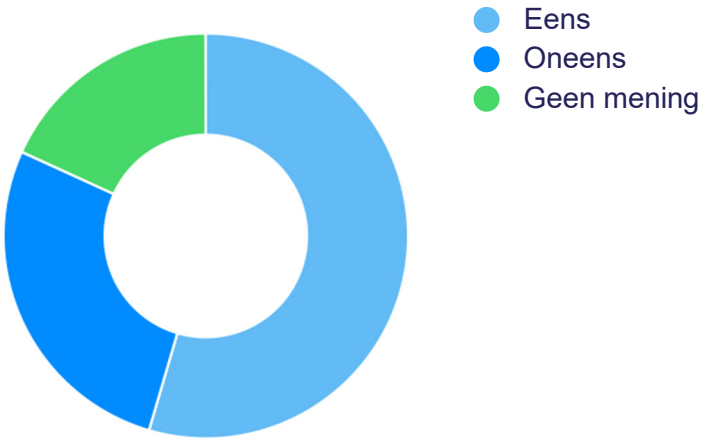
11. Hitte heeft effect op heel veel thema's. Sorteer de besproken stellingen op basis van prioriteit.

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Keuzes sorteren op volgorde of belang

ANTWOORD	BELANG
Verhoging van gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen	1,5
Minder uit je vingers krijgen tijdens het werk door hittestress	2,7
Slechte nachtrust door warme nachten	3,2
Gezondheidsklachten van collega's of medewerkers door hitte	3,2
Niet naar buiten kunnen door hitte	4,4

12. In elke straat van het bedrijventerrein moeten zoveel bomen staan dat ik de hele tijd in de schaduw kan lopen.

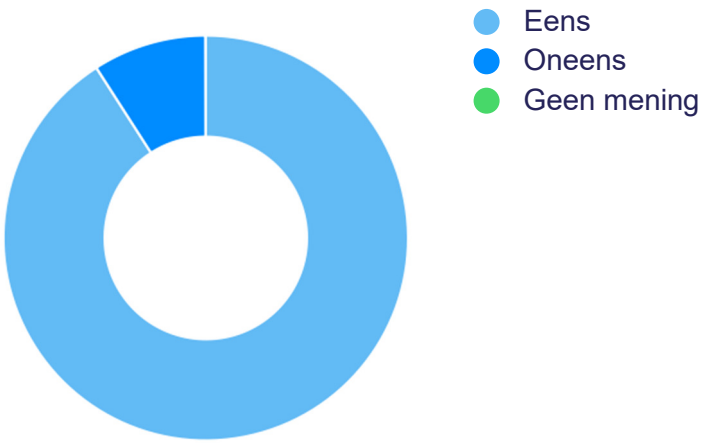
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	6	54,5%
Oneens	3	27,3%
Geen mening	2	18,2%

13. Ik vind het niet erg om iets verder naar of van de parkeerplaats te lopen om zo meer ruimte voor groen op bedrijventerreinen te maken.

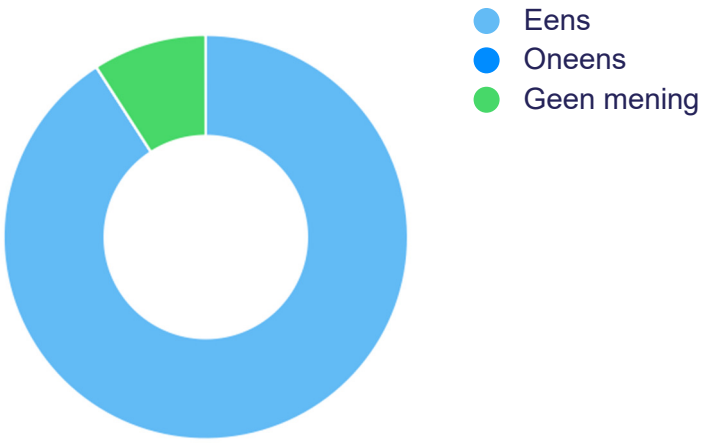
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	10	90,9%
Oneens	1	9,1%
Geen mening	0	0,0%

14. Op bedrijventerreinen is het vaak snel (te) heet. De gemeente moet daarom eisen opstellen over de minimale hoeveelheid beplanting van een bedrijventerrein.

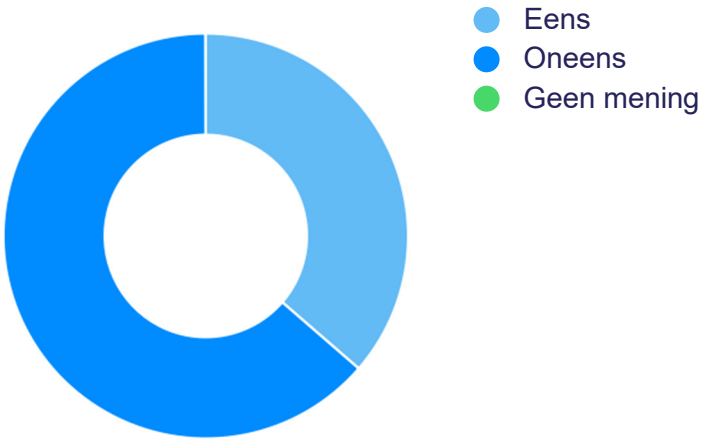
11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	10	90,9%
Oneens	0	0,0%
Geen mening	1	9,1%

15. Er moet een belasting op een versteende bedrijfskavel komen, omdat stenen of asfalt veel warmte vasthouden.

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Eens	4	36,4%
Oneens	7	63,6%
Geen mening	0	0,0%

16. Stel, je hebt 100 punten om de volgende plekken op een bedrijventerrein te vergroenen. Hoe zou jij deze verdelen?

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Waarderingsschaal

ANTWOORD	TOEGEWEZEN PUNTEN - GEMIDDELD	TOTAAL
Daken en gevels	26,3	289
Bermen	34,0	374
Bedrijfskavels	11,2	123
Parken	25,4	279
Geen van allen, vergroening is niet nodig	3,2	35

17. De verantwoordelijkheid bij het aanpakken van hitteproblematiek ligt in eerste instantie bij...

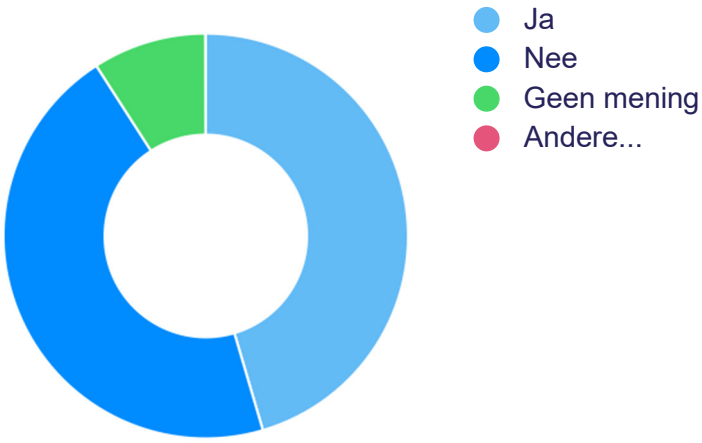
11x Antwoorden **0x** onbeantwoord Meerkeuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Provincie en gemeente	10	90,9%
Eigenaar pand	4	36,4%
Ondernemersvereniging	0	0,0%
Werknemer	0	0,0%
Vastgoedbeheerder	2	18,2%
Andere...	1	9,1%

18. Ik heb behoefte aan ondersteuning vanuit de overheid bij het verkoelen van mijn bedrijfskavel.

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	5	45,5%
Nee	5	45,5%
Geen mening	1	9,1%
Andere...	0	0,0%

19. Groene daken verkoelen het gebouw. Heb je behoefte aan meer informatie over de voordelen van een groene gevel of groen dak?

11x Antwoorden | **0x** onbeantwoord | Enkele keuze

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Ja	3	27,3%
Nee	5	45,5%
Geen mening	1	9,1%
Ik heb al een groen dak	0	0,0%
Andere...	2	18,2%

20. Heb je zelf nog ideeën hoe we hittestress op bedrijventerreinen in de Liemers kunnen verminderen?

11x Antwoorden **0x** onbeantwoord Tekst antwoord

- ***Helpen zonnepanelen?***
- ***.***
- ***naast inbreng van groen ook meer water***
- ***Maken van veel water buffers ipv het water zo snel mogelijk naar de zee leiden. Kosten bij waterschap, die hebben veel reserves. De buffers kunnen goed gebruikt worden voor koeling. Maak de lokale zandafgravingen zo diep mogelijk, onttrek de koude uit de onderste lagen en pomp het rond in de stadsverwarming, met 16 graden geen condens. Start een bomen project in bakken, ondernemers staat een stuk terrein beschikbaar de gemeente beheerd de bomen, financieren uit zon/wind subsidie.***
- ***zie 19***
- ***Minder bedrijven***
- ***meer bomen in de omgeving, op het industrieterrein***
- ***neen***
- ***Minder parkeergelegenheid beter ov***
- ***nee***
- ***meer bomen, stuiken***

Bijlage C: Notulen digitale bewonerssessies

PROJECT de *Liemers, klimaatadaptie*
DOCUMENTNUMMER P20-0022-036
REVISIEDATUM 28 januari 2021

Notulen digitale bewonerssessies, Liemers DPRA 11 en 12 januari 2021

Doel

Verdieping creëren in de uitslag van de enquêtes. Inwoners Liemers betrekken bij het opstellen van de strategie zowel voor gemeenten als het waterschap.

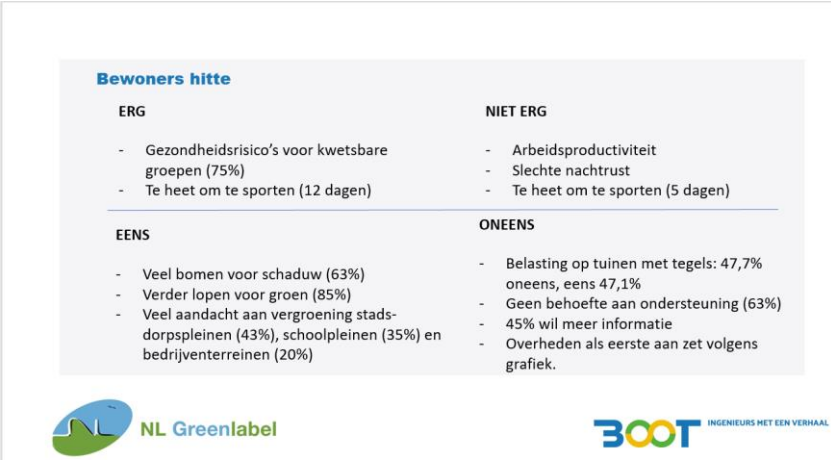
Tips van aanwezigen

- Het taalgebruik in de enquêtes is op te hoog niveau. Meer op B1/B2 niveau terugbrengen.
- Voor het bespreken van de enquêtes graag eigen antwoorden ontvangen. Het invullen van de lijsten was nu te lang geleden.
- Enquêtes waren helder opgezet, maar conclusies leken al getrokken. Daardoor extra lastig dat deze bijeenkomst online moet en er weinig ruimte is om door te vragen.
- Geef tips op een laagdrempelige manier en onderbouw beslissingen. Zorg dat ook rekening gehouden wordt met inwoners met minder financiële ruimte. Laat de gemeente het voorbeeld nemen.
- Zien te weinig van energiecoaches, misschien goed om ook klimaatcoaches te introduceren.
- Pomp het water van de Rijn naar het binnenland.
- Water van de Rijn bij hoogwater opslaan in een sluis.

Terugkoppeling enquêtes

Hittestress 155 respondenten

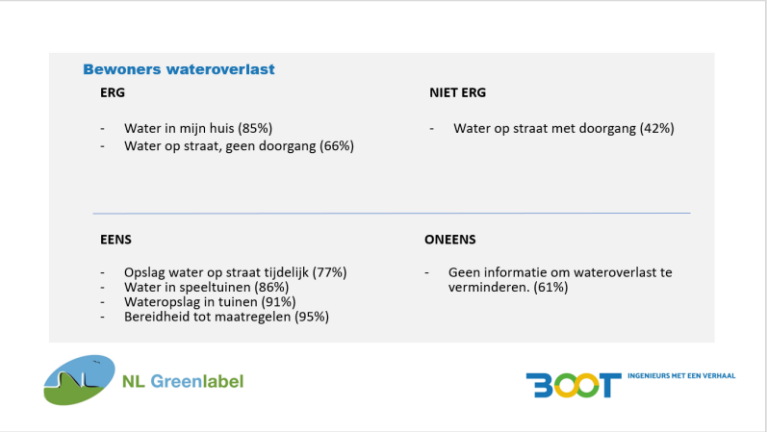
Samenvatting enquête uitslag

- Uit de enquête komt naar voren dat een hoog percentage mensen het niet erg vinden om verder te moeten lopen voor parkeerplaatsen om meer ruimte te maken voor groen.
  aanwezigen: groen is belangrijk, bomen en struiken zijn natuurlijke airco's, maar het is voor te stellen dat zeker kwetsbare mensen het erg vinden als ze een eind moeten lopen naar de auto. 'Is het een optie om een laden en lossen plek te hebben?' Op zoek naar de randvoorwaarde hoe ver willen mensen lopen voor hun auto.
- 'Hoe ga je in woonwijken groen plaatsen als er te weinig ruimte voor is?' Zo is in veel straten in Zevenaar juist ruimte gecreëerd om meer parkeerplaatsen te realiseren.
- Er moet anders gekeken worden naar inrichting van openbaar gebied. Een boom kan er bijvoorbeeld ook voor zorgen dat er minder hard gereden wordt. Het is niet mogelijk om een hele stad of dorp om te gooien. Max 1 boom per straat zal nu haalbaar zijn. Kijk naar welk ecosysteem het belangrijkste is. Kies voor een paar goede grote bomen i.p.v. veel kleine slechtere bomen.
- *Vraag:* 'Gaat de gemeente meer bomen planten?'. Laatste paar jaar wordt het steeds warmen en eigenlijk zouden we daar iets mee moeten doen. Klimaat adaptatie is een manier hoe we hier mee om gaan, maar uiteindelijk is het gedrag wat moet veranderen. Zal graag meer bomen willen maar weet dat mensen met auto's daar anders over denken, want vogels zitten in een boom en poepen de auto onder.
- Oppassen: met deze stelling wordt aangegeven dat er meer groen moet komen, maar er moet wel voldoende rekening gehouden worden met overige zaken. Het blijft maatwerk.
- Uitkomst enquête wordt herkend.

Wateroverlast 161 respondenten

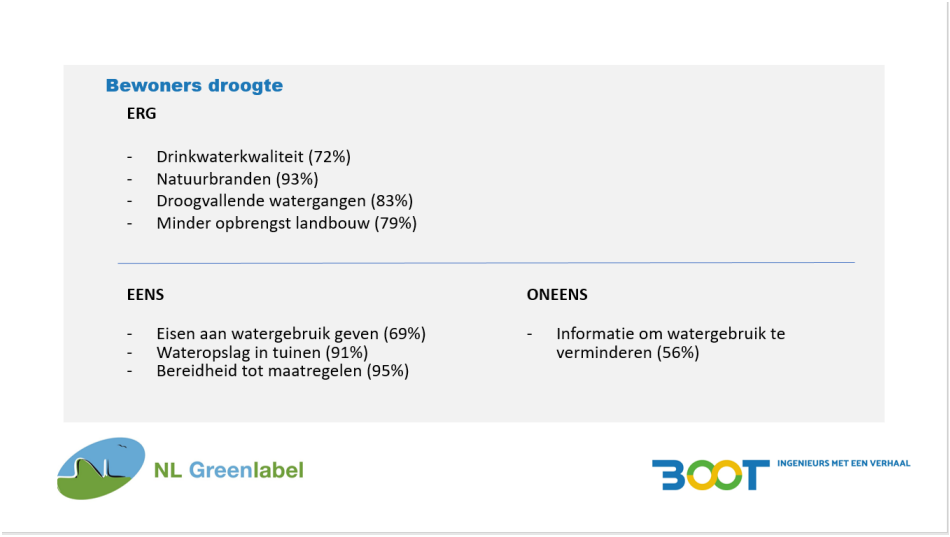
Samenvatting enquête uitslag

- Enquête uitslag laat zien dat de respondenten wateroverlast een belangrijk thema vinden, maar er is geen behoefte aan informatie. Aanwezigen geven aan internet te raadplegen wanneer er behoefte is aan informatie. Mensen denken dat ze geen informatie nodig hebben omdat ze denken het wel goed te doen. Toch geven aanwezigen aan dat zeker 75% van de voortuinen in hun directe omgeving bestraat is.
- Daarom zijn aanwezigen verbaast te lezen dat de respondenten het niet erg vinden om gras neer te leggen i.p.v. tegels om zo water meer de ruimte te geven.
- Ook de gemeente bestraat veel, dit nodigt particulieren niet uit om ook hiermee aan de slag te gaan. Zorg voor een stads- of dorpstuin.
- Zorg daarnaast voor de juiste adviseurs. Aanwezige vertelt dat een hovenier geadviseerd heeft om de regenpijp niet af te koppelen want dit zal leiden tot moerasvorming.
- Als je wateroverlast slim wil gebruiken zal je dit wel moeten opvangen om dit laten bij droogte te gebruiken. Hier moet het terrein op ingericht gaan worden. Het besef begint te groeien bij organisaties, maar aanwezigen geven aan dat dit besef bij de meeste inwoners niet bestaat.
- Inwoners zien op het moment weinig wateroverlast. Gemeente zal hierover informatie moeten aanleveren in combinatie met simpele stappen die particulieren en bedrijven kunnen zetten. Daarbij moeten fabels ontkracht worden.

Droogte 161 respondenten

Samenvatting enquête uitslag

- Respondenten lijken vooral gevoelig voor de gevolgen van droogte die duidelijk zichtbaar zijn. Daarnaast worden er zaken in de enquête benoemd waar in Nederland nog geen sprake van is geweest. Zo kunnen de respondenten een verslechterde waterkwaliteit niet voorstellen. Omdat deze primaire voorziening vanzelfsprekend is. Waardoor het lastig lijkt te bedenken dat dit wel kan gaan gebeuren.
- Vraag over de ernst van verzaking van huizen wordt gemist.
- Respondenten vinden het niet erg als door droogte minder landbouwproductie is. Maar wanneer de vraag was geweest of respondenten het erg vinden om meer voor hun producten te moeten betalen als gevolg van, was het antwoord volgens aanwezigen anders uitgevallen.
- Ook bij dit thema komt naar voren dat aanwezigen de informatie van internet afhalen en de aanwezigheid van klimaatcoaches matig bekend is. Aanwezigen geven aan vorig jaar te zijn geschrokken van de woede van mensen die het zwembad door de dreiging van watertekort niet mochten vullen.
- Vraag over wat doet de gemeente hier zelf aan wordt gemist. De centra in de Liemers zijn grote stenen bakken.
- Belangrijk is dat de particulier en bedrijven leren om te gaan met de gevolgen van het veranderde klimaat. Respondenten zijn verdeeld in mening over hoe erg de klimaatverandering is. Zo is niet iedereen om de hoogte van de toenemende bosbranden in Nederland (drie keer zoveel sinds 6 jaar). Vraag voor vele blijft 'Wat kunnen we hiermee?'.
- Er zijn signalen vanuit de aanwezigen dat de enquête meer in het hier en nu moet. Het gaat nu niet over de realiteit waarin we nu leven. Gevolgen op langer termijn zijn lastig te realiseren.
- Aanwezige geeft aan dat in de afgelopen jaren veel planten in de tuin de hitte van de zomers niet aan konden. Hiervoor zijn nieuwe planten in de plaats gekomen die beter tegen warmte kunnen. Maar zijn deze ook goed voor het ecosysteem in Nederland? Informatie is lastig te krijg. Professionals geven tegenstrijdige informatie.
- Is het aanleggen van waterkelders een optie?

Gezondheid 6 respondenten

Samenvatting enquête uitslag

- Weinig respondenten, hier wordt rekening mee gehouden met de interpretatie.
- Aanwezigen geven aan meer gebruik te maken van directe buitenruimte door de uitbraak van corona. Aanwezigen geven aan soms wel eerst te verplaatsen om meer in een groene omgeving te kunnen wandelen. Er is behoefte aan meer groen in de wijk. Zodat je overal direct tussen het groen kan bewegen en niet eerst hoeft te reizen. Zeker in coronatijd ontstaan hierdoor drukbezochte plekken.
- Meningen over watertap plekken zijn verdeeld onder de aanwezigen. Ze hopen dat deze plekken ervoor gaan zorgen dat er minder suikerhoudende dranken gedronken gaan worden.
- Aanwezigen geven aan dat sportroutes aanleggen niet zo van belang is, maar wel wordt het belangrijk gevonden dat er betere looproutes ontstaan voor de minder mobiele mensen. Hiervoor moeten meer bankjes geplaatst worden. Ook om als ontmoetingsplek te functioneren en eenzaamheid te verminderen.
- Het fijnstof dat ontstaat bij het stoken van hout in kachels is slecht voor de gezondheid. Kan de gemeente hier een verbod op leggen?

Niet voldoende tijd gehad om hier over te praten? Mail uw opmerking gerust nog door vóór 1 februari 2021.

Vragen uit de commissievergaderingen ter voorbereiding op raadsvergadering 24 maart 2021
Commissie Ruimte 18 maart 2021

Agendapunt: Beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers

Wordt voor de uitvoering van de beleidsambities Deltaplan Klimaatadaptatie de Liemers al budget gevraagd bij de Kadernota 2022?

Reactie: Als het gaat om de planning dan richten wij ons op het najaar 2021 voor de behandeling van het uitvoeringsprogramma Deltaplan Ruimtelijke Klimaat Adaptatie (DPRA). De uitvoering en bekostiging van de maatregelen zullen voor een groot deel verankerd worden in het Watertakenplan. De planning is om de actualisatie van het Watertakenplan in te brengen in de raad nadat het uitvoeringsprogramma DPRA is behandeld in de raad. Dit zal plaats vinden in de laatste raadsvergadering van dit jaar en anders in het 1e kwartaal 2022.

*Z04BE60845D
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad in Regioraad Euregio Rijn-Waal
Zaaknummer	Z/21/385286
Documentnummer	INT/21/1017186
Portefeuillehouder	Lucien van Riswijk
Portefeuille	(intergemeentelijke) samenwerking
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ellen Hondelink-Rinsma, griffie
Telefoon	0316-595168
E-mail	griffie@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeenteraad is voor een aantal (verbonden) partijen, waaronder ook de Regioraad Euregio Rijn-Waal bevoegd om college- en/of raadsleden aan te wijzen als vertegenwoordigers. In de regioraad heeft de gemeente Zevenaar twee plaatsen voor raadsleden. Mevrouw Riswick-Keultjes en de heer van der Schaft waren tot voor kort de afvaardiging vanuit Zevenaar. Door het vertrek van de heer E.R. van der Schaft is er een plek opengevallen voor een nieuw(e) lid/vertegenwoordiger vanuit de gemeenteraad voor de Euregio Rijn-Waal. Omdat er meerdere kandidaten zijn, namelijk de heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar), mevrouw M. Dunnink (SP) en de heer C.H.M. van Merwijk (CDA), zal er voorafgaande aan deze raadsvergadering een schriftelijke stemming plaatsvinden. Met dit voorstel zal worden voorzien in de benoeming door de raad.

Raadsvoorstel

Een raadslid als lid / vertegenwoordiger namens de gemeenteraad Zevenaar aanwijzen voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal.

2. Waarom naar de raad

Met name in de van toepassing zijnde (gemeenschappelijke) regelingen is bepaald wie de leden en plaatsvervangende leden in een bestuur van een (verbonden) partij aanwijst of hoe een deelnemer zich kan laten vertegenwoordigen. Voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal geldt het volgende. Volgens artikel 7 van de statuten wijzen gemeenten met 20.001 – 100.000 inwoners 2 deelnemers aan uit de gemeenteraad en 1 deelnemer uit het college van B&W. Verder bepaalt artikel 7 dat de leden voor elke vertegenwoordiger een plaatsvervanger benoemen.

3. Doelstelling en beoogd resultaat

Vertegenwoordiging in de besturen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan het college en de gemeenteraad deelneemt en het aanwijzen van vertegenwoordigers vanuit de gemeenteraad bij verbonden partijen voor de raadsperiode 2018-2022.

4. Argumenten en alternatieven

Argumenten
De Wet gemeenschappelijke regelingen en de betreffende gemeenschappelijke regeling of de statuten van een bepaalde (verbonden) partij bepalen wie lid kunnen zijn van het bestuur (collegeleden en/of raadsleden) en door wie de leden worden benoemd (burgemeester, college en/of gemeenteraad).
De raad is bevoegd tot het aanwijzen van leden. Voor de Euregio is de raad bevoegd om leden vanuit het college, dan wel de gemeenteraad, aan te wijzen voor de Regioraad.

Alternatieven
N.v.t.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Na besluitvorming wordt de Euregio Rijn-Waal geïnformeerd over het aangewezen lid/vertegenwoordiger vanuit de gemeenteraad Zevenaar.

Klimaat en duurzaamheid
N.v.t.

6. Communicatie
De Euregio Rijn-Waal wordt schriftelijk geïnformeerd en de besluitvorming ten aanzien van de benoeming wordt op de website van de gemeente Zevenaar gepubliceerd.

7. Kosten, baten en dekking
N.v.t.

De griffier	De voorzitter
Will van der Vlies	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Benoeming lid/vertegenwoordiger namens de gemeenteraad in Regioraad Euregio Rijn-Waal
Zaaknummer	Z/21/385286
Documentnummer	INT/21/1017186

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat er een vacature is ontstaan voor een lid/vertegenwoordiger van de gemeenteraad Zevenaar voor de Regioraad Euregio Rijn-Waal vanwege het vertrek van een raadslid en de raad bevoegd is om een nieuw(e) lid/vertegenwoordiger te benoemen;

gelezen het voorstel van de voorzitter van de gemeenteraad;

gelet op artikel 13, eerste lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen en het statuut van de Euregio Regio Rijn-Waal;

besluit:

1. De heer H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar), mevrouw M. Dunnink (SP) of de heer C.H.M. van Merwijk (CDA) *(na stemming/ besluitvorming in te vullen)* te benoemen als lid/vertegenwoordiger in de Regioraad Euregio Rijn-Waal.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

*Z04BEC15D60
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Ontslag commissielid Ruimte
Zaaknummer	Z/21/385285
Documentnummer	INT/21/1017421
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ellen Hondelink-Rinsma, griffie
Telefoon	0316-595168
E-mail	griffie@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De heer W.J. Snelders (VVD) was tot 28 januari jl. lid van de raadscommissie Ruimte. De fractie van de VVD heeft op 12 januari jl. laten weten dat de heer Snelders zijn commissielidmaatschap wenst te beëindigen. In zijn opvolging is inmiddels voorzien. Met dit voorstel wordt het ontslag van de heer Snelders als commissielid geformaliseerd.

2. Raadsvoorstel

De heer W.J. Snelders (VVD) met terugwerkende kracht per 28 januari 2020 te ontslaan als lid van de raadscommissie Ruimte.

3. Waarom naar de raad

In artikel 82 van de Gemeentewet is geregeld dat de raad commissies kan instellen. Tevens zijn bepalingen opgenomen over de samenstelling van raadscommissies. In artikel 4 leden 3 en 4 van de Verordening op de raadscommissies 2018 is bepaald dat de leden van de raadscommissie op voordracht van de desbetreffende fracties, worden ontslagen en benoemd door de raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Door het nemen van dit besluit wordt het ontslag van de heer Snelders als commissielid formeel geregeld en vastgelegd.

5. Argumenten en alternatieven

N.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

N.v.t.

7. Klimaat en duurzaamheid

N.v.t.

8. Communicatie
Op de website van de gemeente Zevenaar wordt de samenstelling van de verschillende raadscommissies vermeld.

9. Kosten, baten en dekking
N.v.t.

De griffier	De voorzitter
Will van der Vlies	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Ontslag commissielid Ruimte
Zaaknummer	Z/21/385285
Documentnummer	INT/21/1017421

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat de fractie van de VVD heeft laten weten dat de heer W.J. Snelders zijn commissie-lidmaatschap wenst te beëindigen en dat in zijn opvolging inmiddels is voorzien;

gelezen het voorstel van de voorzitter van de gemeenteraad;

gelet op artikel 82 van de Gemeentewet en artikel 4 van de Verordening op de raadscommissies 2018;

besluit:

1. De heer W.J. Snelders (VVD) met terugwerkende kracht per 28 januari 2021 te ontslaan als lid van de raadscommissie Ruimte.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2311
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	12
Omschrijving	HAMERSTUK Z/20/360167 Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z049C4A55
A1*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Regionaal Programma Werklocaties 2021 - 2024 (RPW)
Zaaknummer	Z/20/360167
Documentnummer	INT/20/1001434
Portefeuillehouder	Belinda Elfrink
Portefeuille	Economische Zaken
Behandelend ambtenaar/afdeling	Yvette Abbing
Telefoon	(0316) 595 358
E-mail	y.abbing@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (vanaf nu: RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal beleid ten aanzien van bedrijventerreinen, kantoren en perifere detailhandel, is toe aan een actualisatie voor de periode 2021 tot en met 2024.

Voor de onderdelen Bedrijventerreinen, Kantoren en Perifere Detailhandelsbedrijven is de afgelopen periode een uitvoerige analyse gemaakt van vraag en aanbod.

Op 11 Juni 2020 heeft u ingestemd met de herziening van het Regionaal Programma Werklocaties op basis van de uitgangspunten zoals geformuleerd in het Advies Monitoring 2019 RPW, met uitzondering van 1c (Kantoren) en 1d (PDV). Dit betreft de schrapopgave onbenutte dubbelbestemming Kantoren op Mercurion en de onbenutte dubbelbestemming PDV (perifere detailhandel) op Hengelder. Tevens heeft u besloten om de schrapopgave voor bedrijventerreinen te laten vervallen en het toetsingskader voor bedrijfskavels voor XXL-logistiek vast te stellen. Het RPW bevat de keuzes die de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen maken voor het in balans brengen van vraag en aanbod naar werklocaties, inclusief afspraken over monitoring, evaluatie en herijking. Het herziene RPW 2021-2024 ligt nu ter besluitvorming voor.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. In te stemmen met het RPW 2021-2024; meer in het bijzonder met:
    a. De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen:
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen;
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek;
    - De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021-2024);

    b. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren.
2. Niet in te stemmen met de schrapopgave van de dubbelbestemming PDV op Hengelder en de portefeuillehouder economie de opdracht te geven om hierover met de provincie en de regio in gesprek te gaan.

3. Waarom naar de raad

De GR (Gemeenschappelijke Regeling) Groene Metropoolregio heeft geen zelfstandige bevoegdheid. Over regionaal beleid moet door de afzonderlijke gemeenteraden worden besloten.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Regionale economische ontwikkeling die bijdraagt aan een duurzame leefomgeving. In het RPW staan de regionale afspraken die hieraan bijdragen.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. De marktsituatie is voor het onderdeel bedrijventerreinen veranderd.

Aanzienlijke uitgifte op bedrijventerreinen in de periode 2016 tot en met 2019 heeft ertoe geleid dat het overaanbod is teruggedrongen en er zicht is op nieuwe ontwikkelruimte in de periode tot 2030. Vooral de ruimte om nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen (in hectares), met bijbehorende verdeling per werkmilieu is hierbij van grote betekenis.
Voor de omvang en de verdeling van de ontwikkelruimte bedrijventerreinen is aangesloten bij de eerder door de regio gemaakte keuze voor het midden economische groeiscenario. Hierop zijn ook de vraag- en aanbodcijfers gebaseerd. Flexibiliteit is belangrijk bij de verdeling van de ontwikkelruimte.

Ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen

De ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen wordt vrijgegeven op basis van twee tranches. Deze ontwikkelruimte heeft betrekking op het regionale deel van het klassiek-gemengd werkmilieu, reguliere logistiek, (maak)industrie en agrifood.
Het uitgangspunt is om in eerste instantie in 2021 50% van de ontwikkelruimte open te stellen (1e tranche is in totaal 42,74 hectare). Hiervan kan op basis van geschiktheid van plannen worden afgeweken tot een maximum van 70% van de totale ontwikkelruimte. De 2e tranche wordt in 2022 toegewezen op basis van de uitkomst van een tussentijdse monitoring.

Ontwikkelruimte XXL-logistiek

Binnen het werkmilieu XXL-logistiek is de ruimtevraag het grootst. De ontwikkelruimte voor XXL- logistiek bedraagt in totaal 42 hectare (peildatum 1 mei 2020). Van deze ontwikkelruimte wordt 32,5 ha toegewezen aan de logistieke knooppunten XXL, zijnde Knooppunt Nijmegen en Knooppunt EMZ (Emmerich, Montferland en Zevenaar). Ook bij XXL-logistiek is het niet wenselijk om alle ruimte in 1 keer op de markt te brengen. De ontwikkelruimte XXL-logistiek is in 2021 als volgt verdeeld:
- Gemeente Nijmegen: 12,5 ha netto ontwikkelruimte voor uitbreiding van de Grift, deelgebied Noord
- Gemeente Montferland: 20 ha netto ontwikkelruimte voor uitbreiding van DocksNLD op locatie C
Ook hier geldt (in verband met flexibiliteit, terreinafbakening, plankwaliteit, maatwerk, marktsituatie, financiële uitvoerbaarheid) een maximale afwijking naar boven van 20%.
Verder moet worden voldaan aan de eisen welke zijn gesteld in de notitie "Uitgangspunten XXL-logistiek" (d.d. 31 maart 2020) waarmee al eerder is ingestemd. Over de resterende 10 ha XXL-logistiek worden op basis van de monitoring in 2022 nadere afspraken gemaakt.

1.2. Het overaanbod voor kantoren is kleiner geworden, maar er is nog steeds overaanbod.

Voor kantoren is het overaanbod weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds aanwezig. Op de centraal stationslocaties Arnhem Centraal en Nijmegen Centraal wordt, net als in het RPW 2017, nog steeds een tekort geconstateerd. Dit betekent dat het regionale beleid voor kantoren gecontinueerd wordt. Kantoorontwikkelingen op potentiële (her)ontwikkelingslocaties rondom het centraal station in Arnhem en Nijmegen worden gestimuleerd. Daarnaast worden, naast de twee Centraal Stationslocaties, de stations Arnhem Velperpoort, Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent als potentiële overlooplocaties aangewezen, indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.

De schrapopgave op bedrijventerrein Mercurion komt te vervallen, omdat de nog te ontwikkelen kavels op Mercurion de status van lokaal bedrijventerrein krijgen. Hiervoor gelden dan de regionale afspraken m.b.t. lokale bedrijventerreinen. Voor bestaand vastgoed verandert er niets.

1.3. Over de gehele regio gezien is er nog steeds sprake van over-programmering PDV.
Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind. Dit betekent dat de regionale afspraken voor Perifere Detailhandel worden gecontinueerd. Daarnaast is in het RPW 2021-2024 het regionaal beleid voor de reguliere detailhandel (voorheen het Regionaal Programma Detailhandel; RPD 2013) met perifere detailhandel geïntegreerd in het hoofdstuk Detailhandel.
Volgens dit RPW blijft de schrapopgave van de dubbelbestemming PDV op Hengelder bestaan. Zie hiervoor verder onder 2.1.
Bij actualisatie van de bestemmingsplannen in Lobith-Halve Maan, Pannerden-Industrieweg en Herwen-Nijverheidsstraat moet volgens het RPW de afwijkingsmogelijkheid om PDV en GDV op deze bedrijventerreinen toe te staan, te worden weggenomen. Verwacht wordt dat dit geen grote gevolgen heeft, omdat het Gelders Eiland geen logische vestigingslocatie is voor PDV.

1.4. Een uitgebalanceerde economische ontwikkeling van werklocaties is van belang, met aandacht voor landschap, duurzaamheid en leefkwaliteit.
Met de regionale visie "Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio" is het speelveld veranderd. Van belang is een uitgebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap, duurzaamheid en leefkwaliteit. In het nieuwe RPW wordt hierop aangesloten. Vanuit deze visie wordt gewerkt aan een duurzame ruimtelijke invulling van de regio, waarin verschillende functies op de daarvoor meest geschikte locatie ingevuld worden. In dit RPW zijn per onderdeel, te weten bedrijventerreinen, kantoorlocaties en detailhandelsgebieden, afspraken gemaakt om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de regio Arnhem-Nijmegen.

1.5. Monitoring medio 2022 maakt het mogelijk tijdig bij te sturen.
Tijdige monitoring maakt het mogelijk om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de markt zodat bijgestuurd kan worden wanneer de economische situatie verandert. Dan kan ook beoordeeld worden of de ontwikkelruimte voor de 2e tranche regionale bedrijventerreinen en de resterende 10 ha XXL-logistiek kan worden vrijgegeven. Per 1 juli 2022 zal de eerste monitoring starten.

2.1. Het is niet wenselijk om de dubbelbestemming PDV op Hengelder te schrappen
Wij adviseren u om hier wederom (net als bij het vorige RPW) niet in te stemmen met deze schrapopgave. De dubbelbestemming PDV blijft op bepaalde gedeelten van Hengelder nodig om de verschuiving van PDV- bedrijven vanaf Tatelaar te faciliteren en de nieuwe economische entree van Zevenaar op Hengelder kwalitatief op te waarderen.
De regio kiest voor het maken van regionaal bestuurlijke afspraken om tot uitvoering van de opgave (volledig schrappen van de onbenutte dubbelbestemming) te komen. Onze insteek is om in overleg te gaan met de regio en de provincie om eerst meer ruimte in de opgave te krijgen, oftewel niet volledig, maar gedeeltelijk schrappen van de onbenutte dubbelbestemming.

Alternatieven
Gezien het proces om te komen tot dit RPW, verwachten we dat het RPW in de regio wordt vastgesteld. Het RPW is namelijk uitgewerkt op basis van de uitgangspunten zoals door de 18 gemeenten mee ingestemd is. De provincie zal het RPW juridisch borgen in de ruimtelijke verordening.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Het RPW bevat de keuzes die de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen maken voor het in balans brengen van vraag en aanbod naar werklocaties, inclusief afspraken over monitoring, evaluatie en herijking. Het RPW 2021-2024 is (met de onderliggende adviezen van Ecorys en Posad Maxwan en de reactienota d.d. 20 november 2020) op 2 december 2020 in het Portefeuillehouders Overleg Economie (PFO) besproken. Het PFO Economie heeft ingestemd met de voorstellen over de verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen, met de monitoring van het RPW medio 2022 en met het voorstel om het RPW 2021-2024 via de colleges aan de raden voor besluitvorming aan te bieden.

Na besluitvorming in de colleges en raden (naar verwachting 1e kwartaal 2021) zal het RPW 2021-2024 aan het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland worden aangeboden ter besluitvorming. Na vaststelling door Gedeputeerde Staten is het RPW mede onderdeel van het regionale toetsingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Overgangssituatie naar nieuwe organisatie "de Groene Metropoolregio"
In verband met de continuïteit van de projecten en de advisering in het kader van het RPW, zal het huidige Intergemeentelijk Overlegorgaan Werklocaties (IOW) als adviesorgaan blijven voortbestaan (als overgangsmaatregel naar de nieuwe regionale samenwerkingsvorm) tot tenminste 1 juli 2021. Initiatieven op het gebied van bedrijventerreinen, kantoren en perifere detailhandel zullen in deze overgangssituatie door het IOW worden getoetst aan het RPW 2021-2024 en met advies voor besluitvorming worden voorgelegd aan PFO Economie/Productieve regio.

Proces indienen zachte plannen bedrijventerreinen
Tot 1 maart 2021 kunnen zachte plannen voor de 1e tranche van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen ter beoordeling worden ingediend. Hierover zal het IOW adviseren richting het PFO/Productieve regio. Inzet is om vóór 1 juli 2021 tot verdeling en instemming vanuit de regio te komen. Bij de beoordeling van deze plannen worden de stappen op pagina 11 van het RPW (onderdeel van de samenvatting) doorlopen. Hierbij hoort ook een kwalitatieve beoordeling (duurzaamheid, inpassing in de omgeving, bereikbaarheid, financiële uitvoerbaarheid en regionaal DNA).
Dit proces is niet van toepassing op de verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Specifiek voor XXL-logistiek is afgesproken dat een deel (van de totale ontwikkelruimte van XXL-logistiek van 42 hectare) nu verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Het overige deel (over de nog resterende 10 hectare) wordt na de monitoring van medio 2022 besloten.

7. Klimaat en duurzaamheid

Met het Regionaal Programma Werklocaties streven we naar een beter evenwicht in de markt voor werklocaties in de regio Arnhem Nijmegen, worden bestaande werklocaties beter benut en werken we aan het tegengaan en voorkomen van leegstand op en achteruitgang van bestaande werklocaties. Daarnaast worden bij de ontwikkeling van de XXL-logistiek locaties nu extra voorwaarden verbonden aan de verschillende duurzaamheidsaspecten (Breeam-certificering) en moeten deze landschappelijk zorgvuldig worden ingepast.

8. Communicatie

Op 5 januari heeft de regio het concept RPW met bijbehorende stukken gepubliceerd op haar website (www.regioan.nl/nieuws/ruimte-voor-grote-logistieke-bedrijven-in-regio). Ook is de pers geïnformeerd met een persbericht.
Over de besluitvorming ten aanzien van het RPW informeren wij de direct betrokken ondernemers en vastgoedeigenaren op Hengelder.

9. Kosten, baten en dekking

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INK/20/1001374	Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2021-2024
2.	INK/20/1001379	Advies Ecorys benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen
3.	INK/20/1001390	Notitie advies invulling en beoordeling XXL-logistiek
4.	INK/20/1001403	Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem Nijmegen Posad Maxwan
5.	INK/20/1001412	Landschappelijke analyse mogelijke uitbreiding DocksNLD
6.	INK/20//1001425	Reactienota concept RPW 2021 – 2024
7.	INK/21/1003712	Persbericht 5 januari 2021
8.	INK/20/0955070	Advies monitoring 2019 RPW
9.	INK/20/0955069	Randvoorwaarden XXL-logistiek

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Regionaal Programma Werklocaties 2021 - 2024 (RPW)
Zaaknummer	Z/20/360167
Documentnummer	INT/20/1001434

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

het van belang is om in regionaal verband afspraken te maken over de (her)ontwikkeling van werklocaties, er een balans is in vraag en aanbod van werklocaties en om zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op de Gemeentewet.

besluit:

1. In te stemmen met het RPW 2021-2024; meer in het bijzonder met:
    a. De verdeling van de ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen:
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor regionale bedrijventerreinen;
    - De verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek:
    - De afspraken om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen in het kader van de Groene Metropoolregio (pagina 10 e.v. RPW 2021-2024);
    b. Het RPW 2021-2024 medio 2022 te monitoren.
2. Niet in te stemmen met de schrapopgave van de dubbelbestemming PDV op Hengelder en de portefeuillehouder economie de opdracht te geven om hierover met de provincie en de regio in gesprek te gaan.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Concept Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen

Periode 2021 t/m 2024

Opdrachtgever: PFO Economie Regio Arnhem-Nijmegen

2 december 2020

Concept Regionaal Programma Werklocati em-Nijmegen

Periode 2021 t/m 202

Opdrachtgever: PFO Economie Regio Arnhem-Nijmegen

2 december 2020

DRAFT

regio arnhem nijmegen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 5

Samenvatting 9
De invloed van corona op het RPW 9
Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio 9
Bedrijventerreinen 10
Verduurzaming van bedrijventerrein 10
Lokale en regionale bedrijventerreinen 10
Kantoren 13
Detailhandel 15
Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen 15

1 Inleiding 17
1.1 Aanleiding en achtergrond 17
1.1.1 Nieuwe ontwikkelruimte op bedrijventerreinen in de periode tot 2030 17
1.1.2 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio 17
1.1.3 Arnhem en Nijmegen zijn de motoren van de regionale en Gelderse economie, met sterke regionale bedrijventerreinen nabij de snelwegen. 18
1.1.4 De invloed van corona op het RPW 18
1.1.5 Geografische afbakening 19
1.2 Doelstellingen Regionaal Programma Werklocaties 19
De doelstellingen van het RPW zijn: 19
1.3 Benutten nieuwe ontwikkelruimte en realisatie evenwicht tussen vraag en aanbod 19
1.4 Leeswijzer 20

2 Uitgangspunten Regionaal Programma Werklocaties 21
2.1 Ruimte voor regionale initiatieven 21
2.2 Ruimte voor lokale initiatieven 21
2.3 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio 21
Balans tussen groei en leefkwaliteit 21
Regionale agenda 22
2.4 Gebiedsopgave Logistics Valley 22
Railterminal Gelderland (RTG) 23
Doortrekken A15 en aanpak A12 23
2.5 Eerdere programma's werklocaties 23
Regionaal Programma Detailhandel 2013 (RPD) 23
Regionaal Programma Werklocaties 2017 (RPW) 23

3 Uitvoering Regionaal Programma Werklocaties 25
3.1 Regionale afstemming en monitoring 25

Regionale afstemming 25
Regionale monitoring 25
Herziening RPW 25
3.2 Voorzienbaarheid werklocaties 25

4 Bedrijventerreinen 27
4.1 Uitdagingen op bedrijventerreinen 27
4.2 Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen 27
4.2.1 Toekomstbestendige bedrijventerreinen 27
4.2.2 Verduurzaming van bedrijventerreinen 28
4.3 Regionale bedrijventerreinen 28
4.3.1 Ruimte voor regionale initiatieven 28
4.3.2 Vraag en aanbod 30
4.3.3 Schrapopgave op bedrijventerreinen is komen te vervallen 30
4.3.4 De herstructureringsbehoefte is beperkt 31
4.3.5 Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid 31
4.4 XXL-logistiek 32
4.4.1 Marktoriëntatie is bepalend voor regionale binding 32
4.4.2 Beleidskaart XXL-logistiek 32
4.4.3 Vraag en aanbod XXL-logistiek 33
4.4.4 Conclusies XXL-logistiek 34
4.4.5 Afspraken ten aanzien van XXL-logistiek 35
4.5 Watergebonden bedrijventerreinen 35
4.5.1 Beleidskaart watergebonden bedrijventerreinen 35
4.5.2 Watergebonden bedrijventerreinen 35
4.5.3 Afspraken ten aanzien van watergebonden bedrijvigheid 36
4.6 Bijzondere werklocaties 36
4.6.1 Afspraken ten aanzien van de bijzondere werklocaties 37
4.7 Zachte plannen 37
4.8 Lokale bedrijventerreinen 41
4.9 Solitaire bedrijven 42

5 Kantoren 43
5.1 Uitdagingen op kantoorlocaties 43
5.1.1 Kwalitatieve en kwantitatieve mismatch 43
5.1.2 Centraal stationslocaties meer in trek door corona 43
5.2 Voorstel tot (her)programmering van de kantorenmarkt 43
5.2.1 Vraag en aanbod 43
5.2.2 Centraal stationslocaties 44
5.2.3 Kantoren op kantorenparken 45
5.2.4 Kantoren op bedrijventerreinen 45

6 Detailhandel 47
6.1 Regionale beleidsdoelstellingen detailhandel 47
6.2 Regionaal beleid voor reguliere detailhandel 48
6.2.1 Onderdelen reguliere detailhandel 48
6.2.2 Toetsingscriteria reguliere detailhandel 48

6.3 Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen 48
6.3.1 Vraag en aanbod 48
6.3.2 Concentratiegebieden 49
6.3.3 Overige winkellocaties 50
6.3.4 Stappenplan 51
6.3.5 Afspraken voor herprogrammering 51

Bijlage I 55
Definitielijst 55

Bijlage II 59
Regionale afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel 59
Regionale hoofdstructuur reguliere detailhandel 59
Impact doorgroei internetretail 59
Schaalvergroting van supermarkten 60
Branchevervaging 61
Specifieke vormen van detailhandel 62

Bijlage III 65
Werkmilieus 65
Klassiek-gemengd werkmilieu 65
Werkmilieu (maak)industrie 66
Logistiek 67
Agrifood68
Werkmilieu hoogwaardig/kantoren 69

DRAFT

Samenvatting

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (vanaf nu: RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal bedrijventerreinenbeleid is toe aan een actualisatie voor de periode 2021 tot en met 2024. Aanzienlijke uitgifte op bedrijventerreinen in de periode 2016 tot en met 2019 heeft ertoe geleid dat het overaanbod is teruggedrongen en er zicht is op nieuwe ontwikkelruimte in de periode tot 2030.

In het licht van de tijdsduur van ontwikkelprocedures (3 tot 5 jaar) is het, om als regio aantrekkelijk te blijven voor vestiging van nieuwe bedrijven en uitbreiding en verplaatsing van bestaande bedrijven, zaak op korte termijn te starten met nieuwe ontwikkelingen. Op die manier blijft de aantrekkingskracht van de regio Arnhem-Nijmegen op bedrijven en werknemers gewaarborgd. De Ladder van Duurzame Verstedelijking blijft hierbij het toetsingskader voor zowel lokale als regionale ontwikkelingen, waarbij bij die laatste regionale afstemming noodzakelijk blijft.

Op kantoorlocaties is het overaanbod weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds aanwezig. Op de centraal stationslocaties is, net als in het RPW 2017, echter juist een tekort geconstateerd. Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind. Bovendien wordt reguliere detailhandel toegevoegd aan het RPW 2021 tot en met 2024 en met perifere detailhandel gebundeld in het hoofdstuk detailhandel.

De invloed van corona op het RPW

De maatregelen als gevolg van de uitbraak van het coronavirus begin 2020 hebben geleid tot een economische krimp. Welke impact corona gaat krijgen op de economie en hoe lang het herstel hierna duurt zijn op het moment van schrijven nog onzekerheden. Een vraag die daarmee samenhangt is: I*n welke mate is de coronacrisis van invloed op (de herziening van) het RPW*?

Het antwoord op die vraag luidt dat de prognose van de ruimtevraag op werklocaties is gebaseerd op een lange termijn perspectief op de economische ontwikkeling van Nederland en in het bijzonder de regio Arnhem-Nijmegen. In het lange termijn perspectief zijn ook periodes van laagconjunctuur meegenomen. De economische krimp als gevolg van de coronacrisis geeft daarom geen aanleiding om aan de onderliggende berekeningen en daarmee de afspraken in het RPW te tornen.

Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio

Uitgangspunt van het RPW is de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*, waarin wordt gestreefd naar een gebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap, duurzaamheid en een ontspannen leefkwaliteit. In de visie zijn vijf uitdagingen benoemd. Werklocaties spelen hierin een belangrijke rol en kunnen dan ook een belangrijke bijdrage leveren bij het aangaan daarvan, waarbij het RPW met name aansluit op de opgave Productieve regio.

Vanuit dit uitgangspunt wordt gewerkt aan een duurzame ruimtelijke invulling van de regio, waarin verschillende functies op de daarvoor meest geschikte locatie ingevuld worden. In het RPW zijn daarom per onderdeel, te weten bedrijventerreinen, kantoorlocaties en detailhandelsgebieden,

afspraken opgesteld om te komen tot een duurzame ruimtelijke invulling van de regio Arnhem-Nijmegen.

Bedrijventerreinen

Verduurzaming van bedrijventerrein

In het kader van de verduurzaming van bedrijventerreinen worden bij de ontwikkeling van nieuwe werklocaties maatregelen getroffen in het kader van klimaatadaptatie, de energietransitie en circulaire grondstoffenstromen. Bovendien worden ontwikkelplannen in een vroeg stadium besproken met de Provincie Gelderland om op grond daarvan tot een regionaal afgestemde invulling van de duurzaamheidsdoelstellingen te komen.

Op bestaande terreinen werkt de regio samen met ondernemers aan de verduurzaming van gebieden, gebouwen en bedrijfsprocessen. De provincie ondersteunt de partijen bij deze opgave en helpt om projecten verder te brengen.

Lokale en regionale bedrijventerreinen

Bij de afspraken binnen het onderdeel bedrijventerreinen wordt onderscheid gemaakt tussen lokale en regionale bedrijventerrein. De verantwoordelijkheid voor de (door)ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen ligt, onder voorwaarden die in dit RPW worden beschreven, bij de gemeenten. Voor de (door)ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen, met daarbinnen specifiek aandacht voor watergebonden bedrijvigheid, XXL-logistiek en enkele bijzondere werklocaties, is regionale afstemming nodig.

Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid

- Nieuwe initiatieven moeten voldoen aan de indicatieve ruimtelijk-economische beleidskaart voor regionale bedrijvigheid;
- De locaties voor uitbreiding moeten zoveel als mogelijk aansluiten op de huidige structuur van een bestaand regionaal bedrijventerrein.
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met een kaveloppervlakte <0,5 ha volstaat een melding in het IOW;
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Voor nieuwe ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen is regionale afstemming vereist;
- Voor nieuwe ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen moet Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen doorlopen worden;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die geen regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben volstaat een melding in het IOW;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die wel regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben is regionale afstemming vereist;

Afspraken ten aanzien van XXL-logistiek

- Er is behoefte aan uitbreiding ten behoeve van XXL-logistiek. Nieuwe ontwikkelingen moeten passen binnen de ruimtelijk-economische logistieke beleidskaart;
- Nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek moeten voldoen aan de gestelde kaders in de notitie *Randvoorwaarden voor XXL-logistiek*.

Afspraken ten aanzien van watergebonden bedrijvigheid

- Voor nieuwe ontwikkelingen of uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Initiatieven ten behoeve van watergebonden bedrijvigheid op daarvoor aangewezen watergebonden bedrijventerreinen volstaan met een melding in het IOW;
- Bij vestiging van een bedrijf op een daartoe geprofileerd waterverbonden bedrijventerrein moet de binding met het water aangetoond worden. Hierover vindt regionale afstemming plaats.

Afspraken ten aanzien van de bijzondere werklocaties

- Herbevestiging van de status van de daarvoor in het RPW 2017 aangewezen bedrijventerreinen als bijzondere werklocatie, te weten het Engie-terrein, Innofase, IPKW en Novio Tech Campus;
- Ook voor de bijzondere werklocaties geldt dat bij uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en/of uitbreiding van het bedrijventerrein met een kaveloppervlakte > 0,5 ha regionale afstemming moet plaatsvinden.
- Dit betekent dat:
  - Deze locaties losstaan van de vraagraming die ten grondslag ligt aan het RPW en als bijzondere werklocaties worden meegenomen in de vraag-aanbodconfrontatie;
  - Uitgifte op deze terreinen een connectie moet hebben met de specifieke thematische profilering. Dit kan worden afgedwongen op het moment dat regionale afstemming vereist is.
  - Ondanks dat deze terreinen zijn uitgezonderd van de vraag-aanbodconfrontatie, moet ook voor uitbreiding van de bijzondere werklocaties een integrale ruimtelijk afweging gemaakt worden en is regionale afstemming vereist onder dezelfde voorwaarde als reguliere regionale bedrijventerreinen.

Afspraken ten aanzien van zachte plannen

Om er zorg voor te dragen dat ontwikkelingen plaatsvinden op de meest optimale locatie is een integrale ruimtelijke afweging noodzakelijk. Voor zachte plannen geldt het volgende:

- Regionale afstemming over het in ontwikkeling nemen van zachte plannen vindt plaats aan de hand van onderstaand stappenplan.
- Indien dit niet mogelijk is, en de nieuwe ontwikkeling vanuit de regionale beleidsmatige opgaven toch wenselijk geacht wordt, moet een integrale ruimtelijke afweging plaatsvinden. Hierover is regionale afstemming vereist. Bij de integrale ruimtelijk afweging wordt onder meer gekeken naar:
  - De nabijheid van woningen en/of andere (toekomstige) conflicterende functies en ruimteclaims;
  - De nabijheid van en bereikbaarheid voor geschikt personeel;
  - Zoveel mogelijk aansluiten op bestaande infrastructuur, zowel fysiek als digitaal.
  - Kansen en bedreigingen in relatie tot klimaatadaptatie en de energietransitie.

Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen

Regionale afstemming over het in ontwikkeling nemen van zachte plannen geschiedt aan de hand van het volgende stappenplan (voor verdere uitwerking, zie paragraaf 4.7):

Stap 1 - Plannen die niet binnen de indicatieve ruimtelijke economische beleidskaart passen vallen af;

Stap 2 - Plannen die niet (fysiek) aansluiten op bestaande terreinen vallen af;

Stap 3 - Ordening van plannen per werkmilieu;

Stap 4 - Kwalitatieve beoordeling plannen (op basis van: duurzaamheid, bereikbaarheid, financiële haalbaarheid, bijdrage aan regionaal DNA);

Stap 5 - Ruimtevraag per werkmilieu;

Stap 6 - Match vraag en planaanbod;
Stap 7 - Bij overvraging mogen alleen de beste plannen doorgang vinden (o.b.v. ranglijst).

Verdeling ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen

In het RPW wordt afgesproken dat de ontwikkelruimte wordt vrijgeven op basis van tranches. Hiermee wordt een gestuurde fasering beoogd. Het uitgangspunt voor de reguliere regionale bedrijventerreinen is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Van dit uitgangspunt kan, wanneer bij beoordelen blijkt dat er meerdere geschikte plannen zijn die de regio wil faciliteren en om maatwerk te leveren, tot een maximum van 70% worden afgeweken. Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met de resterende ontwikkelruimte wordt omgegaan en of bijstelling nodig is..

Het proces voor de kwalitatieve beoordeling van de eerste tranche van zachte plannen voor regionale bedrijvigheid is als volgt:

- Tot 1 maart 2021: indienen zachte plannen met onderbouwing aan de hand van het stappenplan en de criteria voor kwalitatieve beoordeling. De stukken worden ingediend bij het huidig IOW.
- 1 maart t/m 30 april 2021: kwalitatieve beoordeling ingediende zachte plannen. Beoordeling wordt uitgevoerd door het IOW, aangevuld met een externe adviseur.
- 1 mei t/m 30 mei 2021: uitkomsten kwalitatieve beoordeling ter besluitvorming voorleggen aan het bevoegd bestuurlijk overleg.
- Vanaf 1 juni 2021 kunnen plannen in ontwikkeling genomen worden.
- Voor de tweede tranche wordt hetzelfde proces doorlopen. Planning en uitgangspunten worden bepaald op basis van de monitoring die medio 2022 plaatsvindt.

Verdeling ontwikkelruimte XXL-logistiek

Specifiek voor XXL-logistiek wordt afgesproken dat in eerste instantie 32,5 ha ontwikkelruimte verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en is als volgt:

- Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C[1], gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
- Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

Ook hier geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven. In dit geval maximaal. 20% in verband met omvang kavels, uitgiftemogelijkheden en maatwerk.

Dit betreft een eerste tranche van in totaal 42 hectare ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Het is aan de gemeenten Nijmegen en Montferland zelf om binnen deze kaders een bestemmingsplan vorm te geven.

Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de in totaal 42 ha ontwikkelruimte wordt omgegaan. Beoordeling van nieuwe uitbreidingsplannen ten behoeve van XXL-logistiek geschiedt aan de hand van het beoordelingskader, zoals beschreven in de notitie advies en invulling XXL-logistiek, die als bijlage aan het RPW is toegevoegd. Het proces voor beoordeling van nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is kort als volgt te beschrijven:

- Plannen worden ter beoordeling ingediend bij het regionaal ambtelijk overlegorgaan, aangevuld met een externe adviseur;

[1] PosadMaxwan (oktober 2020) Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem-Nijmegen, p. 40.

- Uitkomsten van de beoordeling worden ter advies voorgelegd aan het regionaal bestuurlijk overlegorgaan;
- Na regionaal bestuurlijk akkoord vindt besluitvorming plaats door GS van de Provincie Gelderland;
- Besluitvorming over het faciliteren van een *witte raaf* vindt primair plaats door de Provincie op het moment dat er een aanvraag ingediend wordt.

Afspraken ten aanzien van lokale bedrijventerreinen

Voor lokale bedrijventerreinen geldt dat deze ontwikkeling de toets van de ladder voor duurzame verstedelijking moet kunnen doorstaan. Daarbij zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Bij ontwikkelingen van een nieuw lokaal bedrijventerrein met kavels met een oppervlakte < 0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand lokaal bedrijventerrein met kavels <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf met een kaveloppervlakte <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;

Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Uitbreiding moet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit
- Uitbreiding moet vraaggericht zijn
- Bij uitbreiding gaat het om bedrijventerrein ten behoeve van een eindgebruiker en niet om kavels die als uitgeefbaar aanbod op de markt komen.

- Bij uitbreiding en ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen met kavels > 0,5 hectare of uitbreiding van (lokale en regionale) bedrijven met een kaveloppervlakte > 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

Afspraken ten aanzien van solitaire bedrijven

Nieuwe solitaire vestigingen mogen zich niet buiten bedrijventerreinen vestigen. Hierop is een uitzondering mogelijk, wanneer de lokale situatie hier om vraagt. Hiervoor is regionale afstemming vereist.

Uitbreiding van bestaande solitaire vestigingen is niet gewenst. Indien aangetoond kan worden dat verplaatsing van dit solitaire bedrijf naar een bedrijventerrein onmogelijk is, kan een kleine uitbreiding van maximaal 10% van de kaveloppervlakte plaatsvinden met een maximum van 0,5 ha. Hiervoor volstaat een melding in het IOW.

Indien de oppervlakte van de uitbreiding groter is dan 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

Kantoren

Bij de spelregels ten aanzien van kantoorlocaties wordt onderscheid gemaakt tussen kantoren op centraal stationslocaties, kantorenparken en kantoren op bedrijventerreinen. De centraal stationslocaties zijn en blijven ook in tijden van corona de meest gewilde locaties voor zowel wonen als werken. De afweging tussen wonen en werken op en rondom centraal stationslocaties is daarom een bestuurlijke prioriteit.

Centraal stationslocaties meer in trek door corona

De corona-uitbraak lijkt een definitieve omschakeling teweeggebracht te hebben naar meer thuis werken dan op kantoor. Kantoren worden daarom nog meer een plek om elkaar gedurende een of enkele dagen per week kortstondig te ontmoeten. Bedrijven kiezen daarbij vaker voor spreiding over enkele kleinere, goed bereikbare locaties met spreiding over het land. Centraal stations bieden op dat vlak vanwege de centrale ligging en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, zeker wanneer de coronamaatregelen voorbij zijn, de beste mogelijkheden.

Bestuurlijke prioritering: afweging tussen wonen en werken

Hoewel de (her)ontwikkelingspotentie om additionele kantoorruimte te realiseren in Nijmegen en in mindere mate in Arnhem aanwezig is, wordt door de markt de laatste jaren vooral ingezet op woningbouw. Dit is zelfs het geval wanneer er ruimte voor kantoren wordt opgenomen in het bestemmingsplan. Met het oog op het versterken van de regionale economische structuur ligt hier een bestuurlijke taak om naast woningbouw rondom de centraal stations ook van ruimte voor werken een prioriteit te maken.

Afspraken ten aanzien van kantoren op centraal stationslocaties

- Stimuleren van kantoorontwikkelingen op potentiele (her)ontwikkelingslocaties rondom het centraal station in Arnhem en Nijmegen;
- Aanwijzen van geschikte (of geschikt te maken) locaties met ruimte[2] die kunnen dienen als overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.
- Naast de twee centraal stations worden de stations Arnhem Velperpoort, Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent aangewezen als HOV-locaties, die kunnen dienen als overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.

Afspraken ten aanzien van kantoren op kantorenparken

- Concentratie van kantoorvolumes op de meest toekomstbestendige kantorenparken: Velperweg, Arnhems Buiten, Gelderse Poort[3], Brabantse Poort en Heijendaal;
- Onderzoek de geschiktheid van kantorenparken als overloop voor CS-locaties, voorwaarden hierbij zijn:
  - Een goede ov-verbinding;
  - Toekomstbestendigheid van de locatie;
  - Multifunctionaliteit – aandacht voor voldoende voorzieningen en groen;
- Ruimte bieden aan het overig plan Lent tot maximaal 5.000 m² bvo:
  - ter versterking lokaal vestigingsklimaat Waalsprong; en
  - als overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende ruimte gerealiseerd kan worden).
- Herstructurering en/of transformatie van incourant aanbod;

Afspraken ten aanzien kantoren op bedrijventerreinen

- Het onbebouwd aanbod op IJsseloord II wordt teruggebracht tot 10.000m². Daarmee voldoet de gemeente Arnhem aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021;
- De Hes West in Renkum is in het RPW verder niet meer meegenomen als toekomstige kantoorlocatie. Deze locatie wordt herontwikkeld naar een woonomgeving met een gedeeltelijke

---

2 Onbebouwd, courant of geschikt te maken incourant.

3 Gelderse Poort is toegevoegd aan de toekomstbestendige kantoorparken vanwege de plannen van de gemeente Arnhem om de aansluiting met station Arnhem-Zuid te verbeteren.

woon-werkfunctie. Hiermee heeft de gemeente Renkum voldaan aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.

- Voor de nog te ontwikkelen kavels op Mercurion Zevenaar wordt de bestemming gewijzigd naar lokaal bedrijventerrein. Voor bestaand vastgoed wijzigt er niets. Hiermee voldoet de gemeente Zevenaar aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.
- Inzetten op functieverandering van locaties met overaanbod naar gelang de behoefte op de locatie. Dit kan bijvoorbeeld de functie bedrijventerrein (Mercurion) of campus-gerelateerde kantoorfunctie zijn. Met de functieverandering naar een kantoorfunctie gerelateerd aan de campus wordt specifiek gedoeld op de Novio Tech Campus op Winkelsteeg.

Detailhandel

Bij de spelregels ten aanzien van detailhandelsgebieden wordt in het RPW onderscheid gemaakt tussen reguliere detailhandel enerzijds en perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (PDV/GDV) anderzijds.

Afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel

Bij nieuwe initiatieven in reguliere detailhandelsgebieden is onder bepaalde omstandigheden regionale afstemming d.m.v. toetsing van het initiatief vereist. Toetsing op regionaal niveau vindt plaats bij detailhandelsinitiatieven die mogelijk negatieve effecten hebben op de bestaande of beoogde structuur van de reguliere detailhandel. Initiatieven kunnen voorgedragen worden door zowel gemeenten als andere partijen. Er is geen regionale afstemming nodig indien het detailhandelsinitiatief kleiner is dan 1.500 m².

Initiatieven voor winkelvestiging of –uitbreiding in de reguliere detailhandel worden, *voor regionale toetsing* voorgedragen indien:

- groter dan 1.500 m² bvo in de **niet-dagelijkse detailhandel** in de **lokaal verzorgende** reguliere winkelcentra;
- groter dan 1.500 m² bvo in de **dagelijkse detailhandel buiten stads-, dorps- wijk en buurtcentra**, met een bovengemeentelijk effect op de verzorgingsstructuur (bijvoorbeeld door de grensligging van een initiatief).
- Voor initiatieven groter dan 1.500 m2 bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.

Deze afspraken zijn van toepassing op alle initiatieven in de reguliere detailhandel. Voor bepaalde vormen van reguliere detailhandel is een verbijzondering vereist. Deze zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen

Algemene afspraken ten aanzien van PDV/GDV

- Lokaal verzorgende perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen buiten concentratiegebieden < 1.500 m² bvo blijven mogelijk. Gemeenten maken zelf de afweging voor dergelijke kleine ontwikkelingen met een vooral lokale functie. Indien (na vaststelling van het RPW) door uitbreiding een bestaande detailhandelsvoorziening groter wordt dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist;
- Nieuwe initiatieven voor perifere detailhandel met een oppervlakte > 1.500 m² worden, na regionale afstemming, bij voorkeur in concentratiegebieden gevestigd. Daarbij is maatwerk

belangrijk. Per geval wordt bekeken of de ontwikkeling wenselijk is vanuit de doelen van het RPW en/of het past binnen de gestelde beleidskaders.

- Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m2 wvo.
- Uitbreiding van bestaande perifere detailhandel is mogelijk tot 1.500 m². Als de vestiging na uitbreiding groter is dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist;
- Dit geldt ook voor verplaatsingen, waarbij de som van de winkeloppervlakte van het nieuwe pand en het vrijkomende pand hoger is dan 1.500m². In dat geval wordt bekeken wat publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke is vastgelegd over de detailhandelsbestemming van het pand dat na de verplaatsing vrij komt. Dit vraagt om een zorgvuldige onderbouwing, (o.a. toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking). Aangetoond moet worden dat de uitbreiding bedrijfseconomisch nodig is en verplaatsing niet nodig/mogelijk is.
- Na bedrijfsbeëindiging op solitaire locaties wordt het gebruik ‘bevroren’: bestaande vestiging en gebruik wordt gehandhaafd, maar er kunnen geen vierkante meters detailhandel toegevoegd worden. Bedrijfsopvolging is dus toegestaan, zolang de locatie in gebruik blijft voor dezelfde functie. Het gaat om voortgezet identiek gebruik (zelfde soort perifere detailhandel).
- Bij bedrijfsbeëindiging op solitaire (en/of overige perifere) winkellocaties zet de gemeente na een periode van langdurige leegstand in op het wegnemen van de detailhandelsbestemming en/of transformatie.
- In dit RPW is geïnventariseerd hoe groot het aanbod verborgen plan- en restcapaciteit voor pdv is. We gaan ervan uit dat het overgrote deel van deze plan- en restcapaciteit nu bekend is. Wanneer in de toekomst blijkt dat er toch nog verborgen capaciteit is binnen een gemeente, dan zal de betreffende gemeente zich inspannen om deze ruimte zo spoedig mogelijk uit de markt te nemen en de planologische maatregelen nemen die daarvoor nodig zijn.

Op basis daarvan zijn voor de concentratiegebieden en de overige winkellocaties per deelregio specifieke afspraken gemaakt. Deze zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6.

DRAFT

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

Het Regionaal Programma Werklocaties regio Arnhem-Nijmegen (vanaf nu: RPW) dat sinds 2017 de kaders vormt voor het regionaal bedrijventerreinenbeleid is toe aan een actualisatie. Deze herziening van het RPW is opgesteld voor de periode 2021 tot en met 2024. In dit hoofdstuk worden de aanleiding tot de herziening en de context waarbinnen dat plaatsvindt uiteengezet.

1.1.1 Nieuwe ontwikkelruimte op bedrijventerreinen in de periode tot 2030

Uitgifte op bedrijventerreinen gaat hard, waardoor het aanbod in 2023-2025 uitgegeven is
Dankzij de aanzienlijke uitgifte op bedrijventerreinen in de periode medio 2016 t/m medio 2020 is het overaanbod in de regio Arnhem-Nijmegen teruggedrongen en ontstaat in de periode tot 2030 nieuwe ontwikkelruimte op bedrijventerreinen. Binnen meerdere werkmilieus is over 3 tot 5 jaar reeds behoefte aan nieuw aanbod. De meest urgente behoefte aan uitbreiding op regionale bedrijventerreinen komt vanuit het werkmilieu logistiek en watergebonden bedrijvigheid[4]. Voor de (maak)industrie speelt de behoefte aan nieuwe ruimte vooral in de periode vanaf 2025. Daarnaast is in enkele gebieden binnen de regio op korte termijn behoefte aan klassiek-gemengd aanbod, juist vanwege het vaak sterk lokale karakter van deze ruimtevraag.

In het licht van de tijdsduur van ontwikkelprocedures is het, om als regio aantrekkelijk te blijven voor vestiging van nieuwe bedrijven en uitbreiding en verplaatsing van bestaande bedrijven, zaak op korte termijn te starten met nieuwe ontwikkelingen. Op die manier blijft de aantrekkingskracht van de regio Arnhem-Nijmegen op bedrijven en werknemers gewaarborgd.

De Ladder van Duurzame Verstedelijking blijft hierbij het toetsingskader voor zowel lokale als regionale ontwikkelingen, waarbij bij die laatste regionale afstemming noodzakelijk blijft. Dit houdt in dat:

1. De ruimtevraag per beoogd werkmilieu moet worden aangetoond;
2. In kaart gebracht moet worden in hoeverre deze ruimtevraag binnen bestaand stedelijk gebied ingepast kan worden. Dat betekent dat onderzocht moet worden in hoeverre bestaand bedrijventerrein geschikt is en/of gemaakt kan worden door middel van herstructurering en/of transformatie.
3. Indien dit niet mogelijk is nieuwe ontwikkelingen in aanmerking komen.

Kantoor- en detailhandelslocaties
Op kantoorlocaties is het overaanbod weliswaar teruggedrongen, maar nog steeds aanwezig. Op de centraal stationslocaties is, net als in het RPW 2017, echter juist een tekort geconstateerd. Ook voor het onderdeel perifere detailhandel blijven de kwantitatieve conclusies uit het RPW 2017 overeind. Bovendien wordt reguliere detailhandel toegevoegd aan het RPW 2021-2024 en met perifere detailhandel gebundeld in het hoofdstuk detailhandel.

1.1.2 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio

Het RPW is ingebed in de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*, waarin wordt gestreefd naar een gebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap,

[4] Watergebonden bedrijvigheid komt voor binnen meerdere werkmilieus en is derhalve niet als apart werkmilieu benoemd.

duurzaamheid en een ontspannen leefkwaliteit. Om de balans tussen die waarden en groei te waarborgen werkt de regio vanuit drie uitdagingen, waarin

- behoud van de identiteit van de regio,
- de ontwikkeling van het stedelijk netwerk met daarin een belangrijke rol voor de topsectoren energy, food en health & hightech, en
- de koers naar een veerkrachtige regio voor energie en klimaat, met een brede inzet op circulariteit, centraal staan.

Vanuit die drie uitdagingen wordt vanuit een opgavegerichte samenwerking gewerkt aan een vijftal opgaven die gericht zijn op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de bijzondere leefomgeving die de regio typeert. Het RPW sluit aan op de opgave Productieve regio. In paragraaf 2.3 wordt de aansluiting van het RPW op de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*, nader toegelicht.

1.1.3 Arnhem en Nijmegen zijn de motoren van de regionale en Gelderse economie, met sterke regionale bedrijventerreinen nabij de snelwegen.

Arnhem en Nijmegen zijn de motoren van de regionale en Gelderse Economie. Ze bepalen voor een belangrijk deel de aantrekkelijkheid en het succes van onze regio op nationale en internationale schaal. Sterke steden kunnen echter niet zonder sterke regio en andersom. Om de concurrentiekracht van de regio optimaal te benutten en te versterken ligt de focus op het bieden van ruimte op de meest optimale locatie voor ieder type bedrijvigheid. Ontwikkellocaties voor de uitbreiding van regionale bedrijventerrein worden daarom vooral nabij de snelwegen rond het stedelijk gebied gezocht. Daarnaast zijn er enkele werklocaties die vanwege hun specifieke profilering een bijzondere status hebben. De ruimtelijk-economische beleidskaarten in hoofdstuk 4 bieden hier meer inzicht in.

1.1.4 De invloed van corona op het RPW

Na de hoogconjunctuur vanaf 2016 t/m 2019 lijkt (onder andere) de coronacrisis de Nederlandse (en de wereldwijde) economie in ander vaarwater gebracht te hebben. Welke impact Corona gaat krijgen op de economie en hoe lang het herstel hierna duurt zijn op dit moment nog onzekerheden. Een vraag die daarmee samenhangt is: *in welke mate is de coronacrisis van invloed op (de herziening van) het RPW*?

De coronacrisis is qua aanleiding niet vergelijkbaar met andere crises die wij in het recente verleden hebben meegemaakt, zoals de kredietcrisis in 2008. Feit blijft dat we te maken hebben met een sterke krimp van de economie en het consumentenvertrouwen op de korte termijn. Op de lange termijn zijn de consequenties hiervan nog onzeker en vooral afhankelijk van hoelang de crisis voortduurt.

Het is eveneens een feit dat de WLO-scenario's, waarop de vraagraming voor bedrijventerreinen en kantoren voor de Provincie Gelderland zijn gebaseerd, inzicht geven in de economische ontwikkeling op de lange termijn (tot 2050). De scenario's zijn voor de vraagraming vertaald naar de periode t/m 2030. Hierin is bovendien gekozen voor een middenscenario. In het lange termijn perspectief zijn daarmee ook periodes van laagconjunctuur meegenomen. Wat dat betreft is er geen reden om aan de vraagraming, die ten grondslag ligt aan het RPW, te tornen.

Het is wel van belang om goed te monitoren wat de (korte termijn) effecten zijn op ondernemers en hun uitbreidingsplannen (worden opties nog gelicht of worden deze geannuleerd? is er nog sprake van uitbreidings- en/of verplaatsingsbehoefte bij ondernemers?) en in hoeverre er sprake is van een verandering van de vestigingseisen. Zo weten de gemeenten en de regio wat er op korte

termijn speelt bij ondernemers en kan het beleid op de langere (RPW-)termijn voortgezet worden op basis van de uitgangspunten die in dit RPW worden opgesteld.

1.1.5 Geografische afbakening

De regio Arnhem-Nijmegen omvat de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.

1.2 Doelstellingen Regionaal Programma Werklocaties

De doelstellingen van het RPW zijn:

- Zorgen voor nieuwe economische ontwikkeling op de juiste locatie in de regio met maximaal rendement voor de werkgelegenheid. Dit geldt zowel voor bedrijventerreinen, kantoren als detailhandel.
- Ruimte geven aan uitbreiding van lokale en regionale bedrijvigheid.
- Zorgen voor voldoende ontwikkelmogelijkheden op de middellange en lange termijn, met in achtneming van het belang van een economisch evenwicht tussen vraag en aanbod.
- De economische marktontwikkelingen nauwlettend volgen en optimaal benutten. In het licht van internationale ontwikkelingen en nationale groeiverwachtingen voor de komende periode gaat de regio Arnhem-Nijmegen uit van een lichte groei. Daarmee is de regio voorzichtig positief en wordt niet gerekend op het meest positieve scenario, wat aansluit bij de kwalitatieve groei die wordt nagestreefd in de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*.
- Aansluiten bij de duurzame en circulaire ambities in de regionale toekomstvisie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio*.

1.3 Benutten nieuwe ontwikkelruimte en realisatie evenwicht tussen vraag en aanbod

Doel van het RPW is de regionale aantrekkingskracht voor bedrijven en werknemers te versterken. Een van de randvoorwaarden is dat er voldoende geschikte ruimte is om te ondernemen. Met het oog op een evenwicht tussen vraag en aanbod, is de behoefte ontstaan om tussen 2023 en 2025 nieuwe ontwikkelingen gereed te hebben. Om de nieuwe ontwikkelruimte optimaal te benutten wordt gewerkt volgens twee parallelle sporen:

Spoor 1: Ruimte voor marktwerking

De ruimte voor marktwerking in het RPW 2017 heeft ervoor gezorgd dat er op bedrijventerreinen nieuwe ontwikkelruimte in zicht is voor enkele werkmilieus. Om de ontwikkelruimte te benutten is afgesproken dat eerst bestaande bedrijventerreinen benut en, indien noodzakelijk en mogelijk, geschikt gemaakt worden alvorens nieuwe ontwikkelingen in gang gezet kunnen worden.

Spoor 2: De juridische procedure

Naar aanleiding van het RPW 2017 is de voorzienbaarheidsprocedure ingezet om vanaf 2021 aan de slag te kunnen met de ruimtelijke uitwerking van de schrapopgave. De voorzienbaarheidsprocedure loopt af per 31-12-2020. Hierna zou de ruimtelijke uitwerking in gang gezet worden. Voor bedrijventerreinen is met instemming van de Provincie besloten dat de schrapopgave komt te vervallen. De Provincie onthoudt zich daarom van verdere juridische procedures. Uitvoering van de schrapopgave voor kantoren en PDV wordt voorgezet in overleg tussen de betreffende gemeente, de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is een toelichting gegeven op achtergrond en aanleiding, de doelstellingen en functies van het RPW, het benutten van de ontwikkelruimte en de realisatie van het evenwicht in vraag en aanbod.

Hoofdstuk 2 gaat over de uitgangspunten van het RPW. Het programma is gebaseerd op het bestaande regionaal economisch beleid. De kern van dit RPW is het optimaal benutten van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030 en, indien geen ontwikkelruimte ontstaat, voortzetting van de afspraken in het RPW 2017. Uitgangspunt is dat het RPW aansluit op de ambities in de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio* en nieuwe ontwikkelingen op de meest optimale locatie moeten 'landen', dus daar waar dat logisch en passend is. In hoofdstuk 3 komt de uitvoering van het RPW aan de orde. Hierin wordt onder meer beschreven hoe zowel ambtelijk als bestuurlijk omgegaan wordt met nieuwe ontwikkelingen in de regio op het gebied van werklocaties.

In hoofdstuk 4 t/m 6 worden de afspraken voor respectievelijk het onderdeel bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel, waar nodig, geactualiseerd aan de hand van de nieuwste inzichten.

DRAFT

2 Uitgangspunten Regionaal Programma Werklocaties

2.1 Ruimte voor regionale initiatieven

Om de concurrentiekracht van de regio optimaal te benutten en te versterken ligt de focus op het bieden van ruimte op de meest optimale locatie voor ieder type bedrijvigheid. Ontwikkellocaties voor regionale bedrijventerrein, waar ruimte wordt geboden aan regionale bedrijvigheid, worden daarom vooral nabij de snelwegen rond het stedelijk gebied gezocht. Daarnaast zijn er enkele bedrijventerreinen die vanwege hun specifieke profilering een bijzondere status hebben.

2.2 Ruimte voor lokale initiatieven

Gemeenten behouden de ruimte om lokale bedrijven te faciliteren op de eigen lokale werklocaties voor zover die beschikbaar zijn in de vorm van een onherroepelijk bestemmingsplan. Wanneer er een tekort wordt voorzien, dan mag de gemeente onder voorwaarden nieuwe lokaal initiatieven in ontwikkeling nemen.

2.3 Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio

Balans tussen groei en leefkwaliteit

Het RPW Arnhem-Nijmegen is ingebed in de ambities die in de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio* zijn gepresenteerd. De regio Arnhem-Nijmegen zoekt naar balans in de opgaven waar de regio voor staat. Het doel daarvan is een meer onderscheidend profiel, dat voortbouwt op de eigen identiteit van onze regio en de ontwikkelingslijnen die zijn ingezet.

De regio manifesteert zich enerzijds door het bijzondere karakter van haar landschap en anderzijds zit duurzaamheid de regio in het DNA. Die mooie combinatie van landschap, duurzaamheid en ontspannen leefkwaliteit kan echter op gespannen voet komen te staan met de regionale groeiambities in economie en wonen. Zo heeft zich de grote uitdaging gevormd waar de regio met elkaar voor staat, namelijk: kwalitatieve groei.

De regio Arnhem-Nijmegen wil daarmee staan voor kwalitatieve groei, voor stedelijke ontwikkeling in balans met groene en ontspannen leefkwaliteit. Het doel daarvan is behoud en versterking van de voor de regio typische landschappelijke en culturele waarden, vanuit de volgende uitdagingen:

- Samenwerken aan het behoud van de identiteit van de regio: zich inzetten voor een gevarieerd cultuurlandschap; we houden de regio strategisch bereikbaar; we ontwikkelen de culturele netwerken in de regio.
- Samenwerken aan de ontwikkeling van de regio: de regio ontwikkelen als compleet stedelijk netwerk; met energy, food, health & hightech als topsectoren; benutten van talent en het menselijk kapitaal in de regio.
- Samenwerken aan de koers van de regio: Een veerkrachtige regio voor klimaat en energie; een brede inzet op de circulariteit van de economie; en werken aan een gezonde, vitale en ontspannen leefomgeving.

Regionale agenda

Om slagkracht en legitimatie te kunnen verenigen is gekozen voor een opgavegerichte samenwerking, via een jaarlijks voortschrijdende regionale agenda met een beperkt aantal maatschappelijke opgaven.

De nieuwe visie op de regio Arnhem-Nijmegen beschrijft de uitdagingen waar de gemeenten afzonderlijk en de regio voor staat. Vanuit de ambitie van kwalitatieve groei onderscheidt de regio een vijftal opgaven, die zijn gevat in een agenda voor de periode 2020-2025. De agenda is opgesteld in de geest van de visie op de Regio Arnhem-Nijmegen en vloeit voort uit de ambities die in de visie worden beschreven. De opgaven die samen de agenda vormen zijn gericht op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de bijzondere leefomgeving die de regio typeert. Het RPW sluit met name aan op de opgave **Productieve regio**:

In de regionale opgave Productieve regio staan ontwikkeling van de regionale clusters rondom health, hightech en energy en crossovers met food centraal. Bovendien is er aandacht voor de verbetering van de kwaliteit van werklocaties, verbeterde samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, versterking van ondernemerschap in de regio en de versterking van de positie van de regio in logistiek, handel en transport. De regio zet met een verminderde milieubelasting en slimmer en bewuster gebruik van de ruimte en door samenwerking tussen logistieke bedrijven, transporteurs, kennisinstellingen en overheden in op versterking van duurzame logistiek.

2.4 Gebiedsopgave Logistics Valley

De regionale identiteit, die centraal staat in de regionale visie, kan ook vanuit een ruimtelijk-economische perceptie worden gezien: de strategische ligging van de regio in combinatie met de goede aansluiting op regionale en (inter)nationale infrastructuurnetwerken. De ligging op de corridor tussen Randstad en het Rhein-Ruhrgebied heeft altijd gezorgd voor een goede basis voor diverse economische activiteiten.

De Gelderse Corridor is dan ook een van de centrale opgaven van het huidige provinciale coalitieakkoord. Het doel daarbij is het zorgen voor een betrouwbare doorstroming van goederen op de corridor. En daarnaast zorgen voor economische spin-off en werkgelegenheid en het garanderen van een goed werk- en leefklimaat. Het gaat om activiteiten die meerwaarde bieden bovenop de inzet die de provincie levert vanuit de kerntaken: doorstroming van goederenvervoer verbeteren en daarbij primair inzetten op de drie regio's binnen de provincie Gelderland. De drie regio's en de deelnemende gemeenten daarbinnen zijn te vinden in Tabel 2.1.

Tabel 2.1 Actieve gemeenten per regio in Logistics Valley

Regio Rivierenland	Regio Nijmegen en omstreken	Regio Achterhoek Liemers
Culemborg	Druten/ Wijchen (Samenwerking)	Duiven
West Betuwe	Overbetuwe	Zevenaar
Zaltbommel	Beuningen	Montferland
Buren	Heumen	Westervoort
Tiel	Nijmegen	Oude IJsel streek
Maasdriel	Berg en Dal	Doetinchem
West Maas en Waal	Lingewaard	Doesburg
Neder Betuwe		Bronckhorst

Binnen deze regio's zijn gebieden aangewezen voor knooppuntontwikkeling, waarbinnen ruimte is voor ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek. Een belangrijke voorwaarde voor het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen is clustering en aansluiting op bestaande bedrijventerreinen die specifiek zijn ingericht op XXL-logistiek. Binnen de regio Arnhem-Nijmegen zijn dit de volgende knooppunten:

- Knooppunt Nijmegen en omgeving: de gemeenten Nijmegen en Overbetuwe, aansluitend aan bedrijventerreinen Park15 en De Grift.
- Knooppunt EMZ: de gemeenten Emmerich (D), Montferland en Zevenaar, in Nederland aansluitend aan de bedrijventerreinen DocksNLD en 7Poort.

Railterminal Gelderland (RTG)

Binnen knooppunt Nijmegen en omgeving is sprake van een project met de naam Knoop 38 (naar afrit 38 van de A15). Ter versterking van de multimodaliteit van Knooppunt Nijmegen en omgeving zet de Provincie Gelderland in op de ontwikkeling van de Railterminal Gelderland (RTG). Door toevoeging van een modaliteit (namelijk overslag per spoor) rondom Knoop 38 wordt de kwaliteit van het knooppunt verbeterd en neemt de aantrekkelijkheid van de bedrijventerreinen in de regio toe. De ontwikkeling van RTG draagt niet alleen bij aan de economische structuurversterking van Knooppunt Nijmegen en omgeving, maar ook aan de verkeersdoorstroming, doordat goederen minder over de weg en meer over het spoor aan- en afgevoerd kunnen worden.

In maart 2020 is de marktconsultatie ter voorbereiding op de openbare aanbestedingsprocedure voor de aanleg en exploitatie van de Railterminal Gelderland afgerond. Via deze marktconsultatie heeft Provincie Gelderland marktpartijen geïnformeerd over de plannen om een railterminal te realiseren, de wijze waarop zij straks een exploitant zoeken en welke kaders hiervoor worden vastgelegd in het inpassingsplan, waarvan de vaststelling in 2021 gepland staat.

Doortrekken A15 en aanpak A12

Het doortrekken van de A15, verbreding van de A12 en de aansluiting van beide Rijkswegen zorgt voor een sterke verbetering van de doorstromingen in de regio Arnhem-Nijmegen. Plannen voor deze ingreep bestaan al geruime tijd en na een aantal keer vertraging te hebben opgelopen, zijn in 2018 zijn de voorbereidende werkzaamheid van start gegaan. Met inachtneming van de vertraging die PAS mogelijk met zich meebrengt is de planning anno juni 2020 dat medio 2020 een definitief besluit genomen wordt over het tracé. In 2020 nog gaat de realisatie van start. De geplande openstelling vindt plaats in 2022 t/m 2024.

2.5 Eerdere programma's werklocaties

Regionaal Programma Detailhandel 2013 (RPD)

Het RPD 2013 vormt de basis voor het detailhandelsbeleid in dit nieuwe RPW. In het vorige RPW werd het deel van het beleid in het RPD 2013 over perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen opgenomen en geactualiseerd. In dit nieuwe RPW wordt ook het deel van het beleid over reguliere detailhandel opgenomen en geactualiseerd. In hoofdstuk 6 zijn de beleidskeuzes (bijvoorbeeld ten aanzien van de vraag: wat moet op regionaal niveau worden geregeld, aanvullend op hetgeen op lokaal niveau wordt geregeld?) overgenomen. Het RPD 2013 is vanaf de datum van vaststelling van dit RPW niet meer geldig.

Regionaal Programma Werklocaties 2017 (RPW)

Het RPW 2017 vormt de basis voor de afspraken die in deze herziening van het RPW, geldig voor de periode 2021 t/m 2024, worden vastgesteld. In vergelijking met het RPW 2017 is het aantal gemeenten afgenomen van 19 naar 17. De gemeente Rijnwaarden is gefuseerd met de gemeente

Zevenaar. De gemeente Mook en Middelaar heeft besloten zich qua werklocatiebeleid weer op de provincie Limburg te richten.

Het RPW 2017 is aangepast op de onderdelen waarvoor dat noodzakelijk is als gevolg van de veranderde match tussen vraag en aanbod.

DRAFT

3 Uitvoering Regionaal Programma Werklocaties

3.1 Regionale afstemming en monitoring

Regionale afstemming

Regionale afstemming over nieuwe initiatieven vindt bij voorkeur plaats door een ambtelijke werkgroep, die een vertegenwoordiging vormt van de regio. Het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties (IOW) heeft gedurende de eerste RPW-periode haar nut bewezen. Het is wenselijk om het IOW in een vergelijkbare vorm te laten voortbestaan. Dat wil zeggen, een ambtelijke werkgroep om de advisering in het kader van het RPW ook in de toekomst te continueren. Het is belangrijk dat een vertegenwoordiging van gemeenten in de regio zitting heeft in de werkgroep. Dat wil zeggen dat deelregio Noord, Midden en Zuid evenredig vertegenwoordigd zijn.

Voorstel is om, met het oog op de continuïteit, het huidig IOW tot 1 juli 2021 te laten voortbestaan. Voor 1 juli moet er een voorstel liggen voor de invulling van dit overlegorgaan gerelateerd aan de vernieuwde regionale samenwerkingsstructuur, die vanaf 2021 gelanceerd wordt. Dit ambtelijk overleg brengt advies uit aan de verantwoordelijke regionale bestuurders over ingediende nieuwe ontwikkelingen in de regio op het gebied van werklocaties. De behandeling van het initiatief door regionale bestuurders is voor GS van belang bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke plannen.

Regionale monitoring

Monitoring van de afspraken en marktontwikkelingen heeft in de eerste RPW periode haar waarde bewezen. Voor uitvoering van het RPW is het van groot belang dat regionale afspraken gebaseerd zijn op juiste en actuele gegevens over vraag en aanbod voor zowel bedrijventerreinen, kantoren als detailhandel. Alleen op die manier wordt goede uitvoering van het beleid en afstemming op de marktsituatie gewaarborgd.

De monitoring vindt tweejaarlijks plaats, tenzij vaker noodzakelijk geacht wordt als gevolg van onvoorziene economische ontwikkelingen. De uitkomsten hiervan worden tweejaarlijks in het najaar aan regionale bestuurders voorgelegd met ambtelijk advies over de te volgen koers. De monitoringsgegevens kunnen aanleiding zijn om het RPW op onderdelen te wijzigen. De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten kunnen daarover samen met Gedeputeerde Staten besluiten nemen.

Herziening RPW

Het RPW wordt vierjaarlijks herzien en ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraden voor besluitvorming. Het voorstel voor herziening wordt in principe uitgewerkt in het najaar van 2024.

3.2 Voorzienbaarheid werklocaties

Op 14 juli heeft GS Provincie Gelderland per brief aan de regio medegedeeld dat zij instemt met de herziening van het RPW. Dit houdt in dat de Provincie zich onthoudt van de procedure voor een inpassingsplan en dan de Ruimtelijke Uitwerking van de schrapopgave voor het onderdeel bedrijventerreinen wordt ingetrokken. Voor de in de RPW genoemde onderdelen perifere detailhandel en kantoren blijft op grond van de uitkomsten uit de monitoring de Ruimtelijke

Uitwerking nog wel van kracht. De randvoorwaarden voor XXL-logistiek krijgen een plek in het nieuw op te stellen RPW en worden meegenomen in dat besluitvormingsproces.

Daarnaast worden de afspraken voor perifere detailhandel in het hoofdstuk detailhandel samengevoegd met afspraken met betrekking tot reguliere detailhandel.

DRAFT

4 Bedrijventerreinen

4.1 Uitdagingen op bedrijventerreinen

De regio Arnhem-Nijmegen staat in de periode tot 2030 op de bedrijventerreinen voor twee grote, samenhangende, uitdagingen:

1. Behoud en versterken van de regionale aantrekkingskracht op nieuwe en bestaande lokale en regionale ondernemers. Daarbij is een duurzaam evenwicht tussen vraag en aanbod essentieel.
2. Aansluiten bij de ambities en kaderstellende opgaven uit de visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio.*

Om voldoende en kwalitatief goede ruimte te bieden aan lokale en regionale ondernemers, en daarmee de werkgelegenheid die zij bieden, is het noodzakelijk in deze herziening van het RPW de invulling van de ontwikkelruimte die voor de periode tot 2030 is geconstateerd, in te kaderen. Daarom is een inventarisatie uitgevoerd van:

a. De geschiktheid en toekomstbestendigheid van bestaand aanbod; en
b. De kwaliteit van de zachte plannen voor regionale bedrijventerreinen.

Deze inventarisatie vormt de basis voor de afspraken over bedrijventerreinen.

4.2 Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen

4.2.1 Toekomstbestendige bedrijventerreinen

In het rapport ‘Gelderse bedrijventerreinen: klaar voor de toekomst’ heeft de provincie Gelderland met de regio’s het begrip toekomstbestendigheid nader uitgewerkt. De volgende definitie van toekomstbestendige bedrijventerreinen is gehanteerd: ‘*Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen zijn terreinen waar bedrijven, overheden en beheerders samenwerken aan toekomstige kansen en aanpak van knelpunten op het gebied van economie, duurzame energie, klimaat, gezondheid en ecologie, waarmee een aantrekkelijker vestigingsklimaat wordt gecreëerd en wordt toegewerkt naar energieneutrale en klimaatbestendige bedrijventerreinen in 2050*’. Dit geldt ook in de regio Arnhem-Nijmegen. Een belangrijke pijler in de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen is de factor duurzaamheid. Duurzaamheid wordt onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- Energietransitie: het streven om het energieverbruik te verminderen en te vergroenen (aardgasvrij) en daarnaast het benutten van het potentieel van bedrijventerreinen voor het opwekken van groene energie;
- Klimaatadaptatie: maatregelen om de werkomgeving klimaatbestendig te maken en de leefbaarheid te vergroten door meer (openbaar) groen en water(opvang). In de brochure ‘’vergroenen van bedrijventerreinen’’ van de Provincie worden deze maatregelen verder uiteengezet.
- Circulaire economie: in het kader van de transitie van een lineaire naar een circulaire economie worden afvalstromen van het ene bedrijf de grondstoffen van het andere bedrijf. Op die manier zijn minder primaire grondstoffen nodig en wordt er minder afval geproduceerd. Het is tegelijkertijd een verdienmodel waar steeds meer bedrijven(terreinen) zich op richten. In relatie tot de energietransitie bestaat de mogelijkheid panden te voorzien van een circulaire energievoorziening.

4.2.2 *Verduurzaming van bedrijventerreinen*

Duurzaamheid en de transitie naar een circulaire leefomgeving zijn de kernpunten van de regionale visie *Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio* en de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. De opgaven in de regionale visie die samen de agenda vormen zijn gericht op kwalitatieve groei, circulaire duurzaamheid en een goede balans met behoud en versterking van de leefomgeving. In dit kader zijn randvoorwaarden voor XXL-logistiek opgesteld. Voor nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is in de randvoorwaarden een BREEAM Excellent-certificering op zowel pand- als gebiedsniveau als minimumeis vastgelegd

De opgaven op het terrein van circulariteit, de energietransitie en duurzaamheid zijn eveneens van toepassing op reguliere lokale en regionale bedrijventerreinen (incl. watergebonden en bijzondere werklocaties). Zowel bij de ontwikkeling van nieuwe terreinen als met het oog op bestaande terreinen, worden de duurzaamheidsdoelstellingen toegepast, waarbij rekening gehouden wordt met de locatie-specifieke situatie. Voor de uitbreiding of aanleg van nieuwe bedrijventerreinen betekent dit concreet het volgende:

- Het benutten van daken voor zonnepanelen
- Gasloos bouwen (tenzij noodzakelijk voor het productieproces);
- Uitwisseling restwarmte, elektriciteit en grondstoffen binnen het terrein en de directe omgeving
- Het reserveren van ruimte voor bijvoorbeeld (elektrische) oplaadpunten, waterstof tanken, batterij/voorzieningen t.b.v. opslaan elektriciteit;
- het opstellen van een materialenpaspoort voor gebouwen;
- voldoende waterberging, natuurinclusief bouwen en het vergroenen van de openbare ruimte waardoor samen een goede groene structuur en aantrekkelijkere omgeving ontstaat;
- parkmanagement of een andere vorm van organisatiegraad.

Ontwikkelplannen worden (onder andere) op deze onderwerpen vroegtijdig afgestemd met de Provincie Gelderland, om op grond daarvan tot een goede invulling komen.

De ambities voor verduurzaming hebben eveneens betrekking op bestaande bedrijventerreinen. Op bestaande bedrijventerreinen is, tenzij het een uitbreiding betreft, in principe geen regionale afstemming van toepassing. Verduurzaming is echter per definitie een regionale opgave, waardoor een regionaal afgestemde aanpak bij de verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen op bepaalde vlakken wenselijk is.

Een regionaal afgestemde aanpak heeft bijvoorbeeld betrekking op klimaatadaptie, met meer ruimte voor groen en de als gevolg daarvan veranderende verhouding tussen netto en bruto oppervlakte. De grootste opgave is echter het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving in het kader van de warmtetransitie, waarbinnen bedrijventerreinen een aanzienlijke potentie bieden. Bedrijventerreinen bieden vanwege het grote energieverbruik zowel kansen om grote stappen te zetten bij de vermindering van energieverbruik als in de transitie naar andere energiebronnen dan aardgas. Daarnaast bieden bedrijventerreinen ook kansen voor het opwekken van energie en het gebruik van restwarmte. Op dit vlak is een regionaal gecoördineerde aanpak daarom noodzakelijk, waarbij per locatie in kaart gebracht moet worden wat de energiebehoefte is en welke kansen benut kunnen worden richting aardgasvrije bedrijventerreinen.

4.3 Regionale bedrijventerreinen

4.3.1 *Ruimte voor regionale initiatieven*

Uitgangspunt is dat nieuwe ontwikkelingen moeten ‘landen’ op de meest optimale locatie voor dat type bedrijvigheid, dus daar waar dat logisch en passend is. Om die reden zijn in het kader van de

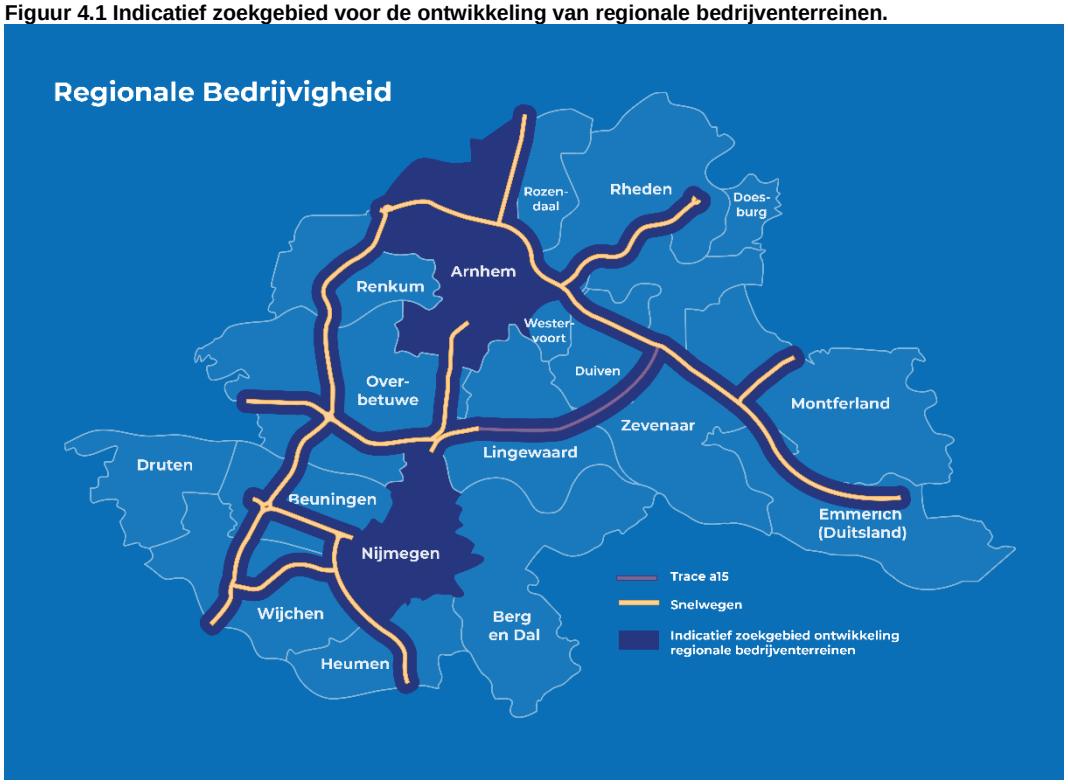
herziening van het RPW drie ruimtelijk economische-beleidskaarten opgesteld. De kaarten maken in een oogopslag duidelijk welke ontwikkelingen waar gewenst zijn.

Beoordeling van nieuwe initiatieven die van regionale betekenis zijn, vindt plaats aan de hand van deze kaarten. Hierin wordt op hoofdlijnen immers duidelijk waar ontwikkelingen gewenst zijn. Lokale initiatieven worden niet beoordeeld aan de hand van deze kaarten. Hiervoor zijn andere afspraken vastgelegd (zie paragraaf 4.6).

In Figuur 4.1 wordt met een kaartbeeld duidelijk gemaakt waar ruimtevraag vanuit regionale bedrijvigheid bij voorkeur moet landen. In de volgende paragrafen zijn tevens kaartbeelden opgenomen die specifiek gericht zijn op 1. XXL-logistiek en 2. de bijzondere werklocaties, te weten energie en circulaire economie, watergebonden bedrijvigheid en hightech. In de drie kaarten is het beoogde tracé van de doortrekking van de A15 reeds ingetekend.

In Figuur 4.1 is afgebeeld dat Arnhem en Nijmegen de regionale motoren zijn en daarmee de aangewezen locaties voor regionale bedrijvigheid. Echter, Arnhem en in mindere mate Nijmegen hebben weinig tot geen ruimte beschikbaar voor bedrijvigheid. Dit betekent dat voor uitbreidingsruimte gekeken wordt naar de omliggende gemeente en specifiek daar waar dit geclusterd nabij de snelwegen kan. Dit kaartje toont het indicatief zoekgebied voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen en is de basis voor integrale afstemming over op welke locaties uitbreiding van regionale bedrijventerreinen wenselijk is.

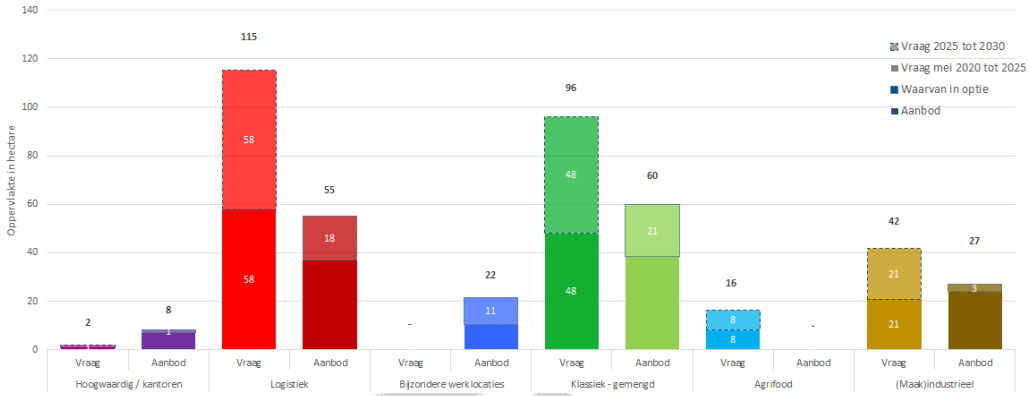
Figuur 4.1 Indicatief zoekgebied voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen.

4.3.2 *Vraag en aanbod*

De ontwikkelruimte waaraan invulling gegeven kan worden in de periode tot 2030 is bepaald aan de hand van een match tussen vraag en aanbod. De ruimtevraag op bedrijventerreinen in de periode 2020 tot 2025 bedraagt 136 hectare, terwijl er in totaal 171,5 hectare aanbod is. Dat is inclusief 21,5 hectare aanbod op bedrijventerreinen die een status aparte toegewezen hebben gekregen (bijzondere werklocaties) vanwege het toekomstgerichte thema waarop deze gericht zijn (hightech en health, energie en circulaire economie) en waarvoor geen ruimtevraag geraamd is. Indien de bijzondere werklocaties afzonderlijk gezien worden van het reguliere aanbod, dan bedraagt het aanbod nog 150 hectare. Dat betekent dat een evenwicht tussen vraag en aanbod binnen handbereik is en dat de regio zich moet voorbereiden op het invullen van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030.

Figuur 4.2 Vraag (2020-2025 en 2025-2030) en aanbod (peildatum 1 mei 2020) per werkmilieu.

Voor de gehele periode 2020-2030 bedraagt de ruimtevraag in totaal 271 hectare. Dat wil dus zeggen dat in de periode tot 2030 121,5 hectare ontwikkelruimte ontstaat. Deze ontwikkelruimte is in Tabel 4.1 uitgesplitst per werkmilieu.

Tabel 4.1 Ontwikkelruimte tot 2030 per werkmilieu.

Werkmilieu	Ruimtebehoefte 2020 – 2030	Uitgeefbaar aanbod	Ontwikkelruimte
Klassiek – gemengd[5]	96 ha	60 ha	36 ha
Logistiek[6]	115,5 ha	55 ha	60,5 ha
Waarvan regulier	*46,5 ha*	*28 ha*	*18,5 ha*
Waarvan XXL[7]	*69 ha*	*27 ha*	*42 ha*
(Maak)industrie	42 ha	27 ha	15 ha
Agrifood	16 ha	0 ha	16 ha
Hoogwaardig/kantoren	2 ha	8 ha	-6 ha
Totaal	**271 ha**	**150 ha**	**121,5 ha**

4.3.3 *Schrapopgave op bedrijventerreinen is komen te vervallen*

Met het besluit tot herziening van het RPW, is ervoor gekozen af te zien van de schrapopgave op bedrijventerreinen. De toewijzing van de schrapopgave was mede gebaseerd op de kwalitatieve beoordeling van de regionale bedrijventerreinen.

5 Betreft ruimtevraag van zowel lokale als regionale bedrijvigheid.

6 Ruimtebehoefte vanuit bovenregionale distributiecentra en/of *witte raven* maakt geen onderdeel uit van de vraag-aanbodconfrontatie. De ontwikkelruimte kan in de praktijk dus groter zijn. Het ontbreken van regionale binding moet daarvoor wel aangetoond worden volgens de spelregels die zijn vastgelegd in de randvoorwaarden voor XXL-logistiek.

Teneinde ook op termijn de markt optimaal te kunnen blijven bedienen is in het kader van dit RPW onderzocht in hoeverre deze bedrijventerreinen geschikt zijn of te maken zijn voor de doelgroep. Hieruit is geconcludeerd dat het aanbod op bedrijventerreinen in de regio van voldoende kwaliteit is en de leegstand beperkt. Daarnaast zijn plannen voor nieuwe ontwikkelingen (zachte plannen) geïnventariseerd. Met het doel de markt optimaal te bedienen en met het oog op de duur van een ontwikkelprocedure van een bedrijventerrein is het immers nodig de ontwikkelruimte die is ontstaan optimaal te benutten en ontwikkelingen te laten landen op de meest logische en passende locatie.

4.3.4 De herstructureringsbehoefte is beperkt

De kwaliteit en profilering van het bestaande aanbod in de regio Arnhem-Nijmegen is over het algemeen van goede kwaliteit. Dat betekent dat de herstructureringsbehoefte op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen beperkt is. Dit stemt overeen met de constatering in het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen in de provincie Gelderland dat de bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen er relatief goed voorstaan[8]. Niettemin is er in de regio spraken van plannen voor revitalisering van (met name lokale) bedrijventerreinen, herprofilering ten behoeve van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering en enkele transformatieplannen.

Transformatie levert echter geen regionale vervangingsvraag op. Plannen voor herprofilering leveren in enkele gevallen wel additionele ruimte op. Dit geldt voor herontwikkelingsplannen van het Engie-terrein, Drutensche Waarden buitendijks en het Veilingterrein in Bemmel. Een overzicht van deze plannen is te vinden in het rapport ‘Monitoring RPW Arnhem-Nijmegen 2020’ dat als bijlage aan dit RPW is toegevoegd.

De beperkte herstructureringsbehoefte leidt ertoe dat de nog beschikbare kavels op bedrijventerreinen naar verwachting door de markt worden opgenomen. Hiervoor is in de meeste gevallen geen ingreep nodig of volstaat een beperkte ingreep. Daarmee is antwoord gegeven op de eerste vraag wat betreft het invullen van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030, namelijk het benutten van bestaand aanbod. Dit maakt de weg vrij voor ontwikkeling van zachte plannen. Dit neemt niet weg dat, waar mogelijk bestaande bedrijventerreinen zo goed mogelijk benut moeten worden. De afspraken ten aanzien van de zachte plannen worden in paragraaf 4.7 nader uitgewerkt.

4.3.5 Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid

Gewenste ontwikkelingen

Vanuit het perspectief van de *Groene metropoolregio*, namelijk duurzame en groene groei, vinden de regiogemeenten de volgende ontwikkelingen gewenst:

1. Uitbreiding bestaande bedrijven op bestaande bedrijventerreinen, (incl. watergebonden bedrijven). Als deze uitbreidingen kunnen aantonen dat zij niet kunnen verplaatsen - niet geheel en niet gedeeltelijk - naar een andere locatie dan kunnen zij in principe uitbreiden op de huidige locatie als daar geen ruimtelijk-planologische bezwaren tegen zijn Detailhandel is hierbij uitgesloten. Voorwaarde is dat het bedrijf gebonden is aan de locatie waar ze gevestigd zijn en verplaatsen bedrijfseconomisch geen optie is. In geval van watergebonden bedrijvigheid is de gebonden aan ligging aan een kade aantoonbaar bewijs dat verplaatsing niet mogelijk is. Bij een uitbreiding met een kaveloppervlakte >0,5 ha en indien uitbreiding ruimte oplevert voor andere (watergebonden) bedrijven is regionale afstemming vereist. In andere gevallen volstaat een melding in het IOW.

[8] Bureau Buiten (2019) Toekomstbestendige Gelderse bedrijventerreinen.

2. Inbreiding en transformatie: ontwikkeling van een bedrijventerrein dat bijdraagt aan een ruimtelijk gewenste situatie in de zin van inbreiding en transformatie. Het terrein wordt vervolgens op de markt gebracht. Een succesvol voorbeeld is het Veilingterrein in Huissen. Herinrichting ten behoeve van verduurzaming, klimaatadaptatie en biodiversiteit valt hier ook onder.
3. Nieuwe ontwikkelingen. Indien bestaande bedrijventerreinen niet kunnen voorzien in de ruimtebehoefte dan kunnen plannen voor nieuwe bedrijventerreinen in ontwikkeling genomen worden.

Voorwaarden gewenste ontwikkelingen

De hierboven genoemde ontwikkelingen zijn gebonden aan de volgende voorwaarden:

- Nieuwe initiatieven moeten voldoen aan de indicatieve ruimtelijk-economische beleidskaart voor regionale bedrijvigheid;
- De locaties voor uitbreiding moeten zoveel als mogelijk aansluiten op de huidige structuur van een bestaand regionaal bedrijventerrein.
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met <0,5 ha volstaat een melding in het IOW;
- Voor de uitbreiding van regionale bedrijven met > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Voor ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen is regionale afstemming vereist;
- Voor nieuwe ontwikkeling en uitbreiding van regionale bedrijventerreinen moet Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen doorlopen worden;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die geen regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben volstaat een melding in het IOW;
- Voor inbreiding en transformatie van regionale bedrijventerreinen die wel regionale vervangings- en/of verplaatsingsvraag tot gevolg hebben is regionale afstemming vereist;

4.4 XXL-logistiek

4.4.1 Marktoriëntatie is bepalend voor regionale binding

Binnen XXL-logistiek is onderscheid naar Europese, nationale en regionale distributiecentra (EDC's, NDC's en RDC's). Binnen de regio Arnhem-Nijmegen biedt knooppunt Nijmegen en omgeving vooral ruimte aan NDC's en RDC's, maar ook enkele EDC's. Knooppunt EMZ huisvest voor Europees georiënteerde dc's.

EDC-activiteiten zijn over het algemeen flexibeler qua vestigingslocatie dan activiteiten die gebonden zijn aan het landsdeel of de regio. De binding van NDC's en RDC's is door hun hogere plaats in de distributieketen over het algemeen sterker dan bij EDC's, waarbij meestal alleen zekerheid bestaat over de contractduur van 3-5 jaar. Hierbij is het van belang aan te tekenen dat de historische binding van sommige EDC's (bijvoorbeeld Mainfreigth, 's Heerenberg) kan bijdragen aan de regionale en lokale geworteldheid van een bedrijf.

4.4.2 Beleidskaart XXL-logistiek

In Figuur 4.3 is aangegeven binnen welke gemeenten uitbreiding van bedrijventerreinen ten behoeve van XXL-logistiek mogelijk gemaakt kan worden. De (potentiële) ontwikkellocaties zijn beperkt tot Knooppunt Nijmegen en omgeving, te weten Park15 en De Grift, en Knooppunt EMZ, te weten DocksNLD en 7Poort. Knooppunt EMZ is tevens de aangewezen locatie om de zogenaamde *witte raven* te faciliteren.

Figuur 4.3 Locaties voor XXL-logistiek.

4.4.3 Vraag en aanbod XXL-logistiek

Per 1 mei 2020 bedraagt het uitgeefbaar aanbod voor XXL-logistiek nog 27 hectare:

- Op Park15 zijn nog twee geschikte kavels beschikbaar voor XXL-logistiek: een kavel van 4,3 hectare en een kavel van 19,1 hectare. In totaal bedraagt het aanbod voor XXL-logistiek op Park15 nog 23,4 hectare. Daarnaast zijn 2 kavels met een gezamenlijke oppervlakte van 24,2 hectare verkocht aan een ontwikkelaar. Voor 10 hectare hiervan is een eindgebruiker gecontracteerd. Daarmee resteert nog 14 hectare bebouwd aanbod (zie Tabel 4.2).

- Op 7Poort is de situatie danig veranderd ten opzichte van 1 juni 2019. Voor de kavel met een oppervlakte van 19 hectare is een bouwvergunning afgegeven voor een pand van 130.000 m². Op dit moment is reeds 52.000 m² gebouwd. Er zijn eindgebruikers in beeld, echter vanwege vertraging in de aanleg van het netwerk voor stroomvoorziening zijn er nog geen contracten getekend. Voorlopig zijn deze 130.000 m² dus nog beschikbaar voor de markt.

  De kavel van 6 hectare is opgesplitst in drie kavels, waarvan een kavel met een oppervlakte van 2,15 ha inmiddels verkocht en bebouwd is. Het tweede deel van 1 ha is verkocht maar nog niet uitgegeven. De overgebleven 2,8 hectare is beschikbaar voor de markt. De kavels van 3,2 hectare en 3,7 hectare zijn nog beschikbaar. Deze zijn niet samen te voegen tot een groter perceel. Op de kavel van 3,2 hectare is een optie genomen.

- DocksNLD is, op een kavel van 3,9 hectare na, uitgegeven. Op deze kavel is een optie genomen.

De ruimtebehoefte van XXL-logistiek voor de periode tot 2030 bedraagt 69 hectare, excl. witte raven en EDC's zonder regionale binding. In de XXL-logistiek draait het vaak om nieuwe partijen die van buiten de regio komen en zich vestigen op kavels van meer dan 4 hectare en vaak nog groter. De geraamde ruimtevraag naar XXL Logistiek betreft de (uitbreidings)vraag van al in de regio gevestigde bedrijvigheid. Daarom valt de ruimtebehoefte van witte raven (groter dan 10 ha en zonder binding met de regio) en EDC's zonder regionale binding buiten de prognoses. Dit betekent

dat andere, ruimtelijke en landschappelijke afwegingen primair ten grondslag liggen aan de afbakening van potentiële ontwikkellocaties. De afweging over het faciliteren van een witte raaf ligt primair bij de Provincie Gelderland en wordt gemaakt indien zich een ruimtevraag aandient. Bovendien bekijkt de regio in de tweejaarlijkse monitoring in hoeverre zij nog XXL-logistiek wil faciliteren.

Uit Tabel 4.2 blijkt dat er ten behoeve van XXL-logistiek in totaal nog circa 64 hectare beschikbaar is (totaal aanbod + verkocht zonder eindgebruiker). Daarvan is reeds 33 hectare verkocht aan een ontwikkelaar zonder eindgebruiker. voor deze percelen zijn op zowel 7Poort als Park15 zijn reeds eindgebruikers in beeld. Daarnaast is 3,9 hectare in optie uitgegeven. In het best case scenario, dus wanneer de opties en verkochte gronden zonder eindgebruiker ingevuld worden, bedraagt het direct beschikbare aanbod nog 27,3 hectare.

Tabel 4.2 Vraag en aanbod t.b.v. XXL-logistiek per 1 mei 2020

Bedrijventerrein	Totaal aanbod XXL	Verkocht zonder eindgebruiker	Opties	Doorkijk best case	Ruimtevraag XXL-logistiek 2020 - 2030
Knooppunt Nijmegen e.o.					
Park15	23,4 ha	14 ha	-	23,4 ha	
Knooppunt EMZ					
7Poort	3,7 ha	19 ha		*3,7 ha*[9]	
DocksNLD	3,9 ha	-	3,9 ha	3,9 ha	
Totaal	**31 ha**	**33 ha**	**3,9 ha**	**27,3 ha**	**69 ha**[10]

4.4.4 *Conclusies XXL-logistiek*

- De ruimtevraag naar XXL-logistiek bedraagt minimaal 69 hectare in de periode 2020-2030. In de huidige ruimtevraag is XXL-logistiek meegenomen. Dit geldt echter niet voor witte raven en EDC's die aantoonbaar van buiten de regio komen (zie Randvoorwaarden XXL-logistiek, 31 maart 2020). Het maximum aan ruimtebehoefte dat wordt gefaciliteerd in de regio is primair een ruimtelijke afweging.
- Uit de vraag-aanbodconfrontatie in het kader van de herziening van het RPW blijkt dat het aanbod voor XXL-logistiek bijna volledig uitgegeven is. Enkel op Park15 is nog 23,4 hectare beschikbaar. Voor het merendeel van de kavels die door ontwikkelaars zijn gekocht, zijn contracten getekend met eindgebruikers of zijn eindgebruikers in beeld. Deze ruimte is nog slechts beperkt voor de markt beschikbaar.
- Omdat met 23 hectare het grootste gedeelte van het aanbod op Park15 te vinden is, komt met name in de knoop EMZ de status volledig uitgegeven snel in zicht. Knooppunt EMZ komt daarmee cijfermatig gezien als eerst in aanmerking om nieuwe ontwikkelprocedures van start te laten gaan.
- De beoogde doortrekking van de A15 en aanpak van de A12 zorgt voor een verbetering van de bereikbaarheid van en doorstroming in de regio Arnhem-Nijmegen, wat de aantrekkingskracht op bedrijvigheid vergroot. Volgens de huidige planning (juni 2020) worden de doortrekking van de A15 en aanpak van de A12 uiterlijk in 2024 afgerond.
- Aanleg van de Rail Terminal Gelderland (RTG) zorgt voor een verbreding van de multimodaliteit van Knoop38, hetgeen het knooppunt eveneens aantrekkelijker maakt voor logistieke partijen. In 2020 is gestart met de aanbesteding voor dit project.

[9] Is meegenomen onder het klassiek-gemengd aanbod. Was voorheen XXL, maar valt net buiten de ondergrens voor XXL-logistiek.

[10] Exclusief ruimtebehoefte vanuit bovenregionale partijen en/of witte raven.

- Knooppunt Nijmegen en omgeving en knooppunt EMZ blijven de aangewezen locaties voor ontwikkeling van XXL-logistiek. Deze clusters zijn in het kader van deze herziening voorzien van een nadere ruimtelijke inkadering.

4.4.5 *Afspraken ten aanzien van XXL-logistiek*

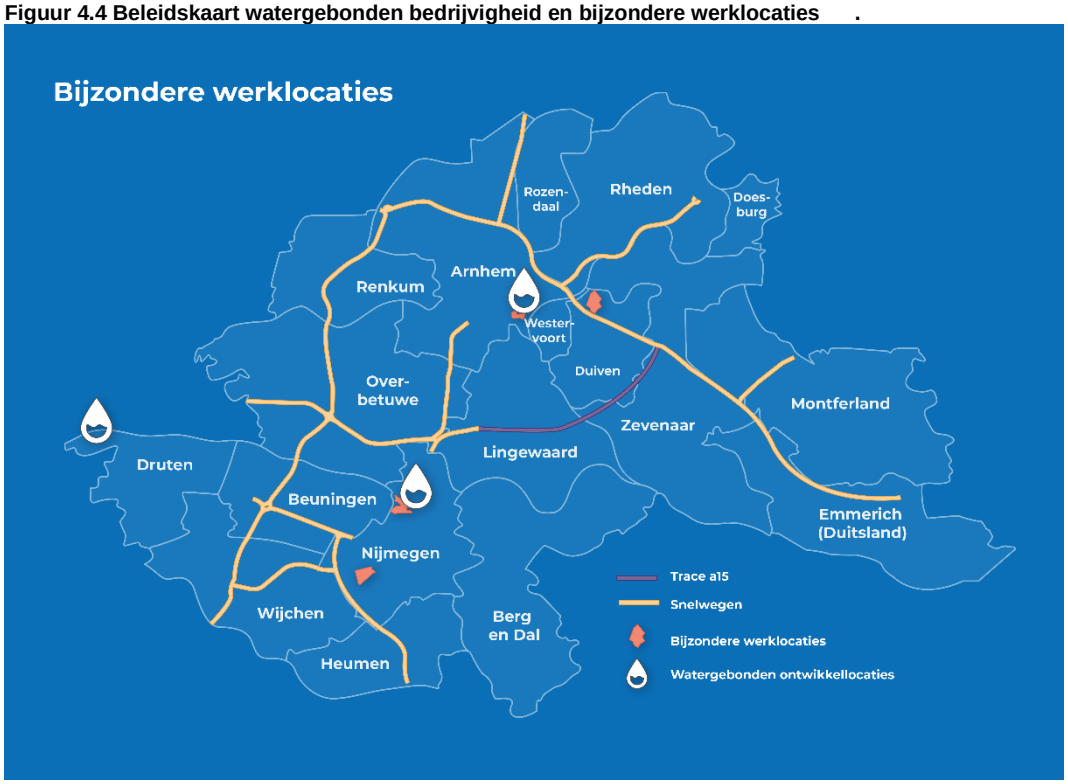
- Er is op korte termijn behoefte aan beschikbare uitbreidingsruimte ten behoeve van XXL-logistiek. Nieuwe ontwikkelingen moeten passen binnen de ruimtelijk-economische beleidskaart;
- De ontwikkelruimte voor XXL-logistiek wordt verdeeld over beide knooppunten. Hiervoor wordt verwezen naar de afspraken in paragraaf 4.7.Nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek moeten voldoen aan de gestelde kaders in de notitie *Randvoorwaarden voor XXL-logistiek*.

4.5 Watergebonden bedrijventerreinen

4.5.1 *Beleidskaart watergebonden bedrijventerreinen*

Watergebonden bedrijventerreinen zijn van groot belang voor zowel logistiek als industrie in de Provincie Gelderland. In Figuur 4.4 zijn de kansrijke watergebonden ontwikkellocaties en de locatie van de bijzondere werklocaties (zie volgende paragraaf) aangegeven.

Figuur 4.4 Beleidskaart watergebonden bedrijvigheid en bijzondere werklocaties .

4.5.2 *Watergebonden bedrijventerreinen*

Uit de monitoring van het RPW is gebleken dat er in de regio Arnhem-Nijmegen geen uitgeefbaar watergebonden kavels beschikbaar zijn op watergebonden bedrijventerreinen[11]. Dit leidt ertoe dat ondernemers die een kade nodig hebben voor hun bedrijfsproces nu moeten uitwijken naar andere regio's. De Provincie stimuleert bovendien watergebonden bedrijvigheid die in het kader van duurzaamheid en circulariteit aansluit bij de *Groene metropoolregio*.

[11] Ecorys (2018) Monitoring RPW Arnhem-Nijmegen. Ontwikkelingen april 2016 - juli 2018 in beeld gebracht

In kwantitatief opzicht is in 2014 voor de periode 2014 – 2020 een ruimtebehoefte geraamd van 11 hectare voor watergebonden[12] en -verbonden bedrijvigheid[13]. Vanwege het toenemende belang van duurzaamheid, circulariteit en multimodaliteit wordt aangenomen dat deze ruimtevraag voor de periode tot 2030 toeneemt.

Naar aanleiding daarvan zijn in aanvullend onderzoek kansrijke potentiële ontwikkellocaties voor watergebonden bedrijvigheid geïdentificeerd[14]. Met betrekking tot watergebonden bedrijvigheid worden de volgende afspraken vastgesteld:

- Uitbreiding van bestaande watergebonden bedrijven is toegestaan, mits aan de voorwaarden voor uitbreiding van regionale bedrijvigheid in paragraaf 4.3.5 voldaan wordt;
- Ruimte voor watergebonden bedrijvigheid is een prioriteit. De mogelijkheden tot ontwikkeling nemen van kansrijke ontwikkellocaties worden daarom nader onderzocht. In het onderzoek naar kansrijke locaties voor watergebonden bedrijvigheid zijn de volgende (her)ontwikkelings-locaties als meest kansrijk geïdentificeerd:
  - Engie-terrein
  - Koningspleij-Noord
  - Druten (Drutensche Waarden buitendijks & een potentiële nieuwe ontwikkellocatie)

Het is nu aan gemeenten en ontwikkelaars om procedures te starten voor de ontwikkeling van deze kansrijke locaties

4.5.3 Afspraken ten aanzien van watergebonden bedrijvigheid

- Voor nieuwe ontwikkelingen of uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist;
- Initiatieven ten behoeve van watergebonden bedrijvigheid op daarvoor aangewezen watergebonden bedrijventerreinen volstaan met een melding in het IOW;
- Bij vestiging van een bedrijf op een daartoe geprofileerd waterverbonden bedrijventerrein moet de binding met het water aangetoond worden. Hiervoor is regionale afstemming vereist.

4.6 Bijzondere werklocaties

De terreinen die in het RPW 2017 als campus en groene hubs zijn aangewezen, behouden hun aparte status. Deze locaties ontlenen hun status aan een specifieke thematische profilering (hightech en een positie als koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie). De invulling daarvan is weergegeven in de ruimtelijk-economische beleidskaart (Figuur 4.4). Omdat de ruimtevraag voor deze terrein door alle werkmilieus heenloopt, is voor de bijzondere werklocaties geen specifieke ruimtevraag geraamd, omdat. Vanwege het beleidsmatige belang van doorontwikkeling van deze terreinen, worden deze losgetrokken van andere bedrijventerreinen in de regio. De volgende terreinen zijn als special benoemd:

- Engie-terrein (koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie; watergebonden);
- Novio Tech Campus (hightech);
- IPKW (koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie); en
- Innofase (koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie; hmc).

[12] Watergebonden bedrijven: bedrijven die direct aan het vaarwater liggen met vaak een eigen kade of gebruikmaken van een direct naastliggende openbare kade of het water zelf gebruiken in het productieproces en/of voor koeling. Vaak bulkbedrijven, zoals betonbedrijven, zand- en grindbedrijven, etc.

[13] Waterverbonden bedrijven: bedrijven die voor hun bedrijfsproces gebruikmaken van een kade maar goed op enige afstand van het water gelegen kunnen zijn. Bijvoorbeeld bij containerterminals.

[14] Ecorys (2019) Watergebonden bedrijvigheid in de regio Arnhem-Nijmegen.

4.6.1 *Afspraken ten aanzien van de bijzondere werklocaties*

- Herbevestiging van de status van de daarvoor in het RPW 2017 aangewezen bedrijventerreinen als bijzondere werklocatie, te weten het Engie-terrein, Innofase, IPKW en Novio Tech Campus;
- Ook voor de bijzondere werklocaties geldt dat bij uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en/of uitbreiding van het bedrijventerrein met een kaveloppervlakte > 0,5 ha regionale afstemming moet plaatsvinden.
- Dit betekent dat:
  - Deze locaties losstaan van de vraagraming die ten grondslag ligt aan het RPW en als bijzondere werklocaties worden meegenomen in de vraag-aanbodconfrontatie;
  - Uitgifte op deze terreinen een connectie moet hebben met de specifieke thematische profilering. Dit kan worden afgedwongen op het moment dat regionale afstemming vereist is. Hiervoor gelden dezelfde voorwaarden als reguliere regionale bedrijvigheid.
  - Ondanks dat deze terreinen zijn uitgezonderd van de vraag-aanbodconfrontatie, moet ook voor uitbreiding van de bijzondere werklocaties een integrale ruimtelijk afweging gemaakt worden en een ladderonderbouwing doorlopen worden. Bovendien is regionale afstemming vereist onder dezelfde voorwaarde als reguliere regionale bedrijventerreinen

4.7 Zachte plannen

Om invulling te geven aan de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030 is het zaak zachte plannen in ontwikkeling te brengen. Een overzicht van de zachte plannen per werkmilieu in de regio Arnhem-Nijmegen is opgenomen in Tabel 4.3.

Tabel 4.3 Zachte plannen en ontwikkelruimte per werkmilieu

	Netto opp. zachte plannen	Potentieel Aanbod	Voor 2025	Na 2025
Klassiek - gemengd	24,3	23,5	15,0	8,5
Logistiek	120,1	120,1	45,0	75,1
(Maak)industrieel	74,5	52,0	47,0	5,0
Overig gemengd/ nnb	39,5	39,5	23,0	16,5
Totaal	**258,4**	**235,1**	**130,1**	**105,0**
Watergebonden	42,6	22,0	17,0	5,0

In totaal tellen de zachte plannen op tot 235 hectare potentieel aanbod in de periode tot 2030. Daarvan kan circa 130 hectare in de RPW-periode in ontwikkeling genomen worden en/of gerealiseerd zijn. De zachte plannen zijn verdeeld over de werkmilieus klassiek-gemengd, logistiek en (maak)industrieel. Daarnaast zijn er nog zachte plannen waarvan de invulling nog minder concreet is (overig gemengd/ nnb). Ruim 42 hectare van de zachte plannen heeft betrekking op watergebonden bedrijvigheid. Deels is dit ter uitbreiding van bestaande bedrijven. Dat betekent dat in potentie 22 hectare additionele ruimte kan worden toegevoegd, waarvan 17 hectare voor 2025.

Uit de match tussen vraag en aanbod op de lange termijn is geconcludeerd dat in de periode tot 2030 121,5 hectare ontwikkelruimte ontstaat[15]. In kwantitatieve zin bestaat er daarmee een overschot aan zachte plannen. In Tabel 4.4 zijn de ontwikkelruimte en het zacht planaanbod per werkmilieu weergegeven. Hierbij zijn twee kanttekeningen van belang:

- De ruimtebehoefte vanuit bovenregionale XXL-distributiecentra en/of witte raven maakt geen onderdeel uit van de vraag-aanbodconfrontatie. De ontwikkelruimte kan in de praktijk dus groter zijn. Het ontbreken van regionale binding moet daarvoor wel aangetoond worden volgens de

15 Het aanbod op de terreinen die als bijzondere werklocatie zijn aangemerkt zijn niet opgenomen in deze kwantitatieve match, omdat deze terreinen vanwege de specifieke profilering slechts beperkt concurreren met andere locaties in de regio.

spelregels die zijn vastgelegd in de randvoorwaarden voor XXL-logistiek. De ontwikkelruimte voor logistiek bedraagt daarmee minimaal 60 hectare.

- De klassiek-gemengde zachte plannen hebben grotendeels betrekking op lokaal bedrijventerrein. Hiervoor gelden de regels die in paragraaf 4.8 zijn opgenomen. Het totaal aan zachte plannen specifiek voor het klassiek-gemengd werkmilieu ligt lager dan de ontwikkelruimte tot 2030. Om lokale bedrijvigheid te huisvesten moet daarom bekeken worden op de categorie overig gemengd geschikt is voor lokale bedrijvigheid.

Desondanks noopt dit tot het opstellen van spelregels voor het in ontwikkeling brengen van regionale bedrijventerreinen

Tabel 4.4 Ontwikkelruimte en zacht planaanbod tot 2030 per werkmilieu.

	Ontwikkelruimte		Zacht planaanbod	
	2020 - 2030	Totaal	voor 2024	Na 2024
Klassiek - gemengd	36 ha	23,5	15,0	8,5
Logistiek[16]	60,5 ha	120,1	45,0	75,1
(Maak)industrieel	15 ha	52,0	47,0	5,0
Overig gemengd/ nnb[17]	10 ha	39,5	23,0	16,5
Totaal	**121,5 ha**	**235,1 ha**	**130,1**	**105,0**

4.7.1 Afspraken ten aanzien van zachte plannen

Om er zorg voor te dragen dat ontwikkelingen plaatsvinden op de meest optimale locatie is een integrale ruimtelijke afweging noodzakelijk. Voor zachte plannen geldt het volgende:

- Regionale afstemming over het in ontwikkeling nemen van zachte plannen vindt plaats aan de hand van onderstaand stappenplan. Indien dit niet mogelijk is, en de nieuwe ontwikkeling vanuit de regionale beleidsmatige opgaven toch wenselijk geacht wordt, moet een integrale ruimtelijke afweging plaatsvinden. Hierover is regionale afstemming vereist. Bij de integrale ruimtelijk afweging wordt onder meer gekeken naar:
  - De nabijheid van woningen en/of andere (toekomstige) conflicterende functies en ruimteclaims;
  - De nabijheid van en bereikbaarheid voor geschikt personeel;
  - Zoveel mogelijk aansluiten op bestaande infrastructuur, zowel fysiek als digitaal.
  - Kansen en bedreigingen in relatie tot klimaatadaptatie en de energietransitie.

Stappenplan voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen

Om te beoordelen welke zachte plannen in aanmerking komen om in ontwikkeling genomen te worden wordt een stappenplan gehanteerd. Dit stappenplan bestaat uit zeven stappen, die als het ware een trechter vormen om ervoor te zorgen dat enkel de meest kansrijke zachte plannen ontwikkeld worden. De meest kansrijke zachte plannen zijn de plannen met de juiste locatie(kwaliteiten) voor het juiste werkmilieu:

Stap 1 - Plannen die niet binnen de indicatieve ruimtelijk economische beleidskaart passen vallen af;

In de ruimtelijke economische beleidskaarten die in dit RPW zijn opgenomen wordt indicatief aangegeven welke locaties in aanmerking komen voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen. Daarbij zijn specifieke kaarten opgenomen voor XXL-logistiek, watergebonden bedrijvigheid en bijzondere werklocaties. Indien een zacht plan

[16] Minimaal 60 hectare. Bovenregionale ruimtevraag voor XXL en/of witte raven zijn hierin niet meegenomen.

[17] incl. ontwikkelruimte agrifood en negatieve ontwikkelruimte werkmilieu hoogwaardig/kantoren

niet binnen de locaties, die in de ruimtelijke economische beleidskaart aangewezen zijn, komt dit plan niet in aanmerking voor ontwikkeling[18].

Stap 2 - Plannen die niet (fysiek) aansluiten op bestaande terreinen vallen af;

Een volgende randvoorwaarde die gesteld wordt aan de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen is clustering. Clustering wil zeggen dat een nieuwe ontwikkeling aansluitend aan bestaand bedrijventerrein plaatsvindt. Hiervan kan enkel vanuit regionale beleidsmatige opgaven worden afgeweken. Hiervoor dient een integrale ruimtelijke afweging gemaakt te worden, die in dat geval eveneens beoordeeld wordt in stap 4.

Stap 3 - Ordening van plannen per werkmilieu;

In de uitwerking van het plan dient te worden opgenomen wat de beoogde doelgroep is van het bedrijventerrein. De beoogde doelgroep wordt bepaald aan de hand van een of enkele werkmilieus.

Stap 4 - Kwalitatieve beoordeling plannen;

De werkmilieus kennen elk specifieke locatie-eisen. Na vaststelling van de doelgroep wordt het plan op basis van de aanwezige locatiekwaliteiten en de locatiekwaliteiten die in het plan beoogd worden beoordeeld op geschiktheid. In de beoordeling wordt onderbouwd welke afwegingen leiden tot een positief of negatief oordeel en in hoeverre het zinvol is het plan te richten op een andere doelgroep. Indien het plan niet geschikt bevonden wordt komt het niet in aanmerking voor ontwikkeling. Plannen worden beoordeeld op:

- Bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen die in dit RPW zijn vastgelegd;
- Fysieke en digitale bereikbaarheid. De bereikbaarheid per weg, water en spoor, de bereikbaarheid voor werknemers en digitale bereikbaarheid.
- Financiële haalbaarheid. Dat wil zeggen dat een financiële haalbaarheidsanalyse onderdeel is van het ingediende plan.
- Bijdrage aan en aansluiting op het regionale DNA. Dat wil zeggen gericht op of ondersteunend aan de topsectoren of passend binnen de opgaven in de *Groene metropoolregio*.
- Stap 5 en stap 6.

Stap 5 - Ruimtevraag per werkmilieu

In het RPW is per werkmilieu bepaald wat de te verwachten ruimtevraag is voor de periode tot 2030. Op basis van de ruimtevraag per werkmilieu en het marktgebied waarop de ontwikkeling zich richt wordt de ruimtevraag voor de beoogde doelgroep vastgesteld. Eventuele vervangings- en/of verplaatsingsvraag kan hierin worden meegenomen.

Stap 6 - Match vraag en planaanbod

De te verwachten ruimtevraag wordt vervolgens geconfronteerd met het bestaande aanbod binnen de regio dat zich richt op de beoogde werkmilieus.

Stap 7 –Bij overvraging mogen alleen de beste plannen doorgang vinden (o.b.v. ranglijst);

Indien de match van vraag en aanbod uitwijst dat het aanbod de vraag overstijgt, dan komen de kwalitatief meest geschikt plannen als eerst in aanmerking voor ontwikkeling. Dit houdt in dat per werkmilieu een ranglijst wordt opgesteld aan de hand van de kwalitatieve beoordeling van de plannen. Indien er sprake is van meer (plan)aanbod dan vraag en zachte plannen met elkaar concurreren wordt op basis van deze ranglijst de keuze voor het best beoordeelde plan gemaakt.

[18] Uitzondering op deze regel is mogelijk indien er sprake is van een regionale gewenste ontwikkeling. Hierover dient regionale afstemming plaats te vinden.

Verdeling ontwikkelruimte

Bij de verdeling van de ontwikkelruimte zijn enkele zaken waarmee rekening gehouden dient te worden:

- De tijdsduur van ontwikkelprocedures van 3 tot 5 jaar;
- De urgentie voor nieuw aanbod verschilt per werkmilieu. Voor het ene werkmilieu is het aanbod sneller uitgegeven dan voor het andere;
- Het zoekgebied van bedrijvigheid verschilt per werkmilieu. Er is een verschil tussen lokale en regionale ondernemers en nieuwe bedrijven ten aanzien van het gebied waarbinnen ondernemers een locatie zoeken. Dit betekent dat in een bepaald gebied al behoefte is aan nieuwe ontwikkelingen, terwijl elders in de regio nog wel ruimte is;
- De ontwikkelruimte is geraamd voor de periode tot 2030. Vestigingseisen en -wensen zijn gedurende die periode aan verandering onderhevig. Bovendien staat een gezond evenwicht tussen vraag en aanbod steeds centraal.

De ontwikkeling van zachte plannen moet dus passen binnen de kaders van de ontwikkelruimte die ontstaat in de periode tot 2030. De regio wenst daarom sturing te geven aan het benutten van de ontwikkelruimte. Met het oog op gestuurde fasering van de zachte plannen, wordt in het RPW afgesproken dat de ontwikkelruimte wordt vrijgeven op basis van tranches.

In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt, dat de toe te kennen ontwikkelruimte in de praktijk vaak onderdeel wordt van een integraal ruimtelijk plan (totaal plangebied, aanvullend programma/functie, infra, openbare ruimte, integrale financiële uitvoerbaarheid, etc) Dit betekent dat bij de definitieve invulling er steeds ruimte (flexibiliteit) moet zijn om de specifieke situatie in deze context te kunnen beoordelen.

Verdeling ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen

Het uitgangspunt voor de reguliere regionale bedrijventerreinen is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Van dit uitgangspunt kan, wanneer bij beoordelen blijkt dat er meerdere geschikte plannen zijn die de regio wil faciliteren en om maatwerk te leveren, tot een maximum van 70% worden afgeweken. Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met de resterende ontwikkelruimte wordt omgegaan en of bijstelling nodig is.

Het proces voor de kwalitatieve beoordeling van de eerste tranche van zachte plannen voor regionale bedrijvigheid is als volgt:

- Tot 1 maart 2021: indienen zachte plannen met onderbouwing aan de hand van het stappenplan en de criteria voor kwalitatieve beoordeling. De stukken worden ingediend bij het huidig IOW.
- 1 maart t/m 30 april 2021: kwalitatieve beoordeling ingediende zachte plannen. Beoordeling wordt uitgevoerd door het IOW, aangevuld met een externe adviseur.
- 1 mei t/m 30 mei 2021: uitkomsten kwalitatieve beoordeling ter besluitvorming voorleggen aan het bevoegd bestuurlijk overleg.
- Vanaf 1 juni 2021 kunnen plannen in ontwikkeling genomen worden.
- Voor de tweede tranche wordt hetzelfde proces doorlopen. Planning en uitgangspunten worden bepaald op basis van de monitoring die medio 2022 plaatsvindt.

Dit proces is niet van toepassing op de verdeling van de ontwikkelruimte voor XXL-logistiek.

Het uitgangspunt bij de beoordeling van de plannen per 1 maart 2021 is dat per werkmilieu, m.u.v. XXL-logistiek, 50% van de ontwikkelruimte wordt ingevuld. Per werkmilieu betekent dit indicatief het volgende:

- Klassiek-gemengd: 18 hectare
- Reguliere logistiek: 9 hectare
- (Maak)industrie 7,5 hectare
- Agrifood: 8 hectare

Indien bij de beoordeling blijkt dat er meerdere plannen geschikt zijn, dan kan hier tot een maximum van 70% van de totale ontwikkelruimte per werkmilieu worden afgeweken.

Verdeling ontwikkelruimte XXL-logistiek

Specifiek voor XXL-logistiek wordt afgesproken dat in eerste instantie 32,5 ha ontwikkelruimte verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en wordt als volgt toegekend:

- Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C[19], gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
- Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

Hier geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven. In dit geval maximaal 20% in verband met omvang kavels, uitgiftemogelijkheden en maatwerk. De toekenning aan Nijmegen en Montferland betreft een eerste tranche van in totaal 42 hectare ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Het is aan de gemeenten Nijmegen en Montferland zelf om met deze kaders een bestemmingsplan vorm te geven en in procedure te brengen.

Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de in totaal 42 ha ontwikkelruimte wordt omgegaan.

.

Beoordeling van nieuwe uitbreidingsplannen ten behoeve van XXL-logistiek geschiedt aan de hand van het beoordelingskader, zoals beschreven in de notitie advies en invulling XXL-logistiek, die als bijlage aan het RPW is toegevoegd. Het proces voor beoordeling van nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is kort als volgt te beschrijven:

- Plannen worden ter beoordeling ingediend bij het regionaal ambtelijk overlegorgaan, aangevuld met een externe adviseur;
- Uitkomsten van de beoordeling worden ter advies voorgelegd aan het regionaal bestuurlijk overlegorgaan;
- Na regionaal bestuurlijk akkoord vindt besluitvorming plaats door GS van de Provincie Gelderland;
- Besluitvorming over het faciliteren van een *witte raaf* vindt primair plaats door de Provincie op het moment dat er een aanvraag ingediend wordt.

4.8 Lokale bedrijventerreinen

Voor lokale bedrijventerreinen is het uitgangspunt dat alle gemeenten de mogelijkheid hebben nieuwe ontwikkelingen te starten voor lokale ondernemers, mits de kavels een oppervlakte hebben van maximaal 0,5 hectare en de ladder van duurzame verstedelijking succesvol doorlopen wordt. Het is immers belangrijk dat lokaal gebonden bedrijvigheid een plek kan hebben en houden binnen

[19] PosadMaxwan (oktober 2020) Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem-Nijmegen, p. 40.

de gemeente. Voor ontwikkelingen met een kaveloppervlakte > 0,5 ha en/of regionale bedrijventerreinen is regionale afstemming vereist.

Indien een ontwikkeling voldoet aan bovenstaande omschrijving van een lokaal initiatief, incl. het succesvol doorlopen van de ladder van duurzame verstedelijking, volstaat een melding in het IOW.

Afspraken ten aanzien van lokale bedrijventerreinen

Voor lokale bedrijventerreinen geldt dat deze ontwikkeling de toets van de ladder voor duurzame verstedelijking moet kunnen doorstaan. Daarbij zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Bij ontwikkelingen van een nieuw bedrijventerrein met kavels met een oppervlakte < 0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand lokaal bedrijventerrein met kavels <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;
- Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf met een kaveloppervlakte <0,5 hectare volstaat een melding in het IOW;

Bij uitbreiding van een bestaand bedrijf zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Uitbreiding moet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit
- Uitbreiding moet een lokaal probleem oplossen
- Bij uitbreiding gaat het om bedrijventerrein ten behoeve van een eindgebruiker en niet om kavels die als uitgeefbaar aanbod op de markt komen.

- Bij uitbreiding en ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen met kavels > 0,5 hectare of uitbreiding van (lokale en regionale) bedrijven met een kaveloppervlakte > 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

4.9 Solitaire bedrijven

Nieuwe solitaire vestigingen mogen zich niet buiten bedrijventerreinen vestigen. Hierop is een uitzondering mogelijk, wanneer de lokale situatie hier om vraagt, zowel ruimtelijk, economisch, functioneel en het gaat om een kleinschalig lokaal initiatief. Dit is het zgn. maatwerk, waarvoor regionale afstemming vereist is.

Uitbreiding van bestaande solitaire vestigingen is niet gewenst, tenzij aangetoond kan worden dat verplaatsing van dit solitaire bedrijf naar een bedrijventerrein onmogelijk is. Dan kan een kleine uitbreiding plaatsvinden van 10% van de oppervlakte van de bestemming bedrijventerrein van die solitaire vestiging, tot een maximum van 0,5 hectare. Hiervoor volstaat een melding in het IOW.

Indien de oppervlakte van de uitbreiding groter is dan 0,5 hectare is regionale afstemming vereist.

DRAFT

5 Kantoren

5.1 Uitdagingen op kantoorlocaties

5.1.1 Kwalitatieve en kwantitatieve mismatch

Op kantoorlocaties in de regio Arnhem-Nijmegen is sprake van een kwantitatieve (tekort en/of overaanbod) en een kwalitatieve (voldoet niet aan de vestigingseisen) mismatch. Het overaanbod en de kwalitatieve mismatch manifesteert zich voornamelijk op bedrijventerreinen en kantorenparken, omdat op basis van de trends en ontwikkelingen op de kantorenmarkt wordt verwacht dat de ruimtevraag naar kantoren zich voor een groot deel concentreert op de centrum- & stationsgebieden in Arnhem en Nijmegen. Op deze locaties is het aanbod echter beperkt[20].

Vanuit het perspectief van de ladder voor duurzame verstedelijking is het wenselijk om de kwantitatieve mismatch te verkleinen en de kwalitatieve mismatch op te lossen, zodat er voldoende aanbod en/of ontwikkelruimte beschikbaar blijft op die locaties waar de marktvraag zich voordoet. Om te komen tot een kwantitatief en bovenal kwalitatief evenwicht op de kantorenmarkt wordt ingezet op:

a. Aanwijzen van Arnhem en Nijmegen als dé locaties voor kantoorontwikkeling.
b. Het reduceren van het overaanbod op alle overige locaties.
c. Een nee, tenzij beleid voor kleinschalige initiatieven met een duidelijk lokaal karakter.

5.1.2 Centraal stationslocaties meer in trek door corona

De corona-uitbraak lijkt een definitieve omschakeling teweeggebracht te hebben naar meer thuis werken dan op kantoor. Hoewel het kantoorgebruik en het gebruik van het openbaar vervoer gedurende de eerste maanden van de corona-uitbraak drastisch afnam, is de verwachting toch dat de populariteit van stationslocaties voor kantoren blijvend is. Op de langere termijn worden kantoren immers nog meer een plek om elkaar gedurende een of enkele dagen per week (kortstondig) te kunnen ontmoeten. Oftewel, het kantoor als middel om te werken in plaats van als standaard werkplek. Bedrijven kiezen daarbij vaker voor spreiding over enkele kleinere locaties met spreiding over het land. Dergelijke locaties moeten goed bereikbaar zijn en de stations bieden op dat vlak vanwege de centrale ligging en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, zeker wanneer de coronamaatregelen voorbij zijn, de beste mogelijkheden.

5.2 Voorstel tot (her)programmering van de kantorenmarkt

5.2.1 Vraag en aanbod

Het doel van het RPW is het bieden van voldoende kwalitatief goede ruimte aan lokale en regionale bedrijvigheid ter versterking van de regionale economische structuur. Voor de kantorenmarkt worden daarbij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Centrum en stationslocaties zijn het meest toekomstbestendig en gewild, vooral door de veelheid aan voorzieningen in een hoogwaardige stedelijke omgeving met een multimodale ontsluiting. Het belang van deze kwaliteiten neemt, evenals de centrale ligging in relatie tot de behoefte aan spreiding over het land, toe door de veranderde manier van werken als gevolg van de corona-uitbraak.
- Het courante aanbod ligt niet op de juiste plek. Er is namelijk een tekort op centrumlocaties en toekomstbestendige kantorenparken en overschot op andere locaties.
- Ingrijpen op de kantorenparken en bedrijventerreinen lijkt noodzakelijk, want:

[20] Ecorys (2019), *De kantorenmarkt op centraal stationslocaties in de regio Arnhem-Nijmegen*

- het courante beschikbare aanbod overtreft de vraag ruimschoots;
- daarnaast is er nog een groot volume incourant aanbod, met name op overige kantorenparken;
- en moet een deel van de afspraken met betrekking tot het schrappen van onbebouwd aanbod op bedrijventerreinen nog uitgevoerd worden.

In Tabel 5.1 wordt het courante, incourante en onbebouwde aanbod op de drie locatietypen uiteengezet. De hierboven geconstateerde mismatch wordt hierin ook cijfermatig duidelijk. In de volgende paragrafen wordt per locatietype een korte beschrijving van de vraag-aanbodsituatie en de daaruit resulterende afspraken gegeven.

Tabel 5.1 Kwalitatieve confrontatie vraag en aanbod.

	Centraal stationslocaties	Kantorenparken toekomstbestendig	Kantorenparken overig	Bedrijventerreinen
Ruimtevraag RPW	32.000 – 52.000 m²	24.000 – 36.000 m²		4.800 - 7.200m²
Courant aanbod	10.235 m²	26.950 m²	1.400 m²	20.750 m²
Onbebouwd aanbod	17.000 m²	-	5.000 m²	14.250 m²
Aanbod-	Tekort 5.000 – 25.000 m²	Evenwicht		Overschot 27.800 - 30.200 m²
Incourant aanbod	1.700 m²	27.750 m²	15.800 m²	3.425

5.2.2 *Centraal stationslocaties*

De centraal stationsgebieden van Arnhem en Nijmegen zijn de aangewezen locaties voor nieuwe en herontwikkelingen ten behoeve van kantoorruimte. In potentie bieden (her)ontwikkelingslocaties rondom Nijmegen Centraal voldoende potentie om in de ruimtevraag aldaar te voldoen. In Arnhem is wat dat betreft niet voldoende potentie.

Onder meer vanwege woningbouwontwikkelingen worden niet alle potentiele (her)ontwikkelings-locaties per definitie benut worden voor kantoorruimte. Dit leidt tot de noodzaak om buiten de centraal stationsgebieden op zoek te gaan naar geschikte overlooplocaties. Daarnaast ligt er een bestuurlijke taak in de prioritering van de afweging tussen wonen en werken.

Bestuurlijke prioritering: afweging tussen wonen en werken

Hoewel de (her)ontwikkelingspotentie om additionele kantoorruimte te realiseren in Nijmegen en in mindere mate in Arnhem aanwezig is, wordt door de markt de laatste jaren vooral ingezet op woningbouw. Dit is zelfs het geval wanneer er ruimte voor kantoren wordt opgenomen in het bestemmingsplan. Met het oog op het versterken van de regionale economische structuur ligt hier een bestuurlijke taak om naast woningbouw rondom de centraal stations ook van ruimte voor werken een prioriteit te maken.

Afspraken ten aanzien van kantoren op centraal stationslocaties

- Stimuleren van kantoorontwikkelingen op potentiele (her)ontwikkelingslocaties rondom het centraal station in Arnhem en Nijmegen;
- Naast de twee centraal stations worden de stations Arnhem Velperpoort, Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent aangewezen als HOV-locaties, die kunnen dienen als

overlooplocatie indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden.
  - Nabij station Arnhem-Zuid zet de gemeente in op verbetering van kantorenpark Gelderse Poort;
  - Op Elst Centraal is een kantoorontwikkeling tot maximaal 5000 m² bvo voor lokale (en regionale) kantoorgebruikers passend.
  - Nabij station Lent wordt ruimte geboden aan maximaal 5.000 m² bvo, ter versterking van het lokale vestigingsklimaat in de Waalsprong.

5.2.3 Kantoren op kantorenparken

Op kantorenparken is sprake van een evenwicht tussen vraag en aanbod als gekeken wordt naar het courant en onbebouwde aanbod. Daarnaast is er echter nog een aanzienlijke oppervlakte aan incourant aanbod. Bovendien is nog de tweedeling tussen toekomstbestendige[21] en overige[22] kantorenparken van belang:

- Op de toekomstbestendige kantorenparken is sprake van een evenwicht;
- Inclusief het courante en onbebouwde aanbod op overige kantorenparken is over het geheel gezien nog steeds sprake een evenwicht tussen vraag en aanbod;
- Daarnaast is er op toekomstbestendige (m.n. Gelderse Poort) en overige kantorenparken een aanzienlijke oppervlakte aan incourant aanbod. Na afronding van de transformatie van in totaal 26.000 m² incourant aanbod op Kronenburg, zal het resterende overaanbod op de overige kantorenparken voor uit courant aanbod bestaan.

Afspraken ten aanzien van kantoren op kantorenparken

- Concentratie van kantoorvolumes op de meest toekomstbestendige kantorenparken: Velperweg, Arnhems Buiten, Gelderse Poort[23], Brabantse Poort en Heijendaal;
- Benutten van geschikte kantorenparken als overloop voor CS-locaties, voorwaarden hierbij zijn:
  - Een goede ov-verbinding;
  - Toekomstbestendigheid van de locatie;
  - Multifunctionaliteit – aandacht voor voldoende voorzieningen en groen;
- Ruimte bieden aan het overig plan Lent tot maximaal 5.000 m² bvo (ter versterking lokaal vestigingsklimaat Waalsprong).
- Herstructurering en/of transformatie van incourant aanbod;

5.2.4 Kantoren op bedrijventerreinen

Er is sprake van een overschot aan kantoren op bedrijventerreinen. Dit overschot is met name terug te voeren op de aanzienlijke hoeveelheid courant en onbebouwd aanbod.

Afspraken ten aanzien kantoren op bedrijventerreinen

- Het onbebouwd aanbod op IJsseloord II wordt teruggebracht tot 10.000m². Daarmee voldoet de gemeente Arnhem aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021;
- De Hes West in Renkum is in het RPW verder niet meer meegenomen als toekomstige kantoorlocatie. Deze locatie wordt herontwikkeld naar een woonomgeving met een gedeeltelijke woon-werkfunctie. Hiermee heeft de gemeente Renkum voldaan aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.
- Voor de nog te ontwikkelen kavels op Mercurion Zevenaar wordt de bestemming gewijzigd naar lokaal bedrijventerrein. Voor bestaand vastgoed wijzigt er niets. Mercurion krijgt de status van

---

21 Velperweg, Arnhems Buiten, Gelderse Poort, Arnhem; en Brabantse Poort en Heijendaal, Nijmegen

22 Kronenburg/Vredenburg/Kroonpark, Arnhem

23 Gelderse Poort is toegevoegd aan de toekomstbestendige kantoorparken vanwege de plannen van de gemeente Arnhem om de aansluiting met station Arnhem-Zuid te verbeteren.

lokaal bedrijventerrein en valt dus onder de afspraken ten aanzien van lokale bedrijventerreinen. Hiermee voldoet de gemeente Zevenaar aan de regionale afspraken in het RPW 2017-2021.

- Inzetten op functieverandering van locaties met overaanbod naar gelang de behoefte op de locatie. Dit kan bijvoorbeeld de functie bedrijventerrein (Mercurion) of campus-gerelateerde kantoorfunctie zijn. Met de functieverandering naar een kantoorfunctie gerelateerd aan de campus wordt specifiek gedoeld op de Novio Tech Campus op Winkelsteeg.

DRAFT

6 Detailhandel

6.1 Regionale beleidsdoelstellingen detailhandel

Het hoofddoel van het regionale beleid voor de detailhandel is het in onderlinge samenwerking tussen de tot de regio behorende gemeenten creëren en in stand houden van een evenwichtige en duurzame regionale structuur voor de detailhandel en perspectief voor ondernemers/ marktpartijen, zodat zij kunnen en willen investeren in vernieuwing.

In feite gaat het er om dat de (groeiende) regiobevolking voorzien wordt van een zo compleet en gevarieerd mogelijk pakket aan winkels en aanverwante publieksgerichte voorzieningen passend bij het beoogde verzorgingsniveau, zo veel mogelijk geclusterd op goed bereikbare locaties en in voor de consument herkenbare centra, die ieder een eigen taak en functie hebben binnen de gehele detailhandelsstructuur.

Het regionale detailhandelsbeleid streeft naar de volgende doelstellingen.

- Het in stand houden en versterken van een evenwichtige en duurzame regionale detailhandelsstructuur met een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument én perspectief voor ondernemers/marktpartijen, zodat zij kunnen en willen investeren in vernieuwing;
- Het beschermen van de vitaliteit van binnensteden, dorpen en wijkcentra: perifere ontwikkelingen mogen niet concurreren met de reguliere detailhandel. Uitgangspunt is dat detailhandelsontwikkelingen in de centra een plek dienen te krijgen als ze ruimtelijk (qua volume en veiligheid) inpasbaar zijn.
- Het bereiken van een kwantitatief en kwalitatief evenwicht tot het jaar 2025. Overaanbod moet worden teruggedrongen, waarbij keuzen nodig zijn met betrekking tot de zachte en harde planvoorraad en onbenutte bestemmingsplancapaciteit.
- Gezien de beperkte uitbreidingsbehoefte focus op versterking van bestaande concentraties en het voorkomen van versnippering van het aanbod.

Om dit te bereiken, zullen de randvoorwaarden voor een goed functioneren van dergelijk aanbod geschapen moeten worden. Het gaat daarbij om:

- een goede bereikbaarheid en voldoende en goede parkeermogelijkheden;
- passende combinaties met andere winkels en voorzieningen;
- het zorgen voor aantrekkelijke verblijfsmilieus met een bijzonder karakter;
- inspelen op de vragen die de opkomst van internet aan ons stelt.

Het bovenstaande past in het streven om zodanige omstandigheden voor de detailhandel te creëren, dat een rendabele exploitatie van de ondernemingen mogelijk wordt gemaakt en perspectief voor de langere termijn wordt geboden.

Deze beleidsdoelstellingen gelden voor zowel de reguliere detailhandel als voor de perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (PDV/GDV). Onder reguliere detailhandel wordt verstaan: detailhandel die in de bebouwde kom en in de gangbare winkelcentra gevestigd is.

6.2 Regionaal beleid voor reguliere detailhandel

6.2.1 Onderdelen reguliere detailhandel

In het RPW 2017 werd het deel van het RPD dat betrekking heeft op het beleid voor de perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen (= PDV/GDV) reeds opgenomen, maar niet dat voor de reguliere detailhandel. Dit hoofdstuk 6 vervangt volledige RPD 2013. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Regionale structuur van de reguliere detailhandel;
- Impact trends reguliere detailhandel;
  - Doorgroei internetretail
  - Schaalvergroting supermarkten
  - Branchevervaging
- Specifieke vormen van detailhandel.

Voor ieder van deze onderdelen zijn in dit RPW spelregels vastgelegd die bijdragen aan de (door)ontwikkeling van de reguliere detailhandel op regionaal niveau. Voor de afspraken ten aanzien van deze onderdelen wordt verwezen naar bijlage II.

6.2.2 Toetsingscriteria reguliere detailhandel

Bij nieuwe initiatieven in reguliere detailhandelsgebieden is onder bepaalde omstandigheden regionale afstemming d.m.v. toetsing van het initiatief vereist. Toetsing op regionaal niveau vindt plaats bij detailhandelsinitiatieven die mogelijk negatieve effecten hebben op de bestaande of beoogde structuur van de reguliere detailhandel. Initiatieven kunnen voorgedragen worden door zowel gemeenten als andere partijen. Er is geen regionale afstemming nodig indien het detailhandelsinitiatief kleiner is dan 1.500 m² bvo.

Initiatieven voor winkelvestiging of –uitbreiding in de reguliere detailhandel worden, *voor regionale toetsing* voorgedragen indien:

- groter dan 1.500 m² bvo in de **niet-dagelijkse detailhandel** in de **lokaal verzorgende** reguliere winkelcentra;
- groter dan 1.500 m² bvo in de **dagelijkse detailhandel buiten stads-, dorps- wijk en buurtcentra**, met een bovengemeentelijk effect op de verzorgingsstructuur (bijvoorbeeld door de grensligging van een initiatief).
- Voor initiatieven groter dan 1.500 m2 bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.

6.3 Perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen

Er zijn twee redenen om detailhandel buiten centrumgebieden en buurt, wijk- en stadsdeelcentra te vestigen: volume of veiligheid. Op alle perifere winkellocaties (d.w.z. winkellocaties buiten de reguliere detailhandelsgebieden) is detailhandel in de PDV/GDV-branches enkel toegestaan indien die ruimtelijk niet inpasbaar is in de reguliere detailhandel.

Tot de perifere detailhandelsbranches (PDV) worden gerekend detailhandel in wonen, detailhandel in doe-het-zelf en de tuincentra. Grootschalige detailhandelsvestigingen (GDV) wordt alleen in enkele concentratiegebieden (zie: paragraaf 6.3.2) toegestaan en dienen ten minste 1.500 m² bvo groot te zijn. Tot de GDV-branches wordt gerekend: detailhandel in sport; detailhandel in hobby, spel & media en detailhandel in elektro.

6.3.1 Vraag en aanbod

Uit de marktruimteberekeningen voor PDV/GDV wordt geconcludeerd dat:

- Er over de regio gezien sprake is van overprogrammering, waarvan het zwaartepunt in deelregio Noord ligt. In deelregio Midden is sprake van een evenwicht, terwijl in deelregio Zuid enige ontwikkelruimte bestaat. Voor overige winkellocaties is overal sprake van een overschot, wederom met het zwaartepunt in deelregio Noord (zie Tabel 6.1 en Tabel 6.2).
- De kwaliteit van het aanbod van een aantal locaties onvoldoende is en niet aansluit bij de kwaliteiten die de markt vraagt;
- Vigerende bestemmingsplannen in een aantal gevallen ruimte bieden voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen die strijdig zijn met het RPW. Hierbij gaat het om ontwikkelingen die leiden tot een toename van reeds bestaand overaanbod, of concurrentie met centrumgebieden, stadsdeelcentra en wijken buurtcentra. Het betreft zowel onbenutte planvoorraad in bestemmingsplannen voor nieuwe detailhandel (bijvoorbeeld op bedrijventerreinen) maar ook ruimte die kan vrijkomen na de beëindiging van de bestaande detailhandelsactiviteit.

Tabel 6.1 Marktruimte en planaanbod in concentratiegebieden

Concentratiegebieden	Noord	Midden	Zuid	Totaal regio
Netto-marktruimte	-123	-3.332	12.333	8.878
Harde planvoorraad	59.050	6.000	20.000	85.050
Zachte planvoorraad	0	0	0	0
Totaal planvoorraad	**59.050**	**6.000**	**20.000**	**85.050**
Strategische reserve	*0*	*0*	*8.000*	*8.000*
Verschil	-59.173	-9.332	-333	-68.172

Bron: Ecorys (2019) Bouwstenenrapport PDV/GDV Herijking Regionaal Programma Werklocaties.

Tabel 6.2 Marktruimte en planaanbod op overige winkellocaties[24]

Overige winkellocaties	Noord	Midden	Zuid	Totaal regio
Netto-marktruimte	718	-3.442	13.895	9.719
Harde planvoorraad	32.770	0	27.250	60.020
Zachte planvoorraad	0	0	0	0
Totaal planvoorraad	**32.770**	**0**	**27.250**	**60.020**
Strategische reserve	5.000	0	0	5.000
Verschil	-27.052	-3.442	-13.355	-43.849

Bron: Ecorys (2019) Bouwstenenrapport PDV/GDV Herijking Regionaal Programma Werklocaties.

6.3.2 *Concentratiegebieden*

In het RPW is een aantal locaties benoemd als concentratiegebied voor perifere detailhandel met een bovenlokale verzorgingsfunctie. Het gaat om de onderstaande 13 concentratiegebieden:

- Arnhem-Zuid, meubelplein Elden;
- Arnhem-Zuid, Olympus Park;
- Beuningen, de Heuve (Hadrianussingel, Claudiuslaan);
- Duiven, Nieuwgraaf (IKEA, Makro, Praxis);
- Duiven, Graafstaete (Gamma, Intratuin);
- Huissen, 't Pannenhuis (Janssen);
- Nijmegen, woonboulevard Novium;
- Elst, Intratuin
- Wijchen, Woondrome;
- Zevenaar, Hengelder;
- Zevenaar, Tatelaar.

[24] Dit is exclusief de onbenutte bestemmingsplanruimte voor PDV op de bedrijventerreinen in de gemeente Druten en Hengelder, Zevenaar. Hierover worden afspraken gemaakt met de gemeente, regio en de Provincie.

Ook de twee toekomstige locaties Ressen in Nijmegen-Noord en Spoorallee Zevenaar zijn als concentratiegebied aangewezen, zij het onder voorwaarden. Voor de locatie Nijmegen Ressen is inmiddels een bestemmingsplan vastgesteld. De locatie Zevenaar Spoorallee (Factory Outlet) heeft een status aparte.

De locaties Duiven, Nieuwgraaf en Graafstaete beschouwen wij in dit RPW als één locatie. Voor de locaties Zevenaar Hengelder en Tatelaar is de gemeente Zevenaar van plan om in verband met aanpassingen aan de infrastructuur de bestaande PDV op Tatelaar te herstructureren en die te concentreren op Hengelder. De planologische mogelijkheden voor uitbreiding of versterking van de bovengenoemde concentratieplekken is beperkt. Toch is het wenselijk om dynamiek (vernieuwing, verplaatsing, uitbreiding) juist op deze plekken mogelijk te maken. Om dit te faciliteren moeten de mogelijkheden voor herstructurering, herinvulling en herontwikkeling verkend worden.

Voor concentratiegebieden Duiven Graafstaete, Zevenaar Spoorallee (FOC), Zevenaar Hengelder, Zevenaar Tatelaar, Huissen Pannenhuis, Elst Aamsepoort, Nijmegen Ressen, Nijmegen woonboulevard Novium worden geen detailhandelsvestigingen in de GDV-branches[25] toegestaan. Met betrekking tot de toelaatbaarheid van GDV-branches in de overige concentratiegebieden zijn en worden specifieke afspraken gemaakt door provincie en gemeente[26].

FOC Spoorallee Zevenaar (status aparte)

Op deze locatie zal een factory outlet center (FOC) worden gerealiseerd met een assortiment met hoofdzakelijk detailhandel in kleding, sport en luxe en daarnaast een supermarkt. Alleen de component detailhandel in sport en vrije tijd overlapt met de marktruimte voor PDV/GDV-branches. Inmiddels bestaat er een onherroepelijk bestemmingsplan met mogelijkheden voor maximaal 12.000 m² (in de benoemde branches). Voor eventuele uitbreiding in de toekomst zal opnieuw (onderzoek) en besluitvorming nodig zijn.

6.3.3 Overige winkellocaties

Op de winkellocaties op bedrijventerreinen die in het RPW niet als concentratiegebied voor PDV/GDV- zijn aangewezen (zowel cluster als solitair), kan in principe geen nieuw pdv/gdv aanbod toegevoegd worden. Er geldt een “nee, tenzij” beleid in de regio. Er wordt verschil gemaakt tussen locaties waar nu al meer dan 1.500 m² wvo aan PDV/GDV aanwezig is en locaties waar nu nog minder dan 1.500 m² wvo PDV/GDV aanwezig is (maar waar wel harde of zachte planvoorraad voor nieuwe PDV/GDV bestaat om 1.500 m² te overstijgen).

Nieuwe detailhandel is op de bedrijventerreinen niet toegestaan, tenzij de ontwikkeling qua omvang en verkeersaantrekkende werking past bij de functie van het verzorgingsgebied. Bij ‘tenzij’-ontwikkelingen moet worden aangetoond dat er:

- Geen ruimte is in concentratiegebieden;
- Sprake is van lokale uitbreiding/verplaatsing; en/of
- Elders in de gemeente/subregio planologische ruimte voor PDV/GDV wordt wegbestemd.

In het kader van dit RPW wordt voorgesteld om marktinitiatieven onder voorwaarden te concentreren op de overige winkellocaties (> 1.500 m² bvo). Het betreft circa 34 kleinere concentraties van perifere detailhandelslocaties en een aanzienlijk aantal solitaire winkels (veelal lokaal verzorgend) met meer dan 1.500 m² wvo aan pdv/gdv-aanbod.

---

25 Detailhandelsvestigingen in de GDV-branches in de concentratiegebieden dienen ten minste 1.500 m² BVO groot te zijn. Tot de GDV-branches worden de volgende branches gerekend: detailhandel in sport, detailhandel in hobby, spel & media en detailhandel in elektro.

26 De provinciale verordening staat GDV op perifere locaties in principe niet toe. Voor eventuele uitzonderingen is regionale afstemming vereist.

6.3.4 *Stappenplan*

Ter uitwerking van deze afspraken is per deelgebied een duidelijk voorstel gemaakt hoe te komen tot herprogrammering en evenwicht (rekening houdend met marktruimte etc.). Dit voorstel is uitgewerkt in drie stappen:

- Stap 1 - Zachte plancapaciteit laten vervallen (bij onvoldoende marktruimte). In deze eerste stap besluiten de regiogemeenten om te stoppen met alle zachte plannen, tenzij er juist sprake is van niet-bediende marktruimte. In die gevallen kunnen zachte plannen worden uitgewerkt.
- Stap 2: Regionale afspraak om geen gebruik te maken van afwijkingsmogelijkheden in bestemmingsplannen. In deze tweede stap besluiten alle regiogemeenten om geen gebruik te maken van bestaande afwijkingsmogelijkheden. Die planologische mogelijkheid valt dan weg. Dit geldt voor alle 13 concentratiegebieden en 35 overige winkellocaties.
- Stap 3: Voorzienbaarheid creëren voor (delen van) harde plancapaciteit om vervolgens vanaf 1 januari 2021 capaciteit definitief weg te nemen. In deze laatste stap wordt eerst gekeken naar de kwaliteiten van de locaties met harde plancapaciteit. Vervolgens wordt de volgorde in (deels) te schrappen harde plancapaciteit aangegeven. Hierbij spelen ook overwegingen als centrale ligging in de regio, grootschaligheid van de locatie/cluster, gericht op lokaal voorzieningenniveau en tegengaan van versnipperd aanbod, een rol. Bij overige winkellocaties zonder harde plancapaciteit kan marktruimte worden overgeheveld naar groene concentratiegebieden.

De gemeenten met een schrapopgave ten aanzien van PDV (o.a. Beuningen, Druten en Zevenaar) maken hierover in het eerste half jaar van 2021 nadere afspraken met de regio en de Provincie. Hierbij geeft de gemeente in overleg met de regio en de Provincie uitsluitsel over de uitvoering hiervan om te komen tot een gedragen en economische acceptabele oplossing voor de regio.

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke delen van de planvoorraad per deelregio op basis van deze drie selectiestappen dienen te worden geschrapt. Daarbij wordt verschil gemaakt tussen de planvoorraad in de concentratiegebieden en de planvoorraad van de overige perifere winkellocaties.

6.3.5 *Afspraken voor herprogrammering*

Algemene afspraken ten aanzien van PDV/GDV

- Lokaal verzorgende perifere detailhandel buiten concentratiegebieden < 1.500 m² bvo blijft mogelijk. Gemeenten maken zelf de afweging voor dergelijke kleine ontwikkelingen met een vooral lokale functie. Indien (na vaststelling van het RPW) door uitbreiding een bestaande detailhandelsvoorziening groter wordt dan 1.500 m² bvo, is regionale afstemming vereist;
- Nieuwe initiatieven voor perifere detailhandel met een oppervlakte > 1.500 m² worden, na regionale afstemming bij voorkeur in concentratiegebieden gevestigd. Daarbij is maatwerk belangrijk. Per geval wordt bekeken of de ontwikkeling wenselijk is vanuit de doelen van het RPW en/of het past binnen de gestelde beleidskaders.
- Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m2 wvo.
- Uitbreiding van bestaande perifere detailhandel is mogelijk tot 1.500 m². Als de vestiging na uitbreiding groter is dan 1.500 m² bvo is regionale afstemming vereist.
- Dit geldt ook voor verplaatsingen, waarbij de som van de winkeloppervlakte van het nieuwe pand en het vrijkomende pand hoger is dan 1.500m². In dat geval wordt bekeken wat

publiekrechtelijke en/of privaatrechtelijke is vastgelegd over de detailhandelsbestemming van het pand dat na de verplaatsing vrij komt. Dit vraagt om een zorgvuldige onderbouwing, (o.a. toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking). Aangetoond moet worden dat de uitbreiding bedrijfseconomisch nodig is en verplaatsing niet nodig/mogelijk is.

- Na bedrijfsbeëindiging op solitaire locaties wordt het gebruik 'bevroren': bestaande vestiging en gebruik wordt gehandhaafd, maar er kunnen geen vierkante meters detailhandel toegevoegd worden. Bedrijfsopvolging is dus toegestaan, zolang de locatie in gebruik blijft voor dezelfde functie. Het gaat om voortgezet identiek gebruik (zelfde soort perifere detailhandel).
- Bij bedrijfsbeëindiging op solitaire (en/of overige perifere) winkellocaties zet de gemeente na een periode van langdurige leegstand in op het wegnemen van de detailhandelsbestemming en/of transformatie.
- In dit RPW is geïnventariseerd hoe groot het aanbod verborgen plan- en restcapaciteit voor pdv is. We gaan ervan uit dat het overgrote deel van deze plan- en restcapaciteit nu bekend is. Wanneer in de toekomst blijkt dat er toch nog verborgen capaciteit is binnen een gemeente, dan zal de betreffende gemeente zich inspannen om deze ruimte zo spoedig mogelijk uit de markt te nemen en de planologische maatregelen nemen die daarvoor nodig zijn.

Meer specifiek betekent dat het volgende voor de concentratiegebieden en de overige winkellocaties:

Afspraken ten aanzien van PDV/GDV in concentratiegebieden

Deelregio Noord

Er is voor deelregio Noord gekozen voor concentratiegebied Duiven Centerpoort hier is nog ruimte voor 32.000 m² PDV met bovenregionale aantrekkingskracht. Hieraan zijn enkele restricties verbonden[27].

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte te krijgen:

1. Geen zachte plannen;
2. Geen afwijkingsmogelijkheden;
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen):
    a. Zevenaar Hengelder vanwege de beperkte kwaliteit van de locatie[28].
    b. Duiven Centerpoort/Nieuwgraaf (18.000 m²), reserveren voor pdv in-en-om-het-huis met bovenregionale aantrekkingskracht.
4. Behoud van de mogelijkheden Duiven Centerpoort met omvang 14.000 m² bvo voor reguliere PDV en reservering van 18.000 m² voor PDV met bovenregionale aantrekkingskracht aansluitend op de aanwijzing als themacentrum op het gebied van wonen/ in-en-om-het-huis[29]

[27] Het IOW kan een positief advies afgeven voor deze ontwikkelingen als wordt voldaan aan de randvoorwaarden: voorziet in een bovenregionale behoefte, een grootschaligheid van > 5.000 m² WVO, uitsluitend in de branches wonen/in-en-om-het-huis (nader te preciseren), beperkingen op het nevenassortiment (nader te preciseren) en geen detailhandelsstructuur-verstorende werking voor omliggende gemeenten. Daarnaast moet het bestaande bestemmingsplan worden aangepast/aangescherpt op de branchering en nevenassortiment.

[28] Uitwerking van de schrapopgave vindt in de eerste helft van 2021 plaats door de gemeente, regio en Provincie Gelderland.

[29] Het IOW kan een positief advies afgeven voor deze ontwikkelingen als wordt voldaan aan de randvoorwaarden: voorziet in een bovenregionale behoefte, een grootschaligheid van > 5.000 m2 WVO, uitsluitend in de branches wonen/in-en-om-het-huis (nader te preciseren), beperkingen op het nevenassortiment (nader te preciseren) en geen detailhandelsstructuur-verstorende werking voor omliggende gemeenten. Daarnaast moet het bestaande bestemmingsplan worden aangepast/aangescherpt op de branchering en nevenassortiment.

Deelregio Midden

Ondanks beperkte marktruimte blijven er mogelijkheden (tot 2.000 m² bvo) op de Aamsepoort Zuid (concentratiegebied).

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte:

1. Geen zachte plannen;
2. Wegnemen harde plancapaciteit voor Elst Aamsepoort Noord;
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen):
    a. Niet van toepassing.
4. De afwijkingsmogelijkheden van Elst Aamsepoort Zuid overeind houden ondanks kleine overschrijding marktruimte.

Deelregio Zuid

De marktruimte in concentratiegebieden in regio Zuid is ingevuld met de ontwikkeling van max. 20.000 m² bvo marktruimte in Ressen voor een solitaire bouw- en tuinmarkt. Daarmee is ook de strategische reserve van 8.000 m² benut.

De plannen en marktruimte in concentratiegebieden in deelregio Zuid zijn, met de invulling van Nijmegen Ressen, in evenwicht.

Afspraken ten aanzien van PDV/GDV op overige winkellocaties

Deelregio Noord

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte te krijgen:

1. Geen zachte plannen.
2. Wegnemen afwijkingsmogelijkheden, Arnhem-IJsseloord I, Arnhem-Rijkerswoerd, Arnhem-Overmaat, Lobith-Halve Maan, Herwen-Nijverheidsstraat en Pannerden-Industrieweg.
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen): IJsseloord II (26.000 m2), vanwege beperkte kwaliteit locatie.
4. Strategisch reserveren van de marktruimte (5.000 m2 bvo) en op termijn invullen op een overige winkellocatie van voldoende kwaliteit.

Deelregio Midden

Voor de regio Midden bestaan geen geschikte overige winkellocaties. Er is tevens geen marktruimte.

Deelregio Zuid

De marktruimte voor regio Zuid (overige winkellocaties) wordt ingevuld door benutting van de mogelijkheden Nijmegen Mercuriuspark (tot 10.000 m² bvo), Wijchen Nieuweweg (tot 2.500 m² bvo) en Druten-Westerhout (tot 4.000 m² bvo).

Voorstel voor vermindering om plannen in balans met marktruimte te krijgen:

1. Geen zachte plannen, stoppen met Nijmegen-Wolfkuilseweg.
2. Aanpassen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies conform regels RPW.
3. Schrappen harde plannen (voorzienbaarheid opleggen):
    a. Beuningen-Van Heemstraweg[30].
    b. Druten-Westerhout en Klepperheide, bestaande pdv kan blijven. De rest van de plancapaciteit schrappen met uitzondering van de overeengekomen 4.000 m2.

[30] Uitwerking van de schrapopgave vindt in de eerste helft van 2021 plaats door de gemeente, regio en Provincie Gelderland.

4. Behoud van de mogelijkheden Nijmegen-Mercuriuspark (max. 10.000 m2 bvo), Wijchen-Nieuweweg (max. 3.000 m2 bvo) en clusteren mogelijkheden in Druten op Westerhout (max. 4.000 m2 bvo).

DRAFT

Bijlage I

Definitielijst

- **Regionaal bedrijventerrein**: Een bedrijventerrein met een overwegende kavelgrootte >0,5 ha en/of een aantoonbaar regionale werkgelegenheidsfunctie.
- **Lokaal bedrijventerrein:** Een bedrijventerrein met een overwegende kavelgrootte <0,5 ha en een lokale werkgelegenheidsfunctie.
- **XXL-logistiek**: kavels > 4ha, opstal >25.000m²
- **Europees distributiecentrum (EDC)**: magazijnen van waaruit een bedrijf klanten in heel Europa of een groot deel van Europa beleverd met het volledige assortiment of een substantieel deel van zijn assortiment.
- **Nationaal distributiecentrum (NDC):** Deze distributiecentra hebben feitelijk dezelfde functies als een EDC, maar bedienen hoofdzakelijk klanten in een kleinere regio bijvoorbeeld Benelux, Nederland of Oost-Nederland.
- **Regionaal distributiecentrum (RDC)**: Deze distributiecentra hebben feitelijk dezelfde functies als een EDC, maar bedienen hoofdzakelijk klanten in een kleinere regio bijvoorbeeld Benelux, Nederland of Oost-Nederland.
- **Witte raaf**: De zogenaamde witte raaf is, vanwege de (kavel)omvang en de reikwijdte van het zoekgebied, een bijzondere vorm van XXL-logistiek. Deze witte raven worden gedefinieerd als logistieke partijen die veelal zoeken naar kavels met een omvang van meer dan 10 hectare en geen binding hebben met de regio. Dit wil zeggen dat het zoekgebied regio- en zelfs landgrensoverschrijdend is (bijvoorbeeld de Benelux en Duitsland). De witte raaf vormt daarmee een uitzondering binnen de XXL-logistiek. Besluitvorming over het faciliteren van deze uitzonderlijke vorm van XXL-logistiek valt buiten de prognoses van de ruimtebehoefte. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt daarom primair bij de Provincie Gelderland.
- **BREEAM**: Het keurmerk BREAAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) is een meet instrument voor de beoordeling van de duurzaamheid van projecten. De Dutch Green Building Council (DGBC) is een stichting die het BREAAM-NL duurzaamheidskeurmerk heeft ontwikkeld voor Nederlandse gebouwen (renovatie en nieuwbouw), gebieden en infrastructuur.
- **Watergebonden bedrijvigheid**: bedrijven die direct aan het vaarwater liggen met vaak een eigen kade of gebruikmaken van een direct naastliggende openbare kade. Vaak bulkbedrijven, zoals betonbedrijven, zand- en grindbedrijven, etc.
- **Waterverbonden bedrijvigheid**: bedrijven die gebruik maken van het water of een kade maar goed op enige afstand van het water gelegen kunnen zijn. Bijvoorbeeld bij containerterminals of gebruik van het water in het productieproces.
- **Detailhandel** - Verkoopkanaal voor goederen rechtstreeks aan de eindgebruiker
- **Detailhandel (als activiteit)** - Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, alsmede de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan de uiteindelijke gebruiker of verbruiker
- **Reguliere detailhandel** - De detailhandel die in de bebouwde kom en in de gangbare winkelcentra gevestigd is. Reguliere detailhandel wordt aangeduid om het verschil aan te geven met GDV- en PDV/GDV-aanbod op perifere locaties.
- **Vloerproductiviteit** - Gemiddelde omzet in gevestigde winkels per m² winkelvloeroppervlak (wvo)
- **Winkelvloeroppervlakte (wvo)** - De voor publiek toegankelijke, zichtbare, overdekte en ommuurde winkelruimte (dus excl. magazijn, kantoor, etalage, etc.)
- **Bruto vloeroppervlakte (bvo)** - Ook wel bebouwd oppervlak van een ruimte of een groep van ruimten, is de oppervlakte, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande

scheidingsconstructies, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimten omhullen. Meten vindt plaats op basis van NEN 2580.

- **Koopstromenonderzoek** Onderzoek middels een enquête gehouden onder de bevolking van een bepaald gebied (zoals kern, gemeente, regio of provincie) om te bepalen waar (in welke winkels, concentraties) hun detailhandelsbestedingen terecht komen. Hiermee is het koopgedrag vast te stellen voor een bepaalde aankoopplaats
- **Haalbare omzet** - De vermenigvuldiging van aantal inwoners 2020, voor inkomenselasticiteit gecorrigeerd bestedingsbedrag en haalbare regionale binding, verhoogd voor omzettoevloeiing
- **Haalbaar aantal m2 wvo** - De uitkomst van de deling van haalbare omzet door normatieve vloerproductiviteit per PDV/GDV-branche, dit is het totaal aantal m2 wvo dat in de regio of de deelregio beschikbaar zou kunnen zijn per PDV/GDV-branche in het jaar 2020.
- **Bruto-marktruimte (= distributieve ruimte)** - De vermindering van het haalbaar aantal m2 wvo en het aanwezig aantal m2 wvo, met andere woorden het aantal m2 winkelvloeroppervlakte dat toegevoegd kan worden**.**
- **Netto-marktruimte** - De vermindering van bruto-marktruimte met het verwachte toekomstige hergebruik van leegstaande winkelpanden voor detailhandel.
- **Overcapaciteit** - Indien de vermindering van het haalbaar aantal m2 wvo en het aanwezig aantal m2 wvo leidt tot een negatieve uitkomst. Er is relatief te veel winkelvloeroppervlakte aanwezig.
- **Harde planvoorraad (bij recht)** - Het aantal m2 bvo dat volgens het geldende bestemmingsplan kan worden gerealiseerd.
- **Harde planvoorraad (via ontheffing)** - Het aantal m2 bvo dat volgens het geldende bestemmingsplan pas na een ontheffing en/of de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid door het bevoegd gezag kan worden toegelaten.
- **Zachte planvoorraad** - De plannen die wel circuleren, maar die volgens het geldende bestemmingsplan niet kunnen worden gerealiseerd Verborgen planvoorraad De bestemming van een locatie volgens het geldende bestemmingsplan laat ander functioneel gebruik dan het bestaande functioneel gebruik toe
- **Overprogrammering** - De totale planvoorraad is groter dan de netto-marktruimte
- **Onderprogrammering** - De totale planvoorraad is kleiner dan de netto-marktruimte
- **ABC-goederen** - Groothandel, tussenhandel en detailhandel in auto's, boten, caravans, motoren en landbouwwerktuigen, alsmede reparatie van en handel in onderdelen voor deze vervoersmiddelen. De ABC-goederen worden in bestemmingsplannen vaak geschaard onder 'volumineuze detailhandel'.
- **Volumineuze detailhandel** - Meestal: detailhandel (als activiteit) in PDV, in brand- en explosiegevaarlijke goederen en in volumineuze goederen zoals ABC-goederen en grove bouwmaterialen en daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmaterialen, onderdelen en/of materialen. De definitie kan per bestemmingsplan verschillen.
- **PDV** - Tot de perifere detailhandelsbranches (= PDV) worden gerekend detailhandel in wonen, detailhandel in doe-het-zelf en de tuincentra.
- **GDV** - (= grootschalige detailhandelsvestigingen) Winkels die ten minste 1.500 m² bvo groot zijn in andere branches dan de PDV-branches. Grootschalige detailhandel heeft oppervlakte als criterium, niet de branchering (zoals PDV). Tot de GDV-branches wordt gerekend detailhandel in sport, detailhandel in elektro en detailhandel in hobby, spel en media.
- **PDV/GDV-locatie** - Plaats waar detailhandel gevestigd is buiten het reguliere winkelaanbod en waar detailhandel in de PDV-branches en (voorwaardelijk) van detailhandelsvestigingen met meer dan 1.500 m2 bvo in de GDV-branches wordt toegelaten.
- **Centraal stationslocatie** - Kantoorlocatie rondom centraal stations. De locatie is afgebakend op basis van een loopafstand van 12 minuten, oftewel circa 1.000 meter, gemeten vanaf alle in- of uitgangen.
- **Kantorenpark** - Formele werklocatie met enkelbestemming kantoor.

- **Kantoren op bedrijventerreinen** – Formele werklocatie met een bedrijfsbestemming, inclusief de kantoren.

DRAFT

Bijlage II

Regionale afspraken ten aanzien van reguliere detailhandel

Regionale hoofdstructuur reguliere detailhandel

Het beleid van de regio is in eerste instantie gericht op het in stand houden en versterken van een evenwichtige en duurzame regionale detailhandelsstructuur, met een zo compleet mogelijk voorzieningenpakket voor de consument. Tot de regionale hoofdstructuur voor reguliere detailhandel worden de volgende winkelgebieden gerekend:

- de bovenregionaal verzorgende kernwinkelgebieden van Arnhem en Nijmegen,
- de regionaal verzorgende centra, te weten de hoofdwinkelcentra van Elst, Wijchen en Zevenaar en de grote stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg en
- de lokaal verzorgende dorps-, wijk- en buurtcentra, alsmede stadsdeelcentrum Presikhaaf.

Uit het regionaal koopstromenonderzoek blijkt dat de regionale hoofdstructuur (zoals deze voor het eerst werd omschreven in het RPD 2013) geen wijziging behoeft.

Met betrekking tot de omvang en samenstelling van de regionale hoofdstructuur van de reguliere detailhandel wordt geconcludeerd dat:

- vraag en aanbod voor de dagelijkse detailhandel op regionaal niveau (nagenoeg) in evenwicht zijn;
- er op regionaal niveau enige uitbreidingscapaciteit is voor niet-dagelijkse detailhandel;
- hoewel de winkelleegstand in de laatste jaren is afgenomen, de winkelleegstand op regionaal niveau nog boven frictieniveau ligt.

Op lokaal niveau of op het niveau van de deelgebieden van de regio kan er echter sprake zijn van een andere situatie: overcapaciteit, uitbreidingscapaciteit of hoge winkelleegstand. Het blijft de ambitie om de concurrentiekracht van de totale reguliere detailhandel te versterken. Eventuele toename van winkelruimte in de regionale hoofdstructuur voor reguliere detailhandel blijft allereerst een kwestie van lokaal beleid. Daar waar sprake is van bovenlokale implicaties (> 1.500 m2) worden de spelregels voor het regionale beleid voor de reguliere detailhandel toegepast.

Afspraken ten aanzien van de regionale structuur van de reguliere detailhandel

- De regionale hoofdstructuur voor de reguliere detailhandel blijft ongewijzigd;
- Op nieuwe initiatieven zijn de spelregels voor de reguliere detailhandel reguliere detailhandel, zoals beschreven in paragraaf 6.2.6, van toepassing.

Impact doorgroei internetretail

Door de toenemende verkoop via internet neemt de omzetpotentie voor fysieke winkels af. Veel winkels spelen hierop in door zelf ook via internet te verkopen. Daarnaast komt het voor dat webshops fysieke winkels openen. De omzet van internet-retail zal naar verwachting blijven groeien in de komende jaren. Omdat niet alle producten zich even goed lenen voor online verkoop, verschilt het effect van internet-retail op de omzetpotentie voor fysieke detailhandel sterk per branche. De komende vijf tot tien jaren moet in de regio Arnhem-Nijmegen rekening gehouden worden met een (nieuwe) uitval van 5 tot 7,5% van het aantal winkels. De uitval van winkelvloeroppervlakte zal relatief minder zijn, omdat de winkels in de risicobranches over relatief minder wvo beschikken.

In zoverre gemeenten controle kunnen en willen uitoefenen op de uitval van winkels (en uitgaande van de lokale omzetmogelijkheden) kan er bijvoorbeeld naar worden gestreefd om het aantal winkels in de branches die het nu al moeilijk hebben in de gemeente te saneren via geleidelijke weg en de leegkomende panden anders in te vullen, bijvoorbeeld als kantoorruimte, woning of in de detailhandelsbranches met een positieve groeiverwachting.

Daarnaast is specifiek beleid gewenst voor het planologisch mogelijk maken van de benutting van bedrijfsruimte ten behoeve van internet-retail.

Afspraken ten aanzien van internetretail

De spelregels voor reguliere detailhandel, die zijn beschreven in paragraaf 6.2.6, zijn ook voor internetretail de leidraad. Meer specifiek worden met betrekking tot het ruimtelijk beleid voor internetretail vier vormen onderscheiden:

1. internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument (detailhandel);
2. internet-retail met een afhaallocatie voor de consument, zonder tonen van goederen;
3. internet-retail met een afhaallocatie als nevenactiviteit;
4. Internet-retail zonder consument ter plaatse.

Voor deze vormen van internetretail gelden de volgende specifieke afspraken. De beoordeling van lokale initiatieven (d.w.z. initiatieven < 1.500m²) geschiedt op gemeentelijk niveau. In het RPD 2013 werden reeds enkele afspraken over internet-retail opgenomen. In verband met de ontwikkeling van internet-retail in de laatste jaren, worden nu de volgende vier afspraken onderscheiden.

1. *Internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument (detailhandel)*
   - Internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument moet worden gevestigd binnen de winkelcentra die tot de reguliere detailhandel worden gerekend.
   - Internet-retail waarbij goederen worden getoond aan de consument wordt buiten de reguliere detailhandelsgebieden in principe niet toegestaan.
   - Voor vestiging van internet-retail met een oppervlakte van meer dan 1.500 m² buiten de reguliere detailhandelsgebieden wordt verwezen naar het onderdeel PDV/GDV.

2. *Internet-retail met een afhaallocatie voor de consument, zonder tonen van goederen*
   - Er zijn geen ruimtelijke bezwaren voor afhaalpunten op bedrijventerreinen, hierop zijn de spelregels voor PDV/GDV van toepassing;
   - Indien het afhaalpunt wordt gecombineerd met een ruimte waarin goederen worden getoond aan consumenten, gelden de regels onder 1.

3. *Internet-retail met een afhaallocatie voor de consument, als nevenactiviteit*
   - Voor de afhaallocatie-ruimte gelden (ook in geval van grootschalige detailhandel) de regels voor detailhandel als nevenactiviteit (zie: p. 60).

4. *Internet-retail zonder consument ter plaatse*
   - Het gaat hier om het online kopen van goederen (waarbij de goederen zijn opgeslagen in een bedrijfsruimte, kantoor of woning in de regio), die direct bij de consument worden afgeleverd. Voor deze internet-retail gelden de regels in het bestemmingsplan, bijvoorbeeld die voor de uitoefening van aan huis verbonden beroep of een bedrijventerrein.

Schaalvergroting van supermarkten

In de Nederlandse supermarktbranche is de trend naar winkels van 1.700-2.000 m² bvo dominant. Daarnaast investeert de branche in twee specifieke marktsegmenten: in stadswinkels in de binnensteden (circa 250 m² wvo) en in megasupermarkten (> 2.500 m² wvo). Hoewel de

marktruimteberekening voor dagelijkse detailhandel op lichte overcapaciteit (gezond evenwicht) uitkomt, laat de marktruimteberekening voor de supermarktbranche in zijn geheel toch een ontwikkelingsruimte zien. Dit wordt veroorzaakt door de relatief lage omzet per m² in het andere deel van de dagelijkse detailhandel, versspeciaalzaken en drogisterijen. Daarnaast wordt verondersteld dat het supermarktaandeel doorgroeit ten koste van het aandeel van de versspeciaalzaken en drogisterijen en dat het marktsegment van de discounters een bepaalde niet-dagelijkse omzet realiseert.

De uitbreidingscapaciteit voor de supermarkten is in principe voldoende om in de komende tien jaren een of meer nieuwe megasupermarkten te accommoderen c.q. om de vergroting van een of meer supermarkten tot megaformaat mogelijk te gaan maken. Het is echter niet mogelijk om precies aan te geven welk deel van de winkelvloeroppervlakte van de supermarktbranche zou moeten worden ingevuld met megasupermarkten (> 2.500 m² wvo) om te zorgen voor een zo optimaal mogelijke bezetting van de supermarktbranche in de regio in totaliteit. Bovendien is de regio Arnhem-Nijmegen in verhouding met Nederland al relatief sterk bezet qua (mega)supermarkten.

Het is niet zonder meer zo dat de kwaliteit van de dagelijkse detailhandel met een verdere versterking van het marktsegment van de megasupermarkten vanzelfsprekend stijgt. Het is zelfs denkbaar dat het een averechts effect heeft, doordat de bestedingen in een megasupermarkt ten koste gaan van bestedingen elders. Het is daarom belangrijk per geval een afweging te maken aan de hand van de spelregels in dit RPW.

Afspraken ten aanzien van de schaalvergroting van supermarkten

- Solitaire vestiging, vestiging op PDV/GDV-locaties, bedrijventerreinen en/of vestiging in het buitengebied van supermarkten (waaronder megasupermarkten) wordt niet toegestaan[31];
- Indien er overwogen wordt om een nieuwe megasupermarkt in de regio te openen of om een bestaande supermarkt te laten doorgroeien tot megaformaat, dient zo'n initiatief te worden getoetst aan de spelregels die zijn beschreven in paragraaf 6.2.6.

Branchevervaging

Branchevervaging betekent dat een detailhandelsbedrijf gaat verbreden door goederen te gaan verkopen en diensten te gaan leveren die niet tot de hoofdactiviteit worden gerekend, oftewel: er worden nevenactiviteiten toegevoegd. Een specifieke vorm van branchevervaging is een shop-in-the-shop, waarbij een onderdeel van een winkel dat zodanig is afgescheiden van de rest van de winkel dat dit zelfstandig kan worden bezocht. Soms worden kleine delen van een winkelpand verhuurd aan een concessionair of in consignatie gegeven, om bepaalde collecties te verkopen. Daarnaast is het schenken van alcohol een belangrijk vraagstuk bij branchevervaging. Hiervoor volstaat het gemeentelijke drank- en horecabeleid.

Om te voorkomen dat nevenactiviteiten zo omvangrijk worden dat het tot een onaanvaardbaar leegstandrisico elders leidt, moeten op regionaal niveau enkele afspraken worden vastgelegd om de risico's van branchevervaging voor de regionale structuur van de reguliere detailhandel zo klein mogelijk te maken.

Afspraken ten aanzien van branchevervaging

- De bruto-vloeroppervlakte voor nevenactiviteit moet ondergeschikt blijven aan dat van de hoofdactiviteit, waarbij een maximum van 20% van het bvo voor alle nevenactiviteiten samen gebruikelijk is, eventueel beperkt tot een maximum aan m² bvo.

[31] Afspraken ten aanzien van reguliere supermarkten vallen onder reguliere detailhandel.

- Shops-in-the-shops zijn toegestaan voor zover er geen strijdigheid ontstaat (qua omvang en branchering) met het geldende beleid en het geldende bestemmingsplan.

Specifieke vormen van detailhandel

Er worden vanuit distributieplanologisch oogpunt enkele specifieke vormen van detailhandel onderscheiden Deze specifieke vormen van detailhandel werden reeds als zodanig benoemd in het RPD 2013:

- Verkoop aan huis;
- Detailhandel als nevenactiviteit;
- Detailhandel bij trafficlocaties[32];
- Detailhandel in het buitengebied;
- Vliegende winkels[33] en rommelmarkten;
- Kringloopwinkels.

In de meeste gevallen bepaalt de gemeente of dergelijke initiatieven toegestaan zijn. De regionale afspraken ten aanzien de specifieke vormen van detailhandel geven de gemeenten een richting of een maximum waarop de besluitvorming over deze initiatieven wordt gebaseerd. Hiervoor is geen melding in het IOW noodzakelijk. Indien initiatieven hiervan afwijken is regionale afstemming vereist.

Afspraken ten aanzien van specifieke vormen van detailhandel

- Detailhandel in de vorm van verkoop van goederen vanuit een woning is ongewenst, tenzij er aantoonbaar geen sprake is van verstoring van de voorzieningenstructuur. Dit kan verband met een bedrijfsmatige activiteit bij een woning in het kader van de regelingen aan thuisgebonden beroepen/bedrijvigheid, bijvoorbeeld als internet-retail.

- Detailhandel als nevenactiviteit naast een andere functie (bijvoorbeeld agrarisch en productie of assemblage):
  - De detailhandel dient ondergeschikt te blijven in termen van vloeroppervlakte. De verkoopruimte van de detailhandel mag maximaal 10% van de totale vloeroppervlakte zijn en tot een maximaal van 100 m² wvo.
  - Ondergeschikte detailhandel bij groothandel is niet toegestaan.

- Voor detailhandel op trafficlocaties[34] gelden de volgende beleidsrichtlijnen. De gemeente toetst de gemeente de wenselijkheid. Indien het om meer dan 1.500 m2 bvo gaat, zijn de spelregels voor het regionaal beleid voor de reguliere detailhandel van toepassing. Verder gelden de volgende regels.
  - Detailhandel in en direct aansluitend op traffic-locaties dient hoofdzakelijk gericht te zijn op de klanten/reizigers en werknemers en toeristisch-recreatieve bezoekers. Deze detailhandel mag niet concurreren met de reguliere detailhandel, in bestaande of beoogde winkelcentra. In specifieke gevallen kan de detailhandel van de traffic-locatie tevens een functie vervullen voor andere consumentengroepen, bijvoorbeeld voor omwonenden.
  - De detailhandelsoppervlakte dient ondergeschikt te zijn aan de totale oppervlakte.
  - Ter voorkoming van een versnippering van het detailhandelsaanbod wordt geen detailhandel toegestaan bij traffic-locaties op bedrijventerreinen. Hiervan kan worden afgeweken indien de detailhandel gericht is op de bedrijven en hun medewerkers en mag maximaal 250 m² bvo omvatten, met units van maximaal 100 m² bvo.

---

32 Locaties waar veel potentiële consumenten voor hun dagelijkse bezigheden samenkomen, zoals luchthavens, treinstations, ziekenhuizen en universiteiten

33 Een vliegende winkel is een winkel die op een tijdelijke locatie producten tegen spotprijzen verkoopt.

34 Locaties waar veel potentiële consumenten voor hun dagelijkse bezigheden samenkomen, zoals luchthavens, treinstations, ziekenhuizen en universiteiten

- Voor tankstations geldt een maximale omvang van 100 m² bvo. Er kan voor tankstations langs de snelwegen gemotiveerd afgeweken worden van deze richtlijn tot een maximum van 150 m² bvo.

- Detailhandel in het buitengebied, ondersteunend aan agrarische bestemming:
  - Mag geen verstorend effect hebben op de regionale structuur van reguliere detailhandel.
  - Voorwaarde is verder dat er zoveel mogelijk eigen producten verkocht worden, aangevuld met andere lokale en streekproducten.
  - Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de detailhandel in oppervlakte ondergeschikt is aan de reguliere agrarische activiteiten.
  - Tot een maximum van 50 tot 100 m² wvo

- Vliegende winkels[35] en rommelmarkten:
  - Initiatieven worden lokaal getoetst op basis van het bestemmingsplan.

- Kringloopwinkels:
  - De regio wil de optie van kringloopwinkels op bedrijventerreinen open houden. Daartoe kunnen flexibiliteitsregelingen worden opgenomen in bestemmingsplannen, met inachtneming van het streven naar beperking van vestigingsmogelijkheden voor en ruimtelijke clustering van detailhandel op perifere locaties.

DRAFT

[35] Een vliegende winkel is een winkel die op een tijdelijke locatie producten tegen spotprijzen verkoopt.

Bijlage III

Werkmilieus

Regionale afspraken over het bedrijventerreinenbeleid leiden veelal tot een discussie over hectaren (in kwantitatieve zin). Bedrijventerreinen zijn echter dikwijls niet met elkaar te vergelijken. Het is daarom belangrijk zowel vraag als aanbod ook te analyseren op basis van kwaliteiten. Om dit te bewerkstelligen heeft Ecorys een methodiek ontwikkeld die vraag en aanbod indeelt in werkmilieus. De toedeling naar werkmilieus levert inzicht op in het type ruimtevraag en de bijbehorende vestigingseisen van de ruimtevrager. Door vraag en aanbod op werkmilieu met elkaar te confronteren, heeft een vraag-aanbodconfrontatie daadwerkelijk waarde. Hiermee wordt immers zichtbaar voor welke doelgroep en in welk marktgebied vraag en aanbod al dan niet in evenwicht zijn.

In de regio Arnhem Nijmegen zijn een vijftal werkmilieus geïdentificeerd. We onderscheiden de volgende werkmilieus:

- Klassiek-gemengd;
- Agrifood;
- Logistiek;
- (Maak)industrieel;
- Hoogwaardig/ kantoren;

De werkmilieus worden in het vervolg van dit hoofdstuk nader toegelicht.

Klassiek-gemengd werkmilieu

Een traditioneel werkmilieu, ook wel “functioneel gemengd” genoemd. De term klassiek duidt niet op de leeftijd van het terrein of de (werkzaamheden van) de gevestigde bedrijvigheid, maar op het feit dat dit type bedrijventerrein van oudsher in zo goed als iedere gemeente te vinden is: Een monofunctioneel werkmilieu met een diversiteit aan bedrijven op overwegend kleine(re) kavels.

Bedrijventerreinen met een klassiek, gemengd werkmilieu zijn ook geschikt om kleinschalige activiteiten uit andere werkmilieus te huisvesten. Bijvoorbeeld kleinschalige logistiek of (maak)industrie met een lage milieu-/hindercategorie. Dit sluit niet uit dat er enkele bedrijven uit de hogere milieu/hinder-categorie zijn gehuisvest of grotere kavels aanwezig zijn, vaak mogelijk gemaakt door zonering. Met een lagere milieucategorie wordt gedoeld op bedrijvigheid tot en met categorie 3.1. Vanaf categorie 3.2 wordt aangeduid als hogere milieucategorie.

Dit type terreinen is belangrijk voor de werkgelegenheid en dynamiek in stedelijke gebieden en kernen.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het klassiek-gemengd werkmilieu (Tabel 3).

DRAFT

Tabel 3 Belangrijkste vestigingsfactoren van het klassiek-gemengd werkmilieu.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid en nabijheid personeel	Het personeel op dit type locaties is over het algemeen minder bereid tot een lange reistijd. De belangrijkste vervoerswijze is vaak de fiets of lokaal ov, zeker binnenstedelijk.
Nabijheid voorzieningen	De nabijheid van bijvoorbeeld een supermarkt of eetgelegenheid wordt gewaardeerd.
Kwaliteit openbare ruimte	Een veilige, nette omgeving om in te werken met voldoende ruimte voor groen en water.
Lokale gebondenheid	Ondernemers op dit type bedrijventerreinen komen veelal uit de directe omgeving en hebben een sterke voorkeur ook bij uitbreiding nabij hun woonplaats gevestigd te blijven.
Prijs	Voor bepaalde segmenten waarvoor de uitstraling van de vestigingslocatie minder belangrijk is (bijvoorbeeld autosloperijen) is een lage prijs een belangrijke vestigingsfactor. Voor andere segmenten die zich binnen dit werkmilieu vestigen zijn kwaliteit en bereikbaarheid belangrijkere factoren.

Werkmilieu (maak)industrie

Een werkmilieu met een industrieel karakter waarbinnen bedrijven produceren en verwerken. Dit vindt vaak plaats op grote(re) kavels, veelal met een milieucategorie van 3.2 of meer.

Industriële terreinen bieden in de regel ruimte aan bedrijvigheid met een hoge milieucategorie (hmc-bedrijvigheid). Grootschalige bouwbedrijven vestigen zich eveneens in dit werkmilieu. Bedrijventerreinen binnen het werkmilieu (maak)industrie zijn zodoende vaak eveneens gemengde bedrijventerreinen met ruimte voor verschillende typen bedrijvigheid, waarbij productie en verwerking de hoofdmoot is.

De productiefaciliteiten voor Smart Industry vestigen zich bij voorkeur ook binnen dit werkmilieu.

Het verschil met het klassiek-gemengd werkmilieu is de schaalgrootte van de gevestigde bedrijven en kavels, alsmede een overwegend hogere milieucategorie (3.2 en hoger). Net als bij het klassiek-gemengde werkmilieu is vestiging van een kleinschaliger bedrijf met een lagere milieucategorie niet per definitie uitgesloten. Dit kan enkel in het bestemmingsplan geregeld worden.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu (maak)industrie (Tabel 4).

Tabel 4 Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu (maak)industrie

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	Bereikbaarheid voor aan- en afvoer is van groot belang, in ieder geval via de weg. Over water is in een aantal gevallen een pré.
Nabijheid klanten/ ketenpartners	Hierdoor kunnen bedrijven elkaar aanvullen waar nodig en een netwerk vormen.
Arbeidspotentieel	Praktisch en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk.
Hogere milieucategorie	(Maak)industrie brengt in veel gevallen hinder met zich mee. Een hogere milieucategorie, vanaf categorie 3.2 is daarom wenselijk.
Kavelgrootte	Grote(re) kavels met een praktische inrichting en bij voorkeur ook uitbreidingsmogelijkheden.
Digitale infrastructuur	Voor de Smart Industry is een goede internetverbinding onmisbaar.

Logistiek

Reguliere logistiek en stadsdistributie

Een netwerk van bedrijven in de logistiek, handel en opslag. Dit zijn vaak grootschalig opgezette terreinen met veel ruimte voor vrachtverkeer en bij voorkeur parkeren. Reguliere logistiek vestigt zich doorgaans op kavels met een oppervlakte tussen de 5.000m2 en 2 hectare. De tussencategorie daarboven, met oppervlaktes van 2 tot 4 hectare wordt XL-logistiek genoemd.

Het werkmilieu reguliere logistiek is dus gevarieerd en omvat lokale vervoersbedrijven die zich bezighouden met cross-docking tot relatief grote distributiecentra die net niet in de categorie XXL-logistiek vallen. Hiermee kan door middel van een flexibele kavelgrootte rekening gehouden worden. Dat vraagt tegelijkertijd om goede planning om restkavels zoveel mogelijk te voorkomen.

Een specifieke vorm van logistiek is stadsdistributie. Het belang van dit type logistiek neemt door de groei van e-commerce nog steeds toe. Stadsdistributie is gericht op het verzorgen van de last mile naar de klant. Vanuit deze locaties worden vervoersstromen van verschillende leveranciers gebundeld voor efficiënter transport binnen de stad. Stadsdistributie vindt vooral plaats vanuit een *local spoke* met een veelal geringe kavelgrootte van 0,5 tot 1 hectare, soms zelfs kleiner.

Belangrijkste vestigingsfactoren van de reguliere logistiek en stadsdistributie (Tabel 5)

Tabel 5 Belangrijkste vestigingsfactoren van de reguliere logistiek en stadsdistributie

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	De ligging ten opzichte van de transportassen en de multimodale verbinding met het achterland.
Nabijheid klanten/ ketenpartners	Aanwezigheid van andere logistieke bedrijven en toeleveranciers, zodat voorzieningen gedeeld kunnen worden.
Parkeeraanbod	Het is van belang dat voldoende parkeeraanbod gerealiseerd kan worden voor het stallen van de (vracht)wagens. Voor stadsdistributie is de mogelijkheid elektrische laadpalen te realiseren belangrijk, aangezien deze stadsdistributie idealiter plaatsvindt met elektrisch transport.
Arbeidspotentieel	Praktisch en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk. Nabijheid van arbeid is dus een vereiste.
Kavelgrootte	Kavels met een praktische inrichting vanaf 5.000m2 tot 4 hectare.
Prijs	De grondprijs speelt een rol, maar is niet de meest belangrijke vestigingsfactor. Bereikbaarheid en de beschikbaarheid van personeel zijn van groter belang.

XXL-Logistiek

Een netwerk van bedrijven in de logistiek, handel en opslag. Dit zijn vaak grootschalig opgezette terreinen met veel ruimte voor vrachtwagens. De echt grootschalige logistiek (>4ha) vestigt zich binnen Nederland met name langs de grenzen in de zuid- en zuidoostelijke provincies, waaronder zuidoost Gelderland

Binnen de XXL-logistiek wordt onderscheid gemaakt tussen regionale, nationale en europese distributiecentra (respectievelijk RDC, NDC en EDC). E-commerce en supermarkt-gerelateerde distributiecentra maken het meest gebruik van XXL-locaties.

Ontwikkeling van XXL-distributiecentra gebeurt deels door eindgebruikers, maar vaak is er sprake van een ontwikkelaar/belegger die al dan niet op risico ontwikkelt ten behoeve van verhuur van (delen) van het pand.

De regio Arnhem-Nijmegen heeft in samenspraak met de provincie Gelderland randvoorwaarden opgesteld voor de verdere ontwikkeling van bedrijventerreinen ten behoeve van XXL-ogistiek. De

inhoud van deze notitie is toegelicht in het tweede hoofdstuk met de beschrijving van het plangebied.

Belangrijkste vestigingsfactoren van de XXL-logistiek (Tabel 6).

Tabel 6 Belangrijkste vestigingsfactoren van de XXL-logistiek.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	De ligging ten opzichte van de transportassen en de multimodale verbinding met het achterland.
Kavelgrootte	Grotere kavels (>4 ha) met een praktische inrichting. Bij voorkeur is de oppervlakte flexibel.
Aanvullende faciliteiten	Nabijheid van parkeervoorzieningen (voor vrachtwagens) is voor deze sector van belang, aangezien vrachtwagenchauffeurs behoefte hebben aan overnachtingsruimte. Clean Energy Hubs zijn in opkomst.
Bereikbaarheid personeel	Praktisch en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk.
Complementaire bedrijvigheid	Aanwezigheid van andere logistieke bedrijven en toeleveranciers, zodat voorzieningen gedeeld kunnen worden.
Digitale infrastructuur	Snel en betrouwbaar internet wordt door digitalisering en robotisering steeds belangrijker.

Agrifood

Een netwerk van bedrijven met aan de basis productiebedrijven gericht op teelt en veredeling van landbouwproducten. Verderop in de keten vinden we agrologistieke bedrijven zoals importeurs, exporteurs, verpakkingsbedrijven en logistiek dienstverleners. Agrifood is daarmee een mix van productie en logistiek gerelateerd aan de agrarische sector. De link met voedsel en de agrarische sector onderscheidt het werkmilieu agrifood dan ook van logistiek en (maak)industrie. Het werkmilieu kent grotendeels een combinatie van vestigingseisen van logistiek en (maak)industrie, waarbij bijvoorbeeld voedselverwerkende industrie in veel gevallen vraagt om specifieke milieucontouren.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu agrifood (**Error! Not a valid bookmark self-reference.**).

Tabel 7 Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu agrifood.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid	Voor agrologistiek is de ligging ten opzichte van de transportassen en de multimodale verbinding met het achterland van groot belang.
Agro-gelieerde bedrijvigheid	Clustervorming een factor van belang voor agrifood. De connectie met de agrarische sector is nog sterk aanwezig, zowel in de zin van logistiek als in de ontwikkeling van (landbouw)machines en hulpmiddelen.
Bereikbaarheid personeel	Lager en middelbaar opgeleid personeel hecht er over het algemeen waarde aan dat zij niet te lang hoeven te reizen naar hun werk.
Kavelgrootte	Grotere kavels met een praktische inrichting.
Digitale infrastructuur	Snel en betrouwbaar internet wordt door digitalisering en robotisering steeds belangrijker
Specifieke milieucontouren	Voedselverwerking vraagt in veel gevallen om specifieke maatregelen, die gewaarborgd worden door strengere milieucontouren.

Werkmilieu hoogwaardig/kantoren

Een werkmilieu hoogwaardig/kantoren kenmerkt zich door de aanwezigheid van m.n. kantoor-gerelateerde bedrijfsfuncties op een vaak nog monofunctioneel bedrijventerrein. Het betreft veelal bedrijfsverzamelgebouwen, waar bedrijven uit bijvoorbeeld de zakelijke dienstverlening zich vestigen. Een hoogwaardig werkmilieu kan tevens productiefaciliteiten voor hoogwaardigere sectoren, zoals de medische sector, huisvesten.

Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu hoogwaardige/kantoren (Tabel 8).

Tabel 8 Belangrijkste vestigingsfactoren van het werkmilieu hoogwaardige/kantoren.

Vestigingsfactoren	Toelichting
Bereikbaarheid per ov	De bereikbaarheid per ov is van groot belang. Bij voorkeur per intercitytrein
Nabijheid voorzieningen	Van belang zijn met name voorzieningen gedurende de werkuren, zoals een eetgelegenheid
Stedenbouwkundige uitstraling	Een nette, moderne uitstraling van de bedrijfspanden en de openbare ruimte
Bereikbaarheid per auto	Voor bedrijvigheid dat zich op dit type locaties vestigt en haar werknemers is en blijft de auto nog steeds het belangrijkste vervoersmiddel
Zichtlocatie	Met name grotere bedrijven willen zichtbaar zijn voor de buitenwereld

DRAFT

Sound analysis, inspiring ideas

Advies benutten ontwikkelruimte RPW Arnhem-Nijmegen

In de visie Groene metropool staat de opgave groene groeiregio centraal, met daaraan gekoppeld de voor bedrijventerreinen met name relevante opgave Productieve regio. Daarin stelt de regio zich duurzame economische groei en het (door)ontwikkelen van regionale clusters op kwalitatief goede werklocaties tot doel. Dit betekent dat waar mogelijk zoveel mogelijk bestaande bedrijventerreinen worden benut voordat nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt worden. Omdat het ene marktsegment eenvoudiger in te passen is in bestaand terrein en de ruimtebehoefte urgenter is dan in het andere, is een onderscheid naar marktsegmenten essentieel bij het benutten van de ontwikkelruimte in het RPW. De Productieve regio is het gremium waar het RPW vanaf 2021 en de verdeling van de ontwikkelruimte wordt behandeld.

Ontwikkelruimte

Het RPW Arnhem-Nijmegen biedt voor de periode 2020 tot 2030 regionaal 121,5 hectare ontwikkelruimte. De ontwikkelruimte is het resultaat van de confrontatie tussen 150 hectare hard aanbod en een ruimtevraag van 271 hectare. Dat wil zeggen dat er in de periode tot 2030 behoefte is aan 121,5 hectare additionele ruimte op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen.

Tabel 1 laat de ontwikkelruimte per werkmilieu zien. De ontwikkelruimte per werkmilieu is het resultaat van de vergelijking tussen vraag en aanbod per werkmilieu. Een positief getal betekent dus meer vraag dan aanbod in de periode tot 2030 en daarmee behoefte aan additionele ruimte.

De totale ontwikkelruimte voor XXL-logistiek bedraagt 42 hectare (peildatum 1 mei 2020). Om flexibiliteit en maatwerk te bieden bij de ontwikkelingen voor XXL-logistiek binnen de daarvoor aangewezen gebieden, wordt de ontwikkelruimte op basis van een logische ruimtelijke invulling van beide ontwikkellocaties verdeeld over uitbreiding van DocksNLD en de Grift. Hiervoor geldt met het oog flexibiliteit en maatwerk bij de planvorming een afwijking naar boven met maximaal 20%.

Bij de monitoring medio 2022 wordt geadviseerd hoe verder te gaan met de resterende ontwikkelruimte voor zowel XXL-logistiek als andere werkmilieus.

Tabel 1 Ontwikkelruimte 2020-2030 per werkmilieu.

Werkmilieu	Ontwikkelruimte
Klassiek-gemengd	36 ha
Reguliere logistiek	18,5 ha
XXL-logistiek	42 ha
(Maak)industrie	15 ha
Agrifood	16 ha
Hoogwaardig/kantoren	-6 ha
Totaal	**121,5 ha**

Spelregels benutten ontwikkelruimte

Voor het benutten van de ontwikkelruimte zijn regionaal de volgende spelregels afgesproken[1]:

- Voor nieuwe ontwikkeling gelden de regels van de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Dit betekent dat eerst onderzocht moet worden in hoeverre bestaand bedrijventerreinen kwalitatief geschikt (ook voor maakindustrie en het klassiek-gemengd werkmilieu) gemaakt kan worden, voordat nieuwe ontwikkellocaties in aanmerking komen;
- Inventariseren mogelijk nieuwe ontwikkellocaties. In het kader van duurzaam ruimtegebruik zijn enkel uitbreidingen aansluitend aan bestaande bedrijventerreinen toegestaan.

Oftewel, nieuwe ontwikkelingen komen pas in aanmerking indien aangetoond wordt dat een ruimtevraag niet in bestaand stedelijk gebied, dat wil zeggen bestaand aanbod, leegstaande panden of door middel van herstructurering, gehuisvest kan worden. Nieuwe ontwikkeling vinden uitsluitend plaats in aansluiting op bestaande bedrijventerreinen.

Inventarisatie (plan)aanbod

Bij de inventarisatie van het harde en zachte (plan)aanbod is het volgende geconstateerd:

- Het uitgeefbaar aanbod bedraagt per 1 mei 2020 150 hectare[2];
- Het totaal aan zachte plannen bedraagt 235 hectare: 130 ha voor 2025; en 105 ha na 2025.

Het uitgeefbaar aanbod is verdeeld naar werkmilieus. Ook van de zachte plannen is op basis van de beschikbare informatie en onderverdeling gemaakt**.** De peildatum is steeds 1 mei 2020**.** Deze onderverdeling is zichtbaar in onderstaande tabellen.

Tabel 2 Uitgeefbaar aanbod per 1 mei 2020[3].

Werkmilieu	Aanbod
Klassiek-gemengd	60 ha
Reguliere logistiek	28 ha
XXL-logistiek	27 ha
(Maak)industrie	27 ha
Agrifood	0 ha
Hoogwaardig/kantoren	8 ha
Totaal	**150 ha**

Tabel 3 Zachte plannen vs. ontwikkelruimte per werkmilieu[4].

	Zacht planaanbod	Ontwikkelruimte
Klassiek - gemengd	23,5 ha	36 ha
Reguliere logistiek	55 ha	28 ha
XXL-logistiek	65 ha	42 ha
(Maak)industrieel	52,0 ha	15 ha
Agrifood	-	16 ha
Hoogwaardig/kantoren	-	-6 ha
Overig gemengd/ nnb	39,5 ha	-
Totaal	**235,1 ha**	**121,5 ha**
Waarvan watergebonden	22,0	prioriteit

1 PFO Economie, 11 maart 2020.

2 Bijzondere werklocaties zijn buiten beschouwing gelaten in de vraag-aanbodconfrontatie. Het aanbod op deze locaties bedraagt in totaal 21,5 hectare.

3 Aanbod 7Poort is verdeeld over klassiek-gemengd en XXL-logistiek. Daarmee wijkt deze tabel af van het concept RPW.

4 Zachte plannen voor watergebonden bedrijvigheid komen voor in meerdere werkmilieus en zijn daarom apart weergegeven. Van het totaal van 235 hectare is 42,5 hectare watergebonden. Een deel van de zachte plannen is ter uitbreiding van bestaande bedrijven. Er is in potentie 22 hectare additionele ruimte, waarvan 17 hectare voor 2025 in ontwikkeling genomen kan worden.

Er is daarmee 150 + 235 = 385 hectare planaanbod in de regio Arnhem-Nijmegen. Voor de periode 2020-2030 overstijgt dit de ruimtevraag van 271 hectare met 114 hectare. Het totale planaanbod bedraagt dus 142% van de ruimtevraag.

Benutten ontwikkelruimte

Een van de doelstellingen in het RPW is gezond evenwicht tussen vraag en aanbod. Dit betekent dat er in de regio voldoende ruimte beschikbaar is om de ruimtebehoefte van ondernemers te faciliteren, zonder daarmee de regio op slot te zetten. Oftewel, zonder ervoor te zorgen dat elders in de regio niet ingespeeld kan worden op marktontwikkelingen doordat de Ladder van Duurzame Verstedelijking niet meer doorlopen kan worden.

De regio staat nu voor de keuze hoe de ontwikkelruimte van 121,5 hectare de komende 10 jaar in te vullen. Daarvoor presenteren we hier vier opties:

1. Gestuurde fasering door tranchering;
2. Volledig vrijgeven ontwikkelruimte (wie het eerst komt, …);
3. Stoplichtmodel;
4. Bewuste overprogrammering (130% van de ruimtebehoefte).

1. Gestuurde fasering door tranchering

Voorstel:

- De ontwikkelruimte wordt in twee tranches van 50% procent opengesteld voor inschrijving.
  - De eerste 50% per 01-03-2021,
  - de resterende 50% na tweejaarlijkse monitoring per 01-01-2023.

- Uitgangspunt is de ontwikkelruimte per werkmilieu.

- De monitoring dient ter beoordeling van het aantal en de oppervlakte van inschrijvingen en kan leiden tot overheveling van ontwikkelruimte tussen werkmilieus. Dit is het geval indien er in werkmilieu A meer vraag is dan de ontwikkelruimte toelaat, terwijl er in werkmilieu B juist minder vraag is.

- Kwalitatieve beoordeling van een zacht plan vindt plaats op het moment van indienen voor regionale afstemming.

- Kwalitatieve beoordeling vindt ambtelijk plaats en wordt voorzien van een advies ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuurlijk overleg.

- Bij overvraging voorkeur voor het kwalitatief best beoordeelde plan. De indicatoren voor kwalitatieve beoordeling worden in het RPW vastgelegd.

Voordelen:

- Gestuurde fasering, waardoor in regionaal overleg meer grip gehouden wordt op nieuwe ontwikkelingen;
- Nieuwe locaties bij bestaande regionale bedrijventerreinen komen gespreid beschikbaar. Daarmee is de kans op regionale concurrentie op grondprijs kleiner.
- Inspelen op marktontwikkelingen is eenvoudiger op het moment dat een bestemmingsplan nog niet vastgesteld is.
- Er is meer sturing op kwaliteit mogelijk. Door gestuurde fasering blijft de noodzaak om bestaand en mogelijk verouderd bedrijventerrein eerst aan te pakken voordat er nieuw ontwikkeld wordt.

- Plannen die nu nog minder concreet zijn en daarmee minder kans maken op een goede kwalitatieve beoordeling sluiten over enkele jaren mogelijk beter aan bij de marktbehoefte.

Nadelen:

- Kans op versnipperd aanbod, doordat kleinere oppervlaktes kunnen worden gerealiseerd. Uitbreiding vindt echter uitsluitend plaats in aansluiting op bestaande bedrijventerrein, waardoor deze kans minimaal is.
- Het is lastiger een business case rond te krijgen indien kleinere oppervlaktes kunnen worden gerealiseerd.
- Bepaalde werkmilieus / marktsegmenten vragen om direct beschikbaarheid van grote oppervlaktes

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Gestuurde fasering	Kleinere oppervlaktes
Inspelen op marktontwikkelingen	Lastigere business case
Gespreide beschikbaarheid	Inspelen op behoefte aan directe beschikbaarheid grote oppervlaktes
Meer sturing op kwaliteit	
Nu minder concrete plannen mogelijk over enkele jaar geschikter	

2. Volledig vrijgeven ontwikkelruimte (wie het eerst komt, …);

Voorstel:

- De ontwikkelruimte wordt per 01-01-2021 volledig vrijgegeven.
- Uitgangspunt is de ontwikkelruimte per werkmilieu.
- De Ladder van Duurzame Verstedelijking is het primaire toetsingsinstrument.
- De monitoring van het RPW wordt gebruikt om de inschrijvingen per werkmilieu in kaart te brengen. Daarmee kan de monitoring leiden tot overheveling van ontwikkelruimte tussen werkmilieus. Dit is het geval indien er in werkmilieu A meer vraag is dan de ontwikkelruimte toelaat, terwijl er in werkmilieu B juist minder vraag is.
- Kwalitatieve beoordeling van een zacht plan vindt plaats op het moment van indienen voor regionale afstemming.
- Kwalitatieve beoordeling vindt ambtelijk plaats en wordt voorzien van een advies ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuurlijk overleg.
- Bij overvraging voorkeur voor het kwalitatief best beoordeelde plan.

Voordelen:

- Er ontstaat op korte termijn zekerheid over de te ontwikkelen locaties de komende tien jaar.
- Door de in potentie grotere oppervlaktes die in ontwikkeling genomen kunnen is de business case gemakkelijker rond te krijgen.

- Flexibiliteit om in te spelen op veranderende marktbehoefte kan binnen bestemmingsplannen geregeld worden.

Nadelen:

- Op dit moment minder concrete plannen, die over enkele jaren mogelijk beter aansluiten bij de marktbehoefte, hebben minder kans om in aanmerking te komen voor ontwikkeling. Alleen nu concrete plannen komen in aanmerking.
- Door de ontwikkelruimte nu volledig in te vullen biedt de regio zichzelf minder flexibiliteit om in te spelen op een veranderende markt.
- Er is in potentie sprake van een snelle toename van het aanbod, waardoor grondprijzen mogelijk onder druk komen te staan.
- Er is minder sprake van sturing op kwaliteit. Bij ruime beschikbaarheid van nieuw aanbod is de stimulans om bestaande terreinen te benutten kleiner.

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Zekerheid over regionale ontwikkellocaties	Alleen nu concrete plannen komen in aanmerking
Eenvoudigere business case	Minder flexibel bij veranderende markt
Flexibiliteit bieden binnen bestemmingsplan	In potentie een snelle toename van het aanbod
	Minder sturing op kwaliteit

3. Stoplichtmodel;

Voorstel:

- De ontwikkelruimte wordt per 01-03-2021 volledig vrijgegeven.
- Uitgangspunt is de ontwikkelruimte per werkmilieu.
- De kwalitatieve beoordeling van zachte plannen vindt vooraf plaats en wordt vastgelegd in het RPW. Beoordeling vindt plaats aan de hand van het stappenplan in het RPW.
- De beste plannen per werkmilieu komen in aanmerking voor ontwikkeling.
- De monitoring dient ter beoordeling van inschrijvingen en kan leiden tot overheveling van ontwikkelruimte tussen werkmilieus. Dit is het geval indien er in werkmilieu A meer vraag is dan de ontwikkelruimte toelaat, terwijl er in werkmilieu B juist minder vraag is.
- De beoordeling van zachte plannen kan bij monitoring en RPW worden herzien, waardoor een plan kan opklimmen in status.

Voordelen:

- Er is vooraf duidelijkheid en transparantie over de beoordeling van zachte plannen. Zo is per werkmilieu bekend waaraan een plan moet voldoen om in aanmerking te komen voor ontwikkeling.
- Enkel de beste plannen per werkmilieu komen in aanmerking.
- Er kan per plan een fasering worden vastgelegd dat past bij de fasering van andere plannen en de dynamiek van het werkmilieu waarop het plan zich richt.
- Plannen kunnen bij monitoring en een nieuw RPW opklimmen in status.

Nadelen:

- Net als bij het volledig vrijgeven van de ontwikkelruimte komen de plannen die nu het meest concreet zijn als eerst in aanmerking voor ontwikkeling.
- Niet alle zachte plannen kunnen nu openbaar worden gemaakt.

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Transparantie	Nu concrete plannen komen het eerst in aanmerking
Beste plannen komen in aanmerking	
Mogelijkheid tot fasering	

4. Bewuste overprogrammering (130% van de ruimtebehoefte).

Voorstel:

- Net als bij woningbouw programmeren op 130% van de regionale ruimtebehoefte

- Op die manier wordt rekening gehouden met 30% uitval van (harde en zachte) plannen.

Voordelen:

- Door te plannen op 130% van de geraamde ruimtebehoefte garandeert de regio voldoende aanbod voor de periode tot 2030.
- Gemeenten kunnen eenvoudiger inspelen op de behoefte aan beschikbare grootschalige kavels voor XXL-logistiek.
- Er is in principe al sprake van een programmering op (ruim) 130% van de ruimtebehoefte. Het totale aanbod (incl. zachte plannen) bedraagt namelijk 142% van de geraamde ruimtebehoefte.

Nadelen:

- Door in te zetten op planontwikkeling voor 130% van de regionale ruimtebehoefte ontstaat het risico op regionaal overaanbod. Binnen de Ladder van Duurzame Verstedelijking is geen ruimte voor 130%. Dit gaat bovendien in tegen de regionale keuze voor het middenscenario.
- Inzetten op 130% draagt niet bij aan een keuze over de prioritering van zachte plannen.
- Er is minder sprake van sturing op kwaliteit. Bij ruime beschikbaarheid van nieuw aanbod is de stimulans om bestaande terreinen te benutten kleiner.
- De vergelijking met de woningmarkt gaat niet een-op-een op. Op de woningmarkt is sprake van structurele tekorten. Op regionaal niveau is op bedrijventerreinen nog 150 hectare aanbod beschikbaar. Bovendien bedraagt het harde en zachte planaanbod 142% van de geraamde ruimtebehoefte voor de periode tot 2030, waardoor in wezen al rekening gehouden wordt met planuitval.

Overzicht voor- en nadelen:

Voordelen	Nadelen
Garantie op voldoende aanbod	Kans op regionaal overaanbod
Inspelen op behoefte aan grote beschikbare kavels	Draagt niet bij aan prioritering
Planaanbod bedraagt nu 142% van de ruimtevraag	Vergelijking met de woningmarkt gaat niet op
	Minder sturing op kwaliteit

Advies

Na afweging van de voor- en nadelen van de verschillende opties komen we tot de conclusie dat er niet 1 model is die voor alle type bedrijvigheid toegepast kan worden. In de verdeling van de ontwikkelruimte is maatwerk per werkmilieu wenselijk. Op die manier kan ingespeeld worden op de

lokale ruimtebehoefte, die in een aantal gebieden urgent is, en de dynamiek in met name XXL-logistiek.

We stellen daarom een maatwerkalternatief voor, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen verschillende werkmilieus/ marktsegmenten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar lokale en regionale bedrijvigheid en XXL-logistiek.
Het alternatief voorstel, opgesteld door Ecorys, luidt dan als volgt:

- *Lokale bedrijventerreinen* (d.w.z. het lokale deel van het klassiek-gemengd werkmilieu) is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Lokale ontwikkelruimte wordt bij de verdeling van de ontwikkelruimte cijfermatig buiten beschouwing gelaten. Invulling geven aan lokale terreinen, door de betreffende gemeente, geschiedt volgens de regels in het RPW (Ladder van Duurzame Verstedelijking);
- *Regionale bedrijventerreinen*, te weten het regionale deel van het klassiek-gemengd werkmilieu, reguliere logistiek, (maak)industrie en agrifood wordt middels Optie 1: Gestuurde fasering door tranchering ingevuld. Het uitgangspunt is om in eerste instantie 50% van de ontwikkelruimte open te stellen. Van dit uitgangspunt kan, wanneer bij beoordelen blijkt dat er meerdere geschikte plannen zijn die de regio wil faciliteren en om maatwerk te leveren, tot een maximum van 70% worden afgeweken.

  Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de ontwikkelruimte wordt omgegaan.

- *XXL-Logistiek*: Specifiek voor XXL-logistiek wordt afgesproken dat een deel (van de totale ontwikkelruimte van XXL logistiek van 42 hectare) verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en wordt als volgt toegekend:
  - Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C[5], gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
  - Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

  Hier geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven. In dit geval maximaal 20% in verband met omvang kavels, uitgiftemogelijkheden en maatwerk. De toekenning aan Nijmegen en Montferland betreft een eerste tranche van in totaal 42 hectare ontwikkelruimte voor XXL-logistiek. Het is aan de gemeenten Nijmegen en Montferland om deze ontwikkeling in de kaders van een bestemmingsplan vorm te geven en in procedure te brengen.

  Op basis van de tweejaarlijkse monitoring, die medio 2022 plaatsvindt, wordt bepaald hoe met het resterende deel van de 42 ha ontwikkelruimte wordt omgegaan.

Indien de opengestelde ontwikkelruimte op korte termijn uitgegeven is, dan biedt het RPW en de monitoring daarvan de mogelijkheid om bij te sturen. Gemeenten hebben de mogelijkheid snel te schakelen middels een uitwerkingsbevoegdheid in het bestemmingsplan. Daarmee is tegelijkertijd garantie op fasering van het beschikbaar komen van aanbod.

Tenslotte is het hanteren van een stoplichtmodel ter bevordering van de transparante een overweging die meegenomen kan worden in de besluitvorming.

[5] PosadMaxwan (oktober 2020) Ontwikkelkaart XXL-logistiek Arnhem-Nijmegen, p. 40.

Bijlage I Aanbod per werkmilieu

Tabel 4 Aanbod klassiek-gemengd werkmilieu.

Werkmilieu	Gemeente	Bedrijventerrein	Aanbod (incl. optie)	In optie
Klassiek-gemengd	Arnhem	Rijnpark	3,4	0,6
	Arnhem	Het Broek	0,5	0,5
	Arnhem	Merwedeterrein	1,9	0,0
	Berg en Dal	Lieskes Wengs	0,2	0,0
	Berg en Dal	Hulsbeek fase 1	1,8	1,8
	Berg en Dal	Mies	1,1	0,0
	Druten	Industrie terrein Westerhout	0,6	0,3
	Druten	Klepperheide	0,4	0,0
	Druten	Westerhout Zuid	4,6	0,0
	Duiven	De Nieuweling	2,7	0,0
	Heumen	Werklandschap Overasselt	0,9	0,9
	Lingewaard	Agropark 2e fase	6,3	6,3
	Lingewaard	Houtakker 2	3,0	1,0
	Montferland	Matjeskolk uitbreiding	1,7	0,9
	Nijmegen	Winkelsteeg Compaq	4,0	0,0
	Overbetuwe	De Aam (Luxanterrein)	3,0	0,5
	Overbetuwe	De Aam (Spoorallee)	0,6	0,1
	Overbetuwe	Stationsomgeving Zetten-Andelst	0,0	0,0
	Rheden	Dieren Oost	2,4	0,0
	Westervoort	Het Ambacht	1,0	1,0
	Zevenaar	7Poort	17,5	7,5
	Zevenaar	Tatelaar	0,0	0,0
	Zevenaar	Hengelder	0,0	0,0
	Zevenaar	De Koppeling	2,0	0,0
Totaal			**60 ha**	**21,4 ha**
Reguliere logistiek	Duiven	Seingraaf	8,7	8,7
	Montferland	DocksNLD	-	-
	Montferland	't Goor - de Immenhorst	0,5	0,5
	Montferland	EBT I	0,1	0,0
	Overbetuwe	Park15	6,5	1,4
	Wijchen	Bijsterhuizen (Nijmegen/Wijchen)	12,1	3,7
	Zevenaar	7Poort	-	-
Totaal			**28 ha**	**14,3 ha**
XXL-logistiek	Duiven	Seingraaf	-	-
	Montferland	DocksNLD	3,9	3,9
	Montferland	't Goor - de Immenhorst	-	-
	Montferland	EBT I	-	-
	Overbetuwe	Park15	23,4	0,0
	Wijchen	Bijsterhuizen (Nijmegen/Wijchen)	-	-
	Zevenaar	7Poort	0,0	0,0
Totaal			**27 ha**	**3,9 ha**

Werkmilieu	Gemeente	Bedrijventerrein	Aanbod (incl. optie)	In optie
Agrifood	Nvt	-	-	-
Totaal			**60 ha**	**21,4 ha**
(Maak) industrie	Arnhem	Kleefse Waard Westervoortsedijk	0,5	0,0
	Arnhem	Industriepark Kleefse Waard[6]	5,6	0,0
	Arnhem	Kleefse Waard BASF	0,5	0,0
	Beuningen	Schoenaker	5,6	0,0
	Duiven	Graafstaete	1,9	1,9
	Lingewaard	Pannenhuis 2	1,5	0,2
	Nijmegen	Noord-Kanaalhaven	0,8	0,0
	Nijmegen	Oost-Kanaalhaven	3,1	0,8
	Overbetuwe	Poort van Midden-Gelderland Zuid	0,0	0,0
	Overbetuwe	Merm Oost	2,4	0,0
	Rheden	Beemd	0,9	0,0
	Rheden	Kanaal II - uitbreiding	4,1	0,0
	Zevenaar	Spijksedijk	0,0	0,0
Totaal			**27 ha**	**2,9 ha**
Hoogwaardig/ kantoren	Arnhem	IJsseloord II	7,4	1,2
	Zevenaar	Technopark Mercurion	0,9	0,0
Totaal			**8 ha**	**1,2 ha**
Bijzondere werklocaties	Duiven	Innofase uitbreiding	15,5	11,4
	Nijmegen	Winkelsteeg NXP	6,2	0,0
Totaal			**21,5 ha**	**11,4 ha**

[6] IPKW is eveneens een bijzondere werklocatie. Het aanbod is onderdeel van het werkmilieu (maak)industrie.

20 november 2020

Advies invulling en beoordeling XXL-logistiek

De ligging aan de Gelderse corridor maakt de regio Arnhem-Nijmegen aantrekkelijk voor XXL-logistiek. Vanuit de Groen metropoolregio bestaat dan ook de ambitie om XXL-logistiek in de regio te faciliteren. Duurzaamheid, de koppeling met onderwijs en overheid en slim en bewust ruimtegebruik staan hierin centraal. Vanuit die gedachte is de behoefte ontstaan locaties aan te wijzen waarbinnen XXL-logistiek gefaciliteerd wordt.

In de afweging is aandacht voor de volgende inzichten over XXL-logistiek:
Overzicht van de inzichten over de XXL-logistiek, met aandacht voor:

- Statenbrief XXL-logistiek (zaaknummer: 2019-012873)
- De ontwikkelruimte XXL-logistiek voor de periode 2020-2030
- Advies Ecorys over de mogelijkheden voor XXL-logistiek
- Randvoorwaarden voor XXL-logistiek
- Locatieadvies (clustering) XXL logistiek (advies Posad Maxwan)
- Economisch belang XXL-logistiek (Stec Groep)
- Redenen voor multinationals om zich in Nederland te vestigen

De notitie wordt afgesloten met een beoordelingskader, met daarin de overwegingen uit deze deelonderzoeken en -adviezen.

Statenbrief XXL-logistiek (zaaknummer: 2019-012873)

In de Statenbrief dd. 13 november 2019 stelt Gedeputeerde Staten het volgende:
Ten aanzien van XXL logistiek zijn wij van mening dat de vraag naar XXL geclusterd moet worden op de corridors (Rhine-Alpine (A15/A12) en Northsea-Baltic (A1)) in de logistieke knooppunten (Tiel, Nijmegen en Emmerich/Montferland/Zevenaar) met als doel het beperken van de ruimtelijke impact op het landschap.

Wij vragen gemeenten en regio's om erop aan te sturen dat de XXL logistiek bijdraagt aan de regionale werkgelegenheid en aan bedrijven om zich hiervoor in te spannen. Op korte termijn zullen wij dit standpunt inbrengen in de gesprekken met onze partners en in de RPW's van Rivierenland en Arnhem-Nijmegen, waar de discussie rond XXL logistiek zich concentreert.

Bij de verdere inkleuring van de Omgevingsvisie in onder andere de Omgevingsverordening en economische visie zullen wij dit standpunt verder uitwerken waarbij wij integraal naar de totale opgave zullen kijken. Hierbij zullen wij de aanbevelingen meenemen uit het rapport dat in opdracht van ons is opgesteld (Rapport 'Toegevoegde waarde logistiek in Gelderland') en het advies van het College van Rijksadviseurs over (X)XL logistiek.

In het proces van de economische visie zullen wij met u in gesprek gaan om te discussiëren over het verder focussen van onze inzet op sterke clusters in onze provincie (agrofood, health, sustainability en de high tech-maakindustrie) en maatschappelijk relevante bedrijven zoals op het gebied van gezondheidszorg, voeding en schonere en duurzame technologieën. Dit kan mogelijk leiden tot prioritering.

Ontwikkelruimte[1]

De geraamde ruimtebehoefte voor de periode 2020-2030 voor XXL-logistiek bedraagt minimaal **69 hectare**. Dit is exclusief ruimtebehoefte van witte raven en EDC's zonder binding met de regio.

De cijfers voor XXL:-logistiek zijn vanwege de dynamiek op bestaande locaties, met name de percelen die verkocht zijn aan ontwikkelaars, zoveel mogelijk geactualiseerd. Hiervoor is peildatum 1 mei 2020 gehanteerd (zoals ook voor de overige bedrijventerreinen is toegepast). Hieruit blijkt dat er in totaal 31 hectare aanbod is, dat geschikt is voor XXL-logistiek. Daarvan is 27 hectare direct beschikbaar.[2] Het direct beschikbare aanbod bedraagt daarmee **27 hectare**.

Daaruit blijkt dat in totaal **42 hectare** ontwikkelruimte voor XXL-logistiek beschikbaar is. Om ruimte te houden voor flexibiliteit in de planvorming, komt de ontwikkelruimte in tranches beschikbaar.

Afgesproken wordt dat een deel (van de totale ontwikkelruimte van XXL logistiek van 42 hectare) verdeeld wordt over Knooppunt Nijmegen en omgeving en Knooppunt EMZ. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van de ruimtelijke mogelijkheden die beide aangewezen locaties bieden en wordt als volgt toegekend:

- Knooppunt EMZ: DocksNLD 2, locatie C), gemaximeerd tot 20 hectare netto ontwikkelruimte;
- Knooppunt Nijmegen en omgeving: De Grift, deelgebied Noord, gemaximeerd tot 12,5 hectare netto ontwikkelruimte.

Voor beide locaties geldt een afwijkingsmogelijkheid naar boven tot 20%. De verdeling is gemaakt vanuit de ruimtelijke mogelijkheden die beide locaties bieden. De resterende hectaren ontwikkelruimte worden aangehouden om maatwerk en flexibiliteit te kunnen bieden naar de toekomst. Hoe om te gaan met het resterende deel van de ontwikkelruimte is onderdeel van de monitoring in 2022.

Advies Ecorys over de mogelijkheden voor XXL-logistiek[3]

Belangrijkste vestigingseisen XXL-logistiek

- Multi-/synchromodaliteit – efficiënte koppeling verschillende vervoerswijzen, zoals (vracht)auto, trein, schip of vliegtuig, op een locatie. Digitale infrastructuur is eveneens van groot belang.
- Vertakking van de XXL-logistiek – De ontwikkeling van grootschalige distributiecentra zet zich naar verwachting ook op de middellange termijn, terwijl er tegelijkertijd een beweging te zien is richting kleinere hubs nabij stedelijk gebied ten behoeve van stadsdistributie. Beide zijn in de meeste gevallen onderdeel van dezelfde keten, waarbij de kleinere hubs in stedelijk gebied bevoorraad worden vanuit grootschalige distributiecentra in het zuiden en oosten van het land. De logistieke keten ziet er dan, van groot naar klein, als volgt uit:
  - XXL-logistiek: vanaf 4 hectare tot groter dan 10 hectare.
  - XL-logistiek: kleinere distributiecentra aan de rand van stedelijk gebied met een oppervlakte van 1 à 2 tot 4 hectare.
  - In zogeheten city hubs, met een oppervlakte van 0,5 tot max. 2 ha worden vervoersstromen van verschillende leveranciers gebundeld voor efficiënter transport binnen de stad.
- Maatvoering – oppervlakte en vorm is van belang, de gangbare maatvoering binnen de XXL-logistiek is gelijk gebleven aan die van 2017. Door automatisering kan de (verticale) ruimte steeds efficiënter worden benut.

---

1 Ecorys (2020) Monitoring RPW medio 2019 - medio 2020.

2 Daarnaast is er nog 33 hectare verkocht zonder eindgebruiker. Voor het merendeel van de kavels die door ontwikkelaars zijn gekocht, zijn contracten getekend met eindgebruikers of zijn eindgebruikers in beeld. Deze ruimte is daarmee nog slechts beperkt voor de markt beschikbaar.

3 Ecorys (16 april 2019) XXL-logistiek Regio Arnhem-Nijmegen

- Snel beslissen – Door schaarste aan ruimte wordt er steeds vaker gekozen voor herontwikkeling verouderde locaties of ontwikkeling op niet toegewezen locaties.
- Ligging nabij Duitsland – De nabijheid van de Duitse grens en met name de middelgrote steden Emmerich en Kleve geeft de regio toegang tot een extra afzetmarkt en potentiële arbeidsmarkt.
- Nabijheid en kwaliteit arbeidsmarkt – De vraag naar personeel veranderd door ontwikkelingen op het gebied van robotisering en automatisering. Veel praktisch geschoolde arbeid verdwijnt hierdoor ten koste van technisch en hooggeschoold personeel. Verder kan vergrijzing leiden tot een toekomstig arbeidstekort.

Verschillende typen ontwikkelaars, verschillende effecten op het aanbod

We onderscheiden vier verschillende typen beleggers en/of ontwikkelaars van XXL-logistiek vastgoed. Daaruit dat de logistieke markt divers is. Grondverkoop betekent niet automatisch dat een kavel uitgegeven en daarmee van de markt is:

1. Kopen grondpositie ten behoeve van beleggers/investeerders.

Dit betekent dat de grond van de vorige eigenaar, bijvoorbeeld de gemeente of een agrariër, eigendom wordt van een beleggingsfonds. Dit heeft geen effect op het uitgeefbaar aanbod.

2. Ontwikkelen logistiek bedrijventerrein voor belegging(sfonds): bouwer/ ontwikkelaar

Dit type ontwikkelaar ontwikkelt een bedrijventerrein als investering. De bestemming van de aangekochte gronden wordt gewijzigd naar een bedrijfsbestemming en er komt aanbod op de markt.

3. Ontwikkelen voor verhuur/verkoop aan een eindgebruiker.

Een ontwikkelaar van vastgoedgoed voor verhuur of verkoop aan een eindgebruiker neemt grond af van de grondeigenaar. Vervolgens zijn er twee scenario's:

- de ontwikkelaar ontwikkelt voor een (on)bekende eindgebruiker, die het vastgoed direct in gebruik neemt. Dit betekent een afname van het aanbod, of
- de ontwikkelaar ontwikkelt op risico. Oftewel, er moet nog een eindgebruiker gevonden worden. Wanneer op risico ontwikkeld wordt en er nog geen eindgebruiker gevonden is, betekent dit leegstand. Voor de Ladder van duurzame verstedelijking geldt dit als bestaand stedelijk gebied en daarmee aanbod.

4. Ontwikkelen voor eigen gebruik

De vierde optie is een eindgebruiker die een distributiecentrum laat ontwikkelen voor eigen gebruik. Dit betekent bij definitieve verkoop van de grond een directe afname van het aanbod.

Bijzondere positie XXL-logistiek in de ruimtevraag

Ook aan de vraagkant is XXL-logistiek bijzonder. In de XXL-logistiek draait het vaak om nieuwe partijen die van buiten de regio komen en zich vestigen op kavels van meer dan 4 hectare en vaak nog groter. Dergelijke bovenregionale partijen zijn lastig te vatten in een vraagraming, omdat de raming in essentie gebaseerd is op autonome groei van reeds in de regio gevestigde bedrijvigheid. Daarom valt de ruimtebehoefte van witte raven (d.w.z. incidentele ruimtevragers met een oppervlakte van meer dan 10 ha) en EDC's zonder regionale binding buiten de prognoses. Dit betekent dat andere, ruimtelijke en landschappelijke overwegingen primair ten grondslag liggen aan de afbakening van potentiële ontwikkellocaties.

Randvoorwaarden voor XXL-logistiek[4]

In samenspraak met de provincie Gelderland zijn vooruitlopend op de herziening van het RPW Arnhem-Nijmegen Randvoorwaarden voor XXL logistiek opgesteld. Sturing van de ontwikkelingen voor XXL-logistiek is hiervan het gemeenschappelijk doel. Om nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek mogelijk te maken moeten gemeenten, ontwikkelaars en eindgebruikers voldoen aan die randvoorwaarden.

Deze randvoorwaarden zijn op te delen in vijf thema's: clustering, landschappelijke inpassing, duurzaamheid, toegevoegde waarde voor de regio en organisatiegraad. Daarnaast is als overkoepelende randvoorwaarde opgenomen dat een gezond evenwicht tussen vraag en aanbod centraal staat en dat door middel van de Ladder van duurzame verstedelijking aangetoond moet worden dat er voldoende marktvraag is voor de ontwikkeling.

Locatieadvies (clustering) XXL logistiek (advies Posad Maxwan)

Naar aanleiding van de randvoorwaarden voor XXL-logistiek heeft de regio het adviesbureau PosadMaxwan gevraagd om advies over de meest geschikte locatie voor uitbreiding ten behoeve van XXL-logistiek. Vanuit het perspectief van clustering en landschappelijk inpassing komt PosadMaxwan tot een prioritering van ontwikkellocaties binnen knooppunt Nijmegen e.o. en knooppunt EMZ. Zij adviseren de potentiële ontwikkellocaties in overweging te nemen, met op volgorde een voorkeur voor:

- Park15 (locatie A en B);
- De Grift (D t/m H)
- 7Poort (D)
- DocksNLD (D) – Duits grondgebied

Zij beoordelen deze locaties als meest geschikt, omdat uitbreiding geen (of slechts zeer beperkt) negatieve gevolgen heeft voor bestaand aantrekkelijk en open landschap. Dit is met nadruk een prioritering vanuit landschappelijk oogpunt. Daarnaast zijn ook andere, economische overwegingen en de visie en besluitvorming van lokale en regionale overheden in Nederland en Duitsland van belang.

Na deze locaties volgen in de prioritering:

- DocksNLD (C)
- 7 Poort (B, C, E en F) en DocksNLD (A en B): pas nadat de andere locaties in overweging zijn genomen.

PosadMaxwan heeft een voorkeur voor kavel D op Duits grondgebied. Deze locatie is door het Regierungsbezirk Düsseldorf aangewezen als reservelocatie. De locatie kan in de toekomst worden ontwikkeld ten behoeve van XXL logistiek. Het initiatief daarvoor moet vanuit externe investeerders dit oppakken. Gemeinde Emmerich heeft zelf vooralsnog voldoende ha in portefeuille. Op dit moment is ontwikkeling op deze locatie daarom niet aan de orde.

Bij de afweging tussen locatie AB en locatie C in Montferland concludeert PosadMaxwan dat uitbreiding van DocksNLD in beide ontwikkelrichtingen, oost én noord, een impact heeft op de beleving van het landschap en de omgeving. Omdat kavel C een meer compacte keuze is dan de uitbreiding op kavels AB, geeft PosadMaxwan een voorkeur aan ontwikkeling op kavel C.

[4] Notitie: Randvoorwaarden XXL-logistiek. 31 maart 2020.

Economisch belang XXL-logistiek[5]

Logistiek levert een bijdrage van 6% van het bruto regionaal product en direct circa 5% van de banen in de regio Arnhem-Nijmegen. De logistiek is daarnaast een enabler voor andere sectoren; ze zorgt ervoor dat producten uit de industrie of retail bij de klant terecht komen. Daarnaast zijn er in de regio veel aan de logistiek verwante ondernemers, zoals truckservice, catering, beveiliging en schoonmaakbedrijven.

Binnen XXL-logistiek is onderscheid naar Europese, nationale en regionale distributiecentra (EDC's, NDC's en RDC's). Binnen de regio Arnhem-Nijmegen biedt knooppunt Nijmegen en omgeving vooral ruimte aan NDC's en RDC's, maar ook enkele EDC's. Knooppunt EMZ huisvest voor Europees georiënteerde dc's. EDC-activiteiten zijn over het algemeen flexibeler qua vestigingslocatie dan activiteiten die gebonden zijn aan het landsdeel of de regio. De binding van NDC's en RDC's is door hun hogere plaats in de distributieketen over het algemeen sterker dan bij EDC's, waarbij meestal alleen zekerheid bestaat over de contractduur van 3-5 jaar. Hierbij is het van belang aan te tekenen dat de historische binding van sommige EDC's (bijvoorbeeld Mainfreigth, 's Heerenberg) kan bijdragen aan de regionale en lokale geworteldheid van een bedrijf.

Stec concludeert dat XXL-logistiek belangrijk is voor de regionale economie en vindt het daarom wenselijk om het marktsegment economisch te blijven faciliteren, vanwege:

1. XXL-logistiek levert een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid in de regio Arnhem-Nijmegen (5.000-5.500 banen in 2019, circa 25% van de totale logistiek). Gemiddeld gezien kent de sector een multiplier van 1,5. Grofweg resulteert dit in een halve arbeidsplaats aan indirect gecreëerde werkgelegenheid (hierboven genoemde activiteiten) per logistieke baan.
2. Logistiek draagt voor 6% bij aan het regionaal product van Arnhem-Nijmegen. De bijdrage van EDC-vestigingen aan de regionale economie van Arnhem-Nijmegen is over het algemeen iets beperkter. Bij een RDC / NDC worden met name klanten in Nederland bediend en zal dit volume aan Nederlandse netwerken worden overgedragen of met eigen chauffeurs worden beleverd. In het geval van een EDC zal een groot deel van het uitgaande volume door buitenlandse chauffeurs worden afgehaald. De werkgelegenheid bij EDC's komt wel ten goede aan de regionale economie. Er is geen verschil tussen EDC's en RDC's/NDC's wat betreft de inzet van arbeidsmigranten. De hoogste regionaal economische waarde hebben die activiteiten die vanwege aard, oriëntatie en activiteit verbonden zijn met de regio.
3. Investeringsdynamiek de XXL-logistiek is en blijft hoog.
4. De logistieke sector (en XXL-logistiek) is sterk verbonden met lokale MKB en de Gelderse topsectoren. De Gelderse topsectoren zijn grotendeels afhankelijk van logistieke activiteiten en diensten. Een goed functionerende logistieke sector is van cruciaal belang voor deze topsectoren. Minstens zo belangrijk; de Gelderse topsectoren zorgen voor een ladingbasis die weer aantrekkelijk is voor logistiek dienstverleners om op- of over te slaan of te vervoeren.
5. De regio heeft een sterke logistieke infrastructuur.

Redenen voor multinationals om zich in Nederland te vestigen

EDC's vestigen zich binnen Nederland vaak langs de grens. Hiervoor zijn verschillende redenen:

- Nabijheid grote consumenten concentraties / hoog bestedingsniveau
- Regeldruk / flexibiliteit overheid (gemeentes/provincies, maar ook douane)
- Beschikbaarheid van arbeid: zowel nabijheid als kosten van arbeid. Bevolking langs de grenzen is relatief laag opgeleid en is minder bereid tot reizen.
- Infrastructuur voor goederenvervoer: beschikbaarheid van multimodaliteit (spoor, weg, water en data)
- Beschikbaarheid van geschikte XXL-locaties; met de juiste marktoriëntatie (EDC's vs. NDC's en RDC's)

[5] Stec Groep (9 september 2019) Economische analyse XXL-logistiek Regio Arnhem-Nijmegen.

- Rijtijdenbesluit, waarin de rij- en verplichte rusttijden van chauffeurs zijn vastgelegd
- Verschillen in fiscaal klimaat: Körperschaftssteuer en Gewerbesteuer in Duitsland ten opzichte van Vennootschapsbelasting en OZB in Nederland.

Met name de combinatie van de laatste twee beslispunten maakt dat het aantrekkelijk een EDC in Nederland aan de grens met Duitsland te vestigen. Indien een bedrijf met een (overwegend) Duitse afzetmarkt zich vanwege het fiscale klimaat in Nederland vestigt, doet zij dit vanwege het rijtijdenbesluit bij voorkeur zo dicht mogelijk bij Duitsland. Op die manier wordt de rijtijd zo efficiënt mogelijk benut.

Beoordelingskader

Op basis van bovenstaande deelonderzoeken en -adviezen komen we tot het volgende beoordelingskader:

1. Ruimtebehoefte
   a. Voorziet het plan in een onderbouwde ruimtebehoefte? Ja/nee
   b. Zijn er meerdere plannen die aanspraak maken op de ruimtebehoefte? Ja/nee
   c. Kan de ruimtebehoefte in bestaand stedelijk gebied (aanbod, leegstand, herstructurering) gehuisvest worden? Ja/Nee

2. Clustering en landschappelijke inpassing
   a. Is het plan een aansluiting op of uitbreiding van een bestaand bedrijventerrein? Ja/nee
   b. Wordt de aantasting van het landschap in het plan zoveel mogelijk beperkt? (of zijn er betere alternatieven in de nabijheid/binnen het knooppunt/ binnen de regio?) Ja/nee
   c. Sluit het plan aan op bestaande infrastructuur? Ja/Nee
   d. Voldoet het plan aan minimaal BREEAM gebied Excellent? Ja/nee

3. Vestigingseisen
   a. Voldoet het plan aan de volgende vestigingseisen? Ja/nee
      - Multimodaliteit
      - Goede fysieke en digitale infrastructuur
      - Nabijheid en kwaliteit arbeidsmarkt
      - Maatvoering
      - Snel beslissen
      - Nabijheid Duitsland
      - Aansluiting op positie in de logistieke keten
      - Past het bedrijf in de DNA van de regio

4. Marktoriëntatie en toegevoegde waarde voor de regio
   a. Heeft het plan de juiste marktoriëntatie (EDC vs. NDC en RDC)? Ja/nee
   b. Voorziet het plan in werkgelegenheid die past bij het regionale arbeidsaanbod? Ja/nee
   c. Draagt het plan bij aan de samenwerking in de triple helix? Ja/nee
   d. Heeft het plan een aantoonbare spin-off voor de regio (minimaal 0,5 fte per fte logistiek)? Ja/nee

5. Duurzaamheid
   a. Voldoet het plan aan minimaal BREEAM Nieuwbouw en renovatie Excellent? Ja/nee
   b. Is er voldoende aandacht voor klimaatadaptatie en de energietransitie? Ja/nee
   c. Is er sprake van meervoudig ruimtegebruik (bijv. zonnepanelen op de daken)? Ja/nee
   d. Is er sprake van circulair bouwen? Ja/nee

6. Voorzieningen en huisvesting van arbeidsmigranten
   a. Voldoet het plan aan de inspanningsverplichting voor het verzorgen van huisvesting aan arbeidsmigranten van goede kwaliteit? Ja/nee
   b. Is er in het plan/in de nabijheid ruimte voor de benodigde voorzieningen, zoals een clean energy hub (truckparking, laadpunt voor duurzame brandstof, eet- en slaapgelegenheid, etc.)? Ja/nee

7. Organisatiegraad
   a. Voorziet het plan in een verplichting om te komen tot een bepaalde organisatiestructuur?

Ontwikkelkaart XXL logistiek Arnhem-Nijmegen

EINDRAPPORT

Oktober 2020

POSAD MAXWAN
strategy x design

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	Opgave	04
		Basisprincipes	06
		Beoordeling toekomstige locaties	14
		Geraadpleegde Bronnen	15
2	**Knooppunt Nijmegen: Knoop 38 (Park15 en de Grift)**	Ruimtelijke ontwikkelkaart	16
		Zoeklocaties XXL	22
3	**Knooppunt EMZ: 7Poort**	Ruimtelijke ontwikkelkaart	32
		Zoeklocaties XXL	38
4	**Knooppunt EMZ: DocksNLD**	Ruimtelijke ontwikkelkaart	40
		Zoeklocaties XXL	46
5	**Conclusies**	Prioritering locaties	50
		Colophon	51

Bijlage 1: Landschappelijke analyse mogelijke uitbreidingslocaties DocksNLD

01

Inleiding

1.1 Opgave

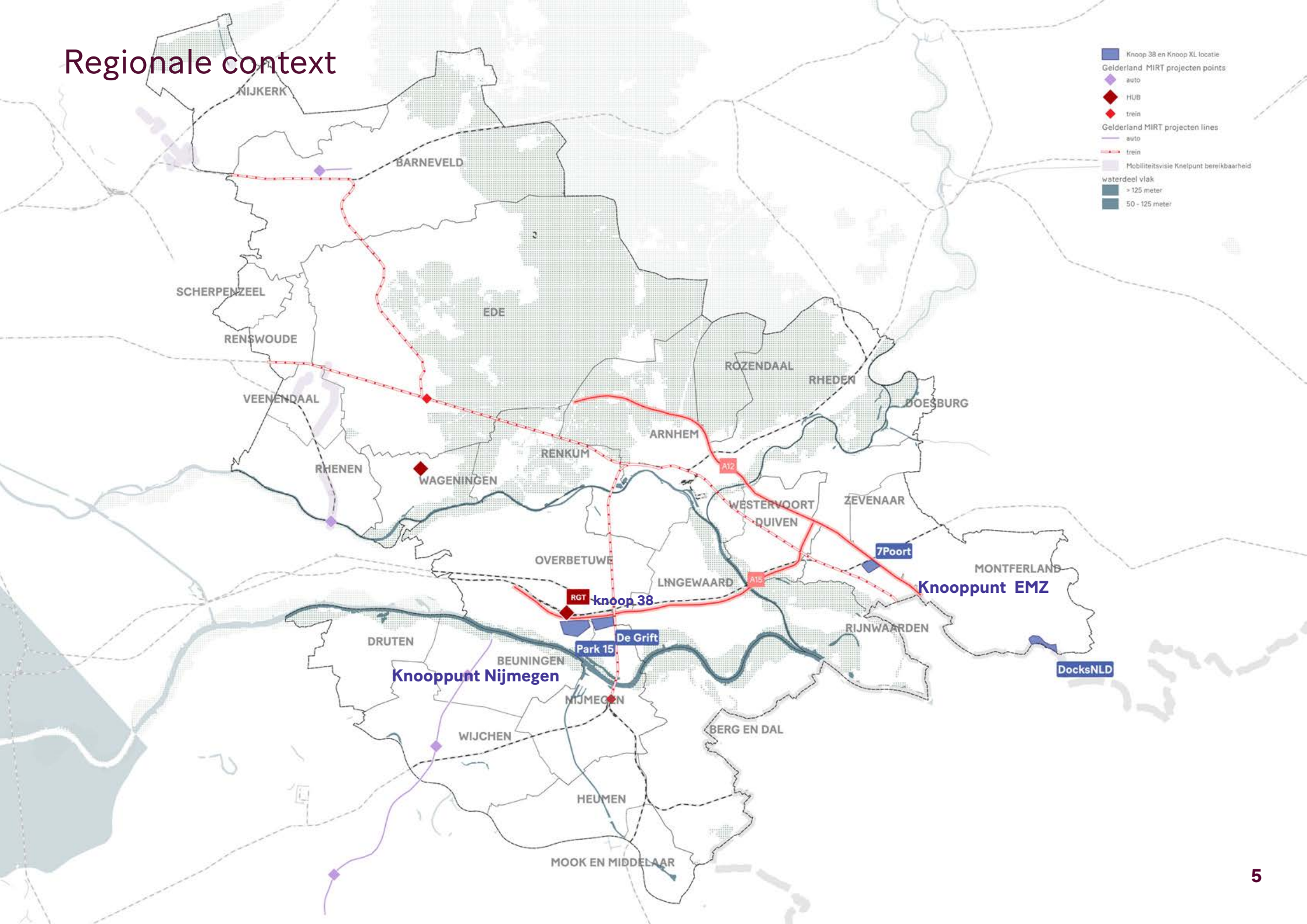
De regio Arnhem-Nijmegen (bestaande uit de 17 gemeenten) en de provincie Gelderland hebben een regionaal programma Werklocaties opgesteld. Hierin zijn alle regionale afspraken voor de onderdelen bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel vastgelegd. Waar bij het vaststellen van het RPW 2017-2021 op alle fronten een overaanbod werd geconstateerd, is anno 2020 een genuanceerder beeld ontstaan. Met name op bedrijventerreinen is het overaanbod sindsdien teruggedrongen en is er zicht op nieuwe ontwikkelruimte.

Ten behoeve van het nieuwe RPW 2021-2024 is er de behoefte aan een nadere duiding van de XXL Logistieke opgave binnen de regio. Hiervoor zijn de nodige kaders beschikbaar. Het document "Randvoorwaarden XXL-logistiek" beschrijft de context (Ecorys, mrt'20). De Randvoorwaarden notitie geeft, op hoofdlijnen, de meest relevante info.

Deze rapportage toont de vertaling van de Randvoorwaarden XXL-logistiek in een reeks van ruimtelijke ontwikkelkaarten, waarbij er duiding gegeven wordt aan de vraag waar XXL Logistiek een plek zou moeten krijgen in de regio Arnhem-Nijmegen en hoe deze landschappelijk-ruimtelijk ingepast kan worden (welke gronden hiervoor het meest geschikt zijn).

Er wordt gefocust op de locaties: knooppunt EMZ (7Poort en DocksNLD) en knooppunt Nijmegen en omgeving (Knoop38(Park 15 en De Grift). Hier heeft de provincie aangegeven dat XXL locaties mogelijk zijn.

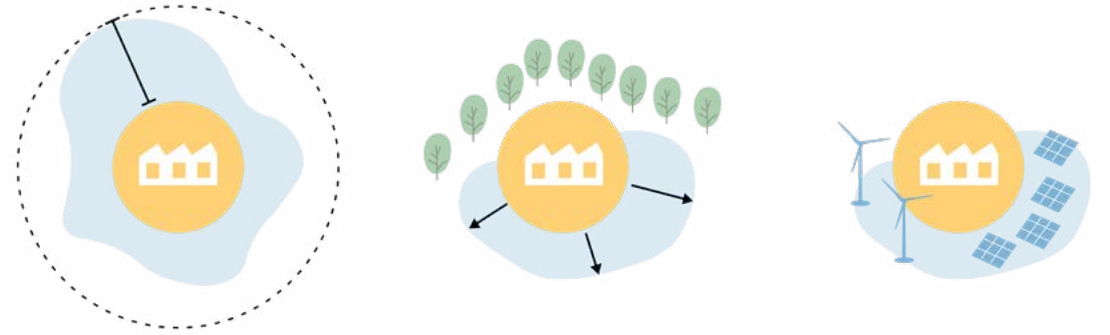
Regionale context

1.2 Basisprincipes

'De randvoorwaarden die de regio Arnhem-Nijmegen wil stellen aan nieuwe ontwikkelingen voor XXL-logistiek zijn op te delen in vijf thema's: clustering, landschappelijke inpassing, duurzaamheid, toegevoegde waarde voor de regio en organisatiegraad.'
(uit: Randvoorwaarden XXL-logistiek Ecorys mrt'20)

Voor waardering van locaties in het licht van zorgvuldig ruimtelijk handelen, de aanleiding voor deze rapportage, zijn de thema's clustering, landschappelijke inpassing en duurzaamheid van belang. We geven een korte toelichting.

A. Clustering **B. Landschappelijke Inpassing** **C. Duurzaamheid**

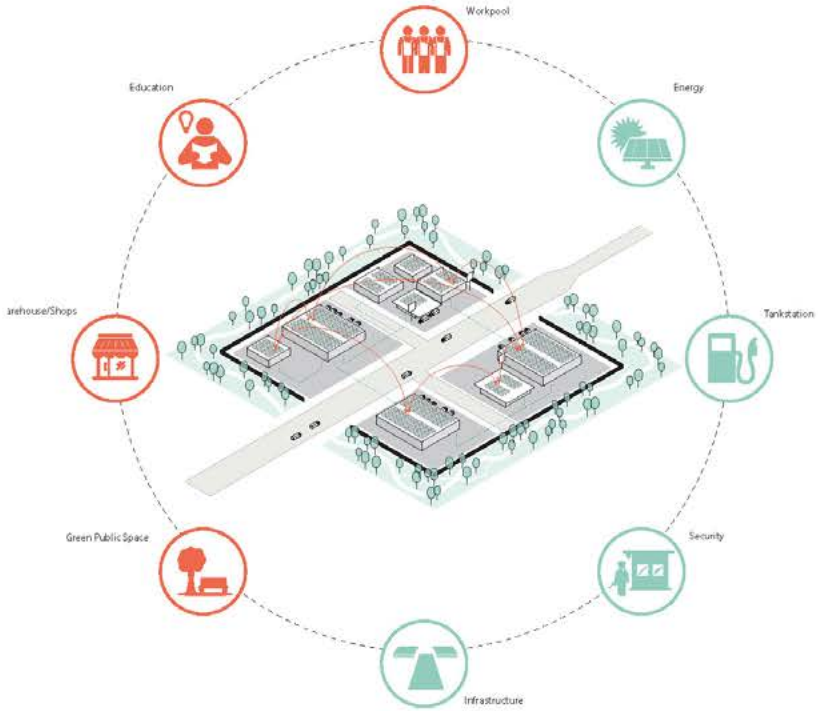
4.4 Creëer cluster effecten

Ruimtelijk clusteren beperkt de impact op het landschap, maar er zijn meer voordelen voor zowel het bedrijfsleven als de omgeving. Binnen clusters kunnen synergieën worden gecreëerd door zaken als energie, arbeid, veiligheid en andere gedeelde voorzieningen op gebiedsniveau te organiseren. Integraal parkmanagement is hierbij cruciaal.

Bedrijventerreinen met verschillende bedrijfshallen ieder omringd door een groot veld asfalt en zijn eigen ondersteunende voorzieningen is de norm. Inventariserend zie je snel dat vele bedrijven allemaal onderling hun voorzieningen hebben die ze slechts een beperkt deel van de dag gebruiken. In een goed ontworpen en georganiseerd cluster kunnen bedrijven op verschillende manieren profiteren van gedeelde investeringen.

Parkmanagement gebeurt al op de betere bedrijventerreinen en levert grote winsten op. Vaak moet het wel van tevoren geregeld zijn tijdens de opzet van een gebiedsontwikkeling. Als terreinen reeds zijn verkaveld en investeringen al zijn gedaan is het moeilijk de gedeelde noemer te vinden bij verschillende bedrijven.

Investeerders van bedrijfshallen pleiten om andere reden voor clustering. Voor hen is het interessant om meerdere hallen in hetzelfde gebied te bezitten zodat bij het wegvallen van huurders of bij de wens tot uitbreiding geschoven kan worden binnen het terrein. Dit maakt risico's kleiner, maar bied dus ook een marktprikkel die clustering stimuleert.

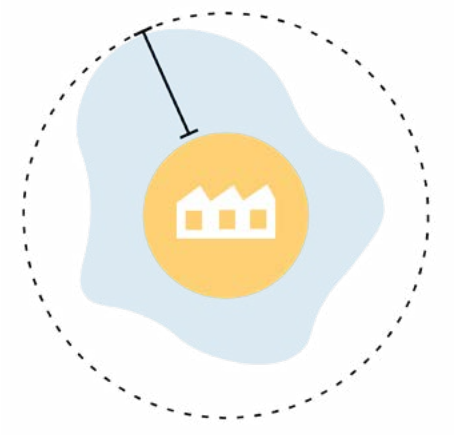

Bron: (X)XL-verdozing, College van Rijksadviseurs, oktober 2019

1.3 A. Clustering

CLUSTERING

Clustering gaat over het ruimtelijk compact organiseren van de inpassing van XXL kavels. Hierbij worden de volgende 'spelregels' gehanteerd. Spelregels zijn niet absoluut, maar worden in redelijkheid toegepast. Niet ruimtelijke overwegingen kunnen ertoe leiden dat een enkele spelregel niet gebruikt wordt of kan worden.

- Breid bestaande locaties uit in plaats van nieuwe locaties te starten;
- Kies voor een compacte totaalvorm van de resulterende XXL-locatie: de lengte breedte verhouding wordt waar mogelijk richting de 1:1 gestuurd en smalle (lintvormige) ontwikkeling wordt waar mogelijk vermeden (dit uiteraard in functie van wat ruimtelijk mogelijk is);
- Benut allereerst het al aangetaste landschap. Dit betekent dat:
  - kleinere ruimtes tussen bestaande stedelijke ontwikkelingen, tussen al bebouwd gebied en infrastructuur of tussen dicht op elkaar liggende infrastructuur zoveel mogelijk benut worden (mits >4ha). Dit zijn de zogenaamde snipperlocaties;
  - (relatief) ongerept, open landschap niet in aanmerking zou moeten komen als XXL-locatie (of locatieuitbreiding).

4.5 Maak fysieke grenzen

Wanneer is een cluster te groot? En wanneer worden meerdere clusters ervaren als een oneindig lint of een alomvattende mega-cluster? Clusters die inpasbaar zijn vergen grenzen. Deze grenzen moeten we kunstmatig maken. De randen kunnen vervolgens ook functies vervullen waar de directe omgeving baat bij heeft.

Bij het clusteren en consolideren van bedrijventerreinen op regionale schaal hoort op gebiedsniveau een omsluitende rand. Deze randen kunnen het middel zijn waarmee Nederland zich onderscheidt in de wijze waarmee we omgaan met een ruimtelijke problematiek die wereldwijd gevoeld wordt. De randen passen in de Nederlandse traditie van dijken, windsingels en polders en zorgen dat de impact van verdozing op het landschap wordt geminimaliseerd.

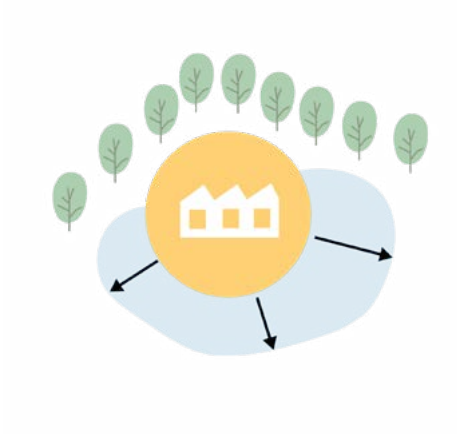

Bron: (X)XL-verdozing, College van Rijksadviseurs, oktober 2019

1.4 B. Landschappelijke Inpassing

Landschappelijke Inpassing gaat over de zorg voor een inpassing die de verstoring van het omringende landschap zoveel mogelijk beperkt of deze verstoring camoufleert. Ingrepen die hierbij overwogen kunnen worden zijn, bijvoorbeeld:

- Een goed ontwerp van de groen-blauwe structuur binnen het cluster, mogelijk aansluitend bij het ontwerp van de rand van het cluster (zie hieronder);
- De omzoming van het cluster met landschappelijk passende elementen. Deze zoom kan intensief beplant worden (hagen, heggen, struiken, dichte bomenrijen) om het zicht op de logistieke gebouwen vanuit de omgeving weg te nemen;
- De aanleg van groene daken en de uitvoering van verharding rondom het XXL-gebouw in de vorm van half-open verharding (opnieuw: voor zover dit het functioneren van de logistiek niet in de weg staat).

Bedrijventerreinen passend in het Drentse landschap

Drie voorbeeldprojecten in Gasselternijveen, Schoonoord en Peize

provincie Drenthe

natuur en milieu federatie drenthe

bonr: Bedrijventerreinen passend in het Drentse landschap, provincie Drenthe en de Natuur en Milieufederatie Drenthe, juni 2013

1.5 C. Duurzaamheid

Duurzaamheid kan een grote overlap met landschappelijke inpassing hebben en wordt daarom in deze rapportage benoemd. De overlap bestaat met name op het gebied van waterbeheer, hittestress en biodiversiteit / ecologie. Daarom:

- Besteed aandacht aan een groen-blauwe inrichting die bijdraagt aan het verminderen van hittestress;
- Besteed aandacht aan een groen-blauwe inrichting die bijdraagt aan goed waterbeheer;
- Besteed aandacht aan een groen-blauwe inrichting een bijdrage levert aan biodiversiteit;
- Doe dit in samenhang met andere duurzaamheidsdoelstellingen (bv energie: een dak met zonnecellen zal niet samengaan met een rijk groen dak, maar is op energetisch gebied duurzaam en kan daarom de voorkeur krijgen.)

Nieuws

23 jul 2018

Grootste zonnedak van Nederland op XXL-dc in Venlo

Warehousing

Met 28.000 zonnepanelen is het dak van een mega-distributiecentrum in Greenport Venlo het grootste zogeheten single roof zonnestroomproject van Nederland. Het dak van het dc waar de zonnepanelen op liggen heeft een afmeting van 80.000 vierkante meter. De panelen leveren op jaarbasis circa 7.000 MWh (MegaWattuur) aan duurzame energie op.

Begin april werd gestart met de realisatie van het omvangrijke zonnestroomproject. Deze maand is het project afgerond en in bedrijf gesteld. Het energie ontwikkelingsbedrijf voor Greenport Venlo, Etriplus, ontwikkelde het plan en legde de basis voor het mega-zonnedak dat ligt op het XXL-distributiecentrum van het Amerikaanse modemerk Michael Kors in Venlo.

KiesZon exploiteert het zonnepanelen project

Etriplus sloot voor de totstandkoming een samenwerkingsovereenkomst met KiesZon. Deze zonnepanelen specialist – tevens een dochteronderneming van Etriplus-

Marktnieuws

Het krachtigste XXL-zonnedak van Europa met 13,1 megawatt

25 november 2019 Gijs Freriks

Nunner Logistics krijgt in Venlo het krachtigste zonnedak van Europa. Het XXL-warehouse waarin de logistiek dienstverlener de logistiek verzorgt voor supermarktketen Lidl, wordt volledig volgelegd met zonnepanelen.

Elektriciteit voor 4500 huishoudens

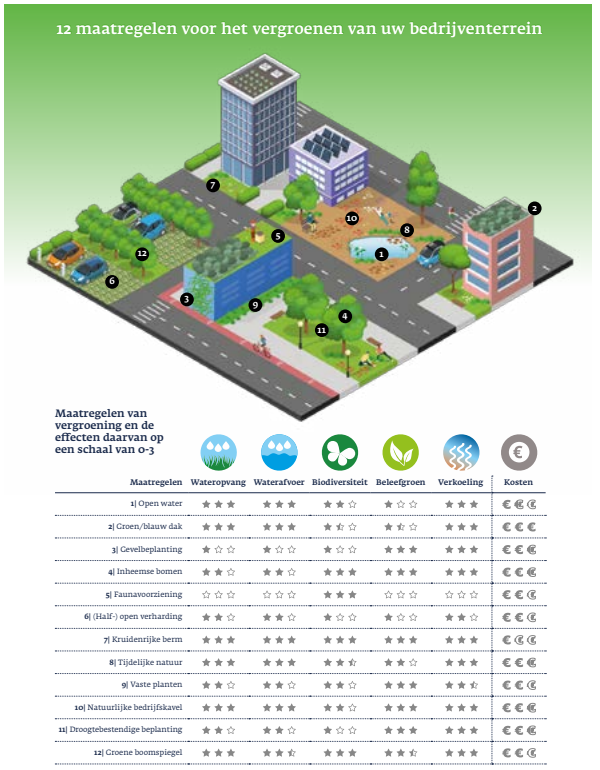
Met een oppervlakte van 110.000 vierkante meter levert het dak straks een vermogen van 13,1 megawatt: het hoogste vermogen dat in Europa door één dak wordt geleverd, voldoende om 4500 huishoudens van elektriciteit te voorzien.

'Nieuwe mijlpaal'

Het pand van 110.000 vierkante meter bi
webshop van de Duitse retailketen Lidl. "
Nunner. Voor ons is duurzaamheid onlos

bron: www.logistiek.nl
Hoe vergroenen we bedrijventerreinen?, provincie Gelderland

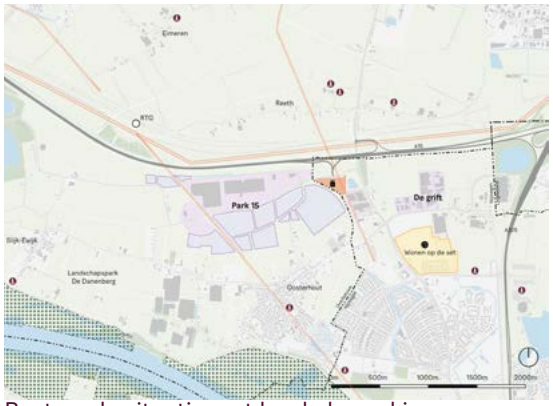
1.6 Beoordeling toekomstige locaties

Bij de beoordeling van XXL-locaties voor het onderbrengen van toekomstige vraag is het uitbreiden van bestaande bedrijfslocaties het uitgangspunt. Daarom worden de locaties Knoop38, 7Poort en DocksNLD onder de loep genomen. De beoordeling geschiedt op basis van de hierboven genoemde criteria, die allen voortkomen uit de randvoorwaarden die door de regio aan uitbreiding van het aanbod gesteld worden.

De selectie van de locaties verloopt volgens een vaste methodiek. Er is voor elke locatie een kaart samengesteld van de bestaande situatie, waarop harde en zachte beperkingen zijn ingetekend. Harde beperkingen zijn plannen, visies en kaders met formele status, die beperkingen opleggen aan het gebruik van kavels (hieronder vallen o.a. Natura 2000 en ontwikkelplannen met goedkeuring). Zachte beperkingen zijn o.a. zoekgebieden, wensbeelden, ambities.

Vervolgens wordt voor elke locatie een overzicht gegeven van kavels die in aanmerking kunnen komen voor toekomstige uitbreiding van het aanbod aan kavels voor XXL logistiek. De kaart is voorzien van de argumentatie voor de aanwijzing van kavels voor de toekomstige vraag.

In de overzichtskaart met XXL-zoeklocaties zijn twee soorten kavels te onderscheiden. De eerste laat de meest geschikte kavel zien (aangegeven met solide lijn). De tweede (aangegeven met een stippellijn) laat mogelijke uitbreiding van XXL-bedrijven en andere kavels in de toekomst zien. Deze zijn op dit moment niet gekozen als meest geschikte plek voor potentiële logistiek XXL. Dit is omdat ze (voorlopig) ontzien dienen te worden van XXL logistiek, of omdat ze zijn hier te voor klein zijn.

Bestaande situatie met harde beperkingen

Bestaande situatie met zachte beperkingen

Overzicht Zoeklocaties XXL

1.7 Geraadpleegde Bronnen

Algemeen

. Randvoorwaarden XXL-logistiek (Ecorys, maart '20) Hierin zijn de randvoorwaarden die de regio stelt aan nieuwe ontwikkelingen voor XXL-logistiek opgeschreven;

. Vraag en aanbod XXL-logistiek (Ecorys),
De meest actuele cijfers van vraag en aanbod voor XXL-logistiek in de regio Arnhem-Nijmegen;

. Factsheet gebiedsopgave de Gelderse Corridor, provincie Gelderland.
Een korte toelichting bij de doortrekking A15 en ontwikkeling van de Railterminal Gelderland;

. Economische analyse XXL-logistiek (Stec), september 2019.
Hierin wordt het onderscheid gemaakt tussen regionale en nationale dc's (RDC/NDC) enerzijds en Europese dc's (EDC) anderzijds. Dit is van belang voor de profilering van de verschillende knooppunten

. Visie Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio, regio Arhnem Nijmegen, april 2020.
Hierin worden de belangrijkste opgaven voor de regio Arnhem-Nijmegen samengebracht tot een lange termijnvisie, waarbij de circulaire economie een belangrijke rol speelt.

Windenergie

. Omgevingsvisie- Windenergie mogelijk, provincie Gelderland

Knooppunt Nijmegen: Knoop38 (Park15 en de Grift)

. Gebiedsvisie knoop 38, Concept Gebiedsprogramma, maart 2017
. Ontwerp Omgevingsvisie Nijmegen 2020-2040, februari 2020
. Gemeente Overbetuwe recente ontwikkeling Danenberg, maart 2019
. Omgevingsvisie Overbetuwe 2040
. Gebiedsvisie de Grift, april 2020

Knooppunt EMZ: 7Poort

. Bestemmingsplan Groot Holthuizen & Hengelder II, 2007
. Structuurvisie gemeente Zevenaar 2030, 2013
. Exploitatie plan 7Poort, gemeente Zevenaar, 2013

Knooppunt EMZ: DocksNLD

. Landubergreifende Regionalanalyse EMZ, SCI Verkehr GmbH; Buck Consultants International Keulen/Nijmegen, januari 2020.
Hierin wordt het grensoverschrijdende aspect van knooppunt EMZ benadrukt. Rapport is in het Nederlands.
. Structuurvisie DocksNLD, Gemeente Montferland, 2019
. Bestemmingsplan Buitengebied Montferland datum toevoegen
. Kaart "Sondierungen für eine zukünftige Siedlungsentwicklung ", Regionalplan Düsseldorf auteur? datum
. Presentatie 'Onderbouwing integrale ontwikkeling DocksNLD-2', RPW Arnhem-Nijmegen, 27 augustus 2020
. Landschappelijke beoordeling DocksNLD fase2, RoyalHaskoningDHV, 2016

02

Knooppunt Nijmegen: Knoop 38 (Park 15 en de Grift)

Bestaande locatie

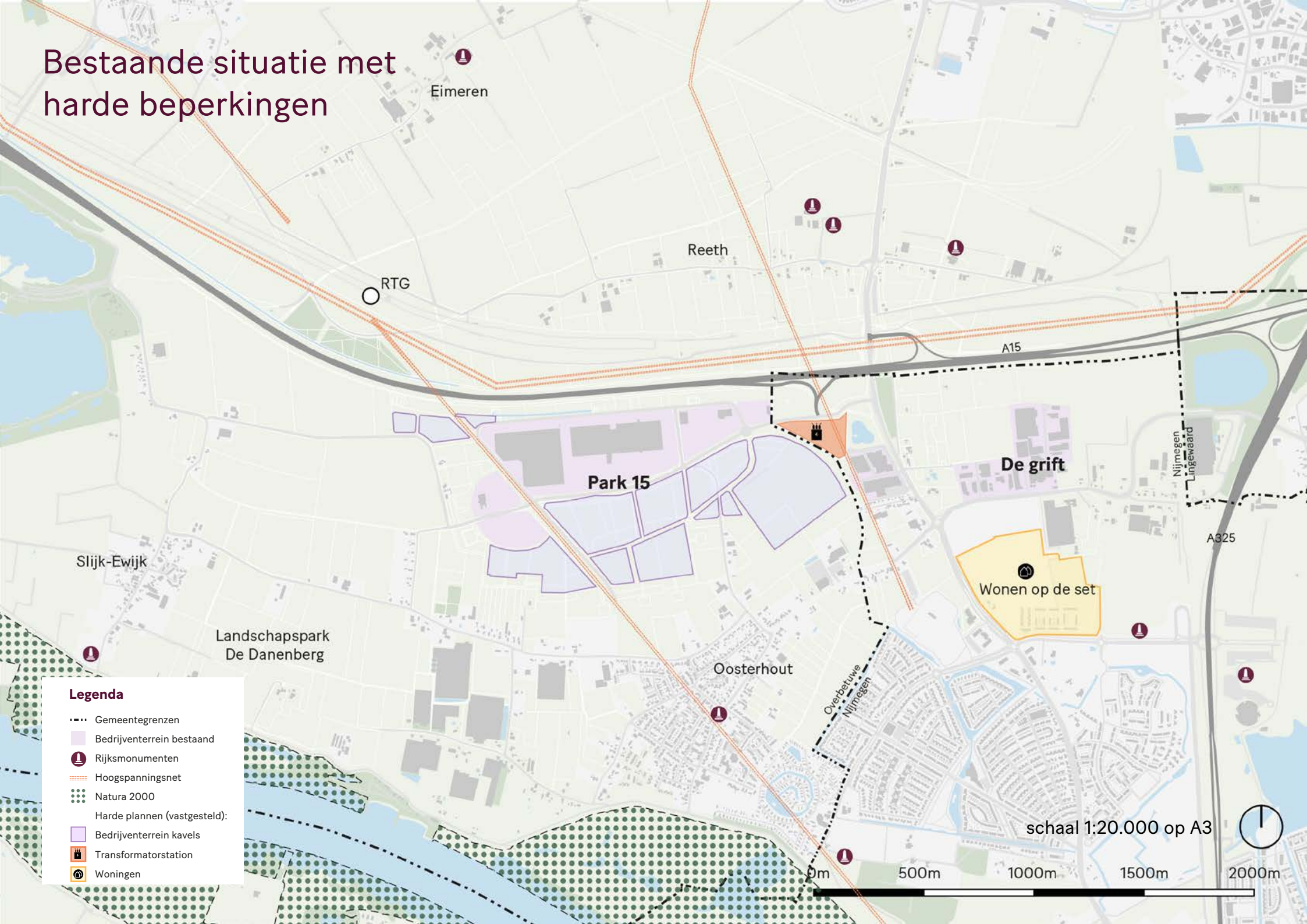

2.1 Knooppunt Nijmegen: Knoop 38 (Park 15 en de Grift)

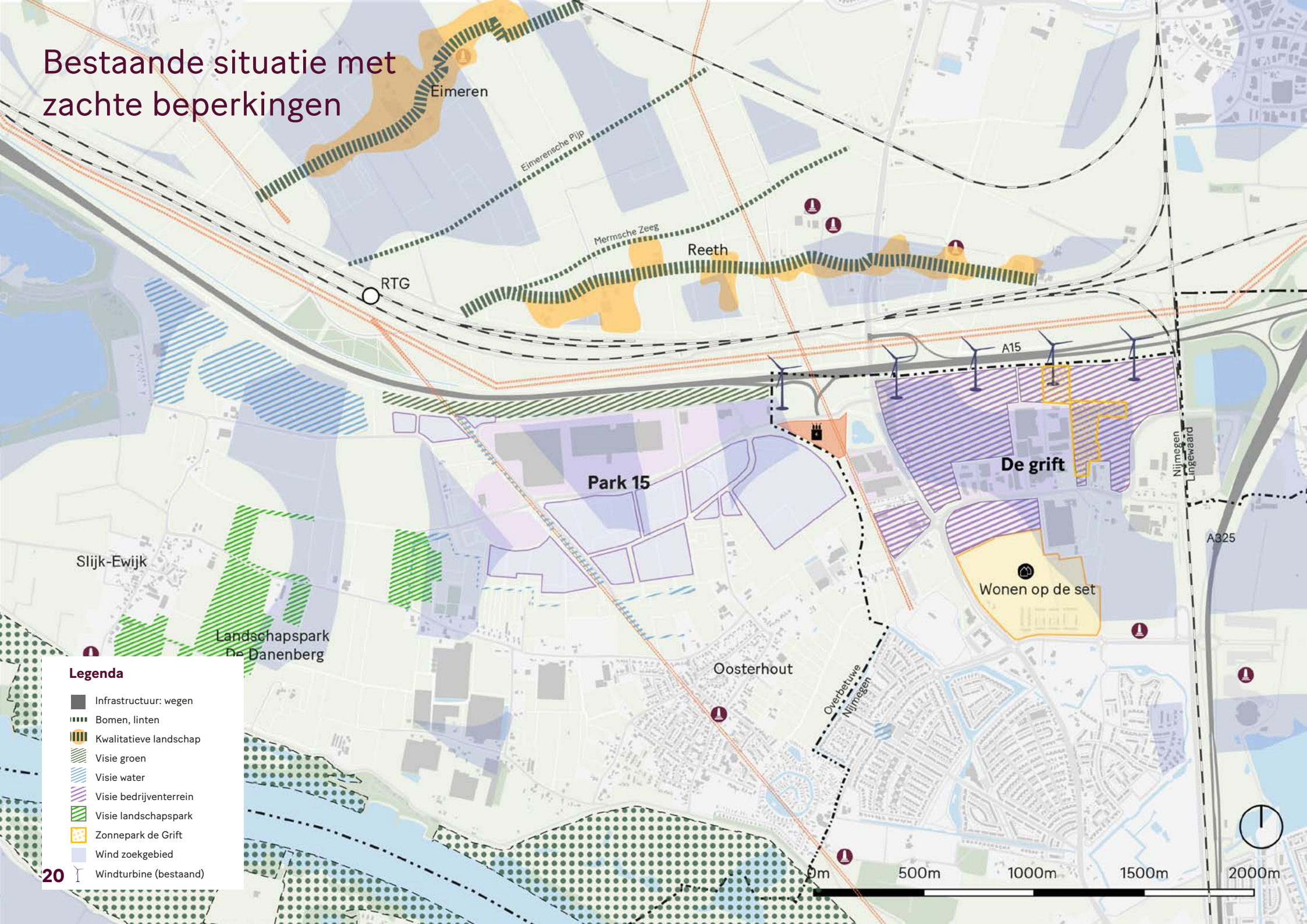
Knoop 38 bevindt zich naast de A15. Er liggen twee bestaande bedrijventerreinen: Park 15 en de Grift. Park15 is een bestaand logistiek bedrijventerrein. De Grift is een bestaand gemengd bedrijventerrein. Bij Knoop 38 staan de komende jaren veel ontwikkelingen op de agenda. De ontwikkelingen hebben allemaal (in verschillende mate) een effect op de omgeving. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijke komst van de railterminal Gelderland (RTG), de doortrekking van de A15 en de aanpak van afrit 38, het plaatsen van windturbines, ontwikkeling van de bedrijventerreinen (Park15 en mogelijk later ook de Grift) en de ontwikkeling van landschapspark De Danenberg. Knoop 38 is gelegen op het kruispunt van drie gemeentes. Dit zijn Nijmegen, Overbetuwe en Lingewaard. Bedrijventerreinen in de gemeente Lingewaard zijn niet opgenomen in dit onderzoek. De Gemeente Lingewaard richt zich in haar aanbod primair op bedrijven tot en met de XL categorie. Ze heeft verder aangegeven de vestiging van XXL logistiek 'net boven de 4 ha' niet op voorhand te willen uitsluiten. Gegeven de wens tot clustering van XXL logistiek lijkt incidentele vestiging van de kleinste categorie XXL ons minder wenselijk, ook gegeven het feit dat er op andere, wel geclusterde locaties voorlopig voldoende aanbod is.

Volgens 'Vraag en aanbod XXL-logistiek' is op Park15 nog 23,4 hectare uitgeefbaar aanbod beschikbaar voor XXL-logistiek, dit gaat om een kavel van 4,3 ha en een kavel van 19,1 ha (peildatum 1 mei 2020).

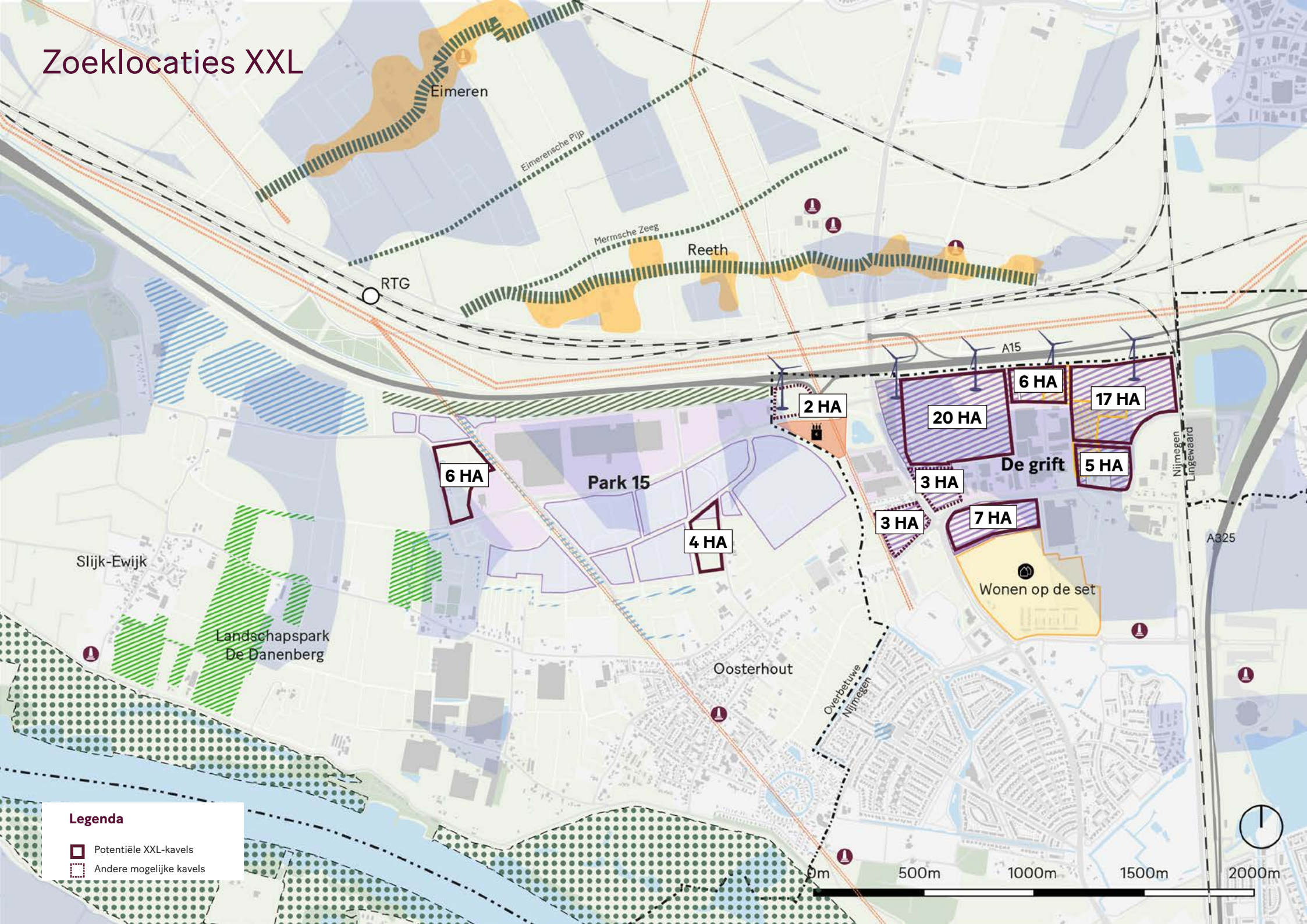
Bestaande situatie met harde beperkingen

Bestaande situatie met zachte beperkingen

Zoeklocaties XXL

2.2 Zoeklocaties XXL

Zie het kaartbeeld voor een overzicht van de kavels voor toekomstige uitbreiding ('zoeklocaties XXL')'.

• Het merendeel van de zoeklocaties betreft kavels rondom het bestaande bedrijventerrein De Grift.

• De kavels zijn een uitbreiding van de bestaande locaties Park 15 en De Grift waarbij de compacte opzet van deze locaties behouden blijft.

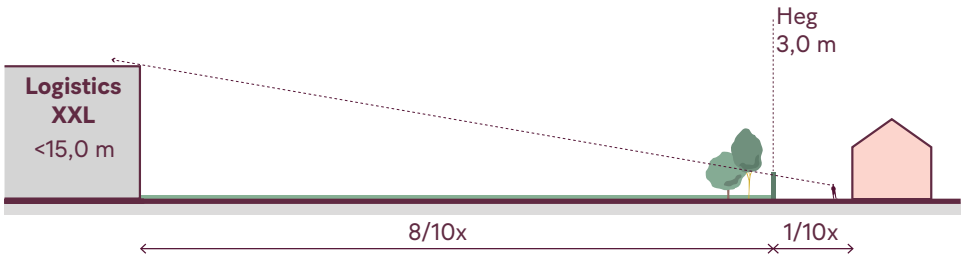
• Voor de kavels A en B in Overbetuwe zijn op dit moment geen plannen. Kavel B bestaat voor een deel uit een al bestaande kavel. Dit is om de minimale grootte van 4 ha te garanderen.

• De kavels beslaan al verstoord landschap (snipperlocaties). De kavels zijn gelegen tussen bestaande bedrijfsbebouwing en infrastructuur; of zijn kavels die vallen binnen de compacte vorm van Park15.

• Kavel H is hierop een uitzondering. Dit kavel is gelegen tussen bestaande bedrijfsbebouwing van de De Grift en de ontwikkellocatie 'Wonen op de Set'. Dit kavel kan benut worden mits het beeld van de XXL-bebouwing vanuit de woonlocatie aan bepaalde voorwaarden voldoet, te weten: een groene omzoming van de XXL bebouwing en het toepassen van de afstandsregel (zie illustratie). Er wordt geen rekening gehouden met milieucircels en geluidzonering. Distributiecentra hebben milieucategorie 3.1 en een maatgevende afstand van 50 meter. Zoals vermeld in het document "(X)XL-verdozing" (College van Rijksadviseurs, oktober 2019) 'tegenwoordig is een enkel risicoprofiel voor een gehele sector steeds vaker onterecht, omdat steeds meer typen hinder voor de omgeving kunnen worden gedempt of vermeden en sectoren simpelweg steeds diverser worden'.

• De kavels voor toekomstige uitbreiding beslaan in totaal 65ha. Enkele kavels <3ha kunnen benut worden voor gemeenschappelijk voorzieningen passend bij het gebruik door XXL-logistiek.

Locatie	Kavel	Potentiele kavels	Andere kavels
		ha	ha
Knoop 38			
Park 15	**A**	6	
	B	4	
	C		2
De Grift	**D**	20	
	E	6	
	F	17	
	G	5	
	H	7	
	I		3
	J		3
TOTAAL		**65**	**8**

Afstandsregel Wonen op de set

Zoeklocaties XXL

Kavel A en B (totaal 10 ha)

- geclusterd aan de bestaande locatie
- vullen van de ruimte naast het hoog-spanningsnet
- benutten van nog niet aangewezen kavels in de compacte vorm van de locatie

Kavel D, E,F,G en H (totaal 55 ha)
De Grift (gemeente Nijmegen)

- maximaal benutten van kavels rondom de bestaande bedrijven op De Grift
- vullen van de ruimte langs de A15
- combineren met opwekking van duurzame energie

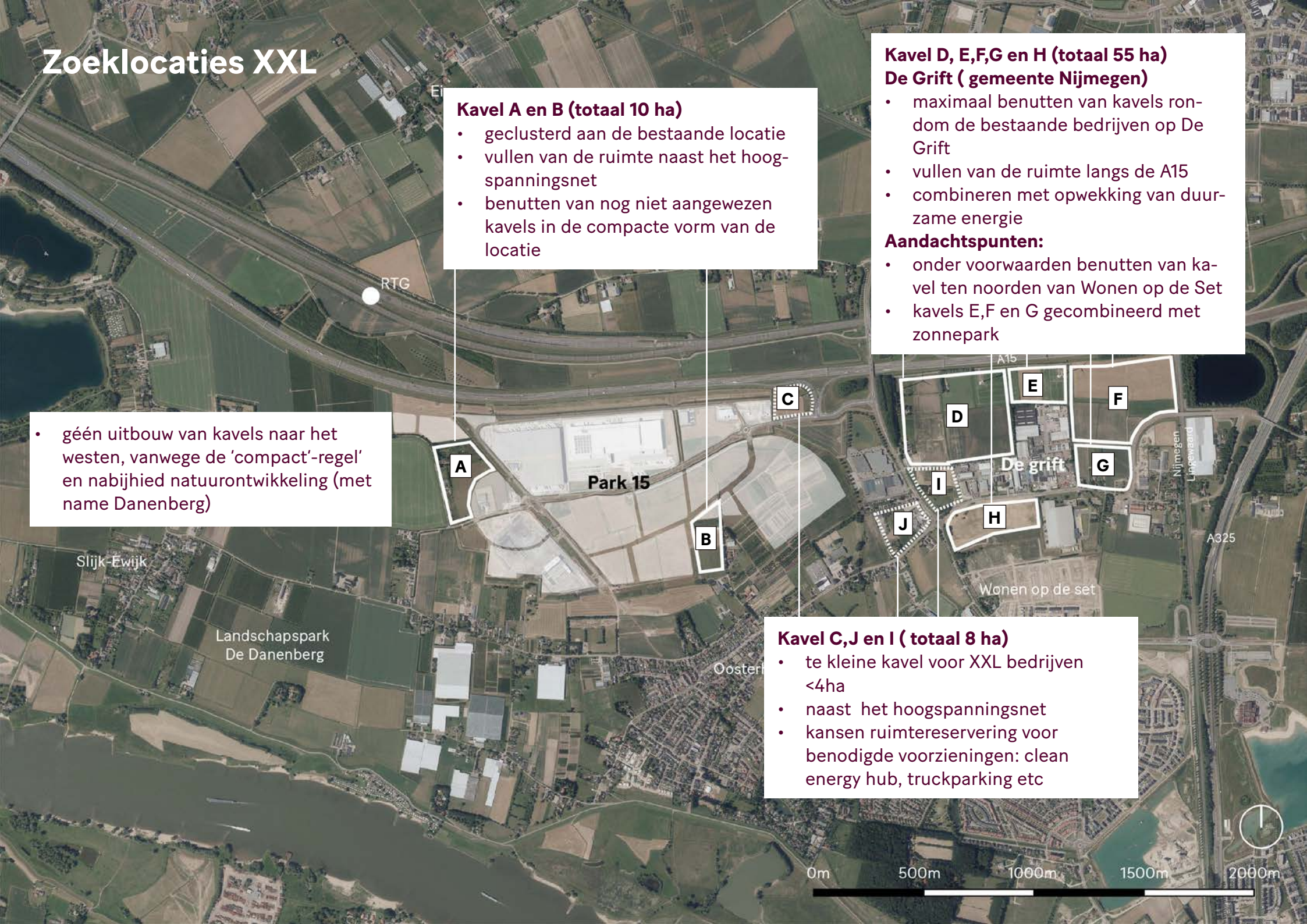
Aandachtspunten:

- onder voorwaarden benutten van kavel ten noorden van Wonen op de Set
- kavels E,F en G gecombineerd met zonnepark

- géén uitbouw van kavels naar het westen, vanwege de 'compact'-regel' en nabijhied natuurontwikkeling (met name Danenberg)

Kavel C,J en I (totaal 8 ha)

- te kleine kavel voor XXL bedrijven <4ha
- naast het hoogspanningsnet
- kansen ruimtereservering voor benodigde voorzieningen: clean energy hub, truckparking etc

03

Knooppunt EMZ: 7Poort

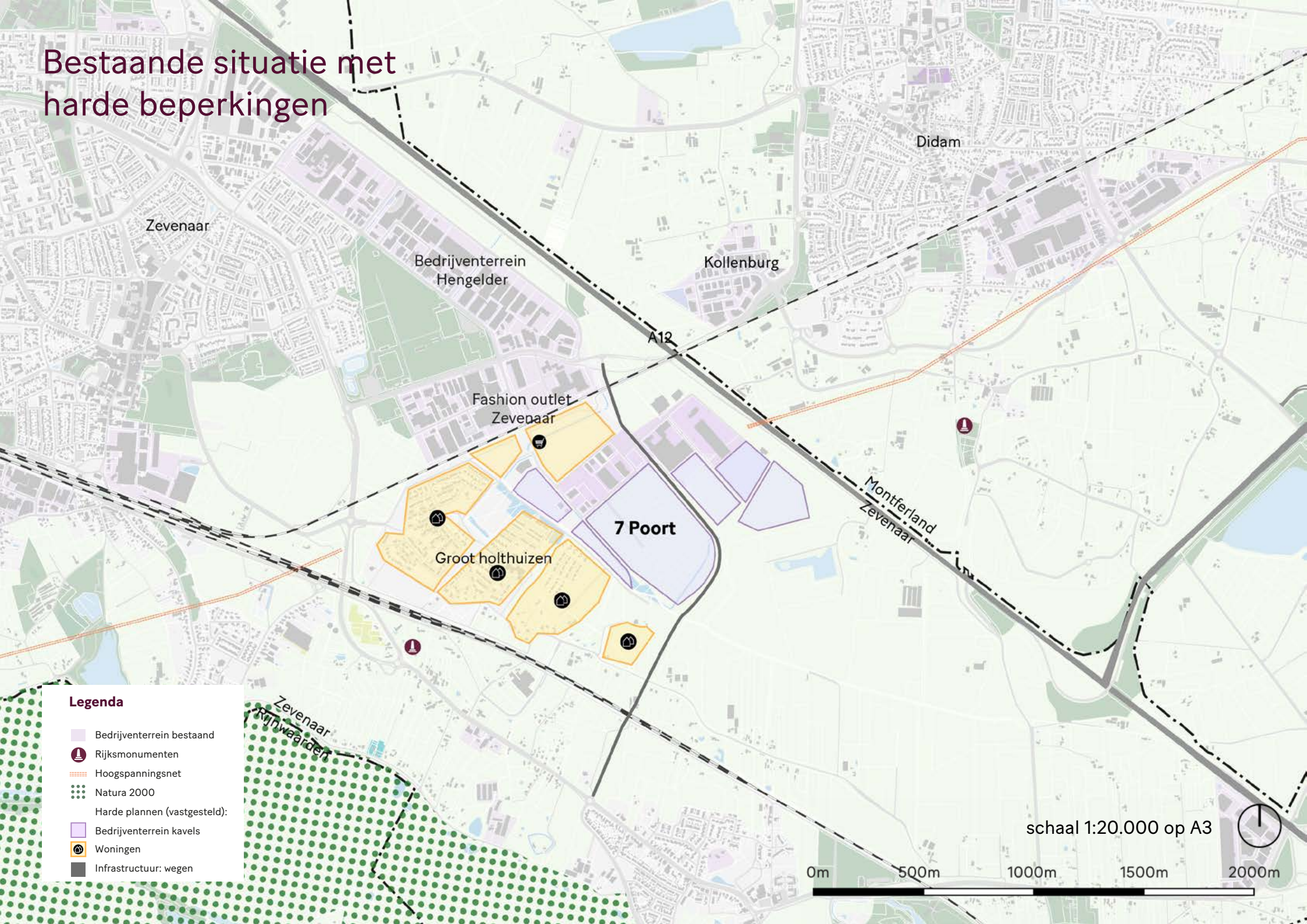
Bestaande locatie

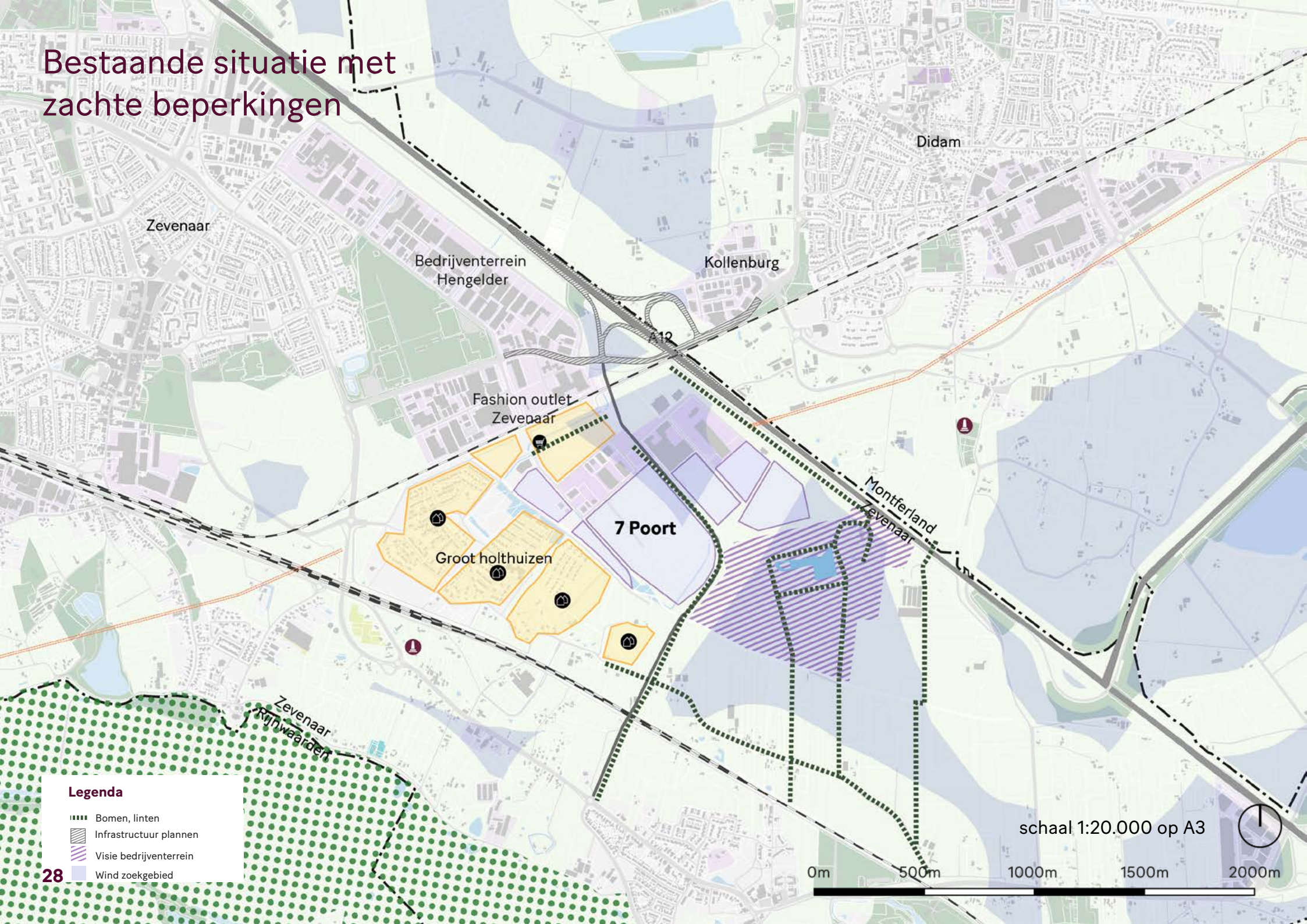
3.1 Knooppunt EMZ: 7Poort

BusinessPark 7Poort ligt direct naast de A12 in Zevenaar vlakbij de Duitse grens. Om deze reden fungeert BusinessPark 7Poort als een logistieke hub naar het oosten (het Ruhrgebied in Duitsland) en het westen (de Randstad). De bereikbaarheid van BusinessPark 7Poort is nu al uitstekend vanwege de ideale ligging aan de A12. Door de geplande doortrekking van de A15 naar de A12 komt er in de nabije toekomst een rechtstreekse verbinding met de Rotterdamse haven. Er is een nieuwe oprit gepland van en naar de A12 (Zevenaar Oost), hier is echter nog geen definitieve uitspraak over gedaan. Het zoekgebied ligt binnen twee gemeentes, dit zijn Montferland en Zevenaar. Volgens 'Vraag en aanbod XXL-logistiek' is er op 7Poort nog maximaal 7 hectare uitgeefbaar aanbod beschikbaar voor XXL-logistiek, waarvan 3,2 hectare in optie is (peildatum 1 mei 2020).

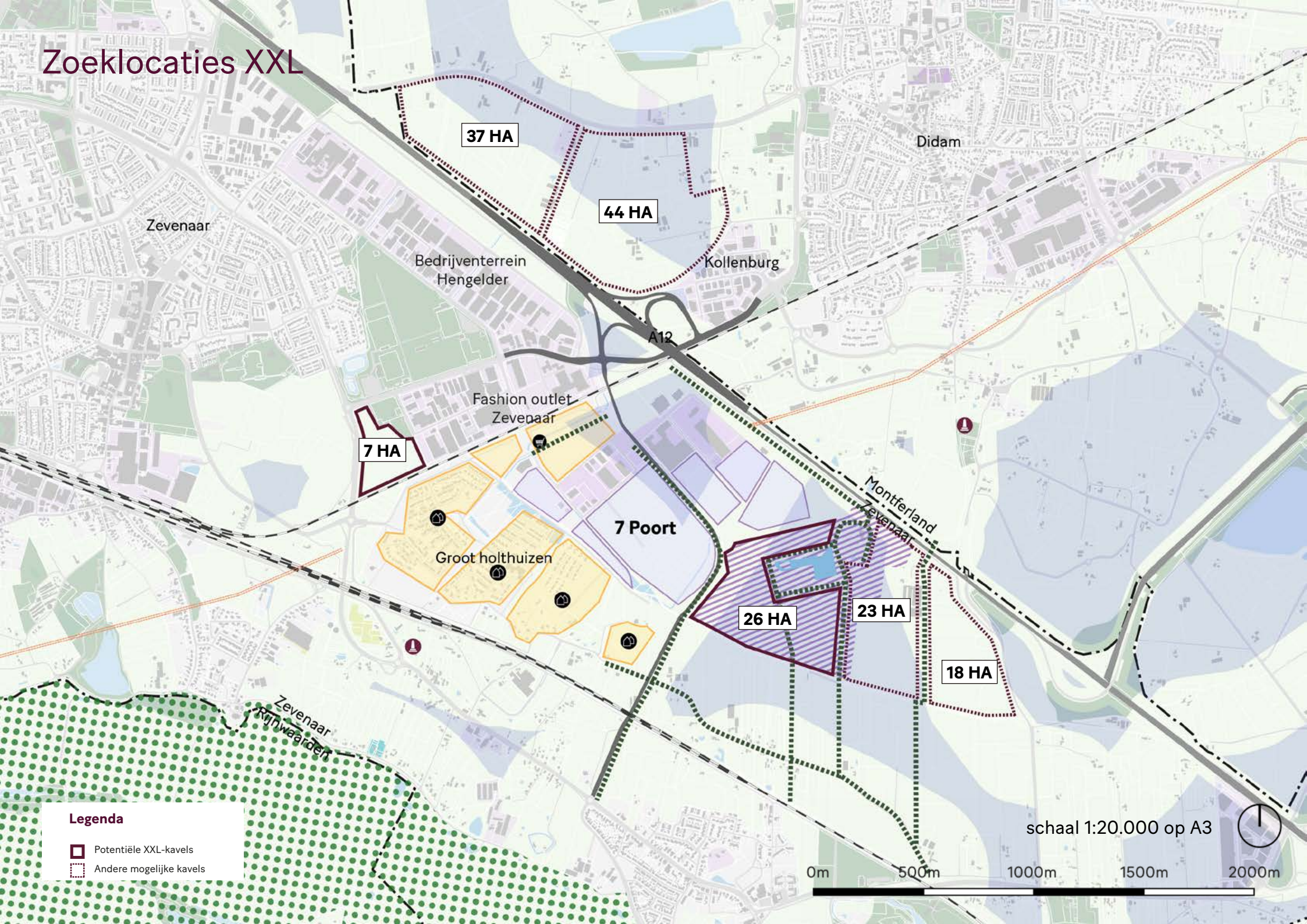
Bestaande situatie met harde beperkingen

Bestaande situatie met zachte beperkingen

Zoeklocaties XXL

3.2 Zoeklocaties XXL

Zie het kaartbeeld voor een overzicht van de kavels voor toekomstige uitbreiding ('zoeklocaties XXL')'.

• Kavels A, B en C zijn een uitbreiding van de bestaande locatie 7Poort. Kavel A valt binnen het gebied voor de visie op het bedrijventerrein 7Poort en is een relatief compacte uitbreiding van de al in ontwikkeling genomen kavels. De bestaande boerderij en de met bomen omzoomde plas moeten zorgvuldig afgeschermd worden van de XXL-ontwikkeling. Een ecologische waardering dient onderdeel te zijn van de planvorming.

• Kavels B en C maken de uitbreiding van 7Poort eerder langgerekt dan compact en bezetten relatief aantrekkelijk open agrarisch landschap (onder andere goed zichtbaar vanaf de A12).

• Kavel D is een uitbreiding van het bedrijventerrein tussen Hengelder en het spoor (snipperlocatie).

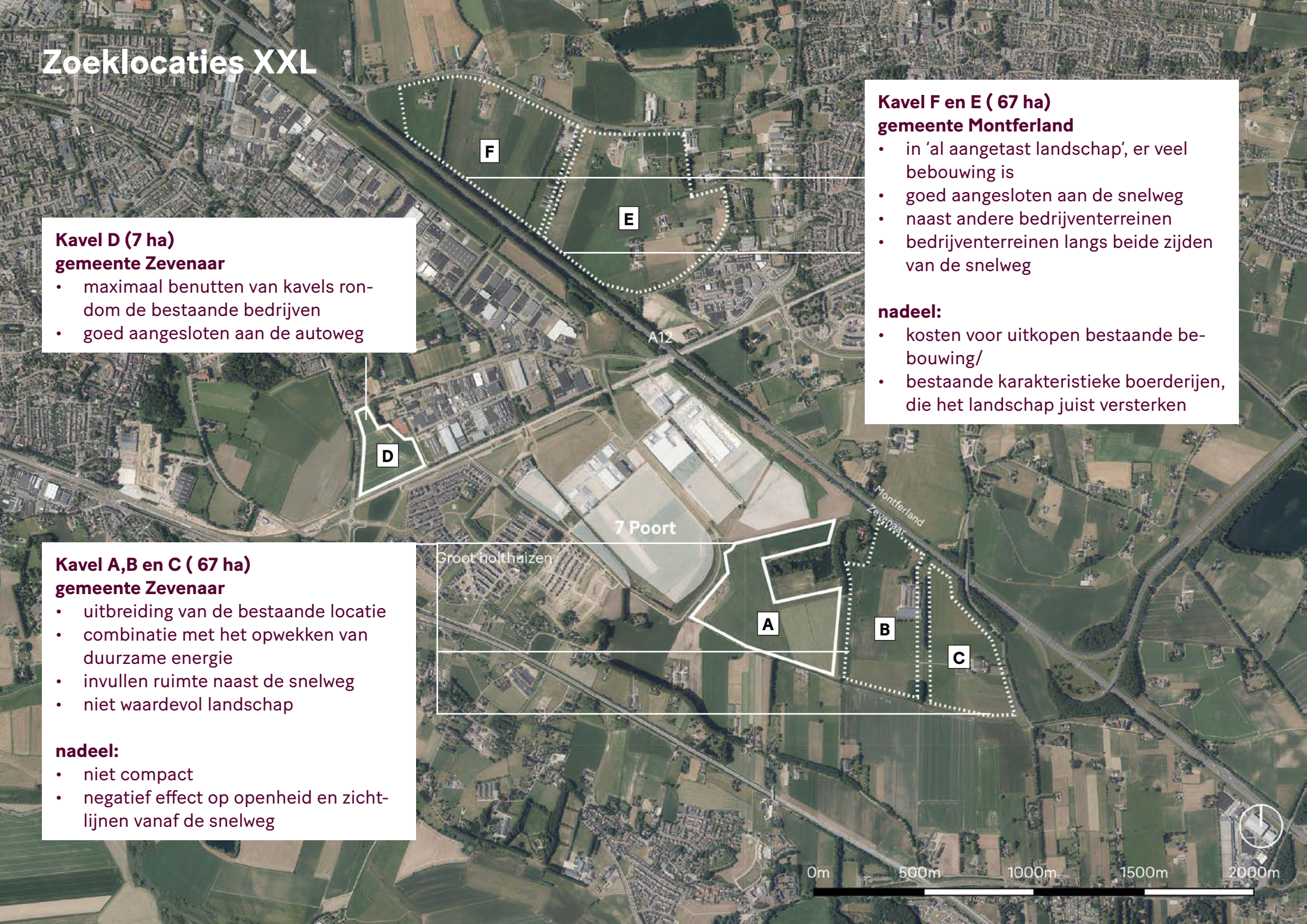
• Kavels E en F kunnen ontsloten worden door de geplande nieuwe aansluiting op de A12 en de huidige afrit 29. Het landschap is minder open dan dat bij kavels B en C, ligt direct langs de A12, sluit aan op bestaande bedrijventerreinen en kent reeds relatief veel bebouwing. Dit laatste vormt tegelijkertijd ook een mogelijke belemmering vanwege extra kosten voor uitkopen bestaande bebouwing. Bovendien gaat het sommige gevallen om karakteristieke boerderijen, die het landschap juist versterken.

• De kavels A en D voor toekomstige uitbreiding beslaan in totaal 33ha. De overige kavels beslaan 122ha.

• Op basis van een landschappelijk-ruimtelijke waardering kunnen kavels A en D aangemerkt worden als kavels voor toekomstige uitbreiding van het XXL areaal. De overige kavels dienen (voorlopig) ontzien te worden.

Locatie	Kavel	Potentiele kavels	Andere kavels
		ha	ha
7Poort			
7Poort	**A**	26	
	B		23
	C		18
Hengelder	**D**	7	
bedrijventerrein	**E**		44
Kollenburg	**F**		37
TOTAAL		**33**	**122**

Zoeklocaties XXL

Kavel F en E (67 ha)
gemeente Montferland

- in 'al aangetast landschap', er veel bebouwing is
- goed aangesloten aan de snelweg
- naast andere bedrijventerreinen
- bedrijventerreinen langs beide zijden van de snelweg

nadeel:

- kosten voor uitkopen bestaande bebouwing/
- bestaande karakteristieke boerderijen, die het landschap juist versterken

Kavel D (7 ha)
gemeente Zevenaar

- maximaal benutten van kavels rondom de bestaande bedrijven
- goed aangesloten aan de autoweg

Kavel A,B en C (67 ha)
gemeente Zevenaar

- uitbreiding van de bestaande locatie
- combinatie met het opwekken van duurzame energie
- invullen ruimte naast de snelweg
- niet waardevol landschap

nadeel:

- niet compact
- negatief effect op openheid en zichtlijnen vanaf de snelweg

04

Knooppunt EMZ: DocksNLD

Bestaande locatie

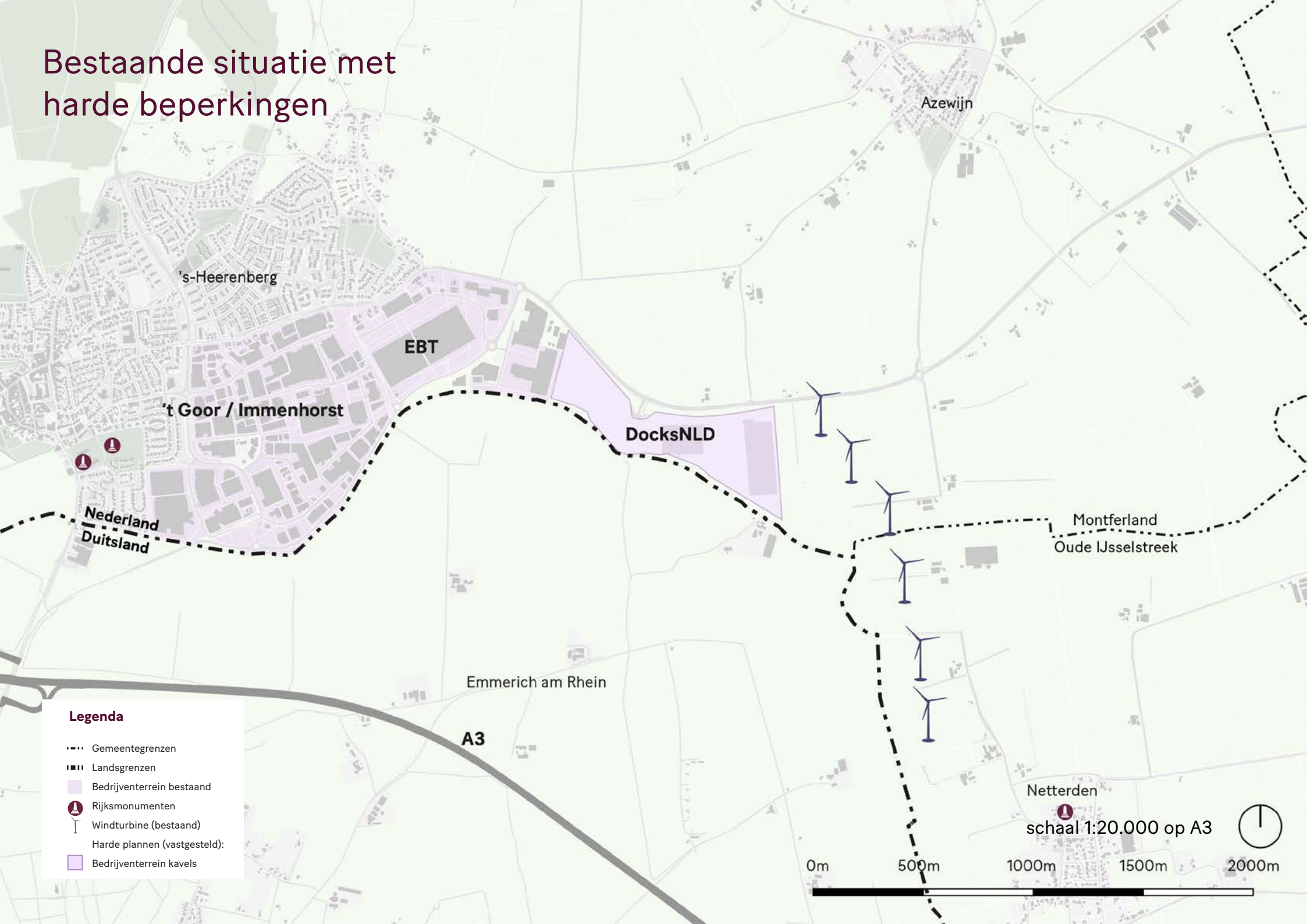

4.1 Knooppunt EMZ: DocksNLD

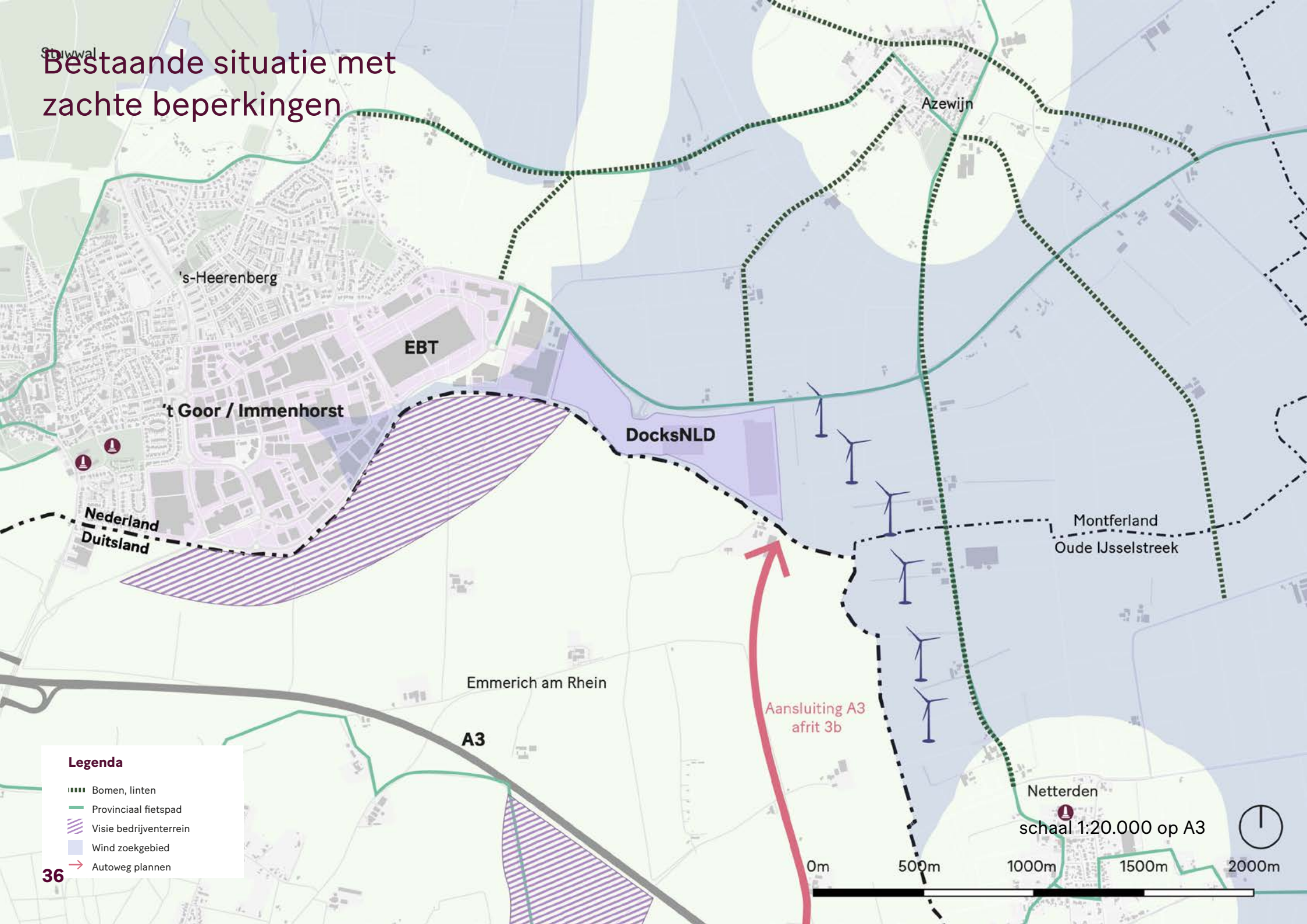
DocksNLD ligt aan de grens met Duitsland. Het huidige DocksNLD terrein ligt naast de N816. Er zijn plannen voor uitbreiding van DocksNLD. De uitbreiding ligt verder naar het oosten langs de N816. De gemeente Emmerich in Duitsland heeft, indien de huidige bedrijventerreinen uitgegeven zijn en in de toekomst behoefte is aan uitbreiding, enkele zoeklocaties aangewezen. Een daarvan is gelegen naast de bestaande bedrijventerreinen 't Goor en Immenhorst.

Volgens 'Vraag en aanbod XXL-logistiek' is DocksNLD, op één kavel van 3,9 hectare na, uitgegeven (peildatum 1 mei 2020).

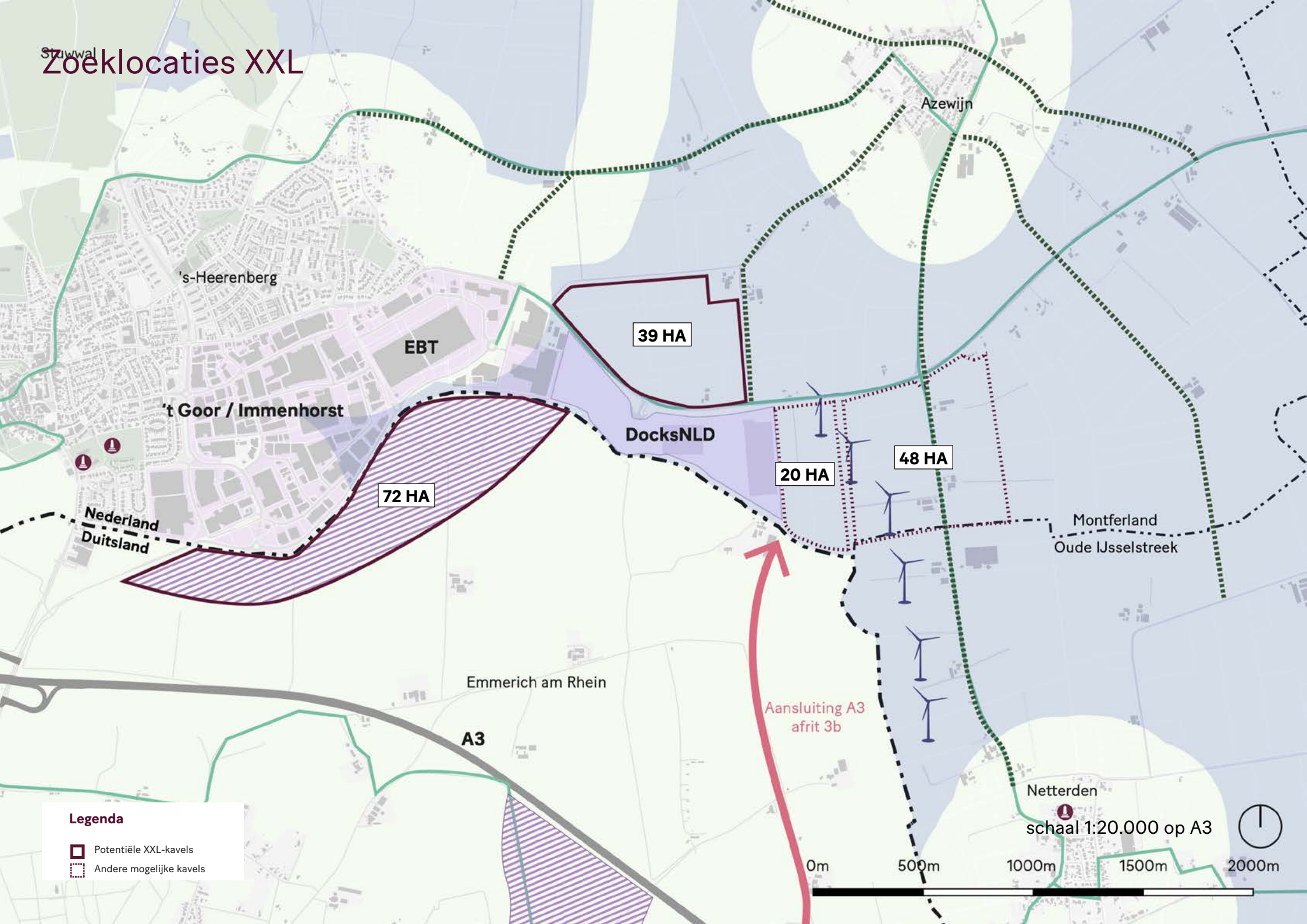
Bestaande situatie met harde beperkingen

Bestaande situatie met zachte beperkingen

Zoeklocaties XXL

4.2 Zoeklocaties XXL

Zie het kaartbeeld voor een overzicht van de kavels voor toekomstige uitbreiding (‘zoeklocaties XXL’)’.

• De kavels die in aanmerking komen voor toekomstige uitbreiding zijn A, B, C en D (op Duits grondgebied).

• Kavels A en B zijn een ‘verlenging’ van het bestaande DocksNLD. Door de uitbreiding aan één zijde van de Meilandsedijk ontstaat een langgerekt, niet compact, XXL-bedrijvenpark. De verstoring van het zicht over het omringende landschap is daardoor relatief groot (totale lengte meer dan 2 km).

• Kavel D kan aangemerkt worden als meest compacte uitbreiding. De benutting van dit kavel verdient daarom de voorkeur, ondanks de minder efficiënte, gebogen afbakening aan de zuidzijde. Voor benutting van dit kavel is de medewerking van Duitse autoriteiten nodig - de bereidheid om hier vaart achter te zetten lijkt gering.

• Ook Kavel C is een compacte uitbreiding van DocksNLD. De landschappelijke beoordeling van RHDHV (aug ‘16) geeft aan dat benutting van kavels A, B of C de het landschap kenmerkende openheid aantast. RHDHV concludeert dat het moeilijk is een voorkeur aan te geven voor A+B óf voor C. Ze besluiten met een lichte voorkeur voor A+B op basis van de zichtbaarheid van de stuwwal. Wij stellen vraagtekens bij deze voorkeur. Een onderdeel van de rapportage van RHDHV is de aanbeveling:’ Rondom de dorpen Azewijn en Netterden dient te worden geïnvesteerd in een aantrekkelijke zoom met beplanting van oude bouwlanden en rijke erven.’ Het oorspronkelijke landschapsbeeld wordt zo het best benaderd. Naar ons oordeel zal het versterken van de kamerstructuur door deze extra beplanting het zicht op de stuwwal aanmerkelijk beperken. Daarmee zou het argument weg kunnen vallen dat het zicht op de stuwwal juist beperkt wordt door de XXL ontwikkeling op kavel C. Het is dan immers de beplanting rondom de kavels die het zicht al verregaand beperkt.

• Het uitspreken van een voorkeur voor uitbreiding op kavel A+B versus uitbreiding op kavel C is, op basis van landschappelijke argumenten, niet eenvoudig. We concluderen op basis van onze studie dat er een kanttekening geplaatst kan worden bij de (lichte) voorkeur van RHDHV voor kavels A+B. De achtergrond van de voorkeur is helder omschreven, maar leidt tot een almaar langwerpiger vorm van de DocksNLD logistieke terreinen, met forse impact op het landschap. De keuze voor kavel C zou in onze ogen beter kunnen uitpakken (minder ingrijpend voor het landschap, een meer compact bedrijventerrein). Als het kamerlandschap in zijn oorspronkelijke vorm hersteld wordt, wordt het zicht op de stuwwal vanaf de N816, nu al beperkt door de bestaande bomenrijen en bebouwing, nog verder teruggebracht.

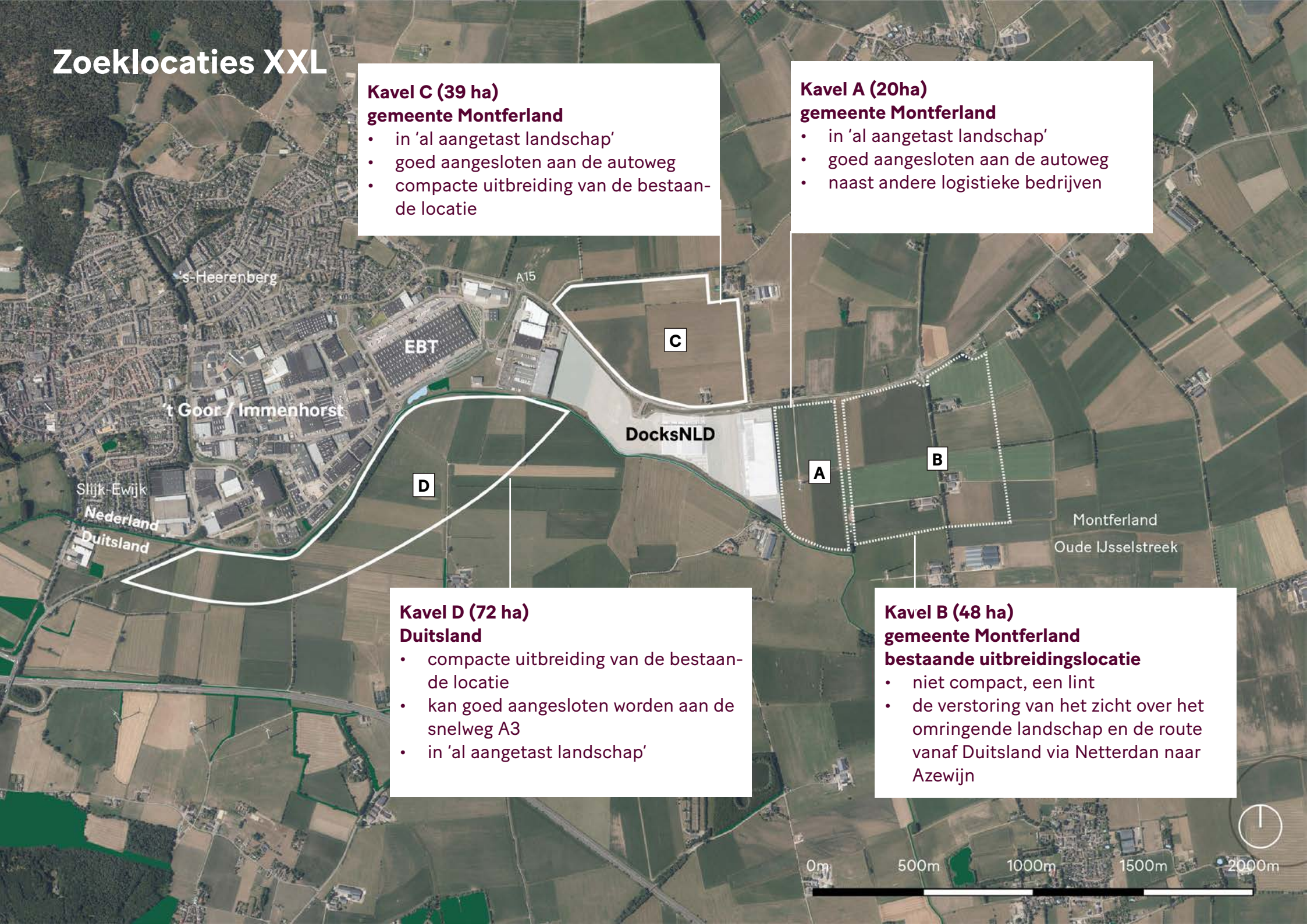
• In bijlage 1 wordt aanvullend beeldmateriaal gepresenteerd van het onderzoek naar de afweging tussen de verschillende kavels van DocksNLD. Hiervoor is onder meer een 3D landschapsmodel gebouwd van de ruimte rondom de N816 ten oosten van ‘s-Heerenberg tot en met de stuwwal. Met het model is precies in beeld gebracht hoe de XXL-gebouwen, bomenrijen, bestaande bebouwing en omzoming van kamers de zichtbaarheid van de stuwwal beïnvloeden en welke landschappelijke impact dat met zich meebrengt. Het aanvullende

onderzoek versterkt de conclusie dat het ontwikkelen van kavel C slechts in beperkte mate invloed heeft op de zichtbaarheid van de stuwwal. Dit versterkt de voorkeur voor het ontwikkelen van kavel C.

• Kavels C en D beslaan in totaal 111 ha. Kavel A en B beslaan 68 ha.a

Locatie	Kavel	Potentiele kavels	Andere kavels
		ha	ha
DocksNLD			
DocksNLD	**A**		20
	B		48
	C	39	
Emmerich	**D**	72	
TOTAAL		**111**	**68**

Zoeklocaties XXL

Kavel C (39 ha)
gemeente Montferland

- in 'al aangetast landschap'
- goed aangesloten aan de autoweg
- compacte uitbreiding van de bestaande locatie

Kavel A (20ha)
gemeente Montferland

- in 'al aangetast landschap'
- goed aangesloten aan de autoweg
- naast andere logistieke bedrijven

Kavel D (72 ha)
Duitsland

- compacte uitbreiding van de bestaande locatie
- kan goed aangesloten worden aan de snelweg A3
- in 'al aangetast landschap'

Kavel B (48 ha)
gemeente Montferland
bestaande uitbreidingslocatie

- niet compact, een lint
- de verstoring van het zicht over het omringende landschap en de route vanaf Duitsland via Netterdan naar Azewijn

05

Conclusies

5.1 Prioritering locaties

Vanuit oogpunt Landschappelijke Inpassing

Op basis van de verkenning van de verschillende locaties aan de hand van de door de regio Arnhem-Nijmegen opgestelde randvoorwaarden, adviseren we XXL locaties in de hieronder genoemde volgorde beschikbaar te stellen voor eventuele toekomstige uitbreiding. Het betreft hier een prioritering uit het oogpunt van 'landschappelijke inpassing' (zie hiervoor Hoofdstuk 1.2).

In onze ogen zijn de locaties bij Park15 (A, B), de Grift (D t/m H), 7Poort (D) en DocksNLD (D) het meest geschikt omdat uitbreiding geen (of slechts zeer beperkt) negatieve gevolgen heeft voor bestaand aantrekkelijk en open landschap.

Hierna volgende locaties 7Poort (A) en DocksNLD (C): weliswaar een aantasting van bestaand aantrekkelijk en open landschap, waarbij die aantasting beperkt blijft bij zeer zorgvuldige inpassing.

We adviseren tot slot de locaties 7Poort (B, C, E en F) en DocksNLD (A en B) pas als allerlaatste in overweging te nemen (en niet nadat de hierboven genoemde locaties volledig zijn benut). De benutting van deze locaties is niet in overeenstemming met het principe van de compacte uitbreiding.

	Locatie	Kavel	Potentiele kavels	Andere kavels
			ha	*ha*
Knoop 38	Park 15	**A**	6	
		B	4	
		C		2
	De Grift	**D**	20	
		E	6	
		F	17	
		G	5	
		H	7	
		I		3
		J		3
	TOTAAL		**65**	**8**
7Poort	7Poort	**A**	26	
		B		23
		C		18
	Hengelder	**D**	7	
	bedrijventerrein	**E**		44
	Kollenburg	**F**		37
	TOTAAL		**33**	**122**
DocksNLD	DocksNLD	**A**		20
		B		48
		C	39	
	Emmerich	**D**	72	
	TOTAAL		**111**	**68**
TOTAAL			**247 ha**	**242 ha**
				489 ha

Colofon

Deze studie is uitgevoerd door PosadMaxwan in opdracht van de regio Arnhem Nijmegen.

Bijlage 1: Landschappelijke analyse mogelijke uitbreidingslocaties DocksNLD

Posad Maxwan:
Rients Dijkstra, Elena Bulanova, Michelle Blom

Posad Maxwan
Binckhorstlaan 36
2516 BE Den Haag
tel: 070 322 2869

september 2020

POSAD MAXWAN
strategy x design

POSAD MAXWAN

strategy x design

Bijlage 1:

Landschappelijke analyse mogelijke uitbreidingslocaties DocksNLD

POSAD MAXWAN
strategy x design

Inhoudsopgave

	Context	4
1	Analyse	6
2	3D analyse	16
3	Conclusies	32
	3D Beelden	36

Context

DocksNLD ligt in de gemeente Montferland, aan de grens met Duitsland. Het huidige DocksNLD terrein ligt aan de Meilandsedijk (N816). Volgens 'Vraag en aanbod XXL-logistiek' is DocksNLD, op één kavel van 3,9 hectare na, uitgegeven (peildatum 1 mei 2020). Er zijn plannen voor uitbreiding van DocksNLD. Hiervoor zijn drie mogelijke ontwikkelrichtingen onderzocht in het hoofdrapport behorende bij deze bijlage: de oost-variant (kavel A+B), de noord-variant (kavel C) en de variant op Duits grondgebied (kavel D). Kavel D zien we als meest compacte uitbreiding. Ondanks de minder efficiënte, gebogen afbakening aan de zuidzijde verdient dit kavel de voorkeur boven de andere kavels. Voor benutting is de medewerking van Duitse autoriteiten nodig - de bereidheid om hier vaart achter te zetten lijkt gering.

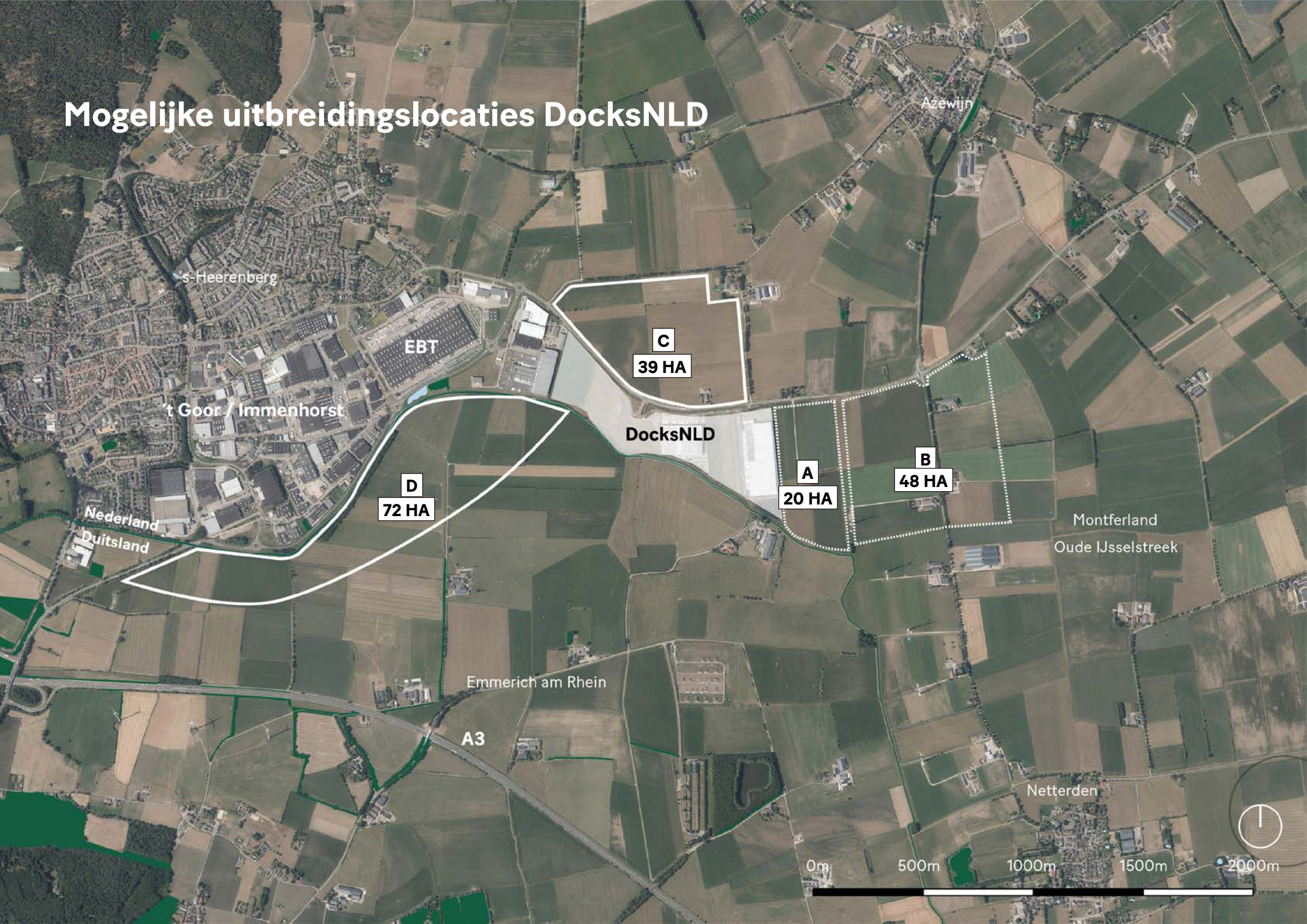
Met deze kennis zijn, in het licht van zorgvuldig ruimtelijk handelen, ook de noord-variant en de oost-variant in afweging genomen. Hierbij concluderen we dat met de ontwikkeling van kavels A en B een 'verlenging' van het bestaande DocksNLD ontstaat. Door de uitbreiding aan één zijde van de Meilandsedijk ontstaat een langgerekt, niet compact, XXL-bedrijvenpark. De verstoring van het zicht over het omringende open landschap is daardoor relatief groot (totale lengte meer dan 2 km).

Kavel C komt in de analyse naar voren als meer compacte uitbreiding van DocksNLD en heeft daarom de voorkeur gekregen boven de ontwikkeling van kavels A en B.

Door Royal HaskoningDHV (aug '16) is een landschappelijke beoordeling gegeven over de benutting van de verschillende kavels. De achtergrond van de voorkeur is helder omschreven in een uitgebreide en zorgvuldige studie. In deze beoordeling wordt aangegeven dat benutting van kavels A, B of C de voor het landschap kenmerkende openheid aantast. RHDHV concludeert dat het moeilijk is een voorkeur aan te geven voor A+B óf C. Ze besluiten met een lichte voorkeur voor A+B op basis van de zichtbaarheid van de stuwwal. De advisering van RHDHV en onze advisering verschillen op dit punt.

Om tot een definitief oordeel te komen wordt in deze rapportage aanvullend analyse- en beeldmateriaal gepresenteerd om tot een definitief oordeel te komen. De gevolgen van uitbreiding van het bestaande areaal in twee richtingen, de oost-variant en de noord-variant, worden onderzocht. Eerst wordt een beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van het gebied gegeven van waaruit de landschappelijke karakteristieken worden geduid. Ook worden nieuwe ontwikkelingen rondom duurzame energie in beeld gebracht om te analyseren of deze een landschappelijke impact hebben die een relatie heeft met de ontwikkelingen van DocksNLD.Daarnaast is middels een 3D model van de actuele situatie een impactstudie gemaakt om de verschillende varianten te kunnen beoordelen. De beelden worden in een kleine versie naast elkaar gepresenteerd maar zijn aan het einde van het rapport ook in het groot zichtbaar gemaakt om zo goed de impact te kunnen beoordelen.

Mogelijke uitbreidingslocaties DocksNLD

01

Analyse

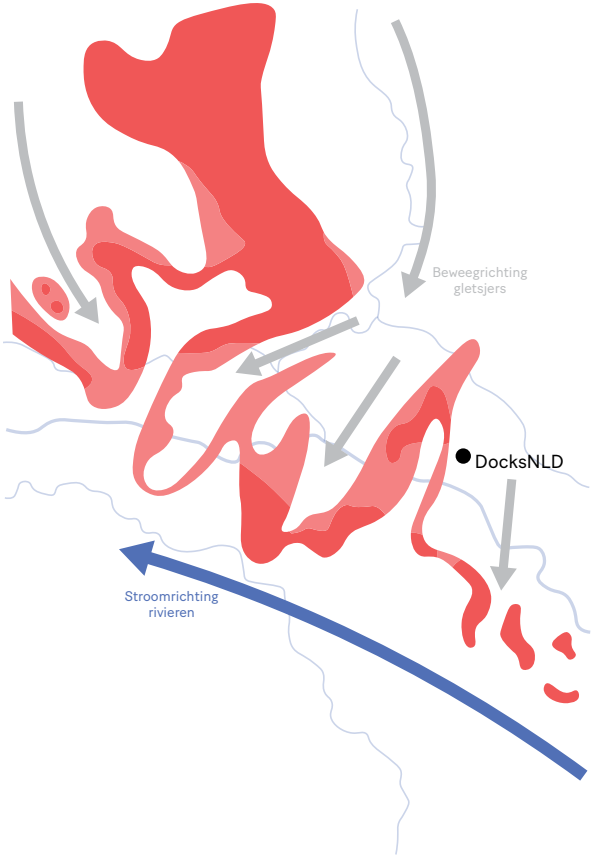
1.1 Natuurlijke ontstaansgeschiedenis

Om de impact op het landschap te kunnen begrijpen is het van belang om de ontstaansgeschiedenis en de historie van het landschap te doorgronden. Het huidige landschap rondom het onderzoeksgebied is in de loop der eeuwen in grote mate gevormd door natuurlijke processen. Een belangrijk moment in deze ontstaansgeschiedenis is de vorming van de stuwwallen, die nog steeds een belangrijk visueel ankerpunt in de omgeving vormen. De gelaagde stuwwalen van de Veluwe, het rijk van Nijmegen en het Monferland in het Gelderse landschap zijn in deze voorlaatste ijstijd door gletsjers opgestuwd.

In de laatste ijstijd rijkte het landijs minder ver dan in de voorlaatste ijstijd. De stuwwallen werden onder invloed van allerlei erosie- en afzettingsprocessen verder gevormd naar de vormen die meer lijken op hoe we ze nu kunnen waarnemen. De stuwwal van het Montferland werd gescheiden van de Stuwwal van Kleef en in de steeds groter wordende openingen tussen de stuwwallen ontstond ruimte voor de rivieren.

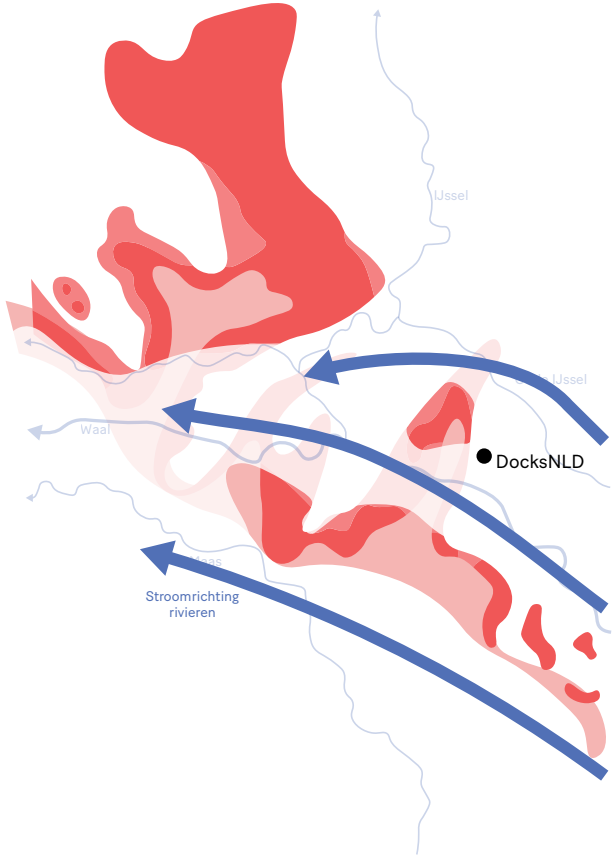
In de koudere periodes na de laatste ijstijd zijn uit de zanderige riviervlaktes op grote schaal rivierduinen opgestoven. Deze rivierduinen zorgen lokaal voor reliëf.

De vormingsprocessen onder invloed van gletsjers en rivieren hebben in grote mate geresulteerd in het huidige landschap. Het lokale, oorspronkelijke landschap is van groot belang geweest bij de locatiekeuze en het landgebruik van de mens. Relatieve hoogteligging en -verschillen zijn bepalen namelijk of en hoe een gebied geschikt is voor menselijke bewoning en ontwikkeling. De ontginningsgeschiedenis is dus in sterke mate gerelateerd aan de natuurlijke ontstaansgeschiedenis.

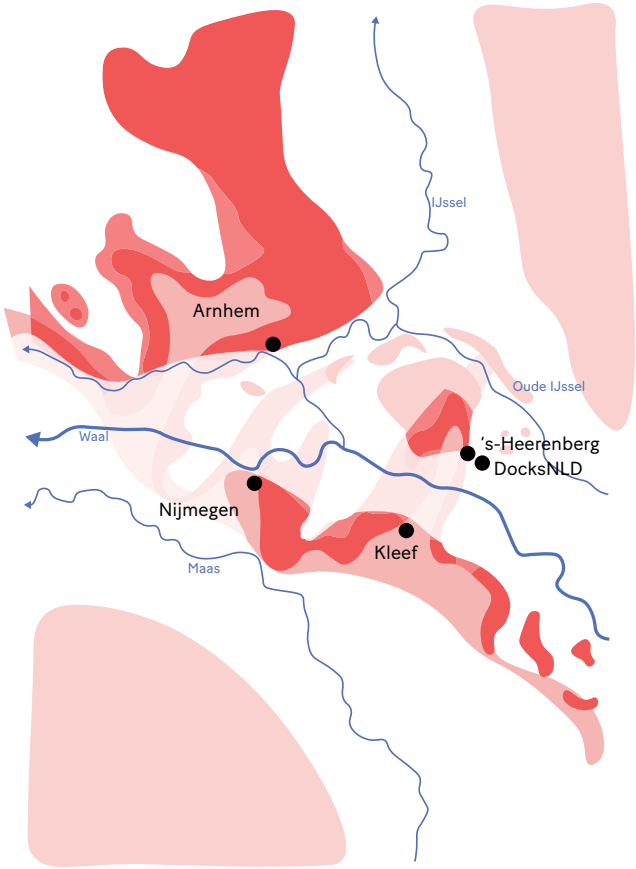
1. Voorlaatste ijstijd (Saaliën)
200.000 - 130.000 v.Chr.

Ontstaan stuwwallen door het opstuwen van grond als gevolg van het voortbewegen van de gletsjers

2. Laatste ijstijd (Saaliën)
110.000 - 10.000 v.Chr.

Ontstaan Rijndal en doorbraak Gelderse Poort onder invloed van de rivieren

3. Eindperiode vanaf laatste ijstijd en daarna
vanaf 10.000 v.Chr.

Vorming dekzanden en vestiging mens aan de randen van de stuwwallen

1.2 Historische ontwikkeling

Op de historische kaart op de volgende bladzijde zijn veel van de natuurlijke invloeden op het landschap nog zichtbaar. Ook is duidelijk waar te nemen hoe de mens het landschap in gebruik heeft genomen. De historische kaart laat goed het verschil in landgebruik en kavelgrootte zien dat bij de verschillende landschapstypen past. Daarbij zijn ook de kenmerkende stuwwal en de IJsselvallei duidelijk te herkennen. Deze twee landschappelijke eenheden bepalen in grote mate het karakter van het gebied. De verschillende landschapstypen die hieraan gekoppeld kunnen worden, zullen op de volgende pagina's kort worden toegelicht.

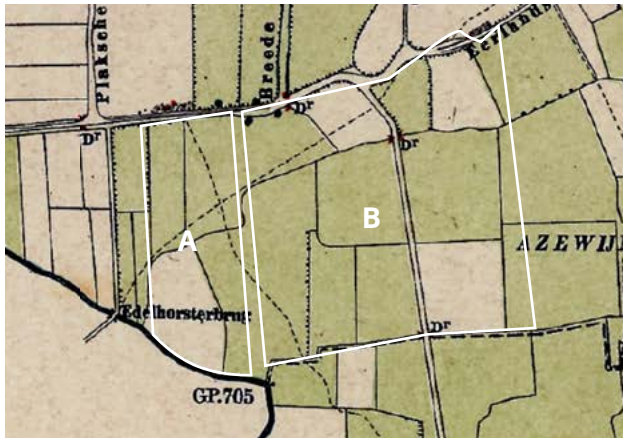
Wanneer de topografische kaart van 1880 wordt vergeleken met de meest recente luchtfoto's van het gebied, dan blijkt dat op beide mogelijke ontwikkellocaties nog elementen van de oorspronkelijke verkavelingsstrcutuur te herkennen zijn. Er zijn echter ook op beide locaties een groot aantal sporen uit het verleden verdwenen door ruilverkaveling.Op basis van deze gegevens is er geen voorkeur uit te spreken voor een van de ontwikkellocaties met betrekking tot het behoud van historische waarden.

Topografische kaart 1880

Luchtfoto 2019

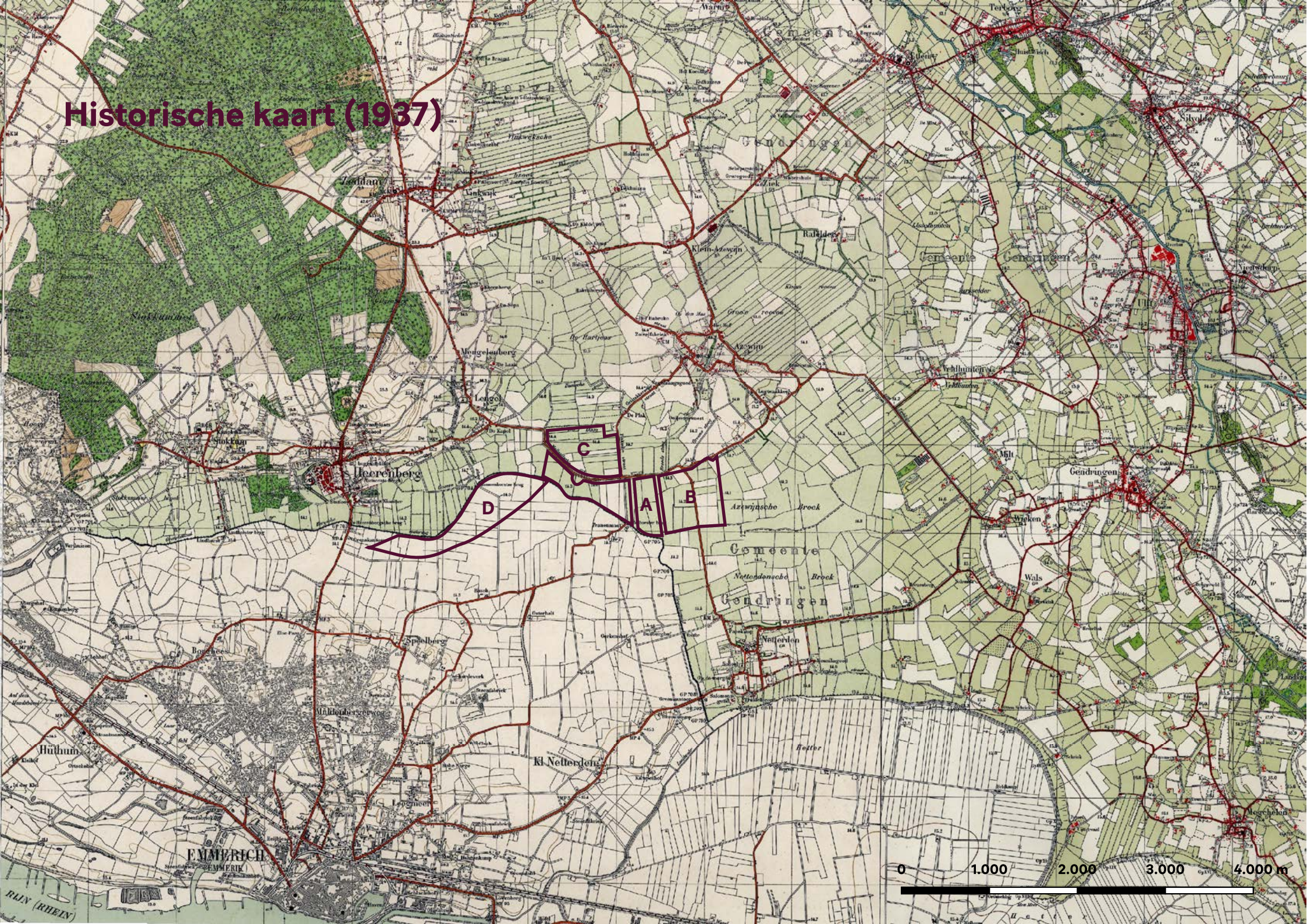

Topografische kaart 1880

Luchtfoto 2019

Historische kaart (1937)

1.3 Landschapstypen

Het studiegebied kan op basis van de ontstaans- en ontginningsgeschiedenis grofweg in twee landschapseenheden opgesplitst worden Beide zijn onder te verdelen in verschillende landschapstypen.

Rivierweidelandschap

Boslandschap

De droge en schrale zandgronden boven op de stuwwal zijn minder geschikt als landbouwgrond en hebben zich ontwikkeld tot een boslandschap. De naaldbossen, ooit aangeplant voor de houtoogst, worden nu op veel plekken langzaam omgevormd tot loofbossen middels beheersmaatregelen. Hier krijgen inheemse boomsoorten zoals de eik en de beuk meer ruimte.

Esssenlandschap

In de voorlaatste ijstijd vond er een overgang plaats van de gevormde hoge stuwwalen naar nattere gronden. Aan de voet hiervan liggen de essen (in sommige delen van het land ook enken of engen genaamd). De essen zijn open akkercomplexen, hebben vaak geen beplanting en soms een bolle ligging. Aan de randen van de akkers zijn vaak houtwallen aangelegd ter bescherming tegen wild en oprukkende stuifzanden. Het wegenpatroon is een mix van traditioneel rechte en slingerende wegen. De bebouwing is geconcentreerd aan de rand van de akker. Rondom de stuwwal van het Montferland zijn de essen nog volop te vinden. Dorpen als Stokkum, 's-Heerenberg en Zeddam liggen tegen de voet van de stuwwal, dichtbij de akkercomplexen.

IJsselvallei

Rivierweidelandschap

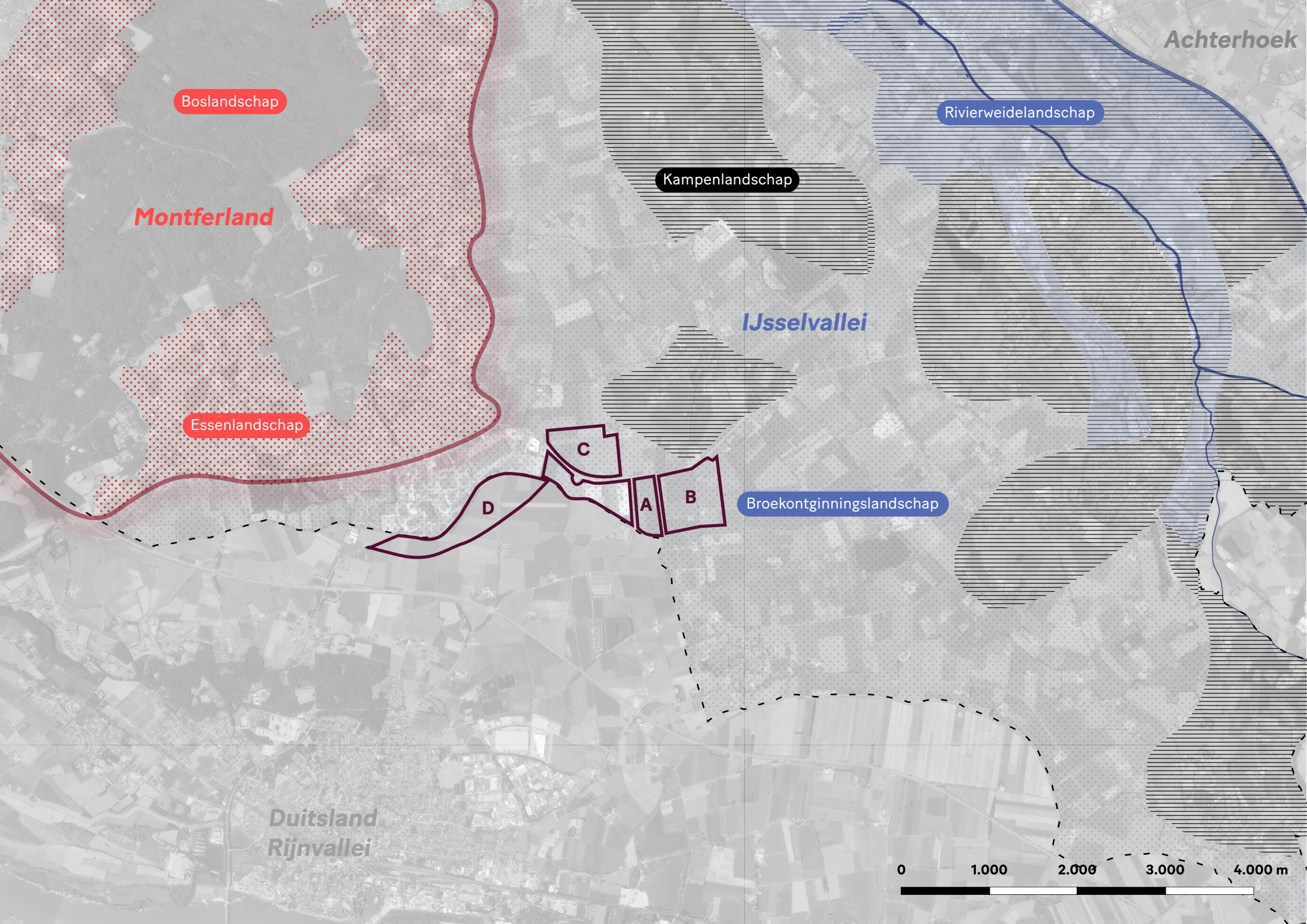
Langs de Oude IJssel komen gebieden voor die vergelijkbaar zijn met de uiterwaarden, alleen zijn ze vaak onbedijkt. Dit wordt ook wel het rivierweidenlandschap genoemd. Kenmerkend voor dit landschap is de grootschaligheid en het ontbreken van bebouwing. Bij de ontginning is meestal een blokverkaveling toegepast en de kavels zijn vervolgens als grasland in gebruik genomen. Beplanting bestaat veelal uit solitaire bomen, niet uit lijnbeplanting. De waterloop zorgt voor een slingerend patroon wat zich ook vertaald in het wegenpatroon.

Broekontginning

Het broeklandschap ligt in de lage zones van de IJsselvallei en was daarom voor de landbouw vaak minder geschikt. Door een verbeterde manier van afwatering, konden de gronden in de loop van de 19e eeuw ontgonnen worden en werden deze vervolgends ingezet als weides voor het vee. Het huidige broeklandschap wordt gekenmerkt door de grote mate van openheid; het is een landschap met weinig en ver verspreide bebouwing en beplanting. Alle te onderzoeken uitbreidingslocaties van DocksNL liggen in een gebied dat als broekontginning kan worden aangeduid.

Kampenlandschap

De langgerekte dekzandruggen in de lage delen van de IJsselvallei zijn in de laatste ijstijd ontstaan door opstuivend zand. Op deze hogere plekken in een overwegend lage en natte vallei is een kampenlandschap ontstaan: kleinschalige individuele akkers van boerenbedrijven met een gemengde bedrijfsvoering. Om de gewassen te beschermen tegen wildvraat en wind, worden ze omgeven met houtwallen en houtsingels. Wegen volgden de hogere delen in het landschap en hebben hierdoor vaak een bochtig verloop.

Achterhoek
Boslandschap
Rivierweidelandschap
Kampenlandschap
Montferland
IJsselvallei
Essenlandschap
C
D
A
B
Broekontginningslandschap
Duitsland
Rijnvallei
0
1.000
2.000
3.000
4.000 m

1.4 Energietransitie

De energietransitie gaat het landschap in Nederland op vele plaatsen veranderen. Ook in de gemeente Montferland en de buurgemeente Oude IJsselstreek wordt deze transitie vormgegeven. Mede door het traject van Regionale Energie Strategieën (RES) wordt op gemeentelijk en regionaal niveau nagedacht over locaties voor de opwek van hernieuwbare energie. Concreet wordt gezocht naar plekken voor nieuwe windturbines en zonnepanelen. Omdat de impact van deze ontwikkelingen op het landschap in sommige gevallen dermate groot is, worden de mogelijke ontwikkelingen hier in kaart gebracht. Daarna wordt de afweging gemaakt of dit van invloed is op de keuze voor uitbreidingsrichting van DocksNLD.

Windenergie
Het afwegingskader 'Ruimte voor duurzame energie' van de gemeente Montferland (apr '20) geeft aan waar en onder welke voorwaarden zonnepanelen en windturbines een plek kunnen krijgen in de gemeente. Voor windenergie is een ontwikkelgebied opengesteld waarbinnen initiatieven gerealiseerd kunnen worden. Zowel de oostelijke als de noordelijke ontwikkellocatie van DocksNLD valt binnen dit gebied.

In de gemeente Oude IJsselstreek is in 2018 het windpark Den Tol onherroepelijk vergund. In het plan is ruimte gevonden voor negen windturbines op een afstand van ruim 1,7km van het bestaande DocksNLD terrein. De negen turbines, in twee lijnopstellingen, veranderen de aanblik van het landschap maar hebben een eigen schaal, maat en logica en relateren zich niet tot de bebouwing van DocksNLD. Ook hebben de windturbines slechts beperkt impact op de mate van openheid van het landschap.

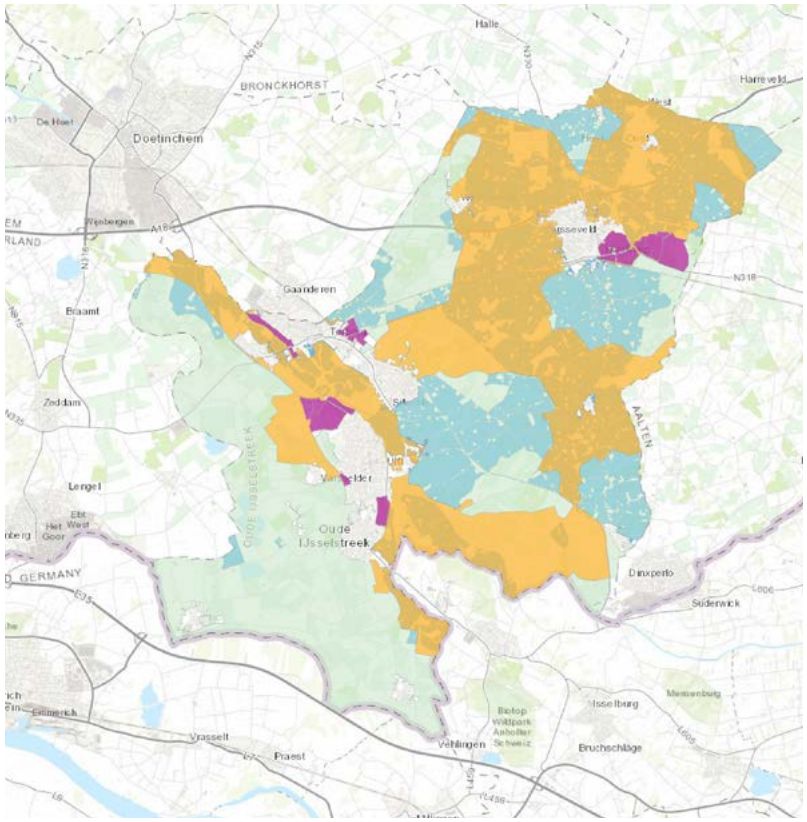
Zonne-energie
Ook over de mogelijke locaties voor grootschalige zonnevelden >=2,5 ha doet het afwegingskader van de gemeente Montferland uitspraken. De gemeente werkt met een restrictieve 'zonneladder' waarbij ontwikkelingen van zonneparken in het buitengebied op de derde en laatste plaats staan. Daarnaast wordt een fasering gehanteerd op basis van de draagkracht van verschillende landschapstypen waarbij het broekontginningenlandschap rondom DocksNLD niet als productielandschap wordt aangemerkt. Hierdoor is de kans dat hier zonnevelden gerealiseerd worden beperkt.

De gemeente Oude IJsselstreek heeft het gebied grondgebied ten westen van DocksNLD aangemerkt als 'kansgebied' voor de opwek van duurzame energie. Initiatieven zijn hier onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Voor zonnevelden geeft de gemeente twee keer een tranche van 30 ha vrij voor ontwikkeling. In 2019 is in totaal voor 36 hectares vergund waarvan één project (De Zonnewilg, 10 ha) in het gebied ten oosten van DocksNLD ligt, op ruim 2,5km. De openheid rondom DocksNLD wordt hiermee niet aangetast.

De huidige ontwikkelingen omtrent de opwek van hernieuwbare energie in de directe omgeving van DocksNLD geven in onze ogen geen aanleiding om een van de ontwikkellocaties boven de andere te prefereren.

Vergunde voorkeursvariant Windpark Den Tol (boven: plankaart; onder: visualisatie) (www.windparkdentol.nl)

Inpassingskaart duurzame energie gemeente Oude IJsselstreek (Okt '20)

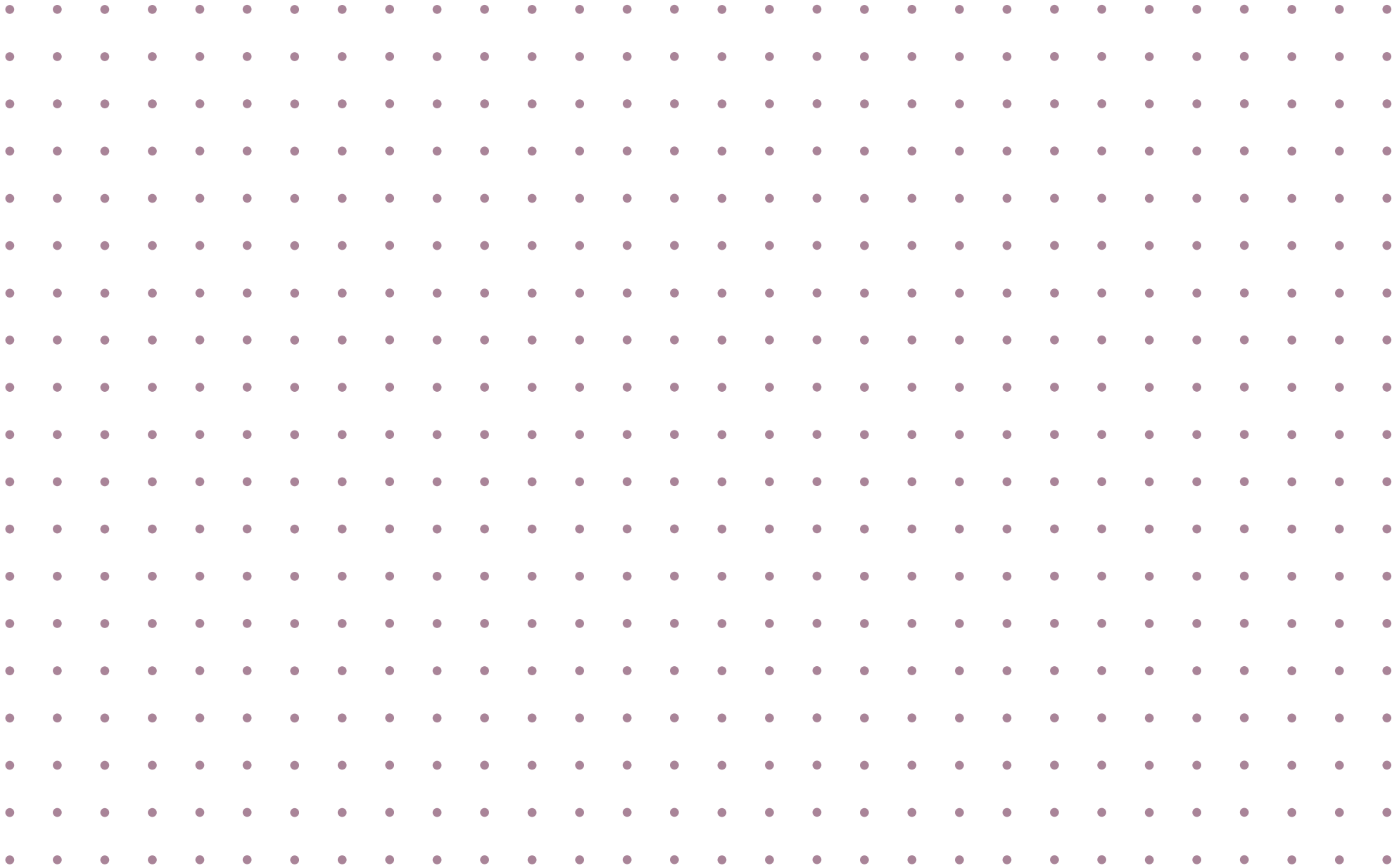
ORANJE waardevol landschap – grootschalige opwek van duurzame energie is niet mogelijk, en kleinschalige opwek van duurzame energie is alleen onder zeer beperkte voorwaarde mogelijk.

GROEN kansgebied – grootschalige opwek van duurzame energie is onder bepaalde voorwaarden mogelijk.

BLAUW kansgebied met een waarde uit het bestemmingsplan buitengebied – er geldt hetzelfde als in het kansgebied alleen dient er bij de inpassing extra rekening te worden gehouden met de betreffende waarde(n) voor dat gebied, mits nog zichtbaar in het landschap. Voorkomende waarden zijn zandwegen, houtwal, reliëf, vegetatie en openheid

PAARS (toekomstige) bedrijventerreinen – mogelijkheden zijn bepaald door type en schaalgrootte van de toegepaste techniek.

2 3D analyse

2.1 Uitgangspunten

Het 3D model is gegenereerd op basis van de meest recente GIS-data uit de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) van het Kadaster (peildatum 6 okt '20). De data uit de BGT is tot op 20 centimeter nauwkeurig en bevat gegevens over de aanwezigheid van onder meer bomen, wegen en gebouwen. Voor een nauwkeurig model zijn de gegevens verkregen uit de BGT geverifieerd met gegevens van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Daarnaast zijn middels een locatiebezoek de gegevens gecontroleerd en aangevuld met locatie-specifieke kenmerken die niet in de BGT zijn opgenomen.

Voor de mogelijke invulling van de onderzochte ontwikkellocaties zijn bouwvolumes met een hoogte van 14m en 20m gemodelleerd. Hiervoor is gekozen omdat logistieke hallen in de praktijk vaak niet hoger dan 14 meter mogen zijn vanwege de brandveiligheidseisen. Het bestemmingsplan biedt echter de mogelijkheid om tot 20m hoogte te bouwen.

De ontwikkelkavels zijn voor tweederde gevuld met bouwvolumes. Qua vorm is gekozen om zo dicht als mogelijk bij de volumes te blijven die in de rapportage van RHDHV zijn ingetekend om zo de vergelijkbaarheid te vergroten tussen beide rapporten te vergroten. De gehanteerde invulling is in de afbeelding op de volgende bladzijde zichtbaar.

De geplande nieuwe ontwikkelingen voor het bestaande DocksNLD terein zijn in het model in de 'huidige' situatie opgenomen. Er wordt namelijk met redelijke zekerheid verwacht dat deze binnen de komende twee jaar gebouwd zijn.

Afbeeldingen uit het 3D model worden met een virtuele camera met een 50mm lens gegenereerd. Dit is om vergroting of verkleining te voorkomen ten opzichte van de de echte situatie die wordt gezien met het menselijk oog.

De zichtbaarheid van de stuwwal vanaf de N816 wordt beoordeeld aan de hand van drie standpunten (1, 2 en 3). De standpunten zijn representatief voor het gehele beeld vanaf de N816. De stuwwal is op elk van de standpunten waarneembaar. De impact van de ontwikkelingen op het beeld vanaf de omgeving wordt beoordeeld vanuit vijf standpunten (4, 5, 6, 7 en 8). De beelden zijn ook in een grote versie aan het einde van deze bijlage toegevoegd.

Overzicht standpunten

2.2 Zichtbaarheid stuwwal vanaf de N816

Getoonde 3D beelden zijn vanaf pagina 36 in groot formaat te zien

Standpunt 1

Vanuit standpunt 1 is de stuwwal goed te ervaren kijkend in noordwestelijke richting. Ontwikkelingen op kavel C doen geen afbreuk aan dit beeld. In meer westelijke richting blokkeren bestaande bebouwing en een bomengroep voor kavel C het zicht op de stuwwal. Het toevoegen van bebouwing op kavel C zal hier dus geen verdere impact hebben op de zichtbaarheid van de stuwwal.

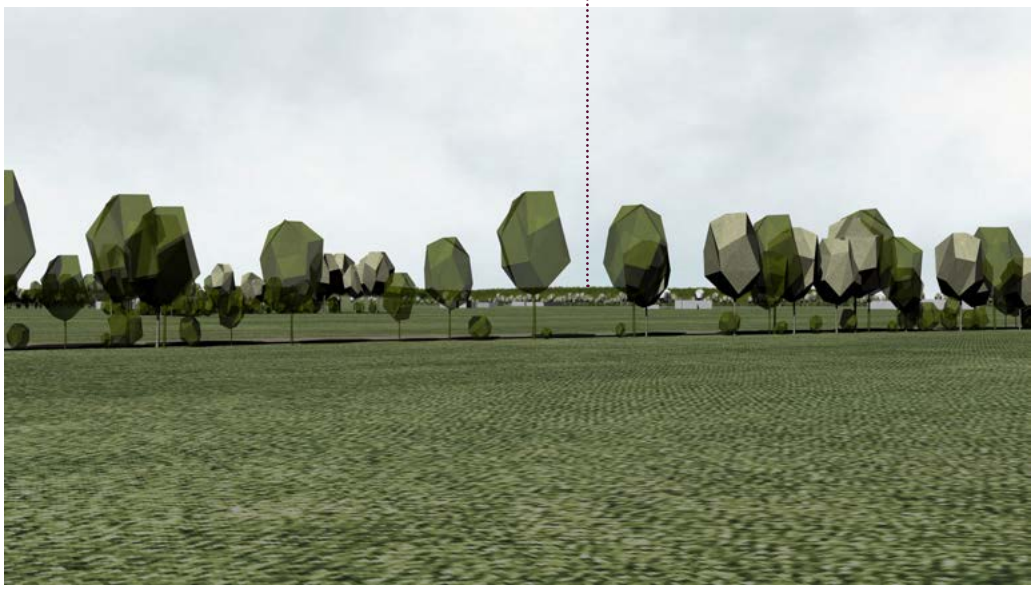

Zichtbaarheidsanalyse stuwwal huidige situatie

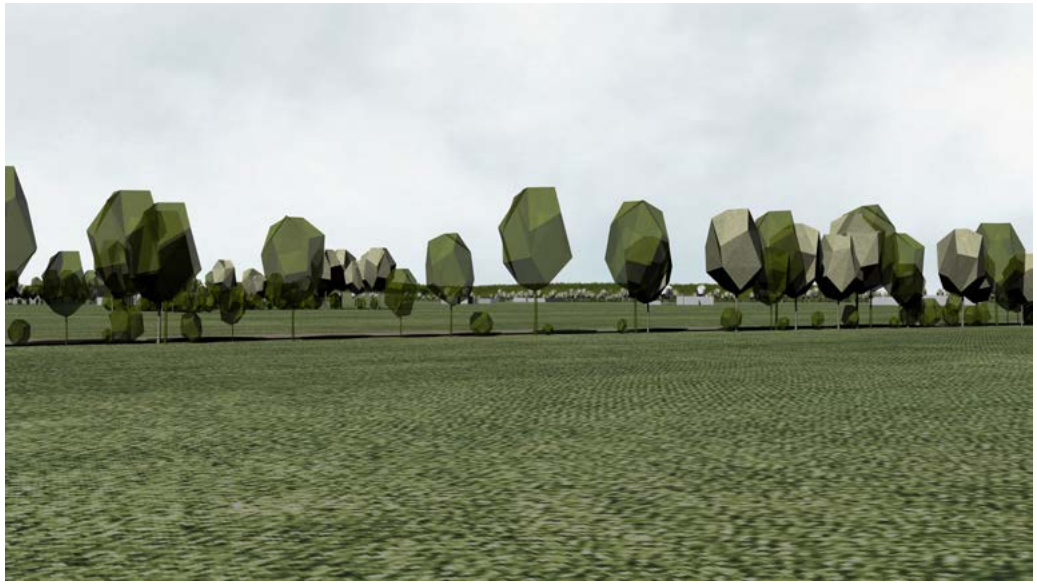
Zicht blokkerend element

Deels zicht blokkerend element

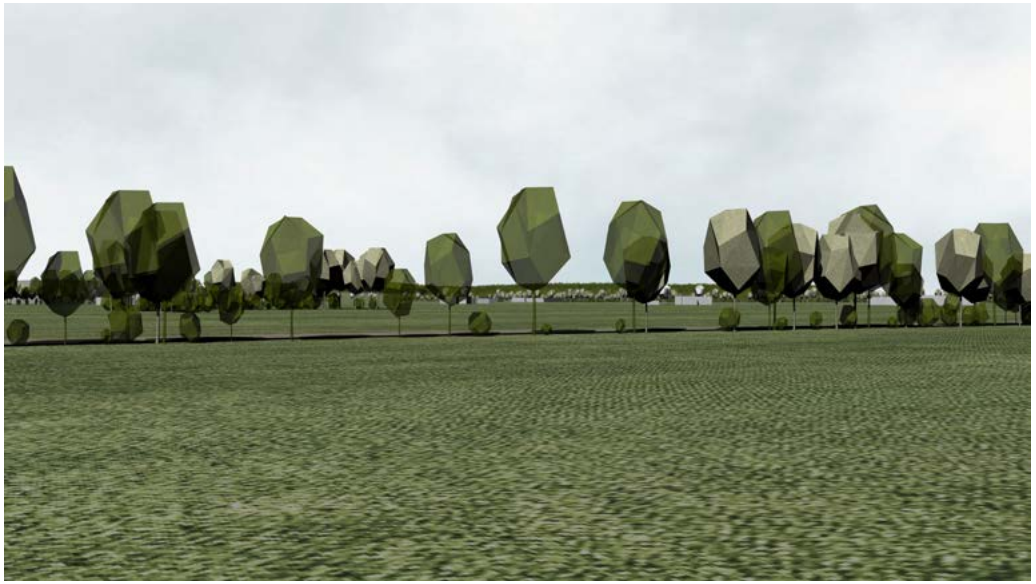
Stuwwal zichtbaar kijkend
in noordwestelijke richting

Huidige situatie

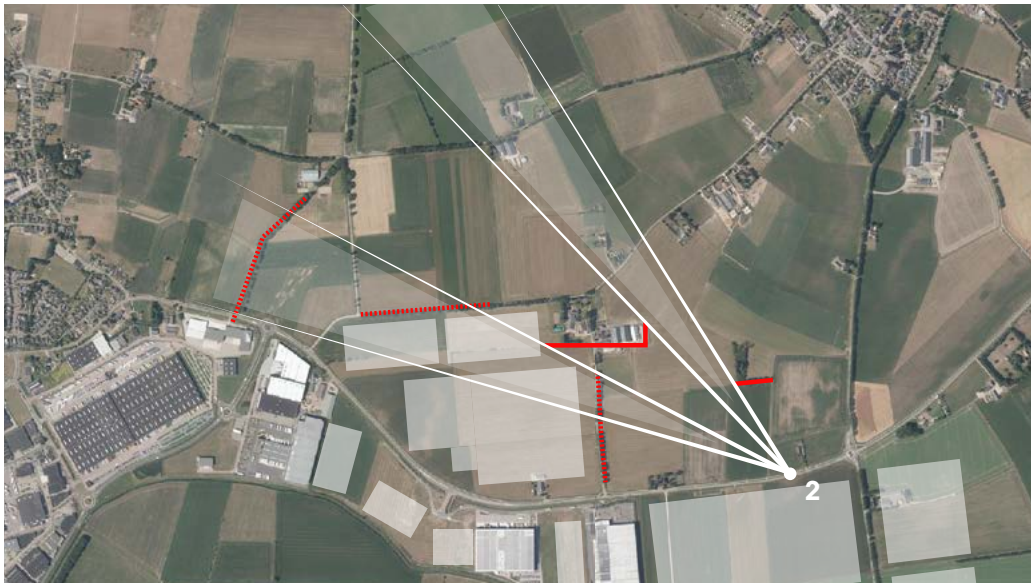
Ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Ontwikkeling kavel C (20m hoog)

Standpunt 2

Vanuit standpunt 2 is de stuwwal in twee kijkrichtingen te zien. De beste ervaring is in de meest noordelijke kijkrichting. Ontwikkelingen op kavel C hebben geen invloed op dit beeld. In de meer westelijke kijkrichting wordt het zicht grotendeels weggenomen door de boerderij en verschillende bomenrijen. De -al zeer beperkte- zichtbaarheid van de stuwwal wordt door de ontwikkeling op kavel C weggenomen.

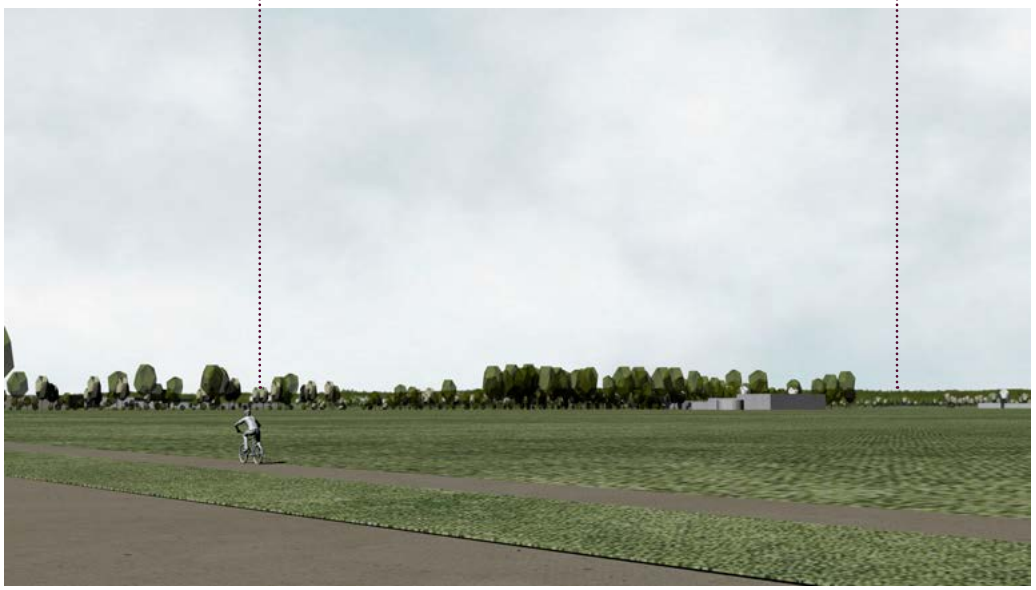
Zichtbaarheidsanalyse stuwwal huidige situatie

Zicht blokkerend element

Deels zicht blokkerend element

Zicht op de stuwwal grotendeels weggenomen door bomenrijen.

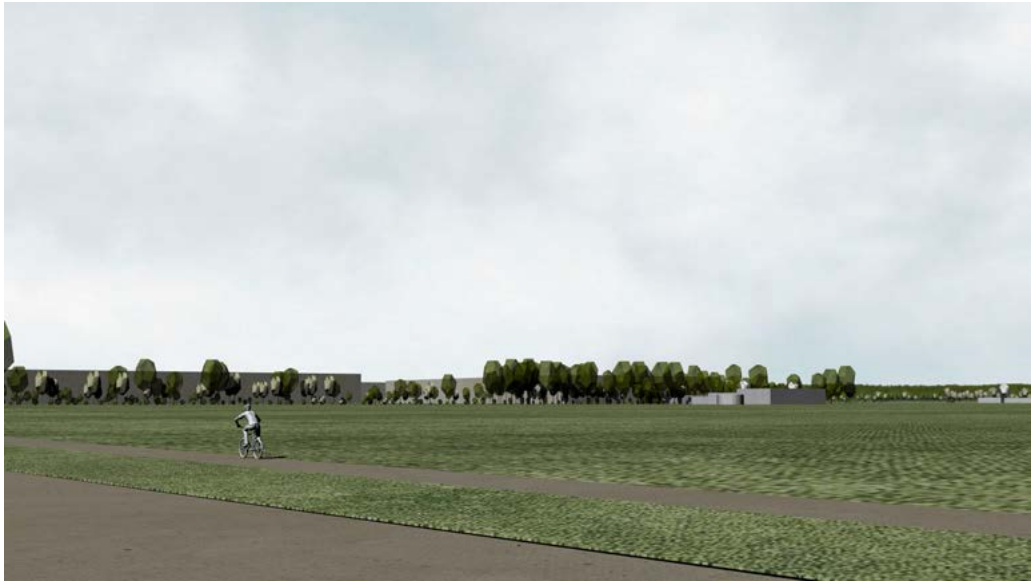
Stuwwal zichtbaar kijkend in noordwestelijke richting.

Huidige situatie

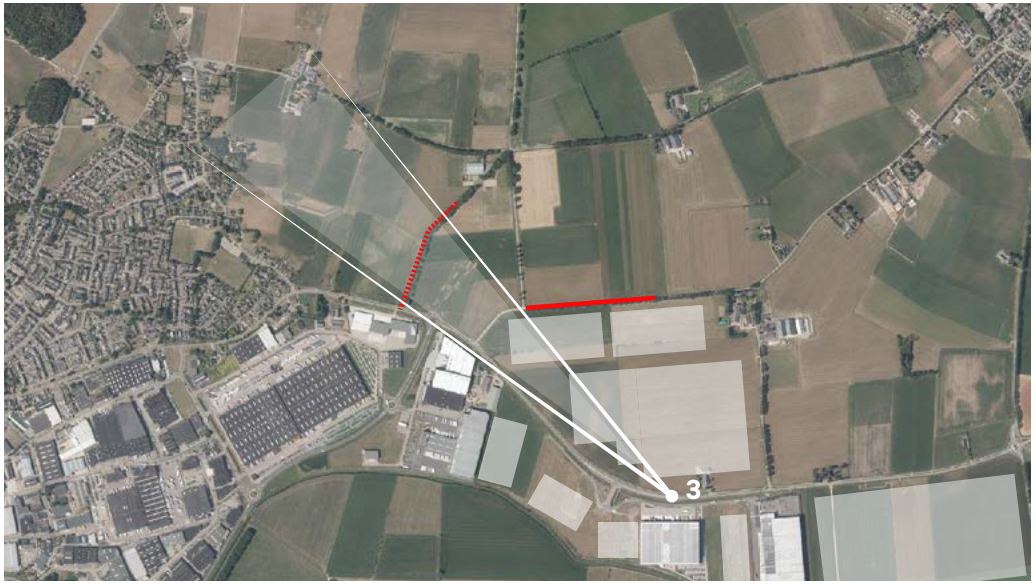
Ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Ontwikkeling kavel C 2(0m hoog)

Standpunt 3

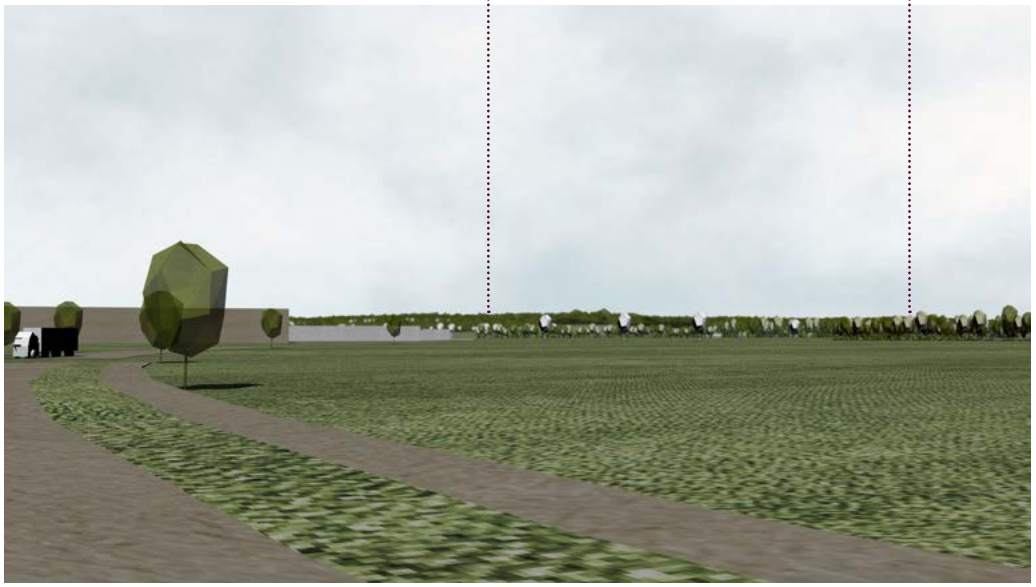
Vanuit standpunt 3 is de stuwwal voor een klein deel zichtbaar. De zichtbaarheid wordt voor een groot deel beperkt door bestaande bomenrijen. Ontwikkelingen op kavel C zullen dit zicht wegnemen. Hierbij moet worden opgemerkt dat het zicht dat op de stuwwal vanuit standpunt 3 slechts korte tijd te zien is als vanuit oostelijke richting naar het westen wordt gereden.

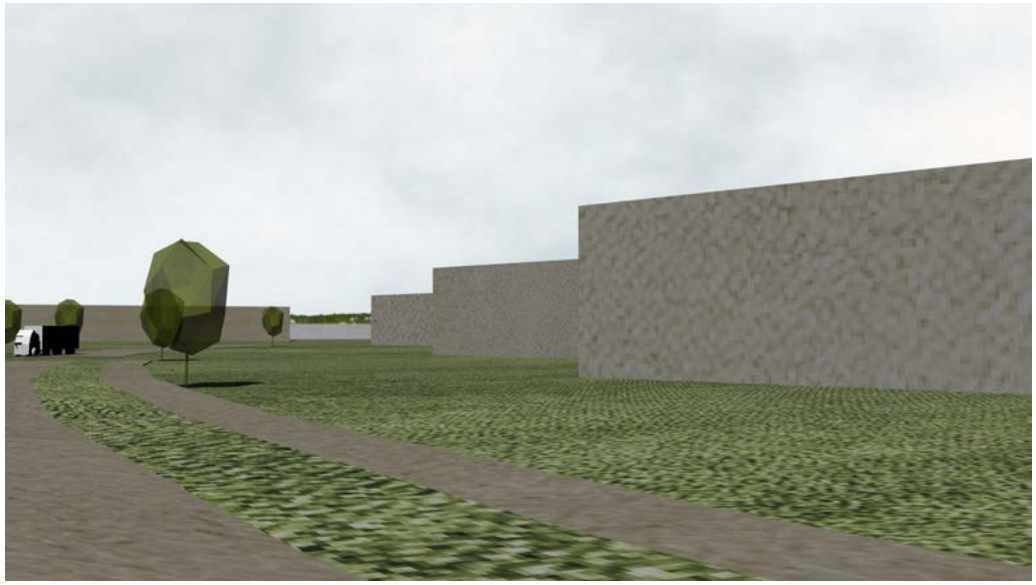
Zichtbaarheidsanalyse stuwwal huidige situatie

Zicht blokkerend element

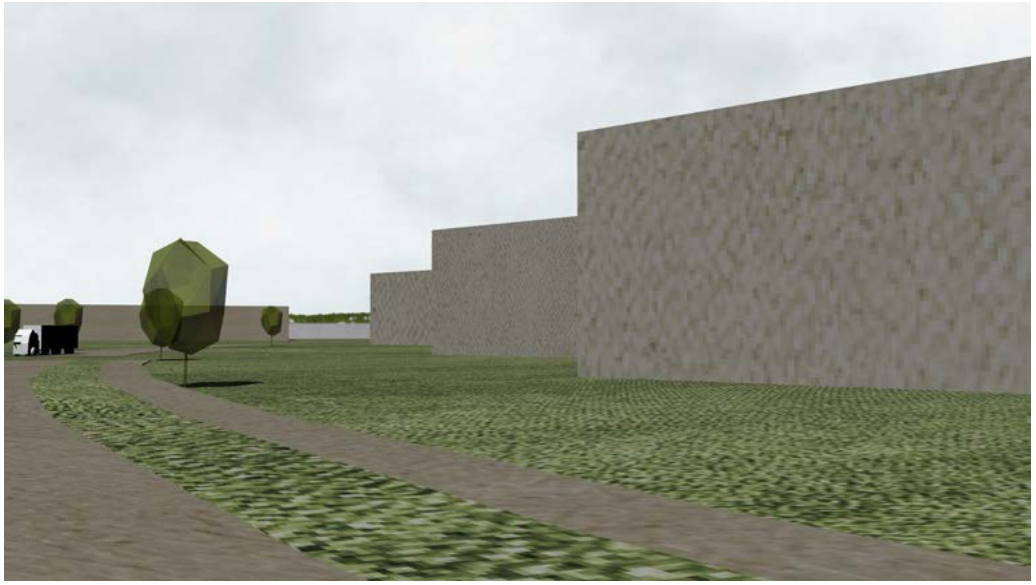
Deels zicht blokkerend element

Huidige situatie

Ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Ontwikkeling kavel C 2(0m hoog)

2.3 Beleving vanaf N816

Getoonde 3D beelden zijn vanaf pagina 36 in groot formaat te zien

Standpunt 4

Vanuit standpunt 4 is te zien dat een ontwikkeling van kavels A en B een ‘verlenging’ van het bestaande DocksNLD betekent. Door de uitbreiding aan één zijde van de Meilandsedijk ontstaat een langgerekt, niet compact, XXL-bedrijvenpark. De verstoring van het zicht over het omringende landschap is daardoor relatief groot (totale lengte meer dan 2 km). Daarnaast is te zien dat de ontwikkeling van kavel C binnen de bestaande ‘kamer’ valt en voor een groot deel uit het zicht wordt genomen door de bestaande zoombeplanting.

Huidige situatie

Ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

Ontwikkeling kavel C (20m hoog)

Ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

2.4 Impact zicht op de omgeving

Getoonde 3D beelden zijn vanaf pagina 36 in groot formaat te zien

Standpunt 5, 6 en 7

Vanuit standpunten 5, 6 en 7 kan vanaf dezelfde plek zowel het zicht op de stuwwal, als de mogelijke ontwikkeling van kavel A + B en kavel C worden beoordeeld.

Het hoogste punt van de stuwwal is vanaf hier onbelemmerd zichtbaar

Standpunt 5

Kavel C ligt achter de bomenrij. Het zicht op de stuwwal wordt door deze bomenrij grotendeels ontnomen.

Standpunt 6

Open zicht van noord naar zuid. Belangrijk voor de beleving van inwoners van Netterden en Azewijn.

Standpunt 7

Standpunt 5, 6 en 7

Het zicht op de stuwwal wordt door beide ontwikkelingen niet belemmerd in standpunt 5. Bij standpunt 6 wordt het doorzicht belemmerd door bestaande bebouwing en de bestaande bomenrijen. Ontwikkeling van kavel C draagt hier gering aan bij. In standpunt 7, vanuit Azewijn kijkend richting zuid, wordt een nieuw deel van het open zicht in de noord-zuid richting belemmerd door de ontwikkeling op kavel A + B.

Standpunt 5: Huidige situatie

Standpunt 6

Standpunt 6: Huidige situatie

Standpunt 6: Ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

Standpunt 6: Ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Standpunt 6: Ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

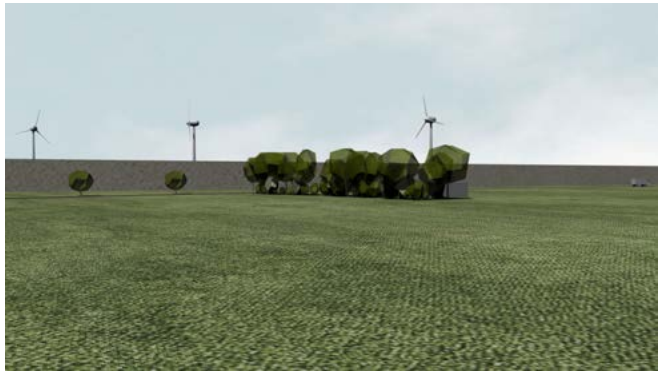

Standpunt 6: Ontwikkeling kavel C (20m hoog)

Standpunt 7

Standpunt 7: Huidige situatie

Standpunt 7: Ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

Standpunt 7: Ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

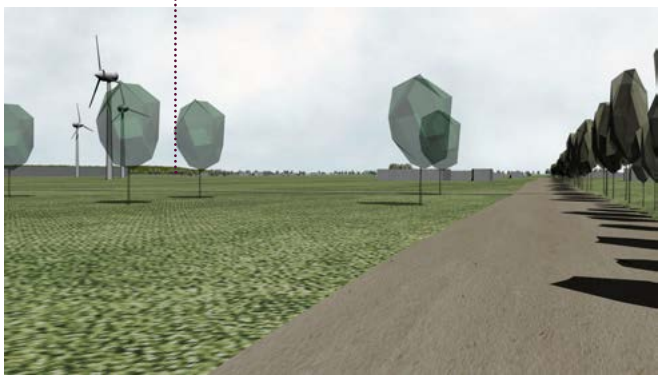
Standpunt 8

Op de beelden van standpunt 8 is zichtbaar dat ontwikkelingen op kavel A+B het zicht op de stuwwal ontneemt vanuit Netterden. Ook is in beeld gebracht wat het betekend als kavel B slechts deels (tot de Netterdseweg) wordt ontwikkeld. Hiermee ontstaat welliswaar een beter inpasbaar bedrijfsterrein en zal de Netterdseweg minder aan karakter verliezen. Het blijft echter een niet compacte uitbreiding van DocksNLD en is daarmee minder wenselijk.

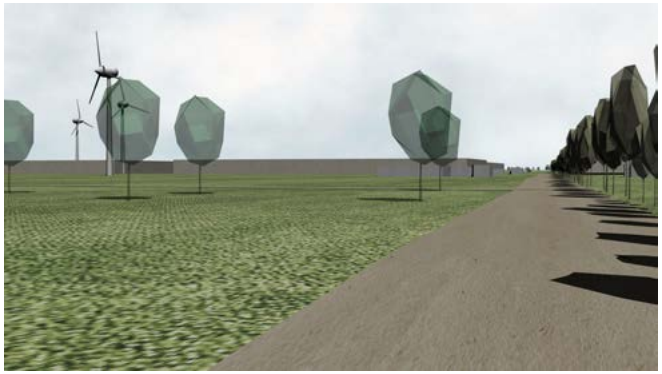

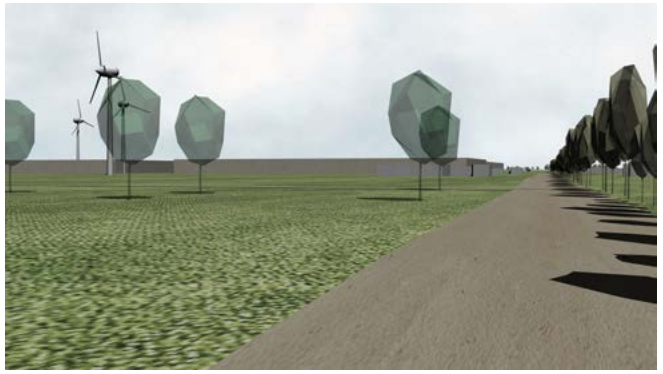
Stuwwal zichtbaar kijkend in noordwestelijke richting.

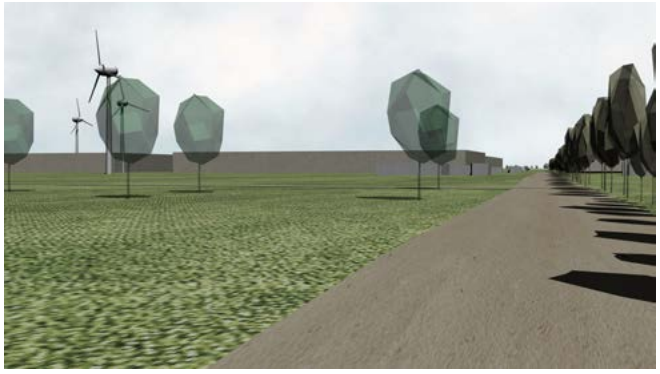
Standpunt 8: Huidige situatie

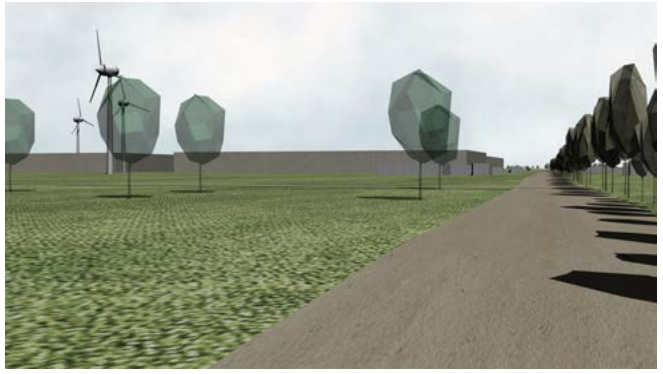
Standpunt 8: Ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

Standpunt 8: Ontwikkeling kavel A+ deel B (14m hoog)

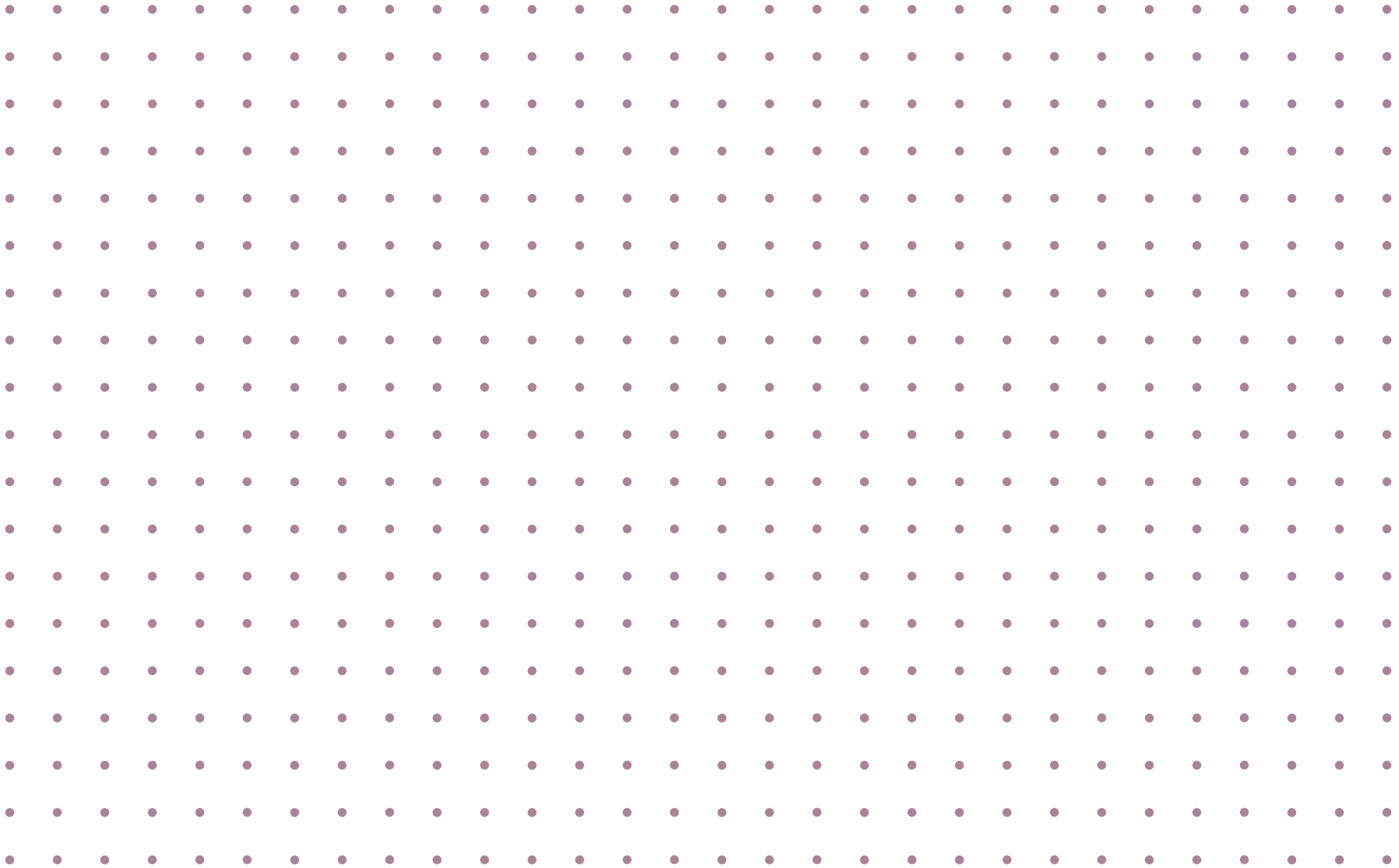

Standpunt 8: Ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

Standpunt 8: Ontwikkeling kavel A+ deel B (20m hoog)

03 Conclusies

3.1 Conclusies

De analyse en de getoonde beelden in deze bijlage (die vanaf pagina 36 in grote versie te zien zijn) ondersteunen de conclusie uit het hoofdrapport. Een ontwikkeling op kavel C zal leiden tot minder impact op het landschap en resulteren in een compacter bedrijventerrein dan de ontwikkeling van kavel A+B.

Impact zicht op de stuwwal vanaf de Meilandsedijk (N816)
Om de beleving van de stuwwal vanaf de N816 te onderzoeken zijn beelden gemaakt vanuit drie verschillende standpunten. In alle drie de standpunten is de stuwwal in meer of mindere mate zichtbaar:

- Vanuit standpunt 1 is de stuwwal goed te ervaren kijkend in noordwestelijke richting. Ontwikkelingen op kavel C doen geen afbreuk aan dit beeld.
- Vanuit standpunt 2 is de stuwwal in twee kijkrichtingen te ervaren. De beste ervaring is in de meest noordelijke kijkrichting. Ontwikkelingen op kavel C hebben geen invloed op dit beeld. In de westelijke kijkrichting wordt het zicht grotendeels weggenomen door de verschillende bomenrijen. Ontwikkelingen op kavel C hebben slechts in beperkte mate invloed op dit zicht.
- Vanuit standpunt 3 is de stuwwal voor een klein deel zichtbaar maar wordt deze zichtbaarheid grotendeels beperkt door bestaande bomenrijen. Ontwikkelingen op kavel C zullen dit zicht wegnemen.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de ontwikkelingen op kavel C slechts in zeer geringe mate afbreuk doen aan het zicht op de stuwwal vanaf de N816. Een belangrijk deel van de zichtlijnen op de stuwwal wordt in de bestaande situatie al geblokkeerd door de bestaande logistieke hallen en de bestaande bomenrijen en haagstructuren. De beste overgebleven zichtlijnen worden door ontwikkelingen op kavel C niet belemmerd. Indien rondom Azewijn wordt geinvesteerd in een zoom met beplanting van oude bouwlanden en rijke erven, zoals door RHDHV wordt geadviseerd zal het zicht op de stuwwal nog verder beperkt worden. Door het versterken van de kamerstructuur, wordt het bedrijventerrein op kavel C een minder dominant element.

RHDHV maakt in hun rapportage de ervaring van de stuwwal vanaf de N816, in westelijke richting rijdend, tot uitgangspunt van hun visuele studie en advies. Opgemerkt moet worden dat dit overwegend een ervaring is vanuit het gezichtspunt van de automobilist, door de voorruit, terwijl het wegbeeld (verkeer, verkeersborden, rijbaan met bochten) de meeste aandacht opeist. Wij zijn van mening dat de ervaring vanaf andere plekken, weg van de hoofd-autoroute, al lopend of fietsend in de omgeving van minstens zoveel, zo niet grotere waarde is.

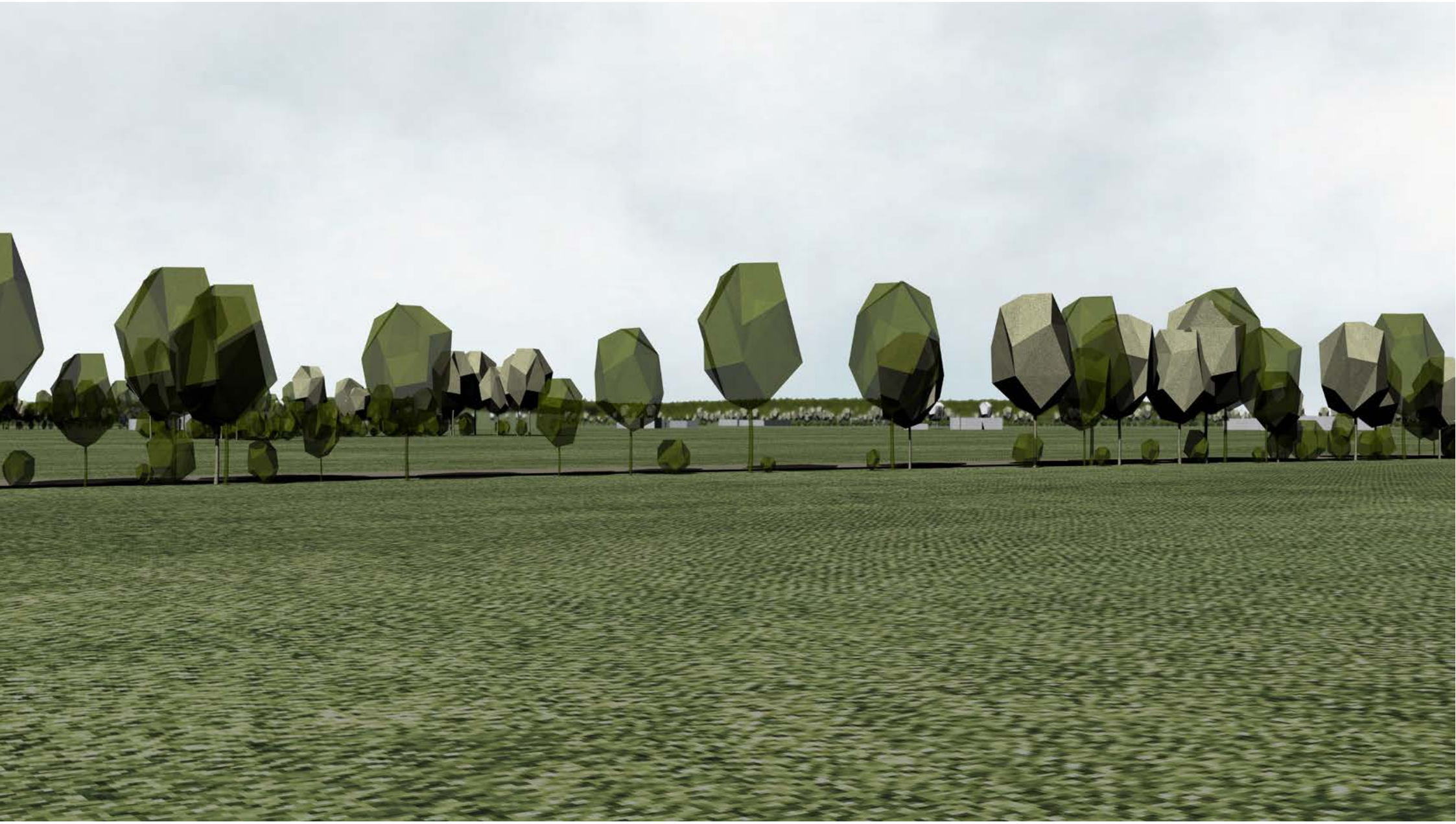
In het winterbeeld zullen de bomen en struiken die het zicht op de stuwwal ontnemen minder aanwezig zijn. Hierdoor zijn gebouwen beter zichtbaar en meer dominant. Dit is echter geen doorslaggevend argument voor het advies. De meeste wandel- en fietsbewegingen zullen in de ‘groene’ maanden plaatsvinden

Landschappelijke afweging
Beide ontwikkelopties zijn gelegen in wat getypeerd kan worden als een broekontginningslandschap. Het betreft een van origine relatief open landschap met verspreide

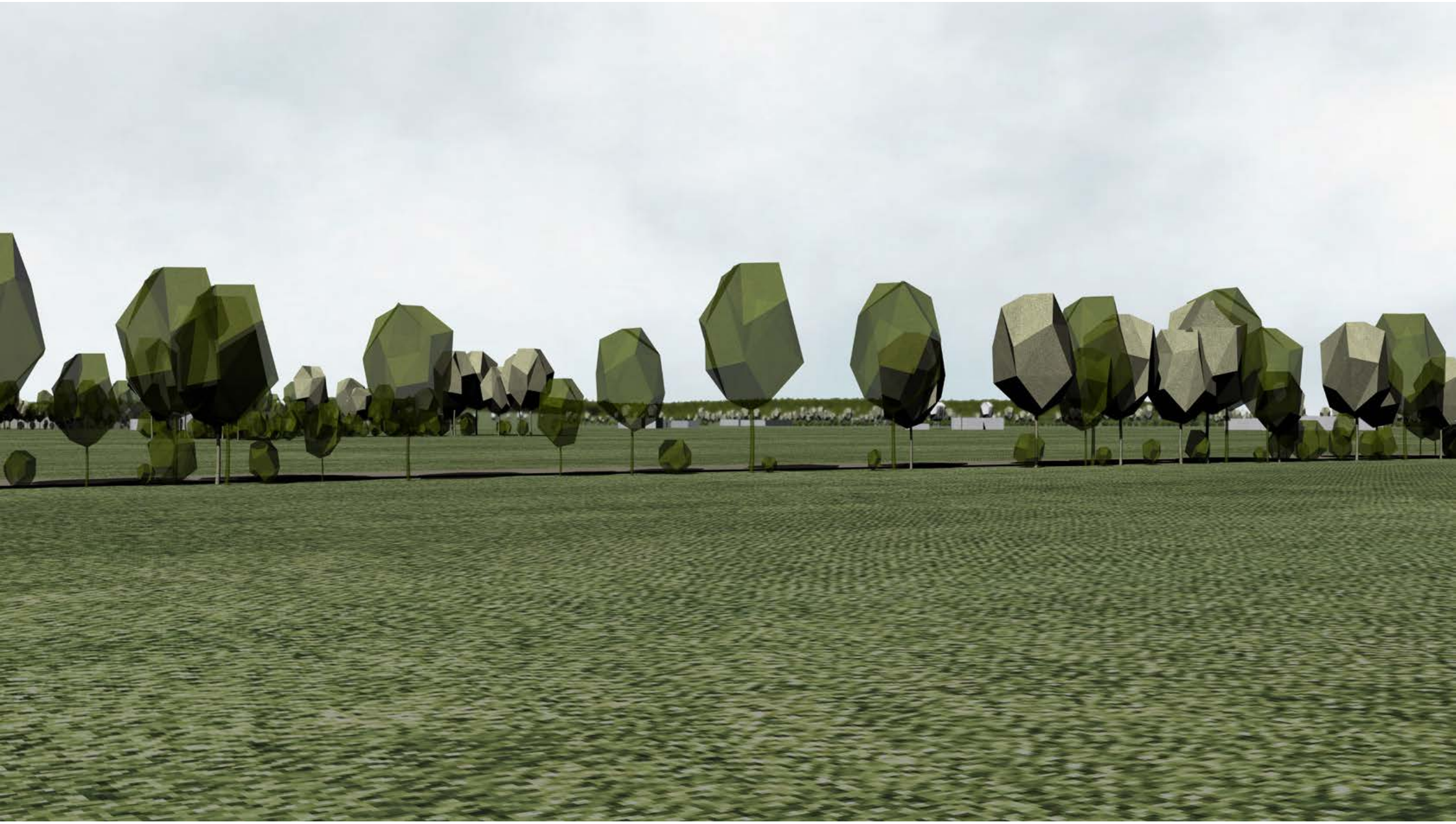
bebouwing. Op beide locaties zijn elementen van de oorspronkelijke verkavelingsstructuur te zien, maar zijn door ruilverkaveling ook een groot aantal sporen uit het verleden verdwenen. Rondom kavel C vormen de smalle wegen met bomenrijen en onderbegroeiing een kamerstructuur waarbinnen ontwikkelingen grotendeels uit het zicht ontnomen worden. Hierdoor is een ontwikkeling op kavel C beter inpasbaar en doet een ontwikkeling hier minder afbreuk aan de openheid van het landschap. Het verder herstellen van deze boomstructuren, iets wat ook door RHDHV wordt geadviseerd zal deze kamerstructuur versterken. Een ontwikkeling op kavel A + B strekt zich over de Netterdseweg, de historische verbinding tussen Netterden en Azewijn. Een ontwikkeling hier zal op een zorgvuldige manier ingepast moeten worden om het karakter van deze verbinding zo min mogelijk verstoren.

Energietransitie
De huidige ontwikkelingen omtrent de opwek van hernieuwbare energie in de directe omgeving van DocksNLD geven in onze ogen geen aanleiding om een van de ontwikkellocaties boven de andere te prefereren.

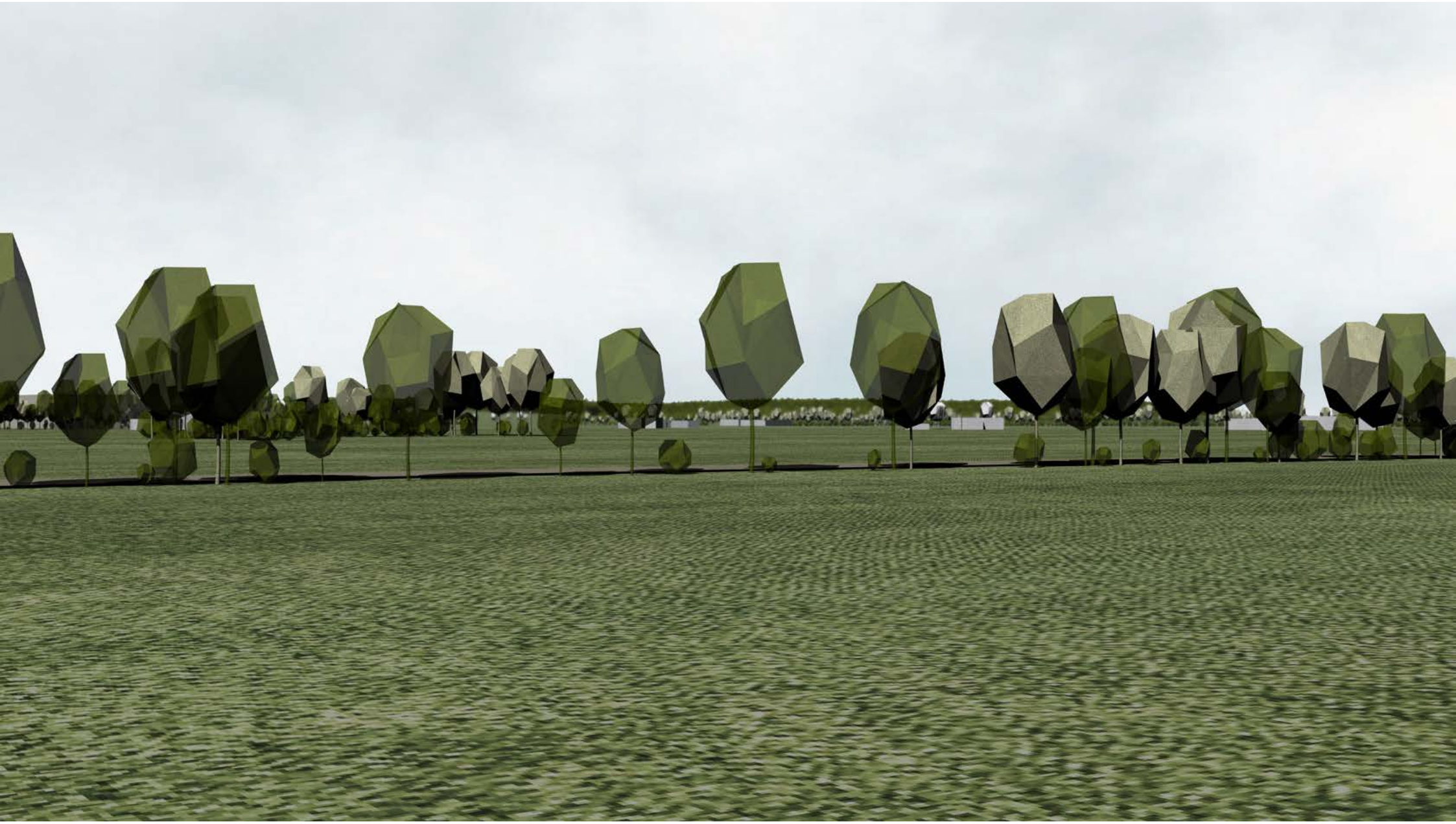
Conclusie
In beide ontwikkelrichtingen, oost én noord, zal een uitbreiding van DocksNLD een impact hebben op de beleving van het landschap en de omgeving. Een ontwikkeling op kavel C zou in onze ogen beter kunnen uitpakken (minder ingrijpend voor het landschap, een meer compact bedrijventerrein) gezien dit een meer compacte keuze is dan de uitbreiding op kavels A + B. Kavels A + B zijn een 'verlenging' van het bestaande DocksNLD waardoor aan één zijde van de Meilandsedijk een langgerekt, niet compact, XXL-bedrijvenpark ontstaat. De verstoring van het zicht over het omringende landschap is daardoor relatief groot (totale lengte meer dan 2 km). Ook is de ontwikkeling op kavels A + B beter waarneembaar vanuit de dorpen Azewijn en Netterden. De impact op de zichtbaarheid van de stuwwal door ontwikkelingen op kavel C is beperkt tot een klein aantal doorzichten die in grote mate door bestaande bomenrijen en houtwallen worden belemmerd. De impact is hiermee in onze ogen dermate gering dat dit niet als bezwaar wordt gezien voor ontwikkeling van kavel C.

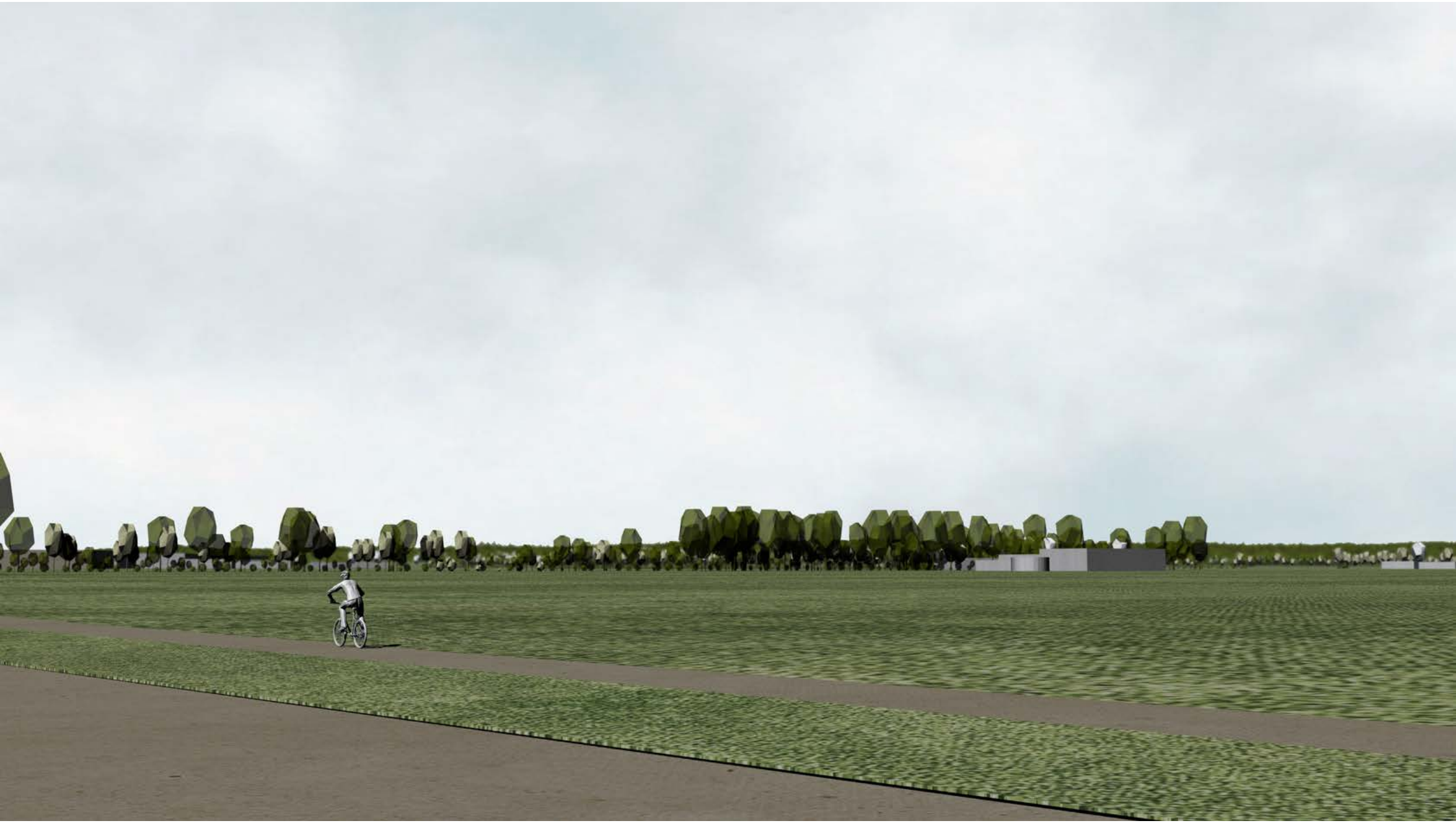
Standpunt 1: huidige situatie

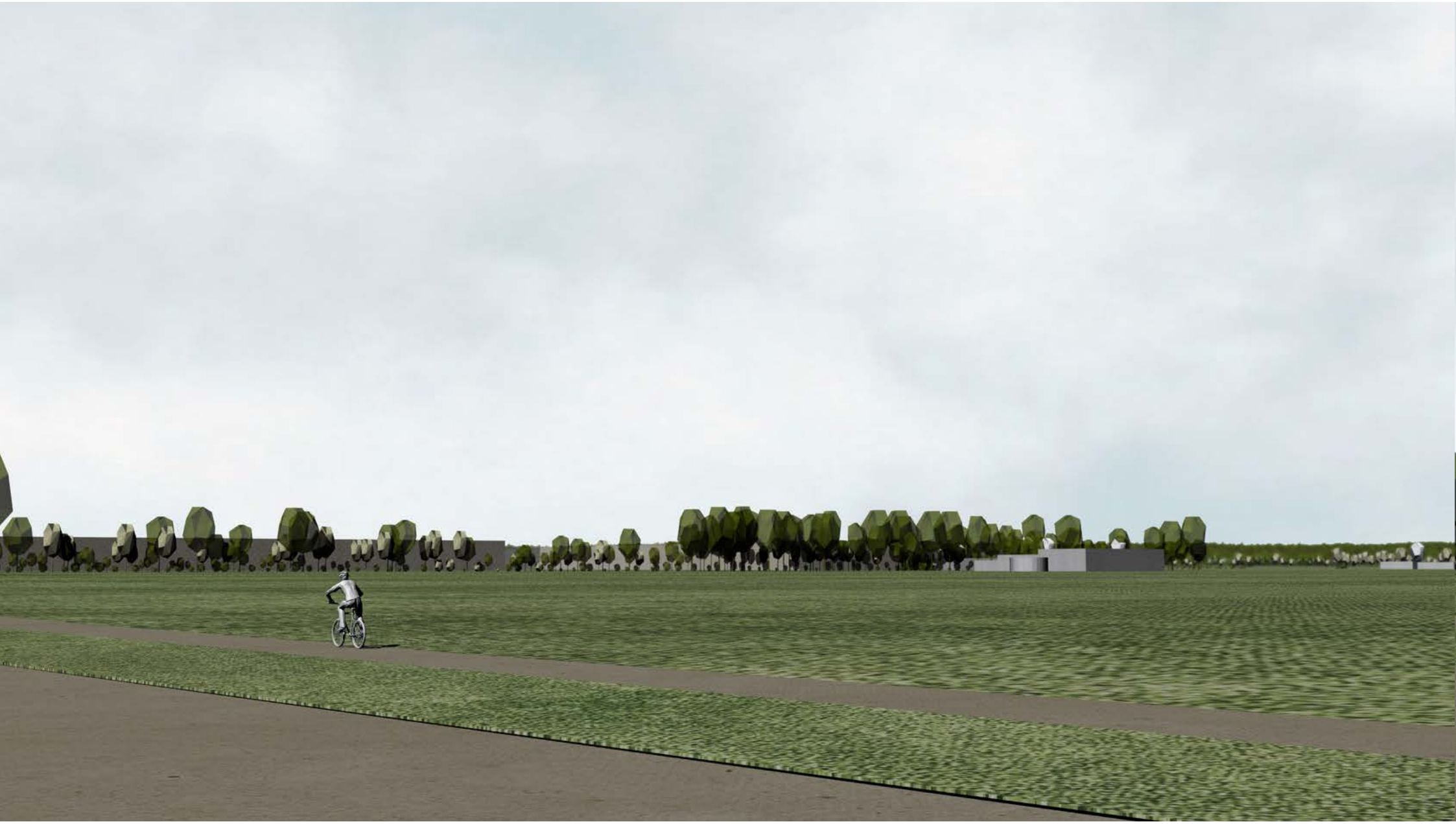
Standpunt 1: ontwikkeling kavel C (14m hoog)

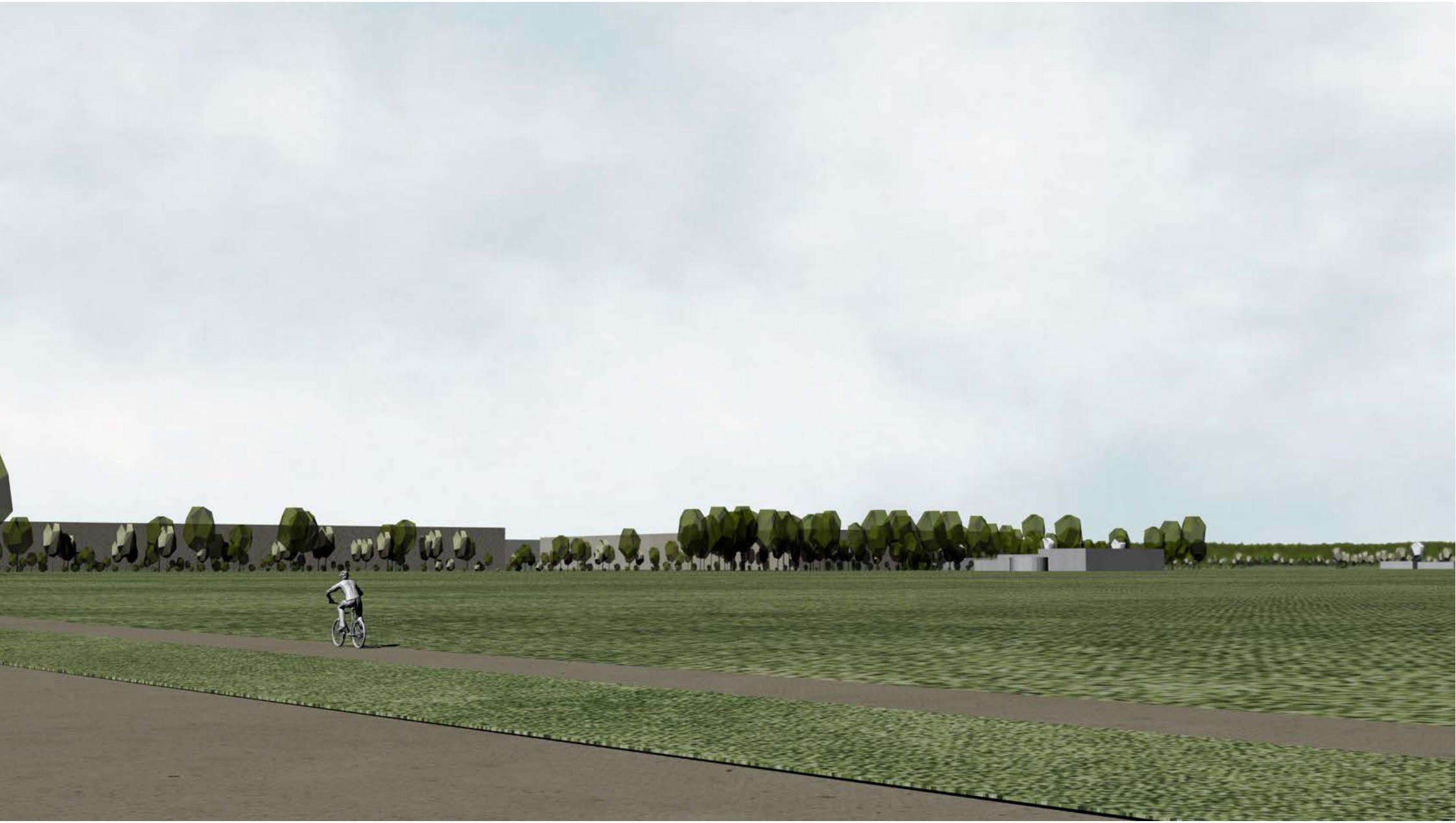
Standpunt 1: ontwikkeling kavel C (20m hoog)

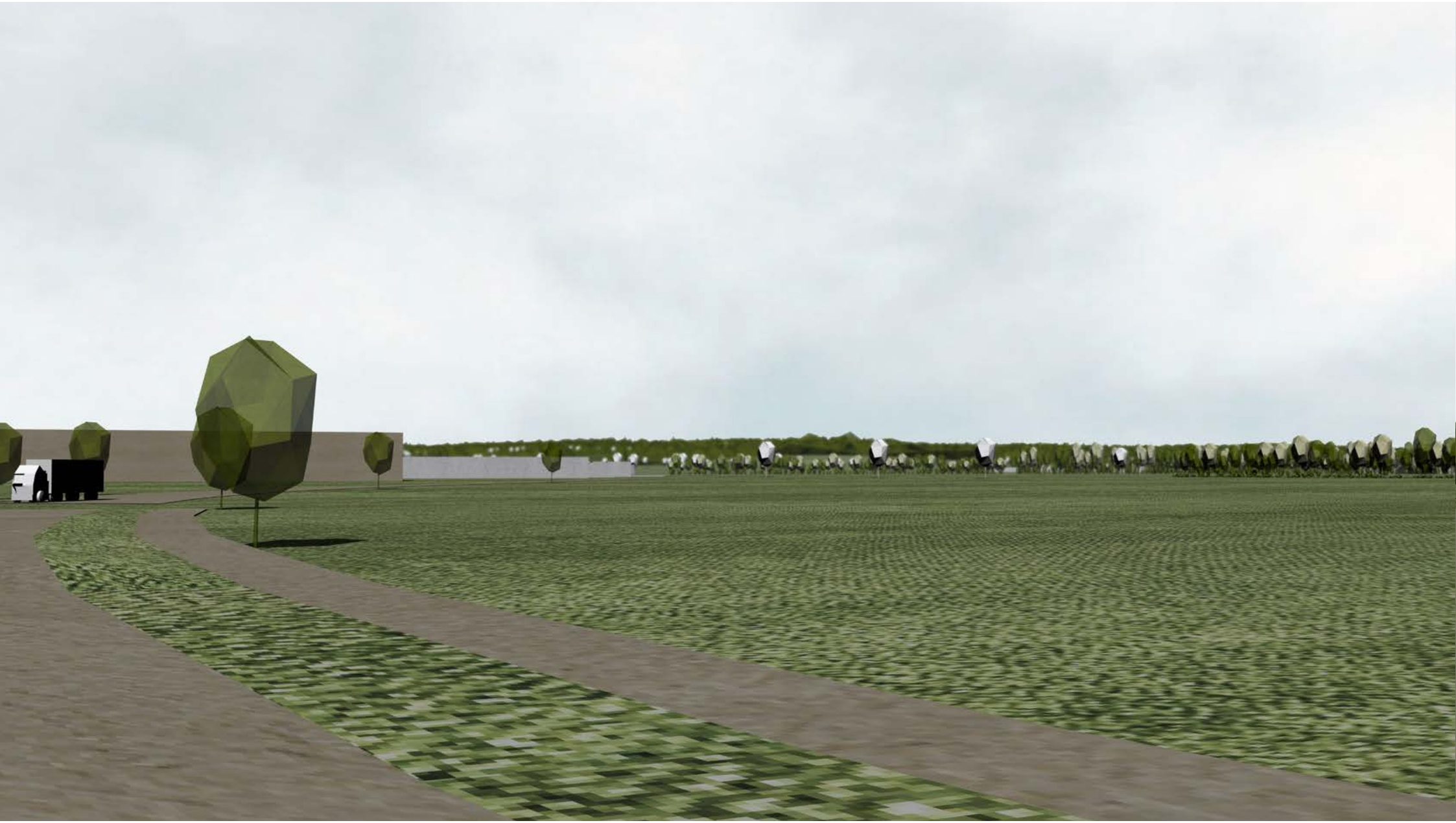
Standpunt 2: huidige situatie

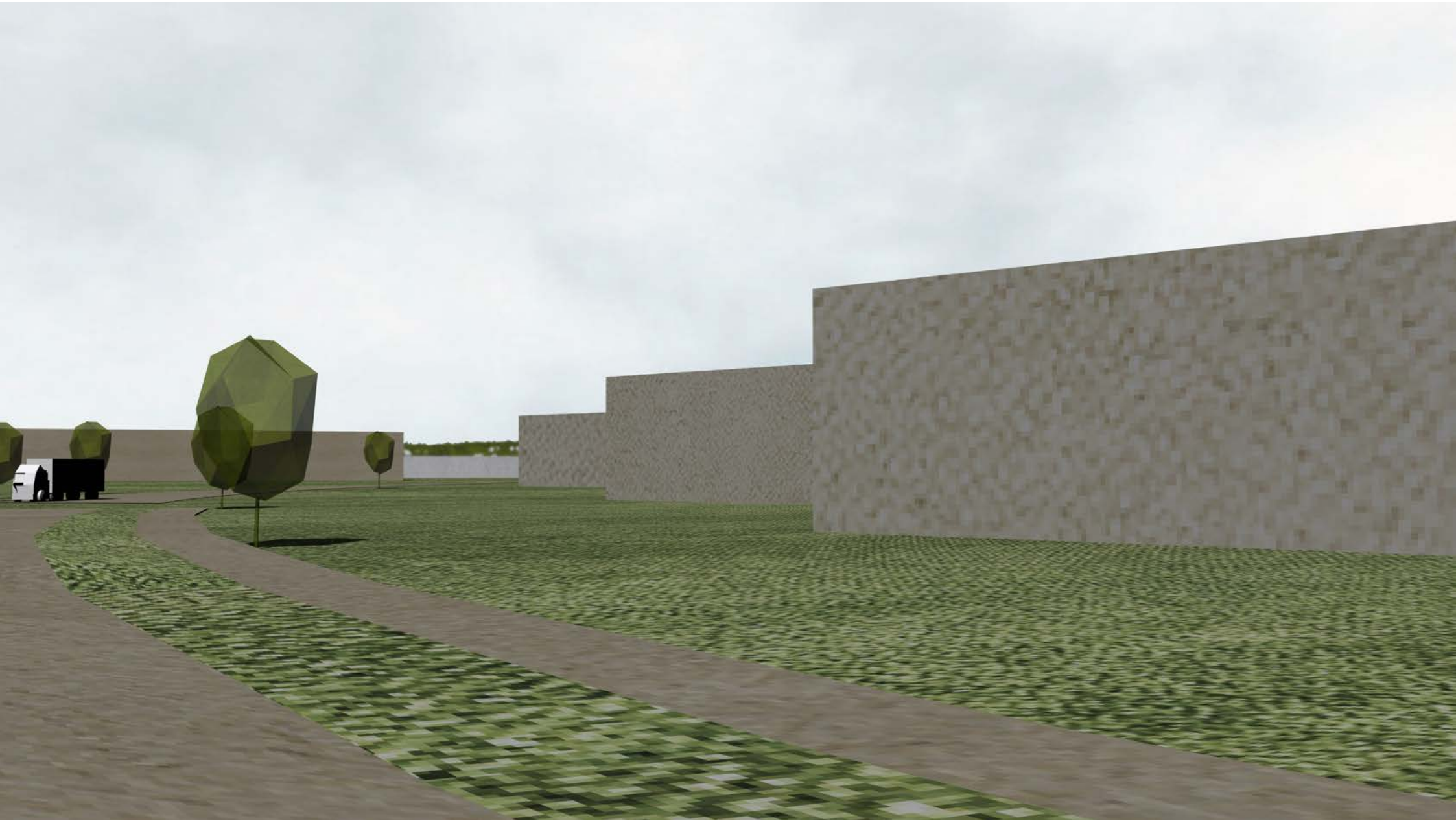
Standpunt 2: ontwikkeling kavel C (14m hoog)

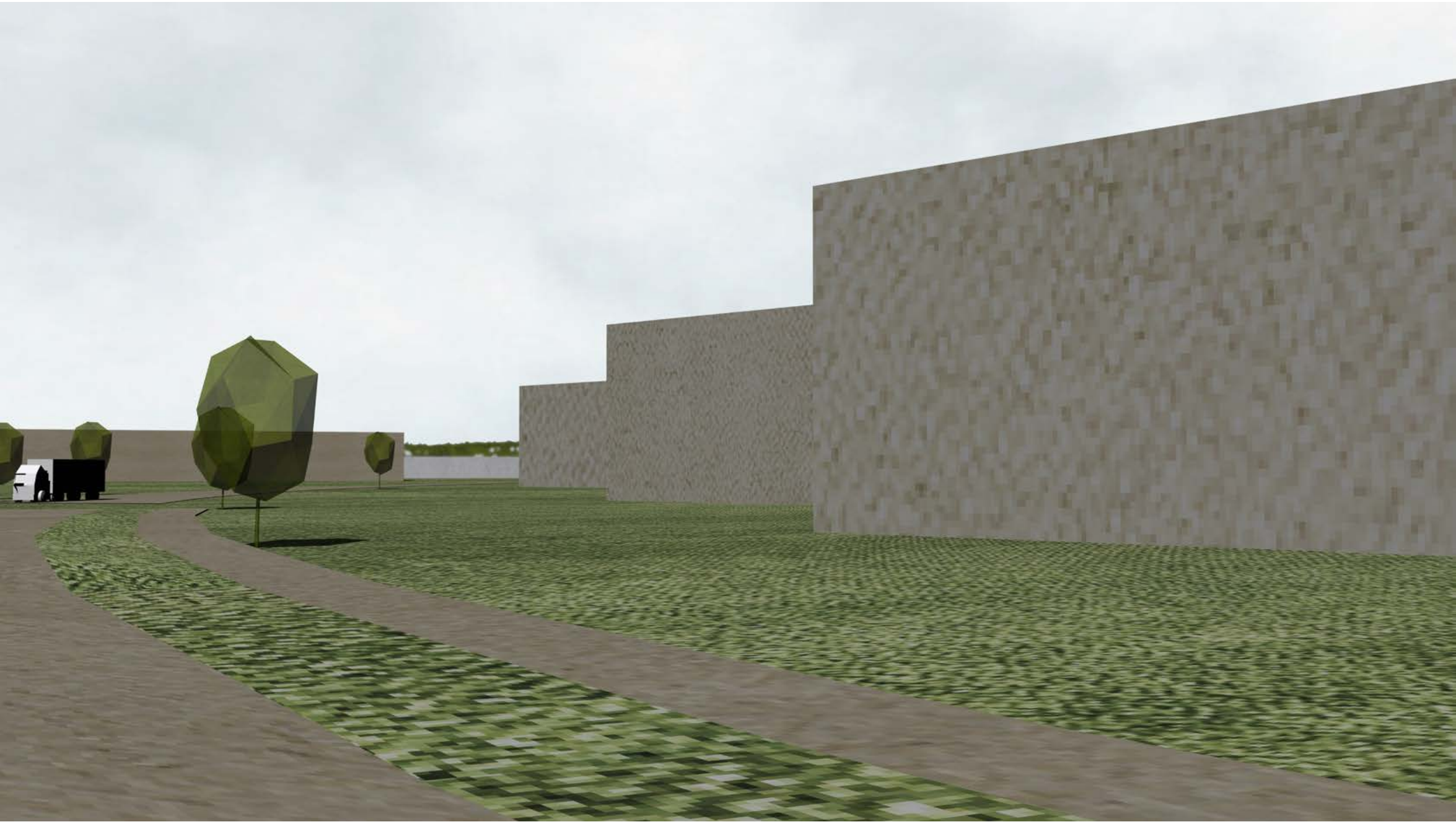
Standpunt 2: ontwikkeling kavel C (20m hoog)

Standpunt 3: huidige situatie

Standpunt 3: ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Standpunt 3: ontwikkeling kavel C (20m hoog)

Standpunt 4: huidige situatie

Standpunt 4: ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

Standpunt 4: ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

Standpunt 4: ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Standpunt 4: ontwikkeling kavel C (20m hoog)

Standpunt 5: huidige situatie

Standpunt 6: huidige situatie

Standpunt 6: ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

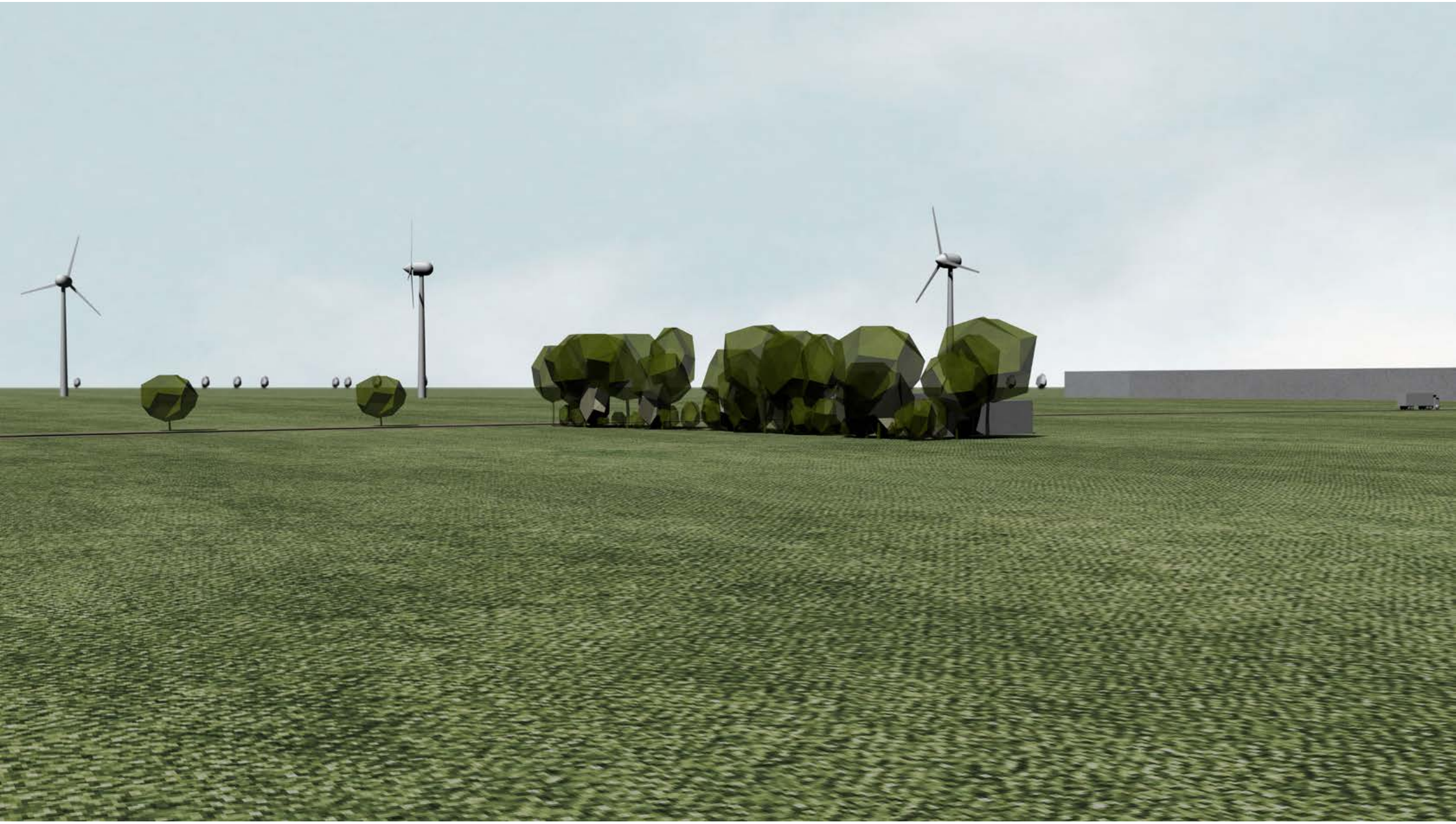
Standpunt 6: ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

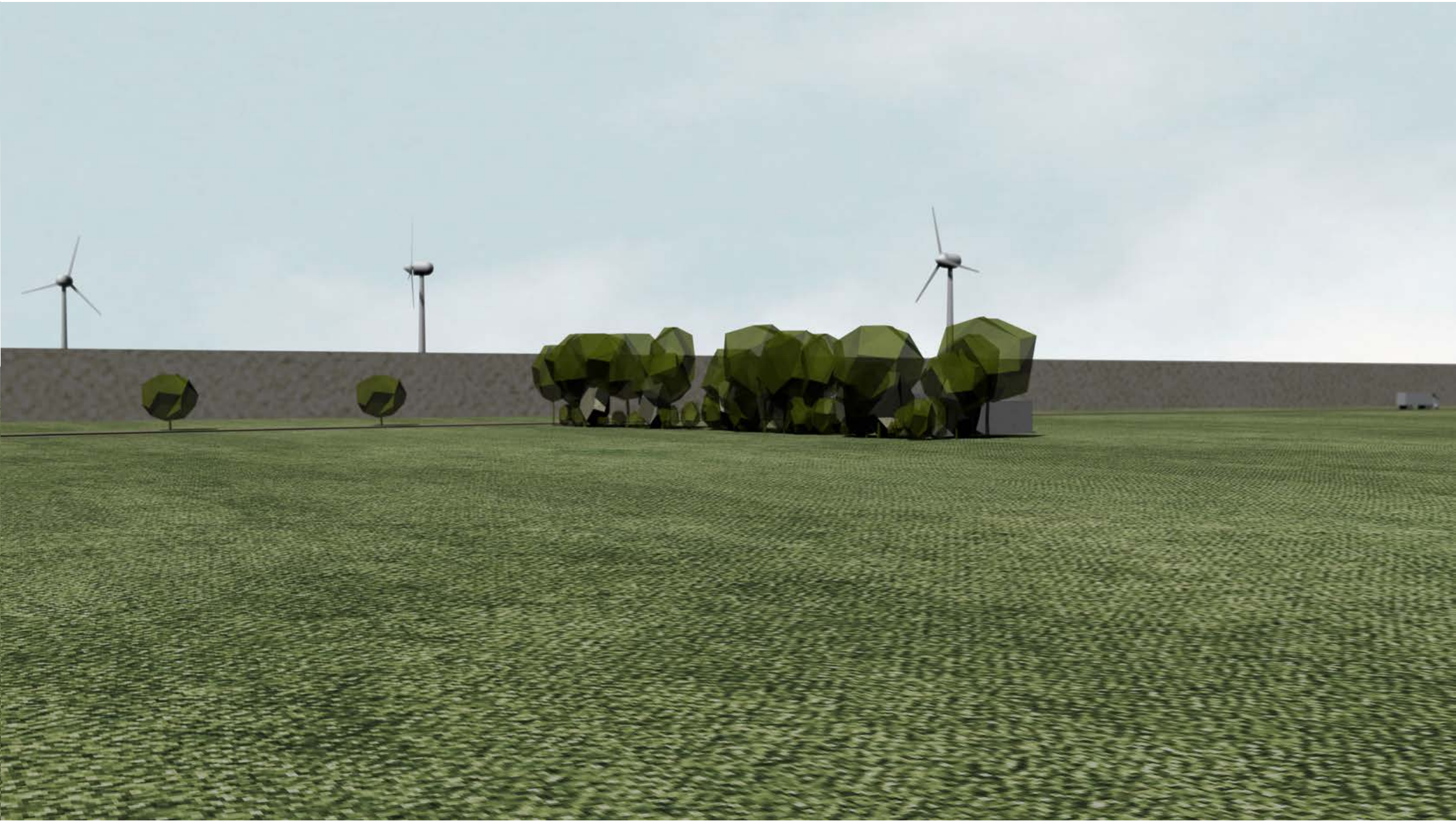
Standpunt 6: ontwikkeling kavel C (14m hoog)

Standpunt 6: ontwikkeling kavel C (20m hoog)

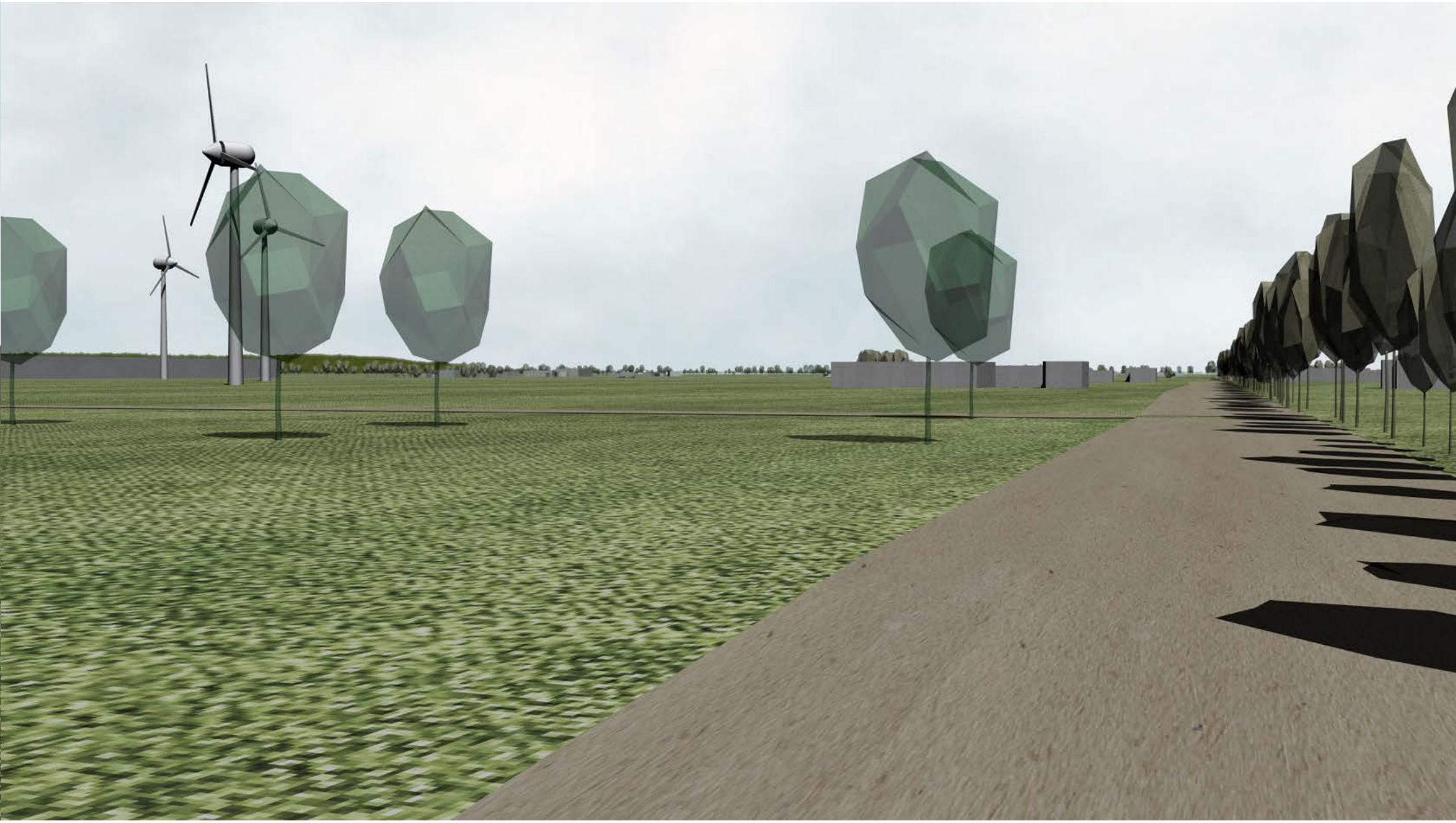
Standpunt 7: huidige situatie

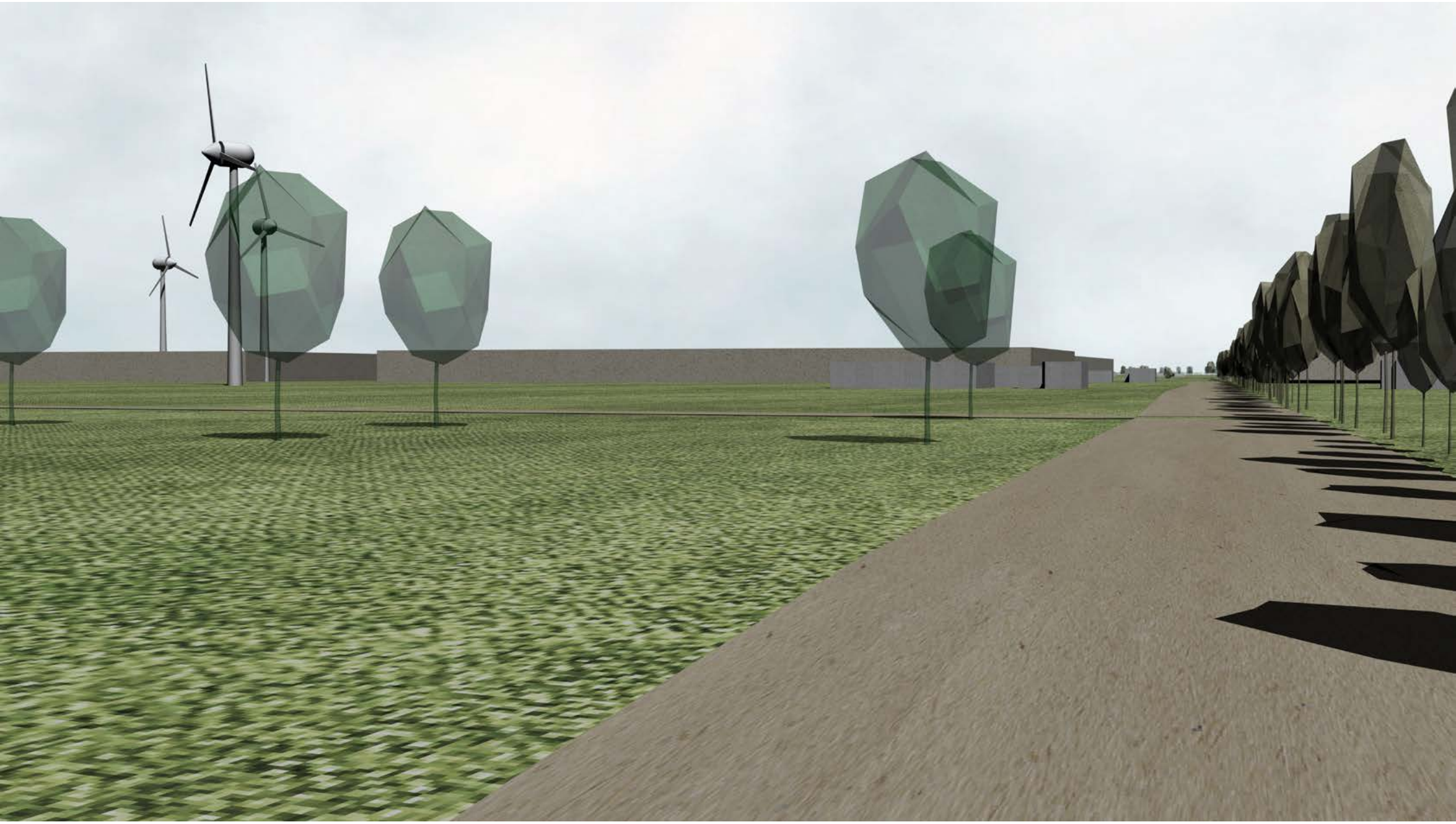
Standpunt 7: ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

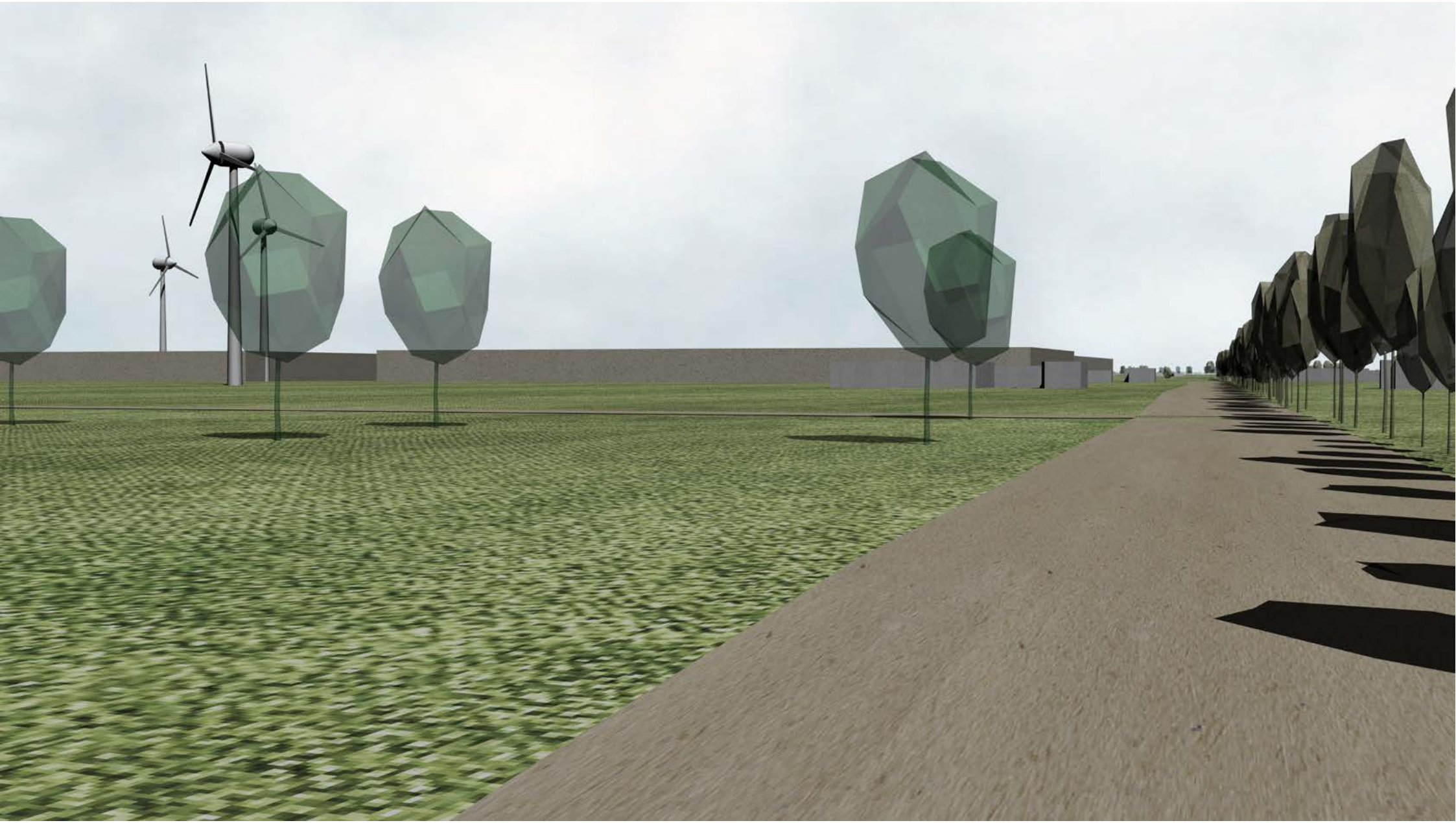
Standpunt 7: ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

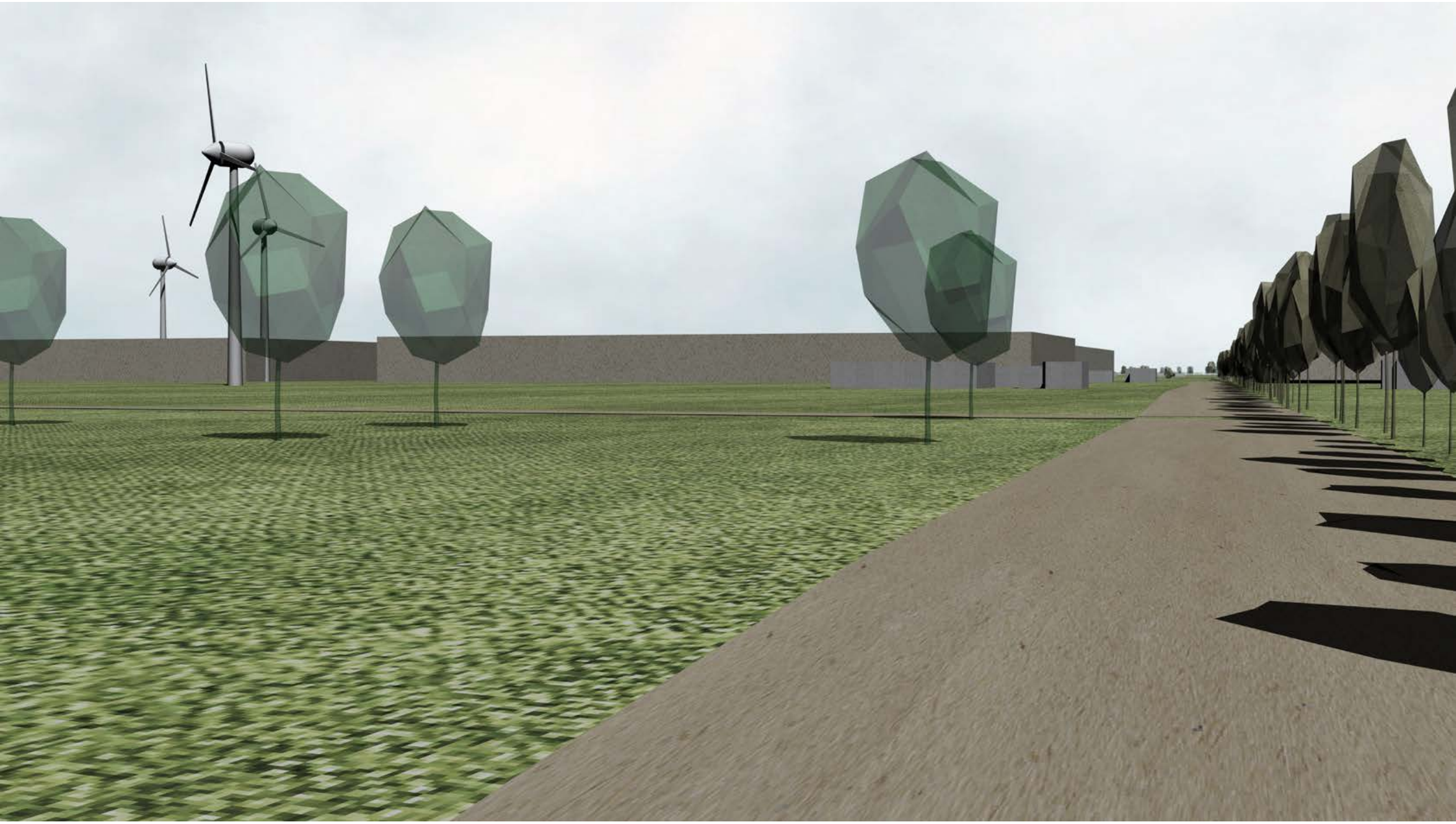
Standpunt 8: huidige situatie

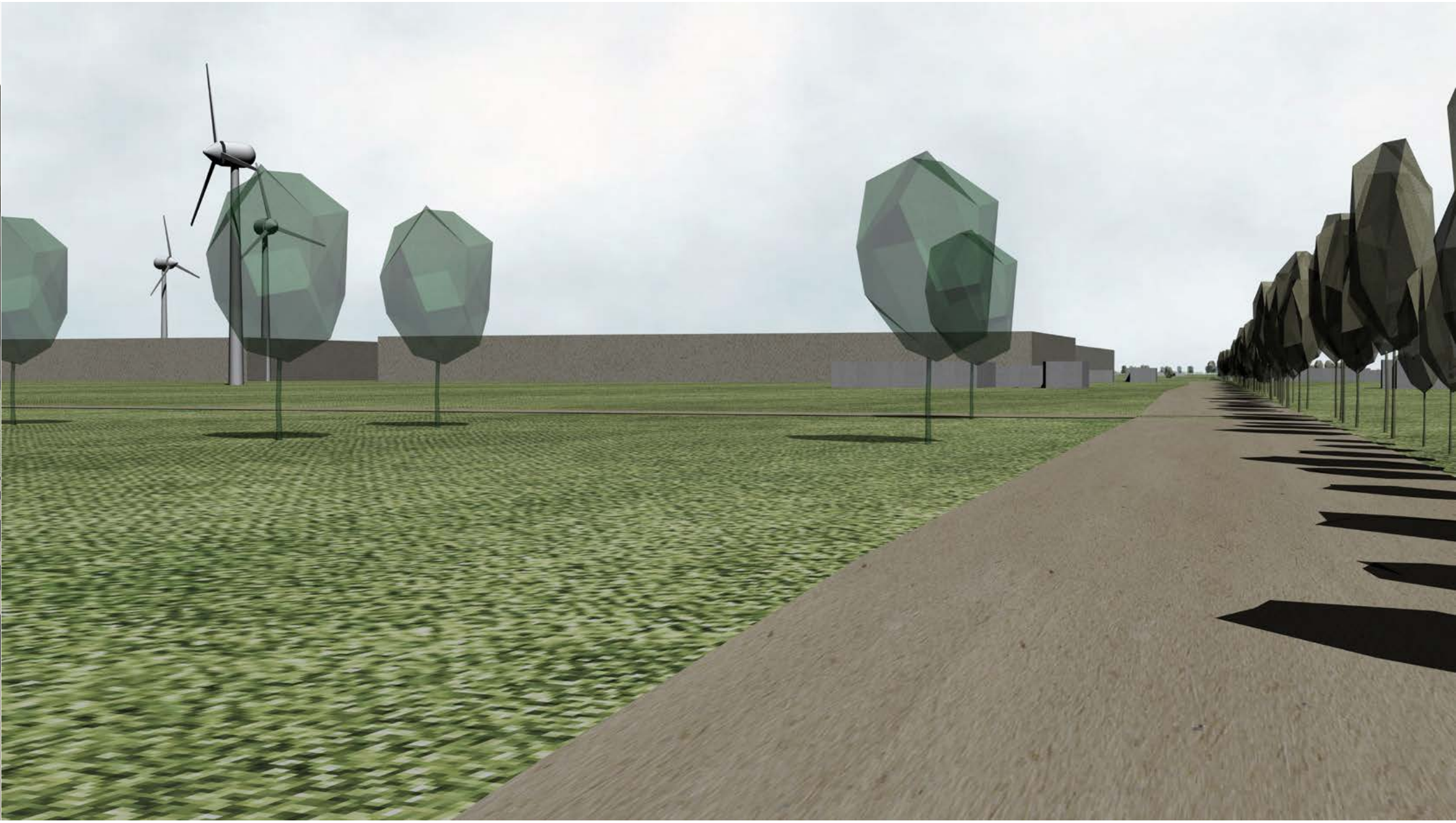
Standpunt 8: ontwikkeling kavel A+B (14m hoog)

Standpunt 8: ontwikkeling kavel A+ deel B (14m hoog)

Standpunt 8: ontwikkeling kavel A+B (20m hoog)

Standpunt 8: ontwikkeling kavel A+ deel B (20m hoog)

Colofon

Deze studie is uitgevoerd door PosadMaxwan in opdracht van de regio Arnhem Nijmegen.

Posad Maxwan:
Rients Dijkstra, Vincent Peters, Emma de Haan

Posad Maxwan

Binckhorstlaan 36

2516 BE Den Haag

tel: 070 322 2869

oktober 2020

POSAD MAXWAN

strategy x design

Datum: 2 dec. 2020

Reactienota stukken concept RPW

Inhoudsopgave

Reactienota stukken concept RPW 1
- Samenvatting 2
- Inleiding 3
- Uitgangspunten RPW 4
- Uitvoering RPW 5
- Bedrijventerreinen 6
  - Uitdagingen op bedrijventerreinen 6
  - Toekomstbestendige bedrijventerreinen 6
  - Regionale bedrijventerreinen 7
  - XXL-logistiek 11
  - Bijzondere werklocaties en watergebonden bedrijvigheid 13
  - Zachte plannen 14
  - Stappenplan 17
  - Verdeling Ontwikkelruimte 19
  - Einde hoofdstuk 4 23
- Kantoren 24
- Detailhandel 27
  - Reguliere detailhandel 27
  - PDV/GDV 32
- Bestuurlijke gesprekken 38
- Moties 44
- Notitie XXL-logistiek 46
- Notitie advies benutten ontwikkelruimte 46

Samenvatting

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.9** zoeklocaties XXLlogistiek moeten nog bepaald worden in de nog nader uit te werken ruimtelijk-economisch logistieke beleidskaart	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Ja
Arnhem	**p.10** in randvoorwaarden XXL staat dat we aansluiten bij ambitie groene metropool regio, en duurzaamheidsdoelstellingen van de provincie. Dan staat er letterlijk; Deze doelstellingen zijn nog niet concreet uitgewerkt, dus input van de regio hierin is van groot belang. Raad van Arnhem heeft hier vragen over gesteld, wanneer deze dan concreet worden en hoe we daarmee omgaan in de XXL-randvoorwaarden. Zij hebben hiertoe ook enkele moties aangenomen. (Zie brief Arnhem aan PFO EZ). Passen we hierop de Randvoorwaarden XXL nog aan bij het herzien van het totale RPW of laten we dit voor wat het is?	Dit gaat niet over het RPW. Notitie XXL-logistiek is geschreven toen de visie nog beperkt uitgewerkt was. Een verwijzing naar de uitgewerkt versie moet voldoende zijn.	Nee
IOW	**p.10, p.11** Op pagina 10 staan ‘Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid’ en op pagina 11 staan ‘Afspraken ten aanzien van zachte plannen’. Nu lijkt het dat ontwikkelingen voor nieuwe ontwikkelingen op regionale bedrijventerreinen niet het stappenplan moeten doorlopen. Benoem bij het kopje ‘Afspraken ten aanzien van regionale bedrijvigheid’ dat het stappenplan moet worden doorlopen.	Toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
IOW	**p.12** *Beoordeling van de plannen voor de eerste tranche (de regionale bedrijventerreinen) vindt plaats per 1 maart 2021*. Moet het niet zijn: plannen voor de eerste tranche kunnen worden ingediend tot 1 maart 2021. De beoordeling vindt plaats in maart 2021, keuzes voor 1 april???? Belangrijk om heel duidelijk over het proces te zijn.	Aangepast in de definitieve versie van het RPW: • Indienen zachte plannen tot 1 maart 2021 • Beoordeling ingediende plannen 1 maart – 1 mei 2021 • Advies nav beoordeling ter instemming voorleggen aan de regio 1 mei - 1 juni 2021	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven/ Westervoort	**p.12** Er wordt op blz 12 staat aangegeven dat gemeenten tot 1 maart 2021 voor de 1e tranche plannen kunnen indienen, dat de beoordeling plaats vindt tot en met 31 maart 2021 en dat de uitkomsten van deze beoordeling door het huidige IOW per 1 april 2021 ter instemming worden voorgelegd aan de regio. Dit strookt niet met de opmerking van Wout van Hees tijdens platform economie overleg van 10/11/2020, dat hij aangaf dat er voor de zomer een besluit moet zijn genomen. Welke variant wordt het nu?	Zie voorgaande reactie	Ja
Zevenaar	**p.12, p.30** Verdeling ontwikkelruimte regionale bedrijventerreinen	Zie de reactie op opmerking Regionale bedrijventerreinen, p.7	Nee
IOW	Samenvatting van detailhandel is veel te uitgebreid. Deze opmerking is ook in het IOW gemaakt.	Dit is in de definitieve versie aangepast.	Ja

Inleiding

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
IOW	**p.18 en verder** Er staat nu langs snelwegen, is nabij snelwegen niet een betere omschrijving (hiermee kom je ook Montferland en Lingewaard tegemoet). Op pagina 18 van versie 4 RPW staat in de kop van de subparagraaf wel nabij de snelwegen.	*Langs* aangepast in *nabij* in de definitieve versie van het RPW	Ja
Montferland	**p.21** Waarom is er behoefte om een ontwikkeling pas gereed te hebben in 2023-2025 en niet al eerder? Er is toch helemaal niets op tegen als je al eerder voorraad in gereedheid hebt. Breng anders op zijn minst een nuancering aan voor het werkmilieu XXL-Logistiek. Op pagina 37 wordt immers omschreven dat de status volledig uitgegeven snel in zicht komt in knoop EMZ? Zoals het nu omschreven is doet vermoeden alsof	Hiermee pogen we juist aan te geven dat er nu gestart moet worden met procedures, zodat nieuwe ontwikkelingen tijdig (er is nog 150 ha aanbod, weliswaar niet geschikt voor ieder marktsegment) gerealiseerd zijn.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	binnen alle werkmilieus nog volop voorraad aanwezig is, terwijl er vanwege de mismatch in vraag/aanbod er in enkele werkmilieus al wel degelijk eerder behoefte is aan ontwikkelruimte.	Vanuit de ruimtebehoefte eens met de nuancering. Is aangepast.	

Uitgangspunten RPW

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.21** ruimte voor lokale initiatieven: wanneer is er sprake van een tekort: bij 0 of een 'frictie' voorraad?	Meer vraag dan aanbod, volgens de regels van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Dit staat in de voorwaarden waarnaar verwezen wordt.	Nee
Overbetuwe	**p.23** Ter versterking van de multimodaliteit van Knooppunt Nijmegen en omgeving is de ontwikkeling van de Railterminal Gelderland (RTG) door de provincie Gelderland voorzien. Overbetuwe heeft tekstuele wijziging voor gesteld. De rode tekst is niet overgenomen. Graag nog aanpassen (zo is er geen twijfel over mogelijk).	Is het alleen de Provincie Gelderland? Of speelt het Rijk en/of het bedrijfsleven hierin ook nog een rol? Aangepast in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Lingewaard	**p.25** Onder de tabel. Wordt gesproken over knooppunt Nijmegen en omgeving bestaande uit Nijmegen, Overbetuwe en Wijchen. Knoop 38 wordt niet langer genoemd, cluster A15/A73 wordt niet langer genoemd. In een STEC rapportage wordt tot knoop 38 gerekend: Bijsterhuizen, Oost en Noord Kanaalhaven, Westkanaaldijk en Park A15. Daarmee veranderen de definities van RPW 1.	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Ja
Lingewaard	De raad van de gemeente Lingewaard heeft een motie aangenomen. Wij verwachten een reactie op deze motie. Duidelijk is dat het streven in het RPW niet is om een economisch cluster en samenwerking te realiseren maar om alle logistieke bedrijven XXL aaneengesloten te vestigen op aansluitende bedrijventerrein. Een gemiste kans voor een programma: economisch gaat het om schaalvoordelen, etc	Zie onderdeel moties.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.25** Wijchen is onderdeel van Regio Nijmegen en omstreken, maar is Wijchen al eerder als XXL locatie in beeld geweest? Ook niet de gehele regio Achterhoek Liemers is in beeld als XXL-logistiek zoeklocatie.	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Ja

Uitvoering RPW

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	**p.27** Benoem welke gemeenten in het IOW zitten en welk deelgebied ze vertegenwoordigen.	Het lijkt logisch om het IOW in een vergelijkbare vorm te laten voortbestaan. Dat wil zeggen, een ambtelijke werkgroep om de advisering in het kader van het RPW ook in de toekomst te continueren. Het is belangrijk dat een vertegenwoordiging van gemeenten in de regio zitting heeft in de werkgroep. Dat wil zeggen dat deelregio Noord, Midden en Zuid evenredig vertegenwoordigd zijn. Voorstel is om, met het oog op de continuïteit, het huidig IOW tot 1 juli 2021 te laten voortbestaan. Voor 1 juli moet er een voorstel liggen voor de invulling van dit overlegorgaan gerelateerd aan het nieuwe regionale samenwerkingsverband.	Ja
Lingewaard	**p.27** Het is verstandig om duidelijk vast te leggen wie zitting krijgt in het IOW en hoe lang leden zitting nemen in het IOW.	Zie voorgaande reactie.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven/ Westervoort	**p.27** Het huidige PFO Economie overleg komt per 1 jan 2021 te vervallen. Het is niet duidelijk of het IOW eenzelfde beslissende rol krijgt in de nieuwe regionale overlegstructuur?	Tot juli is er sprake van een overgangssituatie. Tussentijds wordt ruimte gezocht om voorstellen te doen hoe het regionale overleg na 1 juli vormgegeven wordt in een adviesorgaan/werkgroep.	Nee

Bedrijventerreinen

Uitdagingen op bedrijventerreinen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
IOW	**p.29** b. … voor *uitbreiding van bestaande* regionale bedrijventerreinen	Er is een inventarisatie uitgevoerd van alle zachte plannen. Een van de voorwaarden in de kwalitatieve beoordeling is dat het een uitbreiding van bestaand betreft.	Nee

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**p.30** Dat op bedrijventerreinen een kwaliteitsslag moet worden gemaakt is duidelijk. Daar zit ook een prijskaartje aan. Bedrijfsgronden zullen duurder worden. Uit recente rapportages o.a. van Overmorgen dat tussen beleidswensen en realiteit nog een kloof zit.	Dat hier een prijskaartje aanhangt ontkent niemand. Dat wil niet zeggen dat er regionaal geen ambitie uitgesproken mag worden. Bovendien zijn er subsidies waar aanspraak op gemaakt kan worden, die zullen niet verdwijnen naarmate verduurzaming belangrijker wordt.	Nee

Regionale bedrijventerreinen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**p.30** De ontwikkel ruimte is 121 ha. Dit is incl. ontwikkelruimte klassiek gemengd lokaal. Lokaal mogen gemeenten buiten het RPW ontwikkelen. Dan is het toch niet logisch dat de lokale ontwikkeling ook in de 121 ha. zit?	De ontwikkelruimte is het resultaat van de match tussen de ruimtevraag en het aanbod op alle bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen. Het resultaat van die match is 271 (vraag) – 150 (aanbod) = 121,5 (ontwikkelruimte). Bij ontwikkeling van lokale bedrijventerreinen volstaat een melding in het IOW. Op basis van die melding kan heel eenvoudig bijgehouden worden hoeveel ha lokaal bedrijventerrein er ontwikkeld is en hoeveel ontwikkelruimte voor het klassiek-gemengd werkmilieu resteert.	Nee
Lingewaard	**p.21 en p.31** Ontwikkellocaties voor regionale bedrijventerreinen worden vooral langs snelwegen nabij stedelijk gebied gezocht. Initiatieven moeten voldoen aan de ruimtelijke economische beleidskaart (figuur 4.1). Veel gronden langs de A15, maar ook aan de A325 in Lingewaard behoren tot park Lingezegen, een regionaal park. De blauwe gebieden vallen hiermee samen. Op blz. 11 staat in de paragraaf zachte plannen, dat nieuwe ontwikkelingen plaats moeten vinden in de daarvoor aangeduide gebieden in de ruimtelijk economische kaart. In onze gemeente is dat Park Lingezegen? Regionale terreinen ontwikkelen in dit park lijkt ons niet wenselijk en niet realistisch. De zachte plannen zijn in onze beleving ook aan de snelweg, in stedelijk gebied en goed bereikbaar vanaf de snelweg. Wij verzoeken u de beleidskaart aan te passen (= maatwerk).	Deze locaties zijn de primaire zoeklocaties, tenzij een andere bestemming de ontwikkeling van een bedrijventerrein niet toelaat. Dit staat ook in de begeleidende tekst. De kaart kan vanuit dat oogpunt dus ongewijzigd blijven. De boodschap is dat eerst naar Arnhem en Nijmegen gekeken wordt als regionale economische motoren. Is daar geen ruimte, dan zijn gebieden nabij de snelwegen de volgende zoeklocatie, waar	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Het is opmerkelijk dat zowel Arnhem als Nijmegen volledig blauw gekleurd zijn, terwijl het evident is dat hier grote gebieden bij zitten waar wij planologisch vooral geen regionale bedrijven willen zoals in de binnensteden en parken. Wij zien het belang van de 2 steden voor de regionale economie, maar door het op deze wijze te benadrukken doet geen eer aan de overige regio.	vervolgens een integrale afweging gemaakt moet worden of een bedrijventerrein wenselijk is.	
Lingewaard	Kunt u aangeven of de vlakken […] volgens u binnen het blauw gekleurde deel van figuur 4.1 vallen?	De zachte plannen vallen daarbinnen.	Nee
Lingewaard	**p.31** Op de beleidskaart zijn snelwegen ingetekend en een Tracé A15. Lingewaard heeft zachte plannen in de nabijheid van dit tracé. Wij nemen aan, dat dit ook als snelweg wordt gezien? De kaart wekt de suggestie dat er nieuwe bedrijventerreinen kunnen komen in de uiterwaarden langs de Pleyroute en aan de A325.	Ook het beoogde tracé van de A15 is aangewezen als zoekgebied voor regionale bedrijventerreinen. Uit het RPW: "*Dit kaartje is de basis voor integrale afstemming over op welke locaties uitbreiding van regionale bedrijventerrein wenselijk is*".	Nee
Montferland	**p. 31** Nieuwe ontwikkelingen van regionale bedrijventerreinen vinden plaats in de daarvoor aangeduide gebieden in de ruimtelijk economische beleidskaart. De arcering waarbinnen een regionaal terrein moet vallen is met een straal van circa 1000 meter krap bemeten. In veel gevallen ligt een deel van het regionaal bedrijventerrein binnen deze 1000 meter, maar ook voor een deel erbuiten. In mijn optiek moet je het zo omschrijven dat indien een deel van het regionale bedrijventerrein in deze zone valt en je vervolgens direct aansluitend een zacht plan in ontwikkeling wenst te brengen, maar buiten deze zone ligt dit gewoon mogelijk gewoon zijn. Concreet is de situatie in Montferland dat het oudere deel van het bedrijventerrein binnen deze 1000 meter ligt, maar het beoogde nieuwe deel net buiten deze 1000 meter valt. Als deze criteria overeind zou blijven zet je Montferland op slot.	De harde grens van 1km wordt in het RPW nergens genoemd.	Nee
Nijmegen	**Kaartjes** Over de kaartjes is al veel gezegd. Ik hoop dat de nieuwe kaartjes een beter beeld geven. Ik vind het kaartje met de bijzondere werklocaties ook erg onduidelijk. Staat bijvoorbeeld het ENGIE terrein er op? Ik zie alleen een symbool voor circulair en watergebonden maar dat lijkt "ergens boven Nijmegen" te liggen. Ik vind de aanduiding High Tech ook geen recht doen aan de Novio Tech Campus, kunnen niet gewoon de campuslocatie er op?	De kaarten zijn in de definitieve versie van het RPW inhoudelijk aangepast op basis van de opmerkingen. Indien noodzakelijk kunnen we ook de vormgeving verbeteren.	Ja, vernieuwde kaartjes ingevoegd.

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		De bijzondere werklocaties zijn in de kaart nu aangeduid als 'bijzondere werklocatie'.	
IOW	**p.31** • Ook hier benoemen dat het om uitbreiding gaat en niet om nieuwe bedrijventerreinen. • Figuur 4.1: Laat hier de regionale bedrijventerreinen zien waar liggen ze en waar kan je uitbreiding dus verwachten.	• Is toegevoegd. • Deze kaart is niet zo gedetailleerd bedoeld. Deze kaart laat zien in welke gebieden regionale bedrijventerreinen kunnen uitbreiden indien dit mogelijk is na een integrale afweging.	Nee
Zevenaar	**p.31** hoe strak is de grens van de aangewezen gebieden in de ruimtelijk economische beleidskaart?	Dit staat in de tekst: "Arnhem en in mindere mate Nijmegen hebben weinig tot geen ruimte beschikbaar voor bedrijvigheid. Dit betekent dat voor **uitbreidingsruimte** gekeken wordt naar de omliggende gemeente en **specifiek daar waar dit geclusterd nabij de snelwegen kan**."	Nee
Lingewaard	**p.31** Op blz. 5 geeft u aan dat de beleidskaart aangepast is en er sprake is van zoeklocaties. U geeft in figuur 4.1. van het RPW aan dat sprake van een indicatieve zoekgebieden. Wij verzoeken u dit indicatieve karakter ook in de teksten van zowel de reactienota als het RPW (o.a. pagina's 32,38) op te nemen.	De beleidskaart voor regionale bedrijventerreinen toont indicatieve zoekgebieden voor ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen. Dit is in de definitieve versie van het RPW in voldoende mate aangegeven. Dit is van toepassing op alle reacties ten aanzien van Figuur 4.1 Indicatief zoekgebied voor de ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen.	
IOW	**p.32** • Klassiek-gemengd: regionale ontwikkelruimte		Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	• dit komt niet overeen met het advies wat begin 2020 is gedeeld. Ik denk dat hierin ook de lokale vraag in zit.	• Dit is zoals het er nu staat de totale ontwikkelruimte, lokaal en regionaal. Voetnoot toegevoegd in tabel 4.1. • Dat klopt. Bovendien zijn de cijfers veranderd na de monitoring.	
Lingewaard	**p.33** wordt het stoplichtmodel genoemd voor de beoordeling van terreinen. Wij hebben destijds aangegeven, dat Agropark en Pannenhuis ten onrechte op rood stonden. De verkoopcijfers voor Pannenhuis tonen dit ons inziens aan. Het beoordelen van bedrijventerreinen kan aan de hand criteria en scores maar blijft fitness for use. Bedrijven bepalen uiteindelijk de geschiktheid. Er wordt gesproken over zachte plannen. Een lijst met plannen ontbreekt in de bijlagen.	Waarvan akte. Er is bewust geen lijst met zachte plannen opgenomen vanwege vertrouwelijkheid.	Nee
Beuningen	**p.35** “Daarmee kan geconcludeerd worden dat de herstructureringsbehoefte op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen beperkt is” Zoals het er nu staat (als 1e zin) komt deze conclusie uit de lucht vallen.	De alinea is aangepast.	Ja

XXL-logistiek

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Montferland	**p.32** in tabel 4.1 is opgenomen dat er een totaal van 115,5 hectare ruimtebehoefte is aan logistiek. De 69 hectare ruimtevraag XXL logistiek in tabel 4.3 maakt hier toch onderdeel vanuit? Als dit zo is dan is er dus een ruimtebehoefte van 115,5 - 69 = 46,5 aan reguliere logistiek. Voor de volledigheid/duidelijkheid zou ik deze cijfers opnemen in tabel 4.1.	De cijfers zijn in de definitieve versie definitief gemaakt. De rekensom is als volgt: • 115,5 ha ruimtevraag voor logistiek; • 69 ha daarvan voor XXL-logistiek • 27 ha aanbod voor XXL-logistiek (peildatum 01-05-2020) • 42 ha ontwikkelruimte. Dit wordt als volgt verdeeld: • DocksNLD 2, locatie C (EMZ): 20 ha netto • De Grift (Nijmegen e.o.): 12,5 ha netto Ook hiervoor geldt voor beide locaties een afwijkingsmogelijkheid naar boven tot 20%. De verdeling is gemaakt vanuit de ruimtelijke mogelijkheden die beide locaties bieden. De resterende hectaren ontwikkelruimte worden aangehouden om maatwerk en flexibiliteit te kunnen bieden bij de planontwikkeling van beide locaties.	Ja
Lingewaard	Voor logistiek XXL zijn op grond van een actualisatie het aantal hectares omhoog gegaan. Wij hebben u verzocht ook de overige vraagsegmenten te actualiseren. Of om voor alle hectares uit te gaan van informatie uit mei 2020. Dit betekent dat de verdeling weer wordt aangepast (o.a. pagina 40)	Peildatum voor alle werkmilieus is 1 mei 2020.	

Lingewaard	**p.35** Wijchen (Bijsterhuizen) wordt hier weer marktgebied XXL genoemd net als de Grift.	De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	
Beuningen	**p.36** Ook deze kaart zegt weinig. De grondgebieden van de betreffende gemeenten zijn geheel ingekleurd. Niet enkele de zones waar het om gaat. Ik snap dat je met een kaart grondspeculatie niet in de hand wil werken. Maar je kunt ook met globale vlekken gebieden aanduiden	In de aangepaste kaart zijn in de definitieve versie enkel de bedrijventerreinen weergegeven.	
Montferland	**P.37** Als we ons houden aan de definitie reguliere- en XXL logistiek dan is er geen aanbod meer in knoop EMZ. DocksNLD omvat 1 perceel van 3,9 ha en de beide percelen op 7Poort zijn beide ruim 3 hectare en voldoen daardoor ook niet aan de definitie XXL Logistiek. Samenvoegen van beide percelen op 7Poort is een theoretisch verhaal omdat de weg die tussen beide percelen ligt het achterliggende net nieuw gebouwde pand ontsluit, tevens kun je op deze weg rondrijden (eis brandveiligheid). Met inachtneming van de constatering bij 10a en 10b. zou tabel 4.3 deels moeten worden aangepast waarbij een nuancering moet komen bij de kolom 'verkocht zonder eindgebruiker', immers er zijn al wel degelijk eindgebruikers. Tevens dien je kolom 'totaal aanbod' bij te stellen zodanig dat binnen knoop EMZ geen aanbod meer resteert.	3,9 ha valt nog binnen de marge. Het is bovendien een kavel met de juiste maatvoering. Cijfers zijn in de definitieve versie definitief gemaakt. Dit geldt ook voor de situatie m.b.t. verkopen aan ontwikkelaars.	Ja
Lingewaard	**p.37** • Citaat: De beoogde doortrekking van de A15 en aanpak van de A12 zorgt voor een verbetering van de bereikbaarheid van en doorstroming in de regio Arnhem Nijmegen wat een stimulans is voor de aantrekkingskracht op met name de logistieke bedrijvigheid. ‘’ Wij delen deze observatie en zijn van mening dat hetzelfde geldt voor andere bedrijvigheid. • Logistiek XXL. Veel van de ‘’logistieke’’ bedrijventerrein laten planologisch naast logistieke bedrijvigheid ook ander bedrijvigheid toe en zijn de facto gemengde terreinen. Hoe gaan wij daar mee om?	• ‘op met name de logistiek’ verwijderd; • Dit is geregeld in het bestemmingsplan. Bij bestaande bedrijventerreinen kan dus niet afgedwongen worden dat zich hier enkel logistieke bedrijvigheid vestigt. Voor nieuwe bestemmingsplannen is die mogelijkheid er wel. In de praktijk past de ‘andere’ bedrijvigheid wel binnen een logistiek profiel, denk aan de voorzieningen op Park15.	Ja Nee

		Bovendien wordt daar in de monitoring rekening mee gehouden.	
Lingewaard	XXL locaties zoals Park 15 en de Grift (oude bestemmingsplan) laten naast logistieke bedrijven ook niet logistieke bedrijvigheid toe. M.a.w. kavels worden uitgegeven als regulier. Hoe wordt hier mee omgegaan?	Op Park15 wordt daar in de monitoring rekening mee gehouden. Bovendien gaat het om een klein percentage, vaak passend binnen een logistiek profiel (o.a. voorzieningen). De Grift (bestaand bestemmingsplan) heeft geen uitgeefbaar aanbod, dus daarvoor gaat dit niet op.	Nee

Bijzondere werklocaties en watergebonden bedrijvigheid

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**p.38** Figuur 4.5 Er worden bijzondere werklocaties aangeduid. NEXTgarden is eveneens een dergelijke werklocatie met specialisatie energie. Weliswaar binnen een werklocatie met tuinbouw maar wel waar een proeftuin voor de energietransitie is gerealiseerd: (drijvende) zonneparken, HTO, aquathermie, etc.. Provinciaal wordt het belang van NEXTgarden als bijzondere werklocatie op het gebied van duurzaamheid en energie erkend.	De status bijzondere werklocatie is toegekend aan bedrijventerreinen met aanbod. Op die manier garandeert de regio dat er voldoende aanbod beschikbaar is en blijft voor deze specifieke clusters, terwijl er in de vraag-aanbodconfrontatie geen concurrentie is met reguliere bedrijventerreinen en XXL-logistiek.	Nee
Lingewaard	**p.38** Wij missen het Looveer op de kaart	Looveer is een uitbreiding van bestaand watergebonden bedrijventerrein. Dit wordt toegestaan onder bepaalde voorwaarden die in het RPW benoemd zijn. Dit kaartje betreft zoeklocaties voor nieuwe bedrijventerreinen voor watergebonden bedrijvigheid.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Moet er in deze paragraaf niet iets gezegd worden over GroeneWaarden in Renkum, dat weliswaar over een kadevergunning van RWS beschikt, maar een nieuwe haven wil graven? Of gaat dat via afstemming in het IOW en/of het pfo?	Dit is een solitair bedrijf, hiervoor gelden dezelfde regels als voor bijvoorbeeld Looveer.	Nee
Nijmegen	**p.39** Waarom wordt hier enkel Novio Tech Campus aangewezen als bijzonder werkgebied. Zou hier niet ook de rest van de Nijmeegse campus (Heijendaal) meegenomen moeten worden? Ook op Pagina 39 graag Heijendaal toevoegen als bijzondere werklocatie.	Deze locaties ontlenen hun status aan een specifieke thematische profilering (hightech en een positie als koploper in duurzaamheid, energie en circulaire economie). Heijendaal valt hier niet onder.	Nee
Nijmegen	**p. 39** Voor nieuwe ontwikkelingen of uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid met een kaveloppervlakte > 0,5 ha is regionale afstemming vereist; Waarom moet dit zo streng zijn? Uitbreiding van watergebonden bedrijvigheid is toch juist wenselijk?	Vanwege het regionale belang van watergebonden bedrijvigheid. Regionale afstemming betekent niet per definitie regionale afkeuring. Zie het als een controlestap in het doorlopen van de Ladder.	Nee
Nijmegen	**P.39** Ook voor de bijzondere werklocaties geldt dat bij uitbreiding van bestaande bedrijvigheid en/of uitbreiding van het bedrijventerrein met een kaveloppervlakte > 0,5 ha regionale afstemming moet plaatsvinden Lijkt me erg streng voor deze bijzondere werklocaties. Die 0,5 hectare komt overeen met wat overal lokaal mag. Lijkt me logisch om hier iets meer toe te staan voordat regionaal overleg noodzakelijk.	Zie reactie hierboven. Bovendien is het overzichtelijker als een lijn getrokken wordt.	Nee

Zachte plannen

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Een onderscheid in werkmilieus wordt gemaakt. Veel regionale terreinen vertonen een mix van klassiek gemengd, logistiek en maakindustrie/overig gemengd. Hoe wordt hier mee omgegaan?	Het bestemmings-/omgevingsplan is hierin altijd leidend. De onderverdeling naar werkmilieus is gemaakt, zodat de Ladder van Duurzame Verstedelijking gemakkelijker doorlopen kan worden. De ruimtevraag is immers	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		duidelijk gesegmenteerd, zodat nieuwe ontwikkelingen daarop afgestemd kunnen worden.	
Lingewaard	**P.10, p. 11, p.31 en p.38** Uitbreiding van het watergebonden terrein Looveer wordt niet genoemd in de teksten en is niet opgenomen op kaart 4.5. In het vastgestelde RPW 1 staat: ‘’Uitbreiding bestaande bedrijven op bestaande bedrijventerreinen, (incl. watergebonden bedrijven) is onder voorwaarden mogelijk. Hierbij wordt gedacht aan de voorstellen voor uitbreiding van Lingewaard, Looveer; Druten, Excluton; Doesburg, Rotra’’ . Dit is staand beleid waarvan wij aannemen, dat dit ongewijzigd is? De uitbreiding van het Looveer is bedoeld voor 2 majeure bedrijven in Lingewaard, beiden uit de circulaire economie. Bovendien is er al een laad-en loskade.	Het plan is bekend, het beleid ten aanzien van watergebonden bedrijven is ongewijzigd. De uitbreiding valt onder de definitie van uitbreiding watergebonden bedrijven.	Nee
Lingewaard	**p.40** Tabel 4.4 worden zachte plannen genoemd. Als plannen afvallen onstaat meer ontwikkelruimte. Hoe weten wij of onze zachte plannen meegenomen zijn?	1. Zachte plannen tellen niet mee in het aanbod en het afvallen daarvan zorgt dus niet voor meer ontwikkelruimte; 2. Alle plannen die bij de uitvraag zijn aangeleverd zijn hierin meegenomen	Nee
Montferland	**P.40** tabel 4.4 wat wordt weergegeven in de kolom netto opp.? Kan dit niet plaatsen.	Netto oppervlakte, omdat enkele zachte plannen uitbreiding betreffen t.b.v. bestaande bedrijvigheid (bijv. Looveer in Lingewaard). Toelichting toegevoegd in de tabel.	Ja
IOW	**p.40** Vallen bovenregionale XXL bedrijven niet in de vraag raming. Het ging toch alleen over Witte Raven, die als zoekgebied West-Europa (bijvoorbeeld) hebben?	Zie advies notitie XXL-logistiek: EDC’s zonder regionale binding en Witte raven. Bovenregionaal is aangepast naar EDC’s.	Ja
Zevenaar	**p.11, p.41** nieuwe ontwikkelingen aansluiten op regionale of geldt dit ook voor lokale bedrijventerreinen?	Dit geldt ook voor lokale bedrijventerreinen.	Nee

Stappenplan

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.11, p.41** • stap 4: wat zijn de toetsingscriteria? En door wie vindt de beoordeling plaats? graag nader duiden • stap 6: welke datum registratie geldt?	Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Duiven/ Westervoort	Stap 4 en stap 6 van het stappenplan willen wij nader geobjectiveerd hebben. Wat zijn de wegingsfactoren en wat is kwaliteit? Hoe wordt de ruimtevraag geconfronteerd met het beschikbare aanbod binnen de regio? Volgens ons moet dat op subregionaal niveau plaatsvinden.	Zie voorgaande reactie	Ja
Lingewaard	**p.11** De beleidskaarten voldoen niet: te vaag of onduidelijk en voor allerlei uitleg mogelijk. Hier kan en moet een kwaliteitsslag gemaakt worden. De kaarten vormen immers straks een toetssteen voor bestemmingsplannen.	De beleidskaarten zijn in de definitieve versie aangepast op de reacties daarover.	Ja
Montferland	op pagina 41 derde bullet staat dat er een integrale ruimtelijke afweging moet plaats vinden onder het kopje 'afspraken ten aanzien van zachte plannen'. Welke relatie is er met de 7 stappen die eronder zijn uitgeschreven? Ziet dit enkel toe op stap 2 - als je dus een nieuw bedrijventerrein wenst te ontwikkelen dat niet grenst aan een al bestaand terrein dan moet deze integrale ruimtelijke afweging plaats vinden? Of dient een zacht plan sowieso te worden voorzien van een integrale ruimtelijke afweging - dit betreft toch ook stap 4?	Nieuwe ontwikkelingen die niet grenzen aan een bestaand bedrijventerrein worden in principe niet toegestaan, tenzij hier vanuit regionale beleidsmatige opgaven behoefte aan is (bijvoorbeeld een nieuw watergebonden bedrijventerrein of nog onbekende toekomstige ontwikkelingen). Als van de uitzondering gebruik gemaakt wordt moet, net als bij alle zachte plannen, een integrale ruimtelijk afweging gemaakt worden. Dit is verduidelijkt in de definitieve versie van het RPW	Ja
Montferland	Erg nieuwsgierig hoe stap 4, de kwalitatieve beoordeling, enigszins objectief wordt uitgevoerd. Wat zijn belangrijke wegingscriteria, betreft dit bijvoorbeeld economische meerwaarde/banen, landschappelijke inpassing, de mate van circulariteit of de bijdrage aan de energietransitie. Hoe bepaald het IOW wat kwaliteit is? Ook stap 6 het confronteren van de ruimtevraag met het aanbod is nu aan de eigen	Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

	interpretatie overgelaten. Staat bijvoorbeeld aanbod in de aangrenzende gemeente een ontwikkeling van een zacht plan in de weg of wordt dit op subregionaal of regionaal niveau bepaald? Aanvullend hoorde ik de term stoplichtmodel voorbij komen, maar met stap 4 heb je als het ware al een soort stoplicht. Een slecht plan zal nooit groen worden lijkt mij.	In de notitie ten behoeve van advies XXL-logistiek is daarnaast een beoordelingskader voor XXL-logistiek opgesteld.	
Zevenaar	**p.11, p.39** Stappenplan stap 4: toetsingscriteria zouden toch in een bijlage worden opgenomen? Dit is wel erg dun.	De vestigingseisen per werkmilieu zijn toegevoegd in bijlage 3.	Ja
Zevenaar	**p. 39** Stap 4: toevoegen bovenlokale DNA. Niet de gehele regio zet in op Food, Health&High-Tech en Energy. In de Liemers wordt ingezet op Maakindustrie en logistiek, omdat dit het DNA van de Liemers is.	Vandaar de toevoeging: of passend binnen de opgaven in de *Groene metropoolregio*.	Nee
Duiven/ Westervoort	Het IOW zal de zachte plannen gaan beoordelen per 1/3/2021. Wij willen graag dat de alle gemeenten die regionale bedrijventerreinen willen gaan ontwikkelen (circa 10 gemeenten) straks worden vertegenwoordigd in het IOW, zodat er een evenredige stem is bij de beoordeling.	Het IOW heeft een evenredige vertegenwoordiging van gemeenten in de regio. Dit is vanaf het begin belangrijk gevonden. Daarnaast wordt een extern adviseur betrokken bij de beoordeling. Vanwege de evenredige vertegenwoordigingen en betrokkenheid extern adviseur is er geen aanleiding om hier nu op aan te passen.	Nee

Verdeling Ontwikkelruimte

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven/ Westervoort	De verdeling van ontwikkelruimte zal op basis van werkmilieus gebeuren. Dit uitgangspunt gaat wel heel erg uit van een maakbaarheidsgedachte en dat wij als gemeenten kunnen sturen welk bedrijf zich waar wil vestigen. Vooral ook omdat regionale bedrijventerreinen meerdere type bedrijven uit verschillende werkmilieus kunnen bedienen. Voor ons is klassiek-gemengd, regulier logistiek en (maak)industrie uitwisselbaar. Kan dit niet praktischer worden ingericht?	Die sturing kan bij een nieuwe ontwikkeling in een nieuw bestemmings-/omgevingsplan. Het is mogelijk om meerdere typen bedrijvigheid toe te laten op een bedrijventerrein. De indeling in werkmilieus is juist gemaakt om de ruimtevraag inzichtelijker te maken en te helpen bij het doorlopen van de Ladder.	Nee
Duiven/ Westervoort Zevenaar	Wij lezen ook nergens in het RPW aan welke voorwaarden regionale bedrijventerreinen voor deze specifieke doelgroepen moeten voldoen en vragen ons af of daar voor deze type milieus ook wezenlijke verschillen zijn? >> Waar is de bijlage?	Er zijn zowel generieke vestigingseisen als verschillen in de vestigingseisen per werkmilieu. Die voegen we in een bijlage toe. >> Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Duiven/ Westervoort	De voorgestelde optie om te werken in 2 tranches (in 2021 en 2023) is niet werkbaar, want: • In praktijk zullen dan relatief kleine bedrijventerreinen toegewezen worden als er maar 60 hectare per tranche valt te verdelen, waardoor er geen haalbare business case mogelijk is. Dit geldt in grote mate voor XXL-logistiek. • Er is geen gemeente die het exploitatierisico wil nemen als niet zeker is als ook de 2e tranche van hun bedrijventerrein toegewezen wordt. In praktijk zal dan pas een gemeente gaan starten met de ontwikkeling in 2023 als ook de 2e tranche toegewezen is en dus verspeel je 2 kostbare jaren. • Na een ontwikkeltijd van 3-5 jaar om te komen tot een onherroepelijk plan resteert te weinig tijd om voor 2030 de kavels nog te kunnen uitgeven.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

Montferland	De voorgestelde optie om te werken in 2 tranches (in 2021 en 2023) is niet werkbaar, want: • In praktijk zullen dan relatief kleine bedrijventerreinen toegewezen worden als er maar 60 hectare per tranche valt te verdelen, waardoor er geen haalbare business case mogelijk is. • Er is geen gemeente die het exploitatierisico wil nemen als niet zeker is als ook de 2e tranche van hun bedrijventerrein toegewezen wordt. In praktijk zal dan pas een gemeente gaan starten met de ontwikkeling in 2023 als ook de 2e tranche toegewezen is en dus verspeel je 2 kostbare jaren. • Na een ontwikkeltijd van 3-5 jaar om te komen tot een onherroepelijk plan resteert te weinig tijd om voor 2030 de kavels nog uit te kunnen uitgeven. • Er vallen gaande weg een aantal bedrijventerreinen af vanwege stikstofdiscussies, waardoor je snel zonder voorraad komt te zitten. • Een XXL Logistiek bedrijventerrein is per definitie omvangrijk. Met een minimum omvang van 32,5 hectare (meer is beter) kun je de markt iets bieden, met de helft ervan ben je niet interessant/betreft het geen XXL. Als je op 130% programmering gaat zitten dan kom je voornoemde problemen iets tegemoet.	• Dat betekent enkel dat er keuzes gemaakt moeten worden waar regionale bedrijventerreinen kunnen uitbreiden. • Er is op dit moment nog 150 hectare aanbod verspreid over de regio. Dit is in 2023 niet allemaal uitgegeven. Voor XXL-logistiek en lokale bedrijven (in sommige gebieden) is de ruimtebehoefte urgenter. • Harde en zachte plannen bedragen op nu 142% van de ruimtebehoefte tot 2030. • Zie voorstel Ecorys over verdeling ontwikkelruimte.	Nee
Montferland	In de Monitoring 2019 is omschreven dat de omschakeling naar een circulaire economie tijdelijk fors meer ruimte vraagt. Deze constatering en er invulling aan geven komt nu als zodanig niet terug in het RPW terwijl het wel een heel logisch verhaal is. Het tijdelijk naast elkaar bestaan van de lineaire en circulaire economie - anders is er geen ruimte om om te schakelen. Hieronder volgt de letterlijke passage zoals weergegeven in Monitoring 2019 onder het kopje 3.2 "trends en ontwikkelingen": Tot slot is er steeds meer aandacht voor de circulaire economie. Er wordt ook steeds meer duidelijk over het mogelijke ruimtebeslag hiervan. De verwachting is dat er in de transitieperiode van lineair naar circulair tijdelijk fors meer ruimtebehoefte ontstaat. Het ruimtebeslag na de transitieperiode hangt af van het type circulaire economie. Voor de bouw wordt opslagruimte belangrijker, bij het gebruik van restwarmte of CO2 moet infrastructuur aangelegd worden. De circulaire economie zal zich ook uiten in toenemende en veranderende goederenstromen.	Terecht punt al wordt die tijdelijke ruimte wel op specifieke bedrijventerreinen gezocht, met name industriële terreinen.	Nee
Duiven/ Westervoort	Er vallen gaande weg een aantal bedrijventerreinen af vanwege stikstofdiscussies, waardoor je snel zonder voorraad komt te zitten. Overprogrammeer daarom op 130% (net zoals bij woningbouw gedaan wordt),	De programmering (harde en zachte plannen) bedraagt nu 142% van de ruimtebehoefte.	Ja

	waardoor je niet 121 ha maar 157 hectare aan ontwikkelruimte gaat verdelen. Als blijkt dat er in 2030 nog enig aanbod over is dan is dat geen probleem, want na 2030 is er ook nog ontwikkelruimte geprognotiseerd tot 2040. Ook na 2030 zal er nog volop vraag worden voorzien voor onze regio conform de vraagraming tot 2050. Ook leek er 5-6 jaar geleden met de oversprogrammering een enorm probleem te zijn. Achteraf heeft dit probleem zich in enkele jaren opgelost. Kortom hoe erg is het nu daadwerkelijk als je iets wat royaler gaat zitten met je programmering. Het lijkt mij kwalijker dat je op een gegeven moment een aantal jaren 'nee' moet verkopen en je ontwikkelingen van toegevoegde waarde niet kunt accommoderen. Uiteraard, en dat is een groot verschil met het verleden, dien je nu weloverwogen de beschikbare hectare ontwikkelruimte toe te kennen. Een goede aanzet hiertoe met de 7 stappen zit nu ook in het dit concept RPW.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	
Zevenaar	zet in op 130% ontwikkelruimte verdeling ontwikkelruimte in 1 tranche ipv in 2 tranches	Zie voorgaande reactie	Ja
Duiven/ Westervoort	De ontwikkelruimte moet in een keer (begin 2021) helemaal worden toegekend, waarbij rekening moet worden gehouden met het markmechanisme. Hiervoor moet een nieuwe optie worden toegevoegd. **Voorstel toevoeging optie Marktmechanisme:** Om recht te doen aan het marktmechanisme (waar willen bedrijven zich daadwerkelijk vestigen) willen wij voorstellen dat bij de verdeling van de ontwikkelruimte: • Gemeenten die regionale of XXL logistieke bedrijventerreinen willen ontwikkelen (zachte plannen) moeten op basis van een gedegen analyse (vraag/aanbod confrontatie) aantonen dat er een ruimtevraag is en dat er een marktbehoefte is voor de doelgroepen, dat er geen mogelijkheden meer zijn op bestaande bedrijventerreinen en dat het beschikbare aanbod onvoldoende is om de ruimtebehoefte te accommoderen. • Ingediende plannen dienen kwalitatief beoordeeld te worden door alle gemeenten die zachte plannen hebben ingediend voor nieuwe regionale of XXL logistieke bedrijventerreinen (dus niet alleen door IOW leden). • Wijs de ontwikkelruimte dan in 1 keer toe.	Dit komt grotendeels overeen met beoordeling via de Ladder van Duurzame verstedelijking. Bullet 2 is een toevoeging. Het is belangrijk dat het IOW gesteund door een externe adviseur advies uitbrengt en dat dit vervolgens regionaal besproken wordt. Zo is de huidige werkwijze en zo willen we dat continueren.	Nee

Duiven/ Westervoort	• Conform de Contourennota Verstedelingsstrategie volgt de Liemers de lijn “Werken volgt Wonen”. Met het doortrekken van de A15 (uitspraak RvS verwacht voor eind dit jaar) zijn de woonconcentratie gebieden tussen Arnhem en Nijmegen namelijk binnen 10 minuten bereikbaar. Hiermee wordt niet alleen de oostflank van de regio Arnhem-Nijmegen bediend, maar ook nadrukkelijk de zuidkant. • Gezien de historisch hoge kaveluitgifte van de afgelopen jaren, de goede ligging langs de A12/A15 en het bedienen van de marktvraag van Arnhem (NB: Arnhem heeft nagenoeg geen ruimte meer voor ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen) wenst de subregio De Liemers 50% van de ontwikkelruimte toegewezen te krijgen.	De ontwikkelruimte wordt verdeeld over verschillende typen locaties (werkmilieus), met daarbij een onderscheid tussen regionale en lokale bedrijventerreinen. De kwalitatieve beoordeling van de plannen is daarbij leidend. Er wordt geen onderverdeling naar subregio’s gemaakt.	Nee
Duiven/ Westervoort	De Liemers zal in onderling overleg komen met een gezamenlijk voorstel hoe de ontwikkelruimte van 78 hectare binnen de Liemers verdeeld gaat worden in hectares, locaties en milieucategorieën. De insteek zal zijn dat iedere gemeente wel afzonderlijk zijn plan indient, maar wel met instemming van de overige Liemerse gemeenten.	Zie voorgaande reactie	Nee
Duiven/ Westervoort	Er wordt aangegeven dat gemeenten per 1 januari 2021 plannen kunnen indienen, maar er wordt daarbij geen sluitingsdatum, beoordelingsperiode en beslissingsdatum aangegeven? Deze duidelijkheid is wel gewenst.	Beoordeling vindt plaats vanaf 1 maart 2021. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Duiven/ Westervoort	Is het mogelijk om een tranche open te stellen voordat het RPW is vastgesteld door de raden en PS? In dat geval zou de inschrijftijd voor de 1e tranche namelijk op moeten schuiven of lopen tot een periode na vaststelling.	Nieuwe ontwikkelingen kunnen starten op basis van de kwalitatieve beoordeling. Gemeenten kunnen dus aan de slag met planvorming.	Nee
Lingewaard	p.42 . De verdeling kan leiden tot versnippering en de ontwikkeling van te kleine regionale terreinen. Bij de verdeling van ontwikkelruimte moet voorkomen worden, dat willekeur en lobbyisme de norm worden.	Uitbreiding kan uitsluitend in aansluiting op bestaand aanbod. Versnippering zal in de praktijk beperkt zijn.	Nee
Nijmegen	**p. 43** Zijn de gegevens over de behoefteraming voor XXL logistiek nog de meest actuele? Ik begrijp van collega’s dat bijvoorbeeld Park 15 zo goed als volledig uitgegeven is. Is dat al meegenomen in de berekeningen?	1. De behoefteraming is opgesteld voor de periode tot 2030; 2. De behoefteraming en uitgifte is niet hetzelfde; 3. De 16,5 hectare die hier benoemd wordt is de helft van de totale ontwikkelruimte 4. Het aanbod voor XXL-logistiek op Park15 is actueel tot medio september 2020. Dat geldt dus	Nee

		voor zowel uitgeefbaar aanbod als ‘verkocht aan ontwikkelaar zonder eindgebruiker’. In de cijfers zijn de verkopen van VGP aan eindgebruikers in 2020 meegenomen, zie RPW, p.34.	

Einde hoofdstuk 4

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	**p.44** misschien goed om een conclusie te geven: • Nieuw aanbod is nodig • Bij uitbreiding regionale bt, geen nieuwe locaties • Gemeenten hebben de mogelijkheid lokale bedrijventerreinen te ontwikkelen. • Schema met te ontwikkelen tot 2025. na 2024 afspraken maken over vervolg.	Stroomschema toevoegen is nuttig. Dit is een volgende stap, nadat de inhoud vaststaat.	Ja

Kantoren

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Arnhem	**p.12, p.46** voor Arnhem geldt dat we het belang om behoefte aan kantoren in het centrum niet willen beperken tot gebied rondom station, maar de gehele binnenstad. Denk bijvoorbeeld aan bestuurskwartier met alle overheidsinstanties. de gehele binnenstad is makkelijk te bereiken vanaf station met 12 minuten lopen. Dit in tegenstelling tot de tekening die eerder is gemaakt in het rapport over Centraal stations Arnhem en Nijmegen. (zie ook bestuurlijke reactie) >> Waarom is de grens van 12 minuten lopen vanaf station zo strak. Kantorencluster justitie/provincie (waar ontwikkelingen gaan spelen) valt hier dan bijna buiten (of je moet heel hard lopen, dat kan ook). Ben toch bang dat we ons teveel beperken hier.	De 12 minuten lopen is leidend. >> 12 minuten is gebaseerd op meerdere onderzoeken. Gemiddeld genomen zijn mensen bereid 10 tot 15 minuten te lopen vanaf/naar een treinstation en 1.000 meter naar hun werk (500 vanaf een P). 1.000 meter is 12 minuten bij 5km/h. (Zie hiervoor de notitie: Slimme inzet van voetgangerskennis maakt meer mogelijk, Bijdrage aan het Colloquium Vervoersplanologisch Speurwerk 24 en 25 november 2016, Zwolle). De opmerking 12 minuten lopen is leidend is een directe reactie op de opmerking over het kaartje uit het rapport kantoren op CS locaties Arnhem en Nijmegen. (Dit kaartje kan worden herzien obv 12 minuten lopen vanaf de hoofdingang van Arnhem CS. Dit lijkt nu de oostelijke ingang te zijn.)	Nee
Arnhem	**p.13, p.47**		Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Is dit niet tegenstrijdig: Lent ruimte bieden ter versterking van lokaal vestigingsklimaat, als overlooplocaties voor Arnhem en Nijmegen centraal. Dan zou het toch voor regionaal georienteerde partijen moeten gelden? Volgens mij is de conclusie dat Arnhem en Nijmegen CS onvoldoende ruimte hebben voor vraag en dan Lent oa. als overlooplocatie kan dienen. moet dat hier dan niet de nadruk krijgen?	Versterking lokaal vestigingsklimaat is overgenomen uit het RPW 2017. Het toelaten van regionale bedrijvigheid hoeft evenwel geen verzwakking van het lokale vestigingsklimaat op te leveren.	
IOW	**p.13, p. 47** Lent is geen kantorenpark. Benoem dat ook zo. Misschien met een voetnoot bij Nijmegen Lent als HOV-locatie. >> Het klopt dat Lent in het huidige RPW als kantorenpark (en ook bij station) is benoemd, staat dus op 2 plekken. Is dat de juiste keuze? Het is een gebied (nog) zonder solitaire kantoren?, bij een station, 5.000 m2 lokale ontwikkelruimte. Je kunt niet spreken van een kantorenpark, wel als een zeer kansrijke locatie vanwege de ligging aan het station (nu is het een kantorenpark en locatie bij station) en lokaal verzorgend tot 5.000 m2.	Lent is in het RPW 2017 wel aangewezen als kantorenpark. Willen we dit beleid voortzetten of hiervan afwijken omdat er in deze periode nog geen ontwikkeling als zodanig van de grond is gekomen? >> Lent is daarmee nu aangewezen als 1. Kantorenpark, ter versterking van het lokale vestigingsklimaat (voorstel: beleid doorzetten) en één van de mogelijke overlooplocaties van Arnhem CS en Nijmegen CS. Daarmee kan kantoorvestiging rondom station Lent bijdragen aan het lokale vestigingsklimaat én de regionale economie. Het is daarmee niet per se een dubbele status, eerder een aanvullende.	Nee Nee
Arnhem/IOW	**p.13, p.47** Stations Heyendaal en Velperpoort (beiden toekomstbestendig) toevoegen?	Dit sluit aan bij de verstedelijkingsstrategie en groene metropoolregio (bereikbaarheid ov). Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	>> Is het slim om te verwijzen naar de verstedelijkingsstrategie? Deze is nog niet vastgesteld of in concept klaar.	>> Hieraan wordt gerefereerd n.a.v. de bestuurlijke reactie van Arnhem over dit onderwerp, zie p.29. In het RPW wordt deze verwijzing niet gemaakt.	

Detailhandel

Reguliere detailhandel

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	**p.14,p.54** Initiatieven groter dan 1.500 m² in (boven)regionaal verzorgende centra zijn mogelijk zonder afstemming. Dus daar is alles vrij?	Indien passend binnen het bestemmingsplan, ja. Bij deze initiatieven volstaat melding vooraf in het IOW.	Nee
Beuningen	**Paragraaf 6.2.1 en 6.2.6, p.50 en p.54** Met een korte verwijzing naar het Koopstromenonderzoek van 2016 wordt geconcludeerd dat de regionale hoofdstructuur geen wijziging behoeft. Dit betekent echter niet dat de deze structuur onaangetast blijft! In diverse onderzoeken en artikelen worden sombere scenario's geschetst voor de centra, als gevolg van diverse factoren (o.a. internetshoppen) die worden versterkt door corona. De winkelleegstand in grote steden neemt toe en met name de middelgrote centra functioneren minder goed. De centra waar boodschappen doen/dagelijkse artikelen de belangrijkste functie doen het relatief goed. Wat ons betreft is de hoofdstructuur uit het RPD 2013 niet bepalend voor de toetsingscriteria. Gelet op de onzekere en weinig positieve scenario's in de retail, moeten regiobreed initiatieven in centra goed afgewogen worden. Dus een toetsing van initiatieven in alle centra, en niet alleen de lokaal verzorgende centra. Het is daarnaast achterhaald om bij nieuwe initiatieven alleen nog maar te kijken naar m2 uitbreiding. Ook andere punten zijn van belang: wat is de ruimtelijke kwaliteit, worden elders in het centrum vierkante meters retail herbestemd/getransformeerd?, gaat het om uitbreiding van bestaande winkels, of gehele nieuwe?, etc. Deze tekst onder aan paragraaf 6.2.1 dus schrappen/aanpassen:	In het nieuwe RPW worden afspraken en procedures herbevestigd en vastgesteld, die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van het regionaal detailhandelsbeleid (paragraaf 6.1). Deze afspraken en procedures maken het mogelijk (onder meer rekening houdend met de drie hiernaast genoemde omstandigheden) om tot een samenhangende en zo sterk en vitaal mogelijke totale regionale detailhandelsstructuur te komen. In het RPD 2013 is regionaal vastgesteld dat enkel in lokaal verzorgende toetsing plaatsvindt bij nieuwe initiatieven. In het nieuwe RPW wordt dit overgenomen. De 1.500 m² is opgenomen als grenswaarde om te bepalen wanneer toetsing plaatsvindt. Bij de toetsing zijn de kwalitatieve aspecten ook van belang.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	Afspraken ten aanzien van de regionale structuur van de reguliere detailhandel • De regionale hoofdstructuur voor de reguliere detailhandel blijft ongewijzigd; • Op nieuwe initiatieven zijn de spelregels voor de reguliere detailhandel, zoals beschreven in paragraaf 6.2.6, van toepassing.		
Arnhem	**p.50** Voor Arnhem geldt vanuit onze detailhandelsvisie 2016-2020 dat Winkelcentrum Presikhaaf ook een stadsdeelcentra is met regionale aantrekkingskracht. (zie ook bestuurlijke reactie)	De status stadsdeelcentrum van Winkelcentrum Presikhaaf is niet in het geding, noch een bepaalde regionale aantrekkingskracht van specifiek dit winkelcentrum. In het RPD 2013 werd dit winkelcentrum niet tot de regionaal verzorgende winkelcentra (zoals de stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg) gerekend, maar tot de lokaal verzorgende winkelcentra. Dit heeft te maken met het relatieve verschil in omzethoogte en -herkomst van de diverse winkelgebieden. In het regionaal koopstromenonderzoek zijn deze verschillen bevestigd.[1] Presikhaaf blijft aangemerkt als lokaal verzorgend winkelcentrum. Dit heeft enkel invloed op wanneer regionale toetsing plaatsvindt.	Nee
Arnhem	**p.51** Dit betreffen ook de kleine zelfstandige zaken in de binnensteden, die je juist niet wilt verliezen om een aantrekkelijke binnenstad te behouden met beleving. de volgende alinea is daarmee ook iets te kort door		Nee

[1] Zie figuur 4.3 van hoofdrapport KSO 2016, alsmede deelrapporten gemeenten Arnhem en Nijmegen. Welk KSO? 2016

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	de bocht en behoeft een toelichting. zeker omdat het RPD in het RPW komt en het in het RPD ook gaat over krachtige binnensteden.	Hierop doelt de zinsnede: ‘of in de detailhandelsbranches met een positieve groeiverwachting’.	
Zevenaar	Is er een onderscheid tussen nevenactiviteit en ondergeschikte detailhandel?	De termen liggen in elkaars verlengde. Ondergeschikt is strikt genomen: minder dan 50%. In jurisprudentie en bestemmingsplannen wordt dit nader ingevuld met maximaal 10-12% van de omzet of (veelal) 10% of 20% van het bvo, voor alle nevenactiviteiten samen	Nee
Zevenaar	**p.14, p.54** Hoe zit dat dan met de verderop in het RPW uitgewerkte specifieke vormen van reguliere detailhandel, zoals branchevervaging, detailhandel in buitengebied of ondergeschikt?	Hier wordt van dezelfde definities uitgegaan. Bij detailhandel in het buitengebied ondersteunend aan agrarische bestemming wordt over een omzetdeelmaximum gesproken (ondergeschikt aan reguliere agrarische activiteiten), overigens zonder dat een maximum wordt genoemd. ‘naar omzet’, geschrapt bij detailhandel in buitengebied.	Ja, ‘
Overbetuwe	**p.14, p.54** *Voor initiatieven groter dan 1.500 m2 bvo in de bovenregionaal en regionaal verzorgende reguliere winkelcentra volstaat een melding in het IOW.* Dit geldt dan voor binnensteden Arnhem en Nijmegen, centra Zevenaar, Wijchen en Elst, Dukenburg en Kronenburg?	Ja	Nee
Overbetuwe	**p.15, p.55** ‘’De bruto-vloeroppervlakte voor nevenactiviteit moet ondergeschikt blijven aan dat van de hoofdactiviteit, waarbij een maximum van 20% van het bvo voor de nevenactiviteit gebruikelijk is, eventueel beperkt tot een maximum aan bvo. ‘’	Deze afspraak heeft betrekking op reguliere detailhandel.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	In het huidige RPD staat het volgende over nevenactiviteit: Binnen de perifere detailhandelsvestigingen is het toegestaan om niet aan het kernassortiment gerelateerde artikelen te voeren tot maximaal 10% van de winkelverkoopoppervlakte met een maximum van 100 m2 wvo. Er staat niet toegevoegd waarom dit veranderd is in het nieuwe RPW. Voorstel: Niet aanpassen en laten zoals in het vorige RPD 2013	Deze afspraak heeft betrekking op PDV/GDV-locaties. Aandachtspunt met afspraak maximum nevenactiviteiten PDV toegevoegd aan eerste deel paragraaf 6.3.5	
Overbetuwe	**p. 15, p.55** Alcohol: mag dit?	Het gemeentelijk drank- en horecabeleid volstaat. Aandachtspunt is geschrapt in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Zevenaar	**p.15, p.53** Waarom is ondergeschikte detailhandel bij groothandel niet toegestaan? Ik zie het verschil met productie of assemblage niet.	In het RPD 2013 werd ondergeschikte detailhandel bij groothandel nog toegestaan. De meeste gemeenten staan dit echter niet toe, omdat de reguliere detailhandel daar snel door kan worden geschaad, omdat de grens tussen detailhandel en groothandel dun is. De bedrijfsactiviteit van een groothandel heeft veel raakvlakken met detailhandel. Groothandel, die zich hoort te richten op bedrijfsmatige afnemers, kan	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		zich vrij eenvoudig richten tot particulieren. Doordat een bedrijf zich profileert als groothandel kan het bedrijf zich veelal op een bedrijventerrein vestigen. Daar zijn de huur/koopprijzen lager dan in de reguliere detailhandel. Hierdoor kan een groothandel voordeligere prijzen voor een product bieden dan reguliere detailhandel. Mede daarom heeft de Raad van State zeer strenge beperkende voorwaarden gesteld aan ondergeschikte detailhandel in groothandel.[2] Hier bestaat een parallel met ondergeschikte detailhandel van 'internet retail' (p. 51).	
IOW	**p. 53** Ik mis afspraken over de fietsbranche.	Fietsenwinkels die groter zijn dan 1.500 m² vallen onder de branche hobby, spel & media. De branche hobby, spel & media wordt (net zoals de branche sport) tot de GDV-branches gerekend. Die zijn alleen toelaatbaar op de PDV/GDV-locaties waar GDV-branches worden toegelaten, onder de voorwaarden die daarvoor zijn vastgesteld. Op alle overige PDV-locaties zijn de GDV-branches niet toegelaten.	Nee

[2] De Raad van State heeft bepaald dat bij een bedrijfsbestemming die groothandel toelaat incidenteel en in beperkte mate, voortvloeiend uit en ondergeschikt aan de groothandelsactiviteiten verkoop aan particulieren niet verboden is. Als richtlijn wordt hierbij in de praktijk zo nu en dan aangehouden dat, voor zover er detailhandel (= levering aan particulieren) plaatsvindt deze minder dan 10 tot 12% van de totale omzet van de groothandel mag bedragen. Daarnaast moet de detailhandel als incidenteel, ondergeschikt aan en voortvloeiend uit de groothandelsactiviteiten kunnen worden aangemerkt. Bij deze beoordeling moeten de aard, indeling en inrichting van het pand in aanmerking worden genomen en voorts, hoe geregeld het bedrijf door particulieren wordt bezocht en hoeveel detailhandelstransacties ter plaatse hebben plaatsgevonden. Vier keer per jaar een magazijnverkoop voor particulieren voldoet bijvoorbeeld volgens de Raad van State al niet meer aan het criterium dat de detailhandel incidenteel, voortvloeiend uit en ondergeschikt is aan de groothandelsactiviteiten.

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	>> Fietsenbranche groter dan 1.500 m2 mag nu op GDV locaties. Moeten we dit niet aanpassen (kijkend naar de huidige ontwikkelingen), we zien veel ontwikkelingen buiten de toegewezen GDV locaties.	Fietsenwinkel <1.500m² vallen onder de reguliere detailhandel. >> Vooralsnog volstaat vigerend beleid.	Nee

PDV/GDV

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Het beleid m.b.t. PDV/GDV is weinig vernieuwend. Er zijn veel PDV locaties met weinig ruimtelijke uitstraling en bedrijven die omvallen. Er moet meer rekening worden gehouden met internetontwikkelingen en binnensteden/leefbaarheid. Vernieuwing is nodig en niet voortborduren op een negatieve spiraal. Onze verwachting is dat deze markt problemen gaat krijgen.	De PDV/GDV-locaties die 'groen' zijn beoordeeld, hebben zich in het algemeen bij het herstel op de recessies 2008-2009 en 2011-2013 en tijdens de coronacrisis 2020 als relatief stabiel en veerkrachtig bewezen. Vernieuwing is altijd nodig. Uitval bij de zwakkere PDV-locaties is niet uitgesloten. Verwezen wordt naar de doelstellingen van het regionaal detailhandelsbeleid, zie: paragraaf 6.1.	Nee
Duiven/ Westervoort	In paragraaf 6.3.2 staat onterecht de Makro genoemd, omdat Makro geen PDV is.	De afspraken hebben betrekking op PDV- en GDV-locaties	Nee
Zevenaar	**p.55** overcapaciteit in Noord in concentratiegebieden is 39.000. Volstaat de schrapopgave op Hengelder daar dan mee?	Dit moet zijn: 59.000, ipv 39.000.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		Voorstel: Uitgaan van bestaande PDV op Hengelder en onbenutte plancapaciteit schrappen.	
Overbetuwe	**p.55** Welke 9.000 m2 is dit? Zijn volgens mij geen zachte plannen voor PDV!	Overgenomen uit RPW 2017. In het bouwstenenrapport PDV 2019 is geen zachte planvoorraad voor PDV in deelregio Midden vastgesteld. Dit is aangepast in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Beuningen	**Paragraaf 6.3.4, p.57** <u>Stappenplan herprogrammering</u>: Voor gemeente Beuningen is het onacceptabel om per 1 januari 2021 de uitbreidingscapaciteit (9.000 m2) van de locatie Van Heemstraweg weg te nemen. Wij gaan niet akkoord met de tekst in deze paragraaf. Medio 2020 besloten Gedeputeerde Staten om de regio op de schrapopgave PDV/GDV uit handen te geven en over te laten aan de gemeenten in de regio. Zie ook blz. 22 van het RPW: “Uitvoering van de schrapopgave voor kantoren en PDV wordt voorgezet in overleg tussen de betreffende gemeente, de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland.” In deze casus heeft gemeente Beuningen de regie en bepaalt zij in overleg met regio en provincie het moment waarop de uitbreidingscapaciteit van deze locatie definitief geschrapt wordt. Dat zal niet eerder zijn dan het moment waarop de raad van Beuningen een besluit neemt over de toekomst van dit gebied (met het vaststellen van de Omgevingsvisie Beuningen). Dat is zeker niet voor 1 januari 2021 het geval. Overigens hebben wij dit eerder dit jaar al ambtelijk besproken met de provincie en met de regionale coördinator RPW.	Hoewel de schrapopgave formeel nog steeds overeind staat, is afgesproken dat de uitvoering van de schrapopgave voor kantoren en PDV wordt voorgezet in overleg tussen de betreffende gemeente, de regio Arnhem-Nijmegen en de Provincie Gelderland. Om de voortgang van de herziening van het RPW niet te vertragen is het wenselijk om het eerste half jaar van 2021 nadere afspraken te maken voor de schrapopgaven die er ligt voor Beuningen, Druten en Zevenaar waar het gaat om PDV en kantoren. Hierbij geeft de gemeente in overleg met de regio en de Provincie uitsluitsel over hoe hiermee verder te gaan om te komen tot een gedragen en economische acceptabele oplossing voor de regio.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Berg en Dal	Bij ‘’ Afspraken ten aanzien van PDV/GDV op overige winkellocaties’’ is het volgende opgenomen: Wegnemen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies. Op bedrijventerrein De Mies hebben wij inderdaad een afwijkingsmogelijkheid voor volumineuze detailhandel. Maar volumineuze detailhandel is hier niet bij recht toegestaan. Een partij moet eerst aan ons aantonen (met een onderzoek) dat o.a. de bestaande detailhandel sector niet wordt verstoord. Wij willen voorstellen om een aanvullende beleidsregel uit te werken waarin wij opnemen dat hierbij ook voldaan moet worden aan de regels uit het RPW. Dus maximaal 1.500 m2 bvo. Als het plan meer dan 1.500 m2 bvo bevat, dan is regionale instemming vereist. Dus dan wordt het bijvoorbeeld: ‘’Aanpassen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies naar regels RPW’’	In de definitieve versie van het RPW aangepast naar: “Aanpassen afwijkingsmogelijkheden Berg en Dal De Mies conform regels RPW.	Ja
Overbetuwe	**p.17, p.60** Wegnemen afwijkingsmogelijkheden voor Elst Aamsepoort Noord. In het huidige RPW staat: Voor het concentratiegebied Overbetuwe Elst Aamsepoort geldt dat in het deel Aamsepoort Noord de gemeente in de vorige planperiode de inspanningsverplichting heeft aanvaard om circa 6.100 m 2 weg te bestemmen. Er is geen afwijkingsmogelijkheid voor Aamsepoort Noord maar harde plancapaciteit detailhandel tuincentrum. Het wegnemen van de bestemming detailhandel tuincentrum op Aamsepoort Noord is onderdeel van een transformatie naar bedrijventerrein. Mogelijk staat het ook niet goed in het huidige RPW. Voor Aamsepoort Zuid geldt dat er een afwijkingsmogelijkheid is (die blijft in stand).	Het tekstfragment is aangepast voor wegnemen bestemming Elst Aamsepoort Noord	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**p.18, p.61** wegnemen afwijkingsmogelijkheden: We nemen aan dat dit gaat over meer dan 1.500 m2? >> Waarom moeten detailhandelsvestigingen in de PDV/GDV branches minimaal 1.500 m2 bvo zijn?	Detailhandelsvestigingen op PDV/GDV-locaties moeten ten minste 1.500 m2 bvo zijn (p. 55 bovenaan en voetnoot 34). Detailhandelsvestigingen kleiner dan 1.500 m2 bvo zijn op de PDV-locaties niet toegelaten. Het gaat daarom over het wegnemen van afwijkingsmogelijkheden bij zowel meer als minder dan 1.500 m2 per detailhandelsvestiging. >> Zin is overgenomen uit het RPW 2017, maar stond daar ten onrechte in. Het minimum van 1.500m² geldt enkel voor GDV. Zie ook de definitielijst in het RPW. Zin is verwijderd in de definitieve versie van het RPW.	Nee Ja
Zevenaar	**p.48** In dit RPW geldt een andere definitie van PDV als in de Ruimtelijke Uitwerking. Hier zijn ABC goederen en brand- en milieugevaarlijke stoffen weer opgenomen.	Was overgenomen uit het RPW 2017. Dit is geactualiseerd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Zevenaar	**p.53** Wat zijn overige winkellocaties (in relatie tot perifere detailhandel)? Zijn dit de winkellocaties buiten de reguliere detailhandelsgebieden? Waarom zijn Lobith-Halve Maan, Herwen Nijverheidsstraat en Pannerden-Industrieweg aangemerkt als overige winkellocatie? Dit zijn lokale bedrijventerreinen.	Zie paragraaf 6.3.3, p.50: *“6.3.3 Overige winkellocaties* *Op de winkellocaties op bedrijventerreinen die in het RPW niet als concentratiegebied voor PDV/GDV- zijn aangewezen (zowel cluster als solitair), kan in principe geen nieuw pdv/gdv aanbod toegevoegd worden. Er geldt een “nee, tenzij” beleid in de regio.*”	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		Dit is overgenomen uit het RPW 2017.	
Zevenaar	We zien een voorstel in het concept RPW staan om 6.500 m2 onbenutte plancapaciteit PVD op Hengelder te schrappen. Onze gemeenteraad is het hier – op basis van het vorige RPW – niet mee eens. Echter als de provincie en de regio hiermee akkoord kunnen gaan, dan lijkt een oplossing gevonden te zijn. De provincie gaat in haar Ruimtelijke Uitwerking nog uit van 265.000 m2. Als de provincie/regio niet akkoord gaat, kunnen wij ons voorstellen dat wij in plaats van te kijken naar de schrapopgave, kijken naar het aantal PDV-meters wat behouden moet worden: 1. Bestaande PDV op Hengelder 2. Bestaande PDV op Tatelaar (schuifruimte zoals is opgenomen in RPW) 3. Ontwikkelruimte voor kop van Hengelder (als gevolg van opwaardering in gebied met verplaatsing van op- en afrit A12) 4. Ruimte voor planvorming van pandeigenaren die zienswijze hebben ingediend en plannen hebben.	1. Behoud bestaande PDV op Hengelder is akkoord. Dit gaat om ca. 24.000 m². 2. Verplaatsing van Tatelaar naar Hengelder (afspraak RPW 2017) is akkoord. Dit gaat om ca. 23.000 m² 3. Voor opwaardering van de Kop van Hengelder (nieuwe entree Zevenaar als gevolg van verplaatsing afrit A12) komen er geen extra meters PDV bij. Hier is geen ruimte voor in de regionale markt. De Kop van Hengelder kan wel worden ingevuld met: a. Verplaatsing van PDV vanaf Tatelaar naar Hengelder, dit valt binnen de 23.000 m². b. Verplaatsing op PDV binnen Hengelder, dit valt binnen de 24.000m²; c. Het totaal mag bij deze verplaatsingen niet uitkomen boven de optelsom van de huidige PDV invulling op Hengelder en Tatelaar (ca. 47.000m²). d. Lokaal of regionaal bedrijventerreinen. Hierop zijn de	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		regels in het onderdeel bedrijventerreinen van toepassing. Ten aanzien van de zienswijzen op de schrapopgave van dubbelbestemming PDV stellen we voor om hierover het komend half jaar daar in samenwerking met provincie, gemeente en regio uitvoeringsafspraken te maken. Formeel bestaat deze opgave er nog steeds.	

Bestuurlijke gesprekken

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Arnhem (schriftelijk)	Belang kantoren in het centrum van Arnhem niet beperken tot Centraal Station, maar gehele binnenstad. De gehele binnenstad is makkelijk te bereiken vanaf het station binnen 15 minuten lopen danwel fietsen of ov. (denk aan kansen voor bestuurskwartier!)	12 minuten loopafstand is leidend. Indien noodzakelijk wordt hiervoor een nieuw kaartje opgemaakt.	Nee
Arnhem (schriftelijk)	vanuit regionale opgaven, omgevingsvisie en verstedelijkingstrategie wordt ingezet op hubs rond stationslocaties qua wonen en werken. In RPW ligt nu accent op Centraal Stations Arnhem en Nijmegen en overlooplocaties als Gelderse poort (station Schuytgraaf, ligt nog een kavel die potentie heeft voor kantoor), Lent en Overbetuwe. Voor Arnhem is ook Velperweg (station Velperpoort) een belangrijke hub.	Dit sluit aan bij de verstedelijkingsstrategie en groene metropoolregio (bereikbaarheid ov). Is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Arnhem (schriftelijk)	Presikhaaf winkelcentrum staat nu in RPW als lokaal verzorgende wijkcentra, maar heeft is winkelcentrum voor Bovenlokaal. Zo staat het ook in onze detailhandelsvisie - Stadsdeelcentra met regionale aantrekkingskracht. (idem als Kronenburg).	De status stadsdeelcentrum van Winkelcentrum Presikhaaf is niet in het geding, noch een bepaalde regionale aantrekkingskracht van specifiek dit winkelcentrum. In het RPD 2013 werd dit winkelcentrum niet tot de regionaal verzorgende winkelcentra (zoals de stadsdeelcentra Kronenburg en Dukenburg) gerekend, maar tot de lokaal verzorgende winkelcentra. Dit heeft te maken met het relatieve verschil in omzethoogte en -herkomst van de diverse winkelgebieden. In het regionaal koopstromenonderzoek zijn deze verschillen bevestigd.[3]	Nee

[3] Zie figuur 4.3 van hoofdrapport KSO 2016, alsmede deelrapporten gemeenten Arnhem en Nijmegen.

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		Presikhaaf blijft aangemerkt als lokaal verzorgend winkelcentrum. Dit heeft enkel invloed op wanneer regionale toetsing plaatsvindt.	

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Zoals al besproken lijkt het me zinvol om aan te bieden dat jij met de regio-afvaardiging van het IOW een gesprek aangaat met de betreffende bestuurders. Ik denk nl dat veel bestuurders vragen/opmerkingen hebben. Deze moeten bilateriaal (of met een paar gemeenten tegelijk) plaatsvinden.	Gesprekken hebben plaatsgevonden.	Nee
Lingewaard	Daarnaast kan je ook overwegen om, net als bij programma wonen, om te kiezen voor 130% (dus een stuk overprogrammering). Na 1 of 2 jaar kan je dan bekijken of plannen ook echt van de grond komen. Niet alle plannen halen nl de eindstreep. Daarnaast zijn de criteria voor meerdere uitleggen vatbaar. Ik snap ook dat dat lastig is, maar wellicht dat we daar nog wel een verdieping in moeten maken.	Feitelijk is hier met 142% harde en zachte plannen ten opzichte van de ruimtebehoefte al sprake van. Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Lingewaard	Ontwikkelruimte verdelen. Wellicht naar 75%?	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Lingewaard	-Nieuwe bedrijventerreinen aan de snelweg. Als je de lijn dun tekent dan zouden we als Lingewaard eerder in Park Lingezegen moeten bouwen, dan net daarbuiten. Dat is natuurlijk uiterst ongewenst. De strekking van deze regel is uiteraard dichtbij bestaande terreinen en dicht bij ontsluiting/snelweg. Onze nieuwe plannen voorzien oi daarin. En ons beeld is ook dat onze huidige terreinen ook dichtbij de snelweg liggen. Dat laat de uitgifte van de laatste jaren wel zien waaruit blijkt dat we heel interessant zijn voor grotere logistieke bedrijven (i.v.m. doortrekking A15) die kavels bij ons hebben gekocht.	De zachte plannen van Lingewaard voldoen aan de ligging nabij de snelweg	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	Lingewaard wil nieuwe bedrijventerrein aansluitend aan bestaande bedrijven (clustering) langs A15 met goed inpassing en groen.	Zachte plannen worden vanaf 1 maart 2021 beoordeeld.	Nee
Lingewaard	Afbakening van knoop 38 in combinatie met de motie van onze raad. Graag overleg over.	Overleg heeft plaatsgevonden. De motie wordt in deze notitie beantwoord.	Nee
Lingewaard	Onduidelijkheid over terreinen die in het eerste rpw stonden (bijv watergebonden terrein Looveer) en nu weg zijn. Terwijl daar ook afspraken over zijn gemaakt.	De afspraken blijven behouden. Zie ook het antwoord onder bijzondere werklocaties en watergebonden bedrijvigheid.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Zevenaar	**PDV** We zien een voorstel in het concept RPW staan om 6.500 m2 onbenutte plancapaciteit PVD op Hengelder te schrappen. Onze gemeenteraad is het hier – op basis van het vorige RPW – niet mee eens. Echter als de provincie en de regio hiermee akkoord kunnen gaan, dan lijkt een oplossing gevonden te zijn. De provincie gaat in haar Ruimtelijke Uitwerking nog uit van 265.000 m2. Als de provincie/regio niet akkoord gaat, kunnen wij ons voorstellen dat wij in plaats van te kijken naar de schrapopgave, kijken naar het aantal PDV-meters wat behouden moet worden: 1. Bestaande PDV op Hengelder 2. Bestaande PDV op Tatelaar (schuifruimte zoals is opgenomen in RPW) 3. Ontwikkelruimte voor kop van Hengelder (als gevolg van opwaardering in gebied met verplaatsing van op- en afrit A12)	Gemeente, regio en Provincie werken dit nader uit.	Nee

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
	4. Ruimte voor planvorming van pandeigenaren die zienswijze hebben ingediend en plannen hebben.		
Zevenaar	**Ontwikkelruimte** Regio staat op slot, Zevenaar moet nee verkopen. Zorg ervoor dat er voldoende terreinen beschikbaar komen (met name voor logistiek en maak-industrie). Hierin trekt Zevenaar samen op met de Liemers	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW. Bovendien mogen lokale bedrijventerreinen ontwikkeld worden als voldaan wordt aan de ladder van duurzame verstedelijking.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Nijmegen (schriftelijk)	In het concept RPW van nu is niet verder verduidelijkt wat XXL logistiek en reguliere logistiek is en wordt ook het onderscheid in EDC, NDC en RDC niet meer gemaakt. Dit onderscheid en de uitleg maakte eerder wel onderdeel uit van de stukken die voor de zomer naar colleges/raden zijn gegaan. En dat staat er nu niet meer in. Waarschijnlijk ontstaat er een soort bedrijfsblindheid als je stukken tig keer leest. Maar aangezien juist de discussie rond logistiek zeer lastig is, is het misschien toch handig om hier nog een stuk tekst over op te nemen. Nu wordt alleen verwezen naar randvoorwaarden XXL logistiek.	Is	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Duiven	Geef markt de ruimte en zet alle ontwikkelingsruimte op de markt. Snel duidelijkheid, goede criteria en beoordelen. Wanneer er toch wordt gekozen voor tranchering, kies van voor een hard aantal ha uit te geven en het resterende deel voorwaardelijk toewijzen. Voorkom dat gemeenten straks eigendommen hebben aangekocht en dan niet door kunnen.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW. Ook zijn beoordelingscriteria toegevoegd.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Overbetuwe	Bij het verdelen van de ontwikkelruimte: duidelijke criteria: werkgelegenheid, huisvesting en toevoeging regio. Tranchering: Ja. En harde voorwaarden dat men ook echt gaat ontwikkelen. Bijv. aanvraag moet voldoen aan: Financiële uitvoerbaarheid, RPW beleidseisen, ladder voor duurzame verstedelijking, etc.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Montferland	XXL moet snel verder kunnen. XXL in 1 tranche. Men zou geholpen zijn met 20 ha voor locatie A.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties voor verdeling van de ontwikkelruimte een advies opgesteld. Hierin is voor de uitbreiding van DocksNLD 2, locatie C 20 ha ontwikkelruimte voor XXL-logistiek toebedeeld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Montferland	Kwalitatieve beoordeling 7.b in de mail concreet maken.	Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja

Gemeente	Opmerking	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Druten	Voorstel ontwikkelruimte: flexibiliteit behouden om op toekomstige economische ontwikkelingen goed te kunnen inspelen.	Ecorys heeft o.b.v. voor- en nadelen van de opties voor verdeling van de ontwikkelruimte een advies opgesteld. Dit is toegevoegd in de definitieve versie van het RPW.	Ja
Druten	Men is zich bewust van de claim die er nog ligt ten aanzien van PDV. Dubbelbestemming op bedrijventerrein. Hier moet de gemeente zelf actief worden om dit op te heffen. Op dit moment geen enkele prioriteit.	Gemeente, regio en Provincie werken dit nader uit.	Nee
Druten	Hoort Bijsterhuizen Wijchen nu wel bij Knoop Nijmegen/Park 15 of niet? Zien wel perspectief. Beleidskaart hoe staat Wijchen hier nu precies op?	Bijsterhuizen behoort niet tot de aangewezen locaties voor XXL-logistiek. In de Gelderse omgevingsverordening is hier de A12/A15 corridor voor aangewezen. De bedrijventerreinen zijn in de definitieve versie expliciet benoemd.	Nee

Moties

Gemeente	Motie	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Lingewaard	**Motie Lingewaard 11 juni 2020:** Daarenboven heeft de gemeenteraad zich bij motie expliciet uitgesproken over de begrenzing en definitie van knoop 38. De raad vraagt het volgende in overweging te nemen. Gezien de grote vraag naar ruimte voor logistiek, kunnen zich in Lingewaard bij voorkeur uitsluitend XL en kleinere bedrijven vestigen. Echter, wanneer zich incidenteel een bedrijf meldt met een omvang net boven de grens van vier hectare willen wij vestiging niet op voorhand uitsluiten. Wij willen bij voorkeur een kwalitatief geschikt aanbod bieden voor de doelgroepen logistiek XL (+) en gemengd klassiek. De doortrekking van de A15 kan extra ruimte genereren, waardoor Lingewaard zich bij uitstek leent onderdeel te zijn van knoop 38 voor waar het gaat om dit type bedrijvigheid.	In het nieuwe RPW wordt niet meer gesproken over knoop 38. Uitbreiding van XXL logistiek (vanaf 4 ha.) wordt toegestaan op alleen de bedrijventerreinen Park15 en de Grift (en op 7Poort en DocsNLD). Dit komt overeen met de keuze die gemaakt is door de provincie Gelderland. Uit de ruimtevraag blijkt dat er behoefte is aan nieuwe logistieke kavels zoals ook benoemd wordt in de motie. Voor reguliere logistiek en XL logistiek tot 4 ha. betekent dat deze kan landen in de regio en dat dit het meest passend is binnen het logistieke cluster Logistics Valley waarvan Lingewaard onderdeel van is. Dit betekent dat naar aanleiding van de motie vanuit Lingewaard er geen verder aanpassing wordt gedaan aan het RPW. Het RPW is niet de plek om de samenwerking binnen knooppunten te regelen. Dat kunnen gemeenten in het kader van Logistics Valley het beste oppakken via organisaties als het Logistiek Expertise Centrum Nijmegen. De regionale afspraken in het RPW bieden hiervoor de kaders.	Nee

Gemeente	Motie	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
Arnhem	**Motie Arnhem 17 juni 2020** • Te pleiten voor het slim benutten van de platte daken van XXL-locaties om deze te voorzien (of in de bouw voor te bereiden op het plaatsen) van zonnepanelen. • Om in het vervolg bij het herijken van regionale vraagstukken, het energie vraagstuk integraal mee te nemen zodat dergelijk potentieel niet verloren gaat voor de regio. • bij de provincie en het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties ter advisering van het Portefeuillehoudersoverleg Economie ook te pleiten voor biodiversiteit als subthema onder de randvoorwaarde duurzaamheid voor XXL-logistiek • Binnen het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties ter advisering van het Portefeuillehoudersoverleg Economie te pleiten voor het opnemen van een visie op verantwoord maatschappelijk ondernemen op basis van de OESO-richtlijnen als randvoorwaarde voor XXL-locaties. • Met voortvarendheid te werken aan concepten en innovaties die leiden tot extra zuinig ruimtegebruik voor alle soorten bedrijvigheid, zowel in nieuwe als te herstructureren werklocaties; • Hierbij ruimtelijk ontwerpers, bedrijfsleven en regiopartners actief te betrekken. • Onze Raad periodiek te informeren over de voortgang, mogelijke programma's en resultaten;	De moties van Arnhem leiden niet tot aanpassing van het RPW, maar het RPW is wel aangepast door de ambitie Groene Metropool regio en de regionale versterkingsstrategie met de 5 opgaven. Duurzaamheid, XXL logistieke en bedrijfsleven breed is geborgd (ook in de uitgangspunten voor het nieuwe RPW). Duurzaamheid en de transitie naar een circulaire leefomgeving zijn de kernpunten van de regionale visie Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio en de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland. Dit is ook verwerkt in het nieuwe RPW. <u>Bedrijventerreinen</u> In het kader van de verduurzaming van bedrijventerreinen worden bij de ontwikkeling van nieuwe werklocaties maatregelen getroffen in het kader van klimaatadaptatie, de energietransitie en circulaire grondstoffenstromen. Bovendien worden ontwikkelplannen in een vroeg stadium besproken met de Provincie Gelderland om op grond daarvan tot een regionaal afgestemde invulling van de duurzaamheidsdoelstellingen in het RPW te komen.	Nee

Gemeente	Motie	Reactie IOW	Aanpassing RPW?
		<u>Specifiek voor XXL logistiek</u> Voor nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek is in de randvoorwaarden een BREEAM Excellent-certificering op zowel pand- als gebiedsniveau als minimumeis vastgelegd. In het RPW is opgenomen dat er tweejaarlijks wordt gemonitord.	

Notitie XXL-logistiek

Nvt

Notitie advies benutten ontwikkelruimte

Gemeente	Motie	Reactie IOW
Zevenaar	• Pagina 1 de optelling in de tabel klopt niet, ik kom op 121,5 ha • Pagina 1 de 42 ha XXL-logistiek komt hier uit de lucht vallen. • Pagina 2 Tabel 3 hier staan nog de oude ha m.b.t. logistiek • Pagina 2 Dit planaanbod is het totaal aan ideeën, boterzachte en zachte plannen, waarvan maar de vraag is in hoeverre deze hard gemaakt kunnen worden. Volgens mij kan je dus nooit zeggen dat dit het planaanbod is. • Pagina 3 onder Voorstel 3e bullit: Onduidelijk voor mij. De monitoring na 2 jaar kan toch nooit de inschrijvingen in 2021 beoordelen? • Pagina 6 onder Voorstel 2e bullit: Uitval betekent in deze context dat 30% van de plannen niet wordt gerealiseerd, of gerealiseerd kan worden.	• Aangepast, ook in de definitieve versie van het RPW • Toelichting toegevoegd. • Aangepast, ook in de definitieve versie van het RPW • Woningbouw is als voorbeeld genomen bij het voorstel voor programmering op 130%. Ook bij woningbouw zijn zachte plannen inbegrepen in de 130%.

Gemeente	Motie	Reactie IOW
	• Pagina 6 onder Voordelen 3e bullit én onder Nadelen 4e bullit: Je kan nooit deze 142% als overprogrammering zien, omdat je nooit 142% ontwikkelruimte vrijgeeft. Deze stelling is onjuist. • Pagina 7 uitzonderingen: raar woord hier • Pagina 7 XXL-logistiek: Is hier al een besluit over genomen? Of is dit een voorstel, gebaseerd op het advies t.b.v. XXL-logistiek? Hoe, wanneer en door wie zijn de ruimtelijke mogelijkheden van deze locaties afgewogen? Graag uitleggen/motiveren. Kan Zevenaar, als onderdeel van EMZ hier ook nog een beroep op doen?	• Aangepast naar: *het aantal en de oppervlakte van de* inschrijvingen. • Klopt. • Het idee van programmeren op 130% bij woningbouw is dat uiteindelijk 100% van de behoefte ingevuld kan worden. Zo zien we de 142% van de ontwikkelruimte ook. Indien plan X geen doorgang vindt, biedt dat mogelijkheden voor plan Y. • Aangepast naar *Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar* • Dit is het definitieve voorstel, waarover in het PFO een besluit genomen dient te worden. In dit voorstel wordt om verschillende redenen binnen EMZ een voorkeur gegeven aan DocksNLD. Er is te weinig ontwikkelruimte voor uitbreiding van XXL-logistiek op beide locaties.
Nijmegen	• 42 ha versus 32,5 ha XXL Logistiek Er is 42 ha ontwikkelruimte maar omdat we 32,5 gehanteerd hebben, blijven we 32,5 hanteren? Dat is een vreemd argument. Als de cijfers achterhaald/verouderd zijn, is het beter om de actuele cijfers te hanteren. Als hectares uit de markt zijn (verkocht aan eindgebruiker) dan uitgaan van deze actuele marktsituatie. Hou hierbij ook voor ogen dat op het moment dat het RPW in colleges/raden komt (1e kwartaal 2021) de cijfers bijna 1 jaar oud zijn (1 mei 2020). • In het vorige IOW heeft Nijmegen aangegeven positief te zijn over het bieden van duidelijkheid over de ontwikkelruimte XXL logistiek, maar ongelukkig te zijn met de verdeelsleutel 1:2. Er is nu een kleine aanpassing gedaan wat betekent	De redenering is anders. De ontwikkelruimte voor XXL-bedraagt op peildatum 1 mei 2020 42 hectare. De ontwikkelruimte wordt verdeeld over uitbreiding van de Grift en DocksNLD, waarbij in de verdeling van de ontwikkelruimte rekening gehouden is met de beschikbare ruimte voor XXL-logistiek op

Gemeente	Motie	Reactie IOW
	12,5 ha de Grift en 20 ha DocksNLD, met een afwijkmogelijkheid van maximaal 20 % als dit voor de verkaveling handiger is. Toch wil ik nog een keer herhalen dat een 50/50 verdeling in onze ogen “eerlijker” is, juist ook vanuit een regionale gedachte. Dit doet meer recht aan de status van de bovengemiddelde logistieke Knoop Nijmegen in het Goederenvervoersprogramma van Rijk en Provincie: er ligt een opgave om de bovengemiddelde knoop Nijmegen e.o. ruimtelijk economisch af te ronden aan de A15 (Knoop 38), dit hangt samen met investeringen in de verbetering van de (ontsluitende) infrastructuur (viaduct A 15) waarover afspraken zijn gemaakt met Overbetuwe en de provincie Gelderland en waarvoor een MIRT bijdrage beschikbaar is gesteld. De logistieke dienstverlening is een van de kansrijke sectoren in de economische visie van Nijmegen en biedt m.n. werkgelegenheidskansen aan praktisch opgeleiden. Nijmegen heeft nu geen logistieke kavels meer beschikbaar. De Grift voorziet hierin. Het plan voor de Grift zal naast XXL logistiek ook ruimte bieden aan regionaal klassiek gemengd en kleinschalig.	respectievelijk De Grift Noord en DocksNLD 2, locatie C. Daarbij kan tot maximaal 20% naar boven afgeweken worden ten behoeve van ruimtelijke afronding van het de ontwikkeling. Bovendien is er op dit moment binnen knooppunt Nijmegen en omgeving op Park15 nog ruimte. Dit is binnen EMZ niet het geval. Het plan voor de Grift biedt daarnaast inderdaad nog ruimte aan reguliere regionale en lokale bedrijvigheid, waarvoor eveneens een (integraal) plan ingediend kan worden.

Persbericht 5 januari 2021

Ruimte voor grote logistieke bedrijven in regio

Er is ruim veertig hectare grond beschikbaar in de regio om grote logistieke bedrijven (XXL-logistiek) te kunnen huisvesten. Dat blijkt uit het Regionaal Programma Werklocaties 2021-2024 dat door de portefeuillehouders Economische Zaken uit de regio Arnhem-Nijmegen ter besluitvorming wordt voorgelegd aan zeventien gemeenteraden van de regio. Voorgesteld wordt om 12,5 hectare beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van het logistieke knooppunt De Grift in Nijmegen. Daarnaast wordt voorgesteld 20 hectare beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van DocksNLD in Montferland dat onderdeel uitmaakt logistieke knooppunt Emmerich, Montferland, Zevenaar.

De overige beschikbare ruimte voor grote logistieke bedrijven, ruim 10 hectare, wordt pas vrijgegeven na een evaluatie van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) dat gepland staat voor 2022.

Voorzitter van het regionaal portefeuillehoudersoverleg Economische Zaken Jan van Dellen is verheugd dat het herziene RPW door de regio is vastgesteld: "Toen we afgelopen jaar met elkaar constateerden dat er na jaren van krimp er weer ruimte ontstond om gronden voor bedrijventerrein uit te geven, was het nodig om met elkaar nieuwe afspraken te maken. Met deze voorstellen spelen we, ook op de lange termijn, in op de ruimtevraag van bedrijven en scheppen daarmee goede voorwaarden voor een groei van de werkgelegenheid. De regio Arnhem Nijmegen blijft daardoor aantrekkelijk voor bedrijven om zich hier te vestigen."

Invloed Corona op het RPW
De prognose van de ruimtevraag op werklocaties is gebaseerd op een lange termijn perspectief op de economische ontwikkeling van Nederland en in het bijzonder de regio Arnhem-Nijmegen. In het lange termijn perspectief zijn ook periodes van laagconjunctuur meegenomen. De economische krimp als gevolg van de coronacrisis geeft daarom geen aanleiding om aan de onderliggende berekeningen en daarmee de afspraken in het RPW te tornen.

Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio
Uitgangspunt van het RPW is de regionale visie Arnhem-Nijmegen, Groene metropoolregio, waarin wordt gestreefd naar een gebalanceerde economische ontwikkeling, met daarin ruimte voor landschap, duurzaamheid en een ontspannen leefkwaliteit. Werklocaties spelen hierin een belangrijke rol en kunnen dan ook een belangrijke bijdrage leveren bij het aangaan daarvan, waarbij het RPW met name aansluit op de opgave Productieve regio. In het RPW zijn daarom per onderdeel, te weten bedrijventerreinen, kantoorlocaties en detailhandelsgebieden, afspraken opgesteld om te komen tot een duurzame invulling.

Kantoren en grootschalige detailhandel
Waar er voor bedrijventerrein dus wat extra ruimte wordt gevonden, geldt dat nog niet voor kantoren. Hoewel het overaanbod is teruggedrongen is er nog steeds sprake van overaanbod. Dat betekent in de praktijk dat uitsluitend op centraal stationslocaties in Arnhem en Nijmegen ruimte is om extra kantoorruimte te realiseren. Naast deze twee plekken worden de stations Arnhem Velperpoort,

Arnhem Zuid, Elst Centraal, Heijendaal en Nijmegen Lent als potentiële overlooplocaties aangewezen indien rondom Nijmegen Centraal en Arnhem Centraal onvoldoende kantoorruimte gerealiseerd kan worden. Voor grootschalige detailhandel op bedrijventerreinen geldt nog steeds dat er een overaanbod is. Hier komt dus geen extra ruimte voor in het RPW.

Vervolg
Het door de regio vastgestelde RPW wordt nu via de colleges van de deelnemende regiogemeenten aangeboden aan de gemeenteraden. Na besluitvorming in de gemeenteraden, dat gepland is voor het eerste kwartaal van 2021, wordt het RPW aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten. Als deze instemt met het plan wordt het RPW een belangrijke toetsingsinstrument voor ruimtelijke ontwikkelingen in de regio.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:
Voor vragen over dit persbericht kunt u contact opnemen met Maurice Chattelin, woordvoerder gemeente Arnhem: 026 377 23 92; e-mail maurice.chattelin@arnhem.nl.

Monitoring Regionaal Programma Werklocaties 2019

Integrale weging van economische ontwikkelingen

Datum	:	28 februari 2020
Aan	:	Portefeuillehouders overleg Economie regio Arnhem Nijmegen
Van	:	Intergemeentelijk Overleg Werklocaties
Betreft	:	Advies Monitoring 2019 RPW met integrale weging van samenhangende economische ontwikkelingen in de regio Arnhem Nijmegen

---

1. Inleiding

Vanaf het voorjaar 2019 wordt er gewerkt aan de monitoring van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Dit RPW en de bijbehorende monitoringsafspraken zijn op 6 februari 2018 door Gedeputeerde Staten van Gelderland vastgesteld. In dit Programma zijn regionale afspraken gemaakt voor de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Bedrijventerreinen, Kantoren en Perifere Detailhandel (PDV).

Afgesproken is om jaarlijks te monitoren , om zo de economische ontwikkelingen goed te kunnen volgen en waar nodig bij te sturen.

Naast de reguliere monitoring over vraag- en aanbod van werklocaties zijn er diverse aanvullende onderzoeken uitgevoerd om tot een advies te komen.

Verder is vanuit het Portefeuillehouders overleg economie gevraagd om in de monitoring voor 2019 de hernieuwde toekomstverkenning Welvaart en Leefomgeving (WLO) 2015 van het Centraal Planbureau te betrekken. Deze verkenning baseert zich op twee scenario's op basis waarvan de economische groei voor de toekomst wordt berekend. Dit kan consequenties hebben voor de vraag en het aanbod op werklocaties.

De volgende onderzoek rapportages liggen ten grondslag aan voorliggende richtinggevend advies:

- Monitoring RPW 2018-2019, rapportage Ecorys van september 2019 (onderleggers zijn beschikbaar te weten: Watergebonden bedrijvigheid, WLO-vraagraming (Bedrijventerrein en Kantoren) Marktruimteberekening PDV, Kantoren op centrumlocaties Arnhem + Nijmegen en XXL logistiek);

- Economische wenselijkheid XXL logistiek, rapportage Stec Groep van september 2019;

De resultaten van deze onderzoeken zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk gepresenteerd.

In het PFO economie van 2 oktober 2019 is al deze informatie bij elkaar gebracht en gepresenteerd. Er is een proces afgesproken om te komen tot een integraal advies richting de gemeentebesturen medio maart 2020. In deze notitie wordt een voorstel gedaan voor een richtinggevend advies aan de colleges en (waar nodig) de raden.

2. Trends en ontwikkelingen algemeen

In het monitoringsrapport worden enkele belangrijke trends en ontwikkelingen geïdentificeerd. Deze trends en ontwikkelingen zijn of hebben naar verwachting invloed op de werklocaties in de regio Arnhem-Nijmegen.

Sterke economische groei sinds 2016, minder groei verwacht

De economie is sinds 2016 stevig aangetrokken. Dit is zichtbaar in de stijging van de werkgelegenheid en ook bij de uitgifte van bedrijventerreinen in de regio.

Het laatste half jaar is de algehele economische groei wat afgezwakt. De economische vooruitzichten laten zien dat deze trend doorzet. Dit betekent dat de Nederlandse economie blijft groeien, maar op een gematigder tempo dan de afgelopen twee jaar. De verwachting is dat de groei van het BBP (Bruto Binnenlands Product) de komende drie jaar rond de 1,5% ligt.

Een en ander is verbonden met internationale politieke en economische ontwikkelingen. De uitwerking daarvan – zoals handelsconflicten en de Brexit is nog ongewis: Bij de Brexit is veel afhankelijk van de manier waarop het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaat. De gevolgen zijn naar verwachting echter niet noodzakelijk negatief.

De ontwikkelingen rond de XXL logistiek zetten door

De uitgifte van XXL-kavels heeft zich ook in de tweede monitoringsperiode voortgezet. Dit betekent dat de locaties die zijn aangewezen voor XXL-logistiek snel gevuld raken.

Er zijn meerdere factoren die een rol spelen bij de interesse van grootschalige distributiecentra. Bereikbaarheid is daar een van de belangrijkste van. De ontwikkeling van infrastructuur heeft daardoor een groot effect op de geschiktheid van locaties. Het feit dat de doortrekking A15 en de realisatie van de afrit A12 bij 7Poort voorlopig voor 1 jaar zijn vertraagd, heeft dus effect op de geschiktheid van ontwikkellocaties.

Arbeid, en de beschikbaarheid daarvan, is een andere belangrijke factor. Arbeid wordt in de logistiek en maakindustrie echter steeds meer uit handen genomen als gevolg van automatisering en robotisering. De toegevoegde waarde per hectare van bedrijven in logistiek en maakindustrie stijgt daardoor, ondanks de daling van het aantal arbeidsplaatsen. Arbeid blijft echter nodig, hooggeschoold, maar ook zeker praktisch geschoolde arbeid. Zo'n 10-30% van de arbeidsplaatsen wordt gevuld door arbeidsmigranten. Huisvesting is een vraagstuk waar de regio over moet nadenken als XXL-logistiek wordt gefaciliteerd.

Dat arbeid steeds meer uit handen genomen wordt door automatisering en robotisering betekent wel dat werkgelegenheidsontwikkeling voor deze sectoren een steeds minder goede indicator

vormt voor de ontwikkeling van ruimtebehoefte. Daarom hanteren we hiervoor de ontwikkeling van toegevoegde waarde per hectare.

Toenemende focus op duurzaamheid en circulaire economie

Er is een toenemende focus op duurzaamheid op bedrijventerreinen te herkennen. Dit uit zich vooral bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en panden. Bij nieuwe bedrijventerreinen en panden worden in toenemende mate gestreefd naar een energie neutrale ontwikkeling. Bij bestaande bedrijventerreinen ligt hieromtrent ook een opgave.

Daarnaast is er steeds meer aandacht voor de circulaire economie. Er wordt steeds meer duidelijk over het mogelijke ruimtebeslag hiervan. De verwachting is dat er in de transitieperiode van lineair naar circulair tijdelijk fors meer ruimtebehoefte ontstaat, omdat gedurende deze periode lineair en circulaire opererende bedrijven(terreinen) naast elkaar bestaan. Deze trend is niet meegenomen in de cijfermatige berekening van de ruimtevraag. Het ruimtebeslag na de transitieperiode hangt af van het type circulaire economie. De circulaire economie zal zich ook uiten in toenemende en veranderende goederenstromen en opslag van materialen.

Zowel de Provincie Gelderland als de gemeenten vinden het van belang om duurzaamheidsambities op te nemen in het RPW.

De PAS en PFAS-problematiek

De uitspraak van de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in strijd is met de Europese regelgeven, zorgt ervoor dat vele bouwprojecten in de buurt van Natura2000-gebieden vertraging oplopen of zelf helemaal niet doorgaan. Het is op het moment van schrijven nog onbekend of en op welke manier hiervoor een oplossing voorhanden is. Wel heeft provincie inmiddels aangegeven dat via het instrument interne en externe saldering vergunningverlening mogelijk is.

Ook de problematiek rondom PFAS in de grond is van invloed op bouwprojecten. Waar PAS in de bestemmingsplanprocedure al een rol speelt, gaat de PFAS-problematiek pas spelen wanneer er daadwerkelijk gebouwd gaat worden en er een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden.

3. De belangrijkste conclusies voor de regio Arnhem Nijmegen

Uitgifte bedrijventerreinen historisch hoog

De uitgifte van bedrijventerreinen is sinds 2016 hoger dan werd voorzien in het TM-scenario. Met name de uitgifte van 2018 laat een historisch record zien (59 ha uitgifte, op met name logistieke bedrijventerreinen, ten opzichte van de geprognosticeerde gemiddelde jaarlijkse ruimtevraag van 19 ha.)

Overaanbod gedurende RPW-periode fors teruggedrongen

Doordat de uitgifte de (gemiddelde jaarlijkse) ruimtevraag heeft overstegen is het overaanbod sinds het opstellen van het RPW fors teruggedrongen, van 148 ha naar 61 ha (anno juni 2019). Uitgaande van IBIS Gelderland bedraagt het overaanbod per november 2019 nog steeds 61 ha.

Op peildatum 1 juni 2019 was, van het aanbod van 209 ha, circa 50 ha in optie.

Aanbod lokale bedrijventerreinen teruggelopen

Op lokale bedrijventerreinen is het aanbod, dankzij een uitgifte van 17 hectare, teruggelopen van 55 hectare in 2018 naar 38 hectare in 2019. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal gemeenten met minder hectare dan volgens het RPW is toegestaan, is toegenomen. Het merendeel van de gemeenten heeft op dit moment echter voldoende aanbod om te kunnen voorzien in de ruimtevraag gedurende de RPW-periode.

Schaalvergroting in de logistiek zet door, stadsdistributie wordt belangrijker

Het direct beschikbare aanbod van XXL terreinen loopt in hoog tempo terug. Dit heeft vooral met de verkoop op Park15 en 7Poort te maken. Hoewel hier gronden verkocht zijn, leidt dit niet automatisch tot uitgifte. Hiervoor hanteren we de definitie die in de ruimtelijke uitwerking is vastgesteld:

> **Uitgifte en opties**
>
> Onder uitgifte wordt verstaan:
>
> "*De oppervlakte van de werklocaties (in netto ha) die uitgegeven is aan de (toekomstige) gebruikers van het terrein. De werklocatie wordt als uitgegeven beschouwd als een koopovereenkomst / erfpachtovereenkomst bij de notaris is gepasseerd.*" Bron: IBIS.
>
> Toelichting op definitie van uitgifte:
>
> Er is sprake van uitgifte als grond die onbebouwd wordt verkocht aan een bedrijf dat zich daar wil vestigen (met een gebouw of grond in gebruik als opslagterrein o.i.d.). Wanneer grond aan een ontwikkelaar wordt verkocht die het onbebouwd wil doorverkopen aan bedrijven, dan is het nog geen uitgifte (het aanbod wijzigt dan van gemeente naar particulier). Bron: provinciale instructies IBIS Gelderland.
>
> Het bewijs dat de grond is uitgegeven aan een (toekomstige) gebruiker kan bestaan uit:
>
> - Omgevingsvergunning (bouw); of
> - Bouwplicht opgenomen in de verkoopovereenkomst; of
> - Grond is gekocht als strategische grondaankoop of grondreserve door een reeds gevestigd bedrijf op een naastgelegen kavel. De kavel wordt (op termijn) onderdeel van een reeds door dat bedrijf in gebruik zijnde aanpalende kavel; of
> - Grond is gekocht door een ontwikkelende belegger die op eigen risico vastgoed bouwt en hiervoor een omgevingsvergunning (bouw) heeft aangevraagd of er rust een bouwplicht op.

Kavels worden in alle bovenstaande omschreven gevallen beschouwd als niet meer beschikbaar op de grondmarkt. De aankoop door private partijen de afgelopen periode laat zien dat er interesse

is in XXL-logistiek in deze regio. Door recente verkopen, incl. transacties na peildatum 1 juni 2019, op DocksNLD is het aanbod t.b.v. XXL-logistiek aldaar (bijna) volledig uitgegeven.

Stec Groep concludeert dat de toegevoegde waarde van logistiek in de regio fors is. Bovendien spreekt Stec Groep de verwachting uit dat de schaalvergroting in de logistiek de komende jaren nog doorzet, vooral door de groei van e-commerce. Circa 60% van de logistieke ruimtevraag heeft een kavel nodig van 4 ha of groter. Er wordt in de XXL-logistiek onderscheid gemaakt tussen Europese distributiecentra (EDC), Regionale distributiecentra (RDC) en Nationale distributiecentra (NDC) die alle drie kansrijk geacht worden

Tegelijkertijd groeit ook de markt voor kleinere distributiecentra. De trend naar Same Day delivery speelt hierin een belangrijke rol. De klant wil binnen 2-4 uur of in ieder geval de dag van bestelling zijn of haar bestelling thuis bezorgd krijgen. Hierdoor is het noodzakelijk om voorraden dichtbij de klant te hebben liggen en nabij stedelijke concentraties kleinere magazijnen te openen. Kortom, het logistieke netwerk vertakt zich steeds verder.

Geen watergebonden bedrijventerreinen beschikbaar

Op dit moment zijn er geen watergebonden bedrijventerreinen meer beschikbaar in de regio. Dit leidt ertoe dat ondernemers die een waterkade nodig hebben voor hun bedrijfsproces nu moeten uitwijken naar andere regio's. De Provincie stimuleert watergebonden bedrijvigheid die een relatie heeft met duurzaamheid en circulariteit.

De situatie op de kantorenmarkt is nagenoeg onveranderd

Op de centrumlocaties in Arnhem en Nijmegen is nog steeds sprake van een mismatch tussen beschikbaar aanbod en de verwachte toekomstige vraag. Op dit moment is op deze locaties onvoldoende geschikt en beschikbaar aanbod om in de ruimtevraag tot en met 2025 te kunnen voorzien.

Op de toekomstbestendige kantorenparken, die zijn aangemerkt als concentratielocaties voor kantoren op kantorenparken, is per juni 2019 een klein aanbodtekort geconstateerd (van courant en incourant). Daarnaast is op de overige kantorenparken nog altijd een overaanbod aanwezig (van zowel courant als incourant aanbod). Hier staat wel nog een grote transformatie van incourant aanbod op de rol.

Voor kantoren op bedrijventerreinen worden de afspraken die in het RPW gemaakt zijn omtrent de onbebouwde kantoorlocaties nageleefd. Desondanks is er in het bestaand vastgoed nog altijd sprake van een overaanbod.

De afspraken in het RPW waarbij er ingezet wordt op het reduceren van de incourante bestaande vastgoedvoorraad dienen gecontinueerd te worden. Op de CS-locaties en de (aangewezen) kansrijke kantorenparken is het advies om transformatie van kantoorpanden stop te zetten en (her)ontwikkeling in gang te zetten om de ruimtevraag op de meest kansrijke locaties te kunnen faciliteren.

De marktruimte voor PDV is kleiner geworden

Ook voor de PDV-locaties wordt in het RPW geconcludeerd dat er in 2016 en 2018 een overaanbod was. Dit is anno 2019 nog steeds aan de orde. De hernieuwde vraag-aanbodconfrontatie geeft daarmee geen reden de afspraken in het RPW te herzien.

4. Aanbevelingen

Met het delen van de beschikbare informatie en het duiden van enkele belangrijke trends en ontwikkelingen komt de volgende vraag op tafel:

Wat betekent dit voor de Regio Arnhem Nijmegen? Meer in het bijzonder wat wordt de richting (aanbevelingen en beslissingen) in relatie tot het RPW en in relatie tot de toekomstige economische ontwikkelingen voor de regio?

Hiervoor zijn de antwoorden op de volgende vragen van belang:

- Welk WLO scenario kiezen we?
- Wat betekenen alle onderzoeksresultaten voor de vraagraming in de nabije toekomst tot 2025 of 2030?
- Hoe gaan we om met mogelijk beschikbaar komende nieuwe ontwikkelruimte? Kunnen we deze al toedelen aan locaties in de regio?
- Wat zijn de consequenties voor het bestaande RPW, zowel beleidsmatig maar ook in relatie tot de ingezette zgn. schrapopgave per 2021.

Keuze WLO-scenario

Welk WLO-scenario (midden of hoog) is de meeste realistische afspiegeling van de combinatie van de regionale economische vooruitzichten en regionale ambities? En daarmee welk scenario gehanteerd wordt om te komen tot een adequate vraagraming voor de komende jaren. Dit moeten we bezien per onderdeel van het RPW (voor bedrijventerreinen, kantoren en PDV).

Bedrijventerreinen

In het huidige RPW is de vraagraming gebaseerd op het zgn. Trans-Atlantic Marketscenario, zijnde ca. 18,8 ha per jaar voor bedrijventerreinen.

Het WLO scenario midden (gaat uit van ca. 1,5% economische groei) zou een vraag van 27,2 ha per jaar inhouden. Het WLO scenario Hoog (gaat uit van 2% economische groei) zou een vraag van 33,5 ha per jaar inhouden.

Het advies is om het zgn. middenscenario te kiezen, inclusief een 2-jaarlijkse WLO monitoring, voor het bepalen van de vraagraming voor de werklocaties. Hieraan liggen de volgende argumenten ten grondslag:

- Vanuit historisch perspectief is het zgn. middenscenario voor de regio als positief optimistisch te typeren.
- CPB en DNB geven qua toekomstverwachting tot 2021 1,5% BBP groei aan. Voor de wat langere termijn zien ze eerder een daling dan stijging.
- Voorkomen moet worden, dat de regio over 3 of 4 jaar weer een in proces belandt van schrappen, noodzakelijke financiële afboekingen en gewenste nieuwe ontwikkelingen niet kan faciliteren omdat elders er ruimteclaims vastliggen waarop de rechter toetst.
- Kritisch omgaan met de beschikbare ruimte (onder meer in relatie tot natuur, wonen, landschap en milieu).
- Een 2-jaarlijkse monitoring maakt het mogelijk om bij te sturen, zowel naar boven als naar beneden. Hiermee wordt de economische ontwikkeling blijvend gestimuleerd en wordt er kritisch en tijdig gekeken naar plannen en mogelijkheden voor economisch ontwikkeling.

De ruimtevraag is ter kwalitatieve verdieping onderverdeeld naar werkmilieus[1]. Deze verdeling ziet er in het *middenscenario* als volgt uit:

	Ruimtevraag		
Werkmilieu	**2019-2025**	**2019-2030**	**2015-2025 RPW**
Hoogwaardig/kantoren	1 ha	2 ha	
Logistiek	57 ha	127 ha	
- waarvan regulier	*23 ha*	*51 ha*	
- waarvan XXL	*34 ha*	*76ha*	
Klassiek-gemengd	58 ha	106 ha	
- waarvan lokaal	*25 ha*	*46 ha*	
- waarvan regionaal	*33 ha*	*60 ha*	
Agrifood	10 ha	18 ha	
Industrieel	25 ha	46 ha	
Totaal	**164 ha**	**299 ha**	**219 ha**

Kantoren

In scenario Laag blijven de afspraken in het RPW overeind. De ruimtebehoefte in scenario Laag komt nagenoeg overeen met de ruimtebehoefte waarop het RPW is gebaseerd.

De prognose volgens scenario Hoog resulteert weliswaar in een hogere ruimtebehoefte, maar geeft ook geen aanleiding de afspraken in het RPW te herzien. Het geconstateerde tekort op centrum-/CS-locaties neemt in scenario Hoog namelijk verder toe. Het (met name incourante) overaanbod op de overige locaties (kantorenparken en bedrijventerreinen) neemt iets af, maar blijft nog steeds aanwezig.

In zowel scenario Hoog als scenario Laag blijven de conclusies hetzelfde, waardoor het niet noodzakelijk is om met het middenscenario te rekenen.

PDV

De berekening van de marktruimte voor PDV kent een andere ramingsmethodiek dan bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Dit geschiedt op basis van bevolkingsontwikkeling, het bestedingsbedrag per inwoner en koopstromen. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van de WLO-scenario's. Een keuze tussen scenario's is hier daarom niet aan de orde.

Reactie op vragen aan gemeentebesturen

Wat is het advies inzake het WLO scenario (midden of hoog) richting de provincie? Waarbij we willen voorkomen dat we over een aantal jaren een zelfde proces rond het RPW krijgen als de afgelopen jaren?

Met uitzondering van de vijf Liemerse gemeenten, geven de gemeenten in de regio voor bedrijventerreinen een voorkeur aan voor het zgn. WLO middenscenario.

[1] In de nieuwe vraagraming wordt uitgegaan van een verdeling in werkmilieus, passend bij de uitgangspunten van de wlo-scenario's. Deze verdeling werd in het RPW nog niet gehanteerd. Voor nadere toelichting over de werkmilieus, zie:
- Ecorys (2019) Monitoring RPW Arnhem-Nijmegen: ontwikkelingen juni 2018 – juni 2019; en
- Ecorys (2019) Langjarige prognose ruimtevraag bedrijventerreinen provincie Gelderland.

5. Hoe om te gaan met nieuwe ontwikkellocaties

Bedrijventerreinen

Met de keuze voor het middenscenario ontstaat er “ruimte” om nieuwe ontwikkelingen van bedrijventerreinen in gang te zetten.

Uitgaande van een evenwicht in 2025 (het huidige aanbod ten opzichte van het middenscenario resulteert tot en met 2025 in een verwaarloosbaar ‘’overaanbod’’ van 6ha), vraagt met name de periode 2025 – 2030 om additionele hectares (5 jaar x 27,2 ha = 135 ha)[2] die momenteel nog niet beschikbaar zijn. Om deze ontwikkelruimte op een goede manier in te vullen wordt geadviseerd om een aantal spelregels op te stellen:

1. Bestaand(e) gebied/locaties boven nieuwe ontwikkelingen

In het huidige RPW zijn een aantal bovenregionale terreinen als voorzienbaar aangemerkt. Herprofilering van deze terreinen naar een bepaald werkmilieu, dat betekent geschikt maken voor een bepaald type ruimtevrager, biedt de eerste oplossing om de toegenomen ruimtevraag te faciliteren.

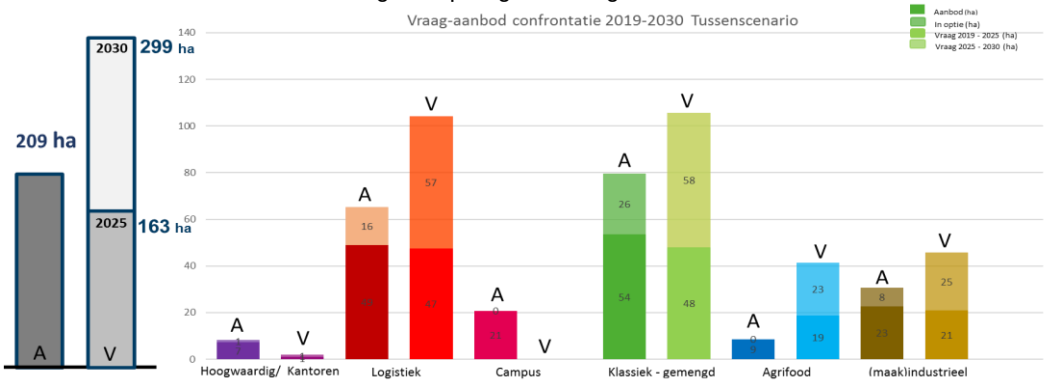
Daarnaast dient bekeken te worden, in hoeverre bestaand (leegstaand) vastgoed voldoende potentie biedt om een nieuwe ontwikkeling mogelijk te maken.

Indien beschikbare terreinen uitgegeven zijn, niet op de juiste locatie liggen en/of niet geschikt te maken zijn voor een bepaald werkmilieu, komen nieuwe ontwikkellocaties in aanmerking.

2. Inventariseren mogelijke nieuwe ontwikkellocaties

Indien na het doorlopen van stap 1 nog ontwikkelruimte overblijft, komen potentiele nieuwe ontwikkellocaties in beeld. In 2020 inventariseren we bij de gemeenten of en welke ontwikkelplannen zij hebben tot 2030. Deze plannen worden vervolgens aan de hand van een afwegingskader beoordeeld op de uitgangspunten van het RPW.

Wanneer gemeenten over willen gaan tot concrete invulling van deze ontwikkelplannen, dient vooraf advisering aan het PFO plaats te vinden (regionale afstemming). Een voorwaarde is dat aangetoond is dat er voldoende marktvraag is, zoals gevraagd wordt in de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Het gaat hier tot 2030 in totaal om ca 90 ha ontwikkelruimte, de verdeling hiervan over de werkmilieus wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

[2] Dit is per jaar 8 ha meer dan in het TM-scenario. Gekeken naar een periode van tien jaar bedraagt het additionele aanbod dus 80 ha.

2a. XXL Logistiek

XXL-logistiek is grootschalige logistieke bedrijvigheid die zich vestigt op kavels met een oppervlakte van meer dan 4 hectare, idealiter in een rechthoekige vorm met een 2:1-verhouding.
Verder is het onderscheid naar Regionaal distributiecentrum (RDC), Nationaal distributiecentrum (NDC) en Europees distributiecentrum (EDC) hierbij ook nog van belang. Gelet ook op de bevindingen van Stec Groep[3]. Voor EDC lijkt DocksNLD fase 2 primair de aangewezen locatie. Voor RDC en NDC alsmede stadsdistributie zal knoop 38 met de Grift in Nijmegen primair als vestigingslocatie kunnen gelden.

Voor nieuwe ontwikkellocaties ten behoeve van XXL-logistiek zou gefaseerd ontwikkelen de insteek kunnen zijn. Dit geldt met name voor hele grote EDC's, waarvoor wellicht DocksNLD Fase 2 in aanmerking komt. Belangrijk is dat er randvoorwaarden meegegeven worden waaraan ontwikkelaars (en eindgebruikers) moeten voldoen. Hierbij valt te denken aan een garantie voor een bepaalde hoeveelheid arbeidsplaatsen voor mensen uit de regio, landschappelijke inpassing en duurzaamheidseisen (energieneutraal en circulaire economie).

Voor XXL logistiek gaat het om 76 ha ruimtevraag tot 2030. Voor de locatiekeuze blijven de uitgangspunten in het huidige RPW van kracht (Gelderse Corridor, ruimtelijke beleidskaart, clusteringsprincipe, combinatie met vervoersmodaliteiten). Ook de provincie stelt eisen aan dit soort grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen. Recent verschenen advies van de Rijksadviseur met betrekking tot XXL logistiek en de impact op het landschap e.d. sluit aan op de uitgangspunten uit het RPW Arnhem Nijmegen.

Nieuwe ontwikkelingen moeten tevens gezien worden in het licht van de toenemende verbondenheid binnen logistieke clusters en de aansluiting van grootschalige dc's met stadsdistributie. Dit betekent naast schaalvergroting ook een groeiende vraag naar kleinschaligere locaties (<2 hectare) in het stedelijk gebied.

Reactie op vragen aan gemeentebesturen

Gaan we XXL logistiek vanuit de economische wenselijkheid faciliteren? Maken we onderscheid in RDC/NDC en EDC? Hoe verhoudt deze economische wenselijkheid zich tot thema's als duurzaamheid, landschappelijke inpassing, de ruimtelijke ordening, het voorkomen van toekomstige leegstand etc.

Het advies met betrekking tot het onderscheid naar RDC/NDC en EDC sluit aan bij de reactie van de gemeentebesturen.

2b. Watergebonden bedrijvigheid

Ook het vraagstuk watergebonden bedrijvigheid vraagt om actie. Er is op dit moment geen beschikbaar aanbod voorhanden, terwijl er in de praktijk wel concrete ruimtevraag is. Koningspleij Noord (Arnhem) en het Engie-terrein (Nijmegen) zijn op korte termijn de meest kansrijke locaties. Op de lange termijn komt de uitbreiding van de Drutense Waarden in aanmerking als nieuwe ontwikkellocatie.

Uitbreiding van bestaande watergebonden bedrijvigheid blijft conform het RPW toegestaan.

[3] Stec Groep (2019) Economische wenselijkheid XXL logistiek

3. Lokale bedrijvigheid

Lokale bedrijvigheid is bedrijvigheid met een aantoonbare lokale binding. Dit wil zeggen dat de herkomst van het bedrijf en/of het personeel lokaal is. Als basisuitgangspunt hanteren we voor lokale bedrijvigheid een kavelgrootte van minder dan 0,5 hectare. Voor dergelijke ontwikkelingen hoeft geen regionale instemming gevraagd te worden. Indien een bedrijf een groter oppervlak nodig heeft dan 0,5 hectare dient de lokale binding aantoonbaar gemaakt en regionaal getoetst te worden.

Van alle vestigingen op bedrijventerreinen in de regio Arnhem-Nijmegen is 90% kleiner dan 0,5 hectare. Tezamen nemen deze vestigingen 45% van de oppervlakte aan bedrijventerrein in.'

In de huidige situatie mogen gemeenten, die onder het toegekende quotum in het RPW zitten, nieuwe lokale bedrijvigheid ontwikkelen. Gemeenten die ten tijden van het huidige RPW geen lokale bedrijvigheid hadden, hebben die mogelijkheid niet.

Bij het maken van nieuwe afspraken kan het quotum voor lokale bedrijvigheid losgelaten worden. Dat betekent dat gemeenten de ruimte krijgen om lokale bedrijventerreinen te ontwikkelen – op basis van aantoonbare marktvraag (o.b.v. werkmilieu) en rekening houdend met bestaand aanbod (kunnen voldoen aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking).

4. Potentiele ontwikkelruimte tot 2030

Onderstaande tabel geeft een overzicht van vraag en aanbod per werkmilieu tot 2030. De ruimtevraag is gebaseerd op het middenscenario. De confrontatie tussen vraag en aanbod resulteert in de potentiele ontwikkelruimte die ontstaat voor de periode tot 2030.

Ter verduidelijking is het logistiek werkmilieu onderverdeeld naar reguliere logistiek (< 4ha) en XXL-logistiek (>4 ha). Daarnaast is het klassiek-gemengd werkmilieu onderverdeeld naar lokaal (< 0,5 ha) en regionaal (>0,5 ha) aanbod. Met name de tweede onderverdeling geeft een richting aan. Volgens de onder Lokale bedrijvigheid beschreven definitie kan, met regionale instemming, afgeweken worden van de maximale kavelgrootte van 0,5 ha.

Met een totale ruimtevraag van 299 ha en een aanbod van 209 ha resteert een potentiele ontwikkelruimte van 90 ha voor de periode tot 2030.

Werkmilieu	Aanbod (per 1 juni 2019)	Ruimtevraag 2019 -2030	Potentiele ontwikkelruimte
Hoogwaardig/kantoren	3 ha	2 ha	0 ha
Logistiek	65 ha	127 ha	62 ha
- waarvan regulier	*17 ha*	*51 ha*	*34 ha*
- waarvan XXL	*48 ha (per 1 nov 2019)*	*76 ha*	*28 ha*
Klassiek-gemengd	80 ha	106 ha	26 ha
- waarvan lokaal	*34 ha*	*46 ha*	*12 ha*
- waarvan regionaal	*46 ha*	*60 ha*	*14 ha*
Agrifood	9 ha	18 ha	9 ha
Industrieel	31 ha	46 ha	15 ha
Campus	21 ha	- ha	- 21 ha
Totaal	**209**	**299**	**90 ha**

NB: De geraamde ruimtevraag naar XXL Logistiek betreft de (uitbreidings)vraag van al in de regio gevestigde bedrijvigheid. Een nieuw in de regio te vestigen EDC, welke geen binding heeft met de regio Arnhem-Nijmegen, en/of witte raven (d.w.z. incidentele ruimtevragers met een oppervlakte van meer dan 10 ha) zijn geen onderdeel van de vraagraming voor XXL-logistiek. Een dergelijke vestiging gaat daarom niet ten koste van de in dit advies benoemde ontwikkelruimte.

NB: De tabel weergeeft de stand van zaken per peildatum 1 juni 2019. Afhankelijk van de keuze die we maken in dit advies en de jaarlijkse monitoring van het RPW, zijn de cijfers in bovenstaande tabel aan verandering onderhevig.

Kantoren

Rondom centraal stationslocaties (van Arnhem en Nijmegen) is onvoldoende beschikbaar aanbod aan kantoorruimte. Voor deze locaties zijn opties voor nieuwe ontwikkelingen en herstructureringen in kaart gebracht. In Nijmegen zijn meerdere kansrijke locaties, waar in theorie voldoende ruimte kan worden gecreëerd om te kunnen voldoen aan de ruimtevraag, in kaart gebracht. In Arnhem zijn minder potentiele ontwikkel- en/of herstructureringslocaties geïdentificeerd en moet de oplossing wellicht op andere locaties gezocht worden.

Van belang is dat toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen/ transformaties van bestaand vastgoed rondom de centraal stationslocaties worden beoordeeld op de potentie voor kantoorontwikkeling. Hiervoor is bestuurlijk commitment van zowel Arnhem als Nijmegen nodig.

Wanneer de centraal stationslocaties niet voldoende ruimte kunnen bieden, kennen beide steden uitwijkmogelijkheden naar andere kantoorlocaties (bij voorkeur) in de nabijheid van treinstations. Ook de stationslocatie Elst kan als alternatief voor nieuwe kantoorlocaties worden gezien.

Het is bovendien belangrijk dat de afspraken in het huidige RPW van kracht blijven en dat gemonitord wordt dat gemaakte afspraken nageleefd worden.

PDV

Voor perifere detailhandel is op papier alleen ontwikkelruimte in deelregio Zuid mogelijk. Voor de invulling van deze ontwikkelruimte is reeds binnen het huidig RPW akkoord gegeven aan het realiseren van een bouwmarkt te Ressen. Er is geen restcapaciteit meer beschikbaar.

Het is bovendien belangrijk dat de afspraken in het RPW van kracht blijven en dat gemonitord wordt dat gemaakte afspraken nageleefd worden.

6. Consequenties voor RPW (monitoring 2020, schrapopgave etc.)

De beleidsuitgangspunten, zoals deze geformuleerd zijn in het huidig RPW, staan nog steeds overeind. Dit zijn:

- Zorgen voor nieuwe economische ontwikkelingen op de juiste locatie in de regio. Dit geldt voor zowel bedrijventerreinen (zie ook: ruimtelijke economische beleidskaart en de Gelderse Corridor) , kantoren als perifere detailhandel;
- Ruimte geven aan uitbreiding van lokale bedrijvigheid;
- Streven naar economische evenwicht in vraag en aanbod op werklocaties;
- Economische ontwikkelingen volgen en benutten.

Reactie op vragen aan gemeentebesturen

Onderschrijven we nog steeds de inhoudelijke doelstellingen van het RPW (ten aanzien van onder meer de Gelderse Corridor, de ruimtelijke economische beleidskaart, het laten land van nieuwe initiatieven op de meest wenselijke plek in de regio, voldoende ruimte voor lokale bedrijvigheid, aansluiten bij investeringsagenda en de regionale economische profilering)?

De beleidsuitgangspunten worden door het grootste deel van de gemeentebesturen nog steeds onderschreven. Enkele gemeentebesturen vragen om een herijking van de economische beleidskaart. In het volgende RPW wordt bekeken of herijking nodig is.

Hoewel de beleidsuitgangspunten overeind blijven, leiden de conclusies van de monitoring wel tot een andere inkleuring van de doelstellingen. Een en ander op basis van hetgeen hierboven toegelicht in hoofdstuk 4 aanbevelingen en hoofdstuk 5 beslispunten nieuwe ontwikkelingen.

De schrapopgave

Bedrijventerreinen

Vanwege het grote overaanbod van onder meer bedrijventerreinen is in 2016 een zgn. schrapopgave geconstateerd. Met het oog op de (historisch hoge) uitgifte sindsdien lijkt de schrapopgave voor de bedrijventerreinen per 2021 hiermee eigenlijk van de baan.

Het ligt voor de hand om het beperkt aantal hectares dat nog in aanmerking zou komen om geschrapt te worden, alsnog in te zetten voor uitgifte. Hiervoor dient in een overleg tussen experts van gemeente en provincie, bekeken te worden hoe deze locaties/terreinen kwalitatief geschikt gemaakt kunnen worden voor de functie (bijvoorbeeld ten aanzien van de toegankelijkheid, de kavelgrootte of de landschappelijke inpassing of duurzaamheid). Dit is een belangrijke inspanningsverplichting.

Kantoren en PDV

Voor de schrapopgave voor kantoren en perifere detailhandel geldt dit op voorhand niet. Wellicht dat op basis van bestuurlijke afspraken dit wel kan worden besloten, maar kijkend naar de marktsituatie rond kantoren en perifere detailhandel is daar de opgave niet veranderd. Daarmee is het schrappen/uit de markt halen nog steeds actueel.

Deze opgave ligt nog steeds bij de betreffende gemeenten. Hiervoor zullen regionaal bestuurlijke afspraken moeten worden uitgewerkt. Dit betekent concreet dat wij de Provincie niet vragen het inpassingsplan in te zetten voor gemeenten die niet hebben ingestemd met het RPW. Voorstel is om over de schrapopgave op kantoor- en PDV-locaties regionale afstemming te laten plaatsvinden.

Reactie op vragen aan gemeentebesturen

Is de huidige schrapopgave met juridische procedure nog nodig/wenselijk? Of zijn we bestuurlijk bereid tot uitvoeren van de noodzakelijke stappen (aanpassen bestemmingsplan) op basis van goede afspraken? Hierbij onderscheid maken tussen bedrijventerreinen, Kantoren en PDV.

De gemeentebesturen geven aan dat de schrapopgave op bedrijventerreinen niet meer actueel is. De gemene deler is dat toewerken naar de kwalitatief goede locatie op de juiste plek in de regio het belangrijkst is.

De schrapopgave voor kantoren blijft actueel. Het tekort op centraal stationslocaties en kansrijke kantorenparken wordt erkend en de gemeentebesturen zijn bereid stappen te ondernemen om de huidige afspraken ten uitvoer te brengen.

De gemeentebesturen zijn het erover eens dat de gemaakte afspraken betreffende PDV nog steeds actueel zijn.

De Liemerse gemeentebesturen kaarten tenslotte aan dat er lokaal en/of (sub)regionaal behoefte is aan kantoorruimte en dat hier in het RPW geen ruimte voor geboden wordt. Daarnaast pleiten zij voor meer flexibiliteit bij het verplaatsen van PDV-vestigingen van buiten de concentratiegebieden.

Slotconclusie

Alles overziende is de vraag en aanbodsituatie, met name ten aanzien van de bedrijventerreinen fundamenteel veranderd. Dit opgeteld bij allerlei nieuwe ontwikkelingen alsmede de toepassing van het zgn. WLO scenario, dan is een logische vervolgstap een herziening van het Regionaal Programma Werklocaties voor 2020.

Reactie op vragen aan gemeentebesturen

Willen we als regio gezamenlijk komen tot bijstelling van de beleidsvoornemens van het RPW? (ten aanzien van onder meer de schrapopgave, de ladder voor duurzame verstedelijking, economische balans/evenwicht in de regio)

Het merendeel van de gemeentebesturen onderschrijft de herziening van het RPW op het onderdeel bedrijventerreinen. Voor kantoren en PDV worden de afspraken uit het huidige RPW overgenomen.

Reactie op vragen aan gemeentebesturen

Hoe ziet u in deze context de relatie met het economisch profiel van uw gemeente, en kunt u dit profiel in het kort beschrijven?

Het antwoord op deze vraag is belangrijk. Deze kennis en informatie zal worden gebruikt bij de herziening van het RPW in 2020.

7. Beslispunten

De beslispunten naar aanleiding van de monitoring luiden als volgt:

1. Instemmen met herziening van het RPW in 2020, op basis van de volgende uitgangspunten:

   a. WLO-scenario: kiezen voor middenscenario

   b. Bedrijventerreinen
      - Voor het invullen van de ontwikkelruimte tot 2030 gelden de volgende spelregels:
        - Voor nieuwe ontwikkeling gelden de regels van de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Dit betekent dat eerst onderzocht moet worden in hoeverre bestaand bedrijventerreinen kwalitatief geschikt (ook voor maakindustrie en klassiek-gemengd) gemaakt kan worden, voordat nieuwe ontwikkellocaties in aanmerking komen;
        - Inventariseren mogelijk nieuwe ontwikkellocaties."
      - Watergebonden bedrijvigheid
        - Onderzoek naar de mogelijkheden in ontwikkeling nemen van kansrijke locaties.
      - Lokale bedrijvigheid
        - Loslaten quota, tot een kavelgrootte van 0,5 ha zijn gemeenten zelf aan zet. Daarboven regionale instemming vereist.

   c. Kantoren
      - Herbevestiging afspraken huidig RPW.

   d. PDV
      - Herbevestiging afspraken huidig RPW.

2. Instemmen met de randvoorwaarden voor XXL-logistiek
   Voor de invulling van de ontwikkelruimte voor XXL logistiek (inclusief de zgn. Witte Raven") gelden de voorwaarden zoals deze zijn verwoord in de bijlage "Randvoorwaarden XXL-Logistiek".

3. Instemmen met het laten vervallen van de schrapopgave voor bedrijventerreinen
   - De beleidsuitgangspunten in het huidige RPW blijven overeind.
   - De schrapopgave op bedrijventerreinen komt in zijn geheel te vervallen. De schrapopgave voor kantoor- en PDV-locaties blijft overeind.
   - De Provincie Gelderland wordt verzocht het instrument inpassingsplan niet in te zetten. Naleving van de afspraken vindt plaats middels regionale afstemming.

4. Instemmen met proces en planning

8. Proces en planning

- 4 december 2019
  - richtinggevend advies in het PFO economie op basis van voorliggende notitie.
- Januari-februari 2020:
  - verwerken van de reacties gemeenten op het richtinggevend advies van 4 december 2019.
  - overleg met Provincie over het richtinggevend advies.
  - starten met ambtelijke voorbereiding herziening RPW 2020
- 11 Maart 2020:
  - bespreken definitief advies in het PFO.
  - na behandeling in PFO advies aanbieden aan Gedeputeerde Staten en gemeenteraden.
  - Belanghebbenden/betrokkenen voorafgaand aan het openbaar maken van het advies schriftelijk informeren over de voorgenomen beleidswijziging.
- Mei/Juni 2020:
  - Besluitvorming/instemming gemeenteraden.

Voor de herziening van het RPW, geldt de volgende planning:

- Vanaf medio maart 2020 wordt gestart met de herziening van het RPW.
- Gemeenten worden gevraagd IBIS te updaten. De peildatum wordt 1 april 2020. De nieuwe stand van zaken van vraag en aanbod kan ongeveer een maand na de peildatum verwacht worden.
- Doel is eind 2020 een definitieve herziening van het RPW op te leveren;
- De looptijd voor het nieuwe RPW is 4 jaar (2021-2024) met *tweejaarlijkse* monitoring (tenzij tussentijds blijkt dat vaker noodzakelijk is), zodat ingespeeld kan worden op marktontwikkelingen.

9. Communicatie

Uitgangspunt is dat alle externe communicatie in afstemming tussen de Regio en Provincie plaatsvindt.

Planning communicatie:

- Advies met bijlagen en onderliggende documenten wordt openbaar gemaakt **na** behandeling in PFO van 11 maart 2020, bij toezending aan de gemeenteraden (uiterlijk 2 weken na behandeling in PFO van 11 maart 2020). Tot die tijd zijn de stukken niet openbaar.
- Dit is belangrijk, omdat belanghebbenden/betrokkenen gelijktijdig of voorafgaand geinformeerd moeten zijn.

Bijlagen

- Monitoring RPW 2018-2019, rapportage Ecorys van september 2019 (onderleggers zijn beschikbaar te weten: Watergebonden bedrijvigheid, WLO-vraagraming (Bedrijventerrein en Kantoren) Marktruimteberekening PDV, Kantoren op centrumlocaties Arnhem en Nijmegen en XXL logistiek);
- Economische wenselijkheid XXL logistiek, rapportage Stec Groep van september 2019;
- Randvoorwaarden XXL logistiek;
- Reacties gemeentebesturen op concept advies (geclusterde bijlage)

Randvoorwaarden XXL-logistiek

Inleiding

De regio Arnhem-Nijmegen wil regie houden op de ontwikkeling van XXL-logistiek. Onder XXL-logistiek wordt verstaan: logistiek vastgoed op een kavel met een omvang van 4 hectare of meer. Om nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van XXL-logistiek mogelijk te maken moeten gemeenten, ontwikkelaars en eindgebruikers voldoen aan een aantal randvoorwaarden.

De randvoorwaarden die de regio Arnhem-Nijmegen wil stellen aan nieuwe ontwikkelingen voor XXL-logistiek zijn op te delen in vijf thema's: clustering, landschappelijke inpassing duurzaamheid, toegevoegde waarde voor de regio en organisatiegraad.

Een overkoepelende randvoorwaarde luidt dat er een evenwicht moet zijn tussen vraag en aanbod. Hiervoor moet aangetoond worden dat er voldoende marktvraag is voor de ontwikkeling. Dit geschiedt op basis van de prognoses uit het RPW (tenzij het ruimtevraag betreft die buiten de prognoses in het RPW valt, d.w.z. ''witte raven'' en EDC's zonder regionale binding) én door aan te tonen dat de ontwikkelaar concreet eindgebruikers in beeld heeft. Het RPW en daarmee de Ladder van Duurzame Verstedelijking zijn hierin leidend.

Naar aanleiding van het opstellen van randvoorwaarden voor XXL-logistiek is het IOW op zoek gegaan naar een manier van objectiveren om de verschillende onderdelen de kunnen beoordelen. De BREEAM-certificering wordt in de randvoorwaarden voorgesteld als instrument om dit te bewerkstelligen.

Het voorstel om BREEAM te hanteren komt voor uit het feit dat het een bewezen certificaat is, dat een internationale standaard biedt voor het meten van de duurzaamheid van panden en gebiedsontwikkelingen in de volle breedte. Door middel van de BREEAM-certificering is een onafhankelijk meetinstrument en gemeenschappelijke taal ontwikkeld waarmee de duurzaamheid panden en gebiedsontwikkelingen (inter-)nationaal vergeleken kan worden. Bovendien wordt BREEAM door veel ontwikkelaars in de XXL-logistiek reeds toegepast en zijn de kosten voor certificering beperkt. De BREEAM-certificering wordt in de bijlage bij deze notitie nader toegelicht.

1.1 Clustering

Clustering van XXL-logistiek is het eerste thema. Het belang hiervan werd onlangs nog eens benadrukt in het advies van het College van Rijksadviseurs[1]. Onder clustering verstaan we:

- Clustering van (logistieke) bedrijven en toeleveranciers (incl. stadsdistributie[2]). Herstructureren bestaande linten en eenlingen en voorkomen van het ontstaan van nieuwe linten en/of eenlingen (College van Rijksadviseurs).
- Bij nieuwe ontwikkelingen aansluiten op bestaande locaties, zodat versnippering wordt voorkomen.
- Er is behoefte de clusters binnen de regio nader te definiëren. Zowel Knoop 38 als Knooppunt EMZ heeft geen vastgelegde geografische afbakening. Vooral bij die tweede kan een groot gebied binnen het cluster vallen. Voor de toekomst is een meer gedetailleerde afbakening

[1] College van Rijksadviseurs (2019) (X)XL-verdozing – minder, compacter, geconcentreerder, multifunctioneler.
[2] Staddistributie is geen XXL-logistiek en kan daarmee ook op reguliere bedrijventerreinen terecht. XXL-terreinen nabij stedelijk gebied bieden evenwel een mogelijkheid tot clustering en overslag naar vervoersmiddelen voor stadsdistributie.

wenselijk. Dit krijgt een plek in de herziening van het RPW welke eind 2020 wordt voorgelegd aan het PFO en gemeentebesturen in de regio.

- Reserveren van ruimte voor realiseren van benodigde voorzieningen, bijv. voor truckparking + clean energy hubs/duurzame laadstations. Het IOW adviseert tevens dit thema bespreekbaar te maken in het PFO Mobiliteit.

Vereisten Clustering

- Aansluiten op bestaande locaties binnen de nauwer afgebakende knooppunten.
- Binnen het cluster ruimte reserveren voor benodigde voorzieningen, zoals een clean energy hub (truckparking, laadpunt voor duurzame brandstof, eet- en slaapgelegenheid, etc.)

1.2 Landschappelijke inpassing

Het tweede thema richt zich op de fysiek-ruimtelijke inpassing van XXL panden en bedrijventerreinen in het landschap. Hierbij valt te denken aan:

- Inpassing van het plan in de groenstructuur, zodat kwaliteit van het landschap zo min mogelijk wordt aangetast. Ontwikkelaars/ ondernemers worden verplicht een landschapsplan in te dienen als onderdeel van de vergunningaanvraag. Hierin geven zij aan op welke manier het pand in het omliggende landschap ingepast wordt. Hiermee wordt aangesloten op de doelstellingen in het kader van klimaatadaptatie en energie.
- Het benutten van bestaande infrastructuur. Dit houdt in dat ontwikkelingen alleen plaats kunnen vinden op locaties die reeds goed ontsloten zijn of waarvoor concrete plannen zijn voor de aanleg van ondersteunende infrastructuur.
- Flexibiliteit ruimtegebruik: als een pand maar voor een functie gebruikt kan worden kan dit op de lange termijn niet duurzaam blijken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:
  - Meervoudig ruimtegebruik, zoals zonnepanelen of parkeerplaatsen (of beide) op het dak, of
  - Modulair bouwen/ prefab, zodat gebruikte onderdelen/ materialen eenvoudig op een andere manier ingezet kunnen worden. Een voorbeeld hiervan zijn verplaatsbare wanden, waardoor de ruimte binnen een loods flexibel kan worden ingedeeld.

Vereisten Landschappelijke inpassing

- Ontwikkelaars moeten een landschapsplan overleggen, waarin inpassing, benutten van bestaande infrastructuur en flexibiliteit van het ruimtegebruik worden beschreven en kan worden getoetst, als onderdeel van de vergunningaanvraag.
- Een BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling[3] Excellent (zie bijlagen) certificering geldt als minimumeis. Dit wordt afgedwongen middels het nieuw op te stellen bestemmingsplan.

1.3 Duurzaamheid

Voor het derde thema sluiten we ook aan bij de centrale ambitie van de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen alsmede de duurzaamheidsdoelstellingen van de Provincie. Deze doelstellingen zijn nog niet concreet uitgewerkt, dus de input van de regio is hierin van groot belang. Binnen het thema duurzaamheid zijn verschillende subthema's te onderscheiden:

Klimaatadaptatie (de brochure "Vergroenen van bedrijventerreinen" van de Provincie Gelderland geeft hiervoor goede voorbeeld). Denk hierbij aan:

- Bredere opzet bedrijventerreinen
- Meer ruimte voor groen (ter voorkoming hittestress)
- Wateropvang (waterretentie)

[3] Voorbeelden: Ecomunitypark, Oosterwolde; Airport Garden City, Lelystad.

- Aandacht voor de gezondheid van werknemers. De aanleg van openbaar groen en meer ruimte voor niet gemotoriseerd vervoer zijn hier een voorbeeld van.

Energie

- Energiebesparing
- Energieopwekking
- Vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen, zowel in het pand als in vervoer
- Regionale afspraak om in de uitgifteregels van gemeenten op te nemen dat nieuwe bedrijfsgebouwen aardgasvrij gebouwd worden (tenzij noodzakelijk voor het productieproces) (naar voorbeeld van RES Brabant).
- In de planvorming voor nieuwe bedrijventerreinen nadrukkelijk invulling geven aan de energietransitie-opgave (naar voorbeeld van RES Brabant).

Circulariteit

- Circulaire energievoorziening op pand niveau
- Gebruik van circulaire grondstoffen. Er kunnen bijvoorbeeld eisen/ voorwaarden gesteld worden aan de materialen die gebruikt worden bij de bouw van bedrijfspanden.
- Circulaire businessmodellen, dus een bedrijventerrein dat zich richt op het faciliteren van bedrijven met circulariteit als uitgangspunt/ verdienmodel.

Vereisten Duurzaamheid

- Opnemen concrete regels in bestemmingsplan en een afsprakenkader opstellen waarin privaatrechtelijk afspraken tussen gemeente en ontwikkelaar en/of eindgebruiker worden vastgelegd. Een voorbeeld hiervan voor een lokaal (d.w.z. een connectie met de gemeente Nunspeet, ongeacht de omvang van het bedrijf) bedrijventerrein is de Kolk in Nunspeet. Dit kan ook toegepast worden op XXL-logistiek;
- Voor de opstalontwikkeling geldt de Duurzaamheidscertificering. BREEAM Nieuwbouw en Renovatie Excellent certificering (zie bijlagen) geldt hiervoor als minimumeis. Voor nieuwe gebiedsontwikkeling wordt dit afgedwongen middels het bestemmingsplan. Bij opstalontwikkeling (bouwplannen) wordt dit afgedwongen bij de levering van de grond middels een koopovereenkomst en/of erfpachtcontract.

1.4 Toegevoegde waarde voor de regio

Werkgelegenheid en toegevoegde waarde voor de regio is een belangrijke randvoorwaarde. Enkele aandachtspunten zijn:

- Bij de vestiging van zowel EDC's, NDC's en RDC's is de inzet van regionale arbeidskrachten gewenst; daarnaast moet de vestiging aansluiten bij het zgn. DNA van de regio;
- De logistiek brengt naast directe werkgelegenheid in de distributiecentra ook indirecte werkgelegenheid. Daarbij valt te denken aan smart industry, toeleveranciers, monteurs, cateraars, uitzendbureaus, etc. Deze indirecte toegevoegde waarde is groot (Stec, 2019) en moet eveneens in ogenschouw genomen worden bij de beoordeling van nieuwe ontwikkelingen.
- Een minimumaantal regionale werknemers is in de praktijk niet af te dwingen. Wel moeten eindgebruikers voldoen aan een inspanningsverplichting. Die inspanningsverplichting houdt in dat eerst in de regionale pool van potentiele arbeidskrachten gezocht moet worden alvorens arbeidsmigranten ingeschakeld kunnen worden. Bewijs hiervan wordt geleverd in samenspraak met werknemersorganisaties, zoals het UWV.
- Als arbeidsmigranten worden ingezet, moet de eindgebruiker/werkgever zorg dragen voor huisvesting van goede kwaliteit. Als arbeidsmigranten via een uitzendbureau ingehuurd worden, moet de eindgebruiker afdwingen dat het uitzendbureau dit regelt of door de eindgebruiker laat

regelen. Zowel ambtelijk als bestuurlijk zal dit thema op de agenda moeten worden gezet bij het PFO Wonen ter bespreking.

- Nieuwe XXL-dc's moeten bijdragen aan de samenwerking binnen de triple helix, bijvoorbeeld door het bieden van stageplekken. Ook hiervoor geldt een inspanningsverplichting.

Vereisten Toegevoegde waarde

In het contract wordt het volgende vastgelegd:

- Een inspanningsverplichting ten aanzien van regionale arbeidskrachten. Bijvoorbeeld naar het voorstel van de Liemers: minimaal 30 arbeidsplaatsen per 10.000m^2 bvo);
- Een inspanningsverplichting voor het verzorgen van huisvesting van goede kwaliteit; binnen de regio gaan we op zoek naar een keurmerk waarmee dit concreet ingevuld kan worden.
- De (potentiële) spin-off aantonen (Bijvoorbeeld o.b.v. de uitspraak van de Liemers: minimaal 0,5 FTE spin off per FTE logistiek)
- Een inspanningsverplichting ten aanzien van samenwerking binnen de triple helix.

1.5 Organisatiegraad

Een laatste randvoorwaarde eis is de aanwezigheid van een bepaalde organisatiegraad op het bedrijventerrein. Bij voorkeur is dit parkmanagement, maar een grote trekker met verder (kleinere) volgers kan evengoed bijdragen aan een gezamenlijk aanpak van vraagstukken die spelen op bedrijventerreinen.

In het geval van nieuwe ontwikkelingen kan een bepaalde organisatiegraad als harde eis worden opgenomen.

Op bestaande terreinen is echter niet altijd sprake van een vooropgezette organisatiestructuur. Het blijkt in de praktijk vaak ook lastig om dit alsnog op te zetten. Dit vanwege het risico op freeriders (wel profiteren, niet investeren) of te weinig interesse in de kwaliteit van de bedrijfsomgeving. Het invoeren van een verplichte bijdrage aan parkmanagement is niet mogelijk. De aanwezigheid van een vorm van een ondernemersfonds of een ondernemersvereniging is een pré.

Vereisten organisatiegraad

- Op nieuw te ontwikkelen XXL-locaties is er een verplichting om te komen tot een bepaalde organisatiestructuur. De invulling daarvan is nader te bepalen door de gemeente en/of ontwikkelaar(s).
- Op bestaande bedrijventerreinen is een vorm van organisatiegraad niet af te dwingen. Wel geldt er een inspanningsverplichting om een bepaalde organisatiegraad te realiseren.

2 De zgn. Witte Raaf

2.1 Definitie

De zogenaamde witte raaf is, vanwege de (kavel)omvang en de reikwijdte van het zoekgebied, een bijzondere vorm van XXL-logistiek. Deze witte raven worden gedefinieerd als logistieke partijen die veelal zoeken naar kavels met een omvang van meer dan 10 hectare en geen binding hebben met de regio. Dit wil zeggen dat het zoekgebied regio- en zelfs landgrensoverschrijdend is (bijvoorbeeld de Benelux en Duitsland).

2.2 Afwegingskader

Indien zich een ‘witte raaf’ aandient, biedt de huidige provinciale Omgevingsverordening voldoende mogelijkheden om hier desgewenst ruimte aan te bieden. Waar deze kans zich voordoet, en de wenselijkheid daarvan vaststaat, dan biedt artikel 2.10, lid 2 deze mogelijkheid. In dit artikel staat namelijk:

Als een ontwikkeling niet past binnen het vigerende Regionaal programma werklocaties, kan een bestemmingsplan vooruitlopend op de eerstvolgende actualisatie een nieuw bedrijventerrein of de uitbreiding van een bestaand bedrijventerrein toch mogelijk maken onder de volgende voorwaarden:

1. *er wordt voldaan aan de eisen van de Ladder voor duurzame verstedelijking;*
2. *er heeft aantoonbaar regionale afstemming plaatsgevonden over deze ontwikkeling, en*
3. *Gedeputeerde Staten stemmen in met deze ontwikkeling.*

Wanneer regio en de provincie de wenselijkheid van een dergelijke ontwikkeling hebben bevestigd, dan zullen gemeente en provincie een maximale inspanningsverplichting leveren om procedureel deze ontwikkeling zo snel mogelijk te faciliteren.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2330
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	13
Omschrijving	HAMERSTUK Z/21/380997 Aanvragen suppletie-uitkering explosieven (OCE) i.r.t. het project aan de Kerkstraat 21 in Zevenaar

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z04A6FAB7
EE*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Aanvragen suppletie-uitkering explosieven (OCE) i.r.t. het project aan de Kerkstraat 21 in Zevenaar.
Zaaknummer	Z/21/380997
Documentnummer	INT/21/1007088
Portefeuillehouder	Lucien van Riswijk
Portefeuille	Openbare Orde en Veiligheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	Jos Steenhuis & Brenda van der Meer / afdeling RO
Telefoon	0316 595 384
E-mail	j.steenhuis@zevenaar.nl / b.vandermeer@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Bij het uitvoeren van het project Kerkstraat 21 in Zevenaar is een onderzoek uitgevoerd naar niet-gesprongen explosieven. Er zijn geen explosieven gevonden noch geruimd. De gemeente is verantwoordelijk voor toetsen van het onderzoek en voor het eventueel ruimen van explosieven. Vanaf 2015 kunnen alle gemeenten in geval van opsporing en ruiming van explosieven een bijdrage van 70% in de kosten ontvangen door het indienen van een raadsbesluit bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK). De regeling is ook van toepassing als de gemaakte kosten voor de werkzaamheden door derden – in dit geval de initiatiefnemer – zijn gemaakt. De initiatiefnemer heeft verzocht de rijksbijdrage in de kosten aan te vragen. De mogelijkheid voor het ontvangen van een suppletie-uitkering is beperkt tot de werkelijk gemaakte kosten. In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld om 70% van de kosten te verhalen bij het Ministerie van BZK. De overige kosten zijn voor rekening van de initiatiefnemer.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. In te stemmen met het aanvragen van een suppletie-uitkering voor het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog ter compensatie van de door initiatiefnemer werkelijk gemaakte kosten van € 180.962,67 uit het Gemeentefonds bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

3. Waarom naar de raad

De raad is het bevoegd gezag om de suppletie-uitkering aan te vragen bij het Ministerie van BZK.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het doel en resultaat is om 70% van de door de initiatiefnemer gemaakte kosten te kunnen verhalen bij het Ministerie van BZK. De overige 30% blijven voor rekening van de initiatiefnemer.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Een raadsbesluit in het kader van opsporen en ruimen van explosieven moet vóór 1 april 2021 bij het Ministerie van BZK ingediend zijn.

Een raadsbesluit zoals het nu voorligt kan slechts eenmaal per jaar bij het Ministerie van BZK ingediend worden. Het raadsbesluit moet vóór 1 april zijn ingediend. Verzoeken die na deze datum worden

ingediend, worden meegenomen in het volgende jaar. Aangezien de totale kosten nu inzichtelijk zijn, kan het raadsbesluit vóór 1 april 2021 ingediend worden.

1.2 De overige 30% van de kosten betaalt de initiatiefnemer in relatie tot het project Kerkstraat 21 in Zevenaar.
De kosten zijn gemaakt in het kader van het project Kerkstraat 21 in Zevenaar. Het betreft projectkosten. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de overige 30% van de kosten.

1.3 In het kader van dit project (noch andere projecten) worden er geen nieuwe explosieven meer verwacht.
Er worden geen nieuwe vondsten van explosieven verwacht in het project Kerkstraat 21 in Zevenaar. De definitieve kosten voor het opsporen van explosieven zijn inzichtelijk en hiervoor kan nu de suppletie-uitkering worden aangevraagd.

Alternatieven
1.1 Als er geen suppletie-uitkering explosieven wordt aangevraagd of niet wordt uitgekeerd, dan zijn de kosten voor de initiatiefnemer.
Om 70% van de gemaakte kosten terug te krijgen, is een raadsbesluit nodig. Zonder raadsbesluit kan er geen suppletie-uitkering worden toegekend. De gemeente ontvangt dan geen vergoeding van de gemaakte kosten en kan deze dan ook niet uitkeren aan de initiatiefnemer.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Zodra het raadsbesluit is genomen, kan de suppletie-uitkering worden aangevraagd vóór 1 april 2021. In de jaarrekening 2021 zal zowel de ontvangst van het bedrag als de doorverstrekking aan de initiatiefnemer worden verantwoord.

7. Klimaat en duurzaamheid
n.v.t.

8. Communicatie
- Na besluitvorming in het college en de raad wordt het verzoek vóór 1 april 2021 ingediend per e-mail via regelingen@minbzk.nl. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage volstaat de toezending van het raadsbesluit, waarin de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven zijn opgenomen. Er hoeft geen verdere onderbouwing te worden overlegd.
- Initiatiefnemer wordt op de hoogte gebracht van dit voorstel.

9. Kosten, baten en dekking
De totale kosten van de opsporing van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog voor dit project bedragen € 180.962,67: De bijdrage van het ministerie van BZK in deze kosten bedraagt 70%. Voor de aanvraag bij het Ministerie van BZK is het noemen van het totaalbedrag excl. BTW voldoende. Bovenstaande kosten zijn door de initiatiefnemer voorgefinancierd.

10. Bijlagen
n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Suppletie-uitkering OCE Kerkstraat 21 te Zevenaar
Zaaknummer	Z/21/380997
Documentnummer	INT/21/1007088

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

1. er in de gemeente Zevenaar een procedure voor een projectomgevingsvergunning is doorlopen welke inmiddels onherroepelijk is;
2. er op het betreffende perceel nog niet eerder een explosievenonderzoek heeft plaatsgevonden;
3. initiatiefnemer voor het betreffende perceel onderzoek heeft laten uitvoeren naar niet-gesprongen explosieven in het kader van het project Kerkstraat 21 in Zevenaar;
4. de kosten van het explosievenonderzoek € 180.962,67 exclusief BTW bedragen;
5. in het Gemeentefonds de mogelijkheid is opgenomen om een suppletie-uitkering explosieven aan te vragen voor 70% van de gemaakte kosten;
6. alleen door middel van een raadsbesluit suppletie uit het Gemeentefonds op grond van de Bommenregeling kan worden aangevraagd;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

gelet op artikel 108, eerste lid en artikel 147, tweede lid van de Gemeentewet en het bepaalde in de 'Bommenregeling',

besluit:

1. In te stemmen met het aanvragen van een suppletie-uitkering voor het opsporen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog ter compensatie van de door initiatiefnemer werkelijk gemaakte kosten van € 180.962,67 uit het Gemeentefonds bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	2334
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	24 maart 2021
Agendapunt	14
Omschrijving	HAMERSTUK Z/21/380721 Beleidsplan Inburgering

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	24 maart 2021

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 24 maart 2021.

*Z04A6142E
54*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Beleidsplan Inburgering 2022-2025
Zaaknummer	Z/21/380721
Documentnummer	INT/21/1006847
Portefeuillehouder	B. Elfrink
Portefeuille	Inburgering
Behandelend ambtenaar/afdeling	R. Boenink, afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	0316-595429
E-mail	r.boenink@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Wij stellen u voor het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 vast te stellen. Op 1 januari 2022 treedt naar verwachting de nieuwe Wet Inburgering in werking. De gemeente krijgt de regie op de inburgering. Het Beleidsplan Inburgering geeft hiervoor de kaders, ambities en doelstellingen weer.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 als beleidskader voor de nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Het vaststellen van de kaders voor beleid is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Met het vaststellen van voorliggend beleidsplan stelt de raad beleidskaders vast voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering waarin de gemeente de regie over de inburgering krijgt en daarmee ook nieuwe wettelijke taken krijgt.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Doel van het beleid is dat inburgeraars vanaf het moment dat zij in de gemeente wonen actief aan de slag gaan met inburgeren, taal, participatie en werk. Het beoogde resultaat is vervolgens een goede integratie en inburgering van inburgeraars, het meedoen aan de samenleving en het bevorderen van (financiële) zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Het Beleidsplan Inburgering sluit aan bij de Beleidsvisie Sociaal Domein.

De gemeente Zevenaar heeft de 'Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023' vastgesteld. Deze beleidsvisie is een visie op hoofdlijnen voor het brede sociale domein en is een paraplu voor de diverse beleidsplannen. In het Beleidsplan Inburgering staat dat inburgeraars kansen moeten hebben om zich te ontwikkelen en mee te doen in de maatschappij. Deze visie sluit aan bij de beleidsvisie van het Sociaal Domein, waarin een van de leidende principes is dat we kwetsbare inwoners helpen om zelfstandig mee te doen in de maatschappij.

1.2 In het nieuwe inburgeringsstelsel krijgt de gemeente nieuwe wettelijke taken om uit te voeren.
Alle gemeenten krijgen met de invoering van de nieuwe Wet Inburgering weer de regie op de inburgering. De gemeente wordt onder andere verantwoordelijk voor het afnemen van een brede intake wanneer inburgeraars in de gemeente komen wonen, de inkoop van de leerroutes en het zorgen voor casusregie. Verder ligt de focus op duale trajecten waarin het leren van taal en participatie (vrijwilligerswerk, stage, werkervaringsplek, werk) gecombineerd worden.

Een van de huidige taken van de gemeente voor inburgering is de huisvesting van statushouders (inburgeraars). Deze taak blijft ook met ingang van de nieuwe wet bestaan. Er ligt op dit moment een grote uitdaging bij alle gemeenten en woningcorporaties om aan de wettelijke taakstelling voor huisvesting te voldoen. Enerzijds, omdat de taakstelling voor 2021 nagenoeg verdubbeld is ten opzichte van 2020. Anderzijds, omdat deze opgave bemoeilijkt wordt door de krappe woningmarkt en de Corona-crisis. Dit vraagt om een aparte discussie, ook landelijk, waar niet meteen een concrete oplossing voor is. De voorliggende nota staat hier los van; het gaat hier om de inburgering in de samenleving van mensen die vanaf 2022 in de gemeente Zevenaar komen wonen.

1.3 De Participatieraad Zevenaar en de Cliëntenraad van de RSD hebben advies gegeven.
De Participatieraad Zevenaar en de Cliëntenraad van de RSD zijn betrokken en hebben beide een positief advies gegeven op het Beleidsplan Inburgering. De opmerkingen die zij gedaan hebben zullen wij in de verdere voorbereiding en uitvoering van de nieuwe wet meenemen. De adviezen en onze reactie zijn bijlagen bij dit raadsvoorstel.

Alternatieven
Voor de uitvoering van de Wet Inburgering is een beleidskader nodig. Er is geen alternatief.

Een kanttekening moet gemaakt worden over de invoeringsdatum van de nieuwe wet. Deze staat gepland voor 1 januari 2022. Mocht deze datum door het rijk onverhoopt aangepast worden, dan heeft dit in principe geen gevolgen voor de inhoud van het voorliggende beleidsplan. De wet is namelijk in 2020 door de Tweede en Eerste Kamer vastgesteld, waarmee de hoofdlijnen van de wet niet zullen veranderen.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Met het beleidsplan gaat het college aan de slag en stelt een uitvoeringsagenda op, in samenspraak met de betrokken organisaties. De voortgang op de doelstellingen uit het beleidsplan worden gerapporteerd in de reguliere planning- en control cyclus.

7. Klimaat en duurzaamheid
Extra inspanningen om inburgeraars meer kansen te geven op een goede integratie in de samenleving en (financiële) zelfstandigheid is een duurzame investering in onze inwoners.

8. Communicatie
Na vaststelling van het beleidsplan publiceren wij deze. Betrokken organisaties ontvangen het vastgestelde beleidsplan.

9. Kosten, baten en dekking
We voeren de nieuwe wet uit binnen de bestaande en bovenstaande financiële kaders en budgetten. We volgen deze financiële ontwikkelingen en rapporteren hierover in de planning en control cyclus.

Voor uitvoering van de wet ontvangen gemeenten verschillende budgetten. Naast de invoeringskosten (incidenteel € 86.575 om de nieuwe wet voor te bereiden), en de structurele uitvoeringskosten (in 2022

€ 127.101 voor o.a. inzet van personeel voor de brede intake, voortgangsgesprekken, beleid, etc.) krijgt de gemeente via een specifieke uitkering middelen voor de inburgeringsvoorzieningen waaronder de leerroutes en maatschappelijke begeleiding. In de berekening van dit budget gaat het rijk uit van een gemiddeld bedrag van € 12.713 per asielmigrant en € 590 per gezinsmigrant voor de totale looptijd van de inburgering (inburgeraars krijgen wettelijk drie jaar de tijd om in te burgeren).

Echter, er zijn zorgen over de hoogte van het budget voor de inburgeringsvoorzieningen, of dit voldoende is. Dit maakt dat we naast de te ontvangen middelen voor de inburgeringsvoorzieningen, ook moeten onderzoeken of andere bestaande budgetten hiervoor ingezet kunnen worden. Een van de opties die mogelijk onderzocht kan worden is de inzet van het re-integratiebudget van de Participatiewet. Het re-integratiebudget wordt nu ook al deels voor inburgeraars ingezet, aangezien dit een van de huidige doelgroepen van de RSD is.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/21/1008415	Beleidsplan Inburgering
2.	INK/21/1007433	Advies van de Participatieraad Zevenaar
3.	UIT/21/1007436	Bestuurlijke reactie op advies van de Participatieraad Zevenaar
4.	INK/21/1008249	Advies van de Cliëntenraad van de RSD
5.	UIT/21/1007584	Bestuurlijke reactie op advies van Cliëntenraad van de RSD

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Beleidsplan Inburgering
Zaaknummer	Z/21/380721
Documentnummer	INT/21/1006847

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende

- de kader stellende rol van de gemeenteraad;
- de komst van de nieuwe Wet Inburgering per 1 januari 2022;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

besluit:

1. Het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 als beleidskader voor de nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Beleidsplan Inburgering

2022 - 2025

ZEVENAAR

Inhoud

Inleiding 3

1. Het huidige stelsel 4

2. De nieuwe wet 7

3. Ambitie en doelstellingen 9

3.1.1. Ambitie 1 Meer inburgeraars werken 10

3.1.2. Ambitie 2 Meer inburgeraars doen mee in de maatschappij 10

3.1.3. Ambitie 3 Meer regie voeren op de inburgering 11

4. Wat gaan we doen? 11

5. Kaders en randvoorwaarden 15

CONCEPT

Lijst met afkortingen:

AZC	Asielzoekerscentrum
BI	Brede Intake
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
KNM	Kennis van de Nederlandse Maatschappij
MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
PIP	Persoonlijk plan Inburgering en Participatie
PVT	Participatieverklaringstraject
RSD	Regionale Sociale Dienst de Liemers

Inleiding

Gemeente Zevenaar krijgt naar verwachting per 1 januari 2022 de regie op de inburgering van inburgeraars. Doel van de nieuwe wet is dat inburgeraars vanaf het moment dat zij in de gemeente wonen actief aan de slag gaan met inburgeren, taal, participatie en werk. Dit is een belangrijke basis voor het meedoen aan de samenleving en het bevorderen van (financiële) zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Wij willen ons als gemeente inzetten voor een goed integratiebeleid. Inburgeraars hebben een status om in Nederland te verblijven en vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid willen wij deze mensen goed opvangen. Inburgeren betekent niet alleen de taal leren, participeren en werken maar ook 'landen' in de omgeving waar ze wonen. Het betekent dat mensen kennis maken met activiteiten en een netwerk opbouwen waarin zij hun plek weten te vinden. Om dit te bereiken is inzet en samenwerking nodig van iedereen, want alleen met de inzet van iedereen bieden we inburgeraars een basis voor inburgering. Dat wil zeggen: je thuis voelen in je eigen buurt of dorp.

Inburgeraars zijn personen die op grond van de Wet inburgering inburgeringsplichtig zijn. Dat zijn asielstatushouders en hun (nareizende, meerderjarige) gezinsleden, gezinsmigranten en overige migranten. Inburgeraars zijn niet de arbeidsmigranten die op basis van een (tijdelijke) werkvergunning in Nederland werken. In dit beleidsplan gebruiken we de term inburgeraars en daar waar nodig maken we een onderscheid in de groep asielstatushouders en de gezins- en overige migranten.

Opstellen van beleidsplan met verschillende lokale en (sub-) regionale partijen en organisaties
Voor het opstellen van dit beleidsplan is met een aantal organisaties gesproken, waaronder Vluchtelingenwerk en RSD de Liemers. Zij hebben meegedacht en input gegeven voor de inhoud van dit beleidsplan. Ook hebben we een aantal malen met ervaringsdeskundige inburgeraars gesproken. Zij weten als geen ander met welke knelpunten en obstakels zij tijdens hun inburgering te maken hebben (gehad). We hebben hun ervaringen meegenomen en dit getoetst aan het beleid en de toekomstige uitvoering van de nieuwe wet.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 gaan we in op het huidige inburgeringsstelsel. We zoomen in op de gebreken van het huidige stelsel, de taakstelling huisvesting en de verwachte omvang van de groep asielstatushouders en gezins- en overige migranten en de organisaties die nu een rol hebben bij de inburgering. Vervolgens gaan we in hoofdstuk 3 in op de nieuwe wet en de veranderingen die dit voor inburgeraars en de gemeenten meebrengt en de relatie van de nieuwe wet met andere beleidsterreinen. In hoofdstuk 4 bespreken we de ambities en de doelen en resultaten die we als gemeente willen bereiken. In het daaropvolgende hoofdstuk werken we uit wat we moeten doen om de gestelde doelen en resultaten te bereiken. We sluiten af met hoofdstuk 6 waarin de financiën en de randvoorwaarden voor de uitvoering van de wet zijn verwoord.

CONCEPT

1. Het huidige stelsel

In het huidige stelsel moeten inburgeraars zelf hun inburgering regelen. Zij sluiten voor het volgen van de taal- en inburgeringslessen een lening bij DUO af waarmee zij dit bekostigen. Vervolgens moeten inburgeraars zelf hun taal- en inburgeringslessen regelen. Uit de praktijk blijkt dat dit vaak te hoog gegrepen is en een te groot beroep op de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de inburgeraar doet.

Gevolgen
Dit heeft een aantal gevolgen: veel inburgeraars zijn aan het einde van hun inburgeringstermijn de taal onvoldoende machtig en slagen niet voor hun examen waarmee zij een schuld bij DUO hebben. Door het onvoldoende beheersen van de taal slagen zij er niet altijd in om een plek op de arbeidsmarkt te verwerven. Dit leidt in veel gevallen tot eenzaamheid, isolatie en psychische problemen.

Daarnaast begeeft zich op de 'markt' van taalaanbieders een aantal malafide aanbieders. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van het taalonderwijs. Dit zijn belangrijke redenen voor het Kabinet om de nieuwe Wet inburgering te introduceren.

Effectiviteit huidig inburgeringsstelsel
Vanuit de landelijke overheid is onvrede over de effectiviteit van het huidige inburgeringsstelsel zoals dat in 2013 is ingevoerd. Uit onderzoeken en evaluaties wordt duidelijk dat veel inburgeraars, ondanks alle inspanningen, onvoldoende de taal beheersen, langdurig bijstandsafhankelijk zijn en onvoldoende de weg weten in de Nederlandse samenleving. Het huidige systeem is niet stimulerend en motiverend ingericht. Om het zekere voor het onzekere te nemen schrijven inburgeraars zich soms op een lager taalniveau in. Hierdoor slagen zij wel, maar blijven veel talenten en kansen onbenut.

Het Kabinet heeft in het regeerakkoord van 2017 aangekondigd dat de effectiviteit en doelmatigheid van het inburgeringsstelsel moet worden verbeterd. Het uiteindelijke doel is dat inburgeraars zo snel mogelijk meedoen in de Nederlandse maatschappij, het liefst door betaald werk.

Het bovenstaande gaat over het huidige inburgeringsstelsel. De huidige basistaken van de gemeente voor deze groep mensen zijn:
- Verzorging van passende huisvesting;
- Bieden van maatschappelijke begeleiding (al dan niet door externe partij);
- Aanbieden van het Participatieverklaringstraject;
- Taken in het kader van werk & inkomen (door RSD de Liemers).

De huidige taken van de gemeenten op het inburgeringsterrein zijn beperkt. Dit betekent dat de gemeente op dit moment weinig regie heeft op de inburgering en geen middelen of mogelijkheden heeft om de inburgering effectiever en efficiënter te organiseren. Ook heeft de gemeente, in het kader van de huidige wet, vrijwel geen mogelijkheden om inburgeraars te ondersteunen, te motiveren of hen aan te spreken op hun verantwoordelijkheden. Dit verandert met de komst van de nieuwe wet. De gemeente krijgt dan de regie op de inburgering en staat aan het roer. De gemeente kan de effectiviteit en doelmatigheid van de inburgeringsketen positief beïnvloeden omdat zij de middelen en mogelijkheden krijgt om hier een actief aan bij te dragen.

CONCEPT

1.2 Analyse van de situatie van gemeente Zevenaar

Alle Nederlandse gemeenten huisvesten inburgeraars met een verblijfsvergunning. De voormalige gemeente Zevenaar had sinds 1994 een ontheffing van deze taakstelling, vanwege de huisvesting van het aanmeldcentrum van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Op basis van de huidige Woningwet zijn alle gemeenten verplicht om invulling te geven aan de taakstelling voor de huisvesting van inburgeraars.

Met ingang van 1 januari 2017 kreeg de voormalige gemeente Zevenaar weer een taakstelling voor de huisvesting van inburgeraars. De voormalige gemeente Rijnwaarden heeft de taakstelling altijd al gehad. In de praktijk betekent dit dat vanaf 2017 en 2018, na de herindeling, de infrastructuur voor de huisvesting en begeleiding van inburgeraars weer opgebouwd moest worden.

1.3 Taakstelling en omvang van de doelgroep

Gemeenten krijgen van het Rijk een halfjaarlijkse taakstelling opgelegd voor de huisvesting van asielstatushouders. De gemeente moet ervoor zorgen dat mensen met een verblijfsvergunning woonruimte krijgen. Hiervoor overlegt de gemeente met de woningcorporaties waarbij een beroep wordt gedaan op de sociale huurwoningen. Gezien het huidige gebrek aan sociale huurwoningen is dit voor gemeente en woningcorporaties een uitdaging.

Onder het aantal te huisvesten statushouders bevindt zich een grote groep kinderen (niet inburgeringsplichtig) en nareizigers (gezinsherenigers). Op basis van de ervaring is van het totaal aantal te huisvesten statushouders ongeveer 65% inburgeringsplichtig. In onderstaande tabel is de verwachtte taakstelling van 2021 opgenomen.

Gemeente	Taakstelling 1e halfjaar 2021	Taakstelling 2021[1]	Inburgering plichtig 1e half jaar 2021 (schatting)
Zevenaar	34	68	22

Ter illustratie van de aantallen gehuisveste statushouders en binnengekomen gezinsmigranten is in onderstaande tabel een overzicht van 2019 en 2020 opgenomen. In deze tabel wordt een onderscheid gemaakt in asielstatushouders en gezins- en overige migranten. De gemeente heeft voor deze groepen een verschillende aanbodplicht. Dit wordt op pagina 8 bij de tabel aanbodplicht nader toegelicht.

	2019	2019	2020	2020
	Asiel statushouder	**Gezinsmigrant**	**Asiel statushouder**	**Gezinsmigrant**
Zevenaar	41	11	24	3

De bij de huidige inburgering betrokken partijen zijn:

- Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD). Een groot aantal inburgeraars ontvangt een bijstandsuitkering. Zij worden voor hun participatie en re-integratie naar werk begeleid door de RSD. Vanaf 2018 is de opdracht aan de RSD geïntensiveerd als het gaat om de begeleiding aan inburgeraars. Er zijn klantmanagers specifiek voor deze doelgroep aangetrokken en er zijn projecten gestart zoals Liemers Perspectief en de VCA-training. Met deze projecten worden

1 De taakstelling voor de tweede helft van 2021 is nog niet bekend. Deze wordt door het Rijk in april 2021 bekend gemaakt aan de gemeenten. Vooralsnog zijn wij ervanuit gegaan dat de taakstelling in de tweede helft van 2021 gelijk is aan die van de eerste helft van 2021.

CONCEPT

uitkeringsgerechtigde inburgeraars actief ondersteund. Ondanks deze inspanningen blijft het lastig voor veel inburgeraars om een baan te vinden en te houden.

- Vluchtelingenwerk biedt maatschappelijke begeleiding. Als vluchtelingen van een asielzoekerscentrum naar een gemeente verhuizen, komt er veel op hen af. Dit zijn bijvoorbeeld zaken zoals: het regelen van zaken rondom basisvoorzieningen voor gezondheidszorg, toeslagen, woningzaken en onderwijs. De vrijwillige maatschappelijk begeleider helpt de inburgeraar zijn/haar weg te vinden in de gemeente en leert hem/ haar de geschreven en ongeschreven regels van de samenleving kennen. Het opbouwen van een sociaal netwerk en werken aan sociale zelfredzaamheid zijn hierin belangrijk.
- Maatschappelijke organisaties zoals Caleidoz en Kunstwerk. Deze organisaties hebben een functie bij activiteiten gericht op welzijn en welbevinden en het informele en non-formele taalonderwijs[2] voor statushouders. Bij het informele taalonderwijs worden inwoners van de gemeenten in hun taalverwerving groepsgewijs getraind door vrijwilligers. Het non-formele taalonderwijs bestaat uit de ondersteuning door taalmaatjes of taaltafels. Een kenmerk van het informele taalonderwijs is dat er sprake is van een op een ondersteuning. Alle vormen van taalondersteuning, formeel-informeel en non-formeel, zijn ondersteunend aan elkaar en zorgen ervoor dat de taal geleerd in de formele lesomgeving op verschillende manieren geoefend en in de praktijk gebracht wordt. Deze organisaties hebben dan ook een belangrijke rol in het leren van de taal.

1.4 Wat hebben we opgehaald?

Voor dit beleidsplan hebben we gesproken met een aantal vrijwillige en professionele organisaties zoals Vluchtelingenwerk, RSD de Liemers, Caleidoz en Kunstwerk. Zij houden zich bezig met begeleiding en activiteiten van asielstatushouders. Uit een aantal werksessies is duidelijk geworden dat de onderlinge samenwerking en afstemming van de dienstverlening verbeterd kan worden en aandacht nodig heeft.

Zo is niet altijd duidelijk wat de ander doet en biedt aan dienstverlening. Meer afstemming is gewenst. Er wordt samengewerkt maar deze (netwerk-)samenwerking kan verbeterd worden door de begeleiding en producten beter op elkaar af te stemmen, kennis te hebben van elkaars producten en dienstverlening, informatie en kennis met elkaar te delen, actief de samenwerking te zoeken en statushouders naar elkaar door te verwijzen. Regie op de keten van organisaties is nodig. Organisaties ervaren dat casusregie voor statushouders gewenst is en dat er op dit moment nog onvoldoende sprake is van een integrale begeleiding.

Uit gesprekken met ervaringsdeskundige statushouders komt duidelijk naar voren dat zij behoefte hebben aan een casusregisseur: een vaste contactpersoon waar zij tijdens hun inburgeringsperiode op terug kunnen vallen, hen begeleidt en de weg wijst bij knelpunten of problemen. Zij vertellen dat zonder hulp of begeleiding het moeilijk is hun plek in de lokale samenleving te vinden en dat het lastig is een netwerk op te bouwen. Volgens hen is een netwerk van mensen (en organisaties) noodzakelijk om goed de taal te oefenen, in te burgeren en werk te vinden. Vooral taal oefenen met buren, kennissen, vrijwilligers of taalmaatjes wordt door hen als belangrijk ervaren. Op deze manier kan het geleerde in de praktijk geoefend worden.

[2] Informeel taalonderwijs: onbedoeld leren, in een georganiseerde leersetting of daarbuiten
Non-formeel taalonderwijs. Georganiseerd leren, minder gestructureerd en systematisch in vergelijking met formeel leren. Het is niet gericht op het behalen van een erkend diploma of certificaat.

CONCEPT

2. De nieuwe wet

Met de komst van de nieuwe wet Inburgering worden gemeenten verantwoordelijk voor de begeleiding van inburgeraars. Het doel is dat zij zo snel mogelijk mee kunnen doen in de samenleving naar vermogen, het liefst via betaald werk. Met de nieuwe wet wordt tegemoetgekomen aan een belangrijk kritiekpunt op het huidige stelsel, namelijk het ontbreken van samenhang tussen inburgeren en meedoen. Hier ligt een belangrijke verbinding tussen de nieuwe Wet inburgering en de Participatiewet.

Met de invoering van de wet worden gemeenten verantwoordelijk voor de volgende onderwerpen:

1. *De brede intake – een snelle start*
   Inburgeraars starten na huisvesting in de gemeente zo snel mogelijk met hun inburgering. De gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van een brede intake waarmee zij inzicht krijgt in de achtergrond en behoeften van de inburgeraars, hun gezinssituatie, leer- en werkervaring, de resultaten van de leerbaarheidstoets en participatiemogelijkheden, enz.

2. *Persoonlijk plan inburgering en Participatie - resultaatverplichting*
   Op basis van de brede intake wordt een persoonlijk Plan inburgering en Participatie (PIP) opgesteld. Dit plan bevat afspraken over verschillende onderdelen die van belang zijn voor de inburgering, waaronder het leren van de taal in combinatie met (vrijwilligers-)werk, deelname aan het Participatieverklaringstraject, de maatschappelijke begeleiding en de instroom in één van de leerroutes. De afspraken in het PIP worden opgenomen in een beschikking en zijn niet vrijblijvend. De afspraken zijn ook gekoppeld aan de verplichtingen vanuit de Participatiewet. De gemeente monitort en handhaaft de voortgang en houdt hiervoor gesprekken met de inburgeraar.

3. *Verhogen van de taal-eis naar B1-niveau en drie leerroutes - betere startpositie*
   Met het verhogen van de taal-eis wordt de inburgeraar gestimuleerd om het hoogst mogelijke taalniveau, in plaats van het meest passende taalniveau te behalen. Een taalniveau op B1 zorgt voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. Er zijn drie leerroutes: de Onderwijs, B1 en Zelfredzaamheidsroute, zie onderstaand kader voor een toelichting. De gemeente koopt deze routes in. Zie hiervoor punt 5.

De leerroutes
B1-route, ook wel de reguliere inburgeringsroute, is gericht op het bereiken van een eenvoudig taalniveau in combinatie met participatie op basis waarvan men zich kan redden op de arbeidsmarkt.

De onderwijsroute is bedoeld voor met name jonge inburgeraars. Zij kunnen na het volgen van een taalschakeltraject instromen in een MBO, HBO of WO-opleiding. Doel is het behalen van een Nederlands schooldiploma, waardoor de kansen op de arbeidsmarkt toenemen.

De zelfredzaamheidsroute, ook wel de Z-route, is bestemd voor de mensen voor wie de onderwijs- en B1-route buiten bereik ligt, bijvoorbeeld omdat zij niet gealfabetiseerd zijn. Deze route is gericht op maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid. Doel hierbij is dat iedereen zich in de (lokale) samenleving weet te redden, naast het leren van de taal.

In alle leerroutes is activering en participatie een expliciet doel. Dit kan op verschillende wijzen worden ingevuld.

CONCEPT

4. *Financieel ontzorgen van de inburgeraar - voorkomen van belemmeringen*
   Gemeenten zijn verplicht om de eerste zes maanden nadat een asielstatushouder in de gemeente is komen wonen, de statushouder financieel te ontzorgen. Dit betekent dat gedurende deze periode de vaste lasten op de uitkering worden ingehouden en overgemaakt aan de betreffende instellingen. In deze periode worden asielstatushouders begeleid in het financieel zelfredzaam worden.

5. *Inkoop leerroutes – inzet op kwaliteit onderwijs*
   Met de nieuwe wet worden de gemeenten verantwoordelijk voor de inkoop van het taalaanbod c.q. de leerroutes. De drie leerroutes zijn bedoeld om meer maatwerk en kwaliteit van taalonderwijs te bieden. Door de inkoop en monitoring bij de gemeente te beleggen, kan beter worden gestuurd op de kwaliteit van het aanbod.

6. *Hervorming in het examenstelsel - samenhang en integraliteit*
   Het huidige inburgeringsexamen bestaat uit een aantal modules gericht op taalvaardigheid en oriëntatie en kennis van de Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt. In de nieuwe wet krijgen de gemeenten de verantwoordelijkheid de modules in onderlinge samenhang en integraal aan te bieden. Dit moet de huidige versnippering en gebrek aan integraliteit tegengaan en de kwaliteit van taal en inburgering verhogen.

2.1 Aanbod

In de wet wordt een onderscheid gemaakt in twee groepen inburgeraars: asielstatushouders en gezins- en overige migranten[3]. Wat wij als gemeente moeten aanbieden verschilt per inburgeringsdoelgroep. Het verschil is dat de gezins- en overige migranten gehuisvest worden bij een partner. Zij maken een bewuste keuze om in Nederland te komen wonen, omdat hun Nederlandse partner hier bijvoorbeeld woont.

Aanbod	Asielstatushouders	Gezins- en overige migranten
Maatschappelijke begeleiding	X	
Ontzorging	X	
Begeleiding bij inburgering (intake, PIP, advies, voortgangsgesprekken)	X	X
Alfabetisering (voor zover opgenomen in het PIP)	X	
Een van de 3 leerroutes, incl. KNM	X	
MAP	X	X
PVT	X	X
In het PIP opgenomen afspraken over aanbod voor (andere) participatie-componenten	X	*[3]

2.2 Verbinding met andere beleidsterreinen

In de nieuwe wet is een nadrukkelijke verbinding gemaakt met de Participatiewet. Veel asielstatushouders ontvangen vanaf de huisvesting in de gemeente een bijstandsuitkering met de daaraan verbonden rechten en plichten. Deze verbinding betekent dat het vaststellen van het PIP in

3 Definitie asielstatushouders: houders van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28, van de Vreemdelingenwet 2000. Deze groep inburgeringsplichtigen wordt aangeduid als: asielstatushouders
Definitie gezins- en overige migranten: houders van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd zoals bedoeld in artikel 14, van de Vreemdelingenwet 2000, inburgeringsplichtig. Dit betreft onder andere personen die hier voor gezinshereniging of gezinsvorming zijn, bijvoorbeeld omdat zij een Nederlandse echtgeno(o)t(e) of partner hebben.
Uit memorie van toelichting Wet inburgering, 2020

overleg en afstemming met de RSD moet plaatsvinden. Dit bevordert duidelijkheid, transparantie en is de basis van een goede start van het inburgeringsproces van de asielstatushouder.

Er liggen ook verbindingen met beleidsterreinen zoals bijvoorbeeld onderwijs, sport, wonen, cultuur, gezondheid en armoede- en schuldenbeleid. Geredeneerd vanuit de leefwereld van de inburgeraar kunnen zij te maken krijgen met problemen op verschillende leefgebieden. Het is daarom zaak om goede verbindingen te leggen met deze beleidsterreinen om de inburgeraar zo goed mogelijk te ondersteunen.

3. Ambitie en doelstellingen

De gemeente Zevenaar heeft de 'Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023' vastgesteld. Het is een visie op hoofdlijnen voor het brede sociale domein waarin gewerkt wordt aan een samenhangend en integraal beleid. Hierbij sluiten we aan op de belevingswereld van de Zevenaarse inwoners en op de sociale structuren in onze gemeente.

De visie is gebaseerd op drie ambities:
- Wij doen (alleen) wat nodig is;
- Meer inwoners doen zo zelfstandig mogelijk mee aan de maatschappij;
- Meer inwoners in Zevenaar leven in een (sociaal) veilige omgeving.

Het beleidsplan dat voor u ligt valt onder de paraplu van het beleidsplan sociaal domein. In ons collegeprogramma 2018-2022 is het volgende opgenomen: 'We zetten ons er voor in dat nieuwe inwoners zo snel mogelijk kunnen beginnen met integreren en participeren. We doen dat samen met alle inwoners van onze gemeente. Integratie en participatie start direct bij de huisvesting van de vergunninghouder in onze gemeente. We doen hierbij ook een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de vergunninghouder'. Deze visie uit het collegeprogramma sluit naadloos aan op het doel van het nieuwe inburgeringsstelsel en bij de visie voor het sociaal domein.

3.1 Ambities inburgering

Meedoen, participeren en werken is de beste en snelste weg naar inburgering. Het doel is dat inburgeraars op een betere en snellere manier volwaardig meedoen aan de samenleving. Met de invoering van de nieuwe wet wordt de gemeente de regisseur van het integratie, werk-, inkomen- en participatiedossier.

Maar inburgeren betekent niet alleen de taal leren, participeren en werken maar ook 'landen' in de gemeente, de wijk, buurt of dorp. Het betekent dat mensen kennis maken met activiteiten zoals sport, vrijwilligerswerk, cultuur en een netwerk opbouwen waarin zij hun plek weten te vinden. Inburgeren gaat dus ook over sporten, meedoen in een koor of vrijwilliger worden bij de kinderboerderij. Om dit te bereiken is inzet en samenwerking nodig van alle professionele en vrijwilligersorganisaties én inwoners. Dit doet een appél op iedereen, want alleen met de inzet van iedereen bieden we inburgeraars een basis voor inburgering. Dat wil zeggen: je thuis voelen in je eigen buurt, dorp of wijk.

Hierbij is het belangrijk dat we uitgaan van de leefwereld van de asielstatushouder. De leefwereld van de statushouder houdt zich niet aan de systeemwereld waarin beleid en wetten afzonderlijk worden geformuleerd of organisaties zich op specifieke doelgroepen of problemen richten. In de leefwereld heeft de asielstatushouder te maken met bijvoorbeeld de gemeente, huisarts, school, lokale belastingen, toeslagen, de uitkering of werk. Uitgaan van de leefwereld betekent ook dat we beter in staat zijn om maatwerk te leveren. De vraag van de statushouder is hierin leidend en staat centraal.

CONCEPT

Het is een de uitdaging om de begeleiding van de asielstatushouder op integrale wijze op te pakken en te organiseren waarbij zo min mogelijk last wordt ervaren van de schotten in de systeemwereld.

Dit beantwoordt aan de drie ambities: doen wat nodig is, zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving en leven in een sociaal veilige omgeving. Dit wordt verder door-vertaald in de onderstaande drie ambities specifiek voor inburgering.

3.1.1. Ambitie 1 Meer inburgeraars werken

Doel 1: Minimaal 40% van de asielstatushouders die de leerroutes B1 of Z-route volgen, vindt binnen een periode van drie jaar duurzaam werk (dat wil zeggen gedurende zes maanden tegen minimaal 12 uur per week).

We richten ons op duurzame participatie (naar vermogen). De kortste weg naar werk is soms niet de meest duurzame weg naar werk. We sluiten aan bij de vaardigheden, belangstelling en vermogens van de statushouder en houden daarbij rekening met kansrijke beroepen en sectoren. Dit betekent maatwerk.

Resultaat: we maken inburgeraars werkfit
Op basis van een Brede Intake stellen we een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie op. Dit is een beschikking waarin de afspraken worden vastgelegd. Veel inburgeraars ontvangen een bijstandsuitkering. De verplichtingen uit de Participatiewet vormen een integraal onderdeel van de inburgeringsbeschikking. We zetten in op het tegelijkertijd leren van de taal, participatie en re-integratie. Kortom, we zetten in op duale trajecten. In hoofdstuk 5 gaan we nader in op de manier waarop we deze resultaten willen bereiken.

3.1.2. Ambitie 2 Meer inburgeraars doen mee in de maatschappij

Doel 2: Minimaal 80 % van de asielstatushouders doet binnen een periode van 2 jaar mee aan de lokale samenleving door actief te zijn door vrijwilligerswerk, het meedoen aan activiteiten, het volgen van (leerwerk) stages, opleiding, training of werk.

Doel 3: Minimaal 80% van de asielstatushouders slaagt binnen de periode van drie jaar voor hun inburgeringsexamen.

Meedoen, participeren en zelfredzaam zijn, zijn effectieve middelen om een aantal problemen te voorkomen. Meedoen, meetellen en gezien worden is voor iedereen belangrijk. Het stimuleert talenten, vaardigheden en competenties, bevordert de gezondheid en welbevinden en zorgt voor binding in buurten en een leefbare en veilige omgeving.

Resultaat: inburgeraars zijn actief en doen mee.
We stellen casusregisseurs aan die de inburgeraar actief begeleidt. Maatschappelijke organisaties en de RSD gaan aan de slag met de participatie van de statushouder. We ontwikkelen programma's en trajecten voor de inburgeraars. We monitoren op individueel niveau de voortgang van de leerroute en de kwaliteit van het taalonderwijs en ook de verbinding met de participatie onderdelen.

CONCEPT

3.1.3. Ambitie 3 Meer regie voeren op de inburgering

Doel 4: Een georganiseerde, effectieve en kwalitatief goede inburgeringsketen waarin het netwerk aan organisaties in ieder geval twee keer per jaar samen komt.

Een goed georganiseerde keten op zowel casusniveau als ketenniveau ondersteunt de inburgering van de individuele inburgeraars.

Resultaat: inburgeraars doorlopen met een beperkt aantal overdrachten de inburgering, hebben een vast contactpersoon en krijgen goede ondersteuning.
We zorgen voor begeleiding door een (dedicated) casusregisseur die de asielstatushouder volgt in het inburgeringsproces en zo nodig bijstuurt. Hierbij is aandacht voor alle leefdomeinen en worden indien nodig, andere professionals voor expertise of begeleiding ingeschakeld. Daarnaast werken we aan een effectieve procesregie op de keten van organisaties met als doel een goed werkende inburgeringsketen.

3.2 Nieuw inburgeringsstelsel

We willen in de periode van vier jaar op basis van de geformuleerde ambities, de doelen en resultaten bereiken. Dit biedt de mogelijkheid om de eerste effecten en resultaten van de nieuwe wet te volgen, te evalueren en nieuw beleid vorm te geven.

De Wet inburgering is een nieuwe wet en de gemeente moet ervaring opdoen met de werking en de inrichting van de inburgeringsketen. Dit betekent dat we de komende jaren data en ervaringscijfers verzamelen, de cijfers monitoren en op basis van data en ervaringen bepalen of deze doelstellingen haalbaar en realistisch zijn.

Uiteraard is het realiseren van deze doelstellingen afhankelijk van allerlei factoren, waaronder instroom, economische ontwikkelingen, inzet en draagvlak van inwoners en de mogelijkheden en inzet van de inburgeraar zelf. Voor het meten van deze doelstellingen richten we onze ICT-systemen in, volgen we de inburgeraar en voeren we gesprekken met onze partners om signalen op te pikken en daar waar mogelijk verbeteringen in de inburgeringsketen door te voeren.

4. Wat gaan we doen?

We willen dat statushouders zich thuis voelen binnen de gemeente en weinig belemmeringen hebben om snel met hun inburgering aan de slag te gaan. Gemeenten zijn nu al verantwoordelijk voor het zoeken naar passende huisvesting samen met woningcorporaties en worden verantwoordelijk voor de inrichting en organisatie van de inburgeringsketen. Dit doen we op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier waarbij we uitgaan van doorlopende programmalijnen of leerroutes, verplichte onderdelen uit de wet zoveel mogelijk combineren, en onnodige overdrachtsmomenten voorkomen. Hiervoor gaan we het volgende doen.

4.1 Uitvoeren van casusregie: volgen van de inburgeraar

We zetten gemeentelijke casusregisseurs in. Zij coördineren en volgen het inburgeringstraject van de statushouder. Dit start bij het eerste gesprek op het AZC en eindigt bij het afronden van de inburgering, in de regel na drie jaar. Bij de start is ook de samenwerking met het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) belangrijk voor een warme overdracht. De casusregisseur is de 'spin in het web' en overziet de stappen in het inburgeringsproces, en schakelt organisaties in als dat nodig is. Dit geldt ook bij problemen bijvoorbeeld op het sociaal domein, onderwijs of schulden. De casusregisseur heeft doorzettingsmacht en we kijken naar goede randvoorwaarden hiervoor. Na deze

CONCEPT

inburgeringsperiode wordt de casusregie afgebouwd en kan de statushouder een beroep doen op de reguliere dienstverlening van onze gemeente.

4.2.Uitvoeren van procesregie; regie op inburgeringsketen

De gemeente is opdrachtgever voor netwerkpartners en aanjager van te maken afspraken. De gemeente voert de regie op de samenwerking van de verschillende partijen van de inburgeringsketen, waaronder RSD De Liemers, Kunstwerk, Caleidoz en Vluchtelingenwerk. Een strakke procesregie zorgt voor een efficiënte en effectieve inrichting van de inburgeringsketen. De gemeente Zevenaar trekt hierin gezamenlijk op met de gemeenten Duiven en Westervoort om de sturing op de inburgeringsketen zo stevig mogelijk te maken.

4.3.Een goede start: directe start en maatwerk

De casusregisseur maakt in een zo vroeg mogelijk stadium contact met de statushouder. De casusregisseur voert een aantal gesprekken met de statushouder om een zo goed en compleet mogelijk beeld te krijgen van de (situatie en leerbaarheid) van de statushouder. De vragen 'wie ben je, wat kun je en wat heb je nodig' staan hierin centraal.

Daarnaast is hier ook ruimte om in te gaan op de gezondheidssituatie, trauma en psychische problemen en welke zorg hiervoor nodig is. De gesprekken leiden tot het PIP (persoonlijk plan inburgering en participatie) waarin o.a. de doelen, resultaten en de leerroute en het volgen van de PVT (participatieverklaringstraject) en de MAP (module arbeidsmarkt en participatie) is opgenomen. Het PIP (persoonlijk plan voor integratie en participatie) is een beschikking en wordt door de gemeente vastgesteld. Het is niet vrijblijvend en dit werkt twee kanten op: naar de asielstatushouder en de gemeente. We willen tijd hebben om de statushouder te leren kennen. Daarom willen we ook de maximale tijd van 10 weken gebruiken die de wet ons geeft om deze gesprekken te voeren en het PIP vast te stellen.

Ook voor de groep gezins- en overige migranten wordt een brede intake afgenomen en een PIP opgesteld. In het PIP wordt een advies over de te volgen onderwijsroute, de MAP en het PVT opgenomen. De casusregisseur kan wijzen op het gecontracteerde aanbod van de leerroutes. Het is echter aan de gezinsmigrant om dit advies op te volgen. De casusregisseur volgt de voortgang.

4.4. Een goede start: maatschappelijke begeleiding bij huisvesting en aankomst in gemeente

Tijdens de eerste periode van de huisvesting van de inburgeraar is maatschappelijke begeleiding noodzakelijk. Er moet immers veel geregeld en georganiseerd worden. Deze vorm van begeleiding wordt nu door Vluchtelingenwerk gegeven. We willen deze vorm van begeleiding continueren en hiervoor nieuwe prestatieafspraken maken.

4.5.Een goede start: financieel ontzorgen en begeleiden naar financiële zelfredzaamheid

Gedurende een periode van 6 maanden worden voor de bijstandsgerechtigde asielstatushouder de vaste lasten ingehouden op de uitkering en overgemaakt aan de desbetreffende organisatie. De RSD De Liemers verzorgt voor onze gemeente de uitkeringsverstrekking en het is dan ook de meest logische en efficiënte keuze om het financieel ontzorgen bij hen te beleggen. Inzet is om het proces van uitkeringen inhoudingen voor financieel ontzorgen zo goed mogelijk op elkaar aansluiten, zodat het risico op financiële problemen zo klein mogelijk wordt gehouden.

CONCEPT

Financieel ontzorgen betekent ook dat de asielstatushouders zo goed mogelijk financieel zelfredzaam gemaakt moeten worden door te leren omgaan met de Nederlandse wijze van beheren van geldzaken, betaalverkeer, banken en andere financiële instellingen (belastingdienst) en budgetteren. Hiervoor bieden we hen tijdens de eerste zes maanden een verplichte cursus 'omgaan met geld'. Daarbij leren statushouders ook wanneer en bij wie zij hulp en ondersteuning kunnen vragen als het niet lukt om overzicht en grip op de financiën te houden. Hierin ligt ook een rol weggelegd voor de maatschappelijke organisaties. Hierna is in principe de statushouder zelf verantwoordelijk voor zijn financiën. Maar in die gevallen waarin dat niet lukt, laten we niet los en zorgen we goede begeleiding. Daarnaast kan in uitzonderingsgevallen besloten worden om het inhouden van de vaste lasten voort te zetten om daarmee problematische (schulden)situaties te voorkomen.

4.6. Een goede start: zo vroeg en snel mogelijk starten met de inburgering; de Module Arbeidsmarkt Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject (PVT).

Asielstatushouders en gezins- en overige migranten zijn verplicht de MAP en het PVT te volgen. In de MAP oriënteert men zich op de arbeidsmarkt waarbij het doel is kennis te nemen van de (cultuur van de) Nederlandse arbeidsmarkt, kansrijke branches, de competenties en arbeidskansen inzichtelijk te krijgen door bijvoorbeeld de praktische inzet op de arbeidsmarkt door vrijwilligerswerk, stage, werkervaringsplekken of werk. Belangrijk is dat een zo vroeg mogelijk stadium gestart wordt met de bewustwording van de Nederlandse arbeidsmarkt, de verwachtingen en mogelijkheden. We bekijken of de RSD hier een rol in kan vervullen. De RSD kent tenslotte de lokale- regionale arbeidsmarkt.

De PVT is ook een verplicht onderdeel van de inburgering. Tijdens het PVT maken statushouders en migranten kennis met de Nederlandse kernwaarden; de rechten, plichten en fundamentele normen en waarden van de Nederlandse samenleving. We doen dit door het aanbieden van workshops en excursies. Kennismaken met lokale voorzieningen zoals het welzijnswerk van Caleidoz en de bibliotheek maakt hier onderdeel van uit. Deze waarden zijn belangrijk voor een goede start van de inburgering. De inburgeraar verklaart aan het einde van de PVT de Nederlandse normen, waarden en wetten te accepteren en te respecteren.

4.7. Voorkomen van eenzaamheid en isolatie

Inburgeren betekent je thuis voelen in de gemeente, de weg kennen, meedoen en een netwerk in buurt of dorp opbouwen. Dit gaat niet vanzelf en we zullen de statushouders hierin een steuntje in de rug geven. Dit doen we door afspraken te maken met onze netwerkpartners zoals Caleidoz, Kunstwerk of vrijwilligersorganisaties om actief de statushouder op te zoeken en hem te ondersteunen bij het opbouwen van een (persoonlijk) netwerk. Daarnaast zetten we in op taalmaatjes, waardoor er contact met een andere inwoner is en tegelijkertijd de taal geoefend kan worden.

In het voorjaar van 2021 start de gemeente met het project 'Samendoen'. Het project richt zich op de activering van ongeveer 20 statushouders uit de Liemers die een steuntje in de rug nodig hebben voor het leren van de taal en activering. Door deelname aan het project bouwen statushouders een netwerk op, leren ze de Nederlandse taal en gebruiken sneller kennen en nemen zij deel aan de (lokale) samenleving. De ervaringen en resultaten van dit project vormen een goede basis vormen de toekomstige participatie van statushouders.

CONCEPT

4.8. Uitgaan van vertrouwen en handhaven

De nieuwe wet vraagt van de statushouder inzet om zo snel mogelijk en op een volwaardige manier mee te doen in de Nederlandse samenleving. Deze inzet is niet vrijblijvend. De gemeente investeert in de begeleiding en spant zich in om de statushouder zo goed mogelijk te ondersteunen. We vertrouwen erop dat de statushouder een gelijke inzet heeft en investeert in zichzelf om een plek in de Nederlandse samenleving te verwerven. Alleen in het uiterste geval en wanneer dit onontkoombaar is bijvoorbeeld bij een grove schending van de afspraken treden we handhavend op en leggen een sanctie (boete) op.

4.9. Integraal werken en de verbinding maken met andere beleidsterreinen

Inburgering raakt vanuit de integrale visie een aantal beleidsterreinen. Dit betekent dat we in de komende periode de verbinding maken met onder andere het onderwijsbeleid, sport en cultuur, en minimabeleid.
In de nieuwe wet is een nadrukkelijke verbinding gemaakt met de Participatiewet. Veel asielstatushouders ontvangen vanaf de huisvesting in de gemeente een bijstandsuitkering, met de daaraan verbonden rechten en plichten. Deze verbinding betekent dat het vaststellen van het PIP in overleg en afstemming met de RSD moet plaatsvinden. Dit bevordert duidelijkheid, transparantie en is de basis van een goede start van het inburgeringsproces van de asielstatushouder.

4.10. Volgen en leren

We volgen per kwartaal een aantal prestatie-indicatoren die ons inzicht geven in het realiseren van de ambities. Op basis van deze indicatoren en de gesprekken met de statushouders en onze netwerkpartners evalueren we de voortgang en realisatie. Dit vormt de basis voor leren, aanpassen of bijstellen van de ambities en de inrichting van de inburgeringsketen. De casusregisseur legt relevante informatie over het traject vast in de hiervoor in gebruik zijnde applicaties. We vragen de RSD om per kwartaal managementinformatie te leveren over de in- en uitstroom van statushouders, de doelgroepindeling en de inzet van de participatie- en re-integratievoorzieningen. De gemeente moet daarnaast gegevens aanleveren bij DUO. DUO blijft verantwoordelijk voor vaststelling van de inburgeringsplicht en afname van taalexamens voor onder andere de B1-route.

4.11. Samenwerken voor een beter resultaat

De gemeente sluit aan bij de regionale inkoop binnen de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland van de leerroutes. De keuze voor deze gezamenlijke inkoop is gebaseerd op maatwerk, prijsstelling, directe en flexibele instroom en het bundelen van inkoopkracht. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat de leerroutes intensief taalonderwijs bieden en duaal van opzet zijn, dat wil zeggen dat de koppeling van werken en taal gemaakt wordt. We vragen dan ook uitdrukkelijk van de potentiële taalaanbieders om een koppeling te maken met de participatie-activiteiten van bijvoorbeeld de RSD. We werken zoveel als mogelijk met onze lokale of sub-regionale partners en organisaties en schalen op indien dat nodig is.

CONCEPT

5. Kaders en randvoorwaarden

Voor de uitvoering van de nieuwe wet gelden de volgende kaders en (rand-) voorwaarden.

5.1 Financiën

Voor de voorbereiding en voor de uitvoering van de nieuwe wet ontvangen gemeenten verschillende financiële middelen vanuit het rijk:

- Incidentele middelen voor de voorbereiding op de nieuwe wet (invoeringskosten)
- Structurele middelen voor de uitvoering (uitvoeringskosten)
- Middelen voor de inburgeringsvoorzieningen

5.2 Invoeringskosten

Gemeenten hebben in 2020 eenmalig een integratie-uitkering ontvangen om de nieuwe wet voor te kunnen bereiden. Denk aan het maken van kosten voor het werven en opleiden van medewerkers, voorbereiding van beleid, processen en communicatie.

5.3 Structurele uitvoeringskosten

Voor uitvoering van de wet ontvangen gemeenten via een integratie-uitkering van het gemeentefonds structurele financiële middelen. Hiervoor gelden geen bestedingsvoorwaarden. Het gaat hier met name om personele kosten voor uitvoering van de brede take, voortgangsgesprekken, handhaving, financieel ontzorgen, beleid en ondersteunende processen. De middelen worden onder de gemeenten verdeeld op basis van het aantal inwoners (78% van het totaalbedrag) en het aantal personen met een niet-westerse achtergrond (22%).

Gemeente	Invoerings-kosten	Uitvoerings-kosten 2022	Uitvoerings-kosten 2023
Zevenaar	€ 86.575	€ 127.101	€ 139.826

5.4 Inburgeringsvoorzieningen

Het budget voor de inburgeringsvoorzieningen is bedoeld voor de kosten van onder andere de leerroutes en maatschappelijke begeleiding. Dus voor de verschillende onderdelen die een inburgeringsplichtige moet afronden voor het behalen van de inburgering. Deze middelen worden vanuit het rijk via een specifieke uitkering verstrekt. Dit betekent dat deze uitkering ook voor dit doel verantwoord moet worden. In de berekening van het budget is het rijk uitgegaan van een gemiddeld bedrag van € 12.713 per asielmigrant en € 590 per gezinsmigrant voor de totale looptijd van de inburgering (inburgeraars hebben drie jaar de tijd om in te burgeren). De raming van de financiële middelen voor de inburgeringsvoorzieningen wordt voorlopig vastgesteld op basis van de prognose van het aantal inburgeringsplichtigen. Deze wordt vervolgens achteraf definitief bepaald op basis van de daadwerkelijke inburgeringsplichtigen.

	Asielmigranten	Gezins- en overige migranten
1. Leerroutes	€ 10.000	-
2. MAP	€ 136	€ 195
3. Maatschappelijke begeleiding	€ 1.944	-
4. PVT	€ 216	€ 216
5. Tolkvoorziening	€ 417	€ 179

CONCEPT

5.5 Financiële beheersbaarheid

We voeren de nieuwe wet uit binnen de bestaande financiële kaders en budgetten. De budgetten voor de uitvoeringskosten en de inburgeringsvoorzieningen zijn hierin leidend. We volgen deze financiële ontwikkelingen en rapporteren hierover in de planning en control cyclus. Dit betekent dat we kostenbewust zijn en de organisatie zo inrichten dat we tijdig afwijkingen in het budget en de realisatie zien aankomen, hierop anticiperen en, indien noodzakelijk, maatregelen nemen. Belangrijke hulpmiddelen hierbij zijn het bepalen van indicatoren en het ontwerpen van de gewenste managementinformatie. In deze managementinformatie worden in ieder geval de volgende zaken opgenomen: stand van zaken in realisatie van de doelen, bereikte resultaten tot dan toe, kostenontwikkeling en aangegane financiële verplichtingen in relatie tot beschikbare budget. Ook wordt gemonitord of inburgeraars op koers liggen voor behalen van de inburgering binnen de wettelijk gestelde termijn.

5.6 Casusregisseur(-s)

Een goede inburgering start met een (gemeentelijke) casusregisseur die samen met de inburgeraar vanaf de start het inburgeringstraject uitwerkt en uitzet. De basis voor een goede uitvoering van de wet is de casusregisseur: de spin in het web die het hele traject overziet, bijstuurt of aanpast. De functie is essentieel voor het bereiken van het gewenste eindresultaat. De casusregisseur(s) wordt bekostigd uit het budget voor de uitvoeringskosten.

5.7 Opdracht aan de RSD de Liemers

De RSD ondersteunt inburgeraars bij hun participatie en re-integratie. Deze opdracht blijft bestaan en wordt geïntensiveerd. De RSD de Liemers krijgt een rol bij het afstemmen van de verplichtingen uit het PIP en de Participatiewet. Op basis van de uitkomsten gaat de zij actief aan de slag met de participatie- en re-integratieactiviteiten. Dit wordt afgestemd met de taalaanbieder(-s) om het effect van het leren van de taal in combinatie met participatie of re-integratie zo optimaal mogelijk te laten zijn. De casusregisseur inburgering en de klantmanager van de RSD werken, ieder vanuit hun eigen functie en verantwoordelijkheid, nauw samen om de inburgeraar optimaal te ondersteunen bij hun inburgering.

Deze intensieve samenwerking moet leiden tot snellere en betere inburgering. Om dit te bereiken kan het nodig zijn om, naast de ontvangen vergoeding voor de structurele kosten van de inburgeringsvoorzieningen en uitvoering van de nieuwe Wet inburgering, andere bestaande budgetten hiervoor in te zetten.

Een van de opties die mogelijk onderzocht kan worden is de inzet van het re-integratiebudget van de Participatiewet. Het re-integratiebudget wordt nu ook al deels voor inburgeraars ingezet, aangezien dit een van de huidige doelgroepen van de RSD is.
Met betrekking tot het financieel ontzorgen krijgt de RSD de opdracht om gedurende een periode van zes maanden de vaste lasten in te houden op de uitkering van de bijstandsgerechtigde asielstatushouder. Tot slot kijken we naar een rol voor de RSD bij het uitvoeren van de MAP.

5.8 Maatschappelijke begeleiding

Tijdens de eerste periode van de huisvesting van de inburgeraar is maatschappelijke begeleiding noodzakelijk. Er moet immers veel geregeld en georganiseerd worden. Deze vorm van begeleiding wordt nu door Vluchtelingenwerk gegeven. We willen deze vorm van begeleiding continueren en hiervoor nieuwe prestatieafspraken maken.

CONCEPT

5.9 Verordening
Zodra de lagere wet- en regelgeving (besluit Inburgering) is vastgesteld, kan de gemeentelijke verordening worden opgesteld. De verordening wordt zo mogelijk in het derde kwartaal 2021 aan de gemeenteraad voorgelegd. De verordeningsplicht betreft onder andere het opnemen van regels rond handhaving.

5.10 Gegevensuitwisseling en AVG-proof werken
In de inburgeringsketen werken veel instellingen en organisaties die gegevens en informatie over inburgeraars met de gemeente uitwisselen. We toetsen deze uitwisseling aan de geldende beveiligings- en privacyrichtlijnen en richten het proces zo in dat we hieraan voldoen. Voor het geautomatiseerd uitwisselen van gegevens sluiten we verwerkingsovereenkomsten af met de betreffende organisaties.

5.11 ICT-programma
Voor de (digitale) ondersteuning van de inburgeringsketen is een goed werkende ICT-applicatie nodig. We onderzoeken welke applicatie van de gemeente het beste aansluit bij de nieuwe werkwijze(-n) en de gegevensuitwisseling en koppeling met de verschillende organisaties (IND, DUO) in de inburgeringsketen.

5.12 Training en opleiding
Voor een goede uitvoering van de nieuwe wet geven we casusregisseur(-s) een training of bieden we scholing aan.

5.13 Regievoering op de inburgeringsketen
De gemeente krijgt met de nieuwe wet de verantwoordelijkheid om regie op de inburgeringsketen te voeren. Dit betekent dat de rollen van de opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijk moeten zijn. We richten het proces zo in dat regelmatig de voortgang wordt besproken, we elkaar aanspreken op verwachtingen en gemaakte afspraken. Belangrijke opdrachtnemers zijn de RSD de Liemers, Vluchtelingenwerk, de aanbieders van de leerroutes en de maatschappelijke organisaties.

5.14 Samenwerken binnen de Liemers
De nieuwe wet brengt nieuwe verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich mee. Voor een efficiënte uitvoering is het wenselijk om op te trekken en samen te werken binnen de Liemers. Dit is al een goed gebruik en is zeker op dit terrein ook noodzakelijk om kennis, expertise, ervaringen te delen waarmee een effectieve en efficiënte inzet van mensen en middelen wordt bewerkstelligd.

CONCEPT

PARTICIPATIERAAD ZEVENAAR
ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Datum: 26 januari 2021
Referentie: prz 002 21
Onderwerp: Advies ‘Beleidsplan Inburgering’

Gemeente Zevenaar,
het college van Burgemeester en Wethouders,
t.a.v. Wethouder H. Winters,
c.c. Mevr. R. Boenink (team Maatschappelijke Ontwikkeling)
Mevr. A. te Lintelo (team Maatschappelijke Ontwikkeling)
Postbus 10,
6900 AA Zevenaar

Geachte heer Winters,

De PRZ staat achter de inhoudelijke lijn van dit nieuwe gemeentelijke inburgeringsbeleid.
Het huidige inburgeringssysteem is onvoldoende effectief. Inburgering staat op zichzelf en er zijn onvoldoende prikkels voor maatwerk en kwaliteit.

In dit beleidsplan werkt u een drietal ambities uit t.w. 1) Meer inburgeraars hebben werk; 2) Meer inburgeraars doen mee in de maatschappij; 3) De gemeente heeft de regie op de inburgering. Vervolgens wordt iedere ambitie uitgewerkt in termen van doelen en concrete resultaten. Ambitieus en prima. Dit vraagt, zo schatten wij in, om een nogal forse inspanning van de gemeente (en haar netwerkpartners). Een leidend principe voor u is echter ‘We doen (alleen) wat nodig is’. Dit schuurt onzes inziens nogal met deze ambities en haar resultaten. In een eerder advies (over de Beleidsvisie Sociaal Domein, januari 2020) hebben wij voorgesteld om dit principe te herformuleren in ‘We doen (alles) wat (absoluut) nodig is’. Die herformulering lijkt ons hier ook noodzakelijk.

Dan over het HOE van dit inburgeringstraject. De regierol gaat terug naar de gemeente en die stelt samen met de inburgeraar een persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP) op. De voortgang van deze PIP wordt bewaakt (en bijgestuurd?) door een casusregisseur. Deze casusregisseur heeft ook een coördinerende rol en schakelt andere organisaties (bijv. sociaal domein, onderwijs, schulden) in als dat nodig is. De casusregisseur als spin in het web, de statushouder vanaf het begin in beeld en samen kijken naar en afspraken maken over het ontwikkelen van zijn of haar mogelijkheden. Een positieve aanpak vinden wij.
Bij het onderdeel ‘volgen en leren’ (punt 10, pag.13.) geeft u aan dat ‘… wij volgen per kwartaal een aantal prestatie-indicatoren die ons inzicht geven in het realiseren van de ambities….’ Deze indicatoren vormen onder meer de basis voor het evalueren van de voortang etc. Voor de PRZ is het echter onduidelijk welke prestatie-indicatoren hier worden bedoeld (inhoudelijk) en ook is het onduidelijk of de statushouder in kwestie hiervan op de hoogte is. Dit zouden wij graag nog nader uitgewerkt willen zien.

In dit inburgeringstraject heeft de gemeente als regisseur een prominente rol. Maar het blijft in dit plan onduidelijk hoe die rol er nu precies uit gaat zien in de praktijk en wat dat betekent voor de positie en rol van de netwerkpartners. Graag wat meer toelichting uwerzijds.

Tot slot willen we nog opmerken dat deze vorm van inburgering niet alleen in een duidelijke behoefte voorziet, maar ook zeer noodzakelijk is. De huidige situatie van veel statushouders is schrijnend. Alle reden om er voor te zorgen dat dit een succes wordt. De PRZ wil graag regelmatig worden bijgepraat over de voortgang van dit inburgeringsbeleid

In afwachting van uw reactie
een vriendelijke groet,

Namens de PRZ,

Peter Donker
Voorzitter

Peter van Schijndel
Secretaris

*Z04A81CA3E
6*

GEMEENTE ZEVENAAR

Participatieraad Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

datum 28 januari 2021
zaaknummer Z/21/380721/UIT/21/1007436
onderwerp Brief reactie op advies Participatieraad Zevenaar
contactpersoon Rianne Boenink

Beste leden van de Participatieraad,

Bedankt voor uw uitgebrachte positieve advies op het Beleidsplan Inburgering. Wij hebben uw advies in goede orde ontvangen. U heeft in uw advies een aantal opmerkingen gemaakt. Hieronder vindt u onze reactie hierop.

U geeft in uw advies allereerst aan dat het beleidsplan ambitieus is, wat u tevreden stemt. U vraagt zich echter af of het leidende principe voor het brede sociale domein, namelijk 'we doen (alleen) wat nodig is', hier niet mee op gespannen voet staat. Feit is dat de Wet inburgering in zichzelf een ambitieuze wet is. Als gemeente zullen wij vanzelfsprekend de wettelijke taken uitvoeren. De concretisering van hoe we dit precies gaan doen en in welke mate moet nog verder uitgewerkt worden.

Het beleidsplan vormt het beleidskader voor inburgering voor de komende jaren. Het beleidsplan gaat hiermee vooral in op het 'wat' en in mindere mate op het 'hoe'. Het 'hoe' en de verdere uitwerking gaan we nog oppakken. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de prestatie-indicatoren waar u naar vraagt. Deze zullen in ieder geval betrekking hebben op de mate waarin mensen hun inburgering halen, maar ook actief zijn in de samenleving. Klanttevredenheid als het gaat om volgen van de taal is hier ook een onderdeel van. Maar nogmaals, dit gaan we verder uitwerken. Dit geldt ook voor de regierol van de gemeente. Duidelijk is dat we graag samenwerken met onze netwerkpartners en hierin een goede opdrachtgever willen zijn.

Tot slot willen we u nogmaals bedanken voor uw input. We maken graag afspraken met u over hoe we u regelmatig bij kunnen praten over de verdere uitwerking en voortgang van het inburgeringsbeleid.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Aan: Colleges van Burgemeester en wethouders van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar

Van: Cliëntenraad RSD de Liemers

Datum: 24 Januari 2021

Onderwerp: Advies inzake het beleidsplan inburgering.

Geachte college,

De cliëntenraad RSD de Liemers is gevraagd een advies uit te brengen inzake het voorstel beleidsplan inburgering.

De cliëntenraad heeft het beleidsplan inburgering besproken. Hierbij zijn de volgende aandachtspunten aan de orde geweest:

Pagina 10: *is het ambitieniveau van 3 jaar reëel of zouden we dit moeten oprekken naar 5 jaar?*

De afgelopen jaren was dit niet haalbaar. Vanuit de regie van de gemeenten hebben wij de hoop dat deze 3 jaar met dit plan wel realistisch is. Er wordt meer hulp geboden aan inburgeraars waardoor deze 3 jaar beter haalbaar is.

De controle hierop gebeurt op casusniveau vanuit de regisseur van de gemeente.

Wat als een statushouder niet komt opdagen bij een taaltraject?

Er wordt dan een open gesprek gevoerd met de persoon om te achterhalen wat de reden hiervan is en afhankelijk van de reden worden vervolgstappen genomen.

Pagina 11

De CR vraagt aandacht om rekening te houden met de menselijke maat (denk hierbij ook aan de toeslagenaffaire)

Pagina 14

De invoeringskosten zijn de middelen die zijn ontvangen vanuit het Rijk. De uitvoeringskosten zijn de ramingen vanuit het Rijk. Dit is exclusief de leerroutes.

Op Blz 6 worden Kunstwerk en Caleidoz genoemd is er ook contact geweest met Mikado de welzijnsorganisatie van Duiven en Westervoort?

Er wordt vanuit Duiven en Westervoort maandelijks gesproken met Mikado waarbij ook het de nieuwe inburgeringswet wordt besproken. Daarnaast volgt er nog een aparte bijeenkomst.

Vragen die per mail waren ontvangen

Waar staat KNM voor?

Kennis Nederlandse Maatschappij

Bij Hoofdstuk 4 wordt verwezen naar de Beleidsvisie Sociaal domein 2020-2023 van de Gemeente Zevenaar is die vergelijkbaar met de visie van Westervoort/Duiven?

De visie is gelijk. Vaak zitten de verschillen in woordkeuzes.

Waarom wordt de term dedicated gebruikt in plaats van betrokken?

Dit is vaktaal *(Gevraagd wordt hierop B1 niveau te screenen)*

Betreffende de casusregiseurs - hoeveel statushouders komen er onder haar/zijn hoede? Hoeveel casusregisseurs zijn er nodig? En welke competenties zijn van belang.

Dit is mede afhankelijk van de gezinssituatie per statushouder. Op dit moment is lastig in te schatten met hoeveel casusregisseurs er wordt gewerkt.
Competenties: betrokken bij de doelgroep, brede kijk op sociaal domein, resultaatgericht, communicatie en inlevingsvermogen.

Kan dit dan ten koste gaan van de reguliere klanten van de RSD?
In principe niet. Afhankelijk van de opdracht aan de RSD worden hier separate financiële afspraken gemaakt.

Hoe gaan de vrijwilligers getraind en begeleid worden?
Dit dient nog verder uitgewerkt te worden.

Is al bekend met welke geautomatiseerde organisaties verwerkingsovereenkomsten worden afgesloten?
Dit is nog niet geheel duidelijk, maar heeft wel de aandacht

De cliëntenraad kan zich vinden in het voorgestelde beleidsplan. De cliëntenraad RSD de Liemers brengt dan ook een positief advies uit.

Namens de Cliëntenraad RSD de Liemers,

Hans van Bussel
Onafhankelijk Voorzitter

*Z04A88EFCC
3*

GEMEENTE ZEVENAAR

Cliëntenraad RSD de Liemers
p/a Kerkstraat 27
6901 AA ZEVENAAR

datum 28 januari 2021
zaaknummer Z/21/380721/UIT/21/1007584
onderwerp Brief reactie op advies Cliëntenraad RSD
contactpersoon Rianne Boenink

Beste leden van de Cliëntenraad van de RSD de Liemers,

Bedankt voor uw uitgebrachte positieve advies op het Beleidsplan Inburgering. Wij hebben uw advies in goede orde ontvangen. In de gesprekken met u zijn er reeds een aantal aandachtspunten besproken, zoals ook uit uw brief blijkt.

Vanwege de nauwe verbinding tussen enerzijds de nieuwe Wet inburgering en anderzijds de Participatiewet, werken we ambtelijk nauw samen met onze collega's van de RSD aan de verdere uitwerking van het inburgeringsbeleid.

Tot slot willen we u nogmaals bedanken voor uw advies. We praten u graag nog een keer bij over de verdere voortgang van het inburgeringsbeleid.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: C

Onderwerp: Z/21/380721 Beleidsplan Inburgering

Naam en fractie: Dorothea van der Velden, GroenLinks

Datum indienen: 11 maart 2021

Afdeling: Maatschappelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: Rianne Boenink

Inleiding/Aanleiding:
De raad wordt voorgesteld het Beleidsplan Inburgering 2022-2025 als beleidskader voor de nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.
Alvorens dit beleidsplan als hamerstuk te kunnen betitelen heeft GroenLinks graag een bevredigend antwoord op onderstaande vragen.

Vraag/Vragen:

1. In het beleidsplan is een nieuwe functie van casusregisseur omschreven.
   a. Worden hiervoor nieuwe mensen aangenomen?
   b. Bij wie komen deze casusregisseurs in dienst?
   c. Wat valt er onder hun taken?
   d. Is de casusregisseur de 1-op-1 begeleider van de statushouder, ook bij de realisatie? Zo nee, wie vervult die rol dan?
   e. Hoeveel statushouders gaat een casusregisseur begeleiden. M.a.w. is er een gemiddeld aantal uur per statushouder begroot?
   f. Door wie en met welke ondersteuning wordt een casusregisseur bijgestaan?

Antwoord:
De komende maanden gaan we bezig met de verdere uitvoering van het beleidsplan en daarmee ook met de invulling van de functie casusregisseur. We zijn ons ervan bewust dat de casusregisseur een belangrijke sleutelfunctie heeft. De casusregisseur komt in dienst van de gemeente, neemt de zogenaamde Brede Intake af en stelt het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie op, coördineert en volgt vervolgens het inburgeringstraject van de inburgeraar.

De casusregisseur is de ‘spin in het web’ en overziet de stappen in het inburgeringsproces, intervenieert als dat nodig is en schakelt organisaties in.
Dit geldt ook bij bijvoorbeeld problemen op het sociaal domein, onderwijs of schulden. De casusregisseur wordt door een aantal organisaties bijgestaan in de uitvoering van de nieuwe wet en zal hiermee nauw samen werken. Denk aan de klantmanagers van de RSD, de (te contracteren) taalscholen en de vrijwillige en professionele organisaties voor (maatschappelijke) begeleiding. De casusregisseur volgt de inburgeraar en zijn traject tot en met het afronden van de inburgering.

AEF heeft een onderzoek gedaan naar de uitvoeringskosten van de nieuwe wet. Dit onderzoek is leidend geweest voor het bepalen van het uitvoeringsbudget door het rijk. Dit uitvoeringsbudget is dan ook leidend voor de inrichting van de processen voor de uitvoering van de nieuwe wet. Op basis van de taken en de (werk-) processen bepalen we vervolgens de omvang van de caseload van de casusregisseur.

2. Op dit moment krijgt een statushouder via DUO € 10.000,- voor het inburgeringstraject, te weten opleiding en ONA (Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt), als renteloze lening. Bij het behalen van het diploma hoeft dat niet terug betaald te worden.
   a. Blijft dit zo? Zo nee, hoe is dit dan geregeld?
   b. Waar worden de andere kosten zoals MAP (Module Arbeidsmarkt Participatie), PVT (Participatieverklaringstraject) etc van bekostigd?

Antwoord:
   a. Voor de inburgeraars die nog onder het huidige inburgeringsstelsel vallen, blijft dit zo. Het nieuwe inburgeringsstelsel geldt voor de inburgeraars die na inwerkingtreding van de nieuwe wet, aan de gemeente gekoppeld worden en in de gemeente komen wonen. De gemeente moet zorgen voor een inburgeringstraject voor hen. De bekostiging hiervan is voor de gemeente. Dit ligt anders voor gezinsmigranten (die veelal bij hun Nederlandse partner komen wonen) en geen vluchteling zijn. Vanuit de nieuwe wet inburgering moeten zij zelf hun inburgeringstraject bekostigen. Hiervoor kunnen ze een lening afsluiten bij DUO.
   b. De gemeente ontvangt vanuit het rijk ook financiële middelen voor de MAP en PVT. Deze bedragen per persoon € 216 voor de PVT en € 136 (asielmigrant) of € 195 (gezinsmigrant) voor de MAP.

Motie Flexwonen

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 24 maart 2021;

Constaterende dat:

1. er nog steeds sprake is van een tekort aan (huur) woningen;
2. flexwonen een oplossing biedt voor mensen die snel huisvesting nodig hebben (spoedzoekers), maar daar niet jaren op kunnen wachten;
3. hoewel een deel van de spoedzoekers voldoende (financiële) mogelijkheden heeft om een voorlopig geschikte oplossing te vinden, voor de meeste spoedzoekers het tegenovergestelde geldt;
4. een deel van deze mensen nu hun toevlucht neemt tot (informele) woonoplossingen die minder geschikt zijn en functioneren als overloopgebieden van de woningmarkt, zoals bankslapen bij vrienden of familie of de bewoning van vakantieparken of bedrijfspanden.
5. Flexwoningen en rijksmiddelen die daarvoor beschikbaar zijn de MOTIE OPVANG STATUSHOUDERS/VERGUNNINGHOUDERS 24 februari 2021 mede kan uitvoeren.

Overwegende dat:

1. De overheid stimuleringsmaatregelen heeft genomen voor flexwonen;
2. De overheid versnellingskamers Flexwonen ingericht heeft voor de totstandkoming van meer flexibele woningen en bedoelt is om de gezamenlijke planvorming te versnellen en de benodigde samenwerking tussen de betrokken partijen een vliegende start te geven.
3. flexwoningen vrijgesteld worden van de verhuurdersheffing;
4. flexwoningen 15 jaar geplaatst kunnen worden onder de crisis- en herstelwet;
5. In 2021 zal het Kabinet nogmaals 50 miljoen euro vrijmaken voor de huisvesting van kwetsbare groepen.
6. binnen de extra middelen voor de huisvesting van kwetsbare groepen € 3 miljoen beschikbaar stellen voor voorbeeldprojecten die voorzien in de flexibele huisvesting van vergunninghouders en andere doelgroepen. Vereisten daarbij zijn dat

gemeenten deze projecten snel realiseren en dat ze grotendeels bestemd zijn voor vergunninghouders.

Roept het college op:

1. Gebruik te maken van de stimuleringsmaatregelen flexwonen , van de versnellingskamers flexwonen en taskforce Nieuwbouw Woningcorporaties van de overheid;
2. Snel deelnemen aan de 10 extra pilots die BZK start om te voorzien in de flexibele huisvesting van vergunninghouders en andere doelgroepen zodanig dat er een beroep gedaan wordt op de extra ter beschikking gestelde gelden voor de gemeente Zevenaar.
3. Samen met de drie woningbouw verenigingen de plaatsing van flexwoningen te realiseren en gebruik te maken van de Regeling Vermindering Verhuurderheffing RVV.

en gaat over tot de orde van de dag.

Peter Vos, VVD Zevenaar

Nathani Niebuur- Sluiter, PvdA Zevenaar

Huub Meijer, Sociaal Zevenaar

Toelichting

Spoedzoekers, heten ze. Nagenoeg iedereen is weleens spoedzoeker geweest of kent iemand die spoedzoeker is. Denk aan een collega of familielid die net gescheiden is of aan iemand die terugkomt van een studie in het buitenland en wel een nieuwe baan, maar nog geen woning heeft. Flexwonen kan dan uitkomst bieden. Dit geldt ook voor starters, (internationale) studenten, mantelzorgers die tijdelijk op een ander plek moeten wonen om een dierbare tot steun te kunnen zijn, statushouders, mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang of beschermd wonen, mensen met een nieuwe baan in een andere stad en bijvoorbeeld voor expats en arbeidsmigranten. Naar schatting van Platform 31 is ongeveer tien procent van de Nederlandse bevolking spoedzoeker.

Zij beschikken niet over voldoende geld, een voldoende groot sociaal netwerk of genoeg inschrijfduur met behulp waarvan op korte termijn een woning kan worden betrokken. De ontwikkelingen op de (huur)woningmarkt (schaarste en een dalende mutatiegraad, huishoudensverdunning) maken het hen niet makkelijker. Het aantal sociale huurwoningen dat met voorrang wordt toegewezen (aan mensen met urgentie of via directe bemiddeling)

neemt juist toe, waardoor de kansen voor spoedzoekers die niet in deze categorie vallen kleiner worden.

Zo blijkt uit recent onderzoek dat op de Veluwe, een regio met de hoogste vakantieparkendichtheid, naar schatting tussen de 6.000 en 9.000 mensen permanent op een vakantiepark wonen. Mensen wonen daar om verschillende redenen. Zo kiest een deel van de bewoners hier bewust voor, een ander deel vestigt zich wegens een gebrek aan alternatieven op de woningmarkt. De problemen van spoedzoekers beperken zich overigens niet tot die delen van het land waar sprake is van schaarste op de woningmarkt. Juist ook in krimpgebieden kan flexwonen een oplossing bieden voor tijdelijke pieken in de woonbehoefte of voor een kwalitatieve mismatch tussen vraag en aanbod. Het voorkomt een grote sloopopgave en een waardevermindering van de permanente woningen die er staan. Daarom dient men naast meer reguliere huur- en koopwoningen ook andere, meer flexibele vormen van huisvesting te stimuleren. Meer flexibiliteit in de woningvoorraad zorgt ervoor dat beter kan worden ingespeeld op de dynamiek van de huidige samenleving.

150.000 nieuwe sociale huurwoningen en 10.000 flexwoningen erbij

De woningbouwopgave in Nederland is erg groot, ook in de sociale huursector. Daarom hebben het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Aedes en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in september 2020 de handen ineengeslagen. Zij spraken af om zich samen hard te maken voor de bouw van 150.000 sociale huurwoningen. Doel is dat de bouw van deze woningen binnen 2 jaar start en dat de bouwproductie versnelt naar 25.000 woningen per jaar. Ook willen partijen het mogelijk maken om binnen 2 jaar 10.000 flexwoningen te bouwen.

Deze ambitie vraagt veel inzet van woningcorporaties en gemeenten. Succesvolle sociale woningbouw vraagt om maatwerk met respect voor onderlinge verhoudingen. Om tot snelle en efficiënte nieuwbouw van sociale huurwoningen te komen, zijn lokaal harmonieuze partnerschappen nodig tussen overheid en corporaties. Waar zich knelpunten voordoen, neemt de Taskforce initiatief deze op te lossen. Waar nodig is, richt de Taskforce zich op het doorbreken van impasses, het verbinden van partijen en het delen van kennis.

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

W.M. van der Vlies L.J.E.M. van Riswijk

Motie Deelname NK Tegelwippen

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op woensdag 24 maart 2021;

Inleiding:
Het NK Tegelwippen[1] zet bewoners aan om zoveel mogelijk tegels uit hun eigen (gevel)tuin te verruilen voor groen en laat ze dit registreren op de website van het NK Tegelwippen. Het NK Tegelwippen is een initiatief van onder andere de Stichting Steenbreek, het IVN en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het vervangen van tegels door groen sluit aan bij de klimaatopgave van onze gemeente en deze wedstrijd kan bewoners extra motiveren om hier aan bij te dragen. En juist voor Zevenaar met zijn grondwaterproblematiek en verzakkingen is het belangrijk dat zoveel mogelijk stenen uit de tuinen vervangen worden door groen.

Het NK Tegelwippen heeft ook een wedstrijdelement: de gemeente met de per inwoner meest gewipte tegels wint de Gouden Tegel. Het uitdagen van een andere gemeente kan daarbij zorgen voor een extra motivatie voor bewoners om mee te doen en levert extra aandacht voor de actie op. Zo kreeg de wedstrijd van vorig jaar tussen Amsterdam en Rotterdam landelijke aandacht.

Constaterende dat:

1. Zevenaar nog niet staat ingeschreven voor het NK Tegelwippen;
2. Juist voor Zevenaar met zijn verzakkingsproblematiek het vergroenen van tuinen van extra groot belang is;
3. Duiven een in opbouw min of meer gelijke gemeente is die uitgedaagd kan worden de wedstrijd met Zevenaar aan te gaan,

Overwegende dat:

1. Gemeente Zevenaar klimaatadaptatie op de bestuurlijke agenda heeft staan;
2. Voor de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie de hulp van inwoners van Zevenaar onmisbaar is;
3. Deelname de bewustwording voor klimaatadaptatie bij de inwoners sterk kan vergroten;
4. De gouden tegel winnen een mooi voorbeeld zou zijn van Zevenaar als gemeente die serieus werkt aan klimaatadaptatie,

[1] Voor meer info over het NK- tegelwippen: https://nk-tegelwippen.nl

Roept het college op:

1. Zevenaar aan te melden als deelnemende gemeente bij het NK tegelwippen;
2. Hieraan via de eigen analoge en digitale kanalen publiciteit te geven;
3. Het college van Duiven uit te dagen de competitie Tegelwippen met Zevenaar aan te gaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 24 maart 2021

Bart Kagei, GroenLinks

Lotte van der Velden, SP

Deze motie is ingetrokken in de vergadering van 24 maart 2021.

Motie Vrijstelling van giften tot 1200 euro per jaar voor mensen in de bijstand

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 24 maart 2021, gehoord de beraadslaging;

Constaterende dat:

de kamer de Motie Jasper van Dijk c.s. heeft aangenomen die de regering verzoekt voor mensen in de bijstand een landelijke vrijstelling van giften te realiseren van €1.200,00 per jaar.

Overwegende dat:

de gemeenten Amsterdam en Nijmegen een vrijstelling van giften geven tot €1.200,00 per jaar en dat Zevenaar dit voorbeeld meteen kan volgen.

Roept het college op:

bijstandsgerechtigden vóór 1 mei 2021 een vrijstelling te geven van €1.200,00 per jaar.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 24 maart 2021

Lotte van der Velden, SP Zevenaar|
Nathani Niebuur-Sluiter, PvdA
Huub Meijer, Sociaal Zevenaar
Bart Kagei, GroenLinks

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

*Z047DDACD3C
*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bekrachtigen van geheimhouding op de raadsvoorstellen t.b.v. het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheids-beperkingen
Zaaknummer	Z/20/378967
Documentnummer	INT/21/1009747
Portefeuillehouder	L. van Riswijk
Portefeuille	Juridische zaken
Behandelend ambtenaar/afdeling	W. van der Vlies
Telefoon	0316-595551
E-mail	w.vandervlies@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Om te komen tot een beslissing over het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de beperkingen zoals bij besluit van 25 oktober 2017 opgelegd op de stukken van de Enquêtecommissie wordt u een raadsvoorstel voorgelegd. Voor dit voorstel geldt dat het belang van openbaarmaking van de informatie uit dit voorstel en de onderhavige documenten minder zwaar weegt dan de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Mede om deze reden wordt u middels dit voorstel geadviseerd om de door het college opgelegde geheimhouding te bekrachtigen.

2. Raadsvoorstel

Geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van de stukken behorende tot de afhandeling van de heroverweging van de openbaarheidsbeperkingen zoals deze zijn opgelegd door de Enquêtecommissie (Z/20/378967/INT/21/1010106) en de bijbehorende lijst zoals deze vertrouwelijk ter inzage zal liggen bij het SALD met kenmerk Z/20/378967/INT/21/1012329.

3. Waarom naar de raad

Het college kan op grond van artikel 25, tweede lid van de Gemeentewet op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding opleggen ten aanzien van de stukken die zij aan de raad of leden van de raad overleggen. De opgelegde verplichting tot geheimhouding moet in de eerstvolgende vergadering worden bekrachtigd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de raad haar opheft.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het eerbiedigen van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen door als gemeenteraad geheimhouding op te leggen aangaande de inhoud en de uitkomst van de heroverweging die zal plaatsvinden op de stukken waar vooralsnog volledige openbaarheidsbeperkingen op van toepassing zijn, zoals opgelegd door de Enquêtecommissie in lijn met artikel 15, eerste lid en onder a en c, van de Archiefwet.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 lid 2 onder e Wet openbaarheid van bestuur)

De gemeenteraad is bevoegd om op grond van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van alle betrokkenen geheimhouding op te leggen op stukken waarbij het persoonlijk belang van betrokkene zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking.

Omdat de gemeenteraad een inhoudelijk oordeel moet geven over de opgelegde openbaarheidsbeperkingen en het nemen van een beslissing over het al dan niet geheel of gedeeltelijk opheffen van de openbaarheidsbeperkingen de persoonlijke belangen van betrokkenen raakt is het advies om geheimhouding op te leggen.

Het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie (artikel 10 lid 2 onder f Wet openbaarheid van bestuur)
Omdat het hier om een gevoelige kwestie gaat is het wenselijk dat betrokkene die belang hebben bij het geheel of gedeeltelijke opheffen van de openbaarheidsbeperkingen als eerste kennis kunnen nemen van dit voornemen en ook in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze naar voren te brengen. Mede daarom is geheimhouding ook gewenst op documenten waar de openbaarheidsbeperkingen mogelijk geheel of gedeeltelijk voor gaan vervallen.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de raadsenquête betrokken natuurlijke of rechtspersonen dan wel van derden (artikel 10 lid 2 onder g Wet openbaarheid van bestuur).
Bij besluit van 27 oktober 2017 heeft de Enquêtecommissie besloten (voor een termijn van 75 jaar) beperkingen aan de openbaarheid van de stukken te stellen (hierna: *'het Besluit openbaarheidsbeperkingen'*). Redenen voor de openbaarheidsbeperkingen waren de eerbiediging van de levenssfeer en het anderszins voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden (artikel 15, eerste lid en onder a en c, van de Aw). Deze argumenten zullen voor veel van de onderhavige documenten nog steeds op gaan en vinden dus ook een grondslag in artikel 10 lid 2, onder g Wet openbaarheid van bestuur.

Alternatieven
De gemeenteraad kan uiteraard besluiten om de geheimhouding niet te bekrachtigen. Daarmee zal de informatie echter openbaar worden met inachtneming van de bepalingen uit de Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet openbaarheid van bestuur.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Nadat het college een definitief besluit heeft genomen over de openbaarheidsbeperkingen, afhankelijk van de zienswijzen en gehoord hebbende de raad, zullen de stukken waar de openbaarheidsbeperkingen geheel of gedeeltelijk voor worden opgeheven alsnog openbaar worden gemaakt. De stukken waarop de openbaarheidsbeperkingen in stand blijven daarvoor blijft de geheimhouding van kracht.

7. Klimaat en duurzaamheid
n.v.t.

8. Communicatie
Alle onderhavige stukken zullen bij het SALD blijven. Raadsleden kunnen deze stukken onder geheimhouding inzien na overleg met de streekarchivaris en onder strikte voorwaarden.

9. Kosten, baten en dekking
N.v.t.

10. Bijlagen
N.v.t.

De gemeenteraad van Zevenaar

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Opleggen van geheimhouding
Zaaknummer	Z/20/378967
Documentnummer	INT/21/1009747

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat

de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkene zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking;

het in deze kwestie wenselijk is dat betrokkene als eerste kennis kan nemen van de informatie en dat mede daarom geheimhouding wenselijk is;

onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de raadsenquête betrokken natuurlijke of rechtspersonen dan wel van derden voorkomen moet worden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 25 lid 2 van de Gemeentewet en artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

besluit:

1. Geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van de stukken behorende tot de afhandeling van de heroverweging van de openbaarheidsbeperkingen zoals deze zijn opgelegd door de Enquêtecommissie (Z/20/378967/INT/21/1010106) en de bijbehorende lijst zoals deze vertrouwelijk ter inzage zal liggen bij het SALD met kenmerk Z/20/378967/INT/21/1012329.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021.

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

*Z04BF09C8
02*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Bekrachtiging geheimhouding brief van Hekkelman advocaten van 15 maart 2021
Zaaknummer	Z/21/385445
Documentnummer	INT/21/1017506
Portefeuillehouder	L. van Riswijk
Portefeuille	Juridische Zaken
Behandelend ambtenaar/afdeling	W. van der Vlies
Telefoon	0316-595551
E-mail	w.vandervlies@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Het Seniorenconvent heeft Hekkelman Advocaten gevraagd om het besluit voor te bereiden omtrent de door de Enquetecommissie opgelegde openbaarheidsbeperkingen. Hekkelman Advocaten heeft naar aanleiding van deze vraag een brief gezonden aan het Seniorenconvent. Om te voorkomen dat er onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden ontstaat is het openbaar maken van deze brief aan het Seniorenconvent in strijd met het openbaar belang. De gemeenteraad wordt verzocht de geheimhouding op grond van artikel 25 Gemeentewet (Gw) en artikel 10, lid 2 onder g Wet openbaarheid van Bestuur (Wob) te bekrachtigen.

2. Raadsvoorstel

Geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de inhoud van de brief van Hekkelman Advocaten van 15 maart 2021 met kenmerk Zevenaar/Bezwaren raadsenquête 20201261 - 2085905/1 – MC.

3. Waarom naar de raad

De burgemeester kan op grond van artikel 25, tweede lid, van de Gw op grond van een belang, genoemd in artikel 10 lid 2 van de Wob, geheimhouding opleggen ten aanzien van de stukken die hij aan de raad of leden van de raad overlegt. De opgelegde verplichting tot geheimhouding moet in de eerstvolgende vergadering worden bekrachtigd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de raad haar opheft.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden

Argumenten en alternatieven

Argumenten

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden (artikel 10 lid 2, onder g Wet openbaarheid van bestuur)

Deze uitzonderingsgrond is van toepassing als in geval van een gerechtelijke procedure voorkomen moet worden dat de wederpartij via de Wob meer informatie kan krijgen dan op grond van het procesrecht wordt voorzien.

.

Alternatieven
De gemeenteraad kan uiteraard besluiten om de geheimhouding niet te bekrachtigen. Daarmee zal de informatie echter openbaar worden met inachtneming van de bepalingen uit de Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet openbaarheid van bestuur.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
n.v.t.

6. Klimaat en duurzaamheid
n.v.t.

7. Communicatie

8. Kosten, baten en dekking
n.v.t

9. Bijlagen
n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De gemeentesecretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Bekrachtiging geheimhouding brief van Hekkelman advocaten van 15 maart 2021
Zaaknummer	Z/21/385445
Documentnummer	INT/21/1017506

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

het Seniorenconvent Hekkelman Advocaten heeft gevraagd om het besluit voor te bereiden omtrent de door de Enquetecommissie opgelegde openbaarheidsbeperkingen;

Hekkelman Advocaten betreffende dit verzoek een brief aan het Seniorenconvent heeft geschreven;

onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de raadsenquête betrokken natuurlijke of rechtspersonen dan wel van derden voorkomen moet worden;

gelezen het voorstel van de burgemeester van Zevenaar:

Gelet op artikel 25 lid 2, van de Gemeentewet en artikel 10, lid 2 onder g van de Wet openbaarheid van bestuur.

besluit:

1. Geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de brief van Hekkelman Advocaten van 15 maart 2021 met kenmerk Zevenaar/Bezwaren raadsenquête 20201261 - 2085905/1 – MC

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 24 maart 2021

De griffier	De burgemeester
W.M. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk